

ROMÂNIA

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC

PE ANUL 2011

DECEMBRIE 2012

CURTEA DE CONTURI

Strada Lev Tolstoi nr. 22-24, sector 1
București, cod 011948

Tel: (+4) 021 3078811

Fax: (+4) 021 3078875

Website: www.curteadeconturi.ro

ROMÂNIA, București

Decembrie 2012

© CURTEA DE CONTURI

CURTEA DE CONTURI

În temeiul prevederilor articolului 140 alineatul (2) din Constituția României, republicată, precum și ale articolelor 38 alineatul (1) și 58 litera m) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată

Curtea de Conturi a elaborat

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2011,

aprobat prin Hotărârea Plenului nr. 265/20.12.2012

Documentele întocmite cu ocazia misiunilor de audit financiar și audit al performanței și ale controalelor tematiche, însoțite de anexele acestora, au fost depuse/transmise entităților verificate pentru a proceda conform „Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități”.

Membrii Curții de Conturi:

Nicolae VĂCĂROIU (*președinte*),
Elena Doina DASCĂLU și **Vasile Mircea POPESCU** (*vicepreședinți*),
Marta Aurora PELEA, **Marius VORNICEANU**, **Ștefan PETE**, **Lucian NEGREA**,
Ioan HURJUI, **Mihai HURĂ**, **Verginia VEDINAȘ**, **Petru LAKATOS**, **Dumitru ALĂMÎIE**,
Anca Constanța DONOVICI, **Carmen Georgeta STĂNESCU**, **Sabina Marioara FUNAR** (*consilieri de conturi*),
iar la Autoritatea de Audit: **Ioan Aron POPA** (*președinte*),
Gheorghe OANĂ și **Ioan ANTON** (*vicepreședinți*).

CUPRINS

Introducere	9
Capitolul 1: Prezentare generală	11
1. Cadrul de reglementare a activității	12
2. Activitatea de verificare	12
3. Entitățile supuse verificării	13
4. Constatările rezultate în urma acțiunilor de control/audit	14
5. Sumele estimate	15
6. Opiniile exprimate	19
7. Certificarea conturilor	19
8. Acțiunile de verificare a modului de aducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii.	20
9. Sesizarea organelor de urmărire și cercetare penală	21
10. Activitatea Autorității de Audit	21
11. Controale solicitate de Parlament	21
Capitolul 2: Audit financiar	23
Auditul financiar efectuat de Curtea de Conturi asupra conturilor de execuție a bugetelor componente ale bugetului general consolidat pe anul 2011	24
2.1. Auditul financiar asupra contului general de execuție a bugetului de stat pe anul 2011	27
2.2. Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor autorităților și instituțiilor publice ale administrației publice centrale pe anul 2011, finanțate din bugetul de stat	50
Secretariatul General al Guvernului	52
Consiliul Național al Audiovizualului	59
Ministerul Afacerilor Externe	59
Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului	62
Ministerul Justiției	64
Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale	65
Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	78
Ministerul Mediului și Pădurilor	83
Ministerul Transporturilor și Infrastructurii	85
Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului	89
Ministerul Sănătății	95
Ministerul Culturii și Patrimoniului Național	106
Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri	111
Ministerul Finanțelor Publice	114
Academia Română	116
Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor	118
Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989	121
Autoritatea Electorală Permanentă	124
Consiliul Economic și Social	125
Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului	127
Institutul Român pentru Drepturile Omului	131
Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității	132
2.3. Auditul financiar asupra contului general al datoriei publice a statului pe anul 2011	134
2.4. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2011	144
2.5. Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor fondurilor speciale pe anul 2011	153
2.5.1. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2011	153
2.5.2. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate pe anul 2011	161

2.6. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului trezoreriei statului pe anul 2011	171
2.7. Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor instituțiilor publice autonome pe anul 2011	173
Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private	173
Comisia Națională a Valorilor Mobiliare	175
Comisia de Supraveghere a Asigurărilor	176

Capitolul 3: Auditul performanței **179**

3.1. Auditul performanței utilizării fondurilor publice acordate pentru construirea, reabilitarea și întreținerea autostrăzilor	180
3.2. Auditul performanței utilizării fondurilor publice în cadrul programului de sprijinire a românilor de pretutindeni, în perioada 2009-2011	183
3.3. Auditul performanței privind realizarea veniturilor și utilizarea acestora, în perioada 2008-2011, la Societatea Română de Radiodifuziune și Societatea Română de Televiziune	186
3.4. Auditul performanței privind sistemul informațional (IT) al instanțelor de judecată: judecătorii, tribunale, curți de apel și Înalta Curte de Casație și Justiție	190
3.5. Auditul performanței privind identificarea vulnerabilităților sistemului de administrare și control al impozitelor și taxelor care favorizează faptele de corupție la nivelul Agenției Naționale de Administrare Fiscală, Autorității Naționale a Vămirilor și Gărzii Financiare	195
3.6. Auditul performanței privind realizarea veniturilor și utilizarea acestora în perioada 2007-2011 la Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații	203
3.7. Auditul performanței asupra modului de fundamentare și acordare a unor categorii de prestații sociale	211
3.8. Auditul performanței privind derularea Programului „Casa Verde” în corelare cu conținutul și derularea „Programului privind creșterea producției de energie din surse regenerabile”, la Administrația Fondului pentru Mediu	221
3.9. Auditul performanței unor programe finanțate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului	225

Capitolul 4: Control **237**

4.1. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor	238
Ministerul Transporturilor și Infrastructurii	238
Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	247
Ministerul Afacerilor Externe	254
Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri	257
Ministerul Finanțelor Publice	267
Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale	272
Academia Română	275
Ministerul Culturii și Patrimoniului Național	276
Ministerul Mediului și Pădurilor	282
Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului	287
Ministerul Apărării Naționale	289
Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale	291
Ministerul Justiției	295
Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului	296
Societăți bancare	297
Alte entități	299
4.2. Verificarea legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare	301
4.3. Controlul respectării prevederilor legale privind formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetului de stat, bugetelor asigurărilor sociale și bugetelor fondurilor speciale	309
4.4. Verificarea modului de utilizare a fondurilor bănești destinate achizițiilor publice de bunuri și servicii și efectuării cheltuielilor de capital	320

4.5. Controlul modului de utilizare a fondurilor bănești destinate achizițiilor publice pentru obiective de investiții în anul 2011	321
4.6. Controlul acordării unor drepturi de personal	323
4.7. Control privind modul de stimulare a procesului de restructurare, reorganizare și privatizare a unor societăți naționale și societăți comerciale cu capital majoritar de stat	325
4.8. Verificarea modului de îndeplinire de către părți a clauzelor cuprinse în contractul de privatizare, efectuată la Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului	328
4.9. Verificarea modului de îndeplinire de către părți a clauzelor cuprinse în contractele de privatizare a societăților comerciale al căror obiect de activitate privește energia electrică	333
4.10. Verificarea activității de achiziții, precum și a vânzării/închirierii de bunuri aparținând Băncii Naționale a României	339
4.11. Verificarea modului de gestionare și utilizare a mijloacelor materiale și bănești, precum și asigurarea integrității patrimoniului public și privat al statului	340
4.12. Controlul fondurilor alocate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului pentru programele derulate prin Compania Națională pentru Investiții SA	346
4.13. Controlul fondurilor alocate de la bugetele unităților administrativ-teritoriale pentru finanțarea Agențiilor de Dezvoltare Regională și programe/proiecte derulate prin Planul de Dezvoltare Regională	347

Capitolul 5: Acțiuni de audit și control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale **349**

5.1. Prezentare generală	350
5.2. Principalele constatări rezultate din acțiunile de audit al performanței desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale	353
5.2.1. Auditul performanței modului de utilizare a fondurilor destinate finanțării cheltuielilor privind drumurile județene și comunale	353
5.2.2. Auditul performanței modului de organizare și funcționare a serviciilor publice de salubritate a localităților pentru perioada 2009-2011	357
5.3. Principalele constatări rezultate din acțiunile de audit și control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale	360
5.4. Cazurile de sesizare a organelor de urmărire penală și de suspendare din funcție	371
5.5. Acțiuni efectuate în colaborare cu alte instituții	375

Capitolul 6: Evaluarea sistemului de control intern/managerial **377**

Capitolul 7: Auditul public extern desfășurat de Autoritatea de Audit **389**

7.1. PROGRAME OPERAȚIONALE finanțate prin Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul de Coeziune și Fondul Social European	391
7.1.1. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL MEDIU finanțat din Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională	393
7.1.2. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL TRANSPORT finanțat din Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională	395
7.1.3. PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională	397
7.1.4. PROGRAMUL OPERAȚIONAL DE CREȘTERE A COMPETITIVITĂȚII ECONOMICE finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională	398
7.1.5. PROGRAMUL OPERAȚIONAL ASISTENȚĂ TEHNICĂ finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională	400
7.1.6. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL DEZVOLTAREA RESURSELOR UMANE finanțat din Fondul Social European	401
7.1.7. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII ADMINISTRATIVE finanțat din Fondul Social European	405
7.1.8. AUTORITATEA DE CERTIFICARE ȘI PLATĂ	407
7.1.9. ACȚIUNI SUPLIMENTARE DE AUDIT LA SOLICITAREA COMISIEI EUROPENE	408

7.2. Măsurile ISPA instrumentul pentru politici Structurale de Preaderare	413
7.2.1. EX-ISPA MEDIU	414
7.2.2. EX-ISPA TRANSPORT	417
7.3. Programele PHARE 2005, PHARE 2006 și Facilitatea de Tranziție	418
7.4. Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, Fondul European pentru Garantare Agricolă și Fondul European pentru Pescuit	421
7.4.1. Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală	421
7.4.2. Fondul European de Garantare Agricolă	424
7.4.3. Fondul European de Pescuit	427
7.5. Programe de cooperare și vecinătate	429
7.5.1. PROGRAMUL DE COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ ROMÂNIA – BULGARIA finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională	430
7.5.2. PROGRAMUL IPA DE COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ ROMÂNIA – REPUBLICA SERBIA finanțat din Instrumentul pentru Asistență de Preaderare	431
7.5.3. PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMUN ROMÂNIA – UCRAINA – REPUBLICA MOLDOVA finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat	432
7.5.4. PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMUN DE COOPERARE ÎN BAZINUL MĂRII NEGRE finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat	433
7.6. Programul general solidaritatea și gestionarea fluxurilor migratorii	433

ANEXE

Anexa nr. 1: Situație privind numărul de entități verificate în anul 2012	439
Anexa nr. 2: Constatări privind imperfecțiuni ale cadrului legal	441

INTRODUCERE

Curtea de Conturi este instituția înființată în baza Constituției, cu scopul de a efectua auditul gestiunii finanțelor publice ale României. Organizarea și funcționarea Curții de Conturi au fost aprobate prin Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată.

Indiferent de modul de constituire și de destinația fondurilor, în calitatea sa de auditor extern, Curtea de Conturi verifică dacă fondurile publice sunt corect contabilizate și dacă sunt cheltuite în conformitate cu reglementările aplicabile, precum și dacă se acordă atenția cuvenită obținerii unui raport optim între resurse și rezultate.

Activitatea de audit servește următoarelor obiective: utilizarea corectă și eficace a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, consolidarea bunei gestiuni financiare, executarea corespunzătoare a activităților administrative, precum și informarea autorităților publice și a publicului larg, prin întocmirea și furnizarea de rapoarte obiective. Rezultatele activității Curții de Conturi sunt utilizate de Parlament, precum și de entitățile verificate pentru îmbunătățirea calității gestiunii economico-financiare și, implicit a finanțelor publice ale României. Activitatea Curții de Conturi trebuie să fie punct de reper în materie de execuție a bugetului pentru exercițiul bugetar precedent.

În pofida a ceea ce ar sugera numele său, Curtea de Conturi **nu** dispune de **competențe judiciare**.

Curtea de Conturi își desfășoară activitatea în mod autonom și efectuează **trei** tipuri de **audit: auditul financiar, auditul performanței și auditul de conformitate** (control tematic). Acestea abordează următoarele probleme:

1. dacă în conturi sunt prezentate în mod fidel, sub toate aspectele semnificative și conform cadrului de raportare financiară aplicabil, situația financiară, rezultatele și fluxurile de numerar pentru exercițiul dat – **auditul financiar**;
2. dacă se asigură o bună gestiune financiară – **auditul performanței**, respectiv:
 - a. *economicitate* – dacă fondurile alocate unei activități au fost utilizate cu economie;
 - b. *eficiență* – dacă rezultatele activității au fost obținute cu cel mai redus nivel de resurse alocate și
 - c. *eficacitate* – dacă obiectivele stabilite au fost îndeplinite;
3. dacă operațiunile respectă, sub toate aspectele semnificative, cadrul juridic și cadrul de regularitate care le sunt aplicabile – **auditul de conformitate**.

Curtea de Conturi certifică acuratețea și veridicitatea datelor din conturile de execuție auditate și, în situația în care se constată regularitatea conturilor, emite certificat de conformitate pe care-l comunică entității auditate. Certificarea contului verificat nu constituie temei pentru exonerarea de răspundere juridică. Pentru motive întemeiate, în termen de un an de la data la care s-a certificat contul auditat, procedura examinării contului poate fi redeschisă.

Constatările Curții de Conturi constituie fundamentul evaluării calității finanțelor publice și a managementului financiar și, totodată, prin recomandările formulate și măsurile dispuse, modalitatea de a măsura progresele înregistrate de-a lungul timpului în acest domeniu aflat în permanentă actualitate.

Scopul raportului anual al Curții de Conturi este acela de a prezenta constatările și concluziile rezultate din activitatea sa, care să vină în sprijinul Parlamentului, Guvernului și al cetățeanului, în demersul de a evalua calitatea gestiunii financiare și modul în care fondurile publice au fost repartizate și utilizate în scopul pentru care au fost alocate și aprobate.

Prezentul Raport public se referă la exercițiul financiar al anului 2011 și este transmis Parlamentului pentru a fi utilizat în cadrul procedurii de aprobare prin lege a contului general anual de execuție a bugetului de stat, a bugetului asigurărilor sociale de stat și celelalte conturi anuale de execuție prevăzute de lege, dar și Guvernului și altor instituții interesate, pentru informarea acestora într-un mod transparent.

Raportul public pe anul 2011 este structurat pe 7 capitole, în care sunt prezentate constatările, concluziile și recomandările formulate de auditorii publici externi ai Curții de Conturi, precum și informații despre procesul de valorificare a constatărilor.

Primul capitol „Prezentare generală” cuprinde o sinteză, în cifre și reprezentări grafice, a întregii activități specifice desfășurată de Curtea de Conturi în anul 2012 și a rezultatelor acestei activități.

Capitolul 2 „Audit financiar” este structurat pe 7 secțiuni, astfel:

- 2.1. - *Auditul financiar asupra contului general de execuție a bugetului de stat pe anul 2011;*
- 2.2. - *Auditul financiar asupra conturilor de execuție pe anul 2011 a bugetelor autorităților și instituțiilor publice ale administrației publice centrale, finanțate din bugetul de stat;*
- 2.3. - *Auditul financiar asupra contului general al datoriei publice a statului;*
- 2.4. - *Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2011;*
- 2.5. - *Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor fondurilor speciale, în care sunt prezentate rezultatele misiunilor de audit financiar asupra conturilor de execuție bugetară pe anul 2011 a:*
 - *bugetului asigurărilor pentru șomaj;*
 - *bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate.*
- 2.6. - *Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului trezoreriei statului;*
- 2.7. - *Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor instituțiilor publice autonome.*

Capitolul 3 este dedicat misiunilor de audit al performanței și este structurat pe 9 teme de verificare, iar Capitolul 4 este dedicat controlului tematic (auditului de conformitate), fiind la rândul lui structurat pe teme de control și pe entitățile care au făcut obiectul acestor misiuni.

Capitolul 5 este o sinteză a acțiunilor de audit și control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale, în care sunt prezentate principalele constatări rezultate din aceste acțiuni.

Capitolul 6 este o sinteză dedicată evaluării sistemului de control intern/managerial în entitățile auditate.

În Capitolul 7 este prezentată activitatea de audit public extern desfășurată de Autoritatea de Audit în anul 2012.

În această structură, Raportul prezintă informații referitoare la managementul performanței în sectorul public, precum și la contribuția Curții de Conturi, prin recomandările și măsurile dispuse prin decizii, la consolidarea calității acestuia.

Mai multe informații cu privire la activitățile specifice ale Curții de Conturi consemnate în rapoartele sale sunt disponibile în format electronic pe portalul Curții, care poate fi accesat pe site-ul: www.curteadeconturi.ro

Capitolul

1

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2011

Prezentare Generală

Curtea de Conturi, în temeiul Constituției și al legii cadru de organizare și funcționare, este singura autoritate competentă să certifice acuratețea și veridicitatea datelor cuprinse în situațiile financiare, asigurându-se că:

- ▣ modul de administrare a patrimoniului, precum și execuția bugetară sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative de înființare a instituțiilor/autorităților verificate;
- ▣ situațiile financiare ale instituțiilor/autorităților verificate sunt întocmite în conformitate cu cadrul legal de raportare financiară aplicabil în România și oferă o imagine fidelă a poziției și a performanței financiare.

1. Cadrul de reglementare a activității

Activitățile de audit financiar, audit al performanței și audit de conformitate (control tematic) se realizează pe baza procedurilor de audit cuprinse în „Regulamentul de organizare și desfășurare a activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități” și în „Standardele de audit” proprii, elaborate în conformitate cu standardele de audit internaționale general acceptate.

Pentru fondurile comunitare nerambursabile, *Autoritatea de Audit* efectuează audit public extern, conform procedurilor de lucru proprii.

2. Activitatea de verificare

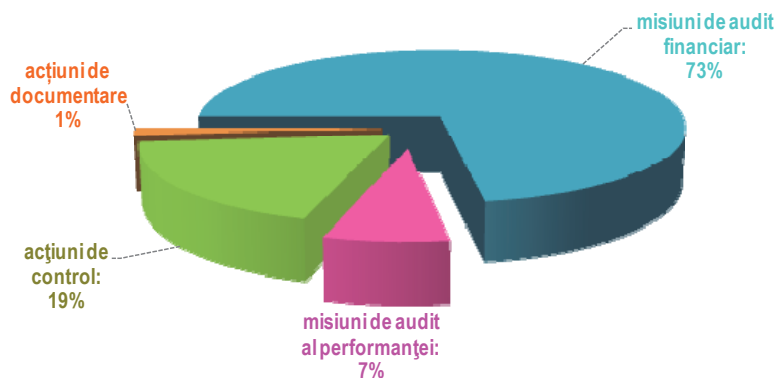
Potrivit Programului de activitate pe anul 2012, structurile centrale și teritoriale ale Curții de Conturi au efectuat un număr de 2.587 acțiuni de verificare, cuprinzând misiunile de audit financiar și audit al performanței, acțiunile de control și acțiunile de documentare, precum și un număr de 1.937 acțiuni de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii.

Sintetic, rezultatele activității desfășurate, în anul 2012, de Curtea de Conturi se prezintă astfel:

Acțiuni	Nr.	%
Acțiuni de verificare, din care:	2.587	100
<i>misiuni de audit financiar</i>	1.879	73
<i>misiuni de audit al performanței</i>	182	7
<i>acțiuni de control</i>	491	19
<i>acțiuni de documentare</i>	35	1

Din datele de mai sus rezultă că misiunile de audit financiar reprezintă 73% din totalul acțiunilor efectuate în anul 2012, acțiunile de control 19%, iar misiunile de audit al performanței 7%.

Graficul acțiunilor realizate

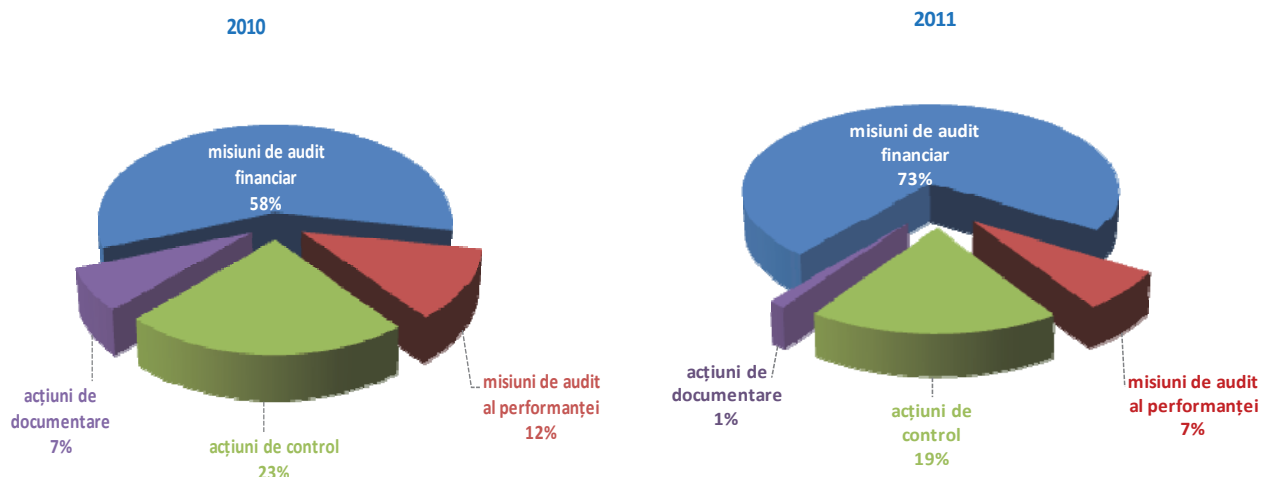

Cele 35 acțiuni de documentare au fost efectuate la tot atâtea entități pentru stabilirea și introducerea în programul de activitate pe anul 2013 a unor acțiuni de verificare, acțiuni care au necesitat atât resurse umane cât și fond de timp.

Constatările Curții de Conturi constituie fundamentul evaluării calității finanțelor publice și al managementului financiar și, totodată, prin recomandările formulate și măsurile dispuse, modalitatea de a măsura progresele înregistrate de-a lungul timpului în acest domeniu aflat în permanentă actualitate.

Iată de ce, unul dintre obiectivele strategice ale Curții de Conturi, stabilit prin Strategia dezvoltării instituționale a acesteia, îl reprezintă creșterea ponderii deținute de misiunile de audit financiar în activitatea specifică desfășurată de Curtea de Conturi.

Următoarele două grafice, în care este prezentată structura activităților specifice referitoare la exercițiile financiare ale anilor 2010 și 2011, ilustrează această creștere:

Se poate observa că auditul financiar, împreună cu auditul performanței, reprezentau 70% din activitatea Curții de Conturi aferentă anului financiar 2010, în timp ce pentru anul financiar 2011 acestea reprezintă 80%, în creștere cu 10 puncte procentuale.

3. Entitățile supuse verificării

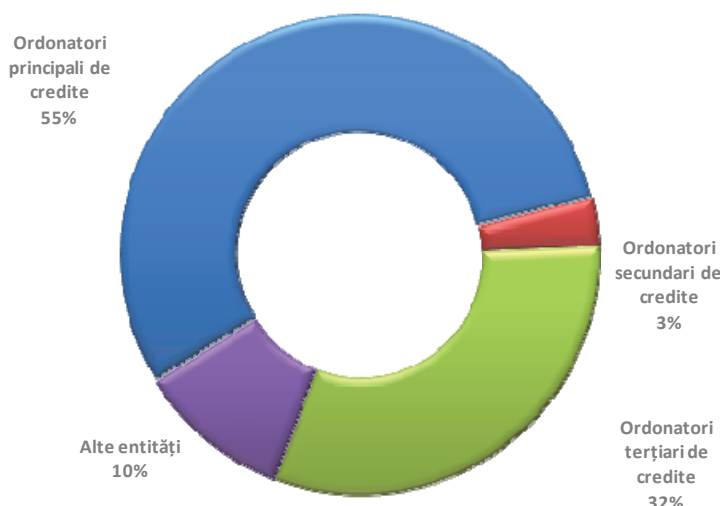
În anul 2012 Curtea de Conturi și-a exercitat funcția de verificare la un număr de 2.317 entități. Acest număr total de entități verificate a fost stabilit luând în calcul **o singură dată** o entitate, indiferent de numărul și tipul de verificări la care a fost supusă aceasta în anul de referință.

Trebuie precizat faptul că există entități la care s-au efectuat mai multe tipuri de verificări, ceea ce înseamnă că aceeași entitate a fost supusă, în anul 2012, la două sau chiar trei verificări (misiuni de audit financiar, audit al performanței și acțiuni de control tematic și/sau documentare).

Acțiunile realizate în anul 2012 de Curtea de Conturi pentru verificarea modului de formare, administrare și întreținere a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, în exercițiul financiar al anului 2011, pe entități, se prezintă astfel:

Categoria	Număr
Total entități verificate	2.317
Ordonatori principali de credite	1.276
Ordonatori secundari de credit	74
Ordonatori terțari de credite	727
Alte entități	240

Graficul entităților supuse acțiunilor de verificare

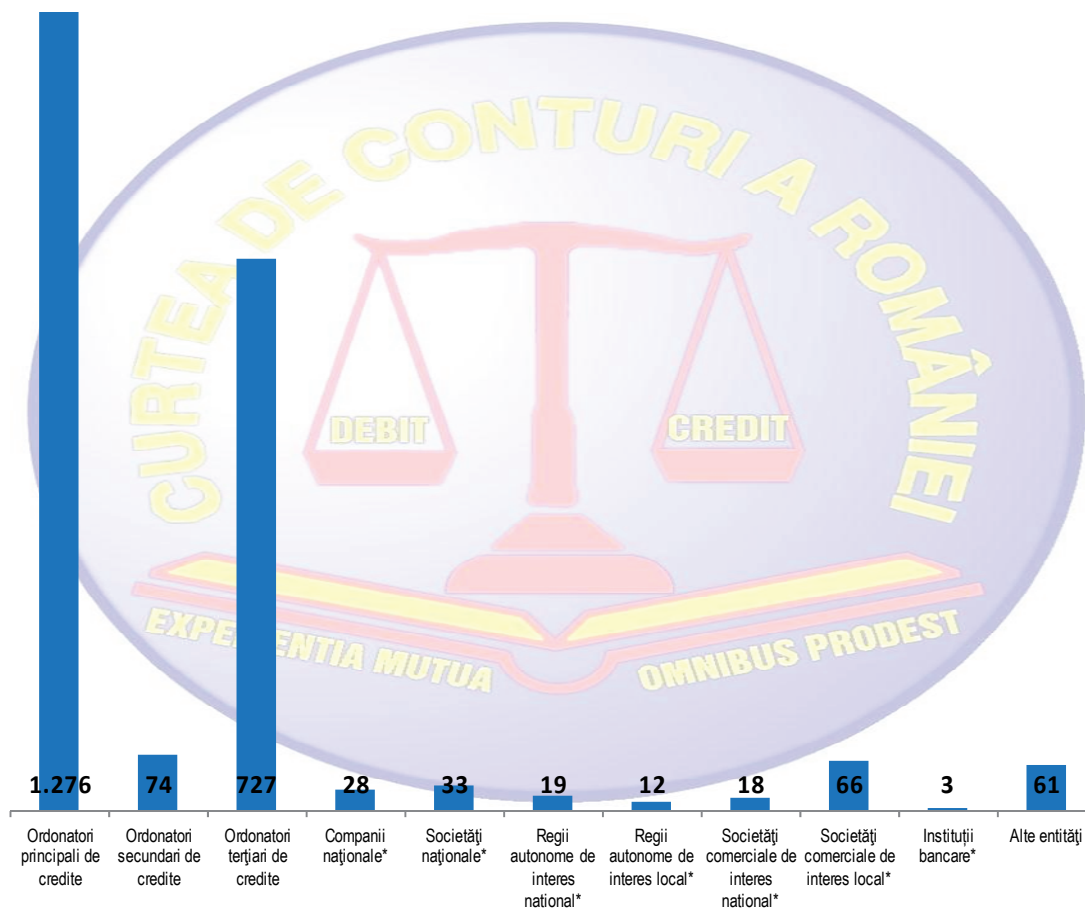

Verificările efectuate în anul 2012 s-au organizat și desfășurat cu preponderență la ordonatorii principali de credite, care au reprezentat 55% din totalul entităților supuse verificării și la ordonatorii terțari de credite, care au reprezentat 32% din total.

Din numărul total de 2.317 entități verificate, 1.366 aparțin administrației publice locale, iar din acestea, 889 entități fac parte din categoria ordonatorilor principali de credite.

Un număr de 727 entități verificate fac parte din categoria ordonatorilor terțari de credite, din care 352 aparțin administrației publice centrale, iar 375 administrației publice locale.

Detalierea grafică a categoriilor de entități supuse verificărilor

* Inclusive sucursalele și filialele acestora, după caz.

Conform datelor prezentate mai sus, pe categorii de entități, verificările efectuate s-au desfășurat la 1.276 ordonatori principali de credite, 74 ordonatori secundari de credite, 727 ordonatori terțari de credite, 84 societăți comerciale, inclusiv cele de interes local, 28 companii naționale, 33 societăți naționale, 31 regii autonome, inclusiv cele de interes local, 3 instituții bancare, precum și 61 alte entități.

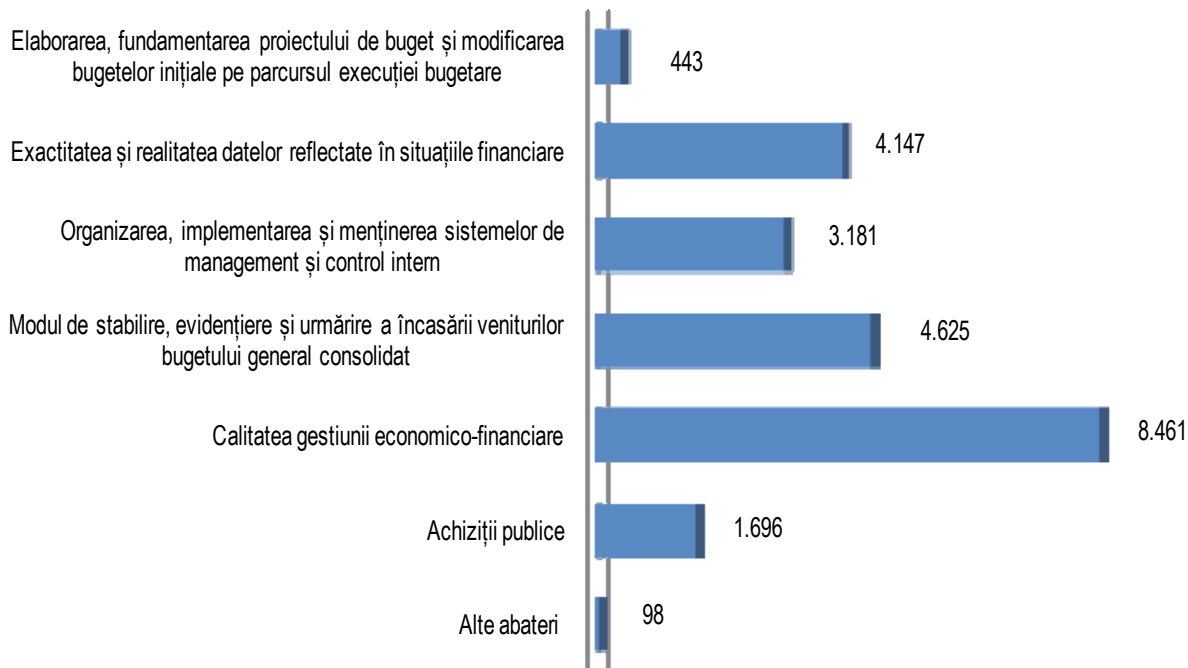
4. Constatările rezultate în urma acțiunilor de control/audit

Auditorii publici externi, desemnați să organizeze și să desfășoare activități specifice Curții de Conturi, au prezentat în actele pe care le-au întocmit constatările privind abaterile de la legalitate și regularitate, faptele pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, precum și cazurile de nerespectare a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate, în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public și privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale.

Cu ocazia verificărilor desfășurate la cele 2.317 entități, urmărind obiectivele de audit și control stabilite, a fost identificat un număr de 22.651 cazuri de abateri de la disciplina bugetară, financiar-contabilă și economică, care sintetic, pe obiective, se prezintă astfel:

Nr. crt.	Obiective de audit și control	Număr cazuri	%
	TOTAL	22.651	100,00
1.	Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale, pe parcursul execuției bugetare	443	1,96
2.	Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	4.147	18,31
3.	Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern	3.181	14,04
4.	Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	4.625	20,42
5.	Calitatea gestiunii economico-financiare	8.461	37,35
6.	Achiziții publice	1.696	7,49
7.	Alte abateri	98	0,43

Graficul cazurilor de abateri constatate, pe obiective de control/audit

5. Sumele estimate

Misiunile de audit și acțiunile de control efectuate de Curtea de Conturi în anul 2012 la cele 2.317 entități au identificat cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatându-se abateri care au condus fie la nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea unor venituri bugetare, fie la producerea unor prejudicii.

Evaluarea impactului financiar al acestor abateri, pe tipuri de acțiuni de audit/control, este redată în tabelul următor:

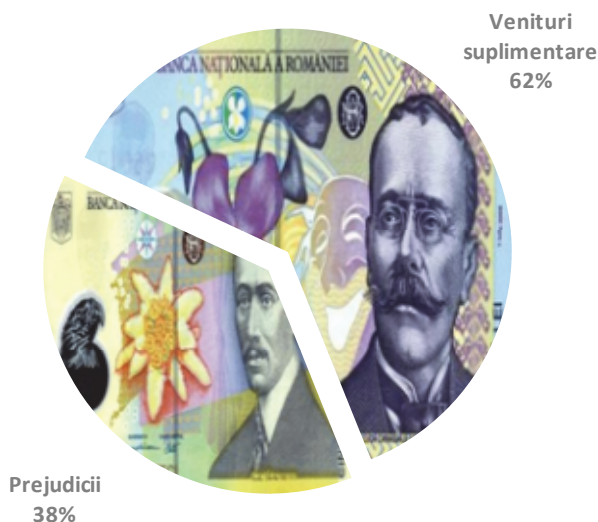
Indicator	u.m.	Total	din care:		
			Audit financiar	Auditul performanței	Control
Venituri suplimentare	mil. lei	1.913,21	602,51	11,00	1.299,70
	mil. euro*	429,93	135,40	2,47	292,07
Prejudicii	mil. lei	1.172,99	528,75	128,67	515,57
	mil. euro*	263,59	118,82	28,92	115,86
TOTAL	mil. lei	3.086,20	1.131,26	139,67	1.815,27
	mil. euro*	693,53	254,22	31,39	407,92

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2012 de 4,45.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2012.

Conform metodologiei proprii, când se constată, cu ocazia verificărilor efectuate, nereguli și abateri de la legislația cadru sau de la cea care reglementează funcționarea și atribuțiile entității verificate, reprezentanții Curții de Conturi estimează valoarea abaterilor constatate, care sunt aduse la cunoștință conducătorilor entităților verificate și sunt consemnate în actele care se întocmesc la finalul misiunilor de verificare, iar în deciziile care se emit ulterior se dispun măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia și/sau blocarea fondurilor bugetare sau speciale, atunci când se constată utilizarea nelegală sau inefficientă a acestora.

Graficul sumelor rezultate din evaluarea abaterilor care au generat venituri suplimentare și producerea unor prejudicii

Din datele prezentate mai sus, rezultă că din evaluarea estimativă a abaterilor constatate de Curtea de Conturi ca urmare a acțiunilor de control/audit desfășurate asupra bugetelor publice, 1,9 miliarde lei (62%) provin din abateri de la reglementările privind urmărirea și încasarea unor venituri bugetare, iar 1,2 miliarde lei (38%) din abateri care au determinat producerea unor prejudicii.

De asemenea, au fost constatate nereguli financiar-contabile care au influențat realitatea și exactitatea datelor prezentate în situațiile financiare ale entităților verificate, a căror estimare este prezentată în tabelul următor:

Indicator	u.m.	Audit financiar	Auditul performanței	Control	Total estimat
Abateri cu caracter financiar-contabil	mil. lei	28.816,76	747,41	26.463,96	56.028,14
	mil. euro*	6.475,68	167,96	5.946,96	12.590,60

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2012 de 4,45.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2012.

Pentru acest tip de abateri, prin măsurile cuprinse în decizii, Curtea de Conturi a dispus înlăturarea neregulilor constatate în activitatea financiar-contabilă sau fiscală controlată, suspendarea aplicării măsurilor care contravin reglementărilor legale și corectarea erorilor.

5.1. Categoriile de abateri care au generat venituri suplimentare

Principalele abateri constatate în acțiunile de control/audit care au generat venituri suplimentare sunt prezentate în tabelul următor:

Categoriile de abateri	Venituri suplimentare estimate (mii lei)	% în total	Nr. de cazuri	% în total
Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege, de către organele fiscale din cadrul MFP	798.150	41,72	347	9,09
Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor proprii (CN, SN, SC cu capital integral sau majoritar de stat sau al UAT)	686.475	35,88	392	10,27
Stabilirea corectă a obligațiilor și creanțelor statului și ale UAT	212.704	11,12	489	12,81
Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege, de către organele fiscale ale unităților administrativ-teritoriale	142.177	7,43	2.025	53,05
Vânzarea și/sau scoaterea din funcțiune a activelor corporale, concesionarea sau închirierea de bunuri proprietate publică și privată a statului și a UAT, concesionarea de servicii cu caracter public și asocierile în participațiune	19.935	1,04	254	6,66
Alte categorii de abateri	53.770	2,81	310	8,12
Total	1.913.211	100,00	3.817	100,00

Ponderile cele mai mari în cadrul acestor venituri estimate le dețin abaterile de la dispozițiile legale referitoare la modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege, de către organele fiscale ale Ministerului Finanțelor Publice (41,72%), managementul companiilor naționale, societăților naționale, societăților comerciale cu capital de stat sau al unităților administrativ-teritoriale (35,88%), precum și de către organele fiscale ale unităților administrativ-teritoriale (7,43%).

Aceste venituri suplimentare, estimate de auditorii publici externi ai Curții de Conturi, rezultate din acțiunile de control/audit desfășurate, provin, în principal, din:

- o efectuarea, de către serviciul rambursări din cadrul DGFP (DGAMC), a unor rambursări de TVA fără respectarea prevederilor legale;
- o neprogramarea și neefectuarea inspecțiilor fiscale la contribuabilii la care s-au înregistrat neconcordanțe semnificative, rezultate din declarațiile informative depuse;
- o efectuarea necorespunzătoare a controlului fiscal, deoarece nu s-au calculat, în condițiile legii, diferențele de impozite și taxe datorate de agenții economici drept obligații față de bugetul de stat;
- o nestabilirea, neevidențierea, neurmărirea și neîncasarea veniturilor proprii ale operatorilor economici cu capital integral sau majoritar al statului sau al unităților administrativ-teritoriale;
- o neefectuarea inventarierii materiei impozabile pentru a se stabili corect baza de impozitare;
- o nestabilirea taxei pe clădirile și terenurile concesionate, închiriate, date în administrare ori în folosință, după caz, persoanelor juridice;
- o nestabilirea sumelor datorate de plătitori pe baza declarațiilor de impunere sau pe baza înregistrărilor existente în registrele agricole, în evidențele specifice cadastrului imobiliar, precum și în evidența

contabilă a contribuabililor, conform reglementarilor legale și a normelor specifice de aplicare a acestora;

- o neefectuarea unei verificări sistematice a gradului de realizare a lucrărilor, pe perioada de valabilitate a autorizației de construire, în scopul identificării datei de la care clădirile sunt supuse impozitării sau nerealizarea clădirilor în termenul acordat prin autorizare și prelungirea acesteia.

5.2. Categoriile de abateri care au determinat producerea unor prejudicii

Ca urmare a acțiunilor de control/audit au fost identificate și abateri care au determinat producerea de prejudicii, estimate la 1.172.990 mii lei, cele mai importante categorii fiind cele prezentate în tabelul următor:

Categoriile de abateri	Prejudicii (mii lei)	% în total	Nr. de cazuri	% în total
Angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare în concordanță cu prevederile legii bugetare și cu destinația stabilită	679.039	57,89	3.856	73,42
Administrarea contractului de achiziție publică	208.381	17,76	911	17,35
Vânzarea și/sau scoaterea din funcțiune a activelor corporale, concesiunea sau închirierea de bunuri proprietate publică și privată a statului și a UAT, concesiunea de servicii cu caracter public și asocierile în participațiune	43.604	3,72	37	0,70
Constituirea și utilizarea fondurilor pentru desfășurarea de activități conform scopului, obiectivelor și atribuțiilor prevăzute de actele normative prin care a fost înființată entitatea	42.629	3,63	79	1,50
Neîncasarea veniturilor bugetului general consolidat, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege (prescrierea dreptului de acțiune)	41.069	3,50	46	0,88
Derularea procedurii de achiziție publică	30.611	2,61	6	0,11
Alocarea și utilizarea fondurilor publice pentru investiții, a subvențiilor, a transferurilor și a altor forme de sprijin financiar din partea statului sau a UAT	29.237	2,49	74	1,41
Inițierea și lansarea procedurii de achiziție publică	27.364	2,33	9	0,17
Respectarea de către entitatea auditată a principiilor celor 3 E în utilizarea fondurilor publice și administrarea patrimoniului public și privat al statului și al UAT	17.566	1,50	36	0,69
Neîncasarea veniturilor proprii (CN, SN, SC cu capital integral sau majoritar de stat sau al UAT) în cuantumul și la termenele prevăzute de lege	16.206	1,38	44	0,84
Formarea și gestionarea datoriei publice, situația garanțiilor guvernamentale pentru credite interne și externe, contractarea împrumuturilor, rambursarea ratelor scadente ale acestora și plata dobânzilor aferente	14.383	1,23	17	0,32
Efectuarea inventarierii și a evaluării/reevaluării tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege, înregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară	11.808	1,01	42	0,80
Alte categorii de abateri	11.092	0,95	95	1,81
Total	1.172.990	100,00	5.252	100,00

Analiza acestor abateri arată că ponderea cea mai mare (57,89%) este deținută de abaterile de la prevederile legale care reglementează cele 4 etape ale efectuării cheltuielilor bugetare, respectiv *angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata acestora*, în concordanță cu prevederile legii bugetare și cu destinația stabilită.

Cele mai frecvente cazuri de astfel de abateri, se referă la:

- o efectuarea unor cheltuieli neprevăzute de legislația în vigoare;
- o efectuarea unor cheltuieli de personal neprevăzute de legislația în vigoare;
- o acordarea nelegală a unor drepturi salariale, inclusiv a sporurilor, premiilor și a altor drepturi, funcționarilor publici, personalului contractual, persoanelor cu funcții de conducere și personalului care ocupă funcții de demnitate publică;
- o plăți efectuate fără existența documentelor justificative, întocmite conform legii, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor decontate;
- o efectuarea de cheltuieli cu bunuri și servicii fără contraprestație (bunuri, lucrări, servicii nerecepționate în cantitatea facturată și plătită), precum și plăți peste normele, cotele sau baremurile legale;
- o angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata unor cheltuieli care nu au legătura cu scopul, obiectivele și funcțiile entității.

O pondere însemnată (17,76%) o au și abaterile referitoare la *administrarea contractelor de achiziție publică*, estimate la 208.381 mii lei și care se referă, în principal, la:

- o plata unor cheltuieli de capital pentru cantități de lucrări supradimensionate prin situațiile de lucrări admise la decontare;
- o situații de lucrări acceptate la plată pentru bunuri nelivrate, sau servicii neprestate;

- o plata unor lucrări de investiții, neexecutate și recepționate;
- o plăți pentru produse, servicii sau lucrări pe bază de documente justificative care nu reflectă realitatea.

5.3. Categoriile de abateri care nu au generat venituri suplimentare și nici nu au produs prejudicii

Cu ocazia verificărilor efectuate **au fost identificate nereguli financiare care nu au determinat producerea de prejudicii în exercițiul bugetar verificat, dar care, pe termen mediu și lung, pot conduce la pierderi de patrimoniu, lipsirea bugetelor publice de unele venituri importante și chiar la acte de corupție.**

Abaterile clasificate ca abateri financiare, estimate la 56 miliarde lei, provin, în principal, din erori de înregistrare în evidențele contabile, de patrimoniu sau cele fiscale, **a căror corecție are ca efect reflectarea reală și exactă a tuturor operațiunilor/tranzacțiilor în situațiile financiare anuale.**

Principalele categorii de abateri financiar-contabile sunt prezentate în tabelul următor:

Categoriile de abateri	Abateri financiare (mii lei)	% în total	Nr. cazuri	% în total
Respectarea procedurilor de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege	18.978.642	33,87	799	5,88
Organizarea și ținerea la zi a evidenței patrimoniului, conform prevederilor legale	11.286.995	20,15	1.472	10,84
Efectuarea inventarierii și a evaluării/reevaluării tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege, înregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară	9.196.882	16,41	1.945	14,32
Modul de aplicare a prevederilor legii privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia și a reglementărilor privind inventarierea bunurilor din domeniul public al statului	3.718.189	6,64	111	0,82
Reflectarea reală și exactă a operațiunilor financiar-contabile în bilanțurile contabile și conturile anuale de execuție bugetară	3.167.803	5,65	483	3,56
Abateri de la prevederile legale privind elaborarea proiectului anual de buget	2.744.363	4,90	369	2,72
Organizarea și conducerea contabilității în conformitate cu prevederile legale	2.040.360	3,64	1.333	9,81
Concordanța datelor înregistrate în evidența tehnico-operativă cu cele din evidența financiar-contabilă și cu cele preluate în balanțele de verificare și înscrise în situațiile financiare	1.501.533	2,68	448	3,30
Respectarea de către entitatea auditată a principiilor celor 3 E în utilizarea fondurilor publice și administrarea patrimoniului public și privat al statului și al UAT	603.880	1,08	300	2,21
Alte categorii de abateri	2.789.492	4,98	6.322	46,54
Total	56.028.140	100,00	13.582	100,00

Din punct de vedere al sumelor estimate, cele mai frecvente sunt abaterile referitoare la *procedurile de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege* (18.978.642 mii lei, respectiv 33,87% din totalul abaterilor financiar contabile).

Abaterile de la *reglementările referitoare la organizarea și ținerea la zi a evidenței patrimoniului* au fost estimate la 11.286.995 mii lei, ceea ce reprezintă 20,15% din total, iar neregulile referitoare la efectuarea inventarierii și a evaluării/reevaluării tuturor elementelor patrimoniale, la termenul prevăzut de lege, înregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară, reprezintă 16,41% din total.

O pondere însemnată o dețin *abaterile de la dispozițiile legale privind modul de aplicare a prevederilor legii privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia și a reglementărilor privind inventarierea bunurilor din domeniul public al statului* (6,64% din total).

În acest context, se poate afirma că există o lipsă de preocupare în clarificarea situației bunurilor proprietate publică, întrucât cele mai multe dintre abaterile financiar contabile vizează înregistrarea operațiunilor referitoare la patrimoniu și, în mod special, respectarea, de către entitățile verificate, a dispozițiilor legale privind actualizarea, cu toate modificările intervenite pe parcursul anului, a *Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, aflat în evidența Ministerului Finanțelor Publice*. În multe dintre aceste cazuri procedurile legale nu sunt îndeplinite sau sunt tergiversate de către ordonatorul principal de credite, în numele unui ordonator secundar sau terțiar de credite. În alte cazuri ordonatorii de credite nu au întreprins niciun demers în acest sens până la constatarea abaterii de către echipele de auditori publici externi ai Curții de Conturi.

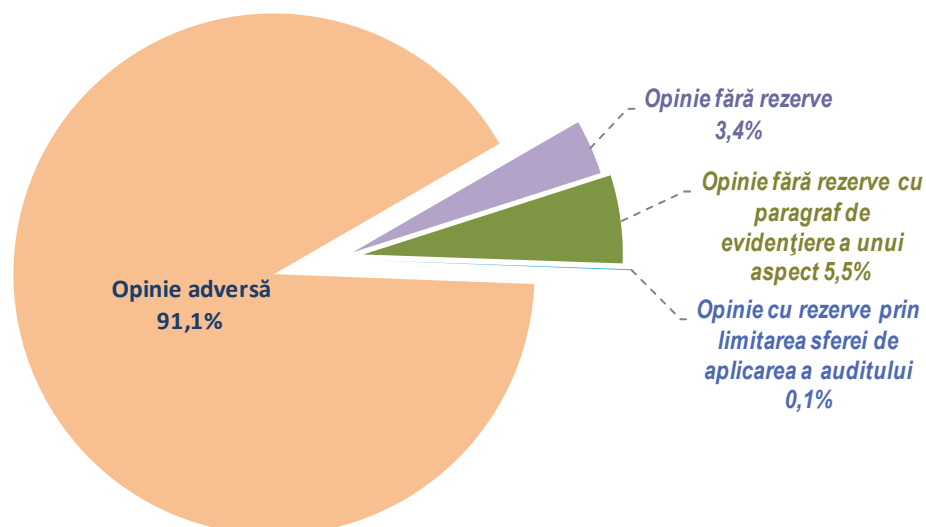
În procesul de înregistrare a modificărilor intervenite în inventarul bunurilor din domeniul public, responsabilitățile sunt împărțite, în egală măsură, **între ministere, celelalte organe de specialitate și autorități ale administrației publice centrale și locale**, pe de o parte și **Ministerul Finanțelor Publice**, ca autoritate abilitată cu menținerea la zi a acestui inventar, pe de altă parte.

Consecința disfuncționalităților constatate în domeniul gestionării patrimoniului la data auditului constă în prezentarea, în situațiile financiare, a unor elemente patrimoniale incerte, neconfirmate prin inventarierea acestora, în condițiile dispozițiilor legale care guvernează domeniul. Însă, efectuarea necorespunzătoare a inventarierii, evaluării/reevaluării patrimoniului public și privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale, poate avea drept consecință pierderea de patrimoniu sau deprecierea acestuia.

6. Opiniile exprimate

Opinia de audit se exprimă la încheierea misiunilor de audit financiar asupra conturilor anuale de execuție a bugetelor auditate, după ce auditorii publici externi prezintă în rapoartele de audit constatările și concluziile și formulează recomandări cu privire la măsurile ce urmează a fi luate de conducerea entităților verificate.

Opiniile de audit exprimate în urma realizării misiunilor de audit financiar se prezintă grafic astfel:

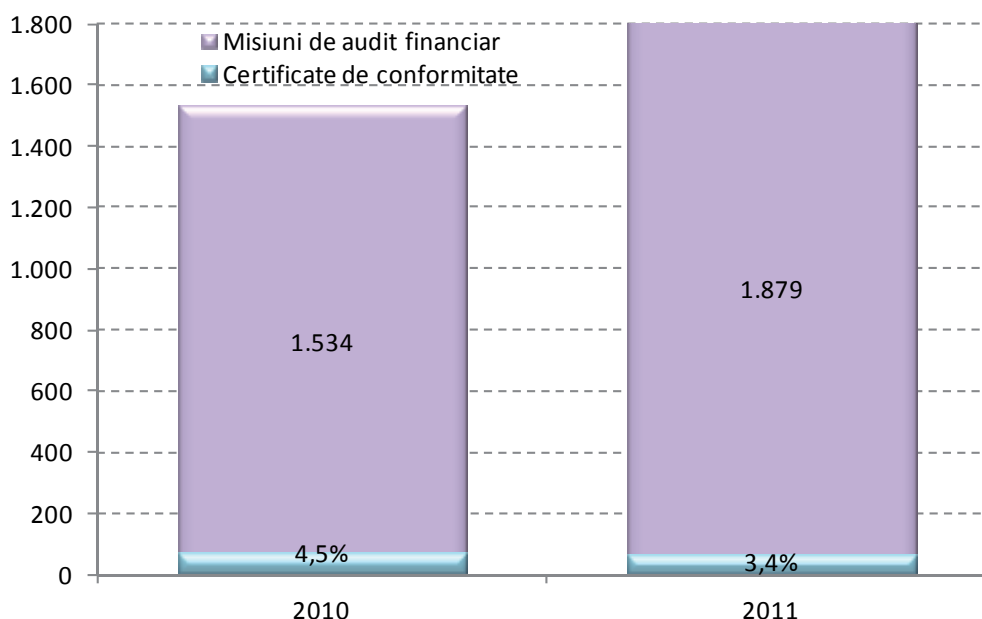
Din totalul opiniilor exprimate, ponderea cea mai mare este deținută de **Opiniile adverse**, respectiv **91,1%**, urmate de **Opiniile fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect 5,5%**, **Opiniile fără rezerve 3,4%** și **Opiniile cu rezerve prin limitarea sferei de aplicare a auditului 0,1%**.

Faptul că 91% din opiniile exprimate de auditorii publici externi sunt opinii adverse (nefavorabile), arată că în foarte multe cazuri principiile și regulile care guvernează execuția bugetară, contabilitatea și gestionarea patrimoniului public sunt încălcate frecvent, într-o măsură mai mare sau mai mică, motiv pentru care situațiile financiare ale instituțiilor și autorităților publice sunt influențate de erori/abateri care au condus la exprimarea unei astfel de opinii.

7. Certificarea conturilor

În urma realizării celor 1.879 misiuni de audit financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor entităților publice pe anul 2011 s-au emis **64 certificate de conformitate**, ceea ce demonstrează că s-a constatat regularitatea conturilor la un număr foarte mic de entități auditate, respectiv doar 3,4% din totalul acestora, în scădere față de anul precedent, când au fost acordate 69 certificate de conformitate, reprezentând 4,5% din totalul conturilor auditate.

Gradul de certificare a conturilor de execuție bugetară pe anii 2010-2011

Procentul de certificare trebuie analizat în condițiile creșterii cu 345 a numărului de misiuni de audit financiar desfășurate în anul 2012 față de anul precedent. Dacă numărul misiunilor de audit financiar ar fi rămas constant, respectiv la nivelul anului anterior, procentul de certificare din anul 2012 s-ar fi situat tot la 4%. Această stare de fapt demonstrează încă o dată voința scăzută a autorităților publice de a-și însuși reglementările legale, în vederea asigurării și aplicării bunei gestiuni a fondurilor publice și a patrimoniului public.

8. Acțiunile de verificare a modului de aducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii

Acțiunile de verificare a modului de aducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizie desfășurate în anul 2012, au fost în număr de 1.937, majoritatea referindu-se la decizii emise în perioada anterioară.

Măsurile dispuse sunt cele stabilite prin legea cadru de organizare și funcționare a Curții de Conturi, iar procedurile de verificare a implementării acestora sunt prevăzute în *Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități*.

În anul 2012, cea mai mare pondere o dețin măsurile dispuse pentru înlăturarea neregulilor constatate în activitatea financiar-contabilă sau fiscală (11.349 măsuri), ceea ce demonstrează că există o insuficiență preocupare din partea entităților publice pentru asigurarea realității și acurateții datelor din situațiile financiare și pentru o raportare corectă.

Au fost dispuse de asemenea și numeroase măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului și luarea măsurilor pentru recuperarea acestuia (4.342 măsuri), pe care ordonatorii de credite și conducerile celorlalte entități verificate trebuie să le aducă la îndeplinire, iar Curtea de Conturi să monitorizeze implementarea acestora.

S-a dispus și suspendarea aplicării măsurilor care contravin reglementărilor legale din domeniul financiar, contabil și fiscal, într-un număr de 104 cazuri, iar 11 măsuri au fost dispuse pentru blocarea fondurilor bugetare sau speciale, atunci când s-a constatat utilizarea nelegală ori ineficientă a acestora.

Într-un număr de 11 cazuri Curtea de Conturi a cerut, prin decizie, suspendarea din funcție a unor persoane acuzate de săvârșirea de fapte cauzatoare de prejudicii importante, până la soluționarea definitivă a cauzelor în care acestea au fost implicate.

Monitorizarea implementării măsurilor dispuse prin decizii

Curtea de Conturi are rolul de a promova responsabilitatea și corectitudinea în gestionarea performantă a fondurilor publice.

În acest context, monitorizarea implementării măsurilor dispuse prin decizii constituie un instrument de măsurare a impactului activității asupra calității administrării fondurilor publice, actele de control întocmite în urma acțiunilor de verificare a modului de aducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizie făcând referire la:

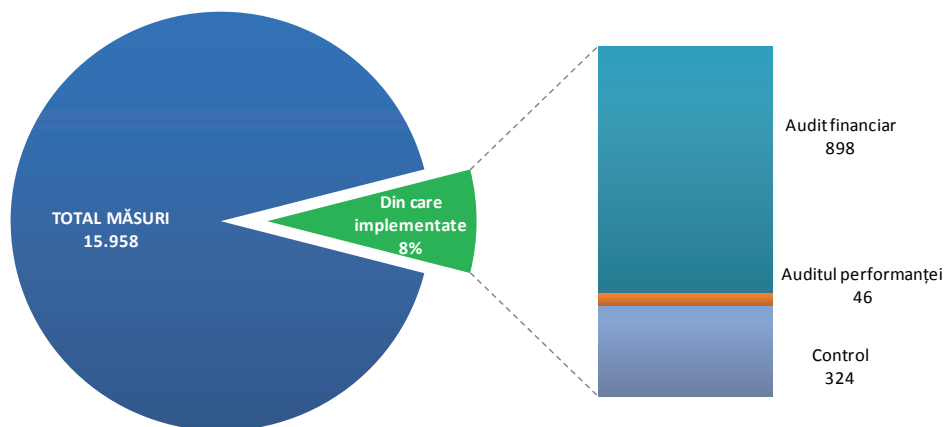
1. modul de implementare sau nu a măsurilor stabilite de către Curtea de Conturi;
2. descrierea impactului estimat de structurile Curții de Conturi pentru măsurile dispuse în ceea ce privește:
 - a) îmbunătățirea managementului pentru realizarea obiectivelor entității;
 - b) îmbunătățirea activității entității verificate, din punctul de vedere al evidenței financiar-contabile, fiscale, al sistemului informațional, al resurselor umane etc.;
 - c) obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune, reducerea cheltuielilor, creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și/sau în administrarea patrimoniului etc.;
3. gradul de implementare a măsurilor dispuse de structurile de specialitate ale Curții de Conturi;
4. prezentarea măsurilor neimplementate de către entitate, cu precizarea cauzelor care au determinat neimplementarea fiecărei măsuri;
5. stabilirea întinderii prejudiciului (atât valoarea estimată a erorii/abaterii în urma acțiunii de control/audit a Curții de Conturi, cât și prejudiciul stabilit de conducerea entității verificate);
6. măsurile stabilite în plus de către entitate față de cele dispuse prin decizie, în vederea înlăturării deficiențelor constatate de către Curtea de Conturi.

Din numărul de **15.958** de măsuri dispuse prin deciziile emise în anul 2012:

- ✓ 13.163 au fost dispuse ca urmare a misiunilor de audit financiar;
- ✓ 397 în urma misiunilor de audit al performanței;
- ✓ 2.398 în urma acțiunilor de control (audit de conformitate).

Din totalul de măsuri dispuse **au fost implementate 1.268 măsuri (8%)**, din care: 898 în cazul auditului financiar, 46 în cazul auditului performanței și 324 în cazul controlului.

Graficul măsurilor implementate din măsurile dispuse

Procentul relativ mic de măsuri implementate, respectiv 8% din numărul celor dispuse în anul 2012, se explică prin decalajul de timp dintre dispunerea unei măsuri prin decizie și implementarea efectivă a acesteia, decalaj determinat în cele mai multe cazuri de parcurgerea etapelor procedurale de valorificare a constatărilor din actele întocmite de Curtea de Conturi (termenul stabilit pentru implementare, prelungirea justificată a termenului stabilit inițial, procedura contestării și soluționării contestației etc.).

9. Sesizarea organelor de urmărire și cercetare penală

Potrivit prevederilor art. 33 alin. (4) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, în situațiile în care în rapoartele de audit/control se constată existența unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale sunt sesizate organele în drept pentru asigurarea valorificării constatărilor.

În temeiul acestor prevederi și ale Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, Curtea de Conturi:

 a sesizat organele de urmărire și cercetare penală în **58 cazuri**, care privesc, în principal, fapte care prezintă indicii de săvârșire a unor infracțiuni cum ar fi: neglijență în serviciu, delapidare, fals și uz de fals și abuz în serviciu. În aceste cazuri, faptele se referă, în principal, la nerespectarea dispozițiilor legale din domeniul contabilității, finanțelor publice, fiscal și al achizițiilor publice.

10. Activitatea Autorității de Audit

În vederea îndeplinirii obligațiilor în domeniul auditului extern, ce revin României în calitate de stat membru al Uniunii Europene, Autoritatea de Audit din cadrul Curții de Conturi a efectuat misiuni de audit asupra fondurilor externe nerambursabile primite de la bugetul UE.

Deficiențele constatate ca urmare a verificărilor efectuate sunt prezentate la capitolul privind auditul public extern desfășurat de Autoritatea de Audit.

11. Controale solicitate de Parlament

Senatul României, prin Hotărârea nr. 18/2012, a solicitat Curții de Conturi includerea în Programul de audit aferent trimestrelor III și IV din anul 2012 a următoarelor administrații publice locale, pentru efectuarea auditului financiar: Consiliul județean Suceava; Consiliul județean Dâmbovița; Primăria municipiului Deva; Primăria municipiului Craiova; Primăria municipiului Ploiești și Primăria orașului Hațeg.

Acțiunile de audit financiar au fost integrate în Programul anual de activitate pe anul 2012, potrivit Hotărârii Plenului Curții de Conturi nr. 145/4 iulie 2012 și au fost efectuate prin camerele de conturi teritoriale, cu respectarea procedurilor și mecanismelor prevăzute în Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități.

Obiectivele abordate în cadrul acestor acțiuni au vizat efectuarea auditului contului de execuție și a situațiilor financiare pe anul 2011 și controlul legalității operațiunilor economico-financiare pe perioada 01.01 – 31.05.2012, urmărindu-se, în principal:

- ❖ modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora;
- ❖ calitatea gestiunii economico-financiare, cu accent pe:
 - legalitatea angajării, lichidării, ordonanțării și plății cheltuielilor din fonduri publice;
 - organizarea și desfășurarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică, încheierea și administrarea acestora;
 - efectuarea inventarierii și a evaluării tuturor elementelor patrimoniale, înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor obținute în urma acestor operațiuni;

❖ exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare.

Urmare rapoartelor de audit/control întocmite de Camerele de Conturi ale județelor Suceava, Dâmbovița, Hunedoara, Dolj și Prahova, Curtea de Conturi a transmis Senatului, în luna octombrie 2012, un Raport sinteză cu privire la rezultatele controlului/auditului solicitat.

*
* *

Rezultatele misiunilor de audit public extern și ale acțiunilor de control desfășurate în anul 2012 pentru exercițiul bugetar al anului 2011 sunt prezentate detaliat în următoarele capitole ale Raportului public pe anul 2011.

Capitolul

2

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2011

Audit Financiar

Auditul financiar efectuat de Curtea de Conturi asupra conturilor de execuție a bugetelor componente ale bugetului general consolidat

Bugetul general consolidat este definit de Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, ca fiind ansamblul bugetelor componente ale sistemului bugetar, agregate și consolidate pentru a forma un întreg și se elaborează pentru a oferi informații clare decidenților politici (Parlament, Guvern, Ministerul Finanțelor Publice, Banca Națională a României), precum și instituțiilor și organismelor financiare internaționale (Comisia Europeană, Banca Mondială, Fondul Monetar Internațional), precum și agențiilor de rating.

Bugetul general consolidat are în componența sa următoarele bugete publice:

- ⇒ *Bugetul de stat;*
- ⇒ *Bugetul general centralizat al unităților administrativ-teritoriale;*
- ⇒ *Bugetul asigurărilor sociale de stat;*
- ⇒ *Bugetul asigurărilor pentru șomaj;*
- ⇒ *Bugetul fondului național unic de asigurări sociale de sănătate;*
- ⇒ *Bugetul fondurilor provenite din credite externe, ale căror rambursări, dobânzi și alte costuri se asigură din fonduri publice;*
- ⇒ *Bugetul fondurilor provenite din împrumuturi interne;*
- ⇒ *Bugetul instituțiilor/activităților finanțate integral și/sau parțial din venituri proprii;*
- ⇒ *Bugetul trezoreriei statului;*
- ⇒ *Bugetul fondurilor externe nerambursabile, altele decât cele de la Comisia Europeană.*

De asemenea, bugetul general consolidat mai include bugetul *Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România* și *titlurile de despăgubire emise de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților și de Fondul Proprietatea.*

Bugetul general consolidat nu se substituie bugetului de stat sau celorlalte bugete componente și nu este aprobat de Parlament ca document.

Bugetul general consolidat este o matrice completă a resurselor și cheltuielilor publice, reflectate în veniturile și cheltuielile bugetelor componente, supus unor operațiuni specifice, respectiv: **consolidarea și ajustarea.**

Operațiunea de consolidare este definită de Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, *ca fiind operațiunea de eliminare a transferurilor de sume dintre două bugete componente ale bugetului general consolidat, în vederea evitării dublei evidențieri a acestora.* Clasificația indicatorilor privind finanțele publice încadrează aceste sume, în principal, în categoria „*Transferuri între unități ale administrației publice*”.

Operațiunea de ajustare presupune eliminarea din bugetul general consolidat a *cheltuielilor efectuate și finanțate în anii precedenți, de regulă cele de natura datoriei publice, care sunt incluse în buget, respectiv:*

- *rambursările de credite externe din:*
 - Bugetul de stat;
 - Bugetele locale;
 - Bugetul asigurărilor sociale de stat;
 - Bugetul asigurărilor pentru șomaj;
 - Bugetul Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România;
 - Bugetul instituțiilor finanțate din venituri proprii.
- *rambursările de credite interne.*

Bugetele componente ale bugetului general consolidat se aprobă astfel:

- ✓ **bugetul de stat** se aprobă anual de către Parlament prin lege;
- ✓ **bugetul asigurărilor sociale de stat** se aprobă anual de către Parlament prin lege;
- ✓ **bugetul fondului național unic de asigurări sociale de sănătate** se aprobă anual de către Parlament, împreună cu bugetul de stat, ca anexă la legea bugetului de stat;
- ✓ **bugetul asigurărilor pentru șomaj** se aprobă anual de către Parlament, împreună cu bugetul asigurărilor sociale de stat, ca anexă la legea bugetului asigurărilor sociale de stat;
- ✓ **bugetele activităților finanțate integral din venituri proprii** se aprobă de către Parlament ca anexe la bugetele ordonatorilor principali de credite;

- ✓ **bugetele fondurilor externe nerambursabile** se aprobă de către Parlament ca anexe la bugetele ordonatorilor principali de credite;
- ✓ **bugetele locale** se aprobă în condițiile prevederilor Legii privind finanțele publice locale nr. 273/2006, cu modificările și completările ulterioare, de către autoritățile publice deliberative ale unităților administrativ-teritoriale;
- ✓ **bugetele autorităților publice autonome** se aprobă de conducerea desemnate prin legile proprii de organizare și funcționare a acestora.

Potrivit Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare și ale Legii nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare, execuția bugetară are la bază o serie de principii și reguli care reglementează încasarea veniturilor bugetare și finanțarea cheltuielilor aprobate prin bugetele componente ale bugetului general consolidat.

Misiunea Curții de Conturi

În acest context și potrivit legii sale de organizare și funcționare, misiunea Curții de Conturi este aceea de a obține o asigurare rezonabilă că aceste reguli și principii, dar și celelalte dispoziții legale incidente, sau cele specifice fiecărui domeniu, sunt respectate și de a furniza Parlamentului și autorităților deliberative ale unităților administrativ-teritoriale o opinie în acest sens.

Obiectivul general al auditului financiar efectuat asupra con- turilor de execuție a acestor bugete este acela de a se obține o asigurare rezo- nabilă cu privire la:

- ⇒ modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, precum și execuția bugetelor de venituri și cheltuieli, de către entitatea verificată, respectiv dacă acestea sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea verificată și respectă principiile legalității, regularității economicității, eficienței și eficacității;
- ⇒ situațiile financiare auditate, respectiv dacă acestea sunt întocmite de către entitate în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de entitatea respectivă.

Din aceste considerente activitățile Curții de Conturi s-au desfășurat având ca obiective verificarea modului de stabilire, evidențiere, urmărire și încasare a veniturilor bugetare, principala sursă de finanțare a cheltuielilor bugetare, care trebuie să fie bine fundamentate, supuse procedurilor de angajare, lichidare, ordonare și plată, faze care se derulează concomitent cu organizarea și ținerea la zi a contabilității și a evidenței patrimoniului, cu derularea procedurilor de achiziții publice și a programelor de investiții publice.

Aria de cuprindere a auditului exercitat de Curtea de Conturi

Constatările Curții de Conturi constituie fundamentul evaluării calității finanțelor publice și al managementului financiar și, totodată, prin recomandările formulate și măsurile dispuse, modalitatea de a măsura progresele înregistrate de-a lungul timpului în acest domeniu aflat în permanentă actualitate.

În acest context și potrivit mandatului conferit de lege, misiunea Curții de Conturi este de a audita toate situațiile financiare ale ordonatorilor principali de credite ai bugetelor componente ale bugetului general consolidat. Dacă bugetele ordonatorilor principali de credite din administrația publică centrală sunt supuse auditului financiar în fiecare an, bugetele celor din administrația publică locală, din cauza numărului foarte mare al unităților administrativ-teritoriale (3228 de primării), sunt auditate anual în proporție de circa o treime, astfel încât în cadrul unui termen de 3 ani să fie auditate în întregime.

Structura Capitolului 2

În acest capitol sunt prezentate constatările, recomandările, opiniile de audit și măsurile dispuse de Curtea de Conturi în urma efectuării auditului financiar asupra conturilor de execuție pe anul 2011 a:

- ✓ bugetului de stat, inclusiv bugetele ordonatorilor principali de credite ai acestuia, precum și contul general al datoriei publice a statului;
- ✓ bugetului asigurărilor sociale de stat;
- ✓ bugetului asigurărilor pentru șomaj;
- ✓ bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate;
- ✓ bugetului Trezoreriei Statului;
- ✓ bugetelor unor autorități publice autonome.

Prezentul capitol este structurat pe 7 secțiuni, corespunzătoare bugetelor enumerate mai sus, astfel:

- **Secțiunea 2.1.** - *Auditul financiar asupra contului general de execuție a bugetului de stat pe anul 2011*, în care sunt prezentate, în sinteză, constatările asupra ansamblului veniturilor și cheltuielilor bugetului de stat, așa cum acestea au fost transmise Parlamentului, în luna iulie 2012, prin proiectul Legii de aprobare a contului general de execuție a bugetului de stat pe anul 2011;

- **Secțiunea 2.2.** - *Auditul financiar asupra conturilor de execuție pe anul 2011 a bugetelor instituțiilor și autorităților publice ale administrației publice centrale finanțate din bugetul de stat, în care sunt prezentate, detaliat pe fiecare ordonator principal de credite al bugetului de stat constatările, recomandările, opinia și măsurile dispuse de Curtea de Conturi;*
- **Secțiunea 2.3.** - *Auditul financiar asupra contului general al datoriei publice a statului, unde sunt prezentate constatările, recomandările și opinia cu privire la:*
 - exactitatea și realitatea datelor raportate în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2011;
 - legalitatea contractării și utilizării instrumentelor de datorie publică raportate în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2011 și a rambursării ratelor scadente aferente acestora;
 - legalitatea constituirii și utilizării fondului de risc în anul 2011.
- **Secțiunea 2.4.** - *Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2011, efectuat la Casa Națională de Pensii Publice;*
- **Secțiunea 2.5.** - *Auditul financiar asupra conturilor de execuție ale bugetelor fondurilor speciale, în care sunt prezentate rezultatele misiunilor de audit financiar asupra conturilor de execuție bugetară pe anul 2011 a:*
 - bugetului asigurărilor pentru șomaj;
 - bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate.
- **Secțiunea 2.6.** - *Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului trezoreriei statului;*
- **Secțiunea 2.7.** - *Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor instituțiilor publice autonome, desfășurat la Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private, Comisia Națională a Valorilor Mobiliare și Comisia de Supraveghere a Asigurărilor.*

Tipuri de opinie de audit:

Ca urmare a misiunii de audit financiar, echipa de auditori publici externi poate să exprime următoarele tipuri de opinie de audit:

- a. **opinie de audit fără rezerve:** se exprimă atunci când în urma misiunii de audit financiar, atât pentru entitatea auditată cât și pentru cele subordonate acesteia și verificate, se constată că *modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, precum și execuția bugetelor sunt în concordanță cu actele normative prin care au fost înființate și au fost respectate principiile legalității, regularității, economicității, eficacității și eficienței, iar situațiile financiare auditate sunt întocmite în conformitate cu cadrul de raportare financiară și oferă o imagine reală și fidelă a operațiunilor economice efectuate de entitate;*
- b. **opinie de audit fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect:** se exprimă atunci când:
 - b.1. condițiile **opinie de audit fără rezerve** sunt afectate **nesemnificativ** de existența unor evenimente din afara entităților auditate;
 - b.2. valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate, extrapolate la nivelul întregii populații auditate, se situează sub pragul de semnificație.
- c. **opinie de audit cu rezerve prin limitarea sferei de aplicare a auditului:** se exprimă atunci când auditorul se află în imposibilitatea aplicării procedurilor de audit considerate ca fiind necesare, deoarece entitatea auditată și/sau entitățile subordonate acesteia nu furnizează toate actele, documentele și informațiile deținute;
- d. **opinie de audit adversă:** se exprimă atunci când se constată că **una din condițiile opiniei fără rezerve nu este îndeplinită, precum și când au fost constatate fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale;**
- e. **imposibilitatea exprimării unei opinii de audit** se declară atunci când auditorii nu sunt în măsură să formuleze o opinie pentru că nu au reușit să obțină probe de audit suficiente și adecvate.

Certificatul de conformitate

Trebuie precizat că, potrivit competențelor sale, Curtea de Conturi certifică acuratețea și veridicitatea datelor din conturile de execuție verificate, emițând **Certificatul de conformitate** în cazurile în care opinia auditorilor publici externi a fost **opinie fără rezerve**.

Audit financiar asupra contului general de execuție a bugetului de stat pe anul 2011

Acțiunea de audit a contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2011 a fost efectuată la Ministerul Finanțelor Publice. Ministerul Finanțelor Publice este organizat și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, care aplică strategia și Programul de guvernare în domeniul finanțelor publice.

Contul general de execuție a bugetului de stat pe anul 2011 a fost întocmit în baza prevederilor art. 56 și ale art. 57 din Legea privind finanțele publice nr. 500/2002, cu completările ulterioare, în structura bugetului aprobat prin Legea bugetului de stat nr. 286/2010 rectificată prin Ordonanța Guvernului nr. 10/2011 și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96/2011.

Contul general de execuție a bugetului de stat are ca anexe conturile anuale de execuție ale ordonatorilor principali de credite. Execuția bugetului de stat este detaliată la venituri pe capitole și subcapitole, iar la cheltuieli pe părți, capitole, subcapitole, titluri, articole și aliniate, conform cadrului legal de reglementare.

Analiza execuției bugetare pentru anul 2011

Contul general de execuție a bugetului de stat pe anul 2011, întocmit de către Ministerul Finanțelor Publice, se prezintă în structură astfel:

- milioane lei -

Indicatori sintetici	Prevederi/Credite bugetare aprobate prin Legea nr. 286/2010	Prevederi/Credite bugetare definitive	Încasări realizate/ Plăți efectuate	% Față de prevederi/ credite definitive
Venituri	80.802,1	84.606,3	79.688,0	94,1
Cheltuieli	108.481,9	113.177,6	106.088,7	93,7
Deficit	(27.679,8)	(28.571,3)	(26.400,7)	(92,4)
% deficit în PIB*	(4,8)	(4,9)	(4,6)	

* Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2011 este de 578.551,9 milioane lei.

În urma analizei datelor privind execuția bugetului de stat la 31 decembrie 2011 au fost constatate următoarele:

- ◆ încasările realizate, în sumă de 79.688,0 milioane lei, sunt cu 4.918,3 milioane lei (5,9%) sub nivelul prevederilor bugetare definitive;
- ◆ plățile efectuate, în sumă de 106.088,7 milioane lei, sunt cu 7.088,9 milioane lei (6,3%) sub nivelul creditelor bugetare definitive;
- ◆ deficitul bugetar, în sumă de 26.400,7 milioane lei, este cu 2.170,6 milioane lei (7,6%) sub nivelul prevederilor bugetare definitive.

Potrivit prevederilor art. 28, lit. a) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice „... proiectele legilor bugetare anuale și ale bugetelor se elaborează de către Guvern, prin Ministerul Finanțelor Publice, pe baza prognozelor indicatorilor macroeconomici și sociali pentru anul bugetar pentru care se elaborează proiectul de buget, precum și pentru următorii 3 ani”.

Echipa de audit a Curții de Conturi a analizat documentul privind „Strategia fiscal bugetară pe perioada 2011-2013” întocmit de Ministerul Finanțelor Publice, care conține obiectivele politicii fiscale și bugetare ale Guvernului României pentru perioada menționată și a concluzionat următoarele:

Programul economic pentru perioada 2011-2013 are prevăzute mai multe măsuri de austeritate, considerate a fi necesare, fiind centrat pe ajustarea sustenabilă a cheltuielilor publice, dar și pe măsuri fiscale care au urmărit lărgirea bazei de impozitare și prevenirea îndatorării țării la un nivel la care accesul la sursele de finanțare a deficitului bugetar ar fi foarte dificil.

Scrisoarea-cadru a fost emisă de către ministrul finanțelor publice cu întârziere, respectiv la data de 15.09.2010 în loc de data de 01.06.2010 prevăzută la art. 33 din Legea nr. 500/2002 a finanțelor publice, cu modificările și completările ulterioare, fiind adresată tuturor ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat. Principalele aspecte menționate în scrisoarea-cadru se referă la:

- ▶ contextul macroeconomic pe baza căruia a fost întocmit proiectul de buget pe anul 2011 și estimările pe anii 2012-2014;
- ▶ metodologia de elaborare de către ordonatorii principali de credite a proiectelor de buget pe anul 2011 și estimările pe anii 2012-2014;
- ▶ stabilirea limitelor de cheltuieli pentru ordonatorii principali de credite pentru anul 2011.

După parcurgerea etapelor de elaborare a proiectului de buget pentru anul 2011 și a proiectului de lege a bugetului de stat pentru anul 2011 de către Ministerul Finanțelor Publice, forma finală a bugetului anului 2011 a fost adoptată prin Legea nr. 286/2010.

Prin această lege au fost prevăzute și autorizate pentru anul bugetar 2011 veniturile, pe capitole și subcapitole, cheltuielile, pe destinații și pe ordonatori principali de credite, pentru bugetul de stat, bugetele Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, creditelor externe, fondurilor externe nerambursabile și activităților finanțate integral din venituri proprii.

Veniturile bugetului de stat au fost stabilite la nivelul de 80.802,1 milioane lei, iar cheltuielile la nivelul de 108.481,9 milioane lei, cu un deficit de 27.679,8 milioane lei.

Pentru anul 2011, bugetul de stat a avut un număr, inițial, de 49 de ordonatori principali de credite, iar la sfârșitul anului numărul acestora a ajuns la 51, odată cu transformarea în ordonator principal de credite a Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului și a Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, în baza prevederilor OUG nr. 4/2011 *privind stabilirea unor măsuri pentru reorganizarea Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului și pentru executarea obligațiilor de plată ale instituțiilor publice stabilite prin titluri executorii și ale Legii nr. 278/2010 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 76/2010 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii.*

Ordonatorii principali de credite cu cele mai mari **alocări de credite bugetare** prin Legea bugetului de stat pe anul 2011 au fost, în ordine descrescătoare, următorii:

	<u>Alocări totale:</u>	<u>% din bugetul de stat:</u>
1. <i>Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale</i>	34.079.275 mii lei	31,41%
2. <i>Ministerul Finanțelor Publice - Acțiuni Generale</i>	21.946.414 mii lei	20,23%
3. <i>Ministerul Transporturilor și Infrastructurii</i>	11.139.610 mii lei	10,26%
4. <i>Ministerul Administrației și Internelor</i>	7.533.791 mii lei	6,94%
5. <i>Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale</i>	5.667.883 mii lei	5,22%

Ponderea mare a alocărilor de credite bugetare către *Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale* este justificată prin includerea în bugetul acestuia a transferurilor de la bugetul de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat (13.942.745 mii lei) și către bugetul asigurărilor pentru șomaj (3.032.785 mii lei), în cadrul titlului de cheltuieli 51 „Transferuri între unități ale administrației publice”, precum și a asigurărilor sociale (7.360.053 mii lei) și a ajutoarelor sociale (6.517.957 mii lei) în cadrul titlului de cheltuieli 57 „Asistență socială”.

Ministerul Finanțelor Publice - Acțiuni Generale a mobilizat o pondere importantă a creditelor bugetare prin includerea celor necesare plății dobânzilor aferente datoriei publice interne (5.086.342 mii lei) și a dobânzilor aferente datoriei publice externe (2.102.204 mii lei) în cadrul titlului de cheltuieli 30 „Dobânzi”, a transferurilor interne ce includ alocările pentru Fondul Național de Preaderare (1.424.177 mii lei) și alocările pentru schemele de ajutor de stat (2.372.217 mii lei), precum și a contribuției României la bugetul Uniunii Europene (5.557.611 mii lei) în cadrul titlului de cheltuieli 55 „Alte transferuri”. În bugetul acestui ordonator principal de credite sunt incluse și creditele bugetare necesare rambursării creditelor interne și externe (2.405.162 mii lei) în cadrul titlului de cheltuieli 79 „Operațiuni financiare”.

Ministerul Transporturilor și Infrastructurii a mobilizat credite bugetare importante pentru finanțarea titlului 65 „Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă” (3.899.306 mii lei), a transferurilor interne ce includ investiții ale agenților economici cu capital de stat (1.785.458 mii lei) în cadrul titlului 55 „Alte transferuri”, a proiectelor din Fondul European de Dezvoltare Regională (997.607 mii lei) și a programelor din Fondul de Coeziune (853.539 mii lei) în cadrul titlului 56 „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile” și a subvențiilor pentru susținerea transportului public de călători, a transportului cu metroul, a susținerii infrastructurii de transport și a altor activități, în cadrul titlului de cheltuieli 40 „Subvenții”.

Ministerul Administrației și Internelor i-au fost alocate credite în valoare de 7.533.791 mii lei, din care ponderea cea mai mare a fost destinată titlului de cheltuieli 10 „Cheltuieli de personal” (5.808.281 mii lei). Această pondere mare a cheltuielilor de personal a fost determinată de numărul mare de posturi finanțate de la bugetul de stat în anul 2011, respectiv de 149.609 posturi. Personalul acestui ordonator primește pe lângă drepturi salariale în bani și drepturi salariale în natură, reprezentate de norme de hrană, uniforme și echipament obligatoriu.

Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale i-au fost alocate credite bugetare inițiale în valoare totală de 5.667.883 mii lei din bugetul de stat, din care pentru finanțarea titlului de cheltuieli 40 „Subvenții” în vederea sprijinirii producătorilor agricoli și a unor acțiuni de ecologizare, au fost alocate 2.084.000 mii lei, iar pentru titlul de cheltuieli 56 „Proiecte cu finanțare din fonduri externe

nerambursabile” s-au alocat 2.539.550 mii lei pentru finanțarea unor programe din Fondul European Agricol de Dezvoltare Rurală, Fondul European pentru Pescuit și Fondul European de Garantare Agricolă.

Prima rectificare bugetară a fost efectuată prin OG nr. 10/2011 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2011 și unele măsuri financiare. Prin acest act normativ bugetul de stat pe anul 2011 s-a majorat la venituri cu suma de 3.188,3 milioane lei și la cheltuieli cu suma de 4.079,8 milioane lei, iar deficitul s-a majorat cu suma de 891,5 milioane lei.

Principalii beneficiari ai primei rectificări bugetare au fost:

1. *Ministerul Transporturilor și Infrastructurii* – a primit credite bugetare suplimentare în valoare de 1.699.861 mii lei;
2. *Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale* – a primit credite bugetare suplimentare în valoare de 910.319 mii lei;
3. *Ministerul Administrației și Internelor* – a primit credite suplimentare în valoare de 696.100 mii lei.

Reduceri de credite bugetare semnificative au fost operate în cazul următorilor ordonatori principali de credite:

1. *Ministerul Finanțelor Publice – Acțiuni Generale* – au fost reduse creditele bugetare cu suma de 699.835 mii lei;
2. *Ministerul Mediului și Pădurilor* – au fost reduse creditele bugetare cu suma de 82.522 mii lei;
3. *Secretariatul General al Guvernului* – au fost reduse creditele bugetare cu suma de 4.785 mii lei.

În cazul *Ministerului Transporturilor și Infrastructurii* au fost majorate, în special, creditele bugetare aferente titlului de cheltuieli 55 „Alte transferuri” pentru finanțarea investițiilor agenților economici cu capital de stat (1.343.884 mii lei), ale titlului 40 „Subvenții” pentru acordarea subvențiilor pentru susținerea transportului public de călători, a transportului cu metroul, a susținerii infrastructurii de transport și a altor activități (463.593 mii lei) în paralel cu o diminuare de credite bugetare de la titlul 65 „Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă” (-616.906 mii lei).

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale a primit credite bugetare suplimentare pentru finanțarea titlului de cheltuieli 80 „Împrumuturi” (735.000 mii lei) a titlului 51 „Transferuri între unități ale administrației publice” (124.272 mii lei) și a titlului 55 „Alte transferuri” (60.047 mii lei) pentru finanțarea unor programe SAPARD.

Ministerul Administrației și Internelor a primit credite bugetare suplimentare pentru titlul de cheltuieli 10 „Cheltuieli de personal” (344.000 mii lei) și pentru titlul 51 „Transferuri între unități ale administrației publice” (302.700 mii lei) în special pentru transferuri către bugetele locale pentru achitarea obligațiilor restante către furnizorii de energie termică și ale centralelor de termoficare.

Creditele bugetare retrase de la *Ministerul Finanțelor Publice - Acțiuni Generale* au provenit de la titlul 10 „Cheltuieli de personal” (-716.715 mii lei) și de la titlul 55 „Alte transferuri” (-501.222 mii lei) prin diminuarea creditelor bugetare destinate efectuării plăților în contul creditelor garantate și/sau subîmprumutate de către stat, în paralel cu majorarea creditelor bugetare ale titlului 50 „Fonduri de rezervă” (228.000 mii lei) ale titlului 56 „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile” (260.102 mii lei) și ale titlului 30 „Dobânzi” (30.000 mii lei) pentru plata dobânzilor datoriei publice interne și externe.

Ministerului Mediului și Pădurilor i-au fost retrase credite bugetare de la titlul 56 „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile” (-148.282 mii lei) în paralel cu majorarea creditelor bugetare pentru titlul 65 „Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă” (29.000 mii lei), pentru titlul 51 „Transferuri între unități ale administrației publice” (25.000 mii lei) pentru finanțarea unor programe multianuale de mediu și gospodărire a apelor, pentru titlul 70 „Cheltuieli de capital” (6.000 mii lei) și pentru titlul 55 „Alte transferuri” (4.000 mii lei).

Secretariatului General al Guvernului i-au fost retrase credite bugetare de la titlurile de cheltuieli 20 „Bunuri și servicii” (-6.957 mii lei), 56 „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile” (-5.300 mii lei) și 59 „Alte cheltuieli” (-2.100 mii lei), simultan cu majorarea titlurilor de cheltuieli 51 „Transferuri între unități ale administrației publice” (7.404 mii lei) și 65 „Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă” (1.290 mii lei).

Cea de a doua rectificare bugetară a fost efectuată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96 din 16 noiembrie 2011 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2011, prin care bugetul de stat pe anul 2011 a fost diminuat la venituri și la cheltuieli cu suma de 92 milioane lei.

Principalii beneficiari ai celei de a doua rectificări bugetare au fost:

1. *Ministerul Sănătății* – a primit credite bugetare suplimentare în valoare de 1.238.416 mii lei;
2. *Ministerul Transporturilor și Infrastructurii* – a primit credite bugetare suplimentare în valoare de 772.692 mii lei;
3. *Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului* – a primit credite suplimentare în valoare de 430.658 mii lei.

Reduceri de credite bugetare semnificative au fost operate în cazul următorilor ordonatori principali de credite:

1. *Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale* – au fost reduse creditele bugetare cu suma de 1.338.050 mii lei;
2. *Ministerul Finanțelor Publice – Acțiuni Generale* – au fost reduse creditele bugetare cu suma de 1.320.453 mii lei;
3. *Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale* – au fost reduse creditele bugetare cu suma de 145.300 mii lei.

Ministerului Sănătății i-au fost majorate creditele bugetare aferente titlului de cheltuieli 51 „Transferuri între unități ale administrației publice” (1.266.242 mii lei) în special pentru majorarea transferurilor din bugetul de stat către Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate, ale titlului de cheltuieli 56 „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile” (44.000 mii lei) pentru finanțarea unor programe din Fondul European de Dezvoltare Regională și ale titlului de cheltuieli 80 „Împrumuturi” (3.934 mii lei) pentru împrumuturi pentru instituții și servicii publice sau activități finanțate integral din venituri proprii, în paralel cu diminuarea

creditelor bugetare aferente titlului de cheltuieli 65 „Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă” (-52.760 mii lei) și ale titlului de cheltuieli 10 „Cheltuieli de personal” (-23.000 mii lei).

Ministerului Transporturilor și Infrastructurii i-au fost majorate creditele bugetare ale titlului de cheltuieli 70 „Cheltuieli de capital” (498.543 mii lei) în special pentru creșterea participării statului la capitalul social al societăților comerciale, ale titlului de cheltuieli 55 „Alte transferuri” (373.540 mii lei) pentru finanțarea investițiilor agenților economici cu capital de stat, ale titlului de cheltuieli 57 „Asistență socială” (82.477 mii lei) pentru acordarea de ajutoare sociale în natură, în paralel cu o diminuare a creditelor bugetare aferente titlului de cheltuieli 65 „Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă” (-220.687 mii lei).

Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului i-au fost majorate creditele bugetare aferente titlului de cheltuieli 51 „Transferuri între unități ale administrației publice” (290.000 mii lei) în special pentru transferuri de capital concretizate în reabilitări de drumuri de interes local clasate, alimentarea cu apă a satelor și obiective de investiții în turism, ale titlului de cheltuieli 65 „Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă” (100.000 mii lei) și ale titlului de cheltuieli 70 „Cheltuieli de capital” (41.182 mii lei).

Reducerea de credite bugetare de la *Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale* s-a efectuat de la titlul de cheltuieli 51 „Transferuri între unități ale administrației publice” în special prin reducerea transferurilor din bugetul de stat către bugetul asigurărilor pentru șomaj și a ajutorului pentru încălzirea locuinței cu lemne, cărbuni, combustibili petrolieri.

În cazul *Ministerului Finanțelor Publice – Acțiuni Generale*, reducerea creditelor bugetare s-a efectuat de la titlul de cheltuieli 55 „Alte transferuri” (-1.124.008 mii lei) prin diminuarea transferurilor către întreprinderi în cadrul schemelor de ajutor de stat și de la titlul de cheltuieli 10 „Cheltuieli de personal” (-161.345 mii lei).

La *Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale* reducerea de credite bugetare (-145.300 mii lei) în ansamblul său a rezultat din diminuarea creditelor bugetare de la titlul 79 „Operațiuni financiare” (-421.960 mii lei) prin reducerea alocărilor pentru alte împrumuturi în paralel cu o creștere a creditelor bugetare la titlul 56 „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile” (312.660 mii lei).

Pentru a verifica corectitudinea centralizării datelor din situațiile financiare prezentate de către ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat, echipa Curții de Conturi a efectuat, în paralel cu Ministerul Finanțelor Publice, această operațiune, iar *concluzia este că datele din situațiile financiare ale ordonatorilor principali de credite au fost preluate corect la nivelul MFP, nerezultând diferențe.*

Analiza acurateței programării necesarului de credite bugetare în anul 2011

Execuția bugetului unui ordonator principal de credite se exprimă de regulă raportând plățile înregistrate la finele anului pentru un ordonator principal de credite la prevederile bugetare finale. De cele mai multe ori prin această metodă se ajunge la o execuție apropiată de 100%, cu mici diferențe procentuale, însă trebuie avut în vedere faptul că în cursul anului, odată cu efectuarea rectificărilor bugetare, prevederile bugetare sunt corectate către nivelul execuției efective la acel moment pentru un anumit capitol bugetar. Pentru a măsura eficiența și acuratețea programării bugetare însă este mai concludentă raportarea plăților efective la prevederile bugetare inițiale.

Din această analiză se constată că în cazul unui număr de 23 de ordonatori principali de credite reprezentând 45,1% din numărul ordonatorilor principali ai bugetului de stat, abaterea procentuală între prevederile inițiale și plățile efective depășește 10%, ceea ce indică un **nivel scăzut al acurateței programării bugetare**.

Pe ansamblu se observă o execuție bugetară de 93,96% dacă ne raportăm la prevederile finale și de 98,02% dacă ne raportăm la prevederile inițiale, fapt ce ar putea conduce la ideea că ordonatorii principali de credite și-au făcut o programare bugetară foarte apropiată de necesitățile reale. Însă o analiză în structură evidențiază faptul că au existat ordonatori principali de credite pentru care s-a subestimat semnificativ necesarul de credite bugetare și ordonatori pentru care s-a supraestimat semnificativ necesarul de credite bugetare.

Astfel, dintre ordonatorii bugetului de stat pentru care s-au **subestimat** creditele bugetare la momentul întocmirii proiectului de buget se remarcă:

- ◆ Ministerul Finanțelor Publice (164,77% față de prevederile inițiale);
- ◆ Ministerul Sănătății (160,66% față de prevederile inițiale);
- ◆ Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului (127,18% față de prevederile inițiale);
- ◆ Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (115,58% față de prevederile inițiale).

Aceste subevaluări ale necesarului de credite bugetare la momentul inițial al întocmirii proiectelor de buget conduc la exercitarea de presiuni în cursul anului asupra resurselor bugetului de stat, concretizate în efectuarea de rectificări bugetare sau recurgerea la resursele Fondului de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului.

Supraestimări ale necesarului de credite bugetare se remarcă la următorii ordonatori de credite:

- ◆ Ministerul Finanțelor Publice – Acțiuni Generale (73,20% față de prevederile inițiale);
- ◆ Înalta Curte de Casație și Justiție (74,90% față de prevederile inițiale);
- ◆ Ministerul Afacerilor Europene (76,57% față de prevederile inițiale).

Constatări și concluzii

Estimarea veniturilor bugetului de stat

Estimarea inițială a veniturilor bugetare pentru anul 2011 efectuată de Ministerul Finanțelor Publice și proiecția principalilor indicatori macroeconomici pentru anul 2011 (efectuată de Comisia Națională de Prognoză) sunt caracterizate în cea mai mare parte de un nivel ridicat de acuratețe.

Totuși, se constată anumite supraestimări ale prevederilor inițiale în cazul unor venituri bugetare, respectiv capitolele „Impozit pe salarii și venit”, „Alte impozite pe venit, profit și câștiguri din capital”, „Alte impozite și taxe pe bunuri și servicii”, „Alte impozite și taxe”, „Contribuții de asigurări”, „Sume primite de la UE” și „Încasări din rambursarea împrumuturilor” care au fost însă acoperite de nivelul ridicat al veniturilor bugetare din TVA.

În privința estimării veniturilor bugetare la momentul rectificărilor bugetare, nivelul de acuratețe a scăzut semnificativ față de estimarea inițială (ultima rectificare bugetară a avut loc în baza OUG nr. 96/2011, cu doar 45 de zile înainte de sfârșitul exercițiului bugetar), procentul de încasare al veniturilor bugetare prevăzute în ultima rectificare fiind de 94,18%, comparativ cu procentul de 98,62% raportat la prevederile inițiale. *Aceeași situație s-a regăsit și în exercițiul bugetar anterior, ceea ce denotă carențe semnificative în procesul de estimare al veniturilor bugetare la momentul operării rectificărilor bugetare, deși inițial estimarea a avut un nivel ridicat de acuratețe.*

La nivelul Ministerului Finanțelor Publice s-a constatat o comunicare insuficientă între direcțiile de specialitate implicate în procesul de estimare a veniturilor bugetare, fluxurile informaționale și căile de comunicații fiind deficitare. Astfel, nealocarea unor atribuții și responsabilități prin fișele de post celor implicați în procesul de estimare a veniturilor bugetare în ceea ce privește transmiterea și colectarea datelor are consecințe majore în procesul bugetar.

Supraestimarea veniturilor bugetare poate conduce la:

- dezechilibre majore la nivelul bugetului general consolidat, ceea ce poate determina creșterea datoriei publice pentru acoperirea cheltuielilor și menținerea deficitului;
- buget de cheltuieli nerealist, angajarea unor cheltuieli bazate pe estimări nerealiste/supradimensionate;
- necesitatea diminuării cheltuielilor prin rectificări bugetare și identificarea unor venituri suplimentare;
- denaturarea rezultatelor prin folosirea unor informații învechite, neactualizate în lipsa informațiilor recente.

Recomandare:

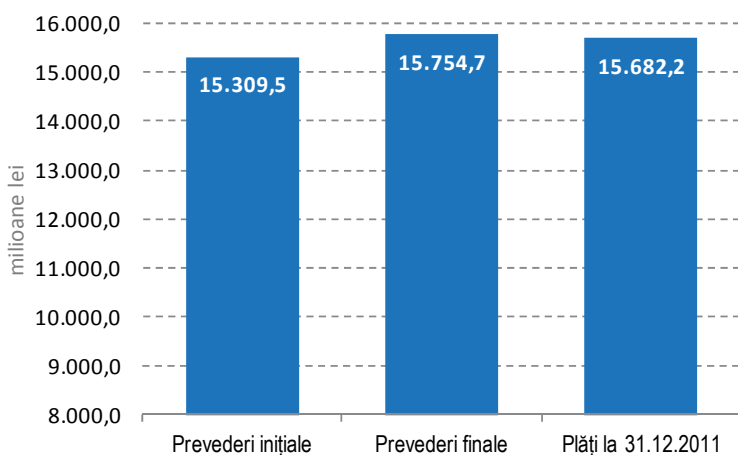
- identificarea elementelor care au distorsionat procesul de estimare a veniturilor bugetare și corectarea acestor elemente, în vederea creșterii eficienței utilizării fondurilor publice, precum și în alocarea unor atribuții, responsabilități prin fișele de post celor implicați în procesul de estimare a veniturilor bugetare în ceea ce privește transmiterea, colectarea și prelucrarea datelor.

Alocarea și utilizarea creditelor bugetare

Pe ansamblu se observă o execuție bugetară de 93,96% dacă ne raportăm la prevederile finale și de 98,02% dacă ne raportăm la prevederile inițiale, fapt ce ar putea conduce la ideea că ordonatorii principali de credite și-au făcut o programare bugetară foarte apropiată de necesitățile reale. Însă o analiză în structură evidențiază faptul că au existat ordonatori principali de credite pentru care s-a subestimat semnificativ necesarul de credite bugetare și ordonatori pentru care s-a supraestimat semnificativ necesarul de credite bugetare, așa cum s-a arătat anterior.

În structură, cheltuielile s-au prezentat astfel:

a. Cheltuielile de personal – au fost evidențiate în contul de execuție în cadrul capitolului 5001 „Cheltuieli - buget de stat” la titlul de cheltuieli 10 „Cheltuieli de personal”. În cursul anului 2011, evoluția acestui titlu a fost următoarea:

Se observă o execuție a cheltuielilor de personal de 102,43% față de prevederile inițiale și de 99,53% față de prevederile finale. În cadrul cheltuielilor de personal sunt cuprinse cheltuielile salariale în bani, cheltuielile salariale în natură și contribuțiile către bugetul de stat aferente drepturilor salariale.

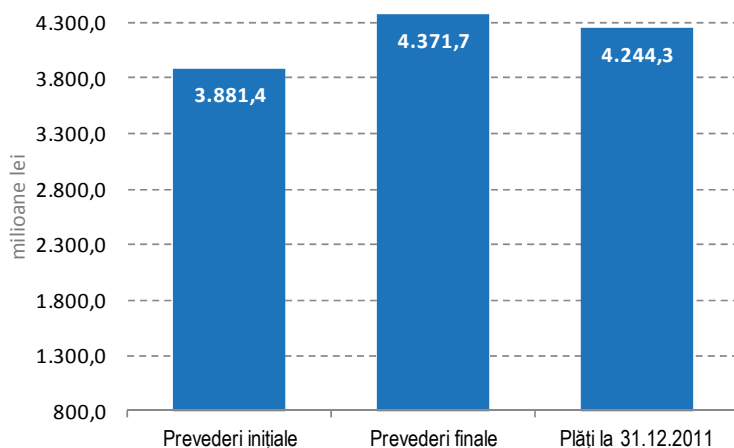
Cheltuielile salariale în bani includ salariile de bază, solde și indemnizații lunare de încadrare, indemnizații de conducere, sporuri pentru condiții de muncă și alte sporuri, fond de premii, prime de vacanță, fondul pentru funcții ocupate prin cumul, fondul aferent plății cu ora, indemnizații plătite unor persoane din afara unității, indemnizații de delegare și detașare, alocații pentru transportul

la și de la locul de muncă, alocații pentru locuințe și alte drepturi salariale în bani.

Cheltuielile salariale în natură includ tichete de masă, norme de hrană, uniforme și echipament obligatoriu, acoperirea cheltuielilor pentru locuința de serviciu folosită de salariat și familia sa, transportul la și de la locul de muncă și alte drepturi salariale în natură.

Contribuțiile includ contribuțiile de asigurări sociale de stat, contribuțiile de asigurări de șomaj, contribuțiile de asigurări sociale de sănătate, contribuțiile de asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale, primele de asigurare de viață plătite de angajator pentru angajați și contribuțiile pentru concedii și indemnizații.

b. Bunuri și servicii - cheltuielile efectuate pentru achiziții de bunuri și servicii, finanțate din bugetul de stat au fost evidențiate în capitolul 5001 „Cheltuieli - buget de stat” la titlul 20 „Bunuri și servicii”. Evoluția acestui titlu de cheltuieli a înregistrat următoarea dinamică în anul 2011:

Se observă un grad de execuție al cheltuielilor privind bunuri și servicii de 109,34% față de prevederile inițiale și de 97,08% față de prevederile finale. Necesarul de credite bugetare pentru achiziții de bunuri și servicii în creștere constantă a condus la majorarea în ansamblu a prevederilor bugetare pentru anul 2011 prin cele două rectificări bugetare cu toate că bugetul pentru anul 2011 a fost considerat unul de austeritate.

Astfel, din bugetul de stat au fost finanțate cheltuieli pentru achiziții de bunuri și servicii pentru un număr de 48 de ordonatori principali de credite, împreună cu ordonatorii lor de credite secundari și terțiari. Ordonatorii principali de credite cu cele mai mari cheltuieli privind bunuri și servicii sunt în ordine descrescătoare următorii:

1. *Ministerul Sănătății* - plăți la 31.12.2011 în contul cheltuielilor privind bunuri și servicii de 750.757 mii lei (17,68% din totalul plăților);
2. *Ministerul Apărării Naționale* - plăți la 31.12.2011 în contul cheltuielilor privind bunuri și servicii de 720.602 mii lei (16,97% din totalul plăților);
3. *Ministerul Administrației și Internelor* - plăți la 31.12.2011 în contul cheltuielilor privind bunuri și servicii de 636.689 mii lei (15,00% din totalul plăților).

Ministerul Sănătății – nivelul ridicat al plăților pentru bunuri și servicii în cazul acestui ordonator principal de credite este determinat de finanțarea unor acțiuni de sănătate din cadrul unităților sanitare din rețeaua administrației publice locale, pentru care au fost efectuate plăți în anul 2011 în valoare de 408,18 milioane lei, de finanțarea asistenței medicale desfășurate în cabinetele medicale din unitățile de învățământ, pentru care s-au efectuat plăți în valoare de 122,45 milioane lei și achizițiile de medicamente și materiale sanitare pentru care s-au achitat 110,73 milioane lei în anul 2011.

Ministerul Apărării Naționale – sume semnificative au fost plătite din bugetul acestui ordonator principal de credite pentru încălzit, iluminat și forță motrică (173,94 milioane lei), carburanți și lubrifianți (124,47 milioane lei), materiale și prestări servicii cu caracter funcțional (86,17 milioane lei), hrană pentru oameni și animale (53,22 milioane lei), bunuri de natura obiectelor de inventar (45,80 milioane lei).

Ministerul Administrației și Internelor – sume semnificative au fost plătite din bugetul acestui ordonator principal de credite pentru încălzit, iluminat și forță motrică (112,91 milioane lei), carburanți și lubrifianți (160,28 milioane lei) și alte cheltuieli cu bunuri și servicii (114,85 milioane lei).

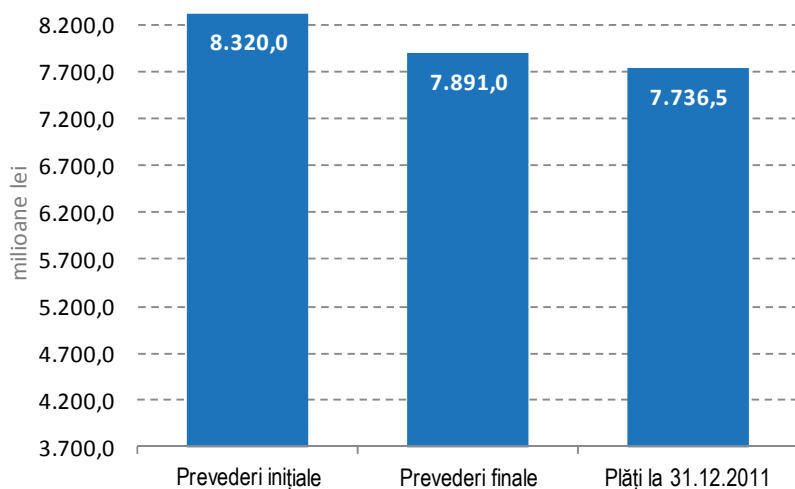
Creșteri semnificative ale nivelului creditelor bugetare alocate pentru bunuri și servicii față de prevederile inițiale ale anului 2011 se observă în cazul Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului (8.204 mii lei prevederi inițiale/25.564 mii lei prevederi finale), al Ministerului Administrației și Internelor (380.635 mii lei prevederi inițiale/639.074 mii lei prevederi finale) și al Ministerului Apărării Naționale (566.749 mii lei prevederi inițiale/722.299 mii lei prevederi finale). Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului a menținut un nivel ridicat al creditelor bugetare la acest titlu de cheltuieli, în mod nejustificat, în condițiile în care execuția a fost de numai 54,26% (plăți efectuate de 13.873 mii lei).

Reduceri semnificative ale creditelor bugetare alocate pentru achiziții de bunuri și servicii s-au înregistrat la Administrația Prezidențială (17.787 mii lei prevederi inițiale/14.354 mii lei prevederi finale), la Înalta Curte de Casație și Justiție (11.831 mii lei/6.831 mii lei), la Ministerul Finanțelor Publice (98.422 mii lei prevederi inițiale/72.229 mii lei prevederi finale) și la Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale (232.792 mii lei/163.290 mii lei).

La Ministerul Finanțelor Publice – Acțiuni Generale, la acest titlu de cheltuieli au fost evidențiate comisioanele și alte costuri aferente împrumuturilor interne și externe și ale celor aferente împrumuturilor preluate de Ministerul Finanțelor Publice potrivit OUG nr. 64/2007 privind datoria publică. Deși au fost majorate semnificativ creditele bugetare în cursul anului 2011 pentru

plata acestor comisioane de la 46.076 mii lei prevederi inițiale la 78.076 mii lei prevederi finale, execuția la acest titlu a fost de numai 66,84% prin efectuarea de plăți în valoare de 52.191 mii lei.

- c. Dobânzi** – cheltuielile cu plata dobânzilor aferente datoriei publice interne și externe a României finanțate din bugetul de stat au fost evidențiate în cadrul capitolului 5001 „Cheltuieli - buget de stat” la titlul 30 „Dobânzi”. În anul 2011, acest titlu de cheltuieli a cunoscut următoarea evoluție:

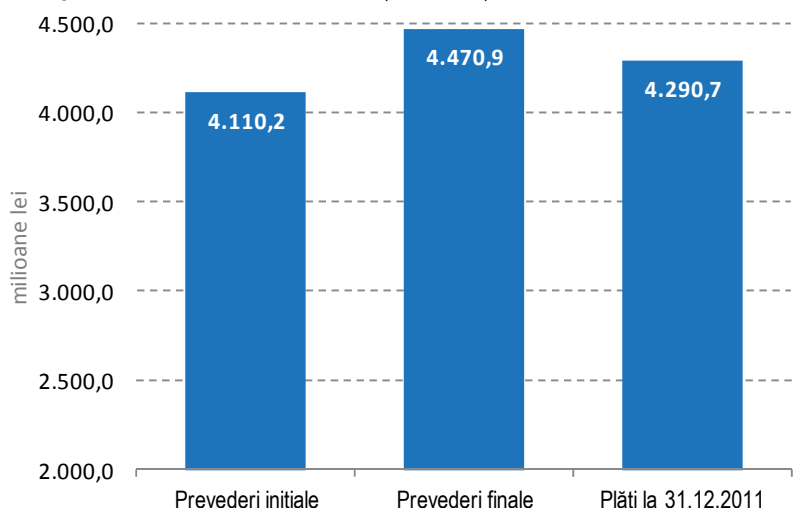
Execuția cheltuielilor privind dobânzile a fost de 92,98% față de prevederile inițiale și de 98,04% față de prevederile finale. Inițial, nivelul acestor cheltuieli a fost supraestimat, însă până la finele anului 2011 s-a realizat o corecție a creditelor bugetare prin diminuarea prevederilor bugetare pentru acest titlu de cheltuieli.

În bugetul de stat cheltuieli privind dobânzile s-au regăsit în bugetele unui număr de 7 ordonatori principali de credite, iar în structura lor aceste cheltuieli se referă la dobânzi aferente datoriei publice interne, dobânzi aferente datoriei publice externe, dobânzi referitoare la operațiuni de leasing și dobânzi aferente împrumuturilor preluate/contractate de Ministerul Finanțelor Publice potrivit OUG nr. 64/2007 privind datoria publică.

Plățile pentru dobânzile aferente datoriei publice interne și externe, precum și cele aferente împrumuturilor preluate/contractate de Ministerul Finanțelor Publice potrivit OUG nr. 64/2007 privind datoria publică, incluse în bugetul Ministerului Finanțelor Publice – Acțiuni Generale, reprezintă 98,46% din nivelul plăților aferente cheltuielilor cu dobânzile în bugetul de stat.

La Ministerul Administrației și Internelor, dobânzile plătite se referă la operațiuni de leasing. La Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri, Ministerul Mediului și Pădurilor, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii și Secretariatul General al Guvernului dobânzile plătite se referă la datoria publică externă (credite externe contractate direct de către ordonatorii de credite).

- d. Subvenții** - cheltuielile cu subvențiile acordate din bugetul de stat au fost evidențiate în cadrul capitolului 5001 „Cheltuieli - buget de stat” la titlul 40 „Subvenții”. Evoluția acestui titlu de cheltuieli în anul 2011 a fost următoarea:

Plățile efectuate în contul cheltuielilor privind subvențiile au fost de 104,39% față de prevederile inițiale și de 95,96% față de prevederile finale. Inițial, nivelul subvențiilor a fost subevaluat, iar ulterior creșterea necesarului de credite bugetare a condus la majorarea alocațiilor bugetare pentru acordarea de subvenții în anul 2011.

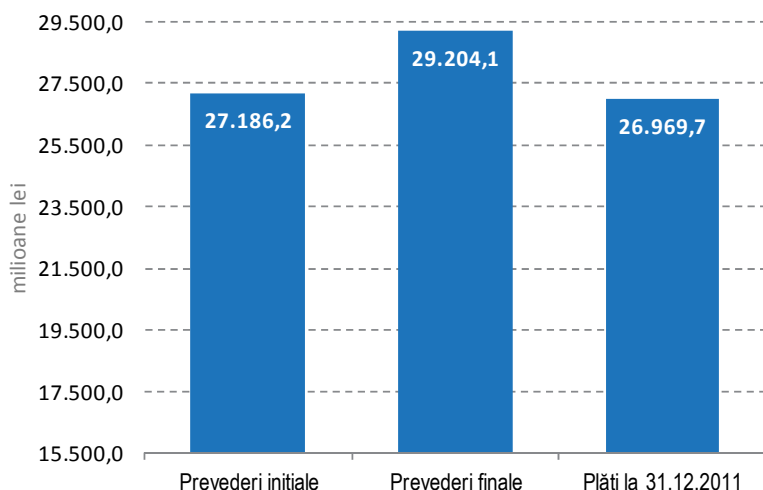
Alocări pentru subvenții s-au efectuat în anul 2011 în bugetul a 6 ordonatori principali de credite și s-au referit la următoarele categorii de subvenții: subvenții pe activități; subvenții pentru acoperirea de preț și tarif; subvenții pentru susținerea transportului feroviar public de călători; subvenții pentru transportul de călători cu metroul; subvenționarea unor acțiuni de ecologizare; susținerea exportului, a

mediului de afaceri și a tranzacțiilor internaționale; susținerea infrastructurii de transport; sprijinirea producătorilor agricoli și programe de conservare sau de închidere a minelor.

Subvențiile cele mai mari s-au plătit de către Ministerul Transporturilor (47,55% din totalul plăților pentru subvenții) pentru subvenționarea transportului feroviar de călători, a transportului de călători cu metroul și susținerea infrastructurii de transport și de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (46,39% din totalul plăților pentru subvenții) pentru sprijinirea producătorilor agricoli.

În bugetul Ministerului Finanțelor Publice – Acțiuni Generale a fost prevăzută suma de 167.900 mii lei pentru susținerea exportului, a mediului de afaceri și a tranzacțiilor internaționale. Pentru această destinație nu s-a efectuat nicio plată în anul 2011.

e. Transferuri între unități ale administrației publice – au fost evidențiate în cadrul capitolului 5001 „Cheltuieli - buget de stat” la titlul 51 „Transferuri între unități ale administrației publice”. Evoluția titlului de cheltuieli în anul 2011 a fost următoarea:

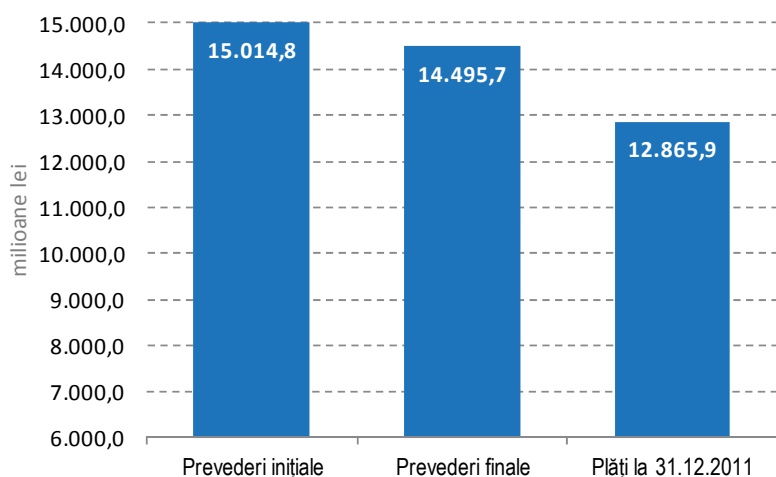
Plățile efectuate pentru transferuri între unități ale administrației publice în anul 2011 au reprezentat 99,20% din prevederile inițiale și 92,34% din prevederile finale. Practic, majorarea creditelor bugetare pentru acest titlu de cheltuieli nu a fost necesară, aceasta nefiind urmată de creșterea nivelului plăților pentru aceste transferuri.

S-au alocat credite bugetare pentru transferuri între unități ale administrației publice în anul 2011 în bugetele a 28 de ordonatori principali de credite și acestea s-au referit la două categorii de transferuri, respectiv transferuri curente și transferuri de capital.

În bugetul Ministerului Finanțelor Publice – Acțiuni Generale a fost prevăzută inițial suma de 357.688 mii lei pentru efectuarea plăților în contul creditelor garantate și/sau subîmprumutate, aceasta s-a redus până la

finele anului la 147.688 mii lei și cu toate acestea, execuția la acest titlu bugetar a atins un nivel de numai 44,91% prin efectuarea de plăți de 66.322 mii lei. Față de prevederile inițiale, execuția a fost de numai 18,54%.

f. Alte transferuri – au fost evidențiate în cadrul capitolului 5001 „Cheltuieli - buget de stat” la titlul 55 „Alte transferuri”. Evoluția acestor transferuri se prezintă astfel:

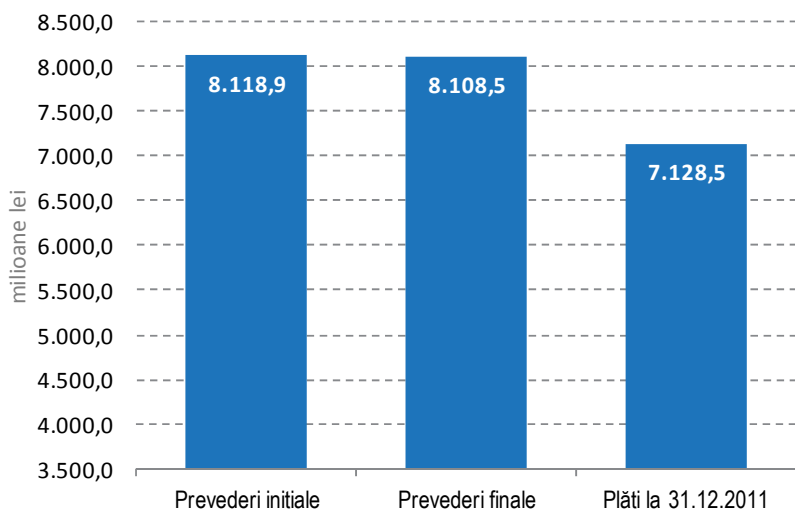

Plățile în contul altor transferuri s-au situat în anul 2011 la un nivel de 85,68% față de prevederile inițiale și de 88,75% față de prevederile finale ale acestui titlu de cheltuieli. Se observă faptul că prevederile inițiale au fost supraestimate, iar execuția a fost la un nivel inferior, inclusiv prevederilor finale. Au fost alocate credite bugetare pentru alte transferuri unui număr de 38 de ordonatori principali de credite.

Aceste transferuri se împart în 4 categorii, respectiv: transferuri interne, transferuri curente în străinătate, contribuția României la bugetul Uniunii Europene și alte plăți către Uniunea Europeană.

Reducerea semnificativă a creditelor bugetare la acest titlu de cheltuieli în cazul Ministerului Finanțelor Publice - Acțiuni Generale a constituit sursă de finanțare a reîntregirii Fondului de Rezervă la dispoziția Guvernului. În anul 2011 acest ordonator de credite a contribuit cu credite bugetare în valoare de 1.059.804 mii lei la reîntregirea Fondului de Rezervă Bugetară la dispoziția Guvernului.

g. Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile – au fost evidențiate în cadrul capitolului 5001 „Cheltuieli - buget de stat” la titlul 56 „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile”. Evoluția titlului de cheltuieli în anul 2011 a fost următoarea:

Plățile la acest titlu de cheltuieli s-au situat în anul 2011 la un nivel de 87,80% față de prevederile inițiale și de 87,91% față de prevederile finale, ceea ce indică o execuție modestă în ansamblu.

Au fost alocate credite bugetare pentru proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile unui număr de 27 de ordonatori principali de credite.

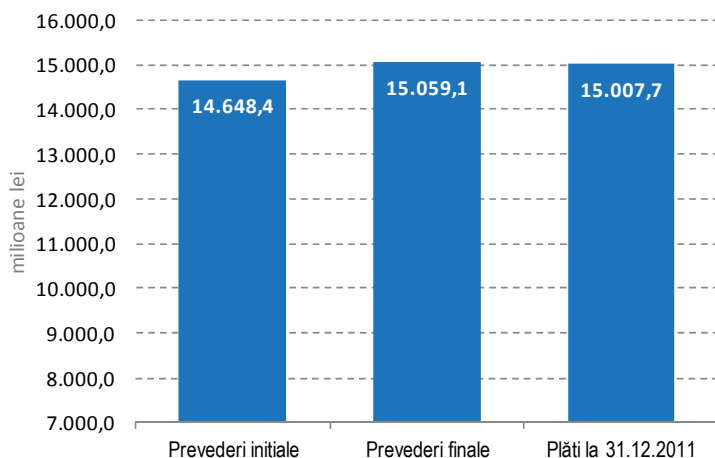
Situații deosebite s-au întâlnit la:

Ministerul Apărării Naționale - din alocarea de 700.000 mii lei pentru finanțarea unor programe din Fondul Social European nu s-a efectuat nicio plată în anul 2011;

Ministerul Culturii și Patrimoniului Național – execuția la acest titlu a fost de numai 21,7%, efectuându-se plăți de 1.783 mii lei din 8.205 mii lei prevederi finale;

Ministerul Finanțelor Publice – Acțiuni Generale – s-au alocat și menținut până la finele anului credite bugetare pentru cofinanțarea asistenței financiare nerambursabile postaderare de la Comunitatea Europeană în valoare de 97.327 mii lei, pentru care s-au efectuat plăți în valoare de 89 mii lei, rezultând o execuție aproape nulă.

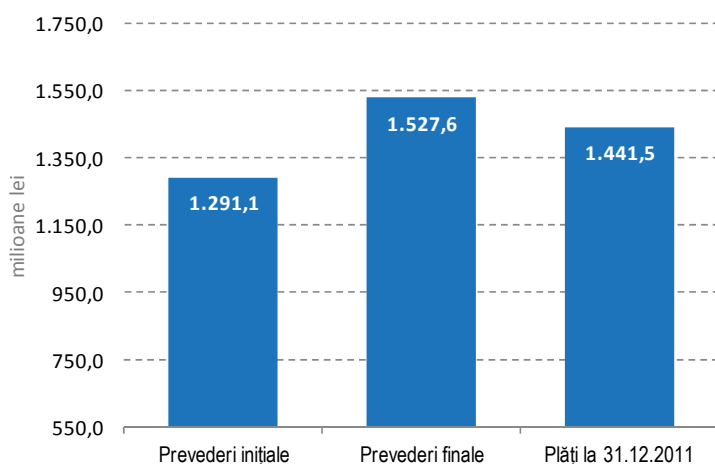
h. Asistența socială – au fost evidențiate în cadrul capitolului 5001 „Cheltuieli - buget de stat” la titlul 57 „Asistență socială”. Evoluția titlului de cheltuieli în anul 2011 a fost următoarea:

Plățile efectuate pentru asistență socială în anul 2011 au reprezentat 102,45% din prevederile inițiale și 99,65% din prevederile finale.

Pentru asistență socială s-au alocat credite bugetare în bugetele a 15 ordonatori principali de credite. Asistența socială cuprinde două articole de cheltuieli, respectiv asigurări sociale și ajutoare sociale, acestea din urmă fiind acordate în numerar și în natură.

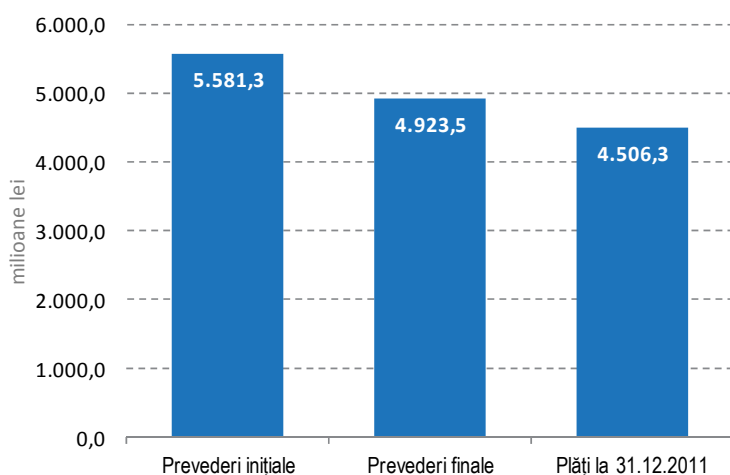
i. Alte cheltuieli – au fost evidențiate în cadrul capitolului 5001 „Cheltuieli - buget de stat” la titlul 59 „Alte cheltuieli”. Evoluția titlului de cheltuieli în anul 2011 a fost următoarea:

Plățile privind alte cheltuieli efectuate în anul 2011 au reprezentat 111,64% din prevederile inițiale și 94,36% din prevederile finale. Pentru acest titlu de cheltuieli au fost alocate credite bugetare unui număr de 23 de ordonatori principali de credite.

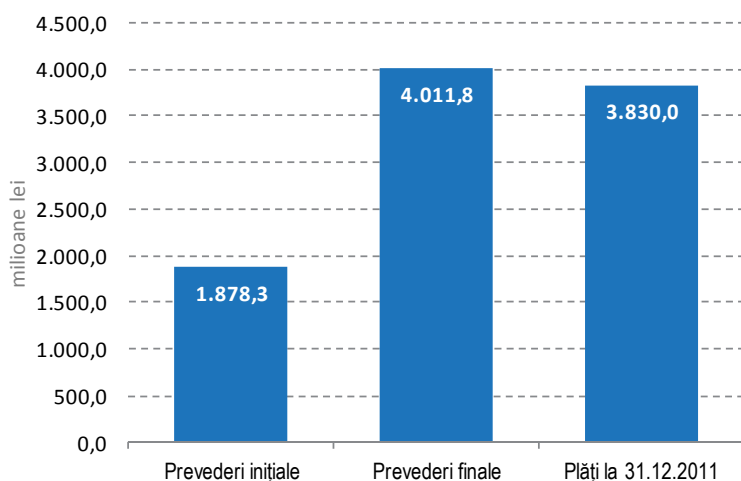
În cazul *Ministerului Finanțelor Publice* întreaga sumă plătită în cadrul acestui titlu de cheltuieli, respectiv 381,72 milioane lei, reprezintă despăgubiri civile suportate de statul român.

j. Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă – au fost evidențiate în cadrul capitolului 5001 „Cheltuieli - buget de stat” la titlul 65 „Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă”. Evoluția titlului de cheltuieli în anul 2011 a fost următoarea:

Plățile în contul acestui titlu de cheltuieli reprezintă 80,73% din prevederile inițiale și 91,52% din prevederile finale. Se remarcă o supraestimare inițială a acestor cheltuieli. Au fost alocate credite bugetare pentru programele cu finanțare rambursabilă în bugetele a 14 ordonatori principali de credite.

k. Cheltuieli de capital – au fost evidențiate în cadrul capitolului 5001 „Cheltuieli - buget de stat” la titlul 70 „Cheltuieli de capital”. Evoluția titlului de cheltuieli în anul 2011 a fost următoarea:

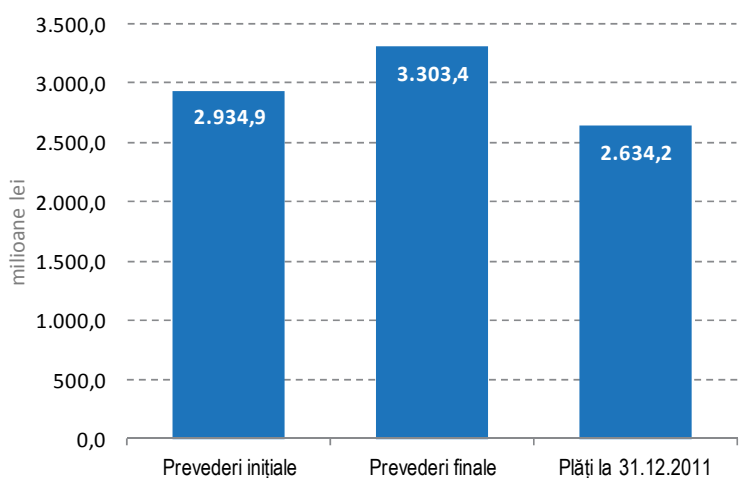
Plățile efectuate pentru cheltuieli de capital în anul 2011 au reprezentat 203,90% din prevederile inițiale și 95,46% din prevederile finale. Se constată un grad ridicat de subestimare al prevederilor inițiale pentru cheltuielile de capital în anul 2011.

Pentru acest titlu de cheltuieli s-au alocat credite bugetare unui număr de 48 de ordonatori principali de credite.

Cele mai mari plăți efectuate la acest titlu de cheltuieli au fost făcute în ordine descrescătoare de către următorii ordonatori principali de credite:

1. *Ministerul Transporturilor și Infrastructurii* - plăți la 31.12.2011 în contul cheltuielilor de capital de 1.093.149 mii lei (28,54% din totalul plăților);
2. *Ministerul Apărării Naționale* - plăți la 31.12.2011 în contul cheltuielilor de capital de 605.520 mii lei (15,80% din totalul plăților);
3. *Ministerul Administrației și Internelor* - plăți la 31.12.2011 în contul cheltuielilor de capital de 419.320 mii lei (10,94% din totalul plăților).

l. Operațiuni financiare – au fost evidențiate în cadrul capitolului 5001 „Cheltuieli - buget de stat” la titlul 79 „Operațiuni financiare”. Evoluția titlului de cheltuieli în anul 2011 a fost după cum urmează:

Plățile privind operațiuni financiare în anul 2011 au reprezentat 89,75% din prevederile inițiale și numai 79,74% din prevederile finale. Au fost alocate credite bugetare pentru operațiuni financiare în bugetele a 7 ordonatori principali de credite.

Operațiunile financiare se împart în două categorii, respectiv împrumuturi și rambursări de credite.

Împrumuturile includ: împrumuturi pentru persoanele cu statut de refugiat, împrumuturi pentru instituții și servicii publice sau activități finanțate integral din venituri proprii și alte împrumuturi. Rambursările de credite includ: rambursări de credite externe contractate de ordonatorii de credite și diferențele de curs aferente datoriei publice externe, rambursări de credite interne și rambursări de credite

în contul împrumuturilor preluate/contractate de Ministerul Finanțelor Publice în baza OUG nr. 64/2007 *privind datoria publică*. Plățile cele mai mari au fost efectuate în contul operațiunilor financiare din bugetul Ministerului Finanțelor Publice – Acțiuni Generale în valoare de 1.956,82 milioane lei (74,28% din totalul plăților) din care 1.951,38 milioane lei pentru rambursări de credite în contul împrumuturilor preluate/contractate de Ministerul Finanțelor Publice în baza OUG nr. 64/2007 *privind datoria publică* și 5,45 milioane lei pentru diferențele de curs aferente datoriei publice externe.

Plăți semnificative au fost efectuate la acest titlu de cheltuieli din bugetul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, în valoare de 385,78 milioane lei (14,64% din totalul plăților) pentru rambursarea unor credite externe și din bugetul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, în valoare de 213,66 milioane lei (8,11% din totalul plăților) pentru rambursări de credite externe (3,11 milioane lei) și alte împrumuturi (210,55 milioane lei).

Constatări și concluzii

- ◆ Se constată carențe importante în fundamentarea necesarului de credite bugetare la nivelul ordonatorilor principali de credite, întrucât în cazul unui număr semnificativ de ordonatori (23 de ordonatori din totalul de 51 ordonatori principali) au rezultat diferențe mai mari de 10% între plățile definitive și prevederile inițiale cuprinse în legea bugetului de stat.

- ▶ Bugetul ordonatorului Ministerul Finanțelor Publice – Acțiuni Generale a cunoscut cea mai semnificativă supradimensionare, situație ce a permis printre altele și resurse de suplimentare a Fondului de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului.

Recomandări

- ✓ responsabilizarea ordonatorilor de credite care înregistrează în mod nejustificat diferențe semnificative între creditele definitive și prevederile bugetare inițiale (mai mari de 10% față de nivelul de cheltuieli prognozat), fapt ce ar trebui să conducă la o mai bună fundamentare a bugetelor supuse aprobării și implicit la creșterea eficienței alocării și utilizării fondurilor publice.

Echipa de audit a recomandat instituirea unui nivel de responsabilitate mai ridicat și la nivelul direcțiilor din cadrul Ministerului Finanțelor Publice implicate în elaborarea proiectului de buget al Ministerului Finanțelor Publice – Acțiuni Generale, precum și efectuarea unei analize aprofundate la nivelul fiecărui ordonator de credite care înregistrează o abatere mai mare de 10% față de prevederile inițiale, pentru a identifica elementele care au determinat acest nivel de abatere și dispunerea, după caz, a măsurilor necesare pentru corectarea deficiențelor în programare.

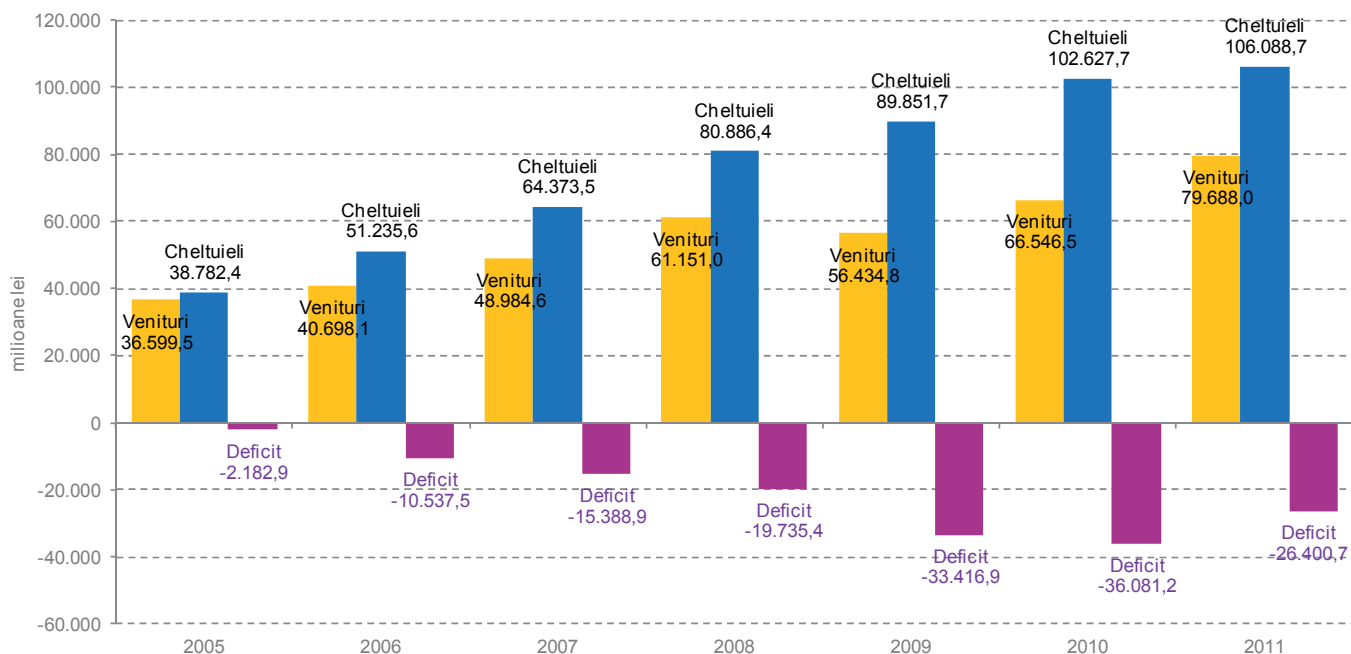
Analiză asupra Deficitului bugetului de stat la 31.12.2011

Execuția bugetului de stat la data de 31 decembrie 2011 s-a încheiat cu un deficit de 26.400,7 milioane lei.

Analizând rezultatul execuției bugetului de stat la 31 decembrie 2011, comparativ cu cea de la 31 decembrie 2010, când deficitul bugetar a fost de 36.081,2 milioane lei, se constată o scădere cu 26,8%, în valori absolute cu 9.680,5 milioane lei.

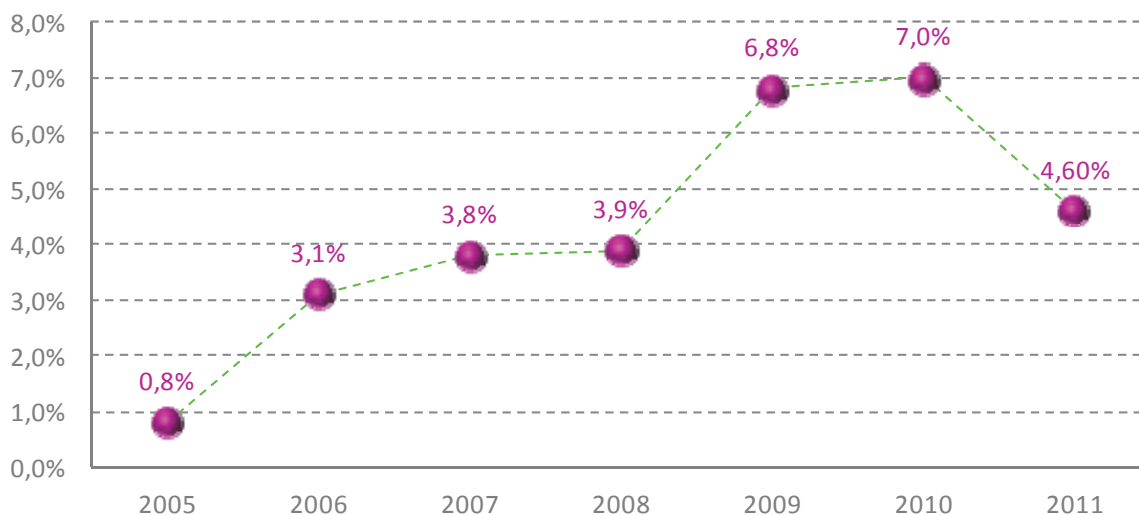
Inițial, ținta de deficit a bugetului de stat a fost stabilită la 4,8% din PIB, dar execuția bugetului de stat pe anul 2011 s-a încheiat cu un deficit de 4,6% din PIB.

Prezentăm mai jos evoluția veniturilor, cheltuielilor și deficitului bugetar în perioada 2005-2011:

Din analiza comparativă a datelor privind evoluția execuției bugetului de stat pentru perioada 2005-2010 se observă că deficitul bugetar a crescut de la an la an, atât valoric, în sume absolute și procentual, cât și ca pondere în PIB, de la 0,8% în 2005 la 7% în 2010.

În anul 2011 deficitul bugetului de stat a fost de 4,6% înregistrând o scădere față de cel al anului 2010 care a fost de 7% și cel al anului 2009 care a fost de 6,8%. Deficitul bugetului de stat pentru perioada 2005-2011 este prezentată în graficul următor:

* *Produsul intern brut luat în calcul pentru: anul 2005: 287.186,3 milioane lei, anul 2006: 342.418 milioane lei, anul 2007: 404.708,8 milioane lei, anul 2008: 503.959 milioane lei, anul 2009: 491.273,7 milioane lei, anul 2010: 513.640,8 milioane lei, anul 2011: 578.551,9 milioane lei.*

Finanțarea deficitului bugetar

Deficitul bugetului general consolidat realizat în anul 2011 de 4,6% din PIB a fost finanțat relativ echilibrat din surse interne (61,6%) și din surse externe (38,4%). Finanțarea deficitului bugetar a fost realizată prin emisiuni de certificate de trezorerie și obligațiuni de stat de tip benchmark lansate pe piața internă, emisiuni de titluri de stat în valută pe piața internă și externă, împrumuturi temporare din disponibilitățile contului curent general al trezoreriei statului, trageri din pachetul de finanțare externă agreat cu FMI, UE și Banca Mondială, trageri din împrumuturile destinate finanțării de proiecte, precum și prin trageri din împrumuturile contractate de unitățile administrativ teritoriale.

Analiza execuției bugetului Ministerul Finanțelor Publice - Acțiuni Generale

Ordonatorul de credite **Ministerul Finanțelor Publice - Acțiuni Generale** și-a anulat credite bugetare în sumă de 859.804 mii lei cu care a fost majorat Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului prin:

- anularea creditelor bugetare în sumă de:
 - 250.000 mii lei la capitolul 80.01 „Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă”, titlul 55 „Alte transferuri”, articolul 55.01.46 „Transferuri către întreprinderi în cadrul schemelor de ajutor de stat”;
 - 30.000 mii lei la capitolul 51.01 „Autorități publice și acțiuni externe”, titlul 55 „Alte transferuri”, articolul 55.03 „Contribuția României la bugetul UE”;
 - 39.804 mii lei la capitolul 51.01 „Autorități publice și acțiuni externe”, titlul 55 „Alte transferuri”, articolul 55.03 „Contribuția României la bugetul UE” (31.130 mii lei) și articolul 55.02 „Transferuri curente în străinătate” (8.674 mii lei).
- diminuarea prevederilor bugetare cu suma de:
 - 40.000 mii lei la capitolul 55.01 „Tranzacții privind datoria publică și împrumuturi”, titlul 30 „Dobânzi”, art. 30.01 „Dobânzi aferente datoriei publice interne”, alin. 30.01.01 „Dobânzi aferente datoriei publice interne directe”;
 - 500.000 mii lei la capitolul 55.01 „Tranzacții privind datoria publică și împrumuturi”, titlul 30 „Dobânzi”, din care 355.000 mii lei la art. 30.01 „Dobânzi aferente datoriei publice interne”, 70.000 mii lei la art. 30.02 „Dobânzi aferente datoriei publice externe” și 75.000 mii lei la art. 30.04 „Dobânzi aferente împrumuturilor preluate de MFP în baza OUG nr. 64/2007”.

Fondul de Rezervă Bugetară la Dispoziția Guvernului

Conform art. 30 alin.(2) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului este destinat pentru **finanțarea unor cheltuieli urgente sau neprevăzute** ale unor ordonatori principali de credite ai bugetului de stat și ai bugetelor locale, apărute în timpul exercițiului bugetar, pentru a asigura funcționarea coerentă a bugetelor acestor ordonatori și pentru echilibrarea bugetelor locale.

În anul 2011 a fost emisă OUG nr. 26/2011, potrivit căreia, prin derogare de la art. 30 alin (2) din Legea nr. 500/2002, din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului puteau fi alocate, până la sfârșitul anului 2011, prin hotărâre a Guvernului, sume și pentru plata arieratelor.

► **Majorarea Fondului de rezervă bugetară de aproximativ 10 ori pe parcursul exercițiului financiar 2011 față de prevederile inițiale.**

Prin Legea bugetului de stat nr. 286/2010, Fondul de rezervă bugetară a fost aprobat inițial în sumă de **200.000 mii lei** pentru finanțarea unor cheltuieli urgente sau neprevăzute apărute pe parcursul exercițiului bugetar al anului 2011. Pe parcursul execuției bugetare Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului a fost majorat cu suma de 1.889.167 mii lei.

Majorarea Fondului de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului s-a realizat prin anularea creditelor bugetare de la unii ordonatori de credite și alocarea către acest fond.

În anul 2011 fondul constituit a fost de 2.089.167 mii lei, din care a fost alocată, prin hotărâri ale Guvernului, suma totală de 2.040.636 mii lei, astfel: 1.834.753 mii lei (89,91%) pentru acțiuni finanțate din bugetul de stat și 205.883 mii lei (10,09%) pentru acțiuni finanțate din bugetele locale. Suma rămasă neutilizată la sfârșitul perioadei a fost de 48.531 mii lei.

Din fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului de cele mai mari sume au beneficiat următorii ordonatori principali de credite ai bugetului de stat: Ministerul Sănătății 622.843 mii lei, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii 581.813 mii lei, Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului 150.000 mii lei, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului 140.244 mii lei, Ministerul Administrației și Internelor 93.119 mii lei.

În anul 2011 sumele alocate ordonatorilor principali de credite ai bugetelor locale din fondul de rezervă bugetară au fost de 205.883 mii lei. Pe județe situația se prezintă astfel:

- mii lei -

Județul	Suma	Județul	Suma
Alba	3.780	Hunedoara	8.830
Arad	3.795	Ialomița	1.600
Argeș	3.950	Iași	4.390
Bacău	4.990	Ifov	5.550
Bihor	5.350	Maramureș	6.450
Bistrița Năsăud	4.350	Mehedinți	3.768
Botoșani	5.940	Mureș	9.196
Brașov	3.475	Neamț	7.885
Brăila	1.920	Olt	6.371
Buzău	3.720	Prahova	7.185
Caras-Severin	4.426	Sălaj	4.000
Călărași	3.400	Satu mare	2.610
Cluj	5.275	Sibiu	2.715
Constanța	6.905	Suceava	6.599
Covasna	4.280	Teleorman	4.730
Dâmbovița	4.769	Timiș	7.984
Dolj	6.465	Tulcea	4.335
Galați	4.560	Vaslui	5.450
Giurgiu	4.140	Vâlcea	5.070
Gorj	5.360	Vrancea	1.495
Harghita	6.270	București	2.550

De cele mai mari sume alocate din fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului au beneficiat după cum se observă, județele: Mureș 9.196 mii lei (4,46%), Hunedoara 8.830 mii lei (4,28%), Timiș 7.984 mii lei (3,87%), Neamț 7.885 mii lei (3,82%) și Prahova 7.185 mii lei (3,48%).

Sumele cele mai reduse le-au primit județele Vrancea 1.495 mii lei (0,72%) și Ialomița 1.600 mii lei (0,77%).

S-a constatat că și în anul 2011 s-a continuat practica întâlnită în anii precedenți de alocare de sume importante din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului prin emiterea de Hotărâri de Guvern între două rectificări bugetare pentru acțiuni care nu se dovedesc a fi urgente sau neprevăzute.

În anul 2011 au fost emise 60 de Hotărâri de Guvern prin care s-au alocat sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului diversilor ordonatori principali de credite.

► De remarcat faptul că **unitățile de cult** beneficiază de sprijin constant din partea statului prin sume alocate din Fondul de rezervă bugetară. Din Notele de fundamentare nu rezultă caracterul urgent sau neprevăzut al cheltuielilor aferente acestui sprijin din partea statului care să justifice finanțarea din Fondul de rezervă bugetară.

Astfel, prin HG nr. 101/2011, HG nr. 314/2011 și HG nr. 403/2011 s-a aprobat suplimentarea bugetului Secretariatului General al Guvernului pe anul 2011 din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2011, cu suma totală de 36.000 mii lei, la capitolul 67.01 „Cultură, recreere și religie”, titlul 59 „Alte cheltuieli”, pentru Secretariatul de Stat pentru Culte pentru Catedrala Mântuirii Neamului din București, pentru susținerea cultelor și, respectiv, construirea Așezământului românesc de la Ierihon, Israel.

◆ **Perpetuarea situației constatate în anii precedenți de a aloca sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului fără a exista un control privind atingerea obiectivului final prevăzut în actul normativ prin care au fost alocate.**

Sumele din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului sunt primite de ordonatorii de credite fără a exista obligația de a fi rambursate și fără a exista un control privind atingerea obiectivului final prevăzut în actul normativ prin care au fost alocate.

S-a constatat totodată și *caracterul general* al acestora, întrucât în majoritatea actelor normative emise pentru alocarea acestor fonduri nu este stipulată o destinație precisă, specifică, ci este folosită pentru destinația fondurilor sintagma „*cheltuieli curente și de capital*”, ceea ce conduce la depersonalizarea fondurilor, la imperfecțiuni, interpretări și subiectivism în ceea ce privește alocarea și utilizarea acestor fonduri.

Chiar dacă, în cazul bugetelor locale, modalitatea de alocare a unor sume din fondul de rezervă bugetară este suplimentarea sumelor de echilibrare pentru finanțarea unor cheltuieli curente și de capital, acestea provin din fondul de rezervă bugetară și trebuie să fie folosite doar pentru finanțarea unor cheltuieli urgente sau neprevăzute.

◆ **Inexistența unor modificări semnificative în realizarea actului de guvernare prin care se alocă fondurile față de perioada anterioară.**

În anul 2011 s-a menținut practica din anii anteriori în care în ședințele de Guvern *Ministrul Finanțelor Publice prezintă soldul la zi* al disponibilului acestui Fond pentru a se putea aloca sume prin anumite proiecte de Hotărâri ale Guvernului.

Echipa de audit a constatat că, în unele cazuri, în Notele de Fundamentare care însoțesc proiectele de Hotărâri ale Guvernului nu se menționează sumele exacte, fiind folosită sintagma „*suplimentarea*” sau „*alocarea unor sume*”.

◆ **Inexistența unor criterii clare și formalizate de încadrare a cheltuielilor care au fost finanțate din Fondul de rezervă bugetară în vederea includerii acestora în categoria cheltuielilor urgente sau neprevăzute.**

Repartizarea și utilizarea acestor fonduri au fost realizate la fel ca și în perioada anterioară prin lăsarea în seama inițiatorilor de proiecte de Hotărâri ale Guvernului a evaluării și încadrării cheltuielilor ce urmează a fi finanțate din aceste fonduri.

◆ Referitor la activitatea de audit intern a Ministerului Finanțelor în anul 2011, s-a constatat că nu au fost realizate misiuni de audit intern în ceea ce privește Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului și Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului.

◆ Din verificările efectuate de Camerele de Conturi județene asupra sumelor alocate din Fondul de rezervă bugetară la unitățile administrativ teritoriale s-a constatat, în unele cazuri, că sumele primite de la Fondul de rezervă la dispoziția Guvernului în anul 2011 nu au fost solicitate și argumentate în scris de către ordonatorii de credite, neexistând note de fundamentare din care să rezulte cauzele care au determinat prioritatea și necesitatea cererilor de sume în regim de urgență.

Constatări și concluzii

- ◆ **bugetul Ministerului Finanțelor Publice – Acțiuni Generale a fost supradimensionat, situație ce a permis asigurarea de resurse suplimentare către Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului.** Pentru anul bugetar 2011, Ministerul Finanțelor Publice – Acțiuni Generale a cunoscut nivelul cel mai ridicat al supraestimării necesarului de credite bugetare față de prevederile inițiale. Astfel, se constată plăți efective de 16.064 milioane lei față de prevederile inițiale de 21.946 milioane lei (reprezentând 73,20%).

Acest ordonator a contribuit cu 59,89% din valoarea creditelor bugetare cedate la Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului (859.804 mii lei credite bugetare cedate din totalul de 1.435.577 mii lei reprezentând totalul creditelor bugetare cedate la Fondul de rezervă în anul 2011).

- ◆ **Fondul de rezervă la dispoziția Guvernului a beneficiat de alimentări prin renunțări netransparente și a fost utilizat de asemenea într-o manieră netransparentă, prin hotărâri de Guvern, fără control parlamentar, funcționând practic asemenea unui buget paralel.** Astfel, se constată că, în fapt, o parte dintre ordonatorii principali de credite au supraestimat inițial necesarul de credite bugetare, pentru ca ulterior să renunțe la utilizarea acestora în favoarea Fondului de rezervă, fără a furniza în toate cazurile fundamentări temeinice;
- ◆ **în anul 2011 Fondul de rezervă la dispoziția Guvernului a fost de 2.089.167 mii lei, aproximativ de 10 ori mai mare decât prevederile inițiale;**
- ◆ **s-a constatat o perpetuare a situației constatate în anii precedenți în legătură cu caracterul nefundamentat al sumelor alocate din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului în anul 2011, fără a exista un control ulterior asupra modului în care au fost utilizate;**
- ◆ se constată totodată *caracterul general* al sumelor alocate de la Fondul de rezervă la dispoziția Guvernului, întrucât în majoritatea actelor normative emise pentru alocarea acestor fonduri nu este stipulată o destinație precisă, specifică, ci una cu caracter de generalitate: „*cheltuieli curente și de capital*”, fapt ce conduce la depersonalizarea fondurilor, la imperfecțiuni, interpretări și subiectivism în ceea ce privește alocarea și utilizarea acestor fonduri;

- ▶ modul de formulare și redactare al hotărârilor de Guvern privind alocarea de sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului a **creat confuzie** în sensul că, spre exemplu, în titlul actelor normative a fost precizată destinația „**finanțarea unor cheltuieli curente și de capital ale autorităților administrației publice locale**”, iar în conținutul actelor a fost stipulat faptul că aprobarea acestor sume a fost efectuată „**pentru echilibrarea bugetelor locale**”. În acest mod s-a trecut cu vederea faptul că aceste sume, chiar dacă au fost alocate pentru echilibrarea bugetelor locale, provin din fondul de rezervă bugetară și ar fi trebuit să fie folosite doar pentru finanțarea unor cheltuieli urgente sau neprevăzute;
- ▶ **nu au fost identificate criteriile clare și formalizate de clasificare a cheltuielilor care au fost finanțate din Fondul de rezervă bugetară în vederea includerii acestora în categoria cheltuielilor urgente sau neprevăzute;**
- ▶ **la unitățile administrativ teritoriale s-a constatat, în unele cazuri, că sumele primite de la Fondul de rezervă la dispoziția Guvernului în anul 2011 nu au fost solicitate prin note de fundamentare de către ordonatorii de credite, nefiind motivate cauzele și împrejurările care au determinat necesitatea alocării cu prioritate, în regim de urgență, a acestor credite.**

Recomandare: ✓ *instituirea unei mai mari rigurozități în alocarea acestor fonduri, în conformitate cu scopurile și destinațiile prevăzute de legea finanțelor publice.*

Fondul de Intervenție la Dispoziția Guvernului

La **Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului** au fost prevăzute credite bugetare inițiale prin Legea bugetului de stat nr. 286/2010 în sumă de 7.000 mii lei pentru finanțarea unor cheltuieli urgente în vederea înlăturării efectelor unor calamități naturale și sprijinirii persoanelor fizice sinistrate. **Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului pe parcursul execuției bugetare pe anul 2011 nu a fost utilizat.**

Fondul Național de Dezvoltare

Fondul național de dezvoltare la dispoziția Guvernului a fost înființat în anul 2006, în cadrul bugetului de stat, prin OUG nr. 113/2006 și a fost aprobat anual prin legea bugetară. Normele metodologice privind finanțarea proiectelor și programelor din FND au fost aprobate prin HG nr. 892/2007.

Înființarea acestui fond a avut în vedere următoarele:

- ▶ *necesitatea asigurării prompte și transparente, începând cu anul 2007, a finanțării proiectelor de investiții în infrastructură, a necesităților provocate de retrocedarea/restituirea activelor imobiliare, precum și suplimentării fondurilor necesare derulării unor programe/proiecte care beneficiază de finanțare din fonduri europene;*
- ▶ **asigurarea unui mecanism de utilizare a veniturilor existente și viitoare încasate din procesul de privatizare,**
- ▶ *faptul că destinațiile prevăzute a fi finanțate nu beneficiază de resurse bugetare suficiente, fiind necesară asigurarea surselor de finanțare corespunzătoare începând cu exercițiul bugetar aferent anului 2007;*
- ▶ **faptul că veniturile din privatizare existente în contul curent al Trezoreriei Statului sau în contul în valută deschis la Banca Națională a României constituie surse de finanțare lichide și utilizabile imediat, care nu au asociate alte costuri, fiind practic cele mai ieftine surse de finanțare avute la dispoziție.**

Modul de alocare și utilizare a acestui fond, pentru anii 2007 și 2008, a fost prezentat în Raportul de audit al performanței având ca temă „*Auditul performanței modului de constituire, alocare și utilizare a fondurilor la dispoziția Guvernului: Fondul de rezervă bugetară, Fondul de intervenție și Fondul național de dezvoltare*” efectuat de către Curtea de Conturi în anul 2009.

Din situația prezentată de către Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică, la data de 31.12.2011, soldul contului 1394 „Fond în lei din vărsăminte din privatizare” este de 11.812.480 mii lei.

Disponibilul din acest fond este de 9.187.049 mii lei, așa cum este evidențiat în contabilitatea MFP - Acțiuni Generale, iar diferența de 2.625.431 mii lei reprezintă împrumuturi acordate din veniturile din privatizare, pe termen scurt și pe termen lung (suma se regăsește în conturile: 2673 „Împrumuturi pe termen lung acordate din venituri din privatizare” și 4686 „Împrumuturi pe termen scurt acordate din venituri din privatizare”).

Pentru anul 2011 pentru Fondul național de dezvoltare a fost aprobată prin Legea bugetului de stat suma de 4.950 mii lei (prevederi inițiale). Plățile efectuate din acest fond nu apar în contul general al bugetului de stat, nefiind cheltuieli, ci ele au diminuat soldul contului 1394 „Fond în lei din vărsăminte din privatizare”. Din situația operativă denumită „*Încasări și plăți din venituri din privatizare în perioada 01.01.2000-31.03.2012*” prezentată de către Direcția de Trezorerie și Datorie Publică, din cadrul MFP, pentru anul 2011 reies următoarele:

- Încasările au fost de **4.022,7 milioane lei** și se compun din:
 - 8,5 milioane lei vărsăminte din privatizare;
 - 4.012,6 milioane lei restituiri împrumuturi;
 - 1,7 milioane lei alte încasări, reprezentând dobânzi calculate conform Hotărârii Guvernului nr. 1096/2004 privind unele măsuri de administrare a disponibilităților încasate ca urmare a finalizării vânzării pachetelor de acțiuni ale Băncii Comerciale Române - SA, art. 2.
- Plățile au fost de **11,3 milioane lei** și se compun din:
 - 1,7 milioane lei dobânzi calculate conform HG nr. 1096/2004 privind unele măsuri de administrare a disponibilităților încasate ca urmare a finalizării vânzării pachetelor de acțiuni ale Băncii Comerciale Române - SA;
 - 9,6 milioane lei restituire dividende către SNTGN TRANSGAZ SA Mediaș în baza HG nr. 1484/2007.

Totodată, în cursul anului 2011, la nivelul unor ordonatori de credite, au fost realizate venituri și cheltuieli din activitatea de privatizare, concretizate în încasări și plăți. Aceste sume nu s-au virat în fondul cu destinație specială (1394 „Fond în lei din vărsăminte din privatizare”) ci au fost reținute și cheltuite de către ordonatorii de credite, în baza unor hotărâri de guvern. În contul general al bugetului de stat aceste sume apar ca venituri și cheltuieli proprii ale ordonatorilor de credite, respectiv în Anexa 5 „Contul de execuție a bugetului instituției publice – Venituri” și în Anexa 7 „Contul de execuție a bugetului instituției publice – Cheltuieli”. Veniturile din privatizare la nivelul unor ordonatori principali de credite care au fost utilizate sau au rămas la dispoziția acestora, au fost:

- 2.858,6 mii lei la Ministerul Transporturilor și Infrastructurii;
- 984,3 mii lei la Ministerul Economiei și Comerțului și Mediului de Afaceri (prin Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie);
- 8.625,0 mii lei la Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului.

Fondul Național de Preaderare

Începând cu anul 2000, Uniunea Europeană a sprijinit statele candidate din Europa Centrală și de Est în eforturile acestora de pregătire pentru aderare prin trei instrumente financiare, respectiv PHARE, ISPA și SAPARD. De fondurile aparținând acestor instrumente a beneficiat și România.

Așa cum rezultă din Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2011, pentru *Fondul Național de Preaderare* în bugetul de stat au fost prevăzute *credite bugetare definitive* de 875.333 mii lei, din care au fost efectuate *plăți* în sumă de 683.781 mii lei (78,1%). În timpul misiunii de audit, la nivelul Ministerului Finanțelor Publice/Direcția Generală de Trezorerie și Contabilitate Publică, au fost verificate documentele care au stat la baza plăților efectuate în baza prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 135/2007 privind alocarea de la bugetul de stat a fondurilor necesare pentru continuarea și finalizarea măsurilor ex-ISPA din fondurile prevăzute în bugetul Ministerului Finanțelor Publice - Acțiuni Generale, la poziția globală „Fondul Național de Preaderare”, și anume:

- ◆ Notele de fundamentare cu privire la deschiderea de credite bugetare pentru fiecare lună în parte, întocmite de către Autoritatea de Certificare și Plată în baza Notelor justificative întocmite de către Autoritatea de management ex-ISPA;
- ◆ Propunerile de angajare de cheltuieli, angajamentele bugetare globale;
- ◆ Notele de lichidare cu privire la deschiderea de credite bugetare pentru fiecare lună în parte;
- ◆ Ordinele de plată, notele contabile;
- ◆ Fișa de cont analitic „Fondul Național de Preaderare” pe perioada 01.01.-31.12.2012, finanțare de la bugetul de stat.

Autoritatea de Certificare și Plată a întocmit și prezentat Situația privind plățile pentru programele PHARE și ex-ISPA, aferente poziției bugetare „Fondul Național de Preaderare” efectuate de către Autoritatea de Certificare și Plată, din cadrul Ministerului Finanțelor Publice, în anul 2011.

Primul instrument de preaderare PHARE, a vizat trei domenii principale:

- consolidarea administrației și instituțiilor publice din statele candidate, pentru ca acestea să poată funcționa eficient în cadrul Uniunii („Dezvoltare instituțională”);
- sprijinirea statelor candidate în efortul investițional de aliniere a activităților industriale și a infrastructurii la standardele UE („Investiții pentru sprijinirea aplicării legislației comunitare”);
- promovarea coeziunii economice și sociale („Investiții în coeziune economică și socială”).

Cel de-al doilea instrument de preaderare, ISPA (*Instrument for Structural Policies for Pre-Accession - Instrument pentru Politici Structurale de Pre-Aderare*) în perioada 2000-2006 a finanțat proiecte în domeniul infrastructurii de transport și de mediu, urmărind alinierea țărilor candidate la standardele de mediu ale Uniunii Europene, extinderea și conectarea rețelelor de transport ale României cu cele trans-europene, precum și familiarizarea țărilor beneficiare cu politicile și procedurile aplicate de Fondurile Structurale și de Coeziune care urmau a fi derulate o dată cu intrarea în Uniunea Europeană.

SAPARD a fost **cel de-al treilea instrument de preaderare** (*Special Pre-Accession Programme for Agriculture and Rural Development - Programul Special de Pre-aderare pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală*) și a sprijinit România pentru participarea la Politica Agricolă Comună (PAC) și Piața Internă a Uniunii Europene. Mai concret, obiectivele programului au constat în îmbunătățirea vieții comunităților rurale, crearea unui sector competitiv de producere și prelucrare a produselor agricole, crearea de locuri de muncă în mediul rural, asigurarea de venituri adecvate locuitorilor din zonele rurale și asigurarea unei dezvoltări durabile a acestor regiuni. După aderarea României la Uniunea Europeană, conform prevederilor Articolului 28 din Protocolul Tratatului de Aderare a României și Bulgariei la Uniunea Europeană, „măsurile care, la data aderării, au fost aprobate conform Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1267/1999, stabilind un instrument pentru Politici Structurale de Preaderare, și a căror implementare nu a fost finalizată până la această dată, vor trebui considerate ca aprobate de Comisie conform Regulamentului (CE) nr. 1164/1994” (măsuri ex-ISPA).

În vederea îndeplinirii obligațiilor autorităților naționale asumate în cadrul Programului ex-ISPA, finanțat din asistență financiară nerambursabilă acordată României de către Uniunea Europeană, precum și a asigurării sumelor necesare continuării și finalizării măsurilor ex-ISPA, Guvernul României a decis adoptarea unor măsuri în acest sens. Astfel, în perioada 2007-2011 au fost aprobate o serie de măsuri (prin ordonanțe de urgență) care au avut ca scop evitarea întârzierilor majore în implementarea programelor.

În anul 2011, conform prevederilor Ordonanței de Urgență nr. 15/2011 pentru modificarea și completarea Ordonanței de Urgență nr. 135/2007 privind alocarea de la bugetul de stat a fondurilor necesare pentru continuarea și finalizarea măsurilor ex-ISPA din fondurile prevăzute în bugetul Ministerului Finanțelor Publice – Acțiuni Generale, la poziția globală «Fondul Național de Preaderare», și bugetul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii – titlul VII «Alte transferuri», poziția «Cheltuieli neeligibile ISPA», pentru proiectele ex-ISPA din sectorul de transporturi au fost asigurate și sumele necesare pentru continuarea și finalizarea proiectelor ex-ISPA, inclusiv taxa pe valoarea adăugată aferenta acestora.

Până în prezent, prin programul ISPA, au fost finanțate un număr de:

- ◆ 36 de proiecte de investiții majore în infrastructura de apă - apă uzată și deșeuri, în principal constând în lucrări de reabilitare a rețelelor de canalizare și furnizare de facilități pentru epurarea apelor uzate și reziduale, reabilitarea tehnologiei de tratare a apei uzate, a unor stații de epurare a apei potabile și de îmbunătățire a sistemului de canalizare, reabilitări ale rețelelor de distribuție a apei potabile, management Integrat de gestionare a deșeurilor etc.;
- ◆ 12 proiecte de investiții majore în infrastructura de transport; care au constat în largiri la 4 benzi a unor drumuri naționale, construirea unor variante de ocolire a orașelor la standarde de autostradă, reabilitări ale unor secțiuni de drumuri naționale, reconstrucții de infrastructuri de transport în sectoarele afectate de inundații etc.;
- ◆ 5 măsuri de Asistență Tehnică pentru sectorul de mediu în cadrul cărora au fost pregătite aplicații pentru accesarea finanțării prin POS Mediu aferente exercițiului financiar 2007-2015, constând în acordarea de asistență tehnică pentru: elaborarea unor Proiecte ISPA în sectorul de mediu, pregătirea de proiecte în domeniul mediului, întărirea instituțională a beneficiarilor de proiecte ISPA mediu etc.;
- ◆ 8 măsuri de Asistență Tehnică pentru sectorul transporturi, care au constat în asistență tehnică pentru: proiecte tehnice și documentații de licitație pentru unele secțiuni de drumuri naționale, pentru îmbunătățirea condițiilor de navigație pe sectorul comun româno-bulgar și studiile adiacente, pentru pregătirea portofoliului de proiecte pentru Fondul de Coeziune în sectorul rutier etc.;
- ◆ 3 măsuri de Asistență Tehnică orizontală.

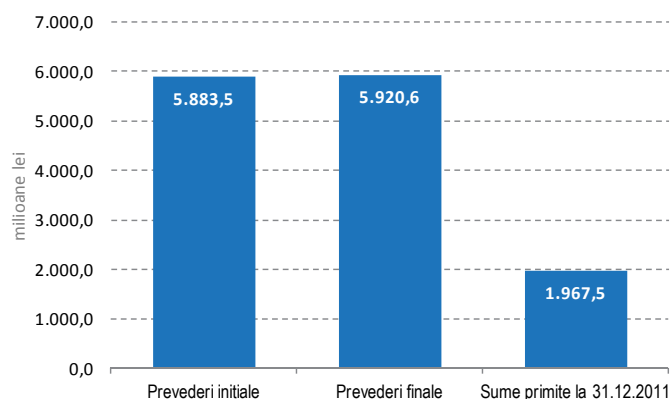
La 31 decembrie 2011 au fost închise 61 măsuri ex-ISPA, iar în sectorul transporturi, pentru un număr de 3 măsuri Comisia Europeană a extins perioada de eligibilitate până la 31 decembrie 2012.

Situația privind nivelul de absorbție, aferent plăților efectuate prin Programul ISPA, este următoarea:

- *Buget total eligibil alocat:* 1.992.922.038 euro
- *Contractat:* 100%
- *Plătit eligibil:* 1.778.169.958,21 euro.

Sume de la Uniunea Europeană în contul plăților efectuate

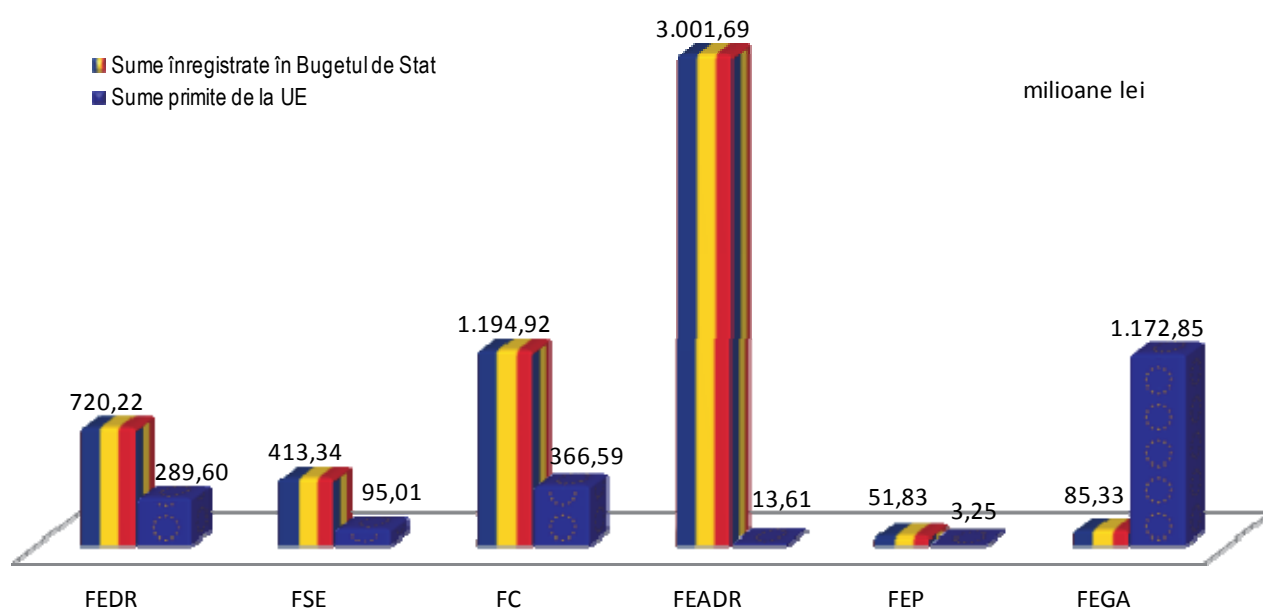
Au fost evidențiate în capitolul bugetar 4501 „Sume primite de la UE în contul plăților efectuate”. Execuția sumelor primite de la UE în anul 2011 se prezintă astfel:

Față de estimările inițiale cât și față de prevederile finale, nivelul sumelor primite de la Uniunea Europeană în contul plăților efectuate a cunoscut un nivel redus, respectiv de 33,44% față de estimări și 33,23% față de prevederile finale. Având în vedere faptul că suma de 308,8 milioane lei a fost încasată în anul 2011 în contul plăților efectuate în anii anteriori, încasarea efectivă a anului 2011 înregistrată în bugetul de stat a fost de numai 1.658,7 milioane lei, ceea ce a redus nivelul de încasare la numai 28,19% din estimările inițiale și la 28,01% din prevederile finale.

Situația sumelor reprezentând cheltuieli aferente programelor cu finanțare de la Uniunea Europeană pentru anul 2011, respectiv sumele înregistrate în bugetul de stat și cele primite de la Uniunea Europeană (care au ponderea cea mai mare) sunt prezentate în graficul următor:

Programe cu finanțare UE pentru anul 2011

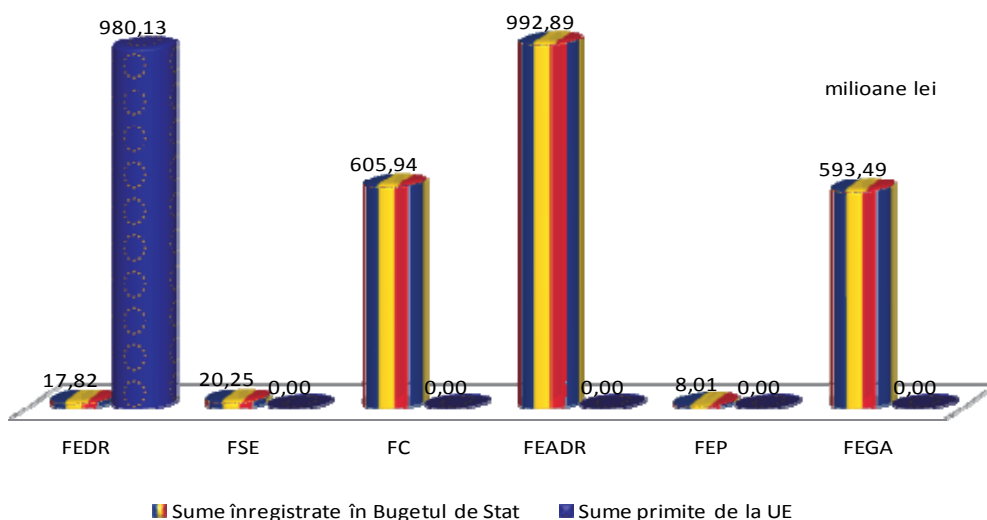

Din datele prezentate și analiza efectuată se poate constata ponderea scăzută a sumelor rambursate de către Uniunea Europeană pentru cheltuielile aferente programelor cu finanțare de la Uniunea Europeană față de nivelul sumelor înregistrate în bugetul de stat. De asemenea, previzionarea efectuată pentru sumele care urmau să fie rambursate de către Uniunea Europeană a fost mai mare față de cele încasate efectiv. S-au primit sume de la Uniunea Europeană în contul plăților efectuate din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul Social European (FSE), Fondul de Coeziune (FC), Fondul European de Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR), Fondul European pentru Pescuit (FEP), Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA), Instrumentul de Asistență pentru Preaderare (IPA), Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat (ENPI), Programele comunitare finanțate în perioada 2007-2013, Alte facilități și instrumente postaderare, Mecanismul financiar SEE (Spațiul Economic European) și Programul Norvegian pentru Creștere Economică și Dezvoltare Durabilă.

Din informațiile puse la dispoziție, precum și din documentarea efectuată pe baza acestui subiect, se poate concluziona că la nivelul ordonatorilor principali de credite care au în structura organizatorică și funcțională Autorități de Management există o discrepantă majoră între veniturile previzionate a fi încasate de la Uniunea Europeană și cele încasate efectiv, fapt reflectat și în gradul redus de absorbție a fondurilor europene post aderare acordate României.

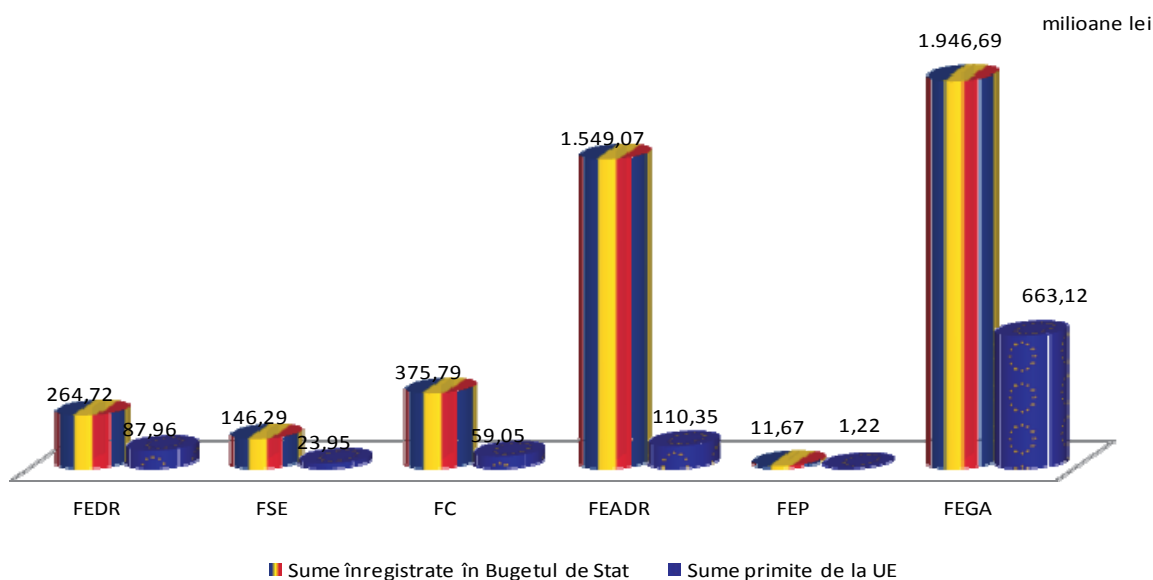
O analiză a aspectelor menționate poate fi efectuată și din situația sumelor înregistrate în bugetul statului și cele rambursate de către Uniunea Europeană în perioada 2009-2010, prezentată în graficele următoare:

Programe cu finanțare UE pentru anul 2009

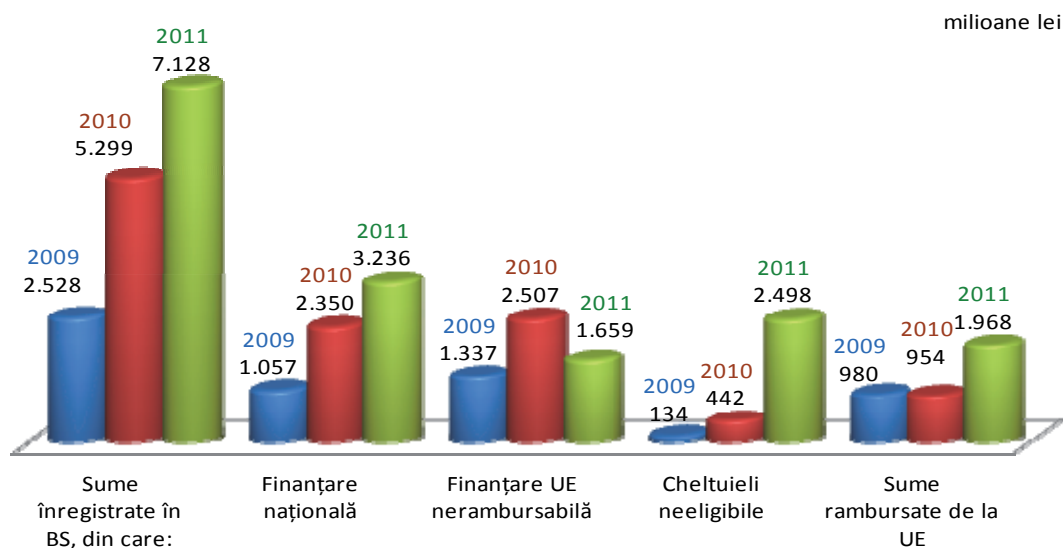

Se poate constata, din datele prezentate, că nivelul sumelor primite de la Comisia Europeană a fost foarte redus, în anul 2009 pentru cinci din cele șase fonduri analizate a fost 0, iar în anul 2010 aceste sume au înregistrat o creștere nesemnificativă în raport cu alocările de la bugetul statului.

Programe cu finanțare UE pentru anul 2010

Evoluția finanțării UE aferente programelor pentru perioada 2009-2011

Constatări și concluzii

- ◆ se constată o pondere scăzută a sumelor rambursate de către Uniunea Europeană pentru cheltuielile aferente programelor cu finanțare de la Uniunea Europeană față de nivelul sumelor estimate a fi încasate la bugetul de stat (33%) și, de asemenea, supradimensionarea previzionării efectuate pentru sumele care urmau să fie rambursate de către Uniunea Europeană față de cele încasate efectiv (atât în legea bugetară, cât și în legea de rectificare).

Diferența nerealizată la bugetul de stat la titlul „Sume de la Uniunea Europeană în contul plăților” efectuate este de 3.953 milioane lei.

- ◆ la nivelul ordonatorilor principali de credite care au în structura organizatorică și funcțională Autorității de Management există o discrepantă majoră între veniturile previzionate a fi încasate de la Uniunea Europeană și cele încasate efectiv, fapt reflectat și în gradul redus de absorbție a fondurilor europene post aderare acordate României.

Recomandări:

- ✓ acordarea de către ordonatorii principali de credite care gestionează fonduri europene a unei atenții deosebite eficientizării modului de utilizare a sumelor aferente proiectelor finanțate din fonduri europene, reducerea nivelului cheltuielilor neeligibile, precum și respectarea legalității operațiunilor efectuate în vederea reducerii gradului de corecții financiare aplicate de către Comisia Europeană asupra operațiunilor efectuate în cadrul programelor (având în vedere că aceste sume – corecții financiare – sunt suportate, în cea mai mare parte, exclusiv de la bugetul de stat);
- ✓ la nivelul MFP, recomandarea constă în responsabilizarea ordonatorilor principali de credite care gestionează fonduri europene prin implicare activă a ordonatorilor în funcționarea sistemului de management și control al fondurilor accesate la nivelul Autorităților de Management pe care le au în subordine;
- ✓ este importantă crearea unui mecanism de raportare către Ministerul Finanțelor Publice prin solicitarea (lunar sau trimestrial) din partea Autorităților de Management a unor situații privind nivelul plăților efectuate aferente programelor pe care le gestionează, cheltuielile efectuate în cadrul acestora dar care nu sunt înscrise în Declarațiile de cheltuieli transmise spre certificare Autorității de Certificare și Plată, precum și a sumelor rambursate de către Comisia Europeană.

Analiză asupra bilanțului contabil al instituțiilor publice la 31.12.2011

Bilanțul anual al instituțiilor publice, în structura stabilită de Ministerul Finanțelor Publice, se prezintă, potrivit prevederilor art. 40 alin. (2) din Legea contabilității nr. 82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Guvernului pentru adoptare, odată cu contul general anual de execuție a bugetului de stat.

Ministerul Finanțelor Publice a elaborat bilanțul instituțiilor publice la 31.12.2011 pe baza situațiilor financiare anuale ale ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetului asigurărilor pentru șomaj, bugetului Fondului național unic de asigurări de sănătate, ale instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii, precum și a situațiilor financiare centralizate privind execuția bugetelor locale pe ansamblul județului și al municipiului București.

Prin adresa nr. 61.177/22.06.2012 „Bilanțul instituțiilor publice pe anul 2011” a fost înaintat Guvernului pentru analiză, conform prevederilor art. 56, alin. 2 din Legea nr. 500/2002, privind finanțele publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

- ◆ **Din analiza Contului de rezultat patrimonial la 31.12.2011 la nivelul bugetului de stat, consolidat la nivelul tuturor celor 51 ordonatori principali de credite, se constată o scădere a excedentului – rezultat patrimonial al exercițiului, cu suma de 13.958.226 mii lei (scădere cu -20,49%), reprezentând un nivel de 79,51% față de realizările din anul 2010, respectiv de la 68.130.616 mii lei în anul 2010 la 54.172.390 mii lei în anul 2011.**

Dintre **ordonatorii principali de credite care au avut cel mai mare impact în creșterea cheltuielilor totale** în anul 2011 și, implicit, asupra deficitului pe rezultatul patrimonial al exercițiului, menționăm:

1. *Ministerul Finanțelor Publice - Acțiuni Generale*, deficit realizat în contul de rezultat patrimonial la 31.12.2011 de -14.972.055 mii lei (față de deficitul realizat în anul 2010 care a fost de -12.979.911 mii lei);
2. *Ministerul Justiției*, deficit realizat în contul de rezultat patrimonial la 31.12.2011 de -1.803.564 mii lei (față de excedentul realizat în anul 2010 de +59.891 mii lei);
3. *Ministerul Apărării Naționale*, deficit realizat în contul de rezultat patrimonial la 31.12.2011 de -849.363 mii lei (față de excedentul realizat în anul 2010 de +36.123 mii lei);
4. *Ministerul Public*, deficit realizat în contul de rezultat patrimonial la 31.12.2011 de -759.266 mii lei (față de excedentul realizat în anul 2010 de +1.529 mii lei);
5. *Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului*, deficit realizat în contul de rezultat patrimonial la 31.12.2011 de -208.937 mii lei (față de deficitul realizat în anul 2010 care a fost de -96.893 mii lei);

6. *Ministerul Afacerilor Externe*, deficit realizat în contul de rezultat patrimonial la 31.12.2011 de -116.889 mii lei (față de deficitul realizat în anul 2010 care a fost de -6.176 mii lei);
7. *Ministerul Administrației și Internelor*, deficit realizat în contul de rezultat patrimonial la 31.12.2011 de -99.608 mii lei (față de excedentul realizat în anul 2010 de +433.046 mii lei).

▶ În categoria cheltuielilor operaționale, cea mai mare creștere în anul 2011 față de anul 2010 a fost înregistrată la capitolul **Cheltuieli de capital, amortizări și provizioane**, cu o creștere valorică în sumă de 23.227.329 mii lei, reprezentând 577,17% față de cheltuielile din anul 2010, respectiv de la 4.867.741 mii lei în anul 2010 la 28.095.070 mii lei în anul 2011.

▶ **Raportarea eronată a altor venituri ale bugetelor proprii, în situațiile financiare anuale, la data de 31.12.2011, la Anexa 2 „Contul de rezultat patrimonial” ca și creanțe ale bugetului de stat.**

Recomandări:

- ✓ respectarea monografiei contabile specifice de către ordonatorii principali de credite;
- ✓ transmiterea de către MFP a constatărilor și recomandărilor către toți ordonatorii de credite menționați.

▶ **Neînregistrarea în contabilitatea creanțelor bugetare la Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF) și neraportarea în situațiile financiare anuale a debitelor care provin din recuperarea garanțiilor executate în cadrul programului „Prima Casă”, respectiv a sumei de 3.508 mii lei.** Abaterile au fost corectate în timpul misiunii de audit.

▶ **Nerepartizarea, virarea cu întârziere sau nevirarea dividendelor la bugetul de stat de către operatorii economici la care statul este acționar.**

Consecințele economico-financiare, sociale ale erorii/abaterii de la legalitate și regularitate constau în nerealizarea veniturilor bugetului de stat, reprezentând dividende și implicit nerealizarea veniturilor din impozitul pe dividendele distribuite, situație determinată de nerepartizarea profitului net la societățile unde statul deține participații.

Recomandare:

- ✓ ținerea unei evidențe la nivelul Ministerului Finanțelor Publice a tuturor operatorilor economici la care statul este acționar; verificarea pe baza unei analize de risc de către Direcția Generală de Inspecție Economico Financiară a modului în care acești operatori economici își îndeplinesc obligația de a vira dividende la bugetul de stat.

Conform **Planului anual de audit intern pentru anul 2011 DGAPI** a efectuat un număr de 17 acțiuni de auditare cu obiective axate, în principal, pe diverse evaluări asupra programelor ISPA, PHARE, SAPARD (8 misiuni), o acțiune privind implementarea funcției IT și alte opt misiuni cu diferite teme.

Se poate constata că, în anul 2011, activități de importanță majoră pentru obiectul de activitate al MFP nu au fost auditate, în vederea depistării de disfuncționalități (dacă era cazul) și exprimarea unor recomandări pentru remedierea și îmbunătățirea rezultatelor acestora. Aceste obiective sunt: *procesul bugetar, activitățile financiar contabile, activitatea juridică, achizițiile, resursele umane, administrarea, gestionarea și utilizarea fondurilor comunitare.*

Recomandare:

- ✓ consolidarea auditului public intern, introducerea în planificarea anuală a unor misiuni de evaluare a activităților specifice MFP care, prin rezultatele obținute, să identifice punctele slabe existente și să conducă la înlăturarea acestora.

▶ **Din analiza bilanțului contabil încheiat la data de 31.12.2011 la nivelul bugetului de stat, consolidat la nivelul tuturor celor 51 ordonatori principali de credite, se constată o scădere a activelor nete/capitalurilor proprii (formula de calcul total active minus total datorii) (prezentată în bilanț la rândul 90) cu suma de 8.669.935 mii lei, respectiv de la 194.439.515 mii lei în anul 2010 până la 185.769.580 mii lei în anul 2011, adică de 4,46% față de anul 2010.**

Dintre ordonatorii principali de credite, care au avut un impact în scăderea activelor nete/capitalurilor proprii față de anul precedent, menționăm (în ordine descrescătoare):

1. *Ministerul Finanțelor Publice – Acțiuni Generale* cu un impact în scăderea activelor nete/capitalurilor proprii cu suma de 25.654.724 mii lei față de anul 2010. Scăderea activelor nete/capitalurilor proprii provine din creșterea datoriilor (datoria publică din rândul 54 din Bilanț - *Împrumuturi pe termen lung*, respectiv din rândul 70 din Bilanț - *Împrumuturi pe termen scurt - sume ce urmează a fi plătite într-o perioadă de până la un an*);
2. *Ministerul Finanțelor Publice – Activitate proprie* cu un impact în scăderea activelor nete/capitalurilor proprii cu suma de 10.981.828 mii lei față de anul 2010. Scăderea activelor nete/capitalurilor proprii provine din scăderea activelor (rând 24 din Bilanț - *Creanțele bugetului general consolidat* cu suma de -6.183.172 mii lei; Descreșterea față de anul precedent este ca urmare a ajustărilor operate la ANAF, reprezentând *ajustări pentru deprecierea creanțelor bugetare*, din insolvență și

faliment), din creșterea datoriilor (rând 62 din Bilanț - *Datorii către bugete* cu suma de 4.798.656 mii lei; și care reprezintă ajustările cu plus operate la ANAF, la indicatorul *Decontări din operații în curs de clarificare*, sume încasate fără titlu de creanță);

3. *Academia Română* cu un impact în scăderea activelor nete/capitalurilor proprii cu suma de 5.910.644 mii lei față de anul 2010, respectiv de la 8.625.931 mii lei în anul 2010 până la 2.715.287 mii lei în anul 2011. Scăderea activelor nete/capitalurilor proprii provine din scăderea activelor (rândul 5 din Bilanț - *Terenuri și clădiri*);
4. *Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului* cu un impact în scăderea activelor nete/capitalurilor proprii cu suma de 2.193.979 mii lei față de anul 2010, respectiv de la 11.475.784 mii lei în anul 2010 până la 9.281.805 mii lei în anul 2011. Scăderea activelor nete/capitalurilor proprii provine din scăderea activelor (rândul 7 din Bilanț - *Active financiare necurente*, rândul 8 din Bilanț - *Titluri de participare*, respectiv rândul 9 din Bilanț - *Creanțe necurente - sume ce urmează a fi încasate după o perioadă mai mare de un an*);
5. *Ministerul Justiției* cu un impact în scăderea activelor nete/capitalurilor proprii cu suma de 1.773.289 mii lei față de anul 2010, respectiv de la 2.840.431 mii lei în anul 2010 până la 1.067.141 mii lei în anul 2011. Scăderea activelor nete/capitalurilor proprii provine din creșterea datoriilor (rândul 55 din Bilanț - *Provizioane*, din *înregistrarea ca și provizioane a drepturilor de natură salarială prevăzute prin hotărâri judecătorești*);
6. *Ministerul Public* cu un impact în scăderea activelor nete/capitalurilor proprii cu suma de 730.092 mii lei față de anul 2010, respectiv de la 431.408 mii lei în anul 2010 până la 298.684 mii lei în anul 2011. Scăderea activelor nete/capitalurilor proprii provine din creșterea datoriilor (rândul 55 din Bilanț - *Provizioane*, din *înregistrarea ca și provizioane a drepturilor de natură salarială prevăzute prin hotărâri judecătorești*);
7. *Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului* cu un impact în scăderea activelor nete/capitalurilor proprii cu suma de 491.905 mii lei față de anul 2010, respectiv de la 1.726.622 mii lei în anul 2010 până la 1.234.717 mii lei în anul 2011. Scăderea activelor nete/capitalurilor proprii provine din scăderea activelor (rândul 5 din Bilanț - *Terenuri și clădiri*).

◆ **Situații în care activele nete/capitalurile proprii prezintă sume negative în cadrul bilanțurilor de la data de 31.12.2011.**

Menționăm aici un număr de trei ordonatori principali de credite, respectiv:

1. *Curtea Constituțională* (cod ind. ordonator 05): active nete de 3.073 mii lei în anul 2011, față de o valoare a activelor nete de 996 mii lei în anul 2010;
2. *Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale* (cod ind. ordonator 20): active nete de 67.988 mii lei în anul 2011, față de o valoare a activelor nete de 39.484 mii lei în anul 2010;
3. *Ministerul Public* (cod ind. ordonator 29): active nete de 298.684 mii lei în anul 2011, față de o valoare a activelor nete de 431.408 mii lei în anul 2010.

Cumulat, pasivul depășește activul cu 369.745 mii lei. **Acest indicator arată că, dacă cei trei ordonatori ar valorifica toate activele de care dispun (patrimoniul imobiliar, participări la capital etc.), tot le-ar mai lipsi cumulată suma de 369.745 mii lei, pentru a-și achita toate datoriile.**

◆ **Creșterea poziției Alte active nefinanciare (cont 215) din bilanțul centralizat la data de 31.12.2011** (prezentată în bilanț la rândul 6), cu suma de 7.703.302 mii lei în anul 2011 comparativ cu suma de 180 mii lei în anul 2010.

Suma de 7.703.302 mii lei înregistrată suplimentar în anul 2011 provine de la Ministerul Mediului și Pădurilor care în urma Deciziei nr. 1/09.01.2012 a Curții de Conturi, a procedat la reevaluarea arilor naturale protejate care erau înregistrate în Anexa 12 la HG nr. 1705/2006 în unități natural convenționale (1 leu). Rezultatele acestei reevaluări au fost înregistrate în contul 2111 – terenuri.

◆ **Creșterea valorică a poziției Provizioane (cont 215) din bilanțul centralizat la data de 31.12.2011 (rândul 55)** cu suma de 3.239.460 mii lei este o consecință și a majorării provizioanelor, determinată de decizia luată și motivată de MFP ca la finele anului 2011 să se realizeze înregistrarea ca și provizioane a drepturilor de natură salarială prevăzute prin hotărâri judecătorești, având în vedere că ele reprezintă datorii certe cu exigibilitate incertă, întrucât termenul de plată al acestora a fost reeșalonat prin mai multe acte normative de natura Ordonanțelor de Urgență ale Guvernului, care apoi au fost respinse prin legi.

Concluzii

- ◆ În anul 2011 față de anul 2010, din analiza **Bilanțului la data de 31.12.2011 la nivelul bugetului de stat consolidat la toți cei 51 ordonatori principali de credite**, se constată o scădere valorică a activelor nete/capitalurilor proprii cu suma de 8.669.935 mii lei (scădere cu 4,46%);
- ◆ Există un număr redus de ordonatori la care activele nete/capitalurile proprii prezintă sume negative în cadrul bilanțurilor la data de 31.12.2011 (*Curtea Constituțională, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, respectiv Ministerul Public*), la care activele sunt considerabil mai mari decât datoriile;

- ▶ În anul 2011, față de anul 2010, se constată creșterea valorică a poziției Provizioane ca urmare a deciziei luate de către MFP ca la finele anului 2011 să se realizeze înregistrarea ca provizioane a tuturor datoriilor certe, cu exigibilitate incertă, existente la nivelul instituțiilor publice.

OPINIA DE AUDIT: Opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect

Auditorii publici externi au exprimat o **opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect** (cunoscută și ca **opinie favorabilă cu paragraf de evidențiere a unui aspect**) la Ministerul Finanțelor Publice – privind Auditul financiar al contului general de execuție a bugetului de stat pe anul 2011, întrucât situațiile financiare consolidate ale bugetului de stat pe anul 2011:

1. **nu sunt semnificativ afectate de existența unor evenimente** ce au fost constatate de Curtea de Conturi la nivelul ordonatorilor de credite;
2. **sunt întocmite în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România**, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine reală și fidelă a operațiunilor economice efectuate.

Abaterile de la legalitate și regularitate constatate atât la nivelul ordonatorilor principali de credite, precum și la nivelul ordonatorilor aflați în subordinea acestora, nu sunt de natura a influența semnificativ situațiile financiare consolidate ale bugetului de stat pentru anul 2011. Pentru corectarea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate la nivelul ordonatorilor principali de credite, precum și la nivelul ordonatorilor aflați în subordinea acestora, au fost dispuse măsuri prin deciziile emise de structurile Curții de Conturi.

Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor autorităților și instituțiilor publice ale administrației publice centrale pe anul 2011, finanțate din bugetul de stat

Misiunile de audit financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor instituțiilor și autorităților publice finanțate integral sau parțial de la bugetul de stat s-au concentrat pe:

- ✓ analizarea activității entităților verificate și identificarea deviațiilor de la aplicarea corectă a reglementărilor legale, cu incidență directă asupra utilizării fondurilor publice;
- ✓ evaluarea modului în care managementul instituțiilor a adoptat măsuri de limitare a riscurilor, a disfuncțiilor și abaterilor constatate în acțiunile de audit financiar desfășurate în anii precedenți;
- ✓ examinarea modului în care măsurile corective dispuse prin deciziile emise în urma acțiunilor de audit financiar desfășurate în anii precedenți au fost implementate de entitățile verificate, astfel încât, să garanteze o bună gestiune financiară sub toate aspectele semnificative;
- ✓ evaluarea mediului de control, pentru a identifica în ce măsură sistemele de audit și control intern reprezintă un proces dinamic, flexibil, capabil să gestioneze riscurile și să se adapteze modificărilor legislative cu incidență directă asupra comportamentului financiar al instituțiilor publice auditate;
- ✓ evaluarea capacității controlului intern/managerial de a utiliza o bază de informații adecvată, credibilă, oportună, actuală și accesibilă, necesară adoptării unor decizii optime în vederea administrării corecte a patrimoniului public.

Au fost supuse auditului financiar situațiile financiare, încheiate la 31 decembrie 2011, respectiv:

- i. Bilanțul;
- ii. Contul de rezultat patrimonial;
- iii. Situația fluxurilor de trezorerie;
- iv. Situația modificărilor în structura activelor/capitalurilor;
- v. Anexele la situațiile financiare, care includ politici contabile și note explicative;
- vi. Contul de execuție bugetară.

În auditarea situațiilor financiare pe anul 2011 ale autorităților și instituțiilor publice ale administrației publice centrale, finanțate din bugetul de stat, Curtea de Conturi a avut următoarele **obiective**:

1. *elaborarea și fundamentarea proiectului de buget pe anul 2011 și autorizarea, legalitatea și necesitatea modificărilor aduse bugetului aprobat*, obiectiv care a avut în vedere:
 - elaborarea și fundamentarea proiectului de buget;
 - legalitatea, necesitatea și oportunitatea modificărilor aduse bugetului inițial aprobat;
 - efectuarea virărilor de credite bugetare pe subdiviziunile clasificației bugetare.
2. *exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare, obiectiv în cadrul căruia s-au verificat următoarele aspecte*:
 - organizarea și conducerea contabilității în conformitate cu legislația în vigoare;
 - înregistrarea veniturilor și a cheltuielilor pe structura clasificației bugetare;
 - concordanța datelor înregistrate în evidența tehnico-operativă cu cele din evidența financiar-contabilă și cu cele preluate în bilanțele de verificare și înscrise în situațiile financiare;
 - reflectarea reală și exactă a operațiunilor financiar-contabile în bilanțul contabil și contul anual de execuție bugetară;
 - încheierea exercițiului bugetar;
 - prezentarea la termen a situațiilor financiare privind situația patrimoniului aflat în administrare și privind execuția bugetară;
 - selectarea și aplicarea politicilor contabile adecvate;

3. organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern (inclusiv audit intern) la structurile cu sarcini privind urmărirea obligațiilor financiare ale persoanelor juridice și fizice către bugetul de stat și stabilirea legăturii de cauzalitate dintre rezultatele acestei verificări și deficiențele constatate de Curtea de Conturi în activitatea structurilor respective;
4. modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului de stat, în cuantumul și la termenele stabilite de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora;
5. calitatea gestiunii economico-financiare, obiectiv care a avut în vedere:
 - efectuarea inventarierii și a reevaluării tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege, înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acestora, precum și înregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară;
 - asigurarea integrității bunurilor patrimoniale;
 - modul de aplicare a prevederilor legii privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, precum și a reglementărilor privind inventarierea bunurilor din domeniul public al statului;
 - constituirea și utilizarea fondurilor pentru desfășurarea de activități conform scopului, obiectivelor și atribuțiilor prevăzute de actele normative prin care a fost înființată entitatea;
 - angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare conform reglementărilor legale și în concordanță cu prevederile legii bugetare și cu destinația stabilită;
 - respectarea prevederilor legale referitoare la cheltuielile de personal;
 - acordarea și utilizarea conform destinațiilor stabilite a alocațiilor bugetare;
 - respectarea prevederilor legale referitoare la contractarea împrumuturilor și rambursarea ratelor scadente și plata dobânzilor și comisioanelor aferente;
 - îndeplinirea obligațiilor statului și ale unităților administrativ-teritoriale;
 - vânzarea și/sau scoaterea din funcțiune a activelor corporale, concesiunea sau închirierea de bunuri proprietate publică și privată a statului și a unităților administrativ-teritoriale, concesiunea de servicii cu caracter public și asocierea în participațiune;
 - respectarea de către entitate a principiilor celor 3 E;
6. constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă;
7. identificarea eventualelor imperfecțiuni legislative.

Au fost supuse auditului financiar situațiile financiare ale tuturor ordonatorilor principali de credite finanțați din bugetul de stat, cu excepția celor ale Curții de Conturi, excepție prevăzută de Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, potrivit căreia controlul bugetului acesteia se exercită de către o comisie instituită în acest scop de cele două Camere ale Parlamentului.

Rezultatele misiunilor de audit financiar efectuate de Curtea de Conturi la ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat și cele mai semnificative abateri constatate sunt prezentate în acest capitol.

Măsurile dispuse prin deciziile emise de Curtea de Conturi au contribuit în timp la îmbunătățirea calității gestiunii economico-financiare a unor entități verificate, în sensul în care, fie nu au mai fost constatate abateri de la legalitate, fie aspectele constatate în activitatea acestor instituții, prin natura și contextul lor, s-au încadrat într-un nivel de rezonabilitate acceptabil, situat sub pragul de semnificație stabilit prin standardele de audit.

În cazul unor instituții și autorități publice este relevant faptul că pe parcursul ultimilor 3 ani, situațiile financiare au înregistrat în mod progresiv o acuratețe îmbunătățită, ca urmare a măsurilor dispuse prin decizii și a recomandărilor Curții de Conturi, concomitent cu disponibilitatea acestor autorități de a le pune în aplicare. În acest context, cu toate că auditul financiar pentru anul 2011 a scos în evidență unele disfuncționalități cu incidență asupra modului în care au fost respectate prevederile legale în activitatea financiar-contabilă, acestea, în majoritatea cazurilor, fie au fost înlăturate în timpul acțiunii, fie au avut un grad de semnificație redus.

Această situație a determinat exprimarea unei **opinii fără rezerve** pentru autoritățile publice respective, fapt pentru care, pentru acestea au fost emise **certificate de conformitate**.

Lista ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat pentru care a fost emisă opinie fără rezerve	
ADMINISTRAȚIA PREZIDENTIALĂ	MINISTERUL PUBLIC
SENATUL ROMÂNIEI	SERVICIUL ROMÂN DE INFORMAȚII
CAMERA DEPUTAȚILOR	SERVICIUL DE PROTECȚIE ȘI PAZĂ
CONSILIUL CONCURENȚEI	SERVICIUL DE TELECOMUNICAȚII SPECIALE
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ	SERVICIUL DE INFORMAȚII EXTERNE
CONSILIUL LEGISLATIV	AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE SUPRAVEGHERE A PRELUCRĂRII DATELOR CU CARACTER PERSONAL
AVOCATUL POPORULUI	OFICIUL REGISTRULUI NAȚIONAL AL INFORMAȚIILOR SECRETE DE STAT
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	

A mai fost emisă opinie fără rezerve și pentru următoarele entități care au calitatea de **ordonatori secundari sau terțiari de credite**:

Lista ordonatorilor secundari/terțiari de credite ai bugetului de stat pentru care a fost emisă opinie fără rezerve	
INSTITUTUL REVOLUȚIEI ROMÂNE DIN DECEMBRIE 1989	CASA DE PENSII SECTORIALĂ A SRI
ACADEMIA OAMENILOR DE ȘTIINȚĂ DIN ROMÂNIA	UM 0192 și UM 0318
DIRECȚIA DE INVESTIGARE A INFRACTIUNILOR DE CRIMINALITATE ORGANIZATĂ ȘI TERORISM	SPITALUL CLINIC CĂI FERATE IAȘI
INSPECTORATUL DE STAT ÎN CONSTRUCȚII	

De asemenea, în cazul unor entități auditate au fost exprimate **opinii fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**, întrucât, fie condițiile opiniei de audit fără rezerve au fost afectate nesemnificativ de existența unor evenimente din afara entităților auditate, fie valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate, extrapolate la nivelul întregii populații auditate, s-a situat sub pragul de semnificație.

Lista entităților pentru care a fost emisă opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect	
AUTORITATEA NAȚIONALĂ A VĂMILOR	MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE - Activitate proprie
MINISTERUL ADMINISTRAȚIEI ȘI INTERNELOR	SPITALUL GENERAL CĂI FERATE BRAȘOV
MUZEUL NAȚIONAL COTROCENI	SPITALUL GENERAL CĂI FERATE GALAȚI
MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE	SPITALUL GENERAL CĂI FERATE PAȘCANI
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII	SPITALUL GENERAL CĂI FERATE SIMERIA
MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE – BUGETUL TREZORERIEI STATULUI	COMISIA DE SUPRAVEGHERE A ASIGURĂRILOR (CSA)
MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE – BUGETUL DE STAT	COMISIA NAȚIONALĂ A VALORILOR MOBILIARE (CNVM)

Totuși, la unele dintre instituțiile/autoritățile publice auditate, s-au constatat abateri de la cadrul de reglementare legală, nereguli în gestionarea patrimoniului sau nerespectarea principiilor de eficiență, economicitate și eficacitate, prezentate în continuare pentru fiecare entitate în parte.

Secretariatul General al Guvernului

Scurtă prezentare

Secretariatul General al Guvernului este instituție publică cu personalitate juridică în subordinea primului-ministru, având rolul de a asigura derularea operațiunilor tehnice aferente actului de guvernare, rezolvarea problemelor organizatorice, juridice, economice și tehnice ale activității Guvernului și a primului-ministru, reprezentarea Guvernului și a primului-ministru în fața instanțelor judecătorești.

Prin bugetul Secretariatului General al Guvernului au fost finanțate în anul 2011 structurile din cadrul aparatului de lucru al Guvernului, precum și organele de specialitate ale administrației publice centrale și instituțiile publice prevăzute în Anexa nr. 2 la *Hotărârea Guvernului nr. 405/04.05.2007*.

Secretariatul General al Guvernului îndeplinește atribuțiile prevăzute de lege ca minister de resort față de Regia Autonomă „Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat”.

Misiunea de audit financiar s-a efectuat asupra contului de execuție al bugetului *Secretariatului General al Guvernului* și la următoarele unități subordonate:

- Institutul Național de Statistică
- Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare
- Agenția Națională Anti - Doping
- Oficiul Român pentru Adopții
- Departamentul pentru Lupta Antifraudă
- Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei
- Agenția Națională pentru Resurse Minerale
- Secretariatul de Stat pentru Culte
- Institutul pentru Investigarea Crimelor și Memoria Exilului Românesc

Elaborarea și fundamentarea proiectului bugetului pe anul 2011 și autorizarea, legalitatea și necesitatea modificărilor aduse bugetului aprobat

Constatări

La Secretariatul

General al Guvernului

- ◆ aprobarea în bugetul pe anul 2011 al Secretariatului General al Guvernului, la titlul *Transferuri*, a cheltuielilor finanțate de la bugetul de stat pentru Regia Autonomă Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat (RA APPS), aflată în subordinea ordonatorului principal de credite, pentru lucrări de construcții (consolidarea Palatului Victoria), cu 2.231 mii lei peste valoarea angajamentelor legale.

- ▶ proiectul bugetului de venituri și cheltuieli supus aprobării ordonatorului principal de credite nu a fost elaborat pe bază de fundamentări realiste ci prin propuneri nesusținute ale direcțiilor județene/regionale de statistică. Astfel, s-au constatat următoarele:
 - fundamentarea veniturilor proprii nu a avut la bază o analiză realistă, din care să rezulte posibilitatea încasării veniturilor la nivelul previzionat și nici previziuni legate de sporirea veniturilor proprii, identificarea de surse noi de venituri, în scopul reducerii corespunzătoare a alocațiilor bugetare, ci doar considerente teoretice, respectiv o descreștere de 1% față de execuția preliminară la sfârșitul lunii septembrie 2010. Direcțiile județene/regionale de statistică au prezentat *estimări nerealistice ale veniturilor proprii* pentru anul 2011 (15.323 mii lei), în condițiile în care și execuția bugetară pe anul 2010 a reprezentat doar 21,20% din previziuni.
Încasările în anul 2011 au fost în sumă de 799 mii lei (29,16% din previziuni), ceea ce conduce la concluzia că prevederile inițiale aprobate pentru venituri proprii, în sumă de 2.742 mii lei, au fost supraestimate;
 - fundamentarea cheltuielilor s-a realizat în lipsa unui proiect al programului achizițiilor publice pentru anul 2011, prin care să se estimeze nivelul cheltuielilor în baza unor calcule pentru stabilirea necesarului de bunuri și servicii și a cheltuielilor de capital. Programul achizițiilor publice a fost întocmit doar după aprobarea bugetului și în limitele acestuia. De asemenea, fundamentarea cheltuielilor nu a avut la bază propuneri detaliate ale celor 42 de direcții teritoriale.

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

Constatări

- ▶ au fost angajate și plătite cheltuieli în sumă de 40 mii lei, reprezentând cheltuieli de protocol, de la alt alineat bugetar decât cel prevăzut în bugetul de venituri și cheltuieli. La data angajării cheltuielilor pentru protocol, deși în buget existau fonduri, atât la alineatul „Alte cheltuieli cu bunuri și servicii” cât și la alineatul „Protocol și reprezentare”, aceste cheltuieli au fost angajate, ordonanțate și plătite în mod eronat, de la „Alte bunuri și servicii pentru întreținere și funcționare” la care nu au fost programate astfel de cheltuieli;
- ▶ nu au fost clasificate corect și nu au fost înregistrate în evidențele contabile bunuri de natura obiectelor de inventar în valoare de 42 mii lei, acestea fiind înregistrate ca materiale consumabile sau ca piese de schimb;
- ▶ nu au fost înregistrate pe structura clasificăției bugetare și nu au fost preluate corect în contul de execuție, cheltuieli cu piesele de schimb în valoare de 171 mii lei.

- ▶ nu au fost înregistrate în evidențele proprii, active în valoare de 5.466 mii lei și nu au fost întocmite documente de transfer pentru aceste active către entitățile subordonate, fiind înregistrate direct pe cheltuielile instituției.

- ▶ înregistrarea operațiunilor privind darea în folosință a unor obiecte de inventar, în sumă de 93 mii lei, în alte conturi decât cele prevăzute de reglementările legale.

- ▶ nu au fost clasificate corect și nu au fost înregistrate în evidența contabilă, bunuri de natura obiectelor de inventar, acestea fiind înregistrate ca materiale consumabile, ceea ce a condus la majorarea în mod nejustificat a cheltuielilor entității și la denaturarea rezultatului exercițiului financiar încheiat la 31.12.2011, prezentat în „Contul de rezultat patrimonial” și în „Contul de execuție bugetară”.

- ▶ nu s-au înregistrat în evidența contabilă și nu s-au recunoscut la momentul efectuării lor, cheltuieli în valoare de 10 mii lei, cu următoarele consecințe: subevaluarea cheltuielilor entității în exercițiul financiar 2011 cu aceeași sumă; prezentarea de date neconforme cu realitatea prin denaturarea rezultatului prezentat în „Contul de rezultat patrimonial”.

- ▶ nerespectarea prevederilor legale cu privire la întocmirea situațiilor financiare la 31.12.2011, respectiv a Contului de execuție bugetară, deoarece în valoarea angajamentelor legale de plătit, în sumă de 1.095 mii lei, nu a fost cuprins quantumul drepturilor salariale și a contribuțiilor aferente acestora, pentru luna decembrie 2011, ce urmau a fi plătite în luna ianuarie 2012, în sumă de 364 mii lei. Drept urmare, „Contul de execuție bugetară” de la 31.12.2011 nu reflectă situația reală a angajamentelor legale rămase neachitate la 31 decembrie 2011.

- ▶ nu a fost organizată contabilitatea proiectelor cu finanțare din fonduri externe nerambursabile, pentru care au fost alocate credite bugetare definitive în sumă de 61 mii lei. Astfel, în situațiile financiare întocmite la

31.12.2011, nu au fost raportate informații privind: soldurile inițiale ale conturilor de disponibil din fonduri externe nerambursabile postaderare în valută sau lei; sumele încasate direct de la Comisia Europeană/alți donatori în conturile de disponibil din fonduri externe nerambursabile în valută deschise la trezorerie; dobânzile încasate mai puțin comisioanele plătite; plățile efectuate din conturile de disponibil aferente fondurilor externe nerambursabile; diferențele de curs favorabile/nefavorabile; sold la finele perioadei (ce trebuie să corespundă cu soldul conturilor de disponibil deschise la trezorerie);

- ▶ neraportarea în Contul de execuție bugetară, încheiat la data de 31.12.2011, a angajamentelor legale de plătit, în sumă de 1.191 mii lei, contrar prevederilor Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 24/2012, pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice la 31 decembrie 2011;
- ▶ nu a fost evaluat și evidențiat în contabilitate terenul în suprafață de 176,69 mp, aferent imobilului situat în Șos. Cotroceni nr. 4;
- ▶ nu s-au evidențiat în conturi contabile distincte, în contabilitatea analitică, bunurile din domeniul public și privat al statului.

- ▶ necalcularea și neevidențierea în contabilitate a amortizării aferentă activelor fixe din patrimoniu cu valoarea de 1.080 mii lei, contrar prevederilor OMFP nr. 3471/2008;
- ▶ înregistrarea eronată pe cheltuieli a unui echipament IT care îndeplinea condițiile (valoare și durată) pentru a fi înregistrat ca activ fix;
- ▶ neevidențierea în contabilitate a veniturilor încasate, în sumă de 65 mii lei;
- ▶ neevidențierea în conturi în afara bilanțului, a creditelor bugetare, angajamentelor bugetare și angajamentelor legale, contrar prevederilor OMFP nr. 1792/2002;
- ▶ neraportarea în contul de execuție a angajamentelor legale de plătit în sumă de 35.515 mii lei și a drepturilor constatate de încasat în sumă de 216 mii lei, contrar prevederilor OMFP nr. 24/09.01.2012 pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice la 31 decembrie 2011.

Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern (inclusiv audit intern) la entitățile auditate

Constatări

- ▶ nu au fost respectate prevederile legale cu privire la organizarea, implementarea și menținerea sistemului de management și control intern. Astfel:
 - evaluarea mediului de control intern al Secretariatului General al Guvernului a pus în evidență faptul că la nivelul entității, nu a fost implementat în totalitate Standardul 1 – „Etica, integritatea”, în sensul că nu a fost elaborat un Cod de conduită etică ce trebuie adus la cunoștință tuturor angajaților entității;
 - nu a fost implementat în totalitate Standardul 6 – „Structura organizatorică”, managementul neluând măsura adaptării Regulamentului de organizare și funcționare în conformitate cu modificările aduse prin Organigramă și Statul de funcții;
Regulamentul de organizare și funcționare al entității a fost aprobat în anul 2008, ori, de la această dată și până la data auditului, au intervenit mai multe modificări ale organigramei și ale statului de funcții ale entității. În același timp, nu a fost întocmit și aprobat prin ordin al secretarului general al Guvernului, regulamentul de organizare și funcționare a Unității centrale pentru coordonarea parteneriatului public-privat;
 - pentru personalul acestei direcții nu au fost întocmite fișele de post astfel încât acestea să cuprindă atribuții și sarcini clare și precise, potrivit nivelului funcției deținute, neimplementându-se în acest fel Standardul 2 – „Atribuții, funcții, sarcini”.

Neorganizarea și neexercitarea corespunzătoare a controlului intern la Secretariatului General al Guvernului și la unitățile subordonate acestuia, neasigurarea coordonării, îndrumării și controlului activităților tuturor compartimentelor în scopul realizării atribuțiilor ce le revin acestora a avut consecințe asupra modului în care datele au fost reflectate în evidența contabilă, în situațiile financiare anuale și în Inventarul centralizat al statului, precum și în modul de angajare și plată a cheltuielilor bugetare.

- ▶ neorganizarea și neexercitarea corespunzătoare a controlului intern, cu consecințe asupra modului în care datele referitoare la bunurile aparținând domeniului public al statului au fost reflectate în evidența contabilă, în situațiile financiare anuale și în Inventarul centralizat al statului, precum și în modul de evidențiere și virare a obligațiilor convenite bugetului de stat;

- ◆ nu au fost elaborate și implementate proceduri formalizate de control intern care să asigure, atât la nivelul Institutului Național de Statistică cât și la cel al unităților sale subordonate, realitatea și legalitatea modului în care datele referitoare la bunurile aparținând domeniului public al statului au fost reflectate în evidența contabilă, în Situațiile financiare anuale și în Inventarul centralizat al statului, precum și legalitatea modului de evidențiere și virare a obligațiilor cuvenite bugetului de stat, abateri de la legalitate consemnate în 22 de Note de Constatate încheiate cu reprezentanții entităților publice subordonate INS.

Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat, în cuantum și la termenele stabilite de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora

Constatări

La Secretariatul General al Guvernului

- ◆ Direcția economică din cadrul Secretariatului General al Guvernului nu a întreprins toate măsurile în vederea recuperării debitelor în sumă de 1.284 mii lei de la Casa de Asigurări Sociale de Sănătate București, reprezentând indemnizații pentru asigurări sociale de sănătate plătite de către angajator persoanelor asigurate, care depășesc suma contribuțiilor datorate de acesta pe perioada 2008-2011 și care se recuperează din bugetul Fondului Național unic de asigurări sociale de sănătate existând riscul imposibilității recuperării;
- ◆ nu au fost întreprinse toate măsurile în vederea recuperării de la angajații din cadrul Secretariatului General al Guvernului a debitelor reprezentând depășirea baremului stabilit pentru convorbiri telefonice. Direcția economică a adus la cunoștință salariaților, prin adrese transmise cu confirmare de primire, faptul că figurează cu debite, dar nu a întreprins demersurile necesare pentru recuperarea pagubelor și nu a acționat conform prevederilor Legii nr. 53/2003 privind Codul muncii.

La Institutul Național de Statistică

- ◆ Centrul de conferințe aflat în subordinea Institutului Național de Statistică nu a evidențiat în contabilitate și nu a virat la bugetul statului toate obligațiile de plată. Acesta a gestionat bunuri proprietate publică a statului primite în administrare, respectiv spațiul în suprafață de 2.292 mp, compus din săli de conferințe, sală de mese, birouri și spații comune. Veniturile în sumă estimată de 416 mii lei, obținute din închirierea bunurilor proprietate publică a statului, au fost reținute în totalitate pentru desfășurarea activității proprii și nu au fost virate la bugetul de stat la termenele legale, contrar prevederilor art.15 din Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia;
- ◆ Centrul de conferințe nu a urmărit încasarea la termenele contractuale a veniturilor din închirierea spațiilor administrate, cuvenite bugetului statului și nu a calculat și încasat accesoriile datorate nerespectării de către chiriași a termenelor contractuale de plată, deși un număr semnificativ de clienți au plătit contravaloarea tarifelor de închiriere cu întârziere de până la 631 de zile.

Calitatea gestiunii economico-financiare

Constatări

La Secretariatul General al Guvernului

- ◆ nu au fost respectate prevederile legale cu privire la inventarierea patrimoniului entității;
- ◆ în perioada 2010-2012 la Secretariatul General al Guvernului au fost angajate, lichidate, ordonanțate și plătite din fonduri primite de la bugetul statului cheltuieli reprezentând despăgubiri, în valoare de 2.045 mii lei, acordate unor foști salariați ai Cancelariei Primului Ministru, Departamentului de Control al Guvernului și Departamentului pentru Lupta Antifraudă, care au fost disponibilizați în anul 2009 fără respectarea prevederilor legale;
Deși instanța a stabilit că desfacerea nelegală a contractelor de muncă s-a făcut urmare a nerespectării de către angajator a prevederilor Codului Muncii, la Secretariatul General al Guvernului nu s-a procedat la recuperarea de la persoanele răspunzătoare de concedierile nelegale a fondurilor publice utilizate pentru plata despăgubirilor. Aceeași situație s-a constatat și în cazul unui debit reprezentând plata necuvenită a drepturilor salariale unei persoane căreia i se suspendase raportul de serviciu;
- ◆ nu s-a respectat dispoziția din Decizia nr. 5/30.09.2009 emisă de Curtea de Conturi, prin care s-a stabilit în sarcina Secretariatului General al Guvernului luarea de măsuri pentru intrarea în legalitate și înlăturarea neregulilor constatate în activitatea financiar-contabilă urmare a plății nelegale a sumei de 12 mii lei, acordată unui consilier de stat pentru deplasarea în străinătate, în nume personal, prejudiciul nefiind recuperat de la persoanele răspunzătoare;
- ◆ în perioada 2009-2012 Secretariatul General al Guvernului a plătit către RA APPS cheltuieli cu lucrări de construcții care depășesc cu suma de 2.326 mii lei valoarea contractului încheiat de RA APPS cu executantul investiției și cea a actului adițional încheiat la acesta. În anul 2011 Secretariatul General al Guvernului a efectuat plăți nelegale, în sumă de 8.674 mii lei, reprezentând contravaloarea unor lucrări

de construcții, pe baza unor documente care nu justifică exactitatea sumelor de plată, efectuarea și recepția lucrărilor de construcții în perioada 2009-martie 2011;

- ◆ s-au angajat, lichidat, ordonanțat și plătit cheltuieli ineficace, în sumă de 1.061 mii lei, în perioada ianuarie 2011-iunie 2012 ca urmare a nerealizării scopului și obiectivelor prevăzute în actele normative statutare ale Unității Centrale pentru Coordonarea Parteneriatului Public – Privat.

La Institutul Național de Statistică

- ◆ scoaterea din funcțiune a unor mijloace fixe și casarea bunurilor de natura obiectelor de inventar în valoare de 57 mii lei, fără respectarea prevederilor *OMFP nr. 3512/2008*, cu modificările și completările ulterioare, acțiunea efectuându-se fără o documentație privind starea tehnică a mijlocului fix propus a fi scos din funcțiune, un deviz estimativ al reparației capitale, act constatator al avariei, avize, notă justificativă privind descrierea degradării bunurilor materiale, specificația bunurilor materiale propuse pentru declasare etc., care să ateste că mijloacele fixe respective nu mai pot fi reparate sau că reparația necesită costuri semnificative față de achiziția de mijloace fixe noi;

Comisia centrală de inventariere nu a demonstrat că bunurile propuse a fi scoase din funcțiune sunt în stare de nefuncționare și că acestea nu pot fi transferate fără plată altor instituții publice, sau valorificate prin vânzare. *Procesul-verbal de scoatere din funcțiune* întocmit de comisie nu a fost elaborat în conformitate cu prevederile *OMFP nr. 3512/2008*, cu modificările și completările ulterioare;

- ◆ înregistrarea în Inventarul centralizat al statului a unor bunuri proprietate publică, care nu mai există faptic în administrarea Institutului Național de Statistică, în valoare de 17.970 mii lei, și, concomitent, neînregistrarea în Inventarul centralizat a unor bunuri proprietate publică de aceeași valoare, date în administrarea instituțiilor publice subordonate (10 direcții teritoriale de statistică: Arad, Brașov, Brăila, Caraș-Severin, Cluj, Galați, Neamț, Timiș, Vâlcea, Municipiul București), contrar prevederilor legale specifice domeniului public, potrivit cărora transferurile de bunuri din domeniul public se operează în Inventarul centralizat al statului în termen de 10 zile de la intrarea în vigoare a actelor normative care le aprobă;
- ◆ neconcordanțe între valoarea contabilă a unor bunuri proprietate publică și cea înregistrată în Inventarul centralizat al statului, de 15.354 mii lei, la Institutul Național de Statistică și la unele direcții teritoriale de statistică (*Alba, Arad, Bacău, Bihor, Bistrița-Năsăud, Brăila, Caraș-Severin, Călărași, Dolj, Timiș, Municipiul București*), ca urmare a reevaluării acestora, conform reglementărilor legale, fără a se efectua modificări în inventarul bunurilor din domeniul public al statului;
- ◆ neconcordanțe între datele evidențiate în Inventarul centralizat al statului și cele înscrise în evidența tehnico-operativă a instituțiilor subordonate Institutului Național de Statistică, respectiv, diferențe de 6.372,27 mp la suprafețele de teren și diferențe de 12.494,81 mp la suprafețele construcțiilor, în cazul unui număr de 23 de direcții teritoriale de statistică, valoarea estimată fiind de 30.124 mii lei;
- ◆ neevaluarea, nereflectarea în situațiile financiare întocmite la data de 31.12.2011 și neînregistrarea în evidența contabilă sintetică și analitică a terenurilor aparținând domeniului public al statului în valoare de 4.517 mii lei, aflate în folosința unui număr de 25 de direcții teritoriale de statistică;
- ◆ neîntocmirea cărților funciare aferente imobilelor din domeniul public al statului primite în administrare de 9 direcții teritoriale de statistică (*Botoșani, Buzău, Călărași, Giurgiu, Ialomița, Mehedinți, Suceava, Teleorman, Vâlcea*);
- ◆ efectuarea de achiziții publice în valoare de 7.529 mii lei fără respectarea prevederilor legale, prin includerea unor cerințe restrictive în dosarele de achiziție publică. Institutul Național de Statistică, în calitate de autoritate contractantă, a solicitat îndeplinirea de către ofertanți a unor cerințe minime referitoare la capacitatea profesională (existența personalului calificat al furnizorului cu grade de competență superioare: manager proiect cu certificare internațională, expert virtualizare, expert comunicații, arhitect soluție etc.), precum și marcarea opțiunii de procedură în SEAP-OFFLINE, fapte care au condus la restricționarea participării la procedura de atribuire, limitând libera concurență și participarea la licitație a mai multor ofertanți. Nu a fost astfel garantat tratamentul egal și nediscriminatoriu al operatorilor economici și nu s-a asigurat transparența și integritatea procesului de achiziție publică.

La Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare

- ◆ neefectuarea reevaluării activelor fixe aparținând domeniului public al statului aflate în administrarea Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare și nedeclararea valorilor de inventar juste în vederea actualizării Inventarului centralizat al domeniului public al statului la Ministerul Finanțelor Publice astfel:

- valoarea de inventar a bunurilor din domeniul public al statului la 31.12.2011, în sumă de 2.510 mii lei, nu corespunde cu valoarea din Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, aflat în evidența Ministerului Finanțelor Publice care este în sumă de 129 mii lei, rezultând că imobilele nu au fost declarate la valoarea contabilă, în vederea cuprinderii acestora în inventarul centralizat al statului, diferența fiind de 2.381 mii lei;

*La Agenția Națională
Anti - Doping*

- nu s-a procedat la reevaluarea bunurilor din domeniul public al statului, ultima reevaluare fiind efectuată în anul 2008;
 - bunurile din domeniul public al statului, administrate de entitate, nu au fost înscrise în cartea funciară.
- ◆ nu au fost înregistrate în conturile de stocuri, bunuri în valoare de 95 mii lei, acestea fiind înregistrate direct pe cheltuielile entității. Nu au fost inventariate, nu au fost înregistrate, iar datele din bilanț nu au fost puse de acord cu situația reală a elementelor de natura activelor;
- ◆ nedeclararea valorilor rezultate din reevaluarea imobilelor în vederea actualizării inventarului domeniului public centralizat al statului la Ministerul Finanțelor Publice și neînregistrarea bunurilor la Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară București, deoarece:
- în anul 2011, contrar prevederilor legale, nu s-a procedat la actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, deși ultima reevaluare a fost efectuată la data de 31.10.2010 astfel că valoarea de inventar a bunurilor din domeniul public al statului evidențiate în „Inventarul” centralizat la nivelul Ministerului de Finanțe este în sumă de 2 lei;
 - imobilele nu au fost declarate la valoarea justă în vederea cuprinderii acestora în inventarul centralizat al statului, existând o diferență de 3.075 mii lei;
 - bunurile din domeniul public al statului administrate de entitate nu au fost înscrise în cartea funciară.

*La Secretariatul de
Stat pentru Culte*

- ◆ neefectuarea reevaluării tuturor activelor fixe aparținând domeniului public al statului aflate în administrarea Secretariatului de Stat pentru Culte și nedeclararea valorilor de inventar actualizate, pentru imobilele care au fost supuse reevaluării, în vederea actualizării inventarului domeniului public centralizat al statului la Ministerul Finanțelor Publice. Din compararea valorilor înregistrate în evidența contabilă cu cele evidențiate în Lista bunurilor din domeniul public al statului aflată la Ministerul Finanțelor Publice, rezultă o diferență de 8.160 mii lei. Secretariatul de Stat pentru Culte nu a comunicat Ministerului Finanțelor Publice situația modificărilor survenite în evidența bunurilor din domeniul public al statului aflate în administrare, în vederea actualizării Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului.

*La Institutul pentru
Investigarea Crimelor
și Memoria Exilului
Românesc*

- ◆ au fost angajate, lichidate, ordonanțate și plătite cheltuieli bugetare, în sumă de 4 mii lei, care nu au legătură cu obiectul de activitate desfășurat de către institut: în anul 2011 IICCMER a editat volumul „Filosofie și mit la Karl Marx” în 700 exemplare, pentru care a plătit suma de 4 mii lei. Acest volum nu ar fi trebuit editat, deoarece, prin conținutul său, nu face referiri la memoria perioadei comuniste din istoria României și nici la dezvoltarea cercetării științifice în domeniul istoriei comunismului prin metode critice și comparative și în concordanță cu standardele internaționale;
- ◆ nu s-au înregistrat în evidența contabilă bunuri aparținând domeniului public al statului în valoare de 16 mii lei, nu s-a efectuat reevaluarea acestor bunuri și nu s-au declarat valorile de inventar juste, în vederea actualizării Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului la Ministerul Finanțelor Publice astfel:
- imobilul „Depozit”, în valoare de 16 mii lei, situat în București, str. Valeriu Braniște nr. 54-56, sect. 3, la data preluării în administrare în conformitate cu HG nr. 1106/2008, nu a fost înregistrat în evidența contabilă a institutului;
 - de la data preluării în administrare a imobilelor, IICCMER nu a procedat la efectuarea reevaluării bunurilor din domeniul public al statului, astfel că valoarea la care sunt înregistrate construcțiile aflate în patrimoniul IICCMER nu este o valoare justă, acestea nefiind reevaluate prin actualizarea valorii la valoarea de piață la data bilanțului;
 - atât în situațiile financiar-contabile întocmite la 31.12.2011 cât și în „Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului” administrat de Ministerul Finanțelor Publice sunt înregistrate informații care nu corespund realității.

*La Autoritatea
Națională de
Reglementare în
Domeniul Energiei
(ANRDE)*

- ◆ efectuarea inventarierii patrimoniului cu nerespectarea prevederilor OMFP nr. 2.861/2009, respectiv:
- nu au fost confirmate prin extrase de cont, creanțele și obligațiile față de terți, evidențiate în contabilitate;
 - nu a fost completat registrul inventar;
- ◆ nu au fost recuperate debitele datorate de unii salariați (reprezentând: contravaloarea depășirii plafonelor stabilite pentru convorbiri telefonice, contravaloarea energiei electrice aferentă locuinței de serviciu închiriată unui salariat);
- ◆ efectuarea de cheltuieli în sumă totală de 1.009 mii lei, reprezentând contravaloarea unor servicii de consultanță, angajate și plătite fără a avea fonduri alocate prin buget, contrar prevederilor Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice;

- ▶ efectuarea de plăți în sumă de 166 mii lei, reprezentând transferuri către organisme internaționale la care *Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei* este membră, fără a avea prevăzute în buget sume cu această destinație, contrar prevederilor Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice.

La Agenția Națională pentru Resurse Minerale (ANRM)

- ▶ necalcularea și nerecuperarea dobânzilor și penalităților de întârziere, pentru neplata la termen a creanțelor evidențiate în contabilitate din închirierea unor echipamente;
- ▶ efectuarea inventarierii patrimoniului cu nerespectarea prevederilor Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 2.861/2009, întrucât nu au fost confirmate creanțele și debitele evidențiate în contabilitate.

Măsuri operative

La Institutul Național de Statistică

În timpul misiunii de audit, conducerea Institutului Național de Statistică a luat următoarele măsuri operative:

- ▶ s-au corectat erorile de înregistrare în evidența contabilă;
- ▶ s-a analizat modul de scoatere din funcțiune a mijloacelor fixe și casarea bunurilor de natura obiectelor de inventar, efectuate în anul 2011, care au avut drept consecință înlăturarea deficiențelor constatate de echipa de auditori, procedându-se și la predarea la REMAT a bunurilor casate rămase în magazie;
- ▶ s-a inițiat acțiunea de întocmire a documentației pentru actualizarea *Inventarului centralizat*.

La Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei

- ▶ au fost recuperate de la salariați, debite înregistrate și dobânzi legale calculate în suma de 9 mii lei și virate la bugetul de stat;
- ▶ conducerea ANRE a solicitat ordonatorului principal de credite actualizarea anexei la OUG nr. 41/1994, prin includerea ANRE, deoarece aceasta este membru și datorează contribuții anuale organismelor internaționale.

La Agenția Națională pentru Resurse Minerale

- ▶ au fost recuperate creanțe în sumă de 9 mii lei, care a fost virată la bugetul de stat;
- ▶ au fost transmise Extrase de cont către toți debitorii evidențiați în contabilitate, în vederea confirmării debitelor respective;
- ▶ au fost înregistrate în evidența contabilă active fixe (echipament IT) și venituri încasate în sumă de 65 mii lei.

Recomandări

Secretariatul General al Guvernului

- ✓ *elaborarea unei proceduri formalizate specifică fundamentării proiectului bugetului de venituri și cheltuieli și implementarea acestuia, atât la nivelul ordonatorului principal de credite, cât și la instituțiile din subordonare sau coordonare;*
- ✓ *inventarierea tuturor elementelor de natura activelor (necurente și curente), utilizându-se liste de inventar distincte pentru cele care fac parte din patrimoniul public al statului;*
- ✓ *reevaluarea tuturor activelor fixe, inclusiv cele aparținând domeniului public al statului și evidențierea în contabilitate a diferențelor rezultate;*
- ✓ *inițierea proiectelor de acte normative în vederea actualizării Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;*
- ✓ *organizarea contabilității angajamentelor bugetare și legale pentru a asigura informații cu privire la creditele bugetare disponibile, angajamentele legale la un moment dat, soldul angajamentelor legale care mai trebuie plătite la finele anului, datele necesare întocmirii „Situațiilor financiare” trimestriale și anuale;*
- ✓ *aplicarea ajustărilor permanente și a celor provizorii (pentru depreciere) activelor fixe corporale pentru care cadrul legal prevede astfel de operațiuni;*
- ✓ *dezvoltarea sistemului de management și control intern prin emiterea/revizuirea procedurilor operaționale și implementarea lor;*
- ✓ *recuperarea debitelor astfel încât încasarea acestora să se realizeze în interiorul perioadei de prescriere a dreptului de acțiune;*
- ✓ *stabilirea întinderii prejudiciilor, recuperarea acestora și reîntregirea surselor de la care au fost finanțate operațiunile respective.*

OPINIA DE AUDIT: *Opinie adversă*

Toate aceste constatări au avut drept consecință exprimarea unei **opinii adverse** pentru contul de execuție pe anul 2011 al Secretariatului General al Guvernului și pentru cel al Institutului Național de Statistică, Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, Agenției Naționale pentru Resurse Minerale.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Rapoartele de audit financiar, Curtea de Conturi a emis decizii prin care au fost dispuse măsurile pe care ordonatorii de credite ai instituțiilor auditate trebuie să le ducă la îndeplinire, în vederea înlăturării abaterilor constatate.

Scurtă prezentare Consiliul Național al Audiovizualului (CNA) este autoritate publică autonomă sub control parlamentar și garantul interesului public în domeniul comunicării audiovizuale, fiind în același timp autoritatea unică de reglementare în domeniul serviciilor media audiovizuale. CNA este autorizat să stabilească condițiile, criteriile și procedura pentru acordarea licențelor audiovizuale analogice și digitale, precum și procedura de acordare a autorizației de retransmisie. Consiliul este autorizat să emită decizii cu caracter de norme de reglementare în vederea realizării atribuțiilor sale, să elaboreze instrucțiuni și să emită recomandări pentru desfășurarea activităților în domeniul comunicării audiovizuale. Totodată, Consiliul are ca atribuții specifice supravegherea respectării, precum și controlul îndeplinirii obligațiilor de către radiodifuzorii și distribuitorii de servicii audiovizuale.

Cu privire la achiziționarea de către CNA a unor apartamente/garsoniere cu fonduri bănești de la bugetul de stat și înregistrarea acestora în contabilitatea instituției ca aparținând patrimoniului privat al statului

Constatări

- ◆ s-a constatat faptul că entitatea deține un număr de 7 apartamente/garsoniere care au fost achiziționate în perioada 2003-2007 cu fonduri alocate de la bugetul de stat, prin bugetul anual de venituri și cheltuieli al Consiliului, în valoare totală de 712 mii lei, spațiile respective având destinația de „Sedii ale CNA” în care își desfășoară activitatea inspectorii audiovizuali teritoriali din orașele/zonelor respective.

Contrar prevederilor Legii nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică, actualizată, cele 7 apartamente/garsoniere achiziționate din fonduri publice au fost înscrise/înregistrate în mod eronat în evidența financiar-contabilă a Consiliului Național al Audiovizualului, ca fiind proprietatea privată a statului. Sediile respective trebuiau să fie înregistrate, după achiziționarea acestora, în domeniul public al statului și, ulterior, la solicitarea conducerii Consiliului, acestea urmau să fie date în administrarea acestei entități, în baza unor hotărâri de Guvern.

Recomandări

- ✓ În vederea clarificării situației juridice a sediilor înscrise eronat în proprietatea privată a statului și intrarea în legalitate privind administrarea corectă a patrimoniului se vor iniția, prin intermediul instituțiilor abilitate ale statului, demersurile legale pentru elaborarea unei hotărâri de Guvern care să reglementeze cuprinderea imobilelor în domeniul public al statului, iar ulterior aceste bunuri să fie date în administrarea CNA.

OPINIA DE AUDIT: Opinie adversă

La exprimarea **opinie adverse** auditorii publici externi au avut în vedere reflectarea eronată în evidența contabilă a elementelor patrimoniale, condiții în care situațiile financiare nu oferă o imagine fidelă a poziției financiare a entității auditate.

Pentru corectarea erorilor s-au dispus măsuri prin emiterea deciziei.

Ministerul Afacerilor Externe

Scurtă prezentare Ministerul Afacerilor Externe funcționează ca instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, având rolul de a asigura realizarea politicii externe a statului român, în concordanță cu interesele naționale și cu statutul României de membru în structurile europene și euroatlantice.

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

Constatări

- ◆ nu au fost evidențiate toate obligațiile de plată față de furnizori și personalul angajat, ci doar plata acestor obligații (19.396 mii lei către furnizorii de investiții și 8.451 mii lei către personal);
- ◆ situațiile financiare trimestriale și anuale întocmite de Ministerul Afacerilor Externe reflectă informații financiar-contabile din mai multe exerciții bugetare: al anului 2011 pentru activitatea aparatului central al Ministerului Afacerilor Externe și a ordonatorilor terțiari de credite subordonați Ministerului Afacerilor Externe, respectiv ale anilor 2009, 2010 și 2011 pentru activitatea reprezentanțelor diplomatice din străinătate. La nivelul misiunilor diplomatice nu s-au întocmit balanțe de verificare sintetice și analitice, acestea fiind întocmite la nivelul Centralei Ministerului Afacerilor Externe, după introducerea cu întârziere a documentelor primare (pentru misiunile care nu au lucrător contabil) sau a jurnalelor de casă și bancă, pentru celelalte misiuni.

Constatări

- ◆ nerespectarea prevederilor OMFP nr. 2861/2009 cu privire la modul de efectuare a operațiunilor de inventariere a patrimoniului, respectiv:
 - Comisia centrală nu a organizat corespunzător activitatea comisiilor de inventariere, astfel încât nu a fost în măsură să centralizeze rezultatele inventarierii pentru a fi înregistrate în contabilitate înainte de depunerea Situațiilor financiare întocmite la 31.12.2011;
 - neinventarierea faptică a unor bunuri date/primate în custodie, precum și neevidențierea tuturor acestor bunuri în cont special în afara bilanțului;
 - inventarierea creanțelor și datoriilor nu s-a realizat pe baza confirmărilor de la terți;
 - plusurile și minusurile rezultate în urma inventarierii nu au fost evaluate și înregistrate în evidența contabilă;
 - nu s-a întocmit registrul-inventar pe baza inventarierii faptice a tuturor bunurilor din patrimoniu;
- ◆ existența unor neconcordanțe între valoarea contabilă a unor imobile proprietate publică a statului aflate în administrarea Ministerului Afacerilor Externe și cea înregistrată în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, precum și neînregistrarea unor imobile în valoare totală de 2.778.060 mii lei, astfel:
 - operațiunea de reevaluare a imobilelor proprietate publică a statului aflate în administrarea Ministerului Afacerilor Externe a determinat majorarea valorilor imobilelor respective cu suma de 2.702.991 mii lei, diferență care a fost evidențiată în contabilitate, dar nu a fost operată în Inventarul centralizat al bunurilor proprietate publică a statului;
 - în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, Ministerul Afacerilor Externe figurează cu un imobil, situat în București, str. Aurel Vlaicu nr. 16, preluat în administrarea Ministerului Afacerilor Externe prin Decizia nr. 873/1971 a Consiliului Popular al Municipiului București, cu toate că în anul 1996 a fost revendicat de proprietarii de drept și retrocedat acestora, în baza sentinței civile nr. 18.944/1999, rămasă definitivă și irevocabilă;
 - în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului este înregistrat în mod eronat un imobil proprietate privată a statului, situat în București, str. Emil Pangrati, nr. 20, compus din clădire, cu valoarea de 4.085 mii lei și teren în suprafață de 1.180,13 mp, cu valoare zero. Acest imobil, cu destinația „clădire NATO” a fost preluat în administrare de Ministerul Afacerilor Externe, ca bun proprietate privată a statului, în baza Hotărârii Guvernului nr. 77/2006;
 - nu au fost înregistrate în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului unele imobile cu valoarea de 70.984 mii lei. Existența acestor imobile a fost identificată ca urmare a acțiunii de inventariere a fiecărei clădiri componente din cadrul complexelor de clădiri aflate pe același teren, a terenurilor aparținând domeniului public al statului, precum și a unor imobile achiziționate prin contracte de cumpărare de către Ministerul Afacerilor Externe, cu finanțare din fondul facilității Schengen, în conformitate cu HG nr. 620/2007 și HG nr. 895/2007 (sediile misiunilor din Georgia, Iran, Franța, Olanda, Republica Moldova, SUA etc.).
- ◆ în anul 2011 s-au angajat, lichidat, ordonanțat și plătit cheltuieli cu drepturi de personal necuvenite, în sumă estimativă de 1.549 mii lei, la care se adaugă contribuțiile datorate de angajator pentru asigurări sociale de stat, asigurări sociale de sănătate, asigurări de șomaj etc.;

Drepturile salariale acordate în anul 2011 personalului Ministerului Afacerilor Externe s-au stabilit prin majorarea cu 15%, potrivit *Legii nr. 285/2010 privind salarizarea în anul 2011 a personalului plătit din fonduri publice*, a cuantumului brut al salariilor de bază, astfel cum au fost acordate personalului pentru luna octombrie 2010. Însă, aceste salarii au avut inclus sporul pentru cunoașterea și utilizarea unei sau mai multor limbi străine rare, fără să existe probe referitor la utilizarea de către respectivii salariați, în exercitarea sarcinilor lor de serviciu, a unei alte limbi decât cele de circulație internațională;
- ◆ acordarea în perioada 2002-2011 a unei indemnizații lunare în cuantum reprezentând 25-50% din salariul lunar în valută, în sumă estimativă de 573 mii lei, personalului Ministerului Afacerilor Externe care a desfășurat activități în străinătate, în zone de risc și/sau conflict armat, fără a se efectua evaluarea periodică a menținerii stării de risc;
- ◆ angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata nelegală a unor cheltuieli cu medicamente în anul 2011, în valoare de 3 mii lei, reprezentând drepturi acordate unor persoane decedate, pe baza unor documente care conțineau date nereale;
- ◆ angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata nelegală de cheltuieli prin acceptarea includerii în contractul „*Lucrări de amenajare a Consulatului General al României la Shanghai*” a unor elemente de

cheltuieli neprevăzute în caietul de sarcini, în valoare de 118 mii lei;

- ◆ în anul 2011 Ministerul Afacerilor Externe a achiziționat un sistem de ventilație cu recuperarea căldurii în timpul iernii și a frigului în timpul verii, în valoare totală de 83 mii lei, fără TVA, însă a divizat achiziția echipamentelor componente ale acestui sistem, procedând la achiziția directă a unui *sistem de recuperare căldură* în valoare de 42 mii lei fără TVA și a unei *instalații de climatizare* în valoare de 41 mii lei fără TVA, evitând în acest fel aplicarea prevederilor OUG 34/2006 în raport cu anumite praguri valorice;
- ◆ transferarea nelegală a dreptului de folosință a unui autoturism marca BMW proprietatea Ministerul Afacerilor Externe, achiziționat din fonduri publice, către o entitate de drept privat (Clubul Diplomatic București), precum și închirierea în același timp de autoturisme în scopul desfășurării activității au determinat utilizarea fondurilor publice fără respectarea principiului bunei gestiuni financiare;
- ◆ analizând modul de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise anterior de către Curtea de Conturi, s-a constatat că din cele 64 de măsuri dispuse, un număr de 13 măsuri sunt implementate parțial, iar un număr de 26 măsuri sunt neimplementate.

Recomandări

- ✓ *evidențierea la zi a tuturor operațiunilor economice în contabilitate, pe baza documentelor justificative care atestă recepția bunurilor, execuția lucrărilor și prestarea serviciilor;*
- ✓ *inventarierea tuturor elementelor patrimoniale în conformitate cu prevederile legale în vigoare și valorificarea rezultatelor acestei acțiuni, inclusiv prin evidențierea în contabilitate a diferențelor dintre situația faptică ce se constată cu ocazia inventarierii și situația scriptică din contabilitate, astfel încât situațiile financiare ce se vor întocmi la data de 31.12.2012 să reflecte o imagine reală și fidelă a patrimoniului aflat în administrarea Ministerului Afacerilor Externe;*
- ✓ *organizarea și implementarea procedurilor de control intern managerial astfel încât să existe atribuții clare și răspunderi în conformitate cu obligațiile ce decurg din fișa postului și alte reglementări interne;*
- ✓ *identificarea tuturor cazurilor în care, în perioada 2007-2010, misiunile diplomatice ale României din străinătate au cedat, contra cost, folosința spațiilor deținute în administrare, aparținând domeniului public al statului, evidențierea în contabilitate a obligațiilor datorate către bugetul statului și virarea acestora pe destinațiile legale;*
- ✓ *întocmirea și completarea registrului inventar conform prevederilor legale în vigoare;*
- ✓ *finalizarea și transmiterea proiectului de act normativ în anul 2012, în vederea solicitării actualizării situației și valorilor reale ale bunurilor proprietate publică, conținând documentații anexă complete și conforme cu cerințele legale;*
- ✓ *evaluarea riscurilor de zonă/conflict armat/insecuritate o dată la 6-12 luni și stabilirea indemnizației lunare, în cuantum de 25-50% din salariul lunar în valută, personalului Ministerului Afacerilor Externe care desfășoară activități în străinătate, în asemenea zone, numai pe baza rezultatelor acestor evaluări;*
- ✓ *elaborarea unei proceduri operaționale privind modul de derulare a contractelor de achiziție publică de la nivelul reprezentanțelor diplomatice ale României din străinătate;*
- ✓ *sistarea cedării dreptului de folosință a autoturismului, marca BMW, în favoarea Clubului Diplomatic București;*
- ✓ *întocmirea unei proceduri privind redistribuirea/valorificarea autoturismelor din parcul Ministerului Afacerilor Externe și a altor bunuri aflate în stare de funcționare, precum și a celor scoase din funcțiune, care nu mai sunt necesare instituției;*
- ✓ *continuarea demersurilor care să conducă la ducerea la îndeplinire a măsurilor care au fost dispuse anterior de Curtea de Conturi prin decizii;*
- ✓ *stabilirea întinderii prejudiciilor estimate și recuperarea acestora, regularizarea cu bugetele publice a obligațiilor privind contribuțiile angajatorului/angajatului.*

OPINIA DE AUDIT: *Opinie adversă*

Exprimarea **opinie adverse** a fost determinată de valoarea și natura abaterilor constatate, ceea ce a condus la concluzia că suficiente operațiuni nu respecta principiile regularității, economicității, eficienței și eficacității.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de audit, Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care ordonatorul principal de credite trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate.

Curtea de Conturi a exercitat auditul financiar asupra situațiilor financiare, încheiate la 31 decembrie 2011 de către ordonatorul principal de credite al *Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului (MDRT)* și la ordonatorul terțiar de credite *Inspectoratul de Stat în Construcții – ISC*. În auditarea situațiilor financiare, Curtea de Conturi a avut următoarele obiective:

Elaborarea și fundamentarea proiectului bugetului pe anul 2011 și autorizarea, legalitatea și necesitatea modificărilor aduse bugetului aprobat

Constatări

Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului (MDRT)

Din analiza probelor de audit prezentate, referitoare la fundamentarea proiectului de buget aferent exercițiului 2011 au rezultat următoarele:

- ◆ compartimentele de specialitate *nu au elaborat propunerile de buget sistematizat pe articole și alineate bugetare* deși au fost selectate subdiviziunile specifice domeniului de activitate al ministerului și integrate într-o clasificare economică proprie „Îndrumarul privind clasificarea indicatorilor privind finanțele publice - cheltuieli clasificarea economică” prevăzută de articolul 3 din OMFP nr. 1954/2005 pentru aprobarea Clasificării indicatorilor privind finanțele publice;
- ◆ necesarul de bunuri materiale și servicii propus de compartimentele de specialitate din structura MDRT *nu sunt fundamentate prin calcule analitice bazate pe „actele normative specifice”* aprobate de ordonatorul principal de credite al MDRT și „*indicatorii specifici fiecărei acțiuni*” deși la nivelul ordonatorului principal de credite au fost elaborate și aprobate norme de dotare și consum specifice;
- ◆ Procedura Operațională „Fundamentarea, Elaborarea și Execuția Bugetului de Stat al MDRT” PO.DGEA. 01, Ediția I, Revizia 0, punctul 4.1. „*Fundamentarea și elaborarea bugetului*” nu tratează și aspectele tehnice privind fundamentarea necesarului de materiale, servicii, obiecte de inventar și mijloace fixe pentru anul următor și repartizarea necesarului de credite solicitat pe structura clasificării bugetare aprobate de ordonatorul principal de credite.
- ◆ nu au fost respectate prevederile „Scrisorii-cadru privind contextul macro-economic, metodologia de elaborare a proiectelor de buget pe anul 2011 și a estimărilor pentru anii 2012-2014, precum și limitele de cheltuieli stabilite pe ordonatorii principali de credite”, punctul D. Precizări privind estimarea cheltuielilor, alineatul „Bunuri și servicii”.

Consecințele economico-financiare directe ale celor consemnate sunt:

- fundamentarea incorectă a categoriilor de cheltuieli finanțate din bugetul aferent anului 2011;
- perturbarea modului de derulare a programelor finanțate din bugetul MDRT.

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

Constatări

Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului (MDRT)

- ◆ din verificarea modului de utilizare a veniturilor din taxa de examinare, pentru acoperirea cheltuielilor de atestare a verificatorilor de proiecte, experților tehnici, responsabililor tehnici cu execuția și a auditorilor energetici pentru clădiri, s-au constatat următoarele:
 - suma de 8 lei/persoană cuprinsă în taxa percepută pentru examinarea în vederea atestării auditorilor energetici pentru clădiri și destinată achiziționării de materiale și servicii necesare acestei acțiuni (internet, consumabile copiator și imprimantă, hârtie scris, hârtie xerox etc.) nu s-a utilizat conform destinației legale, pentru cheltuielile ocazionate de activitatea de atestare, fiind utilizate credite bugetare;
 - în perioada auditată au fost atestate 2.319 persoane, rezultând încasări în sumă de 19 mii lei care nu au reîntregit creditele bugetare consumate;
 - un număr de 156 specialiști în construcții au depus cereri înregistrate la MDRT pentru susținerea examenului de atestare tehnico-profesională și, din diferite cauze, nu au fost examinați spre atestare și ulterior nu au depus solicitări pentru returnarea dosarului și restituirea taxei de examinare. Contravaloarea taxelor încasate, în sumă de 23 mii lei trebuia înregistrată într-un cont de creditori și restituită.

Ca urmare a nerestituirii acestor taxe creditorilor, la data auditului a existat un număr de 63 de cazuri pentru care s-a prescris dreptul de a solicita restituirea taxei, conform Legii nr. 287/2009 Cod civil, cu modificările și completările ulterioare, drept pentru care contravaloarea taxei se constituie venit la bugetul de stat, operațiune pe care entitatea nu a efectuat-o.

Măsuri operative În timpul misiunii de audit financiar au fost întreprinse măsuri pentru remedierea deficiențelor prin virarea sumelor prescrise la bugetul de stat, iar contravaloarea taxelor de examinare a persoanelor care nu au depus solicitări pentru returnare și care se regăsesc în perioada în care dreptul de acțiune nu a fost prescris, a fost transferată din contul de venituri proprii într-un cont de creditori pentru a fi urmărite.

Calitatea gestiunii economico-financiare

Constatări

Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului (MDRT)

✦ în raportul de evaluare întocmit în anul 2011 pentru proprietatea imobiliară compusă din teren și construcții, aflat în proprietatea privată a statului român și în administrarea MDRT, se menționează că terenul supus evaluării cu denumirea „Esplanada” are o suprafață totală de 107.139,32 mp, din care a fost revendicată și restituită o suprafață de 2000 mp și una de 10.763,54 mp, fără însă a se menționa actele administrative prin care s-a retrocedat și s-a pus în posesie parte din imobil.

Deși în raportul de evaluare se menționează suprafața de 107.139,32 mp, evaluarea s-a realizat numai pentru o suprafață de 94.375,78 mp atribuindu-i valoarea de 332.151 mii lei, situație în care s-a creat incertitudine asupra suprafeței evaluate cât și a valorii atribuite.

✦ situația modificărilor intervenite în anul 2011 asupra bunurilor aflate în proprietatea publică a statului nu a fost transmisă Ministerului Finanțelor Publice pentru actualizarea inventarului centralizat al statului, deoarece proiectul de Hotărâre de Guvern care prevedea modificările bunurilor existente în patrimoniul MDRT, rezultate din rapoartele de evaluare din data de 16.11.2011, este în curs de aprobare, iar în conformitate cu legislația în vigoare, raportarea se poate face după ce Guvernul aprobă proiectul de hotărâre;

✦ din verificarea modului în care a fost efectuată inventarierea bunurilor aflate în proprietatea publică a statului și în administrarea MDRT s-a constatat că acestea nu au fost inventariate pe liste separate;

✦ în vederea implementării celor 16 proiecte finanțate din fonduri comunitare nerambursabile postaderare s-a constituit „echipa de proiect”, prin ordin al ordonatorului principal de credite.

Din verificarea „Situației numărului de ore lucrate în cadrul proiectelor” privind modul în care s-a stabilit și acordat majorarea salarială membrilor „echipei de proiect”, beneficiare de clase de salarizare suplimentare, s-a constatat că, în lunile ianuarie și octombrie 2011 un număr de 27 de membri ai acestei echipei au beneficiat de 25 de clase de salarizare suplimentare și un procent de majorare salarială de 62,5% (maximum aprobat prin ordin) deși nu au îndeplinit numărul de ore impuse, respectiv 144 ore lucrate/lună. Astfel, a fost creat un prejudiciu, prin plata către salariați a unor sume necuvenite, în valoare de 13 mii lei.

Măsuri operative A fost recuperată operativ suma de 12 mii lei și s-a virat la bugetul de stat, procedându-se și la regularizarea cu bugetele publice a obligațiilor.

Recomandări

Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului (MDRT)

✓ revizuirea Procedurii Operaționale privind „Fundamentarea, elaborarea și execuția Bugetului de Stat al MDRT” în sensul introducerii cerințelor privind fundamentarea de către compartimentele de specialitate a necesarului de credite pe articole și alineate bugetare conform necesarului real de bunuri și servicii prevăzute de normele specifice MDRT;

✓ elaborarea unei proceduri operaționale privind tratarea sumelor încasate din diverse taxe, restituirea lor și reflectarea în situațiile financiare;

✓ asigurarea respectării Procedurii de sistem privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii;

✓ elaborarea și implementarea unei proceduri operaționale distincte privind acordarea claselor de salarizare suplimentare salariaților îndreptățiți, stabilirea și calculul salariilor;

✓ analizarea neconcordanțelor semnalate în raportul de evaluare a activului „Esplanada” și corectarea înregistrărilor în evidența tehnico-operativă sau contabilă.

OPINIA DE AUDIT: Opinie adversă

Conform concluziilor și constatărilor prezentate, situațiile financiare întocmite și aprobate la 31.12.2011 nu întrunesc cerințele pentru a oferi o imagine reală și fidelă a poziției financiare.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de audit, Curtea de Conturi a emis decizie prin care s-au dispus măsurile pe care conducerea entității trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia.

Scurtă prezentare Misiunile de audit financiar asupra conturilor de execuție bugetară pe anul 2011 s-au desfășurat la Ministerul Justiției și la Oficiul Național al Registrului Comerțului, unde au fost constatate următoarele abateri:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

Constatări

La Ministerul Justiției

- ◆ neevidențierea unor active fixe corporale din categoria terenurilor, care fac parte din domeniul public al statului și inventarierea formală a acestora;
- ◆ neevidențierea în contabilitatea financiară a Ministerului Justiției (MJ) a unor operațiuni economico-financiare de stingere a unor creanțe ale salariaților, prin executări silită, precum și a obligațiilor angajatorului și ale angajaților față de bugetele publice, aferente acestor operațiuni;
- ◆ neeliminarea conturilor „Decontări între instituția superioară și instituțiile subordonate” și „Decontări între instituții subordonate” din activele și datoriile bilanțului centralizat la nivelul MJ pentru instituțiile subordonate;
- ◆ operațiunile financiar-contabile ale Direcției de implementare a programelor finanțate din împrumuturi externe (DIPFIE) nu sunt reflectate în situațiile financiare ale Ministerului Justiției, aparat propriu;
- ◆ monografia contabilă aprobată prin OMJ nr. 2150/C/2010 nu respectă funcționalitatea conturilor contabile prevăzută de reglementările legale și stabilește înregistrarea în contabilitatea Ministerului Justiției - aparat propriu, a unor operațiuni economico-financiare care nu aparțin acestuia.

La Oficiul Național al Registrului Comerțului (ONRC)

- ◆ neînregistrarea unor active fixe necorporale (programe informatice) achiziționate de entitatea auditată, în calitate de beneficiar, prin Proiectul „Servicii on-line de e-guvernare oferite de ONRC pentru comunitatea de afaceri prin intermediul unui portal dedicat”, cofinanțat prin Fondul European de Dezvoltare Regională, în baza Contractului de finanțare nr. 89/321/31.07.2009 și finanțat prin Programul Operațional Sectorial CCE;
- ◆ în evidența contabilă și tehnico-operativă nu au fost înregistrate imobilizările necorporale (programe informatice) create de către ONRC cu personalul propriu și pe care le utilizează în cadrul activității sale;
- ◆ sumele de încasat, constatate de Comisia de verificare a modului de calcul și încasare a taxelor și tarifelor, nu au fost evidențiate în contabilitatea ONRC în anul bugetar 2011;
- ◆ sumele de restituit, constatate de Comisia de verificare a modului de calcul și încasare a taxelor și tarifelor, nu au fost evidențiate în contabilitatea ONRC în anul bugetar 2011, fiind evidențiate doar extracontabil;
- ◆ active fixe corporale din categoria sistemelor de alarmă, antifracție, detecție incendiu au fost evidențiate eronat în categoria obiectelor de inventar în folosință și nu ca active fixe corporale;
- ◆ ONRC a plătit cotizații la organisme internaționale, la care este membru, fără să existe o autorizare legală în acest sens, respectiv fără să fie prevăzute de OG nr. 41/1994 *privind autorizarea plății cotizațiilor la organizațiile internaționale interguvernamentale la care România este parte*, aprobată prin Legea nr. 126/1994 *pentru aprobarea unor ordonanțe ale Guvernului emise în temeiul Legii nr. 72/1994 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe*, cu modificările și completările ulterioare.

Calitatea gestiunii economico-financiare

Constatări

- ◆ nu a fost înregistrată și încasată de către Ministerul Justiției – aparat propriu, suma de 304 mii lei, de la instituțiile subordonate, reprezentând venituri proprii, respectiv contravaloarea cotei de 10% reținută din onorariul stabilit pentru expertiza tehnică judiciară;
- ◆ structura organizatorică aprobată nu este adecvată îndeplinirii atribuțiilor Ministerului Justiției în materia acordării ajutorului public judiciar, respectiv de verificare din oficiu sau la sesizarea oricărei persoane interesate, a realității situației materiale a beneficiarului de asistență extrajudiciară;
- ◆ principiile și practicile managementului entității auditate nu au asigurat minimizarea costului resurselor alocate activității de distribuție a timbrelor judiciare;
- ◆ neemiterea de către ministrul justiției a ordinului de stabilire a comisionului perceput de Oficiul Național al Registrului Comerțului (ONRC) pentru operațiunile de colectare și virare, în contul Uniunii Naționale a Practicienilor în Insolvență din România și al Regiei Autonome „Monitorul Oficial”, a taxelor aferente activităților și/sau fondurilor cu destinație specială, comision suportat de către aceste entități beneficiare.

Recomandări

La Oficiul Național al Registrului Comerțului (ONRC)

- ✓ elaborarea monografiei contabile adecvate specificului activității;
- ✓ inițierea măsurilor în vederea organizării contabilității de gestiune și înregistrarea activelor fixe necorporale în evidența contabilă;
- ✓ efectuarea înregistrărilor în contabilitate în conformitate cu prevederile legale;
- ✓ regândirea organizării și conducerii contabilității, precum și adaptarea procedurilor la cadrul legislativ;
- ✓ intrarea în legalitate în sensul inițierii demersurilor pentru obținerea autorizării plăților cotizațiilor către organismele internaționale;
- ✓ luarea de măsuri în vederea încheierii de acte adiționale la contractele în vigoare;
- ✓ revizuirea periodică a cadrului procedural și operațional intern, pentru a-l adapta la schimbările contextului economico-social, astfel încât acesta să asigure, pe lângă respectarea prevederilor legale care reglementează domeniul de activitate al instituției și o gestionare economică, eficientă și eficace a patrimoniului administrat și a resurselor bugetare puse la dispoziție.

OPINIA DE AUDIT

La Ministerul Justiției: având în vedere abaterile de la legalitate și regularitate care nu au determinat producerea de prejudicii și erorile materiale detectate, cu impact asupra realității și conformității situațiilor financiare, consemnate în *Raportul de audit financiar*, echipa de audit a formulat o **Opinie adversă** asupra situațiilor financiare întocmite și raportate de către MJ, pentru anul 2011, deoarece valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate, la nivelul întregii populații auditate se situează peste pragul de semnificație, stabilit în etapa de planificare a auditului financiar.

La Oficiul Național al Registrului Comerțului (ONRC): având în vedere că abaterile identificate au influențat semnificativ situațiile financiare, iar valoarea cumulată a erorilor se situează peste pragul de semnificație, echipa de audit a formulat o **Opinie adversă**.

Pentru înlăturarea neregulilor au fost emise decizii care conțin măsuri în acest sens.

Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale

Scurtă prezentare Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale (MMFPS) este organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului, cu personalitate juridică, având rol de sinteză și de coordonare a aplicării strategiei și politicilor Guvernului în domeniile muncii, familiei și protecției sociale. Finanțarea cheltuielilor de funcționare a Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale se asigură integral de la bugetul de stat. Instituțiile care funcționează în subordinea, în coordonarea sau sub autoritatea MMFPS sunt următoarele:

- În subordine:
- *Inspekția Muncii;*
 - *Opt organisme intermediare regionale pentru Programul operațional sectorial pentru dezvoltarea resurselor umane (Regiunea Nord-Est, Sud-Est, Sud-Muntenia, Sud-Vest Oltenia, Vest, Nord-Vest, Centru și București-Ilfov);*
 - *Agenția Națională pentru Prestații Sociale;*
- În coordonare:
- *Institutul Național de Cercetare Științifică în Domeniul Muncii și Protecției Sociale - INCSMPS București;*
 - *Institutul Național de Cercetare-dezvoltare pentru Protecția Muncii - INCDPM „Alexandru Darabont” - București.*
- Sub autoritate:
- *Casa Națională de Pensii Publice;*
 - *Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.*

Misiunea de audit financiar a contului de execuție încheiat pe anul 2011, s-a desfășurat la ordonatorul principal de credite și la următoarele entități:

- ✓ *Agenția Națională pentru Plăți și Inspekție Socială și la 42 agenții teritoriale pentru plăți și inspekție socială;*
- ✓ *Inspekția Muncii și la Inspectoratul Teritorial de Muncă al Municipiului București.*

Curtea de Conturi a exercitat și auditat asupra unor categorii de prestații sociale reflectate prin situațiile financiare pe anul 2011 la MMFPS și anume: alocația de stat pentru copii, alocația pentru susținerea familiei, indemnizația pentru creșterea copilului, inclusiv stimulentele creșterei/insertiei creșterea copil și ajutoare sociale pentru asigurarea venitului minim garantat.

În structură, contul de execuție bugetară pe anul 2011, centralizat al MMFPS, pentru activitatea finanțată de la bugetul de stat se prezintă astfel:

Denumirea indicatorilor	Cod	Credite bugetare		Angajamente bugetare	Angajamente legale	Plăți efectuate	Cheltuieli efective
		Inițiale	Definitive				
0	1	2	3	4	5	6	7
Cheltuieli totale	50.01	34.079	32.907	32.662	31.341	31.312	31.330
Cheltuieli curente, din care:	01	34.059	32.894	32.681	31.360	31.332	31.308
Cheltuieli de personal	10	139	180	180	180	172	178
Bunuri și servicii	20	233	163	157	156	155	154
Transferuri între unități ale administrației publice	51	19.452	18.161	18.113	16.821	16.808	16.803
Alte transferuri	55	4	10	10	9	9	9
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN)	56	299	369	233	233	233	230
Asistență socială	57	13.878	13.954	13.936	13.909	13.905	13.902
Alte cheltuieli	59	30	23	23	23	23	23
Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă	65	24	34	30	30	26	7
Cheltuieli de capital	70	20	13	8	8	8	23
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate	85			-28	-28	-28	

Plățile totale efectuate, în sumă de 31.311.765 mii lei, au cuprins:

- transferuri totale în sumă de 16.808 milioane lei. În cadrul acestora, transferurile cu caracter general între diferite unități ale administrației publice în sumă de 14.353.350 mii lei, reprezintă 45,8% din totalul plăților și cuprind subvențiile pentru acoperirea deficitului bugetar pe anul 2011 pentru:
 - bugetul asigurărilor sociale de stat: 13.329.258 mii lei;
 - bugetul asigurărilor sociale de șomaj: 1.024.092 mii lei.

Sumele transferate pentru acoperirea deficitului bugetului asigurărilor sociale de stat în anul 2011 au crescut cu 31,02% față de cele aferente anului 2010.

- plăți pentru cheltuieli de asigurări și asistență socială în sumă totală de 13.905 milioane lei privesc:
 - finanțarea prestațiilor de asistență socială, precum și a programelor de interes național administrate de diferite structuri ale MMFPS;
 - planificarea, elaborarea și implementarea strategiilor și politicilor în domeniul social.

Prin acțiunile desfășurate, atât la MMFPS cât și la celelalte entități din subordine, s-a urmărit să se obțină asigurarea că:

- ♦ modul de administrare a patrimoniului public și privat la statului, precum și execuția sumelor alocate de la bugetul de stat, de către entitățile verificate, sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care au fost înființate aceste entități și respectă principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității;
- ♦ situațiile financiare auditate sunt întocmite de către entitățile verificate în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitățile desfășurate de entitățile respective.

În auditarea situațiilor financiare s-au avut în vedere următoarele obiective:

Elaborarea și fundamentarea proiectului de buget propriu, precum și autorizarea, legalitatea și necesitatea modificărilor aduse prevederilor inițiale ale bugetelor publice

La Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale

- ♦ nerespectarea prevederilor legale în vigoare cu privire la fundamentarea, repartizarea și utilizarea creditelor bugetare pentru:
 - „Cheltuieli de capital” și pentru activitatea de protecție a mediului. Astfel, deși la fundamentarea și elaborarea bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 2011 nu s-au prevăzut credite bugetare pentru cheltuieli de capital, pe parcursul anului, prin modificări succesive ale bugetului propriu s-au alocat surse cu această destinație, însă acestea nu au fost utilizate integral, menținându-se credite bugetare neutilizate în sumă de 2.501 mii lei;
 - „Asigurări și asistență socială”, prin menținerea în buget a unor credite bugetare aprobate și neutilizate, în sumă de 82.254 mii lei, din care la articolul bugetar 20.30.06 „Prestări servicii pentru transmiterea drepturilor” suma de 3.317 mii lei.

Pentru creditele bugetare aprobate și neutilizate nu s-au luat măsuri de disponibilizare la bugetul de stat la termenele prevăzute de legislația în vigoare.

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

- La Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale*
- ▶ datele raportate prin contul de execuție bugetară și bilanțul contabil încheiat la data de 31.12.2011, nu reflectă realitatea, întrucât:
 - nu s-a organizat și condus evidența creditelor bugetare aprobate, a angajamentelor bugetare și legale. De asemenea, nu s-a organizat evidența creditelor deschise și repartizate ordonatorilor de credite din subordine;
 - nu s-a analizat și clarificat natura sumei de 1.587 mii lei existentă în soldurile conturilor de disponibilități la finele exercițiului financiar al anului 2011, reprezentând prefinanțare aferentă unor proiecte finanțate din fonduri externe nerambursabile, care au fost sistate în anul 2011;
 - pentru drepturile de natură salarială, stabilite prin sentințe civile rămase definitive și irevocabile, s-au constituit provizioane fără însă a se aplica aceeași politică contabilă pentru obligațiile de plată reprezentând contribuțiile datorate de angajator, în sumă totală de 265 mii lei;
 - deținerea de active fixe necorporale, reprezentând sisteme informatice de concepție proprie dezvoltate de angajații instituției, care nu au fost evaluate și înregistrate în contabilitate;
 - nu s-au înregistrat în patrimoniu unele imobilizări necorporale în sumă de 600 mii lei reprezentând lucrări de cercetare-dezvoltare care eronat au fost înregistrate pe cheltuielile anului 2011;
 - nu s-au respectat prevederile legale privind organizarea, conducerea evidenței și raportarea creditelor bugetare aprobate prin bugetul de stat pentru „Asigurări și asistență socială”, a creditelor deschise pe seama Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială, ordonator secundar de credite, precum și a angajamentelor bugetare și legale.
- La Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială*
- ▶ datele raportate prin contul de execuție bugetară și bilanțul contabil al instituției, încheiat la data de 31.12.2011, nu reflectă realitatea, întrucât:
 - a fost diminuat rezultatul patrimonial, prin înregistrarea unor cheltuieli mai mari cu suma de 5.008 mii lei provenind din exercițiile precedente;
 - nu s-au reflectat în contabilitate unele operațiuni de stingere/închidere a sumelor înscrise în conturile de decontări reprezentând active necurente primite cu titlu gratuit care s-au amortizat integral, fapt ce a condus la denaturarea postului bilanțier „Datorii comerciale, avansuri și alte decontări” și a activului net al entității stabilit prin bilanțul contabil încheiat la 31.12.2011, cu suma de 3.230 mii lei;
 - nu s-a organizat și condus evidența contabilă analitică a furnizorilor conform prevederilor legale. Deși instituția raportează prin bilanțul contabil obligații de plată față de furnizori în sumă de 742 mii lei, nu are o evidență analitică cuprinzând structura furnizorilor, data operațiunilor, documente etc., precum și stadiul de executare al fiecărui contract încheiat, astfel că nu se poate concluziona asupra realității sumei raportate;
 - nerespectarea cerințelor contabilității de angajamente, prin care cheltuielile cu lucrările executate sau serviciile prestate se recunosc în momentul efectuării acestora. Astfel, facturile pentru o serie de cheltuieli cu serviciile de consultanță și utilități în sumă totală de 101 mii lei aferente exercițiului bugetar 2010, deși au fost primite până la data depunerii situațiilor financiare pe anul 2010, nu au fost evidențiate pe cheltuielile anului 2010, fapt ce a condus la denaturarea datelor raportate prin situațiile financiare pe anul 2011.
- La Inspecția Muncii*
- ▶ existența unor neconcordanțe în sumă de 1.733 mii lei între datele reflectate în bilanțul contabil centralizat, încheiat la data 31.12.2011 și datele din celelalte anexe ale situațiilor financiare raportate privind creanțele bugetare reprezentând comisionul datorat de angajatori inspectoratelor teritoriale de muncă pentru păstrarea, completarea și certificarea înregistrărilor în carnetele de muncă sau debite aflate în executare silită sau datorate de societățile aflate în stare de insolvență;
 - ▶ existența unor neconcordanțe între datele înscrise în contul de execuție bugetară a cheltuielilor și cele cuprinse în evidența analitică a contului de „Angajamente legale” în sumă de 164 mii lei, situație cauzată de neînregistrarea corectă a acestor angajamente.
- La Inspectoratul Teritorial de Muncă al Municipiului București*
- ▶ neclarificarea sumei totale de 6.108 mii lei, înregistrată încă din anul 2006 în conturile de creditori, ca fiind încasată în plus, în condițiile în care contribuabilii fie nu au depus declarațiile de impunere, fie aceste declarații nu au fost puse în corespondență cu încasările în toate cazurile;
 - ▶ au fost menținute eronat în evidența contabilă creanțe în sumă de 761 mii lei, reprezentând debite datorate de persoane juridice, radiate din Registrul Comerțului sau pentru care există sentințe civile definitive de anulare a debitelor respective, cu consecințe în raportarea unor situații financiare neconforme cu realitatea.
- La Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială*
- ▶ reflectarea prin situațiile financiare încheiate la 31.12.2011 a unor drepturi sociale în sumă de 13.305 mii lei, sumă care se regăsește raportată în bilanțul contabil ca și datorie curentă și pentru care nu există evidența analitică a beneficiarilor de prestații sociale (AJPIS Prahova);

- ◆ neconcordanțe în sumă de 10.731 mii lei între datele din evidența contabilă și cele din programul informatic SAFIR cu privire la soldurile conturilor contabile „Debitori” și „Creditori” la data de 31.12.2011 care determină neîncredere asupra rezultatului patrimonial al anului 2011, a rezultatului reportat al exercițiilor anterioare și în final în raportarea unor date eronate prin situațiile financiare încheiate la data de 31.12.2011 (*Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială: Brăila, Alba, Timiș, Vaslui, Suceava, Vâlcea și APISM București*);
- ◆ evidența analitică a creditorilor nu este condusă pe fiecare beneficiar de prestații sociale, contul „Creditori” fiind desfășurat analitic numai pe tipuri de prestații. Valoarea abaterii cuantificată a fost în sumă de 7.138 mii lei (*Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială: Bacău, Prahova, Satu Mare, Călărași, Vâlcea și Bistrița-Năsăud*);
- ◆ au fost înregistrate eronat unele cheltuieli în avans și active fixe corporale primite de la *Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială* sau nu au fost înregistrate în contabilitate activele fixe primite de la *Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială* în sumă totală estimată de 423 mii lei (*Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială: Sibiu și Călărași*);
- ◆ menținerea nejustificată în evidență a unor disponibilități bănești în sumă de 162 mii lei, reflectate în soldul debitor al contului 552 „Disponibil pentru sume în mandat și sume în depozit” și respectiv în soldul creditor al contului 462 „Creditori”. Aceste sume reprezintă drepturi de prestații sociale neachitate beneficiarilor provenind din mandate returnate urmare a faptului că beneficiarii erau decedați sau pentru care s-a prescris dreptul de a fi solicitate de către aceștia. Pentru aceste sume nu a fost organizată și condusă evidența analitică, pe creditori, termene scadente, CNP și prestații, în vederea urmării plății acestora în cadrul termenului legal de plată și restituirea sumelor la bugetul de stat atunci când intră sub incidența prescripției (*Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială: Brăila, Bihor, Buzău, Timiș, Dâmbovița, Sălaj și AJPIS Neamț - 139 mii lei*);
- ◆ cheltuieli în sumă de 86 mii lei, privind punerea în aplicare a unor sentințe judecătorești referitoare la suplimentul postului și suplimentul treptei, nu au fost înregistrate în evidența contabilă în conturile de cheltuieli specifice (*AJPIS Mehedinți*).

Modul de evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat, în cuantum și la termenul prevăzute de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora

La Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale

- ◆ neconstituirea obligației de plată și nevirarea la Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate a contribuțiilor de asigurări sociale de sănătate aferente drepturilor de ajutor social pentru luna decembrie 2010, precum și a drepturilor restante până la data de 31 decembrie 2010, plătite de către agențiile teritoriale pentru plăți și inspecție socială în luna ianuarie 2011. Valoarea estimativă a abaterii este în sumă de 2.364 mii lei, din care: suma de 1.696 mii lei reprezintă contribuția *individuală de asigurări sociale de sănătate de 6,5%* calculată asupra plăților totale efectuate de către MMFPS prin ANPIS, în luna ianuarie 2011, pentru drepturile individuale de ajutor social aferente lunii decembrie 2010, iar suma de 671 mii lei reprezintă penalități de întârziere și dobânzi aferente.

La Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială

- ◆ nevirarea de către agențiile județene la bugetul de stat, până la data de 31.12.2011, a sumei de 1.205 mii lei aferentă drepturilor sociale neridicate de către beneficiari în cadrul termenului de prescripție, pentru care s-a prescris dreptul acestora la acțiune (*Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială: Mureș, Giurgiu, Teleorman și APISM București*);
- ◆ neîntreprinderea de măsuri pentru recuperarea unor debite în sumă de 130 mii lei, reprezentând indemnizații pentru creșterea copilului, evidențiate în contul 461 „Debitor”, acordate necuvenit încă din anul 2006, pentru care dreptul de acțiune a instituției pentru recuperare, s-a prescris (*APISM București*);
- ◆ nu s-au calculat și nu s-au virat, către casele de asigurări de sănătate teritoriale, contribuțiile individuale de asigurări sociale de sănătate în sumă totală de 140 mii lei aferente sumelor achitate ca drepturi individuale de ajutor social pentru luna decembrie 2010, în conformitate cu prevederile Legii nr. 276/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat (*Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială: Arad și Călărași*);
- ◆ nu s-a calculat, înregistrat și virat impozitul pe venit în sumă de 73 mii lei aferent drepturilor salariale plătite ca urmare a aplicării sentinței judecătorești prin care *AJPIS Mehedinți* a fost obligată să plătească salariaților instituției suplimentul postului și suplimentul treptei. Titlurile executorii s-au achitat în totalitate ca sumă netă de către entitatea verificată din contul de mandat unde fusese virat disponibilul de către executor, cu toate că statele de plată au fost întocmite la suma brută scăzând contribuțiile individuale și impozitul pe venit, neevidențindu-se în contabilitate aceste obligații de plată și neachitându-se bugetelor respective. De asemenea, nici contribuțiile datorate de angajator aferente acestor drepturi salariale nu au fost evidențiate în contabilitate și nu au fost virate bugetelor respective.

Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern (inclusiv auditul intern)

La Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale

- ▶ nu au fost supuse controlului financiar preventiv propriu transferurile cu titlu gratuit în sumă de 358 mii lei, iar viza de control financiar preventiv propriu (CFPP) pe ordonanțări de plată s-a acordat fără ca acestea să respecte subdiviziunea bugetară de la care a fost angajată cheltuiuala;
- ▶ nerespectarea cerințelor generale și specifice de control intern prin neimplementarea a patru standarde de control intern/managerial și implementarea parțială a altor șase standarde;
- ▶ exercitarea necorespunzătoare a controlului financiar de gestiune, a controlului aplicării unitare și a respectării reglementărilor legale în domeniul muncii, familiei și protecției sociale, precum și al funcționării instituțiilor publice care își desfășoară activitatea în subordinea, în coordonarea sau sub autoritatea ministerului;
- ▶ nu s-au îndeplinit unele obiective și atribuții specifice prevăzute în actele normative de înființare și organizare a ministerului, cu privire la încadrarea corectă în grad de handicap, acordarea certificatelor de handicap și revizuirea periodică a gradului de handicap. Astfel MMFPS, prin Direcția Generală pentru Protecția Persoanelor cu Handicap nu și-a exercitat în suficientă măsură atribuțiile de control privind încadrarea în grad de handicap și acordarea certificatelor aferente, prin reevaluarea gradului de handicap al persoanelor semnalate a beneficia nelegal de drepturi acordate de la bugetul de stat. Totodată nu a asigurat buna desfășurare a acestor activități/atribuții, prin încheierea de protocoale de colaborare cu toate Consiliile județene prin care să se prevadă punerea la dispoziție a unor spații în sediile spitalelor municipale/județene din unitatea administrativ-teritorială în care are domiciliul persoana cu handicap, în vederea desfășurării activității de reevaluare a gradului de handicap.

La Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială

- ▶ implicarea auditorilor interni în îndeplinirea unor activități pe care le pot audita, respectiv elaborarea și implementarea sistemelor de control intern, CFPP, controale tematice, contrar legii;
- ▶ nerespectarea unor cerințe generale și specifice de control intern cu privire la înregistrarea și evidențierea tuturor documentelor intrate, a celor întocmite pentru uz intern, precum și a celor ieșite, potrivit legii.

La Inspectoratul Teritorial de Muncă al Municipiului București

- ▶ neexercitarea, în totalitate, a atribuțiilor de control specifice inspectoratului teritorial de muncă, prevăzute în Legea nr. 329/2009 *privind reorganizarea unor autorități și instituții publice, raționalizarea cheltuielilor publice, susținerea mediului de afaceri și respectarea acordurilor-cadru cu Comisia Europeană și Fondul Monetar Internațional*, în sensul că nu au fost programate acțiuni de verificare la toți angajatorii pentru a se identifica situațiile în care pensionarii au acumulat o pensie netă mai mare decât nivelul salariului mediu brut cu venituri din salarii la entitățile menționate în Legea nr. 329/2009.

La Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială

- ▶ nu au fost implementate în totalitate standardele de management/control intern potrivit OMFP nr. 946/2005 pentru aprobarea codului controlului intern cuprinzând standardele de management/control intern la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control managerial (AJPIS: Arad, Timiș, Caraș Severin, Neamț, Vaslui, Argeș, Prahova, Brașov, Gorj și APISM București), respectiv:
 - neconstituirea, prin dispoziție emisă de conducătorul entității, a unei comisii aflate în coordonarea acestuia, cu atribuții de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică pentru implementarea controlului intern;
 - neelaborarea programului de dezvoltare a sistemului de control intern (planul de management), pe fiecare componentă structurală din entitate, ținând cont de particularitățile cadrului legal, organizațional, de personal, de finanțare și de alte elemente specifice, precum și de standardele de control intern;
 - nu sunt identificate și evaluate principalele riscuri, proprii activităților din cadrul fiecărui compartiment, astfel că nu se asigură monitorizarea și evaluarea riscurilor și a gradului de adecvare a controalelor interne la gestionarea riscurilor;
 - în registrul riscurilor nu sunt identificate riscuri cu privire la declarațiile nereale ale beneficiarilor de prestații sau nedepunerea unor declarații cerute de lege, care pot conduce la achitarea unor drepturi necuvenite și, prin urmare, nu sunt stabilite și instrumentele de control care să conducă la prevenirea daunelor, descoperirea fraudelor și în final la realizarea obiectivelor entității;
 - nu a fost elaborată o procedură privind virarea la bugetul de stat a sumelor reprezentând prestații sociale care au depășit termenul de prescripție;
 - nu este stabilită o politică adecvată de rotație a salariaților din posturile sensibile;
 - nu există un sistem de supraveghere a personalului care ocupă posturi sensibile;
 - angajații care ocupă posturi sensibile nu cunosc acțiunile/activitățile care pot fi încadrate în categoria conflict de interese;
 - structura organizatorică nu asigură funcționarea circuitelor și fluxurilor informaționale necesare supravegherii și realizării activităților proprii;

- nu au fost elaborate documente care să descrie modul de realizare a schimbului de informații în interiorul entității;
 - nu a fost stabilită o procedură în cazul semnării unor neregularități;
 - procedurile operaționale nu sunt sistematic actualizate;
 - datele cuprinse în registrele contabile nu fac obiectul unor verificări și reconcilieri periodice (săptămânale, lunare, semestriale, anuale);
 - nu există suficiente controale pentru a asigura întocmirea promptă și cu acuratețe a bilanțurilor;
 - activitatea fiecărui angajat responsabil cu autorizarea, execuția sau contabilizarea plăților nu este supervizată de către un alt angajat (supervizor);
 - cererile/solicitările/petițiile/contestațiile înaintate către entitate nu sunt analizate și revizuite în mod periodic;
- ◆ nu au fost respectate în totalitate prevederile Legii nr. 672/2002, privind auditul public intern, (*AJPIS: Călărași, Alba și Timiș*), reținându-se următoarele:
- nerespectarea prevederilor legale referitoare la modul de desfășurare a misiunilor de audit (ordin de serviciu, notificare, declarații de independență, tematica, minuta ședinței de deschidere, minuta ședinței de închidere, minuta reuniunii de conciliere), în vederea consemnării parcurgerii etapelor misiunii de audit și a rezultatelor acesteia;
 - nerealizarea integrală a Planului anual de audit public intern pe anul 2011;
 - nu a fost elaborat planul multianual de audit public intern;
 - nu există un sistem de urmărire periodică a implementării recomandărilor;
- ◆ incapacitatea sistemului informatic SAFIR de a analiza și compara datele declarate de aceeași familie, în cazul mai multor prestații sociale care sunt cumulate.

Totodată, aplicația SAFIR nu poate exporta în Declarația 112 „Declarația unică privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate” contribuția de sănătate ce se achită pentru ajutorul social și indemnizația de creștere a copilului, respectiv contribuția la fondul de pensii pentru indemnizația de creștere a copilului care urmează a fi suportată de la bugetul de stat, acestea fiind întocmite manual. O situație similară se constată în cazul emiterii deciziilor de debit, aplicația fiind incapabilă de a emite declarații rectificative pentru contribuția de asigurări sociale de sănătate pentru cazurile în care prestațiile au fost încasate nelegal.

De asemenea, s-a mai constatat că în cazul în care un beneficiar a fost încetat/sistat de la plată, dacă se depistează că acesta a încasat necuvenit prestații sociale anterior datei încetării, aplicația nu permite emiteria deciziilor de debit, această operațiune fiind efectuată manual (*AJPIS Bacău*).

Calitatea gestiunii economico-financiare

La Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale

- ◆ neînregistrarea în evidența contabilă a unui imobil (clădire și teren) situat în orașul Tulcea, deși acesta figurează în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, gestionat de Ministerul Finanțelor Publice;
- ◆ nu au fost luate măsuri pentru reevaluarea imobilelor aflate în administrarea ministerului și nu s-a actualizat inventarul centralizat, cu valorile reevaluate ale bunurilor din domeniul public al statului, aflate în administrare. Astfel, rezultă o diferență între valoarea construcțiilor înregistrate în evidența financiar-contabilă a MMFPS la finele anului 2011 și valoarea cu care construcțiile figurează în inventarul centralizat gestionat de către Ministerul Finanțelor Publice de 22.483 mii lei;
- ◆ nerespectarea reglementărilor legale în domeniul monitorizării unor categorii de cheltuieli publice prin neorganizarea sistemului de monitorizare a programului de lucrări de investiții publice. Plățile efectuate și neraportate prin Fișele de monitorizare a programului de investiții au fost în sumă de 3.283 mii lei;
- ◆ neregularizarea, la finele anului 2011, a sumei de 1.014 mii lei reprezentând subvenții alocate în plus unor organizații neguvernamentale pentru suportarea unor cheltuieli de administrare și a cheltuielilor privind activități specifice de interes general, și nerestituirea la buget la finele anului, conform prevederilor legale în vigoare, a acestor subvenții încasate necuvenit;
- ◆ neanalizarea, neurmărirea și neîncasarea creanțelor bugetare în sumă totală de 335 mii lei, care provin din plata indemnizațiilor pentru concediile medicale ale salariaților instituției, care au fost suportate integral din credite bugetare în perioada 2006-2010, fără a se recupera de la Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București. Pentru suma de 99 mii lei, dreptul de a cere restituirea sumelor, s-a prescris;
- ◆ plăți nelegale în sumă totală de 84 mii lei reprezentând:
 - daune morale și cheltuieli de judecată acordate în favoarea unor salariați din cadrul unităților subordonate/în coordonare, eliberați din funcție în baza prevederilor OUG nr. 37/2009, pentru care

instanțele de judecată au reținut desfacerea nelegală a contractelor de muncă, dispunând, prin sentințe/decizii rămase definitive și irevocabile, reintegrarea acestora pe funcțiile deținute anterior;

- drepturi de pensie câștigate în instanță, daune morale și cheltuieli de judecată, plătite din sursele primite în anul 2011 de la bugetul de stat, fără a se regulariza drepturile de pensii plătite cu bugetul asigurărilor sociale de stat.

◆ nereguli în întocmirea și actualizarea programului anual de achiziții publice conform prevederilor legale și neasigurarea de măsuri pentru ca achizițiile efectuate pentru bunuri și servicii, să corespundă necesităților reale de exploatare, avându-se în vedere activele fixe necorporale existente la nivelul MMFPS, neexploatate în prezent.

◆ neasigurarea economicității în utilizarea resurselor bugetului de stat pentru cheltuielile efectuate cu transmiterea către beneficiari a prestațiilor sociale în cadrul relației contractuale cu CN Poșta Română, prin nerespectarea prevederilor Legii bugetului de stat pe anul 2011;

◆ exercitarea necorespunzătoare de către minister prin Direcția generală asistență socială a unor atribuții privind coordonarea activității de finanțare a prestațiilor sociale, a unor atribuții privind analiza, verificarea și avizarea situațiilor financiare ale entităților subordonate MMFPS, din domeniul de competență, inclusiv a demersurilor necesare în scopul completării/revizuirii unor acte normative în domeniu.

◆ efectuarea unor operațiuni economice referitoare la ieșiri de bunuri prin transmiterea fără plată, în sumă de 2.150 mii lei, fără întocmirea documentelor justificative și fără obținerea aprobărilor legale;

◆ nu s-au respectat prevederile legale privind inventarierea elementelor patrimoniale de natura creanțelor, datoriilor și disponibilităților existente în sold la finele anului 2011;

◆ emiterea ordonanțării de plată pentru angajarea și efectuarea plăților în sumă de 3.364 mii lei către societatea de asigurare PAID în lipsa unor documente justificative care să întrunească condițiile legale, concomitent cu inexistența fazei de lichidare a cheltuielilor în efectuarea plăților pentru polițele de asigurare obligatorie împotriva cutremurelor, alunecărilor de teren sau inundațiilor a locuințelor aflate în proprietatea familiilor, respectiv persoanelor singure beneficiare de ajutor social;

◆ evidența defectuoasă a sumelor recuperate de la beneficiarii de ajutor social reprezentând primele de asigurare obligatorie împotriva cutremurelor, alunecărilor de teren sau inundațiilor a locuințelor aflate în proprietatea familiilor, respectiv persoanelor singure beneficiare de ajutor social;

◆ nu s-au recuperat în totalitate sumele acordate de la bugetul de stat cu titlu de ajutor rambursabil persoanelor care au dobândit o formă de protecție în România, în conformitate cu prevederile Legii nr. 122/2006 privind azilul în România. Valoarea estimativă a abaterii este de 1.050 mii lei, sumă pentru care a fost depășit termenul de un an de la încetarea perioadei pentru care s-au acordat, în interiorul căreia instituția trebuia să recupereze debitele;

◆ plăți necuvenite în sumă totală de 153 mii lei reprezentând:

- polițe de asigurare emise de către societatea de asigurare PAID pentru beneficiarii de ajutor social care nu dețineau în proprietate locuințe sau care aveau deja încheiate polițe de asigurare valabile în anul 2011;
- servicii IT – consultanță, dezvoltare de software, internet și asistență, pentru care nu se poate stabili realitatea efectuării serviciilor contractate, în condițiile în care instituția a avut angajat personal de specialitate, cu atribuții specifice, atât la nivel central cât și la nivelul agențiilor teritoriale de prestații sociale.

◆ cu privire la evidența creditorilor și debitorilor din aplicația informatică SAFIR au fost reținute: erori aferente unor transferuri de date din sistemul informatic precedent Paladin și cel actual SAFIR; erori în cazul persoanelor transferate de la un județ la altul, care figurează cu sume neachitate în ambele județe. Totodată, programul creat și exploatat cu privire la modul în care se compun cei trei ani până la prescrierea drepturilor neachitate, nu prevede cazuri de întrerupere și suspendare a prescripției conform prevederilor legale;

◆ în modul de calcul a indemnizațiilor pentru creșterea copilului se produc neînțelegeri și necorelări în ceea ce privește aplicarea legislației specifice existente. Au existat situații în care prin modalitatea de calcul actuală, indemnizațiile pentru creșterea copilului s-au stabilit și acordat luându-se în calcul venituri nereale, altele decât veniturile din salarii, venituri din activități independente, venituri din activități agricole, așa cum sunt definite de Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, venituri pentru care nu s-a aplicat și reținut cota de impozit pe venit.

*La Agenția
Națională pentru
Plăți și Inspecție
Socială*

La Inspecția Muncii

◆ nu au fost respectate principiile economicității, eficacității și eficienței în administrarea patrimoniului, prin utilizarea ineficientă a spațiului în care își desfășoară activitatea „Revista Obiectiv”, precum și prin

editarea unui număr de tipărituri mai mare decât necesarul instituției și comenzile primite. Abaterea a avut drept consecință crearea unor imobilizări de fonduri de natura stocurilor în sumă de 689 mii lei care ulterior au fost casate;

- ◆ acceptarea la decontare a unor situații de plată pentru reparații curente ce cuprind cantități de lucrări mai mari decât cele real executate;
- ◆ nu au fost inventariate, reevaluate și înregistrate în patrimoniul instituției unele active fixe necorporale reprezentând sisteme informatice de concepție proprie pentru activități specifice;
- ◆ necompletarea dosarului de achiziții publice pentru contractele atribuite cu toate documentele și informațiile prevăzute de OUG nr. 34/2006, inclusiv notele pentru determinarea valorii estimate, documente constatatoare cu informații referitoare la îndeplinirea clauzelor contractuale de către contractant.

La Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială

Pe fiecare categorie de prestații sociale, principalele abateri reținute se prezintă astfel:

- la acordarea indemnizației pentru creșterea copilului s-au constatat următoarele:

- ◆ în anul 2011 agențiile județene pentru plăți și inspecție socială au efectuat plăți nelegale estimate la suma de 9.178 mii lei reprezentând indemnizații pentru creșterea copilului, ca urmare a neluării măsurilor de suspendare a acordării drepturilor pentru persoanele care au obținut venituri profesionale supuse impozitului pe venit, potrivit prevederilor Legii nr. 571/2003, respectiv venituri din salarii, activități independente și agricole (*Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială: Brăila, Vrancea, Timiș, Bihor, Bacău, Cluj, Constanța, Galați, Giurgiu, Maramureș, Mureș, Prahova, Satu Mare, Suceava, Tulcea, Vaslui, Dâmbovița, Bistrița-Năsăud, Botoșani, Călărași, Gorj, Ialomița, Harghita, Sălaj, Sibiu, Covasna, Ilfov, Iași, Argeș, Brașov, Buzău, Hunedoara, Dolj și APISM București*);
- ◆ plăți necuvenite estimate la suma de 6.959 mii lei, reprezentând indemnizație pentru creșterea copilului, acordată unor persoane care deși au prezentat la momentul constituirii dosarelor de plată documente referitoare la veniturile realizate, ulterior din analiza datelor furnizate de Ministerul Finanțelor Publice, a rezultat că acestea nu figurează cu venituri profesionale supuse impozitării declarate în cele 12 luni anterioare nașterii copilului (*A.P.I.S.M. București și Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială: Neamț, Bistrița Năsăud, Bacău*);
- ◆ plăți nelegale estimate la suma de 560 mii lei datorită nerecalculării cuantumului indemnizației pentru creșterea copilului în funcție de veniturile efectiv realizate, potrivit deciziei de impunere fiscală eliberată de organele fiscale județene (*Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială: Brăila, Iași, Ilfov, Vrancea, Neamț, Hunedoara*);
- ◆ s-a plătit necuvenit stimulente lunar/de inserție estimat la suma de 296 mii lei întrucât unii dintre beneficiari nu se regăsesc în baza de date a celor care au realizat venituri impozabile pe perioada acordării acestei prestații sociale, deși realizarea veniturilor impozabile erau obligatorii (*Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială: Vrancea, Constanța, Dâmbovița, Botoșani*);
- ◆ plăți necuvenite estimate la suma de 120 mii lei prin majorarea nejustificată a bazei de calcul a indemnizației pentru creșterea copilului prin încheierea de diverse contracte de colaborare, cesionare drepturi de autor etc., în ultimele 12 luni, anterioare nașterii copilului, venituri care nu figurează în evidențele organului fiscal ca fiind declarate, realizate și impozitate (*Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială: Bacău și Mehedinți*) și alte categorii de abateri.

- la acordarea ajutorului social s-au constatat următoarele:

- ◆ plata nelegală a unor ajutoare sociale pentru asigurarea venitului mediu garantat estimată la suma de 4.354 mii lei urmare a nedeclarării de către beneficiari a tuturor veniturilor nete realizate din: pensii, indemnizații de șomaj, alocații pentru susținerea familiei, subvenții primite de la Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură pentru animalele deținute și nedeclarate, bugete complementare pentru persoanele cu handicap, venituri din activități comerciale și tranzacții imobiliare, precum și venituri obținute prin deținerea calității de acționar sau asociat a beneficiarului de ajutor social (*Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială: Brăila, Vrancea, Timiș, Brașov, Bihor, Alba, Bacău, Buzău, Constanța, Giurgiu, Maramureș, Mehedinți, Mureș, Prahova, Suceava, Tulcea, Vaslui, Dâmbovița, Arad, Argeș, Bistrița-Năsăud, Botoșani, Călărași, Gorj, Olt, Hunedoara, Teleorman, Vâlcea, Sibiu, Covasna, Dolj, Harghita, Caraș-Severin, Ialomița, Iași, Brașov, Neamț, Sălaj și APISM București*);
- ◆ plăți nelegale estimate la suma de 2.520 mii lei acordate beneficiarilor de ajutor social care nu îndeplineau condițiile legale deoarece dețineau bunuri definite prin lege ca nefiind de strictă necesitate. Pentru aceste bunuri primăriile nu au verificat concordanța numărului de animale din evidența instituției cu numărul de animale declarat de titular și nu au stabilit venituri potențiale pe baza criteriilor legale (*Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială: Vrancea, Brașov, Bacău, Buzău, Maramureș, Suceava, Botoșani, Gorj, Harghita, Sălaj, Călărași, Timiș, Tulcea, Iași și Neamț*);

- ◆ acordarea nelegală de ajutoare sociale estimate la suma de 505 mii lei întrucât dosarele solicitanților nu conțineau toate documentele obligatorii stabilite prin lege, fișele de calcul a sumelor convenite prezentau erori, anchetele sociale nu au fost efectuate sau beneficiarii nu au depus adevăruri eliberate de agențiile județene pentru ocuparea forței de muncă care să ateste că sunt în căutarea unui loc de muncă și că nu a refuzat un loc de muncă (*Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială: Cluj, Constanța, Suceava, Bistrița-Năsăud, Călărași, Gorj, Satu Mare*);
- ◆ plăți nelegale cu titlul de ajutor social și alocație de susținere a familiei estimate la suma de 78 mii lei acordate unor persoane care dețin depozite bancare în sumă mai mare de 3 mii lei, precum și unor persoane ce realizează venituri la angajatori de pe raza altor județe decât cel de domiciliu, fără a declara cuantumul acestora (*AJPIS Bacău*);
- ◆ nu s-a făcut dovada prestării orelor de muncă obligatorii de către beneficiarii de ajutor social (*AJPIS Dolj – 102 mii lei*).

- *la acordarea alocației pentru susținerea familiei s-au constatat următoarele:*

- ◆ plăți nelegale acordate beneficiarilor de alocație pentru susținerea familiei estimate la suma de 2.004 mii lei urmare a nedeclarării tuturor veniturilor nete obținute din salarii, pensii, bugete complementare pentru persoane cu handicap, subvenții primite de la Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură pentru animalele deținute, tranzacții imobiliare, activități comerciale (*Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială: Brăila, Vrancea, Timiș, Brașov, Bihor, Alba, Constanța, Suceava, Dâmbovița, Prahova, Arad, Argeș, Botoșani, Călărași, Vâlcea, Ialomița, Gorj, Sibiu, Cluj, Buzău, Timiș, Sălaj, Tulcea, Ilfov, Caraș-Severin și Iași*);
- ◆ plăți nelegale acordate beneficiarilor de alocație pentru susținerea familiei, estimate la suma de 1.070 mii lei, care nu îndeplineau condițiile legale deoarece dețineau bunuri definite prin lege ca nefiind de strictă necesitate. Pentru aceste bunuri primăriile nu au verificat concordanța numărului de animale din evidența instituției cu numărul de animale declarat de titular și nu au stabilit venituri potențiale pe baza criteriilor legale (*Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială: Timiș, Bacău, Buzău, Galați, Maramureș, Botoșani, Harghita, Gorj, Satu Mare, Călărași, Timiș și Mehedinți*);
- ◆ plăți nelegale reprezentând alocația pentru susținerea familiei estimate la suma de 512 mii lei, întrucât nu s-a aplicat diminuarea prestației sociale proporțional cu numărul absențelor nemotivate ale copiilor din familiile beneficiare de alocație pentru susținerea familiei sau suspendarea prestației sociale în cazul copiilor care nu mai frecventau școala ori au fost exmatriculați (*Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială: Sălaj, Călărași, Brăila, Timiș, Constanța, Suceava, Mehedinți, Mureș, Bacău, Dâmbovița, Ilfov și Argeș*), precum și alte categorii de abateri.

- *la acordarea alocației de stat pentru copii s-a constatat efectuarea de plăți nelegale estimate la suma de 550 mii lei întrucât în unele situații nu au fost îndeplinite toate condițiile legale de acordare și anume:*

- ◆ nu s-a sistat plata alocației de stat pentru copii care au fost exmatriculați, au abandonat școala sau au repetat anul școlar, întrucât transmiterea documentelor justificative și a situațiilor centralizatoare privind alocația de stat pentru copii de către Inspectoratele Școlare către agențiile județene, nu s-a efectuat lunar ci numai trimestrial, existând elevi care au beneficiat nelegal de alocație de stat (*APISM București și Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială: Mureș, Harghita, Botoșani și Neamț*);
- ◆ în alte situații nu s-a sistat plata alocației de stat pentru copii exmatriculați chiar dacă transmiterea documentelor justificative și a situațiilor centralizatoare privind alocația de stat pentru copii de către Inspectoratele Școlare către agențiile județene s-a făcut lunar (*APISM București*);
- ◆ în cazul unor copii pentru care dosarele au fost puse în plată cu mare întârziere sau data de start a fost comunicată eronat, s-au efectuat plăți retroactive ale alocației de stat pentru un număr mai mare de 12 luni, deși potrivit normelor legale, în cazul primei plăți nu trebuia să se plătească retroactiv mai mult de 12 luni (*APISM București*);
- ◆ nu s-a acordat dreptul la alocația de stat pentru copii începând cu luna următoare obținerii cetățeniei, conform prevederilor legale, ci anterior acestei date, sau cazuri în care s-a acordat alocație reprezentanților legali ai copilului fără ca reprezentantul să aibă cetățenie română (*AJPIS Constanța*);
- ◆ s-a acordat alocația de stat pentru copii, tinerilor peste vârsta de 18 ani, care nu mai întruneau condițiile legale pentru acordare (*Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială: Brașov, Maramureș, Neamț și Prahova*);
- ◆ în cazul copiilor decedați instituționalizați, unele Direcții Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului nu au comunicat în timp util copiii decedați, iar unele agenții județene nu și-au îndeplinit obligația de a solicita băncilor sumele existente în conturile personale ale acestora cu titlu de alocație de stat pentru copii, precum și a dobânzilor legale. Potrivit dispozițiilor legale în vigoare, aceste sume se constituie în venituri ale bugetului de stat (*Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială: Bacău și Vaslui*);

- ◆ alocații acordate reprezentanților legali ai copilului prin mandat poștal sau cont bancar deși aceste persoane erau decedate (*Agențiile Județene pentru Plăți și Inspekție Socială: Bihor, Constanța, Mehedinți, Prahova, Argeș, Gorj și Călărași*);
- ◆ alocații de stat plătite nelegal reprezentanților legali ai căror minori au decedat (*Agențiile Județene pentru Plăți și Inspekție Socială: Brăila, Bacău, Cluj, Constanța, Satu Mare, Suceava, Vaslui, Neamț, Dâmbovița, Bistrița-Năsăud, Gorj, Olt, Teleorman, Ialomița și Sălaj*);
- ◆ în cazul unor copii instituționalizați s-a virat alocația părinților și nu în contul titularului care era copilul, alocație care se capitaliza până la vârsta de 14 ani sau respectiv 18 ani, potrivit solicitărilor făcute de titular (copil) (*AJPIS Neamț*).

- la acordarea ajutoarelor pentru încălzirea locuinței s-au constatat următoarele:

- ◆ plăți nelegale în sumă de 1.114 mii lei privind ajutoare de încălzire a locuințelor pe perioada sezonului rece deoarece fie au fost stabilite eronat (*AJPIS Timiș*), fie au fost acordate unor persoane care nu întruneau condițiile deoarece beneficiarii:
 - nu au declarat că dețin depozite bancare în cuantum mai mare de 3 mii lei sau au solicitat atât subvenții pentru încălzirea cu lemne, cât și pentru încălzirea cu gaz (*AJPIS Bacău*);
 - nu au declarat toate veniturile obținute din salarii și/sau subvenții pentru agricultura (*Agențiile Județene pentru Plăți și Inspekție Socială: Brăila, Bacău, Covasna, Dâmbovița, Ialomița și Iași*);
 - nu au declarat toate bunurile deținute care nu sunt considerate de strictă necesitate de legiuitor și care conduc la diminuarea sau excluderea acordării ajutorului pentru încălzirea locuinței (*Agențiile Județene pentru Plăți și Inspekție Socială: Giurgiu, Constanța, Botoșani, Mureș, Ialomița și Iași*).
- ◆ prestații sociale acordate nelegal estimate la suma de 366 mii lei respectiv indemnizații pentru creșterea copilului, ajutoare sociale, alocații pentru susținerea familiei, ajutoare încălzire și alocația complementară, urmare a nedeclarării veniturilor realizate în statele membre ale Uniunii Europene (*Agențiile Județene pentru Plăți și Inspekție Socială: Bacău, Timiș, Cluj, Constanța, Caraș Severin, Buzău, Vaslui și Suceava*);
- ◆ nerecuperarea unor contribuții individuale de asigurări de sănătate estimate la suma de 218 mii lei aferentă unor debitori din prestații sociale (*Agențiile Județene pentru Plăți și Inspekție Socială: Alba, Brăila, Bacău, Buzău, Maramureș, Cluj, Prahova, Suceava, Neamț, Vrancea, Bihor, Mehedinți, Vâlcea și Vaslui*);
- ◆ nu au fost emise decizii de către directorii agențiilor județene pentru plăți și inspekție socială pentru plata/modificarea/sistarea prestațiilor sociale estimate la suma de 336 mii lei și ca atare beneficiarul nu deține informații cu privire la suma acordată, la drepturile și obligațiile ce-i revin, iar posibilitatea contestării acestei decizii este îngrădită (*Agențiile Județene pentru Plăți și Inspekție Socială: Prahova, Călărași și Ilfov*);
- ◆ raportarea unor situații financiare neconforme cu realitatea ca urmare a includerii în cheltuielile și plățile efectuate și raportate, a sumelor aferente tipăririi și expedierii mandatelor poștale pentru beneficiarii de pe întreg teritoriul țării estimate la suma de 2.498 mii lei și nu numai pentru cei aflați în aria de acțiune a *APISM București*;
- ◆ neîndeplinirea atribuțiilor de urmărire și de recuperare a drepturilor de prestații sociale estimate la suma de 440 mii lei, încasate necuvenit de diverși beneficiari (*APISM București*);
- ◆ nu s-a procedat la recuperarea contribuției pentru asigurările de sănătate, prevăzute de Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, contribuție aferentă valorii debitelor din prestații sociale (*Agențiile Județene pentru Plăți și Inspekție Socială: Alba și Constanța*).

Concluzii

La Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale

- ✓ situațiile financiare încheiate de către MMFPS la data de 31.12.2011, prin prelucrarea și centralizarea tuturor datelor raportate de către entitățile din subordine nu oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată;
- ✓ modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului nu respectă în totalitate principiile de legalitate și regularitate;
- ✓ nu se urmărește realizarea integrală a obiectivelor și atribuțiilor prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea.

La Agenția Națională pentru Plăți și Inspekție Socială

- ✓ situațiile financiare încheiate pe anul 2011 de către *Agencia Națională pentru Plăți și Inspekție Socială* nu oferă o imagine fidelă și reală sub toate aspectele semnificative a activelor, poziției financiare, precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial.

Recomandări

La Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale

- ✓ elaborarea bugetului de venituri și cheltuieli corelat cu necesitățile reale de surse, fundamentate temeinic de către direcțiile/beneficiarii implicați din cadrul ministerului și de către structurile subordonate; analiza necesității menținerii unor credite bugetare și luarea măsurilor de a propune la timp Ministerului Finanțelor Publice anularea/retragerea unor credite bugetare neutilizate;
- ✓ organizarea și conducerea evidenței creditelor bugetare aprobate prin bugetul de stat pentru Asigurări și asistență socială, a creditelor deschise de repartizat, a angajamentelor bugetare și a angajamentelor legale cu utilizarea corespunzătoare a conturilor de ordine și evidență;
- ✓ la elaborarea bugetului de venituri și cheltuieli pentru aparatul propriu, cheltuielile de capital se vor fundamenta în baza notelor/documentelor scrise care să reflecte necesitățile reale ale direcțiilor din cadrul MMFPS. De asemenea, se vor asigura și sursele necesare punerii în aplicare a prevederilor Legii nr. 132/2010 privind colectarea selectivă a deșeurilor în instituțiile publice;
- ✓ analizarea sumelor care se mențin în conturile de disponibilități la finele exercițiului financiar, reprezentând prefinanțare aferentă unor proiecte ale căror contracte au fost reziliate și, în funcție de natura sumei, se va proceda la virarea la bugetul de stat, sau utilizarea acesteia cu respectarea prevederilor legale;
- ✓ analiza permanentă a sentințelor civile, rămase definitive și irevocabile la nivelul aparatului central, constituirea și evidențierea de provizioane care să acopere toate costurile aferente stingerii obligațiilor de plată, ce rezultă din aceste sentințe civile, conform reglementărilor legale în vigoare;
- ✓ organizarea și conducerea contabilității instituției astfel încât să asigure înregistrarea tuturor elementelor patrimoniale, inclusiv imobilizările necorporale, active fixe, pe bază de documente justificative;
- ✓ organizarea corespunzătoare a activității de control financiar preventiv propriu. Actualizarea deciziilor privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu, revizuirea normelor proprii, a documentelor și a circuitului acestora, precum și instruirea persoanelor împuternicite să efectueze operațiunile legate de angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare;
- ✓ finalizarea standardelor de control intern/managerial la nivelul aparatului propriu al MMFPS și elaborarea de proceduri pentru corecta gestionare a tuturor activităților specifice derulate în cadrul aparatului propriu, precum și asigurarea cadrului de implementare/integrare a procedurilor în activitatea curentă a ministerului;
- ✓ organizarea activității Compartimentului Corp Control potrivit prevederilor legale. Inventarierea tuturor entităților la care MMFPS are obligația exercitării controlului financiar de gestiune și asigurarea verificării modului în care entitățile din subordine/coordonare își îndeplinesc sarcinile stabilite prin actele normative de constituire ale acestora;
- ✓ exercitarea atribuțiilor de coordonare și monitorizare a activității comisiilor de evaluare a persoanelor cu handicap din cadrul Consiliului județean/consiliului local și al municipiului București. Inițierea unor propuneri de armonizare a cadrului legislativ în vederea desfășurării corespunzătoare a activității de reevaluare a persoanelor cu handicap;
- ✓ evaluarea distinctă a tuturor construcțiilor, a terenurilor, care figurează în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, aflate în administrarea MMFPS și evidențierea distinctă în contabilitate a acestor active (clădiri și terenuri). Cuprinderea în acțiunea de reevaluare a tuturor bunurilor (active fixe) din aceeași grupă, conform prevederilor legale, nefiind permise reevaluări parțiale ale unor active din cadrul aceleiași grupe de mijloace fixe;
- ✓ reevaluarea terenurilor și construcțiilor din patrimoniul instituției cel puțin o dată la trei ani, astfel încât valoarea bunurilor la data bilanțului să cuprindă valoarea justă, precum și delimitarea suprafețelor clădirilor și a terenurilor aferente acestora în scopul evidențierii distincte în contabilitate. Actualizarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public cu valorile reevaluate, prin promovarea de acte normative în acest sens;
- ✓ organizarea unui sistem de monitorizare a investițiilor publice prin efectuarea de controale tematice de către compartimentele cu atribuții în domeniu și raportarea datelor prin fișele de monitorizare a investițiilor publice, în concordanță cu datele din execuția centralizată și cu bugetul aprobat, în scopul evitării unor imobilizări de resurse bugetare;
- ✓ elaborarea unor proceduri clare cu privire la derularea achizițiilor publice, în etapele de elaborare, actualizare și monitorizare a Programului anual de achiziții publice;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor situațiilor în care nu s-a asigurat regularizarea subvențiilor acordate de la bugetul de stat în funcție de veniturile realizate de către beneficiarii de subvenții, conform prevederilor legale în vigoare. Înregistrarea în contabilitate a sumelor acordate în plus, stabilirea de

măsuri pentru recuperarea acestor sume conform prevederilor legale în vigoare, precum și virarea la bugetul de stat a sumelor încasate;

- ✓ stabilirea de măsuri concrete care să asigure încasarea de la Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București a sumelor reprezentând indemnizații pentru concediile medicale ale salariaților plătite inițial din credite bugetare și pentru care nu s-a urmărit recuperarea de la Fondul național unic de asigurări de sănătate, conform prevederilor OUG nr. 158/2005 și virarea sumelor recuperate la bugetul de stat;
- ✓ analiza cauzelor care au determinat angajarea creditelor bugetare ale anului 2011 în vederea efectuării de plăți pentru punerea în executare a unor sentințe civile/decizii emise de organele judecătorești, prin care MMFPS a fost obligat la plată, fără a se analiza cauzele care au determinat aceste acțiuni în instanță și fără a se urmări punerea în aplicare a sentințelor în termen, pentru a se evita plata unor sume privind executarea silită;
- ✓ implicarea MMFPS în analiza modului în care agențiile teritoriale pentru plăți și inspecție socială au stabilit, evidențiat în contabilitate și virat obligațiile de plată a contribuțiilor de asigurări sociale de sănătate, aferente lunii decembrie 2010 inclusiv dobânda și majorările de întârziere, precum și virarea acestor obligații la nivelul datorat pentru luna decembrie 2010 prevăzut de Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ analiza posibilităților de extindere a operațiunilor de transmitere a drepturilor de beneficii sociale prin intermediul unităților bancare și minimizarea costului resurselor alocate pentru atingerea rezultatelor estimate ale prestației;
- ✓ urmărirea modului în care agențiile teritoriale pentru plăți și inspecție socială se implică în stabilirea sumelor plătite necuvenit Companiei Naționale „Poșta Română” SA urmare a nerespectării prevederilor Legii bugetului de stat pe anul 2011;
- ✓ revizuirea în întregime a termenilor și condițiilor cuprinse în Convenția încheiată cu Compania Națională „Poșta Română” SA și în actele adiționale încheiate în perioada 2003-2011, astfel încât să se asigure respectarea prevederilor legale în vigoare și utilizarea eficientă a surselor bugetare;
- ✓ asigurarea unui mod de lucru unitar în sistemul informatic integrat de gestionare a prestațiilor sociale SAFIR, inclusiv a rapoartelor generate pentru evidența prestațiilor la nivelul instituțiilor subordonate ministerului și utilizarea acestora de către direcțiile de resort din MMFPS.
- ✓ reanalizarea contractului încheiat cu societatea de asigurări PAID astfel încât să fie respectate cerințele privind asigurările obligatorii prevăzute și stipulate de actele normative în vigoare.
Extinderea verificărilor prin analizarea tuturor cazurilor în care au fost emise nejustificat polițe de asigurare de către societatea de asigurare PAID, pe numele unor persoane beneficiare de ajutoare sociale care nu sunt proprietari la adresele înscrise pe polițe de asigurare sau care aveau deja încheiate polițe facultative care acopereau riscurile obligatorii prevăzute de lege și care erau valabile în anul 2011. Recuperarea sumelor plătite fără teme legal de la societatea de asigurare PAID, actualizate la data recuperării, pentru polițele emise fără respectarea prevederilor legale în vigoare;
- ✓ recuperarea conform prevederilor legale în vigoare a sumelor, reprezentând ajutor rambursabil acordat persoanelor care au dobândit o formă de protecție în România. Inițierea demersurilor posibile și necesare în scopul revizuirii și completării actelor normative care reglementează aceste drepturi;
- ✓ recuperarea conform prevederilor legale în vigoare a plăților nejustificate pentru servicii IT, în condițiile în care nu s-a făcut dovada efectuării acestora;
- ✓ organizarea evidenței contabile pentru toate operațiunile efectuate de către instituție privind polițele de asigurare obligatorii, precum și analizarea rapoartelor ce pot fi generate de Sistemul informatic integrat de gestionare a prestațiilor sociale SAFIR privind polițele emise pe numele beneficiarilor de ajutor social;
- ✓ revizuirea programelor informatice aplicate pentru realizarea diverselor rapoarte/situații din sistemul informatic SAFIR, astfel încât acesta să ofere toate datele cerute de actele normative în vigoare atât la nivel central cât și la agențiile județene pentru plăți și inspecție socială;
- ✓ organizarea și conducerea conform prevederilor legale în vigoare a evidenței contabile analitice a furnizorilor;
- ✓ stabilirea de proceduri care să asigure derularea achizițiilor publice în conformitate cu prevederile legale în vigoare.
- ✓ organizarea, evidența și raportarea angajamentelor legale, în conformitate cu prevederile Normelor metodologice privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice aprobate prin OMFP nr. 1792/2002;
- ✓ inventarierea, evaluarea, înregistrarea în evidența contabilă și prezentarea în situațiile financiare a activelor fixe necorporale de natura softurilor de concepție proprie realizate la nivelul instituției;

La Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială

La Inspecția Muncii

- ✓ întocmirea dosarului achiziției publice pentru fiecare din contractele atribuite, în conformitate cu prevederile OUG nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii;
- ✓ eficientizarea utilizării spațiului din Str. Ion Cornea, nr. 7B, precum și a editării „Revistei Obiectiv” astfel încât să fie asigurată o bună gestiune financiară a patrimoniului administrat și a resurselor publice cheltuite la nivelul instituției;
- ✓ elaborarea și respectarea unor norme procedurale unitare privind atât activitatea de executare silită a creanțelor datorate din comisionul achitat inspectoratelor teritoriale cât și raportarea datelor rezultate din această activitate, în situațiile financiare;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor lucrărilor de reparații plătite de instituție, stabilirea eventualelor cantități de lucrări decontate în plus, cuantificarea eventualelor prejudicii și recuperarea acestora, potrivit legii.

La Inspectoratul Teritorial de Muncă al Municipiului București

- ✓ analizarea, în vederea clarificării, a tuturor sumelor înregistrate în conturile de creanțe și luarea măsurilor legale care se impun în vederea recuperării în toate cazurile în care debitorii, persoane juridice, au fost radiați din Registrul Comerțului, sau pentru care există sentințe civile definitive de anulare a debitelor respective;
- ✓ analizarea și clarificarea tuturor sumelor înregistrate ca fiind încasate în plus în contul „sume în curs lămurire”, prin punerea în corespondență a acestora cu declarațiile neacoperite de plăți, precum și identificarea sumelor pentru care s-a împlinit termenul de prescripție a dreptului de a mai fi solicitate și virarea acestora pe destinațiile legale;
- ✓ verificarea în cadrul atribuțiilor specifice a respectării prevederilor Legii nr. 329/2009 de către toți angajatorii cuprinși în baza de date a Casei de Pensii a Municipiului București și dispunerea măsurilor prevăzute de lege.

La Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială

- ✓ extinderea verificărilor asupra modului de acordare a indemnizației pentru creșterea copilului, a ajutorului social, a alocației de stat pentru copii și a alocației pentru susținerea familiei la nivelul tuturor agențiilor județene pentru plăți și inspecție socială în vederea identificării sumelor plătite nelegal;
- ✓ dispunerea de măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciilor, evidențierea acestora în contabilitate și luarea măsurilor de recuperare în cazul constatării unor plăți nelegale;
- ✓ utilizarea de către agențiile județene pentru plăți și inspecție socială a tuturor informațiilor deținute de alte instituții publice cu privire la veniturile obținute de către beneficiarii de prestații sociale sau orice alte informații care ar putea conduce la diminuarea/sistarea drepturilor la o prestație socială, în cazul în care aceste drepturi sunt obținute fraudulos.

Măsuri operative la nivelul ordonatorului principal de credite MMFPS

- ◆ s-au constituit provizioane cu sumele reprezentând contribuțiile angajatorului aferente drepturilor plătite în anul 2011. Au fost înregistrate în patrimoniul MMFPS lucrările de cercetare-dezvoltare efectuate și plătite;
- ◆ s-a dispus constituirea comisiei pentru reevaluarea construcțiilor și terenurilor aflate în patrimoniul MMFPS;
- ◆ au fost inițiate demersuri în vederea recuperării de la Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București a sumelor provenind din plata indemnizațiilor pentru concediile medicale ale salariaților instituției, neregularizate conform prevederilor legale;
- ◆ a fost înregistrat în evidența contabilă debitul reprezentând plata nelegală din sursele primite de la bugetul de stat, a unor drepturi de pensie care se suportă din bugetul asigurărilor sociale de stat;
- ◆ cu privire la atribuțiile de control privind încadrarea în grade de handicap și acordarea certificatelor aferente, prin reevaluarea gradului de handicap al persoanelor cu handicap semnalate care au beneficiat nelegal de drepturi acordate de la bugetul de stat, a fost solicitată de la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sibiu, lista nominală a persoanelor supuse procesului de reevaluare pentru care s-au emis decizii de anulare a certificatelor de încadrare în grad de handicap și la care acesta a sistat drepturile.

OPINIA DE AUDIT: *Opinie adversă*

Având în vedere concluziile rezultate din misiunea de audit financiar desfășurată la MMFPS și la unitățile din subordine, a fost exprimată o **opinie adversă** deoarece situațiile financiare pe anul 2011 ale Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale nu oferă o imagine fidelă și reală sub toate aspectele semnificative a activelor, poziției financiare, precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial.

Pentru valorificarea constatărilor au fost emise decizii prin care s-a dispus înlăturarea abaterilor constatate de către Curtea de Conturi și intrarea în legalitate.

Scurtă prezentare Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului.

MADR este autoritatea publică centrală responsabilă cu aplicarea strategiei și Programului de guvernare, cu rol în elaborarea și implementarea strategiilor naționale sectoriale în domeniile agriculturii și producției alimentare, dezvoltării rurale, pescuitului și acvaculturii, îmbunătățirilor funciare, precum și în domeniile conexe: fitosanitar, cercetarea științifică de specialitate, conservarea și managementul durabil al solurilor și al resurselor genetice vegetale și animale.

Misiunea de audit financiar a fost efectuată în conformitate cu standardele proprii de audit ale Curții de Conturi, elaborate în baza standardelor internaționale de audit, și a vizat activitatea *administrației centrale a MADR, a Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, a Agenției Naționale de Pescuit și Acvacultură*, precum și a celor 36 de oficii de studii pedologice și agrochimice județene - servicii publice deconcentrate cu finanțare din venituri proprii aflate în subordinea ministerului.

Misiunea de audit a vizat *situațiile financiare ale anului 2011* ale administrației centrale a ministerului, precum și ale oficiilor de studii pedologice și agrochimice județene.

Ca urmare a auditării situațiilor financiare au rezultat **constatările** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Elaborarea și fundamentarea proiectului bugetului pe anul 2011 și autorizarea, legalitatea și necesitatea modificărilor aduse bugetului aprobat

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) ♦ ca urmare a verificărilor privind modul de fundamentare a veniturilor proprii ale MADR - administrația centrală și ale instituțiilor publice din subordinea ministerului finanțate mixt și integral din venituri proprii, precum și a eventualelor discrepante semnificative între estimările de venituri și execuția bugetară aferentă anului 2011, echipa de audit a constatat faptul că nu s-a efectuat o fundamentare judicioasă a bugetelor de venituri și cheltuieli, bazată pe metode de dimensionare adaptate la specificul activităților ministerului și care să răspundă cerințelor de raționalizare solicitate prin scrisoarea cadru formulată de Ministerul Finanțelor Publice.

Astfel, pe baza raționamentului profesional, echipa de audit a selectat instituțiile publice cu un grad de realizare a veniturilor de până la 50%, respectiv Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (0%) și MADR - administrația centrală (30%) și, ca urmare a aplicării procedurilor specifice de fond, s-a constatat faptul că în cazul ambelor entități, veniturile proprii prevăzute în bugetele definitive au fost supradimensionate nejustificat, valoarea estimată a abaterii fiind în sumă estimată de 34.586 mii lei.

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare, obiectiv în cadrul căruia s-au verificat următoarele aspecte

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) ♦ ca urmare a verificării exactității și realității datelor obținute de către MADR prin centralizarea situațiilor financiare ale unităților din subordine aferente anului 2011, s-a constatat faptul că în contul de execuție centralizat (coloana „Cheltuieli efective”) a fost preluată în plus, din contul de execuție al APIA, suma de 1.453.659 mii lei, astfel că situațiile financiare centralizate la nivelul ministerului la acest capitol au fost mai mari cu suma menționată. În timpul controlului abaterea a fost înlăturată.

La oficiile de studii pedologice și agrochimice (OJSPA) ♦ nu se conduce contabilitatea sintetică și analitică a contului „Furnizori” și a contului „Clienți” (OJSPA: Alba, Brăila și Gorj);

♦ menținerea în contul „Provizioane pentru litigii” a unor sume pentru care plata a devenit exigibilă (OJSPA: Arad, Brăila, Constanța, Mureș și Suceava);

♦ soldul contului special 8067 „Angajamente legale” nu reflectă toate angajamentele rămase neachitate, respectiv datorii față de salariați, terți și bugetul general consolidat, în valoare totală de 30 mii lei (OJSPA: Arad, Brașov, Brăila, Călărași, Galați și Iași);

♦ nu s-au înregistrat în evidența contabilă în anul 2011, în conturile corespunzătoare de active fixe necorporale, licențele pentru programele informatice achiziționate, înregistrând aceste bunuri cu întreaga lor valoare la cheltuielile operaționale ale perioadei și nu treptat, prin înregistrarea la cheltuieli a amortizării acestora începând cu luna următoare punerii în funcțiune, în funcție de durata normală de funcționare de până la 5 ani, cu aprobarea ordonatorului de credite (OJSPA: Brăila și Mureș);

♦ nu au fost raportate în contul de execuție încasări realizate și drepturi constatate de încasat (OJSPA: Brăila, Vâlcea și Vaslui);

- ▶ s-au stabilit eronat duratele normale de utilizare la unele active fixe corporale și necorporale amortizabile existente în patrimoniu, având influență asupra modului de calcul al amortizării și de recuperare a valorii de intrare a activelor fixe, rezultând o diferență de amortizare neevidențiată în cheltuielile anului 2011 în sumă totală de 45 mii lei (OJSPA Brăila).

La Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA)

- ▶ din verificarea soldurilor din balanțele de verificare întocmite la finele anului 2010 și la luna ianuarie a anului 2011 a rezultat o diferență de 21.823 mii lei între soldul final și soldul inițial. În timpul acțiunii de audit au fost efectuate regularizări ale operațiunilor care au generat abaterea astfel că soldurile au fost puse în concordanță;
- ▶ nu a fost înregistrată corect în evidența contabilă contravaloarea primelor acordate personalului care a fost transferat în anul 2008 la centrele județene, astfel încât contul „Avansuri acordate personalului” prezintă la finele anului 2011 un sold nereal. În timpul acțiunii de audit din soldul de 109 mii lei a fost clarificată și regularizată suma de 105 mii lei reprezentând rețineri aferente primelor acordate în avans, înregistrate în statele de plată întocmite la centrele județene. Pentru diferența neclarificată a fost emisă decizie.

La Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA)

- ▶ nu s-a identificat și înregistrat distinct în contul „Fondul bunurilor aparținând domeniului privat al statului” bunurile aparținând domeniului privat al statului, așa cum sunt reglementate de prevederile OMFP nr. 1917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia.

La Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (APDRP)

- ▶ evidențierea unor cheltuieli în suma de 289 mii lei aferente lunii decembrie 2010, în luna ianuarie 2011, contrar principiului contabilității pe baza de angajamente potrivit căruia cheltuielile se raportează în exercițiul la care se referă, fără a se ține seama de data plății cheltuielilor;
- ▶ efectuarea de înregistrări eronate, în sensul dublei înregistrări a amortizării activelor fixe aferente lunilor februarie și august 2011, în valoare totală de 364 mii lei.

Laboratorul Central pentru Calitatea Semințelor și Materialului Săditor

- ▶ înregistrarea eronată în contul „Contribuția angajatorilor pentru concedii medicale și indemnizații” în loc de contul „Debitori”, a sumei reprezentând contravaloarea indemnizațiilor pentru concediile medicale plătite angajaților din fondul de salarii, care trebuia recuperată de la FNUASS.

Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern (inclusiv audit intern) la entitățile auditate și stabilirea legăturii de cauzalitate dintre rezultatele acestei verificări și deficiențele constatate de către Curtea de Conturi în activitatea entitățile verificate

La nivelul administrației centrale a MADR

- ▶ ca urmare a verificărilor efectuate în vederea evaluării capacității sistemului de control intern al ministerului de a preveni, detecta și corecta erorile/abaterile care puteau apărea în cadrul activității desfășurate de acesta în perioada auditată, s-a constatat faptul că există deficiențe semnificative în ceea ce privește implementarea Programului de dezvoltare a sistemului de control managerial, respectiv a standardelor de control intern aferente mediului de control, performanței și managementului riscului, informării și comunicării, activităților propriu-zise de control, precum și monitorizarea și evaluarea acestuia, atât la nivelul administrației centrale a ministerului cât și la nivelul structurilor din subordinea/autoritatea/coordonarea acestuia, astfel:

- *evaluarea sistemului de control intern:*

- procedurile operaționale nu includ și descrieri referitoare la controlul intern, procedura de sistem privind managementul riscurilor fiind în curs de implementare (inclusiv Registrul riscurilor);
- nu au fost stabilite categoriile de funcții sensibile și procedura de gestionare a acestora;
- sistemul de informare nu permite conducerii ministerului să monitorizeze în mod eficient obiectivele și activitățile stabilite;
- nu există procedură care să stabilească regimul circulației și arhivarea documentelor;
- procedurile anticorupție sunt în curs de implementare;
- nu există o procedură de revizuire a structurii și funcționării departamentelor, direcțiilor, serviciilor sau birourilor;
- nu au fost implementate toate măsurile menite să îmbunătățească parametrii de îndeplinire a activităților de către angajați și corectarea erorilor;

- *evaluarea auditului intern:*

- în Planul de audit intern pentru anul 2011 nu au fost cuprinse și misiuni de evaluare a activității de audit din cadrul entităților publice aflate în subordine/sub autoritate/în coordonare ca urmare a deficitului de personal, la compartimentul de audit intern fiind, la acel moment, încadrați un număr de 7 funcționari publici. De asemenea, ca urmare a restructurării și reorganizării ministerului, în

anul 2010 s-au desființat compartimentele de audit intern din cadrul direcțiilor agricole, fapt semnalat și de camerele de conturi Brașov și Tulcea;

- *evaluarea sistemului contabil:*
 - nu există o procedură care să prevadă supervizarea activității desfășurate de personalul cu atribuții financiar-contabile, nu există personal nominalizat pentru efectuarea de modificări în baza de date și nu există o procedură care să reglementeze modul de arhivare a documentelor financiar-contabile;
- *evaluarea sistemului IT:*
 - procedurile de securitate a datelor nu au fost implementate și nu se utilizează echipamente/programe speciale de protecție privind securitatea rețelei;
 - informațiile în sistem nu se transmit criptat.
- abateri similare cu cele de la nivelul administrației centrale a ministerului au fost constatate și la OJSPA: Alba, Arad, Bihor, Brașov, Brăila, Călărași, Dolj, Dâmbovița, Galați, Giurgiu, Gorj, Hunedoara, Iași, Maramureș, Mehedinți, Mureș, Neamț, Prahova, Suceava, Timiș, Vaslui și Vâlcea.

La nivelul oficiilor de studii pedologice și agrochimice

Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat, în cuantumul și la termenele stabilite de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora

La Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură ▶ au fost constatate creanțe ale bugetului de stat în sumă de 1.365 mii lei rezultate din diminuarea veniturilor bugetului de stat ca urmare a nerecuperării sumei în cauză de la Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate, reprezentând sume achitate de angajator beneficiarilor de concedii medicale care depășesc valoarea contribuției datorată de angajator pentru concedii și indemnizații de asigurări sociale de sănătate.

La Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA) ▶ neurmărirea respectării clauzelor contractuale referitoare la termenele de plată și necalcularea de penalități de întârziere pentru neachitarea ori achitarea cu întârziere a redevenței/chiriei datorate de concesionari/chiriași.

În timpul auditului ANPA a calculat și facturat penalități de întârziere pentru neplata la termen a obligațiilor contractuale pentru cei 27 de clienți, cu care ANPA avea încheiate contracte pentru o suprafață de teren de peste 50 ha, în sumă de 70 mii lei.

La Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit ▶ neluarea măsurilor legale și nerespectarea tuturor procedurilor operaționale de către conducerea APDRP în vederea recuperării sumei de 2.375 mii lei la bugetul de stat, reprezentând cheltuieli directe pentru asistență tehnică din FEADR.

Calitatea gestiunii economico-financiare

La nivelul administrației centrale a MADR ▶ au fost stabilite în mod eronat drepturile salariale acordate personalului din cadrul Laboratorului Central pentru Calitatea Semințelor și Materialului Săditor ca urmare a aplicării grilei de salarizare a funcționarilor publici ai aparatului central al MADR și nu a grilei de salarizare aferentă unităților subordonate ministerului, valoarea plăților nelegale efectuate fiind de 12 mii lei;

▶ nu au fost inițiate, în termenul legal de prescripție, măsurile legale care se impuneau în vederea încasării unor creanțe (chirii) convenite bugetului de stat, precum și achitarea de la bugetul de stat a unor daune stabilite de instanțele judecătorești competente pentru nerespectarea de către persoane din cadrul ministerului a unor clauze contractuale, valoarea totală a abaterilor de la legalitate și regularitate fiind în sumă estimată de 1.668 mii lei, exclusiv obligațiile accesorii (dobânzi și penalități de întârziere).

La Oficiile județene de studii pedologice și agrochimice (OJSPA) ▶ La OJSPA Iași, în ceea ce privește organizarea, efectuarea și valorificarea rezultatelor acțiunii de inventariere generală anuală, au fost constatate următoarele abateri de la legalitate și regularitate:

- nu au fost inventariate toate elementele patrimoniale de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, respectiv, terenurile, creanțele și obligațiile față de terți;
- nerespectarea normelor de utilizare și de completare a listelor de inventariere (a modelului tipizat), pe locuri de depozitare, pe gestiuni și pe categorii de bunuri, și pe liste separate a rezultatelor inventarierii bunurilor proprietate publică și/sau privată a statului aflate în administrarea unității;
- nevalorificarea rezultatelor acțiunii de inventariere, respectiv, punerea de acord a rezultatelor acestei acțiuni cu datele din evidența tehnico-operativă și a celor din evidența contabilă în vederea eliminării tuturor neconcordanțelor existente;
- registrul inventar este incomplet, nefiind înscrise rezultatele inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, grupate după natura lor, conform posturilor din bilanț;

- nu s-a urmărit cu ocazia inventarierii generale, clarificarea/înlăturarea neconcordanțelor existente între soldurile faptice menționate în listele de inventariere și soldurile din evidența contabilă tehnico-operativă în legătură cu materiale de natura obiectelor de inventar și/sau date în folosință, activele fixe corporale și a creanțelor (OJSPA: Arad, Brăila, Călărași, Galați, Gorj, Hunedoara, Iași, Teleorman și OJSPA Vâlcea).
- ◆ nu s-au evaluat terenurile aflate în administrare (OJSPA: Alba, Bihor, Brașov, Hunedoara, Iași, Mureș, Satu Mare și Sibiu);
- ◆ majorarea nelegală a cheltuielilor de personal, cu suma de 1.986 mii lei, pentru care au fost calculate accesorii în sumă de 7 mii lei, prin acordarea unor salarii și a unor drepturi cu încălcarea prevederilor legale, care au vizat:
 - încadrarea eronată în clasele și treptele de salarizare;
 - acordarea unor premieri care exced prevederilor legale;
 - acordare nelegală a salariului de merit;
 - acordarea tichetelor de masă și cadou cu încălcarea prevederilor legale;
 - acordarea unor sporuri peste nivelul stabilit prin actele normative sau care nu erau prevăzute;
 - neaplicarea reducerilor în conformitate cu actele normative privind unele măsuri necesare în vederea restabilirii echilibrului bugetar.

Abaterile au fost identificate la OJSPA: Călărași, Brăila, Galați, Ialomița, Maramureș, Mehedinți, Prahova, Sălaj, Suceava și Teleorman.

Au fost încălcate prevederile Legii nr. 330/2009, Legii nr. 285/2010 privind salarizarea în anul 2011 a personalului plătit din fonduri publice, Legii nr. 118/2010 privind unele măsuri necesare în vederea restabilirii echilibrului bugetar;

- ◆ efectuarea de cheltuieli, neprevăzute de legislația în vigoare, în sumă de 484 mii lei, prin decontarea fără bază legală a unor cheltuieli de transport reprezentând cheltuieli cu naveta unor angajați din cadrul unităților verificate (OJSPA: Mureș, Arad, Hunedoara, Mureș, Prahova, Suceava și Timiș);
- ◆ nu au fost inițiate, în termenul legal de prescripție, măsurile legale care se impuneau în vederea încasării unor creanțe cuvenite bugetului de stat în sumă de 43 mii lei (OJSPA: Gorj, Mehedinți și Suceava);
- ◆ din verificarea efectuată privind modul de constituire a veniturilor încasate, în baza contractelor încheiate cu DADR, s-a reținut că la contractarea și facturarea lucrărilor efectuate (studii pedologice și agrochimice pentru realizarea/reactualizarea Sistemului județean și național de monitorizare sol-teren pentru agricultură – având ca sursă de finanțare bugetul de stat), entitățile auditate au practicat tarife superioare celor reglementate legal, ceea ce a determinat încasarea de la DADR și, implicit, de la bugetul de stat, a unor sume mai mari decât cele cuvenite (OJSPA: Bacău, Prahova și OJSPA Vâlcea).

La Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură

- ◆ APIA - aparatul central - nu a transferat către centrele județene (structuri ale APIA cu personalitate juridică), 11 clădiri aparținând domeniului public al statului, clădiri pe care acestea din urmă le administrează, dar sunt în folosința centrelor județene;
- ◆ existența unor creanțe prescrise, sau nerecuperabile, reprezentând debite stabilite în sarcina producătorilor agricoli care au beneficiat în anul 2007 de sprijin financiar necuvenit acordat de la bugetul statului;
- ◆ pentru debitele nerecuperate nu au fost calculate accesorii sub forma dobânzilor și penalităților, acestea fiind stabilite în timpul misiunii de audit la nivelul de 113 mii lei;
- ◆ nu au fost calculate și înregistrate în evidența financiar-contabilă dobânzi aferente contravalorii ajutorului acordat necuvenit beneficiarilor ajutoarelor de stat în sumă de 384 mii lei.

La Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA)

- ◆ nu a fost efectuată inventarierea tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege. Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA) nu a inclus în bilanțul contabil încheiat la data de 31.12.2011 rezultatele inventarierii, datorită faptului că aceasta s-a finalizat la o dată ulterioară depunerii situațiilor financiare, fiind încălcate prevederile OMFP nr. 2861/2009;
- ◆ nu a fost efectuată reevaluarea tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege;
- ◆ nu a fost efectuată înregistrarea și evaluarea elementelor patrimoniale, aparținând domeniului public al statului, preluate de la Agenția Domeniilor Statului;
- ◆ nu s-au inițiat măsurile legale pentru operarea modificărilor intervenite în patrimoniul public al statului pe care îl administrează. Conform prevederilor HG nr. 1705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, ANPA trebuia să se înregistreze în calitate de administrator al suprafețelor de teren aparținând domeniului public al statului preluate de la Agenția Domeniului Statului;
- ◆ ANPA nu are încheiate contracte de arendă sau concesiune pentru întreaga suprafață de teren de 61.265,13 ha pe care a preluat-o de la Agenția Domeniilor Statului, conform procesului-verbal de

predare-preluare.

Din verificările efectuate potrivit evidenței prezentate de ANPA, rezultă o diferență de 17.700,88 ha de teren pentru care nu se poate stabili starea de fapt la momentul auditului, respectiv dacă aceste suprafețe de teren sunt pârloagă sau sunt utilizate în mod nelegal de alte persoane fizice sau juridice.

La Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit

- ◆ neînscriserea la Registrul de Cadastru și Publicitate Imobiliară al sectorului 3 București și al municipiului Arad, a două bunuri care alcătuiesc domeniul public al statului, reprezentând clădiri aflate în administrare APDRP, în valoare de 2.043 mii lei;
- ◆ plata nelegală a sumei de 18 mii lei către Siveco Romania SA, reprezentând suport tehnic aferent lunii octombrie pentru produse software licențiate Siveco, fără a avea la bază un contract legal încheiat și fără a fi justificate sub nicio formă serviciile plătite.

Recomandări

- ✓ *fundamentarea judicioasă a bugetelor de venituri și cheltuieli, bazată pe metode de dimensionare adaptate la specificul activităților ministerului și care să răspundă cerințelor de raționalizare;*
- ✓ *inițierea tuturor măsurilor care se impun în vederea implementării unui control intern care să reducă la minim riscul de neprevenire, nedepistare și necorectare a rispei, fraudei, erorilor și gestionării deficitare;*
- ✓ *reanalizarea structurilor organizatorice și a schemelor de personal în ceea ce privește activitatea de audit intern, atât la nivelul administrației centrale a ministerului, cât și la entitățile din subordinea acestuia, astfel încât să se asigure respectarea prevederilor punctului 3.1 din Anexa la OMFP nr. 38/2003;*
- ✓ *inițierea tuturor măsurilor legale care se impun în vederea identificării persoanelor răspunzătoare pentru nerealizarea unei bune gestiuni financiare ca urmare a neasigurării legalității și regularității în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public, precum și a măsurilor de recuperare a prejudiciului creat bugetului de stat și constatat, în timpul misiunii de audit, ca fiind în sumă de 1.679 mii lei;*
- ✓ *identificarea tuturor documentelor necesare determinării provenienței sumei de 34.566 mii lei înregistrate în contul 4612 „Debitori peste 1 an”, la 31.12.2011, precum și inițierea tuturor măsurilor care se impun în vederea asigurării respectării bunei gestiuni financiare;*
- ✓ *elaborarea și implementarea unei proceduri privind urmărirea încasării la termen a creanțelor MADR în care să fie stabilite atribuții clare pentru toate compartimentele/persoanele implicate.*

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Procesele verbale de constatare întocmite la administrația centrală a MADR, Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, Agenția Națională de Pescuit și Acvacultură, Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, Laboratorul Central pentru Calitatea Semințelor și Materialului Săditor, precum și la cele 36 de oficii de studii pedologice și agrochimice județene au fost emise 35 decizii prin care au fost dispuse 202 măsuri în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, și implicit intrarea în legalitate.

Totodată au fost emise 4 certificate de conformitate la Oficiile de Studii Pedologice Buzău, Botoșani, Cluj și Vrancea.

OPINIA DE AUDIT: Opinie adversă

Această opinie a fost exprimată ca urmare a faptului că:

- la nivelul administrației centrale a Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, al Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, al Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură, al Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit și Laboratorul Central pentru Calitatea Semințelor și Materialului Săditor s-au constatat abateri de la legalitate și regularitate ce au avut drept consecință diminuarea nelegală a patrimoniului public și privat al statului;
- la nivelul oficiilor de studii pedologice și agrochimice au existat abateri de la legalitate și regularitate, constatate de către auditorii publici externi ai camerelor de conturi județene;
- valoarea cumulată a erorilor materiale constatate la nivelul aparatului propriu al unităților verificate, se situează peste pragul de semnificație.

Scurtă prezentare Ministerul Mediului și Pădurilor realizează politica în domeniile mediului și gospodăririi apelor la nivel național, elaborează strategia și reglementările specifice de dezvoltare și armonizare a acestor activități în cadrul politicii generale a Guvernului, asigură și coordonează aplicarea strategiei Guvernului în domeniile sale de competență, îndeplinind rolul de autoritate de stat, de sinteză, coordonare, inspecție și control în aceste domenii.

Cadrul legal care reglementează funcționarea entității este dat de Hotărârea de Guvern nr. 544/2012 *privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului și Pădurilor*.

Evaluarea sistemelor de management și control intern (inclusiv audit intern)

Constatări

- ▶ nu s-a procedat la detalierea, prin liste de verificare (check-list), a obiectivelor verificării, pentru fiecare operațiune cuprinsă în cadrul specific al entității publice;
- ▶ nespecificarea, în cadrul ordinelor de numire ale persoanelor care exercită controlul financiar preventiv, a limitelor de competență;
- ▶ neevaluarea persoanelor care au desfășurat activități de control financiar preventiv propriu în anul 2011;
- ▶ necompletarea, potrivit prevederilor legale, a registrelor privind operațiunile prezentate la viza CFP;
- ▶ neluarea tuturor măsurilor în vederea elaborării și aprobării unui regulament/mod de organizare și de lucru pentru Comisia de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică a dezvoltării sistemului de control managerial;
- ▶ neraportarea de către entitățile aflate în coordonarea Ministerului Mediului și Pădurilor a stadiului implementării și dezvoltării sistemelor de control intern/managerial.

Inventarierea și evaluarea bunurilor aparținând domeniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale aflate în administrarea entității

Constatări

- ▶ neactualizarea Anexei nr.12 la HG nr. 1705/2006 *pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, cu valoarea bunurilor transferate și date în administrarea *Administrației Naționale „Apele Române” (ANAR)*, entitate aflată în coordonarea Ministerului Mediului și Pădurilor;
- ▶ nu a fost clarificată situația juridică a clădirii, deținută de Administrația Fondului pentru Mediu, situată în București, Splaiul Independenței nr. 294, Sector 6, în suprafață de 597 mp, în conformitate cu prevederile legale referitoare la proprietatea publică și regimul juridic al acesteia.

Modul de constituire, utilizare și gestionare a resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă

Constatări

- ▶ Ministerul Mediului și Pădurilor nu a întreprins toate măsurile în vederea îndeplinirii atribuțiilor prevăzute de lege referitoare la urmărirea, verificarea și inspectarea realizării obligațiilor de mediu ce decurg din contractul de privatizare a SNP Petrom SA;
- ▶ nu au fost luate toate măsurile ce se impuneau în vederea solicitării și asigurării prin bugetele de venituri și cheltuieli ale deținătorilor de baraje și lacuri de acumulare, a unor surse financiare necesare finalizării și funcționării în condiții de siguranță a barajelor și lacurilor de acumulare, astfel a rezultat faptul că dintr-un total de 180 de baraje de importanță excepțională și deosebită un număr de 74 baraje nu erau autorizate să funcționeze în condiții de siguranță;
- ▶ nu au fost întreprinse toate măsurile în vederea aprobării listelor siturilor contaminate istoric, orfane, abandonate și lista siturilor contaminate actual, astfel nu au fost stabilite și prevăzute în documentele cadastrale, restricțiile de utilizare a terenurilor cuprinse în siturile contaminate; neidentificarea situațiilor în care se pot aduce prejudicii solului și subsolului în vederea stabilirii responsabilităților pentru refacerea mediului geologic.

Abateri referitoare la nerespectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în administrarea patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, precum și în utilizarea fondurilor publice

Constatări

- ▶ au fost constatate abateri cu privire la nerespectarea prevederilor OUG nr. 34/2006 *privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, respectiv:*
 - fundamentarea necorespunzătoare a valorii estimate a achiziției serviciilor privind inventarierea fondului forestier național;

- nespecificarea în caietul de sarcini a cerințelor și a caracteristicilor de natură tehnică de descriere și cuantificare a serviciilor ce urmau a fi contractate în funcție de necesitățile autorității contractante;
- nespecificarea în acordul cadru, încheiat cu Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice (ICAS), a prețului/tarifului unitar sau prețurilor/tarifelor unitare;
- transmiterea anunțului de atribuire a acordului cadru nr. 19/19.04.2011 și a contractului subsecvent I/19.04.2011, încheiate cu ICAS, s-a realizat cu depășirea termenului legal, iar după încheierea contractului de achiziții publice subsecvent nr. II/2011, entitatea nu a transmis spre publicare în SEAP un anunț de atribuire;
- atribuirea contractului subsecvent nr. I/2011, încheiat cu ICAS, s-a făcut fără a fi vizat de controlul financiar preventiv delegat;
- ◆ entitatea a efectuat plăți în sumă de 4.882 mii lei fără întocmirea documentelor justificative prevăzute în contracte, respectiv a proceselor verbale de recepție a lucrărilor executate;
- ◆ nu au fost actualizate, cu suma de 92.745 mii lei, devizele generale pentru obiectivele de investiții sau lucrări de intervenție, la data modificării de către ordonatorul principal de credite a listei obiectivelor de investiții;
- ◆ majorarea nejustificată cu suma de 1.997 mii lei a valorii actualizate a unor obiective de investiții, prin aplicarea eronată a procentului de 5% (reprezentând diferența dintre 24% valoarea noului TVA și 19% valoarea vechiului TVA) la valoarea rămasă de executat;
- ◆ fundamentarea necorespunzătoare a programului de investiții pe anul 2011, respectiv depășirea cu suma de 1.130 mii lei, a valorii actualizate a unor obiective de investiții.

Recomandări

- ✓ *elaborarea și aprobarea unui regulament/mod de organizare și de lucru pentru Comisia de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică a dezvoltării sistemului de control managerial al Ministerului Mediului și Pădurilor;*
- ✓ *raportarea stadiului implementării și dezvoltării sistemelor de control intern/managerial ale entităților aflate în coordonarea Ministerului Mediului și Pădurilor;*
- ✓ *actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului potrivit Anexei nr. 12 la HG nr. 1705/2006, cu valorile bunurilor aparținând domeniului public al statului transferate și/sau date în administrare unor entități aflate în coordonarea Ministerului Mediului și Pădurilor;*
- ✓ *clarificarea situației juridice a clădirii deținute de Administrația Fondului pentru Mediu;*
- ✓ *analizarea și stabilirea cauzelor și împrejurărilor apariției litigiului cu SC OMV Petrom SA, urmând ca, în funcție de soluția pronunțată de instanța de judecată, să se dispună măsuri în consecință;*
- ✓ *întocmirea și prezentarea unor situații financiare corecte, prin clarificarea, împreună cu Ministerul Finanțelor Publice, a aspectelor referitoare la înregistrarea în evidența contabilă și prezentarea obligațiilor de mediu asumate prin contractul de privatizare a SNP Petrom SA;*
- ✓ *aplicarea prevederilor legale referitoare la atribuirea și asigurarea, prin ministrul mediului și pădurilor, a calității de Președinte al Comitetului de avizare/aprobare pentru probleme de mediu cu SNP Petrom SA;*
- ✓ *aprobarea, prin ordin comun al conducătorilor autorității publice centrale pentru protecția mediului și dezvoltare durabilă, autorității publice centrale în domeniile economiei și finanțelor și autorității publice centrale în domeniul agriculturii și dezvoltării rurale, a listei siturilor contaminate istoric, orfane, abandonate și lista siturilor contaminate actual;*
- ✓ *realizarea unei gestiuni financiare adecvate prin asigurarea legalității, regularității, economicității, eficacității și eficienței în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public, care impune aplicarea și respectarea cu strictețe a prevederilor legale privind achizițiile publice și controlul financiar preventiv;*
- ✓ *recepția serviciilor prestate pentru realizarea Inventarului forestier național în conformitate cu prevederile contractelor subsecvente și recuperarea eventualelor sume decontate nejustificat;*
- ✓ *actualizarea devizelor generale aferente obiectivelor de investiții sau lucrări de intervenție, la data modificării de către ordonatorul principal de credite a listei obiectivelor de investiții;*
- ✓ *corectarea, acolo unde se impune, a valorii actualizate a obiectivelor de investiții, majorată artificial prin aplicarea eronată a procentului de 5% (reprezentând diferența dintre 24% valoarea noului TVA și 19% valoarea vechiului TVA) la valoarea rămasă de executat;*
- ✓ *identificarea obiectivelor de investiții realizate cu depășirea valorii actualizate și supunerea spre aprobare a documentațiilor tehnico-economice aferente acestor depășiri.*

OPINIA DE AUDIT: *Opinie adversă*

Auditorii publici externi au exprimat o **opinie adversă** deoarece la un număr semnificativ de operațiuni s-a constatat că nu s-au respectat principiile legalității, economicității, eficienței și eficacității.

Ministerul Transporturilor și Infrastructurii

Scurtă prezentare *Ministerul Transporturilor și Infrastructurii (MTI)* este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului.

Misiunea de audit financiar a contului de execuție a bugetului Ministerului Transporturilor și Infrastructurii pe anul 2011 s-a desfășurat la sediul acestui minister și la următoarele unități subordonate:

- *Autoritatea Feroviară Română;*
- *Centrul de Investigații și Analiza pentru Siguranța Aviației Civile;*
- *cele 15 Spitale din rețeaua transporturilor (Spitalul Clinic Căi Ferate nr. 1 Witting București, Spitalul Clinic Căi Ferate nr. 2 București, Spitalul Clinic Căi Ferate Iași, Spitalul Clinic Căi Ferate Cluj-Napoca, Spitalul Clinic Căi Ferate Timișoara, Spitalul General Căi Ferate Ploiești, Spitalul General Căi Ferate Galați, Spitalul Clinic Căi Ferate Constanța, Spitalul General Căi Ferate Brașov, Spitalul General Căi Ferate Pașcani, Spitalul General Căi Ferate Simeria, Spitalul Clinic Căi Ferate Oradea, Spitalul Clinic Căi Ferate Craiova, Spitalul General Căi Ferate Sibiu, Spitalul General Căi Ferate Drobeta-Turnu Severin).*

Execuția bugetului pe anul 2011

Constatări ➤ neefectuarea analizei lunare a necesității menținerii unor credite bugetare și neluarea măsurilor de a se propune MFP anularea și/sau retragerea acestora ca fiind neutilizate.

Legalitatea, economicitatea, eficiența și eficacitatea utilizării fondurilor alocate din Fondul de rezervă, în concordanță cu necesitatea alocării acestor fonduri în regim de urgență sau pentru cheltuieli neprevăzute

Constatări

La Ministerul Transporturilor și Infrastructurii

- fundamentarea neconformă a sumelor solicitate din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului (FRBDG) pe anul 2011, întrucât:
 - din suma de 581,8 milioane lei aprobată a se utiliza din fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, au fost deschise credite bugetare de 471,4 milioane lei (81% din suma aprobată);
 - din creditele bugetare deschise în sumă de 471,39 milioane lei:
 - suma de 356,4 milioane lei (61,2% din suma aprobată) a fost utilizată potrivit destinațiilor prevăzute prin hotărâri ale Guvernului;
 - suma de 115,0 milioane lei (19,8% din suma aprobată) nu a fost utilizată potrivit destinației legale, la data auditului fiind neutilizată la dispoziția CN CFR SA;
 - pentru suma de 110,4 milioane lei (19% din suma aprobată) nu au fost deschise credite bugetare.
- imobilizarea la dispoziția ordonatorului principal de credite a sumelor din Fondul de rezervă fără a fi folosite pe parcursul exercițiului bugetar pentru care a fost acordată. Astfel:
 - prin HG nr. 640/2011, s-a aprobat suplimentarea bugetului Ministerului Transporturilor și Infrastructurii pe anul 2011 cu suma de 1.813 mii lei pentru „plata despăgubirii în condițiile legii a proprietarilor terenurilor pentru lucrarea „Varianta de ocolire Cluj Nord-Est”, sumă din care a fost utilizată doar suma de 570 mii lei. Suma rămasă neutilizată de 1.243 mii lei a fost anulată la sfârșitul anului 2011. Întrucât ordonatorul principal de credite nu a analizat modul de utilizare a sumei alocate din Fondul de rezervă și nu a solicitat Ministerului Finanțelor Publice reîntregirea acestuia cu suma neutilizată de 1.243 mii lei, aceasta a fost imobilizată la dispoziția ordonatorului principal de credite fără a putea fi folosită pe parcursul exercițiului bugetar.
 - prin HG nr. 1277/2011, s-a aprobat suplimentarea bugetului MTI pe anul 2011 cu suma de 130.000 mii lei din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, din care a fost utilizată suma de 20.820 mii lei, pentru plata contravalorii unor servicii de navigație aeriană pentru zborurile scutite de

la plata tarifelor pentru aceste servicii, pentru diferență nefiind deschise credite bugetare. În contextul în care din Fondul de rezervă a fost alocată suma de 130.000 mii lei, din care a fost utilizată numai suma de 20.820 mii lei (16% din suma alocată), nu se poate evalua eficacitatea și eficiența acordării și utilizării sumelor din acest fond.

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

Constatări

- ◆ nu au fost respectate prevederile legale, referitoare la organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale, întrucât din analiza documentelor puse la dispoziția auditorilor publici externi s-a constatat că MTI:
 - nu a condus evidența contabilă conform principiului contabilității pe bază de angajamente;
 - nu a respectat prevederile legale privind organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale;

Operativ, entitatea a luat măsura de înlăturare a abaterilor constatate.

Calitatea gestiunii economico-financiare

Constatări

- ◆ *neactualizarea Inventarului bunurilor din domeniul public al statului ca urmare a unor modificări în structura acestuia, în sumă totală de 36,5 mii lei, constând în:*

- intrări de bunuri aparținând domeniului public al statului în sumă de 346,3 mii lei;
- ieșiri de bunuri aparținând domeniului public al statului în sumă de 382,8 mii lei.

În timpul auditului, entitatea a luat măsura de înlăturare a abaterii constatate prin actualizarea Inventarului bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului, cu modificările menționate.

- ◆ neînregistrarea în evidența contabilă a modificărilor survenite în structura patrimoniului public al statului în condițiile în care acestea au fost operate în evidența operativă înregistrată în Inventarul bunurilor din domeniul public.

Din verificările efectuate, s-a constatat că modificări ale valorii de inventar ale bunurilor din domeniul public al statului în sumă totală de 196.521,6 mii lei nu sunt înregistrate în evidența contabilă la nivelul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii și nici în bilanțul contabil la 31.12.2011.

Suma totală de 196.521,6 mii lei a fost influențată de intrări și ieșiri din patrimoniu a unor bunuri aparținând domeniului public al statului și de neevaluarea bunurilor din domeniul public al statului în cazul transferurilor acestora.

Din analiza datelor prezentate s-a constatat că la nivelul ordonatorului principal de credite, sunt bunuri aparținând domeniului public al statului neevaluate, din care:

- bunuri care, până la data controlului, nu au avut înregistrată valoare de inventar;
- bunuri aparținând domeniului public al statului care au avut înregistrată valoare de inventar însă modificările ce au avut loc nu au fost evaluate.

- ◆ acordarea nejustificată a alocațiilor bugetare pentru investiții operatorului economic „Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România” SA în sumă de 87.187,4 mii lei, ca urmare a solicitării din partea acestuia;

- ◆ aprobarea de sume suplimentare de la bugetul de stat ca urmare a aplicării unui curs leu/euro supraevaluat, atât față de cel înscris în facturile fiscale aferente facturilor externe, cât și față de cel aferent datei efectuării finanțării, fără a fi regularizate după efectuarea plăților.

În anul 2011, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii a aprobat, în lunile februarie și septembrie 2011, în baza solicitărilor Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România SA, finanțări de la bugetul de stat în sumă totală de 62.239.664,65 euro, echivalentul a 267.630,5 mii lei la un curs valutar de 4,3 lei/euro, supradimensionat, atât față de cel înscris în facturile fiscale aferente facturilor externe, cât și față de cel aferent datei efectuării finanțării Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România SA, curs cuprins între 4,14 – 4,26 lei/euro.

Diferența rezultată din solicitările calculate la cursul leu/euro supraevaluat (4,3 lei/euro), comparativ cu cel înscris în facturile fiscale aferente facturilor externe (4,14 – 4,26 lei/euro) este de 3.585,9 mii lei.

La instituțiile publice din subordinea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii (Spitale)

Obligațiile și creanțele statului

Constatări

- ◆ nerespectarea prevederilor legale privind stabilirea, evidențierea și plata obligațiilor către bugetele publice:

- nevirarea la bugetul de stat a cotei de 50% din contravaloarea chiriei încasate din închirierea unor imobile sau părți din acestea, aflate în administrarea spitalelor și cuprinse în inventarul bunurilor din domeniul public al statului, sumă estimată la 568 mii lei (*Spitalul Clinic Căi Ferate Cluj-Napoca, Spitalul Clinic Căi Ferate nr. 1 Witting București, Spitalul Clinic Căi Ferate nr. 2 București, Spitalul General Căi Ferate Sibiu*);
- neconstituirea și nevirarea cotei de 0,7% din valoarea lucrărilor de investiții efectuate și achitate în anul 2011 pentru consolidarea și refuncționalizarea spitalului, datorată bugetului de stat prin Inspectoratul de Stat în Construcții (*Spitalul Clinic Căi Ferate nr. 1 Witting București*);
- ▶ nerespectarea prevederilor legale privind calcularea, evidențierea și virarea la bugetul de stat a sumelor datorate de instituțiile publice pentru neangajarea de persoane cu handicap;
- ▶ nu au fost calculate, înregistrate în evidența contabilă, declarate și virate la bugetul de stat pentru anul 2011 obligații reprezentând contribuții pentru neangajarea persoanelor cu handicap conform art. 78, Legea nr. 448/2006 (*Spitalul Clinic Căi Ferate Iași, Spitalul Clinic Căi Ferate Timișoara*).

Vânzarea și/sau scoaterea din funcțiune a activelor corporale, concesiunea sau închirierea de bunuri proprietate publică și privată a statului, concesiunea de servicii cu caracter public și asocierile în participațiune

Constatări

- ▶ *neurmărirea respectării clauzelor contractuale referitoare la termenele de plată și necalcularea de penalități de întârziere pentru neachitarea ori achitarea cu întârziere a redevenței/chiriei datorate de concesionari/chiriași, respectiv:*
 - neîncasarea veniturilor proprii reprezentând debite cu o vechime mai mare de 3 ani, aferente facturilor emise în sarcina diverselor persoane, ca urmare a neluării măsurilor legale de recuperare în cadrul termenului de prescriere de trei ani (*Spitalul Clinic Căi Ferate Craiova*);
 - necalcularea, neînregistrarea și neîncasarea veniturilor din închirieri și din prestări servicii în cuantumul și la termenele legale și a penalităților aferente pentru nerespectarea termenelor de plată (*Spitalul Clinic de Căi Ferate Cluj – Napoca, Spitalul General de Căi Ferate nr. 2 București, Spitalul General de Căi Ferate Sibiu, Spitalul Clinic Căi Ferate Timișoara, Spitalul Clinic Căi Ferate Oradea, Spitalul Clinic Căi Ferate Iași, Spitalul General de Căi Ferate Brașov, Spitalul Clinic Căi Ferate nr. 1 Witting București*);
 - nerespectarea prevederilor legale privind operațiunile de concesiune și/sau închiriere de bunuri proprietate publică și privată a statului (*Spitalul Clinic Căi Ferate Timișoara*);
- ▶ subdimensionarea unor venituri încasate în anul 2011 din asocieri în participațiune, neînregistrarea creanțelor, nefacturarea și neurmărirea încasării unor venituri din contracte de colaborare la Spitalul Clinic Căi Ferate nr. 1 Witting.

Angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare în concordanță cu prevederile legii

Constatări

- ▶ efectuarea de cheltuieli neprevăzute de legislația în vigoare, prin:
 - acordarea în anul 2011 a unor venituri salariale necuvenite reprezentând o majorare a salariilor peste limita de 15% prevăzută de reglementările în vigoare aplicabile (*Autoritatea Feroviară Română – 1.589,5 mii lei*);
 - decontarea nejustificată a contravalorii convorbirilor telefonice efectuate de către salariații instituției aflați în concediul de odihnă (*Autoritatea Feroviară Română*);
 - efectuarea de plăți nelegale reprezentând impozit pe clădiri pentru spațiile închiriate (*Spitalul General Căi Ferate Brașov*).
- ▶ avansuri acordate fără contraprestație unui prestator de servicii care a încasat avansul pentru o lucrare de investiții în anul 2009, a achiziționat dotările pentru punerea în funcțiune a obiectivului în anul 2011, dar acestea nu au fost incluse în lucrare pentru finalizarea obiectivului de investiții în integralitatea lui (*Spitalul General Căi Ferate Galați – 11,7 mii lei*);
- ▶ stabilirea eronată a drepturilor salariale, inclusiv a sporurilor, premiilor și a altor drepturi acordate funcționarilor publici, personalului contractual, persoanelor cu funcții de conducere și personalului care ocupă funcții de demnitate publică, prin acordarea nelegală a contravalorii integrale a tichetelor de masă, a sporurilor pentru condiții periculoase, a sporurilor pentru condiții deosebite sau vătămătoare, fără existența buletinelor de determinare sau, după caz, de expertizare, emise de către autoritățile abilitate în acest sens (*Spitalul Clinic Căi Ferate Timișoara*);
- ▶ efectuarea de plăți pentru reparații la coloana termică a *Spitalului Clinic Căi Ferate Timișoara* fără existența documentelor justificative întocmite conform legii, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate.

Administrarea contractului de achiziție publică

- ◆ situații de lucrări acceptate la plată pentru bunuri nelivrate, lucrări neexecutate sau a unor servicii neprestate (excepție avansurile stabilite în limita prevederilor legale), în sumă de 697,4 mii lei, din care pentru:
 - lucrări neexecutate și dotări pentru obiectivul de investiții „Modernizare Secție ORL și oftalmologie” și servicii de dirigenție de șantier neexecutate aferente obiectivului de investiții „Extinderea și modernizarea secției ORL și Oftalmologie” (Spitalul Clinic Căi Ferate Cluj-Napoca – 685,7 mii lei);
 - lucrări neefectuate la obiectivul „Lucrări de îmbrăcare a podelelor și a pereților” (Spitalul Clinic de Căi Ferate Oradea – 11,7 mii lei).

Efectuarea inventarierii și a evaluării/reevaluării tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege, înregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară

- ◆ nu au fost inventariate permisele de călătorie în interesul serviciului existente în stoc la data efectuării acestei operațiuni. În data de 03.01.2012, s-a constatat ca lipsesc permise de călătorie în interesul serviciului cu o valoare estimată de 33,4 mii lei. Suma a fost recuperată în timpul auditului (Spitalul General Căi Ferate Drobeta-Turnu Severin);
- ◆ evidența sintetică și analitică a patrimoniului entității nu este condusă în conformitate cu Normele metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice (Spitalul General Căi Ferate Brașov);
- ◆ nu a fost efectuată reevaluarea tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege (Spitalul Clinic Căi Ferate nr. 2 București);
- ◆ nu au fost înregistrate în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară elementele patrimoniale (Spitalul Clinic Căi Ferate nr. 1 Witting București);
- ◆ înregistrarea eronată în evidența contabilă a unor bunuri aparținând domeniului public sau privat al statului (Spitalul Clinic Căi Ferate Constanța);
- ◆ neîntocmirea/heactualizarea inventarului bunurilor din domeniul public al statului și al unităților administrativ teritoriale, neaprobarea de către organele competente și nepublicarea în Monitorul Oficial (Spitalul Clinic Căi Ferate Constanța);
- ◆ neînregistrarea unor operațiuni de intrare/ieșire a unor elemente patrimoniale (Spitalul Clinic Căi Ferate Cluj-Napoca);
- ◆ alegerea eronată a procedurii de atribuire a contractului de achiziție publică de bunuri și lucrări (Spitalul Clinic Căi Ferate Constanța);
- ◆ nu a fost efectuată inventarierea tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege (Spitalul Clinic Căi Ferate Timișoara, Spitalul Clinic Căi Ferate Craiova, Spitalul Clinic Căi Ferate Cluj-Napoca);
- ◆ nu a fost respectat conținutul economic al tranzacției la efectuarea înregistrărilor contabile (Centrul de Investigații și Analiza pentru Siguranța Aviației Civile, Spitalul Clinic Căi Ferate Timișoara);
- ◆ neluarea măsurilor pentru protejarea patrimoniului (Autoritatea Feroviară Română, Spitalul Clinic Căi Ferate nr. 2 București).

Abateri financiar-contabile

- ◆ neconducerea evidenței contabile conform principiului contabilității pe bază de angajamente (Centrul de Investigații și Analiza pentru Siguranța Aviației Civile);
- ◆ nerespectarea prevederilor legale privind organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale (Centrul de Investigații și Analiza pentru Siguranța Aviației Civile, Spitalul Clinic Căi Ferate Timișoara, Spitalul Clinic Căi Ferate Constanța);
- ◆ ineficiența utilizării resurselor umane, materiale, financiare alocate unui program/proiect/activitate sau ineficiența sistemului de control intern și a procedurilor urmate pentru realizarea programului/proiectului/activității auditate (Centrul de Investigații și Analiza pentru Siguranța Aviației Civile, Spitalul Clinic Căi Ferate nr. 2 București).

Măsuri operative:

- ✓ organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale;
- ✓ actualizarea Inventarului bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului cu modificările efectuate în anul 2011.

Concluzii

Atât la Ministerul Transporturilor și Infrastructurii cât și la instituțiile publice din subordinea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii:

- ▶ modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și execuția bugetului nu sunt sub toate aspectele, în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile instituției și nu respectă în totalitate principiile legalității și regularității;
- ▶ situațiile financiare nu oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată.

Recomandări

la Ministerul Transporturilor și Infrastructurii

- ✓ *înlăturarea neregulilor constatate în activitatea financiar-contabilă;*
- ✓ *evaluarea bunurilor ce constituie domeniu public al statului fără valoare de inventar, constatate cu ocazia controlului.*

la instituțiile publice din subordinea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii

- ✓ *înlăturarea neregulilor constatate în activitatea financiar-contabilă;*
- ✓ *stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora.*

OPINIA DE AUDIT

Având în vedere concluziile rezultate din misiunile de audit financiar desfășurate atât la nivelul ministerului, cât și la unitățile subordonate, auditorii publici externi au exprimat următoarele opinii de audit:

La Ministerul Transporturilor și Infrastructurii:

- ▶ **Opinie de audit adversă**

La instituțiile publice din subordinea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii:

- ▶ **12 opinii adverse;**
- ▶ **4 opinii fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect** (Spitalul General Căi Ferate Brașov, Spitalul General Căi Ferate Galați, Spitalul General Căi Ferate Pașcani, Spitalul General Căi Ferate Simeria)
- ▶ **1 opinie fără rezerve** (Spitalul Clinic Căi Ferate Iași)

Pentru valorificarea constatărilor, Curtea de Conturi a emis 17 decizii prin care au fost dispuse 105 măsuri pe care Ministerul Transporturilor și Infrastructurii și unitățile subordonate trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, recuperarea prejudiciului și intrarea în legalitate.

Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului

Scurtă prezentare

Ministerul Educației Cercetării Tineretului și Sportului (MECTS), a fost înființat prin Ordonanța de Urgență nr. 115 din 23 decembrie 2009 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale prin reorganizarea Ministerului Educației, Cercetării și Inovării și prin preluarea activității privind tineretul și sportul și a structurilor specializate în aceste domenii de la Ministerul Tineretului și Sportului, care au fost desființate.

Conform actului de organizare și funcționare, MECTS este responsabil de organizarea și conducerea sistemului național de educație, învățământ, cercetare, tineret și sport, îndeplinind următoarele funcții:

- de strategie, prin care planifică strategic și asigură elaborarea și implementarea politicilor în domeniul învățământului, tineretului, cercetării, tehnologiei și inovării;
- de administrare, prin care alocă, monitorizează și evaluează utilizarea resurselor pentru implementarea politicilor în domeniu;
- de evaluare, coordonare și control al realizării politicilor în domeniul educației, învățământului, tineretului, cercetării, tehnologiei și inovării;
- de elaborare a cadrului normativ-metodologic, funcțional, operațional și financiar în care se realizează politicile în domeniu;
- de autoritate de stat, prin care asigură urmărirea și controlul respectării reglementărilor din domeniul său de activitate;

- f. de reprezentare, prin care asigură, în numele Guvernului, reprezentarea în organismele și în organizațiile naționale, regionale și internaționale, ca autoritate de stat pentru domeniul său de activitate;
- g. de comunicare cu celelalte structuri ale administrației publice centrale și locale și cu societatea civilă;
- h. de cooperare internațională, prin care asigură aplicarea acordurilor internaționale în domeniu și promovarea de noi acorduri;
- i. de organism intermediar pentru dezvoltarea resurselor umane, precum și pentru cercetare-dezvoltare.

Evaluarea sistemelor de management și control intern (inclusiv audit intern)

Constatări

- ♦ din evaluarea sistemului de control al entității s-au constatat următoarele abateri:
 - obiectivele generale ale instituției au fost stabilite prin Planul Strategic Instituțional întocmit în anul 2007, însă aceste obiective nu au fost actualizate ca urmare a modificărilor intervenite în organizarea ministerului și a apariției noii legi a învățământului;
 - obiectivele specifice ale instituției nu au fost actualizate ca urmare a modificărilor succesive ale actelor normative privind organizarea și funcționarea ministerului;
 - programul de dezvoltare a sistemului de control managerial intern a fost actualizat în cursul anului 2010, dar, este necesară reactualizarea acestuia datorită reconfigurării Comisiei de monitorizare și îndrumare metodologică cu privire la sistemul de control managerial;
 - nu au fost elaborate toate procedurile operaționale aferente activităților identificate la nivelul ordonatorului de credite, iar procedurile existente nu au fost actualizate periodic ca urmare a modificărilor legislative apărute ulterior întocmirii acestora;
 - nu există o monitorizare și o evaluare periodică a riscurilor ce le implică desfășurarea activității la nivelul ordonatorului principal de credite și al unităților din subordine; nu a fost completat registrul riscurilor și nu a fost elaborată o procedură privind managementul riscurilor la nivelul ordonatorului principal de credite și a unităților din subordine;
 - nu au fost stabilite funcțiile sensibile la nivelul ordonatorului principal de credite;
 - deși a fost elaborat un cod etic, la nivelul ordonatorului principal de credite nu au fost elaborate proceduri de raportare a încălcărilor acestuia;
 - nu s-a asigurat aprobarea și efectuarea operațiunilor exclusiv de către persoanele special împuternicite în acest sens.
- ♦ din verificările efectuate la *Clubul Sportiv Universitatea din Suceava*, s-a constatat faptul că în structura organizatorică a entității nu a fost prevăzut, distinct, un compartiment de audit intern și în perioada 2004-2011 nu a fost realizată nicio misiune de audit intern de către structura de specialitate din cadrul MECS.

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

Constatări

- ♦ în cursul anului 2011 a fost înregistrată eronat în evidența contabilă a entității, în cadrul conturilor de cheltuieli de exploatare, contravaloarea unui studiu de fezabilitate în valoare de 64 mii lei;
- ♦ cheltuielile privind efectuarea lucrărilor de reparații capitale pentru clădirea ministerului nu au majorat valoarea mijlocului fix, bunul aparținând domeniului public al statului;
- ♦ s-a constatat faptul că nu toate cheltuielile cu serviciile au fost recunoscute la momentul când acestea au fost prestate, ci la data efectuării plății sau emiterii facturii, încălcându-se astfel principiul contabilității pe bază de angajamente;
- ♦ din verificarea modului în care s-au derulat operațiunile de inventariere s-a constatat faptul că nu au fost respectate prevederile OMFP nr. 2.861/2009 *pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii*, în sensul că nu au fost inventariate elementele patrimoniale înregistrate în conturile contabile „Cheltuieli înregistrate în avans” și „Decontări din operațiuni în curs de clarificare”;
- ♦ pentru verificarea modului de aplicare a prevederilor legale referitoare la proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, precum și inventarierea bunurilor din domeniul public al statului, au fost solicitate documente, acte și informații de la instituțiile de învățământ superior, aflate în coordonarea MECS, fiind constatate următoarele abateri:
 - valoarea bunurilor din patrimoniu public al statului înregistrată în evidențele contabile în contul contabil 101 „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului”, nu concordă cu valoarea înscrisă în Inventarul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului;
 - la nivelul ministerului nu există o evidență completă a bunurilor proprietate publică a statului primite

în administrare și date în folosința gratuită unităților din subordine, astfel că în „Inventarul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului” nu sunt cuprinse toate aceste bunuri;

- nu au fost respectate prevederile legale referitoare la procedurile de închiriere a bunurilor proprietate publică a statului și nu au fost virate la bugetul de stat sumele rezultate din închirierea acestor bunuri;
- ▶ din verificarea modului în care au fost evidențiate bunurile proprietate publică a statului date în administrarea Inspectoratelor școlare județene și ale instituțiilor de învățământ superior, s-au constatat următoarele:
 - valoarea bunurilor incluse în Inventarul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului, centralizat la Ministerul Finanțelor Publice nu a fost actualizată cu suma 30.269 mii lei reprezentând diferența rezultată în urma reevaluării bunurilor deținute de *Biblioteca Universitară București*, *Biblioteca Universitară Cluj* și *Biblioteca Universitară Timișoara*;
 - bunuri proprietate publică a statului înscrise în Inventarul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului, centralizat la nivelul Ministerului Finanțelor Publice aflate în administrarea sau folosința instituțiilor de învățământ superior nu au fost evaluate astfel că valoarea reflectată în contabilitate este de 1 leu.

Respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în administrarea patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, precum și în utilizarea fondurilor publice

Constatări

- ▶ în cursul anului 2011 a fost achiziționat și montat nejustificat, pe un autovehicul ce aparține ministerului, un sistem special de avertizare sonoră și luminoasă în valoare de 7 mii lei, contrar prevederilor referitoare la circulația autovehiculelor pe drumurile publice;
- ▶ referitor la contractul de furnizare nr. 107/DGAA/DA din 24.11.2008 încheiat între MECTS și SC ALTEX ROMÂNIA SRL s-au constatat următoarele:
 - valoarea produselor livrate de furnizor nu a fost înregistrată în evidențele contabile ale ministerului;
 - nu au fost efectuate toate demersurile în vederea executării Sentinței civile nr. 998/24.03.2010 a Tribunalului București, în sensul recuperării sumei de 46 mii lei, reprezentând valoarea cu titlu de penalități de la SC ALTEX ROMÂNIA SRL;
- ▶ în anul 2011 din conturile ministerului a fost disponibilizată suma de 1.964 mii lei reprezentând contravaloarea penalităților de întârziere calculate de către executorii judecătorești, cheltuieli cu onorarii avocați, taxe de expert etc., rezultate din acțiunile de executare silită în cazul unor contracte. Din suma totală de 1.964 mii lei, suma de 1.011 mii lei reprezintă penalități de întârziere calculate conform prevederilor contractuale, cheltuieli cu onorarii avocați, taxe de expert etc., cheltuieli care nu sunt legate de activitatea ministerului.

Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat, în cuantumul și la termenele stabilite de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora

Constatări

- ▶ din verificarea modului în care entitatea a fundamentat bugetul de venituri și cheltuieli pentru anul bugetar 2011 s-a constatat faptul că s-au estimat a se realiza venituri în sumă de 6.000 mii lei, reprezentând cota-parte din contravaloarea taxelor de școlarizare a studenților străini, fără să existe bază legală pentru încasarea acestora;
- ▶ entitatea nu a întreprins toate demersurile în vederea încasării unor debite, astfel:
 - referitor la recuperarea cheltuielilor privind depășirea plafoanelor stabilite pentru cheltuieli privind serviciile de telefonie mobilă s-a constatat faptul că entitatea recuperează cu întârziere debitele provenite din depășirea de către beneficiarii telefoanelor mobile de serviciu a numărului de minute naționale sau SMS-uri aprobate;
 - referitor la debitul în sumă de 31.602,67 euro aferent Programului PHARE/RO-023 RO 9601-P s-a constatat faptul că nu au fost luate măsurile legale pentru recuperarea acestuia și virarea sumei la bugetul de stat.

Recomandări

- ✓ *examinarea cadrului legal aplicabil la momentul fundamentării, aprobării și execuției bugetului de venituri și cheltuieli și dispunerea măsurilor legale în consecință, precum și efectuarea tuturor demersurilor în vederea creării cadrului legal referitor la modul de încasare și utilizare a veniturilor din taxele de școlarizare plătite de cetățenii străini;*
- ✓ *analizarea condițiilor în care s-a dispus achiziționarea sistemului de avertizare sonoră și luarea măsurilor legale ce se impun în vederea transferării sistemului către instituțiile publice care pot utiliza, conform legii, astfel de echipamente;*

- ✓ aplicarea unui tratament contabil adecvat, prin respectarea principiului de capitalizare a costurilor ulterioare atribuite imobilizărilor corporale, atunci când acestea sunt efectuate în scopul îmbunătățirii parametrilor tehnici inițiali (modernizări) sau mărirea duratei de viață utile (reparații capitale);
- ✓ corectarea erorilor contabile aferente exercițiului financiar 2011, în exercițiul curent pe seama rezultatului reportat și prezentarea în notele la situațiile financiare a informațiilor suplimentare cu privire la erorile constatate;
- ✓ efectuarea operațiunilor contabile ce decurg din contractul încheiat între MECTS și SC ALTEX ROMANIA SRL, precum și executarea Sentinței civile nr. 998/24.03.2010 a Tribunalului București, în vederea recuperării sumei de 46 mii lei cu titlu de penalități de la SC ALTEX ROMÂNIA SRL;
- ✓ stabilirea cu exactitate a cuantumului veniturilor realizate din închirierea bunurilor proprietate publică a statului și virarea acestora la bugetul de stat, conform prevederilor legale în vigoare;
- ✓ luarea măsurilor legale, precum și efectuarea demersurilor pentru elaborarea unui proiect de act normativ în vederea actualizării Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului cu valoarea justă stabilită în urma reevaluării imobilelor din domeniul public al statului;
- ✓ armonizarea prevederilor Legii nr. 1/2011 a educației naționale, referitoare la bunurile proprietate publică a statului, cu prevederile Legii nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică, în ce privește drepturile pe care universitățile le au asupra bunurilor proprietate publică a statului, precum și a modalității de trecere a acestora din proprietate publică a statului în proprietatea universităților;
- ✓ armonizarea legislației privind finanțarea unităților de învățământ preuniversitar, a legislației din domeniul finanțelor publice și locale, precum și a legislației din domeniul contabilității privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare trimestriale și anuale;
- ✓ implementarea controlului intern/managerial, astfel încât acesta să poată da o asigurare rezonabilă cu privire la atingerea obiectivelor, în condiții de eficacitate și eficiență, la funcționarea și respectarea legilor și regulamentelor;
- ✓ efectuarea demersurilor în vederea asigurării cadrului organizatoric și funcțional necesar desfășurării activității de audit public intern în conformitate cu prevederile legale în vigoare astfel încât să poată fi asigurată obligația auditării unităților subordonate la care nu există structură de audit public intern;
- ✓ aprobarea procedurilor și a contractelor-cadru de închiriere și concesiune a bunurilor imobile din domeniul public al statului, aflate în administrarea MECTS, prin Autoritatea Națională pentru Sport și Tineret;
- ✓ efectuarea de demersuri pentru analizarea calității de entitate subordonată ministerului, în cazul UNESCO-CEPES, în vederea asigurării respectării prevederilor legale în ceea ce privește depunerea situațiilor financiare și verificării modului de utilizare a subvențiilor acordate.

OPINIA DE AUDIT: *Opinie adversă*

Auditorii publici externi au exprimat o **opinie adversă** deoarece la un număr semnificativ de operațiuni s-a constatat că nu s-au respectat principiile legalității, economicității, eficienței și eficacității.

Auditoritatea Națională pentru Sport și Tineret

Scurtă prezentare Autoritatea Națională pentru Sport și Tineret (ANST), organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, a fost înființată în baza prevederilor HG nr. 141/23.02.2010, prin reorganizarea Ministerului Tineretului și Sportului și a Ministerului Educației, Cercetării și Inovării, având drept obiectiv elaborarea și aplicarea strategiei și a programului de guvernare în domeniile tineretului și sportului.

Pentru realizarea obiectivelor din domeniile sale de activitate, ANST exercită următoarele atribuții generale:

- ✓ fundamentează și asigură elaborarea strategiilor și politicilor în domeniile sportului și tineretului;
- ✓ participă la elaborarea, avizarea proiectelor de acte normative, în vederea realizării obiectivelor strategice și a politicilor în domeniile sportului și tineretului;
- ✓ asigură administrarea bunurilor proprietate publică și/sau privată a statului necesare pentru desfășurarea activității aferente domeniilor de tineret și sport, potrivit prevederilor legale, prin direcțiile județene din subordine sau unitățile sportive și de tineret subordonate.

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

Constatări

- ▶ contravaloarea polițelor de asigurare încheiate pentru mijloacele de transport aflate în proprietatea ANST a fost înregistrată, integral, pe cheltuiala aferentă exercițiului financiar 2011, afectând astfel rezultatul exercițiului financiar 2011. În timpul auditului, suma care nu vizează exercițiul bugetar al anului 2011 a fost corectată pe seama rezultatului reportat;
- ▶ facturile aferente lunii decembrie 2010 cu valoare de peste 75 mii lei pentru consumurile de energie electrică, energie termică, apă, canal, salubritate, telefon etc., deși au fost primite de instituție până la data întocmirii bilanțului, au fost înregistrate în conturile de cheltuieli în luna ianuarie 2011 denaturând rezultatul celor două exerciții bugetare;
- ▶ ANST nu a efectuat punctaje cu instituțiile subordonate privind sumele înscrise în conturile de decontări, astfel încât contul contabil de *Decontări între instituția superioară și instituțiile subordonate*, înregistra un sold debitor în valoare totală de 8.692 mii lei, deși la finele anului, în urma consolidării, nu ar trebui să prezinte sold;
- ▶ ANST, contrar prevederilor *OMFP nr. 24/2012 pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice la 31 decembrie 2011*, nu a întreprins măsuri în vederea acoperirii riscului efectuării plăților drepturilor salariale câștigate în instanță până la data de 31.12.2011, prin constituirea unui provizion în sumă estimată de 40 mii lei reprezentând valoarea drepturilor salariale ce urmează a fi plătite în anul 2012 potrivit prevederilor *OUG nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea unor drepturi salariale personalului din sectorul bugetar*;
- ▶ nu au fost luate măsurile necesare pentru încasarea la timp, ori pentru întreruperea termenului de prescripție a dreptului de a solicita încasarea sumelor reprezentând creanțe ale entității aferente debitorilor cu vechime de peste un an, în valoare totală de 1.423 mii lei;
- ▶ nu a fost organizată și condusă în conformitate cu reglementările normative în vigoare evidența angajamentelor bugetare și legale prin conturile „*Angajamente bugetare*” și „*Angajamente legale*”.

Calitatea gestiunii economico-financiare

Constatări

- ▶ inventarierea anuală a patrimoniului a fost efectuată fără respectarea întocmai a normelor legale în vigoare, astfel:
 - nu au fost inventariate avansurile acordate pentru active fixe corporale;
 - conturile de creanțe și datorii nu au fost verificate și confirmate pe baza extraselor de cont transmise terților sau a punctajelor cu aceștia;
 - disponibilitățile în lei din casieria entității nu au fost inventariate prin stabilirea monetarului existent, ci prin detalierea componenței soldului;
 - nu au fost inventariate bonurile valorice pentru carburanți auto și timbrele fiscale și poștale, aflate în sold la data de 31.12.2011.
- ▶ din verificarea modului în care au fost reflectate în evidența contabilă și bilanț rezultatele activității de inventariere a patrimoniului Casei de Cultură a Studenților Brașov s-a constatat o lipsă la inventar la categoria active necurente, constând într-un imobil situat în Brașov, B-dul G. Barițiu nr. 17, compus din teren în suprafață de 2.268 mp, pe care se afla o clădire în suprafață de 584,54 mp, pentru modernizarea căreia s-au cheltuit 867 mii lei;
- ▶ din verificarea modului în care s-a realizat administrarea domeniului public de către Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Bistrița Năsăud, s-a constatat că mai multe imobile, în valoare totală de 1.432 mii lei, aparținând Centrelor de agrement din localitățile Valea Mare, Șanț, Telciu și Fiad, aflate în proprietatea publică a statului, sunt degradate parțial sau total, datorită nealocării fondurilor necesare pentru reparare și întreținere;
- ▶ ANST, contrar prevederilor art. 3 (1) lit. e) și g) din Hotărârea Guvernului nr. 141/2010 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Sport și Tineret, nu a elaborat și aprobat un plan de reabilitare și de extindere a centrelor de agrement și a caselor de cultură;
- ▶ ANST nu și-a îndeplinit atribuțiile legale pentru organizarea și dezvoltarea educației fizice și sportului, cu privire la păstrarea destinației bazelor sportive, menținerea acestora în stare de funcționare și asigurarea construirii altor baze sportive similare în prealabil desființării sau schimbării destinației acestora, în sensul că:
 - nu au fost luate toate măsurile în vederea controlului menținerii destinației bazelor sportive din domeniul public sau privat al statului ori al unităților administrativ-teritoriale, precum și a celor care au aparținut domeniului public și au intrat în circuitul privat după anul 1989;

- nu s-au întreprins demersurile necesare în vederea colaborării cu ministerele și cu celelalte autorități ale administrației publice centrale și locale, cu instituțiile de cercetare și cu unitățile de învățământ și sanitare de specialitate pentru organizarea și dezvoltarea educației fizice și sportului.
- ◆ între valoarea de inventar a bunurilor din administrarea ANST, prevăzute în Anexa nr. 8 la Hotărârea Guvernului nr. 1705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului (1.847.893 mii lei) și valoarea înregistrată și prezentată în evidențele contabile ale entității la data de 31.12.2011 (de 1.766.953 mii lei) există o neconcordanță în sumă de 80.940 mii lei;
- ◆ ANST nu a efectuat reevaluarea tuturor imobilelor în vederea înregistrării și prezentării în evidențele contabile a valorii juste a imobilelor deținute, fiind identificate peste 200 de imobile aparținând domeniului public al statului aflate în administrarea entității, înregistrate și evidențiate la valori simbolice sau cu valoare 0;
- ◆ ANST nu a întreprins toate măsurile în vederea înscrierii în cartea funciară a drepturilor reale asupra imobilelor deținute, constatându-se că dintr-un total de 1.644 imobile deținute, doar 512 imobile sunt intabulate;
- ◆ din analiza conținutului convențiilor de plată utilități, încheiate cu federațiile sportive naționale pentru spațiile închiriate în clădirea situată în strada Vasile Conta nr. 16, având ca obiect „refacturarea de către ANST a următoarelor categorii de servicii: energie electrică, apă, canal, salubritate, energie termică, pază (...) și executarea lucrărilor de întreținere și reparații ale părților comune aferente instalațiilor electrice, termice...” s-a constatat că ANST nu a prevăzut toate măsurile de recuperare imediată a debitorilor create prin plata serviciilor de natura celor menționate mai sus.

În consecință, sumele facturate de ANST federațiilor beneficiare a spațiilor se încasează cu întârziere și nu se pot percepe penalități de întârziere ca măsuri asiguratorii pentru evitarea imobilizării de fonduri bugetare.

Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat, în cuantum și la termenele stabilite de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora

Constatări

- ◆ nu este organizată și condusă evidența contabilă a veniturilor/creanțelor potențial cuvenite instituției de la plătitorii de taxe și accize din alcool și tutun, care au obligația de a vira la dispoziția ANST o cotă de 1% din cuantumul sumelor datorate bugetului de stat, conform prevederilor legale.

Recomandări

- ✓ *respectarea principiului independenței exercițiului, potrivit căruia toate veniturile și toate cheltuielile se raportează la exercițiul la care se referă, fără a ține seamă de data încasării veniturilor, respectiv data plății cheltuielilor;*
- ✓ *respectarea principiului contabilității pe bază de angajamente potrivit căruia „efectele tranzacțiilor și ale altor evenimente sunt recunoscute atunci când tranzacțiile și evenimentele se produc și nu pe măsură ce numerarul sau echivalentul sau este încasat sau plătit”;*
- ✓ *permanent, la finele perioadei de raportare, entitatea va efectua o analiză amănunțită a componenței soldului contului contabil „Decontări între unități și subunități”, astfel încât situațiile financiare întocmite pentru exercițiul financiar să prezinte real situația patrimonială și a indicatorilor economici realizați de Autoritatea Națională pentru Sport și Tineret;*
- ✓ *în vederea acoperirii riscului efectuării plăților reprezentând valoarea drepturilor salariale ce urmează a fi plătite începând cu anul 2012, potrivit prevederilor OUG nr. 71/2009, republicată, entitatea va constitui provizioane cu această destinație;*
- ✓ *analizarea soldurilor conturilor contabile în care sunt înregistrați debitorii instituției în vederea încasării sumelor, reflectarea și raportarea operațiunilor economice în situațiile economice în conformitate cu prevederile legale în vigoare;*
- ✓ *efectuarea inventarierii potrivit normelor legale, inclusiv prin efectuarea punctajelor în cazul creanțelor și datorii, asigurarea cuprinderii tuturor elementelor de activ și pasiv în activitatea de inventariere;*
- ✓ *analizarea tuturor documentelor care vor fi puse la dispoziția ANST de către Casa de Cultură a Studenților Brașov, atât din punct de vedere al înregistrărilor contabile cât și din punct de vedere juridic, punându-se accent pe documentele în baza cărora s-a realizat demolarea și construirea parcurii din incintă;*
- ✓ *analizarea situației imobilelor administrate de ANST sau de unitățile din subordinea acesteia din punct de vedere al stadiului de degradare și luarea măsurilor legale pentru stoparea degradării acestora;*
- ✓ *efectuarea tuturor demersurilor necesare, în vederea elaborării și implementării planurilor de reabilitare, extindere și dezvoltare a centrelor de agrement și a caselor de cultură ale studenților;*
- ✓ *identificarea și evaluarea situației prezente a imobilelor destinate activității sportive ce au aparținut fostelor întreprinderi de stat și efectuarea, de comun acord cu autoritățile publice locale, Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară, Ministerul Mediului și Pădurilor, Garda Națională de Mediu,*

- alte instituții publice cu atribuții în domeniu, a tuturor demersurilor în vederea demarării acțiunii de evidențiere în cadrul planurilor naționale, zonale și locale de amenajare a teritoriului și de urbanism, în planurile cadastrale și în cărțile funciare, a terenurilor și clădirilor cuprinse în perimetrul bazelor sportive;
- ✓ actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului potrivit Anexei nr. 8 la HG. 1705/2006, cu valoarea justă a imobilelor rezultată urmare reevaluării patrimoniului, dar și cu noile date și informații referitoare la statutul juridic al imobilelor retrocedate sau transferate către alte entități;
 - ✓ efectuarea lucrărilor cadastrale pentru înscrierea în cărțile funciare a drepturilor reale asupra imobilelor deținute;
 - ✓ efectuarea lucrărilor de reevaluare a valorii imobilelor aparținând domeniului public al statului aflate în administrarea entității și care în prezent sunt înregistrate în evidențele contabile cu valori mai mici decât valoarea lor justă;
 - ✓ continuarea demersurilor de modificare a actelor normative din domeniul de activitate al ANST și concretizarea acestor demersuri în proiecte de acte normative care să respecte normele de tehnică legislativă, în sensul armonizării prevederilor legale conținute de acestea cu prevederile altor acte normative aflate în vigoare;
 - ✓ reanalizarea conținutului contractelor/convențiilor încheiate cu beneficiarii spațiilor puse la dispoziție de către ANST și includerea în acestea a unor măsuri asigurătorii în condițiile recuperării cu întârziere a sumelor datorate de aceștia reprezentând contravaloarea utilităților și a altor servicii facturate de ANST;
 - ✓ analizarea situațiilor transmise de unitățile din subordine prin prisma nivelului veniturilor realizate din închirierea unor spații, terenuri și alte bunuri disponibile și veniturilor ce se cuvin bugetului de stat, conform prevederilor legale în vigoare.

OPINIA DE AUDIT: *Opinie adversă*

Auditorii publici externi au exprimat o **opinie adversă**, deoarece la un număr semnificativ de operațiuni s-a constatat că nu s-au respectat principiile legalității, economicității, eficienței și eficacității.

Ministerul Sănătății

Scurtă prezentare Ministerul Sănătății (MS) este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului. Ministerul Sănătății are în subordine următoarele categorii de unități:

- ⇒ finanțate integral de la bugetul de stat: *Direcțiile de Sănătate Publică Județene, 3 institute, Agenția Națională de Transplant București, Oficiul Central de Stocare pentru Situații Speciale București, Registrul Național al Donatorilor Voluntari de Celule Stem Hematopoietice, Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale București, Spitalul Tichilești;*
- ⇒ finanțate integral din venituri proprii, din contractele încheiate prin sistemul de asigurări sociale de sănătate: 21 institute, 3 centre medicale, 35 spitale și sanatorii;
- ⇒ finanțate din venituri proprii și subvenții de la bugetul de stat: 6 institute de Medicină Legală și Centrul Național de Sănătate Mintală și Luptă Antidrog București;
- ⇒ finanțate din venituri proprii: *Academia de Științe Medicale;*

Sub autoritatea MS sunt CN „Unifarm” SA, SC „Sanevit 2003” SA și SC „Antibiotice” SA Iași;

În coordonarea MS sunt Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Domeniul Patologiei și Științelor Biomedicale „Victor Babeș” București, Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Microbiologie și Imunologie „Cantacuzino” București.

Misiunea de audit financiar asupra contului anual de execuție a bugetului de stat și a bugetelor unităților sanitare finanțate din venituri proprii și alte surse de finanțare, pe anul 2011, s-a desfășurat la nivelul ministerului, la un număr de 19 Direcții de Sănătate Publică și la un număr de 84 unități sanitare.

Contul de execuție al *bugetului veniturilor proprii* – venituri, încheiat la data de 31.12.2011, la Ministerul Sănătății, se prezintă astfel:

- milioane lei -

Indicator	Prevederi definitive 2010	Încasări 2010	Prevederi inițiale 2011	Prevederi definitive 2011	Drepturi constatate			Încasări 2011	Drepturi constatate de încasat
					Total, din care:	Din anii precedenți	Din anul curent		
Total, din care:	1.770,7	1.100,5	1.919,8	1.627,9	1544,7	18,8	1525,8	1504,3	40,4
Venituri din taxe generale pe cifra de afaceri, vânzări și val. adăugată	500	30,3	516	516	245,0	-	245,0	245,0	-
Venituri din accize	1.208,3	1.033,8	1.333,2	1.044,1	1.254,1	15,8	1.238,3	1.217,2	36,8
Venituri din taxa asupra unor activități dăunătoare sănătății și publicitatea lor	11	1	11	11	4,4	1,5	2,9	2,6	1,8
Venituri din dobânzi	3	0,3	3	3	0	0	0	0	0
Venituri din prestări servicii și alte activități	1	0,2	1	1	0,4	0,03	0,4	0,4	0,1
Alte venituri (taxe de înscriere la concursul de rezidențiat)	47,4	34,9	55,6	52,8	40,8	1,5	39,2	39,1	1,7

Din datele prezentate reies următoarele aspecte:

- estimările privind încasările anului 2011 nu au fost bine fundamentate, situându-se în general, peste nivelul drepturilor constatate. Comparativ cu anul anterior aceste estimări au fost totuși mai prudente astfel că gradul de încasare a fost de 92,41% în anul 2011, față de 62,15% în anul 2010;
- comparativ cu drepturile constatate gradul de încasări în anul 2011 a fost de 97,38%, creanțele neîncasate fiind la un nivel redus.

Contul de execuție pentru cheltuieli *finanțate de la bugetul de stat* și cheltuieli *finanțate din venituri proprii* încheiat la data de 31.12.2011, se prezintă astfel:

- milioane lei -

Indicator	Credite definitive 2010	Plăți 2010	Credite inițiale 2011	Credite definitive 2011	Plăți 2011	Cheltuieli 2011
1.CHELTUIELI FINANȚATE DE LA BUGETUL DE STAT						
Total din care:	5.346,3	5.199,2	2.435,2	4.622,9	3.905,8	3.794,2
Cheltuieli curente, din care:	2.080,3	1.944,8	2.263,0	2.522,2	2.269,9	2.203,7
- Cheltuieli de personal	224,4	223,1	204,6	182,1	181,1	183,8
- Cheltuieli cu bunuri și servicii	408,6	402,1	707,6	758,3	750,8	748,2
- Transferuri între unități ale adm. publice	1.246,7	1.223,0	1.083,1	1.352,6	1.197,8	1.197,4
- Alte transferuri	4,2	3,5	34,9	35	2,7	2,7
- Fonduri externe nerambursabile	8,1	5,5	20,0	44,9	35,0	34,3
- Finanțare rambursabilă	188,3	87,6	212,8	149,3	102,5	37,3
Cheltuieli de capital	49,2	47,4	66,9	87,6	80,1	32
Împrumuturi				3,9	3,9	
Transferuri CNAS	3.216,8	3.216,8	105,3	2.009,2	1.558,5	1.558,5
Plăți din anii precedenți și recuperate în anul curent	-	-9,9	-	-	-6,6	-
2.CHELTUIELI FINANȚATE DIN VENITURI PROPRII						
Total din care:	1.770,6	1.066,9	1.919,7	1.627,8	1.392,2	1.437,1
Cheltuieli curente, din care:	1.733,2	1.039,7	1.806,5	1.474,6	1.258,2	1.392,8
- Cheltuieli de personal	8,2	3,5	21,4	18,5	4,2	3,5
- Cheltuieli cu bunuri și servicii	286,4	173,5	287,7	287,8	246,5	266,7
- Transferuri	1.438,6	862,7	1.497,4	1.168,3	1.007,5	1.122,6
Cheltuieli de capital	36,5	27,2	112,3	152,3	133,9	44,2
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	0,9	0,03	0,9	0,9	0,1	0,1

Cheltuielile finanțate de la bugetul de stat relevă o ușoară scădere a previziunii asupra bugetului de stat, prin diminuarea creditelor definitive în anul 2011, față de anul 2010, cu 13,53%.

În ceea ce privește plățile, în anul 2010 acestea au fost efectuate la nivelul de 97,25% din creditele aprobate, iar în anul 2011 nivelul a fost de numai 84,48%.

În anul 2011 există o discrepanță majoră între nivelul creditelor inițiale și cele aprobate definitiv (52,67%) dar, prin rectificări bugetare s-au asigurat surse de finanțare la indicatori importanți, în general pentru transferurile către Casa Națională de Asigurări de Sănătate, capitolul subfinanțat prin bugetul inițial.

Nerealizări în utilizarea creditelor aprobate s-au înregistrat, în mod special, la capitolul „Transferuri între unități ale administrației publice” (88,55%) și „Transferuri CNAS” (77,56%).

Comparativ cu exercițiul bugetar al anului 2010, în anul 2011 gradul de utilizare al creditelor bugetare aprobate definitiv la bugetul statului a fost de 86,46%, iar cheltuielile finanțate din venituri proprii au avut un grad de utilizare de 91,93%.

Cheltuielile finanțate din venituri proprii au fost prognozate la nivelul veniturilor, însă cheltuielile înregistrate în anul 2011 au fost de numai 88,28% din creditele aprobate definitiv, iar plățile efective de 85,53% raportate la prevederile definitive ale bugetului.

Ca urmare a auditului financiar asupra contului de execuție bugetară la Ministerul Sănătății pe anul 2011, la Direcțiile de Sănătate Publică Județene și la alte unități sanitare, au rezultat **constatări** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Elaborarea și fundamentarea proiectului de buget propriu, precum și autorizarea, legalitatea și necesitatea modificărilor aduse prevederilor inițiale ale bugetelor publice

- La unitățile sanitare**
- ▶ neelaborarea bugetului de venituri și cheltuieli urmare centralizării propunerilor conducătorilor secțiilor și compartimentelor, pe baza anexelor obligatorii impuse de prevederile OMFP nr. 1043/2010, ceea ce a condus la execuția aleatorie a bugetului, după aprobarea acestuia (*Spitalul Clinic „Prof. Dr. Th. Burghiele”, Spitalul Clinic Colentina, Spitalul Clinic Colțea, Spitalul Municipal Vulcan, Spitalul Municipal Hunedoara, Spitalul Județean de Urgență „Dr. C-tin Opreș” Baia-Mare, Spitalul de Pediatrie Ploiești, Spitalul de Boli Pulmonare Breaza, Institutul Național de Hematologie Transfuzională „Prof. CT Nicolau” București, Spitalul Clinic de Recuperare Medicală Băile Felix, Spitalul Clinic Municipal Filantropia Craiova, Spitalul Clinic Județean de urgență Ilfov, Spitalul Orășenesc Găești, Spitalul Orășenesc Lehliu Gară, Spitalul de Recuperare Brădet, Centrul de Sănătate Teaca*);
 - ▶ neconstituirea fondului de dezvoltare a spitalelor și necuprinderea acestuia în bugetul de venituri și cheltuieli al entității (*Spitalul Municipal Orșova, Spitalul Județean de Urgență „Dr. C-tin Opreș” Baia Mare, Spitalul Municipal Fetești*);
 - ▶ neîncadrarea în limita maximă de 70% a cheltuielilor de personal, conform prevederilor legale, depășirea fiind de 393 mii lei (*Spitalul Orășenesc Sinaia, Spitalul Orășenesc Baia de Aramă*).

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

La Ministerul Sănătății

- ▶ datele raportate prin contul de execuție bugetară și bilanțul contabil încheiat la data de 31.12.2011, au fost denaturate, deoarece:

- nu s-a procedat la efectuarea transferului valorii lucrărilor de modernizare și dotare efectuat la Spitalul Clinic Colțea și, respectiv, a studiilor de fezabilitate, fezabilitate și a ghidului cu directive arhitecturale și ingineresti efectuate pentru 19 spitale județene și 1 spital regional de urgență, urmare transferului acestor entități către Primăria Municipiului București și respectiv, Consiliile județene, astfel datele prezentate prin situațiile financiare întocmite nu reflectă corect poziția financiară a entității și situația reală a patrimoniului.
- nu a fost utilizată o parte din fondurile bugetare din cauza nefundamentării și neurmării execuției transferurilor de la bugetul de stat către bugetul Fondului Național Unic de Asigurării Sociale de Sănătate.

La direcțiile de sănătate publică județene și alte unități sanitare

- ▶ neevidențierea în conturile de active fixe corporale a contravalorii unor lucrări de investiții finalizate și recepționate în cursul anului, în sumă de 221 mii lei (*DSP Bihor*);
- ▶ înregistrări contabile eronate, în sumă de 52.717 mii lei, care au condus la denaturarea situațiilor financiare, astfel:
 - înregistrarea eronată a terenurilor primite cu drept de folosință și aflate în administrarea unităților administrativ-teritoriale, în sumă de 10.693 mii lei (*DSP Timiș*);
 - neefectuarea punctajului între direcțiile de sănătate publică și unitățile subordonate privind contul „Decontări privind activele fixe”, pentru suma de 729 mii lei (*DSP Arad*);
 - înregistrarea eronată a amortizării și includerea acesteia pe cheltuielile operaționale, în sumă de 23.747 mii lei, pentru 16 clădiri care aparțineau domeniului public al statului și unităților administrativ-teritoriale (*Institutul Național de Hematologie Transfuzională „Prof. dr. CT Nicolau”*);
 - înregistrarea eronată a sumei de 680 mii lei în debitul contului „Decontări privind stocurile”, a valorii medicamentelor și materialelor sanitare achiziționate și plătite direct de institut (*Institutul Național de Hematologie Transfuzională „Prof. dr. CT Nicolau”*);
 - neconducerea evidenței angajamentelor bugetare și legale, conform prevederilor legale (*DSP Alba*);
 - neînregistrarea în conturile speciale în afara bilanțului a asigurărilor obligatorii pentru mașinile din dotare, în sumă de 2.893 mii lei (*DSP Alba*);

- înregistrarea în contabilitate fără documente justificative a unor operațiuni de scoatere din funcțiune a activelor fixe corporale, ambulante și autoturisme, în sumă de 46 mii lei (*DSP Arad*);
- neînregistrarea/înregistrarea eronată și nereevaluarea clădirilor și a terenurilor, aparținând domeniului public al statului, date în administrare, în sumă de 8.275 mii lei (*DSP: Bacău, Suceava, Satu-Mare*);
- înregistrarea eronată ca și obiecte de inventar a unor active fixe, precum și a activelor fixe recepționate la terminarea lucrărilor de investiții, în sumă de 36 mii lei (*DSP: Călărași și Suceava*);
- ◆ neorganizarea angajării, lichidării, ordonanțării și plății cheltuielilor conform prevederilor OMFP nr. 1792/2002 (*DSP Bacău*);
- ◆ neînregistrarea în contabilitatea exercițiului bugetar corespunzător a utilităților aferente lunii decembrie, cu consecințe în denaturarea situațiilor financiare anuale (*DSP Gorj*);
- ◆ neefectuarea punctajului între MS și unitățile subordonate asupra transferurilor de bunuri, în sumă de 5.318 mii lei (*DSP Gorj*);
- ◆ neîntocmirea conturilor de execuție bugetară, la capitolul „Cheltuieli de personal” pe aliniate bugetare (*DSP Gorj, Timiș*);
- ◆ neconcordanța între evidența tehnico-operativă (state lunare de salarii) și evidența contabilă (*DSP Gorj, Timiș*);
- ◆ menținerea în conturi și nevirarea la bugetul statului a sumelor prescise reprezentând garanțiile de participare la licitații depuse de ofertanții a căror ofertă nu a fost stabilită câștigătoare (*Spitalul de Pneumoftiziologie Palazu-Mare – Constanța, Spitalul Județean de Urgență Târgoviște*);
- ◆ neconcordanța între datele raportate în contul de execuție și balanțele de verificare, precum și între consumurile de medicamente și fișele de evidență contabilă, în sumă de 188 mii lei (*Spitalul de Boli Pulmonare Breaza, Spitalul Municipal Câmpulung Moldovenesc*);
- ◆ încheierea exercițiului financiar fără inventarierea soldurilor conturilor de creanțe și a contului „Operațiuni în curs de clarificare” (*Spitalul Județean de Urgență „Mavromati” Botoșani, Spitalul Municipal Târgu Secuiesc*);
- ◆ neînregistrarea în conturile de venituri și cheltuieli a sumelor obținute din închirierea cabinetelor medicilor de familie, precum și a celor privind utilitățile aferente, în sumă de 383 mii lei (*Spitalul de Boli Pulmonare Breaza, Spitalul Clinic de Boli Infecțioase și Pneumoftiziologie „Dr. V. Babeș” Timișoara, Spitalul Județean de Urgență Vaslui, Spitalul Municipal Sighișoara, Spitalul Orășenesc Prof. Dr. Ioan Pușcaș Șimleu Silvaniei, Centrul de Sănătate Teaca*);
- ◆ înregistrarea eronată a unor cheltuieli de capital la Titlul „Bunuri și servicii”, (achiziția unui sistem de acces cu cartele, precum și plăți efectuate pentru active fixe în curs de execuție), în sumă de 2.445 mii lei (*Spitalul Orășenesc Hațeg, Spitalul Orășenesc Găești, Spitalul de Psihiatrie „Sf. Pantelimon” Brăila, Spitalul Orășenesc Sfântul Spiridon Mioveni, Spitalul Orășenesc Lehliu Gară, Spitalul Orășenesc Baia de Aramă, Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Sf. Ioan” Galați, Spitalul Municipal Orșova, Spitalul Orășenesc „Prof. Dr. Ioan Pușcaș” Șimleu Silvaniei*);
- ◆ neevidențierea în conturi speciale în afara bilanțului a garanțiilor de bună execuție în sumă de 8.890 mii lei, constituite pentru lucrări executate (*Institutul de Fonoaudiologie și Chirurgie Funcțională ORL „Prof. Dr. Hociotă”, Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei Balș”, Spitalul Clinic „Prof. Dr. Th. Burghela”, Institutul Clinic Fundeni, Spitalul Clinic Colentina, Spitalul Clinic de Urgență București, Spitalul Județean de Urgență Satu Mare, Spitalul Municipal Fălticeni, Spitalul Județean de Urgență Târgoviște, Spitalul Județean de Urgență Buzău*);
- ◆ neînregistrarea și neurmărirea creanțelor în sumă de 2.315 mii lei, provenite din taxele de spitalizare neachitate de către persoanele vătămate din accidente rutiere, agresiuni sau accidente de muncă (*Spitalul Județean de Urgență „Dr. C-tin Opreș” Baia-Mare, Spitalul de Boli Pulmonare Breaza, Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Sf. Ioan” Galați, Spitalul Județean de Urgență „Sf. Pantelimon” Focșani, Spitalul Județean de Urgență Târgoviște, Spitalul Orășenesc Găești, Spitalul Clinic Județean de Urgență Brașov, Spitalul de Pneumoftiziologie Palazu-Mare Constanța, Spitalul de Ortopedie Traumatologie și Recuperare Medicală Eforie - Sud, Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș*);
- ◆ menținerea în contul „Active fixe corporale în curs de execuție” a investițiilor finalizate, puse în funcțiune, în sumă 30.944 mii lei (*Spitalul Clinic Colțea, Spitalul Clinic de Psihiatrie „Prof. Dr. Alexandru Obregia”, Institutul Clinic Fundeni, Spitalul Municipal Vulcan, Spitalul Municipal Hunedoara, Spitalul Județean de Urgență Bacău, Spitalul Județean de Urgență Târgoviște*);
- ◆ neînregistrarea în evidența contabilă a deșeurilor rezultate din operațiunile de casare, precum și a rezultatelor reevaluării activelor fixe corporale, în sumă de 2.849 mii lei (*Spitalul Județean de Urgență Târgo-*

viște, Spitalul Orășenesc Horezu, Spitalul de Psihiatrie „Sf. Pantelimon” Brăila, Spitalul Clinic de Recuperare Medicală Băile Felix);

- ◆ neinventarierea soldurilor conturilor „Clienți”, „Alte datorii în legătură cu personalul”, „Debitori”, „Creditori”, „Operațiuni în curs de lămurire”(Spitalul Clinic Municipal de Urgență Timișoara, Spitalul Municipal de Urgență Roman, Spitalul Municipal Câmpulung Moldovenesc);
- ◆ neconcordanța datelor dintre evidența sintetică și analitică a conturilor de active fixe (Spitalul Județean de Urgență Giurgiu, Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei Balș”, Spitalul Municipal Vulcan, Spitalul Orășenesc Sinaia, Spitalul Clinic Județean de Urgență Sibiu, Spitalul Municipal Mediaș);
- ◆ neorganizarea, neconducerea și neraportarea angajamentelor bugetare și legale în conformitate cu prevederile OMFP nr. 1792/2002, în sumă de 92.886 mii lei (Institutul de Fonoaudiologie „Prof. Dr. Ioan Hociotă”, Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei Balș”, Institutul Clinic Fundeni, Spitalul Clinic de Copii „Dr. V. Gomoiu”, Spitalul Clinic de Urgență Oftalmologie, Spitalul de Psihiatrie și Măsuri de Siguranță Săpoca, Spitalul Clinic de Recuperare Medicală Băile Felix, Spitalul Clinic Municipal Filantropia Craiova, Spitalul Municipal Carei);
- ◆ menținerea în evidență a stocurilor de medicamente care aveau termenul de valabilitate expirat (Spitalul Orășenesc Abrud, Spitalul Municipal Carei, Spitalul Orășenesc Câmpeni);
- ◆ nemajorarea activelor fixe primite în administrare, cu contravaloarea lucrărilor de investiții efectuate acestora, în sumă de 19.557 mii lei (Spitalul Clinic de Urgență Oftalmologie, Spitalul Orășenesc Moldova Nouă, Spitalul Județean de Urgență Giurgiu, Spitalul Județean de Urgență Vaslui, Spitalul de Pneumoftiziologie „Tudor Vladimirescu” Runcu);
- ◆ neînregistrarea sau calcularea eronată a amortizării unor active fixe, în sumă de 1.219 mii lei (Spitalul Municipal Vulcan, Spitalul Municipal Câmpulung Moldovenesc, Spitalul Orășenesc Baia de Aramă, Spitalul Clinic Municipal „Dr. Gavril Curteana” Oradea, Spitalul Orășenesc Găești, Spitalul Orășenesc Horezu, Spitalul Municipal Tg. Secuiesc);
- ◆ neînregistrarea/înregistrarea eronată a bunurilor de natura activelor fixe din domeniul public, date în administrarea unităților sanitare de către unitățile administrativ teritoriale, în sumă de 269.371 mii lei (Spitalul Clinic Colțea, Spitalul Orășenesc Câmpeni, Spitalul Județean de Urgență „Mavromati” Botoșani, Spitalul Municipal Câmpulung Moldovenesc, Spitalul Municipal Orșova, Spitalul Orășenesc Baia de Aramă, Spitalul Clinic de Copii „Marie Curie”, Spitalul de Pneumoftiziologie „Tudor Vladimirescu” Runcu, Spitalul Clinic Municipal „Dr. Gavril Curteanu” Oradea, Spitalul Județean de Urgență Târgoviște, Spitalul Orășenesc Horezu, Spitalul Municipal Carei, Spitalul Clinic de Boli Infecțioase și Pneumoftiziologie „Dr. V. Babeș” Timișoara);
- ◆ nemajorarea valorii activelor fixe aparținând domeniului public al statului/ unităților administrativ teritoriale cu valoarea lucrărilor de modernizare și consolidare la construcțiile aflate în administrare, în sumă de 14.150 mii lei (Spitalul de Psihiatrie „Sf. Pantelimon” Brăila, Spitalul Orășenesc Motru, Spitalul Orășenesc Prof. Dr. Ioan Pușcaș Simleu-Silvaniei);
- ◆ nefacturarea, neînregistrarea în contabilitatea unităților sanitare a serviciilor medicale acordate bolnavilor peste nivelul contractelor de furnizare a serviciilor medicale spitalicești încheiate cu casele de asigurări, în sumă de 30.859 mii lei (Spitalul Municipal Turnu Măgurele, Spitalul Orășenesc Sinaia, Spitalul Municipal Fălticeni, Spitalul Municipal Orșova, Spitalul Clinic Municipal de Urgență Timișoara, Spitalul de Pneumoftiziologie „Tudor Vladimirescu” Runcu, Spitalul de Pneumoftiziologie Scornicești, Spitalul Orășenesc Motru, Spitalul Județean de Urgență Brăila, Spitalul de Boli Infecțioase Cluj);
- ◆ neînregistrarea aplicațiilor informatice implementate pe calculatoare și a echipamentelor medicale de laborator primite cu titlu gratuit/comodat în conturile contabile corespunzătoare (Spitalul de Boli Pulmonare Breaza, Spitalul de Pneumoftiziologie Scornicești, Spitalul Clinic de Recuperare Cluj, Spitalul Județean de Urgență Brăila);
- ◆ neconstituirea și neevidențierea fondului de dezvoltare a spitalului, conform prevederilor art.194 din Legea nr.95/2006, în sumă de 1.829 mii lei (Spitalul Orășenesc Hațeg, Spitalul Orășenesc Sinaia, Spitalul de Boli Infecțioase „Sf. Cuvioasa Parascheva” Galați, Spitalul Clinic de Copii „V. Gomoiu”, Spitalul Orășenesc Abrud, Spitalul Clinic de Recuperare Băile Felix, Spitalul Municipal Carei, Spitalul de Boli Pulmonare Breaza, Spitalul de Pediatrie Ploiești);
- ◆ datele raportate prin contul de execuție bugetară și bilanțul contabil încheiat la data de 31.12.2011, au fost denaturate cu suma de 939 mii lei, întrucât:
 - a fost menținută nejustificat în conturile de mijloace fixe contravaloarea unor mijloace fixe de natura obiectelor de inventar;
 - au fost menținute nejustificat în evidența contabilă unele obligații de plată aferente salariilor neri-

dicate (Spitalul Județean de Urgență „Mavromati” Botoșani, Spitalul de Ortopedie Traumatologie și Recuperare Medicală Eforie Sud, Spitalul Clinic Municipal de Urgență Timișoara, Spitalul de Psihiatrie „Sf. Pantelimon” Brăila, Spitalul de Pneumoftiziologie „Tudor Vladimirescu” Runcu, Spitalul Orășenesc Găești);

- ◆ înregistrarea în contabilitate a obligațiilor față de furnizor fără executarea obiectivelor de investiții, a activelor fixe fără a fi în proprietatea entității, precum și înregistrarea cu întârziere a unor mijloace fixe (Spitalul Județean de Urgență Zalău).

Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern

La direcțiile de sănătate publică județene și alte unități sanitare

- ◆ neimplementarea în totalitate a standardelor potrivit OMFP nr. 946/2005 pentru aprobarea codului controlului intern cuprinzând standardele de management/control intern la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control managerial (DSP Alba, Brașov, Constanța, Călărași, Suceava, Mureș, Prahova, Satu-Mare, Institutul Național de Hematologie Transfuzională „Prof. dr. CT Nicolau”, Spitalul de Ortopedie Traumatologie și Recuperare Medicală Eforie Sud, Spitalul de Pneumoftiziologie Palazu-Mare Constanța, Spitalul de Boli Pulmonare Breaza, Spitalul Municipal Turnu Măgurele, Spitalul Clinic de Boli Infecțioase și Pneumoftiziologie „Dr. Victor Babeș” Timișoara, Spitalul Clinic Municipal de Urgență Timișoara, Spitalul Clinic Județean de Urgență Brașov, Institutul Oncologic „Prof. Dr. Alexandru Trestioreanu” București, Spitalul de Pediatrie Ploiești, Spitalul Clinic de Urgență Oftalmologie, Spitalul Clinic Dermato-venerologie „Prof. Dr. Scarlat Loghin”, Spitalul Județean de Urgență Giurgiu, Spitalul Județean de Urgență „Dr. C-tin Opreș” Baia-Mare, Spitalul Clinic de Urgență București, Spitalul Orășenesc Câmpeni, Institutul Național de Diabet, Nutriție și Boli Metabolice „Prof. Dr. N.C. Paulescu”, Spitalul Clinic „Prof. Dr. Th. Burghele”, Spitalul Clinic Colentina, Spitalul Orășenesc Abrud, Spitalul Clinic de Copii „Dr. V. Gomoiu”), astfel:
 - neelaborarea sistemelor de control managerial al instituțiilor publice și neactualizarea procedurilor operaționale privind funcțiile sensibile, obiectivele generale ale programelor de dezvoltare a sistemului de control managerial, precum și informările către entitățile publice ierarhic superioare;
 - nemonitorizarea și neevaluarea sistematică a riscurilor, necompletarea registrului riscurilor de către instituțiile publice;
- ◆ nerespectarea unor prevederi ale Legii nr. 672/2002, privind auditul public intern (DSP Alba, Argeș, Bacău, Brașov, Buzău, Gorj, Mureș, Prahova, Satu-Mare, Suceava, Timiș, Spitalul Orășenesc Abrud, Spitalul Județean de Urgență Giurgiu, Spitalul Orășenesc Câmpeni, Institutul Național de Hematologie Transfuzională „Prof. Dr. CT Nicolau” București, Spitalul Orășenesc Lehliu Gară), prin:
 - neorganizarea compartimentului de audit public intern în cadrul instituțiilor publice conform prevederilor legale;
 - neefectuarea tuturor misiunilor de audit din Planul de audit inclusiv la entitățile subordonate, precum și neauditarea o dată la trei ani a obiectivelor prevăzute în Legea nr. 672/2002.
- ◆ nerespectarea în totalitate a prevederilor legale referitoare la controlul financiar preventiv (DSP Argeș, Bacău, Călărași, Prahova, Spitalul de Pneumoftiziologie Valea Iașului, Spitalul Municipal Turnu Măgurele, Spitalul Județean de Urgență Vaslui, Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. dr. Matei Balș”, Spitalul Orășenesc Regele Carol I Costești, Spitalul Clinic „Prof. Dr. Th. Burghele”, spitalul Clinic Colentina, Spitalul Clinic de Copii „Dr. V. Gomoiu”, Spitalul Clinic de Psihiatrie „Prof. dr. Alexandru Obregia”, Spitalul Județean de Urgență Giurgiu, Spitalul Clinic de Boli Infecțioase și Pneumoftiziologie „Dr. V. Babeș” Timișoara), astfel:
 - neînscriserea în cadrul general al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv și în graficul de circulație al documentelor, a operațiunilor referitoare la veniturile realizate din contractele de prestări servicii, precum și nedetalierea listelor de operațiuni specifice entității;
 - neînstituirea și necompletarea Registrului proiectelor de operațiuni prevăzute să fie prezentate la viză, precum și aplicarea acestora pe contractele încheiate de entitate;

Modul de stabilire și urmărire a încasării veniturilor bugetului de stat, în cuantum și la termenele stabilite de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora

La nivelul Ministerului Sănătății

- ◆ neevidențierea, neurmărirea și neîncasarea veniturilor proprii, în sumă totală de 127.951 mii lei, reprezentând contribuții de asigurări de sănătate, datorate potrivit Legii nr. 95/2006, privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare;
- ◆ neraportarea prin contul de execuție al bugetului instituției publice - venituri, drepturi constatate de încasat estimate la suma totală de 1.529 mii lei;

- ▶ neurmărirea și neîncasarea la buget a veniturilor proprii în suma estimativă de 656 mii lei, reprezentând cota de 6% din încasările realizate de policlinicile cu plată;
- ▶ nestabilirea, neevidențierea, neurmărirea și neîncasarea creanțelor în termenul legal, precum și neaplicarea tuturor procedurilor de executare silită a creanțelor neîncasate la scadență (DSP Călărași, Constanța, Satu-Mare);
- ▶ nerespectarea dispozițiilor legale privind promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, precum și achizițiile de produse de la unitățile protejate, în sumă de 112 mii lei (Spitalul Municipal Târgu Secuiesc);
- ▶ neînregistrarea și neevidențierea în conturile corespunzătoare a veniturilor din prestații de servicii (DSP Gorj, Vrancea, Timiș);
- ▶ necalcularea, neînregistrarea și nevirarea către Inspectoratul de Stat în Construcții a cotei de 0,7% reprezentând cheltuieli pentru controlul calității lucrărilor de construcții la obiectivele de investiții, în sumă de 24 mii lei (Spitalul Psihiatrie „Sf. Pantelimon” Brăila);
- ▶ nevirarea la bugetul statului a sumei de 4.475 mii lei, reprezentând garanțiile de participare la licitații nerestituite, salarii neridicate peste termenul de 3 ani, reducerea salariilor cu 25%, contribuțiile aferente drepturilor salariale (Institutul Național de Hematologie Transfuzională „CT Nicolau”, Spitalul Clinic „Prof. Burghel”, Institutul Clinic Fundeni, Spitalul Clinic de Urgență București, Spitalul Clinic de Urgență Oftalmologie, Spitalul Județean Urgență Bacău, Spitalul Județean de Urgență Alexandria, Institutul Oncologic „Prof. Dr. Alexandru Trestioreanu” București, DSP Bacău, Constanța);
- ▶ neutilizarea sumelor alocate din venituri proprii – accize la Titlul VI „Transferuri de capital” și nerestituirea către bugetele respective, în sumă de 189 mii lei (DSP Prahova);
- ▶ nerecuperarea debitelor reprezentând cheltuieli privind asistența medicală acordată persoanelor vătămate, de la persoane care prin faptele lor au adus daune sănătății acestora și nerestituirea către casele de asigurări de sănătate a sumelor recuperate, în valoare de 5.777 mii lei (DSP Suceava, Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș);
- ▶ neachitarea în termenul legal către bugetul statului a obligațiilor, în sumă de 480 mii lei (Spitalul Municipal Turmu Măgurele);
- ▶ nevirarea la bugetul statului a sumei de 374 mii lei, reprezentând cota parte din veniturile provenite din închirierea bunurilor sau spațiilor aparținând domeniului public al statului (Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei Balș”, Institutul Național de diabet, nutriție și boli metabolice „Prof. Dr. N.C. Paulescu”, Institutul Oncologic „Prof. Dr. Alexandru Trestioreanu” București, Institutul Clinic Fundeni);
- ▶ nerestituirea la bugetul statului a salariilor achitate și recuperate de la medicii rezidenți care nu și-au îndeplinit obligațiile de a lucra 5 ani de la confirmarea în specialitate (Spitalul Orășenesc „Prof. Dr. Ioan Pușcaș” Șimleu Silvaniei);
- ▶ neevidențierea obligațiilor legale și neraportarea accesoriilor aferente obligațiilor constituite și neachitate către bugetul statului și bugetele fondurilor speciale, în sumă de 43 mii lei (DSP Bacău);
- ▶ neînregistrarea și nevirarea la bugetul statului a contribuțiilor datorate pentru neangajarea unor persoane cu handicap în procent de cel puțin 4% din numărul total de angajați, în sumă de 772 mii lei (Spitalul de Psihiatrie și Neurologie Brașov, Spitalul Orășenesc Găești, Spitalul Județean de Urgență Deva, Spitalul Municipal Fetești, Spitalul de Pneumoftiziologie Scornicești, Spitalul Municipal Târgu Secuiesc);
- ▶ neevidențierea, neurmărirea și necalcularea penalităților pentru neplata la termenele stabilite în contract a contravalorii chiriei, în sumă de 600 mii lei (Spitalul Județean de Urgență „Mavromati” Botoșani, Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Sf. Ioan” Galați, Spitalul Județean Giurgiu, Spitalul Clinic de Boli Infecțioase și Pneumoftiziologie „Dr. V. Babeș” Timișoara, Spitalul Clinic Municipal „Dr. Gavril Curteanu” Oradea, Spitalul Județean de Urgență Bacău, Spitalul Clinic de Recuperare Medicală Băile Felix, Spitalul Județean de Urgență Buzău);
- ▶ nefacturarea și neînregistrarea în evidența contabilă a veniturilor din servicii medicale spitalicești prestate asiguraților peste valoarea contractată cu casele de asigurări de sănătate, în sumă de 26.019 mii lei (Spitalul Orășenesc Abrud, Spitalul de Boli Pulmonare Breaza, Spitalul de Pediatrie Ploiești, Spitalul de Urgență „Sf. Pantelimon” Focșani, Spitalul Orășenesc Lehliu Gară, Spitalul Municipal Gheorghieni, Spitalul Clinic de Urgență Sibiu, Spitalul Clinic Municipal de Urgență Timișoara, Spitalul Orășenesc Sinaia, Spitalul Municipal Carei);
- ▶ întocmirea eronată a documentelor sau nesolicitarea de la casele de asigurări de sănătate județene a indemnizației aferentă concediilor medicale acordate salariaților, în sumă de 289 mii lei (Spitalul Clinic Municipal Filantropia Craiova);

- ◆ neînregistrarea, neurmărirea, neîncasarea creanțelor, precum și neinițierea măsurilor de executare silită pentru recuperarea debitelor din servicii medicale acordate pentru pacienții care au suferit agresiuni și pentru cei prevăzuți prin sentințe judecătorești, în sumă de 187 mii lei (*Spitalul Orășenesc Moldova Nouă, Spitalul Municipal Câmpulung Moldovenesc, Spitalul Municipal Fălticeni, Spitalul Clinic Municipal Filantropia Craiova, Spitalul Municipal Gheorgheni, Spitalul Municipal Carei*).

Calitatea gestiunii economico-financiare

La Ministerul Sănătății

- ◆ neinventarierea, potrivit prevederilor legale a unor elemente patrimoniale reprezentând active fixe în curs de execuție, precum și a unor medicamente și materiale sanitare care au fost transferate către direcțiile de sănătate publică județene;

La direcțiile de sănătate publică județene și alte unități sanitare

- ◆ neinventarierea activelor necurente de natura „Clădiri” aparținând domeniului public al statului, precum și a bunurilor de natura reactivilor, medicamentelor, materialelor sanitare, în sumă de 15.902 mii lei (*DSP: Teleorman, Timiș, Institutul Național de Hematologie Traszufuzională „Prof. Dr. CT Nicolau”*);
- ◆ nereevaluarea activelor fixe corporale („Clădiri”) aflate în patrimoniul entității, în sumă de 11.819 mii lei (*DSP: Călărași, Vrancea, Satu-Mare, Institutul de Fonoaudiologie și Chirurgie Funcțională ORL „Prof. Dr. Dorin Hociotă”*);
- ◆ efectuarea de transferuri și plăți din fonduri publice, fără a avea la bază documente care să ateste exactitatea și realitatea, în sumă de 27 mii lei (*DSP: Buzău, Bihor*);
- ◆ plată nelegală a tichetelor de masă pe anul 2011 și trimestrul I 2012, în sumă de 783 mii lei (*DSP Constanța*);
- ◆ nerepartizarea medicamentelor și materialelor sanitare provenite din Programe Naționale de Sănătate către cabinete medicale individuale pe baza unor documente care nu atestă necesitatea acordării acestora din rezerva antiepidemică, precum și nerecuperarea contravalorii a 9001 doze vaccin antigripal nefolosite și retrase din circuit pentru a fi returnate, în sumă de 21 mii lei (*DSP: Bacău, Teleorman*);
- ◆ cheltuieli de personal aferente activității de prestări servicii medicale cu plată, neprevăzute în bugetul propriu și suportate din alocații bugetare, în sumă de 435 mii lei (*Institutul Național de Hematologie Traszufuzională „Prof. dr. CT Nicolau”*);
- ◆ efectuarea de plăți nelegale de la „Alte bunuri și servicii”, reprezentând contravaloarea orelor neprestate ca urmare a unei erori de calcul, în sumă de 23 mii lei (*DSP Prahova*);
- ◆ plata consumului de carburant mai mare decât în specificațiile tehnice ale furnizorului, în sumă de 26 mii lei (*DSP Teleorman*);
- ◆ înregistrarea eronată și plata licențelor și a obiectivelor de investiții de la titlul „Bunuri și servicii”, în sumă de 27 mii lei (*DSP: Călărași și Suceava*);
- ◆ acceptarea la plată a unor lucrări suplimentare care depășesc cu 20% valoarea contractului inițial sau neexecutarea în totalitatea a acestora (*DSP: Alba și Suceava*);
- ◆ acceptarea la plată a unor cheltuieli de transport, neaprobat, fără documente justificative, incluse în cadrul unor articole din deviz care nu prevăd aceste cheltuieli, în sumă de 83 mii lei (*DSP Bihor*);
- ◆ plăți nelegale pentru lucrări neexecutate, cantități neînscrise în documentele justificative, precum și plăți nedatorate reprezentând cheltuieli de natura utilităților, în sumă de 631 mii lei (*Spitalul Județean de Urgență „Mavromati” Botoșani, Spitalul Județean de Urgență „Dr. C-tin Opreș” Baia Mare, Spitalul de Pediatrie Ploiești, Spitalul Județean de Urgență Târgoviște, Sanatoriul de Pneumoftiziologie Brad*);
- ◆ angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor pentru investigații paraclinice de laborator, diferențe între cantitățile de medicamente prescrise în foile de observații și condicile de prescripții medicale, cantitățile de medicamente consumate pe secții și decontul pe pacienți, în sumă de 611 mii lei (*Spitalul Județean de Urgență Giurgiu, Spitalul Județean de Urgență Satu Mare, Spitalul Județean de Urgență „Mavromati” Botoșani*);
- ◆ plata nelegală a drepturilor de personal prin acordarea unor sporuri de doctor, pentru condiții periculoase, indemnizații aferente concediilor de odihnă cu activitatea de bază în altă parte, a sporurilor mai mari decât în deciziile emise de ordonatorul de credite, a drepturilor salariale acordate managerului entității peste valoarea contractului de management și reîncadrarea eronată a personalului, în sumă de 1.565 mii lei (*Spitalul de Boli Pulmonare Breaza, Spitalul de Pediatrie Ploiești, Spitalul Clinic de Recuperare Medicală Băile Felix, Spitalul Județean de Urgență Brăila, Spitalul Județean de Urgență Deva, Spitalul Orășenesc Găești, Spitalul Orășenesc Motru, Spitalul Orășenesc Horezu, Spitalul Orășenesc Moldova Nouă, Spitalul de Psihiatrie și Neurologie Brașov, Spitalul de Recuperare Borșa, Spitalul Județean de Urgență „Mavromati” Botoșani, Spitalul Județean de Urgență Zalău, Spitalul*

Municipal de Urgență Roman, Spitalul de Recuperare Brădet, Spitalul Clinic Județean Ilfov);

- ▶ plata unor cheltuieli pentru organizarea de șantier și echipamente medicale fără documente justificative, în sumă de 346 mii lei (*Spitalul Clinic Județean de Urgență Arad, Spitalul Județean de Urgență Târgoviște*);
- ▶ înregistrarea pe cheltuieli a unor medicamente și materiale sanitare expirate sau care nu figurau pentru administrarea pe secții, în sumă de 926 mii lei (*Spitalul Județean de Urgență „Mavromati” Botoșani*);
- ▶ nerecuperarea contravalorii cheltuielilor efectuate cu hrana aferentă pacienților de la alte unități sanitare, precum și a serviciilor prestate, decontarea serviciilor necontractate cu SC Hiperdia SA, precum și a penalităților pentru servicii neexecutate, în sumă de 157 mii lei (*Spitalul Clinic de Psihiatrie „Prof. Dr. Alexandru Obregia”, Spitalul Clinic Colentina, Spitalul Orășenesc Moldova Nouă, Spitalul Municipal Sighișoara*);
- ▶ plăți nelegale efectuate pentru lucrări de reparații capitale neexecutate, perceperea unor prețuri mai mari decât cele reale, precum și nefacturarea consumului de utilități aferente acestor lucrări, în sumă de 1.436 mii lei (*DSP Prahova, Spitalul de Pneumoftiziologie Leordeni, Spitalul de Recuperare Brădet, Spitalul Județean de Urgență Zalău, Spitalul Județean Urgență Buzău, Spitalul Orășenesc „Sf. Spiridon Mioveni”, Spitalul de Psihiatrie „Sf. Maria Vedeș”, Spitalul Orășenesc Regele Carol I Costești, Spitalul Clinic „Prof. Dr. Th. Burghel”, Spitalul de Pneumoftiziologie Valea Iașului, Spitalul Județean de Urgență „Mavromati” Botoșani, Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „M. Curie”, Spitalul Județean de Urgență Târgoviște, Spitalul Orășenesc Găești, Spitalul Municipal Sighișoara, Spitalul Municipal Mediaș, Sanatoriul de Pneumoftiziologie Brad, Spitalul Municipal Carei, Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei Balș”, Spitalul Câmpulung Moldovenesc, Spitalul Municipal Fălticeni, Spitalul de Ftiziologie Agigea, Spitalul Municipal Vulcan, Spitalul Clinic Județean de Urgență Ilfov, Spitalul de Pneumoftiziologie „Tudor Vladimirescu” Runcu, Spitalul Boli Infecțioase „Sf. Parascheva” Galați*);
- ▶ plăți nelegale mai mari decât creditele bugetare aprobate pentru dotarea cu aparatură de laborator, transport și eliminarea deșeurilor, în sumă de 524 mii lei (*Spitalul Municipal de Urgență Roman, Spitalul Județean de Urgență Zalău*);
- ▶ depășirea cheltuielilor de personal, respectiv neîncadrarea în limita maximă de 70%, conform prevederilor art. 197 din Legea nr. 95/2006, în sumă de 7.382,7 mii lei (*Spitalul Orășenesc Abrud, Spitalul Orășenesc Câmpeni, Spitalul Orășenesc Horezu, Spitalul Clinic Municipal Filantropia Craiova, Spitalul Orășenesc Moldova Nouă, Spitalul Municipal Turnu Măgurele, Spitalul Pneumoftiziologie Scornicești, Spitalul Orășenesc „Prof. dr. Ioan Pușcaș” Șimleu Silvaniei, Spitalul Județean de Urgență Brăila*);
- ▶ plata medicamentelor la un preț mai mare decât cel oferit, transmiterea unor medicamente expirate în perioada 2009-2010 către casele de asigurări de sănătate județene, în sumă de 756 mii lei (*Spitalul Municipal de Urgență Roman, Spitalul Clinic Municipal Filantropia Craiova, Spitalul Clinic Județean de Urgență Tg. Mureș, Sanatoriul de Pneumoftiziologie Brad, Spitalul Clinic de Boli Infecțioase Cluj, Spitalul Clinic de Recuperare Băile Felix*);
- ▶ plata nelegală a unor servicii transport masă lemnoasă, inclusă în contractul încheiat între unitatea sanitară și agentul economic, precum și pentru lucrări supraevaluate, în sumă de 357 mii lei (*Spitalul Clinic de Recuperare Medicală Băile Felix, Spitalul Municipal Gheorgheni, Spitalul Județean de Urgență Târgoviște, Spitalul Județean de Urgență Bacău, Spitalul Clinic Județean de Urgență Ilfov*);
- ▶ efectuarea de cheltuieli nejustificate, respectiv hrană, medicamente și materiale sanitare, prestări servicii pentru persoane pentru care data decesului este anterioară datei externării, în sumă de 301 mii lei (*Spitalul Județean de Urgență Satu Mare, Spitalul Județean de Urgență Buzău*);
- ▶ acordarea nelegală a tichetelor de masă unor persoane care au fost în concediu de odihnă sau care au beneficiat de zile libere, în sumă de 31 mii lei (*Spitalul de Boli Infecțioase și Pneumoftiziologie „Dr. V. Babeș” Timișoara, Spitalul Clinic Municipal de Urgență Timișoara, Spitalul Orășenesc Sf. Spiridon Mioveni*);
- ▶ efectuarea, în mod nelegal, de plăți direct din veniturile proprii încasate de entitate pentru cheltuieli cu arhivarea documentelor, consultanță și certificare ISO, în sumă de 158 mii lei (*Sanatoriul de Pneumoftiziologie Brad, Spitalul Clinic „Prof. Dr. Th. Burghel*);
- ▶ angajarea cheltuielilor, în sumă de 74 mii lei pentru realizarea auditului intern, în baza unui contract de prestări servicii, fără respectarea prevederilor legale (*Sanatoriul de Pneumoftiziologie Brad*);
- ▶ nerecuperarea de la casele de asigurări de sănătate a contribuției angajatorilor pentru concedii medicale plătite angajaților, în sumă de 339 mii lei (*Institutul Național de Diabet, Nutriție și Boli Metabolice „Prof. Dr. N.C. Paulescu”, Spitalul Clinic Dermato-venerologie „Prof. Dr. Scarlat Loghin*);
- ▶ neinventarierea creanțelor și obligațiilor prin confirmarea extraselor de cont de la terți, precum și neanalizarea debitelor cu vechime mai mare de 3 ani, (*Spitalul Clinic Municipal de Urgență Timișoara, Spitalul*

de Urgență „Sf. Pantelimon” Focșani, Spitalul Municipal Hunedoara, Spitalul Județean de Urgență Alexandria, Spitalul de Pneumoftiziologie Palazu-Mare Constanța, Spitalul Municipal Orșova, Spitalul Județean de Urgență Bacău, Spitalul Județean de Urgență Satu-Mare);

- ◆ neinventarierea bunurilor de natura „Active necurente – Terenuri Clădiri” din domeniul public al statului (Spitalul Clinic Municipal de Urgență Timișoara);
- ◆ necompletarea listelor de inventariere cu valoarea bunurilor în vederea stabilirii plusurilor sau minusurilor de inventar (Spitalul de Recuperare Borșa, Spitalul Clinic Județean de Urgență Ilfov);
- ◆ neefectuarea reevaluării elementelor patrimoniale deținute de entități, conform prevederilor legale (Spitalul Orășenesc Cămpeni, Spitalul Clinic „Prof. Dr. Th. Burghel”, Spitalul Clinic Dermato-venereologie „Prof. Dr. Scarlat Loghin”, Spitalul Orășenesc Lehliu Gară, Spitalul Municipal Carei);
- ◆ necalcularea și neînregistrarea amortizării aferente activelor fixe corporale din patrimoniul instituției, în sumă de 21.552 mii lei (Spitalul Pneumoftiziologie Scornicești);
- ◆ nepreluarea și neînregistrarea în patrimoniul unităților sanitare a terenurilor și clădirilor aflate în afara locațiilor în care își desfășoară activitatea, în sumă 5.387 mii lei (Spitalul de Ortopedie Traumatologie și Recuperare Medicală Eforie Sud, Spitalul de Pediatrie Ploiești);
- ◆ nevirarea către bugetul statului a cotei de 50% din veniturile încasate din închirierea și concesiunea bunurilor din domeniul public al statului, precum și nerecuperarea contravalorii cheltuielilor cu utilitățile aferente acestor spații, în sumă de 492 mii lei (Spitalul Municipal Câmpulung Moldovenesc, Spitalul Municipal Fălticeni, Spitalul Clinic de Recuperare Cluj, Spitalul Clinic Județean Sibiu, Spitalul Județean de Urgență Târgoviște, Spitalul Orășenesc Găești);
- ◆ nerespectarea prevederilor privind stabilirea, evidența și plata obligațiilor către bugetele locale și a contribuției pentru neîncadrarea persoanelor cu handicap, în sumă de 552 mii lei (Spitalul Clinic Colțea, Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „M. Curie”, Spitalul Clinic „Th. Burghel”, Spitalul Colentina, Spitalul de Urgență „Alexandru Obregia”, Spitalul Clinic de Urgență București, Spitalul Clinic de Urgență Oftalmologie, Spitalul Municipal Carei, Spitalul Clinic Județean de Urgență Ilfov);
- ◆ neefectuarea integrală a plății contribuțiilor aferente salariilor, în sumă de 6.733 mii lei (Spitalul Județean de Urgență Brăila, Spitalul Orășenesc Horezu);
- ◆ utilizarea ineficientă a fondurilor publice prin achiziționarea sau închirierea unor servicii de consultanță, materiale sanitare, aparatură medicală, centrală telefonică, în sumă de 2.194 mii lei (Institutul Național de Diabet, Nutriție și Boli Metabolice „Prof. Dr. NC Paulescu”, Spitalul Clinic „Prof. Dr. Th. Burghel”, Spitalul Clinic Dermato-venereologie „Prof. Dr. Scarlat Loghin”, Spitalul Orășenesc Hațeg, Institutul de Fonoaudiologie și Chirurgie Funcțională ORL „Prof. Dr. Dorin Hociotă”, Spitalul Clinic Județean Ilfov, Spitalul Județean de Urgență Timișoara, Centrul de Sănătate Teaca, Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Marie Curie”);
- ◆ nerespectarea prevederilor legale privind nivelul alocațiilor de hrană pentru consumurile colective din unitățile sanitare, în sumă de 96 mii lei (Spitalul Orășenesc Hațeg);
- ◆ existența în stoc a unor medicamente expirate din 2008-2009, în sumă de 670 mii lei (Spitalul Județean de Urgență Zalău);
- ◆ necalcularea, neînregistrarea și neîncasarea penalităților de întârziere provenite din închirierea spațiilor, în sumă de 216 mii lei (Spitalul Clinic Județean de Urgență Brașov, Spitalul de Psihiatrie Brașov, Institutul Național de Diabet, Nutriție și Boli Metabolice „Prof. Dr. NC Paulescu”, Institutul Oncologic „Prof. Dr. Alex. Trestioreanu” București, Spitalul Clinic Colentina, Spitalul Clinic de Urgență București, Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „M. Curie” Spitalul de Recuperare Borșa, Spitalul Clinic Municipal de Urgență Timișoara, Spitalul Clinic Județean de Urgență Brașov);
- ◆ valorificarea prin vânzare, fără organizarea de licitație publică deschisă a materialelor rezultate în urma dezmembrării unor mijloace fixe casate, în sumă de 22 mii lei (Spitalul Municipal Turnu Măgurele);
- ◆ nerespectarea tuturor etapelor privind scoaterea din funcțiune a activelor fixe corporale și valorificarea materialelor rezultate cu ocazia casării, în sumă de 16 mii lei (Spitalul Județean de Urgență Târgoviște);
- ◆ acceptarea la plată a unor situații de lucrări neexecutate, articole la prețuri mai mari decât cele din ofertă, precum și lucrări nejustificate în deverse, în sumă de 1.250 mii lei (Spitalul Municipal Câmpulung Moldovenesc, Spitalul Județean de Urgență „Dr. C-tin Opris” Baia Mare, Spitalul Municipal Fălticeni, Spitalul Județean de Urgență Zalău, Spitalul Orășenesc „Prof. Dr. Ioan Pușcaș Șimleu Silvaniei, Sanatoriul de Pneumoftiziologie Brad, Spitalul Municipal Carei, Spitalul de Boli Infecțioase Cluj, Spitalul Clinic de Urgență Ilfov);
- ◆ decontarea nelegală a cheltuielilor indirecte pentru lucrări neexecutate sau lucrări suplimentare pentru care nu au fost întocmite acte adiționale, în sumă de 1.210 mii lei (Spitalul Județean de Urgență Bacău, Spitalul de

Psihiatrie „Sf. Pantelimon” Brăila, Spitalul Județean de Urgență Deva, Spitalul Județean de Urgență Bacău);

- ◆ efectuarea lucrărilor de reparații la secțiile unităților sanitare prin încheierea contractelor prin încredințare directă și majorarea valorii acestora prin acte adiționale, în sumă de 377 mii lei (*Spitalul Județean de Urgență Alexandria*);
- ◆ neconstituirea garanției de bună execuție la nivelul contractelor încheiate de unitățile sanitare, în sumă de 1.859 mii lei (*Institutul Oncologic „Prof. Dr. Alex. Trestioreanu” București, Spitalul Județean de Urgență „Dr. C-tin Opreș” Baia Mare, Spitalul Județean de Urgență Satu Mare, Spitalul Județean de Urgență Târgoviște, Spitalul Municipal de Urgență Roman, Spitalul Orășenesc „Prof. Dr. Ioan Pușcaș Șimleu Silvaniei, Spitalul de Pneumoftiziologie Scornicești*);
- ◆ nerespectarea prevederilor legale privind alegerea procedurii de atribuire a contractelor, respectiv achiziția directă, divizarea acestora, precum și neincluderea achizițiilor în programul de achiziții, în sumă de 7.179 mii lei (*Spitalul Clinic „Prof. Dr. Th. Burghela”, Spitalul Municipal Câmpulung Moldovenesc, Spitalul Județean de Urgență Alexandria, Spitalul Clinic de Psihiatrie „Prof. Dr. Alexandru Obregia”, Spitalul Clinic Municipal de Urgență Timișoara*);
- ◆ neprezentarea referatelor de necesitate, notelor justificative pentru fundamentarea necesității realizării obiectivelor de investiții, precum și divizarea contractelor de achiziție publică în vederea neaplicării procedurii corecte de achiziție, în sumă de 550 mii lei (*Spitalul Clinic Municipal de Urgență Timișoara, Spitalul de Psihiatrie pentru Măsuri de Siguranță Săpoca, Spitalul Județean de Urgență Târgoviște, Spitalul Clinic Municipal „Dr. Gavril Curteanu” Oradea, Spitalul Județean de Urgență Zalău, Spitalul Municipal de Urgență Roman*);
- ◆ înregistrarea eronată a lucrărilor de modernizare a mijloacelor fixe pe cheltuielile instituției și efectuarea de achiziții fără prevedere bugetară, în sumă de 86 mii lei (*Spitalul Clinic Județean de Urgență Ilfov, Spitalul de Pneumoftiziologie „Tudor Vladimirescu” Runcu*);
- ◆ neasigurarea intrării în vigoare și neurmărirea aplicării prevederilor OMS nr. 316/2006 privind reorganizarea unei unități sanitare din județul Prahova de către Secretariatul General și Direcția de organizare și politici salariale din Ministerul Sănătății și de DSP Prahova;
- ◆ neelaborarea Normelor Metodologice în vederea aplicării prevederilor Legii 118/2007 privind organizarea și funcționarea activităților și practicilor de medicină complementară/alternativă, astfel că de la data publicării acestuia și până la data de 31.12.2011, activitățile și practicile acestui domeniu medical nu au fost reglementate.

Alte constatări la nivelul Ministerului Sănătății

Recomandări

- ✓ *elaborarea unor proceduri interne corelate cu prevederile legale în vigoare, în sensul elaborării fundamentate a bugetului de venituri și cheltuieli pe baza documentelor justificative legal întocmite (Note de fundamentare, memorii, acte justificative);*
- ✓ *includerea în bugetul de venituri și cheltuieli a tuturor resurselor financiare aflate la dispoziția unităților sanitare;*
- ✓ *elaborarea monografiilor contabile pentru înregistrarea reală, corectă și unitară a bunurilor achiziționate de unitățile sanitare prin licitații, având în vedere implicațiile economico-financiare ale acestei operațiuni economice;*
- ✓ *stabilirea, printr-un act de decizie internă, a regulamentului de organizare și funcționare a structurii de management și a unui calendar care să prevadă termenele până la care vor fi elaborate toate procedurile formalizate pe activități, în conformitate cu standardele de control intern/managerial, precum și data până la care va fi implementat efectiv sistemul de control managerial la nivelul entității;*
- ✓ *planificarea și realizarea unor misiuni de audit a sistemului de luare a deciziilor, a sistemelor de conducere și control și a sistemului informatic o dată la 3 ani;*
- ✓ *asigurarea funcției de supervizare a desfășurării procesului de audit intern la nivelul unităților sanitare;*
- ✓ *facturarea, înregistrarea și urmărirea debitelor provenite din închirierea spațiilor aparținând unităților sanitare și calculul penalităților de întârziere pentru neplata la termen;*
- ✓ *instituirea tuturor măsurilor de executare silită și recuperarea creanțelor precum și virarea acestora la bugetul de stat, inclusiv accesoriile aferente;*
- ✓ *inventarierea și reevaluarea patrimoniului public, precum și al unităților administrativ teritoriale, date în administrare;*
- ✓ *instituirea măsurilor ce se impun în vederea recuperării prejudiciilor.*

OPINIA DE AUDIT: *Opinie adversă*

La nivelul Ministerului Sănătății și unităților sanitare a fost exprimată **opinie adversă** motivată de faptul că, valoarea abaterilor constatate de echipele de audit a depășit pragul materialității, nu au fost respectate principiile legalității, regularității și economicității în administrarea patrimoniului și în utilizarea fondurilor publice, iar situațiile financiare auditate, încheiate la 31.12.2011, nu oferă o imagine reală și fidelă a poziției financiare.

Ministerul Culturii și Patrimoniului Național

Scurtă prezentare Ministerul Culturii și Patrimoniului Național (MCPN) este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, care elaborează și asigură aplicarea strategiei și politicilor în domeniile culturii și patrimoniului național. MCPN urmărește, prin activitatea desfășurată: creșterea gradului de acces și de participare la cultură; promovarea diversității și prezervarea identităților culturale; promovarea multiculturalismului și protejarea culturii minorităților; protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural material și imaterial; promovarea și dezvoltarea creației contemporane și susținerea creatorilor; susținerea circulației operelor și a creațiilor, promovarea dialogului intercultural și a creației culturale în circuitul mondial de valori etc.

Organizarea și conducerea evidenței financiar-contabile

Constatări

- ◆ în anul 2011 au fost înregistrate eronat în contul de cheltuieli „Cheltuieli cu deplasări, detașări, transferări” sumele reprezentând contravaloarea facturilor de transport internațional, deși acestea reprezintă în fapt avansuri pentru transportul internațional ocazionat de efectuarea unor deplasări în străinătate care ulterior vor fi rambursate de către Consiliul UE;
- ◆ nu a fost înregistrată în contabilitate obligația de plată a angajatorului la Fondul Național Unic al Asigurărilor Sociale de Sănătate, aferentă anului 2011, în sumă de 22,8 mii lei, astfel că în balanțele de verificare nu se regăsește contul contabil „Contribuțiile angajatorilor pentru concedii și indemnizații”;
- ◆ soldurile conturilor „Credite bugetare aprobate”, „Angajamente bugetare”, „Angajamente legale” nu corespund cu situația privind evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale. Ordinul nr. 2436/2009 emis de ministrul culturii și patrimoniului național pentru delegarea de competențe privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, nu a mai fost actualizat deși, de la momentul emiterii acestuia au trecut mai bine de 2 exerciții bugetare, a fost schimbat ordonatorul principal de credite, structura ministerului a suferit modificări (Departamentul Cultelor a trecut în subordinea Guvernului), iar unele dintre persoanele desemnate nu mai au calitatea de angajați ai entității.

Evaluarea sistemelor de management și control intern (inclusiv audit intern)

Constatări

- ◆ la nivelul MCPN nu a fost proiectat un sistem de *control intern* adecvat entității în conformitate cu prevederile legale, fiind identificate o serie de abateri, după cum urmează:
 - Programul de dezvoltare a sistemului de control managerial nu este elaborat în funcție de standardele de control intern prevăzute în OMFP nr. 946/2005 *pentru aprobarea Codului controlului intern, cuprinzând standardele de management/control intern la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control managerial*;
 - nu au fost luate măsurile necesare în vederea evitării conflictului de interese, nefiind astfel implementat *Standardul 4 – Funcții sensibile*;
 - nu sunt elaborate proceduri pentru toate activitățile identificate, nefiind implementat *Standardul 17 – Proceduri*. Astfel, pentru 57 activități identificate la nivelul MCPN, au fost elaborate doar 20 de proceduri (4 proceduri de sistem și 16 proceduri operaționale);
 - nu au fost identificate și evaluate riscurile asociate activităților desfășurate, nefiind astfel implementat *Standardul 11 – Managementul riscului*;
 - nu au fost elaborate programe pentru limitarea consecințelor apariției unor riscuri și nu au fost nominalizate, prin act administrativ, persoane responsabile cu aplicarea acestora;
 - nu a fost definitivat nivelul acceptabil de expunere la aceste riscuri și nici nu a fost evaluată probabilitatea ca riscul să se materializeze și mărimea impactului acestuia;
- ◆ pentru decontarea sumelor alocate de minister acțiunilor culturale derulate în cursul anului 2011 nu există formalizată o procedură detaliată, care să stabilească modul de prezentare a documentelor pentru a permite verificarea și acceptarea lor la plată;

- ◆ nu au fost elaborate și aprobate norme metodologice în vederea reevaluării bunurilor aparținând patrimoniului cultural național, astfel că bunurile de această natură înregistrate în situațiile financiare întocmite de către MCPN nu au fost reevaluate la finele anului 2010;
- ◆ serviciile deconcentrate ale MCPN, cu atribuții în domeniul controlului respectării de către contribuabili a obligațiilor de plată la Fondul Cultural Național (FCN) în condițiile și la termenele stabilite de lege, nu și-au exercitat competențele, nefiind încasată nicio sumă la bugetul FCN, în anul 2010. Activitatea de control privind respectarea virării obligației de plată la FCN nu s-a desfășurat nici la nivelul Administrației Fondului Cultural Național (AFCN), instituție aflată în subordinea MCPN și care administrează acest fond;
- ◆ referitor la activitatea de *audit intern* din cadrul MCPN în anul 2011, au fost constatate o serie de abateri, după cum urmează:
 - măsurile dispuse de Curtea de Conturi nu au fost îndeplinite în totalitate la unele dintre entitățile subordonate MCPN, iar prin auditul intern nu a fost realizată o asigurare obiectivă și o consiliere a conducerii, destinate să îmbunătățească sistemele și activitățile entității publice;
 - la nivelul compartimentului de audit intern nu a fost efectuată supervizarea activităților de audit;
 - s-a constatat că unii auditori interni fac parte din comisia pentru monitorizarea, coordonarea și îndrumarea metodologică cu privire la sistemele de control managerial, fapt ce contravine prevederilor legale în vigoare;
 - nu a fost întocmit un plan multianual de audit, pe baza căruia să fie elaborate planurile anuale de audit.
- ◆ *Direcția județeană pentru Cultură și Patrimoniu Național Cultural Suceava*, în calitate de ordonator terțiar de credite nu are prevăzut în structura sa organizatorică compartiment (persoană) cu atribuții de audit public intern. Auditul public intern se realizează în acest caz periodic, sub forma misiunilor de audit public delegat, de către Compartimentul Audit Public Intern din cadrul Ministerului Culturii și Patrimoniului Național care este forul tutelar (ordonatorul principal de credite). Ultima misiune de audit public intern asupra entității a fost efectuată la data de 30.09.2006. În următorii 5 ani (2007-2011), la *Direcția județeană pentru Cultură și Patrimoniu Național Cultural Suceava* nu a fost efectuată nicio acțiune de audit public intern.

Inventarierea patrimoniului

Constatări

- ◆ inventarierea elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii din cadrul ministerului a fost efectuată formal, doar pentru a detalia soldurile din evidența contabilă și nu pentru a pune de acord situația faptică cu soldul scriptic. În ceea ce privește obiectivele de investiții aflate în curs de execuție, acestea nu au fost inventariate în conformitate cu prevederile legale în vigoare. Astfel, listele de inventariere a clădirilor aflate în curs de execuție, nu au fost menționate, pentru fiecare obiectiv în parte, pe baza constatării la fața locului, datele esențiale referitoare la obiectivul de investiții inventariat, îndeosebi cele referitoare la: denumirea obiectivului, valoarea determinată potrivit stadiului de execuție pe baza valorii din documentația existentă (devize), precum și în funcție de volumul lucrărilor realizate la data inventarierii;
- ◆ la nivelul MCPN nu a fost finalizată activitatea de actualizare și, totodată, de modificare a inventarului bunurilor din domeniul public al statului, astfel că o serie de imobile nu au fost înscrise în inventarul bunurilor din domeniul public al statului, iar pentru alte imobile deținute în administrare de către entitățile subordonate MCPN valoarea de inventar nu este reevaluată;
- ◆ neînscriserea în *Inventarul bunurilor din domeniul public al statului* a imobilului în valoare de 7.430,5 mii lei, situat în București, str. Izvor nr. 2-4, sector 5, actualul sediu al „Muzeului Costumelor Populare”, preluat prin protocol de la RA APPS în baza prevederilor art. 8 din HG nr. 1640/2004, cu modificările ulterioare, întrucât MCPN nu a transmis decât în timpul misiunii de audit o adresă către RA APPS în vederea clarificării acestor aspecte.

Calitatea gestiunii economico-financiare

Constatări

- ◆ la nivelul compartimentului de achiziții al MCPN nu a fost întocmită Nota de estimare a valorii pentru achizițiile directe, în care să fie efectuată o analiză a valorii achiziției pe baza calculării și adunării tuturor sumelor plătitibile pentru realizarea achizițiilor respective, în funcție de care să se stabilească dacă valoarea achiziției este mai mare sau mai mică de 15.000 euro;
- ◆ la MCPN, pentru plata drepturilor convenite angajaților proprii care au fost numiți în comisii pentru angajarea sau promovarea salariaților, atât în cursul anului 2011, cât și până la momentul efectuării auditului, nu au fost calculate, virate și înregistrate în contabilitate contribuțiile sociale obligatorii datorate de angajator conform prevederilor legale;
- ◆ nereguli în legătură cu derularea Programului eGISPAT - proiect prioritar național - în baza Ordinului nr. 2408/2005 al ministrului culturii și cultelor, astfel:
 - în perioada 2005-2009 au fost finanțate „proiecte de inventariere situri” fără ca acestea să fi fost

aprobate prin ordin al ministrului și fără a avea la bază metodologii/criterii de finanțare, existând întrepătrunderi cu activitatea de finanțare a șantierelor arheologice, care aparține altui program, respectiv Programul Național de Cercetare Arheologică;

- „serviciile de bază de date, culegere date topografice, inventariere situri arheologice”, care au făcut obiectul contractelor încheiate de muzee și direcții județene de cultură și patrimoniu național, în perioada 2005-2009, cu terți, ar fi trebuit să fie executate, prin *Institutul de Memorie Culturală (CIMEC)*, instituție subordonată MCPN și finanțată integral din venituri proprii, „care asigură administrarea bazelor de date privind inventarierea informatizată a patrimoniului arheologic, prin *Repertoriul arheologic național (RAN)*”;
 - din anul 2008, în contractele încheiate cu SC Vanderlay, la oferta tehnică au mai fost adăugate, pe de o parte operațiuni de verificare a obiectivelor din anii anteriori, iar pe de altă parte acțiuni care erau în sarcina direcțiilor județene utilizate în acest scop cu aparate GPS și softuri (achiziționate tot din fonduri de la bugetul de stat), pentru care salariații din cadrul direcțiilor fuseseră instruiți (tot din fonduri publice) și care implicit trebuiau efectuate de aceștia;
 - muzeele și Direcțiile județene de cultură și patrimoniu național au externalizat serviciile de inventariere situri prin încheierea de contracte de prestări servicii în proporție de 90% cu aceeași societate comercială, SC Vanderlay SRL, din al cărui Act constitutiv reiese că, societatea a fost înființată în anul 2005, an care coincide cu cel în care s-a demarat acest proiect, are sediul în jud. Hunedoara (județul care a beneficiat de cea mai mare finanțare), iar conform codului CAEN principalul obiect de activitate este „Construcții de clădiri și lucrări de geniu”;
 - pentru anul 2010, propunerea de buget în sumă de 500 mii lei înscrisă în bugetul proiectului „Inventariere situri înscrise în LMI” a fost întocmită anterior primirii notelor de fundamentare transmise de direcțiile județene beneficiare de fonduri și s-a dovedit a fi exact totalul sumelor (câte 50 mii de lei), solicitate ulterior prin notele de fundamentare ale fiecăreia dintre cele 10 direcții județene care au primit fonduri pentru acest proiect.
- ◆ deficiențe în ceea ce privește finanțarea și monitorizarea unor transferuri de fonduri publice către două entități subordonate MCPN, astfel:
- în ceea ce privește finanțarea lucrărilor de amenajare muzeistică la Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, județul Covasna: nu s-a realizat monitorizarea distinctă a lucrărilor de amenajare muzeistică, nu s-a efectuat un control din partea direcției de specialitate (DAPID) în scopul urmăririi realizării proiectului și nu a fost desemnat un coordonator al programului de „Amenajare muzeistică”, care să asigure coordonarea și urmărirea derulării lucrărilor de amenajare muzeistică;
 - în ceea ce privește finanțarea obiectivului de investiții „Construcție sediu Centrul Național de Cultură a Romilor” s-a constatat că proiectul nu a fost finalizat, deși a fost început în anul 2005, iar la nivelul MCPN nu a fost urmărită execuția obiectivului de investiții, contrar prevederilor pct. 3 lit. d) din Normele metodologice privind criteriile de evaluare și selecție a obiectivelor de investiții publice aprobate prin Ordinul nr. 980/2005 al ministrului finanțelor publice, precum și a celor din ROF referitoare la atribuțiile Direcției de achiziții publice, investiții și dezvoltare;
- ◆ nu au fost întreprinse toate demersurile necesare și nu a fost sprijinit suficient ordonatorul terțiar de credite în vederea clarificării regimului juridic al terenului în suprafață de 23.100 mp, aferent clădirilor date în administrare Centrului de Cultură „George Apostu” Bacău, instituție publică aflată în subordinea Ministerului Culturii și Patrimoniului Național;
- ◆ nu au fost evidențiate corect în contabilitate unele avansuri acordate angajaților instituției și nici nu s-a urmărit justificarea acestora conform reglementărilor legale, astfel că la 31.12.2011 debitele înregistrate, în mod eronat în contul „Avansuri de trezorerie” în loc de „Debitori”, au însumat 115,4 mii lei, din care unele erau prescise;
- ◆ entitatea a plătit nelegal din fonduri publice suma totală de 15,7 mii lei, reprezentând contravaloarea studiilor universitare de masterat pentru unele persoane angajate în cadrul ministerului;
- ◆ nu a fost urmărit modul în care s-a derulat contractul de închiriere a imobilului din București, str. Intrarea lulia Hașdeu nr. 3 sector 1, încheiat cu Uniunea Artiștilor Plastici din România (UAPR), astfel că bugetul de stat a fost prejudiciat cu sumele reprezentând chiria pe care ministerul ar fi trebuit să o încaseze și să o vireze, urmare închirierii unui bun aflat în domeniul public al statului. Totodată, nu a fost înregistrat în contabilitate dreptul de creanță asupra UAPR și nici obligația de plată către bugetul de stat. Un alt aspect constatat se referă la nepunerea în aplicare a prevederilor HG nr. 482/2010, respectiv transmiterea imobilului mai sus menționat, din administrarea MCPN în administrarea Centrului de Pregătire Profesională în Cultură (instituție publică în subordinea ministerului), UAPR ocupând spațiul în continuare fără nicio formă legală;
- ◆ la Muzeul Național „George Enescu” din București s-a constatat plata nejustificată a sumei de 17,8 mii lei, reprezentând efectuarea de reparații curente la imobilul Palatul Cantacuzino, în condițiile în care,

conform contractului încheiat între Ministerul Culturii și Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România (UCMR), această obligație era în exclusivitate a UCMR;

- ◆ în urma auditării veniturilor obținute de către Muzeul Național „George Enescu” în anul 2011, s-a constatat faptul că entitatea nu a realizat venituri din drepturi de proprietate intelectuală (în baza Convenției nr. 53/28.09.1956 și nr. 218/25.10.1956 încheiată între Maria George Enescu și Muzeul George Enescu, prin care Maria George Enescu cedează muzeului, în exclusivitate și pe termen nelimitat, drepturi de proprietate intelectuală) aferente operelor lui George Enescu, deși acestea au fost editate sub diverse forme (discuri, compact-discuri, filme), și puse în vânzare sau vândute de producători;
- ◆ referitor la imobilul „Vila Robert Cremer”, s-a constatat că acesta a făcut obiectul unui contract de comodat cu titlu gratuit, încheiat între reprezentanții MCPN și cei ai Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România - persoană juridică de drept privat fără scop patrimonial, pentru o perioadă de 49 de ani. În temeiul OMCPN nr. 2692/2008, ministerul a acceptat clauzele contractului de suprafață, clauze care exced conținutului acestui ordin, în condițiile în care acest contract nu poartă număr de înregistrare la entitate, este încheiat de către o singură persoană, nefiind avizat și de către celelalte departamente de specialitate ale MCPN (juridic, financiar-contabilitate, patrimoniu).

Mai mult decât atât, prin intermediul Institutului Național al Patrimoniului (INP), ministerul și-a însușit și cheltuielile aferente activităților de demolare și dezafectare a imobilului donat acestuia, totodată permițând și creând UCMR-ului condițiile să-și construiască propria clădire pe terenul aferent clădirii donate. Astfel, echipa de audit a constatat că încheierea unor astfel de contracte cu privire la imobilul în speță încalcă prevederile art. 22 alin. 2, lit. d și h din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare;

- ◆ nici după 13 ani de la intrarea în vigoare a unui act normativ, respectiv *OG nr. 9/1996 privind îmbunătățirea sistemului de finanțare a instituțiilor publice de cultura finanțate din venituri extrabugetare și alocații de la bugetul de stat sau de la bugetele locale, a sistemului de salarizare a personalului din aceste instituții, precum și îmbunătățirea salarizării personalului din instituțiile și activitățile cu profil cultural*, MCPN nu aplică prevederea privind obligația încheierii de contracte cu instituțiile din subordine, în care să fie detaliate obligațiile și programele minimale ce urmau a se realiza. Astfel, prin neîncheierea contractelor prevăzute de art. 2 (1) din OG nr. 9/1996, MCPN nu a putut să verifice sumele neutilizate de către instituțiile de cultură ca urmare a neîndeplinirii obligațiilor asumate sau nerealizării programelor minimale și să dispună virarea acestora la buget;
- ◆ urmare misiunii de audit financiar desfășurată la Muzeul Național „George Enescu” (MNGE) s-a constatat neidentificarea în baza actelor de proveniență, neinventarierea și neînregistrarea în Registrul pentru evidența analitică a bunurilor culturale, neclasarea, neevaluarea și neînregistrarea sintetică și analitică în contabilitatea MNGE a tuturor bunurilor mobile culturale care au fost transmise, cedate sau donate muzeului de către familia Enescu, care aparțin patrimoniului cultural național mobil, fapt ce contravine prevederilor legale în vigoare.

Recomandări

- ✓ finalizarea monografiei contabile specifice cu toate înregistrările aferente și comunicarea acestora tuturor persoanelor cu atribuții în domeniu;
- ✓ corectarea erorilor contabile pe seama rezultatului raportat;
- ✓ implementarea controlului intern/managerial prin:
 - finalizarea și aprobarea circuitului documentelor la nivelul MCPN;
 - implementarea tuturor standardelor;
 - identificarea și evaluarea riscurilor asociate activităților desfășurate în MCPN;
 - elaborarea de planuri pentru limitarea consecințelor apariției unor riscuri;
 - nominalizarea persoanelor responsabile cu aplicarea acestor planuri, prin act administrativ;
 - întocmirea registrului riscurilor în care să se înglobeze riscurile identificate în toate compartimentele și persoanele responsabile pentru elaborarea și actualizarea acestuia;
- ✓ se vor elabora proceduri operaționale privind elaborarea, analiza, evaluarea, selectarea, prioritizarea, avizarea și aprobarea proiectelor de amenajări muzeistice, monitorizarea și controlul acestor proiecte, prin care se vor stabili competențe și responsabilități atât la nivelul ordonatorului principal de credite cât și la nivelul ordonatorilor terțiari de credite. Finanțarea lucrărilor de amenajări muzeale se va face numai pe bază de note de fundamentare detaliate, transmise de unitățile din subordine cu dublă finanțare, din care să rezulte necesitatea, oportunitatea și caracterul prioritar al proiectelor. De asemenea, se vor dispune măsuri pentru stabilirea obligației Consiliului tehnico-economic al MCPN de a analiza și a aviza documentațiile întocmite de muzee pentru proiectele de amenajare muzeistică și pentru desemnarea unui coordonator de program, care să asigure coordonarea și urmărirea derulării programului „Amenajare muzeistică”;

- ✓ elaborarea unor proceduri detaliate – pentru o mai bună gestionare a fondurilor bugetare de către finanțator (MCPN) – care să cuprindă (cel puțin) referiri la participanții la evenimente, categoriile de cheltuieli și limitele în care vor fi decontate pentru aceștia, date de identificare ale participanților pentru a se evita înscrierea lor de mai multe ori pe liste ș.a.m.d.. Aceste informații vor fi aduse la cunoștința beneficiarilor de finanțări la data semnării contractelor de finanțare;
- ✓ eficientizarea activității de audit intern prin:
 - întocmirea corectă a documentelor de audit;
 - întocmirea planului anual de audit intern și al planului multianual de audit cu includerea în acesta a tuturor entităților publice aflate în subordinea MCPN care nu au organizat compartiment de audit, în vederea verificării cel puțin o dată la 3 ani a tuturor activităților desfășurate de acestea;
 - înlăturarea situațiilor de incompatibilitate ale auditorilor interni, ca urmare a includerii lor în acțiuni care fac obiectul auditării;
- ✓ actualizarea ordinului privind delegarea de competențe, angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor și aprobarea acestuia de către ordonatorul principal de credite și aducerea acestuia la cunoștința salariaților cu atribuții în domeniu;
- ✓ derularea operațiunii de inventariere anuală în conformitate cu dispozițiile legale, astfel încât prin emiterea ordinului de constituire a comisiilor de inventariere să se realizeze inventarierea faptică a tuturor elementelor patrimoniale;
- ✓ reanalizarea contractului de suprafață autenticat sub nr. 3234/2008, în condițiile în care este imperios necesar să primeze interesele patrimoniale și financiare ale statului, în speță MCPN-ului, în calitate de instituție publică căreia i-a fost donat imobilul;
- ✓ urgentarea procedurilor legale pentru finalizarea acțiunilor de actualizare, reevaluare și, totodată, modificare a Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;
- ✓ aplicarea prevederilor legale privind achizițiile publice reglementate de OUG nr. 34/2006, astfel încât prin elaborarea și implementarea unei proceduri la nivelul MCPN privind achizițiile publice directe și prin întocmirea documentului „Notă de estimare a valorii achiziției”, să fie respectate principiile nediscriminării, tratamentului egal, transparenței, dar, mai ales, principiul utilizării eficiente a fondurilor publice;
- ✓ monitorizarea activității Fondului Cultural Național, în ceea ce privește gestiunea fondului, în condițiile intrării în vigoare a Ordinului nr. 2066/2011 al ministrului culturii și patrimoniului național, precum și îndeplinirea de către serviciile deconcentrate a activității de control referitoare la virarea de către contribuabili a obligațiilor de plată la fond;
- ✓ analiza modului de derulare și a rezultatelor obținute, comparativ cu fondurile alocate din bugetul de stat, a programului eGISPAT. Proiectele de inventariere situri vor fi aprobate prin ordin al ministrului culturii și patrimoniului național;
- ✓ în vederea alocării unor sume pentru continuarea lucrărilor proiectului „Sediul Centrului Național de Cultură a Romilor”, se va dispune verificarea stadiului de execuție, precum și a modului de utilizare a fondurilor cheltuite până în prezent din bugetul de stat pentru acest proiect;
- ✓ efectuarea tuturor demersurilor legale de către MCPN, împreună cu ordonatorul terțiar de credite al Centrului de Cultură „George Apostu” Bacău, în scopul clarificării regimului juridic al terenului în suprafață de 23.100 mp, situat în str. Crângului nr. 18 din Bacău, aferent clădirilor date în administrare instituției;
- ✓ reevaluarea bunurilor din patrimoniul cultural național deținute de instituții în patrimoniu, astfel încât acestea să fie reflectate în bilanțul contabil la valoarea justă;
- ✓ încheierea contractelor cu instituțiile de cultură, conform prevederilor art. 2 alin. (1) din OG nr. 9/1996, astfel încât MCPN să fie în măsură să verifice modul în care se restituie sumele neutilizate de către instituțiile de cultură ca urmare a neîndeplinirii obligațiilor asumate sau nerealizării programelor minimale aprobate;
- ✓ înscrierea fondurilor bănești, alocate din subvenții de la bugetul de stat, precum și a celor obținute din venituri proprii, destinate realizării obiectivelor de investiții, noi sau în continuare, incluse în Programul Național de Restaurare a monumentelor istorice, în conținutul bugetului propriu de venituri și cheltuieli al Institutului Național al Patrimoniului la Titlul 70 – „Cheltuieli de capital” și nu la Titlul 20 – „Bunuri și servicii”;
- ✓ finalizarea demersurilor privind transmiterea dreptului de administrare și folosință către Centrul Național al Cinematografiei a imobilului și terenului în suprafață de 4,5 ha situate în localitatea 2 Mai, Județul Constanța, conform prevederilor HG. nr. 726/2002;
- ✓ acordarea sprijinului necesar Muzeului Național „George Enescu”, în acțiunile întreprinse de acesta, cu privire la păstrarea integrității patrimoniului muzeal, prin reanalizarea urgentă a Convenției și Contrac-

tului nr. 9581/MC/1286/UCMR din 23 mai 1991, încheiate între MC și UCMR, ale căror clauze nu au fost respectate de către UCMR, și care nu au fost revizuite și actualizate la momentul preluării în administrare a întregului imobil, Palatul Cantacuzino, situat în București, Calea Victoriei nr. 141;

- ✓ susținerea Muzeului Național „George Enescu” în activitatea de identificare, cercetare, inventariere (pe baza documentelor de proveniență), înregistrare în Registrul pentru evidența analitică a bunurilor culturale, clasare, conservare, întreținere, restaurare, evaluare, înregistrare în contabilitate și expunere publicului vizitator a tuturor bunurilor mobile culturale care au fost donate, cedate, transmise muzeului, prin actele de donație ale familiei Enescu-Cantacuzino;
- ✓ depunerea tuturor diligențelor necesare în vederea susținerii Muzeului Național „George Enescu” în demersurile sale pentru valorificarea drepturilor de proprietate intelectuală asupra unei părți a operelor lui George Enescu pe care le deține, în scopul obținerii de venituri proprii;
- ✓ calcularea și virarea sumelor cuvenite bugetului statului, inclusiv a accesoriilor aferente întârzierii plăților, datorate de MCPN pentru plata unor drepturi cuvenite salariaților numiți în comisiile de examinare;
- ✓ recuperarea sumelor plătite în plus către RA APPS de MCPN, reprezentând prestații de închiriere a unor spații cu destinația de arhivă și utilitățile aferente;
- ✓ urmărirea, în vederea justificării și/sau recuperării, a avansurilor în sumă de 53,3 mii lei, acordate angajaților instituției, iar în cazul prescrierii, luarea măsurilor de recuperare de la persoanele vinovate;
- ✓ dispunerea măsurilor pentru recuperarea sumei de 15,7 mii lei, reprezentând contravaloarea studiilor universitare de masterat, de la persoanele beneficiare;
- ✓ calcularea chiriei datorate de Uniunea Artiștilor Plastici din România (UAPR) în baza contractului de închiriere a imobilului, înregistrarea acesteia în evidența contabilă și virarea la bugetul de stat a sumelor încasate. Totodată se vor efectua demersuri care să conducă la punerea în aplicare a prevederilor HG nr. 482/2010, respectiv transmiterea imobilului situat în București, str. Intrarea Iulia Hașdeu nr. 3, sector 1, din administrarea MCPN în administrarea Centrului de Pregătire Profesională în Cultură (instituție publică din subordinea ministerului);
- ✓ recuperarea prejudiciului în sumă de 17,8 mii lei creat prin suportarea pe cheltuiala Muzeului Național George Enescu a contravalorii reparațiilor curente la imobilul Palatul Cantacuzino, care intra în obligația contractuală a UCMR, și înregistrarea acestei operațiuni în contabilitate.

OPINIA DE AUDIT: *Opinie adversă*

Auditorii publici externi au exprimat **opinie adversă**, deoarece s-a constatat ca nu au fost respectate principiile legalității, regularității și economicității în administrarea patrimoniului și în utilizarea fondurilor publice, iar situațiile financiare auditate, încheiate la 31.12.2011, nu oferă o imagine reală și fidelă a poziției financiare.

Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri

Scurtă prezentare Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri s-a înființat în baza HG nr. 1634/2009 ca organ de specialitate al administrației publice centrale în subordinea Guvernului.

Misiunea de audit financiar a contului de execuție a bugetului MECMA pe anul 2011 s-a desfășurat la minister și la următoarele entități din subordine:

- Agenția pentru Implementarea Proiectelor și Programelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii (AIPPIMM);
- Centrul Român pentru Promovarea Comerțului și Investițiilor Străine (CRPCIS);
- Biroul Român de Metrologie Legală (BRML).

Finanțarea cheltuielilor Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri se asigură de la bugetul de stat. În anul 2011, Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri a gestionat un volum total de fonduri de la bugetul de stat, la un nivel definitiv aprobat de 1.298.048 mii lei, din care au fost efectuate plăți nete de casă în sumă totală de 1.226.690 mii lei.

Ca urmare a auditului financiar asupra contului de execuție a bugetului *Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri*, au rezultat **constatările** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

La Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri

- ◆ neevidențierea în patrimoniu a acțiunilor cuvenite în valoare de 1.382.640 mii lei, ca urmare a nemajorării capitalului social al Societății Naționale Nuclearelectrica SA, corespunzător cantității de apă grea achiziționată din alocații bugetare, primite ca aport de capital a acționarului unic statul român, contrar prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 365/1998;
- ◆ nerespectarea prevederilor legale privind organizarea evidenței contabile, prin neorganizarea contabilității debitorilor pe categorii și pe fiecare persoană fizică și juridică;
- ◆ neîntocmirea documentației cadastrale și neînscrierea în evidența Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară Teritorială a imobilelor (terenuri și construcții) aparținând domeniului public și privat al statului, evidențiate în patrimoniul instituției.

La CRPCIS

- ◆ nepreluarea în bilanțul încheiat la 31.12.2011, a soldurilor conturilor în cuantumul evidențiat în balanța de verificare încheiată la aceeași dată (situație constatată în cazul conturilor: „Debitori peste 1 an”, „Asigurări sociale” și „Ajutor de șomaj”).

La BRML

- ◆ înregistrarea eronată în contabilitate a unor lucrări de natura investițiilor în curs de execuție, constând în studii de fezabilitate, studii de fezabilitate, proiectare și expertize, achiziționate în anul 2011, în valoare de 220 mii lei.

Calitatea gestiunii economico-financiare

La Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri

- ◆ efectuarea de plăți din fonduri publice, reprezentând cheltuieli cu reexportul, fără a avea la bază documente care să justifice efectuarea operațiunilor de reexport, contrar prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 643/1999;
- ◆ neurmărirea utilizării creditelor bugetare repartizate Agenției pentru Implementarea Proiectelor și Programelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii (AIPPIMM), pentru realizarea Programului național de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri, respectiv:
 - efectuarea de plăți în sumă de 9.180 mii lei, către Compania Națională a Uraniului SA, pentru finanțarea unor cheltuieli de investiții, în condițiile în care, în *Lista obiectivelor de investiții pe anul 2011*, aprobată de ordonatorul principal de credite, nu au fost detaliate obiectivele de investiții și valoarea individuală a acestora, contrar prevederilor Legii nr. 500/11.07.2002 *privind finanțele publice*;
 - neluarea măsurilor legale pentru recuperarea pagubei în sumă de 98 mii lei reprezentând cheltuieli de judecată plătite din fonduri publice contrar prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1.344/2007 *privind normele de organizare și funcționare a comisiilor de disciplină*, și Legii nr. 53/2003 *privind Codul muncii*.

La AIPPIMM

- ◆ efectuarea, de plăți din fonduri publice, în sumă de 128 mii lei, pentru cheltuieli neeligibile reprezentând achiziții de bunuri efectuate de către firmele incubate, în alte scopuri decât cele aprobate pentru amenajarea și utilizarea spațiilor destinate desfășurării activității de incubare, contrar prevederilor Procedurii de implementare a *Programului național multianual pe perioada 2002-2012 de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri*, aprobată prin Decizia președintelui AIPPIMM;
- ◆ efectuarea, de plăți din fonduri publice pentru plata chiriei și a întreținerii locuințelor de care au beneficiat două persoane din cadrul instituției (care îndeplineau funcții de demnitate publică), peste limita legală, prevăzută în Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 80/2001.

La CRPCIS

- ◆ încheierea de angajamente legale peste valoarea creditelor bugetare aprobate, contrar prevederilor Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 1.792/2002;
- ◆ efectuarea de cheltuieli fără bază legală, în sumă de 123 mii lei, prin acceptarea închirierii unor spații la târguri internaționale, în alte condiții decât cele stabilite prin Caietele de sarcini, respectiv de la firme care nu aveau calitatea de organizator extern al evenimentului expozițional;
- ◆ efectuarea de plăți pentru bunuri și servicii care nu au fost stabilite prin Caietele de sarcini și nici nu au fost puse la dispoziția operatorilor economici participanți la târg;
- ◆ efectuarea de cheltuieli din fonduri de la bugetul de stat, în sumă de 247 mii lei, pentru participarea la târguri și expoziții, a unor agenți economici care nu îndeplineau condițiile de eligibilitate, în sensul că au participat la mai mult de 4 târguri internaționale cu sprijin de la bugetul de stat, contrar prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 296/2007 privind aprobarea Mecanismelor de derulare a acțiunilor din Programul de promovare a exportului, administrat de Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri;
- ◆ efectuarea de cheltuieli din fonduri de la bugetul de stat, în sumă de 1.880 mii lei, pentru participarea la târgul internațional Expoziția Generală Sharjah - Emiratele Arabe Unite, peste nivelul celor stabilite prin Caietul de sarcini, în condițiile în care nu s-a făcut dovada eficienței participării, prin încheierea pentru firmele participante a unor contracte, în valoare de minimum 3 milioane USD;
- ◆ efectuarea de cheltuieli de personal în sumă de 180 mii lei, prin acordarea sporului pentru condiții vătămătoare, fără a avea bază legală pentru acordarea acestui spor, respectiv fără a fi stabilite de către

ordonatorul principal de credite - Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri, locurile de muncă, categoriile de personal, mărimea concretă a sporului, precum și condițiile de acordare a acestuia, contrar prevederilor Legii nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice;

- ▶ efectuarea de plăți din fonduri de la bugetul de stat, în sumă de 3.124 mii lei, pentru servicii realizate în subcontractare de diverse firme care au cel puțin un asociat comun cu societățile organizatoare de târguri și expoziții;
- ▶ acceptarea la plată a unor facturi întocmite de societățile organizatoare, cu nerespectarea prevederilor Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, în sensul neevidențierii în facturi a TVA din facturile emise de prestatorii finali de servicii, aceasta fiind introdusă în mod nelegal în baza de impozitare.
- ▶ neinventarierea creanțelor și debitelor evidențiate în contabilitate, contrar prevederilor Legii contabilității nr. 82/1991 și OMFP nr. 2861/2009.

La BRML

Recomandări

La Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri

- ✓ conducerea, prin reprezentanții în Consiliul de Administrație și Adunarea Generală a Acționarilor la SN Nuclearelectrica SA, să dispună măsuri în vederea majorării capitalului social al SN Nuclearelectrica SA cu suma de 1.382.640 mii lei;
- ✓ extinderea verificării pentru stabilirea în integralitate a prejudiciilor și recuperarea lor, inclusiv a celor estimate în actele de control și întreprinderea măsurilor în vederea recuperării prejudiciilor de la persoanele răspunzătoare;
- ✓ organizarea evidenței contabile a debitorilor, pe categorii și pe fiecare persoană fizică și juridică;
- ✓ întocmirea documentației cadastrale și înscrierea în evidențele cadastrale a tuturor imobilelor aparținând domeniului public și privat al statului, aflate în patrimoniul MECMA;
- ✓ monitorizarea unităților aflate în subordinea, coordonarea sau sub autoritatea MECMA, în vederea elaborării bugetelor de venituri și cheltuieli în condiții de eficiență;
- ✓ extinderea verificărilor privind modul de utilizare a creditelor bugetare repartizate AIPPIIMM în vederea identificării tuturor cazurilor de ineficiență;
- ✓ plata cheltuielilor de investiții numai pentru obiective de investiții care au fost detaliate în programul de investiții, acesta putând fi actualizat pe parcursul exercițiului bugetar.

La CRPCIS

- ✓ acceptarea la plată a facturilor întocmite de societățile organizatoare a târgurilor și expozițiilor, numai cu respectarea prevederilor legale în vigoare privind evidențierea și plata TVA;
- ✓ angajarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor din fonduri publice pentru: închirierea standului și a dotărilor necesare de la organizatorul extern nominalizat în caietele de sarcini și în limitele prevăzute în acest document;
- ✓ acordarea sporului pentru condiții vătămătoare numai personalului care își desfășoară activitatea în medii confirmate de organele de specialitate;
- ✓ organizarea și exercitarea sistemelor de control managerial, a controlului financiar preventiv și a auditului public intern;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor operațiunilor desfășurate în anul 2011, stabilirea întinderii prejudiciului pentru abaterile constatate și recuperarea acestuia în condițiile legii.

La BRML

- ✓ extinderea verificării în vederea identificării tuturor investițiilor nefinalizate, derulate în perioadele precedente, evidențiate eronat în alte conturi decât cel de investiții în curs și înregistrarea corectă în evidența contabilă, potrivit legii;
- ✓ organizarea și efectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale, inclusiv a celor de natura clienților, debitorilor și creditorilor, stabilirea situației reale a acestor elemente patrimoniale și reflectarea rezultatelor inventarierii în situațiile financiare întocmite, în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr. 82/1991 republicată și OMFP nr. 2861/2009.

OPINIA DE AUDIT: Opinie adversă

Concluzia auditului a fost aceea ca nu au fost respectate principiile legalității, regularității și economicității în administrarea patrimoniului și în utilizarea fondurilor publice, iar situațiile financiare auditate, încheiate la 31.12.2011, **nu oferă o imagine reală și fidelă a poziției financiare.**

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de audit, Curtea de Conturi a emis decizii prin care au fost dispuse măsuri pe care conducerea Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri, Centrului Român pentru Promovarea Comerțului

și Investițiilor Străine și Biroului Român de Metrologie Legală trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate.

Ministerul Finanțelor Publice

Scurtă prezentare Misiunea de audit financiar al contului anual de execuție bugetară la Ministerul Finanțelor Publice (activitate proprie) pentru anul 2011 a fost efectuată la nivelul Ministerului Finanțelor Publice (MFP) și a structurilor sale subordonate, respectiv Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF).

Auditul financiar s-a desfășurat pentru a obține o asigurare rezonabilă că „Situțiile financiare” raportate la 31.12.2011 oferă o imagine reală și fidelă a poziției economice a entității auditate și nu prezintă erori materiale și neregularități.

Situțiile financiare supuse auditului financiar la data de 31.12.2011 au fost: bilanțul, contul de rezultat patrimonial, situația fluxurilor de trezorerie, situația modificărilor în structura activelor/capitalurilor, anexele la situațiile financiare, care includ politici contabile și note explicative, conturile de execuție bugetară.

Finanțarea cheltuielilor curente și de capital ale Ministerului Finanțelor Publice – activitate proprie – este asigurată integral din bugetul de stat, MFP având aprobate pentru activitatea proprie credite bugetare definitive în sumă de 478.841 mii lei, din care s-au efectuat plăți nete de casă în sumă de 464.482 mii lei și s-au înregistrat cheltuieli efective de 178.275 mii lei.

În ceea ce privește respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în administrarea patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ teritoriale în execuția bugetului de venituri și cheltuieli în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea auditată, din analiza contului „Debitor” s-a constatat că suma datorată de debitorii la data de 31.12.2011 către Ministerul Finanțelor Publice a fost de 49.432 mii lei. Din aceasta, suma de 14.112 mii lei reprezintă debite care se aflau în sold și la data de 31.12.2010, sume ce nu au fost încasate în cursul anului 2011.

În vederea remedierii abaterii constatate au fost formulate recomandări ce urmează a fi luate de conducerea entității auditate în vederea înlăturării deficiențelor constatate din evaluarea sistemului de control intern, astfel:

- ✓ *modificarea Procedurii Operaționale privind verificarea obligațiilor de plată ca urmare a hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile și a dosarelor de executare silită (cod: PO – 29 -16) pentru evitarea circulației inutile a creditelor bugetare;*
- ✓ demararea procesului de recuperare a creanțelor de la debitorii aflați în sold la data de 31.12.2010 și neîncasați în cursul anului 2011.

Referitor la auditul intern realizat la nivelul MFP, echipa de audit a constatat că în anul 2011 Direcția de Audit Public Intern nu a realizat misiuni de evaluare a activității de audit intern desfășurate de către structurile de audit intern care funcționează la nivelul unităților subordonate sau aflate sub autoritatea Ministerului Finanțelor Publice.

Constatări

În urma misiunilor de audit financiar desfășurate au fost identificate următoarele abateri:

Direcțiile Generale ale Finanțelor Publice județene

- ◆ la DGFP Argeș s-a constatat plata nelegală a sumei totale de 616 mii lei din creditele bugetare alocate de la bugetul de stat, reprezentând contravaloarea lucrărilor neexecutate în baza contractului de investiții „Proiectare și execuție extindere sediul DGFP Argeș”. Constructorul a întocmit situații de lucrări și facturi fiscale în valoare totală de 628 mii lei acceptate la plată integral de beneficiar, deși în fapt lucrările real executate la finele anului 2011 erau în valoare de 12 mii lei, reprezentând doar cheltuieli pentru proiectare sediu;
- ◆ la DGFP Bihor s-a constatat că au fost acceptate la plată și decontate lucrări neexecutate sau cantități de lucrări mai mari decât cele efectiv executate, precum și utilizarea pentru materiale, în cazul lucrărilor suplimentare, a unor prețuri mai mari decât cele din oferta de bază. Suma totală cu care a fost prejudiciat bugetul DGFP Bihor este de 25 mii lei;
- ◆ la DGFP Brăila s-a identificat stabilirea eronată a drepturilor salariale, inclusiv a sporurilor, premiilor și a altor drepturi acordate funcționarilor publici. S-a constatat plata nelegală a sporului de confidențialitate și

de mobilitate în favoarea unor funcționari publici, în speță consilieri juridici, pentru perioada ianuarie-martie 2011, în sumă totală de 53 mii lei;

- ▶ la DGFP Mureș s-a constatat neînregistrarea în contabilitate a obligațiilor instituției, ca urmare a sentințelor definitive investite cu titlu executoriu de către terți, la momentul producerii evenimentului (aparității datoriei), ci numai odată cu plata acestora, inexistența unei proceduri operaționale clare în care să fie prevăzut modul de contabilizare a obligațiilor instituției rezultate în urma unor hotărâri judecătorești definitive (despăgubiri civile etc.), neimplementarea unor instrumente (aplicații informatice etc.) care să permită centralizarea și inventarierea tuturor obligațiilor de plată provenite din hotărâri judecătorești definitive.

Agenția Națională de Administrare Fiscală

- ▶ au fost identificate sume plătite de ANAF în urma executării silit realizate de către SC Gallaher Romania SRL, situație în care s-a prejudiciat bugetul ANAF cu suma totală de 173 mii lei (164 mii lei penalități de întârziere și 9 mii lei cheltuieli de executare). Astfel, în data de 19.10.2010 instanța a obligat ANAF să soluționeze o contestație formulată de societate în termen de maxim 30 de zile, sub sancțiunea plății unor penalități de 1000 lei/zi întârziere, iar ANAF nu a dus la îndeplinire hotărârea instanței de emitere a contestației, pe considerentul că sentința nu era irevocabilă. Atât Direcția Generală Juridică cât și societatea au formulat recurs la ICCJ, iar ambele recursuri au fost respinse ca neîntemeiate.

Prejudiciul a fost posibil ca urmare a faptului că instanța civilă care a încuviințat executarea silită, precum și instanța care a judecat cererea de suspendare la executare silită au invocat în motivarea hotărârilor lor prevederile Codului de Procedură Civilă, deși ANAF solicitase ca decizia instanței să fie emisă în baza dispozițiilor Legii contenciosului administrativ (interpretări diferite ale aplicabilității legislației), fapt ce a condus la punerea în executare a sumelor solicitate de către creditoare.

▶ **Deficiențe cu privire la inventarierea patrimoniului ANAF**

- au existat diferențe semnificative între evidența contabilă și evidența analitică pe plătitori, diferențe identificate și rezolvate parțial ca urmare a inventarierii patrimoniului;
- o parte a proceselor verbale ale subcomisiilor de inventariere nu au fost înregistrate, respectiv nu au avut număr de înregistrare, nu s-a înscris data întocmirii/aprobării/finalizării acestora și nu s-au semnat pe fiecare pagină conform legii;
- inventarierea creanțelor bugetare (a eşantioanelor) a fost efectuată contrar legii de către persoanele care țin evidența contabilă a acestora și care au efectuat și înregistrarea diferențelor, iar președintele subcomisiei a refuzat semnarea procesului verbal de inventariere;
- în cazul inventarierii imobilizărilor necorporale, respectiv a obligațiilor deținute de statul român prin ANAF la societăți comerciale, nu a fost respectată dovedirea existenței acestora pe baza titlurilor de proprietate sau a altor documente juridice de atestare a unor drepturi legale;
- listele de inventar au fost centralizate la nivel de direcție, precum și pe total patrimoniu ANAF pe categorii de bunuri (mijloace fixe, materiale de natura obiectelor de inventar, materiale consumabile etc.), în consecință nu se poate verifica dacă soldurile din evidența contabilă pe categorii de mijloace fixe corespund cu cele constatate faptic.

Autoritatea Națională a Vămilor

- ▶ deficiențe privind conducerea contabilității (de ex. contabilitatea sintetică a activelor fixe corporale nu s-a ținut pe categorii, iar contabilitatea analitică pe fiecare obiect de evidență; neinventarierea în cont analitic separat a mijloacelor fixe de natura obiectelor de inventar; neconcordanțe între datele existente în evidența tehnico-operativă și cele din contabilitate);
- ▶ inventarierea creanțelor și obligațiilor față de terți fără a se solicita confirmarea soldurilor de la terți privind creanțele și datoriile evidențiate în situațiile financiare;
- ▶ nu a fost efectuată inventarierea tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege;
- ▶ neinventarierea pe liste separate a bunurilor din proprietatea publică;
- ▶ nu a fost efectuată reevaluarea tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege (neefectuarea reevaluării bunurilor de natura construcțiilor și terenurilor în perioada 2008-2011).

Garda Financiară

- ▶ *denaturarea situațiilor financiare urmare evidențierii în mod eronat în contabilitate a valorii unor bunuri și creanțe.* Analizând datele înscrise în bilanțul de verificare la 31.12.2011, s-a constatat existența în sold la conturile „Bunuri confiscate sau intrate, potrivit legii, în proprietatea privată a statului” și „Bunuri în custodie sau în consignație la terți”, a valorilor de 787 mii lei, respectiv 1.225 mii lei, sume care provin din preluarea evidenței contabile ale secțiilor județene ca urmare a reorganizării Gărzii Financiare din anul 2011, când au fost desființate serviciile financiar contabile de la nivelul acestora și s-a procedat la preluarea întregii activități financiar contabile de către Comisariatul General. În realitate bunurile res-

pective nu există în gestiunea secțiilor respective (Bihor, Galați, Sibiu, Vâlcea, Vrancea) fiind înregistrate în mod eronat în evidența contabilă a Gărzii Financiare. Potrivit reglementărilor legale, obligația evidențierii și valorificării bunurilor confiscate de către comisarii Gărzii Financiare și intrate în proprietatea privată a statului, îi revine Direcției Generale a Finanțelor Publice județene și/sau a municipiului București prin compartimentele (birourile) cu atribuții în acest sens;

- ◆ din verificarea situațiilor de plată aferente unor lucrări (construcții+montaj) executate în perioada decembrie 2010-septembrie 2012 aferente contractului de execuție de lucrări, încheiat de către Garda Financiară Secția Constanța în calitate de autoritate contractantă, s-a constatat că *suma de 16 mii lei a fost admisă la decontare și achitată în mod nejustificat.*

OPINIA DE AUDIT: Opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect

Având în vedere că abaterea constatată nu afectează semnificativ situațiile financiare, auditorii publici externi au exprimat o **opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**, cunoscută și ca **opinie favorabilă cu paragraf de evidențiere a unui aspect**.

Paragraful de evidențiere a abaterilor constatate și consemnate detaliat în Procesul-verbal de constatare face referire la *nerecuperarea creanțelor exigibile din contul „Debitori”*.

Academia Română

Scurtă prezentare Academia Română, ordonator principal de credite, este instituție de interes public național de cercetare în domeniile fundamentale ale științei și culturii, de calificare profesională superioară, cu personalitate juridică de drept public și independentă în lucrările sale de orice natură.

Academia Română este organizată în secții de specialitate și are filiale la Cluj-Napoca, Iași și Timișoara care sunt unități cu personalitate juridică înființate prin hotărâre a Adunării Generale. Activitatea științifică a Academiei Române se realizează prin secțiile de specialitate, institute și centre de cercetare, precum și prin intermediul unor comitete naționale, comisii de specialitate și colective de lucru cu caracter consultativ. Academia Română are în subordine, Biblioteca Academiei, Clubul Oamenilor de Știință, revista „Academica” și Fundația „Patrimoniu”. Sub supravegherea și controlul Academiei Române funcționează potrivit statutelor și „actului de fundațiune” Fundația testamentară a familiei Menachem H. Elias. În subordonarea și administrarea Academiei Române funcționează Spitalul „Elias”, unitate sanitară cu personalitate juridică și Centrul Medical de Diagnostic, Tratament Ambulatoriu și Medicină Preventivă. Sub egida Academiei Române funcționează: Fundația Națională pentru Știință și Artă, Fundația Europeană Titulescu, Fundația „Horia Hulubei”, Centrul de cercetări juridice fundamentale al Universității din Craiova, precum și alte entități care beneficiază de Statutul Academiei Române.

Inventarierea patrimoniului

Constatări

- ◆ în acțiunea de inventariere generală a patrimoniului Academiei Române la data de 31.12.2011, obiectivul de investiții, aflat în curs de execuție, „Casa Academiei” nu a fost inventariat în conformitate cu prevederile OMFP nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii. Astfel, s-a constatat că în listele de inventariere a imobilizărilor necorporale și corporale aflate în curs de execuție, nu au fost menționate, pentru fiecare obiect în parte, pe baza constatării la fața locului, datele esențiale referitoare la obiectivul de investiții inventariat, îndeosebi cele referitoare la: denumirea obiectivului, valoarea determinată potrivit stadiului de execuție pe baza valorii din documentația existentă (devize), precum și în funcție de volumul lucrărilor realizate la data inventarierii;
- ◆ unele dintre clădirile inventariate faptic, au fost înscrise în lista de inventariere cu valorile de inventar simbolice, neactualizate/nereevaluate.

Calitatea gestiunii economico-financiare

Constatări

- ◆ Contractul de execuție lucrări, în valoare totală de 12.596,9 mii lei, având ca obiect „Continuarea lucrărilor la obiectivul de investiții „Casa Academiei”, nu are stabilită o durată precisă a derulării acestuia. Acest fapt a permis operatorilor economici contractanți să nu efectueze/finalizeze lucrările în termene strict stabilite, potrivit categoriilor și tipurilor de operațiuni contractate, pe fazele/etapele aferente acestora, constatându-se, atât o *prelungire nejustificată a duratei de execuție a lucrărilor*, cât și alocarea anuală de la buget a unui

volum de resurse financiare de aproximativ patru ori mai mare decât valoarea aprobată inițial;

- ◆ în anul 2011, au fost efectuate în mod nelegal către Fundația Națională pentru Știință și Artă, sub formă de sponsorizare de la bugetul de stat prin Academia Română, plăți în sumă de 130 mii lei.

Fundația Națională pentru Știință și Artă (FNSA), ca și organizație română reprezentativă, cu personalitate juridică, independentă, nonguvernamentală și nonprofit, a fost înființată sub egida Academiei Române, cu scopul de a încuraja și a stimula creația originală în toate domeniile culturii, iar potrivit HG nr. 663/2004 aceasta a fost recunoscută ca fiind de utilitate publică;

- ◆ cu aprobarea unor factori de conducere și răspundere din cadrul Academiei Române, dar fără aprobarea organelor colective de conducere (Prezidiul Academiei Române și Biroul Prezidiului), s-a înstrăinat un monument istoric primit ca donație de aceasta, în anul 1969, cu dorința donatoarei (Maria Popovici, născută Coandă) de amenajare a Muzeului Coandă. Vânzarea s-a efectuat fără exercitarea dreptului de preemțiune al statului român, prin Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, prevăzut de art. 4 din Legea nr. 422/2001, *privind protejarea monumentelor istorice*, republicată, printr-o declarație falsă a vânzătorului Academia Română, și anume că „...imobilul nu face parte din patrimoniul cultural național...”.

Mai mult decât atât, prețul vânzării imobilului „Casa Coandă”, stipulat în contractul de vânzare-cumpărare, a fost de 350.000 de euro, același preț cu cel din contractul de cesiune, dar mai mic cu 74.705 euro decât valoarea expertizată a imobilului ce face obiectul actului de vânzare-cumpărare, în sumă de 424.705 euro.

Nerespectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în administrarea patrimoniului privat al Academiei Române

Constatări

- ◆ neînregistrarea în evidența contabilă a drepturilor de creanță din anii precedenți, derivate din contractul de închiriere încheiat cu SC ECO TRADING SRL pentru o suprafață de 75,21 mp reprezentând spațiu comercial în Municipiul Roșiorii de Vede, ceea ce a determinat neurmărirea încasării în totalitate a sumelor care constituie veniturile proprii ale Academiei Române din închirieri. În perioada de derulare a contractului, Academia Română nu a emis facturi și nu a înregistrat în evidența contabilă drepturi de creanță, astfel că, deși locatarul datora chirie restantă, soldul conturilor „Debitori” și „Clienți”, analiticul clientului respectiv, la data de 01.01.2011 era zero. În anul 2011, SC ECO TRADING SRL a virat în contul Academiei Române suma de 19,6 mii lei, din care 11,5 mii lei chirie și 8,1 mii lei majorări de întârziere.

Recomandări

- ✓ reactualizarea devizului general de lucrări, funcție de categoriile și tipurile de lucrări rămase de executat, nou apărute (similare sau diferite față de cele contractate inițial) sau lucrările la care beneficiarul a renunțat, de evoluția indicilor de prețuri și a indicilor de inflație etc., cu respectarea prevederilor actelor normative în vigoare pentru obiectivul de investiții „Casa Academiei”;
- ✓ recepțiile la terminarea lucrărilor se vor efectua la termenele stabilite și cu respectarea prevederilor actelor normative în vigoare privind calitatea lucrărilor în construcții, urmărindu-se participarea tuturor reprezentanților instituțiilor cu atribuții și responsabilități în domeniu, precum și realizarea ulterioară a tuturor lucrărilor nefinalizate sau care necesită remedieri, potrivit recomandărilor comisiilor de recepție. Recepțiile finale se vor desfășura imediat după încetarea perioadei de garanție a lucrărilor, stabilită în urma recepțiilor la terminarea lucrărilor;
- ✓ conducerea entității auditate va dispune măsurile necesare în vederea întocmirii și transmiterii, trimestrial, la Ministerul Finanțelor Publice, a Rapoartelor de monitorizare privind stadiul derulării și finanțării obiectivului de investiții „Casa Academiei”, cu prezentarea greutăților întâmpinate și a neajunsurilor manifestate, precum și a măsurilor concrete propuse pentru remedierea acestora, în vederea obținerii resurselor financiare destinate finalizării investiției respective;
- ✓ Biroul de audit intern din cadrul Academiei Române va cuprinde în Planul multianual de audit aferent perioadei următoare și misiuni de audit privind eficiența utilizării resurselor financiare pentru realizarea lucrărilor la obiectivul de investiții „Casa Academiei”;
- ✓ depunerea diligențelor de către Academia Română și FNSA – în calitate de fundație de utilitate publică, în vederea reglementării raporturilor dintre Academie și FNSA (în condițiile în care fundația primește finanțări de la bugetul de stat prin bugetul Academiei Române), prin perfectarea cadrului legal (angajament legal) și verificarea pe bază de documente justificative a dărilor de seamă referitoare la utilizarea banului public;
- ✓ măsurile concrete ce se impun a fi luate pentru creșterea eficienței și eficacității în administrarea patrimoniului privat al Academiei Române, se referă la:
 - efectuarea unui inventar al tuturor contractelor din care derivă drepturi de creanță ale Academiei Române, cu valabilitate în anul 2012 și verificarea fiecărui contract asupra modului în care a fost înregistrat în evidența contabilă conform principiului contabilității de angajamente și dacă au fost

emise la timp documentele legale pentru încasarea sumelor derivate din acestea;

- efectuarea la timp a demersurilor pentru renegocierea condițiilor de preț sau a altor clauze, astfel încât documentația prezentată organelor de conducere ale Academiei Române să cuprindă toate informațiile necesare luării unei decizii referitoare la prelungirea sau rezilierea acestor contracte, precum și formularea în contractele din care derivă drepturi de creanță a unor clauze clare și ferme, asiguratorii pentru Academia Română;
 - la fundamentarea bugetului de venituri și cheltuieli al Academiei Române pentru activitatea proprie, pentru capitolul Venituri proprii să fie luate în calcul toate sursele legale de constituire.
- ✓ inventarierea generală a obiectivului de investiții aflat în curs de execuție „Casa Academiei”, precum și a altor active de această natură, se va efectua în strictă conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare;
- ✓ direcțiile de specialitate din cadrul entității auditate vor iniția, în timp util, operațiunea de reevaluare a bunurilor imobile inventariate;
- ✓ stabilirea întinderii și recuperării prejudiciului creat Academiei Române prin vânzarea imobilului Casa Coandă, readucerea în Patrimoniul Academiei Române a imobilului și restabilirea destinației inițiale de muzeu, conform dorinței donatoarei. Întrucât există indicii că înstrăinarea Casei Coandă a fost săvârșită cu încălcarea legii penale, Procesul verbal de constatare încheiat la Academia Română, a fost transmis Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție cu propunerea de declanșare a cercetării penale.

OPINIA DE AUDIT: *Opinie adversă*

Concluzia auditului a fost aceea că nu au fost respectate principiile legalității, regularității și economicității în administrarea patrimoniului și în utilizarea fondurilor publice, iar situațiile financiare auditate, încheiate la 31.12.2011, **nu oferă o imagine reală și fidelă a poziției financiare.**

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor

Scurtă prezentare Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA) este autoritate de reglementare și control în domeniul sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor, organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și în coordonarea primului-ministru. Domeniul de activitate al Autorității constă în totalitatea acțiunilor și activităților sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor inițiate, desfășurate și finalizate, în vederea asigurării și garantării sănătății animalelor, sănătății publice, protecției animalelor, protecției mediului și a siguranței alimentelor. În subordinea ANSVSA funcționează următoarele instituții publice cu personalitate juridică:

- Institutul de Diagnostic și Sănătate Animală - IDSA
- Institutul pentru Controlul Produselor Biologice și Medicamentelor de Uz Veterinar - ICBMV
- Institutul de Igienă și Sănătate Publică Veterinară - IISPV
- 42 direcții sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor județene și a municipiului București, inclusiv laboratoarele veterinare de stat.

Misiunea de audit financiar a contului de execuție a bugetului ANSVSA pe anul 2011 s-a desfășurat la sediul acestei instituții și la un număr de 21 de Direcții Sanitar Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor județene din subordinea ANSVSA, respectiv: Arad, Argeș, Bistrița-Năsăud, Botoșani, Brăila, București, Călărași, Caraș-Severin, Constanța, Covasna, Galați, Giurgiu, Harghita, Ilfov, Maramureș, Mureș, Olt, Sălaj, Sibiu, Teleorman și Vrancea.

Ca urmare a auditului financiar asupra contului de execuție bugetară a Autorității Naționale Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, au rezultat **constatările** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

Organizarea și conducerea contabilității în conformitate cu legislația în vigoare

La ANSVSA

- ◆ nu au fost respectate prevederile legale referitoare la organizarea și conducerea contabilității, întrucât ANSVSA a înregistrat nelegal, în anul 2011, în evidența contabilă, active fixe în valoare totală de 29 mii lei, active pentru care nu există documente justificative legal întocmite, respectiv Proces verbal de predare-preluare încheiat între DSVSA Bacău și Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și Pentru

Siguranța Alimentelor, bunuri scoase nelegal din evidența DSVSA Bacău în anul 2006;

- ▶ existența unor neconcordanțe între datele și informațiile privind numărul de animale identificate și înregistrate în Baza Națională de Date transmis pe suport electronic în vederea decontării de furnizorul de servicii IQ Management SRL, și numărul de animale identificate și înregistrate în aceeași bază de date, confirmate de Direcțiile Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor care a condus ca în anul 2011, ANSVSA să deconteze suma de 7.471 mii lei aferentă serviciilor de identificare și înregistrare pentru un număr suplimentar de 3.415.075 capete existente în perioada 2004-2010, operațiune care a afectat contul de execuție bugetară pe anul 2011 și nu conturile de execuție din perioada 2004-2010, așa cum era legal.
- ▶ nu au fost întocmite și completate documentele de consum (*DSVSA Galați*), Registrul Cartea Mare (*DSVSA Sălaj*) și jurnalul pentru cumpărări în care trebuia evidențiată suma de 118 mii lei, reprezentând soldul contului „TVA de recuperat” (*DSVSA Vrancea*);
- ▶ neînregistrarea în evidența financiar-contabilă a unor bunuri, venituri sau garanții în valoare de 1.552 mii lei (*DSVSA: Argeș, Botoșani, București și Harghita*);
- ▶ a fost calculată și înregistrată eronat în evidența contabilă amortizarea mijloacelor fixe în valoare de 2.045 mii lei (*DSVSA București*);
- ▶ scoaterea din evidența contabilă a unor bunuri fără să existe documente legal întocmite în valoare totală de 98 mii lei (*DSVSA: Botoșani și Sălaj*);
- ▶ neorganizarea angajamentelor legale (*DSVSA: București, Constanța și Olt*);
- ▶ existența unor neconcordanțe între indicatorii raportați în conturile de execuție cu datele înregistrate în contabilitate la *DSVSA Galați* (229 mii lei);
- ▶ înregistrarea eronată a unor operațiuni în evidența contabilă în valoare de 9.788 mii lei (*DSVSA: Arad, Botoșani, Brăila, Constanța, Galați, Harghita, Ilfov, Mureș, Sălaj și Vrancea*);
- ▶ nu au fost întocmite anexele la situațiile financiare care includ politicile contabile, notele explicative și declarația scrisă a conducerii entității (*DSVSA Ilfov*);
- ▶ nu au fost înregistrate datele în evidența tehnică operativă și contabilă a *DSVSA Galați* în corelație cu datele înscrise în deconturile justificative întocmite de medicii veterinari de liberă practică concesionari din circumscripțiile sanitare veterinare comunale, constatându-se o diferență de 34 mii lei, valoare care a majorat nelegal cheltuielile instituției.

La nivelul direcțiilor sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor

Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern (inclusiv audit intern)

La nivelul direcțiilor sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor

- ▶ nu au fost implementate sau au fost implementate parțial recomandările formulate în urma misiunilor de audit intern, situație care contravine prevederilor Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern, actualizată, la *DSVSA Galați și DSVSA Sălaj*;
- ▶ nu a fost organizat compartiment de audit public deși bugetul din ultimii trei ani a *DSVSA Vrancea* a depășit echivalentul în lei a 100.000 euro/an;
- ▶ nu au fost implementate în totalitate standardele de control intern prevăzute prin actele normative pentru aprobarea Codului controlului intern, la *DSVSA Arad și DSVSA Caraș Severin*;
- ▶ nu au fost elaborate, aprobate și implementate proceduri operaționale pentru unele activități sau proceduri existente sau nu au fost revizuite și implementate complet și/sau corect, la *DSVSA Brăila, DSVSA Călărași și DSVSA Olt*;
- ▶ nu au fost stabilite proiectele de operațiuni supuse controlului financiar preventiv propriu, documentele justificative și circuitul acestora și nu au fost detaliate, prin liste de verificare obiectivele supuse CFP, pentru fiecare operațiune cuprinsă în cadrul specific al entității la *DSVSA Olt și DSVSA Sălaj*.

Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat

La nivelul ANSVSA

- ▶ diminuarea nelegală a veniturilor instituției și implicit ale bugetului de stat cu suma de 2.249 mii lei, reprezentând penalități contractuale necalculate, nefacturate și neincasate de la Consorțiului Caisley (constituit din Caisley Internațional GmbH și IQ Management SRL) care nu a respectat în totalitate obligațiile asumate prin contractul încheiat cu privire la actualizarea tehnologiei în anii 5 și 6 de contract prin înlocuirea echipamentelor de tehnică de calcul.

La nivelul direcțiilor sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor

- ▶ nu s-a virat la bugetul de stat redevența încasată de la medicii veterinari în baza contractelor de concesiune - *DSVSA Arad*;
- ▶ nu au fost calculate, înregistrate și încasate penalități de întârziere în sumă de 168 mii lei ca urmare a neîncasării la scadență a veniturilor aferente serviciilor prestate pentru direcțiile sanitare: *Arad, Argeș, Botoșani, Brăila, București, Caraș-Severin, Călărași, Constanța, Covasna, Giurgiu, Harghita, Olt și Sibiu*;

- ◆ nu a fost organizată evidența sumelor datorate bugetului statului reprezentând taxa pe valoare adăugată aferentă prestațiilor de servicii, rezultând taxă pe valoare adăugată colectată din venituri proprii din analize și examene de laborator estimată la 69 mii lei de *DSVSA Argeș*;
- ◆ nu s-a virat la bugetul de stat contribuția de 50% aferentă salariului minim brut pe țară corespunzător numărului de posturi al persoanelor cu handicap pe care ar fi trebuit să le angajeze și nu le-a angajat, în sumă totală de 65 mii lei (*DSVSA: Arad și Caraș-Severin*). În timpul misiunii de audit, *DSVSA Caraș-Severin* a virat la bugetul de stat suma de 10 mii lei;
- ◆ nu s-a calculat și reținut garanția de bună execuție datorată de către cabinetele sanitar-veterinare în sumă totală de 24 mii lei la *DSVSA: Arad și Ilfov*;
- ◆ nu s-a virat la bugetul de stat garanția de participare la licitație pentru care dreptul de restituire a fost prescris în sumă totală de 30 mii lei la *DSVSA: Arad și Mureș*;
- ◆ urmărirea încasării veniturilor în sumă de 235 mii lei, aferente serviciilor prestate terților, constând în servicii de control oficial sanitar-veterinar la *DSVSA Botoșani și DSVSA Covasna* și nestabilirea și neîncasarea redevenței datorate de către medicii concesionari pentru activitățile sanitar veterinar în cadrul *DSVSA Covasna*. Abaterile identificate și menționate mai sus au avut drept consecință diminuarea veniturilor și implicit a încasărilor la bugetul de stat cu suma de 2.848 mii lei din care venituri suplimentare 2.613 mii lei.

Calitatea gestiunii economico-financiare

La ANSVSA aparatură centrală

- ◆ s-au efectuat plăți ca urmare a executării unor sentințe judecătorești, fără a se stabili și responsabilitatea pentru fapta care a condus la declanșarea acțiunii în instanță;
- ◆ efectuare unei plăți nelegale pentru achiziționarea în anul 2009 de produse birotice, care, în conformitate cu prevederile contractului încheiat, trebuia livrată până la 31.12.2009, fără ca ANSVSA să fi primit efectiv bunurile în gestiunea instituției, cu toate că au fost întocmite documente de recepție.

La nivelul direcțiilor sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor

- ◆ necuprinderea în cadrul operațiunii de inventariere a tuturor elementelor patrimoniale la *DSVSA: Arad și Ilfov*;
- ◆ nu s-a făcut, în toate cazurile, verificarea creanțelor și obligațiilor față de terți prin confirmarea acestora utilizând formularele „extrase de cont”;
- ◆ nu a fost numită comisia de recepție a bunurilor materiale;
- ◆ inventarierea s-a efectuat formal, în listele de inventar fiind cuprinse ca existente bunuri care se aflau la persoane care nu mai aveau calitatea de angajați ai entității la *DSVSA: Sălaj și Călărași*;
- ◆ nu au fost înscrise în listele de inventariere distinct bunurile aparținând domeniului public al statului, în valoare totală de 10.990 mii lei la *DSVSA Constanța*;
- ◆ nu a fost evaluat și înregistrat în evidența contabilă, la 31.12.2011, terenul în suprafață de 242,32 mp aferent construcției sediului central al *DSVSA Ilfov* și activele fixe de natura echipamentelor tehnologice, mijloacelor de transport, mobilierului și aparatului birotice, încalcându-se prevederile art. 2¹ și art. 3 din OG nr. 81/2003;
- ◆ s-au fost efectuat plăți nejustificate în sumă totală de 29 mii lei către o persoană juridică pentru implementarea sistemului de control managerial și evaluarea pentru certificare, serviciu care a fost realizat și de structurile din cadrul *DSVSA Mureș*;
- ◆ s-au decontat nejustificat servicii sanitare ca urmare a unor erori identificate în evidența efectivelor de animale la *DSVSA Mureș*;
- ◆ nu au fost recuperate aparatele de telefonie mobilă și contravaloarea convorbirilor telefonice de la personalul plecat din unitate la *DSVSA Teleorman*;
- ◆ utilizarea nelegală a fondurilor *DSVSA Arad* prin achiziționarea de mijloace fixe pentru o altă persoană juridică, achiziție care nu are legătură cu activitatea instituției publice;
- ◆ au fost plătite lucrări de investiții neexecutate la *DSVSA Botoșani* și au fost decontate lucrări suplimentare, diferite față de cele stabilite de către proiectant și la prețuri mai mari decât cele din oferta inițială la *DSVSA Sălaj*;
- ◆ nu au fost încasate venituri din activitatea proprie în cadrul termenului legal de prescripție în sumă de 29 mii lei la *DSVSA Botoșani*;
- ◆ nu au fost reținute și evidențiate garanțiile gestionarilor în valoare totală de 33 mii lei la *DSVSA: Argeș, Călărași și Vrancea*;
- ◆ nu au fost justificate, în termenul legal, avansurile spre decontare acordate salariaților la *DSVSA Vrancea*.

Respectarea de către entitatea auditată a principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale

Constatări

- prin aplicare prevederilor OUG nr. 37/2009, ordonanță care a fost declarată de Curtea Constituțională ca fiind neconstituțională și emiterea ulterioară a OUG nr. 105/2009, ordonanță care a păstrat toate prevederile declarate anterior neconstituționale, s-au efectuat cheltuieli publice neeconomice, respectiv prin plata a două persoane pe aceeași funcție de director executivi/coordonatori și de directori adjuncți, funcții pentru care personalul avea stabilite aceleași sarcini.

Din analiza efectuată de echipa de audit a rezultat că pentru un număr de 10 salariați care au fost destituiți în baza prevederilor legale neconstituționale și care au fost repuși pe funcție de instanțele de judecată, bugetul a suportat un efort financiar, prin plata drepturilor salariale pe perioada cât persoanele nu au desfășurat activitate, în sumă totală de 374 mii lei.

Recomandări

- inițierea demersurilor legale pentru analizarea și recuperarea bunurilor pretinse a fi transferate de la DSVSA Bacău, la ANSVSA;
- extinderea verificării în vederea stabilirii în integralitate a prejudiciilor și recuperarea lor, inclusiv a celor estimate în actele de control;
- verificarea realității certificării acțiunilor de identificare și înregistrare în Baza Națională de Date la direcțiile sanitare veterinare care au confirmat în plus sau în minus numărul de animale și în cazul în care se constată că a fost decontat un număr de animale mai mare decât cel real, să ia măsurile legale pentru recuperarea sumei plătite în plus furnizorului de servicii.

OPINIA DE AUDIT: *Opinie adversă*

Echipa de audit a exprimat **opinie adversă**, motivată de faptul că valoarea abaterilor constatate de echipa de audit a depășit pragul de semnificație și că nu au fost respectate principiile legalității și regularității în administrarea patrimoniului, iar situațiile financiare auditate, încheiate la 31.12.2011, nu oferă o imagine reală și fidelă a poziției financiare.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Procesele verbale de constatare întocmite la un număr de 20 de direcții sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor județene au fost emise 20 decizii prin care au fost dispuse 114 măsuri în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate.

Totodată au fost emise 2 certificate de conformitate la Direcțiile Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor Bistrița și Maramureș.

Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989

Scurtă prezentare

Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989 (SSPR) este organismul de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, aflat în subordinea Guvernului, instituție care asigură și coordonează la nivel central aplicarea prevederilor Legii nr. 341/2004 a recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, cu modificările și completările ulterioare. SSPR este organizat și funcționează în baza prevederilor HG nr. 760/2003 privind organizarea și funcționarea Secretariatului de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989, act normativ care definește obiectul de activitate.

Instituția este finanțată integral de la bugetul de stat, în anul 2011 gestionând un volum de credite bugetare definitiv aprobate în sumă de 2.159 mii lei, din care au fost efectuate plăți nete de casă în sumă de 1.992 mii lei, rezultând un grad de realizare a execuției bugetare de 92,26%.

Examinarea documentelor care au stat la baza înregistrării operațiunilor financiar-contabile, raportate prin contul de execuție bugetară și bilanțul contabil a relevat unele deficiențe, prezentate succesiv, în cadrul următoarelor obiective de verificare:

Elaborarea și fundamentarea proiectului bugetului pe anul 2011 și autorizarea, legalitatea și necesitatea modificărilor aduse bugetului aprobat

Constatări

- prin proiectul de buget au fost solicitate fonduri pentru finanțarea cheltuielilor de la Titlul II – „Bunuri și servicii” și Titlul IX – „Asistență socială”, fără ca acestea să fie însoțite de justificări detaliate și complete, corespunzător normativelor de cheltuieli specifice domeniului propriu de activitate;

- ▶ propunerile înscrise în proiectul de buget la Titlul I „Cheltuielile de personal”, nu au fost însoțite de „Formularele vizând fundamentarea cheltuielilor cu salariile în bani și în natură pe anul 2011”, prevăzute în anexa la Scrisoarea Cadru transmisă de MFP;
- ▶ situația virărilor de credite bugetare aprobate nu a fost transmisă lunar Ministerului Finanțelor Publice, conform cerințelor prevăzute de Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare;
- ▶ propunerile de virări de credite între articole și alineate aprobate în anul 2011, nu au fost însoțite de documentații care să conțină justificări, detalieri și necesități privind execuția până la finele anului bugetar, a capitolului și subdiviziunii clasificăției bugetare de la care se disponibilizează și, respectiv, la care se suplimentează prevederile bugetare, așa cum este stabilit de prevederile legale în vigoare.

Calitatea gestiunii economico-financiare

Constatări

- ▶ examinarea modului de derulare a Subprogramului „Școala de vară a Revoluției Române din Decembrie 1989”, desfășurată la Complexul turistic Comorova Neptun, județul Constanța, care a avut ca obiectiv prezentarea Revoluției Române din Decembrie 1989 din punct de vedere științific, istoric, precum și sub aspectul implicării directe a revoluționarilor reprezentativi, a relevat faptul că documentele în baza cărora au fost efectuate plăți în valoare totală de 44 mii lei, generate de prestarea serviciilor de cazare și masă pentru participanții la această acțiune, nu au respectat cerințele legale de formă și conținut pentru a fi acceptate ca documente justificative în măsură să probeze realitatea și exactitatea serviciilor pretinse de prestator și achitate de SSPR.
- ▶ analiza subprogramului „Tipărire certificate revoluționar conform Legii 341/2004”, care a avut ca obiectiv tipărirea de certificate de revoluționar cu livrare în tranșe pe măsura personalizării, a evidențiat următoarele nereguli:
 - contravaloarea prestației privind „tipărirea certificatelor de revoluționar” a fost evidențiată eronat în contabilitatea SSPR, operațiunea economică fiind înregistrată direct în contul de cheltuieli ale anului curent, în condițiile în care reprezenta o plată în avans;
 - neorganizarea sistemului de evidență, distribuire și monitorizare a certificatelor de revoluționar, care au caracter de formulare cu regim special.
- ▶ în urma acțiunii judecătorești formulată de un reclamant - persoană fizică cu statut de revoluționar, instituția a fost obligată de instanță la plata unor cheltuieli de judecată, sentința civilă fiind definitivă și irevocabilă prin nerecurare. De asemenea, SSPR a fost obligat să plătească suplimentar cheltuieli de executare silită, generate de nepunerea în aplicare a dispozitivului sentinței judecătorești la data rămânerii definitive și irevocabile a acesteia.

Efectuarea inventarierii și a evaluării/reevaluării tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege, înregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară

Constatări

- ▶ acțiunea de inventariere a patrimoniului SSPR nu a cuprins toate elementele patrimoniale de natura activelor, datorilor și capitalurilor proprii, în sensul că:
 - nu au fost inventariate mătcile „certificatelor de revoluționar”;
 - soldurile elementelor de natura creanțelor și datorilor care nu au substanță materială, au fost preluate în mod identic din Registrul – inventar, în condițiile în care solicitările, respectiv confirmările de solduri de la debitori/furnizori, în măsură să ateste corectitudinea datelor înscrise în listele de inventariere și în bilanțele de verificare, nu au fost anexate procesului-verbal de inventariere.

Promovarea în grad profesional imediat superior a unor salariați cu statut de funcționari publici

Constatări

- ▶ în exercițiul bugetar 2011, SSPR a organizat concurs de promovare a unor salariați cu statut de funcționari publici, în grad profesional imediat superior, fără respectarea condiției de vechime, de cel puțin 3 ani, în gradul profesional al funcției publice din care se promovează. Deficiențele constatate pe acest palier al activității instituției sunt incidente prevederilor cuprinse în următoarele acte normative: Legea nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, Legea nr. 188/1999 privind statutul funcționarilor publici, cu modificările și completările ulterioare și Legea nr. 514/2003 privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier juridic.

Deficiențe constatate în procesul de achiziții publice

Constatări

- ▶ SSPR a achiziționat servicii de arhivare (legare, opisare) a documentelor, ca urmare a încheierii etapei de depunere a dosarelor de revoluționar, conform prevederilor Legii nr. 341/2004 a recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, cu modificările și completările ulterioare. Evaluarea procesului de achiziții publice circumscrise acestui

obiectiv a relevat următoarele nereguli:

- serviciile de arhivare achiziționate în anul 2011 au fost precedate de o acțiune similară demarată în anul 2010, aspect confirmat prin încheierea în anul 2011 a actului adițional, la contractul inițial a cărui valabilitate expirase deja;
- actul adițional a fost încheiat în anul 2011, fără a exista o clauză referitoare la posibilitatea de prelungire a valabilității prevăzută în contractul inițial;
- prin contractul inițial, părțile au convenit un „preț maxim”, clauză nerespectată ulterior, în condițiile în care prin actul adițional au fost achiziționate servicii de arhivare suplimentare, a căror valoare totală reprezintă 50,56% din valoarea angajamentului legal inițial.

Distinct de actul adițional încheiat, instituția în calitate de autoritate contractantă, a atribuit în mod direct aceluiași prestator, trei contracte de servicii de arhivare, încheiate în aceeași zi, cu o valoare cumulată de 152,5 mii lei – exclusiv TVA, (echivalentul sumei de 36.047 euro), depășind pragul de la care exista obligația, potrivit legii, de a aplica procedura *cerere de oferte*. Divizarea contractelor atribuite a condus la vicierea procedurii de achiziție publică, având în vedere că obiectul contractului, respectiv serviciile de arhivare prestate aveau același cod CPV.

În procesul de derulare a contractelor de achiziție publică atribuite au fost constatate și alte deficiențe, după cum urmează:

- notele justificative care au stat la baza atribuirii contractelor au fost întocmite ulterior publicării în SEAP a solicitărilor instituției;
- în situația privind „*Analizele ofertelor de preț*” întocmită de SSPR, au fost înscrise ofertele cu preț mai ridicat ale altor competitori, însă realitatea acestor informații nu a fost probată cu documente;
- ofertele furnizorului de servicii au fost acceptate în condițiile în care descrierea acestora nu corespunde solicitării instituției, aspect ce poate indica servicii diferite față de solicitarea autorității contractante;
- documentele aferente derulării contractului nu oferă informații care să reflecte caracteristicile reale ale produselor livrate, respectiv „*coperti dosar carton mucava*”, întrucât descrierea acestora în factură, NIR, aviz de expediție etc. este diferită;
- au fost identificate neconcordanțe între facturile de produse („*Coperti dosare arhivă*”) achitate de SSPR prestatorului, procesele verbale de recepție a serviciilor efectuate și procesul-verbal de inventariere a gestiunii, documente din a căror relaționare trebuia să rezulte derularea corectă în cadrul termenului de valabilitate a contractului;
- contravaloarea serviciilor pretinse de prestator a fost achitată fără ca instituția să se asigure de realitatea și exactitatea prestării acestora.

În contextul prezentat, valoarea produselor (coperte) și a serviciilor achitate de instituție prestatorului, fără a exista certitudini cu privire la exactitatea și realitatea prestării acestora a fost estimată la nivelul sumei de 87,8 mii lei (conform datelor reflectate în documentele puse la dispoziția echipei de audit pentru verificare).

Recomandări

- ✓ *revizuirea și implementarea procedurii interne privind fundamentarea proiectului de buget propriu, a propunerilor de rectificare bugetară și a virărilor de credite. Procedura va conține etapele, regulile de aplicat, modelele de lucru, competențe și responsabilități, corelate cu reglementările legale în vigoare, cu respectarea metodologiei de elaborare și fundamentare a proiectelor de buget emise de Ministerul Finanțelor Publice;*
- ✓ *reanalizarea documentelor aferente derulării subprogramului „Școala de vară a Revoluției Române din Decembrie 1989” și recuperarea, după caz, a sumelor plătite de instituție în mod nelegal prestatorului de servicii, ca urmare a admiterii la decontare a unor documente care nu îndeplinesc cerințele legale de formă și conținut în măsură să ateste realitatea și exactitatea serviciilor prestate în favoarea participanților;*
- ✓ *organizarea evidenței tehnico-operative a formularelor cu regim special de natura certificatelor de revoluționar și inventarierea acestora, astfel încât contabilitatea de gestiune să ofere informații corecte și exacte asupra numărului real al acestora. Asigurarea sistemului de evidență și distribuire a certificatelor de revoluționar, în așa fel încât monitorizarea acestor formulare cu regim special să fie un proces continuu, pentru a se evita deviații de la utilizarea lor legală;*
- ✓ *recuperarea sumelor reprezentând cheltuieli de executare silită suportate din bugetul instituției și organizarea sistemului de evidență și monitorizare a proceselor aflate pe rolul instanțelor de judecată în vederea evitării unor situații similare;*
- ✓ *inventarierea tuturor elementelor patrimoniale de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale instituției și reflectarea în contabilitate a rezultatelor acestei acțiuni;*

- ✓ analiza contextului, împrejurărilor și a cauzelor care au generat promovarea în grad superior a salariaților cu statut de funcționari publici, fără respectarea condițiilor prevăzute de lege și recuperarea sumelor acordate în mod necuvenit;
- ✓ revizuirea, completarea și implementarea procedurilor operaționale specifice achizițiilor publice ale instituției, astfel încât acestea să cuprindă etape, reguli de aplicat, modele de lucru, competențe și responsabilități, corelate cu reglementările legale aplicabile domeniului;
- ✓ efectuarea inventarierii produselor (dosare arhivare) și a recepției efective a serviciilor prestate de furnizor, în vederea stabilirii corecte, reale și exacte a sumelor datorate de instituție prestatorului. Stabilirea contravalorii serviciilor achitate de SSPR în mod necuvenit prestatorului și recuperarea acestora, după caz.

OPINIA DE AUDIT: *Opinie adversă*

A fost exprimată o **opinie adversă** asupra activității economico-financiare desfășurată de Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989 în exercițiul bugetar 2011 pe baza concluziilor formulate în urma misiunii de audit financiar.

Recomandările formulate de auditorii publici externi au stat la baza emiterii deciziei prin care s-au dispus măsuri de înlăturare a neregulilor constatate în activitatea economico-financiară a instituției.

Autoritatea Electorală Permanentă

Scurtă prezentare Autoritatea Electorală Permanentă este instituție publică administrativă autonomă, a cărei organizare și funcționare este reglementată de Legea nr. 35/2008 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit prerogativelor conferite de lege, Autoritatea Electorală Permanentă are competență generală și exclusivă în domeniul electoral, asigurând aplicarea unitară a dispozițiilor legale privind organizarea și desfășurarea alegerilor sau a altor consultări cu caracter național sau local, în intervalul dintre două perioade electorale. În acest sens, instituția sprijină activitatea și buna funcționare a Biroului Electoral Central și a celorlalte birouri electorale de circumscripție, elaborează propuneri cu privire la asigurarea logisticii necesare desfășurării alegerilor, sprijină organizarea și desfășurarea alegerilor parțiale, administrează registrul electoral etc.

Autoritatea Electorală Permanentă este finanțată integral de la bugetul de stat, în anul 2011 gestionând un volum de credite bugetare definitiv aprobate în sumă de 21.097 mii lei, din care au fost efectuate plăți nete de casă în sumă de 20.999 mii lei.

Potrivit prevederilor Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, partidele și alianțele politice sau electorale primesc anual subvenții de la bugetul de stat, prin bugetul Autorității Electorale Permanente. Aceste formațiuni politice care beneficiază de subvenții au obligația de a conduce și organiza evidență contabilă proprie, asigurând astfel reflectarea distinctă a fondurilor primite și justificarea cheltuielilor finanțate prin bugetul AEP, precum și din alte surse.

Elaborarea și fundamentarea proiectului de buget propriu, precum și autorizarea, legalitatea și necesitatea modificărilor aduse prevederilor inițiale ale bugetelor publice

Constatări

- ◆ în cadrul acestui obiectiv de verificare s-a constatat nerespectarea în totalitate a metodologiei de elaborare a proiectului de buget pe anul 2011 și a estimărilor pentru anii 2012-2014, în sensul că, în unele cazuri, necesarul de fonduri înscrise în proiectul de buget nu a fost însoțit de justificări detaliate și complete, conform normativelor de cheltuieli specifice domeniului propriu de activitate;
- ◆ valoarea obiectivelor de investiții noi sau în continuare cuprinse în programul anual de investiții, anexate la proiectul de buget, nu au fost vizate pentru control financiar preventiv;
- ◆ propunerile de cheltuieli detaliate, documentațiile și fundamentările anexate la proiectul de buget, nu au fost însoțite în toate cazurile de aprobarea scrisă a ordonatorului principal de credite;
- ◆ propunerile de virări de credite bugetare între articole și alineate, aprobate instituției în anul 2011, nu au fost însoțite de documentații care să conțină justificări, detalieri și necesități privind execuția până la

finele anului bugetar, a capitolului și subdiviziunii clasificăției bugetare de la care se disponibilizează și, respectiv la care se suplimentează prevederile bugetare, contrar prevederilor Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare;

- ▶ situația virărilor de credite bugetare aprobate nu a fost transmisă de instituție lunar Ministerului Finanțelor Publice, contrar prevederilor Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare.

Respectarea prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice

Constatări

Referitor la procesul de planificare a achizițiilor publice, deficiențele constatate au vizat următoarele aspecte:

- ▶ fundamentarea necesarului de bunuri și servicii achiziționate în anul auditat nu a avut la bază solicitările tuturor compartimentelor funcționale din cadrul structurii organizatorice a instituției;
- ▶ programul achizițiilor publice întocmit pentru anul 2011 a fost actualizat o singură dată, cu toate că în intervalul de timp cuprins între data elaborării formei inițiale și data actualizării acestui document, au fost achiziționate bunuri și servicii. În contextul prezentat, unele achiziții de bunuri și servicii realizate pe parcursul anului nu s-au regăsit în varianta Programului achizițiilor publice, aflată în vigoare la momentul efectuării investiției;
- ▶ valoarea estimată a obiectivelor de investiții înscrise în programul anual al achizițiilor publice, nu a fost corelată cu valoarea estimată a obiectivelor de investiții înscrise în Lista de investiții. Aspectele prezentate sunt incidente reglementărilor prevăzute de HG nr. 925/2006 pentru aprobarea normelor de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de achiziție publică din OUG nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, cu modificările și completările ulterioare.

Recomandări

- ✓ *elaborarea și implementarea unei proceduri interne privind fundamentarea proiectului de buget propriu, a propunerilor de rectificare bugetară și a virărilor de credite bugetare. Procedura va conține etapele, regulile de aplicat, modele de lucru, competențe și responsabilități, corelate cu reglementările legale în vigoare, cu respectarea metodologiei de elaborare și fundamentare a proiectelor de buget, emisă de Ministerul Finanțelor Publice;*
- ✓ *revizuirea și implementarea procedurii operaționale privind elaborarea bilanțului contabil trimestrial/anual și a execuției bugetare, în concordanță cu politicile și tehnicile contabile, astfel încât să se asigure prezentarea unei imagini complete și fidele a poziției financiare a instituției;*
- ✓ *revizuirea, completarea și implementarea procedurilor operaționale specifice achizițiilor publice ale instituției, astfel încât acestea să cuprindă etape, reguli, modele de lucru, competențe și responsabilități, corelate cu reglementările legale aplicabile domeniului.*

OPINIA DE AUDIT: Opinie adversă

Concluziile formulate pe baza rezultatelor misiunii de audit financiar au avut drept consecință exprimarea unei opinii de audit adverse și în mod implicit neemiterea certificatului de conformitate pentru activitatea economică aferentă exercițiului bugetar 2011.

Pentru valorificarea constatărilor, Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsuri de înlăturare a abaterilor constatate, act administrativ necontestat de Autoritatea Electorală Permanentă, în termenul prevăzut de reglementările legale.

Consiliul Economic și Social

Scurtă prezentare Consiliul Economic și Social este organul consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea organică de înființare. În anul 2011, organizarea și funcționarea CES a fost reglementată prin Legea nr. 109/1997 *privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social*, cu modificările și completările ulterioare și Legea *dialogului social* nr. 62/10.05.2011.

Potrivit noii legi, Consiliul Economic și Social este constituit dintr-un număr de 45 de membri desemnați din rândul organizațiilor patronale, organizațiilor sindicale și reprezentanți ai societății civile organizate, câte 15 membri numiți de fiecare dintre cele trei structuri constitutive.

Reglementările legale specifice Consiliului Economic și Social stabilesc modul de realizare a schimbului de opinii în cadrul dialogului social tripartit la nivel național, iar pentru inițiatorii proiectelor de acte normative,

consultarea Consiliului devine obligatorie în domeniul său de competență, care cuprinde: politicile economice, politicile financiare și fiscale, relațiile de muncă, protecția socială și politicile salariale, politicile în domeniul sănătății, educația, cercetarea și cultura.

Finanțarea cheltuielilor Consiliului Economic și Social este asigurată integral de la bugetul de stat, în anul auditat creditele bugetare definitiv aprobate au însumat 2.736 mii lei, iar plățile nete de casă efectuate au fost în sumă de 2.586 mii lei.

Calitatea gestiunii economico-financiare a instituției

Constatări

- ◆ stabilirea și acordarea indemnizațiilor unor membri ai Biroului executiv al CES, în baza prevederilor Regulamentului de organizare și funcționare, elaborat de instituție după aprobarea Legii dialogului social nr. 62/2011, fără a avea o bază suficientă de susținere legală.

Referitor la acest aspect se impun următoarele precizări:

Legea dialogului social nr. 62/2011 a reglementat modul de stabilire a indemnizațiilor pentru persoanele din conducerea CES, exceptând însă prevederi exprese referitoare la indemnizarea membrilor Biroului executiv. Astfel, din textul legii rezultă stabilirea aceluiași nivel de indemnizare pentru toți membrii CES, singura distincție între cele două categorii (membrii CES și membrii Biroului executiv) constând în încredințarea unor atribuții și responsabilități suplimentare membrilor Biroului executiv, față de ceilalți membri CES.

În contextul dat, în absența unei reglementări legale exprese vizând modul de remunerare a muncii prestate de membrii Biroului executiv, Plenul CES a stabilit prin Regulamentul propriu de organizare și funcționare, un nivel al indemnizațiilor în cuantum de până la ½ din indemnizația președintelui CES, fără ca aceștia să beneficieze cumulativ și de indemnizația cuvenită ca membri ai plenului instituției.

În condițiile în care Legea nr. 62/2011 nu conține prevederi referitoare la modul de indemnizare a membrilor Biroului executiv, această „omisiune” nu poate constitui suportul juridic pentru legitimarea Plenului CES în adoptarea unor decizii cu implicații financiare, fără a exista o prevedere expresă în acest sens în legea specifică.

S-a considerat astfel că situația prezentată relevă un impediment de ordin legislativ, în care, doar autoritățile legiuitoare sunt în măsură să asigure stabilitatea și deplina armonizare cu prevederile actelor normative care guvernează disciplina financiară a cheltuielilor publice, aspect ce se poate realiza exclusiv printr-o reglementare specială cu putere de normă juridică.

Considerentele expuse au stat la baza emiterii de către Curtea de Conturi a deciziei, prin care s-a dispus suspendarea aplicării prevederilor Regulamentului de organizare și funcționare al Consiliului privind indemnizarea membrilor Biroului executiv al CES, până la reglementarea acestei situații printr-un act normativ.

Reprezentății Consiliului Economic și Social au contestat măsura dispusă prin decizie, contestația fiind respinsă de comisia de soluționare constituită în acest sens, la nivelul Curții de Conturi. Ulterior, pe aceeași temă, CES a inițiat acțiune în instanță, solicitând suspendarea aplicării măsurii dispuse prin decizie, cerere respinsă, de asemenea, de instanța de judecată. În contextul prezentat, CES a formulat o altă acțiune în contradictoriu cu Curtea de Conturi, prin care a solicitat instanței de judecată anularea încheierii pronunțate de comisia de soluționare a contestațiilor, respectiv anularea măsurii dispuse prin decizie. Instanța de fond a respins și această solicitare a CES, în prezent, litigiul dintre părți nefiind soluționat definitiv și irevocabil.

Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern, inclusiv audit intern

Constatări

- ◆ în cadrul acestui obiectiv deficiențele constatate au vizat nerespectarea reglementărilor legale privind organizarea compartimentului de audit public intern, astfel:

Conform Regulamentului propriu de organizare și funcționare, elaborat de instituție după adoptarea Legii dialogului social nr. 62/2011, compartimentul de audit intern a fost „coordonat nemijlocit” de secretarul general al instituției, contrar prevederilor Legii nr. 672/2002 *privind auditul public intern*, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Prin decizie, Curtea de Conturi a dispus Consiliului modificarea organigramei și a Regulamentului de organizare și funcționare a instituției, astfel încât, compartimentul de audit public intern să fie constituit în directă subordonare a conducătorului entității.

Conform comunicării transmise, Consiliul a implementat deja această măsură, aspect ce va face obiectul unei verificări ulterioare.

Recomandare

- ◆ *Continuarea demersurilor inițiate de CES privind aprobarea organigramei și modificarea corespunzătoare a Regulamentului de organizare și funcționare, astfel încât Biroul de audit public intern să fie subordonat direct conducătorului instituției, în conformitate cu reglementările legale privind auditul public intern.*

OPINIA DE AUDIT: *Opinie adversă*

Pe baza concluziilor formulate în urma misiunii de audit financiar a fost exprimată o **opinie adversă**, fapt ce a determinat neemiterea certificatului de conformitate pentru activitatea economică desfășurată de Consiliul Economic și Social în anul 2011.

Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului

Scurtă prezentare Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului (AVAS) este o instituție de specialitate a administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului.

Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului s-a înființat prin reorganizarea Autorității pentru Valorificarea Activelor Bancare și comasarea prin absorbție cu Autoritatea pentru Privatizare și Administrare a Participațiilor Statului, în baza OUG nr. 23/2004 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare a Autorității pentru Valorificarea Activelor Bancare.

În vederea îndeplinirii rolului său, AVAS desfășoară două activități de bază, respectiv activitatea de valorificare a activelor statului și activitatea de privatizare și administrare a participațiilor statului.

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

Constatări

- neconcordanță între valoarea înregistrată în evidența contabilă și valoarea înregistrată în evidența operativă, a participațiilor AVAS la societățile comerciale din portofoliu.

La 31.12.2011, contul „Titluri de participare” înregistra un sold debitor în sumă totală de 1.830.451 mii lei, iar în evidența operativă a titlurilor de participare era înregistrată suma totală de 1.103.789 mii lei, constatându-se o diferență în minus față de evidența contabilă în valoare de 726.662 mii lei.

Diferența a fost cauzată de faptul că nu au fost întocmite și nu au fost transmise spre avizare Colegiului Director și spre aprobare Consiliul de Supraveghere și Îndrumare, Notele de regularizare a acestor diferențe, în baza cărora se efectuează înregistrarea regularizărilor în evidența contabilă;

- nerespectarea prevederilor legale privind înregistrarea în evidența contabilă a sumelor încasate în plus de la diverși debitori.

La 31.12.2011, în analiticele contului sintetic „Debitori”, există solduri creditoare, ce însumează 10.737 mii lei, care, în fapt, nu reprezintă drepturi de încasat, ci sunt încasări în plus față de sumele datorate autorității de diverse persoane, ce ar fi trebuit înregistrate în contul „Creditori diverși”;

- nereguli în înregistrarea actualizării creanțelor, respectiv:
 - menținerea, în evidența AVAS, a unor creanțe, reprezentând obligații bugetare, pe numele unor debitori care au beneficiat de scutire la plata obligațiilor în cauză, în baza unor acte normative speciale, sau despre care există informații că au fost stinse/încasate de ANAF, astfel:
 - 101.956 mii lei, creanță pe numele Societății Naționale de Transport Feroviar de Călători CFR Călători SA, societate care a beneficiat de scutirea la plată a acestei datorii, în baza HG nr. 1455/2003 pentru scutirea la plata a obligațiilor către bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate și bugetul asigurărilor pentru șomaj pentru exercițiul financiar al anului 2003 ale unor agenți economici aflați sub autoritatea Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului;
 - 6.549 mii lei, creanțe preluate în baza OUG nr. 95/2003 privind preluarea de către AVAB a unor creanțe bugetare în vederea încasării și virării lor la FNUASS, în vederea valorificării conform OUG nr. 51/1998 privind valorificarea unor active ale statului, de la agenții economici din domeniul transportului feroviar și energetic.
Direcția Creanțe, din cadrul AVAS, a comunicat că aceste creanțe (6.549 mii lei) figurează în continuare în evidența instituției, deși sumele datorate de SNTFC CFR Călători SA (4.772 mii lei) și Metrorex SC (1.372 mii lei) au fost stinse de către ANAF prin compensare cu TVA, iar suma deținută cu titlu de creanță la SC Uti Security Engineering SA (405 mii lei), fosta ICPSP București, a fost încasată de ANAF prin procedura de executare silită, în condițiile în care ANAF nu a dat curs propunerilor AVAS de reglementare a sumelor în cauză;
 - menținerea, în patrimoniul AVAS, a unor creanțe, în valoare totală de 10.840 mii lei, ce au reprezentat obligații bugetare datorate de debitori cedați care, însă, au beneficiat de scutire la plată în

baza unor acte normative speciale, pentru care s-au emis ordine comune încheiate de CNAS și instituțiile coordonatoare ale operatorilor economici.

Prin abaterile prezentate mai sus au fost încălcate prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, ale OMFP nr. 1917/2005 privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituții publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia și ale Regulamentului de Organizare și Funcționare a AVAS.

Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern (inclusiv auditul intern)

Constatări

- ◆ neelaborarea planului de control intern, contrar prevederilor Standardului 8 „Planificarea” din OMFP nr. 946/2005 pentru aprobarea Codului controlului intern-managerial, cuprinzând standardele de control intern-managerial la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control intern-managerial;
- ◆ neactualizarea Regulamentului de Organizare și Funcționare a Consiliului de Supraveghere și Îndrumare al AVAS cu modificările produse de OUG nr. 4/2011 privind stabilirea unor măsuri pentru reorganizarea Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului și pentru executarea obligațiilor de plată ale instituțiilor publice stabilite prin titluri executorii, în conformitate cu care:
 - CSI avizează și propune Guvernului aprobarea și modificarea bugetului de venituri și cheltuieli aferent activității de privatizare și de valorificare a activelor statului, respectiv, aprobă Regulamentul de organizare și funcționare a AVAS;
 - numărul membrilor CSI a fost redus de la 9 la 5.

Calitatea gestiunii economico-financiare, în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele de înființare a AVAS

Constatări

- ◆ nevirarea, în termenul legal, a contribuțiilor datorate de angajator la bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetul fondului de șomaj. Pentru suma virată cu întârziere, AVAS a calculat majorări și penalități de întârziere, dar nu și dobânzi, datorate conform legii;
- ◆ nerespectarea prevederilor legale privind stabilirea nivelului diurnei acordate în cazul deplasărilor externe. S-a decontat în plus suma de 104,35 Euro, în condițiile în care la stabilirea drepturilor reprezentând diurnă pentru deplasările externe, nu s-a ținut cont de prevederile Legii nr. 118/2010 privind unele măsuri necesare în vederea stabilirii echilibrului bugetar și Legii nr. 285/2010 privind salarizarea în anul 2011 a personalului plătit din fonduri publice;
- ◆ neclarificarea situației sumelor încasate în plus de la diverși debitori, evidențiate în contul „Creditori”. La 31.12.2011, soldul analiticului „Creditori CNAS” era 3.748 mii lei, reprezentând sume încasate în plus, de către AVAS, peste valoarea creanțelor preluate prin Protocol de la Casele de asigurări de sănătate în anul 2004, în baza OUG nr. 95/2003 privind preluarea de către Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Bancare a unor creanțe bugetare în vederea încasării și virării lor la Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate, sume cu o vechime mai mare de cinci ani. Prin nerestituirea sumelor încasate în plus au fost încălcate prevederile OG nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală și prevederile Codului Civil;
- ◆ nereguli în clarificarea situației creanțelor și urmărirea recuperării lor:
 - neefectuarea operațiunii de regularizare a creanțelor deținute de către instituția cu atribuții în domeniul privatizării la societățile comerciale aflate în procedură de faliment.
În anul 2011, instanțele judecătorești au emis un număr de 234 sentințe prin care au decis respingerea atragerii răspunderii administratorilor/cenzorilor unor societăți comerciale la care AVAS deținea creanțe în sumă totală de 37.546 mii lei. Referitor la acestea, s-a constatat că, de la Direcția de Insolvență nu au fost transmise la Direcția Creanțe toate sentințele pronunțate de instanțele judecătorești prin care s-a dispus închiderea procedurii falimentului/ insolvenței și radierea societăților, în vederea înaintării, către Consiliul de Supraveghere și Îndrumare, a propunerii de aprobare a regularizării creanțelor și scoaterii din evidența contabilă a acestor debitori, după parcurgerea procedurilor legale, fiind transmise doar 6 sentințe din 234, nerealizându-se regularizarea creanțelor sus menționate;
 - neclarificarea conținutului și situației unor creanțe bancare, preluate în temeiul OG nr. 61/2000 privind restructurarea SC BRCE – BANCOREX SA și fuziunea prin absorbție a acestei bănci cu SC BCR SA. În evidențele AVAS, la 31.12.2011, existau înregistrate drepturi de creanță la poziția „Debitori neidentificați”, precum și creanțe pentru care SC BCR SA, în calitate de cedent, nu a transmis titlurile executorii cu ocazia predării, respectiv:
 - creanțe bancare, în sumă totală de 2.005 mii lei, aflate în sarcina a 9 debitori neidentificați, preluate în temeiul OG nr. 61/2000 privind restructurarea SC BRCE – BANCOREX SA și fuziunea prin absorbție a acestei bănci cu SC BCR SA;
 - creanțe deținute în sarcina a 7 debitori preluați în baza aceluiași act normativ, cu valoarea de 17.631 mii lei, pentru care nu există titlul de creanță.

În condițiile în care, OUG nr. 51/1998 privind valorificarea unor active ale statului, republicată, prevede că termenul de prescripție a dreptului de a cere executarea silită a creanțelor preluate de AVAS, constatate prin acte care constituie titlu executoriu sau care, după caz, au fost investite cu formulă executorie, este de 7 ani, *se constată că termenul legal în care AVAS putea solicita executarea silită a acestor creanțe, în sumă totală de 19.636 mii lei, este depășit, având în vedere data preluării acestora, anul 2000;*

- nefinalizarea și/sau neexercitarea în termenul legal a procedurii de executare silită pentru recuperarea creanțelor bancare deținute de AVAS la un număr însemnat de debitori. Într-un număr de 111 creanțe bancare deținute de AVAS, în valoare totală de 24.081 mii lei, instituția a pierdut dreptul de a solicita recuperarea acestor drepturi, în condițiile nerespectării prevederilor OUG nr. 51/1998 privind valorificarea unor active ale statului, republicată, în conformitate cu care termenul de prescripție a dreptului de a cere executarea silită a creanțelor preluate de AVAS, constatate prin acte care constituie titlu executoriu sau care, după caz, au fost investite cu formulă executorie, este de 7 ani.
- nerespectarea, de către AVAS, a termenului legal de depunere a cererilor de înscriere a creanțelor în tabloul definitiv al creditorilor; necunoașterea situației clare privind stadiului desfășurării procedurii de recuperare a creanțelor. „Situația creanțelor bancare aparținând AVAS, existente la 31.12.2011 la societățile pentru care s-a decis intrarea în faliment și la societățile radiate din evidențele Registrului Comerțului.”, în conformitate cu „Lista societăților radiate din evidențele Registrului Comerțului” și „Lista societăților aflate în faliment”, ar fi trebuit să cuprindă informații privind 1216 societăți comerciale. Situația prezentată de AVAS a cuprins informații doar pentru 1100 societăți comerciale debitoare, din totalul de 1216 societăți comerciale debitoare, prezentând documente pentru susținerea informațiilor din situație numai pentru 356 societăți comerciale. Din informațiile prezentate în situație, s-a constatat că:
 - într-un număr de 282 cazuri, AVAS a înaintat cererea de înscriere/admitere la masa credală după expirarea termenului legal de 60 de zile, prevăzut în Legea nr. 64/1995 privind procedura reorganizării și lichidării judiciare și Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței;
 - într-un număr de 284 cazuri, AVAS nu deține informații clare privind stadiul desfășurării procedurii de recuperare a creanțelor.
- nereguli în cazul pachetelor de acțiuni reintrate în posesia Autorității ca urmare a rezoluțiunii, prin sentințe judecătorești, a contractelor de privatizare a unor societăți comerciale:
 - AVAS nu s-a reînscris la Oficiul Național al Registrului Comerțului cu pachetele de acțiuni restituite de cumpărătorii de acțiuni în cazul a 30 de societăți comerciale pentru care au fost rezoluționate contractele de privatizare;
 - nu a fost înregistrată, în patrimoniul AVAS, reintrarea în posesia acțiunilor restituite de societățile comerciale debitoare în baza sentințelor judecătorești;
 - nu au fost înregistrate, în evidența contabilă, obligațiile de plată stabilite prin sentințele judecătorești, datorate de cumpărătorii de acțiuni pentru neîndeplinirea obligațiilor contractuale, estimate, în timpul misiunii de audit financiar, la suma de 49.703 mii lei.
- neurmărirea recuperării, în condițiile prevăzute de lege, a drepturilor de creanță rezultate din vânzarea de acțiuni, constatându-se:
 - pierderea dreptului AVAS de a solicita recuperarea unor drepturi de creanță, în valoare estimată la 3.980 mii lei, în condițiile neacționării, în 33 de cazuri, în interiorul termenului de prescripție prevăzut de Codul de Procedură Civilă;
 - necunoașterea modului în care a acționat corpul propriu de executori în vederea punerii în aplicare a unor sentințe civile favorabile AVAS, pronunțate de instanțele judecătorești în cazul unui număr de 10 debitori care datorează suma totală de 943 mii lei;
 - neanalizarea motivelor care au dus la pierderea, în instanță, în 8 cazuri, a unor drepturi de creanță în sumă totală de 422 mii lei.
- neurmărirea recuperării, în condițiile prevăzute de lege, a drepturilor de creanță ale AVAS, reprezentând dividende.

În evidențele AVAS, la 31.12.2011, sunt înregistrate drepturi de creanță, reprezentând dividende, provenind din perioada 1993-2007, în sumă totală de 1.902 mii lei, pentru a căror încasare nu s-a acționat în termenul legal de prescripție, aceasta devenind incertă;
- neurmărirea recuperării, în condițiile prevăzute de lege, a drepturilor de creanță ale AVAS, înscrise în categoria debitorilor diverși. Contul “Debitori diverși AVAS” prezenta, la 31.12.2011, un sold debitor în sumă de 974 mii lei. Soldul era compus din 7 debite provenind din perioada 1993-2009.

Neclarificarea situației creanțelor AVAS, cu efect asupra realității situației patrimoniale a instituției contravine prevederilor Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, și OMFP nr. 1917/2005 privind organizarea

și conducerea contabilității instituțiilor publice, planul de conturi pentru instituții publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia.

Concluzii

Urmare auditării contului de execuție încheiat pe anul 2011 de către Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului, au fost constatate abateri și nereguli determinate de încălcarea legislației privind organizarea AVAS, controlul intern managerial, contabilitatea instituțiilor publice, valorificarea activelor statului, Codul Civil, procedura reorganizării și lichidării judiciare, procedura insolvenței.

Cauzele abaterilor constatate au fost determinate în principal de:

- nerespectarea normelor metodologice pentru organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, precum și a normelor metodologice privind încheierea exercițiului bugetar;
- neîndeplinirea unor atribuții cuprinse în actul normativ de organizare și funcționare a instituției;
- funcționarea defectuoasă a sistemului de control intern;
- nerespectarea prevederilor legale privind analiza cauzelor care au determinat producerea unor prejudicii în patrimoniul instituției, precum și luarea măsurilor pentru recuperarea acestora.

Recomandări

- ✓ *organizarea și desfășurarea controlului intern-managerial în conformitate cu prevederile OMFP nr. 946/2005 pentru aprobarea Codului controlului intern-managerial, cuprinzând standardele de control intern-managerial la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control intern-managerial;*
- ✓ *actualizarea Regulamentului de Organizare și Funcționare a Consiliului de Supraveghere și Îndrumare, cu modificările referitoare la atribuțiile și numărul membrilor săi, introduse de OUG nr. 4/2011 privind stabilirea unor măsuri pentru reorganizarea Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului și pentru executarea obligațiilor de plată ale instituțiilor publice stabilite prin titluri executorii;*
- ✓ *înregistrarea, în evidența contabilă a Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, a valorii reale a participațiilor autorității la societățile comerciale din portofoliu, conform prevederilor Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, OMFP nr. 1917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia și Regulamentului de Organizare și Funcționare a Autorității;*
- ✓ *înregistrarea în evidența contabilă, în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, și virarea pe destinații a dobânzilor calculate, în baza OG nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, pentru nevirarea, în termenul legal, a contribuțiilor datorate de AVAS la bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetul fondului de șomaj, ca urmare a neplății în termenul legal a obligațiilor către aceste bugete, aferente drepturilor salariale pe luna martie 2011; virarea obligațiilor către bugetele în cauză;*
- ✓ *analizarea și clarificarea componenței soldurilor înscrise în analiticele conturilor "Debitori" și „Creditori” și, pe cale de consecință:*
 - *reflectarea corectă în evidența contabilă a drepturilor și obligațiilor AVAS în conformitate cu prevederile OMFP nr. 1917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia;*
 - *respectarea prevederilor OG nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, precum și ale Codului Civil în cazul sumelor încasate fără temei legal; virarea la bugetul de stat a sumelor încasate fără temei legal, pentru care dreptul de a cere recuperarea/compensarea s-a prescris;*
- ✓ *inventarierea întregului portofoliu de creanțe al AVAS, inclusiv analiza și clarificarea situației acestora, în conformitate cu prevederile OMFP nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii; înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acestei operațiuni, cu respectarea prevederilor Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, și ale OMFP nr. 1917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia. În situația neîncasării în termen a drepturilor de creanță, inițierea procedurilor legale de recuperare;*
- ✓ *stabilirea întinderii prejudiciului produs AVAS prin nerespectarea prevederilor Legii nr. 118/2010 privind unele măsuri necesare în vederea stabilirii echilibrului bugetar și Legii nr. 285/2010 privind salarizarea în anul 2011 a personalului plătit din fonduri publice; dispunerea măsurilor necesare pentru recuperarea acestuia;*
- ✓ *stabilirea întinderii prejudiciilor, în cazul drepturilor de creanță, pentru care, în urma analizei și clarificării situației lor, de către AVAS, se constată că dreptul de recuperare a acestora este prescris; dispunerea măsurilor necesare pentru recuperarea prejudiciilor create.*

OPINIA DE AUDIT: *Opinie adversă*

Având în vedere concluziile rezultate din misiunea de audit financiar, în opinia auditorilor publici externi situațiile financiare pe anul 2011 ale Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, **nu oferă o imagine fidelă și reală** sub toate aspectele semnificative a activelor, poziției financiare, precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial.

Toate aceste constatări au avut drept consecință neemiterea certificatului de conformitate pentru contul de execuție încheiat pe anul 2011 de către Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului.

Pentru valorificarea constatărilor, Curtea de Conturi a emis decizie, prin care au fost dispuse măsuri pe care *Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului* trebuie să le ducă la îndeplinire, în vederea înlăturării abaterilor constatate.

Institutul Român pentru Drepturile Omului

La nivelul ordonatorului terțiar de credite al Camerei Deputaților, Institutul Român pentru Drepturile Omului, auditul desfășurat a relevat o serie de nereguli, structurate pe obiectivele auditului financiar, după cum urmează:

Calitatea gestiunii economico-financiare - Angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare conform reglementărilor legale, respectiv modul de stabilire a drepturilor salariale

Constatări

- ▶ neaplicarea corespunzătoare a prevederilor Legii nr. 285/2010 *privind salarizarea în anul 2011 a personalului plătit din fonduri publice* coroborate cu prevederile Legii-cadru nr. 284/2010 *privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice*, cu modificările și completările ulterioare, în ceea ce privește reîncadrarea personalului, precum și avansările și promovările efectuate;
- ▶ nerespectarea prevederilor legale în legătură cu modul de efectuare a cheltuielilor cu deplasările externe, constând în deficiențe privind întocmirea documentelor de angajare a acestor cheltuieli, precum și în respectarea baremurilor legale de diurnă. Diferențele provenind din aplicarea incorectă a baremului de diurnă s-au recuperat și s-au virat la bugetul statului.

Respectarea prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice

Constatări

- ▶ neaplicarea întocmai a prevederilor legale în activitatea de achiziții publice, în ceea ce privește întocmirea și actualizarea Programului achizițiilor publice, utilizarea mijloacelor electronice pentru efectuarea achizițiilor publice în procentul de 40% prevăzut de lege, modul de încheiere a unor contracte de achiziții publice.

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

Constatări

- ▶ reflectarea eronată a unor operațiuni în contabilitatea instituției;
- ▶ utilizarea contului „Furnizori” la nivel sintetic, fără ca acesta să fie dezvoltat în conturi analitice;
- ▶ nedezvoltarea contului de venituri „Finanțarea de la buget” în analitic, pe structura clasificăției bugetare;
- ▶ întocmirea fișelor de cont fără evidențierea cheltuielilor pe articole și alineate;
- ▶ efectuarea eronată a unor înregistrări contabile, privind operațiuni de recuperare de la salariați a debitelor provenind din depășirea limitelor pentru convorbirile telefonice și a altor sume datorate de salariați bugetelor publice;
- ▶ utilizarea unor produse informatice pentru întocmirea anumitor documente, care nu asigură îndeplinirea condițiilor de legalitate în elaborarea documentelor financiar-contabile cu ajutorul programelor informatice.

OPINIA DE AUDIT: *Opinie adversă*

În vederea înlăturării neregulilor constatate, Curtea de Conturi a emis decizie cu un număr de trei măsuri. Ca urmare a recomandărilor cuprinse în raportul de audit financiar, cât și a dispozițiilor acestei decizii, ordonatorul de credite al IRDO a întreprins o serie de demersuri pentru remedierea deficiențelor constatate, urmând ca la termenele stabilite prin decizie să se aducă la îndeplinire în totalitate măsurile dispuse.

Scurtă prezentare CNSAS este autoritate administrativă autonomă cu personalitate juridică, instituție publică finanțată integral de la bugetul de stat, aflată sub controlul Parlamentului, care prezintă rapoarte anual sau la cererea Parlamentului.

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

Constatări

- ◆ evidențierea în situațiile financiare a unui debit nerecuperat de 162 mii lei, sumă cu care entitatea a fost prejudiciată de către executantul unor lucrări de reamenajare a spațiilor pentru depozitarea arhivei CNSAS, ca urmare a neîndeplinirii, în anul 2004, a unor obligații contractuale de către executant și a efectuării unor plăți către acesta pentru lucrări care nu au fost executate.

Aspectele descrise au mai fost constatate și în cadrul auditului financiar al exercițiului bugetar 2010, urmare căruia Curtea de Conturi a dispus prin decizie luarea măsurilor legale pentru lichidarea debitului creat ca urmare a neîndeplinirii obligațiilor contractuale de către executantul lucrărilor și a neluării tuturor măsurilor pentru recuperarea prejudiciului în termenul legal de prescripție. În această situație, s-a recomandat instituției auditate să urmărească desfășurarea litigiului și să informeze Curtea de Conturi asupra modului de soluționare și punerii în aplicare a deciziei care va fi pronunțată de instanța supremă.

- ◆ existența în unele conturi contabile („Personal-salarii datorate”, „Avansuri acordate personalului”, „Contribuția unității pentru concedii și indemnizații”, „Drepturi de personal neridicate”) a unor sume neclarificate, sau neregularizate, precum și raportarea eronată a unor operațiuni efectuate din fonduri externe nerambursabile.

Neregulile menționate au fost constatate în cadrul auditului financiar precedent și au făcut obiectul unei măsuri dispuse prin decizie prin care s-a solicitat clarificarea acestor sume și corectarea erorilor în evidențele contabile. Urmare verificărilor efectuate s-a constatat că măsura a fost pusă în aplicare parțial, în sensul că unele erori au fost remediate, iar altele au rămas în continuare în curs de clarificare. Auditorii publici externi au recomandat entității auditate să continue acțiunea de clarificare și corectare a erorilor identificate.

- ◆ identificarea și a altor nereguli în activitatea financiar-contabilă, care au afectat acuratețea situațiilor financiare, ca urmare a nerespectării Legii nr. 82/1991 a contabilității, precum și a reglementărilor date în aplicarea acesteia, astfel:
 - lipsa concordanței dintre evidența contabilă și extrasul de cont privind disponibilitățile bănești ale instituției;
 - întocmirea registrului jurnal prin intermediul unei aplicații informatice care nu întrunește criteriile minimale prevăzute în Ordinul ministrului economiei și finanțelor nr. 3512/2008 privind documentele financiar contabile;
 - evidențierea eronată în contabilitate a unor cheltuieli cu obiectele de inventar și reparațiile curente;
 - neevidențierea corespunzătoare a bonurilor valorice de carburanți.

Auditorii publici externi au recomandat luarea măsurilor pentru perfecționarea normelor proprii privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale, cu includerea în cadrul acestora și a procedurilor care privesc conducerea evidenței contabile.

Calitatea gestiunii economico-financiare

Constatări

Modul de gestionare a patrimoniului

- ◆ neinclusiunea în *Inventarul centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului* a clădirii și terenului aferente sediului central al Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, în valoare de 30.505 mii lei, care au fost achiziționate în anul 2007 din credite bugetare. Neregula, care s-a produs prin nerespectarea prevederilor Legii nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, cu modificările și completările ulterioare, a fost constatată și în auditul financiar precedent, urmare căruia a fost dispusă prin decizie măsura ca entitatea să facă toate demersurile necesare pentru inițierea și aprobarea unei hotărâri de Guvern, în vederea înscrierii bunurilor respective în *Inventarul centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului*.

Întrucât demersul inițiat de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității nu s-a finalizat încă printr-o hotărâre de Guvern, auditorii publici externi au recomandat continuarea eforturilor pentru finalizarea acestui demers.

- ◆ neefectuarea inventarierii patrimoniului în conformitate cu prevederile legale. Această neregulă a fost constatată în mod repetat și pentru exercițiile financiare precedente, respectiv 2009 și 2010 și afectează

semnificativ situația patrimoniului instituției, sub aspectul realității și fidelității acestuia. Cu ocazia fiecărui audit financiar precedent a fost dispusă prin decizie măsura de înlăturare a acestei nereguli, însă de fiecare dată acțiunile de inventariere desfășurate nu s-au finalizat sub aspectul valorificării rezultatelor.

Angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare conform reglementărilor legale

- ▶ efectuarea unor plăți și înregistrarea în contabilitate a unor cheltuieli generate de neeliberarea, conform termenilor contractuali, a spațiului închiriat pentru sediul Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității la finele anului 2007.

Auditorii publici externi au recomandat entității auditate luarea măsurii pentru recuperarea prejudiciului, așa cum derivă din prevederile art. 33 din Legea nr. 94/1992 republicată.

OPINIA DE AUDIT: *Opinie adversă*

Având în vedere concluziile rezultate din misiunea de audit financiar, în opinia auditorilor publici externi, situațiile financiare pe anul 2011 **nu oferă o imagine fidelă și reală** sub toate aspectele semnificative a activelor, poziției financiare, precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial.

Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea
2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7

Auditul financiar asupra contului general al datoriei publice a statului pe anul 2011

Scurtă prezentare

Ministerul Finanțelor Publice (MFP) este organizat și funcționează în baza Hotărârii Guvernului României nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice, cu modificările și completările ulterioare, ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, care aplică strategia și Programul de guvernare în domeniul finanțelor publice.

Situațiile financiare auditate

Auditul financiar s-a efectuat asupra Contului general anual al datoriei publice pe anul 2011 elaborat de MFP ca anexă la Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2011, având următoarea structură:

- Contul general al datoriei publice guvernamentale directe la data de 31 decembrie 2011 (Anexa nr. 10 la Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2011);
- Situația garanțiilor guvernamentale la 31 decembrie 2011 (Anexa nr. 11 la Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2011);
- Contul general al datoriei publice locale directe la data de 31 decembrie 2011 (Anexa nr. 12 la Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2011);
- Situația garanțiilor locale la data de 31 decembrie 2011 (Anexa nr. 13 la Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2011).

Obiectivul general

Obiectivul general al auditului financiar asupra Contului general anual al datoriei publice pe anul 2011 a fost acela de a obține asigurarea că acesta a fost întocmit în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de MFP.

Obiective specifice

Auditul financiar asupra Contului general anual al datoriei publice pe anul 2011 a avut următoarele obiective specifice:

- obținerea asigurării rezonabile cu privire la exactitatea și realitatea datelor raportate în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2011;
- obținerea asigurării rezonabile cu privire la legalitatea contractării și utilizării instrumentelor de datorie publică raportate în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2011 și a rambursării ratelor scadente aferente acestora;
- obținerea asigurării rezonabile cu privire la legalitatea constituirii și utilizării fondului de risc în anul 2011.

Datoria publică înregistrată la 31.12.2011 a crescut cu **28.795,9 milioane lei (6.299,5 milioane euro)** față de nivelul de **194.459,2 milioane lei (45.383,5 milioane euro)**, înregistrat la 31.12.2010.

Datoria publică a României în milioane lei, în milioane euro și datoria publică în euro pe locuitor

Anul	Datoria publică (milioane lei)	Datoria publică (milioane euro)	Populația României (milioane locuitori)	Datoria publică în euro pe locuitor
0	1	2	3	4=2/3
2010	194.459,2	45.383,5	21,43 ¹	2.117,8
2011	223.255,1	51.683,0	19,04 ²	2.714,4

¹ Populația României conform datelor provizorii la 1 iulie 2010 raportate de Institutului Național de Statistică.

Din analiza datelor prezentate în tabelul de mai sus, rezultă că datoria publică a crescut în anul 2011 față de anul 2010 cu 14,8%. În condițiile în care populația României a scăzut în aceeași perioadă, datoria publică în euro pe locuitor a crescut cu 28,2%. Menționăm faptul că potrivit situației „Raportarea nivelurilor deficitului/excedentului și datoriei și previziunea datelor asociate” din Notificarea fiscală a deficitului și datoriei guvernamentale transmisă de MFP la EUROSTAT în data de 30.09.2012, datoria publică la 31.12.2011, calculată potrivit metodologiei ESA95³ este în sumă de 193.144 milioane lei (44.712,4 milioane euro).

1. Datoria publică raportată la produsul intern brut

Fondul Monetar Internațional (Departamentul de Afaceri Externe, „Indicatori de vulnerabilitate”, 30 aprilie 2003) a propus indicatorul datoria publică raportată la produsul intern brut ca unul dintre indicatorii de vulnerabilitate⁴. Deși limita maximă a acestui indicator propus de Fondul Monetar Internațional a fost de 30%, la data de 31.12.2011, nivelul datoriei publice reprezenta 38,5% din produsul intern brut, rezultând astfel o depășire a limitei maxime a acestui indicator de vulnerabilitate⁵.

Anul	Datoria publică (milioane lei)	PIB (milioane lei)	Datorie publică procent în PIB (%)
2010	194.459,2	522.600,0	37,2%
2011	223.255,1	578.551,6	38,5%

Având în vedere faptul că de la 1 ianuarie 2007, prin semnarea Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene, România este stat membru al Uniunii Europene, cadrul legal național privind datoria publică existent la acea dată a fost completat de normele de procedură privind deficitul excesiv menționate la articolul 126 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Precizăm că potrivit art. 1 din Protocolul nr. 12 privind procedura aplicabilă deficitelor excesive, valorile de referință ale celor două criterii menționate la articolul 126 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene sunt următoarele:

- 3% pentru raportul dintre deficitul public prevăzut sau realizat și produsul intern brut la prețurile pieței;
- 60% pentru raportul dintre datoria publică și produsul intern brut la prețurile pieței.

Raportul dintre datoria publică și produsul intern brut se situează sub nivelul de 60% prevăzut în Protocolul nr. 12 privind procedura aplicabilă deficitelor excesive anexat la versiunea consolidată a Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene publicat în Jurnalul Oficial C83/47 din 30.03.2010.

2. Indicatori de analiză a datoriei publice guvernamentale

Analiza datoriei publice guvernamentale a României la 31.12.2011 a fost realizată pe baza raportărilor Ministerului Finanțelor Publice (întocmite în conformitate cu legislația aplicabilă) și a situațiilor prezentate de acesta la solicitarea echipei de audit.

Structura datoriei publice guvernamentale în perioada 2010-2011

Anul	Indicatori								
	Datorie publică guvernamentală			Datorie publică guvernamentală internă			Datorie publică guvernamentală externă		
	Total (milioane lei)	milioane lei	milioane valută denominat în lei	Total (milioane lei)	milioane lei	milioane valută denominat în lei	Total (milioane lei)	milioane lei	milioane valută denominat în lei
0	1=2+3	2	3	4=5+6	5	6	7=8+9	8	9
2010	182.510,3	82.628,6	99.881,7	111.625,1	82.490,2	29.134,9	70.885,2	138,4	70.746,8
2011	210.388,6	101.241,2	109.147,4	123.091,2	101.112,6	21.978,6	87.297,4	128,6	87.168,8

Din analiza datelor prezentate în tabelul de mai sus se observă că ponderea datoriei publice guvernamentale interne în total datorie publică guvernamentală a scăzut de la 61,2% în anul 2010 la 58,5% în anul 2011, în timp ce ponderea datoriei publice guvernamentale externe în total datorie publică guvernamentală a crescut de la 38,8% în anul 2010 la 41,5% în anul 2011.

În plus, se mai poate observa că atât în anul 2010 cât și în anul 2011, s-a apelat mai ales la surse de finanțare de pe piața internă, cu alte cuvinte în totalul datoriei publice guvernamentale a crescut ponderea obligațiilor financiare ale statului datorate creditorilor de pe piața internă.

² Populația României conform datelor provizorii raportate de Comisia Centrală pentru Recensământul Populației și Locuințelor 2011.

³ Potrivit prevederilor art. 1 alin. (5) din Regulamentul (CE) nr. 479/2009 al Consiliului din 25 mai 2009 privind aplicarea Protocolului privind procedura aplicabilă deficitelor excesive anexat la Tratatul de instituire a Comunităților Europene, republicat, conceptul de **datorie publică** este definit ca fiind „**totalitatea datoriilor brute, scadentă la sfârșitul anului, la valoarea lor nominală, în sectorul administrației publice, cu excepția pasivelor ale căror active financiare sunt deținute de sectorul administrației publice.**”

⁴ „Analiza vulnerabilității necesită construirea unor indicatori care să măsoare și să prevină orice situație care ar putea compromite poziția guvernului cu privire la plata datoriei publice.” (INTOSAI Public Debt Working Group - An Exercise of Reference Terms to Carry Out Performance Audit of Public Debt - November 2007).

⁵ Evaluarea situației financiare reale referitoare la datoria publică se realizează cu ajutorul indicatorilor de vulnerabilitate financiară. Indicatorii de vulnerabilitate reprezintă un instrument principal care permite creditorilor și MFP să previzioneze degradarea condițiilor de piață care pot avea un impact semnificativ asupra echilibrului bugetar. Având în vedere faptul că MFP este unicul administrator al datoriei publice guvernamentale, acesta trebuie să monitorizeze dinamica indicatorilor de vulnerabilitate pentru a putea previziona potențialele șocuri de pe piețele financiare.

2.1. Datoria publică guvernamentală internă

Structura datoriei publice guvernamentale interne în anul 2011 este prezentată în tabelul de mai jos.

Structura datoriei publice guvernamentale interne în perioada 2010-2011

- milioane lei -

Nr. crt.	Indicatori	Anul 2010	Anul 2011
1.	Total datorie publică guvernamentală internă, din care	111.625,1	123.091,2
1.1	după tip	111.625,1	123.091,2
	Directă	103.688,7	118.066,0
	Garantată	7.936,4	5.025,2
1.2	după creditor	111.625,1	123.091,2
	Multilaterală	0,0	0,0
	Bilaterală	0,0	0,0
	bănci comerciale și alții	111.625,1	123.091,2
1.3	după tipul de instrument	111.625,1	123.091,2
	certIFICATE de trezorerie interbancare în lei și valută	32.659,2	33.743,8
	obligațiuni de stat	34.021,4	50.110,0
	împrumuturi de stat	5.728,1	205,0
	leasing financiar	63,0	8,3
	instrumente de cash management	0,0	2.200,0
	împrumuturi din contul general al trezoreriei statului pentru finanțarea temporară a deficitului bugetului de stat	31.436,7	31.845,1
	împrumuturi aprobate pe bază de legi speciale	7.716,7	4.978,9
1.4	după valută	111.625,1	123.091,2
	LEI	82.490,2	101.112,6
	USD	1.612,7	70,0
	EURO	27.522,2	21.908,6
1.5	după maturitatea inițială	111.625,1	123.091,2
	termen scurt	64.095,9	67.788,9
	termen mediu	38.505,7	44.342,0
	termen lung	9.023,5	10.960,3
1.6	după rata dobânzii	111.625,1	123.091,2
	Fixă	44.573,7	50.310,6
	Variabilă	67.051,4	72.780,6
1.7	după destinație	111.625,1	123.091,2
	finanțarea deficitului bugetar și refinanțarea datoriei publice	103.409,1	117.898,9
	legi speciale *)	7.716,7	4.978,9
	leasing financiar	63,0	8,3
	finanțare de proiecte **)	436,4	205,0

*) Include garanțiile emise în cadrul programului guvernamental „Prima casă”;

***) Include împrumutul pentru SNN și creditul garantat de stat pentru SRI.

2.1.1 Datoria publică guvernamentală internă după tip

Pe parcursul celor doi ani analizați, în totalul datoriei publice guvernamentale interne ponderea cea mai mare a deținut-o datoria publică guvernamentală internă directă, respectiv **61,2%** în anul 2010 și **58,5%** în anul 2011. În acest context, există o independență relativă față de piața externă de capital și față de fluctuațiile parametrilor acesteia și o dependență relativă față de piața internă, majorându-se astfel expunerea la riscurile ce derivă din politicile băncilor comerciale creditoare din această zonă.

2.1.2 Datoria publică guvernamentală internă după creditor

Atât în anul 2010 cât și în anul 2011 datoria publică guvernamentală internă a fost contractată în exclusivitate de la bănci comerciale. Apreciem că, în acest fel, acești creditori au beneficiat de un venit sigur și plasamente în active fără risc.

2.1.3 Datoria publică guvernamentală internă după instrument

Din analiza datelor prezentate în tabelul de mai jos rezultă că în anul 2010 și în anul 2011, în totalul datoriei publice guvernamentale interne, titlurile de stat dețin cea mai mare pondere. *Ponderea instrumentelor de datorie publică guvernamentală internă în total datorie publică guvernamentală internă se prezintă astfel:*

Anul	Ponderea certificatelor de trezorerie interbancare în lei și valută	Ponderea obligațiunilor de stat	Ponderea împrumuturilor de stat	Ponderea leasingului financiar	Ponderea instrumentelor de cash management	Ponderea împrumuturilor din contul general al trezoreriei statului pentru finanțarea temporară a deficitului bugetului de stat	Ponderea împrumuturilor aprobate pe bază de legi speciale
2010	29,26%	30,48%	5,13%	0,06%	0,00%	28,16%	6,91%
2011	27,41%	40,71%	0,17%	0,01%	1,79%	25,87%	4,04%

În anul 2011 față de anul 2010 a crescut ponderea titlurilor de stat în total datorie publică guvernamentală internă, de la 59,7% la 68,1%, ceea ce indică o întărire a credibilității MFP în calitate de jucător pe piața financiară.

2.1.4 Datoria publică guvernamentală internă după maturitatea inițială

În perioada analizată, în totalul datoriei publice guvernamentale interne, datoria publică guvernamentală internă contractată pe termen scurt a deținut cea mai mare pondere, respectiv 57,4% în anul 2010 și 55,1% în anul 2011. Structura datoriei publice guvernamentale interne în funcție de maturitatea inițială are un impact considerabil asupra riscului de lichiditate.

În contextul în care ne aflăm în momentul de față, cel al creșterii necesităților de finanțare a deficitului bugetului de stat și refinanțare a datoriei publice guvernamentale, structura actuală a portofoliului de datorie publică guvernamentală internă în care împrumuturile cu maturitate pe termen scurt contractate de pe piața internă dețin cea mai mare pondere în totalul datoriei publice guvernamentale interne, expune statul la riscuri de lichiditate și refinanțare⁶.

Tendența descrescătoare care s-a înregistrat în anul 2011 față de anul 2010 are un impact favorabil în sensul diminuării riscurilor menționate mai sus.

2.1.5 Datoria publică guvernamentală internă după rata dobânzii

În perioada analizată nu a existat un echilibru între împrumuturile cu rata dobânzii fixă și cele cu rata dobânzii variabilă contractate de pe piața internă. *Ponderea datoriei publice guvernamentale interne cu rata dobânzii fixă/variabilă în total datorie publică guvernamentală internă se prezintă astfel:*

Anul	Total datorie publică guvernamentală internă (milioane lei)	Datorie publică guvernamentală internă cu rata dobânzii fixă (milioane lei)	Ponderea datoriei publice guvernamentale interne cu rata dobânzii fixă în total datorie publică guvernamentală internă (%)	Datorie publică guvernamentală internă cu rata dobânzii variabilă (milioane lei)	Ponderea datoriei publice guvernamentale interne cu rata dobânzii variabilă în total datorie publică guvernamentală internă (%)
2010	111.625,1	44.573,7	39,93	67.051,4	60,07
2011	123.091,2	50.310,6	40,87	72.780,6	59,13

În anul 2011, ponderea cea mai mare în totalul datoriei publice guvernamentale interne au deținut-o împrumuturile cu rata dobânzii variabilă contractate de pe piața internă. Această structură a datoriei publice guvernamentale interne denotă un comportament de tip oportunist, fără conotații negative, având însă ca efect menținerea unui risc de rată a dobânzii.

O datorie publică greșit structurată, fie că vorbim de scadențe, de rata dobânzii sau de moneda în care este exprimată, a constituit de-a lungul timpului în numeroase țări factorul decisiv în declanșarea și propagarea crizelor economice⁷.

2.1.6 Datoria publică guvernamentală internă după destinație

Structura datoriei publice guvernamentale interne după destinație este prezentată în tabelul de mai jos. *Ponderea datoriei publice guvernamentale interne după destinație în total datorie publică guvernamentală internă se prezintă după cum urmează:*

Anul	Ponderea datoriei publice guvernamentale interne contractată pentru finanțarea deficitului bugetar și refinanțarea datoriei publice	Ponderea datoriei publice guvernamentale interne contractată pe bază de legi speciale	Ponderea datoriei publice guvernamentale interne contractată prin leasing financiar	Ponderea datoriei publice guvernamentale interne contractată pentru finanțarea de proiecte
2010	92,64%	6,91%	0,06%	0,39%
2011	95,78%	4,04%	0,01%	0,17%

⁶ Guidelines for Public Debt Management – Amended, prepared by the Staffs of the International Monetary Fund and the World Bank, amended on December 9, 2003 <http://www.imf.org/external/np/mfd/pdebt/2003/eng/am/index.htm> „Există două tipuri de riscuri de lichiditate. Unul se referă la costurile sau penalitățile pe care trebuie să le suporte investitorii în încercarea de a face față cerințelor pieței în situația în care numărul investitorilor de pe piață s-a diminuat considerabil sau în situația în care piața nu este suficient dezvoltată. Acest risc este relevant în cazurile în care managementul datoriei publice administrează și active lichide sau atunci când utilizează instrumente derivate. Celălalt tip de risc de lichiditate, din perspectiva împrumutatului, se referă la situația în care volumul activelor lichide se poate diminua rapid în contextul apariției unor obligații de cash flow neanticipate și/sau o posibilă dificultate în atragerea de lichidități prin contractarea împrumuturilor pe termen scurt. Riscul de refinanțare apare atunci când datoria publică trebuie să fie refinanțată la costuri neobișnuit de ridicate sau în cazuri extreme când aceasta nu poate fi refinanțată deloc. Pentru țările emergente administrarea acestui risc reprezintă o importanță particulară.”

⁷ (Directives Pour La Gestion De La Dette Publique - préparé par les services de la Banque mondiale et du Fonds monétaire international 21 mars 2001).

Din datele prezentate în tabelul de mai sus rezultă că în anul 2011, 95,78% din totalul datoriei publice guvernamentale interne a fost contractat pentru finanțarea deficitului bugetar și refinanțarea datoriei publice. În aceste condiții se poate remarca un comportament de tip speculativ, cu potențiale efecte pozitive.

2.2. Datoria publică guvernamentală externă

Din totalul împrumuturilor contractate de pe plan extern la data de 31.12.2011, un procent de 58,51% a fost afectat pentru împrumuturile contractate de pe plan extern pentru susținerea balanței de plăți, consolidarea rezervei valutare⁸, finanțarea de deficit și refinanțarea datoriei publice guvernamentale. La finele anului 2011 ponderea împrumuturilor externe contractate în scopul finanțării unor proiecte prioritare pentru economia românească în total datorie publică externă a înregistrat un nivel de 41,49%. *Structura datoriei publice guvernamentale externe în perioada 2010-2011 în funcție de scopul pentru care a fost contractată se prezintă astfel:*

Anul	Datoria publică guvernamentală externă (milioane euro)	Datoria publică guvernamentală externă contractată pentru susținerea balanței de plăți, consolidarea rezervei valutare, finanțarea de deficit și refinanțarea datoriei publice (milioane euro)	Ponderea datoriei publice guvernamentale externe contractate pentru susținerea balanței de plăți, consolidarea rezervei valutare, finanțarea de deficit și refinanțarea datoriei publice în datoria publică externă (%)	Datoria publică guvernamentală externă contractată pentru finanțarea de proiecte (milioane euro)	Ponderea datoriei publice guvernamentale externe contractate pentru finanțarea de proiecte în datoria publică externă (%)
0	1=2+4	2	3	4	5
2010	16.543,4	9.292,4	56,17	7.251,0	43,83
2011	20.209,1	11.824,8	58,51	8.384,3	41,49

Structura datoriei publice guvernamentale externe în anul 2011 pe tipuri de creditori și pe scadențe este prezentată în tabelul de mai jos.

- milioane euro -

Anul	Datoria publică guvernamentală externă	Pe creditori				Pe scadențe		
		Multilaterală	Bilaterală	Obligațiuni	Bănci private	Între 1 și 5 ani	Între 5 și 10 ani	Peste 10 ani
0	1 = 2+3+4+5; 1 = 6+7+8	2	3	4	5	6	7	8
2010	16.543,4	12.303,8	67,0	2.450,0	1.722,6	0,0	1.000,4	15.543,0
2011	20.209,1	14.712,0	47,2	3.950,0	1.500,0	0,0	2.502,5	17.706,6

În structura datoriei publice guvernamentale externe pe tipuri de creditori, împrumuturile contractate de la organismele financiare multilaterale dețin cea mai mare pondere, ajungând în anul 2011 la 72,7%. În anul 2011, împrumuturile externe contractate pe termene cuprinse între 5 și 10 ani, precum și cele contractate pe termene de peste 10 ani au fost preponderente.

Astfel, în anul 2011, în total datorie publică guvernamentală externă, împrumuturile contractate pe termene cuprinse între 5 și 10 ani au ajuns să dețină o pondere de 12,38%, iar împrumuturile contractate pe termene peste 10 ani au înregistrat o pondere de 87,62%.

3. Serviciul datoriei publice guvernamentale în perioada 2010-2011

În anul 2011, România a ajuns la un nivel al serviciului datoriei publice guvernamentale în sumă totală de 59.485,8 milioane lei (14.036,6 milioane euro⁹). *Serviciul datoriei publice guvernamentale în perioada 2010-2011 se prezintă astfel:*

Anul	Serviciul datoriei publice guvernamentale (milioane lei)	Serviciul datoriei publice guvernamentale interne (milioane lei)	Serviciul datoriei publice guvernamentale externe (milioane euro denominated în lei)	Produsul intern brut (milioane lei)	Ponderea serviciului datoriei publice guvernamentale în PIB (%)	Ponderea serviciului datoriei publice guvernamentale interne în PIB (%)	Cheltuieli buget general consolidat (milioane lei)	Ponderea serviciului datoriei publice guvernamentale interne în totalul cheltuielilor bugetului general consolidat (%)	Ponderea serviciului datoriei publice guvernamentale în totalul cheltuielilor bugetului general consolidat (%)
0	1=2+3	2	3	4	5=1/4*100	6=2/4*100	7	8=2/7*100	9=1/7*100
2010	46.106,6	37.474,2	8.632,4	522.600,0	8,82	7,17	202.282,0	18,52	22,79
2011	59.485,8	53.508,3	5.977,5	578.551,6	10,28	9,24	205.818,6	25,99	28,90
TOTAL:	105.592,4	90.982,5	14.609,9	-	-	-	-	-	-

⁸ Conform prevederilor art. 2, (2), lit. e) din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României, "Principalele atribuții ale Băncii Naționale a României sunt: ... administrarea rezervelor internaționale ale României"

⁹ Pentru sumele exprimate în euro a fost utilizat cursul mediu anual aferent anului 2011 comunicat de Banca Națională a României, respectiv 4,2379 lei/euro

În raport cu PIB, serviciul datoriei publice guvernamentale interne a crescut în anul 2011 față de anul 2010, de la 7,17% la 9,24%, iar în raport cu totalul cheltuielilor bugetului general consolidat de la 18,52% la 25,99%. De remarcat faptul că, 28,9% din cheltuielile bugetului general consolidat este afectat de costurile aferente serviciului datoriei publice guvernamentale.

Serviciul datoriei publice guvernamentale interne în perioada 2010-2011

Evoluția serviciului datoriei publice guvernamentale interne a fost similară cu cea a serviciului datoriei publice guvernamentale. Serviciul datoriei publice guvernamentale interne în perioada 2010-2011 este prezentat în tabelul următor:

Anul	Serviciul datoriei publice guvernamentale interne (milioane lei)	Rambursări împrumuturi* (milioane lei)	Dobânzi și comisioane (milioane lei)	Ponderea serviciului datoriei publice guvernamentale interne în produsul intern brut (%)	Ponderea serviciului datoriei publice guvernamentale interne în totalul cheltuielilor bugetului general consolidat (%)
0	1=2+3	2	3	4	5
2010	37.474,2	32.444,2	5.030,0	7,17	18,5
2011	53.508,3	47.417,2	6.091,1	9,25	25,9

* sunt incluse refinanțările de titluri de stat

Cuantumul serviciului datoriei publice guvernamentale interne în anul 2011 a fost de 53.508,3 milioane lei. În cuantumul acestui serviciu, cea mai mare parte, și anume 88,62% a reprezentat rambursări rate de capital/refinanțări de titluri de stat, dobânzile și comisioanele având o pondere de 11,38%.

În anul 2011 statul român a suportat un efort financiar în sumă totală de 53.508,3 milioane lei, efort generat de plata serviciului datoriei publice guvernamentale interne.

Serviciul datoriei publice guvernamentale externe în perioada 2010-2011

Un factor cu influență majoră asupra situației valutare a țării este serviciul datoriei publice guvernamentale externe, care reprezintă suma plăților de rate de capital cu plățile de dobânzi și comisioane către creditorii străini. Evoluția acestui indicator în perioada considerată este prezentată în tabelul de mai jos:

Anul	Serviciul datoriei publice guvernamentale externe (milioane euro)	Rambursări împrumuturi externe (milioane euro)	Dobânzi și comisioane împrumuturi externe (milioane euro)	Ponderea serviciului datoriei publice guvernamentale externe în datoria publică guvernamentală externă (%)	Ponderea serviciului datoriei publice guvernamentale externe în produsul intern brut (%)	Ponderea serviciului datoriei publice guvernamentale externe în exporturi de bunuri și servicii (%)	Ponderea dobânzilor și comisioanelor aferente datoriei publice guvernamentale externe în exporturi de bunuri și servicii (%)
0	1=2+3	2	3	4	5	6	7
2010	2.050,5	1.578,9	471,7	12,39	1,65	4,66	1,07
2011	1.410,5	847,4	563,1	6,98	1,03	2,69	1,07
Total	3.461,0	2.426,3	1.034,8	-	-	-	-

În ultimii doi ani efortul financiar valutar generat de rambursarea ratelor de capital, plata dobânzilor și a comisioanelor aferente datoriei publice guvernamentale externe a fost de **3.461,0 milioane euro**.

4. Costurile anuale aferente instrumentelor de datorie publică guvernamentală în perioada 2010-2011

Pentru anul 2011, efortul financiar reprezentând plăți de dobânzi și comisioane aferente instrumentelor de datorie publică guvernamentală a fost de 14,6% din total serviciu datorie publică guvernamentală (105.592,4 milioane lei). *Evoluția costurilor anuale aferente instrumentelor de datorie publică guvernamentală în perioada 2010-2011:*

- milioane lei -

Anul	Certificate de trezorerie	Cash management	Obligațiuni	Euroobligațiuni	Leasing financiar	Împrumuturi de la instituții financiare	Împrumuturi din disponibilitățile contului general al trezoreriei statului	Total costuri anuale
2010	1.867,4	43,6	2.506,1	663,2	14,3	1.634,5	286,4	7.015,5
2011	1.979,1	50,8	3.605,1	677,6	6,1	1.992,0	166,9	8.477,5
Total costuri pe fiecare tip de instrument	3.846,5	94,4	6.111,2	1.340,8	20,4	3.626,5	453,3	15.493

Din analiza datelor prezentate în tabelul de mai jos rezultă că în anul 2011 indicele de creștere al costurilor aferente datoriei publice l-a devansat pe cel al datoriei publice. *Indicii de creștere ai datoriei publice și ai costurilor aferente acesteia în perioada 2010-2011* se prezintă astfel:

Anul	Indicele de creștere al datoriei publice* (%)	Indicele de creștere al costurilor aferente datoriei publice* (%)
2010	-	-
2011	114,8	120,8

* este calculat ca raport între nivelul fiecărui an și nivelul anului precedent

Creșterea mai rapidă a costurilor aferente datoriei publice are un impact financiar negativ asupra poziției fiscale a statului.

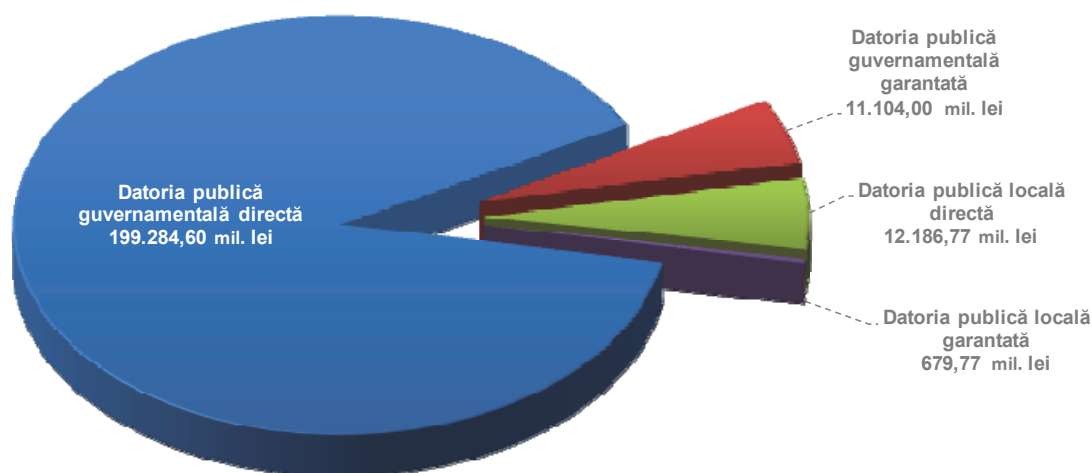
Exactitatea și realitatea datelor raportate în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2011

Datoria publică

Însumând valorile raportate de către MFP în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2011, rezultă că datoria publică a României la 31.12.2011 a fost în valoare totală de 223.255,14 milioane lei, în următoarea structură:

Nr. crt.	Datoria publică	Datoria publică (milioane lei)	Datoria publică (milioane euro) ¹⁰
1.	Datoria publică guvernamentală directă	199.284,60	46.133,90
2.	Garanții guvernamentale acordate în baza legilor speciale	4.978,90	1.152,60
3.	Alte garanții guvernamentale	6.125,10	1.417,95
4.	Total datorie publică guvernamentală	210.388,60	48.704,45
5.	Datoria publică locală directă	12.186,77	2.821,21
6.	Garanții locale	679,77	157,37
7.	Total datorie publică locală	12.866,54	2.978,58
8.	Total datorie publică	223.255,14	51.683,03

Datoria publică pe anul 2011 este reprezentată grafic în figura de mai jos:

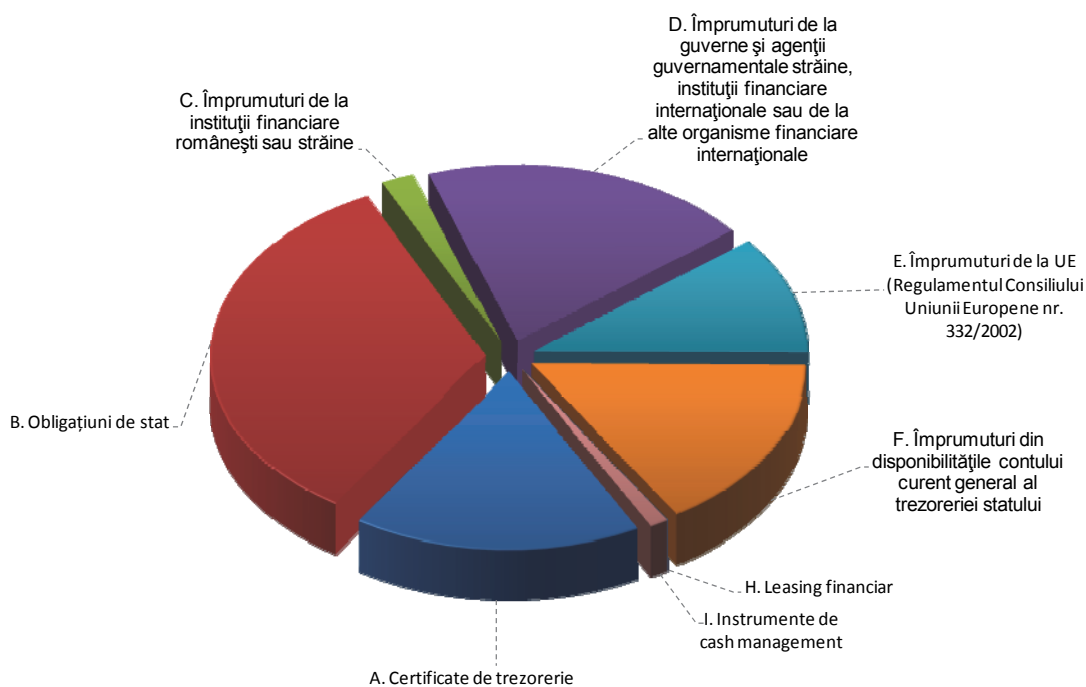
Datoria publică guvernamentală directă

MFP a raportat în Contul general al datoriei publice guvernamentale la data de 31.12.2011 un sold al datoriei publice guvernamentale directe la finele anului în sumă de 199.284,6 milioane lei (46.133,9 milioane euro), în următoarea structură:

¹⁰ Pentru sumele exprimate în euro a fost utilizat cursul la 31.12.2011 comunicat de Banca Națională a României, respectiv 4,3197 lei/euro

Tipul instrumentului de datorie publică	Sold la 31.12.2011 (milioane lei)	Sold la 31.12.2011 (milioane euro)	Pondere instrument de datorie publică în total datorie publică guvernamentală directă (%)
Total datorie publică guvernamentală directă pe tipuri de instrumente, din care:	199.284,59	46.133,9	100
A. Certificate de trezorerie	33.743,82	7.811,61	16,93
B. Obligațiuni de stat	67.172,86	15.550,35	33,71
C. Împrumuturi de la instituții financiare românești sau străine	3.846,39	890,43	1,93
D. Împrumuturi de la guverne și agenții guvernamentale străine, instituții financiare internaționale sau de la alte organisme financiare internaționale	38.869,62	8.998,22	19,50
E. Împrumuturi de la UE (Regulamentul Consiliului Uniunii Europene nr. 332/2002)	21.598,50	5.000,00	10,84
F. Împrumuturi din disponibilitățile contului curent general al trezoreriei statului	31.845,09	7.372,06	15,98
G. Împrumuturi structurate	0,00	0,00	0,00
H. Leasing financiar	8,31	1,92	0,04
I. Instrumente de cash management	2.200,00	509,29	1,10
J. Plasamente private	0,00	0,00	0,00
K. Împrumuturi pentru finanțarea deficitului bugetar	0,00	0,00	0,00

Datoria publică pe anul 2011 este reprezentată grafic în figura de mai jos:

Datoria publică locală

Însumând valorile raportate de către MFP în Contul general anual al datoriei publice locale pe anul 2011, rezultă că datoria publică locală la 31.12.2011 a fost în valoare totală de 12.866,5 milioane lei (2.978,6 milioane euro).

Datoria publică locală directă

Însumând valorile raportate de către MFP în Contul general al datoriei publice locale directe la data de 31 decembrie 2011, rezultă că datoria publică locală directă la 31.12.2011 a fost în sumă de 12.186,8 milioane lei (2.821,2 milioane euro), în următoarea structură:

Tipul instrumentului de datorie publică locală	Sold la 31.12.2011 (milioane lei)	Pondere instrument de datorie publică locală în total datorie publică locală directă (%)
Total datorie publică locală directă pe tipuri de instrumente, din care:	12.186,8	100
A. Titluri de valoare - obligațiuni municipale	3.152,6	25,9
B. Împrumuturi de la bănci	8.646,8	70,9
C. Alte tipuri de finanțare (credit furnizor/leasing financiar)	387,4	3,2

Datoria publică locală garantată

Însumând valorile raportate de către MFP în Situația garanțiilor locale la data de 31 decembrie 2011, rezultă că datoria publică locală garantată la 31.12.2011 a fost în sumă de 679,8 milioane lei (157,4 milioane euro), în următoarea structură:

Tipul instrumentului de datorie publică locală	Sold la 31.12.2011 (milioane lei)	Pondere instrument de datorie publică locală în total datorie publică locală garantată la 31.12.2011 (%)
Total datorie publică locală garantată pe tipuri de instrumente, din care:	679,8	100,0
A. Împrumuturi garantate	343,0	50,5
B. Bilete la ordin avalizate	336,8	49,5

Constatări

- ◆ MFP nu a raportat valoarea totală a rulajelor reprezentând angajamente noi aferente certificatelor de trezorerie. Această valoare totală a fost calculată de echipa de audit prin însumarea valorilor raportate pe coloana „Trageri/Angajamente noi” rezultând o valoare totală a angajamentelor noi în sumă de **38.324,1 milioane lei (8.871,9 milioane euro)**;
- ◆ MFP nu a raportat valoarea totală a rulajelor reprezentând rambursări/refinanțări aferente certificatelor de trezorerie. Această valoare totală a fost calculată de echipa de audit prin însumarea valorilor raportate pe coloana „Rambursări/Refinanțări” rezultând o valoare totală a rambursărilor/refinanțărilor în sumă de **37.281,8 milioane lei (8.630,6 milioane euro)**;
- ◆ MFP nu a raportat valoarea totală a rulajelor reprezentând trageri/angajamente noi aferente obligațiunilor de stat emise pe piața internă și externă. Această valoare a fost calculată de echipa de audit prin însumarea valorilor raportate pe coloana „Trageri/Angajamente noi” rezultând o valoare totală a angajamentelor noi în sumă de **25.631,3 milioane lei (5.933,6 milioane euro)**;
- ◆ MFP nu a raportat valoarea totală a rulajelor reprezentând rambursări/refinanțări aferente obligațiunilor de stat emise pe piața internă și externă. Această valoare a fost calculată de echipa de audit prin însumarea valorilor raportate pe coloana „Rambursări/Refinanțări” rezultând o valoare totală a rambursărilor/refinanțărilor în sumă de **3.152,5 milioane lei (729,8 milioane euro)**;
- ◆ MFP nu a raportat valoarea totală în euro a rulajelor pe anul 2011, respectiv a tragerilor/angajamentelor noi și a rambursărilor/refinanțărilor evidențiate la Secțiunea C: Împrumuturi de la instituții financiare românești sau străine. Din calculele efectuate de echipa de audit a rezultat un rulaj al tragerilor/angajamentelor noi în sumă de **129,1 milioane euro** și un rulaj al rambursărilor/refinanțărilor în sumă de **271,7 milioane euro**;
- ◆ MFP nu a raportat valoarea totală în euro a rulajelor pe anul 2011, respectiv a tragerilor/angajamentelor noi și a rambursărilor/refinanțărilor evidențiate la Secțiunea D: Împrumuturi de la guverne și agenții guvernamentale străine, instituții financiare internaționale sau de la alte organisme financiare internaționale. Din calculele efectuate de echipa de audit a rezultat un rulaj al tragerilor/angajamentelor noi în sumă de **1.391,9 milioane euro** și un rulaj al rambursărilor/refinanțărilor în sumă de **453,0 milioane euro**;
- ◆ MFP a diminuat în mod eronat cu suma de **12,8 milioane lei** soldul contului general al datoriei publice locale directe la data de 31 decembrie 2011;
- ◆ MFP a raportat în mod eronat în Raportul cu privire la modul de constituire, administrare și utilizare a fondului de risc la data de 31 decembrie 2011 suma de 5.127,9 milioane lei, reprezentând total debite la fondul de risc, valoarea corectă a acestora fiind 5.216,9 milioane lei;
- ◆ MFP a raportat în mod eronat în Situația garanțiilor guvernamentale la 31 decembrie 2011 suma totală de 9.553,0 milioane lei (2.211,5 milioane euro), reprezentând valoarea garanțiilor emise până la finele anului 2011, valoarea corectă fiind de 9.726,5 milioane lei (2.251,7 milioane euro).

Legalitatea operațiunilor privind contractarea, angajarea/utilizarea și rambursarea instrumentelor de datorie publică guvernamentală și locală

Deși conform prevederilor legale MFP este „singurul administrator al datoriei publice guvernamentale” având atribuții de monitorizare a aplicării prevederilor acordurilor de împrumut, acesta a delegat entităților care au beneficiat de fonduri provenite din împrumuturi externe întreaga autoritate și responsabilitate pentru realizarea proiectelor, precum și pentru gestionarea și utilizarea cu eficiență a acestora.

Cu privire la legalitatea contractării, utilizării și rambursării sumelor contractate direct și subîmprumutate au fost constatate abateri în valoare totală de 202.370,0 mii lei, 23.260.915,73 euro și 487.120 dolari SUA, din care prejudicii în valoare de 6.268,9 mii lei, 6.812.934,99 euro și 487.120 dolari SUA și venituri suplimentare în valoare de 9.526,1 mii lei, la următoarele entități beneficiare:

- Compania Națională de Căi Ferate CFR SA;
- Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale SA;
- Societatea Comercială de Transport Metrou București, SC Metrorex SA;
- Regia Națională a Pădurilor „Romsilva”;
- Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri;
- Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului;
- Ministerul Mediului și Pădurilor.

La nivelul unităților administrativ-teritoriale au fost efectuate acțiuni de verificare cu privire la legalitatea contractării sau garantării, a utilizării și rambursării instrumentelor de datorie publică locală, în urma cărora (în județele Bacău, Timiș, Prahova, Iași și Bihor) au fost constatate abateri în valoare totală de 203,7 mii lei și 13.000.000 euro, din care prejudicii în valoare de 120 mii lei.

Aspectele constatate la aceste entități sunt prezentate la **Capitolul 4 - Control**.

- Concluzii generale**
- Din punct de vedere al exactității și realității datelor raportate în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2011, acesta nu reflectă o imagine fidelă a tranzacțiilor efectuate pe tipuri de instrumente.
 - Din punct de vedere al legalității utilizării instrumentelor de datorie publică raportate în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2011 și a rambursării ratelor scadente aferente acestora, au fost constatate o serie de abateri în urma verificărilor efectuate la nivelul entităților beneficiare, inclusiv la nivelul unităților administrativ-teritoriale.

- Recomandări**
- ✓ raportarea valorii totale a rulajelor tragerilor/angajamentelor noi și a rulajelor rambursărilor/refinanțărilor aferente instrumentelor de datorie publică;
 - ✓ corectarea contului datoriei publice locale directe la data de 31 decembrie 2011 prin majorarea soldului datoriei publice locale directe la data de 31.12.2011 cu suma de 12,8 milioane lei;
 - ✓ revizuirea datelor din Raportul privind constituirea, gestionarea și utilizarea fondului de risc la data de 31 decembrie 2011;
 - ✓ corectarea datelor referitoare la valoarea garanției emise, raportate pe coloana „Valoarea garanției emise”, Secțiunea B: Alte garanții guvernamentale, din Situația garanțiilor guvernamentale.

OPINIA DE AUDIT: Opinie cu rezerve

Urmare efectuării misiunii de audit financiar asupra Contului general al datoriei publice la data de 31 decembrie 2011, echipa de audit formulează o **opinie cu rezerve**.

Toate aceste constatări au avut drept consecință neemiterea certificatului de conformitate pentru contul general al datoriei publice la data de 31 decembrie 2011, întocmit de Ministerul Finanțelor Publice.

Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2011

Casa Națională de Pensii Publice

Scurtă prezentare Casa Națională de Pensii Publice (CNPP) este instituție publică de interes național, cu personalitate juridică și organ de specialitate al administrației publice centrale care administrează și gestionează sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, precum și sistemul de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale. Administrarea sistemului public de pensii se realizează prin CNPP și prin casele sectoriale de pensii ale apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale, care s-au înființat și funcționează în baza Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice.

CNPP își desfășoară activitatea sub autoritatea Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale. Are în subordine casele județene de pensii și Casa de Pensii a Municipiului București, denumite case teritoriale de pensii, care sunt servicii publice descentralizate. CNPP are în subordine și Institutul Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă (INEMRCM), instituție publică cu personalitate juridică și autonomie științifică. CNPP este acționar unic al Societății Comerciale de Tratament Balnear și Recuperare a Capacității de Muncă (TBRCM-SA).

Pentru anul 2011, bugetul asigurărilor sociale de stat a fost aprobat prin Legea nr. 287 din 28 decembrie 2010.

Contul general de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat cuprinde:

- veniturile și cheltuielile asigurărilor sociale de stat,
- veniturile și cheltuielile sistemului de asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale.

a) Execuția bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2011

- milioane lei -

Capitol	Denumire indicator	Prevederi bugetare 31.12.2011	Execuție 31.12.2011	% Execuție/Buget
I	VENITURI TOTALE, din care:	48.261	47.873	99
I.1	Contribuții de asigurări	33.715	33.369	99
I.2	Venituri nefiscale	136	139	102
I.3	Sume în curs de distribuire	-	1.036	-
I.4	Subvenții de la bugetul de stat	14.396	13.329	93
I.5	Sume primite de la U.E.	14	-	-
II	CHELTUIELI TOTALE, din care:	48.262	47.873	99
II.1	Alte cheltuieli, din care:	582	493	85
II.1.1	Cheltuieli cu transmiterea și plata drepturilor	349	346	99
II.1.2	Alte cheltuieli de administrare fond	233	146	63
II.2	Asistență socială	47.680	47.380	99
	EXCEDENT/DEFICIT	0	0	0

În anul 2011, veniturile realizate de către Casa Națională de Pensii Publice (din contribuții de asigurări, venituri nefiscale și sume în curs de distribuire) au fost în sumă de 34.543.723 mii lei. Acestea au acoperit numai în proporție de 72% cheltuielile necesare pentru plata drepturilor de pensii și a altor cheltuieli de administrare a sistemului public de pensii. De menționat că în totalul cheltuielilor efectuate în anul 2011 sunt cuprinse și plățile pentru drepturi de asigurări sociale pentru cele trei case de pensii sectoriale (apărare, ordine publică și siguranță națională).

Pentru acoperirea necesarului de surse și în anul 2011, Casa Națională de Pensii Publice a primit în completare *subvenții de la bugetul de stat*, prin bugetul MMFPS, în sumă totală de 13.329.258 mii lei.

Din totalul surselor disponibile, în sumă de 47.873.000 mii lei, pentru plata drepturilor de pensii și altor drepturi de asigurări sociale, s-au angajat surse în sumă de 47.380.000 mii lei, ceea ce reprezintă cca. 99% din totalul veniturilor bugetului asigurărilor sociale de stat.

În conformitate cu prevederile nr. OG 86/2003 privind unele reglementări în domeniul financiar, începând cu data de 01 ianuarie 2004, activitatea privind declararea, constatarea, controlul, colectarea și soluționarea contestațiilor pentru contribuțiile de asigurări sociale și contribuțiile de asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale, precum și alte contribuții datorate de persoanele juridice și persoanele fizice care au calitatea de angajator sau entități asimilate angajatorului, se face de către Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF) prin unitățile sale teritoriale, în cont unic.

Contribuțiile sociale se cuvin în continuare bugetului asigurărilor sociale de stat, cele două instituții având obligația legală de a-și transmite reciproc informațiile reprezentând contribuțiile de asigurări sociale declarate și respectiv plătite de către angajatori, de a identifica situațiile în care angajatorii nu au respectat prevederile legale privind declararea și plata contribuțiilor sociale și de a dispune măsurile prevăzute de lege. La nivelul CNPP nu există însă informații cu privire la contribuabilii care nu și-au respectat obligațiile de plată către bugetul asigurărilor sociale de stat.

Datele publicate pe site-ul ANAF cu privire la obligațiile neachitate la bugetul asigurărilor sociale de stat, la data de 31.12.2011, scot în evidență faptul că existau cca. 1774 contribuabili cu obligații către bugetul de asigurări sociale mai mari de 100 mii lei. Situația datornicilor cu obligații la bugetul asigurărilor sociale de stat peste 100 mii lei, se prezintă astfel:

- mii lei -

Tip contribuabili	Nr. contrib. datornici	Total obligații datorate BASS, inclusiv dobânzi, din care:	Contribuții angajatori	Contribuții asigurați	Contrib. fond de risc și accidente
Contribuabili mari	223	4.619.729	1.865.275	449.289	32.953
Contribuabili mici și mijlocii	1.521	720.838	291.326	85.483	7.110
Total	1.744	5.340.567	2.156.601	534.772	40.063

Restul obligațiilor de plată sunt constituite din contribuabili care datorează contribuții de asigurări sociale de stat sub 100 mii lei, însă CNPP, prin unitățile sale teritoriale, nu dispune de o evidență a datornicilor structurată pe denumire persoană juridică/fizică, sume datorate (debit/majorări/penalități), vechimea datoriilor.

b) Execuția bugetului sistemului public de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale

- mil lei -

Capitol	Denumire indicator	Prevederi bugetare definitive	Execuție 31.12.2011	% Execuție/Buget
I	VENITURI TOTALE, din care:	272	271	100
I.1	Contribuții de asigurări	265	260	98
I.2	Venituri nefiscale	6	11	183
II	CHELTUIELI TOTALE, din care:	102	96	94
II.1	Alte cheltuieli în domeniul asigurărilor și asistenței sociale, din care:	7	4	57
II.1.1	Alte cheltuieli de administrare de fond	6	3	50
II.1.2	Cheltuieli cu plata și transmiterea drepturilor	0,6	0,5	83
II.2	Asistență socială	94	92	98
II.3	Transferuri între unități ale administrației publice	0,7	0,5	71
II.4	Alte transferuri	0	0	0
	EXCEDENT (I-II)	170	175	103

Conform prevederilor Legii nr. 346/2002 privind asigurarea pentru accidente și boli profesionale, Casa Națională de Pensii Publice gestionează și sistemul de asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale care în anul 2011 s-a încheiat cu un excedent în sumă de 175.335 mii lei ca urmare a realizării unor venituri din contribuțiile pentru accidente de muncă și boli profesionale mai mari decât nivelul cheltuielilor efectuate. Contul general de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2011 cuprinzând asigurările sociale de stat și asigurările pentru accidente muncă și boli profesionale, se prezintă după cum urmează.

Veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2011:

- milioane lei -

Denumire indicator	Prevederi bugetare inițiale	Prevederi definitive	Drepturi constatate	Încasări realizate	Grad de realizare față de drepturile constatate	Stingeri pe alte căi decât încasări	Drepturi constatate de încasat
B	1	2	3	4	5=4/3	6	7
TOTAL VENITURI, din care:	47.893	48.534	81.209	48.144	59,28	6.217	26.849
Venituri curente, din care:	33.937	34.124	63.157	33.779	53,48	2.530	26.849
Venituri contribuții de asigurări sociale datorate de angajatori	23.877	23.794	44.290	23.693	53,50	448	20.150
Venituri contribuții de asigurări sociale datorate de asigurați	9.975	10.187	16.736	9.937	59,38	2.071	4.729
Venituri nefiscale	85	143	2.131	149	6,99	11	1.970

Față de drepturile totale constatate ale bugetului asigurărilor sociale de stat în sumă de 63.157.019 mii lei, veniturile efectiv încasate în anul 2011 au fost de 33.778.599 mii lei (53,48%), stingerile pe alte căi decât încasările efective au fost de 2.529.587 mii lei, rămânând neîncasate la data de 31.12.2011 venituri în sumă de 26.848.833 mii lei.

În totalul drepturilor constatate de încasat la data de 31.12.2011, în sumă de 26.848.833 mii lei, sumele neîncasate din contribuțiile de asigurări sociale sunt de 24.878.638 mii lei (92,66%) în următoarea structură:

- Contribuții datorate de angajator: 20.149.772 mii lei;
- Contribuții ale asiguraților: 4.728.866 mii lei.

Dacă la sfârșitul anului 2010 totalul drepturilor constatate de încasat erau în sumă de 25.300.676 mii lei, la data de 31.12.2011 aceste drepturi neîncasate au fost în sumă de 26.848.848 mii lei, în creștere cu 6,12% față de anul 2010.

Încasarea veniturilor bugetului asigurărilor sociale de stat doar în proporție de 59,28% din totalul drepturilor de creanță constatate a avut, în principal, următoarele cauze:

- gradul scăzut de colectare de către ANAF a veniturilor din contribuții de asigurări sociale datorate de angajatori și asigurați;
- reducerea cu 25% a veniturilor realizate de angajații din instituțiile publice, ceea ce a condus la scăderea contribuțiilor de asigurări sociale datorate atât de angajatori cât și de asigurați;
- colaborarea deficitară cu ANAF în scopul identificării situațiilor în care angajatorii nu respectă prevederile legale cu privire la declararea și plata contribuțiilor.

Conform precizărilor făcute de către conducerea CNPP, pe parcursul anului 2012, în urma analizelor efectuate de către cele două instituții cu privire la organizarea evidenței pe plătitori, s-a hotărât emiterea unui ordin comun prin care să fie stabilită o procedură de corelare a datelor din evidența analitică pe plătitori a Agenției Naționale de Administrare Fiscală cu datele raportate prin bilanț și contul de execuție de către Casa Națională de Pensii Publice cu privire la contribuția de asigurări sociale și contribuția pentru accidente de muncă colectată de la persoane juridice.

Cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2011:

- milioane lei -

Nr. crt.	Denumire indicator	Credite bugetare inițiale	Credite bugetare definitive	Angajamente bugetare	Angajamente legale	Plăți efectuate	Cheltuieli efective
II	CHELTUIELI TOTALE	47.639	48.363	48.087	47.985	47.969	48.025
II.1	Cheltuieli ale sistemului public de pensii	47.587	48.261	47.990	47.889	47.873	47.928
II.2	Cheltuieli ale sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale	52	102	97	96	96	97
III.	EXCEDENT, din care:		170			175	
III.1	Deficit al sistemului public de pensii		0			0	
III.2	Excedent al sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale		170			175	

Potrivit contului de execuție, *cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2011*, cuprind toate drepturile cuvenite persoanelor din sistemul unitar de pensii publice, inclusiv drepturile de pensii cuvenite personalului din cadrul celor trei case sectoriale de pensii (casele de pensii care funcționează în subordinea Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații).

Cheltuielile totale raportate prin contul de execuție pe anul 2011 au fost de 48.024.760 mii lei, cu următoarea structură:

- Cheltuieli aferente asiguraților din sistemul CNPP: 43.949.683 mii lei
- Cheltuieli aferente asiguraților caselor sectoriale de pensii: 4.075.077 mii lei

Din analiza de ansamblu a contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat la data de 31.12.2011, se constată că au fost realizate venituri în sumă de 48.143.954 mii lei (inclusiv subvențiile de la bugetul de stat) și s-au efectuat plăți în sumă de 47.968.619 mii lei.

În acest context, execuția bugetului asigurărilor sociale de stat la 31.12.2011 s-a încheiat cu un excedent în sumă de 175.335 mii lei, excedent ce provine din sistemul de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale.

Prin acțiunile de audit desfășurate de Curtea de Conturi atât la nivelul CNPP cât și la un număr de 21 case teritoriale de pensii s-a urmărit să se obțină asigurarea că:

- modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și execuția bugetului CNPP și a caselor teritoriale de pensii, sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care au fost înființate aceste entități și respectă principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității;

- situațiile financiare auditate sunt întocmite de către entitățile verificate în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitățile desfășurate de entitățile respective.

În auditarea situațiilor financiare s-au avut în vedere următoarele:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

- La Casa Națională de Pensii Publice**
- ▶ situațiile financiare încheiate de către Casa Națională de Pensii Publice la data de 31.12.2011, prin preluarea datelor raportate de către toate entitățile aflate în subordine, nu reflectă realitatea deoarece:
 - nu au fost respectate prevederile legale privind organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale, în sensul că există o diferență în sumă de 5.296 mii lei între datele raportate prin contul de execuție și datele din bilanța de verificare, aferente angajamentelor legale de plată a drepturilor de personal pe luna decembrie 2011;
 - există o neconcordanță estimată la suma de 1.869 mii lei, între datele raportate prin contul de execuție încheiat la data de 31.12.2011, la partea de cheltuieli și datele raportate în bilanțele de verificare de către cele 21 de case teritoriale de pensii, cuprinse în eșantionul pe baza căruia s-a efectuat analiza;
 - nu a fost analizată componența sumelor aflate în soldul contului „Disponibil din fonduri cu destinație specială ale ministerelor și instituțiilor subordonate” și nu a fost virat la sfârșitul anului 2011 disponibilul rămas neutilizat în sumă de 1.779 mii lei;
 - nu s-au respectat cerințele contabilității de angajamente și a independenței exercițiului, potrivit cărora cheltuielile cu lucrările executate sau serviciile prestate se recunosc în momentul efectuării acestora, în sensul că unele cheltuieli cu servicii de întreținere preventivă, suport tehnic, reparații și consultanță software de printare digitală au fost evidențiate pe cheltuielile anului 2011, deși serviciile au fost efectiv prestate în luna decembrie 2010.
- La casele județene de pensii**
- ▶ neconcordanțe între datele raportate prin situațiile financiare încheiate și sumele din evidența analitică având la bază informațiile declarate de către angajatori prin „Declarația privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, a impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate” (D112). Valoarea estimată a operațiunilor care constituie abateri este în sumă de 63.297 mii lei și reprezintă diferența între valoarea contribuției de asigurări sociale declarată de angajatori prin declarația D112 și sumele declarate în situațiile financiare ale CJP Harghita, pe baza datelor transmise de Direcția Generală a Finanțelor Publice Harghita pentru perioada 2010-2011. Neconcordanțe privind creanțele de încasat, reprezentând contribuția datorată de angajatori la fondul pentru accidente de munca și boli profesionale și datele transmise de Direcția Generală a Finanțelor Publice Mehedinți, s-au înregistrat și la CJP Mehedinți, fiind astfel înregistrate creanțe necurente mai mari cu 485 mii lei față de datele transmise de Direcția Generală a Finanțelor Publice Mehedinți;
 - ▶ creanțe neîncasate la bugetul asigurărilor sociale de stat în sumă de 70.815 mii lei nu sunt evidențiate analitic pe plătitori, în funcție de vechime și nu se cunoaște situația reală a acestora, respectiv dacă mai sunt sau nu în termenul de prescripție (CJP Brăila);
 - ▶ situațiile financiare la CJP Suceava, la finele anului 2011, prezintă neconcordanțe în sumă totală de 3.016 mii lei, care provin din: obligații de plată către furnizori neînregistrate în contabilitate; neconcordanțe între datele din evidența contabilă sintetică și cea analitică pentru contul 426 „Drepturi de personal neridicate”; neorganizarea evidenței analitice a drepturilor bănești neridicate restituite; corecții între soldul factual și cel scriptic, fără documente justificative, ale drepturilor aferente bugetului de asigurări sociale de stat și bugetul de stat, în aplicația informatică; întocmirea eronată a contului de execuție privind angajamentele legale și de plătit;
 - ▶ neconcordanță între datele din evidența contabilă raportate prin situațiile financiare în sumă de 152 mii lei, reprezentând creanțe nereale ale bugetului de stat, respectiv ale bugetului asigurărilor sociale de stat, calculate în mod eronat sau care nu mai îndeplinesc condițiile legale de a fi urmărite, aferente unor persoane decedate (CPM București);
 - ▶ neconcordanță în sumă de 111 mii lei între drepturile de pensii neridicate, în termenul legal, din evidența contabilă sintetică față de componența analitică a acestor drepturi (CJP Vrancea);
 - ▶ menținerea nejustificată în evidența contabilă și raportarea prin situațiile financiare a unor datorii, în sumă de 5.994 mii lei, reprezentând pensii neridicate, pentru care dreptul la acțiune al titularilor de creanțe s-a stins prin prescripție, sumele trebuiau virate la bugetul asigurărilor sociale de stat (CPM București, CJP Buzău, CJP Mehedinți, CJP Harghita, CJP Dolj);

- ◆ existența în bazele de date ale caselor de pensii a unor *coduri numerice personale eronate* sau a unor persoane fără cod numeric personal, fapt ce a avut drept consecință neasigurarea unei evidențe clare și corecte a drepturilor și obligațiilor de prestații de asigurări sociale (*CPM București, CJP Dolj*);
- ◆ întocmirea contului de execuție la 31.12.2011, fără respectarea prevederilor Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, respectiv necuprinderea la partea de venituri a prevederilor inițiale și definitive (*CJP Arad*).

Modul de evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat, în cuantum și la termenele stabilite de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora

La Casa Națională de Pensii Publice

- ◆ CNPP nu a corelat bazele proprii de date cu cele ale Agenției Naționale de Administrare Fiscală, în vederea realizării unei evidențe corecte și unitare a drepturilor și obligațiilor participanților la sistemul public de pensii și nici nu a identificat situațiile în care angajatorii nu au respectat prevederile legale privind declararea și plata contribuțiilor de asigurări sociale pentru a dispune măsurile ce se impun.
Din datele raportate prin contul de execuție bugetară încheiat la data de 31.12.2011, rezultă că totalul drepturilor constatate de încasat au fost de 26.848.848 mii lei, din care contribuții de asigurări sociale în sumă de 24.878.638 mii lei și venituri nefiscale în sumă de 1.970.195 mii lei.
CNPP nu a dispus măsurile legale pentru ca aceste creanțe să fie evidențiate de către casele teritoriale de pensii aflate în subordine, pe plătitori și în funcție de vechime și nu se cunoaște situația reală a acestora, respectiv dacă mai sunt sau nu în termenul de prescripție, neexistând nici o structurare a acestora pe surse de proveniență.
Casele teritoriale de pensii s-au limitat doar la înregistrarea în evidența contabilă a acestor creanțe conform clasificății bugetare funcționale, la nivel de capitole și subcapitole de venituri.

La casele județene de pensii

- ◆ diminuarea veniturilor atrase la bugetul asigurărilor sociale de stat ca urmare a necuprinderii în sistemul public de pensii a unor contribuabili-persoane fizice, care realizează venituri din activități independente și care nu au depus declarații de asigurare. Totodată, contribuabilii nu au fost sancționați contravențional pentru nedepunerea în termenul legal a declarației de asigurare. Valoarea estimativă a abaterii este de 16.860 mii lei reprezentând contribuția de asigurări sociale de stat neconstituită ca obligație și neachitată de posibilibi contribuabili, asigurați obligatoriu conform legii, care realizează venituri din activități independente și 56 mii lei reprezentând sancțiunile contravenționale care nu au fost aplicate (*CJP Suceava, CJP Brăila, CJP Bistrița-Năsăud, CJP Argeș, CJP Botoșani, CJP Buzău, CJP Mehedinți, CJP Vrancea, CJP Harghita, CJP Bacău, CJP Tulcea, CJP Caraș-Severin, CJP Dolj*);
- ◆ neaplicarea tuturor procedurilor de executare silită a creanțelor bugetului asigurărilor sociale de stat în cadrul termenului de prescripție, în conformitate cu *OG nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, cu o valoare estimată la 14.481 mii lei, pentru debite reprezentând contribuții datorate de persoane asigurate cu declarații de asigurare și debitele din pensii acordate necuvenit (*CJP Brașov, CJP Brăila, CJP Buzău, CJP Mehedinți, CJP Bistrița-Năsăud, CJP Caraș-Severin, CJP Dolj, CJP Arad, CJP Neamț*);
- ◆ neconcordanța dintre creanțele bugetare de natura contribuțiilor de asigurări sociale datorate de angajator și angajați care au fost declarate de către angajatori prin declarațiile nominale depuse la casa județeană de pensii și cele declarate prin deconturile fiscale depuse la direcția județeană a finanțelor publice, cu o valoare estimată de 9.892 mii lei la *CJP Suceava*;
- ◆ neconcordanța dintre cota de contribuție de asigurări sociale declarată de angajator la Casa de Pensii și nivelul cotei de contribuție constituită și raportată prin declarația 112 *Declarația privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, a impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate*, situație care a avut drept consecință încasarea la buget a unor contribuții de asigurare pentru accidente și boli profesionale mai mici decât cele real datorate (*CPM București*).

Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern

La casele județene de pensii

- ◆ nereguli cu privire la organizarea activității de audit intern, prin neocuparea postului de auditor intern, neîntocmirea planului anual de audit și neefectuarea vreunei misiuni de audit în perioada 2010-2011 (*CJP Suceava*);
- ◆ nu au fost implementate în totalitate standardele de management/control intern la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control managerial potrivit OMFP nr. 946/2005 respectiv:
 - nu au fost identificate și evaluate principalele riscuri, proprii activităților din cadrul fiecărui compartiment, astfel că nu se asigură monitorizarea și evaluarea riscurilor și a gradului de adecvare a controalelor interne la gestionarea riscurilor;

- nu au fost identificate funcțiile sensibile, listele cu salariații care ocupă funcții sensibile, planul pentru asigurarea rotației salariaților din funcțiile sensibile;
- neactualizarea odată cu schimbarea cadrului legislativ specific, a procedurilor standard ale operațiunilor ce se efectuează în cadrul instituției. (*CJP Argeș, CJP Brașov, CJP Bistrița-Năsăud, CJP Buzău, CJP Mehedinți*).

Calitatea gestiunii economico-financiare

La Casa Națională de Pensii Publice

- nu a fost monitorizat procesul investițional, pe parcursul execuției bugetare, prin analizarea lunară a necesității menținerii unor credite bugetare aprobate la categoria economică „Cheltuieli de capital” și nu s-a propus Ministerului Finanțelor Publice disponibilizarea/anularea creditelor bugetare neutilizate în valoare de 2.088 mii lei (*CJP: Brăila, Giurgiu și Gorj*);
- plata din bugetul propriu al CNPP a unor daune morale și cheltuieli de judecată, precum și repartizarea de credite bugetare unor case județene de pensii în sumă de 443 mii lei pentru plata unor drepturi salariale câștigate în instanță de către o parte din salariații eliberați/schimbați din funcție, prin invocarea prevederilor OG nr. 37/2009 și pentru care, instanțele de judecată au reținut nelegalitatea măsurilor luate, dispunând prin sentințe/decizii rămase definitive și irevocabile, reintegrarea acestora pe funcțiile deținute anterior;
- nerespectarea prevederilor legale în vigoare cu privire la efectuarea unor plăți, fapt ce a generat plăți peste normele, cotele legale, reprezentând comision bancar pentru transmiterea în străinătate a sumelor convenite beneficiarilor de drepturi de asigurări sociale, mai mare decât nivelul comisionului stabilit prin Legea nr. 19/2000 *privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale* și Legea nr. 263/2010 *privind sistemul unitar de pensii publice*.

Analiza efectuată prin sondaj cu privire la comisionul plătit pentru perioada ianuarie-decembrie 2010, de un număr de 5 case teritoriale de pensii (*Bihor, Cluj, Covasna, Mureș, Timiș*) a scos în evidență faptul că acestea au plătit băncii un comision de 305 mii lei față de comisionul în sumă de 57 mii lei care trebuia plătit conform prevederilor legale în vigoare, estimându-se astfel un comision plătit în plus, în sumă de 248 mii lei.

De asemenea, s-a verificat pe un eșantion de 21 case teritoriale de pensii, modul cum s-a derulat această activitate și în perioada ianuarie-aprilie 2011, estimându-se că cele 21 de entități teritoriale au plătit în plus băncii un comision în sumă de 113 mii lei.

În cadrul relației contractuale cu banca, s-a mai reținut faptul că nu s-au efectuat de către CNPP demersuri pentru actualizarea Convenției existente începând cu data de 01.01.2011, dată de la care au intrat în vigoare prevederile Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice. De asemenea, nu s-a urmărit constituirea garanției de bună execuție, estimată pentru anul 2012 la 11.453 mii lei;

- neurmărirea în vederea recuperării în cadrul termenului legal de prescripție a unor drepturi de încasat (debite).

Din verificarea efectuată pe un eșantion format din 3 case județene de pensii (*Dâmbovița, Giurgiu și Călărași*), s-a constatat că aceste entități raportează debite nerecuperate din anii anteriori, în sumă totală de 28.061 mii lei. Din totalul acestor debite existente la data de 31.12.2011, pentru o sumă estimată la 234 mii lei, s-a prescris dreptul acestor entități de a acționa în vederea recuperării, astfel că această sumă se constituie în prejudiciu înregistrat în patrimoniul celor trei case teritoriale de pensii. Aceste nereguli s-au datorat și faptului că nu s-a monitorizat, coordonat și nu s-a sprijinit activitatea compartimentelor juridice de la nivelul caselor județene de pensii în vederea executării silite a debitorilor din pensii și contribuții de asigurări sociale datorate de asigurații individuali;

- neurmărirea prezentării la timp a certificatelor de rezidență fiscală de către două persoane juridice străine care au efectuat diverse prestări de servicii pentru instituție, în perioada 2009-2011, astfel încât la data efectuării plății să existe informațiile necesare pentru a se stabili dacă acestea datorează sau nu, impozit pe veniturile obținute din România de nerezidenți și pentru a se îndeplini obligațiile plătitorilor de venit cu privire la declararea la organele fiscale a impozitului pe veniturile obținute din România de nerezidenți.

Totodată, contractele încheiate de instituție în perioada 2009-2011 cu persoane juridice străine, nu au fost înregistrate la organele fiscale teritoriale, așa cum prevede legislația în vigoare.

- plata fără temei legal, a sporului de confidențialitate în cuantum de 15-25% consilierilor juridici cu statut de funcționari publici, în condițiile în care prin adoptarea Legii cadru nr. 330/2009 s-a stabilit un sistem unitar de salarizare pentru personalul din sectorul bugetar plătit din bugetul general consolidat al statului, fiind abrogate orice alte dispoziții contrare acestei legi;
- plata nelegală a unor prestații incompatibile, reprezentând pensii anticipate și anticipate parțial, pensii de invaliditate de gradul I și gradul II, pensii de urmaș și beneficiari ai Legii nr. 341/2004, acordate per-

soanelor identificate că au realizat în mod simultan și venituri de natură salarială;

- ◆ nerespectarea prevederilor legale în vigoare cu privire la achizițiile publice de bunuri, lucrări, servicii, atât în etapa de planificare a achizițiilor cât și cu privire la administrarea contractelor de achiziție publică, nu au fost evidențiate garanțiile de bună execuție constituite prin „Scrisori de garanție bancară pentru buna execuție”; De asemenea, s-au acceptat la plată facturile de prestări servicii fără a se urmări ca documentele justificative care reflectă serviciile efectuate, să fie întocmite conform prevederilor legale și să cuprindă suficiente informații care să confirme prestarea efectivă a serviciilor contractate.
- ◆ au fost identificate posibile cazuri de plăți necuvenite, în sumă estimată de 2.540 mii lei, ale unor drepturi de asigurări sociale de stat reprezentând pensii anticipate, pensii anticipate parțial, pensii de invaliditate de gradul I, gradul II și pensii de urmaș, pentru unii beneficiari care au realizat concomitent și venituri de natură salarială sau venituri din activități independente potrivit declarațiilor de venit (CJP: Brăila, Brașov, Argeș, Botoșani, Mehedinți, Vrancea, Harghita, Caraș-Severin, Bacău, Ialomița, Neamț, Tulcea, Satu-Mare, Suceava și Arad);
- ◆ plăți nelegale estimate la suma de 1.078 mii lei sub formă de ajutoare lunare pentru soțul supraviețuitor, prevăzute de *Legea nr. 578/2004 privind acordarea unui ajutor lunar pentru soțul supraviețuitor*, ca urmare a majorării eronate a respectivelor drepturi începând cu 01.01.2011 cu un procent mai mare decât 15% cât se dispune în art. 10, alin. (1) din *Legea nr. 285/2010* (CJP: Argeș, Ialomița, Bistrița-Năsăud, Mehedinți, Neamț, Dolj și Teleorman);
- ◆ plăți nelegale în sumă estimată de 584 mii lei sub formă de indemnizații pentru revoluționari, prevăzute de *Legea nr. 341/2004 recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989*, urmare a achitării unor indemnizații/lună/persoană mai mari decât cele legale (CJP: Argeș, Mehedinți, Bistrița-Năsăud, Dolj, Teleorman și Tulcea);
- ◆ plăți nelegale în sumă estimată de 336 mii lei pentru prestații sociale prevăzute de legi cu caracter special, pentru care nu au fost respectate prevederile legale cu privire la majorarea cu 15% a unor drepturi bănești, fiind stabilite și achitate într-un cuantum mai mare decât cel legal (CJP Suceava);
- ◆ plăți nelegale în sumă estimată de 256 mii lei pentru unele indemnizații de însoțitor acordate persoanelor cu handicap grav, care au și calitatea de pensionari de invaliditate gradul I cu însoțitor, astfel că a fost încasată indemnizație de însoțitor atât din bugetul asigurărilor sociale de stat cât și din bugetele locale (CPM București și CJP: Bistrița-Năsăud, Mehedinți, Vrancea și Caraș-Severin);
- ◆ plăți nelegale, în sumă totală estimată de 120 mii lei, reprezentând: drepturi salariale acordate necuvenit unor salariați, urmare încadrării eronate a acestora pe alt nivel de salarizare (CJP Buzău); drepturi de pensii acordate către persoane decedate anterior efectuării plăților (CJP Vrancea); drepturi de pensie acordate în cuantum nemodificat, deși gradul de invaliditate transmis de cabinetele de expertiză a fost modificat (CJP Mehedinți); drepturi de pensie de urmaș acordate unor persoane care au realizat venituri salariale mai mari de 35% din câștigul salarial mediu brut (CJP Mehedinți); spor de confidențialitate în procent de 15-25% la salariul de încadrare, acordat consilierilor juridici care au statutul de funcționari publici în cadrul entității (CJP Caraș-Severin);
- ◆ nu s-a efectuat reevaluarea activelor fixe corporale de natura construcțiilor și terenurilor aflate în patrimoniul public, în vederea stabilirii valorilor reale de piață ale acestora sau nu au fost reflectate în evidența contabilă rezultatele operațiunii de reevaluare, în sumă de 336 mii lei (CJP: Mehedinți și Bistrița-Năsăud).

La casele județene de pensii

Concluzii

Ca urmare a acțiunilor de audit financiar, s-au constatat abateri și nereguli care au fost determinate de încălcarea legislației privind finanțele publice, proprietatea publică, contabilitatea, salarizarea și achizițiile publice, ceea ce a condus la estimarea unor prejudicii pe seama surselor bugetului asigurărilor sociale de stat.

Printre cauzele generatoare ale abaterilor constatate se regăsesc următoarele:

- acordarea unor drepturi salariale fără respectarea prevederilor legale;
- nerespectarea legislației privind achizițiile publice;
- efectuarea de plăți fără documente justificative care să ateste realitatea și exactitatea sumelor datorate;
- nerespectarea prevederilor legale și a procedurilor cu privire la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor;
- nerespectarea prevederilor legale referitoare la administrarea și gestionarea patrimoniului public și privat al statului;
- fluctuația personalului de conducere a entităților subordonate;
- neîndeplinirea sarcinilor de serviciu prevăzute în fișa postului de către unele dintre persoanele angajate ale instituției (sediul central);
- necunoașterea/nerespectarea prevederilor legale etc.

S-a constatat faptul că abaterile financiar-contabile care nu au produs prejudicii, s-au produs cu o frecvență semnificativă, realizarea acestora având la origine fie disfuncționalități sau neclarități ale prevederilor legale, fie neaplicarea întocmai a reglementărilor în domeniu.

Se reține implicarea managementului superior al CNPP în implementarea măsurilor dispuse de către Curtea de Conturi, în scopul remedierii abaterilor și al intrării în legalitate. Astfel, pe parcursul anului 2012, s-au înregistrat o serie de rezultate atât în îmbunătățirea activității desfășurate, cât și în atragerea unor venituri la bugetul asigurărilor sociale de stat, astfel:

- s-a identificat un număr de 140.733 persoane care realizează venituri din activități independente și care au obligația de a se asigura în sistemul asigurărilor sociale de stat pe bază de declarație de asigurare;
- până la sfârșitul lunii iunie 2012, s-a transmis un număr de 132.584 notificări către aceste persoane, în urma cărora s-au depus 26.729 declarații de asigurare și s-au încasat contribuții în sumă de 27.994 mii lei;
- casele teritoriale de pensii au identificat un număr total de 736 beneficiari care au avut în plată dosare de pensii duble la case teritoriale diferite, din care au fost soluționate un număr de 734 dosare;
- au fost evidențiate obligațiile de plată sub formă de contribuții de asigurări sociale de sănătate datorate și neplătite fondului național unic de sănătate și au fost emise decizii în vederea recuperării sumelor;
- s-a identificat un număr de 472 pensionari în situații de incompatibilitate prin cumularea veniturilor din pensii cu veniturile din salarii realizate la entitățile prevăzute la cap. IV din Legea nr. 329/2009; au fost stabilite debite în sumă totală de 2.732 mii lei din care s-a recuperat până la data de 31.10.2012 suma de 459 mii lei;
- au fost verificate și corectate în parte din situațiile identificate de Curtea de Conturi privind existența unor dosare de pensii ai căror beneficiari aveau codul numeric personal eronat completat, dar și preluarea/introducerea greșită în aplicația informatică a codurilor numerice personale și stabilirea implicită a unui stagi de cotizare eronat.

Recomandări

- ✓ *la întocmirea situațiilor financiare se va urmări respectarea întocmai a Normelor metodologice privind încheierea exercițiului bugetar al anului în curs emise de către Ministerul Finanțelor Publice;*
- ✓ *se vor dispune măsuri pentru extinderea verificărilor la toate casele teritoriale de pensii, pentru determinarea comisionului plătit nelegal către banca cu care CNPP a încheiat convenție pentru transmiterea drepturilor de pensii în străinătate, actualizat cu dobânda de referință a BNR și se vor lua măsurile legale pentru recuperarea prejudiciului produs;*
- ✓ *aplicarea corespunzătoare a legislației privind achizițiile publice de bunuri și servicii, monitorizarea programului de investiții, evitându-se imobilizarea creditelor bugetare primite pentru cheltuielile de capital;*
- ✓ *colaborarea cu Agenția Națională de Administrare Fiscală și unitățile sale teritoriale, în vederea identificării naturii drepturilor constatate de încasat raportate de CNPP prin contul de execuție bugetară și prin bilanțul încheiat la data de 31.12.2011 și pentru asigurarea evidenței analitice a drepturilor de încasat prin reflectarea acestor creanțe pe structură și vechime, conform prevederilor legale;*
- ✓ *extinderea verificărilor asupra tuturor contractelor încheiate cu persoane juridice străine sau persoane fizice nerezidente, în derulare și luarea măsurilor pentru aplicarea prevederilor legale în vigoare în ceea ce privește reținerea și virarea la bugetul statului a impozitului pe veniturile obținute din România de nerezidenți, declararea impozitului pe veniturile obținute din România de nerezidenți, precum și înregistrarea contractelor încheiate la organele fiscale teritoriale;*
- ✓ *extinderea verificărilor la toate casele teritoriale de pensii în vederea stabilirii tuturor debitelor neîncasate în cadrul termenului legal de prescripție, analizarea cauzelor care au condus la crearea de prejudicii generate de neurmărirea încasării în termenul legal a sumelor convenite bugetelor, precum și dispunerea de măsuri pentru recuperarea conform prevederilor legale în vigoare a prejudiciilor constatate;*
- ✓ *analizarea tuturor sentințelor judecătorești definitive și irevocabile prin care în anul 2011 s-au stabilit obligații de plată în sarcina instituției și s-au plătit efectiv din resursele bugetului de asigurări sociale de stat daune morale, cheltuieli de judecată și drepturi salariale, ca urmare a eliberării/schimbării din funcție, a unor persoane de conducere și dispunerea măsurilor legale ce se impun;*
- ✓ *finalizarea acțiunii de identificare de către casele teritoriale de pensii, a tuturor situațiilor în care persoane care realizează venituri de natură salarială, beneficiază și de drepturi de pensie de invaliditate de gradul I și gradul II, pensii de urmaș, beneficiari ai Legii nr. 341/2004 a recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989;*

- ✓ stabilirea sumelor acordate fără temei legal consilierilor juridici, cu titlu de spor de confidențialitate, după intrarea în vigoare a Legii nr. 330/2009. Evidențierea în contabilitate a debitelor constatate și recuperarea sumelor, conform prevederilor legale în vigoare.

Măsuri operative la nivelul CNPP ✓ s-au solicitat și primit certificatele de rezidență fiscală pe anii 2009, 2010 și 2011, de la persoanele juridice din Grecia. De asemenea, a fost depusă la organele fiscale „Declarația de înregistrare a contractelor inițiale/adiționale (conexe) încheiate cu persoane juridice străine sau persoane fizice nerezidente”.

Măsuri operative la nivelul caselor județene de pensii ✓ s-a înregistrat în evidența contabilă suma de 712 mii lei, reprezentând pensii neridicate prescrise prin încorporarea sumei în rezultatul reportat, la *CJP Dolj*;

- ✓ a fost regularizată evidența contabilă sintetică, prin punerea de acord cu evidența analitică, cu suma de 111 mii lei, reprezentând drepturi de pensii neridicate în termenul legal, la *CJP Vrancea*;
- ✓ a fost virată la bugetul asigurărilor sociale de stat, suma de 62 mii lei, reprezentând drepturi de pensii prescrise la *CJP Buzău*;
- ✓ au fost emise notificări pentru 1.260 persoane care au realizat venituri în anul 2011 și nu au încheiat declarații individuale de asigurări, în baza prevederilor Legii nr. 263/2010, iar urmare notificărilor transmise au fost depuse 36 declarații de asigurare la *CJP Argeș*;
- ✓ au fost emise decizii de recuperare a sumelor încasate necuvenit de la titularii de pensii de invaliditate și pensii de urmaș care în același timp au realizat și venituri de natură salarială sau venituri din activități independente la *CJP Arad și la CJP Argeș*;
- ✓ s-au emis decizii pentru recuperarea sumelor achitate necuvenit și s-a dimensionat prejudiciul în sumă de 128 mii lei, rezultat din majorarea eronată a indemnizațiilor pentru revoluționari, la *CJP Teleorman*;
- ✓ s-a stabilit întinderea prejudiciului, în sumă de 138 mii lei datorat plății nelegale sub formă de indemnizații pentru revoluționari, care au fost majorate eronat cu 15% față de luna octombrie 2010 la *CJP Argeș*;
- ✓ au fost cuantificate prejudiciile, datorate plății nelegale sub formă de indemnizații pentru soțul supraviețuitor în sumă de 368 mii lei la *CJP Argeș* și în sumă de 137 mii lei la *CJP Bistrița-Năsăud*;
- ✓ au fost emise un număr de 4.461 decizii de stabilire a debitelor, în sumă de 197 mii lei, pentru beneficiarii de indemnizații acordate în baza Legii nr. 578/2004, majorate nejustificat la *CJP Dolj*;
- ✓ s-a emis un număr de 148 decizii de stabilire a debitelor în sarcina persoanelor care au primit ajutor lunar pentru soțul supraviețuitor în cuantum mai mare decât cel legal convenit la *CJP Ialomița*;
- ✓ s-au emis decizii pentru recuperarea debitelor, în sumă totală de 106 mii lei, aferente plăților nelegale cu titlu de indemnizații de însoțitor, pensii de invaliditate, pensii anticipate și pensii de urmaș la *CJP Mehedinți*.

OPINIA DE AUDIT: *Opinie adversă*

Având în vedere concluziile auditorilor publici externi rezultate din misiunea de audit financiar desfășurată la nivelul ordonatorului principal de credite, precum și toate aspectele reținute în auditul financiar al conturilor de execuție la nivelul caselor teritoriale de pensii, se concluzionează că, situațiile financiare pe anul 2011 ale Casei Naționale de Pensii Publice **nu oferă o imagine fidelă și reală** sub toate aspectele semnificative a activelor, poziției financiare, precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial.

Pentru valorificarea constatărilor, rezultate atât la nivelul caselor județene de pensii cât și a CNPP, pentru bugetul asigurărilor sociale de stat, Curtea de Conturi a emis decizii prin care au fost dispuse măsurile pe care Casa Națională de Pensii Publice și casele teritoriale de pensii trebuie să le ducă la îndeplinire, în vederea înlăturării abaterilor constatate și intrării în legalitate.

Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor fondurilor speciale pe anul 2011

2.5.1. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2011

Scurtă prezentare Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) este instituție publică, cu personalitate juridică, sub autoritatea Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale (MMFPS). ANOFM asigură coordonarea, îndrumarea și controlul activității unităților din subordine, în scopul aplicării unitare a legislației în domeniul specific de activitate și al realizării atribuțiilor ce le revin acestora, potrivit legii. ANOFM este organizată și funcționează potrivit prevederilor Legii nr. 202/2006 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă și ale statutului acesteia aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1610/2006. ANOFM are în subordine următoarele unități cu personalitate juridică:

- ⇒ 41 agenții județene pentru ocuparea forței de muncă și a municipiului București, denumite agenții teritoriale;
- ⇒ 8 centre regionale de formare profesională a adulților, denumite centre regionale;
- ⇒ Centrul Național de Formare Profesională a Personalului Propriu cu sediul la Râșnov.

Pentru anul 2011, bugetul asigurărilor pentru șomaj a fost aprobat prin Legea nr. 287 din 28 decembrie 2010. Contul general de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj cuprinde:

- a) veniturile și cheltuielile bugetului asigurărilor pentru șomaj;
- b) veniturile și cheltuielile fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale.

a) Execuția bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2011

- milioane lei -

Capitol	Denumire indicator	Prevederi bugetare 31.12.2011	Execuție 31.12.2011	% Execuție/Buget
A.	Venituri totale, din care:	2.587	2.378	92
a)	Venituri sistem asigurări pentru șomaj	2.388	2.153	90
b)	Venituri fond pentru garantarea plății creanțelor salariale	199	225	113
B.	Cheltuieli totale, din care:	2.410	2.171	90
a)	Cheltuielile sistemului asigurărilor pentru șomaj	2.388	2.153	90
b)	Cheltuielile fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	22	18	82
C.	Excedent/Deficit, din care:	177	207	117
	- aferent sistemului asigurărilor pentru șomaj	0	0	0
	- aferent fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	177	207	117

În anul 2011, veniturile bugetului asigurărilor pentru șomaj au fost realizate în proporție de 92%, iar plățile efectuate în proporție de 90%. Veniturile au cuprins veniturile sistemului de asigurări pentru șomaj, cu o pondere de 91% în total și venituri ale fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, cu o pondere de 9% în totalul veniturilor realizate.

Plățile efectuate au cuprins plățile sistemului de asigurări pentru șomaj, cu o pondere de 99% din total plăți și plățile fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale cu o pondere de 1% din totalul plăților efectuate.

Execuția bugetului asigurărilor pentru șomaj a înregistrat un excedent în sumă de 207 milioane lei, constituit în totalitate din excedentul fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale.

În indicatori sintetici, contul general de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2011, se prezintă astfel:

- milioane lei -

Denumire indicator	Prevederi bugetare inițiale	Prevederi definitive	Drepturi constatate	Încasări realizate	Grad de încasare a veniturilor (%)	Stingeri pe alte căi decât încasările	Drepturi constatate de încasat
0	1	2	3	4	5=4/3	6	7
VENITURI TOTALE, din care:	4.401	2.587	4.947	2.378	48,07	48	2.521
1. Contribuții de asigurări, din care:	1.194	1.260	3.562	1.268	35,59	29	2.265
a) Contribuțiile angajatorilor, din care:	697	735	2.760	728	26,37	27	2.006
- contribuții de asigurări pentru șomaj datorate de angajatori	501	539	2.446	522	21,34	27	1.898
- contribuția angajatorilor la fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale	196	196	314	206	65,60	-	108
b) Contribuțiile asiguraților	497	525	802	540	67,33	2	259
2. Venituri nefiscale, din care:	30	53	326	56	17,17	19	251
- alte venituri din dobânzi	21	21	1	1	100	-	-
- venituri din dobânzi la fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale	1	1	18	18	100	-	-
- alte venituri la fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale	1	1	-	-	-	-	-
- alte venituri	7	30	307	37	100	19	251
3. Încasări din rambursarea împrumuturilor acordate	123	4	2	2	100	0	0
4. Sume primite de la UE în contul plăților efectuate	21	21	33	28	84,84	-	5
5. Subvenții de la bugetul de stat	3.033	1.249	1.024	1.024	100	-	-

Principalele surse de venituri ale bugetului asigurărilor pentru șomaj în anul 2011 au fost *contribuțiile de asigurări pentru șomaj datorate de angajatori și angajați*, în sumă 1.268 milioane lei, reprezentând 53% din totalul veniturilor realizate și *veniturile nefiscale* în sumă de 56 milioane lei, reprezentând 2% din totalul veniturilor realizate. Veniturile încasate din sume primite de la Uniunea Europeană în contul plăților efectuate au fost realizate în proporție de 84%.

Față de totalul drepturilor constatate de încasat ale bugetului asigurărilor pentru șomaj de 3.923 milioane lei (fără subvenție), încasările realizate au fost de 1.354 milioane lei, rămânând de încasat la data de 31.12.2011 venituri în sumă de 2.521 milioane lei.

Din totalul drepturilor de creanță constatate ale bugetului asigurărilor pentru șomaj la data de 31.12.2011, cca 90% trebuiau încasate de către Agenția Națională de Administrare Fiscală. În cadrul acestora se regăsesc contribuțiile de asigurări pentru șomaj datorate de angajatori (2.760 milioane lei) și contribuțiile de asigurări pentru șomaj datorate de către asigurați (802 milioane lei).

Veniturile nefiscale cuvenite bugetului asigurărilor pentru șomaj au fost de 326 milioane lei, din care s-a încasat efectiv în anul 2011 suma de 56 milioane lei, s-au efectuat stingeri pe alte căi ale drepturilor de încasat pentru suma de 19 milioane lei, iar la sfârșitul anului 2011 se înregistrează drepturi cuvenite bugetului de asigurări pentru șomaj și neîncasate în sumă de 251 milioane lei.

Încasarea veniturilor bugetului asigurărilor pentru șomaj în proporție de numai 48,07% a avut în principal drept cauză gradul scăzut de colectare de către ANAF a contribuțiilor de asigurări pentru șomaj datorate de angajatori și asigurați. Astfel din totalul creanțelor datorate, în sumă de 3.562 milioane lei în anul 2011, s-au încasat efectiv doar 1.268 milioane lei, ceea ce reprezintă 35,59% din nivelul contribuțiilor pentru șomaj datorate de angajatori și asigurați.

Veniturile încasate în anul 2011 au acoperit doar în proporție de 62% cheltuielile efectuate pentru plata drepturilor de asigurări pentru șomaj și a altor cheltuieli ale sistemului de asigurări pentru șomaj.

Pentru acoperirea necesarului de surse, în anul 2011, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă a primit în completare subvenții de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Muncii Familiei și Protecției Sociale, în sumă totală de 1.024 milioane lei, reprezentând 43% din totalul veniturilor încasate la bugetul asigurărilor pentru șomaj.

Având în vedere faptul că în anul 2011 plățile bugetului asigurărilor pentru șomaj au fost în sumă de 2.171 milioane lei, încasarea integrală de la datornici a drepturilor constatate de încasat sub formă de contribuții de asigurări, în sumă de 2.265 milioane lei ar asigura resursele necesare plăților din bugetul asigurărilor pentru șomaj pe o perioadă mai mare de un an.

Execuția cheltuielilor bugetului asigurărilor pentru șomaj:

- milioane lei -

Denumire indicator	Credite bugetare inițiale	Credite bugetare definitive	Angajamente bugetare	Angajamente legale	Plăți efectuate	Cheltuieli efective
CHELTUIELI TOTALE, din care:	4.271	2.410	2.213	2.199	2.171	2.092
1. Asigurări și asistență socială, din care:	3.961	2.061	1.923	1.914	1.894	1.822
- asigurări pentru șomaj	3.771	1.877	1.777	1.771	1.754	1.669
- prevenirea excluderii sociale	36	25	17	16	15	15
- cheltuieli cu transmiterea și plata drepturilor	31	20	13	12	11	11
- cheltuieli de administrare fond	123	139	116	116	114	127
2. Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă, din care:	209	292	242	238	232	226
- măsuri active pentru combaterea șomajului	6	2	1	1	1	1
- stimularea creării de locuri de muncă	167	167	154	153	150	151
- alte acțiuni generale de muncă	36	123	87	84	81	74
3. Învățământ	33	35	30	29	27	26
4. Cheltuielile fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	68	22	18	18	18	18
Excedent (+) / Deficit (-)	+130	+177			207	

Plățile efectuate din bugetul asigurărilor pentru șomaj au cuprins, în principal, *asigurări și asistență socială* (asigurări pentru șomaj, prevenirea excluderii sociale, cheltuieli cu transmiterea și plata drepturilor, cheltuieli de administrare fond), în sumă de 1.893 milioane lei, cu o pondere de 87% din totalul plăților efectuate și *acțiuni generale economice, comerciale și de muncă* (măsuri active pentru combaterea șomajului, stimularea creării de locuri de muncă, alte acțiuni generale de muncă), în sumă de 232 milioane lei, cu o pondere de 11% din totalul plăților efectuate.

Cheltuielile fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale în anul 2011 au fost în sumă de 18 milioane lei cu o pondere de 1% în totalul plăților efectuate din resursele bugetului asigurărilor pentru șomaj.

Misiunea de audit financiar a contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2011 s-a desfășurat la *Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă - ANOFM* și la un număr de 21 de agenții județene pentru ocuparea forței de muncă, respectiv la agențiile: *Alba, Bihor, Cluj, Constanța, Covasna, Dâmbovița, Galați, Gorj, Giurgiu, Hunedoara, Ifov, Maramureș, Mureș, Olt, Prahova, Sălaj, Sibiu, Timiș, Vaslui, Vâlcea și AMOFM București*.

Corelat cu numărul total al entităților aflate în subordinea ANOFM, în anul 2011 Curtea de Conturi a cuprins în auditare, 41% din totalul acestora.

Ca urmare a auditării situațiilor financiare au rezultat **constatările** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Elaborarea și fundamentarea proiectului de buget propriu, precum și autorizarea, legalitatea și necesitatea modificărilor aduse prevederilor inițiale ale bugetelor publice

La Agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă

- nu au fost respectate prevederile legale privind estimarea veniturilor și cheltuielilor bugetului asigurărilor de șomaj la nivelul lor real. Astfel, în anul 2011, la partea de venituri a bugetului de asigurări pentru șomaj prevederile bugetare definitive au fost supraevaluate față de drepturile constatate de încasat cu suma de 13.702 mii lei, iar la partea de cheltuieli ale bugetului de asigurări pentru șomaj, creditele bugetare definitive au fost supraevaluate față de plățile efectuate cu suma de 6.445 mii lei (*AJOFM Sălaj, AJOFM Vaslui, AJOFM Vâlcea*).

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

La Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM)

- datele reflectate prin contul de execuție bugetară și bilanțul contabil încheiat la data de 31.12.2011 nu reflectă realitatea, întrucât nu au fost raportate prin contul de execuție, unele obligații rămase de plată ale instituției în sumă de 13.150 mii lei.

La Agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă

- la nivelul agențiilor teritoriale pentru ocuparea forței de muncă au fost efectuate, pe parcursul anului 2011, înregistrări eronate în evidența contabilă pentru o serie de operațiuni economice, respectiv:
 - sumele de recuperat de la Casa Națională de Asigurări de Sănătate, reprezentând contravaloarea concediilor și indemnizațiilor suportate din Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate; obligații reprezentând indemnizații de șomaj neridicate, în termenul legal (*AJOFM: Gorj și Vâlcea*);

- organizarea necorespunzătoare a evidenței analitice a creditelor bugetare, angajamentelor bugetare și legale, cu consecința neraportării în contul de execuție întocmit la 31.12.2011 a angajamentelor legale de plată, în valoare de 13.015 mii lei (AMOFM: București și Constanța);
- lucrări de investiții în sumă de 785 mii lei efectuate la sediul AJOFM Sibiu, care au fost finalizate, recepționate și date în folosință conform proceselor verbale de recepție la terminarea lucrărilor, dar menținute eronat în contul de imobilizări în curs;
- au fost menținute în evidența contabilă debite în sumă totală de 325 mii lei, reprezentând penalități aferente creditelor cu dobândă avantajoasă acordate întreprinderilor mici și mijlocii care nu mai erau actuale și exigibile, deoarece persoanele juridice respective erau radiate de la Oficiul Registrului Comerțului, astfel că situațiile financiare anuale nu asigură o imagine fidelă a patrimoniului entității pentru exercițiul financiar al anului 2011 (AJOFM: Cluj și Mureș);
- au fost efectuate înregistrări contabile eronate sau incomplete, care nu corespund cu natura operațiunilor economice la care se referă, în sumă de 100 mii lei la AJOFM Bihor;
- nu s-au respectat prevederile legale în vigoare la întocmirea „Contul de execuție a bugetului instituției publice - Cheltuieli”, la data de 31.12.2011, întrucât drepturile cuvenite și neachitate personalului și contribuțiile aferente, precum și datoriile rezultate din facturile privind furnizarea de energie electrică, termică, apă, canal, salubritate, chirii etc., care reflectă consumuri aferente lunii decembrie, nu au fost evidențiate ca „Angajamente legale” și respectiv „Angajamente legale de plătit” și nu s-au raportat prin contul de execuție (AJOFM Galați).

Modul de evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului de asigurări pentru șomaj, în cuantum și la termenele prevăzute de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora

La Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM)

- ◆ nerealizarea unor venituri ale bugetului asigurărilor pentru șomaj, în sumă totală de 2.521.346 mii lei, în principal, ca urmare a neîncasării unor drepturi de creanțe din anii precedenți. În cadrul acestor venituri neîncasate la data de 31.12.2011 contribuțiile datorate de angajatori și asigurați sunt în sumă de 2.265.049 mii lei, respectiv 89,83%, din totalul creanțelor neîncasate. Din analiza situațiilor financiare centralizate la nivelul ANOFM pe baza datelor transmise de agențiile teritoriale, a rezultat faptul că aceste creanțe nu sunt evidențiate detaliat, pe structura și vechimea drepturilor constatate de încasat, pe plătitori persoane fizice și juridice în analitice contabile distinct, necunoscându-se situația reală a acestora, dacă sumele respective se mai află sau nu în termenul legal de prescripție. Agențiile teritoriale de șomaj s-au limitat doar la înregistrarea în evidența contabilă a acestor creanțe conform clasificății bugetare funcționale, la nivel de capitole și subcapitole de venituri, în baza unor situații transmise de unitățile teritoriale ale Agenției Naționale de Administrare Fiscală;
- ◆ nu s-au realizat la timp, venituri ale bugetului asigurărilor pentru șomaj datorită neurmării încasării unor sume evidențiate în contul debitori. Pentru debite, în sumă totală de 12.569 mii lei, înregistrate de AJOFM Teleorman nu se cunoaște componența nominală a datornicilor și nu s-au luat măsurile legale de urmărire/executare. Din totalul de mai sus, suma de 8.826 mii lei, reprezintă debite cu o vechime mai mare de 5 ani, pentru care intervine riscul prescripției;
- ◆ nu au fost îndeplinite unele atribuții prevăzute în actul normativ de organizare și funcționare al ANOFM cu privire la coordonarea, îndrumarea și controlul activității unităților din subordine, în scopul aplicării legislației din domeniul de activitate și al realizării atribuțiilor ce revin acestor unități, potrivit legii. În acest sens, ANOFM nu a asigurat îndrumarea metodologică a agențiilor teritoriale în activitatea de realizare a măsurilor asiguratorii, precum și de efectuare a executării silită a debitelor rezultate din nerespectarea prevederilor Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, debite care la data de 31.12.2011 au fost în sumă de 9.690 mii lei;
- ◆ nu s-au încasat venituri la bugetul asigurărilor pentru șomaj estimate la suma de 9.276 mii lei, ca urmare a neconstituirii de depozite la termen, din disponibilitățile existente la fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale;
- ◆ nerealizarea la termen a unor venituri cuvenite bugetului asigurărilor pentru șomaj, în sumă totală de 87 mii lei, provenite din prescrierea dreptului la acțiune pentru solicitarea unor drepturi de asigurări pentru șomaj și nedisponerea măsurilor legale pentru virarea la termen a acestor drepturi neridicate, de către AJOFM Bacău și AJOFM Mehedinți.
- ◆ nu s-au respectat, în toate cazurile, dispozițiile legale cu privire la executarea silită față de contribuabili, agenți economici și persoane fizice cu datorii restante.
Prin efectuarea unor executări silită formale, care s-au limitat doar la transmiterea de somații, nefiind aplicate alte măsuri de executare silită (instituirea popririlor asupra tuturor disponibilităților din conturile

La Agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă

bancare, executarea veniturilor datorate de terți, instituirea de sechestre asupra bunurilor mobile și imobile etc.), o parte din sumele plătite din fondurile bugetului asigurărilor pentru șomaj, nu se mai pot recupera. Totodată, ca urmare a neaplicării procedurilor de executare silită, în termenul legal, dreptul la acțiune pentru recuperarea debitelor se poate prescrie. Valoarea estimată a acestor abateri este în sumă de 2.443 mii lei (AJOFM: Cluj, Timiș, Gorj, Sălaj, Vâlcea, Constanța și Mureș);

- ▶ neevidențierea analitică a creanțelor pe plătitori persoane juridice și fizice, la nivelul AJOFM Gorj, acestea fiind doar confirmate de către Direcția Generală a Finanțelor Publice Gorj la inventarierea generală a patrimoniului, fapt ce a condus la reflectarea în contul de execuție privind veniturile, a unor drepturi de încasat nereale în sumă de 1.190 mii lei aferente societăților radiate de la Oficiul Registrului Comerțului (AJOFM Gorj);
- ▶ nu au fost înregistrate în evidența contabilă o parte din prejudiciile constatate în sumă de 918 mii lei, pentru care au fost sesizate și organele de cercetare abilitate și ca urmare nu s-au luat nici măsuri de recuperare, nerealizându-se venituri pentru bugetul asigurărilor pentru șomaj (AJOFM Gorj);
- ▶ diminuarea veniturilor bugetului asigurărilor sociale pentru șomaj, întrucât nu s-a stabilit, evidențiat, urmărit și încasat venituri cuvenite bugetului asigurărilor sociale pentru șomaj, sub formă de dobânzi aferente sumelor care trebuiau restituite de către angajatorii care au beneficiat de subvenție, scutiri, facilități sau ajutoare financiare și care nu au respectat condițiile de acordare (AJOFM: Cluj, Dâmbovița, Sălaj și AMOFM București).

Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern

La Agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă

- ▶ nu au fost implementate în totalitate standardele de management/control intern la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control managerial potrivit OMFP nr. 946/2005 pentru aprobarea codului controlului intern cuprinzând standardele, astfel:
 - la AJOFM Prahova, deși în anul 2011, controlul intern a fost proiectat de managementul instituției, acesta a funcționat defectuos, în timpul misiunii de audit constatându-se atât cazuri de nerespectare a prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice și plăților efectuate din bugetul asigurărilor pentru șomaj pentru cheltuieli salariale, lucrări de reparații curente și servicii de formare profesională, cât și în domeniul stabilirii și acordării indemnizațiilor de șomaj;
 - neimplementarea integrală a Codului controlului intern/managerial, în sensul că nu au fost elaborate standardele de control intern, registrul riscurilor este incomplet, procedurile elaborate pentru întreaga activitate nu au un cod de identificare al activității și nu sunt semnate pentru elaborare, verificare și aplicare, de fiecare salariat din cadrul structurilor entității, în funcție de responsabilitățile fiecăruia (AMOFM București, AJOFM Gorj, AJOFM Sălaj);
 - pentru activitățile din cadrul entității și în special, pentru operațiunile economice, instituția nu a elaborat proceduri operaționale de lucru scrise privind toate categoriile de operațiuni importante desfășurate de entitate aferent fiecărui compartiment din structură (AJOFM Timiș, AJOFM Vaslui);
- ▶ organizarea și exercitarea în mod necorespunzător a controlului efectuat de către Compartimentul de Control Măsuri Active din cadrul AJOFM Gorj;
- ▶ nu au fost respectate în totalitate prevederile Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern în sensul că nu s-a realizat planul de audit elaborat pentru anul 2011 (AJOFM Gorj, AJOFM Sălaj), iar unii auditori publici interni au fost implicați în îndeplinirea activității aferente aplicării Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, contrar prevederilor art. 22, alin.(3) din Legea nr. 672/2002 (AJOFM Galați);
- ▶ cadrul general al proiectelor de operațiuni supuse controlului financiar preventiv (CFP), nu este actualizat la zi funcție de modificările intervenite în legislația specifică domeniului auditat. Nu s-a procedat la delimitarea concretă a operațiunilor supuse vizei de control financiar preventiv (limita de competență) pe cele două persoane care acordă viza de control financiar preventiv; nu s-a procedat la stabilirea limitelor valorice pentru care sunt împuternicite persoanele să exercite CFP; nu au fost nominalizate, prin anexa la deciziile de exercitare a CFP, persoanele care certifică în privința realității, regularității și legalității documentele justificative prezentate la viză (AJOFM Gorj, AJOFM Timiș).

Calitatea gestiunii economico-financiare

La Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM)

- ▶ nu s-a restituit la buget la finele anului 2011 subvenția încasată necuvenit de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale.
În anul 2011, pentru echilibrarea bugetului asigurărilor pentru șomaj ANOFM a solicitat și încasat subvenții de la buget, fără a ține seama de faptul că în exercițiul financiar precedent (anul 2010) s-a înregistrat un excedent de 213.023 mii lei. În aceste condiții instituția era obligată să utilizeze excedentul existent și numai în completare să solicite subvenții de la buget. Contrar acestor reguli bugetare,

ANOFM a solicitat și subvenții și a dispus și de excedent pe parcursul anului 2011. Nici la închiderea exercițiului financiar al anului 2011, ANOFM nu a analizat situația existentă și nu a regularizat cu bugetul suma de 213.023 mii lei, astfel că această sumă era neutilizată, la data auditului financiar. Pentru nerestituirea la termen a subvenției, s-a calculat o dobândă legală pe care instituția o datorează, estimată la suma de 7.456 mii lei;

- ◆ începând cu anul 2009 ANOFM a externalizat administrarea și gestionarea bazelor de date a sistemului național de asigurări pentru șomaj pornind de la necesitatea dezvoltării și modernizării sistemului informatic național. Pentru aceasta, instituția a încheiat în anul 2008, cu un furnizor extern, un contract în sumă totală de 72.111 mii lei, cu un termen de finalizare 31.12.2013.

Contractul a fost considerat în mod nejustificat ca un contract de prestări de servicii deoarece a presupus dezvoltarea sistemului IT existent, inclusiv prin furnizarea de bunuri de natura activelor fixe corporale și necorporale și punerea în funcțiune a acestora. De asemeni în perioada 2009-2011, instituția a fundamentat în totalitate prin bugetul de venituri și cheltuieli finanțarea acestui contract numai de la categoria „*bunuri și servicii*”, în condițiile în care, în structura serviciilor/activităților solicitate furnizorului, au fost cuprinse elemente de natura investițiilor (dezvoltare software, realizarea unor aplicații noi).

De la intrarea în vigoare a contractului, în anul 2009 și până la data de 31.12.2011, ANOFM a primit facturi emise de furnizor în sumă totală de 41.278 mii lei, respectiv 57,2% din valoarea totală a acestuia. Din totalul acestor facturi primite, suma de 39.725 mii lei a fost înregistrată pe cheltuielile instituției. La data de 31.12.2011 nu erau înregistrate în contabilitate facturi în valoare de 1.553 mii lei deși acestea erau emise de furnizor. Auditul a identificat procese verbale de predare-primire prin care furnizorul a predat și ANOFM a primit bunuri de natura activelor corporale și necorporale în sumă estimată de 12.570 mii lei, existente în unitate, dar neînregistrate în patrimoniul instituției.

Până la finele anului 2011, ANOFM a plătit furnizorului suma totală de 36.002 mii lei, respectiv 49,92% din valoarea totală a contractului în totalitate de la titlul II „*Bunuri și servicii*” deși prin natura lor acestea reprezintă plăți pentru cheltuieli de investiții, care trebuiau fundamentate, aprobate și efectuate de la titlul VII „*Cheltuieli de capital*”. Se concluzionează astfel că din valoarea totală a contractului de 72.111 mii lei, până la data de 31.12.2011 s-a facturat suma de 41.278 mii lei, din care ANOFM a plătit suma totală de 36.002 mii lei. Până la finalizarea contractului (anul 2013) furnizorul mai are de facturat suma de 30.833 mii lei, iar ANOFM mai are de plătit suma totală de 36.109 mii lei.

- ◆ nu a fost monitorizat procesul investițional, nu s-a analizat lunar necesitatea menținerii unor credite bugetare definitive aprobate la categoria economică „*Cheltuieli de capital*” și nu s-a propus Ministerului Finanțelor Publice disponibilizarea creditelor bugetare neutilizate în sumă de 5.496 mii lei, până la sfârșitul exercițiului financiar;
- ◆ nu au fost analizate și nu au fost evidențiate conform prevederilor legale în vigoare procesele în curs de derulare, în sumă de 2.411 mii lei, în care ANOFM este parte intimată în instanță, procese din care pot rezulta ulterior obligații de plată în sarcina instituției;
- ◆ drepturile de șomaj neachitate beneficiarilor, în valoare totală estimată de 2.026 mii lei au fost restituite de către *Compania Națională Poșta Română SA* cu întârzieri cuprinse între 1 și 28 zile, fără a se calcula și percepe dobânzi penalizatoare de către agențiile teritoriale de șomaj;
- ◆ au fost alocate credite bugetare și au fost efectuate plăți în sumă totală de 205 mii lei, (*drepturi salariale pentru muncă neprestată, sume executate silit, spor de mobilitate și confidențialitate*) pentru punerea în aplicare a unor sentințe civile/decizii, rămase definitive și irevocabile pronunțate de către instanțele judecătorești, până la finele anului 2011, fără ca entitatea să dispună măsuri legale de analiză a cauzelor/persoanelor care au generat situațiile care au făcut obiectul acțiunilor în instanță, legalitatea plăților efectuate și dispunerea de măsuri pentru recuperarea sumelor plătite fără temei legal.
- ◆ nu au fost calculate, înregistrate și virate contribuțiile datorate bugetului fondului național unic de asigurări sociale de sănătate restante în sumă de 8.705 mii lei, reprezentând diferența de 1% (6,5% - 5,5%) aplicată asupra indemnizațiilor de șomaj plătite în perioada anterioară anului 2010 și accesoriile aferente, stabilite la solicitarea ANOFM, în urma măsurilor dispuse anterior de către Curtea de Conturi (*AJOFM Alba, AJOFM Cluj, AJOFM Mureș, AJOFM Olt, AJOFM Vâlcea, AJOFM Covasna, AJOFM Maramureș*);
- ◆ nu au fost declarate și virate contribuțiile pentru asigurările sociale de stat și contribuțiile pentru asigurările sociale de sănătate în sumă estimată de 1.165 mii lei, datorate pentru indemnizațiile de șomaj restante din lunile anterioare și plătite în luna curentă, perioada 2009-2010 (*AJOFM Galați*);
- ◆ nu au fost respectate, de către unii angajatori, obligațiile privind menținerea raporturilor de muncă încheiate cu absolvenți ai unor instituții de învățământ sau cu șomeri în vârstă de peste 45 de ani ori șomeri care sunt părinți unici susținători ai familiilor monoparentale, respectiv nu au fost respectate condițiile de acor-

dare a unor facilități, prejudiciindu-se astfel bugetul asigurărilor pentru șomaj cu suma estimată de 553 mii lei (AJOFM Sălaj, AJOFM Maramureș, AJOFM Galați, AJOFM Cluj și alte agenții teritoriale);

- ▶ s-au plătit nelegal indemnizații de șomaj, în sumă totală estimată de 438 mii lei, unor persoane, în condițiile în care, la data solicitării, acestea nu îndeplineau condițiile de acordare deoarece realizau venituri din salarii, din pensii, activități autorizate sau urmau o formă de învățământ. Agențiile județene de șomaj s-au limitat doar la soluționarea cererilor în baza declarațiilor, neverificând realitatea datelor din acestea (AJOFM Sălaj, AJOFM Cluj, AJOFM Olț și alte agenții județene);
- ▶ s-a plătit nelegal indemnizație de șomaj, în sumă totală estimată de 374 mii lei, unor persoane, în condițiile în care, acestea au realizat venituri din activități autorizate potrivit legii mai mari decât valoarea indicatorului social de referință, (care este 500 lei pentru perioada 2010-2011). Abaterea se datorează și nedeclarării/necomunicării de către beneficiarii de indemnizație că realizează venituri (AJOFM Prahova și alte agenții teritoriale);
- ▶ nu s-au respectat prevederile Legii nr. 174/2006, art. 2, alin. (7), referitoare la venitul lunar de completare acordat personalului disponibilizat prin concedieri colective din cadrul Regiei Naționale a Pădurilor – ROMSILVA, ca urmare a restituirii pădurilor către foștii proprietari, respectiv nu s-a scăzut din perioada prevăzută de lege pentru acordarea venitului lunar de completare, numărul de luni pentru care s-au acordat plăți compensatorii potrivit contractului colectiv de muncă (AJOFM Mureș, AJOFM Vâlcea);
- ▶ nerespectarea prevederilor legale referitoare la acordarea sumelor prevăzute de art. 74 din Legea nr. 76/2002 pentru persoanele care în perioada în care beneficiază de indemnizație de șomaj se încadrează, potrivit legii, într-o localitate situată la o distanță mai mare de 50 km de localitatea în care își au domiciliul. Astfel, persoanele care s-au angajat și prin urmare au beneficiat de prime de încadrare din bugetul asigurărilor pentru șomaj nu s-au conformat obligației de menținere a raporturilor de muncă pentru o perioadă mai mare de 12 luni, astfel încât, conform prevederilor legale aceștia trebuie să restituie integral sumele primite (AJOFM Alba, AJOFM Bihor, AJOFM Cluj, AJOFM Dâmbovița, AJOFM Mureș, AJOFM Maramureș);
- ▶ prin Compartimentul de control măsuri active, în perioada 2006-2011, nu s-au monitorizat corespunzător, după expirarea perioadei de un an, angajatorii ce au beneficiat de subvenții în condițiile art. 80 și art. 85 din *Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă*, în sensul menținerii de către angajatori a persoanelor angajate, de la data încheierii convenției cu agenția teritorială pentru ocuparea forței de muncă timp de 3 respectiv 2 ani. De asemenea, s-a constatat că după expirarea perioadei de un an, unii angajatori nu au mai fost verificați timp de 2-3 ani, unii până la deschiderea dosarului de insolvență (AJOFM Sălaj);
- ▶ organizarea necorespunzătoare a operațiunii de inventariere în conformitate cu prevederile *Ordinului nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii*, astfel: neefectuarea inventarierii anuale a tuturor elementelor de activ și pasiv a patrimoniului (AJOFM Bihor, AJOFM Prahova, AJOFM Vâlcea); creanțele nu au fost supuse verificării și confirmării pe baza extraselor soldurilor debitoare și creditoare analitic pe fiecare agent economic, ale conturilor de creanțe (AJOFM Gorj); emiterea deciziei de inventariere care nu cuprinde elementele minim obligatorii, necompletarea tuturor datelor în declarațiile scrise, luate înainte de începerea operațiunii de inventariere de la gestionarul răspunzător de gestiunea bunurilor (AJOFM Giurgiu, AJOFM Vâlcea);
- ▶ nu a fost reevaluat un imobil în valoare de 2.402 mii lei aflat în proprietatea publică a statului, care a fost primit în administrarea AJOFM Sibiu;
- ▶ nu au fost transferate dosarele beneficiarilor de primă de încadrare și primă de instalare care și-au stabilit domiciliul în alt județ, la agențiile județene pentru ocuparea forței de muncă în a cărei rază teritorială beneficiarii și-au stabilit noul domiciliu, ceea ce a condus la dificultăți în urmărirea respectării obligațiilor angajaților și angajatorilor ce decurg din acordarea drepturilor și în aplicarea măsurilor de executare silită pentru recuperarea eventualelor debite. S-a estimat o valoare a abaterii numai pentru dosarele beneficiarilor de prime de instalare netransferate, în sumă de 455 mii lei (AJOFM Gorj);
- ▶ nediminuarea cu 15% a drepturilor bănești prevăzute la art. 73^{A1} alin.(1) și alin. (2), din Legea nr. 76/2002, în conformitate cu prevederile art. 6, alin (1) din Legea nr. 118/30.06.2010 privind unele măsuri necesare în vederea restabilirii echilibrului bugetar (AJOFM Mureș).

Concluzii generale Urmare a acțiunilor de audit financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj desfășurate la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă și unitățile teritoriale, au fost constatate abateri și nereguli, determinate atât de încălcarea legislației specifice sistemului asigurărilor pentru șomaj cât și a legislației privind finanțele publice, proprietatea publică a statului, contabilitatea instituțiilor publice,

salarizarea, achizițiile publice și legislația din domeniul fiscal. Principalele cauze generatoare ale abaterilor constatate sunt:

- ◆ nerespectarea prevederilor legale cu privire la modul de evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului asigurărilor pentru șomaj;
- ◆ ANOFM nu s-a preocupat de monitorizarea activității agențiilor teritoriale de ocuparea forței de muncă cu privire la activitățile de încasare a unor sume datorate bugetului asigurărilor pentru șomaj (debitori), precum și a realizării măsurilor de executare silită prevăzute de lege, pentru a se asigura încasarea veniturilor cuvenite bugetului de șomaj;
- ◆ nerealizarea la termen a unor venituri cuvenite bugetului asigurărilor pentru șomaj din cauza nevirării de către agențiile teritoriale a unor drepturi neridicate, pentru care s-a prescris dreptul beneficiarilor de a fi solicitate;
- ◆ neîncasarea unor venituri la bugetul asigurărilor pentru șomaj, prin neconstituirea de depozite la termen pe seama disponibilităților existente la fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale;
- ◆ la nivelul agențiilor județene pentru ocuparea forței de muncă nu există un mod unitar de înregistrare a creanțelor de încasat la bugetul asigurărilor pentru șomaj provenite din contribuții datorate de angajat și angajator precum și majorări/penalități de întârziere;
- ◆ nerespectarea prevederilor legale și a procedurilor cu privire la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor;
- ◆ efectuarea de operațiuni economico-financiare fără să fie înregistrate în contabilitate la data efectuării lor;
- ◆ nerespectarea prevederilor legale referitoare la administrarea și gestionarea patrimoniului public și privat al statului, precum și a efectuării inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor;
- ◆ funcționarea defectuoasă a sistemului de control intern;
- ◆ nerespectarea legislației privind finanțele publice, reținându-se menținerea unor credite bugetare aprobate pentru cheltuieli de capital, care deși nu au fost utilizate până la finele anului, nici nu au fost disponibilizate, dar și neutilizarea pe parcursul anului 2011 a excedentului, din anul 2010, înainte de a solicita subvenții de la bugetul de stat;
- ◆ acordarea unor drepturi de natură salarială fără respectarea prevederilor legale;
- ◆ nerespectarea prevederilor legale în vigoare cu privire la constituirea și plata unor obligații către bugetele publice și alte cauze.

Recomandări

- ✓ *colaborarea cu Agenția Națională de Administrare Fiscală și unitățile teritoriale pentru identificarea și clarificarea veniturilor de încasat din anii precedenți;*
- ✓ *monitorizarea unităților teritoriale cu privire la înregistrarea în evidența contabilă a creanțelor de încasat la bugetul asigurărilor pentru șomaj, conform reglementărilor legale în vigoare, asigurându-se un cadru unitar de evidență, raportare și urmărire;*
- ✓ *implicarea ANOFM în analiza modului în care unitățile teritoriale sunt preocupate de atragerea la timp a veniturilor cuvenite bugetului asigurărilor pentru șomaj provenite din debitele existente, precum și modul în care respectă legislația în vigoare cu privire la executarea silită a persoanelor juridice/fizice care datorează sume bugetului asigurărilor pentru șomaj;*
- ✓ *gestionarea în condiții de eficiență a excedentului înregistrat la fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale;*
- ✓ *înregistrarea în contabilitate a creanțelor și datoriilor la momentul constatării drepturilor și obligațiilor, cu respectarea principiilor contabilității de angajamente și a independenței exercițiului;*
- ✓ *reanalizarea contractului privind dezvoltarea sistemului informatic național în sistemul asigurărilor pentru șomaj și punerea de acord a termenilor și condițiilor cuprinse în contract, cu natura economică a achizițiilor ce fac obiectul acestuia, precum și cu legislația în vigoare, aplicabilă instituțiilor publice;*
- ✓ *detalierea cheltuielilor de natura investițiilor pe liste separate, în vederea aprobării distincte a acestora, precum și fundamentarea și solicitarea creditelor bugetare, ținând cont de natura și conținutul economic al contractului;*
- ✓ *efectuarea corecțiilor ce se impun, urmare a evidențierii nelegale pe cheltuieli a achizițiilor efectuate până în prezent;*
- ✓ *evidențierea în contabilitate a tuturor bunurilor primite și puse în funcțiune;*
- ✓ *organizarea activității privind angajarea, lichidarea ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice conform normelor legale în vigoare;*
- ✓ *organizarea, implementarea și menținerea funcționalității sistemelor de management și control intern din*

cadrul entităților;

- ✓ efectuarea operațiunilor de inventariere cu respectarea tuturor prevederilor legale în vigoare;
- ✓ revizuirea prevederilor cuprinse în convenția încheiată cu Compania Națională Poșta Română SA pentru asigurarea utilizării eficiente a fondurilor publice;
- ✓ fundamentarea necesarului de surse de la bugetul de stat pentru acoperirea cheltuielilor ținând seama de excedentul anului precedent;
- ✓ fundamentarea necesarului de surse bugetare pentru cheltuieli de capital care să asigure finanțarea obiectivelor/lucrărilor de investiții/achiziții de active corporale și necorporale corelat cu necesitățile reale ale unităților teritoriale și ale ANOFM;
- ✓ analizarea tuturor cauzelor și împrejurărilor care au generat efectuarea de plăți nelegale în anul 2011 și stabilirea de măsuri conform prevederilor legale în vigoare care să conducă la recuperarea acestora și virarea la bugetul asigurărilor pentru șomaj;
- ✓ întărirea rolului controlului intern.

Măsuri operative la nivelul ANOFM

Măsurile luate de către entitatea verificată în timpul auditului:

- ▶ conducerea Direcției Gestione Buget și Asigurări pentru Șomaj a ANOFM, a verificat situația debitorilor din perioada 2003-2011, precum și evidența analitică a acestora, la AJOFM Teleorman;
- ▶ a înregistrat în evidența financiar-contabilă dobânda legală aferentă drepturilor neridicate la termen și nevirate la buget, a virat la buget drepturile prescise și dobânda aferentă acestora și a încasat o parte din dobânda legală de la persoanele responsabile;
- ▶ a înregistrat facturile emise în anul 2011 aferente sistemului informatic neînregistrate în evidența contabilă;
- ▶ a calculat foloase nerealizate, pentru nerestituirea de către prestator, Compania Națională Poșta Română SA, la termenul prevăzut în convenție a drepturilor neachitate de șomaj și a înregistrat sumele în evidența financiar-contabilă.

Măsuri operative la nivelul agențiilor teritoriale de șomaj

- ▶ a fost înregistrată în evidența contabilă suma de 59 mii lei, reprezentând prejudicii constatate, la AJOFM Gorj;
- ▶ s-au înregistrat în evidența contabilă debitele aferente plăților nelegale, reprezentând indemnizație de șomaj plătită pentru persoane care în același timp realizau venituri din pensii, venituri din activități autorizate potrivit legii, venituri din salarii și alte categorii de plăți nelegale la AJOFM Dâmbovița;
- ▶ au fost emise decizii de recuperare a sumelor plătite în mod nelegal de la cele 13 persoane disponibilizate prin concedieri colective, care au beneficiat de venit lunar în completare, acordat nelegal la AJOFM Mureș.

OPINIA DE AUDIT: Opinie adversă

Având în vedere concluziile rezultate din misiunile de audit financiar, în opinia auditorilor publici externi situațiile financiare pe anul 2011 ale bugetului asigurărilor pentru șomaj, nu oferă o imagine fidelă și reală sub toate aspectele semnificative a activelor, poziției financiare, precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial, astfel că auditorii publici externi au exprimat o **opinie de audit adversă**.

Toate aceste constatări au avut drept consecință neemiterea certificatului de conformitate pentru contul de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj la nivelul Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă pe anul 2011.

2.5.2. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate pe anul 2011

Scurtă prezentare Casa Națională de Asigurări de Sănătate (CNAS) este instituția publică autonomă, de interes național, cu personalitate juridică, care administrează și gestionează sistemul de asigurări sociale de sănătate în vederea aplicării politicilor și programelor Guvernului în domeniul sanitar.

Casa Națională de Asigurări de Sănătate are în subordine, în temeiul Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare, următoarele instituții:

- Casele de asigurări de sănătate județene;
- Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București;
- Casa de Asigurări de Sănătate a Apărării, Ordinii Publice, Siguranței Naționale și Autorității Judecătorești;
- Casa de Asigurări de Sănătate a Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului.

Misiunea de audit financiar asupra contului anual de execuție a bugetului fondului unic de asigurări sociale de sănătate pe anul 2011, s-a desfășurat la Casa Națională de Asigurări Sociale de Sănătate și la un număr de 24 case județene de asigurări de sănătate.

Execuția Veniturilor - Contul de execuție pentru venituri al bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate întocmit la data de 31.12.2011, se prezintă astfel:

- milioane lei -

Denumire indicator	Prevederi bugetare definitive	Drepturi totale constatate	Venituri încasate	Grad de realizare față de buget	Grad de realizare față de drepturile de încasat (%)
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
VENITURI TOTALE	18.008,8	24.568,1	17.820,9	98,96%	72,54
Venituri curente, din care:	14.578,2	21.691,3	15.004,3	102,92%	69,17
1. Contribuții de asigurări de sănătate	14.519,2	21.615,8	14.932,8	102,85%	69,08
Contribuțiile angajatorilor	6.644,6	10.454,6	6.635,7	99,86%	63,47
Contribuțiile asiguraților	7.874,6	11.161,2	8.297,1	105,36%	74,34
2. Venituri nefiscale	59,0	75,5	71,5	121,30%	94,73
Subvenții, din care:	3.401,4	2.872,9	2.812,7	82,69%	97,91
1. Subvenții de la bugetul de stat	2.762,4	2.172,2	2.178,1	78,85%	100,3
2. Subvenții de la alte administrații	639,0	700,7	634,6	99,31%	90,57
Sume primite de la UE	29,2	3,9	3,9	13,48%	100

Veniturile realizate în anul 2011 au fost în valoare de 17.820,9 milioane lei și reprezintă 98,96% față de prevederile aprobate. Media lunară a încasărilor în anul 2011 a fost de 1.485,1 milioane lei, însă, gradul de realizare a veniturilor Fondului național unic de asigurări de sănătate este în realitate de doar 72,54% față de totalul drepturilor constatate în anul 2011 și în perioada anterioară, venituri cuvenite acestui fond.

Din cele prezentate în tabelul de mai sus, rezultă faptul că, *la fundamentarea bugetului FNUASS pentru anul 2011 nu au fost avute în vedere toate veniturile cuvenite acestui fond, prevederile bugetare definitive, în sumă de 18.008,8 milioane lei, fiind cu 6.559,3 milioane lei mai mici decât totalul drepturilor constatate, în sumă de 24.568,1 milioane lei.*

Din totalul veniturilor încasate, ponderea cea mai mare o au veniturile curente în valoare de 15.004,3 milioane lei, respectiv 84,19%. La acest indicator sunt cuprinse contribuțiile angajatorilor și contribuțiile angajaților, în sumă de 6.635,7 milioane lei și respectiv 8.297,1 milioane lei și venituri nefiscale în sumă de 71,5 milioane lei. Gradul de colectare al acestor contribuții de asigurări de sănătate este de 69,08%, respectiv veniturile din contribuțiile angajatorilor -63,47% și veniturile din contribuțiile angajaților -74,34%.

Însă, conform dispozițiilor OUG nr. 86/2003 privind reglementarea unor măsuri în materie financiar fiscală aprobată prin Legea nr. 609/2003 cu modificările și completările ulterioare, colectarea contribuțiilor persoanelor juridice și fizice care au calitatea de angajator, precum și cele ale persoanelor fizice care au calitatea de salariați se face de către Agenția Națională de Administrare Fiscală, prin organele fiscale teritoriale, într-un cont unic, deschis Casei Naționale de Asigurări de Sănătate.

Doar colectarea contribuțiilor de la persoanele fizice, altele decât cele pe care le colectează Agenția Națională de Administrare Fiscală, se face prin casele de asigurări de sănătate județene și a Municipiului București, conform dispozițiilor legale.

Situația veniturilor din contribuții pentru asigurări de sănătate colectate de Agenția Națională de Administrare Fiscală, Casa Națională de Asigurări de Sănătate prin casele de asigurări de sănătate județene, precum și prin alte instituții publice, se prezintă astfel:

Denumire indicator	Prevederi bugetare definitive	Drepturi totale constatate	Drepturi constatate din anii precedenți	Drepturi constatate în anul curent	Încasări în anul 2011	Grad de realizare a veniturilor (%)	Stingeri pe alte căi decât încasări	Drepturi constatate, rămase de încasat la 31.12.2011
0	1	2	3	4	5	6	7	8
VENITURI TOTALE, din care:	18.008,8	24.568,1	6.001,1	18.567,0	17.820,9	72,54	97,7	6.649,5
Venituri din contribuții, din care:	14.519,2	21.615,8	5.947,0	15.668,8	14.932,7	69,08	97,4	6.585,7
Contribuții pentru asigurări de sănătate colectate de ANAF	11.523,0	17.931,4	5.476,5	12.454,9	11.893,0	66,32	106,3	5.932,2
Contribuții pentru asigurări de sănătate colectate de CNAS	289,6	795,5	297,2	498,3	369,8	46,49	1,5	424,2
Venituri încasate în urma valorificării creanțelor de către AVAS	0	0	0	0	0	0	0	0
Contribuții pentru concedii medicale și indemnizații colectate cf. OUG nr. 158/2005	1.036,1	1.007,5	74,5	933,0	896,4	88,97	- 10,1	121,2
Contribuții datorate de persoanele aflate în șomaj	79,3	158,2	87,9	70,3	66,6	42,14	0,6	90,9
Contribuții datorate de pensionari	1.591,2	1.723,2	10,9	1.712,3	1.706,9	99,06	-0,9	17,2
Alte venituri	3.489,6	2.952,3	54,1	2.898,2	2.888,2	97,8	0,3	63,8

Față de drepturile totale de creanță ale Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate în valoare de 24.568,1 milioane lei, veniturile încasate în anul 2011 au fost în valoare de 17.820,9 milioane lei (grad de colectare de 72,54%), iar la data de 31.12.2011 au rămas neîncasate venituri în valoare de 6.649,5 milioane lei.

Din totalul drepturilor de creanță ale Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, 72,99% din aceste venituri, respectiv suma de 17.931,4 milioane lei, trebuiau încasate de către Agenția Națională de Administrare Fiscală. În anul 2011 Agenția Națională de Administrare Fiscală a încasat suma de 11.893 milioane lei realizând un grad de colectare a veniturilor din contribuții de asigurări de sănătate de doar 66,32%. Veniturile de această natură neîncasate de Agenția Națională de Administrare Fiscală la sfârșitul anului 2011 sunt în valoare de 5.932,2 milioane lei, în creștere cu 462,3 milioane lei față de sfârșitul anului 2010. Veniturile Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate neîncasate de către Agenția Națională de Administrare Fiscală reprezintă 89,21% din totalul veniturilor neîncasate la acest fond (6.649,5 milioane lei).

Din totalul drepturilor de creanță ale Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, 3,24% din aceste venituri, respectiv suma de 795,5 milioane lei, trebuiau încasate de către Casa Națională de Asigurări de Sănătate. În anul 2011 Casa Națională de Asigurări de Sănătate a încasat suma de 369,8 milioane lei, realizând un grad de colectare al veniturilor din contribuții de asigurări de sănătate de doar 46,49%. Veniturile neîncasate de Casa Națională de Asigurări de Sănătate la sfârșitul anului 2011, evidențiate în situațiile financiare, sunt în valoare de 424,2 milioane lei, în creștere cu 126,8 milioane lei față de sfârșitul anului 2010.

Veniturile din contribuții pentru concedii și indemnizații datorate de asigurați în baza cărora se fac plățile pentru concedii medicale, au fost în sumă de 896,4 milioane lei, ceea ce reprezintă 5,03% din totalul veniturilor.

Celelalte venituri din contribuții datorate de persoanele aflate în șomaj, pensionari, dețin o pondere mică în totalul veniturilor Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate.

Veniturile nefiscale în sumă de 75,5 milioane lei, reprezintă 0,4% din veniturile totale și au fost constituite din:

- virări la bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate potrivit prevederilor art. 38 din Legea nr. 286/2010 a bugetului de stat pentru anul 2011 în sumă de 43,5 milioane lei;
- taxă de evaluare încasată în contul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate de la furnizorii de servicii medicale conform prevederilor Legii 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare, în sumă de 21,2 milioane lei;
- dobânzi calculate de Trezorerie pentru excedentul la Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate, în sumă de 0,093 milioane lei;
- alte venituri în sumă de 10,7 milioane lei.

Subvențiile încasate la Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate sunt în sumă de 2.812,7 milioane lei, din care:

- subvenții de la bugetul de stat, în sumă de 2.178,1 milioane lei, reprezentând contribuții de asigurări de sănătate pentru pensionari, șomeri, persoane care execută o pedeapsă privativă de libertate sau arest preventiv;
- subvenții de la alte administrații, în sumă de 634,6 milioane lei, reprezentând sume alocate din veniturile proprii ale Ministerului Sănătății.

Situația încasărilor la Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate în anul 2011 față de anul 2010 se prezintă astfel:

- milioane lei -

Indicatori	2010	2011	%
0	1	2	3
Venituri totale, din care:	17.258,7	17.820,9	103,26
Contribuții de asigurări de sănătate	13.153,5	14.932,7	113,53
Venituri nefiscale	7,5	75,5	1006,60
Total subvenții, din care:	4.097,7	2.812,7	68,64
- Subvenții de la bugetul de stat	3.617,4	2.178,1	60,21
- Subvenții de la alte administrații	480,3	634,6	132,12

Din datele înscrise în tabelul de mai sus rezultă că, deși față de anul 2010 veniturile totale încasate în anul 2011 au crescut cu 3,26%, de la 17.258,7 milioane lei la 17.820,9 milioane lei, această creștere a veniturilor încasate la Fondul național de asigurări sociale de sănătate a fost determinată, în principal, de creșterea de la 7,5 milioane lei la 75,5 milioane lei a veniturilor nefiscale. Creșterea veniturilor nefiscale a fost determinată de prevederile art. 38 din Legea 286/2010 a bugetului de stat pentru anul 2011, la această sursă fiind raportate sumele încasate de CNAS, aferente drepturilor bănești acordate personalului din cadrul instituțiilor publice finanțate integral din bugetul FNUASS, din fondurile constituite în temeiul OG nr. 92/2003 și OG nr. 29/2004 (stimulente).

De asemenea încasările din contribuții de asigurări de sănătate au crescut cu 1.779,2 milioane lei, de la 13.153,5 milioane lei la 14.932,7 milioane lei, respectiv cu 13,53%. În același timp, soldul creanțelor neîncasate la Fondul național de asigurări sociale de sănătate la 31.12.2011, respectiv drepturile constatate rămase de încasat, a fost în sumă de 6.585,7 milioane lei, în creștere cu 609 milioane lei (10,2%) față de finele anului anterior, când a fost în valoare de 5.975,9 milioane lei, ceea ce arată că măsurile luate pentru colectarea veniturilor fondului nu au fost suficiente.

Realizarea doar în proporție de 72,54% a veniturilor Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate a avut, în principal, următoarele cauze:

- gradul de colectare de către Agenția Națională de Administrare Fiscală a veniturilor din contribuții de asigurări de sănătate de doar 66,32%. *Veniturile neîncasate de Agenția Națională de Administrare Fiscală la sfârșitul anului 2011 sunt în valoare de 5.932,2 milioane lei, în creștere cu 462,3 milioane lei față de sfârșitul anului 2010;*
- gradul de colectare de către Casa Națională de Asigurări de Sănătate a veniturilor din contribuții de asigurări de sănătate de doar 46,49%. *Veniturile neîncasate de Casa Națională de Asigurări de Sănătate la sfârșitul anului 2011 sunt în valoare de 424,2 milioane lei, în creștere cu 126,9 milioane lei față de sfârșitul anului 2010.*

Execuția Cheltuielilor - Contul de execuție pentru cheltuieli al bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate întocmit la data de 31.12.2011, se prezintă astfel:

- milioane lei -

Denumirea indicatorilor	Credite de angajament	Credite bugetare definitive	TOTAL Angajamente legale	din care:		Plăți efectuate	Angajamente legale de plătit	Cheltuieli efective
				Sold la începutul anului	Angajamente curente			
0	1	2	3	4	6	7	8	9
CHELTUIELI - TOTAL	18.689,7	18.008,8	23.750,5	4.581,6	19.168,8	17.820,9	5.929,6	19.006,3
1. Cheltuieli curente	18.573,7	17.892,7	23.652,8	4.581,6	19.071,1	17.723,2	5.929,6	18.929,0
Cheltuieli de personal	0	128,2	123,4	0	123,4	123,4	0	126,0
Bunuri și servicii	18.530,7	16.677,2	22.479,8	4.581,5	17.898,3	16.552,3	5.927,5	17.759,8
Dobânzi	0	8,3	7,8	0	7,8	7,8	0	7,8
Proiecte cu fonduri UE	43,0	43,0	6,3	0	6,3	4,3	2,0	4,3
Asistență socială	0	1.036,0	1.035,3	0,1	1.035,2	1.035,3	0	1.031,1
2. Cheltuieli de capital	116,0	116,0	114,1	0	114,1	114,1	0	77,3
3. Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	0	0	- 16,4	0	- 16,4	- 16,4	0	0
A. Sănătate	18.689,7	16.972,7	22.715,3	4.581,5	18.133,7	16.785,7	5.929,5	17.975,2
B. Cheltuieli pentru asigurări și asistență socială	0	1.036,1	1.035,3	0,1	1.035,2	1.035,3		1.031,1

Potrivit contului de execuție pentru cheltuieli al bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate în anul 2011, rezultă următoarele:

Angajamentele legale, din care cea mai mare pondere o dețin obligațiile asumate față de furnizorii de servicii medicale, prin contractele încheiate de aceștia cu casele de asigurări de sănătate teritoriale, evidențiate la sfârșitul anului 2011 au fost în valoare totală de 23.750,5 milioane lei, din care 4.581,6 milioane lei reprezintă obligații din anii precedenți. Deși creditele bugetare aprobate definitiv pentru anul 2011 au fost de 18.008,8 milioane lei, s-au efectuat angajamente legale peste nivelul acestora, în valoare totală de 19.168,8 milioane lei, cu 1.160 milioane lei mai mari. Acest lucru a condus la creșterea angajamentelor legale rămase de plătit în sumă de 5.929,6 milioane lei, la sfârșitul anului 2011 față de anul precedent cu 1.425,6 milioane lei.

Creditele bugetare definitiv aprobate pentru finanțarea cheltuielilor cu bunuri și servicii, în valoare de 16.677,2 milioane lei, sunt cu 1.853,5 milioane lei mai mici decât creditele de angajament aprobate pentru bunuri și servicii, în valoare de 18.530,7 milioane lei. Cea mai mare pondere din aceste cheltuieli o dețin cheltuielile cu medicamentele și serviciile medicale decontate de Casa Națională de Asigurări de Sănătate furnizorilor de servicii medicale. Aprobarea de credite de angajament peste nivelul creditelor bugetare, în condițiile existenței la data de 01.01.2011 a unor datorii în valoare de 4.581,5 milioane lei față de furnizorii de servicii medicale, nu numai că nu a făcut posibilă achitarea restanțelor față de aceștia, dar este și una din cauzele care au condus la majorarea lor la 5.927,5 milioane lei la sfârșitul anului 2011.

Din totalul creditelor bugetare definitiv aprobate, în sumă de 18.008,8 milioane lei, s-au efectuat plăți în sumă de 17.820,9 milioane lei (98,96%) pentru finanțarea:

- cheltuielilor curente în valoare de 17.723,2 milioane lei, din care: cheltuieli de personal – 123,4 milioane lei, cheltuieli cu bunuri și servicii – 16.552,3 milioane lei, cheltuieli cu dobânzi – 7,8 milioane lei, cheltuieli cu asistența socială – 1.035,3 milioane lei, proiecte fonduri UE – 4,3 milioane lei;
- cheltuielilor de capital în valoare de 114,1 milioane lei.

Creditele bugetare definitiv aprobate, în sumă de 18.008,8 milioane lei, au fost repartizate astfel:

- pentru finanțarea cheltuielilor în domeniul sănătății au fost alocate credite bugetare în valoare de 16.972,7 milioane lei;
- pentru finanțarea cheltuielilor pentru asigurări și asistență socială au fost alocate credite bugetare în valoare de 1.036,1 milioane lei.

Cheltuielile efective înregistrate în anul 2011 sunt în valoare de 19.006,3 milioane lei, din care:

- cheltuieli în domeniul sănătății 17.975,2 milioane lei;
- cheltuieli pentru asigurări și asistență socială 1.031,1 milioane lei.

Încasările realizate au fost la nivelul plăților efectuate, în sumă de 17.820,9 milioane lei, înregistrându-se excedent zero.

Cheltuielile pentru sănătate – structura pe sănătate se prezintă astfel:

- milioane lei -

Denumirea indicatorilor	Credite de angajament	Credite bugetare definitive	Angajamente legale TOTAL	din care:		Plăți efectuate	Angajamente legale de plătit	Cheltuieli efective
				Sold la începutul anului	Angajamente curente			
0	1	2	3	4	6	7	8	9
A. Sănătate	18.689,7	16.972,7	22.715,3	4.581,5	18.133,8	16.785,7	5.929,6	17.975,2
1.Administrația centrală	153,9	198,3	158,9	0,7	158,3	156,5	2,4	110,6
2.Servicii publice descentralizate	5,1	152,1	147,2	0	147,2	147,5	-0,3	159,0
3.Produse farmaceutice, materiale sanitare specifice și dispozitive medicale	8.912,3	7.004,0	12.125,5	3.889,4	8.236,1	6.879,6	5.245,9	8.112,9
4.Servicii medicale în ambulatoriu	1.856,7	1.856,6	1.940,4	88,6	1.851,8	1.852,4	88,0	1.847,5
5.Servicii de urgență prespitalicești și transport sanitar	649,1	649,1	676,6	29,3	647,3	648,6	28	643,7
6.Servicii medicale în unități sanitare cu paturi	7.068,8	7.068,8	7.621,8	571,2	7.050,7	7.058,8	563,1	7.057,8
7.Îngrijiri medicale la domiciliu	31,1	31,1	32,7	2,4	30,3	30,3	2,3	30,9
8.Prestații medicale acordate în baza documentelor internaționale	12,7	12,7	12,1	0	12,1	12,1	0	12,7

Din analiza datelor înscrise în contul de execuție al Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate la partea de cheltuieli, rezultă următoarele:

- cheltuielile realizate la capitolul sănătate în anul 2011 sunt în sumă de 17.975,2 milioane lei, iar plățile efectuate sunt în valoare de 16.785,7 milioane lei.
- cheltuielile pentru materiale și prestări servicii cu caracter medical sunt în valoare de 17.705,6 milioane lei, iar plățile efectuate sunt în valoare de 16.481,7 milioane lei.
- plățile efectuate în anul 2011 reprezintă 98,90% din totalul creditelor bugetare ale anului 2011. Plățile cu destinația „Produse farmaceutice, materiale sanitare specifice și dispozitive medicale”, au reprezentat numai 98,22% din creditele bugetare aprobate. În cadrul acestora, la medicamente pentru boli cronice cu risc crescut, utilizate în programele naționale cu scop curativ, gradul de utilizare al creditelor bugetare aprobate au fost de 96,45%.

Fondurile alocate în anul 2011 pentru materiale și prestări de servicii cu caracter medical au fost în sumă de 16.622,3 milioane lei, din care s-au efectuat plăți în sumă de 16.481,7 milioane lei, reprezentând 99,15% din prevederile aprobate.

Misiunea de audit financiar a relevat unele **abateri**, prezentate succesiv, în cadrul următoarelor obiective de verificare:

Elaborarea și fundamentarea proiectului de buget propriu, precum și autorizarea, legalitatea și necesitatea modificărilor aduse prevederilor inițiale ale bugetelor publice

La nivelul Casei Naționale de Asigurări Sociale de Sănătate

- ◆ nerepartizarea de către Casa Națională de Asigurări de Sănătate a veniturilor previzionate a se încasa de la asigurați și angajatori, către CASAOPSNAJ și CASMTCT, în sumă de 1.296.421 mii lei.

La nivelul caselor de asigurări de sănătate județene și al unităților sanitare

- ◆ nefundamentarea bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 2011 la Titlul „Cheltuieli de personal”, la nivelul drepturilor de personal și a contribuțiilor aferente estimate în funcție de statul de personal și a legislației specifice, în sumă de 593 mii lei (CASAOPSNAJ, CASMTCT);
- ◆ nefundamentarea indicatorului „Venituri curente” la nivelul contribuțiilor datorate de persoane juridice sau fizice care angajează personal salariat, precum și contribuțiile datorate de persoanele care au calitatea de angajat, în sumă de 1.296.421 mii lei (CASAOPSNAJ, CASMTCT);

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

La nivelul Casei Naționale de Asigurări Sociale de Sănătate

- ◆ suma de 110.021 mii lei, reprezentând contravaloare „servicii și produse suplimentare necesare adaptării soluției informatice a sistemului informatic unic integrat (SIUI) pentru CASAOPSNAJ la cerințele tehnice și de securitate a datelor, specifice activității acesteia, în cadrul SIUI al CNAS” a fost înregistrată în mod eronat în evidența contabilă respectiv, nu a fost înregistrată în contul „Investiții în curs”, până la punerea în funcțiune a investiției (24.01.2012) și apoi majorată valoarea mijlocului fix „sistem informatic unic integrat” - SIUI, cu această sumă;
- ◆ din auditarea modului de înregistrare în patrimoniu a obiectivului de investiții „Sistem informatic unic integrat” achiziționat de CNAS în baza Contractului nr. ET/3223/2002 încheiat cu Compaq Computer BDG GmbH (ulterior HP România SRL), în valoare totală de 212.785,7 mii lei, a rezultat că acesta a fost înregistrat în mod eronat pe elemente componente și nu ca un singur mijloc fix care funcționează ca un tot unitar și îndeplinește în mod independent, în totalitate, o funcție distinctă, precum și a obiectivului de investiții „Actualizare tehnologică a SIUI” achiziționat de CNAS în baza Actului Adițional nr. 16/19.07.2010 la Contractul nr. ET/3223/2002, în valoare totală de 201.485 mii lei.

La nivelul caselor de asigurări de sănătate județene și al unităților sanitare

- ◆ înregistrarea contabilă eronată a contravalorii bunurilor și serviciilor care formează „Adaptarea soluției informatice” SIUI, în sumă de 110.021 mii lei (CASAOPSNAJ);
- ◆ neînregistrarea în evidența contabilă a contravalorii creanțelor și a debitorilor din servicii medicale acordate în caz de agresiune sau accidente rutiere, pentru perioada 2009-2011, în sumă de 1.837 mii lei (CASJ Covasna, Tulcea, Sălaj, Spitalul Municipal Orșova);
- ◆ înregistrări contabile eronate în conturile „Rezerve din reevaluare”, „Amortizare”, „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului”, „Asistență socială”, ceea ce a condus la denaturarea situațiilor financiare, cu suma de 2.251 mii lei (CASJ Vaslui și Galați);
- ◆ neînregistrarea și neraportarea în situațiile financiare anuale a bunurilor sechestrate, în sumă de 967 mii lei (CAS Galați);
- ◆ neînregistrarea în evidența contabilă a terenurilor și clădirilor primite în administrare, în sumă de 406 mii lei (Spitalul Orășenesc Panciu);
- ◆ existența unor creanțe de încasat în conturile sintetice, fără corespondență în cadrul evidenței analitice, în sumă de 171 mii lei (CASJ Maramureș și Vaslui);
- ◆ nefacturarea și neînregistrarea serviciilor medicale care depășesc valoarea de contract încheiată cu casele de asigurări de sănătate județene, în sumă de 12.161 mii lei (Spitalul Municipal Orșova, Spitalul Orășenesc Baia de Aramă);
- ◆ neorganizarea și neconducerea evidenței contabile a serviciilor medicale efectuate peste cele contractate, facturate de prestatorii de servicii medicale, în sumă 26.383 mii lei (CJAS Sibiu);
- ◆ nerespectarea prevederilor legale în ceea ce privește inventarierea și reevaluarea bunurilor deținute de entitate, în sumă de 3.150 mii lei (CASJ Hunedoara);
- ◆ neconcordanța soldului creanțelor bugetului FNUASS și a obligațiilor către furnizori, între sumele raportate prin contul de execuție, bilanță de verificare și bilanț, în sumă de 2.464 mii lei (CASJ Covasna; Sălaj).

Modul de stabilire și urmărire a încasării veniturilor bugetului de stat, în cuantum și la termenele stabilite de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora

La nivelul Casei Naționale de Asigurări Sociale de Sănătate

- ◆ nemonitorizarea activității caselor de asigurări de sănătate județene cu privire la evidențierea, urmărirea și colectarea veniturilor Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate în cuantum și la termenele legale, astfel că în anul 2011, nu au fost înregistrate, urmărite și încasate venituri, în sumă totală de 346 mii lei, reprezentând contribuții datorate la acest fond de persoanele fizice, altele decât

cele pentru care colectarea veniturilor se face de ANAF;

- ◆ necalcularea, neurmărirea și neîncasarea penalizărilor aferente punerii cu întârziere în funcțiune a sistemului informatic unic integrat, în sumă estimată de 7.847 mii lei.
- ◆ nestabilirea, neevidențierea și neîncasarea contribuțiilor pentru asigurări sociale de sănătate, datorate de persoane fizice care au realizat venituri altele decât cele colectate de ANAF, în sumă de 6.107 mii lei (CASAOPSNAJ, CAS: Galați, Ialomița, Sălaj);
- ◆ nerecuperarea debitelor reprezentând servicii prestate de unitățile sanitare pentru persoanele care au suferit vătămări corporale și neregularizarea la sfârșitul anului a serviciilor medicale acordate pe baza indicatorului tarif pe caz rezolvat, în sumă de 969 mii lei (CASJ: Caraș-Severin, Dâmbovița, Spitalul Județean de Urgență Zalău, Spitalul Orășenesc „Prof. Dr. Ioan Pușcaș Șimleu Silvaniei”, Spitalul Județean de Urgență Târgoviște);
- ◆ neaplicarea tuturor etapelor de executare silită pentru debitorii din contribuții de asigurări sociale de sănătate, în sumă de 14.557 mii lei (CASAOPSNAJ, CASMTCT, CASJ: Bistrița-Năsăud, Ilfov, Neamț, Vaslui);
- ◆ neînceperea executării silite pentru persoanele care datorează contribuții către FNUASS și neînscrierea în titlurile de creanță a tuturor elementelor pentru fiecare perioadă de impozitare, în sumă de 3.321 mii lei (CASJ: Botoșani, Covasna, Vâlcea);
- ◆ nedeclararea veniturilor obținute de alte persoane fizice, decât cele pentru care colectarea o face ANAF, în sumă de 120 mii lei (CASJ Caraș-Severin);
- ◆ neurmărirea contribuabililor care au declarat venituri impozabile la ANAF, în sensul stabilirii de către casele de asigurări de sănătate județene a obligațiilor de plată concomitent cu emiterea deciziilor de impunere, în sumă 1.880 mii lei (CASJ Maramureș și Vaslui);
- ◆ nestabilirea sau stabilirea incorectă a contribuțiilor pentru persoane care desfășoară activități independente și persoane care realizează venituri din alte activități, în sumă de 2.181 mii lei (CASJ: Bistrița-Năsăud și Dâmbovița);
- ◆ neînregistrarea în evidența contabilă a creanțelor, neluarea măsurilor de clarificare a acestora și a urmării încasării lor, în sumă de 78.370 mii lei (CASMB).

La nivelul caselor de asigurări de sănătate județene și al unităților sanitare

Calitatea gestiunii economico-financiare

La nivelul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate

- ◆ nemonitorizarea și necontrolarea modului de aplicare a dispozițiilor legale referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor cu bunuri și servicii în cadrul contractelor încheiate de casele de asigurări de sănătate cu furnizorii de servicii medicale și produse farmaceutice, în sumă totală de 2.650 mii lei;
- ◆ nediminuarea valorii Contractului nr. ET/3223/2002, cu valoarea taxelor de redevență, respectiv cu suma estimată de 25.985 mii lei (7.023.000 euro), având în vedere schimbarea furnizorului inițial – persoană juridică nerezidentă urmare preluării obligațiilor contractuale de către un furnizor cu sediul în România – persoană rezidentă;
- ◆ nediminuarea valorii contractului cu livrabilele aferente CASAOPSNAJ și a 42 de oficii de asigurări de sănătate (OAS), creându-se un prejudiciu estimat, în sumă de 3.388 mii lei (943.766,67 euro), reprezentând servicii de operare aferente CASAOPSNAJ, achitate nelegal de CNAS în perioada 3.11.2008-31.12.2011 și servicii de operare aferente celor 42 de OAS-uri, achitate de CNAS în perioada 3.11.2008-30.09.2012;
- ◆ neînscrierea în *Procesul-verbal de inventariere* a propunerilor de scoatere din uz a obiectelor de inventar și de casare a unor stocuri, în sumă de 471 mii lei;
- ◆ încheierea de către CNAS în condiții dezavantajoase a Contractului nr. ET/3223/2002 pentru realizarea SIUI, fără respectarea prevederilor din HG nr. 897/1999 *privind realizarea unui parteneriat pentru proiectarea, construirea și operarea unui sistem informatic unic integrat al asigurărilor de sănătate din România* și ale cerințelor din documentația de licitație, în sumă de 390.788 mii lei.
- ◆ urmare verificării derulării contractului de realizare a Sistemului Informatic Unic Integrat, s-a constatat nerespectarea prevederilor legale în ceea ce privește achizițiile publice, astfel:
 - încheierea Actului Adițional nr. 1 – la Contractul nr. ET/3223/2002, în valoare de 13.503 mii lei (3.669.432,5 euro), având ca obiect achiziția sistemului informatic ERP (Enterprise Resource Planning – Planificarea resurselor întreprinderii);
 - neîntocmirea documentelor „notă de comandă suplimentară” și „notă de renunțare” în cazul achizițiilor suplimentare de bunuri și servicii sau renunțării la acestea;
 - încheierea Actelor Adiționale nr. 4/2005, nr. 5/2006 și nr. 6/2006, fără întocmirea documentelor

legale, precum și achiziția unor livrabile necuprinse în cerințele caietului de sarcini, în sumă estimată 4.979 mii lei;

- prin Actele Adiționale nr. 11/23.11.2007 și nr. 13/2008 la contractul nr. ET/3223/2002 au fost eliminate livrabile în sumă de 60.885 mii lei (16.766.128 euro), fără întocmirea documentelor prevăzute de OMF/MLPAT nr. 784/34/N/1998, achiziționându-se de aceeași sumă livrabile necuprinse în cerințele caietului de sarcini întocmit pentru achiziția SIUI și fără documente legale;
- nereducerea valorii Contractului nr. ET/3223/2002 cu suma de 13.686 mii lei (3.250.791 euro) aferentă livrabilelor eliminate din faza de operare (OPERATE) a sistemului, prin Actul Adițional nr. 14/06.08.2009, realocându-se această sumă pentru achiziția serviciilor de asistență tehnică, fără aplicarea procedurilor de achiziție publică;
- încheierea Actului Adițional nr. 16/16.07.2010 la Contractul nr. ET/3223/2002, prin care au fost angajate cheltuieli bugetare, în sumă de 162.121 mii lei (38.056.607 euro) pentru „Actualizare tehnologică a SIUI”, fără aplicarea procedurilor legale în domeniul achizițiilor publice.

La casele de asigurări de sănătate județene și al unităților sanitare

- ◆ nerecuperarea de la debitori a sumelor reprezentând cheltuieli ocazionate cu asistență medicală acordată persoanelor care au suferit daune, în sumă de 35 mii lei (*Spitalul Orășenesc „Prof.dr.Ioan Pușcaș” Șimleu Silvaniei*);
- ◆ validarea de prescripții medicale emise în anul 2011 pentru medicamente cu regim de compensare de 100%, fără existența scrisorilor medicale, unor pacienți care figurează internați în spitalizare continuă, spitalizare de zi și ambulatoriu pe numele unor persoane decedate, în sumă de 769 mii lei (*CASAOPSNAJ, CASMTCT, CASJ: Brăila, Giurgiu, Harghita, Maramureș, Neamț, Olt, Sălaj, Tulcea*);
- ◆ decontarea serviciilor medicale și medicamentelor compensate în mod necuvenit unor persoane care nu îndeplineau condițiile legale, beneficiind de pensii mai mari de 700 lei, în sumă de 239 mii lei (*CASJ: Dâmbovița, Harghita, Maramureș, Neamț*);
- ◆ decontarea nelegală a unor servicii balneologice neexecutate, precum și validarea unor prescripții medicale contrar prevederilor legale, în sumă de 95 mii lei (*CASJ Harghita*);
- ◆ decontarea în mod nejustificat a 40% din compensarea de 90% din prețul de referință al medicamentelor, unor pensionari care realizează venituri și din alte surse, în sumă de 328 mii lei (*CASOPSNAJ, CASMTCT, CASJ: Bistrița-Năsăud, Covasna, Ialomița, Mehedinți, Neamț, Tulcea, Sălaj, Vâlcea, Giurgiu, Olt*);
- ◆ validarea și decontarea prescripțiilor medicale emise de medicii specialiști din ambulatoriu, spital, medici de familie în aceeași perioadă în care pacientul figurează în spitalizare continuă, în sumă de 911 mii lei (*CASOPSNAJ, CASMTCT, CASJ Bistrița-Năsăud, Giurgiu, Ialomița, Olt, Neamț*);
- ◆ validarea și decontarea serviciilor medicale pentru pacienți internați în spitalizare continuă și care au beneficiat și de servicii medicale acordate și în ambulatoriu, în sumă de 610 mii lei (*CASOPSNAJ, CASMTCT, CASJ Bistrița-Năsăud, Giurgiu, Mehedinți, Maramureș, Sălaj*);
- ◆ plăți nelegale efectuate pentru cheltuieli de personal rezultate din diferența între grade profesionale și acordarea de sporuri calculate la alt salariu de bază, în sumă de 31 mii lei (*Spitalul Orășenesc Baia de Aramă*);
- ◆ validarea aceluiași asigurat pe același cod de boală și în aceeași lună mai mult de o prescripție medicală, precum și pe mai multe coduri de boală, în sumă de 230 mii lei (*CASJ Bistrița-Năsăud, Giurgiu, Neamț, Tulcea*);
- ◆ validarea unor prescripții medicale cu încălcarea protocoalelor terapeutice pentru medicamente de care beneficiau asigurați conform HG nr. 720/2008, în sumă de 284 mii lei (*CASJ Bistrița-Năsăud, Giurgiu, Ialomița, Neamț*);
- ◆ validarea unor prescripții medicale, în sumă de 87 mii lei, pentru persoanele care figurau eronat ca persoane asigurate, deși beneficiau de indemnizații de șomaj și ajutor social sau figurau ca persoane cu handicap (*CJAS Ialomița*);
- ◆ decontarea de prescripții medicale pentru pacienții care nu figurează înregistrați în registrul instituțional al bolnavilor înregistrați în Programele Naționale de Sănătate, în sumă de 198 mii lei (*CJAS Giurgiu, Sălaj*);
- ◆ acceptarea la plată a unor prescripții medicale care nu prezentau confirmarea primirii medicamentelor de către asigurați, în sumă de 201 mii lei (*CJAS Giurgiu*);
- ◆ plăți fără prevedere bugetară pentru cheltuieli de judecată, executare silită, precum și neevidențierea acestora în contul 473 „Decontări din operațiuni în curs de clarificare”, în sumă de 2.654 mii lei (*CASMB*);
- ◆ plăți, reprezentând drepturi de personal peste limita de 70% din sumele decontate de casele de asigurări de sănătate pentru servicii medicale furnizate, în sumă de 783 mii lei (*Spitalul Orășenesc Sinaia*);

- ▶ nerecuperarea de către unitățile de asistență medicală a sumelor privind servicii prestate, pentru pacienții internați în urma unor accidente rutiere, în valoare de 41 mii lei (CASJ Covasna);
- ▶ decontarea nelegală a asistenței medicale primare, reprezentând contravaloarea punctului „per capita” aferentă persoanelor care nu se încadrau ca și persoane pensionate pentru cazuri de invaliditate, precum și a diferenței din prețul de referință al medicamentelor „Plavix 75 mg”, compensat fără aprobarea comisiilor constituite la nivelul caselor de asigurări de sănătate județene (CASJ Dâmbovița);
- ▶ achiziția de servicii de închiriere sediu peste nivelul fondurilor publice aprobate (CASMB);
- ▶ nereguli în decontarea contravalorii prescripțiilor medicale care nu conțin toate elementele obligatorii (CASJ Galați);
- ▶ neutilizarea sistemului informatic pentru validarea furnizorilor de servicii medicale (CJAS Sibiu);
- ▶ nereevaluarea din anul 2003 a activelor fixe din patrimoniul entității, în sumă de 3.331 mii lei (CASJ Vâlcea);
- ▶ nestabilirea și neevidențierea veniturilor bugetului general consolidat în cuantumul și la termenele prevăzute de lege, în sumă de 217 mii lei (CASJ Brăila);
- ▶ neînregistrarea și neachitarea obligațiilor către bugetul FNUASS în sumă de 2.395,2 mii lei (CJAS Tulcea, Spitalul Județean de Urgență Alexandria, Spitalul Municipal Turnu Măgurele);
- ▶ nerestituirea și nerecuperarea cheltuielilor de la persoanele vătămate, sume care au fost ținute la dispoziția spitalului fără a fi virate la CASJ, precum și foloasele nerealizate aferente plăților nelegale pentru validările eronate, în sumă de 453 mii lei (CAS Brăila, Spitalul Clinic Județean Urgență Brașov, Spitalul Municipal Orșova, Spitalul de Urgență Sibiu).

Recomandări

- ✓ *fundamentarea bugetului de venituri și cheltuieli prin:*
 - *previzionarea tuturor veniturilor de realizat, inclusiv a celor reprezentând contribuții de la persoane juridice sau fizice care angajează personal salariat, precum și de la persoane asigurate la casele de asigurări de sănătate județene care au calitatea de angajat, în scopul înscrierii în contul de execuție a unor date care să reflecte realitatea;*
 - *inclusiunea în nivelul angajamentelor bugetare a angajamentelor legale de plătit aferente drepturilor salariale.*
- ✓ *stabilirea pe baza situației reale a fiecărui contribuabil, a tuturor creanțelor cuvenite bugetului fondului național unic de sănătate, inclusiv a creanțelor fiscale accesorii, provenind din obligațiile de plată datorate, dar nedeclarate, în anul 2011, și înregistrarea în evidența contabilă;*
- ✓ *întreprinderea măsurilor necesare cu privire la aplicarea tuturor etapelor de executare silită pentru încasarea debitelor restante la FNUASS, în termenul legal de prescripție;*
- ✓ *luarea măsurilor ce se impun privind validarea și decontarea serviciilor medicale, astfel:*
 - *extinderea verificării pentru categoria de operațiuni economice „Cheltuieli cu bunuri și servicii”, asupra modului de validare și decontare a tuturor prescripțiilor medicale, serviciilor medicale prestate în ambulatoriu și a serviciilor de medicină primară;*
 - *stabilirea întinderii prejudiciului creat în patrimoniul entității, ca urmare a:*
 - *validării și decontării unor prescripții medicale eliberate pe numele unor persoane decedate, pensionarilor care au realizat venituri și din alte surse și pe numele unor persoane care erau internate în spital la data prescrierii, precum și recuperarea acestuia, conform legii;*
 - *validării și decontării unor servicii medicale în ambulatoriu și de medicină primară, deși acestea au fost raportate pe numele unor persoane decedate sau pe numele unor persoane care se aflau internate în spital, precum și recuperarea acestuia, conform legii.*
 - *urmărirea derulării contractului nr. ET/3223/2002 încheiat cu Compaq Computer DBG GmbH, astfel încât, angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor să se facă cu respectarea prevederilor Legii nr. 500/2002, în baza documentelor justificative legal întocmite care să justifice necesitatea acestora;*
 - *inventarierea tuturor componentelor SIUI astfel încât să se stabilească situația reală a acestora și valorificarea rezultatelor inventarierii;*
 - *stabilirea prejudiciului integral, cert creat prin menținerea în mod nejustificat în prețul contractului a taxelor de redevență;*
 - *stabilirea sumei totale care reprezintă prejudicii certe aferente plății nelegale a contravalorii serviciilor de operare aferente CASAOPSNAJ și celor 42 de OAS-uri și recuperarea acestuia în integralitate, inclusiv a foloaselor nerealizate aferente;*
 - *înscrierea, conform prevederilor OMFP nr. 2861/2009, în Procesul-verbal de inventariere a rezultatelor inventarierii a bunurilor propuse pentru scoaterea din uz a mijloacelor fixe și obiectelor de*

inventar, precum și declasare în vederea aprobării scoaterii acestuia din patrimoniul instituției;

- *monitorizarea și urmărirea activității CAS județene cu privire la evidențierea, urmărirea și colectarea veniturilor FNUASS, reprezentând contribuții datorate la fond de persoanele fizice, altele decât cele pentru care colectarea veniturilor se face de ANAF, în cuantumul și termenele legale;*
- *calcularea accesoriilor pentru neplata la scadență a contribuției datorată de deținătorii autorizațiilor de punere pe piață a medicamentelor sau întreruperii dreptului plătitorilor de contribuții la decontarea din FNUASS a contravalorii medicamentelor comercializate în cadrul programelor naționale de sănătate a medicamentelor de care beneficiază asigurații în tratamentul ambulatoriu, cu sau fără contribuție personală, pe bază de prescripție medicală, și a medicamentelor în tratamentul spitalicesc, în sistemul de asigurări sociale de sănătate.*

OPINIA DE AUDIT: *Opinie adversă*

Opinia exprimată la nivelul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate și a caselor județene de asigurări de sănătate a fost determinată de faptul că valoarea abaterilor constatate a depășit pragul materialității, nu au fost respectate principiile legalității, regularității și economicității în administrarea patrimoniului și în utilizarea fondurilor publice, iar situațiile financiare auditate, încheiate la 31.12.2011, ***nu oferă o imagine reală și fidelă a poziției financiare.***

Audit financiar asupra contului de execuție a bugetului trezoreriei statului pe anul 2011

Scurtă prezentare

În scopul îndeplinirii funcției care îi revine potrivit prevederilor art. 2, alin (2), lit. g) din HG nr. 34/2009, **Ministerul Finanțelor Publice administrează resursele derulate prin Trezoreria Statului**, respectiv prin Contul General al Trezoreriei Statului, deschis la Banca Națională a României, scop în care încheie convenții cu aceasta; stabilește sistemul de organizare și funcționare a Trezoreriei Statului; elaborează și administrează bugetul de venituri și cheltuieli al Trezoreriei Statului; elaborează bilanțul general al Trezoreriei Statului și contul de execuție al bugetului Trezoreriei Statului.

În cadrul MFP, operațiunile privind bugetul Trezoreriei Statului sunt organizate pe două direcții, respectiv: Direcția Generală Trezorerie și Contabilitate Publică și Direcția Generală Trezorerie și Datorie Publică.

Direcția Generală de Trezorerie și Contabilitate Publică (DGTCP) se află în relații de cooperare și coordonare metodologică cu activitatea de trezorerie din cadrul Direcțiilor Generale ale Finanțelor Publice (DGFP) județene și a municipiului București, precum și în relații de cooperare în domeniul încasării și colectării veniturilor bugetare cu Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF).

Trezoreria statului reprezintă un sistem unitar și integrat prin care statul asigură efectuarea operațiunilor de încasări și plăți privind fonduri publice, inclusiv cele privind datoria publică și a altor operațiuni ale statului, în condiții de siguranță și în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare.

Prin trezoreria statului se derulează operațiunile de încasări și plăți privind fonduri publice care privesc, după caz, fără a se limita la acestea:

- veniturile și cheltuielile bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetelor locale, bugetului trezoreriei statului;
- veniturile și cheltuielile bugetelor fondurilor speciale, care se constituie și se utilizează potrivit reglementărilor legale;
- veniturile și cheltuielile bugetelor instituțiilor publice;
- răscumpărarea certificatelor de trezorerie pentru populație, transformate în certificate de depozit;
- datoria publică în lei și valută, inclusiv serviciul datoriei publice;
- alte venituri și cheltuieli privind fonduri publice, reglementate prin dispoziții legale, inclusiv drepturile de încasat și obligațiile de plată ale statului, la baza cărora stau acorduri și convenții guvernamentale și comerciale.

Constatări

Menținerea la data de 31.12.2011, contrar prevederilor legale, în contul „Decontări din operațiuni în curs de clarificare”, a unor sume încasate de MFP începând cu anul 2008, reprezentând plăți efectuate de Japan Tobacco Internațional (JTI), în baza Acordurilor de cooperare încheiate între Comisia Europeană, Statele Membre semnatare și JTI. Sumele încasate în conturile de valută (USD, EUR, GBP) ale MFP deschise la Banca Națională a României nu au fost utilizate după aproape 4 ani de la momentul când s-a început alimentarea acestor conturi.

Astfel, la data de 31.12.2011 (și inclusiv până la data finalizării misiunii de audit), suma de 14.760 mii lei (contravaloarea a 3.833.716,87 USD, 278.604,97 EUR și 225.957,16 GBP) se regăsește în soldul contului „Decontări din operațiuni în curs de clarificare”, în condițiile în care sumele încasate în contul de valută (USD) al MFP, deschis la Banca Națională a României, au o destinație cert cunoscută de către reprezentanții MFP.

Aceste sume au fost încasate în baza acordurilor semnate de România, prin Ministerul Finanțelor Publice, respectiv:

1. Acordul de cooperare încheiat între Comunitatea Europeană, Statele Membre semnatare ale acordului și JTI-Japan Tobacco Internațional Holding BV (data semnării de către România este 18.10.2007);
2. Acordul pentru combaterea contrabandei și contrafacerii țigaretelor încheiat între Comunitatea Europeană, Statele Membre semnatare ale acordului și PMI-Philip Morris Internațional (data semnării de către România este 14.02.2007).

Prin Nota nr. 40.170/SSPAR/14.07.2008 întocmită de către vicepreședintele ANAF (care conduce Autoritatea Națională a Vămirilor) și aprobată de către președintele ANAF și ministrul Finanțelor Publice s-au precizat următoarele: „în conformitate cu art. 8.3. din Acord, **sumele plătite de către JTI vor fi utilizate pentru eliminarea produselor ilicite**”.

Concluzii

- ◆ sume foarte importante, care pot fi în continuare utilizate și care ar trebui să fi fost utilizate până în prezent, cu precădere pentru acțiunile prevăzute în acordurile despre care s-a făcut vorbire, nu au fost utilizate, în condițiile în care tranșele aferente acordurilor mai sus menționate au fost încasate începând cu anul 2008;
- ◆ cauza abaterii este neelaborarea de către ANAF/ANV a documentației necesare, asigurarea cadrului legal național în vederea accesării fondurilor destinate României pentru combaterea contrabandei cu țigaretete;
- ◆ este imperios necesar ca instituțiile implicate în această acțiune (și în primul rând ANAF/ANV) să finalizeze și să pună la dispoziția MFP documentele necesare pentru utilizarea fondurilor (fonduri nerambursabile), reducând astfel pe fondul efectelor crizei economico-financiare actuale alocările de fonduri de la bugetul de stat pentru această destinație;
- ◆ este foarte important ca ministrul finanțelor publice să fie informat despre neîndeplinirea unor obiective pentru utilizarea fondurilor prevăzute de acordul cu JTI, pentru combaterea contrabandei și contrafacerii țigaretelor, de către reprezentanții MFP/ANAF/ANV, obiective asumate încă din anul 2007. Timp de aproape 4 ani ANAF nu a reușit să elaboreze, să avizeze și să aprobe documentația necesară pentru utilizarea fondurilor nerambursabile în sumă totală de 14.760 mii lei.

Persoanele cu atribuții în domeniul în care s-au constatat deficiențele sunt reprezentanții Agenției Naționale de Administrare Fiscală și ai Autorității Naționale a Vămirilor.

Recomandări

- ✓ *elaborarea de către ANAF prin ANV a documentației necesare, asigurarea cadrului legal național în vederea accesării fondurilor destinate României pentru combaterea contrabandei cu țigaretete, a metodei de repartizare și utilizare a fondurilor financiare virate în conturile MFP în baza unor acorduri internaționale, pentru a putea fi utilizate pentru scopurile pentru care au fost alocate de către instituțiile din subordinea MFP.*

OPINIA DE AUDIT: *Opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect*

Având în vedere că abaterea constatată nu afectează semnificativ situațiile financiare și nu sunt sub controlul direct al Direcției Generale de Trezorerie și Contabilitate Publică, iar valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate, extrapolate la nivelul întregii populații auditate, se situează sub pragul de semnificație, auditorii publici externi au exprimat o **opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**, cunoscută și ca *opinie favorabilă cu paragraf de evidențiere a unui aspect*.

Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea
2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7

Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor instituțiilor publice autonome pe anul 2011

Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private

Scurtă prezentare Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private (CSSPP) este autoritatea administrativă autonomă, de specialitate, independentă, autofinanțată, cu personalitate juridică, a cărei autoritate se exercită pe întreg teritoriul României. CSSPP reglementează, coordonează, autorizează, supraveghează și controlează activitatea sistemului de pensii private.

Activitatea CSSPP are drept scop protejarea intereselor participanților și ale beneficiarilor sistemului de pensii private, prin asigurarea unei funcționări eficiente a sistemului de pensii private și informarea asupra acestuia.

Cheltuielile privind organizarea și funcționarea CSSPP se asigură integral din venituri proprii în baza bugetului aprobat anual de către Consiliul Comisiei.

Președintele este reprezentantul de drept al CSSPP și exercită atribuțiile de ordonator principal de credite. Bugetul de venituri și cheltuieli al entității se aprobă anual de către Consiliul CSSPP.

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

Constatări

- ◆ neconcordanțe între datele raportate, la partea de cheltuieli, prin contul de execuție încheiat la data de 31.12.2011 și datele din bilanțele de verificare. Astfel, în contul de execuție la partea de cheltuieli s-au raportat obligații datorate și neachitate la finele anului 2011 în sumă de 1.276 mii lei, iar în bilanța de verificare, încheiată la aceeași dată, este raportată suma de 817 mii lei înregistrată în conturile „Personal - salarii datorate”, „Asigurări sociale”, „Asigurări pentru șomaj”, „Impozit pe veniturile din salarii”, „Alte impozite și taxe”. Diferența înregistrată între datele raportate în contul de execuție și datele din bilanța de verificare este de 459 mii lei.

Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern (inclusiv auditul intern)

Constatări

- ◆ nu s-a asigurat controlul asupra entităților implicate în sistemul de pensii private, cel puțin o dată pe an, conform prevederilor cuprinse în OG nr. 50/2005 privind înființarea, organizarea și funcționarea Comisiei de Supraveghere a Pensiiilor Private. De asemenea, nu s-au realizat de către entitate atribuțiile cuprinse în actul de organizare și funcționare, potrivit cărora Comisia efectuează controlul constituirii și virării de către angajator a contribuției la fondurile de pensii private;
- ◆ nu a fost implementat un sistem propriu al controlului managerial și nu au fost elaborate programe de dezvoltare a sistemului de control intern, ținând cont de particularitățile cadrului legal de organizare și funcționare, precum și de standardele prevăzute în anexa nr. 1 la OMFP nr. 946/2005, cu modificările și completările ulterioare, care definesc un minimum de reguli de management, pe care toate entitățile publice trebuie să le urmeze.

De asemenea, nu au fost identificate și evaluate riscurile privind activitățile ce trebuie desfășurate de către toate compartimentele entității și monitorizarea acestora în vederea stabilirii controalelor interne corespunzătoare pentru limitarea posibilelor consecințe ale acestor riscuri, nefiind elaborat și completat registrul riscurilor la nivelul entității, în conformitate cu procedura de sistem privind managementul riscului.

Constatări

- ◆ utilizarea nejustificată a contului 473 „Decontări din operații în curs de clarificare” pentru înregistrarea veniturilor încasate în avans, provenite din taxele de funcționare, administrare, taxe de avizare, autorizare și a altor taxe identificându-se suma totală de 5.574 mii lei, reprezentând venituri încasate în avans, evidențiate nejustificat ca operațiuni în curs de lămurire. Nerespectarea prevederilor legale cu privire la clarificarea în termenul cel mai scurt a sumelor menținute nejustificat în contul 473 „Decontări din operații în curs de clarificare”;
- ◆ evidențierea eronată a creanțelor de încasat provenite din taxe de autorizare, avizare și a altor taxe în sumă de 1.698 mii lei, pentru care entitatea a emis în anul 2011 facturi fiscale, precum și a unor taxe de administrare, încasate în baza declarațiilor administratorilor și depozitarilor din sistemul de pensii private;
- ◆ nu au fost respectate prevederile legale în vigoare, privind măsurile de reducere a unor categorii de cheltuieli publice.

În cursul anului 2011, entitatea a efectuat cheltuieli pentru achiziția unor bunuri a căror procurare a fost interzisă prin aplicarea unor măsuri de raționalizare a cheltuielilor publice, prevăzute de OUG nr. 34/2009 cu privire la rectificarea bugetară pe anul 2009 și reglementarea unor măsuri financiar-fiscale, bunuri a căror valoare totală a fost de 200 mii lei (autoturisme, mobilier, aparatură birotică).

- ◆ s-au efectuat plăți în sumă de 96 mii lei, reprezentând drepturi bănești datorate în baza unei decizii civile, către o persoană careia i s-a desfășurat contractul de muncă, drepturi ce nu au corespondent într-o prestație și fără a fi luate măsurile legale de recuperare a acestei sume în scopul reîntregirii surselor, în condițiile în care instanța a stabilit că desfacerea contractului de muncă a fost nelegală;
- ◆ nereguli în organizarea, planificarea, realizarea și monitorizarea achizițiilor publice și cu privire la documentele dosarului achiziției publice, în sensul că au fost achiziționate prin încredințare directă serviciile prevăzute în program a se realiza prin procedura „cererea de oferte” și nu s-a introdus în programul anual de achiziții, codul vocabularului comun (CPV) la un număr de șase poziții, element obligatoriu prevăzut de legislația în vigoare, referitoare la achizițiile publice.

Concluzii

Urmare acțiunii de audit financiar asupra contului de execuție încheiat pe anul 2011 de către Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private, au fost constatate abateri și nereguli determinate de încălcarea legislației privind finanțele publice, contabilitatea instituțiilor publice și a achizițiilor publice.

Cauzele abaterilor constatate au fost determinate în principal de:

- nerespectarea normelor metodologice pentru organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, precum și a normelor metodologice privind încheierea exercițiului bugetar;
- neîndeplinirea unor atribuții cuprinse în actul normativ de organizare și funcționare a instituției;
- nerespectarea prevederilor actelor normative care interziceau efectuarea unor cheltuieli pentru procurarea de autoturisme, mobilier, aparatură birotică și a obiectelor de inventar de natura acestora;
- funcționarea defectuoasă a sistemului de control intern;
- nerespectarea legislației privind achizițiile publice;
- nerespectarea prevederilor legale privind analiza cauzelor care au determinat producerea unor prejudicii în patrimoniul instituției, precum și luarea măsurilor pentru recuperarea acestora.

Recomandări

- ✓ *respectarea instrucțiunilor/normelor emise de Ministerul Finanțelor Publice la întocmirea și depunerea situațiilor financiare și asigurarea concordanței între informațiile prezentate în contul de execuție și evidența financiar-contabilă a instituției;*
- ✓ *realizarea atribuțiilor Comisiei cu privire la controlul asupra entităților care sunt implicate în sistemul pensiilor private, cel puțin odată pe an, precum și controlul la angajatori cu privire la constituirea și virarea contribuției individuale de asigurări sociale, conform prevederilor OUG nr. 50/2005, actualizată;*
- ✓ *elaborarea și înaintarea spre aprobare a standardelor de management/control intern, întocmirea registrului riscurilor, conform reglementărilor legale în vigoare;*
- ✓ *înregistrarea în evidența contabilă a încasărilor în avans provenite din taxe, sume care urmează a se repartiza eşalonat la venituri în perioadele sau exercițiile financiare viitoare, cu ajutorul contului „Venituri înregistrate în avans” și asigurarea raportării unor date reale, pentru a oferi o imagine fidelă a poziției financiare, performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată;*
- ✓ *clarificarea tuturor sumelor ce se mențin nejustificat în contul „Decontări din operații în curs de clarificare”, urmărindu-se achitarea obligațiilor și încasarea creanțelor în lei și în valută, după caz. Verificarea și confirmarea acestor sume, potrivit „extrasului de cont” sau punctajelor reciproce scrise;*
- ✓ *înregistrarea în evidența contabilă a creanțelor de încasat rezultate din taxe de autorizare, avizare și*

alte taxe pentru care entitatea emite facturi fiscale sau care sunt încasate în baza declarațiilor administratorilor și depozitarilor, cu respectarea prevederilor legale în vigoare și raportarea corespunzătoare a acestor operațiuni;

- ✓ punerea în aplicare a prevederilor OUG nr. 34/2009, care interzice achiziționarea, preluarea în leasing sau închirierea pe parcursul anului 2012 a categoriilor de bunuri prevăzute la art. 24 din actul normativ;
- ✓ recuperarea sumelor reprezentând drepturi bănești achitate în baza unei decizii civile, ce nu au corespondent într-o prestație, precum și impozitele și contribuțiile datorate, conform prevederilor legale în vigoare și regularizarea cu bugetele publice a impozitelor și contribuțiilor virate;
- ✓ inventarierea tuturor proceselor aflate pe rolul instanțelor de judecată în care Comisia este parte intimată și din care rezultă drepturi, precum și evidențierea acestor sume ca „Datorii contingente”;
- ✓ întocmirea programului anual al achizițiilor publice, conform cerințelor impuse de legislația în vigoare și dispunerea de măsuri concrete de urmărire a modului de derulare a acestuia.

Măsuri operative

- a fost modificată „Procedura privind evidența debitorilor în cadrul Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private” în ceea ce privește utilizarea contului 472 „Venituri înregistrate în avans” pentru a evidenția încasările în avans din taxe de avizare, autorizare și alte taxe;
- a fost clarificată natura unor sume aflate în curs de lămurire în contul „Decontări din operații în curs de clarificare”, sume care s-au înregistrat în contabilitate ca datorii contingente.

OPINIA DE AUDIT: *Opinie adversă*

Având în vedere concluziile rezultate din misiunea de audit financiar, în opinia auditorilor publici externi situațiile financiare pe anul 2011 ale Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private, nu oferă o imagine fidelă și reală sub toate aspectele semnificative a activelor, poziției financiare, precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial, astfel că auditorii publici externi au exprimat o **opinie adversă**.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de audit, Curtea de Conturi a emis decizie, prin care au fost dispuse un număr de 13 măsuri pe care Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private trebuie să le ducă la îndeplinire, în vederea înlăturării abaterilor constatate.

Comisia Națională a Valorilor Mobiliare

Scurtă prezentare

Comisia Națională a Valorilor Mobiliare este o autoritate administrativă autonomă, de specialitate, independentă, autofinanțată, cu personalitate juridică, a cărei activitate este reglementată de OUG nr. 25/2002, actualizată, privind aprobarea Statutului Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare.

Obiectivul principal al Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare este acela că reglementează și supraveghează piața de capital, piețele reglementate de mărfuri și instrumente financiare derivate, precum și instituțiile și operațiunile specifice acestora.

Curtea de Conturi a exercitat auditul financiar asupra situațiilor financiare încheiate de CNVM la 31 decembrie 2011, având obiectivele prezentate în continuare:

Calitatea gestiunii economico-financiare, în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele de înființare a CNVM

Constatări

- ◆ nerespectarea prevederilor legale privind stabilirea nivelului diurnei acordate în cazul deplasărilor externe. S-a decontat în plus suma de 144 \$, în condițiile în care la stabilirea drepturilor reprezentând diurnă pentru deplasările externe, nu s-a ținut cont de prevederile HG nr. 518/1995, actualizată, privind unele drepturi și obligații ale personalului român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar, și ale Regulamentului nr. 7/2008 de modificare a Regulamentului nr. 6/2005 privind activitatea de protocol și reprezentare a Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare. În timpul misiunii de audit financiar, instituția a recuperat suma acordată nelegal;
- ◆ neefectuarea tuturor operațiunilor de încasări și plăți ale instituției prin unitățile trezoreriei statului. În anul 2011, CNVM a derulat, prin instituții de credit, 23,82% din totalul operațiunilor de încasări și 21,55% din totalul operațiunilor de plăți. Prin aceasta au fost încălcate prevederile Legii nr. 500/2002

privind finanțele publice, precum și prevederile OUG nr. 146/2002, privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin trezoreria statului, republicată.

În baza prevederilor OUG nr. 146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin trezoreria statului, republicată, CNVM a fost sancționată cu amendă contravențională în valoare de două mii lei.

Concluzii

- ◆ urmare auditării contului de execuție încheiat pe anul 2011 de către Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, au fost constatate abateri și nereguli determinate de încălcarea legislației privind drepturile și obligațiile personalului român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar, finanțele publice, formarea și utilizarea resurselor utilizate prin trezoreria statului.

Recomandări

- ✓ efectuarea, de către CNVM, a operațiunilor de încasări și plăți în conformitate cu prevederile OUG nr. 146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin trezoreria statului, republicată.

OPINIA DE AUDIT: *Opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect*

Având în vedere concluziile rezultate din misiunea de audit financiar, auditorii publici externi au exprimat o **opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**.

Abaterile constatate au avut drept consecință neemiterea certificatului de conformitate pentru contul de execuție încheiat pe anul 2011 de către Comisia Națională a Valorilor Mobiliare.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de audit, Curtea de Conturi a emis decizie, prin care au fost dispuse un număr de 2 măsuri pe care Comisia Națională a Valorilor Mobiliare trebuie să le ducă la îndeplinire, în vederea înlăturării abaterilor constatate.

Comisia de Supraveghere a Asigurărilor

Scurtă prezentare Comisia de Supraveghere a Asigurărilor este autoritate administrativă autonomă de specialitate, independentă, autofinanțată, cu personalitate juridică, înființată prin Legea nr. 32/2000, privind societățile de asigurare și supravegherea asigurărilor.

Obiectivul principal al Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor constă în supravegherea și controlul respectării dispozițiilor legale în scopul apărării drepturilor asiguraților și al promovării stabilității activității de asigurare în România.

Calitatea gestiunii economico-financiare, în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele de înființare a CSA

Constatări

- ◆ neefectuarea tuturor operațiunilor de încasări și plăți ale instituției prin unitățile trezoreriei statului. În anul 2011, CSA a derulat, prin instituții de credit, 99,76% din totalul operațiunilor de încasări și 99,79% din totalul operațiunilor de plăți. Prin aceasta au fost încălcate prevederile Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, precum și ale OUG nr. 146/2002, privind formarea și utilizarea resurselor utilizate prin trezoreria statului, republicată. În baza prevederilor OUG nr. 146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin trezoreria statului, republicată, în condițiile în care abaterea a fost constatată și în anul 2010, nefiind remediată, CSA a fost sancționată cu amendă contravențională în valoare de 5 mii lei;
- ◆ nedepunerea, la Ministerul Finanțelor Publice, a raportărilor privind monitorizarea cheltuielilor de personal. Prin aceasta au fost încălcate prevederile OUG nr. 48/2005 pentru reglementarea unor măsuri privind numărul de posturi și cheltuielile de personal în sectorul bugetar, aprobată prin Legea nr. 367/2005, cu modificările ulterioare. În baza OUG nr. 48/2005 pentru reglementarea unor măsuri privind numărul de posturi și cheltuielile de personal în sectorul bugetar, CSA a fost sancționată cu amendă contravențională, în cuantum de 5 mii lei. În acest caz, CSA a formulat plângere împotriva procesului-verbal de constatare și sancționare a contravenției, solicitând anularea acestuia, procesul fiind pe rol.

Concluzii

- ◆ urmare auditării contului de execuție încheiat pe anul 2011 de către Comisia de Supraveghere a Asigurărilor, au fost constatate abateri și nereguli determinate de încălcarea legislației privind finanțele publice, formarea și utilizarea resurselor utilizate prin trezoreria statului.

Recomandări

- ✓ efectuarea operațiunilor de încasări și plăți în conformitate cu prevederile OUG nr. 146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin trezoreria statului, republicată;
- ✓ întocmirea și depunerea, la Ministerul Finanțelor Publice, a raportărilor privind monitorizarea cheltuielilor de personal, în conformitate cu prevederile OUG nr. 48/2005 pentru reglementarea unor măsuri privind numărul de posturi și cheltuielile de personal în sectorul bugetar, aprobată prin Legea nr. 367/2005, cu modificările ulterioare.

OPINIA DE AUDIT: *Opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect*

Având în vedere concluziile rezultate din misiunea de audit financiar, auditorii publici externi au exprimat o **opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**.

Abaterile constatate au avut drept consecință neemiterea certificatului de conformitate pentru contul de execuție încheiat pe anul 2011 de către Comisia de Supraveghere a Asigurărilor.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de audit, Curtea de Conturi a emis decizie prin care a fost dispus un număr de 2 măsuri pe care Comisia de Supraveghere a Asigurărilor trebuie să le ducă la îndeplinire, în vederea înlăturării abaterilor constatate. Împotriva deciziei, CSA a formulat contestație, care a fost respinsă de comisia de soluționare a contestațiilor.

Capitolul

3

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2011

Auditul Performanței

Conform legii de organizare și funcționare, Curtea de Conturi efectuează auditul performanței utilizării resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, efectuând o evaluare independentă asupra economicității, eficienței și eficacității cu care o entitate publică, un program, un proiect, un proces sau o activitate utilizează resursele publice alocate, pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite.

Curtea de Conturi a desfășurat următoarele misiuni de audit al performanței:

3.1. Auditul performanței utilizării fondurilor publice acordate pentru construirea, reabilitarea și întreținerea autostrăzilor

Scurtă prezentare „Auditul performanței utilizării fondurilor publice acordate pentru construirea, reabilitarea și întreținerea autostrăzilor” s-a desfășurat la Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România (CNADNR) și Ministerul Transporturilor și Infrastructurii (MTI), precum și la un număr de 3 Direcții Regionale de Drumuri și Poduri (DRDP București, DRDP Constanța și DRDP Cluj).

Ținta auditului a reprezentat-o ansamblul de aspecte, conjuncturi și activități, circumscrise domeniului vast și complex al construirii și exploatării autostrăzilor, identificării vulnerabilităților, disfuncționalităților, deficiențelor și a zonelor potențial perfectibile și formulării de recomandări, în vederea ridicării nivelului de performanță a activității specifice domeniului respectiv.

Obiectivul general Identificarea principalelor cauze, circumstanțe și responsabilități ale faptului că România nu are autostrăzi la nivelul necesar, nu a construit cât și-a propus și, ca urmare, are în exploatare mai puțin de 25% din lungimea totală de autostrăzi convenită cu Uniunea Europeană și reglementată formal prin programe și proiecte prioritare aprobate prin acte normative.

În cadrul acestui obiectiv general au fost urmărite și obiective specifice privind întreținerea autostrăzilor prin prevenirea și combaterea înzăpezirii acestora.

Constatări și concluzii generale Faptul că în prezent România nu are autostrăzi la nivelul angajamentelor asumate în vederea aderării la Uniunea Europeană, a prevederilor Cărții Albe privind infrastructurile de transport și a țințelor naționale, stabilite prin reglementări legale începând cu anul 1999, nu are o cauză principală, ci un complex de factori și circumstanțe, cu legături directe de cauzalitate la nivelul CNADNR, al MTI și al Guvernului.

Lungimea tronsoanelor de autostradă pe care se circulă în prezent, de 415 km (inclusiv centuri ocolitoare, în regim de autostradă), comparativ cu angajamentele și țințele naționale fixate, de cca. 1700 km până în anii 2013 - 2015, poate reprezenta o elocventă și succintă concluzie referitoare la voința, implicarea, performanța și responsabilitatea, dovedite la nivelurile decizionale și de execuție implicate.

Activitatea privind autostrăzile nu s-a desfășurat cu rigoarea și cu eficacitatea prevăzute de reglementările legale în domeniu, una dintre cauzele principale fiind aceea că, în timp, nici CNADNR și nici MTI nu și-au asumat și nu și-au îndeplinit în mod real, întotdeauna și în totalitate, uneori din motive obiective, rolul de entități principale, cu responsabilități maxime în derularea, implementarea și finalizarea, la termenele legale, a programelor și proiectelor prioritare privind autostrăzile.

Cauzele principale, pentru această stare de fapt, au fost atât intrinsece CNADNR, cât și extrinsece acesteia, în sensul că o serie de disfuncționalități în activitatea internă s-a suprapus faptului că CNADNR nu a beneficiat de toate condițiile necesare realizării obiectivelor stabilite legal, cum ar fi: o legislație adecvată și armonizată cu a celorlalte domenii complementare, asigurarea resurselor financiare la nivelul obiectivelor și termenelor legale, o autonomie decizională reală și deplină ș.a.;

Modalitatea de mandatare, de către ministru, a membrilor Adunării Generale a Acționarilor (AGA) și Consiliului de Administrație (CA), pentru fiecare dintre punctele de pe ordinea de zi a ședințelor și nu pe „obiective concrete de performanță”, a ridicat nivelul riscului ca, printr-o intervenție ministerială analitică, ministrul să se substituie organelor de conducere ale CNADNR și, în acest mod, să fie diminuate, în mod esențial, atât implicarea și inițiativa acestora, cât și responsabilizarea lor, pentru deciziile luate și pentru nerealizarea obiectivelor.

Criteriile de performanță, stabilite pentru directorul general al CNADNR, au fost, de regulă, de tip cantitativ și au vizat obiective ținând cu precădere de situația economico-financiară a Companiei și nu de scopul și atribuțiile principale pentru care a fost înființată și a funcționat aceasta, precum și de țințele majore, de interes național, stabilite prin programele și proiectele prioritare, reglementate legal.

La nivelul CNADNR au existat și persistat, în toată perioada auditată, o serie de vulnerabilități și disfuncționalități organizaționale și procedurale, care au influențat negativ performanța activității specifice, după cum urmează:

- ◆ în perioada auditată, 2005-2010, în timpul exercitării mandatului de către un număr de 5 miniștri, conducerea și administrarea CNADNR au cunoscut o fluctuație semnificativă: componența AGA a fost modificată de 12 ori, componența CA de 20 de ori, iar postul de director general a fost ocupat succesiv de 9 persoane, pe perioade cuprinse între câteva luni și un an;
- ◆ structura organizatorică a Companiei a fost modificată de peste 20 de ori, cu aprobarea CA și AGA, situație care a influențat negativ formarea și specializarea unor compartimente și a personalului aferent, asigurarea continuității în derularea unor programe, stabilitatea personalului și prezervarea experienței, individualizarea și asumarea responsabilităților ș.a.;
- ◆ nu au fost elaborate, aprobate și implementate proceduri interne, formalizate, distincte și clare, cu privire la:
 - stabilirea priorităților;
 - stabilirea și respectarea etapelor privind promovarea și implementarea obiectivelor de investiții (autostrăzi);
 - organizarea și derularea achizițiilor publice;
 - stabilirea și respectarea etapelor de derulare a exproprierilor, obținerii avizelor, relocării utilităților ș.a.
 - forma și condițiile specifice contractelor de lucrări;
 - elaborarea și implementarea unor standarde de cost ș.a.

În același timp, responsabilitatea nu poate fi limitată doar la nivelul MTI, ca urmare a faptului că a existat un dezechilibru evident între „dezideratele” stabilite prin legislația specifică și eficacitatea reglementării, de către Guvern sau la inițiativa acestuia, a instrumentelor necesare aplicării și realizării acestora (legislative, financiare, organizatorice ș.a.). Nu a fost asigurată coerența și continuitatea pe termen lung a lucrărilor de autostrăzi, indiferent de alternarea la guvernare, prin promovarea unui „Pact național” privind autostrăzile – obiectiv prevăzut și în Programul de guvernare 2009-2012, aprobat de Parlament prin Hotărârea nr. 39/23.12.2009 pentru acordarea încrederii Guvernului.

Principalele obiective identificate ca priorități și transpuse în legislația internă (*autostrada Nădlac - Sibiu - București - Constanța, din cadrul Coridorului IV, autostrada București - Buzău - Albița, din cadrul Coridorului IX, autostrada București - Brașov - Borș, centura Bucureștiului în regim de autostradă ș.a.*), nu au fost puse de acord, periodic, cu nivelul resurselor disponibile, cu realizările efective și cu voința politică reală de la anumite momente, prin efectuarea corecțiilor și ajustărilor necesare, cât și asumarea explicită a lor, prin modificarea actelor normative inițiale.

MTI nu a instituit practica evaluării formalizate și realiste a viabilității obiectivelor, stabilite prin programele și proiectele prioritare reglementate legal, a estimării posibilităților efective de a fi îndeplinite la termen și nici nu a stabilit condițiile minimale, legislative, organizaționale, financiare ș.a., necesare pentru realizarea obiectivelor.

Nici la nivelul MTI și nici al Guvernului nu au existat viziunea și voința de a reglementa niveluri de prioritate pentru autostrăzile din programele și proiectele aprobate și nici de a institui obligativitatea alocării și concentrării tuturor resurselor financiare disponibile, indiferent de sursele acestora, pentru finanțarea câte unui obiectiv, de la începerea lucrărilor și până la finalizarea acestuia, la un termen ferm stabilit.

Nici până în prezent nu a avut loc – prin amendarea prevederilor actelor normative inițiale, în sensul ajustării obiectivelor și a termenelor respective la voința politică existentă și la posibilitățile reale de finanțare – o asumare oficială a răspunderii pentru nerealizarea obiectivelor stabilite și nu au fost efectuate analizele formalizate, necesare pentru identificarea cauzelor reale și pentru stabilirea responsabilităților și aplicarea sancțiunilor aferente.

Realitatea a dovedit că, atunci când a existat o voință politică reală, începând de la nivelul ministrului transporturilor, s-a realizat o îmbunătățire semnificativă a legislației specifice, chiar dacă cu întârziere de ani de zile, cu efecte pozitive în ceea ce privește diminuarea vulnerabilităților esențiale ale construcției de autostrăzi, astfel:

- ◆ s-a urgentat și „fluidizat” procedura exproprierilor pentru cauză de utilitate publică;
- ◆ a fost aprobată utilizarea „unui contract cadru”;
- ◆ au fost aprobate standardele de cost;
- ◆ s-a urgentat și reglementat procedura de descărcare de sarcină arheologică a culoarelor autostrăzilor ș.a.

În cadrul acestui audit au fost analizate și aspectele privind activitatea de prevenire și combatere a înzăpezirii autostrăzilor și cea de pază a autostrăzilor

Responsabilitatea principală pentru activitatea de prevenire și combatere a înzăpezirii autostrăzilor și pentru efectele disfuncționalităților intervenite, a revenit aproape în exclusivitate, CNADNR și MTI, și mai puțin așa ziselor „firme de dezăpezire”, cum în mod inexplicabil a fost lăsat să se înțeleagă și a fost preluat de opinia publică.

Natura relațiilor contractuale dintre CNADNR și firmele respective nu a fost de tipul prestării, de către acestea, a serviciilor specifice de prevenire și combatere a înzăpezirii, ci numai de asigurare, prin aprovizionare efectivă, respectiv închiriere, a necesarului de materiale chimice și antiderapante, carburanți și lubrifianți, respectiv autovehicule, utilaje și echipamente.

Normativul tehnic aplicabil nu a dovedit, din rațiuni inexplicabile, rigoarea tehnică de care era nevoie pentru a deveni eficace, în sensul că nu a prevăzut, pe lângă numărul și tipul de utilaje și echipamente corespunzătoare nivelurilor de intervenție, și principalele caracteristici tehnice minimale pentru acestea (capacitate, putere, dimensiuni, viteză de acțiune ș.a.).

Abia în anul 2012, cu o întârziere de 7 ani, prin Ordinul comun MTI/MAI nr. 1025/2011/nr. 16/2012 au fost incluse unele caracteristici tehnice pentru utilajele și echipamentele necesare în prevenirea și combaterea înzăpezirii.

CNADNR nu s-a preocupat pentru elaborarea, complementar cu normativul AND 525-2005, a unor tarife unitare maxime pentru închirierea autovehiculelor, utilajelor și a echipamentelor prevăzute în normativ, în vederea stabilirii unui mod unitar de calcul a valorii estimative a achizițiilor respective, eliminarea diferențelor semnificative de tarife practicate de Direcțiile Regionale de Drumuri și Poduri (DRDP), cât și pentru limitarea unor eventuale cheltuieli nejustificate.

Nu a existat, la nivelul MTI și al CNADNR, preocuparea și voința necesară pentru efectuarea unor studii de impact și a unor fundamentări tehnico-economice, cu privire la achiziționarea, de către companie, a unor tipuri de utilaje și echipamente performante, de strictă destinație, pentru a profesionaliza intervențiile de dezăpezire.

Nu a fost acordată atenția cuvenită activității de prevenire a înzăpezirii autostrăzilor, prin utilizarea perdelelor forestiere de protecție, cu toate că, prin legislația în vigoare, se confirmase utilitatea acestora și se stabiliseră obiective și responsabilități comune: Ministerul Agriculturii/Ministerul Mediului (Regia Națională a Pădurilor) și MTI/CNADNR.

La nivelul CNADNR nu au fost elaborate, aprobate și aplicate proceduri interne, cu privire la evaluarea periodică a performanței activității de prevenire și combatere a înzăpezirii autostrăzilor, stabilirea cauzelor și responsabilităților pentru deficiențele apărute, stabilirea și aplicarea sancțiunilor aferente.

O altă opțiune controversată, nejustificată pertinent și cu efecte nefavorabile pentru CNADNR, a fost decizia (aprobată de CA) de a organiza „la centru” procedura de licitație pentru atribuirea contractelor de închiriere a utilajelor și de aprovizionare cu materiale antiderapante, necesare activității DRDP de prevenire și combatere a înzăpezirii autostrăzilor A1 și A2, pentru perioada 2007-2008 și 2008-2009, ceea ce a generat o serie de disfuncționalități care nu justifică, din punctul de vedere al economicității, eficienței și eficacității, opțiunea respectivă.

În ceea ce privește activitatea de pază a autostrăzilor în perioada 2005-2007, CNADNR a achiziționat, prin DRDP București și Constanța, în calitate de autoritate contractantă, servicii de pază numai pentru sediile aferente autostrăzilor A1 și A2, iar începând cu luna octombrie 2007, CNADNR – administrația centrală a încheiat contracte care au avut ca obiect atât paza sediilor, cât și protejarea celorlalte elemente din patrimoniul celor două autostrăzi.

În perioada 2005 - octombrie 2007, nu a existat preocupare din partea managementului CNADNR pentru crearea unui cadru unitar, formalizat, conform căruia DRDP să achiziționeze serviciile de pază pentru autostrăzi, astfel încât nu au fost achiziționate și nu s-au desfășurat servicii de pază pentru elemente specifice din patrimoniul autostrăzilor A1 și A2, cum ar fi: garduri de protecție, parcări, elemente de siguranță rutieră – indicatoare, parapete, stâlpi de susținere, panouri anti-orbire ș.a.

O reflectare semnificativă a vulnerabilităților și disfuncționalităților organizaționale de la nivelul CNADNR, cu privire la achiziționarea serviciilor de pază pentru autostrăzi, se regăsește și în Contractul nr. 7629/22.04.2008, încheiat la nivelul administrației centrale a Companiei, pentru paza autostrăzii A2.

Contractul a fost încheiat în urma unei proceduri de negociere fără publicare prealabilă a unui anunț de participare, derulată după anularea procedurii de licitație inițiate anterior, procedură care nu a mai fost continuată de către CNADNR, contrar unei hotărâri judecătorești irevocabile.

Unele opțiuni și decizii specifice, luate la nivelul CNADNR, au fost contrare intereselor legitime ale Companiei, având implicații (plăți nejustificate) asupra utilizării fondurilor alocate de la bugetul de stat, prin Derularea procedurii de achiziție publică.

Având în vedere succesiunea faptelor, repetabilitatea și continuitatea în nelegalitatea acțiunilor întreprinse în procesul de organizare și desfășurare a procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție a serviciilor de pază a patrimoniului autostrăzii A2, care au dus la prejudicierea bugetului Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale S.A. cu suma de 6.052 mii lei (valoare minim estimată), au fost sesizate organele de cercetare abilitate.

Recomandări - s-au adresat atât MTI cât și CNADNR și s-au referit, în special, la următoarele:

- ✓ criteriile de performanță stabilite pentru directorul general al CNADNR vor viza, cu prioritate, scopul și atribuțiile principale pentru care a fost înființată și a funcționat Compania, precum și țintele majore, de interes național, stabilite prin programele și proiectele prioritare, reglementate legal prin contractul de concesiune între minister și companie ș.a. – pe baza cărora va fi evaluat anual și va răspunde pentru nerealizările înregistrate;
- ✓ analizarea și revizuirea clauzelor contractului de concesiune dintre MTI și CNADNR, în sensul stabilirii concrete a atribuțiilor, obligațiilor și a responsabilităților MTI, referitoare la asigurarea finanțării obiectivelor pentru care compania își asumă responsabilități contractuale, precum și stabilirea unei condiționări directe a realizării acestora de asigurarea finanțării de către minister;
- ✓ efectuarea unor analize de tip „cost-beneficiu” și a unor fundamentări tehnico-economice cu privire la găsirea celei mai performante politici de asigurare a necesarului de utilaje și echipamente, prin stabilirea celei mai economicoase și eficiente variante, între achiziționarea de către CNADNR a unor tipuri de utilaje și echipamente performante de strictă destinație, în număr și capacități bine stabilite, pentru profesionalizarea intervențiilor de dezapezire – și varianta actuală, de închiriere a unor utilaje specifice activităților de construcții, cărora le sunt atașate diverse echipamente;
- ✓ efectuarea unei analize formalizate, de specialitate, din punct de vedere al economicității, eficienței și eficacității, cu privire la oportunitatea externalizării activității de prevenire și combatere a înzăpezirii autostrăzilor, către operatori specializați, eventual în cadrul unui „pachet comun de întreținere - dezapezire - pază”.

Raportul special privind „Auditul performanței utilizării fondurilor publice acordate pentru construirea, reabilitarea și întreținerea autostrăzilor” a fost transmis Parlamentului și Guvernului României cu adresa nr. 3837/NV/31.05.2012 și se află pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro, secțiunea „Publicații”, „Rapoarte de control/audit întocmite de Curtea de Conturi, transmise Parlamentului și Guvernului”.

3.2. Auditul performanței utilizării fondurilor publice în cadrul programului de sprijinire a românilor de pretutindeni în perioada 2009 – 2011

Scurtă prezentare Acțiunea de audit a fost inițiată și desfășurată de către Curtea de Conturi la nivelul Ministerului Afacerilor Externe – pentru anul 2009, când activitatea de sprijinire a românilor de pretutindeni s-a desfășurat în cadrul acestei autorități, într-un compartiment distinct, denumit Departamentul pentru Relațiile cu Românii de Pretutindeni, cât și la nivelul Departamentului pentru Românii de Pretutindeni, pentru perioada 2010-2011, când această activitate a fost preluată în cadrul aparatului de lucru al Guvernului, iar Departamentul pentru Românii de Pretutindeni a devenit structură cu personalitate juridică, conducătorul instituției având calitatea de ordonator terțiar de credite.

Au fost auditate un număr de 183 proiecte cu valoarea de 16.097 mii lei, din totalul de 495 proiecte finanțate în perioada 2009-2011 în sumă de 25.601 mii lei.

Scopul programelor și proiectelor

Consolidarea comunităților românești, încurajarea inițiativelor care vizează manifestarea liberă și necondiționată a apartenenței la românităte și sprijinirea manifestărilor culturale românești, în cadrul comunităților naționale în care sunt integrate, în vederea respectării drepturilor persoanelor care locuiesc în afara frontierelor României și își asumă în mod liber identitatea culturală română și ale celor care aparțin filonului lingvistic și cultural românesc, atât prin autoritățile competente din România, cât și prin asociațiile și organizațiile reprezentative ale românilor care trăiesc în afara granițelor României.

Persoanele beneficiare ale politicii statului român privind sprijinirea românilor de pretutindeni sunt persoanele care își asumă în mod liber *identitatea culturală românească*, atât persoane de origine română, cât și cele care aparțin filonului lingvistic și cultural românesc și care locuiesc în afara frontierelor românești.

Tinta auditului

Evaluarea performanței activității de sprijinire a românilor de pretutindeni și a modului în care funcționează programul privind finanțarea unor proiecte destinate păstrării, afirmării și promovării identității etnice, culturale, lingvistice și religioase a românilor de pretutindeni, în conformitate cu standardele și practicile europene și internaționale în materie, prin identificarea vulnerabilităților și a zonelor potențial perfectibile, furnizarea unor concluzii independente asupra nivelului de performanță și formularea de recomandări.

Obiectivul general

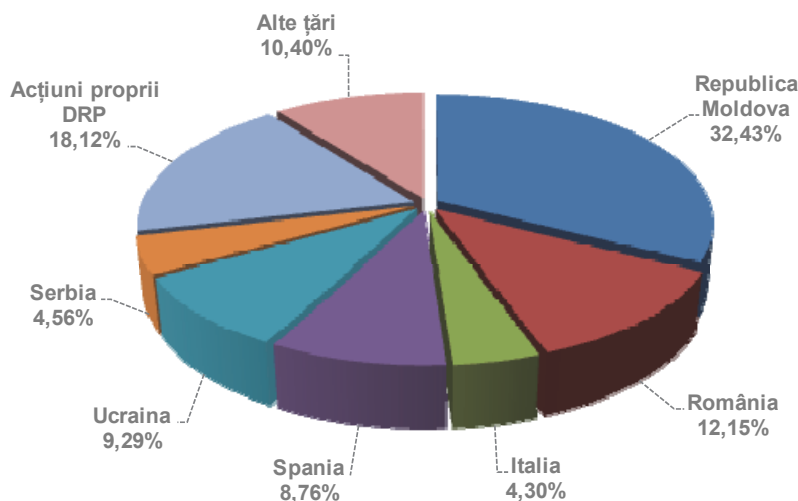
Obținerea asigurării că programul/proiectele/acțiunile finanțate de entitatea auditată, sub toate aspectele semnificative, respectă principiile economicității, eficacității, legalității și regularității, în condițiile în care obiectivul principal al activității Departamentului pentru Români de Pretutindeni îl constituie *păstrarea și afirmarea identității etnice, culturale, lingvistice și religioase a românilor din statele vecine, conform standardelor internaționale în domeniu și întărirea legăturilor dintre România și comunitățile românești de peste hotare.*

Constatări

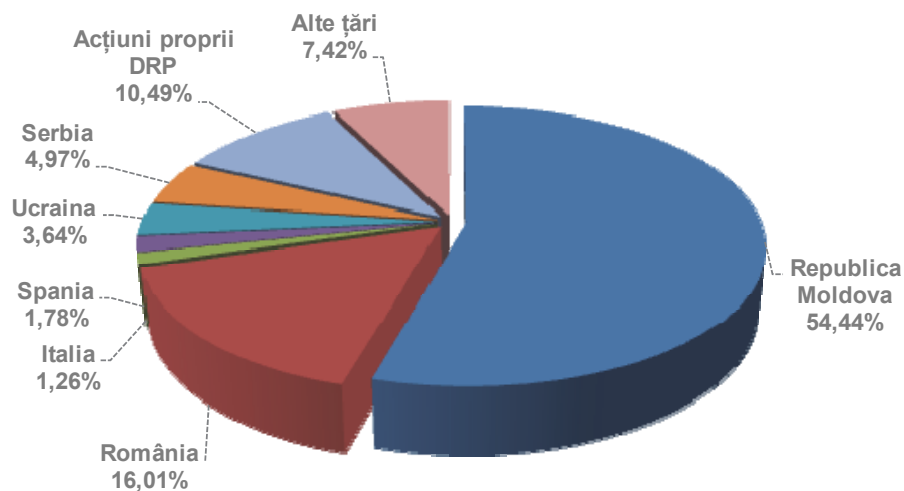
- ◆ finanțarea proiectelor destinate sprijinirii activităților desfășurate de românii care trăiesc în afara granițelor țării, în perioada 2009-2011, s-a efectuat fără a avea la bază strategii guvernamentale și nici programe sau strategii sectoriale privind sprijinirea comunităților de români;
- ◆ în perioada 2010-2011, Departamentul pentru Români de Pretutindeni nu a elaborat proiectele de buget anuale pentru cheltuielile aferente finanțării nerambursabile a activității românilor de pretutindeni, care să aibă la bază fundamentări reale privind necesitățile comunităților de români;
- ◆ în perioada supusă auditului nu au fost încheiate parteneriate cu organizațiile/asociațiile reprezentative ale românilor de pretutindeni, așa cum se precizează la art. 3(2) din Hotărârea Guvernului nr. 27/2010 privind organizarea și funcționarea Departamentului pentru Români de Pretutindeni, relațiile parteneriale fiind reprezentate de contractele de finanțare încheiate pentru fiecare proiect derulat, între Departamentul pentru Români de Pretutindeni și organizațiile solicitante;
- ◆ o carență în organizarea instituției a constituit-o și lipsa de pregătire, necesară postului, a personalului angajat, fără experiență în domeniu, pe de o parte, și lipsa unei baze materiale corespunzătoare, una din cauze fiind și finanțarea în sincope a activității desfășurate de instituție.

Din analiza datelor prezentate, în funcție de numărul etnicilor români, vorbitori de limbă română din fiecare țară, s-a constatat că cea mai mare pondere a fondurilor a fost acordată finanțării acțiunilor derulate de organizații/asociații/fundații din Republica Moldova, atât în anul 2010, cât și în anul 2011 (între 32,43% și 54,44%). Grafic, aceasta se prezintă astfel:

Repartizarea pe țări a plăților efectuate de către DRP pentru sprijinirea activității românilor de pretutindeni în anul 2010

Repartizarea pe țări a plăților efectuate de către DRP pentru sprijinirea activității românilor de pretutindeni în anul 2011

Această situație este constatată în execuția fondurilor în lipsa unor indicatori de eficiență, condiții în care este dificil a se aprecia performanța programelor derulate. În schimb, auditul a evaluat lipsa de oportunitate a unor cheltuieli, un exemplu în acest sens fiind cheltuielile efectuate în cadrul proiectului „Suport educațional pentru educația religioasă în eparhiile ortodoxe din țară și din diaspora”, în valoare totală de 100 mii lei, deoarece dintr-un număr de 28.169 exemplare tipărite, un număr de 2.307 exemplare (8,19%), au fost distribuite eparhiilor ortodoxe care funcționează în afara granițelor țării, restul fiind distribuite structurilor religioase și unor instituții publice din țară.

Concluzia generală Obiectivele „Programului privind sprijinirea românilor de pretutindeni și a organizațiilor reprezentative ale acestora” nu au fost atinse la nivelul cerut de legislația în domeniu, având în vedere abaterile de la legalitate și cazurile de nerespectare a principiilor de economicitate și eficacitate constatate.

Recomandări

- ✓ reanalizarea conținutului proiectului privind strategia națională, în sensul de a stabili priorități, funcție de natura problemelor fiecărei comunități românești, de prognoza principalilor indicatori macroeconomici și de fondurile ce pot fi alocate cu această destinație;
- ✓ elaborarea unei strategii sectoriale, pentru fiecare perioadă și zonă (vecinătate și emigrație);
- ✓ extinderea dialogului cu organizațiile/asociațiile reprezentative ale românilor de pretutindeni, în vederea cunoașterii necesităților lor reale și imediate, cât și a legislației statului în care aceștia își au domiciliul sau reședința, în vederea încheierii unor relații partenoriale pe baza cărora să poată fi dezvoltate proiecte/acțiuni destinate tuturor românilor;
- ✓ detalierea ghidului de finanțare prin proceduri, specifice fiecărui tip de acțiune ce poate fi finanțată din fonduri nerambursabile, cu respectarea principiilor legalității și regularității utilizării fondurilor publice, cât și a principiilor economicității, eficienței și eficacității;

S-a solicitat conducerii entității auditate

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora de la persoanele care se fac răspunzătoare, inclusiv a dobânzilor aferente și virarea la bugetul statului a sumelor recuperate, aferente prejudiciilor constatate în timpul auditului.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Rapoartele de audit al performanței, Curtea de Conturi a emis două decizii, prin care au fost dispuse măsurile pe care Ministerul Afacerilor Externe și Departamentul pentru Românii de Pretutindeni trebuie să le ducă la îndeplinire, în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate.

Raportul special privind „Auditul performanței utilizării fondurilor publice în cadrul programului de sprijinire a românilor de pretutindeni în perioada 2009-2011” a fost transmis Parlamentului, Guvernului României și Ministerului Afacerilor Externe cu adresa nr. 40626/08.11.2012 și se află pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro, secțiunea „Publicații”, „Rapoarte de control/audit întocmite de Curtea de Conturi, transmise Parlamentului și Guvernului”.

3.3. Auditul performanței privind realizarea veniturilor și utilizarea acestora, în perioada 2008-2011, la Societatea Română de Radiodifuziune și Societatea Română de Televiziune

Societatea Română de Radiodifuziune

Scurtă prezentare Curtea de Conturi a efectuat misiunea de audit al performanței asupra modului în care *Societatea Română de Radiodifuziune (SRR)* a aplicat principiile eficienței, economicității și eficacității în utilizarea fondurilor publice în perioada 2008-2011.

Societatea Română de Radiodifuziune (SRR) a fost înființată și funcționează în baza *Legii nr. 41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune, prin reorganizarea Radioteleviziunii Române*, ca serviciu public autonom de interes național, independent editorial, a cărei activitate se desfășoară sub controlul Parlamentului.

SRR are în structura sa posturi naționale, regionale, locale și internaționale de radio, studiouri teritoriale, fără personalitate juridică, redacții, Direcția Formații Muzicale în a cărei componență se află Orchestra Națională Radio, Orchestra de Cameră Radio, Orchestra de Estradă (Big-Band-ul Radioului), Orchestra de Muzică Populară Radio, Corul Academic Radio, Corul de Copii Radio și Agenția de presă RADOR.

Obiectivul general al acestei misiuni a constat în „Auditarea modului de fundamentare, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor proprii și a alocăției bugetare, precum și efectuarea unei analize independente din punct de vedere al economicității, eficienței și eficacității cu care Societatea Română de Radiodifuziune (SRR) a utilizat resursele financiare pentru îndeplinirea obiectivelor și atribuțiilor sale, în perioada 2008-2011”.

Obiective specifice:

- ◆ modul de realizare a veniturilor proprii și din publicitate;
- ◆ modul de utilizare a resurselor umane, materiale și financiare din punct de vedere al economicității.

Constatări

- ◆ în modul de organizare a SRR, ca „serviciu public autonom de interes național”, există unele imperfecțiuni legislative în sensul că *Legea nr. 41/1994* nu a definit în mod clar forma de organizare și funcționare, ca instituție publică, potrivit prevederilor *Legii nr. 500/2002* privind finanțele publice, ca societate comercială, potrivit prevederilor *Legii nr. 31/1990* privind societățile comerciale, sau ca regie autonomă, astfel cum este reglementat prin *Legea nr. 15/1990* privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale, cu modificările și completările ulterioare.

- ◆ modul de organizare și funcționare al SRR a creat premisele ca realizarea „*veniturilor proprii*” să nu fie sub incidența prevederilor legale aplicabile entităților publice.

Astfel că, taxa încasată pentru serviciul public de radiodifuziune de la persoanele fizice și juridice, care a fost definită ca venit propriu, nu a fost considerată ca fiind de natura *veniturilor bugetare*, deși, conform *Legii nr. 500/2002* privind finanțele publice taxa este definită ca „*suma plătită de o persoană fizică sau juridică, de regulă, pentru serviciile prestate acesteia de către un agent economic, o instituție publică sau un serviciu public*”. Încasarea taxei pentru serviciul public de radiodifuziune a fost prevăzută a se realiza astfel:

- odată cu plata energiei electrice de la persoanele fizice și juridice care au contracte de furnizare încheiate cu filialele Societății Comerciale de Distribuție și Furnizare a Energiei Electrice „Electrica” - SA sau cu societăți cu capital privat care s-au desprins din „Electrica” - SA în baza unui contract de mandat. În condițiile în care respectivele societăți au neglijat recuperarea creanțelor provenite din taxa radio, începând cu anul 2009 SRR a externalizat activitatea de recuperare a creanțelor provenite din taxa radio, măsură care s-a dovedit a nu fi foarte eficientă.
- direct la sediul SRR, de către persoanele juridice care își asigură pe cont propriu energia electrică și nu au contract de furnizare a energiei electrice, ponderea acestora fiind foarte mică.

În încasarea veniturilor, eficientă s-a dovedit a fi Procedura Standard de identificare și încasare a clienților direcți, elaborată și implementată de SRR, inclusiv de către Studiourile Regionale, deoarece a identificat și cuprins în baza de date a SRR un număr de cca. 303.884 persoane juridice active, dintre care 54.400 plătitori de taxă radio, și s-au încasat venituri în sumă de 42.000 mii lei;

- ◆ există încă deficiențe în urmărirea persoanelor exceptate de la plata taxei radio deoarece:

- prin legea de funcționare a SRR nu s-a reglementat procedura concretă de efectuare a controlului și nici cea privind constatarea contravențiilor;
- un cadru legal insuficient, precum și lipsa unor acțiuni complementare, ce puteau fi realizate de SRR pentru depistarea cazurilor de declarații pe propria răspundere neconforme cu realitatea, pentru descurajarea acestei practici, consecința fiind existența unui număr nejustificat de mare de persoane scutite de la plata taxelor radio, raportat la totalul plătitorilor potențiali;
- ▶ o preocupare cu rezultate pozitive a existat în realizarea veniturilor din publicitate, astfel: dacă până în anul 2007 spațiul publicitar a fost vândut în mod direct, prin efort propriu, încasările situându-se la finele anului 2005 la nivelul de 2.289 mii lei, începând cu anul 2007 s-a hotărât externalizarea acestei activități, în vederea atragerii unor venituri suplimentare, ceea ce s-a și întâmplat, astfel că în anul 2008 acestea au fost de 9.879 mii lei, de 4,3 ori mai mult decât în anul 2005, însă începând cu anul 2009, ca urmare a contextului economic general, acestea au scăzut;
- ▶ condițiile impuse de lege de a nu difuza spoturi publicitare aflate în contradicție cu valorile promovate de entitate, în calitatea sa de serviciu public de interes național, precum și limitarea timpului de publicitate la 8 minute, comparativ cu 12 minute de care beneficiază un post comercial, a făcut ca postul Radio România Actualități să refuze difuzarea spoturilor unor campanii publicitare, ceea ce a avut consecință în diminuarea veniturilor.

Din analiza modului de gestionare a resurselor s-au formulat următoarele concluzii:

- ▶ reducerea numărului de personal nu a condus la reducerea cheltuielilor cu resursa umană, ci dimpotrivă, atât cheltuielile efectuate cu salariații, cât și cele cu colaboratorii, au înregistrat creșteri anuale;
- ▶ *Direcția Formații Muzicale (DFM)* începând cu anul 2008 a fost finanțată exclusiv de la bugetul de stat, dar aceste alocări au acoperit aproximativ 90% din cheltuielile de personal, diferența fiind acoperită din fonduri proprii;
- ▶ deși din alocația bugetară este prevăzut a se acoperi și cheltuielile cu utilizarea stațiilor de emisie, a radioreleelor și a circuitelor video și fonice, ce aparțin operatorilor economici, sursa bugetară s-a dovedit a fi insuficientă, SRR înregistrând an de an datorii către SN „Radiocomunicații” SA, singurul operator pentru asemenea servicii, ajungându-se, la finele anului 2011, ca acestea să însumeze 28.445 mii lei, cea mai mare datorie înregistrată în decursul perioadei 2008-2011.

Recomandări

- ✓ luarea acelor măsuri care să asigure încasarea la un nivel cât mai ridicat a veniturilor din taxa radio, în condițiile în care aceasta reprezintă principala sursă de venit propriu a SRR;
- ✓ managementul SRR va analiza posibilitatea majorării veniturilor din publicitate;
- ✓ elaborarea și adoptarea unei politici unitare în domeniul resurselor umane;
- ✓ elaborarea bugetului în termeni cât mai reali, în concordanță cu prioritățile Direcției Formații Muzicale, cu încadrarea în fondurile alocate de la bugetul de stat;
- ✓ creșterea veniturilor proprii realizate de Direcția Formații Muzicale, în vederea utilizării cu preponderență a acestei categorii de venituri, în completarea sumelor reprezentând finanțare de la bugetul de stat;
- ✓ determinarea cantității de servicii de difuzare a programelor SRR în strictă concordanță cu alocația bugetară anuală repartizată, astfel încât să se stopeze fenomenul de „rostogolire” a datoriilor pe care aceasta le înregistrează an de an față de operatorul de comunicații.

Raportul special „Auditul performanței privind realizarea veniturilor și utilizarea acestora, în perioada 2008-2011, la Societatea Română de Radiodifuziune” a fost transmis Parlamentului și Guvernului României cu adresa nr. 40359/CGS/09.07.2012 și se află pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro secțiunea „Publicații”, „Rapoarte de control/audit întocmite de Curtea de Conturi, transmise Parlamentului și Guvernului”.

Societatea Română de Televiziune

Scurtă prezentare Societatea Română de Televiziune (SRTV) s-a înființat și funcționează în baza Legii nr.41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune, republicată cu modificările și completările ulterioare, ca serviciu public autonom de interes național, independent editorial și își desfășoară activitatea sub controlul Parlamentului.

SRTV are în structura sa posturi naționale de televiziune, un post internațional și șase studiouri teritoriale fără personalitate juridică.

Obiectivul general Analizarea performanței activității de realizare a veniturilor și a economicității, eficienței, eficacității în efectuarea cheltuielilor de către SRTV în perioada 2008-2011.

Obiective specifice

- ◆ analiza modului de fundamentare și de realizare a veniturilor SRTV;
- ◆ analiza situației economico-financiare a SRTV, identificarea componenței datoriilor și identificarea cauzelor care au condus la deficitul/datoria actuală.

Constatări În modul de organizare a SRTV, ca „serviciu public autonom de interes național”, există aceleași imperfecțiuni legislative ca și în cazul Societății Române de Radiodifuziune, în sensul că nu este clar definit statutul juridic.

Modul de realizare a veniturilor proprii

- ◆ taxa tv reprezintă sursa cea mai importantă de venit propriu, deținând o pondere medie de 83% din totalul veniturilor proprii ale SRTV și aproximativ 56% din totalul veniturilor operaționale ale instituției;

- ◆ sistemul de colectare a taxei tv prin intermediul societăților de furnizare a energiei electrice (continua-toarele Societății Comerciale de Distribuție și Furnizare a Energiei Electrice „Electrica” – SA înființate în urma procesului de privatizare a filialelor sale), nu asigură o maximizare a veniturilor de această natură pentru SRTV, înregistrându-se o serie de disfuncționalități și impedimente cauzate, în principal, de sta-tutul actual al acestor operatori economici cu capital privat care nu pot fi obligați prin norme legale să realizeze încasarea taxei tv;

- ◆ în cadrul contractelor de mandat unele clauze sunt nefavorabile SRTV în privința modului de colectare, prin neasumarea obligației de către unele dintre societățile mandatate de a realiza și recupera creanțele restante din taxa tv odată cu procedurile lor proprii de recuperare a restanțelor la plata energiei electrice;

- ◆ activitatea de colectare a taxei tv de către SRTV prin eforturile sale proprii prezintă un grad foarte scăzut de eficiență, nefiind stabilit și pus în funcțiune un mecanism eficient, constând în proceduri, structură de personal și logistică, adecvate, care să conducă la identificarea și atragerea în sistemul de colectare a taxei tv în special a persoanelor juridice care au această obligație de plată, dar care nu sunt titulare de contracte de furnizare a energiei electrice încheiate cu cele 5 societăți de profil, mandatate de SRTV;

- ◆ veniturile din publicitate au înregistrat o evoluție descendentă în perioada auditată, de la 76.892 mii lei în anul 2008 la 29.552 mii lei în 2011, ca urmare a unor factori externi activității SRTV cât și a unor cauze interne, care au ținut de modul în care a fost organizată această activitate, precum și de deciziile manageriale luate.

Factorii externi au fost identificați în următoarele situații:

- durata de maximum 8 minute pe oră pentru difuzare de publicitate spre deosebire de stațiile comer-ciale care pot difuza legal maximum 12 minute;
- SRTV poate difuza legal publicitate numai între emisiuni, spre deosebire de stațiile comerciale care pot întrerupe programele cu calupuri publicitare;
- contextul general prin scăderea pieței de profil în condițiile crizei economice care a condus la scăderea bugetelor de publicitate.

În cadrul cauzelor interne care au condus la scăderea veniturilor menționăm externalizarea vânzării spațiului publicitar al SRTV, în baza unui contract de comision, cu clauza contractuală ce prevedea obți-nera unui venit net total minim garantat în cuantum de 41 milioane de euro, pentru perioada 2009-2011. Acest contract a avut un aport redus întrucât, urmare încheierii unor acte adiționale în defavoarea SRTV, aceste venituri nu au fost realizate și nu a fost posibilă aplicarea de penalități.

Analiza situației economico-financiare, identificarea componenței datoriilor și identificarea cauzelor care au condus la defici-tul/datoria actuală

- ◆ SRTV nu a optimizat cheltuielile cu utilizarea resursei umane în funcție de posibilitățile sale financiare, ci dimpotrivă, cheltuielile efectuate cu salariații proprii, împreună cu cele pentru colaboratori, au înregistrat anual creștere, ajungându-se ca nivelul cheltuielilor din anul 2011 să fie mai mare decât cel din anul 2008 cu 11.944 mii lei (de la 203.526 mii lei în 2008 la 215.470 mii lei în 2011);

- ◆ achiziția de licențe pentru programe, filme și transmisiuni sportive s-a efectuat fără a exista o proiecție a resurselor financiare ale instituției pentru mai multe exerciții financiare, lucru care a avut un impact negativ, în special în cazul contractelor cu desfășurare multianuală, încheiate cu NBC Universal pentru achiziția de filme și UEFA pentru achiziția drepturilor de transmitere a competiției Champions League în perioada 2009-2012;

Achiziția de licențe de filme, peste posibilitățile financiare ale instituției pentru mai multe exerciții financiare, este demonstrată și de proiecția sumelor de plată pentru cumpărarea acestora în perioada 2012-2017, care arată că în această perioadă sunt scadente obligații de plată pentru contracte aflate în derulare în sumă de 10.942 mii USD, 6.417 mii euro și 1.289 mii lei.

În condițiile în care achiziția programelor de sport nu s-a realizat cu precauție, avându-se în vedere și resursele financiare necesare pentru mai mulți ani, rezultă că pentru perioada 2012-2016 SRTV are obligații de plată în valoare totală de 26.046.405 euro doar pentru contractele de achiziție aflate în derulare, din care cea mai mare parte sunt sumele rămase de plată la UEFA;

- ◆ nu a existat o colaborare strânsă a Departamentelor Film/Sport cu Direcția Marketing & Vânzări în vederea maximizării veniturilor obținute din publicitatea vândută cu ocazia transmisiunilor, deoarece departamentele nu au efectuat împreună analize privind audiențele estimate înainte de achiziție și a celor obținute după efectuarea transmisiunilor;
- ◆ efortul financiar al entității pentru producția de programe de televiziune nu s-a concretizat în creșterea audiențelor canalelor TVR, poziția postului public pe piața de televiziune din România fiind în continuă scădere;
- ◆ în condițiile în care SN Radiocomunicații SA este singurul operator din România care deține emițătoare și translatoare în amplasamente, SRTV nu a avut putere de negociere reală în calitatea sa de beneficiar al serviciilor respective, fiind în situația de a accepta cea mai mare parte a condițiilor impuse de pres-tator, precum și tarifele percepute de acesta fără a cunoaște modul de calculație a costurilor care au stat la baza stabilirii acestor tarife.

Din această cauză, Societatea Română de Televiziune, deși reprezintă unul dintre principalii clienți ai SN Radiocomunicații SA, a fost în imposibilitatea de a verifica și de a contracara eventuale abuzuri de poziție dominantă ale SNR, cu toate că susține practic mare parte din cheltuielile acestei societăți.

- ◆ urmare utilizării în programele proprii a conținutului creativ cu drept de autor, SRTV și-a creat în perioada auditată obligații față de următoarele organisme de gestiune: Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România – Asociația pentru Drepturi de Autor (UCMR-ADA); Centrul Român pentru Administrarea Drepturilor Artiștilor Interpreți (CREDIDAM); Societatea pentru Drepturi de Autor în Cinematografie și Audiovizual – Societatea Autorilor Români din Audiovizual (DACIN-SARA); CopyRo; Uniunea Producătorilor de Fonograme din România (UPFR); Societatea de Gestiune Colectivă a Drepturilor de Autor în Domeniul Artelor Vizuale (VISARTA);

Neînțelegerile apărute între SRTV și organismele de gestiune colectivă a drepturilor de autor, în toate cele trei faze ale negocierii metodologiilor (negociere, arbitraj, instanță), în exercițiile anterioare perioadei auditate, au pus multă vreme sub incertitudine valoarea remunerațiilor datorate către acestea. Pe fondul greutăților financiare întâmpinate de SRTV, divergențele menționate au determinat întârzieri ale plăților către organismele de gestiune și acumularea unor datorii față de acestea, care la sfârșitul anului 2011 însumau 25.310 mii lei. În această sumă, cea mai mare pondere o dețin UCMR-ADA – 63% (15.930 mii lei) și CREDIDAM – 33% (8.426 mii lei).

- ◆ obligația Societății Române de Televiziune de a contribui cu o sumă reprezentând 15% din veniturile proprii realizate din publicitate, pentru susținerea producției de film cinematografic nu a fost îndeplinită, astfel că la 31.12.2011, SRTV înregistra obligații de plată restante în sumă de 27.533 mii lei.
- ◆ unele decizii manageriale defectuoase au condus la creșterea vertiginosă a cheltuielilor SRTV în ultimii ani, instituția înregistrând pierderi în activitate începând cu 2006, situație care s-a agravat de la an la an.

Astfel, față de anul 2006 în care s-a înregistrat pentru prima dată deficit în sumă de 17.158 mii lei, la 31.12.2011 s-a ajuns la un deficit de 160.808 mii lei (de 9 ori mai mare) reprezentând 37,2 milioane euro (la cursul BNR de 4,3197 lei/euro, din data de 31.12. 2011).

În același timp datoriile entității au crescut ajungând la 31.12.2011 la 553.882 mii lei, datorii constituite din obligații de plată către bugetul general consolidat al statului (299.550 mii lei), către furnizorii interni și externi de bunuri, servicii și imobilizări, credite bancare etc.

Neplata obligațiilor către bugetul general consolidat al statului a condus la acumularea unor majorări/dobânzi de întârziere în sumă de 74.729 mii lei la 31.12.2011, ceea ce reprezintă aproximativ 24,94% din suma totală de 299.550 mii lei pe care SRTV o datora bugetelor publice.

În același timp menționăm faptul că instituția a înregistrat la 31.12.2011 creanțe de încasat în valoare de 120.498 mii lei, cu mult sub datoria de plată de 553.882 mii lei, însă o parte însemnată a acestor creanțe prezintă un grad mare de incertitudine cu privire la valoarea și termenul la care acestea vor fi încasate în vederea acoperirii chiar și parțiale a datoriei SRTV.

Cauzele principale care au generat evoluția crescătoare a datoriilor SRTV pot fi corelate atât cu mediul extern al SRTV, cât și cu mediul intern prin managementul defectuos exercitat.

Dintre cauzele externe menționăm:

- ◆ reducerea cuantumului taxei TV de la 4,5 lei la 4 lei în 2003, menținerea până în prezent a nivelului din anul 2003, permisivitatea dată de lege în ceea ce privește sustragerea de la plata taxei;
- ◆ limitarea numărului de minute de publicitate permise spre a fi valorificate de SRTV în comparație cu

televiziunile comerciale (8 minute/oră față de 12 minute/oră) și obligativitatea ca pauzele publicitare să nu întrerupă programul/emisiunea;

- ◆ obligația de plată către fondul cinematografic a 15% din veniturile obținute din publicitate, odată cu intrarea în vigoare a OG nr. 39/2005 privind cinematografia;

Cauzele interne identificate sunt:

- ◆ expansiunea activităților desfășurate prin înființarea de noi canale tv, achiziționarea unor programe/filme și transmisii sportive costisitoare, precum și creșterea numărului de personal și a drepturilor acordate acestuia, fără o corectă bugetare, bazată pe realitate;
- ◆ acumularea unor majorări/penalități de întârziere foarte mari (aproximativ 17 milioane de euro), rezultate în urma neachitării la termen a datoriilor către bugetul consolidat al statului, pe fondul lipsei de disponibilități bănești.

Recomandări

- ✓ efectuarea tuturor demersurilor către Parlamentul și Guvernul României în vederea creării unui nou cadru legislativ privind organizarea și funcționarea SRTV prin care să se asigure: reglementarea statutului juridic al entității și a formei de organizare;
- ✓ clarificarea naturii venitului din taxa tv, fie ca venit propriu al SRTV, fie ca venit bugetar destinat finanțării activității serviciului public de televiziune;
- ✓ urmărirea cu maximă rigoare a derulării contractului privind încasările convenite SRTV, cu luarea tuturor măsurilor penalizatoare de îndată ce obiectivele nu sunt îndeplinite;
- ✓ organizarea centrelor de cost prin care să se asigure cunoașterea integrală și cu acuratețe a costurilor de producție pentru fiecare canal al televiziunii publice și în cadrul acestora pentru fiecare emisiune;
- ✓ întocmirea unei strategii pe termen mediu/lung, prin care achizițiile de film și programe să aibă finanțarea asigurată;
- ✓ SRTV va solicita SN Radiocomunicații SA justificarea tarifelor prin prezentarea calculației costurilor;
- ✓ efectuarea demersurilor necesare pentru stabilirea clară, în cuprinsul Legii nr. 41/1994 a modului de finanțare a transmisiei programelor posturilor locale de televiziune, precum și clarificarea noțiunilor de „program național”, „post național”, „post local”, pentru care se asigură din bugetul de stat fondurile necesare pentru tarifele de utilizare a stațiilor de emisie, a radioreleelor și a circuitelor fonice, datorate agenților economici din sistemul comunicațiilor;
- ✓ efectuarea de către SRTV a demersurilor necesare care să conducă la reanalizarea oportunității menținerii obligației de plată a cotei de 15% din veniturile proprii realizate din publicitate conform art. 17(1) al OG nr. 39/2005 privind cinematografia și modificarea, în consecință, a cadrului legal.

Raportul special privind „Auditul performanței privind realizarea veniturilor și utilizarea acestora, în perioada 2008-2011, la Societatea Română de Televiziune” a fost transmis Parlamentului și Guvernului României cu adresa nr. 40359/CGS/09.07.2012 și se află pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro secțiunea „Publicații”, „Rapoarte de control/audit întocmite de Curtea de Conturi, transmise Parlamentului și Guvernului”.

3.4. Auditul performanței privind Sistemul Informațional (IT) al instanțelor de judecată: judecătorii, tribunale, curți de apel și Înalta Curte de Casație și Justiție

Curtea de Conturi a realizat la Ministerul Justiției și Înalta Curte de Casație și Justiție două misiuni de audit al performanței privind „Sistemul Informațional (IT) al instanțelor de judecată: Judecătorii, Tribunale, Curți de Apel și Înalta Curte de Casație și Justiție”.

Scurtă prezentare Ministerul Justiției (MJ) este organul de specialitate al administrației publice centrale care contribuie la buna funcționare a sistemului judiciar și la asigurarea condițiilor îndeplinirii justiției ca serviciu public, apărarea ordinii de drept și a drepturilor și libertăților cetățenești.

Pentru realizarea obiectivelor din domeniul său de activitate, Ministerul Justiției îndeplinește următoarele funcții: de strategie, de reglementare și sinteză, de reprezentare, de autoritate de stat, de administrare. În domeniul informatizării pot fi amintite:

- elaborarea Strategiei de informatizare a sistemului judiciar, măsuri pentru actualizarea periodică și implementarea acesteia;

- implementarea programelor guvernamentale de informatizare în unitățile sistemului judiciar;
- coordonarea, îndrumarea și verificarea din punct de vedere tehnic, metodologic și profesional a activității informatice a instanțelor și unităților subordonate;
- emiterea normelor tehnice obligatorii pentru instanțele judecătorești și instituțiile subordonate ministerului.

Potrivit Regulamentului privind Organizarea și Funcționarea Administrativă a *Înaltei Curți de Casație și Justiție (ÎCCJ)*, domeniul informatizării este gestionat la nivelul *Serviciului informatică juridică*.

Încă de la prima strategie de informatizare a sistemului judiciar (HG nr. 543/2005) s-au prevăzut obiective privind eficientizarea procedurilor judiciare, creșterea gradului de transparență, securizarea informațiilor cu caracter personal, eliminarea corupției, gestionarea eficientă a resurselor umane, financiare, materiale și au fost vizate, printre altele, aspecte legate de:

- creșterea calității actului de justiție și scurtarea timpului de rezolvare a cauzelor aflate pe rolul instanțelor;
- eliminarea treptată a gestionării datelor în format hârtie prin utilizarea formei electronice a dosarelor și a celorlalte documente specifice;
- creșterea gradului de pregătire în domeniul informatic al magistraților și personalului auxiliar, în scopul utilizării eficiente a noilor tehnologii;
- servicii electronice pentru cetățeni, avocați și alți specialiști implicați în actul de justiție;
- deschiderea către alte sisteme informatice pentru a prelua și a transmite informații de la/către acestea;
- eliminarea posibilităților de intervenție neautorizată asupra datelor din dosare etc.

Obiectivul general *Evaluarea componentelor sistemului informatic al instanțelor de judecată – ECRIS, a instrumentelor, tehnologiilor informatice și infrastructurii existente, a încadrării în obiectivele stabilite de Strategia de informatizare.*

Constatări

- ♦ lipsa de eficacitate și economicitate a sumelor plătite către „Compaq”, pentru cele 5.506 licențe LLDS, necesare constituirii unei baze de date legislative, în cadrul programului PHARE RO9705-02, în condițiile în care, în prezent, instanțele de judecată utilizează produsele existente pe piață, renunțând aproape în totalitate la această componentă; deși funcțională, baza de date creată nu este actualizată după data de 30.04.2007, data la care s-a finalizat contractul încheiat cu SC „Indaco Systems” SRL;
- ♦ cu privire la aceste modalități de informare, cât și cheltuielile aferente, auditorii opinează următoarele:
 - cheltuielile pentru materiale și prestări de servicii, în speță cheltuielile legate de consumul de hârtie, servicii poștale și materiale consumabile, nu s-au redus urmare informatizării sistemului judiciar întrucât, potrivit legislației în vigoare, evidența dosarului în format hârtie este obligatorie și, în fapt, volumul de activitate, pentru personalul implicat în gestionarea dosarelor (grefieri și magistrați), a crescut, aceștia gestionând atât informații pe format hârtie, cât și în format electronic;
 - informațiile care pot fi obținute prin cele două modalități electronice au conținut diferit, în sensul că, o parte din informațiile livrate de „Infochioșc” nu se regăsesc și pe portalul instanțelor de judecată/site-ul ÎCCJ (de ex.: circuitul intern al dosarelor și documentele atașate, numele magistraților și grefierilor, din cadrul completului de judecată, dosare componente) și invers, informații existente pe portal nu se regăsesc pe „Infochioșc” (de ex.: căi de atac), în vederea eficientizării cheltuielilor generate de achiziția celor două sisteme, apare necesitatea unificării acestor categorii de informații, care pot fi accesate atât prin intermediul terminalelor „Infochioșc”, din cadrul instanțelor de judecată, inclusiv ÎCCJ, cât și de pe portalul instanțelor de judecată/site-ul ÎCCJ;
 - modalitățile de obținere a informațiilor electronice („Infochioșc” și portal/site-ul ÎCCJ), conțin doar o mică parte din informațiile existente la dosar, situație în care, o bună informare presupune apelarea, în continuare, la forma clasică de informare – arhivă; în acest context, economicitatea cheltuielilor, necesitate de informarea justițiabililor și creșterea gradului de transparență a actului de justiție, prin intermediul suportului electronic, reprezintă deziderate ce nu au fost atinse, accesul public la o parte a informațiilor conținute în dosare efectuându-se, în continuare, prin efectuarea de cheltuieli legate de deplasarea la arhivele instanțelor, fără a contribui la reducerea birocrăției și factorilor de stres.
- ♦ pornind de la constatările anterioare, din care rezultă un consum mare de resurse materiale și umane pentru gestionarea dosarului în format hârtie, se constată că, prin dezvoltarea viitoare a softului aferent managementului dosarelor, se poate trece treptat spre implementarea și utilizarea unui mecanism care să permită justițiabililor sesizarea ÎCCJ și a instanțelor de judecată, prin investirea acestora cu ajutorul dosarului în format electronic. Prin mecanisme de autentificare și certificare de tip semnătură electronică (mecanism legal în funcțiune), se realizează modalitatea ce permite recunoașterea reciprocă atât de instanță, cât și de justițiabili;

- ◆ din punct de vedere al funcționării sistemului informatic, s-a constatat absența unor proceduri de avertizare, care să vină în sprijinul utilizatorilor interni, din cadrul instanțelor, pentru a evita unele curențe pe care le prezintă mecanismul de înregistrare a dosarelor, atribuirea electronică a numărului unic de dosar și repartizarea aleatorie a primului termen, astfel:
 - permite unui justițiabil să investească instanța cu mai multe dosare, având același obiect, consecințele acestui mod de lucru conducând la existența unor riscuri în activitatea jurisdicțională, în sensul că apare posibilitatea „dirijării” doar a unuia dintre multiplele dosare cu care a fost investită instanța în aceeași speță, urmată de renunțarea la celelalte, cu ocazia primului termen. Prin aceste dosare, „construite” artificial, se denaturează statistica oficială a dosarelor, pe total, pe tipuri de cauze și pe judecător etc.;
 - permite acordarea primului termen de judecată, diferit semnificativ pentru același gen de speță.
- ◆ la ÎCCJ, după constituirea Secției a II-a civilă (S2C), dosarele repartizate în cadrul acesteia, comparativ cu dosare conținând spețe identice, repartizate la Secția I-a civilă (S1C), au primit un prim termen mult mai lung, aspect care se concretizează și printr-un deficit de imagine la adresa ÎCCJ și care poate naște suspiciuni privind acest aspect;
- ◆ unele informații, deosebit de importante pentru procesul de judecată, cum ar fi părțile, nu se regăsesc pe portalul instanțelor, cu toate că sistemul informatic permite înregistrarea acestora, cu ocazia investirii instanței. O situație privind asemenea cazuri arată că, în ultimii ani, la nivelul instanțelor de judecată, numărul dosarelor fără părți a cunoscut valori semnificative: 15.896 din totalul de 5.006.890 (0,32 %) dosare în anul 2009, 12.806, din totalul de 5.767.129 (0,22 %) dosare, în anul 2010, respectiv 7.410, din totalul de 6.950.912 (0,11 %) dosare, în anul 2011. La nivelul instanțelor, au fost identificate valori superioare acestor cifre: 2.796 dosare fără părți, din totalul de 278.610 (1%) dosare, existente pe rolul Tribunalului București, în anul 2010 sau 1.438 dosare, din totalul de 98.463 (1,46%) dosare, existente la Tribunalul Suceava, în anul 2011;

De remarcat faptul că asemenea informații există în bazele de date ale sistemului ECRIS, la nivelul instanțelor, inclusiv pe „Infochioșc”, dar nu se preiau la replicarea informațiilor pe portal, și nici nu se analizează și remediază ulterior, astfel că, atunci când se face selecția, după criteriul „parte”, informația este denaturată, deoarece numărul de dosare apare ca fiind mai mic, iar dacă persoana respectivă este parte într-un singur dosar, apare că nu figurează cu nici un proces;

- ◆ lipsa unei proceduri a sistemului ECRIS, de blocare a investirii aceleași instanțe cu aceeași cauză și de transmitere automată a soluției la instanța inițială îngreunează rezolvarea unor situații în care același justițiabil sesizează ÎCCJ cu aceeași speță de mai multe ori, uneori existând chiar în același dosar două soluții diferite. Nu există implementat un mecanism care să sesizeze și să atenționeze, cu privire la investirea Instanței Supreme cu cauze imposibile (de ex.: recurs la hotărâri privind strămutarea) sau, în cazul unor procesomani, care încarcă nejustificat volumul de muncă al magistraților. În acest context este utilă găsirea unor soluții tehnice, oferite de aplicația informatică, care să contribuie la diminuarea acestor practici și, implicit, a cheltuielilor suplimentare pe care le implică;
- ◆ circuitul dosarelor, a căror parcurs include, în afara instanțelor de judecată, și ÎCCJ, nu poate fi urmărit în întregime deoarece datele existente pe site-ul Curții Supreme nu sunt replicate pe portalul instanțelor de judecată. Soluția actuală poate fi îmbunătățită prin unificarea celor două sisteme informatice (al instanțelor și al ÎCCJ), inclusiv replicarea pe un portal comun (unificat) al instanțelor de judecată, având aceeași interfață grafică. În felul acesta pot fi eliminate costuri suplimentare și unele inadvertențe, pe care actualul sistem nu le pune în evidență, legate de transmiterea dosarului electronic, pentru strămutare sau pentru conflict de interese, de la instanțele judecătorești la ÎCCJ și a transmiterii, în sens invers, prin modalități electronice, a soluției date de ÎCCJ la instanțele de fond, unde sunt înregistrate dosarele care fac obiectul strămutării;
- ◆ neaccesarea, de către magistrați, a unor informații din bazele de date ale sistemelor informatice, existente în alte instituții, în baza prevederilor art. 86/2 din Codul de procedură civilă, nu a contribuit la reducerea termenelor, ușurarea muncii magistraților etc.; operaționalizarea schimbului de date presupune și adaptarea sistemului informatic al MJ și ÎCCJ, în sensul că, în cererea de sesizare a instanței să fie inserate inclusiv codul numeric personal (CNP) sau codul unic de identificare/identificare fiscală (CUI/CIF); prin crearea de legături (link-uri) între bazele de date, pot fi evitate situații posibile, precum sesizarea instanței de către o persoană juridică dizolvată, citarea la adrese greșite sau inexistente, iar prin asigurarea accesării directe, se evită costurile suplimentare legate de solicitarea de informații (fiscale, cadastrale, sociale) de la deținători. Practic, prin utilizarea actualului sistem informatic și interconectarea acestuia cu alte sisteme informatice, de la alte instituții, se creează cadrul asistării magistratului prin mecanismele informatice. Abia în anul 2012 ÎCCJ a semnat un protocol cu Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date, cât și cu Serviciul de Telecomunicații Speciale, prin operaționalizarea acestuia putându-se evita situații de genul celei constatate la Secția penală unde, deși există doi

grefieri, desemnați pentru consultarea bazelor de date de la evidența populației, în cazul unui dosar se solicitau date de stare civilă (CNP), de la o judecătorie, în mod clasic, prin adresă scrisă, chiar și după semnarea protocolului, cu implicațiile conexe legate de cheltuieli poștale și consum de timp.

- ◆ alte inadvertențe constatate la ÎCCJ în cadrul testelor de detaliu efectuate:
 - în cazul unui dosar identificat s-a constatat că, atât pe site, cât și în sistemul ECRIS, soluția prevede că se „admite cererea”, iar soluția pe scurt (detalii) că „respinge cererea”, creând astfel confuzie pentru justițiabili;
 - baza de date de producție a sistemului ECRIS, replicată pe site, conține încă exemple cu date de test. De menționat că, pe parcursul misiunii de audit, o parte din aceste anomalii au fost corectate;
 - căutarea unei părți în dosar este dependentă de diacritice și, mai mult, rezultatul căutării pe site, atunci când acesta funcționează, are rezultate imprezvizibile. Există totodată riscul, pentru cei care nu sunt familiarizați cu aceste aspecte, ca atunci când se face o căutare a unei părți, având un nume care conține diacritice, rezultatul căutării să fie nul, adică persoana respectivă nu ar fi parte în nici un dosar. În ceea ce privește site-ul www.scj.ro se constată o instabilitate sporită a sistemului, legată atât de căutări după diverse criterii, cât și de accesarea în sine a paginii web a Instanței Supreme. În acest fel eficiența sistemului ECRIS este diminuată substanțial toate acestea având și un pronunțat impact negativ recepționat la nivelul justițiabililor – utilizatori externi ai site-ului ÎCCJ;
 - din aceeași categorie, dar având legătură directă cu modul în care se introduc datele în sistem, inclusiv cu calitatea datelor conținute în bazele de date ale sistemului, menționăm cazul unor persoane care se regăsesc sub diverse prenume, apropiate de cel real, dar cu diferențe minore (o literă), funcție de erorile de introducere. Astfel de situații pot fi evitate doar prin acordarea unei atenții sporite la introducerea datelor, mecanismul de corectare a datelor deja existente fiind unul dificil, mai ales în absența evidențierii, în zona de identificare a părților, a codului numeric personal pentru persoanele fizice și a codului unic de identificare, pentru persoanele juridice, informație care poate ajuta, prin interconectarea cu bazele de date de la Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date (DEPABD) sau cele de la Oficiul Național al Registrului Comerțului (ONRC), la corectare rapidă a acestor anomalii;
- ◆ din analiza contractelor care au concurat la realizarea acestui sistem s-a constatat că nu sunt prevăzute date și indicatori care să măsoare performanța sistemului referitoare, spre exemplu, la reducerea de personal, reducerea de cheltuieli materiale, reducerea timpului de soluționare a unui dosar, reducerea timpilor de acces, gradul de utilizare (număr de accesări în unitatea de timp), astfel încât echipa de audit nu a putut verifica astfel de date;
- ◆ dotarea tehnică, atât din punct de vedere hardware, software și al infrastructurii de comunicații, corespunde funcției și obiectivelor sistemului judiciar, dar există încă echipamente, uzate fizic și moral, din categoria stațiilor de lucru și a imprimantelor achiziționate, în cadrul primelor programe PHARE sau din surse proprii;
- ◆ schimbările legislative frecvente, unele cu impact major asupra structurii sistemului informatic ECRIS, au condus la dese adaptări și modificări în structura acestuia. Componentele sistemului au devenit mai laborioase, uneori insuficient testate, având repercusiuni nedorite asupra calității și operativității instruirii utilizatorilor și asupra activității curente, în general.

Menționăm că, pe parcursul misiunii de audit al performanței, s-au luat măsuri pentru remedierea unor anomalii din cele prezentate anterior.

A fost eliminată o bună parte din datele de test existente în baza de date de producție a ÎCCJ și, prin schimbarea server-ului care deservește site-ul www.scj.ro, s-au îmbunătățit timpii de acces la informații.

Concluzia generală este că sistemul informatic al instanțelor de judecată ECRIS este funcțional și perfectibil, modulele acestuia acoperă partea preponderentă a activității instanțelor de judecată, rezolvă într-o bună măsură sarcinile specifice, se află în exploatare și în același timp în dezvoltare, dar inexistența unui sistem complex de indicatori cantitativi și calitativi nu a permis evaluarea procentuală a gradului de implementare și utilizare a acestuia și nici a performanței lui efective.

Au fost evidențiate o serie de disfuncționalități legate de modul de funcționare a sistemului informatic evaluat, reieșind că acesta nu beneficiază de suficiente proceduri pentru validarea și corelarea datelor și nici de mecanisme de alertare și suport pentru personalul utilizator și factorii de decizie. Totuși, prin implementarea sistemului informatic ECRIS s-a obținut, în bună măsură:

- ◆ standardizarea activităților și procedurilor de lucru;
- ◆ transparență în actul de justiție prin publicare automată a informațiilor despre dosare pe portalul instanțelor de judecată și pe site-ul ÎCCJ;
- ◆ creșterea încrederii în actul de justiție legată de repartizarea aleatorie a dosarelor, prin eliminarea factorului uman și, într-o bună măsură, a suspiciunii privind repartizarea preferențială a cauzelor;

- ◆ prevenirea pierderii ori înlocuirii informației prin stocarea conținutului electronic al documentelor;
- ◆ creșterea calității muncii, a pregătirii profesionale;
- ◆ uniformizarea practicii judiciare a instanțelor și reducerea birocrăției;
- ◆ securitate sporită a datelor;
- ◆ rapoarte și statistici;
- ◆ regăsirea rapidă a informațiilor.

Recomandări

- ✓ analiza/studierea posibilității investirii de către unele categorii de justițiabili (avocați și case de avocatură, entități individuale și colective care utilizează mecanisme de autentificare și certificare prin semnătură electronică etc.) a instanțelor de judecată, inclusiv a ÎCCJ, cu dosarul în format electronic pornind și de la prevederea legală de recunoaștere a semnăturii electronice. În felul acesta se diminuează termenele, se reduc cheltuielile de procesare/scanare, se diminuează volumul de muncă al grefierilor, se poate face economie de echipamente, de personal, de timp, de hârtie, de toner (consumabile). Prin investirea dosarului electronic, se diminuează și munca magistraților, tinzându-se ca, în final, dosarul să fie în totalitate electronic, inclusiv în contextul transferului acestuia la instanțele de control judiciar;
- ✓ studierea posibilității introducerii unei noi arhitecturi, centralizate, a sistemului informatic care gestionează dosarele tuturor instanțelor, aceasta presupunând și soluția hardware aferentă. În felul acesta se elimină circuitul/transferul dosarelor, instanțele de control judiciar având acces direct la dosarele ce urmează a fi soluționate. Se îmbunătățește astfel activitatea de elaborare a statisticilor și apare posibilitatea îmbunătățirii calității activității inspecției judiciare, economie de personal specializat și o mai bună posibilitate de administrare a echipamentelor, inclusiv prin redistribuire;
- ✓ perfecționarea, din punct de vedere informatic, a mecanismului de înregistrare și repartizare a dosarului, astfel încât să se prevină investirea instanțelor civile de către aceeași persoană cu aceeași cauză/obiect/materie juridică, chiar la aceeași secție. Îmbunătățirea mecanismului de validare/control a distribuirii aleatorii, dându-se posibilitatea avertizării și blocării temporare, până la luarea deciziei aferente din partea conducerii instanței, asupra unor situații prin care aceeași persoană a mai investit în aceeași cauză;
- ✓ analiza posibilității perfecționării mecanismului informatic de repartizare a dosarelor în cadrul celor două secții civile ale ÎCCJ, astfel încât să se evite situația actuală care conduce la atribuirea pentru dosare având același obiect, repartizate în aceeași perioadă, a primului termen în mod diferențiat, cu perioade de timp aproape duble în cazul Secției a II-a față de Secția I-a;
- ✓ studierea posibilității unificării celor două sisteme informatice (MJ și ÎCCJ), inclusiv a interfeței grafice, în sensul replicării datelor pe un portal comun, al tuturor instanțelor de judecată, acest fapt putând contribui într-o mai bună măsură la urmărirea de către cei în drept a fluxului dosarelor și a desfășurării actului de justiție;
- ✓ unificarea categoriilor de informații pentru cele două modalități electronice de informare, astfel încât să contribuie la o mai bună informare a justițiabilului. De exemplu, posibilitatea utilizării de diacritice și de evidențiere a căilor de atac pe „Infochioșc” și completarea informațiilor privind dosarele componente, documentele atașate, componența completelor și circuitul extern al dosarului pe portalul instanțelor/site-ul www.scj.ro;
- ✓ analiza posibilității informării justițiabililor, prin preluarea pe portal/site a unor date cu caracter public: data redactării soluției, data comunicării, eventual chiar soluția în întregime (cu depersonalizările de rigoare), atunci când aceasta rămâne definitivă prin neapelare, nerecurare etc.;
- ✓ intensificarea acțiunilor privind interconectarea bazelor de date ale MJ și ÎCCJ, inclusiv a instanțelor de judecată, cu bazele de date ale altor instituții. În acest sens trebuie avută în vedere necesitatea introducerii și utilizării în dosare a codurilor numerice personale (CNP) și a celor unice de înregistrare/de identificare fiscală (CUI/CIF) ale părților și realizarea unor protocoale de schimb de date cu instituțiile deținătoare de informații în format electronic, utile procesului de desfășurare a actului de justiție (Ministerul Administrației și Internelor, Oficiul Național al Registrului Comerțului, Agenția Națională de Administrare Fiscală, Casa Națională de Pensii Publice, Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă etc.). Acest fapt va conduce la luarea hotărârilor de către magistrat în condiții de eficiență maximă, prin reducerea cheltuielilor, pe de o parte, precum și a termenelor, pe de altă parte;
- ✓ depunerea de diligențe în vederea realizării unui mecanism care să permită calcularea și afișarea automată a duratei procesului ca diferență între data sesizării instanței de fond și data soluției și comunicării acesteia de la ultima instanță de control judiciar (după rămânerea definitivă și irevocabilă a soluției în dosar);
- ✓ elaborarea unui sistem de indicatori de performanță ai sistemului, pe fiecare locație și tip de instanță, împreună cu monitorizarea riguroasă a acestora pentru o evaluare corectă și fundamentată a impactului utilizării sistemului ECRIS și a îmbunătățirii calității activității personalului din cadrul instanțelor de

judecată. Concomitent cu depunerea diligențelor necesare pentru evaluare periodică a serviciilor electronice puse la dispoziția justițiabililor, se recomandă crearea unei proceduri de evaluare continuă a interesului justițiabililor și a gradului de utilizare a serviciilor oferite prin intermediul portalului instanțelor de judecată și a aplicației ECRIS „Infochioșc”.

Pe lângă recomandările formulate, pentru valorificarea constatrilor înscrise în Raportul de audit al performanței, Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care Ministerul Justiției și Înalta Curte de Casație și Justiție trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării neregulilor constatate.

3.5. Auditul performanței privind identificarea vulnerabilităților sistemului de administrare și control al impozitelor și taxelor care favorizează faptele de corupție, la nivelul Agenției Naționale de Administrare Fiscală, Autorității Naționale a Vămirilor și Gărzii Financiare

Curtea de Conturi a efectuat o misiune de audit al performanței asupra modului în care sistemul de organizare și reglementare a activității ANAF permite o gestionare eficientă și eficace a riscurilor asociate fenomenelor de corupție.

Scurtă prezentare „Auditul performanței privind identificarea vulnerabilităților sistemului de administrare și control al impozitelor și taxelor care favorizează faptele de corupție, la nivelul Agenției Naționale de Administrare Fiscală, Autorității Naționale a Vămirilor și Gărzii Financiare” s-a desfășurat la Agenția Națională de Administrare Fiscală, fiind analizate activitățile desfășurate de:

- Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF), inclusiv activitatea specifică realizată de cele 42 Direcții Generale ale Finanțelor Publice (DGFP);
- Autoritatea Națională a Vămirilor (ANV), inclusiv activitatea specifică realizată de Direcțiile Regionale pentru Accize și Operațiuni Vamale (DRAOV) și structurile lor subordonate;
- Garda Financiară (Comisariatul general și secțiile județene).

Obiectivul principal

Obiectivele specifice

Evaluarea nivelului vulnerabilităților la corupție în activitatea de administrare a impozitelor și taxelor realizată de către Agenția Națională de Administrare Fiscală și structurile subordonate acesteia.

- descrierea unei imagini de ansamblu asupra performanței mecanismelor interne ale instituției cu privire la prevenirea și descoperirea fenomenelor de corupție;
- identificarea unor metode noi care să permită identificarea, descrierea, evaluarea, controlul, monitorizarea și reevaluarea riscurilor de corupție.

Pentru aceasta s-a urmărit obținerea de răspunsuri la următoarele întrebări principale ale misiunii de audit:

- ⇒ actualul sistem de organizare și reglementare a activității ANAF permite o gestionare eficientă și eficace a riscurilor asociate fenomenelor de corupție?
- ⇒ care sunt principalele zone/domenii de activitate ale ANAF ce prezintă vulnerabilități cu privire la fenomenele de corupție?
- ⇒ care sunt principalii factori ce favorizează faptele de corupție în cadrul ANAF și care sunt instrumentele instituționale ale ANAF pentru contracararea apariției acestor fenomene? Care este eficiența acestor instrumente?
- ⇒ care este nivelul de performanță al sistemului de control intern și care este eficiența acestuia cu privire la identificarea și combaterea fenomenelor de corupție din sistemul de administrare fiscală?

Constatări

În urma analizei acțiunilor întreprinse de ANAF pentru realizarea obiectivelor din Planul de acțiune sectorial financiar-fiscal (anexa nr. 2c la Strategia Națională Anticorupție 2008-2010), s-a constatat că nu a existat un plan coerent de măsuri cu termene și responsabilități. Echipa de audit a constatat că domeniile/direcțiile de acțiune cu importanță crucială pentru combaterea corupției fie se află în stadiu incipient, fie sunt nerealizate. În general, progresele au fost realizate în domenii în care rezultatele din perspectiva corupției sunt foarte puțin perceptibile și comensurabile. Mai precis, ANAF a realizat progrese privind expunerea de afișe anticorupție, oferirea de formulare de reclamații sau oferirea de servicii electronice și mai puțin în acele domenii ce ar conduce în mod efectiv la identificarea sau sancționarea fenomenelor de corupție (de ex.: îmbunătățirea capacității de control intern, mobilitatea personalului vamal, parteneriate cu organisme de cercetare penală pentru identificarea/deconspirarea corupției din instituție, realizarea unei evaluări externe privind nivelul corupției etc.).

Auditul efectuat a identificat următoarele tipuri de vulnerabilități:

Vulnerabilități privind personalul încadrat și activitatea de gestionare a resurselor umane:

- ◆ actualul sistem de recrutare a personalului nu prezintă garanții suficiente privind integritatea, moralitatea și corectitudinea viitorului funcționar public;
- ◆ transparența redusă și existența unei percepții negative a publicului cu privire la procedura de recrutare a personalului, îngreunează accesul și conduc la dezinteresul față de funcția publică al unor potențiali candidați;
- ◆ clasificarea posturilor și salarizarea aferentă nu au la bază un sistem de evaluare a responsabilităților și riscurilor – sistemul de salarizare nu reflectă nivelul de responsabilitate al postului, nu asigură recompensarea riscurilor asumate sau a condițiilor speciale de muncă;
- ◆ nu există în prezent nicio formă de stimulare și recompensare a funcționarilor publici cu rezultate deosebite;
- ◆ lipsa unor proceduri operaționale care să precizeze în mod obiectiv condițiile în care se poate realiza mobilitatea/mutarea funcționarilor publici permite exercitarea unor presiuni și abuzuri ale conducerii asupra personalului cu atribuții de execuție.

Vulnerabilități ale sistemelor de control intern:

- ◆ performanța sistemului de control intern este redusă, astfel încât:
 - la nivelul ANAF nu s-a reușit identificarea și inventarierea riscurilor privind corupția (lista riscurilor transmise de structurile subordonate nu cuprinde riscuri legate de corupție);
 - la nivelul structurii centrale a ANAF și la nivelul unităților deconcentrate (DGFP, Garda Financiară) nu s-au stabilit funcțiile sensibile;
 - segmente importante ale activității nu beneficiază încă de proceduri operaționale;
 - multiplele deficiențe constatate de organe de control/audit externe denotă carențe ale controlului intern/managerial.
- ◆ performanța redusă a Corpului de control din ANAF (instrument specializat de control al „integrității personale profesionale și morale”)

Vulnerabilități ale activității de inspecție fiscală:

- ◆ procedurile și criteriile de selecție nu garantează includerea în planul de control a acelor contribuabili cu riscul fiscal cel mai ridicat. Astfel:
 - actualul cadru legal și procedural dă posibilitatea includerii sau excluderii pe criterii subiective a unor contribuabili din planul de control;
 - se pot include în mod abuziv în planul de control și alți contribuabili decât cei cu riscul fiscal cel mai ridicat;
 - în mod deliberat unii contribuabili cu risc fiscal ridicat pot rămâne neverificați pentru o lungă perioadă de timp;
 - nu există instrumente eficiente de control intern privind calitatea analizei de risc și a selecției realizată la nivelul structurilor de inspecție fiscală.
- ◆ abordarea și realizarea inspecțiilor fiscale prezintă un nivel ridicat de subiectivitate. Principalele cauze sunt:
 - lipsa unor manuale sau ghiduri de control pentru principalele categorii de operațiuni și impozite (lipsa unor proceduri/tematici/metodologii de control standardizate);
 - calitatea inspecțiilor fiscale este condiționată de „flerul”, experiența individuală și scrupulozitatea fiecărui inspector fiscal.
- ◆ metodologiile actuale de control permit abordări subiective/arbitrare cu privire la:
 - etapele verificării; modalitățile/procedurile investigative (identificarea și investigarea indiciilor etc.);
 - tipurile de operațiuni/informații/corelații/neconcordanțe verificate;
 - procedurile și tematicile de control nu sunt suficient de detaliate și nu includ indicații stricte cu privire la pașii ce trebuie urmați în control;
 - fiecare inspector are propria manieră de control și își stabilește singur metodologia de control (ce tipuri de operațiuni/contracte/documente verifică, ce corelații stabilește, ce proceduri investigative aplică etc.);
 - nu există standarde de control, iar rezultatele inspecției fiscale depind în mare măsură de nivelul de scepticism profesional și scrupulozitate al funcționarilor.
- ◆ procedurile de inspecție fiscală permit efectuarea în mod deliberat a unor controale superficiale, întrucât nu există nicio:
 - reglementare privind modul de stabilire a eșantionului;
 - condiție privind reprezentativitatea eșantionului utilizat în inspecția fiscală;
 - reglementare privind modalitățile/condițiile de extrapolare a deficiențelor identificate în eșantion.

- ▶ nu există pârgii de control intern pentru a se obține asigurarea rezonabilă că inspectorii fiscali respectă un set de obiective minimale ale controlului. Astfel:
 - există posibilitatea întocmirii de acte de control superficiale, insuficient fundamentate și fără dovezi/anexe (probe la dosar);
 - nu există posibilitatea verificării de fond a calității activității inspectorilor fiscali (lipsa unui supracontrol).
- ▶ procedurile aplicabile nu detaliază în mod obiectiv condițiile instituirii măsurilor asigurătorii („există pericolul iminent” de sustragere de la plată), și anume:
 - lasă la latitudinea inspectorului inițiativa de instituire a măsurilor asigurătorii;
 - nu instituie obligativitatea urmăririi procedurii, ci creează doar posibilitatea inițierii unei astfel de proceduri;
 - nu există obligativitatea motivării în scris a deciziei de a nu se lua măsurile asigurătorii (nu se motivează inacțiunea/pasivitatea).
- ▶ lipsa unor proceduri/metodologii/reglementări pentru individualizarea pedepselor aplicate de inspectorii fiscali (lipsa unor criterii clare și unitare privind stabilirea cuantumului amenzilor);
- ▶ nu există proceduri clare care să expliciteze noțiunea de evaziune fiscală și întreaga procedură în acest sens;
- ▶ procedurile și metodologiile actuale de control permit tergiversarea, cu rea credință, a finalizării unei inspecții fiscale (de ex. rambursări de TVA) prin solicitarea în mod excesiv și nemotivat a unor controale încrucișate sau soluționarea cu greutate a unor controale încrucișate.

Vulnerabilități în activitatea de gestionarea a registrului contribuabililor, primirea declarațiilor fiscale, analiză de risc:

- ▶ nivelul ridicat de subiectivism în individualizarea pedepselor aplicate pentru nerespectarea de către contribuabili a obligațiilor declarative (nedepunerea sau depunerea cu întârziere a declarațiilor);
- ▶ actualul sistem de sancționare a neîndeplinirii obligațiilor declarative lasă sistemul de administrare fiscală vulnerabil la fenomene de corupție cu grad redus de pericol social („mica corupție” din sistem);
- ▶ există posibilitatea ca în situații similare agenții economici să beneficieze de tratamente diferențiate, determinate exclusiv de bunăvoința sau rea-credința funcționarilor publici. Există posibilitatea ca în mod repetat unii contribuabili să fie sancționați doar cu avertisment în timp ce alți agenți economici sunt aspru sancționați de la prima contravenție;
- ▶ procedura de control documentar în cazul rambursărilor de TVA nu prevede cu exactitate întinderea verificărilor și documentele ce trebuie prezentate în cazul analizei documentare.

Vulnerabilități în activitatea de executare silită:

În alegerea măsurilor de executare silită (somații, popriri, sechestre):

- ▶ nu există un termen imperativ pentru demararea sau continuarea etapizată a măsurilor de executare silită;
- ▶ nu există criterii clar definite în ceea ce privește alegerea formelor de executare silită (una sau mai multe) succesiv sau concomitent, se lasă doar la aprecierea executorului fiscal;
- ▶ sistemul procedural actual nu obligă salariații să motiveze inacțiunea/pasivitatea. Nu există obligativitatea motivării în scris (prin referat) a tergiversării/amânării luării unor măsuri de executare silită.

În modul de instituire a popririlor bancare:

- ▶ cadrul legal și procedurile de lucru nu prevăd instrucțiuni, criterii sau termene precise pentru demararea procedurii de executare silită prin poprire bancară;
- ▶ sistemul de emitere și transmitere a popririlor implică intervenția factorului uman și permite realizarea unor operațiuni frauduloase (nu există un sistem automat de generare și transmitere a popririlor bancare);
- ▶ există posibilitatea ridicării în mod fraudulos a unor popriri bancare, fără ca sistemele de control intern să poată detecta astfel de fapte.

În modalitatea de poprire a terților:

- ▶ nu există un sistem de control intern asupra operațiunilor derulate în cadrul procedurii de poprire a terților. Lipsa unui cadru procedural strict permite executorului să nu aplice măsura de poprire a terților sau să o aplice selectiv.

În aplicarea și valorificarea sechestrelor:

- ▶ întreaga procedură de sechestrare a bunurilor debitorilor are la bază decizii subiective ale funcționarilor:
 - nu există constrângeri procedurale (criterii de analiză, termene maxime etc.) referitoare la momentul instituirii sechestrului;
 - nu există o procedură (criterii/reguli obiective și transparente) privind alegerea bunului sechestrat;
 - nu există reglementări (proceduri, instrucțiuni etc.) referitoare la modul de stabilire a valorii estimate

a bunului sechestrat, respectiv modul de stabilire/estimare a valorii de piață, a valorii contabile;

- nu există termene precise care să oblige la valorificarea bunurilor sechestrate (există riscul tergiversării evaluării și valorificării bunurilor).

În procedura atragerii răspunderii solidare a administratorilor/asociațiilor etc.:

- ◆ procedura de atragere a răspunderii solidare are la bază decizii subiective și permite inacțiunea/pasivitatea executorilor fiscali:
 - nu a fost elaborată, aprobată și implementată o procedură clară privind etapele și modalitatea de atragere a răspunderii solidare;
 - deși există un număr extrem de mare de societăți intrate în insolabilitate, atragerea răspunderii solidare s-a realizat doar în cazuri izolate. În fapt, până în prezent această modalitate de executare silită este cvasi-inexistentă;
 - nu există o procedură care să oblige executorul fiscal să motiveze în scris, sub semnătură, care sunt motivele pentru care nu a continuat executarea silită cu atragerea răspunderii solidare a administratorilor.

În acordarea și urmărirea eșalonărilor la plată:

- ◆ acordarea eșalonării la plată implică analize și decizii subiective ale organului fiscal (aprecierea subiectivă a organului fiscal);
- ◆ nu există un sistem de control automat asupra modului de respectare a condițiilor eșalonării. Decizia privind pierderea eșalonării se realizează manual de către executorul fiscal. Nu se operează informatic pierderea eșalonării la plată.

Vulnerabilități în activitatea de evidență analitică pe plătitor:

- ◆ sistemele de control intern nu au capacitatea de a identifica cu maximă promptitudine diminuările frauduloase asupra nivelului obligațiilor fiscale din fișa pe plătitor (operațiunile neautorizate de scădere a obligațiilor fiscale în Fișa pe plătitor);
- ◆ sistemul de evidență a creanțelor fiscală este puțin transparent și obligă contribuabilii să apeleze la „bunăvoința” inspectorilor fiscali pentru a putea înțelege/regla eventualele erori/diferențe din Fișa pe plătitor;
- ◆ subiectivism în procedura de eliberare a Certificatului de Atestare Fiscală – se lasă la latitudinea inspectorului termenul de eliberare (1-5 zile) – există posibilitatea nerespectării ordinii cronologice de soluționare a lucrărilor.

Vulnerabilități în activitatea juridică:

- ◆ insuficiența și performanța redusă a controalelor interne, cauzate de:
 - lipsa procedurilor operaționale de lucru;
 - lipsa unui sistem informațional (a unei baze de date/program informatic) centralizat, care să cuprindă toate informațiile rezultate din activitatea juridică desfășurată la nivelul întregului aparat ANAF, atât central, cât și din teritoriu;
 - controlul calității activității este redus;
 - insuficientă motivare materială și profesională a personalului;
 - personal insuficient, migrarea forței de muncă.
- ◆ în lipsa unor instrumente performante de control intern (control managerial, aplicații informatice etc.) care să limiteze nivelul vulnerabilităților la corupție, există riscul ridicat de materializare a următoarelor fenomene:
 - tergiversarea, neimplicarea, interesul scăzut pentru apărarea intereselor statului în ceea ce privește modul de instrumentare a cauzelor, de întocmire a acțiunilor, întâmpinărilor și obiecțiunilor, a notelor scrise;
 - tergiversarea, neimplicarea, interesul scăzut în promovarea căilor de atac ordinare și extraordinare în dosarele aflate pe rolul instanțelor judecătorești inclusiv în domeniul de activitate al insolvenței;
 - întâzieri în luarea măsurilor de punere în executare a hotărârilor judecătorești care au valoare de titlu executoriu;
 - înscrierea parțială a debitelor și depășirea termenelor pentru înscrierea la masa credală;
 - lipsa de pregătire în susținerea cauzelor în fața instanțelor de judecată;
 - solicitarea amânării cauzelor și prelungirea extremă a duratei acestora;
 - evitarea ținerii unei evidențe precise a cauzelor pentru omiterea înregistrării unor dosare aflate pe rol;
 - oferirea de consultanță de specialitate, directă sau indirectă, în defavoarea ANAF și a statului.

Vulnerabilități în activitatea de soluționare a contestațiilor:

- ◆ compartimentele/serviciile de soluționare a contestațiilor din cadrul DGFP județene pot acționa ca un drept de veto al conducătorului suprem al instituției (directorul executiv) asupra deciziilor luate de struc-

turile și subordonații săi.

Ocuparea serviciilor de soluționare a contestațiilor cu persoane slab pregătite, lipsa obligativității obținerii de avizări/puncte de vedere de la serviciile de specialitate și lipsa oricărei forme de control ulterior în cazul admiterii contestației predispon la comiterea de abuzuri.

Vulnerabilități în relația ANAF cu contribuabilii (asistență a contribuabililor etc.):

- ▶ *nu există un cadru instituțional formalizat care să medieze relația cu contribuabilii:*
 - *nu există ghișee unice pentru relația cu contribuabilii/centre pentru primiri audiențe etc.;*
 - *există contact direct, nemijlocit și informal între contribuabil și funcționarul public însărcinat cu soluționarea cauzei contribuabilului (inspectorul de la Declarații fiscale, Fișa pe plătitor, Autorizări etc.), fapt ce crește riscul de corupție.*

Relația contribuabil-funcționar capătă în dese rânduri un caracter informal, cu atât mai mult cu cât există posibilitatea ca în schimbul unor *mici atenții* să se cumpere bunăvoința funcționarului public. De asemenea, lipsa bonurilor de ordine (a registrelor de ordine) face posibilă primirea/rezolvarea cu prioritate și celeritate a cererilor de la anumiți contribuabili.

Vulnerabilități privind sistemele informatice disponibile în cadrul ANAF:

- ▶ specialiștii IT de la nivel local (DGFP și AFP) au drepturi de acces nelimitate asupra bazelor de date, rezultând riscuri cu privire la:
 - păstrarea secretului fiscal – administratorii de baze de date pot copia informații pentru a fi transmise unor terți;
 - integritatea informațiilor – administratorii de baze de date pot realiza operațiuni directe asupra bazei de date (adăugare/modificare/ștergere de informații) fără ca cineva să detecteze automat (cu promptitudine) acest lucru.
- ▶ nu există instrumente care să poată garanta că administratorii de la nivel local nu realizează intervenții frauduloase asupra bazelor de date;
- ▶ principala aplicație privind administrarea creanțelor fiscale nu mai corespunde standardelor actuale, inclusiv celor de securitate, fiind implementată pe principiul bazelor de date locale, utilizând tehnologia Oracle Server 8.05 (tehnologie lansată anterior anului 2000);
- ▶ slăbiciunile sistemului de recrutare, salarizarea precară și riscul redus de detecție a intervențiilor frauduloase pot determina o vulnerabilitate crescută la corupție în rândul specialiștilor IT;
- ▶ sistemul actual de gestionare a parolilor de acces la aplicațiile și bazele de date administrate la nivel local nu permite respectarea secretului asupra numelui de utilizator și a parolei folosite de funcționarii publici;

Vulnerabilități privind activitatea Gărzii Financiare

Vulnerabilități privind salarizarea, stimularea și recompensarea comisarilor:

- ▶ lipsa unui Statut special al comisarului Gărzii Financiare. În aceste condiții:
 - sistemul de salarizare nu asigură recompensarea riscurilor asumate de comisari și a condițiilor speciale de muncă;
 - nu există nicio formă de stimulare și recompensare a comisarilor cu rezultate deosebite pe linia combaterii evaziunii fiscale.

Vulnerabilități de reglementare ce permit interpretări subiective/abuzive ale comisarilor sau conducerii:

- ▶ reglementarea incompletă/insuficientă a activității Gărzii Financiare permite interpretări subiective și practici abuzive din partea comisarilor sau conducerii instituției:
 - lipsa unei proceduri standardizate pe baza căreia să se realizeze selecția pentru control;
 - lipsa unor aplicații informatice care să faciliteze identificarea operațiunilor și contribuabililor cu risc fiscal ridicat.
- ▶ nu au fost regăsite reguli/principii/criterii foarte clare și transparente privind modalitatea de selecție a agenților economici supuși controlului Gărzii Financiare;
- ▶ selectarea contribuabililor pentru control se realizează în mod empiric, nefiind identificate proceduri clare și bine definite pentru identificarea contribuabililor cu risc fiscal ridicat;
- ▶ aplicațiile și bazele de date exploatare de Garda Financiară nu permit extragerea de informații sintetice (centralizate) privind grupe de contribuabili sau zone/domenii cu risc fiscal ridicat;

Imposibilitatea realizării de analize de risc face ca selecția la control să se poată realiza pe criterii arbitrare sau subiective. Existența subiectivismului în procesul de selecție a contribuabililor supuși controlului, prin utilizarea „raționamentului profesional” ca instrument principal (sau chiar unic) de selecție, poate favoriza

aparitia fenomenelor de coruptie, atat prin introducerea abuzivă a unor contribuabili în planul de control, cât și prin evitarea realizării unor controale la anumiți agenți economici cu risc fiscal ridicat.

- ◆ lipsa unor proceduri operaționale (metodologii/tematici de control etc.) care să prezinte detaliat etapele verificării și obiectivele minimale ale controlului;

Lipsa unei metodologii cuprinzând obiectivele minimale ale controlului determină o abordare neunitară a controlului, aspectele privind modul de realizare a controlului operativ-inopinat fiind lăsate la latitudinea comisarilor sau a șefilor de divizie. Mai mult decât atât, lipsa unei metodologii de control conduce la imposibilitatea sancționării disciplinare a comisarilor care au realizat controale superficiale.

- ◆ lipsa unor proceduri/metodologii/reglementări pentru individualizarea pedepselor aplicate de comisari (lipsa unor criterii clare și unitare privind stabilirea cuantumului amenzilor);
- ◆ normele de lucru și procedurile Gărzii Financiare nu prevăd instrucțiuni privind modul de individualizare a sancțiunilor aplicate, astfel că nu există un cadru unitar pentru sancționarea contraveniențelor. Nu se întocmește niciun document pe baza căruia comisarul să justifice modul în care a stabilit cuantumul amenzii.

Vulnerabilități ale mecanismelor de control intern (control managerial/ierarhic, audit intern, compartiment de verificări interne):

- ◆ lipsa de performanță a activității de audit public intern reprezintă o vulnerabilitate majoră a mecanismelor de identificare și descurajare a fenomenelor de corupție din instituție;
- ◆ la nivelul Gărzii Financiare nu funcționează o structură de protecție internă care să realizeze propriu-zis identificarea punctelor nevralgice și excluderea elementelor corupte din sistem;
- ◆ deficiențele mecanismelor de control intern de la nivelul Gărzii Financiare (control managerial, audit intern, verificări interne) creează premisele manifestării fenomenului de corupție. Performanța scăzută a mecanismelor interne cu atribuții în identificarea cu maximă promptitudine și descurajarea faptelor de corupție conduce la încălcări repetate ale regulilor de bază și chiar la crearea unei practici de lucru neconforme cu legislația și normele interne de lucru.

Vulnerabilități cu privire la activitatea Autorității Naționale a Vămilor

Planul de acțiune împotriva corupției al ANV pentru perioada 2010-2011, aprobat prin OVANAF nr. 5817/2010 și realizat ca urmare a recomandărilor și propunerilor formulate în cadrul Proiectului de Twinning Romania – Letonia, desfășurat în prima parte a anului 2010 prezintă disfuncționalități deoarece:

- ◆ măsurile întreprinse de structurile desemnate pentru realizarea obiectivelor dispuse de conducătorul ANV sunt extrem de reduse, în unele cazuri chiar inexistente;
- ◆ preocupare și mobilizare extrem de reduse ale factorilor implicați, un sistem de control intern cu un grad redus de eficiență.

Vulnerabilități în utilizarea liniei telefonice anticorupție TELVERDE la nivelul ANV:

- ◆ marea majoritate a acestor mesaje figurează drept „goale de conținut”;
- ◆ nu există nicio transcriere a acestor mesaje pe suport de hârtie, ele fiind gestionate printr-un mail propriu al ANV. De asemenea, nu există mijloace de control intern pentru gestionarea și monitorizarea corespunzătoare a acestora – nu există un registru (pe hârtie sau electronic) sau o altă modalitate de contorizare care să garanteze că nu se realizează ștergeri frauduloase ale unor mesaje (pentru evitarea mușamalizării unor sesizări).

Vulnerabilități în sistemul de control intern din ANV:

- ◆ activitatea de audit intern de la nivelul ANV este subdimensionată, fapt ce împiedică identificarea promptă a tuturor abaterilor, inclusiv a acelor deficiențe ce pot fi cauzate de fapte de corupție;
- ◆ compartimentul de verificări interne înregistrează o eficiență redusă pe linia combaterii și identificării faptelor de corupție;
- ◆ abaterile repetate de la legalitate și regularitate identificate de organe de control din exteriorul ANV (Curtea de Conturi, organe de cercetare penală etc.) reprezintă semnalul unor deficiențe majore ale controlului managerial.

Vulnerabilități în activitatea de inspecție fiscală realizată de organele vamale:

- ◆ măsurile și strategiile ANV pentru combaterea corupției au vizat/vizează, în principal, activitatea din domeniul vamal și, în subsidiar, activitatea de monitorizare și verificare a operațiunilor cu produse accizabile;
- ◆ elaborarea programului lunar al activității de inspecție fiscală nu este bazată pe o analiză de risc parti-

nență, ceea ce conduce la posibilitatea includerii sau excluderii pe criterii subiective a unor contribuabili din planul de control;

- ▶ numărul extrem de redus al inspectorilor fiscali și implicarea concomitentă a acestora în mai multe inspecții fiscale, conduc la o diminuare a performanței activității de inspecție fiscală. (DJAOV Constanța are doar 3 inspectori fiscali).

În aceste condiții, *lipsa de personal poate constitui justificarea aparent obiectivă pentru tergiversarea sau omiterea inițierii și realizării unor inspecții fiscale.*

- ▶ neidentificarea și nesancționarea drastică de către conducere a abaterilor de la normele interne de lucru pot conduce la un nivel redus de disciplină în activitatea de inspecție fiscală:
 - în unele cazuri structurile teritoriale de inspecție fiscală nu au verificat toate obiectivele cuprinse în tematica de control transmisă de direcția de specialitate din cadrul ANV;
 - în unele cazuri nu s-au dispus și instituit măsuri asiguratorii în urma inspecției fiscale, existând riscul ca agenții economici să se sustragă, să își ascundă ori să își risipească patrimoniul.

Vulnerabilități în activitatea de control vamal ulterior și analiză de risc:

- ▶ acțiunile de control nu au întotdeauna la bază criterii obiective de selecție, fapt ce a determinat, în unele cazuri, realizarea de acțiuni de control vamal ulterior la contribuabili cu grad redus de risc și omiterea verificării, în interiorul termenului de prescripție, a unor agenți economici cu risc ridicat;
- ▶ activitatea de analiză de risc și control documentar și fizic prezintă un nivel ridicat de subiectivism;
- ▶ la mai multe birouri vamale au fost identificate anumite deficiențe ale sistemului de administrare vamal, care se pot constitui în vulnerabilități la corupție, precum lipsa unei infrastructuri adecvate condițiilor unui control vamal eficient și logistica insuficientă necesară activității de analiză de risc și de control fizic și documentar. Astfel:
 - în unele birouri vamale s-a constatat nefuncționarea pentru perioade îndelungate de timp sau amplasarea eronată a aparatului Roboscan (unul dintre cele mai performante dispozitive de scanare a autocamioanelor din lume), concomitent cu eliberarea din funcție, urmare reorganizării, a specialiștilor vamali care manevrau aparatul. În condiții de funcționare normală, acest dispozitiv depistează țigări sau alte mărfuri de contrabandă, fără să fie nevoie ca autocamioanele respective să fie deschise și verificate manual;
 - lipsa unor terminale de marfă în vederea organizării fluxurilor de control, poate genera blocaje în zilele aglomerate; spații inadecvate desfășurării controlului fizic al autocamioanelor;
 - lipsa de personal la compartimentul de analiză de risc și control urmare restructurării posturilor cheie (sensibile) de la nivelul birourilor vamale de frontieră, creează condițiile efectuării controlului fizic al mijloacelor de transport și al mărfurilor în mod arbitrar și subiectiv;
 - sustragerea de la vămuire, cu complicitatea personalului vamal, a mărfurilor prin declararea eronată la import a felului, valorii și cantității mărfurilor;
 - neefectuarea tuturor controalelor ce se impun ca urmare a aplicării în sistemul informatic a profilului de risc sau ca urmare a inițierii unor alerte; eficiență scăzută a exploatarei la nivel local a informațiilor incluse în profilele de risc și/sau alerte, influențată de erori umane sau deficiențe ale echipamentelor din dotare. În ce privește regimul tranzitelor, s-a constatat posibilitatea apariției unor fapte de corupție din cauza folosirii parolilor de acces ale altor persoane, lipsei sau evidențierii incomplete a documentelor și registrelor care dovedesc încheierea regimului vamal de tranzit;
 - au fost identificate cazuri în care nu a existat o evidență clară și unitară a lucrărilor repartizate și a persoanelor responsabile, în special din cauza unor disfuncționalități ale circuitului documentelor, disfuncționalități care trebuiau remediate în mod operativ de sistemul de control intern atunci când situația o impunea;
 - lipsa de comunicare între vameși, precum și raportările eronate a rezultatelor obținute în ceea ce privește analiza de risc, pot constitui motive pentru neidentificări ale unor fapte de contrabandă și fraudare și favorizează faptele de corupție în rândul acestora.
- ▶ actualul sistem de organizare și control intern a activității de analiză de risc și control documentar de la birourile vamale nu prezintă suficiente garanții privind corectitudinea procesului de evaluare a mărfurilor importate (există riscul/posibilitatea ca vameșii să nu identifice voluntar sau involuntar cazurile de subevaluări în vamă a produselor importate).

Vulnerabilități în activitatea de supraveghere și control a mișcărilor de produse accizabile:

- ▶ existența și funcționarea unui sistem de control intern în condiții de ineficiență (în cadrul proceselor de luare a deciziilor):

- includerea în planul de activitate a echipelor mobile și realizarea unor acțiuni de un grad inferior de risc în detrimentul celor cu risc ridicat;
- existența unor modalități arbitrare/subiective de selecție a acțiunilor din planul de control al echipelor mobile, ca urmare a lipsei unor criterii obiective și fundamentate. În acest mod sunt create suspiciuni asupra transparenței și obiectivității deciziilor manageriale;
- efectuarea, în unele cazuri, a unor controale formale și neconcludente; neefectuarea sau efectuarea cu întârziere a misiunilor operative, finalizarea cu întârziere a controalelor inopinate, dar și, adeseori, lipsa de rezultate concrete și imediate ale acestora.

Vulnerabilități în activitatea de executări silite:

Principala vulnerabilitate identificată la nivelul activității de executare silită o constituie cadrul legal deficitar și lipsa de proceduri, care permit:

- ◆ neluarea măsurilor de executare silită, după expirarea termenului de la data comunicării somației;
- ◆ lipsa programului informatic, respectiv forma manuală de prelucrare, sintetizare, raportare, evidențiere a activității juridice și de executare silită, de la nivelul central al autorității vamale până la unitățile sale teritoriale, facilitează răspândirea practicilor de corupție;
- ◆ inexistența unor date și informații clare în ceea ce privește situația bunurilor confiscate de autoritatea vamală în vederea valorificării acestora de către organele abilitate.

Recomandări

- ✓ *concomitent eliminării sau reducerii vulnerabilităților identificate de echipa de audit, Agenția Națională de Administrare Fiscală trebuie să contracareze două mari fenomene cauzatoare de prejudicii la bugetele publice, respectiv:*

⇒ *evaziunea fiscală și,*

⇒ *incapacitatea încasării prin plată voluntară sau executare silită a tuturor impozitelor și taxelor declarate de contribuabili.*

Exercitarea de către contribuabili a unor acte de eludare de la declararea sau plata impozitelor și taxelor se realizează în condițiile unei eficiențe scăzute a funcționarului public însărcinat cu monitorizarea, controlul și contracararea acestor fapte. Orice formă de corupție din sistem se repercutează în final asupra volumului de impozite și taxe încasate de ANAF la bugetul general consolidat.

Măsurile luate pentru diminuarea evaziunii fiscale și a corupției trebuie să urmărească în principal două direcții:

- *întărirea controlului intern și a disciplinei, respectiv identificarea, deferirea către justiție și pedepsirea exemplară a tuturor angajaților corupți, în scopul creșterii corectitudinii și integrității funcționarilor publici;*
- *creșterea gradului de încredere a cetățenilor în ANAF și structurile sale subordonate (câștigarea prezumției de corectitudine și integritate a funcționarilor publici), fapt ce se va traduce prin creșterea gradului de conformare voluntară și diminuarea evaziunii fiscale.*

Cele două mari direcții de acțiune se condiționează reciproc, eventualele carențe pe una din aceste direcții zădărnind practic toate celelalte eforturi realizate în scopul identificării și combaterii evaziunii fiscale și corupției.

În fiecare instituție publică se manifestă în mod inerent multiple riscuri de corupție. Sarcina organelor de conducere este de a stabili care sunt riscurile privind corupția asociate activității specifice desfășurată de funcționarii instituției și de a identifica și pune în aplicare pârghii de minimizare a probabilității de apariție a fenomenelor de corupție. În consecință, conducerea ANAF va trebui să ia măsuri ferme pe următoarele direcții:

- *eliminarea situațiilor de reglementare incompletă, insuficientă sau interpretabilă a activității specifice desfășurate de funcționarii ANAF. Un cadru normativ permisiv creează premisele unor abordări subiective din partea funcționarilor, fapt ce favorizează apariția fenomenelor de corupție;*
- *concentrarea reglementărilor asupra cerinței de integritate a personalului; reglementările interne trebuie să descurajeze orice tentativă de încălcare a atribuțiilor de serviciu și a normelor de etică aplicabile funcționarilor. Asigurarea integrității personalului trebuie să reprezinte o prioritate și în acest context toate reglementările și măsurile organizatorice trebuie să urmărească acest obiectiv de corectitudine și integritate. Pentru fiecare abatere de la norme și pentru fiecare încălcare a cerinței de integritate, inclusiv în formele cele mai simple și aparent lipsite de pericol social, trebuie să fie prevăzută o pedeapsă foarte dură și clar definită;*

- exercitarea unui control intern performant care să asigure aplicarea adecvată a tuturor reglementărilor legale și un nivel ridicat al integrității funcționarilor. Carențele controlului intern (deficiențe ale controlului ierarhic/managerial și ale structurilor de verificare interne – audit intern, compartimente de control intern etc.) sunt de regulă motive determinante în apariția fenomenelor de corupție. Disciplina și corectitudinea nu pot fi obținute în lipsa unui control strict care să inducă în mentalitatea colectivă a funcționarilor ideea că orice încălcare a legislației și normelor de etică va fi repede identificată și aspru sancționată.

Raportul special privind „Auditul performanței privind identificarea vulnerabilităților sistemului de administrare și control al impozitelor și taxelor care favorizează faptele de corupție, la nivelul Agenției Naționale de Administrare Fiscală, Autorității Naționale a Vămirilor și Gărzii Financiare” a fost transmis Parlamentului și Guvernului României cu adresa nr 3814/NV/05.06.2012 și se află pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro secțiunea „Publicații”, „Rapoarte de control/audit întocmite de Curtea de Conturi, transmise Parlamentului și Guvernului”.

3.6. Auditul performanței privind realizarea veniturilor și utilizarea acestora în perioada 2007-2011 la Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații

Scurtă prezentare

Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM) a fost înființată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22/2009, fiind definită ca *autoritate publică autonomă* cu personalitate juridică, *sub control parlamentar, finanțată integral din venituri proprii*.

Contextul european în care funcționează ANCOM

Dată fiind natura transnațională a serviciilor de telecomunicații, Uniunea Europeană a elaborat un prim pachet legislativ în anul 1998, revizuit în 2002 și 2009, menit să creeze un *cadru armonizat* pentru sectorul de comunicații electronice, de reglementare a rețelelor și serviciilor de comunicații electronice, să crească competitivitatea pieței unice, să diminueze barierele la intrarea pe piață și să asigure o protecție mai mare a drepturilor utilizatorilor.

Comparație a modului de organizare și funcționare a ANCOM în raport cu celelalte autorități de reglementare europene similare

Pentru a veghea la îndeplinirea acestor obiective, legislația europeană prevede *înființarea autorităților naționale de reglementare în comunicații (ANR)*, a căror activitate trebuie să respecte o serie de principii, și anume: independența (față de actorii de pe piață, față de alte organisme ale statului, independența financiară), imparțialitatea și transparența.

Legislația UE în domeniul comunicațiilor electronice a determinat o organizare similară a ANR-urilor europene, în ceea ce privește responsabilitatea acestora, în sensul că majoritatea dețin atribuții în toate cele trei domenii, respectiv domeniul reglementării piețelor, gestionării spectrului, poștă, în puține cazuri, administrarea spectrului sau reglementarea serviciilor poștale fiind realizată de instituții separate (Cipru, Slovacia, Spania, Turcia).

Controlul/coordonarea, implicit raportarea este specifică diverselor țări membre, în România acesta fiind un atribut al Parlamentului.

O trăsătură comună majorității ANR-urilor europene este forma de finanțare, care este asigurată în general din resurse proprii, astfel asigurându-se independența financiară cerută de legislația europeană, acest principiu fiind aplicat și în România.

Directiva 2002/20/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 7 martie 2002 privind autorizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice (Directiva privind autorizarea) a prevăzut că aceste venituri sunt reprezentate de:

- taxe administrative în vederea finanțării activităților autorității naționale de reglementare în domeniul gestionării sistemului de autorizare și al acordării dreptului de utilizare, însă aceste taxe sunt limitate la acoperirea costurilor administrative efective aferente activităților în cauză. Referitor la aceste taxe

administrative, Cadrul normativ european precizează: *atunci când autoritățile naționale de reglementare impun taxe administrative, acestea publică o prezentare anuală a costurilor administrative și a valorii totale a taxelor percepute. Ajustările necesare se efectuează luând în considerare diferența dintre valoarea totală a taxelor și costurile administrative;*

- taxe și redevențe pentru utilizarea frecvențelor radio și a numerelor, pentru a garanta utilizarea optimă a acestor resurse. Aceste taxe pot fi folosite la finanțarea activităților autorității naționale de reglementare care nu pot fi acoperite din taxele administrative. Referitor la aceste taxe pentru drepturile de utilizare și drepturile de instalare a infrastructurii, Cadrul normativ european precizează: Statele membre pot permite autorității competente să impună taxe pentru drepturile de utilizare a frecvențelor radio sau a numerelor sau pentru drepturile de instalare a infrastructurii, pe deasupra sau sub proprietăți publice sau private, care reflectă nevoia de a asigura utilizarea optimă a acestor resurse. Statele membre se asigură că aceste taxe sunt justificate în mod obiectiv, sunt transparente, nediscriminatorii și proporționale în ceea ce privește scopul în care sunt utilizate.

De asemenea, în cazul acestor taxe și redevențe, Directiva indică în mod expres că „*nu aduce atingere scopului în care se folosesc taxele pentru dreptul de utilizare*” și prezintă doar ca exemplificare situația prin care „*aceste taxe pot fi folosite la finanțarea activităților autorității naționale de reglementare care nu pot fi acoperite din taxele administrative*”.

Cadrul normativ național

Transpunerea în legislația națională a Directivelor europene, în ceea ce privește taxele impuse furnizorilor de servicii din domeniul comunicațiilor, s-a realizat prin OUG nr. 79/2002 *privind cadrul general de reglementare a comunicațiilor*, aprobată prin Legea nr. 591/2002, cu modificările și completările ulterioare, iar din data de 27.12.2011 de OUG nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice.

Prin aceste acte normative se prevede că spectrul de frecvențe radio și resursele de numerotație sunt resurse limitate, aflate în proprietatea publică a statului, iar administrarea și gestionarea spectrului de frecvențe radio și a resurselor de numerotație se realizează de către ANCOM pe baza principiilor obiectivității, transparenței, nediscriminării și proporționalității.

Prevederile OUG nr. 79/2002 referitoare la taxele și tarifele impuse furnizorilor de servicii de comunicații sunt:

- ◆ în ceea ce privește taxele administrative prevăzute de Directiva europeană, prin art. 48¹ din OUG nr. 79/2002 a fost stabilit sub denumirea de tarif de monitorizare, calculat ca un procent din cifra de afaceri a fiecărui furnizor de rețele publice de comunicații electronice, furnizor de servicii de comunicații electronice destinate publicului sau furnizor de servicii poștale;
- ◆ în ceea ce privește taxele pentru drepturile de utilizare a resurselor limitate din domeniul spectrului și de numerotație prevăzute de Directiva europeană, prin OUG nr. 79/2002 au fost stabilite următoarele trei tipuri de taxe:
 - taxa de licență, pentru acordarea licențelor de utilizare a frecvențelor radio, al cărei quantum se stabilește, pentru fiecare caz, prin hotărâre a Guvernului, inițiată de către Secretariatul General al Guvernului, numai la propunerea ANCOM;
 - tariful de utilizare a spectrului: titularul licenței de utilizare a frecvențelor radio are obligația să achite anual un tarif de utilizare a spectrului;
 - tariful de utilizare a resurselor de numerotație, ANCOM poate impune titularilor licențelor de utilizare a resurselor de numerotație plata unui tarif de utilizare a acestor resurse.

România, prin ANCOM, deține calitatea de membru sau de fondator la următoarele organisme internaționale:

- Grupul Reglementatorilor Independenți (Independent Regulators Group – IRG);
- Grupul Reglementatorilor Europeni pentru Comunicații Electronice (Body of European Regulators for Electronic Communications – BEREC);
- Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor (UIT);
- Uniunea Poștală Internațională (UPI);
- Conferința Europeană a Administrațiilor de Poștă și Telecomunicații (CEPT);
- Rețeaua Francofonă pentru Reglementare în Telecomunicații (FRATEL).

Obiectivul general

Analizarea performanței activității de realizare a veniturilor și a economicității, eficienței și eficacității în efectuarea cheltuielilor de către ANCOM în perioada 2007-2011.

Obiectivele specifice

- ✓ analiza modului de fundamentare și de realizare a veniturilor operaționale ale ANCOM, respectiv veniturile obținute din: tariful de utilizare a spectrului de frecvențe radio; tariful de utilizare a resurselor de numerotație; tariful de monitorizare;

- ✓ analiza modului de utilizare a resurselor umane, materiale și financiare din punct de vedere al eficienței, eficacității și economicității;
- ✓ analiza evoluției patrimoniului ANCOM în perioada 2007-2011 și a modului de administrare a acestuia;
- ✓ influența cadrului legal specific asupra desfășurării activității entității auditate în condiții de eficacitate, economicitate și eficiență.

Modul de fundamentare și de realizare a veniturilor operaționale

- ◆ principala categorie de venituri ale entității, în cadrul veniturilor totale, o constituie „Veniturile din prestări servicii și alte activități”, respectiv veniturile obținute din tarifele percepute, care a înregistrat un trend crescător în perioada 2007-2009 de la 193.122 mii lei în 2007 la 251.871 mii lei în 2009, iar în perioada 2009-2011 a înregistrat scăderi de la 251.871 mii lei în 2009 la 213.329 mii lei în 2011;
- ◆ în structura veniturilor din prestări de servicii și alte activități, ponderea o dețin *veniturile din tariful de utilizare a spectrului* care au crescut de la 167.922 mii lei în anul 2007 la 234.903 mii lei în 2009, pentru ca la sfârșitul perioadei să înregistreze un trend descrescător, ajungând la 209.389 mii lei; *veniturile din tariful de utilizare a resurselor de numerotație* au înregistrat un trend ascendent pe tot parcursul perioadei analizate, iar *veniturile din tariful de monitorizare* au înregistrat o ușoară creștere în anul 2008 față de 2007, după care au scăzut semnificativ, astfel că în anul 2011 au fost de numai 333 mii lei față de nivelul maxim înregistrat în anul 2008 de 21.595 mii lei.

Această situație s-a datorat faptului că în anii 2007, 2008 și 2009, prin Decizii ale președintelui ANCOM a fost perceput un tarif de monitorizare din ce în ce mai mic și, mai mult, în anii 2010 și 2011 s-a ajuns în situația în care ANCOM nu a mai perceput acest tarif. Aceasta în condițiile în care prin OUG nr. 79/2002 s-a prevăzut că scopul tarifului de monitorizare este acela de finanțare a „cheltuielilor prevăzute prin bugetul de venituri și cheltuieli”, iar prin OUG nr. 111/2011 s-a prevăzut că tariful de monitorizare are drept scop finanțarea „cheltuielilor administrative”, deci avea un caracter obligatoriu.

- ◆ utilizarea ca surse de venit destinate finanțării activității a sumelor încasate din închirierea (dreptul de utilizare) a unor bunuri proprietate publică a statului, constând în spectrul de frecvență radio și resursele de numerotație, astfel:
 - conform prevederilor legale, spectrul de frecvență radio și resursele de numerotație constituie „resurse limitate”, aflate în proprietatea publică a statului și care sunt gestionate de ANCOM; pe cale de consecință, veniturile obținute din închirierea acestor resurse ar trebui să constituie venituri ale bugetului de stat;
 - în context, în condițiile în care Directivele Europene nu impun o destinație clară și precisă pentru taxele/tarifele/redevențele percepute de la utilizatorii acestor resurse publice, acestea ar trebui să urmeze legislația specifică proprietății publice a statului român, în speță Legea nr. 213/1998;
 - prin actele normative care reglementează domeniul comunicațiilor electronice și, implicit, înființarea ANCOM, se menționează funcționarea acesteia în regim de instituție publică, finanțată integral din venituri proprii, având obligația de a asigura utilizarea eficientă a „resurselor limitate” din domeniul comunicațiilor, cât și asigurarea protejării integrității rețelelor publice de comunicații electronice;
 - deși ANCOM „gestionează” atât spectrul de frecvențe cât și resursele de numerotație, nu prestează servicii efective de administrare a acestora, alocându-le utilizatorilor, contra unor tarife, stabilite prin acte administrative ale conducătorului instituției;
 - în fapt, prima sursă de venit destinat finanțării cheltuielilor curente și de capital, conform actului constitutiv, o constituie tariful de monitorizare, urmat de tarifele de utilizare a spectrului de frecvențe și a resurselor de numerotație, în condițiile în care acest act normativ nu specifică excepția de la reglementarea domeniului public al statului, în speță, veniturile obținute din închirierea unor bunuri aparținând acestuia;
 - mai mult, începând cu anul 2010, ANCOM nu a mai încasat tarife de monitorizare de la furnizorii de rețele publice de comunicații electronice și de servicii de acest gen, destinate publicului, utilizând doar veniturile din utilizarea spectrului de frecvențe și a resurselor de numerotație, de altfel, excedentare și fără contraprestație.

Execuția cheltuielilor

Cheltuielile pentru „Bunuri și servicii”

Cheltuielile totale ale ANCOM au înregistrat o evoluție *ascendentă*, astfel că *au crescut* de la 135.769 mii lei în 2007, la 225.007 mii lei în 2011, anual înregistrându-se excedent.

Din analiza, prin prisma economicității și eficacității a cheltuielilor, au reieșit aspecte neconforme cu aceste principii și anume:

- ◆ în anii 2007-2008 au fost efectuate cheltuieli fără bază legală, în valoare totală de 315 mii lei, constând în servicii de „team building” pentru angajații ANRCTI (predecesoarea ANCOM), în condițiile în care

legislația aplicabilă instituțiilor publice nu autorizează efectuarea de cheltuieli de această natură, iar serviciile recreative prestate pentru angajați nu intră în sfera de activitate a entității. Serviciile contractate s-au desfășurat în mai multe sesiuni, iar acestea au reprezentat: servicii de pensiune completă (cazare și restaurant) și alte servicii, respectiv: servicii ATV-uri, teren de tenis + rachete, tenis de masă cu palete incluse, biliard, darts, piscină, fotbal, DJ+karaoke (pentru un număr de persoane variind între 147 și 62).

- ◆ în anii 2009-2011 au fost efectuate cheltuieli cu deplasările interne ale personalului entității în scopul participării la cursuri de pregătire profesională, fără respectarea principiului economicității, întrucât:
 - cursurile/întâlnirile de lucru au fost organizate în diferite locații la munte sau la mare și, de regulă, în componența delegațiilor peste 50% din participanți erau angajați ai ANCOM din București (sediul central și Direcția Regională București). Astfel, nu s-a avut în vedere organizarea acestor întruniri în București, ceea ce ar fi condus la cheltuieli mult mai mici prin evitarea cheltuielilor cu cazarea și transportul delegațiilor din capitală;
 - au fost efectuate cheltuieli de cazare fără să existe o procedură de selecție, astfel că prețurile au variat între 150 lei/persoană/zi și 289 lei/persoană/zi;
 - în unele cazuri, documentele care au stat la baza efectuării cheltuielilor, reprezentând cursuri interne de pregătire profesională, nu respectă întru totul prevederile legale, deoarece:
 - ANCOM nu a încheiat un angajament legal (contract, comandă etc.) care să stea la baza efectuării de cheltuieli cu serviciile de cazare a cursanților, în condițiile în care instruirile au fost organizate de angajator și nu individual de fiecare salariat;
 - facturile emise de furnizorii de servicii hoteliere nu conțin, în cele mai multe cazuri, detalii cu privire la: denumirea unității hoteliere, numărul persoanelor care au beneficiat de servicii de cazare, numărul și tipul camerelor ocupate, tariful/persoană/noapte.
- ◆ pentru deplasările externe efectuate în perioada 2007 – 2008, de către președintele instituției de la acea dată, în număr total de 27, dintre care 16 deplasări efectuate în anul 2007 și 11 deplasări în anul 2008, nu s-a solicitat aprobare și, în consecință, nu au fost aprobate aceste acțiuni de către conducătorul Cancelariei primului ministru – instituție în subordinea căreia se afla entitatea. Valoarea totală a acestor cheltuieli efectuate în lipsa aprobărilor legale a fost de 103 mii lei;
- ◆ activitățile prestate de firme de avocatură, cuprinse în contractele de consultanță juridică, au reprezentat probleme curente ale ANCOM, activități care în fapt sunt prevăzute și în cadrul atribuțiilor personalului propriu de specialitate juridică.

Menționăm că în perioada în care au fost încheiate aceste contracte de asistență juridică (2007-2011), prin statutul de funcții al ANCOM erau prevăzute în structura Direcției Juridice un număr de 27 posturi, din care ocupate cca. 14-22 de posturi.

Prin urmare, în condițiile în care ANCOM dispunea de un număr semnificativ de juriști care aveau ca atribuții chiar aceleași activități pentru care s-au încheiat respectivele contracte, concluzionăm că *atât angajarea cheltuielilor de consultanță juridică, cât și lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor în sumă totală de 615 mii lei au fost realizate fără asigurarea economicității în utilizarea fondurilor publice ale ANCOM, nefiind astfel asigurată buna gestiune financiară.*

- ◆ au fost și cazuri de efectuare a unor cheltuieli pentru cursuri care nu sunt specifice domeniului de activitate al instituției și care au vizat, mai curând, dezvoltarea abilităților sociale ale cursanților, decât a competențelor profesionale, ca de exemplu:
 - cheltuieli în sumă de 4.080 lei pentru participarea unei persoane la un curs de certificare în organizare de evenimente ce a avut loc la Londra, la care se adaugă cheltuieli de deplasare (cazare + transport) și diurnă în valoare totală de 5.374 lei;
- ◆ au existat și cazuri în care au fost efectuate cheltuieli cu plata școlii de șoferi categoria C,D,E pentru personal din cadrul instituției sau cursuri de masterat.
- ◆ au înregistrat majorări semnificative în perioada 2010-2011, având în vedere că la finele perioadei au fost în sumă de 1.062 mii lei, față de anul 2010 când au fost în valoare de 266 mii lei;
- ◆ cu ocazia participării/organizării la/a două evenimente, precum și cu ocazia vizitei secretarului general adjunct al Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor (UIT) în România s-a constatat că s-au efectuat cheltuieli neeconomicoase, fără respectarea principiului bunei gestiuni în utilizarea fondurilor, deoarece:

Cheltuielile cu „Consultanța și expertiza”

Cheltuielile cu „Protocol și reprezentare”

- la ultima reuniune a Consiliului UIT din anul 2010, în perioada 2 – 22 octombrie la Guadalajara, Statele Unite Mexicane, ANCOM a folosit normative proprii pentru acțiunile de protocol valabile în anul 2010, stabilite la un nivel mult mai mare față de „Limitele maxime în cadrul cărora se pot aproba și efectua cheltuieli pentru acțiuni de protocol de către ministere, celelalte organe de specialitate ale administrației publice centrale și locale, precum și de către instituțiile publice din subordinea acestora” prevăzute în Anexa 2 la OG nr. 80/2001, actualizată;
 - referitor la desemnarea membrilor delegației pentru consiliul UIT, prin deciziile emise de Președintele ANCOM, nu au fost precizate criteriile care au stat la baza stabilirii numărului delegaților, componența delegației (numărul de reprezentanți din partea fiecărei instituții) și a duratei de deplasare a delegaților.
- ◆ cheltuielile efectuate de ANCOM cu ocazia Conferinței UIT din Guadalajara, Statele Unite Mexicane au fost în valoare totală de 852 mii lei, cca. 200.000 euro (la cursul de 4,26 lei/euro valabil la data de 1 octombrie 2010);
- s-a depășit cu suma de 34 mii costurile cinei festive și a cocteilului. Pentru acordarea cinei festive și a cocteilului, ANCOM a efectuat cheltuieli nelegale în sumă de 98 mii lei, reprezentând contravaloarea prestării de servicii artistice, în condițiile în care prin niciun act normativ care reglementează *categoriile de cheltuieli ce pot fi efectuate în cadrul acțiunilor de protocol* nu se autorizează cheltuielile ocazionate cu prestații artistice, iar acest tip de cheltuieli nu are legătură cu activitatea entității;
 - această situație s-a constatat și la organizarea Adunării Generale a Grupului Reglementatorilor Europeni pentru Comunicații Electronice (BEREC), organizată de ANCOM în perioada 07-09 decembrie 2011 la București.
- ◆ cheltuielile cu chirii au înregistrat o creștere semnificativă începând cu anul 2008, ajungând în anul 2011 la suma de 9.523 mii lei față de 835 mii lei în anul 2007, fiind reprezentate, în principal, de chiria aferentă imobilului închiriat pentru sediul central al ANCOM, situat în București, sectorul 3, str. Delea Nouă nr. 2, în baza contractului nr. 401/19.552 din 12.11.2007.

În anul 2007 s-a derulat o procedură în vederea închirierii imobilului în care funcționează ANCOM, aceasta desfășurându-se în mod deficitar, fără o analiză din care să reiasă avantajele/dezavantajele închirierii față de varianta construirii/achiziționării unui sediu. Prin contractul de închiriere încheiat și prin actele adiționale au fost acceptate unele clauze nefavorabile, ceea ce a condus la efectuarea de cheltuieli fără respectarea principiilor economicității și a bunei gestiuni financiare, și anume:

- durata contractului este de 10 ani cu posibilitatea prelungirii pentru încă 3 ani, fără posibilitatea denunțării unilaterale timp de 6 ani, obligația plății unei despăgubiri echivalentă cu 6 chirii lunare în cazul denunțării unilaterale după perioada de 6 ani, stabilirea valorii chiriei lunare în euro (valoarea acesteia fiind influențată, în consecință, de cursul de schimb) la care s-a mai adăugat și indexarea anuală a valorii chiriei în funcție de indicii de inflație din zona euro etc.;
- prin contract s-a acceptat ca valoarea chiriei să fie indexată anual, iar în aceste condiții chiria lunară a crescut de la 140.268,5 euro/lună în anul 2008 la 150.926,81 euro/lună în anul 2012, deci efortul financiar al ANCOM va fi în anul 2012 mai mare cu 127.900 euro față de chiria contractată inițial, la care se mai adaugă și creșterea contravalorii în lei a chiriei prin deprecierea cursului valutar.

În acest context, în perioada iulie 2008 (data predării-primirii efective a spațiilor) și până la finele anului 2011, ANCOM a efectuat cheltuieli, cu închirierea acestui imobil și cu utilitățile aferente, în sumă totală de 31.282 mii lei, ceea ce reprezintă aproximativ 7.000.000 euro, plătiți de instituție pentru folosința imobilului pentru 3,5 ani (la un curs de 4,2 lei/euro – media cursurilor anuale comunicate de BNR pentru perioada 2008-2011).

Cheltuielile de capital

În legătură cu achizițiile de imobile

În condițiile în care în anul 2007 entitatea auditată deținea un număr de 35 de sedii, în perioada 2007–2011, ANCOM a mai achiziționat 15 sedii constând în case și terenuri în valoare de 11.484 mii lei și a fost finalizată construcția unui sediu nou pentru Oficiul Județean Satu Mare, în valoare de 1.284 mii lei, astfel că numărul sediilor existente la 31.12.2011 în proprietatea ANCOM a ajuns la 51, având o valoare de inventar de 51.375 mii lei – aproximativ 12 milioane de euro, iar terenurile aferente acestor sedii înregistrau o valoare de 6.506 mii lei, aproximativ 1,5 milioane de euro.

- ◆ din criteriile avute în vedere în toate documentele care au stat la baza achiziționării imobilelor nu reiese faptul că pentru buna desfășurare a activității prezente și viitoare a ANCOM se impunea achiziționarea unor imobile de dimensiuni mari și caracteristici deosebite. În aceste condiții, ANCOM s-a preocupat de „revizuirea imaginii instituției prin acordarea unei atenții deosebite modului de prezentare a sediilor”, așa cum reiese din toate documentele întocmite la nivelul ANCOM – fără a avea în vedere și respectarea criteriului de economicitate, astfel:

- pe lângă sediile și terenurile aferente sediilor direcțiilor regionale și oficiilor județene și terenurile pe care sunt instalate stațiile de monitorizare fixe, în patrimoniul ANCOM se regăsesc și două terenuri achiziționate în vederea realizării unor obiective de investiții, astfel:
 - un teren în localitatea Zămești - județul Brașov, în suprafață de 35.000 mp și valoare de 1.650 mii lei, achiziționat încă din anul 2004 în scopul construirii unui centru de instruire pentru salariații instituției;
 - un teren în localitatea Prejmer - județul Brașov, în suprafață de 2.834 mp și valoare de 257 mii lei, achiziționat în anul 2007 pentru realizarea unui laborator acreditat pentru încercări de compatibilitate electromagnetică și a unui centru de recuperare în caz de dezastru.

În fapt, obiectivele ce urmau a fi construite pe cele două terenuri nu au fost realizate nici până în prezent, deși prin achiziționarea acestora au fost imobilizate sume semnificative.

- au fost achiziționate imobile pentru unele oficii județene (OJ), care aveau deja sedii proprii, doar pentru motivul că acestea erau apartamente, în condițiile în care două OJ-uri încă funcționează în sedii închiriate;
- achizițiile nu au fost condiționate de încadrarea într-o valoare maximă/sediu și mai mult, anumite imobile au fost achiziționate fără să fi fost finalizate sau la care se mai impuneau anumite amenajări, cum este cazul OJ Sibiu și OJ Dolj, ale căror valori de achiziție au fost dintre cele mai mari, de 1.066 mii lei și respectiv de 922 mii lei. Pentru aceste imobile s-au mai efectuat ulterior și cheltuieli de modernizare/amenajare în valoare de 137 mii lei, respectiv de 97 mii lei.

Mai mult, deși în toate Notele de fundamentare ale achizițiilor de sedii a fost invocată, pe de o parte, suprafața insuficientă a spațiului necesar desfășurării activității raportat la numărul de personal angajat la nivelul OJ-urilor respective, iar pe de altă parte, a fost solicitată existența unor suprafețe mari de teren pe care să existe garaje sau care să poată asigura construirea unor garaje, s-a constatat că numărul de personal care își desfășoară activitatea în cadrul OJ-urilor respective, conform Statelor de funcții din perioada 2007-2011, este în medie de 3 angajați, doar la câteva dintre acestea fiind pe state un număr de 6 persoane (OJ Sibiu, Hunedoara, Neamț, Dolj).

Această abordare a ANCOM vizavi de modul în care își propune să achiziționeze sedii noi, având drept criterii doar pe cele privind suprafețele pe care ar trebui să le aibă construcțiile și terenurile aferente, facilități și utilități, și fără a ține seama de faptul că pentru bună parte dintre OJ-uri existau deja sedii în proprietate, rezidă chiar din cuprinsul notelor de fundamentare și este rezultatul, în principal, al următorilor factori:

- entitatea auditată dispune de disponibilități bănești foarte mari, care îi permit achiziționarea de sedii chiar și peste numărul prevăzut inițial prin notele de fundamentare anexă la buget;
- ANCOM, fiind instituție publică autonomă finanțată integral din venituri proprii, nu se supune rigorilor instituțiilor bugetare cărora le sunt impuse limite de cheltuieli;
- lipsa de transparentă în procesul investițional, manifestată prin faptul că în niciun an ANCOM nu a considerat necesar să respecte prevederea legală referitoare la transmiterea către Parlament, odată cu proiectul de buget și a anexei reprezentând programul anual de investiții publice, pe structura prevăzută explicit în Legea finanțelor publice nr. 500/2002, prin care pentru fiecare obiectiv de investiții trebuiau să se regăsească informații financiare și nefinanciare.

Prin Normele interne ale instituției au fost repartizate autovehicule de serviciu pentru folosința persoanelor care ocupă funcții de conducere de la cea de președinte până la cea de șef birou, iar în unele cazuri chiar și funcții de execuție „a căror activitate și deplasările repetate în țară și a muncii de teren desfășurate, justifică dotarea cu autovehicule de serviciu”.

Astfel, în condițiile în care personalul instituției era la finele anului 2011 în număr de 610, dintre care cu funcții de conducere 131 persoane, numărul de autovehicule deținute și utilizate pentru transportul de persoane a fost de 150, fără a lua în considerare și cele 38 de autovehicule tip laborator pentru efectuarea de măsurători și control.

În perioada auditată, în urma înnoirilor periodice ale parcului auto al ANCOM au rezultat situații în care unele autovehicule din dotarea instituției nu au mai fost considerate necesare, astfel că entitatea auditată a procedat la transmiterea fără plată a unui număr de 39 autovehicule, în condițiile în care acestea aveau o vechime de doar 5-10 ani, iar unele fac parte din categoria de mare capacitate, ca de exemplu: 1 auto Jeep Grand Cherokee, 1 auto Toyota Land Cruiser, 1 auto Nissan Terrano II, 4 auto Daewoo Leganza, 4 auto Daewoo Lublin 3.

Entitatea auditată nu a utilizat prudent fondurile publice pentru parcul auto, fapt ce a condus la înființarea, menținerea și înnoirea periodică a unui parc auto numeros pentru folosința salariaților proprii și, implicit, la efectuarea de cheltuieli mari atât cu achiziția autovehiculelor, cât și cu întreținerea acestora, precum și cu consumul de carburanți.

Astfel, fără a face referire la autovehiculele de tip laborator de măsurători – special echipate și utilizate pentru activitățile specifice ANCOM, ci doar la autovehiculele tip „autoturism de serviciu”, echipa de audit constată că practica punerii la dispoziția unui număr atât de mare de salariați proprii, cu funcții de conducere și nu numai, a unor autoturisme în vederea exercitării atribuțiilor de serviciu este atipică instituțiilor publice.

Din analiza modului de derulare a contractului nr. SC-DA-37602/18.12.2009 și a actului adițional nr. SC-DEASRN 27704/07.12.2011 încheiat cu SC Advanced Development & Images SA - Franța (ATDI) pentru livrarea și implementarea unui sistem informatic integrat pentru gestiunea spectrului radio, în valoare de 10.905 mii lei s-au constatat următoarele:

- nu au fost respectate întocmai etapele de implementare ale sistemului informatic integrat prevăzute în contract și în anexele la acesta, astfel că perioada de derulare a contractului a fost prelungită la solicitarea ANCOM în baza unei corespondențe purtată cu furnizorul și nu în baza unui Act adițional așa cum era prevăzut în contract;
- testarea sistemului nu s-a realizat în conformitate cu prevederile din contract întrucât s-a efectuat doar pentru partea software a sistemului nu și pentru hardware, acestea din urmă fiind recepționate cu întârzieri de 20 de luni, așa cum s-a întâmplat în cazul serverului de dezvoltare și testare, respectiv cu șase săptămâni întârziere, deci cu doar trei zile înaintea întocmirii procesului verbal de recepție finală în care s-a menționat în mod nereal că „testarea întregului sistem informatic integrat pentru gestiunea spectrului radio a avut loc în perioada 10.10.2011–18.11.2011”. În concluzie, testarea s-a realizat în intervalul menționat mai sus doar pe o parte din sistemul informatic, respectiv doar pe partea de software;
- deși prin caietul de sarcini și prin contract fuseseră prevăzute clauze precise în ceea ce privește obligația furnizorului de a efectua fără costuri suplimentare, în perioada de garanție (36 de luni de la momentul semnării procesului-verbal de recepție) anumite operațiuni, termenele de aducere la îndeplinire, precum și cuantumul penalităților de întârziere ce se vor aplica în cazul neîndeplinirii acestora, ANCOM a încheiat la 3 săptămâni după semnarea procesului de recepție finală – deci în perioada de garanție care era acoperită de clauze prin contractul inițial – un Act adițional sub pretextul implementării și adaptării sistemului informatic de către ATDI, cu noi adaptări și optimizări, care, deși se regăseau în contract a se realiza în perioada de garanție fără costuri suplimentare din partea ANCOM, acestea, așa cum afirmă reprezentanții ANCOM, „fuseseră prevăzute la modul general ceea ce ar fi putut determina o situație litigioasă”. Acest aspect coroborat cu faptul că ATDI a acceptat să emită în favoarea ANCOM o scrisoare de garanție de 150.000 euro (după ce ANCOM a efectuat către acesta plata reprezentând contravaloarea sistemului informatic integrat) creează neclarități asupra obiectului real al acestui act adițional.

Prin modul de abordare de către ANCOM a prevederilor din contract și din anexele la acesta, a modului de întocmire a Procesului-verbal de recepție finală și din motivația care a stat la baza întocmirii Actului adițional coroborat cu lipsa de preocupare în ceea ce privește derularea ulterioară a acestuia, echipa de audit apreciază că:

- ♦ fie ANCOM nu a știut să-și stabilească de la bun început, prin Nota de fundamentare, documentația de atribuire, caietul de sarcini, propunerea tehnică și, ulterior, prin contract, ce anume funcționalități trebuia să îndeplinească sistemul integrat în valoare de 10.905 mii lei, condiție în care la momentul recepției finale s-a constatat că nu s-a „asigurat funcționarea corectă a sistemului informatic integrat pentru gestiunea spectrului radio în condițiile de lucru impuse și solicitate de ANCOM”, ceea ce ar explica nerespectarea etapelor prevăzute prin contract și încheierea ulterioară a actului adițional;
- ♦ fie toate obligațiile prevăzute prin actele premergătoare încheierii contractului și, ulterior, prin contract și anexele la acesta au fost corect prevăzute și îndeplinite de către ATDI astfel că la momentul recepționării „s-a asigurat funcționarea corectă a sistemului informatic integrat pentru gestiunea spectrului radio în condițiile de lucru impuse și solicitate de ANCOM”, fapt ce creează însă suspiciuni în legătură cu scopul real pentru care s-a întocmit Actul adițional.

Alte constatări în legătură cu derularea procesului investițional

Programele de investiții nu au fost prezentate ca anexă la proiectele de buget înaintate în vederea obținerii acordului sau aprobării.

În niciunul din anii supuși auditării nu au fost întocmite și transmise Ministerului Finanțelor Publice rapoarte trimestriale de monitorizare a procesului investițional, prin care ordonatorii de credite trebuiau să consemneze pe parcursul execuției bugetare problemele apărute în implementarea obiectivelor, cauza și măsurile ce se impun pentru remedierea acestor probleme, precum și eventualele motive pentru care anumite obiective de investiții nu s-au putut realiza conform proiecției bugetare.

Modul de utilizare a resurselor bănești din excedentele bugetelor anuale de venituri și cheltuieli

Disponibilitățile bănești ale entității au crescut de la un an la altul, astfel dacă la sfârșitul anului 2007 erau de 255.262 mii lei, la sfârșitul anului 2011 acestea totalizau 426.979 mii lei, reprezentând echivalentul a

94.056.556 euro (la cursul BNR din data de 10.08.2012 pentru euro de 4,5396 lei). Astfel disponibilitățile ANCOM la sfârșitul anului 2011 erau cu 171.717 mii lei mai mari decât cele de la sfârșitul anului 2007.

Deoarece ANCOM deține disponibilități bănești excedentare, a fost în situația de a păstra în depozite deschise la Trezoreria Statului o parte dintre aceste sume, astfel că valoarea depozitelor constituite la 31.12.2011 a fost în sumă de 291.141 mii lei (în contul curent entitatea mai deținea 135.838 mii lei).

Execuția bugetară a ANCOM a înregistrat excedent în fiecare an chiar și în condițiile în care aceasta nu a perceput toate tarifele prevăzute de cadrul legal în vigoare, fiind acumulate în conturile de la Trezoreria statului la 31.12.2011 disponibilități bănești în sumă totală de 426.979 mii lei, din care au fost constituite depozite în proporție de 68%.

Fundamentarea bugetelor anuale de venituri și cheltuieli

- ◆ ANCOM și-a fundamentat în mod nerealist an de an cheltuieli foarte mari, dovedind lipsă de rigurozitate în ceea ce privește elaborarea bugetului, provenită, pe de o parte din confortul financiar datorat disponibilităților foarte mari de care această entitate dispune, iar pe de altă parte din cauza faptului că ANCOM, în calitate de instituție publică finanțată din venituri proprii, nu se supune rigorilor instituțiilor bugetare, în sensul în care nu i se impun limite de cheltuieli și nu i se retrag creditele neutilizate până la finele exercițiului bugetar;
- ◆ modul nerealist de fundamentare a cheltuielilor coroborat cu o estimare a veniturilor la fel de nerealistă, în condițiile în care pârghiile de realizare a veniturilor, respectiv de efectuare a cheltuielilor se aflau la latitudinea ordonatorului de credite, au avut drept consecință previzionarea unui buget deficitar, deși an de an ANCOM a înregistrat excedente.

Recomandări

Referitoare la realizarea veniturilor proprii

- ✓ *la fundamentarea și realizarea veniturilor ANCOM, trebuie prevăzute și constituite, în primul rând, veniturile din tariful de monitorizare în vederea finanțării cheltuielilor administrative, urmând ca veniturile din tariful de utilizare a spectrului și tariful de utilizare a resurselor de numerotație, precum și veniturile din alte surse, să fie utilizate în completarea veniturilor din tariful de monitorizare pentru asigurarea finanțării activității ANCOM;*
- ✓ *analizarea, din punct de vedere al legalității a menținerii caracterului de venituri proprii ale ANCOM pentru tarifele de utilizare a spectrului și de utilizare a resurselor de numerotație în integralitatea lor prin prisma reglementărilor acestora ca venituri ale bugetului de stat, în totalitatea lor sau parțial.*

În cazul cheltuielilor cu deplasările interne pentru instruirea personalului

- ✓ *conducerea ANCOM va lua toate măsurile în vederea eliminării riscurilor ca în viitor să fie efectuate cheltuieli pentru servicii de team building sau altele asemănătoare pentru angajații entității;*
- ✓ *conducerea ANCOM va lua toate măsurile în vederea efectuării cheltuielilor ocazionate de cursurile/instruirile interne numai în condițiile respectării principiului economicității și cu respectarea întrutotul a prevederilor legale privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor din fonduri publice, respectiv:*
 - *gestionarea activităților privind organizarea și derularea cursurilor de o singură structură din cadrul ANCOM în scopul realizării unui mod de lucru unitar în acest domeniu și a evitării cheltuielilor neeconomice;*
 - *referatele de formare profesională vor conține pe lângă motivarea necesității cursurilor/instruirilor interne și o justificare privind selectarea furnizorilor de servicii de cazare și/sau transport necesare pentru desfășurarea cursurilor;*
 - *cheltuielile vor fi efectuate numai în baza angajamentelor legale încheiate pentru servicii de cazare;*

În cazul cheltuielilor cu consultanța

- ✓ *luarea, de către conducătorul instituției, a măsurilor care să asigure realizarea cu prioritate a activităților instituției de către salariații proprii.*

În cazul cheltuielilor de protocol și reprezentare

- ✓ *se vor întocmi documente justificative care să probeze realitatea serviciilor prestate în cantitatea și calitatea contractate și utilizarea bunurilor achiziționate potrivit destinației aprobate în cadrul acțiunilor de protocol;*
- ✓ *în cazul acțiunilor de protocol organizate în străinătate se va avea în vedere: aprobarea componenței delegației de către ordonatorul de credite pe bază de criterii privind stabilirea membrilor delegației; se va întocmi și aproba deviz estimativ al cheltuielilor și buget pe fiecare acțiune;*
- ✓ *stabilirea și aprobarea normativelor proprii de cheltuieli pentru acțiuni de protocol în strictă concordanță cu necesitățile entității și cu respectarea principiului economicității în efectuarea cheltuielilor din fonduri publice;*

- ✓ elaborarea unei proceduri de lucru privind organizarea, derularea acțiunilor de protocol, precum și modul de efectuare și decontare a cheltuielilor în cadrul acestora;

În cazul cheltuielilor cu chiriile

- ✓ luarea măsurilor care să asigure utilizarea economicoasă a fondurilor publice în cazul cheltuielilor cu închirierea imobilului în care își desfășoară activitatea salariații de la sediul central al ANCOM, inclusiv prin solicitarea renegocierii clauzelor contractuale.

Referitoare la efectuarea cheltuielilor de capital

- ✓ înaintarea către Parlament a programului anual de investiții publice odată cu proiectul de buget, pentru fiecare obiectiv de investiții înscris în acesta urmând a se regăsi informații financiare și nefinanciare așa cum sunt acestea detaliate la art. 39 din Legea finanțelor publice nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ în vederea asigurării transparenței procesului investițional care se derulează din fonduri publice la nivelul ANCOM, se vor întocmi rapoarte trimestriale de monitorizare și transmiterea acestora către Ministerul Finanțelor Publice în conformitate cu prevederile art. 44 din Legea finanțelor publice nr. 500/2002, cu modificările ulterioare.

Referitoare la fundamentarea bugetelor anuale de venituri și cheltuieli

- ✓ elaborarea riguroasă și realistă a bugetului de venituri care să ofere o imagine reală asupra rezultatelor obținute astfel ca, prin compararea nivelurilor planificate cu cele realizate, la finalul anului să se poată determina: gradul de îndeplinire sau de neîndeplinire a indicatorilor prevăzuți în BVC, cauzele care au determinat, dacă este cazul, abaterile de la nivelul planificat și soluțiile care se impun pentru corectarea abaterilor.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de audit al performanței, Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării neregulilor constatate.

3.7. Auditul performanței asupra modului de fundamentare și acordare a unor categorii de prestații sociale

Scurtă prezentare Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale (MMFPS) este organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului, cu rol de sinteză și de coordonare a aplicării strategiei și politicilor Guvernului în domeniile muncii, familiei și protecției sociale.

Curtea de Conturi a efectuat misiunea privind „Auditul performanței asupra modului de fundamentare și acordare a unor categorii de prestații sociale”, având ca sferă de cuprindere acțiunile din domeniul asistenței sociale ale Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale, în calitate de organ de specialitate al administrației publice centrale, cu focalizare pe patru categorii de prestații sociale:

- ◆ alocația de stat pentru copii;
- ◆ indemnizația pentru creșterea copilului și stimulente;
- ◆ ajutorul social privind asigurarea venitului minim garantat;
- ◆ alocația pentru susținerea familiei.

Misiunea de audit s-a desfășurat și la Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială (ANPIS), precum și la un număr de 42 agenții teritoriale pentru plăți și inspecție socială, entități prin care se evidențiază stabilirea drepturilor de prestații sociale și se efectuează plata acestora.

Prestațiile sociale reprezintă o formă de sprijin financiar destinată persoanelor sau familiilor care întrunesc condițiile de eligibilitate prevăzute de lege.

Scopul acordării prestațiilor sociale este acela de a preveni, limita sau înlătura efectele temporare ori permanente ale unor situații care pot genera marginalizarea sau excluderea socială a persoanei, familiei, grupurilor ori a comunităților. În anul 2011 s-au acordat atât prestații universale, cât și prestații adresate în mod specific unor categorii de persoane, sub formă de alocații, indemnizații și ajutoare.

Situația detaliată privind categoriile de cheltuieli efectuate în anul 2011, numărul de beneficiari pe fiecare gen de prestație socială se prezintă astfel:

Nr. crt.	Tipuri de cheltuieli	Număr mediu de beneficiari (cumulat de la începutul anului)	Pondere număr beneficiari, în total (%)	Plăți efectuate (cumulate de la începutul anului)	Pondere plăți efective în total plăți
1.	Alocația de stat pentru copii	3.869.184	84,33%	2.834.785	50,22%
2.	Alocație de susținere a familiei	325.120	7,09%	223.287	3,96%
3.	Indemnizația pentru creșterea copilului (ICC) (inclusiv stimulent de inserție)	206.930	4,51%	2.196.617	38,90%
4.	Ajutoare sociale (VMG), inclusiv plățile pentru asigurarea obligatorie a locuințelor	186.704	4,07%	390.394	6,92%
A. Total (rd.1+rd.2+rd.3+rd.4)		4.587.938		5.645.083	
Taxe poștale					
1.	Taxe pentru alocații de stat pentru copii			20.953	
2.	Taxe pentru alocație de susținere			2.317	
3.	Taxe poștale pentru ICC și stimulent			10.249	
4.	Taxe pentru ajutor social (VMG)			4.023	
B. Total taxe poștale (rd.1+rd.2+rd.3+rd.4)				37.542	
Contribuții la fondul de sănătate (CASS)					
1.	CASS - pentru indemnizația de creștere a copilului			121.140	
2.	CASS - pentru ajutoare sociale (VMG)			20.051	
C. Total contribuții (rd.1+rd.2)				141.191	
TOTAL GENERAL (A+B+C)				5.823.816	

Ținta auditului Evaluarea performanței activității de fundamentare, utilizare, administrare, supraveghere și control a fondurilor acordate pentru cele patru categorii de prestații sociale, precum și modul în care Ministerul Muncii Familiei și Protecției Sociale, prin Agenția Națională de Plăți și Inspecție Socială și agențiile teritoriale au acționat în anul 2011 în vederea punerii în aplicare a obiectivelor stabilite.

Obiectiv general Stabilirea, de o manieră independentă, a principalelor fenomene din sistemul de prestații sociale cu privire la modul de fundamentare și utilizare a fondurilor acordate pentru cele patru categorii de prestații sociale, inclusiv o evaluare a administrării, supravegherii și controlului acestora.

Obiectiv specific Evaluarea modului în care ministerul își îndeplinește rolul de entitate publică cu responsabilități în ceea ce privește aplicarea unitară a legislației în domeniul specific de activitate, precum și mecanismele de supraveghere, monitorizare și control ale prestațiilor sociale.

Constatări Condițiile necesare implementării măsurilor și acțiunilor sociale pentru garantarea dreptului fiecărei persoane aflate într-o situație de nevoie socială, generată de motive economice sau sociale, de a beneficia de prestații sociale, au fost asigurate de reglementările cuprinse în Legea nr. 47/2006 privind sistemul național de asistență socială. MMFPS este autoritatea publică centrală care elaborează politica de asistență socială, cu rol de reglementare, prin asigurarea cadrului legal în domeniu și coordonare în vederea asigurării funcționării unitare și eficiente a legislației în domeniul prestațiilor sociale.

Implementarea sistemului național de asistență socială se realizează printr-o serie de instituții care asigură punerea în aplicare a măsurilor prin care statul intervine pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea efectelor temporare ori permanente ale unor situații sociale existente la nivelul persoanei, familiei, grupurilor sau comunităților.

- ◆ Guvernul a aprobat în anul 2011, prin Memorandum, Strategia privind reforma în domeniul asistenței sociale. În cadrul acestei Strategii, aprobată de MMFPS prin Ordinul nr. 1313/08.04.2011, s-a avut în vedere eficientizarea sistemului de prestații sociale, eliminarea problemelor identificate în sistem și corectarea lor printr-un set de obiective și măsuri specifice, cu aplicabilitate în perioada 2011-2013;
- ◆ în cadrul obiectivului privind „Implementarea procedurilor și instrucțiunilor în vederea aplicării cât mai corecte a prevederilor legii privind sistemul de asistență socială” în luna decembrie 2010 a fost adoptată Legea nr. 276 privind modificarea și completarea Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, precum și Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, ambele fiind implementate începând cu 1 ianuarie 2011. Pentru cele două prestații sociale, respectiv ajutorul social pentru asigurarea venitului minim garantat și alocația pentru susținerea familiei, s-au asigurat criteriile comune de acordare, respectiv formularul de cerere, cât și evaluarea veniturilor familiei bazându-se atât pe testarea mijloacelor cât și a bunurilor familiei;
- ◆ de asemenea, în anul 2011 s-a modificat sistemul informatic integrat SAFIR, prin introducerea actelor normative corespunzătoare, pentru a putea administra și gestiona beneficiarii de ajutor social pentru asigurarea venitului minim garantat (VMG) și de alocație de susținere a familiei (ASF). Pentru fiecare beneficiar introdus s-a verificat eligibilitatea și s-au emis decizii de plată;
- ◆ s-au înregistrat și unele nerealizări, concretizate în:

- nu s-a asigurat integral consolidarea instituțională a sistemului național de asistență socială prin înființarea tuturor instituțiilor prevăzute prin Legea nr. 47/2006 privind sistemul național de asistență socială și ulterior prin Legea asistenței sociale nr. 292/2011. La nivelul ministerului, în perioada 2006-2011, nu se regăsesc propuneri de înființare a „Observatorului Social”, entitate publică cu atribuții în eficientizarea procesului de elaborare și implementare a politicilor sociale la nivel național;
 - îndeplinirea parțială a funcției privind elaborarea, propunerea și monitorizarea indicatorilor sociali în domeniu, întrucât nu dispune de o metodologie statistică proprie, definită conform art.29, alin.(4) din Legea organizării și funcționării statisticii oficiale în România nr. 226/2009 și nici de o structură cu atribuții specifice în domeniul statisticii;
 - nu au fost îndeplinite atribuțiile stabilite prin Regulamentul de Organizare și Funcționare al aparatului propriu conform cărora ministerul, prin Direcția Generală Asistență Socială, trebuia să exercite controlul asupra realizării indicatorilor de performanță managerială. Astfel, în anul 2011, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale nu a stabilit indicatori de performanță managerială pentru conducătorii instituțiilor din subordine/coordonare și nu au fost formalizați prin contracte indexate;
 - nu au fost identificate acțiuni care să conducă la implementarea și realizarea unui Sistem informatic integrat prin care să se obțină un important instrument managerial la dispoziția factorilor de decizie.
- ▶ în cadrul obiectivului *Comunicarea permanentă cu autoritățile, instituțiile și alte persoane juridice cu responsabilități în domeniul social și, în special, cu autoritățile publice locale și județene*, deși în anul 2011 ANPIS a încheiat o serie de protocoale de colaborare cu instituții pentru furnizarea de date și informații referitoare la beneficiarii de drepturi sociale, MMFPS nu s-a implicat în elaborarea și semnarea protocoalelor de colaborare între instituții, la nivelul ierarhic cel mai înalt al acestora, dar și al exercitării controlului cu privire la implementarea clauzelor cuprinse în aceste protocoale de către instituțiile subordonate, sub autoritate, în coordonare;
- ▶ actele normative prin care s-au adus modificări în domeniul prestațiilor sociale, deși au fost publicate în luna decembrie 2010, în cuprinsul lor s-a stabilit ca termen de aplicare data de 01.01.2011, iar Normele metodologice de aplicarea ale acestora s-au publicat în anul 2011. În aceste condiții, modul de elaborare și adoptare a măsurilor legislative nu a asigurat un interval de timp necesar actualizării aplicațiilor informatice în scopul aplicării acestor modificări legislative, ceea ce a creat condițiile favorabile producerii unor anomalii în desfășurarea activităților specifice acestei categorii de prestații, a unui ritm inegal la nivelul județelor în prelucrarea dosarelor în aplicația informatică și implicit în evidența tehnico-operativă;
- ▶ ANPIS a încheiat protocoale de colaborare ce au ca obiect furnizarea de date și informații referitoare la beneficiarii de drepturi sociale cu: Casa Națională de Pensii Publice, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date – Ministerul Administrației și Internelor, Oficiul Național al Registrului Comerțului. Referitor la aceasta, nu s-a încheiat un protocol de colaborare cu Agenția Națională de Administrare Fiscală în vederea verificării veniturilor declarate și a condițiilor de eligibilitate pentru stabilirea drepturilor de prestații sociale;
- ▶ pe fondul nesincerității declarațiilor depuse de solicitanți și a lipsei unor norme imperative cu privire la verificarea încrucișată a informațiilor referitoare la veniturile reale ale acestora, cu alte surse de date relevante, fraudarea sistemului devine relativ facilă, fapt ce conduce la alterarea scopului declarat al instituirii ajutorului social lunar și a alocației pentru susținerea familiei respectiv, protecția socială a persoanelor cu cele mai reduse venituri;
- ▶ nu au fost efectuate demersuri și nu au fost stabilite legături de comunicare în vederea solicitării, în perioada auditată, de la alte instituții, a unor informații de natură să confirme/infirme condițiile de eligibilitate pentru stabilirea drepturilor de prestații sociale;
- ▶ deși în anul 2011 s-a stabilit cadrul de colaborare în baza protocoalelor încheiate, ANPIS nu a obținut date și informații referitoare la beneficiarii de drepturi sociale, care să confirme/infirme condițiile de eligibilitate pentru stabilirea drepturilor de prestații sociale sau să detecteze cazuri de acordare a unor prestații necuvenite;
- ▶ lipsa informațiilor privind veniturile realizate de către solicitanții de drepturi a condus la situații în care agențiile județene nu au fost în măsură să dispună sistarea drepturilor sau recalcularea cuantumului acestora, în cazul celor patru tipuri de prestații sociale auditate, fapt ce a determinat efectuarea în unele cazuri de plăți nelegale;
- ▶ pentru activitatea desfășurată în anul 2011, ANPIS a asigurat monitorizarea distinctă a plăților către beneficiari pe cele 4 prestații sociale supuse auditării, inclusiv cheltuielile privind transmiterea drepturilor, înregistrând însă și neajunsuri în modul de monitorizare și anume:
- acțiunea s-a limitat, în general, la evidența constantă a unui număr redus de indicatori (număr de beneficiari, plăți lunare, reordonanțări) pentru fiecare tip de prestație socială. Pentru niciuna dintre

prestații nu se ține evidența plăților efectuate prin mandat poștal și a drepturilor de prestații sociale transmise beneficiarilor prin cont bancar;

- ◆ sistemul informatic SAFIR nu a fost utilizat în cadrul direcțiilor de specialitate ale ANPIS, pentru diverse analize, cum ar fi monitorizarea la nivel național a plăților efectuate și a numărului de beneficiari pe fiecare canal de plată și corelarea plăților cu cheltuielile privind transmiterea drepturilor; monitorizarea debitorilor și a creditorilor din prestații sociale pe fiecare județ și la nivel național;
- ◆ la nivelul agențiilor de prestații sociale județene, în cursul anului 2011 nu s-au înregistrat amânări sau plăți efectuate cu întârziere, care să genereze nemulțumiri generale din partea beneficiarilor, plata drepturilor de prestații sociale s-a realizat în conformitate cu prevederile legale în vigoare, în conturile corespunzătoare fiecărei prestații;

Există unele vulnerabilități ce provin din modul neunitar de tratare a categoriilor de prestații sociale, din punct de vedere al termenelor prevăzute de legislația în vigoare privind data până la care trebuie depusă documentația pentru stabilirea drepturilor la alocația de susținere a familiei și termenul necesar de prelucrare a datelor în aplicația informatică SAFIR, ceea ce a condus la disfuncții și la îngreunarea modului de efectuare a plăților, pe parcursul anului 2011.

Evaluarea modului în care se fundamentează necesarul de surse bugetare pentru a se asigura o repartizare echilibrată a acestora și eliminarea imobilizărilor în surse aprobate și neutilizate

- ◆ MMFPS a asigurat alocarea prin bugetul aprobat pentru anul 2011 a sumelor necesare efectuării tuturor plăților către beneficiarii de prestații sociale. La fundamentarea necesarului de surse, MMFPS a avut în vedere în principal următoarele: indicatorii macroeconomici comunicați de Ministerul Finanțelor Publice, evoluția sumelor acordate cu titlu de prestații sociale în perioada anterioară, evoluția numărului de beneficiari pe fiecare prestație; cuantumul prestațiilor sociale, modificările legislative intervenite.

S-au constatat și situații în care direcția de specialitate din minister a supradimensionat necesarul de surse bugetare la unele categorii de cheltuieli, o parte din creditele bugetare aprobate la capitolul 68 „Asigurări și asistență socială” nu au fost nici utilizate și nici restituite la termen la bugetul de stat, conform prevederilor legale în vigoare (82.254 mii lei, din care suma de 3.317 mii lei reprezintă cheltuieli pentru transmiterea drepturilor). Nu s-au efectuat analize asupra sumelor solicitate pentru plata restanțelor, nici chiar în situațiile în care aceste sume au înregistrat un procent mult mai mare decât solicitările din lunile anterioare.

- ◆ ANPIS a efectuat fundamentarea și repartizarea creditelor bugetare către agențiile teritoriale, luând în calcul un număr de indicatori disponibili din luna anterioară, nr. beneficiari, cuantum prestație, sume restante, credite bugetare solicitate, la care a aplicat un procent cuprinzător care a asigurat pe de o parte sume suficiente pentru evitarea blocajelor, dar a creat și posibilitatea/riscul imobilizării surselor bugetare pe anumite perioade în cursul lunii, economicitatea nefiind un principiu primordial.

Evaluarea modului de fundamentare și repartizare a creditelor bugetare către agențiile teritoriale a scos în evidență următoarele:

- ◆ nu s-a elaborat o procedură cu privire la fundamentarea necesarului de credite bugetare solicitat lunar de către agențiile teritoriale de prestații sociale, care să conducă la utilizarea eficientă a surselor bugetare, precum și la eliminarea imobilizărilor de fonduri bugetare, pe anumite perioade de timp;
- ◆ în fundamentarea necesarului de credite bugetare agențiile teritoriale nu folosesc date editate de către sistemul informatic SAFIR;
- ◆ ANPIS nu a efectuat însă niciun fel de analiză în legătură cu creditele bugetare neutilizate de către agențiile teritoriale, ordonatorii terțari de credite, în scopul redimensionării surselor bugetare alocate ulterior;
- ◆ fundamentarea necesarului de surse nu se face prin analiza/verificarea componenței soldului contului „sume de mandat și în depozit” în care se înregistrează operațiunile privind mandatele poștale returnate (drepturi neplătite), astfel încât sumele respective să nu rămână imobilizate în cont ci să fie regularizate cu bugetul statului;
- ◆ la nivelul ANPIS sumele solicitate ca restanțe nu sunt verificate temeinic nici în cazul existenței unor variații importante de la o lună la alta și nu se dispun de către ordonatorul secundar justificări temeinice asumate de ordonatorii terțari. Nu se verifică creditele bugetare neconsumate pe baza extraselor de cont emise de către Trezorerie pentru stabilirea veridicității datelor cuprinse în solicitările de credite de la o lună la alta, ale agențiilor teritoriale;
- ◆ nu se efectuează monitorizarea indicatorilor „număr beneficiari plătiți prin mandat poștal” și „număr beneficiari plătiți prin cont bancar”;
- ◆ nu s-a respectat în totalitate calendarul stabilit prin Convenția încheiată cu CN Poșta Română și termenele la care se virează la CN Poșta Română sumele în vederea efectuării plăților reprezentând

drepturi de prestații sociale.

- ◆ *acțiunile de audit desfășurate la agențiile județene pentru plăți și inspecție socială* au scos în evidență o serie de aspecte legate de acordarea ajutorului social și a alocației pentru susținerea familiei în urma cărora s-a concluzionat că măsurile întreprinse în anul 2011 în vederea reducerii erorilor și fraudei din sistemul prestațiilor sociale nu au fost în măsură să confere o asigurare rezonabilă că prestațiile sociale sunt focalizate efectiv către persoanele cu cele mai reduse venituri, datorită în principal următoarelor cauze:
 - capacitatea redusă a autorităților administrației locale de a verifica circumstanțele care confirmă eligibilitatea solicitanților de prestații sociale, determinată de neimplementarea la acest nivel decizional a unui mecanism funcțional, care să permită o evaluare promptă a situației financiare reale a beneficiarilor, prin verificarea informațiilor din „cererile și declarațiile pe propria răspundere” depuse de solicitanți, cu informațiile deținute de diverse instituții publice (Casa Națională de Pensii, Agenția Națională de Administrare Fiscală, Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă, Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură etc.);
 - personalul serviciului public de asistență socială din cadrul primăriilor, prin anchetele sociale efectuate, nu a verificat întotdeauna realitatea informațiilor date pe propria răspundere de titularii ajutorului social, pe baza datelor existente pe plan local (respectiv registrul agricol, evidența fiscală a bunurilor deținute în proprietate, evidența serviciilor de stare civilă);
 - complexitatea formularelor impuse și aprobate de normele legale în vigoare face ca întocmirea corectă și completă a formularului de cerere sau a declarației periodice să fie imposibil de realizat de către titulari, în condițiile în care foarte multe dintre persoanele beneficiare de măsuri de asistență socială, inclusiv ajutor social și alocații pentru susținerea familiei sunt neșcolarizate;
 - acordarea drepturilor sub formă de venit minim garantat unor persoane care nu au declarat toate veniturile realizate provenind din: indemnizații lunare acordate de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului, conform prevederilor *Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată*; veniturile realizate din pensii, veniturile realizate din drepturile plătite de agențiile județene reprezentând alocații pentru susținerea familiei, alocații de stat pentru copii și indemnizație hrană HIV; clădiri sau spații locative situate în afara locuințelor de domiciliu din localitățile în care au solicitat ajutorul social sau care dețin depozite bancare în cuantum mai mare de 3 mii lei;
 - acordarea drepturilor de alocație pentru susținerea familiei, fără temei legal, în cazurile în care dosarele titularului sunt incomplete și nu conțin acte doveditoare pentru frecventarea de către copiii de vârstă școlară a unei forme de învățământ organizată potrivit legii;
 - acordarea nelegală a alocațiilor pentru susținerea familiei unor persoane care au realizat venituri nete lunare din salarii pe membru de familie peste plafonul prevăzut de normele legale și care nu au fost declarate la momentul realizării în vederea recalculării alocațiilor menționate, precum și unor persoane care au obținut venituri din activități independente sau care dețin bunuri care nu sunt considerate de strictă necesitate pentru nevoile familiale;
 - agențiile județene nu au urmărit în ce măsură este respectată prevederea referitoare la depunerea declarației de venituri realizate pe membru de familie din 6 în 6 luni (plata alocației pentru susținerea familiei nefiind suspendată).

Evaluarea caracterului corect și complet al informațiilor generate de sistemul informatic SAFIR, precum și a capacității acestuia de a fi adaptat operativ pe măsura adoptării unor noi acte normative

Aplicația SAFIR reprezintă un sistem informatic centralizat cu aplicare unitară la nivelul tuturor celor 42 de agenții teritoriale de plăți și inspecție socială care asigură administrarea centralizată a prestațiilor sociale plătite din bugetul de stat. Aplicația este gestionată și administrată la nivelul Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială și este exploatată de toate agențiile teritoriale. Evaluarea aplicației informatice a reliefat următoarele:

- ◆ aplicația informatică SAFIR gestionată de Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială nu are capacitatea, pentru niciuna din cele patru categorii de prestații sociale analizate, de a efectua verificări încrucișate ale propriilor date și informații cu informațiile conținute în bazele de date ale instituțiilor abilitate, astfel încât să se concluzioneze prin informații certe, despre statutul social al beneficiarilor din sistem.
- ◆ acuratețea și completitudinea informațiilor din sistemul informatic SAFIR constituie unul din obiectivele cuprinse în Proiectul de Modernizare a Sistemului de Asistență Socială (Legea nr. 68 din aprilie 2012 privind ratificarea Acordului de Împrumut încheiat între România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare), urmând a se realiza prin servicii efectuate de un terț, în primul an de derulare a Proiectului.

Prin sistemul informatic SAFIR se pot construi rapoarte de monitorizare a plăților pentru beneficiarii de ajutor social pentru asigurarea venitului minim garantat (VMG) și de alocație pentru susținerea familiei (ASF). Rapoartele de monitorizare au fost cuprinse în Proiectul de Modernizare a Sistemului de Asistență

Socială și se obțin tot în primul an de derulare a acestui Proiect. Forma finală a rapoartelor a fost aprobată prin Ordinul ministrului muncii, familiei și protecției sociale nr. 714 din aprilie 2012 de aprobare a Manualului Operațional de aplicare a Acordului de împrumut.

- ◆ în anul 2011 nu au fost editate rapoarte din sistemul informatic SAFIR care să prezinte cu acuratețe datele necesare diverselor analize;
- ◆ Direcția Generală Asistență Socială, în anul 2011 nu a realizat verificări privind modul de fundamentare a necesarului de credite bugetare pentru efectuarea plăților pentru prestațiile sociale, folosind date din sistemul informatic național SAFIR, deoarece a lipsit orice tip de conexiune la sistemul informatic integrat de gestiune a prestațiilor sociale. Astfel, nu a existat posibilitatea fizică de accesare a Sistemului informatic SAFIR în vederea obținerii în timp real de rapoarte statistice care să poată fi utilizate la fundamentarea politicilor publice în domeniul asistenței sociale;
- ◆ rapoartele privind creanțele din prestații sociale editate din sistemul informatic SAFIR nu prezintă un nivel satisfăcător de încredere și nu pot fi corelate cu evidențele sintetice. Aplicația nu editează rapoarte centralizate pe toate județele care să poată fi analizate de către compartimentele din ANPIS cu atribuții în monitorizarea, finanțarea și gestionarea prestațiilor;
- ◆ datele istorice prelucrate în SAFIR nu sunt arhivate la momentul încheierii unei perioade de timp – lună/trimestru/an, astfel că dacă se generează la date diferite aceeași situație, se obțin de fiecare dată alte informații;
- ◆ există multe disfuncționalități în acuratețea informațiilor și a situațiilor pe care le editează, necorelări aritmetice între situațiile lunare și anuale pentru același tip de raport. Aceste informații editate din sistemul informatic nu sunt în concordanță cu datele din monitorizările lunare transmise de către agențiile teritoriale la ANPIS;
- ◆ în anul 2011 sistemul informatic SAFIR nu a avut capacitatea și nu a fost adaptat corespunzător pentru a efectua verificarea încrucișată a datelor cu bazele de date ale altor instituții publice etc.

Deosebit de cele prezentate, s-a semnalat la ANPIS și lipsa personalului de specialitate informatică, care să fie în măsură să gestioneze corespunzător acest sistem informatic și să rezolve operativ problemele ridicate de către agențiile teritoriale pentru plăți și inspecție socială.

Evaluarea activității desfășurate de către organele de inspecție socială și a performanței înregistrate de către aceasta prin campaniile/activitățile desfășurate în anul 2011, inclusiv prin preluarea și urmărirea de către agențiile teritoriale a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor înscrise în actele de control întocmite ca urmare a acestor campanii de verificare a acordării prestațiilor sociale.

Activitatea privind inspecția socială s-a desfășurat prin Direcția Generală de Inspecție Socială din cadrul ministerului, în baza Ghidului privind Metode, Tehnici, Proceduri de Inspecție Socială și Metodologia de Finanțare a Compartimentelor Teritoriale ale Direcției Generale de Inspecție Socială, aprobat prin Ordinul ministrului muncii, familiei și protecției sociale nr.1316/15.09.2010.

În cadrul campaniilor de control desfășurate de către organele de inspecție socială în anul 2011 au fost cuprinse și două dintre prestațiile sociale analizate, respectiv:

- stabilirea și acordarea ajutorului social (venitul minim garantat);
- acordarea alocației de sprijin familial.

Aceste inspecții au depistat unele nereguli și au avut drept consecință, pentru o parte din dosarele beneficiarilor, suspendarea/încetarea plății, aplicarea amenzilor contravenționale, constatarea unor drepturi acordate necuvenit. În funcționarea Direcției Generale de Inspecție Socială s-au identificat, însă, și următoarele disfuncții:

- funcția de control nu a fost consolidată prin posibilitatea utilizării datelor existente în sistemul SAFIR în vederea efectuării selecției de dosare pentru realizarea actului de control al prestațiilor sociale, mai ales pentru verificări încrucișate cu alte baze de date ale instituțiilor care dețin informații utile în domeniul specific;
- urmărirea insuficientă a modului de aplicare a sancțiunilor în cadrul misiunilor de control efectuate de către inspectorii sociali în teritoriu ca și urmărirea necorespunzătoare a încasării contravențiilor aplicate prin procesele verbale;
- monitorizarea parțială a recomandărilor formulate în actele de control încheiate în Campania națională de control referitoare la acordarea venitului minim garantat, iar monitorizarea măsurilor dispuse în Campania națională de control privind verificarea condițiilor de stabilire și acordare a alocației pentru susținerea familiei a fost realizată abia în anul 2012;
- nu au fost efectuate controale asupra modului de stabilire și acordare a indemnizației pentru creșterea copilului și a stimulentului de inserție.

- ▶ nu au fost preluate și urmărite la nivelul agențiilor teritoriale, în vederea ducerii la îndeplinire, măsurile dispuse de organele de inspecție socială prin actele de control încheiate la nivelul unităților administrative teritoriale, nefiind monitorizate și recuperate sumele estimate ca prejudicii provenind din plata fără temei legal a unor ajutoare sociale;
- ▶ la nivelul Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială s-au identificat următoarele aspecte de anormalitate în funcționarea instituției, ce constituie, în aceeași măsură, riscuri în prejudicierea surselor bugetului de stat prin inacțiune:
 - nu s-a asigurat un mod de lucru unitar în privința măsurilor stabilite în responsabilitatea agențiilor teritoriale, de recuperare a sumelor plătite necuvenit, stabilite prin actele de control întocmite de către Direcția Generală de Inspecție Socială;
 - nu a existat o procedură de comunicare între autoritățile și instituțiile cu responsabilități în domeniul social, în speță primăriei, Direcția Generală de Inspecție Socială și agențiile teritoriale coordonate de către Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială;
 - sumele estimate ca fiind prejudicii provenind din plata fără temei legal a unor ajutoare sociale rezultate din verificările efectuate de către inspectorii sociali nu au fost urmărite în vederea recuperării;
 - nu s-a organizat o evidență pentru a se cunoaște pentru câte din cazurile constatate ca fiind plăți fără temei legal s-a asigurat comunicarea către agențiile teritoriale pentru prestații sociale, în vederea emiterii deciziilor de debit;
 - nici după reorganizarea Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială, prin preluarea în anul 2012 a activității de inspecție socială, nu s-a asigurat un sistem de evidență și raportare a rezultatelor obținute de către organele de inspecție socială.

Evaluarea instrumentelor și mecanismelor de prevenire, detectare și descurajare a fraudei și corupției

- ▶ activitatea de control desfășurată de către ANPIS nu a fost eficientă și nu a avut în vedere identificarea situațiilor în care s-au efectuat plăți necuvenite solicitanților. În consecință, nu s-a îndeplinit obiectivul de „prevenire a fraudei în sistemul de acordare a prestațiilor sociale” - reglementat prin art.5 din OUG nr.116/2007 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Prestații Sociale;
- ▶ insuficiența testelor efectuate ulterior acordării și derulării plăților pentru prestații sociale, ca urmare a incapacității sistemului informatic SAFIR de a genera verificări încrucișate cu bazele de date relevante ale altor instituții publice;
- ▶ organele administrației publice locale, cât și reprezentanții agențiilor județene au o capacitate tehnică și funcțională limitată în verificarea împrejurărilor care determină eligibilitatea solicitanților pentru acordarea prestațiilor sociale în vederea împiedicării pătrunderii în sistemul de asistență socială, iar urmărirea și asigurarea menținerii continuității condițiilor de eligibilitate, în conformitate cu cadrul legal aferent, nu sunt asigurate în totalitate.

În implementarea „Strategiei privind reforma în domeniul asistenței sociale”, aprobată de Guvern prin Memorandum în luna martie 2011, au fost propuse o serie de obiective, care urmează a fi puse în practică în perioada 2011-2013, privind eficientizarea sistemului de prestații sociale, eliminarea problemelor identificate în sistem, precum și corectarea lor, prin adoptarea unui set de măsuri specifice.

Menționăm acțiunile întreprinse de minister și agențiile teritoriale în anul 2011, în scopul eficientizării sistemului de prestații sociale și eliminării unor probleme existente, și anume:

- ▶ în luna decembrie 2010 a fost adoptată Legea nr. 276 privind modificarea și completarea Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, precum și Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, ambele fiind implementate începând cu 1 ianuarie 2011. Pentru cele două prestații sociale, respectiv ajutorul social pentru asigurarea venitului minim garantat și alocația pentru susținerea familiei s-au asigurat criteriile comune de acordare, respectiv formularul de cerere cât și evaluarea veniturilor familiei bazându-se atât pe testarea mijloacelor cât și a bunurilor familiei;
- ▶ în anul 2011 s-a modificat sistemul informatic integrat SAFIR prin introducerea actelor normative corespunzătoare, pentru a putea administra și gestiona beneficiarii de ajutor social pentru asigurarea venitului minim garantat (VMG) și de alocație de susținere a familiei (ASF), acuratețea și completitudinea informațiilor din sistemul informatic SAFIR constituind unul din obiectivele prioritare;
- ▶ MMFPS a asigurat alocarea prin bugetul aprobat pentru anul 2011 a sumelor necesare efectuării tuturor plăților către beneficiarii de prestații sociale;
- ▶ plata drepturilor de prestații sociale s-a realizat de către minister prin ANPIS, fără a se înregistra amânări sau plăți efectuate cu întârziere, care să genereze nemulțumiri din partea beneficiarilor;
- ▶ în anul 2011 s-au emis decizii de plată pentru beneficiarii de ajutor social pentru asigurarea venitului minim garantat (VMG) și de alocație pentru susținerea familiei (ASF), verificate fiind eligibilitatea în vederea administrării și gestionării acestor prestații;

- ◆ prin sistemul informatic SAFIR se editează rapoarte de monitorizare a plăților pentru beneficiarii de ajutor social pentru asigurarea venitului minim garantat (VMG) și de alocație pentru susținerea familiei (ASF), acesta fiind un obiectiv al Proiectului de Modernizare a Sistemului de Asistență Socială pentru primul an de implementare;
- ◆ în cadrul campaniilor de control desfășurate de către organele de inspecție socială în anul 2011 au fost cuprinse și două dintre prestațiile sociale analizate, respectiv Campania de control privind stabilirea și acordarea ajutorului social (venitul minim garantat) și Campania de control privind acordarea alocației de sprijin familial.

Sintetic, punctele slabe identificate de audit, se referă la următoarele aspecte semnificative:

- ✓ metodologia de fundamentare a necesarului lunar de credite bugetare și repartizarea surselor bugetare către agențiile teritoriale nu exploatează indicatori relevanți cum ar fi: numărul beneficiarilor plățiți prin mandat poștal și numărul beneficiarilor plățiți prin cont bancar, indicatori necesari pentru aplicarea calendarului de execuție a prevederilor din Convenția încheiată cu CN Poșta Română și corelarea sumelor virate cu cheltuielile înregistrate privind transmiterea drepturilor. De asemenea, la fundamentarea necesarului de surse bugetare nu se iau în considerare imobilizările de fonduri în contul „Sume de mandat și sume în depozit” în care la finele anului 2011 exista suma de 46.385 mii lei. La nivelul ANPIS, preocuparea în privința analizării creanțelor de la nivel teritorial și a preîntâmpinării unor imobilizări de fonduri sau a nerecuperării debitorilor, nu a fost constantă.
Deși se constată o îmbunătățire a modului de ținere a evidențelor față de anul 2010, există încă probleme în realizarea unei concordanțe între evidența analitică ținută prin sistemul informatic SAFIR și cea sintetică, precum și lipsa unui mod de lucru unitar la nivelul agențiilor teritoriale;
- ✓ în general, la nivel teritorial, s-a asigurat monitorizarea distinctă a plăților către beneficiari și a cheltuielilor ocazionate de aceste activități, pentru fiecare dintre categoriile de prestații sociale auditate. La nivelul ANPIS, monitorizarea a înregistrat însă și neajunsuri. Astfel, pentru nici una dintre prestații nu se ține evidența plăților prin mandat poștal a drepturilor de asistență socială, astfel încât să se poată efectua corelarea cu cheltuielile pentru transmiterea drepturilor; nu se monitorizează constant numărul de beneficiari și plățile aferente acordate în raport cu veniturile realizate pentru ajutorul social și nici numărul de beneficiari și plățile aferente alocației pentru susținerea familiei în funcție de numărul copiilor aflați în familie și în funcție de venitul net mediu lunar pe membru de familie;
- ✓ mecanismele de supraveghere, monitorizare și control a prestațiilor sociale au fost parțial utilizate în activitatea curentă a instituțiilor, fapt care a generat disfuncții în sistem prin acceptarea unor beneficiari neeligibili și efectuarea de plăți nelegale;
- ✓ nu se asigură acces prin încheierea/punerea în aplicare a protocoalelor de colaborare, la toate bazele de date relevante ale instituțiilor publice care dețin informații cu privire la veniturile realizate de beneficiari, iar, acolo unde sunt încheiate protocoale de colaborare, acestea nu se derulează din diverse motive (lipsa de solicitări, lipsa de personal, neconcordanțe în limbajul informatic). În lipsa acestor informații, agențiile județene nu au fost în măsură să dispună sistarea drepturilor sau recalcularea cuantumului acestora în cazul celor patru tipuri de prestații sociale auditate, fapt ce a determinat efectuarea de plăți ce nu se încadrează în cerințele legale;
- ✓ nu în toate cazurile prestațiile sociale au fost focalizate către persoanele cu cele mai reduse venituri, atât datorită lipsei de preocupare a ANPIS și a agențiilor subordonate, cât și a unităților administrativ teritoriale, prin grija cărora se realizează actualizarea informațiilor privind criteriile ce stau la baza stabilirii beneficiarilor de prestații sociale, precum și a cuantumului drepturilor acestora;
- ✓ carențele și imperfecțiunile identificate în cadrul misiunilor de audit ale camerelor de conturi privind sistemul de verificare și control a plăților către beneficiarii prestațiilor sociale au condus la concluzia că se menține la un nivel ridicat riscul de eroare și fraudă, fapt ce s-a concretizat în achitarea de către agențiile județene a unor drepturi sociale necuvenite, generând astfel deteriorarea în continuare a distribuției echitabile și a ponderii sumelor care ajung la familiile cu venituri mici;
- ✓ funcționarea sistemului de control intern nu asigură, în toate situațiile, prevenirea, identificarea și corectarea, în timp util, a erorilor și abaterilor ce se produc pe parcursul derulării activităților specifice prestațiilor sociale acordate. Evaluarea sistemelor de control intern pentru categoriile de prestații sociale auditate au scos în evidență faptul că sistemul de control intern a fost organizat în conformitate cu prevederile legale în vigoare, dar funcționează cu unele deficiențe în ce privește verificarea realității datelor declarate de beneficiari, care sunt introduse în aplicația informatică SAFIR, a plăților către beneficiari și a situațiilor furnizate de sistemul informatic;
- ✓ sistemul informatic implementat la nivelul ANPIS și utilizat de către agențiile teritoriale, prezintă disfuncționalități care conduc atât la nefurnizarea informațiilor utile procesului decizional, la furnizarea de informații incomplete, precum și înregistrarea de neconcordanțe și anomalii în evidența analitică (comparativ cu cea

sintetică) a creanțelor și obligațiilor ce decurg din activitatea de plată a sumelor aferente prestațiilor sociale acordate. Toate acestea au printre cauze și lipsa de personal angajat cu specialitate informatică la nivelul ANPIS, instituție care răspunde de gestionarea și administrarea sistemului informatic.

Recomandări

Ministerul Muncii Familiei și Protecției Sociale

- ✓ punerea în aplicare a prevederilor art. 109 din Legea asistenței sociale nr. 292/2011, privind înființarea Observatorului Social Național în vederea preluării responsabilităților și a atribuțiilor conferite de lege, în măsura în care se poate asigura încadrarea în restricțiile bugetare ale momentului;
- ✓ elaborarea și aprobarea unei metodologii specifice, care să asigure colectarea datelor și informațiilor statistice, procesarea și diseminarea datelor, precum și stabilirea unei structuri în cadrul ministerului cu atribuții în domeniul statisticii sociale în măsură să elaboreze studii și analize prin utilizarea tuturor surselor de date statistice disponibile, inclusiv corelarea acestora cu informațiile cuprinse în indicatorii prezentați în situațiile financiare ale instituției;
- ✓ stabilirea și formalizarea unui set de indicatori de performanță pentru evaluarea conducătorilor instituțiilor din subordinea ministerului, astfel încât să poată fi monitorizată eficient activitatea în evoluție a acestora. Analiza rapoartelor trimestriale ce trebuie depuse de către instituțiile din subordine, conform prevederilor HG nr. 11/2009 și aplicarea de măsuri corective pentru derapajele sesizate în cuprinsul acestora;
- ✓ analiza permanentă a modului în care agențiile teritoriale desfășoară activitatea privind plata prestațiilor sociale, precum și a datelor raportate prin situațiile financiare de către acestea;
- ✓ fundamentarea bugetului de venituri și cheltuieli prin luarea în considerare atât a drepturilor cuvenite beneficiarilor de prestații sociale cât și a altor obligații legale conexe (contribuții la fondul național de asigurări de sănătate, cheltuieli pentru transmiterea drepturilor etc.);
- ✓ implementarea tuturor standardelor de control, precum și revizuirea Procedurilor operaționale din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială;
- ✓ propunerea/realizarea de tematici în domeniul prestațiilor sociale astfel încât să se asigure sprijinirea funcțiilor de control, precum și utilizarea suportului informatic în procesul de selecție/eșantionare al dosarelor care fac obiectul controlului;
- ✓ elaborarea de proceduri care să cuprindă modalitățile de valorificare a actelor de control încheiate de către organele de inspecție socială și care să fie aplicate unitar de către agențiile teritoriale pentru plăți și inspecție socială. Analizarea posibilității introducerii unor indicatori de rezultat care să exprime efortul depus de către inspectorii sociali în vederea recuperării surselor bugetare cheltuite nelegal;
- ✓ asigurarea obiectivității actului de control prin separarea activității inspectorilor sociali de activitatea structurii supusă controlului;
- ✓ implicarea ministerului în finalizarea acțiunilor privind încheierea de protocoale cu privire la schimbul de date cu instituțiile statului ce dețin baze de date cuprinzând informații utile în realizarea verificării realității declarațiilor pe proprie răspundere a beneficiarilor de prestații sociale;
- ✓ elaborarea unei proceduri care să stabilească un mod unitar de fundamentare a necesarului de fonduri bugetare, de către agențiile teritoriale de plăți și inspecție socială;
- ✓ alocarea surselor bugetare de către ANPIS către agențiile teritoriale numai după verificarea amănunțită a disponibilului rămas neutilizat, a plăților restante, a numărului de beneficiari pentru fiecare prestație socială, clarificarea sumelor din contul „Sume de mandat și sume în depozit” și a altor elemente considerate necesare pentru a asigura utilizarea eficientă a fondurilor bugetare.

La Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială și agențiile județene

De asemenea, în repartizarea creditelor bugetare, ANPIS va avea în vedere și calendarul de execuție prevăzut în Convenția încheiată cu CN Poșta Română, precum și sumele necesare pentru transmiterea drepturilor prin bănci sau prin poștă, situație ce impune organizarea unei evidențe care să ofere informații cu privire la numărul beneficiarilor plățiți prin mandat poștal și numărul beneficiarilor plățiți prin cont bancar.

- ✓ efectuarea demersurilor necesare încheierii unor protocoale de colaborare cu instituțiile statului ce dețin baze de date care pot fi utilizate pentru a stabili veridicitatea datelor din declarațiile solicitanților de prestații sociale (Agenția Națională de Administrare Fiscală, Agențiile de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, Inspectoratele Teritoriale de Muncă, Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului etc.). Solicitarea informațiilor și datelor necesare de la instituțiile cu care s-au încheiat deja protocoale de colaborare, pentru stabilirea corectă a drepturilor de prestații sociale cuvenite solicitanților;
- ✓ asigurarea cadrului legal instituțional care să asigure repartizarea creditelor bugetare către agențiile teritoriale numai de către persoana care îndeplinește calitatea de ordonator secundar de credite, conform prevederilor Legii finanțelor publice nr. 500/2002. În același timp, se va asigura separarea atribuțiilor și responsabilităților persoanelor care inițiază o operațiune față de cele care asigură verificarea

și aprobarea operațiunii respective, inclusiv la nivel teritorial;

- ✓ monitorizarea, prin compartimentul de specialitate al ANPIS, a numărului de beneficiari de prestații sociale și plățile aferente acordate în raport cu veniturile realizate pentru ajutorul social, precum și a numărului de beneficiari și plățile aferente alocației pentru susținerea familiei în funcție de numărul copiilor aflați în familie și în funcție de venitul net mediu lunar pe membru de familie. Monitorizarea plăților efectuate beneficiarilor prin mandat poștal și a celor prin cont bancar;
- ✓ adaptarea sistemului informatic SAFIR astfel încât acesta să genereze situații necesare procesului de monitorizare a plăților la nivel național pentru a se decide în timp real cu privire la măsurile ce se impun;
- ✓ elaborarea/dezvoltarea de noi programe informatice, precum și revizuirea și îmbunătățirea aplicațiilor informatice existente, pentru creșterea eficienței procesului managerial și pentru a oferi informații utile în scopul luării celor mai bune decizii în activitatea privind gestionarea sistemului de prestații sociale;
- ✓ revizuirea modului de creare/concepere a unor programe în cadrul sistemului informatic SAFIR și adaptarea acestui sistem astfel încât să permită:
 - editarea rapoartelor centralizate pentru monitorizarea la nivel național a indicatorilor relevanți în vederea creșterii capacității de analiză și prognoză, asigurându-se astfel exploatarea eficientă a sistemului informatic și atingerea scopului pentru care a fost creat;
 - editarea de rapoarte centralizate care să poată fi folosite în activitatea de fundamentare a necesarului de credite bugetare, monitorizarea la nivel național a plăților efectuate și a numărului de beneficiari pe fiecare canal de plată și corelarea plăților cu cheltuielile privind transmiterea drepturilor;
 - editarea de rapoarte centralizate ce pot fi folosite în activitatea de monitorizare și verificare a creanțelor de plată/de încasat;
 - generarea de rapoarte pentru evidența și urmărirea distinctă a persoanelor care nu au respectat prevederile legale de prezentare a dovezilor privind veniturile realizate în vederea regularizării drepturilor cu titlu de indemnizație pentru creșterea copilului, stabilită inițial pe baza cuantumului veniturilor estimate;
 - introducerea de module în aplicația SAFIR, care să permită verificarea încrucișată a propriilor baze de date cu bazele de date preluate de la alte instituții publice și să prevină riscurile de a face plăți de prestații către persoane neîndreptățite;
 - emiterea de rapoarte fiabile care să poată fi ulterior adaptate și prelucrate în funcție de necesități;
 - introducerea unui helpdesk monitorizat online, care să asigure soluționarea în timp real a problemelor și erorilor identificate în teritoriu.
- ✓ de asemenea, se va asigura personal de specialitate în cadrul compartimentului informatic al ANPIS, care să fie în măsură să gestioneze în mod corespunzător, la nivel național, datele legate de prestațiile sociale, prin aplicația informatică SAFIR, precum și organizarea permanentă de cursuri de perfecționare cu personalul de la nivelul agențiilor teritoriale implicat în exploatarea programelor informatice din sistemul SAFIR;
- ✓ inițierea și promovarea unor proiecte de modificare/îmbunătățire a legislației existente în domeniul celor patru categorii de prestații sociale, prin care să se asigure pe de o parte acordarea drepturilor pe baza unor criterii/condiții mai simple, a căror îndeplinire să nu presupună verificări complexe cu un consum mare de resurse materiale și umane, iar pe de altă parte instituirea unui sistem de sancțiuni convenționale, în vederea descurajării pătrunderii și menținerii în sistem a unor beneficiari neeligibili;
- ✓ dispunerea de măsuri care să conducă la respectarea principiului de separare a atribuțiilor, prin neimplicarea persoanelor care acordă viza de control financiar preventiv în derularea operațiunilor supuse vizei și prin care să se elimine riscurile în producerea de neregularități;
- ✓ detalierea, prin liste de verificare (check-lists), a obiectivelor verificării, pentru fiecare operațiune cuprinsă în cadrul specific al entității publice, a actelor justificative care se prezintă la verificare în vederea acordării vizei de control financiar preventiv propriu;
- ✓ creșterea rolului controlului intern și asigurarea de personal cu pregătire corespunzătoare în măsură să identifice riscurile specifice acordării prestațiilor sociale. Elaborarea și implementarea unor proceduri operaționale de lucru, în scopul prevenirii achitării din surse bugetare a unor drepturi necuvenite;
- ✓ elaborarea și depunerea spre aprobare ordonatorului principal de credite, a unui set de indicatori cantitativi și calitativi relevanți, inclusiv cu privire la economicitate, eficiență și eficacitate, în conformitate cu prevederile OMFP nr. 946/2005 și în corelație directă cu atribuțiile și sarcinile care îi revin entității conform actului normativ de organizare și funcționare prin derularea Proiectului privind modernizarea sistemului de asistență socială, a Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei privind reforma în

domeniul asistenței sociale;

- ✓ inventarierea tuturor actelor de control încheiate de către organele de inspecție socială pentru a exista siguranța că acestea au fost preluate în totalitate odată cu preluarea de către Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială a acestui compartiment de control de la Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale;
- ✓ stabilirea cu claritate a sumelor care trebuiau urmărite de către fiecare agenție județeană de plăți și inspecție socială în vederea recuperării;
- ✓ dispunerea de măsuri ferme în vederea urmăririi și recuperării sumelor provenind din prestații sociale plătite fără temei legal, conform actelor de control încheiate de inspectorii sociali, precum și analizarea permanentă a gradului de recuperare a acestor sume.

3.8. Auditul performanței privind derularea Programului „Casa Verde” în corelare cu conținutul și derularea „Programului privind creșterea producției de energie din surse regenerabile” la Administrația Fondului pentru Mediu

Scurtă prezentare Administrația Fondului pentru Mediu (AFM) este instituție publică cu personalitate juridică, finanțată integral din venituri proprii, în coordonarea autorității publice centrale pentru protecția mediului, unitate care răspunde de gestionarea Fondului pentru mediu în temeiul prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, aprobată prin Legea nr. 105/2006, cu modificările și completările ulterioare.

Fondul pentru mediu este un instrument economico-financiar destinat susținerii și realizării proiectelor pentru protecția mediului, în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare în domeniul protecției mediului. Scopul înființării Administrației Fondului pentru Mediu este gestionarea Fondului în vederea susținerii și realizării proiectelor și programelor pentru protecția mediului, în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare în domeniul protecției mediului.

Administrația Fondului pentru Mediu are în principal următoarele atribuții:

- urmărește constituirea și gestionarea Fondului pentru mediu;
- întocmește bugetul de venituri și cheltuieli;
- analizează, selectează și finanțează programe și proiecte pentru protecția mediului, aprobate în conformitate cu prevederile prezentei ordonanțe de urgență;
- urmărește și controlează implementarea proiectelor și programelor finanțate din Fondul pentru mediu;
- finanțează lucrări destinate prevenirii, înlăturării și/sau diminuării efectelor produse de fenomenele meteorologice periculoase la lucrările de gospodărire a apelor;
- elaborează ghidurile de finanțare aferente categoriilor de proiecte și programelor pentru protecția mediului, finanțate din Fondul pentru mediu.

Obiectiv general Fondul pentru mediu este un instrument economico-financiar destinat susținerii și realizării proiectelor pentru protecția mediului, în cadrul cărora se află și proiectele privind „creșterea producției de energie din surse regenerabile” și „instalarea sistemelor de încălzire care utilizează energie regenerabilă, inclusiv înlocuirea sau completarea sistemelor clasice de încălzire”. Finanțarea din Fondul pentru mediu se efectuează cu respectarea legislației privind ajutorul de stat, Administrația Fondului pentru Mediu parcurgând toate procedurile, conform legislației naționale și comunitare în domeniu.

Obiectivul general vizat pentru proiectul privind „Promovarea tehnologiilor curate și a producerii energiei din surse regenerabile de energie”, îl constituie respectarea angajamentelor naționale pe care România și le-a asumat prin ratificarea Protocolului de la Kyoto la Convenția – cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice în vederea reducerii cantitative și reducerii emisiilor antropice de gaze cu efect de seră și în scopul promovării unei dezvoltări durabile.

Obiective ♦ Programul privind instalarea sistemelor de încălzire care utilizează energie regenerabilă, inclusiv înlocuirea sau completarea sistemelor clasice de încălzire – programul Casa Verde – persoane juridice și fizice.

specifice

- creșterea numărului sistemelor de încălzire cu sisteme care utilizează energie regenerabilă;
- înlocuirea sau completarea sistemelor clasice de încălzire cu sisteme care utilizează energie regenerabilă;
- reducerea consumului de energie convențională.

Obiectivul - Scopul Programului

- ◆ Programul privind creșterea producției de energie din surse regenerabile – schema de ajutor de stat
 - valorificarea resurselor regenerabile de energie: solare, eoliene, hidroenergetice, geotermale, biomasă, biogazul, gazele rezultate din fermentarea deșeurilor/nămolurilor din stațiile de epurare, pentru producerea de energie electrică și/sau termică;
 - îmbunătățirea calității mediului înconjurător;
 - reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;
 - utilizarea rațională și eficientă a resurselor energetice primare;
 - conservarea și protejarea ecosistemelor.
- punerea în funcțiune de noi capacități de producere a energiei din surse regenerabile;
- dezvoltarea economică a regiunilor în care se efectuează investițiile;
- producerea de energie verde și atingerea standardelor de mediu prin diminuarea poluării;
- reducerea dependenței de importurile de resurse de energie primară (în principal combustibili fosili) și îmbunătățirea siguranței în aprovizionare;
- protecția mediului, prin reducerea emisiilor poluante și combaterea schimbărilor climatice;
- implementarea proiectelor de investiții pentru producerea energiei din surse regenerabile cofinanțate din Fondul pentru mediu va contribui la atingerea țintei strategice a României, respectiv „ponderea energiei electrice produse din aceste surse în totalul consumului brut de energie electrică trebuie să fie la nivelul anului 2010 de 33%, la nivelul anului 2015 de 35% și la nivelul anului 2020 de 38%.

Obiectivele strategice ale Programului

Constatări

Urmare misiunii de audit al performanței a rezultat o serie de vulnerabilități și/sau disfuncționalități în derularea programelor auditate, care au condus la următoarele aspecte:

- ◆ nerealizarea numărului de proiecte planificate în cadrul programelor auditate conform obiectivelor specifice ce vizează strategia AFM, respectiv:
 - neelaborarea unor propuneri temeinic fundamentate a proiectele de mediu aferente programelor finanțate din Fondul pentru mediu;
 - nerealizarea unei planificări corespunzătoare a activităților desfășurate în cadrul etapelor de analiza – implementare proiecte;
 - activitățile nu sunt procedurale, nu sunt stabilite în mod corespunzător acțiunile de realizat și timpii necesari în cadrul acțiunilor desfășurate;
 - nefinalizarea evaluării proiectelor depuse în cadrul unei sesiuni de finanțare;
 - nu în toate cazurile, prin dispoziție a președintelui, este stabilită o perioadă certă aferentă sesiunii de depunere a dosarelor de finanțare;
 - derularea sesiunii de depunere și/sau de finanțare depășește anul financiar/bugetar;
 - aplicarea ineficientă a metodologiei de analiza a proiectelor de mediu în vederea finanțării (personal supraîncărcat, insuficient instruit etc.);
 - lipsa unor proceduri clare în ceea ce privește analiza și evaluarea cererilor de finanțare, definirea clară a cheltuielilor eligibile prin ghidurile de finanțare și a condițiilor de acceptare a acestora;
 - suprapunerea fazelor de derulare a mai multor programe de finanțare;
 - implicarea personalului în mai multe comisii de analiză;
 - planificarea deficitară a etapelor de analiză;
 - nearhivarea corespunzătoare a documentelor;
 - colaborarea deficitară între compartimentele și direcțiile din cadrul AFM.
- ◆ vulnerabilități ale sistemului de control intern:
 - performanța sistemului de control intern este redusă, lista riscurilor transmise de structurile din cadrul AFM nu cuprinde riscuri legate de corupție, nu au fost stabilite funcțiile sensibile - privind controlul managerial;
 - carențe ale sistemului de control managerial – lipsa unui control intern eficient care să asigure aplicarea adecvată a tuturor reglementărilor legale aplicabile;
 - segmente importante ale activității nu beneficiază de proceduri operaționale care să definească obiectiv și transparent persoanele implicate, responsabilitățile acestora, etapele parcurse și termenele de realizare ale tuturor activităților.
- ◆ vulnerabilități în activitatea de analiză, implementare, monitorizare a programelor auditate:
 - inexistența de proceduri clare de lucru prin care să fie reglementate operațiunile atribuite în sarcina fiecărui angajat din cadrul fiecărui compartiment, astfel încât să fie detaliate responsabilități și termene precise de realizare a fiecărei sarcini. Procedurile/reglementările existente sunt în general

confuze, neclare și permit aplicarea măsurilor după criteriile subiective;

- nu există proceduri interne care să impună o responsabilitate adecvată cadrelor de conducere: șefii ierarhici nu au proceduri de control cu misiuni clare de sancționare a cazurilor de abateri.
- ▶ vulnerabilități privind schimbul de informații și inter-operabilitatea structurilor implicate:
 - aplicații informatice disponibile la nivelul AFM nu oferă informațiile necesare în timp util, în forma și macheta dorită;
 - lipsa unui sistem unificat de gestionare și administrare a datelor;
 - manifestarea unui grad de interoperabilitate scăzut între diferite structuri ale AFM, care în general funcționează independent;
 - aplicațiile informatice nu permit editarea de situații privind evaluarea nivelului (stadiului) operativ.

Constatări privind inventarierea și evaluarea patrimoniului public și privat al statului aflat în administrarea entității auditate:

- ▶ neconcordanțe în evidența contabilă a AFM, precum și în evidența datelor din Anexa 12 la HG 1705/2006 cu prevederile HG nr.117/2003 privind trecerea unui imobil, proprietate privată a statului, din administrarea ICIM București în administrarea AFM, pentru clarificarea cărora a fost întocmită Nota de constatare nr.185100/09.07.2012 înaintată la Ministerul Mediului și Pădurilor;
- ▶ neelaborarea, neaprobarea și neaplicarea unei proceduri operaționale proprii adaptate specificului activității entității privind inventarierea patrimoniului entității în vederea stabilirii situației reale a patrimoniului entității reflectat în situațiile financiare anuale care trebuie să ofere o imagine fidelă a poziției financiare și a performanței entității pentru exercițiul financiar aferent anului 2011;
- ▶ neînregistrarea, neurmărirea și neîncasarea de către entitatea auditată a obligațiilor de plată ce decurg din aplicarea prevederilor legale ale unor acte normative, respectiv Legea nr. 220 din 27 octombrie 2008 *pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie*, a condus la diminuarea sumelor utilizate în vederea finanțării investițiilor în producerea de energie din surse regenerabile în sumă estimativă de 8.090 mii lei, cu consecințe asupra bugetului Fondului pentru mediu gestionat de către Administrația Fondului pentru Mediu, prin neurmărirea/necunoașterea surselor de finanțare;
- ▶ referitor la modul de aplicare a prevederilor OMFP nr. 946/2005 *pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial, cuprinzând standardele de control intern/managerial la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control intern/managerial* în Programul de dezvoltare a sistemului de control managerial nu au fost definite următoarele obiective ale controlului intern:
 - obiectivele generale, volumul și complexitatea activităților ce trebuie realizate și eșalonarea în timp, responsabilitățile ce revin fiecărui angajat, precum și resursele necesare îndeplinirii acestora;
 - obiective globale, stabilite în concordanță cu obiectul de activitate și atribuțiile specifice ale entității;
 - obiective derivate, stabilite pentru fiecare compartiment în funcție de activitățile specifice desfășurate de acestea;
 - obiectivele individuale, care sunt atribuite fiecărui angajat, în legătură cu care:
 - nu a fost întocmită lista privind numărul de activități desfășurate în entitate, în cadrul căreia trebuiau precizate activitățile care sunt procedurale;
 - nu a fost întocmită lista indicatorilor de rezultate și de eficiență pentru fiecare activitate;
 - nu au fost identificate și evaluate sistematic riscurile privind activitățile/operațiunile, desfășurate de toate compartimentele entității și monitorizarea acestora în vederea stabilirii controalelor interne corespunzătoare;
 - nu există un registru al riscurilor în care se înglobează riscurile identificate în toate compartimentele entității și persoanele responsabile pentru elaborarea și actualizarea acestora.

Referitor la implementarea standardelor de control intern/managerial, s-a constatat că la nivelul structurilor funcționale, cât și la nivelul Administrației Fondului pentru Mediu, standardele de control intern/managerial nu au fost implementate sau au fost implementate parțial cu consecințe în ceea ce privește eficiența și eficacitatea activităților, privirea sistemului de conducere de beneficiul unor informații utile privind fundamentarea eficientă în utilizarea patrimoniului, precum și protejarea acestuia împotriva pierderilor datorate erorii cu impact negativ în descoperirea eventualelor disfuncționalități și luarea măsurilor de corecție ce se impun.

Concluzii

- ▶ gradul de îndeplinire a obiectivelor prevăzute prin ghidurile de finanțare ale programelor auditate nu a fost în proporție de 100 %, ceea ce reprezintă nerealizarea impactului dorit față de impactul efectiv realizat;
- ▶ rezultatele programelor auditate în raport cu utilizarea resurselor umane, materiale, financiare, inclusiv sistemele de informare asupra indicatorilor de performanță, a sistemului de control intern și a procedurilor urmate de Administrația Fondului pentru Mediu nu au atins nivelul maxim prevăzut;
- ▶ evaluând economiile realizate în gestionarea fondurilor alocate pentru realizarea programelor auditate

așa cum a fost prezentat la capitolele anterioare, s-au constatat aspecte pozitive în sensul faptului că pe parcursul implementării programelor din totalul sumelor aprobate pentru finanțare, în unele cazuri, urmare reverificării cererilor de tragere, sunt sume rămase la dispoziția entității auditate;

- ◆ diferențe substanțiale între prevederile inițiale și realizările efective ale veniturilor încasate (26%), ceea ce denotă unele deficiențe atât în ceea ce privește fundamentarea realistă a bugetului, cât și asupra acurateții estimărilor în realizarea performanței programelor desfășurate având în vedere creditele bugetare aprobate/utilizate pentru finanțarea programelor potrivit scopurilor prevăzute în legi și alte reglementări specifice, în strânsă corelare cu gradul previzionat de încasare a veniturilor bugetare;
- ◆ nerealizarea numărului de proiecte planificate în cadrul programelor auditate conform obiectivelor specifice ce vizează strategia AFM ca urmare a neelaborării/neaplicării unor propuneri temeinic fundamentate în ceea ce privește finanțarea, implementarea și monitorizarea proiectelor eligibile pentru protecția mediului, potrivit reglementărilor legale în vigoare;
- ◆ cazuri de nestabilire a sumei alocate fiecărei sesiuni de finanțare prin dispoziție a președintelui, prevăzute prin ghidurile de finanțare, în limita fondurilor prevăzute cu această destinație, prin bugetul anual al Fondului pentru mediu, aprobat conform legii.

Măsurile întreprinse în timpul auditului:

În baza Referatului nr. 6643/20.06.2012 aprobat de către președintele AFM, s-a stabilit obligația identificării în procesul de analiză și implementare a programelor și proiectelor finanțate din Fondul pentru mediu, a indicatorilor care să evalueze rezultatele ce vor fi obținute, în limitele de finanțare aprobate, estimându-se anual performanțele fiecărui program, urmând a se anexa la situațiile financiare anuale Rapoarte anuale de performanță elaborate și aprobate printr-o procedură internă.

În baza referatului mai sus menționat, a fost emisă Dispoziția președintelui nr. 438/09.07.2012 prin care au fost desemnate persoane responsabile de organizarea indicatorilor de performanță, urmărindu-se:

- ◆ elaborarea procedurii interne privind elaborarea, avizarea, aprobarea și raportarea performanței proiectelor/programelor finanțate din Fondul pentru Mediu;
- ◆ identificarea indicatorilor de performanță specifici fiecărui program/proiect și includerea lor în ghidurile de finanțare;
- ◆ prezentarea situațiilor financiare:
 - valoarea creditelor bugetare și de angajament aprobate prin BVC anual al Fondului pentru mediu, conform Listei cu proiecte și programe finanțate din Fondul pentru mediu, cu modificările acestora;
 - evidența lunară și/sau trimestrială și anuală a plăților pe fiecare categorie de finanțare, evidența lunară și/sau trimestrială, precum și anuală a creditelor bugetare și de angajament angajate pe fiecare categorie de finanțare.
- ◆ urmărirea modului de realizare a indicatorilor de performanță, a rezultatelor implementării și raportarea acestora;
- ◆ întocmirea Raportului anual de performanță și prezentarea acestuia, anexă la situațiile financiare anuale.

Recomandări

- ✓ *planificarea strategică anuală a activităților, în corelare cu obiectivele programelor auditate și cu resursele financiare, având în vedere scopul Administrației, de gestionare a Fondului pentru mediu, în vederea susținerii și realizării programelor și proiectelor pentru protecția mediului; se va asigura revizuirea/actualizarea planului de finanțare;*
- ✓ *stabilirea și aprobarea, prin dispoziție a președintelui, anual, a unei perioade determinate (definirea clară a datei de începere și a datei de finalizare) a sesiunilor de finanțare (deschidere, analiză, avizare, aprobare) organizate etapizat pe tipuri de proiecte în limita fondurilor prevăzute cu această destinație prin bugetul anual al Fondului pentru mediu, evitându-se riscul suspendării prin nealocarea sumelor necesare angajării și plății în anii următori;*
- ✓ *fundamentarea realistă a bugetului Fondului pentru mediu;*
- ✓ *stabilirea unei perioade de timp suficient de cuprinzătoare care să permită evaluarea proiectelor depuse în perioada stabilită;*
- ✓ *monitorizarea proiectelor din cadrul Programului „Casa Verde” pentru persoane fizice și juridice, astfel:*
 - *pentru persoane fizice, prin:*
 - *analiza posibilității încheierii unor protocoale între Administrația Fondului pentru Mediu și Garda de Mediu privind verificarea implementării pe județe a sistemelor de încălzire care utilizează energie regenerabilă la cât mai multe locații;*
 - *constituirea unor grupuri de lucru – responsabil Administrația Fondului pentru Mediu (Direcția Implementare, Direcția Analiză) în vederea verificărilor pe județe a sistemelor de încălzire*

- care utilizează energie regenerabilă la cât mai multe locații;
- efectuarea vizitelor în teren după depunerea cererii de tragere, înainte sau după decontarea acestora;
- verificarea, prin sondaj, a sistemelor de încălzire care utilizează energie regenerabilă, pe o perioadă de un an de la finalizare.
- pentru persoane juridice – unități administrativ-teritoriale monitorizarea se va realiza prin transmiterea de către unitățile administrativ-teritoriale a unui raport de monitorizare, la 6 luni după finalizarea investiției.
- ✓ efectuarea demersurilor ce se impun în vederea încasării în totalitate a obligațiilor de plată ce decurg din aplicarea prevederilor Legii nr. 220 din 27 octombrie 2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie;
- ✓ luarea măsurilor legale și efectuarea demersurilor necesare pentru clarificarea situației juridice a imobilului transferat de la ICIM București și aflat în administrarea AFM;
- ✓ elaborarea de proceduri operaționale, adaptate specificului activității și punerea în aplicare a acestora, astfel încât rezultatele inventarierii să prezinte situația reală a patrimoniului reflectată în situațiile financiare anuale care trebuie să ofere o imagine fidelă a poziției financiare și a performanței entității pentru respectivul exercițiu financiar;
- ✓ efectuarea demersurilor ce se impun, pentru:
 - identificarea riscurilor la nivelul entității auditate, monitorizarea și evaluarea acestora, analiza nivelului acceptabil de expunere la risc, evaluarea probabilității materializării acestuia, controlul gestionării riscurilor care ar putea influența gradul de îndeplinire a obiectivelor entității, întocmirea Registrului riscurilor și actualizarea permanentă a acestuia;
 - implementarea standardelor de control intern/managerial;
 - intensificarea activităților de monitorizare și control, desfășurate la nivelul fiecărei structuri, în scopul eliminării riscurilor existente și utilizării cu eficiență a resurselor alocate;
 - dezvoltarea activităților de prevenire și control pentru protejarea resurselor alocate împotriva pierderilor datorate risipei, abuzurilor, erorilor sau fraudelor;
 - îmbunătățirea comunicării între structurile Administrației Fondului pentru Mediu, în scopul asigurării circulației informațiilor operativ, fără distorsiuni, astfel încât acestea să poată fi valorificate eficient în activitatea de prevenire și control intern;
 - proiectarea, la nivelul fiecărei structuri, a standardelor de performanță pentru fiecare activitate, în scopul utilizării acestora la realizarea analizei pe bază de criterii obiective, prin valorificarea resurselor alocate;
 - efectuarea de misiuni de audit asupra tuturor activităților desfășurate într-o entitate publică.

3.9 Auditul performanței unor programe finanțate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului

Scurtă prezentare Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului (MDRT) este organizat și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului.

MDRT își desfășoară activitatea în domeniile: planificare strategică, dezvoltare regională, coeziune și dezvoltare teritorială, cooperare transfrontalieră, transnațională și interregională, amenajarea teritoriului, urbanism și arhitectură, locuire, gestiune și dezvoltare imobiliar-edilitară, lucrări publice, construcții și turism.

Obiectivul general Evaluarea modului de finanțare al programelor în perioada 2009 - 2011, a încadrării în obiectivele stabilite de Planul Strategic Instituțional 2010-2013, precum și formularea unor recomandări în scopul accelerării atingerii acestor obiective și a îmbunătățirii serviciilor oferite pentru îndeplinirea condițiilor de economie, eficiență și eficacitate.

Obiective specifice

- fundamentarea indicatorilor tehnico-economici ai programelor conform normelor;
- modul de finanțare al programelor în perioada 2009-2011;
- stadiul programelor la data finalizării misiunii;
- modul de atingere a indicatorilor de performanță proiectați;
- impactul programelor asupra beneficiarilor;
- contractarea lucrărilor (legalitate, economicitate, eficiență, eficacitate);

- modul în care au fost recepționate lucrările aferente proiectelor;
- utilizarea obiectivelor aferente proiectelor care au fost finalizate;
- economiile realizate în urma îndeplinirii obiectivelor aferente proiectelor.

Au fost supuse auditării din punct de vedere al performanței:

- ✓ *Programul privind reabilitarea, modernizarea și/sau asfaltarea și au fost avute în vedere drumurile de interes județean, alimentarea cu apă, canalizarea și epurarea apelor uzate*, structurat în trei subprograme:
 - Subprogramul privind reabilitarea, modernizarea și/sau asfaltarea drumurilor de interes județean și de interes local;
 - Subprogramul privind alimentarea cu apă la sate, precum și în unitățile administrativ-teritoriale cu resurse turistice;
 - Subprogramul privind canalizarea și epurarea apelor uzate la sate, precum și în unitățile administrativ-teritoriale cu resurse turistice;
- ✓ *Programul de reabilitare termică a blocurilor de locuințe.*

Constatări

Derularea subprogramului privind reabilitarea, modernizarea și/sau asfaltarea drumurilor de interes județean și de interes local

- pentru perioada supusă auditării, în scopul finanțării lucrărilor incluse în cadrul subprogramului privind reabilitarea, modernizarea și/sau asfaltarea drumurilor de interes județean și de interes local au fost alocate de la bugetul de stat sume în valoare totală de 1.305.487 mii lei, iar lucrările recepționate și plătite în aceeași perioadă au fost în valoare de 1.288.667 mii lei, rezultând o execuție bugetară de 98,7%. Sumele neutilizate au fost restituite MDRT;
- din documentele prezentate de MDRT privind descrierea programului, se evidențiază faptul că:
 - rezultatele așteptate nu se referă și la aspectele cantitative;
 - indicatorii de performanță și de rezultate nu sunt în forma de prezentare și structura cerută de prevederile pct. 5 din Anexa la *OMFP nr. 1159/2004 pentru aprobarea instrucțiunilor privind conținutul, forma de prezentare și structura programelor elaborate de ordonatorii principali de credite în scopul finanțării unor acțiuni sau ansamble de acțiuni*. În consecință, este dificil a evalua eficiența cu care au fost cheltuite fondurile publice și gradul de atingere a scopului/țintei programului. Indicatorul de rezultat al programului (număr km. drum asfaltat) inclus în program este prevăzut sub titlul generic de drum asfaltat, deși în standardele de cost sunt prevăzute trei categorii de lucrări: modernizare drum comunal, reabilitare drum județean și modernizare drum județean, fiecare categorie cu un preț unitar mediu diferit de celelalte;
- MDRT, prin structurile de specialitate, nu a elaborat un program multianual sectorial care să asigure transpunerea în practică, la nivel național, a sarcinilor privind dezvoltarea infrastructurii, reabilitarea, modernizarea și/sau asfaltarea drumurilor de interes județean și de interes local;
- autoritățile administrației publice locale nu au elaborat și aprobat strategii proprii, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, în vederea îmbunătățirii și dezvoltării infrastructurii rutiere și tehnico-edilitare, în care să utilizeze principiul planificării strategice multianuale care să cuprindă și periodicitatea lucrărilor de întreținere a drumurilor reabilite/modernizate și executate prin finanțare de la bugetul de stat;
- de la începutul programului și până în 2011 au fost finanțați 26.401,19 km, din care finalizați 15.840 km ceea ce reprezintă un procent de aproximativ 60%, eficacitatea putând fi evaluată la același nivel;
- pentru perioada auditată, 2009-2011, compartimentele de specialitate din cadrul MDRT, nu au executat inventarierea lucrărilor privind reabilitarea, modernizarea și/sau asfaltarea drumurilor de interes județean și de interes local, la nivelul întregii țări;
- MDRT nu a întocmit, pe baza situațiilor transmise anual de către consiliile județene, *centralizarea lucrărilor privind starea de viabilitate a drumurilor de interes județean și local*. Situația „*Starea de viabilitate a drumurilor în anul 2009 pe tipuri de îmbrăcăminte și categorii funcționale*”, prezentată în timpul misiunii, este incompletă întrucât lipsesc datele referitoare la județele Brașov, Hunedoara, Timiș și datele privind drumurile comunale din județul Cluj, iar pentru exercițiile 2010 și 2011 nu au fost prezentate documente.

Din situația întocmită în timpul misiunii privind „*starea de viabilitate a drumurilor în anul 2009 pe tipuri de îmbrăcăminte și categorii funcționale*” se evidențiază o situație de fapt care nu este de natură să genereze o stare de mulțumire în rândul populației vis-a-vis de modul de derulare a programului: după aproape 12 ani de derulare al acestui Program la sfârșitul anului 2009 existau la nivel național: 2091 km drum județean de pământ; 7556 km drum comunal de pământ; 8111 km drum județean pietruit.

- din analiza documentelor privind fundamentarea necesarului de credite pentru finanțarea lucrărilor incluse în program (Fișele programelor aferente exercițiilor 2009-2011) au rezultat diferențe substanțiale între prevederile din buget, rezultatele efective și standardele de cost aprobate, astfel:

- mii lei/km -

Anul	Lucrare	Indicatori buget		Realizat	
		km	Preț mediu	km	Preț mediu (mii lei/km)
2009	Drum asfaltat	129	1.600	561,2	641,3
2010		130	1.700	408,0	1008,7
2011		1.100	1.050	963,0	554,0

Standardele de cost aprobate prin HG nr. 363/2010 sunt următoarele, evidențiate distinct pe tipuri de lucrări:

- mii lei/km -

Standard (HG nr. 363/2010)	Denumire lucrare	Preț prevăzut/km
Anexa nr. 2.5	Modernizare drum comunal	693,6
Anexa nr. 2.16	Reabilitare drum județean	1.510,2
Anexa nr. 2.17	Modernizare drum județean	1.397,9

Din analiza datelor de mai sus rezultă următoarele:

- inclusiunea în bugetul de stat a lucrărilor privind asfaltarea drumurilor se face fără a se ține cont de indicatorii specifici fiecărui tip de lucrare (modernizare drum comunal, reabilitare drum județean, modernizare drum județean) așa cum au fost ele sistematizate în standardele de cost aprobate prin HG nr. 363/2010;
- prețurile unitare utilizate la fundamentarea necesarului de credite pentru prevederile din programul anual sunt exagerat de mari în raport cu costurile efective;
- costurile efective aferente exercițiului bugetar 2010 sunt foarte mari în comparație cu cele din intervalul analizat, respectiv 157% față de 2009 și 182% față de 2011, acestea și ca urmare a nespecificării tipului de lucrări executate;
- menținerea în bugetele estimate aferente programului a unor costuri unitare situate mult peste standardele de cost aprobate, nedetaliat pe tipuri de lucrări.

Din analiza datelor privind subprogramul auditat, pentru perioada analizată, rezultă următoarele:

- există proiecte relativ restrânse ca volum, care sunt eșalonate pe perioade lungi, departe de a asigura eficiența scontată. Exemple de contracte nefinalizate la 30.06.2012:
 - DN 74 Vulcan, jud. Alba, 2 km, contract 757/23.06.2009;
 - DC46 Hălmăgel - Luncșoara, jud. Arad, 7,1 km, contract 1238/27.09.2006;
 - DC 38 Gura Honț - Zimbru, jud. Arad, 12,6 km, contract 5042/29.12.2006;
 - DC 113 Costești - Suseni, jud. Argeș, 2,25 km, contract 6914/10.12.2007 – finanțat 50%, iar la realizări nu sunt evidențiate nici un fel de lucrări;
 - DC 181 Lazarie - Prăjești, jud. Bacău, 2 km, contract 3736/14.11.2006;
- există proiecte pentru care, deși s-au alocat fonduri, nu au fost raportate realizări fizice:
 - străzile interioare Lunca Mureșului – jud. Alba, 3,5 km, alocație 500 mii lei, fără contract de execuție, realizări fizice 0;
 - DC 13 Lopadea Nouă - Beta – jud. Alba, 5 km, alocație 500 mii lei, fără contract de execuție, realizări fizice 0;
 - Comuna Chiajna, str. Rezervelor, Ilfov, 3,5 km, 359 mii lei, fără contract de execuție, realizări fizice 0.

Din analiza datelor privind modul de derulare a programului a rezultat faptul că alocarea pe obiectivele de investiții se face inconsecvent prin acordarea de sume mici sau sistarea temporară a finanțării, vezi tabelul de mai jos, concomitent cu introducerea în program a unor noi obiective de investiții, aspecte care generează depășirea nejustificată a termenelor de dare în folosință a obiectivelor și apariția unor procese de degradare a lucrărilor executate pe perioada sistării prin faptul că nu se acordă fonduri pentru conservare.

- mii lei -

Indicativ/Județ	Traseu/Lucrare în continuare (LC)	Planificat a se realiza (km)	Finanțare 2009	Finanțare 2010
DC 8/BV	Poiana Mărului - Între Văi/LC	7,20	200	0
DC 36/BV	Feldioara-Crizbav/LC	9,80	1900	0
DC 7/PH	Scorțeni-funcție stradă/LC	1,68	51	0

Includerea unui număr foarte mare de investiții în proiect face ca alocațiile anuale să fie mici în raport cu necesitățile și generează lungirea nejustificată a perioadei de execuție, cu impact negativ asupra calității lucrărilor.

Impactul nefavorabil asupra populației se reflectă prin faptul că autoritățile publice locale nu au reușit să identifice și să atragă și alte surse de finanțare suplimentare, a lucrărilor, așa cum prevede art. 3 din HG nr. 330/2010, astfel încât să fie diminuat efortul bugetar al statului și să conducă la urgentarea lucrărilor.

Din răspunsurile date la chestionarul privind derularea programului rezultă că ordonatorul principal de credite, invocând lipsa de personal, nu și-a desemnat reprezentanți în două din momentele importante ale procesului investițional, comisiile de evaluare a ofertelor și comisiile de recepție la terminarea lucrărilor și recepția finală, fapt care poate constitui cauză a tratării cu superficialitate, de către unii reprezentanți ai autorităților publice locale, a prevederilor legale privind încredințarea contractelor și recepția lucrărilor, cu consecințe negative asupra modului de utilizare a resurselor bugetare alocate programului.

Din analiza indicatorilor înscrși în Fișa programului cod 680 – Pietruirea, reabilitarea și/sau asfaltarea drumurilor – rezultă faptul că **este dificilă evaluarea performanței activității de implementare a proiectelor elaborate de unitățile administrativ teritoriale** și finanțate din bugetul de stat prin Ordonatorul principal de credite al MDRT, deoarece:

- prețul mediu pentru 1 km de drum asfaltat, utilizat în bugetarea lucrărilor incluse în program, nu corespunde cu standardele de cost stabilite, iar costurile efective se situează sub standardele de cost ceea ce ar presupune o eficiență în utilizarea fondurilor publice, în condițiile în care prin buget ar fi prezentate clar tipurile de lucrări.
- misiunea de audit a evidențiat situații din care rezultă că unele aspecte privind controlul intern/manAGERIAL nu este capabil să asigure diminuarea riscurilor aferente operațiilor derulate, sub nivelul care să genereze abateri materiale. Aceasta deoarece:
 - prevederile OMFP nr. 946/2005 pentru aprobarea Codului controlului intern, cuprinzând standardele de management/control intern la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control managerial, respectiv standardul „Proceduri” nu se aplică;
 - se tratează cu superficialitate sarcinile privind exercitarea funcției de analiză, sinteză, decizie, coordonare și planificare la nivel central în vederea implementării Programului;
 - există o sustragere sistematică de la delegarea participării reprezentanților ministerului la procedurile de atribuire a contractelor de executare a lucrărilor și procedurile de recepție a obiectivelor incluse în program.

Cu privire la derularea subprogramului privind alimentarea cu apă la sate, precum și în unitățile administrativ-teritoriale cu resurse turistice

- ◆ subprogramele privind alimentare cu apă, canalizare și epurare ape uzate nu respectă prevederile OMFP nr. 1.159/2004 pentru aprobarea Instrucțiunilor privind conținutul, forma de prezentare și structura programelor elaborate de ordonatorii principali de credite în scopul finanțării unor acțiuni sau ansamblu de acțiuni, în sensul că nu au stabilit indicatori de performanță și eficiență, așa cum sunt menționați de prevederile actului legal menționat, iar rezultatele așteptate nu se referă și la aspectele cantitative ale rezultatelor, cuprinzând numai aspecte generale;
- ◆ în exercitarea funcției de analiză, sinteză, decizie, coordonare și planificare la nivel central în vederea implementării Programului, încredințată Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului, ca autoritate a administrației publice centrale de specialitate, situație reglementată de art. 17 alin. 2 din Normele metodologice de aplicare a HG nr. 577/1997, cu modificările și completările ulterioare, MDRT nu a făcut dovada respectării prevederilor art. 41 alin. 1 din Normele metodologice menționate, în sensul asigurării că în cadrul procesului de analiză, de adoptare a deciziilor și de stabilire a soluțiilor, factorii implicați în procesul de implementare a investițiilor de alimentare cu apă potabilă în mediul rural trebuie să aibă în vedere promovarea unor variante cât mai simple și economice, determinate și de tipul surselor de apă - de adâncime sau de suprafață;
- ◆ finanțarea proiectelor de investiții din cadrul subprogramelor de alimentare cu apă, canalizare epurare ape uzate, a fost făcută cu încălcarea prevederilor art. 21 alin. 2 din Normele metodologice de aplicare a HG nr. 577/1997 cu modificările și completările ulterioare, în sensul că sumele disponibile la începutul fiecărui an nu au fost alocate cu prioritate în vederea finalizării obiectivelor de investiții care puteau fi finalizate în cursul aceluși an, conform graficelor de lucrări, fiind finanțate și obiective noi;
- ◆ având în vedere obligativitatea consiliilor județene de a vira sumele neutilizate la sfârșitul anului în contul Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului, până la data de 15 decembrie a anului în curs conform prevederilor art. 14 alin. 5 din Normele metodologice de aplicare a HG nr. 577/1997, cu modificările și completările ulterioare, MDRT nu dispune de o procedură specifică de verificare a realității sumelor și a respectării acestui termen de către consiliile județene, existând posibilitatea ca aceste sume să nu fie virate la termen sau să nu fie virate deloc;
- ◆ plata lucrărilor efectuate în cadrul subprogramelor, solicitată de către consiliile județene se efectuează de către MDRT prin ordin de plată și ordonanțare la plată cu nerespectarea prevederilor Legii nr.

500/2002 privind finanțele publice, respectiv ale *OMFP nr. 1.792/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale*, în sensul că la ordonanțările de plată nu sunt anexate documente justificative reglementate de OMFP nr. 3.512/2008 privind documentele financiar-contabile, ci doar deconturi justificative care centralizează solicitările de plată ale unităților administrativ-teritoriale, acestea neavând caracteristicile unui document justificativ;

- ◆ în cadrul Subprogramele privind alimentarea cu apă, canalizare și epurarea apelor uzate, în perioada 2009-2011, au fost efectuate plăți pentru studii de fezabilitate, contrar prevederilor art. 4, alin. 1 din HG nr. 577/1997 cu modificările și completările ulterioare, care precizează că introducerea proiectelor noi se face pe bază de studii de fezabilitate aprobate de consiliul local sau județean;
- ◆ MDRT nu a putut face dovada faptului că proiectele de investiții incluse în subprogramele de alimentare cu apă, canalizare și epurare ape uzate reglementate de HG nr. 577/1997, cu modificările și completările ulterioare, respectă standardele de cost aprobate prin HG nr. 363/2010 privind aprobarea standardelor de cost pentru obiective de investiții finanțate din fonduri publice, modificată și completată prin HG nr. 717/2010;
- ◆ în exercitarea funcției de analiză, sinteză, decizie, coordonare și planificare la nivel central în vederea implementării Programului, încredințată prin lege Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului, ca autoritate a administrației publice centrale de specialitate, MDRT nu a întocmit proceduri specifice derulării acestor subprograme în vederea unei desfășurări cât mai eficiente, economice și eficiente a acestora;
- ◆ la nivelul MDRT nu există o analiză sau date referitoare la numărul de gospodării branșate la sistemul de alimentare cu apă/canalizare la nivelul unității administrativ-teritoriale unde au fost finalizate investițiile aferente subprogramele;
- ◆ în perioada 2009-2011, MDRT nu a asigurat participarea reprezentanților săi în cadrul tuturor procedurilor de atribuire a contractelor de proiectare și/sau execuție, precum și la activitățile comisiilor de recepție a lucrărilor executate;
- ◆ în exercitarea funcției de analiză, sinteză, decizie, coordonare și planificare la nivel central în vederea implementării Programului, MDRT nu a efectuat o analiză în vederea identificării economiilor realizate în cadrul subprogramele, necesară în scopul aplicării de corecții derulării proiectelor incluse, în vederea realizării de economii suplimentare.

Cu privire la derularea programului privind creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe

- ◆ HG nr. 363/2010 privind aprobarea standardelor de cost pentru obiective de investiții finanțate din fonduri publice, prevăd la indicativul SCOST-04/MDRT pentru reabilitare termică anvelopă bloc de locuințe o valoare a costului unitar pentru construcții + instalații de 55 euro/mp pentru un curs de 4,20 lei/euro. Se are în vedere un bloc cu regim de înălțime P+4E, sistem constructiv, panouri mari integral prefabricate în sistem fagure, cu o scară, cu tipul acoperișului, terasă necirculabilă, amplasat în zona II climatică. Prețurile luate în calcul pentru materiale, utilaje și transport sunt la nivelul lunii ianuarie 2010, iar al manoperei se raportează la salariul mediu brut pe ramură pentru anul 2009, fără actualizări ulterioare.

În acest context, standardul de cost nu este actualizat cu prețurile la zi, nu sunt avute în vedere diferențieri legate și de alte aspecte referitoare la: regimul de înălțime (altul decât P+4E), sistemul constructiv (cărămidă, BCA, diafragmă etc.), numărul de scări (suprafața anvelopei fiind diferită pentru scări de la capătul blocului sau din interiorul acestuia, funcție de pereții exteriori și de cei adiacenți rosturilor), tip acoperiș (terasă, șarpantă, mansardă), amplasament (altă zonă climatică decât zona II), altă încadrare în grad de risc seismic etc. Totodată, pentru încadrarea în criteriile de eficiență și economie se impune ca analiza în vederea avizării în Consiliul Tehnico-Economic (CTE-MDRT) să țină cont și de alte aspecte, cum ar fi:

- suprafața vitrată suplimentară (cu costuri mult mai mari, în cazul unor balcoane sau logii atipice ca dimensiuni);
- utilizarea de ferestre ventilate și performante energetic (după definirea conceptului), zonă de amplasare;
- lucrări suplimentare de refacere a aspectului urbanistic-arhitectural;
- lucrări de intervenție realizate de către asociațiile de proprietari, anterior introducerii în program, individual (schimbarea tâmplăriei) sau colectiv (reabilitarea teraselor sau a conductelor de distribuție a agentului termic);
- renunțarea de către asociații la unele din lucrările prevăzute în deviz;
- transformarea unor spații tehnice în spații de locuit sau schimbarea destinației unor spații de locuit (cabinete medicale, de avocatură, firme comerciale) etc.

- ▶ MDRT nu deține o bază de date cu toate blocurile existente în țară, evidențiate pe județe și localități (sectoare) și care să contribuie la fundamentarea deciziilor aferente programului de reabilitare termică a acestora. Lipsește o centralizare fidelă la nivel de țară a numărului de blocuri care au solicitat reabilitare termică, câte dintre acestea au fost aprobate, câte au fost introduse în programele anuale, câte s-au respins, câte s-au realizat și câte mai sunt în lucru. Aceasta poate genera riscuri majore privind fundamentarea bugetului programului național în fiecare an prin bugetul de stat;

Totodată, se constată decalaje mari între data publicării în Monitorul Oficial a legii bugetului de stat și data semnării ordinelor de aprobare a programului național (3 luni în 2009, 4 luni în 2011, 5 luni în 2012). Această situație, împreună cu durata relativ mare impusă de procedurile de achiziții publice, contribuie la prelungirea nejustificată a timpului scurs de la constituirea și depunerea documentelor necesare înscrierii în programele locale până la avizarea în CTE-MDRT, înscrierea în programul național, contractarea și începerea efectivă a lucrărilor de intervenție pentru blocurile de locuințe.

Dacă la aceasta se adaugă întârzierile datorate fie condițiilor atmosferice, fie lipsei finanțării din partea MDRT sau a asociațiilor de proprietari, se ajunge, ca intervalul scurs de la depunerea documentației la coordonatorii locali până la începerea lucrărilor de intervenție să se întindă pe o perioadă de 2-3 ani, iar lucrările de intervenție efective să dureze de la 3-5 luni (cele mai multe cazuri) sau până la 24-29 de luni. Este cazul unor blocuri din Cluj Napoca (str. Aurel Vlaicu nr. 17-29 luni, str. Dâmboviței nr. 28 - 28 luni), Oradea (str. Sulfinei, bl. E1 – 25 luni), Piatra Neamț (str. Margaretelor 10, bl. 10-24 luni, str. Paltinilor 8-24 luni). La toate acestea trebuie adăugată situația deosebită a blocului D7 de la Galați pentru care lucrările începute în toamna anului 2009 au fost abandonate în iarna aceluiași an, din lipsa finanțării MDRT, și reluate abia în iunie 2012;

- ▶ conform prevederilor art. 23 din OUG nr. 18/2009 privind creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe, „pentru finanțarea executării lucrărilor de intervenție, coordonatorii locali deschid un cont separat cu această destinație, în numele unităților administrativ-teritoriale, la unitățile teritoriale ale Trezoreriei Statului, în care vor fi virate sumele aferente alocate de la bugetul local, bugetul de stat, precum și sumele aferente cotei-părți de participare ce revine fiecărei asociații de proprietari”. Se constată că, după virarea sumelor de la bugetul de stat, în lipsa unui control și a unei monitorizări corespunzătoare din partea MDRT a utilizării fondurilor, este favorizată apariția riscului „redirecționării”, de la nivelul coordonatorilor locali, a sumelor alocate acestora prin programul național, fie pentru plăți într-un quantum diferit decât cel stabilit, fie spre alte obiective cuprinse în programele locale.

La aceasta contribuie și faptul că MDRT nu se mai implică în verificarea modului în care sunt efectuate plățile, după ce virează, în limita creditelor bugetare deschise, sumele aprobate, în contul de venituri al bugetului local „Venituri ale bugetului local - Subvenții pentru creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe”, deschis la unitățile teritoriale ale Trezoreriei Statului. Modul în care coordonatorii locali efectuează plățile poate prezenta riscul descris anterior și prin prisma prevederilor art. 33 din Norme: „Coordonatorii locali răspund, în condițiile legii, de utilizarea sumelor primite ca transferuri de la bugetul de stat, precum și a celor primite de la asociațiile de proprietari pentru finanțarea cheltuielilor privind executarea lucrărilor de intervenție”.

La aceasta poate contribui și modalitatea de facturare globală, practică de unii constructori. De exemplu, factura nr. 0005160/03.09.2009, emisă de Tehnologica Radion SRL, pe numele Primăriei Sector 6 București prevede suma de 6.960 mii lei pentru „reabilitare termică blocuri sector 6 București” contract 68/30.06.2009, nu este detaliată pe cantități și valori și nu este însoțită de niciun document justificativ. Acest contract are ca obiect reabilitarea termică a 32 blocuri. Nu este explicată nici o sumă conform cotelor de participare prevăzute de art. 13 din OUG nr. 18/2009, motiv pentru care asociația de proprietari din strada Valea Ialomiței nr. 9, bloc D19 a refuzat plata sumei de 112 mii lei, solicitată drept cotă parte din valoarea facturii. Cu toate acestea, deși există multe deficiențe, în sensul unor lucrări începute în septembrie 2009 și neterminate, plângeri ale asociației de proprietari legate de prețuri exagerate, calitatea necorespunzătoare a materialelor și lipsa documentelor justificative, în evidențele MDRT figurează recepționarea lucrărilor conform procesului verbal nr. 3503/21.12.2009.

Rezultă de aici că, în absența plății aferente cotei părți a asociației de proprietari, procesul verbal la terminarea lucrărilor a fost semnat în condiții neclare, dar a determinat efectuarea ultimei plăți din partea MDRT;

- ▶ referitor la fundamentarea necesarului de alocații de la bugetul de stat, echipei de audit nu i s-a pus la dispoziție nicio situație rezultată în urma examinării centralizatoarelor cu blocuri de locuințe care au indicatori tehnico-economici aprobați, cuprinse în programele locale, și care să fi stat la baza fundamentării necesarului de fonduri pentru fiecare an în parte, așa cum prevede art. 22 din Normele Metodologice (aprobat prin OMDRT nr. 163/2009);

- ◆ lipsește o procedură MDRT prin care, în limita sumelor aprobate pentru anul în curs, se definitivează lista de priorități a blocurilor de locuințe și se elaborează programul național privind executarea lucrărilor de intervenții, așa cum se precizează la art. 24 din Norme;

Trebuie menționat și faptul că, în cadrul MDRT nu există proceduri de alocare concurențială a fondurilor către coordonatorii locali, în funcție de criterii obiective precum: costul lucrărilor de reabilitare pe mp, durata de execuție a lucrărilor, soluția tehnică, perioada de garanție a lucrărilor etc. Alocarea mai mult sau mai puțin subiectivă a fondurilor creează situații în care sunt sistate, din lipsă de finanțare, lucrări de intervenție deja începute, dându-se prioritate unor obiective noi. Într-o astfel de situație eficacitatea programului de reabilitare termică este diminuată semnificativ, pot apare efecte economice nedorite, prin rezilierea unor contracte de lucrări urmată de aplicarea clauzelor penalizatoare, existând astfel riscul compromiterii totale a programului la nivelul unor coordonatori locali.
- ◆ volumul creditelor bugetare alocate anual programului de creștere a performanței energetice a blocurilor de locuințe s-a diminuat constant, ajungând ca în anul 2012 să reprezinte doar 41,69 % din valoarea aferentă anului 2009. Cu toate acestea, gradul de îndeplinire al programului, în sensul numărului de blocuri și a numărului de apartamente reabilite, respectiv 873 blocuri și 32.219 apartamente în intervalul 2009-2011, a cunoscut o dinamică pozitivă, dar insuficientă;
- ◆ prin OUG nr. 18/2009 se prevăd indicatori de performanță legați de consumul anual specific de energie, calculat pentru încălzire, care trebuie să scadă sub 100 kWh/mp arie utilă, în condiții de eficiență economică. De asemenea, documentația de avizare face referire la indicatori tehnico-economici ai investiției, indicatori valorici și fizici. O parte dintre aceștia pot fi considerați indicatori de performanță (economia anuală de energie în tone echivalent petrol, reducerea anuală a emisiilor de gaze cu efect de seră echivalent CO₂ kg).

S-a constatat că aceste date nu sunt centralizate, prelucrate și analizate cu o periodicitate definită și utilizând metode și tehnici care să asigure determinarea cât mai precisă a acestor indicatori. În timpul misiunii nu s-au pus la dispoziția echipei de audit documente care să probeze rezultatele aplicării programului de reabilitare termică a blocurilor de locuințe în intervalul scurs de la începerea aplicării OUG nr. 18/2009;
- ◆ conform art. 22, lit. d) din OUG nr. 18/2009, MDRT cuantifică economia de energie rezultată în urma realizării lucrărilor de intervenție, prin centralizarea și prelucrarea datelor și informațiilor specifice furnizate de coordonatorii locali. Echipa de audit a solicitat, dar nu a primit, situația anuală, întocmită de minister, cu privire la economia de energie rezultată în urma realizării lucrărilor de intervenție.

Din centralizarea răspunsurilor primite la chestionarul transmis coordonatorilor locali a rezultat că, în general, la nivelul acestora există constituite și actualizate baze de date specifice, referitoare la cuantificarea economiilor de energie obținute prin realizarea lucrărilor de intervenție. Lipsa datelor privitoare la cuantificarea economiilor de energie s-a constatat la Piatra Neamț, Ploiești, Sectorul 6 al Municipiului București. Totodată, s-au constatat și unele aspecte legate de economia de energie, în sensul că, de exemplu, la Brașov, dintr-un eșantion de 86 de blocuri reabilite termic, conform datelor extrase din certificatele de performanță energetică, niciun bloc nu are consumul anual specific de energie pentru încălzire mai mic de 100 kWh/mp arie utilă. Deși, conform prevederilor art. 5 din OUG nr. 18/2009, reabilitarea acestor blocuri, aparent nu și-a dovedit eficacitatea, din răspunsurile primite la întrebările transmise reprezentanților asociațiilor de proprietari beneficiare a rezultat că în lunile de iarnă valoarea facturilor pentru încălzire a fost cu 25-50% mai mică la Brașov.

În lipsa unor probe concrete în acest sens, se poate emite ipoteza fie că, sub constrângerile impuse de standardul de cost, nu s-a folosit o soluție tehnică de reabilitare corespunzătoare și adaptată zonei climatice, fie că materialele puse în operă nu au fost cele corespunzătoare.

Totodată, *nu au rezultat probe care să ateste preocuparea MDRT de monitorizare*, conform Directivei 2006/32/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2006 privind eficiența energetică la utilizatorii finali și serviciile energetice, legată de luarea tuturor măsurilor pentru îmbunătățirea eficienței energetice la utilizatorii finali și stabilirea unei ținte naționale de minim 9% privind economiile de energie pentru al IX-lea an de aplicare a directivei și *nicio cuantificare a acestei economii măsurabilă în mc gaz, tone păcură, mc lemn etc. și/sau o centralizare a reducerii costurilor de întreținere, legate de încălzirea locuințelor sau date referitoare la nivelul acestor reduceri de costuri la nivel de ani și localități*. Răspunsurile primite la întrebările din chestionarele transmise asociațiilor de proprietari au evidențiat existența unor economii la facturile pentru încălzire, care înregistrează valori de 20 % (Craiova), 30%-35% (Cluj-Napoca, Miercurea Ciuc, Sectorul 2 - București, Sectorul 6 - București, Galați), 25%-40 % (Piatra Neamț, Sectorul 3 - București), 35%-45% (Oradea), 25%-50% (Brașov).
- ◆ atât din răspunsurile primite la întrebările conținute în chestionarele adresate asociațiilor de proprietari,

cât și din cele primite în mod direct, de la reprezentanții asociațiilor unor blocuri reabilite (de ex.: cele din zona Bd. Dinicu Golescu și Cal. Griviței din București), s-a constatat că multe din blocurile de locuințe care au fost reabilite termic în aceste zone nu au implementat un sistem de contorizare și monitorizare a consumului individual. Temperatura în apartamentele din aceste blocuri atinge, în lunile de iarnă, 28-29°C, dar în absența sistemului amintit se constată doar creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe, fără realizarea diminuării consumului energetic determinat de reducerea consumului individual, la nivel de apartament;

- ▶ pe fondul reducerii semnificative a personalului Direcției Generale Lucrări Publice, activitatea de control propriu, prin sondaj, al stadiului fizic de execuție a lucrărilor de intervenție s-a desfășurat sporadic, reprezentanții ministerului implicându-se într-o mică măsură în astfel de acțiuni, doar în cursul anului 2009. Nu s-au identificat probe care să demonstreze dacă au fost făcute sondaje și/sau controale, pe ce criterii, câte au fost efectuate, când, ce s-a constatat, ce măsuri s-au luat etc. Bazându-se doar pe activitatea diriginților de șantier și fără instituirea unui control propriu riguros și a unor proceduri specifice bine fundamentate, apare riscul finanțării unor lucrări de intervenție necorespunzătoare, incomplete sau chiar inexistente;
- ▶ referitor la prevederile art. 26, alin. 1 din ordonanța amintită s-a constatat că până la momentul auditului nu a existat o preocupare suficientă privind monitorizarea, prin Institutul de Cercetare-Dezvoltare în Construcții și Economia Construcțiilor – INCERC, a performanței energetice a blocurilor de locuințe și constituirea de bănci de date specifice care să fie ulterior utilizate și actualizate. Pe parcursul misiunii, Institutul INCERD URBAN – INCERC a comunicat faptul că în perioada ianuarie 2009 - mai 2012 i-au fost trimise cca. 22.500 certificate de performanță energetică, dintre acestea fiind introduse efectiv în baza de date în vederea prelucrării cca. 6.700. Totodată, se precizează că au fost analizate datele din certificatele aferente unui număr de 1.267 blocuri de locuințe, din care 1.059 construite în perioada 1950-1990, însumând cca. 3,17 mil. mp arie utilă încălzită. Prin adresă se specifică faptul că raportarea este una parțială, că valorile preliminare urmează să fie corelate, după completarea bazei de date cu informațiile conținute în certificatele de performanță energetică primite de la auditorii energetici.

Se constată ritmul lent de populare a bazelor de date cu informații legate de performanța energetică a clădirilor. Au fost primite cca. 22.500 certificate, dar evidențele MDRT fac referire la 32.219 apartamente reabilite în intervalul 2009-2011. Dacă *eliberarea certificatelor de performanță energetică cade în sarcina și se realizează cu finanțarea unităților administrativ teritoriale* reprezentate de coordonatorii locali, *prelucrarea doar a 6.700 certificate din cele 22.500 primite ridică semne de întrebare legate de modul de organizare și monitorizare a acestei activități. În lipsa prelucrării unui volum suficient de date apare imposibilitatea unei fundamentări rapide și corecte a deciziilor referitoare la desfășurarea viitoare a programului și implicit a volumului necesar de fonduri publice care să contribuie la susținerea acestuia;*

- ▶ deși modalitatea de includere a blocurilor de locuințe în programele locale și în programele naționale multianuale este bine reglementată, au fost constatate numeroase cazuri în care nu s-au putut identifica data și numărul sub care s-a făcut transmiterea spre avizare a documentațiilor aferente diversilor coordonatori locali, deși, în conformitate cu prevederile art. 21 din Normele Metodologice aprobate prin OMDRT nr. 163/2009, „Autoritățile administrației publice locale centralizează blocurile de locuințe cu indicatori tehnico-economici aprobați conform conținutului-cadru prevăzut în anexa nr. 12 și incluse în programele locale, pe care le înregistrează la Ministerul Dezvoltării Regionale și Locuinței”. În absența unei evidențe stricte a înregistrării solicitărilor de includere în programul național există riscul introducerii peste rând sau chiar a omiterii din program a unor unități administrativ teritoriale;
- ▶ după aprobarea prin ordin al ministrului MDRT a programelor naționale, aceste ordine sunt postate pe site-ul ministerului cu întârziere sau chiar nu sunt postate. Astfel, ordinele nr. 2648/09.12.2010, 2674/21.12.2010, 1664/23.06.2011, 2712/26.10.2011 și 3056/12.12.2011 nu au fost postate pe site, iar ordinul nr. 823/02.05.2012 nu a fost postat nici până la data încheierii misiunii de audit. Totodată, trebuie adăugat că, după aprobarea ordinelor ministrului, sunt înștiințați, prin adrese emise de către MDRT, doar coordonatorii locali incluși în programul național. În felul acesta este diminuat semnificativ gradul de transparență legat de includerea sau nu în program, a numărului de blocuri cuprinse și totalul fondurilor alocate, având în vedere că încă de la începutul derulării acestui program au fost ignorate prevederile Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, actualizată și republicată, unde, la art. 11, alin. (1), se precizează că: „În vederea intrării lor în vigoare, legile și celelalte acte normative adoptate de Parlament, hotărârile și ordonanțele Guvernului, deciziile primului-ministru, actele normative ale autorităților administrative autonome, precum și ordinele, instrucțiunile și alte acte normative emise de conducătorii organelor administrației publice centrale de specialitate se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I”;

- ◆ pe întreg parcursul și aproape în toate etapele desfășurării programului de reabilitare termică a blocurilor de locuințe, de la avizare și finanțare până la monitorizare și control, la nivelul MDRT lipsesc sau sunt insuficient fundamentate proceduri operaționale formalizate care să asigure aplicarea corectă și la timp a prevederilor legale. S-a constatat o insuficientă preocupare legată de riscurile pe care le implică gestionarea fondului de date, privitor la desfășurarea programului, prin intermediul unor instrumente informatice mai puțin fiabile (de exemplu MS Office Excel). Acestea sunt susceptibile de a genera erori și de a crea disfuncționalități majore activității curente a MDRT, pe fondul gestionării unui volum suficient de important de date și informații și având la dispoziție, în contextul conjuncturii actuale, un număr relativ redus de personal de specialitate, supus unui pronunțat fenomen de migrare și mobilitate.

Recomandări

Cu privire la derularea subprogramului privind reabilitarea, modernizarea și/sau asfaltarea drumurilor de interes județean și de interes local

- ✓ structurarea programelor: „Pietruirea, reabilitarea și/sau asfaltarea drumurilor” și „Alimentarea cu apă a satelor”, includerea în bugetul ordonatorului principal de credite și stabilirea indicatorilor aferenți programului în structura prevăzută de punctul 5 din Anexa la OMFP nr. 1159/2004;
- ✓ defalcarea, în programul aprobat (anexa 3/15/27 la bugetul ordonatorului principal), a lucrărilor de asfaltare structurate pe categorii de lucrări, așa cum sunt ele prevăzute în standardele de cost aprobate;
- ✓ luarea măsurilor operative pentru elaborarea, la toate nivelurile decizionale: minister, consilii județene și consilii locale, a strategiilor/programelor proprii cerute de actele normative care reglementează subprogramul auditat;
- ✓ analiza modului de utilizare a resurselor financiare prevăzute în buget pe parcursul realizării investițiilor, pentru toate cazurile de proiecte pentru care s-au alocat sumele planificate, dar nu au fost finalizate lucrările contractate;
- ✓ revizuirea standardelor de cost astfel încât ele să devină un element realist de planificare bugetară și să asigure utilizarea cu eficiență crescută a fondurilor publice alocate programului;
- ✓ Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului va elabora și implementa o procedură operațională privind modul de colectare și centralizare a lucrărilor de inventariere privind reabilitarea, modernizarea și/sau asfaltarea drumurilor de interes județean și de interes local, la nivelul întregii țări, respectiv, starea de viabilitate a drumurilor de interes județean și local;
- ✓ luarea măsurilor necesare pentru pregătirea, executarea și valorificarea inventarierii lucrărilor privind reabilitarea, modernizarea și/sau asfaltarea drumurilor de interes județean și de interes local, la nivelul întregii țări așa cum obligă art. 2 și 2¹ din HG 330/2010;
- ✓ acordarea cu prioritate a sumelor de la bugetul de stat necesare continuării lucrărilor începute în conformitate cu criteriile prevăzute de Normele Metodologice din 27 mai 2010 de aplicare a Hotărârii Guvernului nr. 577/1997;
- ✓ stabilirea și implementarea modalităților concrete de exercitare, de către compartimentele de specialitate din cadrul MDRT, a sarcinilor rezultate din art. 17, alin. 2) din Ordinul 1564 din 27 mai 2010: „Exercitarea funcției de analiză, sinteză, decizie, coordonare și planificare la nivel central în vederea implementării Programului este încredințată Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului, ca autoritate a administrației publice centrale de specialitate, având, în principal, următoarele atribuții: a) stabilește prioritățile în alocarea resurselor financiare guvernamentale; b) colaborează cu autoritățile administrației publice centrale și locale pentru o derulare mai eficientă a Programului”;
- ✓ MDRT va lua măsuri pentru elaborarea și implementare unei proceduri prin care să se asigure, după caz, participarea reprezentanților săi, din cadrul Direcției Generale de Lucrări Publice, în comisiile de evaluare a ofertelor în cadrul procedurilor de atribuire a contractelor de proiectare și/sau execuție, precum și în comisiile de recepție la terminarea lucrărilor și recepția finală, pentru obiectivele finanțate din Program;
- ✓ elaborarea la nivelul MDRT a unor criterii și măsuri, care să fie preluate în strategiile de la nivelul consiliilor locale, pentru stabilirea și respectarea periodicității lucrărilor de întreținere permanentă, pe criterii obiective și bine determinate. Neefectuarea sau efectuarea cu întârziere a lucrărilor de întreținere post garanție are drept consecință, pe de-o parte, degradarea/deteriorarea prematură a tronsoanelor de drumuri reabilitate sau modernizate, iar pe de altă parte majorarea costurilor lucrărilor ulterioare.

Cu privire la derularea subprogramului privind alimentarea cu apă la sate, precum și în unitățile administrativ-teritoriale cu resurse turistice

- ✓ respectarea de către MDRT a prevederilor OMFP nr. 1.159/2004 pentru aprobarea Instrucțiunilor privind conținutul, forma de prezentare și structura programelor elaborate de ordonatorii principali de credite în scopul finanțării unor acțiuni sau ansamblu de acțiuni, pentru programele incuse în bugetul propriu, în sensul stabilirii unor indicatori de performanță și eficiență, așa cum sunt menționați de prevederile actului legal menționat, precum și a unor rezultate așteptate cu stabilirea unor niveluri cantitative ale rezultatelor;
- ✓ respectarea de către MDRT a prevederilor art. 41 alin. 1 din Normele metodologice de aplicare a HG nr. 577/1997 cu modificările și completările ulterioare, în sensul asigurării că, în cadrul procesului de analiză, de adoptare a deciziilor și de stabilire a soluțiilor, factorii implicați în procesul de implementare a investițiilor de alimentare cu apă potabilă în mediul rural trebuie să aibă în vedere promovarea unor variante cât mai simple și economice, determinate și de tipul surselor de apă - de adâncime sau de suprafață;
- ✓ finanțarea proiectelor de investiții din cadrul subprogramelor de alimentare cu apă, canalizare epurare ape uzate, va fi făcută cu respectarea prevederilor art. 21 alin. 2 din Normele metodologice de aplicare a HG nr. 577/1997 cu modificările și completările ulterioare, în sensul că sumele disponibile la începutul fiecărui an vor fi alocate cu prioritate în vederea finalizării obiectivelor de investiții care pot fi finalizate în cursul aceluși an, conform graficelor de lucrări;
- ✓ elaborarea de către MDRT a unei proceduri prin care să se asigure verificarea sumelor nefolosite de către consiliile județene în cadrul subprogramelor și recuperarea acestora în bugetul MDRT la termenul legal;
- ✓ introducerea obiectivelor de investiții în cadrul Programului de către MDRT se va face pe bază de studii de fezabilitate, aprobate de consiliul local sau, după caz, de consiliul județean, în conformitate cu prevederile art. 4, alin. 1 din HG nr. 577/1997 cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ MDRT, în exercitarea funcției de analiză, sinteză, decizie, coordonare și planificare la nivel central în vederea implementării subprogramelor, va lua măsuri pentru identificarea și recuperarea tuturor plăților efectuate din creditele alocate prin bugetul MDRT pentru studii de fezabilitate în perioada 2009-2011, în cadrul subprogramelor de alimentare cu apă, canalizare și epurare a apelor uzate, plăți care nu se încadrează în prevederile art. 4 alin. 1 din HG nr. 577/1997 cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ respectarea prevederilor HG nr. 363/2010 privind aprobarea standardelor de cost pentru obiective de investiții finanțate din fonduri publice, modificată și completată prin HG nr. 717/2010, la introducerea de noi obiective în programul reglementat prin HG nr. 577/1997 cu modificările și completările ulterioare, precum și pentru cele existente, în sensul întocmirii unui document prin care pentru fiecare obiectiv nou introdus în program sau deja existent, să facă dovada încadrării în standardele de cost reglementate de HG nr. 363/2010 privind aprobarea standardelor de cost pentru obiective de investiții finanțate din fonduri publice, modificată și completată prin HG nr. 717/2010;
- ✓ în exercitarea funcției de analiză, sinteză, decizie, coordonare și planificare la nivel central în vederea implementării Programului, MDRT va întocmi proceduri specifice derulării acestor subprograme în vederea desfășurării eficiente, economice și eficace a acestora;
- ✓ realizarea de către MDRT a unei analize în vederea obținerii de date referitoare la numărul de gospodării branșate la sistemul de alimentare cu apă/canalizare la nivelul UAT unde au fost finalizate investițiile aferente subprogramelor de alimentare cu apă, canalizare și epurare a apelor uzate, ca indicator de impact a acestor subprograme;
- ✓ în exercitarea funcției de analiză, sinteză, decizie, coordonare și planificare la nivel central în vederea implementării Programului, încredințată Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului, ca autoritate a administrației publice centrale de specialitate, situație reglementată de art. 17 alin. 2 din Normele metodologice de aplicare a HG nr. 577/1997 cu modificările și completările ulterioare, MDRT va efectua o analiză anuală în vederea identificării economiilor realizate în cadrul subprogramelor, necesară în vederea aplicării de corecții derulării proiectelor incluse, pentru realizarea de economii;
- ✓ asigurarea participării reprezentanților specialiști din cadrul MDRT în cadrul tuturor procedurilor de atribuire a contractelor de proiectare și/sau execuție, precum și la activitățile comisiilor de recepție a lucrărilor executate în conformitate cu prevederile Normelor metodologice de aplicare a HG nr. 577/1997 cu modificările și completările ulterioare, art. 22, în vederea exercitării funcției de analiză, sinteză, decizie, coordonare și planificare la nivel central în vederea implementării subprogramelor alimentare cu apă, canalizare și epurare ape uzate, încredințată Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului, ca autoritate a administrației publice centrale de specialitate, situație reglementată de art. 17 alin. 2 din Normele metodologice de aplicare a HG nr. 577/1997 cu modificările și completările ulterioare.

Cu privire la derularea programului privind creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe

- ✓ actualizarea standardelor de cost, în conformitate cu prevederile art. 4 din HG nr. 363/2010 („Standardele de cost... se actualizează periodic sau ori de câte ori este necesar, prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului, în funcție de evoluția progresului tehnici și a prețurilor resurselor specifice în domeniul construcțiilor și/sau pe baza solicitărilor fundamentate ale ministerelor și ale celorlalte organe de specialitate ale administrației publice centrale”), detalierea acestora pe lucrări și elemente noi, legate de specificul blocurilor de locuințe, grupate după criteriile amintite mai sus și tratarea obiectivă, dinamică și flexibilă a fiecărui bloc/obiectiv supus avizării în CTE-MDRT, funcție de specificul acestuia;
- ✓ crearea și adoptarea unor proceduri de aplicare corectă și operativă a prevederilor OUG nr. 18/2009 privind creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe, de constituire și actualizare a bazei de date cu toate blocurile existente în țară, grupate pe criteriile amintite, concomitent cu fundamentarea temeinică a necesarului de credite alocate de la bugetul de stat pentru finanțarea proiectelor incluse în program;
- ✓ elaborarea și implementarea unor proceduri care să reglementeze modul de decontare a lucrărilor, în scopul prevenirii și evitării unor situații similare celei prezentate pentru blocul D19 din Strada Valea Ialomiței nr. 9, sectorul 6, Municipiul București;
- ✓ dispunerea de către MDRT a măsurilor necesare pentru realizarea unei proceduri clare, lipsită de orice urmă de subiectivism, cu privire la modul de definitivare a listei de priorități vizând includerea unităților administrativ-teritoriale și a blocurilor de locuințe aferente acestora în cadrul programelor naționale de reabilitare termică. Alocarea, cu prioritate, a fondurilor necesare finalizării lucrărilor de intervenție neterminate și stabilirea și adoptarea unor criterii de alocare concurențială a fondurilor necesare obiectivelor noi care se introduc în program;
- ✓ promovare de către MDRT a tuturor acțiunilor și măsurilor necesare pentru asigurarea unor surse suplimentare de finanțare a programului: fonduri structurale, fonduri externe nerambursabile, sponsorizări etc.;
- ✓ elaborarea și fundamentarea unui sistem de indicatori specifici programului (rezultate așteptate, indicatori de eficiență și de rezultat) în concordanță cu cerințele punctului 5 din anexa la OMFP nr. 1159/2004 pentru aprobarea Instrucțiunilor privind conținutul, forma de prezentare și structura programelor elaborate de ordonatorii principali de credite în scopul finanțării unor acțiuni sau ansamblu de acțiuni;
- ✓ constituirea, prin centralizarea datelor existente la nivelul coordonatorilor locali, și actualizarea bazelor de date privind cuantificarea economiei de energie obținută prin programul de reabilitare termică a blocurilor de locuințe, astfel încât să fie îndeplinite și cerințele Directivei nr. 2006/32/CE a Parlamentului European, împreună cu stabilirea unor proceduri de monitorizare efectivă a economiei realizate, măsurabilă în unități convenționale, analiza și interpretarea rezultatelor care să se constituie într-un suport pentru factorii de decizie implicați în derularea prezentă și viitoare a programului;
- ✓ creșterea eficienței și eficacității programului prin includerea de către MDRT, în legislația care guvernează programul de reabilitare termică și a unor aspecte privind contorizarea individuală a apartamentelor reabilitate;
- ✓ luarea, din partea MDRT, a măsurilor necesare pentru determinarea tuturor coordonatorilor locali să constituie, actualizeze și să transmită bazele de date specifice, concomitent cu centralizarea și actualizarea lunară a acestor informații la nivelul ministerului în vederea fundamentării și susținerii programului de reabilitare termică;
- ✓ menținerea în bazele de date ale coordonatorilor locali doar a obiectivelor care nu au primit avizul CTE-MDRT. Ministerul, prin direcția de profil, va gestiona și va actualiza baza de date cu obiectivele avizate în CTE-MDRT în vederea includerii acestora în programele naționale, în funcție de sumele alocate de la bugetul de stat;
- ✓ respectarea cu strictețe a prevederilor cu privire la includerea în program doar a blocurilor care îndeplinesc toate formalitățile prevăzute de lege ca formă și conținut;
- ✓ elaborarea și implementarea unor proceduri specifice privind activitatea de monitorizare și control desfășurată de MDRT la nivelul obiectivelor de lucrări de intervenție și elaborarea unui plan (lunar, trimestrial, semestrial) cuprinzând controalele care urmează a fi efectuate de personalul ministerului;
- ✓ întreprinderea măsurilor necesare pentru constituirea bazelor de date, monitorizarea economiei de energie și a indicatorilor de performanță energetică, prelucrarea imediată a datelor, concomitent cu adoptarea unor soluții care să contribuie la eliberarea și transmiterea mai rapidă a certificatelor de performanță energetică de către coordonatorii locali, beneficiari ai prevederilor OUG nr. 18/2009;

- ✓ *instituirea unei evidențe stricte a documentelor intrate spre avizare în CTE-MDRT sau a celor vizând includerea în programele naționale anuale, în vederea evitării unor omisiuni sau a oricăror elemente de subiectivism;*
- ✓ *stabilirea, de către MDRT, a responsabilităților concrete și măsurilor necesare pentru creșterea gradului de transparență a modului de includere în programul național de reabilitare termică a blocurilor de locuințe, prin publicarea conținutului ordinelor ministrului și a anexelor care le însoțesc în Monitorul Oficial al României și pe site-ul MDRT;*
- ✓ *elaborarea și implementarea unui set de proceduri operaționale formalizate care să asigure îmbunătățirea calității și operativității activității curente, legat de derularea programului de reabilitare termică a blocurilor de locuințe. Analiza oportunității și utilității, funcție de resursele financiare și umane implicate, a introducerii unui sistem informatic care să asigure stocarea, gestionarea și prelucrarea fondului de date existent la nivelul întregului minister și care să contribuie la o fundamentare mai bună a deciziei și la eficientizarea întregii activități.*

Pe parcursul misiunii de audit au fost demarate de către reprezentanții MDRT acțiuni vizând actualizarea și monitorizarea legislației care reglementează reabilitarea termică.

Pentru valorificarea constatrilor înscrise în Raportul de audit al performanței, Curtea de Conturi a emis **decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate.**

Capitolul

4

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2011

Control

Pentru realizarea atribuțiilor pe care i le-a conferit Constituția și legea cadru de organizare și funcționare, Curtea de Conturi a organizat și desfășurat un număr de 108 acțiuni de control tematic la autorități și instituții ale administrației publice centrale, precum și la unități subordonate sau aflate sub coordonarea sau sub autoritatea acestora.

Tematicile controlului au avut ca obiective:

- ◆ administrarea patrimoniului public și privat al statului;
- ◆ verificarea utilizării și rambursării creditelor externe;
- ◆ administrarea veniturilor bugetare;
- ◆ achizițiile publice;
- ◆ acordarea drepturilor de personal;
- ◆ privatizarea și altele.

Entitățile controlate, obiectivele urmărite și rezultatele acestor controale sunt redată în continuare în prezentul capitol.

4.1. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

Ministerul Transporturilor și Infrastructurii

La Ministerul Transporturilor și Infrastructurii s-au organizat și desfășurat controale în sectorul transportului feroviar și aerian, precum și în sectorul transportului naval.

Din sectorul transportului feroviar au fost controlate: Societatea Națională de Transport Feroviar de Marfă „CFR MARFĂ” SA, Societatea Națională a Căilor Ferate Române - SN CFR RA, precum și 13 filiale ale companiilor și societăților aparținând acestui sector.

Societatea Națională de Transport Feroviar de Marfă „CFR MARFĂ” SA

Ca urmare a controlului au rezultat **constatățile** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Vânzarea și/sau scoaterea din funcțiune a activelor corporale, concesiunea sau închirierea de bunuri proprietate publică și privată a statului

La sucursalele regionale ale SN CFR MARFĂ SA ◆ locatarii și beneficiarii de prestări de servicii nu au respectat termenele de plată prevăzute în contracte pentru achitarea chiriei și a contravalorii prestațiilor efectuate de entitate (SN CFR MARFĂ SA - Sucursala Banat - Oltenia).

Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor proprii

- ◆ prejudicierea bugetelor prin pierderile patrimoniale provenite din neurmărirea încasării veniturilor în termenele legale datorită debitelor prescrise în sumă de 91 mii lei, aferente facturilor emise în sarcina clientului SC Conpet Oil, în perioada 2003-2004, ca urmare a neluării măsurilor legale de recuperare în cadrul termenului de prescriere de trei ani (SN CFR MARFĂ SA - Sucursala Banat - Oltenia).

Constituirea și utilizarea fondurilor pentru desfășurarea de activități conform scopului, obiectivelor și atribuțiilor prevăzute de actele normative prin care a fost înființată entitatea

La sucursalele regionale ale SN CFR MARFĂ SA ◆ nerealizarea veniturilor proprii din cauza creanțelor prescrise reprezentând contravaloarea taxelor CFR (dovezi de transport) datorate de către diverși beneficiari (clienți) ai prestațiilor de transport efectuate de către SN CFR MARFĂ SA București, în anul 2004 (SN CFR MARFĂ SA - Sucursala Transilvania – prejudicii estimate la 646 mii lei).

Efectuarea inventarierii și a evaluării/reevaluării tuturor elementelor patrimoniale în termenul prevăzut de lege, înregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară

La sucursalele regionale ale SN CFR MARFĂ SA ◆ lipsa activităților de stabilire a naturii lipsurilor/pierderilor/pagubelor/deprecierilor constatate și/sau a naturii plusurilor, precum și lipsa propunerilor privind modul de regularizare a diferențelor dintre datele contabile și cele factice - 206 mii lei.

Din derularea contractului având ca obiect „efectuarea lucrărilor de dezmembrare și tăiere/șarjare a 1200 vagoane aprobate la casare, s-a constatat că SN CFR MARFĂ SA a fost păgubită de către firma prestatoare prin înstrăinarea materialelor deținute în custodie (2575,245 tone materiale feroase rezultate din dezmembrarea

vagoanelor) fără plata c/valorii acestora (SN CFR MARFĂ SA - Sucursala Transilvania - 206 mii lei);

- ◆ liste de inventariere întocmite necorespunzător în sensul necompletării cu informațiile stabilite potrivit normelor de inventariere, cu spații libere și/sau ștersături (SN CFR MARFĂ SA - Sucursala Muntenia - Dobrogea);
- ◆ registrul inventar nu a fost actualizat cu intrările și ieșirile din perioada cuprinsă între momentul inventarierii și data încheierii exercițiului financiar (SN CFR MARFĂ SA - Sucursala Muntenia - Dobrogea);
- ◆ nu a fost efectuată inventarierea tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege (SN CFR MARFĂ SA - Sucursala Banat - Oltenia);
- ◆ nu au fost inventariate terenuri în valoare de 27.044 mii lei.

Alte abateri financiar-contabile

La SN CFR MARFĂ SA

- ◆ nerespectarea clauzelor contractuale stabilite prin contractul de achiziție publică referitoare la cantitatea și calitatea bunurilor livrate/lucrărilor executate/serviciilor prestate și/sau la termenele stabilite, respectiv nerespectarea de către prestatori a numărului de zile de imobilizare aferent reparațiilor periodice la vagoane și locomotive conform proceselor verbale de recepție definitivă și predare în exploatare a vehiculelor;
- ◆ ineficiența utilizării resurselor umane, materiale și financiare alocate unui program/proiect/activitate sau ineficiența sistemului de control intern și a procedurilor urmate pentru realizarea programului/proiectului/activității auditate datorată stabilirii tarifelor de închiriere a vagoanelor de marfă mai mici decât cele aprobate prin TIM (Tariful intern de mărfuri al SN CFR Marfă SA);
- ◆ nerespectarea prevederilor Legii nr. 672/2002 privind obiectivele ce trebuie auditate cel puțin odată la 3 ani rezultată din constatarea că nu a fost efectuată nicio misiune de audit asupra sistemului financiar contabil și pentru identificarea eventualelor erori.

Alte abateri privind organizarea și conducerea contabilității în conformitate cu prevederile legale

- ◆ la nivelul Sucursalei Banat - Oltenia, Centrul Zonal de Marfă Craiova, nu sunt documente justificative, legal întocmite, care să ateste bunurile care au fost supuse procedurii de ajustare prin depreciere.

Concluzie

- ◆ entitatea nu a gestionat în condiții de calitate activitatea economico-financiară.

Recomandări

- ✓ *analizarea clauzelor contractuale în contractele de vânzare de fier vechi și elaborarea unui contract cadru tip de vânzare de fier vechi care să cuprindă clauze de penalizare pentru nerespectarea obligațiilor contractuale de către cumpărător;*
- ✓ *analiza modului de respectare a clauzelor contractuale prevăzute în contractele derulate în perioada 2010-2011 și luarea măsurilor pentru calcularea, facturarea, înregistrarea și încasarea penalităților pentru îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor contractuale de către executorii acestora;*
- ✓ *analiza de către conducerea executivă și de către Consiliul de Administrație a tarifelor de închiriere a vagoanelor de marfă aprobate prin contractele de închiriere a materialului rulant și dispunerea măsurilor de actualizare a acestora corelat cu nivelul veniturilor aprobate prin bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 2012 și cu condițiile de piață;*
- ✓ *efectuarea unei misiuni de audit intern asupra sistemului financiar-contabil, identificarea eventualelor erori și dispunerea măsurilor pentru remedierea acestora.*

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, Curtea de Conturi a emis 5 decizii prin care au fost dispuse măsurile pe care Societatea Națională de Transport Feroviar de Marfă „CFR Marfă” SA și sucursalele acesteia trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate.

Societatea Națională a Căilor Ferate Române - SN CFR - RA

Ca urmare a controlului au rezultat **constatări** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Efectuarea inventarierii și a evaluării/reevaluării tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege, înregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară

- ◆ neefectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii în conformitate cu prevederile OMFP 2861/2009 pentru perioada 2010-2011. Prin neefectuarea inventarierii nu au fost confirmate soldurile privind creanțele și datoriile SN CFR RA.

Calitatea gestiunii economico-financiare în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative de înființare

- ◆ neurmărirea, neîncasarea și neregularizarea creanțelor și penalităților în termenul de prescriere în sumă totală de 48.231 mii lei, din care: neîncasare creanțe externe reprezentând taxe RIV în valoare de 45.869 mii lei și creanțe Acord Global UIC în valoare de 1.777 mii lei, precum și alte creanțe în valoare de 585 mii lei;
- ◆ neachitarea datoriilor restante existente în sold la 31.12.2011 în sumă de 267.669 mii lei reprezentând obligațiile entității către bugetul general consolidat. Principala pondere a datoriilor Societății Naționale a Căilor Ferate Române o constituie obligațiile către bugetul general consolidat. Aceste datorii provin din perioada anterioară datei de 01.10.1998, perioadă în care evidențierea și urmărirea acestor datorii se realizau de către personalul Societății de Servicii de Management Feroviar „SMF” - SA.

Concluzie

- ◆ entitatea nu a gestionat în condiții de calitate activitatea economico-financiară.

Recomandări

- ✓ efectuarea inventarierii creanțelor și datoriilor entității la data de 31.12.2011 și valorificarea rezultatelor inventarierii, potrivit prevederilor legale privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii;
- ✓ analiza de către conducerea executivă și de către Consiliul de Administrație a situațiilor care au determinat neurmărirea, neîncasarea și neregularizarea creanțelor și penalităților în termenul de prescriere, identificarea cauzelor care au generat această situație și dispunerea măsurilor pentru recuperarea eventualelor prejudicii și/sau regularizarea acestora, inclusiv în evidențele contabile, potrivit legii;
- ✓ analiza de către conducerea executivă și de către Consiliul de Administrație a situațiilor care au determinat neachitarea datoriilor restante existente în sold la 31.12.2011, reprezentând obligațiile entității către bugetul general consolidat, identificarea cauzelor care au generat această situație și dispunerea măsurilor pentru virarea și/sau regularizarea acestora, potrivit legii.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, Curtea de Conturi a emis o decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care Societatea Națională a Căilor Ferate Române - SNCFR- RA trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate.

Filiale ale companiilor/societăților de transport feroviar

În acțiunile de control desfășurate în 2012 au fost incluse și 13 filiale ale Companiei Naționale CFR SA, SNTFC CFR Călători SA și ale SNTFM CFR Marfă SA.

- SC Tipografica „Filaret” SA București
- SC „Informatica Feroviară” - SA București
- SC „Grup Exploatare și Întreținere Palat CFR”- SA București
- SC Vânzări Legitimații Călătorie „Voiaj – CFR” SA București
- SC Aprovizionare și Desfacere Brașov „CFR SCAD” Brașov SA
- SC de Reparații Locomotive CFR – „SCRL” Brașov SA
- SC Întreținere și Reparații Vagoane „CFR IRV” SA Constanța
- SC de Transport Maritim și de Coastă „CFR FERRY-BOAT” SA Constanța
- SC „Sere și Pepiniere” CFR SA București
- SC Exploatare a Vagoanelor de Dormit, Cușetă, Restaurant și Bar „CFR - GEVARO” SA București
- SC „Intervenții Feroviare” SA București
- SC Telecomunicații CFR SA București
- SC Întreținere și Reparații Locomotive și Utilaje - CFR IRLU SA București

Ca urmare a controlului au rezultat **constatările** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor proprii

- ◆ nestabilirea, neevidențierea, neurmărirea și neîncasarea veniturilor proprii - 2.371 mii lei, respectiv necalcularea, neînregistrarea în evidența contabilă și neîncasarea penalităților contractuale pentru încasarea cu întârziere, față de termenul contractual, a contravalorii mărfurilor și serviciilor livrate/prestate clienților (SC de Aprovizionare și Desfacere Brașov „CFR SCAD” Brașov SA - 1.991 mii lei, SC Întreținere și Reparații Vagoane „CFR IRV” SA Constanța - 362 mii lei, SC de Transport Maritim și de Coastă „CFR FERRY-BOAT” SA Constanța - 18 mii lei).

Obligațiile și creanțele statului

- ◆ *nerespectarea prevederilor legale privind stabilirea, evidențierea și plata obligațiilor către bugetele publice - 1.777 mii lei, din care:*
 - repartizarea eronată a profitului net pe anul 2010, contrar normelor de reglementare și ca urmare a stabilirii într-un cuantum mai mic a dividendelor convenite instituției publice implicate, precum și nevirarea pe destinațiile legale a sumelor reprezentând dividende ce trebuiau repartizate (SC „Grup Exploatare și Întreținere Palat CFR” - SA București – 1.277 mii lei);
 - repartizarea eronată a profitului net pe anul 2007, contrar prevederilor legale, și ca urmare neconstituirea și nevirarea pe destinațiile legale a dividendelor convenite instituției publice implicate ce trebuiau repartizate (SC Vânzări Legitimații Călătorie „VOIAJ-CFR” SA București – 463 mii lei);
 - neconstituirea, neînregistrarea și neplata unei obligații privind TVA ca urmare a nefacturării unor venituri reprezentând contravaloarea chiriei convenite pentru spațiile închiriate terților (SC Exploatare a Vagoanelor de Dormit, Cușetă, Restaurant și Bar „CFR - GEVARO” SA București – 36 mii lei);
- ◆ *stabilirea eronată a cuantumului obligațiilor bugetare - 1.089 mii lei, din care:*
 - impozit pe profit și TVA, pe anii 2010 și 2011, ca urmare a neînregistrării unor venituri convenite societății potrivit clauzelor contractuale încheiate, respectiv ca urmare a înregistrării unor cheltuieli care nu sunt aferente activității societății (SC „Grup Exploatare și Întreținere Palat CFR” - SA București 154 mii lei);
 - impozit pe profit aferent perioadei 2006-2011, ca urmare a:
 - majorării nelegale a cheltuielilor de exploatare cu sume reprezentând lucrări de reparații capitale și investiții care au fost realizate efectiv în anul 2007;
 - supradimensionării cheltuielilor de exploatare ale societății în perioada 2008-2011, prin suportarea nejustificată a unor cheltuieli privind impozitul pe mijloacele de transport, amortizare și cheltuieli cu primele de asigurare pentru un autoturism dat în comodat de la data achiziționării și până la data controlului (SC Vânzări Legitimații Călătorie „VOIAJ-CFR” SA București – 188 mii lei).
 - impozitul pe profit pe anul 2011 ca urmare a neînregistrării unor venituri, precum și prin majorarea nejustificată a cheltuielilor de exploatare (SC Telecomunicații CFR - SA București - 422 mii lei);
 - taxa pe valoarea adăugată în luna decembrie 2011, ca urmare a stornării nejustificate a unor creanțe (SC „Intervenții Feroviare” - SA București - 78 mii lei);
 - TVA de plată în anul 2008, prin deducerea sumei de 109 mii lei aferentă unui bun achiziționat și dat cu titlu gratuit încă de la data achiziționării și până la data controlului (SC Vânzări Legitimații Călătorie „VOIAJ-CFR” SA București - 246 mii lei).

Constituirea și utilizarea fondurilor pentru desfășurarea de activități conform scopului, obiectivelor și atribuțiilor prevăzute de actele normative prin care a fost înființată entitatea

- ◆ societatea a efectuat cheltuieli aferente unor mijloace fixe pe care nu le deține în patrimoniu, acestea fiind în proprietatea SNTFM CFR Marfă SA (SC Întreținere și Reparații Vagoane „CFR IRV” SA Constanța - 64 mii lei).

Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor proprii

- ◆ prejudicierea bugetelor prin pierderile patrimoniale provenite din neurmărirea încasării veniturilor în termenele legale – 5.344 mii lei datorată neurmării încasării și neîncasării unor creanțe în termenul legal de prescripție (SC Tipografica „Filaret” SA București - 418 mii lei, SC Telecomunicații CFR - SA București - 4.007 mii lei, SC Exploatare a Vagoanelor de Dormit, Cușetă, Restaurant și Bar „CFR - GEVARO” SA București - 422 mii lei, SC „Intervenții Feroviare” - SA București - 200 mii lei, SC „Informatica Feroviară” - SA București - 298 mii lei).

Angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare în concordanță cu prevederile legii bugetare și cu destinația stabilită

- ◆ efectuarea de cheltuieli neprevăzute de legislația în vigoare, prin acceptarea la plată a unor sume reprezentând servicii de medicina muncii facturate, dar neefectuate (SC Reparații Locomotive CFR - SCRL Brașov SA - 9 mii lei);
- ◆ efectuarea de plăți nedatorate, prin efectuarea de plăți nelegale aferente unui transport de cherestea (SC Întreținere și Reparații Vagoane „CFR IRV” SA Constanța - 3 mii lei);
- ◆ indemnizațiile de conducere, salariile de merit, sporurile, premiile, indemnizațiile pentru concediu de odihnă, precum și alte drepturi de personal nu au fost aprobate și plătite conform reglementărilor legale, respectiv plata nelegală a drepturilor salariale acordate necuvenit directorului general și reprezentanților

statului în organele de conducere ale societății, ca urmare a aplicării necorespunzătoare a prevederilor OUG nr. 79/2008, cu modificările ulterioare (SC Telecomunicații CFR - SA București - 15 mii lei);

- ◆ stabilirea eronată a drepturilor salariale, inclusiv a sporurilor, premiilor și a altor drepturi acordate funcționarilor publici, personalului contractual, persoanelor cu funcții de conducere și personalului care ocupă funcții de demnitate publică, nerespectând dispozițiile OUG nr. 79/2008, privind remunerația lunară acordată directorului, cu consecința efectuării unor plăți peste cuantumul maxim. Corespunzător sumei brute necuvenit acordate, entitatea a calculat și virat în plus la bugetul general consolidat și contribuțiile datorate de angajator (SC „Sere și Pepiniere” CFR SA București – 46 mii lei).

Alte abateri cu caracter financiar contabil

- ◆ neînregistrarea în evidența contabilă și tehnic-operativă a unor bunuri care constituie domeniul public și privat al statului (SC de Transport Maritim și de Coastă „CFR FERRY-BOAT” SA Constanța);
- ◆ alte abateri referitoare la înregistrarea veniturilor și cheltuielilor pe structura clasificăției bugetare, respectiv neorganizarea contabilității de gestiune pentru obiectul de activitate constând în asigurarea și comercializarea de produse horticole (SC „Sere și Pepiniere” CFR SA București);
- ◆ alte abateri privind organizarea și conducerea contabilității în conformitate cu prevederile legale, respectiv neorganizarea evidenței contabile prin conturile în afara bilanțului a valorii garanțiilor de bună execuție constituite în baza contractelor încheiate (SC Exploatare a Vagoanelor de Dormit, Cușetă, Restaurant și Bar „CFR-GEVARO” SA București - 136 mii lei);
- ◆ evidența contabilă nu s-a condus și organizat conform Normelor metodologice, a Planului de conturi și instrucțiunilor de aplicare a acestuia datorită neînregistrării în evidențele contabile a unor operațiuni economice, atât în anul 2010 cât și în anul 2011, cu privire la activitatea de audit intern, desfășurată în baza unui contract de prestări servicii (SC Reparații Locomotive CFR - „SCRL” Brașov SA - 23 mii lei);
- ◆ alte abateri referitoare la organizarea evidenței patrimoniului, respectiv neînregistrarea în contabilitate la valoarea stabilită de instanțele judecătorești a unor penalități de întârziere și a cheltuielilor de judecată (SC Tipografica „Filaret” SA București – 226 mii lei);
- ◆ neînregistrarea în evidența contabilă și tehnic-operativă a unor bunuri care constituie domeniul public și privat al statului, respectiv imobilizări corporale de natura construcțiilor, fie prin neînregistrarea celor integral amortizate, fie prin înregistrarea altora doar la valoarea rămasă de amortizat (SC „Sere și Pepiniere” CFR SA București – 2.491 mii lei), precum și lucrări de modernizare efectuate la terminalul F/B sosiri/plecări vehicule TIR (SC Transport Maritim și de Coastă „CFR FERRY-BOAT” SA Constanța - 855 mii lei);
- ◆ neînregistrarea unor operațiuni de intrare/ieșire aferente unor elemente patrimoniale: neevaluarea, neînregistrarea în evidența contabilă și nerefectarea tuturor terenurilor în patrimoniul raportat prin situațiile financiare, precum și nemajorarea capitalului social cu valoarea acestora (SC „Informatica Feroviară” - SA București, SC „Sere și Pepiniere” CFR SA București, SC Întreținere și Reparații Locomotive și Utilaje - CFR IRLU SA București) și neînregistrarea în evidențele contabile a unor active de natura mijloacelor fixe, respectiv 20 seifuri temporizate (SC Vânzări Legitimații Călătorie „VOIAJ-CFR” SA București – 153 mii lei);
- ◆ nu a fost respectat conținutul economic al tranzacției la efectuarea înregistrărilor contabile care a avut drept consecință majorarea nelegală a cheltuielilor de exploatare ale societății în anii 2010 și 2011 cu cheltuieli aferente investițiilor realizate și care, în mod eronat nu au fost cuprinse în valoarea de inventar a imobilizărilor corporale efectuate în regie proprie (SC „Informatica Feroviară” SA București – 6 mii lei) și înregistrarea eronată pe cheltuielile de exploatare a unor lucrări de reparații capitale și modernizări în anii 2006 și 2007, realizate efectiv în anul 2007 (SC Vânzări Legitimații Călătorie „VOIAJ-CFR” SA București – 401 mii lei);
- ◆ nu au fost înregistrate în evidența contabilă bunuri de natura investițiilor finalizate și recepționate, respectiv societatea nu a procedat la înregistrarea în contabilitate și la inventarierea investiției „Modernizare strung SN 500x300 pentru strunjirea profilată a bandajelor la roțile vagoanelor de tip RO-LA” (SC Întreținere și Reparații Vagoane „CFR IRV” SA Constanța - 69 mii lei);
- ◆ *alte abateri privind reflectarea reală și exactă a operațiunilor financiar-contabile în bilanțurile contabile și conturile anuale de execuție bugetară:*
 - raportarea în situațiile financiare încheiate la 31.12.2010 și 31.12.2011 a veniturilor realizate, sub nivelul real al acestora ca urmare a unor înregistrări contabile eronate (SC „Intervenții Feroviare” SA București - 1.635 mii lei);
 - stornarea eronată a unor creanțe în condițiile în care societatea avea dreptul asupra creanțelor respective (SC „Intervenții Feroviare” SA București - 389 mii lei);
 - menținerea nejustificată în contul 461.1 „Debitori din sentințe penale” a unor sume, în condițiile în care există documente emise de executorul judecătoresc care atestă lipsa bunurilor urmărite (SC Telecomunicații CFR SA București - 64 mii lei);

- în anul 2011 s-a constatat înregistrarea eronată a cheltuielilor cu modernizarea imobilizării corporale a postului de transformare a energiei electrice de la secția IRV Barboși (SC Întreținere și Reparații Vagoane „CFR IRV” SA Constanța - 19 mii lei);
- ◆ *menținerea în conturile de creanțe și datorii a sumelor care se află în afara termenului legal de prescripție prevăzut de lege pentru încasare și respectiv lichidarea acestora:*
 - menținerea eronată în contul Creditori a unor sume pentru care a intervenit prescripția dreptului la acțiune și neconstituirea ca atare a veniturilor corespunzătoare din anularea acestor obligații (SC „Intervenții Feroviare” - SA București - 60 mii lei);
 - neînregistrarea unor venituri ca urmare a prescrierii în anul 2011 a dreptului salariaților de a pretinde plata unor sume reprezentând tichete de masă, prime pentru ziua telecomunicațiilor, sume repartizate cu această destinație angajaților din profitul realizat în anul 2007, salarii neridicate din anul 2006, precum și prescrierea dreptului diverșilor terți de a cere restituirea unor sume achitate în plus și garanții contractuale constituite în perioada 2003-2004 (SC Telecomunicații CFR - SA București - 2.207 mii lei);
 - menținerea nejustificată în contul „Clienți incerți sau în litigiu” a unei sume pentru care există hotărâri judecătorești definitive și irevocabile și care nu mai pot fi recuperate (SC Întreținere și Reparații Vagoane „CFR IRV” SA Constanța - 34 mii lei);
- ◆ *alte abateri privind modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor proprii rezultate din nepunerea în executare și neurmărirea încasării unor drepturi în baza unei sentințe judecătorești definitive și irevocabile (SC „Informatica Feroviară” - SA București - 181 mii lei);*
- ◆ *nestabilirea, neevidențierea, neurmărirea și neîncasarea veniturilor proprii provenind din:*
 - unele drepturi reprezentând penalități de întârziere potrivit clauzelor stipulate în contractele încheiate pentru închirierea unui spațiu (SC „Informatica Feroviară” - SA București - 117 mii lei);
 - neînregistrarea unor venituri aferente anilor fiscali 2010 și 2011 reprezentând penalități contractuale, neevidențiate și nepretinse de la partenerii contractuali, pentru neplata la scadență a facturilor (SC „Grup Exploatare și Întreținere Palat CFR” - SA București - 879 mii lei);
 - penalități de întârziere ca urmare a neîndeplinirii la scadență în perioada 2010-2011 a obligațiilor de plată contractuale de către CN CFR SA (SC „Intervenții Feroviare” - SA București - 27 mii lei);
 - unele venituri reprezentând chirie spații și servicii prestate și penalități contractuale pentru neplata la scadență a facturilor de către partenerii contractuali (SC Exploatare a Vagoanelor de Dormit, Cușetă, Restaurant și Bar „CFR - GEVARO” SA București - 393 mii lei);
- ◆ *neefectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege (SC Aprovizionare și Desfacere Brașov „CFR SCAD BRAȘOV” SA - 325 mii lei, SC „Sere și Pepiniere” CFR SA București, SC Exploatare a Vagoanelor de Dormit, Cușetă, Restaurant și Bar „CFR - GEVARO” SA București - 39 mii lei, SC Tipografica „Filaret” SA București, SC Transport Maritim și de Coastă „CFR FERRY-BOAT” SA Constanța - 8.924 mii lei);*
- ◆ *neînregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară a elementelor patrimoniale (SC „Informatica Feroviară” - SA București, SC „Sere și Pepiniere” CFR SA București, SC Întreținere și Reparații Locomotive și Utilaje - CFR IRLU SA București - 15.945 mii lei, SC Telecomunicații CFR - SA București - 1.977 mii lei, SC Tipografica „Filaret” SA București - 22.409 mii lei);*
- ◆ *depășirea volumului/nivelului resurselor planificate (SC „Informatica Feroviară” - SA București - 5.563 mii lei, SC „Intervenții Feroviare” - SA București - 14.318 mii lei, SC Exploatare a Vagoanelor de Dormit, Cușetă, Restaurant și Bar „CFR - GEVARO” SA București - 18.903 mii lei, SC Întreținere și Reparații Locomotive și Utilaje - CFR IRLU SA București - 11.987 mii lei, SC Vânzări Legitimații Călătorie „VOIAJ-CFR” SA București - 992 mii lei);*
- ◆ *ineficiența utilizării resurselor alocate în cazul achiziționării unui automobil în anul 2008 din resurse financiare reprezentând profit net aferent anului 2007, în condițiile în care situațiile financiare nu erau definitive și aprobate de Adunarea Generală a Acționarilor la data respectivă, cuantumului profitului net nu a acoperit valoarea autoturismului, iar achiziția nu s-a făcut în scopul utilizării de către societate a autoturismului, acesta fiind dat în comodat imediat după achiziție, situație în care s-a aflat permanent, inclusiv la data controlului (SC Vânzări Legitimații Călătorie „VOIAJ-CFR” SA București);*
- ◆ *principiile și practicile managementului entității auditate nu au asigurat minimizarea costului resurselor alocate din cauza majorării nejustificate a cheltuielilor de exploatare prin trecerea pe costuri a contravalorii unor produse finite/lucrări executate în perioada 2003-2005, comandate de CNCF CFR SA, nefacturate și neexpediate beneficiarului (SC Tipografica „FILARET” SA - București);*
- ◆ *încheierea de contracte de închiriere sau concesiune în condiții de ineficiență, cu consecințe asupra*

modului de utilizare a patrimoniului, prin închirierea unor spații la un tarif stabilit sub nivelul amortizării bunurilor închiriate (SC „Grup Exploatare și Întreținere Palat CFR” - SA București);

- ▶ neurmărirea respectării clauzelor contractuale referitoare la termenele de plată și necalcularea de penalități de întârziere pentru neachitarea ori achitarea cu întârziere a redevenței/chiriei datorate de concesiionari/chiriași (SC Tipografica „Filaret” SA București).

Concluzie

- ▶ entitățile nu au gestionat în condiții de calitate activitatea economico-financiară.

Evaluarea sistemului de control intern/managerial

- ▶ disfuncții ale mediului de control, cu riscul de apariție a erorilor în situațiile financiare la un nivel ridicat, prin:
 - neorganizarea și neimplementarea sistemului de control intern în conformitate cu prevederile legale (SC „Sere și Pepiniere” CFR SA București, SC Întreținere și Reparații Locomotive și Utilaje - CFR IRLU SA București, SC Telecomunicații CFR - SA București);
 - neorganizarea sistemului de control managerial cu excepția controlului financiar preventiv (SC Transport Maritim și de Coastă „CFR FERRY-BOAT” SA Constanța);
 - neîntreprinderea tuturor măsurilor privind implementarea Codului controlului intern și neorganizarea și nerealizarea activității de audit public intern conform normelor în vigoare (SC „Informatica Feroviară”- SA București, SC „Grup Exploatare și Întreținere Palat CFR” - SA București);
 - neimplementarea în totalitate a Codului controlului intern cuprinzând standardele de management/control intern, la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control managerial (SC „Intervenții Feroviare” SA București).

Sistemele de control intern au fost evaluate cu calificativul „nesatisfăcător” la SC „Sere și Pepiniere” CFR SA București, SC Întreținere și Reparații Locomotive și Utilaje - CFR IRLU SA București, SC Telecomunicații CFR - SA București, SC „Informatica Feroviară”-SA București, SC „Grup Exploatare și Întreținere Palat CFR” - SA București, SC Tipografica „Filaret” SA București, SC Vânzări Legitimații Călătorie „VOIAJ-CFR” SA București.

Au fost evaluate cu calificativul „satisfăcător” sistemele de control managerial la SC „Intervenții Feroviare” - SA București, SC Transport Maritim și de Coastă „CFR FERRY-BOAT” SA Constanța, SC Întreținere și Reparații Vagoane „CFR IRV” SA Constanța.

Au fost evaluate cu calificativul „bine” sistemul de control managerial la SC Aprovizionare și Desfacere Brașov „CFR SCAD” Brașov SA și la SC Reparații Locomotive CFR - „SCRL” Brașov SA.

Recomandări

- ✓ *calcularea, înregistrarea și virarea obligațiilor fiscale suplimentare către bugetul statului;*
- ✓ *efectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale;*
- ✓ *efectuarea reevaluării activelor fixe corporale aflate în patrimoniul entității, în conformitate cu prevederile legale în vigoare și înregistrarea în evidența contabilă a diferențelor din reevaluare rezultate, astfel încât situațiile financiare anuale să ofere o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată;*
- ✓ *inventarierea în vederea identificării tuturor creanțelor cuvenite societății care nu au fost încasate în termenul legal de prescripție, analizarea cauzelor și împrejurărilor care au condus la această situație, stabilirea cuantumului real al acestora, înregistrarea și urmărirea încasării lor, potrivit legii;*
- ✓ *stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor legale în vederea recuperării acestuia;*
- ✓ *calcularea și înregistrarea în evidența contabilă, pretinderea și urmărirea în vederea încasării în condițiile legii, a tuturor creanțelor cuvenite societății potrivit clauzelor din contractele încheiate;*
- ✓ *finalizarea elaborării aprobării și implementării tuturor procedurilor operaționale pe fluxuri, procese, activități, pentru monitorizarea activității specifice, stabilirea indicatorilor de regularitate și de eficiență pentru fiecare activitate, identificarea și evaluarea sistematică a riscurilor privind activitățile și operațiunile, monitorizarea acestora în vederea stabilirii controalelor interne corespunzătoare, respectarea cerințelor generale și specifice de control intern prevăzute de OMFP nr. 946/2005, astfel încât sistemul de control intern/managerial să funcționeze eficient;*
- ✓ *asigurarea cadrului organizatoric și funcțional necesar exercitării activității de audit public intern în conformitate cu prevederile legale.*

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, Curtea de Conturi a emis 13 decizii prin care au fost dispuse 90 de măsuri pe care societățile mai sus menționate trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate.

Societatea Națională „Aeroportul Traian Vuia” Timișoara

Ca urmare a controlului au rezultat **constatările** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor proprii

- ◆ **nestabilirea, neevidențierea, neurmărirea și neîncasarea veniturilor proprii - 3.585 mii lei din:**
 - tarife pentru serviciile aeroportuare stabilite la un nivel inferior celor care rezultau din aplicarea grilei de discounturi sau celor aprobate prin hotărâri ale Consiliului de Administrație, nerealizându-se veniturile convenite societății pentru serviciile aeroportuare în anii 2010 și 2011;
 - diferențe între suprafețele stipulate în contractele de închiriere încheiate și cele stabilite ca urmare a efectuării de măsurători de către reprezentanții entității verificate, care nu au fost luate în calcul la stabilirea chiriilor;
 - subevaluarea tarifului de închiriere impus prin Hotărârea Consiliului de Administrație al „SN Aeroportul Internațional Timișoara - Traian Vuia” SA de aprobare a grilei pentru stabilirea prețurilor de pornire la închirierea de spații în incinta aeroportului și subdimensionarea suprafețelor închiriate.

Calitatea gestiunii economico-financiare în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative de înființare

- ◆ efectuarea de cheltuieli cu bunuri și servicii fără contraprestație - 27 mii lei, respectiv necalcularea penalităților de întârziere pentru nerespectarea termenului de realizare a lucrării, conform clauzelor contractuale;
- ◆ nerespectarea clauzelor contractuale în ceea ce privește urmărirea creanțelor, întrucât nu s-au calculat penalitățile și nu s-a urmărit încadrarea în termenul de prescripție - 17 mii lei (entitatea controlată nu a calculat și nu a pretins, în toate cazurile, penalitățile pentru facturile emise privind veniturile din chirii încasate după scadență);
- ◆ cheltuieli din fonduri publice angajate, ordonanțate și plătite fără a fi aprobate potrivit legii și/sau fără prevederi bugetare - 21 mii lei pentru achiziții de „bunuri, servicii sau dotări de natura: mașini, echipamente, mobilier, aparatură birotică, soft și alte asemenea” fără „avizul și aprobarea prealabilă a ministrului sau a secretarului de stat/secretarului general coordonator al activității” contrar prevederilor Ordinului ministrului transporturilor și infrastructurii nr. 380/14.05.2010;
- ◆ nu au fost elaborate proceduri de inventariere scrise, adaptate specificului activității;
- ◆ efectuarea de plăți fără documente justificative care să confirme livrarea și recepția produselor sau care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate;
- ◆ plăți nelegale urmare nerespectării prețurilor, cantităților, articolelor din ofertele declarate câștigătoare, anexe la contractele încheiate;
- ◆ nu au fost luate în termen toate măsurile legale în vederea recuperării creanțelor – 95 mii lei, în sensul stabilirii persoanelor care nu au respectat reglementările legale privind achizițiile de bunuri, produse, lucrări în vederea recuperării cheltuielilor rezultate din plata amenzilor contravenționale care reprezintă pentru societate cheltuieli nelegale;
- ◆ micșorarea veniturilor sau majorarea cheltuielilor aprobate prin buget, fără să se prevadă și mijloacele necesare pentru acoperirea diminuării de venituri sau creșterea cheltuielilor – 3.568 mii lei, respectiv nu s-a procedat la rectificarea bugetelor de venituri și cheltuieli pe anul 2011, în sensul majorării cheltuielilor în limita veniturilor încasate peste nivelul programat, astfel încât s-a depășit nivelul de cheltuieli aprobat prin bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 2011;
- ◆ neconducerea și neorganizarea evidenței contabile analitice și evidenței tehnico-operative, respectiv bilanța de verificare analitică nu prezintă analitic pe fiecare client, furnizor, debitor, creditor.

Concluzie

- ◆ entitatea nu a gestionat în condiții de calitate activitatea economico-financiară.

Evaluarea sistemului de control intern/managerial

- ◆ nu a fost elaborată o procedură privind managementul riscurilor;
- ◆ nu au fost elaborate/actualizate și aprobate programele de dezvoltare a sistemelor de control intern/managerial care trebuie să cuprindă obiectivele, acțiunile, responsabilitățile, termenele precum și alte componente ale măsurilor respective. Neevidențierea în mod distinct în program a acțiunilor de perfecționare profesională atât pentru persoanele cu funcții de conducere, cât și pentru cele de execuție;
- ◆ nerespectarea prevederilor legale referitoare la supervizarea misiunilor de audit public intern, nu s-a elaborat un program de asigurare și îmbunătățire a calității sub toate aspectele activității de audit public intern, astfel încât să asigure ca normele, instrucțiunile și codul etic să fie respectate de auditorii interni;

- ◆ nerespectarea prevederilor Legii nr. 672/2002 referitoare la modul de desfășurare a misiunilor de audit (nu s-au întocmit: un proiect de raport de audit, o minută a reuniunii de conciliere etc.);
- ◆ au fost elaborate normele metodologice proprii privind activitatea de audit public intern în cadrul entității, dar nu au fost avizate de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii.

Recomandări

- ✓ organizarea și conducerea evidenței operative și contabile în conformitate cu prevederile legale în vigoare;
- ✓ stabilirea, facturarea și încasarea veniturilor din diferențele de chirii provenite din subevaluarea suprafețelor închiriate și/sau tarifelor;
- ✓ luarea măsurilor de actualizare a programului de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor de recuperare a acestuia;
- ✓ stabilirea persoanelor răspunzătoare pentru efectuarea unor cheltuieli fără documente justificative care să ateste că acestea au fost efectuate în interesul societății, stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, Curtea de Conturi a emis o decizie prin care au fost dispuse 19 măsuri pe care Societatea Națională „Aeroportul Traian Vuia” Timișoara trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate.

Compania Națională de Radiocomunicații Navale „RADIONAV” SA Constanța

Ca urmare a controlului au rezultat **constatările** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor proprii

- ◆ neurmărirea și neîncasarea unor venituri proprii ale companiei, rezultate din diferența de indemnizație de asigurări de sănătate plătite salariaților și contribuția angajatorului pentru concedii și indemnizații la bugetul FNUASS și cauciune nerestituită la finalizarea acțiunii în instanță (59 mii lei).

Obligațiile și creanțele statului

- ◆ deducerea nelegală a taxei pe valoarea adăugată aferentă unor facturi în condițiile în care codul de înregistrare fiscală nu are prefixul „RO” (3 mii lei);
- ◆ nevirarea impozitului pe venit în termenele prevăzute de Codul fiscal, pentru despăgubiri civile stabilite prin hotărâre judecătorească (119 mii lei).

Calitatea gestiunii economico-financiare în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative de înființare

- ◆ angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare peste limita creditelor bugetare aprobate:
 - depășirea cheltuielilor de personal în anul 2011, ca urmare a efectuării de modificări nelegale în structura de personal a entității și fără ca acestea să fie corelate cu structura funcțională pe compartimente din regulamentul de organizare și funcționare al companiei (8 mii lei);
 - plăți nelegale reprezentând decontări cu cheltuielile de deplasare acordate fără respectarea prevederilor legale (2 mii lei).
- ◆ indemnizațiile de conducere, salariile de merit, sporurile, premiile, indemnizațiile pentru concediu de odihnă, precum și alte drepturi de personal nu au fost aprobate și plătite conform reglementărilor legale:
 - în perioada 2010-2011 au fost stabilite și acordate drepturi salariale reprezentând premii acordate personalului fără ca acestea să fie aprobate conform reglementărilor legale, tichete cadou necuprinse în buget și fără justificarea eliberării lor către salariați și indemnizație director general nediminuată potrivit prevederilor legale (102 mii lei);
 - cheltuieli nelegale ca urmare a stabilirii eronate a drepturilor salariale pentru o persoană care nu îndeplinea condițiile legale de studii (7 mii lei).
- ◆ plăți pentru produse, servicii sau lucrări neprimite/neprestate/neexecutate, efectuate pe bază de documente justificative care nu reflectă realitatea:
 - plăți nelegale pentru lucrări neefectuate reprezentând diferența între suprafața de parchet prevăzută în situațiile de lucrări și cea rezultată în urma inventarierii (7 mii lei);
 - plăți nelegale pentru servicii nerealizate de implementare a unui sistem de management al securității informației (68 mii lei).

Alte abateri financiar-contabile

- ◆ entitatea nu a majorat capitalul social cu valoarea investițiilor realizate din fonduri acordate de la bugetul de stat pentru menținerea standardului tehnic și a capacității de trafic radio, necesar pentru desfășurarea serviciilor stabilite prin convenții internaționale (3.089 mii lei);
- ◆ efectuarea necorespunzătoare a inventarierii patrimoniului, neefectuarea evaluării bunurilor la momentul inventarierii, nerealizarea reevaluării pentru reflectarea în bilanț a valorii de piață a activelor;
- ◆ neînregistrarea în conturile de ordine și evidență ale entității a terenurilor obținute pe bază de contract în folosință gratuită, comodat și concesiune;
- ◆ neconstituirea de garanții materiale în sarcina gestionarilor.

Concluzie

- ◆ entitatea nu a gestionat în condiții de calitate activitatea economico-financiară.

Evaluarea sistemului de control intern/managerial

- ◆ nu a fost implementat Codul controlului intern cuprinzând standardele de management/control intern la entitățile publice;
- ◆ nu s-a demarat procesul de elaborare și implementare a procedurilor operaționale;
- ◆ nu a fost instituit Registrul riscurilor;
- ◆ nu a fost întocmit manualul de politici contabile;
- ◆ nu au fost aprobate prin decizie a conducătorului entității toate operațiunile economice supuse vizei de control financiar preventiv propriu și listele de verificare, neasigurându-se respectarea principiului separării atribuțiilor, prin nerespectarea prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 119/1999;
- ◆ entitatea nu a organizat activitatea de audit public intern.

Recomandări

- ✓ majorarea capitalului social cu valoarea investițiilor realizate din alocații bugetare;
- ✓ recuperarea sumelor reprezentând venituri proprii ale companiei;
- ✓ luarea măsurilor pentru elaborarea și implementarea programului de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor de recuperare a acestuia;
- ✓ înlăturarea neregulilor financiar contabile constatate.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, Curtea de Conturi a emis o decizie prin care au fost dispuse 14 măsuri pe care Compania Națională de Radiocomunicații Navale „RADIONAV” SA Constanța trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

Potrivit Programului de control și audit pentru anul 2012, în trimestrul I și IV s-a efectuat controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului la trei unități din subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale și în coordonarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură Gheorghe Ionescu-Șișești (ASAS) cât și la două stațiuni de cercetare dezvoltare din subordinea ASAS. Unitățile menționate au fost incluse în programul de control ca urmare a riscurilor inerente identificate în administrarea patrimoniului public generate de reorganizarea acestora și schimbarea statutului juridic pe baza actelor normative apărute, din agenți economici ce funcționau pe principiul gestiunii economice în instituții publice și invers, după cum urmează:

- Administrația Națională a Îmbunătățirilor Funciare RA (INCDIF)
- Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Îmbunătățiri Funciare – INCDIF – „ISPIF” București
- Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Bioresurse Alimentare (IBA)
- Stațiunile din subordinea ASAS (Academia de Științe Agricole și Silvicultură “Gheorghe Ionescu-Șișești”):
 - Stațiunea de Cercetări Sericicole Băneasa – SC Sericarom SA
 - Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Băneasa – SCDP – Băneasa

Administrația
Națională a
Îmbunătățirilor
Funciare RA

Administrația Națională a Îmbunătățirilor Funciare RA (ANIF) – a fost regie autonomă până la 31.12.2011 când în baza OUG nr. 82/2011 s-a transformat în **Agenția Națională a Îmbunătățirilor Funciare – ordonator terțiar de credite**. Controlul a vizat și cele 12 sucursale teritoriale (fără personalitate juridică) din subordine cât a funcționat ca regie.

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Îmbunătățiri Funciare - INCDIF - „ISPIF” București și *Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare pentru Bioresurse Alimentare* sunt instituții publice care întocmesc situații financiare anuale conform agenților economici, respectiv bilanț contabil și cont de profit și pierdere.

Stațiunea de Cercetări Sericicole Băneasa **SC Sericarom SA** - societate comercială cu capital integral de stat având acționar unic Agenția Domeniilor Statului își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile HG nr. 199/22.03.1991 privind înființarea de societăți comerciale pe acțiuni în domeniul sericulturii.

În conformitate cu prevederile *Legii nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare*, modificată și completată prin *Legea nr. 72/2011*, SC Sericarom SA a fost prevăzută a se transforma în *Stațiunea de Cercetări Sericicole Băneasa București*, fiind cuprinsă în anexa 3 a acestei legi, fără ca acest fapt să se realizeze până în prezent.

Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Băneasa **Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Băneasa** (SCDP Băneasa) își desfășoară activitatea în baza *Legii nr. 290/2002 privind organizarea și funcționarea unităților de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii, industriei alimentare și a Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a Legii nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare*, cu modificările și completările ulterioare, și funcționează în subordinea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești”.

Ca urmare a controlului au rezultat **constatățile** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

La Administrația Națională a Îmbunătățirilor Funciare RA

- ♦ nu au fost incluse în situațiile financiare anuale și implicit în bilanța de verificare centralizată activele și pasivele pe care entitatea le avea evidențiate separat pentru activitatea de apărare împotriva inundațiilor, denaturând situațiile financiare ale anului 2010 și raportarea de la 30.06.2011 cu valoarea de 29.134 mii lei și respectiv 30.847 mii lei (ANIF);
- ♦ diminuarea nelegală a patrimoniului entității cu suma de 64.709 mii lei prin scoaterea din evidența contabilă a unor bunuri din domeniul public al statului de către Sucursala Dunăre-Olt. În timpul controlului bunurile aparținând domeniului public al statului au fost înregistrate în evidența contabilă;
- ♦ s-au menținut nejustificat în soldul contului 4118 „Clienți incerti sau în litigiu” creanțele neincasate de la clienți, în valoare totală de 263 mii lei, pentru care au fost închise procedurile de faliment și pentru care s-a dispus radierea din Registrul Comerțului, conform sentințelor emise de instanțele de judecată (Sucursala Argeș-Ialomița-Siret);
- ♦ menținerea eronată în contul 473 „Decontări din operații în curs de clarificare” a unor sume care depășesc perioada legală de 3 luni de clarificare a acestora, înregistrări estimate la valoarea totală de 2.515 mii lei din care: 1.045 mii lei – Sucursala Dunăre-Olt și 1.470 mii lei – Sucursala Moldova Sud;
- ♦ nu au fost înregistrate în evidența financiar-contabilă creanțe în legătură cu personalul în valoare de 84 mii lei, reprezentând spor de 25% pentru exercitarea controlului financiar preventiv, spor acordat în mod nelegal unor persoane din cadrul unității, abatere constatată la Sucursala Moldova de Nord. În timpul controlului conducerea sucursalei Moldova de Nord a luat măsura înregistrării acestei sume în evidența contabilă;
- ♦ menținerea eronată în soldul contului 4118 „Clienți incerti sau în litigiu”, raportat în bilanțele de verificare întocmite la 30.12.2010 și 31.12.2011, a sumei de 8 mii lei reprezentând creanțe neincasate de la un client care a fost radiat din evidențele Oficiului Registrului Comerțului, și în soldul contului 404 „Furnizori de imobilizări”, a sumei de 11 mii lei reprezentând datorii prescrise, abatere constatată la Sucursala Argeș-Buzău;
- ♦ nu au fost întocmite documente de recepție pentru produsele achiziționate și nici documentul de expediție, respectiv avizul de însoțire a mărfii, pentru produsele predate în custodie, în valoare totală de 1.504 mii lei. Abaterea a fost constatată la Sucursala Argeș-Ialomița-Siret.

La INCDIF - „ISPIF”

- ♦ existența unor înregistrări eronate în contul 481 „Decontări între unitate și subunități”, prin care institutul a evidențiat suma de 5.655 mii lei, reprezentând obligațiile financiare restante către bugetele publice ale SC ISPIF SA, unitate al cărei patrimoniu a fost preluat la data înființării INCDIF - „ISPIF”;
- ♦ în anul 2010 entitatea a înregistrat în mod eronat în debitul aceluiași cont suma de 5.202 mii lei reprezentând accesorii (dobânzi, majorări și penalități) datorate pentru neplata în termen a obligațiilor financiare către bugetele publice și suma de 453 mii lei care nu a putut fi justificată cu documente legale;

*La Stațiunea de
Cercetare-Dez-
voltare pentru
Pomicultură
Băneasa
București*

- ◆ înregistrarea și evidențierea în contabilitate la 31.12.2010 a unor obligații financiare către bugetele publice mai mari decât cele înscrise în Certificatul de atestare fiscală din 27.01.2011 cu suma de 2.527 mii lei.
- ◆ evidența financiar-contabilă s-a ținut în baza reglementărilor contabile aplicabile operatorilor economici, prevăzute în OMFP nr. 3055/2009 pentru aprobarea reglementărilor contabile conforme cu Directivele europene, în condițiile în care stațiunea avea statut juridic de instituție publică. Prin urmare se impunea aplicarea reglementărilor contabile prevăzute în OMFP nr. 1917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia;
- ◆ valoarea obligațiilor fiscale (inclusiv accesoriile) înregistrate în evidența financiar-contabilă a SCDP Băneasa, la data de 31.10.2011, nu corespunde cu cea înscrisă în certificatul de atestare fiscală emis de Administrația financiară, diferențele fiind în sumă de 355 mii lei.

*La SC
Sericarom SA*

- ◆ în perioada 2010-2011, societatea a organizat în mod necorespunzător evidența financiar-contabilă, în sensul că nu au fost întocmite documentele obligatorii prevăzute în actele normative în vigoare, nu a fost ținută evidența analitică a bunurilor aflate în patrimoniul unității și nu are o evidență analitică a clienților, debitorilor și creditorilor;
- ◆ în perioada 2010-2011, nu au fost respectate prevederile OMFP nr. 3055/2009 în ceea ce privește funcțiunea contului contabil 425 „Avansuri acordate personalului”, în sensul că prin intermediul acestui cont au fost efectuate în mod eronat înregistrări contabile care au denaturat soldul acestuia;
- ◆ în anul 2010 nu a fost calculată și înregistrată în evidența financiar-contabilă, amortizarea aferentă activelor fixe corporale și necorporale reprezentând bunuri proprii ale SC SERICAROM SA. De asemenea, în anul 2011 a fost înregistrată amortizarea în sumă de 51 mii lei, fără a avea la bază un calcul al acesteia, contrar prevederilor legale în vigoare.

Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat

*La Administrația
Națională a
Îmbunătățirilor
Funciare RA*

- ◆ nu s-au calculat și virat obligațiile bugetare și accesoriile aferente anilor 2010 și 2011, în sumă totală 722 mii lei, reprezentând debite neachitate bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale și bugetelor fondurilor speciale în sumă totală de 107 mii lei pentru care au fost calculate accesoriile (majorări, dobânzi și penalități de întârziere) în sumă de 615 mii lei.

*La Stațiunea de
Cercetare-Dez-
voltare pentru
Pomicultură
Băneasa
București*

- ◆ nu a fost virată la bugetul de stat taxa pe valoare adăugată dedusă și neutilizată până la încheierea exercițiului financiar al anului 2011, aferentă realizării obiectivelor proprii de investiții finanțate de la bugetul de stat, valoarea estimată a abaterii fiind de 39 mii lei (debit principal), la care se adaugă obligațiile accesorii (dobânzi și penalități) calculate până la data de 05.10.2012, în sumă de 10 mii lei;
- ◆ nu s-au evidențiat și virat la bugetul statului veniturile realizate din chirii, venituri obținute de stațiunea de cercetare în baza a 3 (trei) contracte de închiriere a unor bunuri (clădiri și terenuri) aflate în proprietatea publică a statului și pentru care nu a existat un act administrativ emis în regim de putere publică de către Guvern prin care să se aprobe închirierea bunurilor menționate. Valoarea abaterii de la legalitate și regularitate a fost estimată de echipa de control, pentru exercițiile financiare ale anilor 2010 și 2011, la suma totală de 188 mii lei reprezentând venituri convenite bugetului de stat, la care se adaugă obligațiile accesorii prevăzute de Codul de procedură fiscală;
- ◆ s-a încheiat nelegal un contract de asociere în participațiune în baza căruia au fost date în folosință bunuri aflate în proprietatea publică a statului (clădire și teren aferent), entitatea verificată eludând practic prevederile legale privind regimul concesiunilor. Valoarea abaterii de la legalitate și regularitate a fost estimată de echipa de control, pentru exercițiile financiare ale anilor 2010 și 2011, la suma totală de 405 mii lei reprezentând venituri convenite bugetului de stat, la care se adaugă obligațiile accesorii prevăzute de Codul de procedură fiscală;
- ◆ s-a transmis nelegal, în folosință gratuită, un imobil aparținând domeniului public al statului, valoarea estimată a abaterii de la legalitate și regularitate pentru exercițiile financiare ale anilor 2010 și 2011, fiind în sumă totală de 2 mii lei.

Evaluarea sistemelor de management și control intern

- ◆ nu a fost implementat „Codul controlului intern” aprobat prin OMFP nr. 946/2005, cu modificările și completările ulterioare, în sensul că nu au fost elaborate proceduri și un sistem de monitorizare a acestora, nu au fost identificate riscurile aferente activităților și nu au fost stabiliți indicatorii de rezultate și performanță (ANIF și trei sucursale din subordine, INCDIF-ISPIF, SCDP Băneasa, SC Sericarom SA și IBA București);
- ◆ controlul financiar preventiv a fost organizat și implementat fără a fi respectate în totalitate prevederile legale în sensul că nu au fost separate atribuțiile de aprobare a documentelor care fac obiectul controlului

financiar preventiv, de atribuțiile privind exercitarea vizei de control financiar preventiv, iar nominalizarea persoanelor responsabile cu exercitarea acestuia s-a făcut fără acordul entității publice superioare, respectiv al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale (INCDIF și IBA București);

- ◆ controlul financiar preventiv propriu nu a fost exercitat conform reglementărilor în vigoare, pentru diverse plăți efectuate de către Sucursala ANIF Timiș Mureș Inferior (plăți estimate la o sumă de 79.007 mii lei) și Sucursala ANIF Argeș-Ialomița-Siret (plăți estimate 1.496 mii lei);
- ◆ la nivelul celor 12 sucursale teritoriale din subordinea ANIF nu este constituit compartimentul de audit intern, această activitate fiind efectuată de către serviciul de audit public intern de la nivelul sediului central al ANIF RA.

Calitatea gestiunii economico-financiare în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative de înființare

La Administrația Națională a Îmbunătățirilor Funciare RA

- ◆ nu au fost luate măsurile legale care se impuneau pentru actualizarea la data încheierii exercițiilor financiare a inventarierilor efectuate în luna octombrie a anului 2011, cu intrările și ieșirile care au avut loc în această perioadă (ANIF și Sucursalele Mureș-Olt Mijlociu și Argeș Ialomița-Siret);
- ◆ nu au fost întreprinse măsurile legale pentru delimitarea suprafețelor de teren ocupate cu lucrări de îmbunătățiri funciare sau deservite de acestea și pentru stabilirea limitelor amenajărilor de îmbunătățiri funciare (ANIF și sucursalele din subordine);
- ◆ nu au fost inițiate măsuri de actualizare a prevederilor legale în care era stabilit inventarul patrimoniului public și privat al statului, cu modificările care au avut loc în decursul timpului (ANIF);
- ◆ nu au fost înscrise în registrul-inventar soldurile conturilor inventariate la data de 31.10.2010 și la data de 31.10.2011 (Sucursala Argeș Ialomița-Siret);
- ◆ comisia de inventariere nu a formulat propuneri privind constituirea ajustărilor pentru depreciere, în vederea corectării valorii contabile a imobilizărilor corporale în curs de execuție în valoare de 725 mii lei, reprezentând lucrări de construcții-montaj de terasamente executate înainte de anul 1990, reflectate în balanța de verificare sintetică încheiată la data de 31.12.2010 (Sucursala Argeș-Ialomița-Siret și Sucursala Argeș-Buzău);
- ◆ înregistrarea eronată a unor bunuri de natura mijloacelor fixe în grupa obiectelor de inventar, care a condus la casarea acestora fără a exista o aprobare din partea consiliului de administrație de casare a mijloacelor fixe (Sucursala Olt-Argeș);
- ◆ menținerea eronată în categoria mijloacelor fixe a unor bunuri constatate ca minusuri la inventariere și pentru care există dosare pe rolul instanțelor de judecată (Sucursala Argeș Buzău);
- ◆ au fost scoase, în mod eronat, din evidență materiale și obiecte de inventar care nu îndeplineau condițiile legale de casare (Sucursala Dunăre - Olt și Sucursala Olt - Argeș);
- ◆ majorarea nejustificată a valorii unui mijloc fix, situație care a fost reglată în timpul controlului prin stornarea acestei sume din evidența contabilă (Sucursala Someș-Criș).

La INCDIF – „ISPIF” București

- ◆ nu au fost respectate în totalitate prevederile Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, aprobate prin OMFP nr. 2861/2009, în sensul că deși acțiunea de inventariere trebuia finalizată până 20.02.2012 conform Deciziei nr. 519/28.11.2011 emisă de conducerea unității, până la data finalizării controlului aceasta nu a fost încheiată și nu au putut fi prezentate echipei de audit rezultatele acțiunii de inventariere.
Prin Decizia nr. 4/20.02.2012 conducerea unității a prelungit termenul de finalizare a operațiunii de inventariere până la data de 15.04.2012, dată ulterioară finalizării controlului.

La SC Sericarom SA

- ◆ nu s-a efectuat reevaluarea clădirilor, construcțiilor speciale și a terenurilor din anul 1994, ultima reevaluare efectuată de societate fiind cea prevăzută de HG nr. 500/1994 privind reevaluarea imobilizărilor corporale și modificarea capitalului social;
- ◆ acțiunea de inventariere a patrimoniului pe anul 2010 nu a fost efectuată, iar cea aferentă anului 2011 s-a efectuat cu nerespectarea prevederilor Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii aprobate prin OMFP nr. 2861/2009;
- ◆ nu au fost luate măsuri de recuperare a sumei de 87 mii lei reprezentând contravaloarea mijloacelor fixe și obiectelor de inventar constatate lipsă și a materialelor consumabile de 38 mii lei.

Constituirea și utilizarea fondurilor pentru desfășurarea de activități conform scopului, obiectivelor și atribuțiilor entității

Venituri proprii

- ◆ nu au fost calculate, evidențiate și încasate venituri în sumă totală de 208 mii lei, din care:
 - la ANIF RA, penalitățile aferente veniturilor proprii neîncasate din contractele derulate (71 mii lei);

- IBA București nu a calculat penalități în sumă de 4 mii lei pentru neachitarea în termen a facturilor emise în baza contractelor încheiate cu clienții;
- la INCDIF debite de 8 mii lei reprezentând avansuri de trezorerie acordate unui număr de 11 salariați fără a se urmări justificarea sau restituirea sumelor necheltuite. În timpul controlului a fost încasată suma de 6 mii lei;
- la SC Sericarom SA în perioada 2009-2010 au fost acordate avansuri de trezorerie unor salariați, în sumă de 125 mii lei, care nu au fost decontate la casieria societății în termenul prevăzut de lege și la care au fost calculate penalități egale cu suma debitului;
- neîncasarea unor venituri proprii în sumă de 686 mii lei din cauza faptului că nu au fost întreprinse demersurile legale pentru încasarea creanțelor în termenul legal de prescripție, reprezentând contravaloarea apei furnizate pentru irigații și a lucrărilor de evacuare a apei pluviale în perioada 2007-2008 (Sucursala ANIF Olt Argeș - 347 mii lei) și a serviciilor prestate de IBA București (20 mii lei) și INCDIF (319 mii lei);
- netransmiterea spre executare, în termenul legal, a proceselor verbale de contravenție întocmite de Sucursala Moldova Sud în baza prevederilor art. 83 din Legea nr. 138/2004, în sumă totală de 253 mii lei;
- INCDIF-ISPIF nu a virat la bugetul statului și bugetul asigurărilor sociale suma de 545 mii lei, reprezentând impozite și contribuții calculate și reținute pe ștatele de plată din drepturile salariaților în perioada 01.01-31.10.2011.

Cheltuieli nelegale

- ▶ **de personal** în sumă de 81 mii lei, pentru care au fost calculate foloase nerealizate la IBA București și Sucursala ANIF Olt-Argeș; Principalele cauze care au generat cheltuielile nelegale de personal au fost:
 - neaplicarea prevederilor legale privind măsurile de reducere a cheltuielilor de personal din sistemul bugetar cu 15,5% în perioada noiembrie - decembrie 2009, fapt ce a dus la majorarea nejustificată a cheltuielilor cu suma de 43 mii lei la IBA București;
 - neaplicarea prevederilor legale de diminuare a drepturilor salariale cu 25% în luna iulie 2010, așa cum s-a reglementat prin actul normativ privind măsurile necesare de restabilire a echilibrului bugetar, ceea ce a dus la diminuarea veniturilor bugetului de stat (IBA București);
 - au fost efectuate calcule eronate, situație care a generat plata nelegală a unor drepturi pentru un salariat, în perioada august 2010 - februarie 2011, în sumă de 20 mii lei (IBA București și Sucursala ANIF Olt-Argeș);
 - la SC Sericarom SA în perioada 2010-2011 a fost calculată în mod eronat indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă (concedii medicale) suportată atât din fondul de salarii al angajatorului cât și din bugetul Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate.
- ▶ **cu bunuri și servicii**, în sumă de 1.835 mii lei pentru care au fost calculate accesorii, sub formă de dobânzi și/sau penalități de 14 mii lei, identificate la ANIF București și Sucursale ANIF. Principalele cauze care au generat cheltuielile nelegale cu bunuri și servicii au fost:
 - s-a plătit suplimentar unui furnizor de materiale consumabile și piese pentru echipamente de tehnică de calcul suma de 23 mii lei rezultată din majorarea incorectă a prețurilor prin aplicarea unui indice de creștere mai mare decât indicele prețurilor de consum, așa cum a fost negociat de părți și 3 mii lei pentru serviciile prestate de un furnizor declarat câștigător al procedurii de licitație în urma unei erori a comisiei de evaluare a ofertelor (ANIF - sediul central);
 - plata sumei de 97 mii lei de către ANIF (reprezentând amenzi aplicate și plătite către Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice – ANRMAP, Serviciul Român de Informații, ANAF) și 60 mii lei de către Administrația Bazinală de Apă Dobrogea Litoral, fără a se lua măsurile legale de recuperare a amenzilor de la persoanele vinovate;
 - la sucursalele ANIF au fost acceptate la plată situații de lucrări pentru investiții și reparații în care au fost înscrise nejustificat prețuri mai mari și lucrări suplimentare comparativ cu cele din devizele ofertă, fapt ce a generat o cheltuială suplimentară nelegală în sumă de 295 mii lei pentru care au fost calculate foloase nerealizate (Sucursalele Mureș-Olt Mijlociu, Tisa Someș, Dunăre-Olt și Moldova Nord);
 - au fost plătite penalități în sumă de 906 mii lei la contractele de furnizare, pentru nedecontarea la termen a cantităților de energie electrică livrată în condițiile în care nu a fost încheiat contract cu furnizorul (Sucursala ANIF Dunăre Olt);
 - nu au fost justificate avansurile primite de salariați, în sumă de 8 mii lei, situație care a condus la calculul de penalități (la Sucursala Olt-Argeș);
 - la SCDP Băneasa, în perioada decembrie 2006 - decembrie 2011, activitatea financiar-contabilă nu a fost organizată în conformitate cu prevederile legale în vigoare, în sensul că, deși exista un compartiment distinct, unele activități specifice au fost externalizate, ceea ce a condus la efectuarea de chel-

tuieli suplimentare și nejustificate în sumă de 405 mii lei.

◆ **de investiții** în sumă de 4.064 mii lei finanțate din alocații bugetare și foloase nerealizate în sumă de 752 mii lei, identificate la ANIF București și Sucursale ANIF. Principalele cauze care au generat cheltuielile nelegale de investiții:

- majorarea nejustificată a cheltuielilor de investiții finanțate din fonduri de la bugetul de stat, cu suma de 550 mii lei, ca urmare a ajustării nelegale a prețului contractelor încheiate cu executanții lucrărilor. Pentru plățile nejustificate au fost calculate foloase nerealizate în sumă de 22 mii lei (Sucursala Teritorială Dobrogea);
- au fost efectuate plăți în sumă totală de 3.476 mii lei, reprezentând prețuri și tarife din situații de lucrări acceptate la plată, mai mari față de prețurile și tarifele rezultate din facturile cu care constructorul a achiziționat materialele și a subcontractat lucrările, precum și cantități de materiale incluse în situațiile de lucrări fără a fi justificate cu documente de achiziție (Sucursalele ANIF, Mureș Olt Superior, Someș-Criș, Tisa Someș, Sucursala Dunăre-Olt);
- plata necuvenită a unor comisioane și cote de cheltuieli indirecte calculate în procent mai mare decât cele din oferte, în sumă totală de 38 mii lei (Sucursala Mureș-Olt Mijlociu, Sucursala Dunăre-Olt);
- pentru nefinalizarea investiției „Modernizare Stație de pompare Botean – Barmod”, au fost calculate penalități contractuale de 725 mii lei (Sucursala ANIF Someș-Criș).

Alte abateri

- ◆ IBA București nu a constituit și înregistrat garanțiile pentru unele persoane cu funcții de gestiune, iar cele constituite, nu au fost actualizate în funcție de evoluția salariilor;
- ◆ SCDP Băneasa nu a actualizat cuantumul garanțiilor constituite și reținute gestionarilor, existând o diferență între nivelul total al salariilor de bază și cuantumul garanțiilor reținute.

Fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale

- ◆ din analiza documentelor care au stat la baza achiziției de servicii de „Reparare, întreținere și asigurare cu piese de schimb pentru echipamentele de tehnică de calcul din dotarea ANIF RA” a rezultat că membrii comisiei de evaluare a ofertelor depuse pentru încheierea contractului de achiziție servicii au evaluat incorect ofertele depuse, situație care a modificat în totalitate rezultatul procedurii.

Din analiza ofertelor depuse rezultă că cel mai mic preț a fost prezentat de alt ofertant decât ofertantul declarat câștigător, situație care pe parcursul derulării contractului va genera o cheltuială mai mare cu 350 mii lei.

Respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în administrarea patrimoniului public și privat al statului

La Administrația Națională a Îmbunătățirilor Funciare RA

- s-au achiziționat de la diverse firme bunuri fără să se respecte principiul economicității, respectiv minimizarea costului resurselor alocate pentru atingerea rezultatelor estimate ale unei activități, cu menținerea calității acestei activități;
- nu s-au respectat prevederile legale privind aplicarea unei proceduri de atribuire, în funcție de pragul valoric pe care îl atinge achiziția publică de produse, cu parcurgerea etapelor specifice procedurii selectate pentru achizițiile de bunuri de la două firme.

ANIF RA a achiziționat scule, unelte și mijloace de mică utilizare la o valoare mare, calitate slabă și care, până în prezent, nu au fost utilizate, nedovedindu-și astfel utilitatea.

ANIF RA a formulat documentația aferentă procedurii de achiziție „consumabile și piese pentru echipamente de tehnică de calcul” astfel încât nu a oferit șansa de participare la procedură decât unui număr extrem de restrâns de operatori economici – care au avut posibilitatea de a furniza atât piese pentru echipamente de tehnică de calcul, cât și cartușe și tonere pentru echipamente IT.

În aceste condiții, ofertele pentru care instituția a avut posibilitatea de a opta au fost drastic reduse, situație care a condus la achiziția unor produse la prețuri mult mai mari decât erau oferite de alți furnizori.

Astfel, pentru un număr de 12 produse, echipa de audit a testat piața și a constatat că produsele cu aceleași coduri se comercializează, în prezent, la prețuri mult mai mici decât cele pe care ANIF RA le-a achiziționat în anul 2011, rezultând o diferență de 77 mii lei.

La sucursalele din subordinea regiei

- la Sucursala Someș-Criș lucrarea de investiții „Modernizare Stație de pompare Botean-Barmod” a fost contractată în anul 2008 și nu a fost finalizată, respectiv recepționată, până la finele anului 2010, așa cum prevedeau termenele stabilite prin contract și în actele adiționale. Sucursala a achiziționat două pompe în valoare de 780 mii lei care nu au fost montate de aproape doi ani, riscând ca punerea în funcțiune să fie făcută după expirarea perioadei de garanție.

Recomandări

La ANIF și sucursale

Pentru valorificarea constatrilor înscrise în Rapoartele de control întocmite la nivelul ANIF și al sucursalelor din subordine, au fost emise 17 decizii prin care au fost dispuse 87 de măsuri pe care trebuie să le aducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate.

ANIF București nu a gestionat în condiții de maximă eficiență patrimoniul pe care îl administrează, iar situațiile financiare întocmite aferente anilor 2010 și 2011 nu reflectă sub toate aspectele semnificative realitatea. Măsurile dispuse prin decizie au vizat:

- ✓ clarificarea sumelor menținute în soldul contului „Clienți incerți sau în litigiu”, reprezentând creanțele neîncasate de la clienți pentru care au fost închise procedurile de faliment și pentru care s-a dispus radierea din Registrul Comerțului și luarea măsurilor de recuperare a sumelor, inclusiv de la persoanele vinovate, dacă se constată că nu și-au îndeplinit sarcinile de serviciu;
- ✓ efectuarea inventarierii patrimoniului, astfel încât situațiile financiare întocmite la termenele legale să reflecte realitatea;
- ✓ inițierea măsurilor necesare în vederea delimitării suprafețelor de teren ocupate cu lucrări de îmbunătățiri funciare sau deservite de lucrările de îmbunătățiri funciare și stabilirea limitelor amenajărilor de îmbunătățiri funciare;
- ✓ finalizarea demersurilor inițiate pentru publicarea modificărilor aduse domeniului public al statului;
- ✓ efectuarea calculelor exacte și virarea sumei datorate bugetelor la care s-au înregistrat restanțe sau obligațiile au fost plătite cu întârziere;
- ✓ inițierea măsurilor legale și recuperarea sumelor plătite nelegal și accesoriilor aferente;
- ✓ recuperarea cheltuielilor suplimentare generate de plata din bugetul regiei a sumei de 62 mii lei, reprezentând amenzi care nu intrau în sarcina ANIF RA;
- ✓ organizarea și implementarea controlului intern, în sensul prevăzut de „Codul controlului intern” aprobat prin OMFP nr. 946/2005, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ inițierea unui proiect de act normativ pentru modificarea HG nr. 1223/2011 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare al Agenției Naționale, în care să fie inclusă valoarea reală a bunurilor care aparțin domeniului public și domeniului privat al statului administrate de Agenție, valoare care să includă și contravaloarea bunurilor aferente activității de apărare împotriva inundațiilor, până la momentul predării acesteia către Apele Române, conform prevederilor OUG nr. 82/2011;
- ✓ stabilirea situației juridice a bunurilor constatate lipsă la Sucursala Teritorială Dobrogea și inițierea procedurilor legale în vederea recuperării contravalorii lor de la persoanele răspunzătoare, dacă va fi cazul.

La INCDIF – „ISPIF” INCDIF – „ISPIF” nu a gestionat în condiții de eficiență patrimoniul pe care îl administrează, iar situațiile financiare nu reflectă, sub toate aspectele semnificative, realitatea.

Pentru valorificarea constatrilor înscrise în Raportul de control întocmit la INCDIF – „ISPIF” a fost emisă decizie prin care au fost dispuse 10 măsuri care trebuie să fie aduse la îndeplinire, în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate. Măsurile dispuse prin decizie au vizat:

- ✓ recuperarea sumei de 864 mii lei, reprezentând venituri suplimentare;
- ✓ organizarea și implementarea sistemului de management/control intern;
- ✓ recuperarea și urmărirea recuperării avansurilor acordate și nerestituite;
- ✓ efectuarea tuturor demersurilor necesare îndeplinirii măsurilor dispuse prin Decizia Curții de Conturi nr. 7/2011.

La IBA

Pentru valorificarea constatrilor înscrise în Raportul de control întocmit la IBA București a fost emisă decizie prin care au fost dispuse 7 măsuri pe care trebuie să le aducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate.

Măsurile dispuse prin decizie au vizat:

- ✓ recuperarea sumei de 24 mii lei, reprezentând creanțe prescrise;
- ✓ completarea registrului numerelor de inventar cu datele necesare pentru identificarea mijloacelor fixe inclusiv pentru cele care au constituit obiect al ipotecii în cadrul creditelor contractate de institut;
- ✓ organizarea și implementarea sistemului de management/control intern;
- ✓ recuperarea și urmărirea recuperării cheltuielilor de personal nelegale, în sumă totală de 57 mii lei și a accesoriilor aferente în sumă de 5 mii lei.

Ministerul Afacerilor Externe are 315 entități publice subordonate sau aflate în coordonarea acestuia și care în prezent sunt următoarele:

- 3 instituții publice cu personalitate juridică:
 - *Comisia Fullbright*
 - *Institutul Diplomatic Român*
 - *Centrul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru Românii de Pretutindeni*
- 312 instituții publice fără personalitate juridică:
 - *Asociația de Drept Internațional și Relații Internaționale*
 - *Asociația Internațională de Studii Sud-Est Europene*
 - *Casa Americii Latine*
 - 96 ambasade
 - 12 misiuni permanente
 - 32 consulate generale
 - 154 consulate onorifice
 - 15 institute culturale române

Din acestea, în Programul de activitate a Curții de Conturi pe anul 2012 a fost cuprinsă o acțiune de control la Institutul Diplomatic Român, celelalte entități subordonate sau aflate în coordonarea Ministerului Afacerilor Externe fiind verificate, pe bază de eșantionare, în cadrul acțiunii de audit financiar care s-a realizat în anul 2012 la Ministerul Afacerilor Externe, constatările fiind prezentate la capitolul Audit Financiar, din prezentul raport public.

Institutul Diplomatic Român

Scurtă prezentare Institutul Diplomatic Român este instituție publică cu personalitate juridică și funcționează în subordinea Ministerului Afacerilor Externe.

Institutul Diplomatic Român are ca principal obiect de activitate formarea profesională a personalului Ministerului Afacerilor Externe.

Activitatea Institutului Diplomatic Român se finanțează din venituri proprii și subvenții acordate de la bugetul de stat.

Ca urmare a controlului au rezultat **constatările** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Elaborarea și fundamentarea proiectului bugetului pe anul 2011 și autorizarea, legalitatea și necesitatea modificărilor aduse bugetului aprobat

- ◆ proiectul bugetului de venituri și cheltuieli supus aprobării ordonatorului principal de credite și rectificarea acestuia pe parcursul anului nu au fost elaborate pe bază de fundamentări realiste și nu a avut la bază propunerile prezentate de direcțiile de specialitate ale Institutului Diplomatic Român;
- ◆ fundamentarea veniturilor nu a fost efectuată prin analiza detaliată a surselor de finanțare, respectiv, pentru veniturile prognozate a se realiza din taxele de studii de la persoanele din afara mediului diplomatic și cele din subvenții acordate din bugetul statului, prin bugetul Ministerului Afacerilor Externe;
- ◆ fundamentarea cheltuielilor nu a avut la bază propunerile formulate de direcțiile de specialitate, respectiv:
 - nu au fost întocmite devize estimative privind costurile aferente organizării și desfășurării programelor de perfecționare profesională pentru personalul MAE, astfel încât să prognozeze nivelul necesar al subvențiilor de la bugetul statului cu această destinație;
 - nu s-au efectuat fundamentări bazate pe devizele estimative de cheltuieli pentru organizarea cursurilor aferente participanților din afara mediului diplomatic și pe numărul estimat de cursanți astfel încât, prin estimarea cheltuielilor specificate, să prognozeze încasarea veniturilor din surse proprii aferente anului 2011;
 - pentru cheltuielile cu bunuri și servicii, previziunea bugetară nu s-a efectuat pe baza centralizării, de către serviciul financiar-contabil, a propunerilor primite de la conducătorii direcțiilor și compartimentelor de specialitate precum și a programului anual de achiziții publice;
 - cheltuielile pentru personalul angajat nu a avut la bază estimări privind salariile de bază și contribuțiile sociale pentru angajații proprii, corelate cu execuția cheltuielilor efective aferente anului 2010 și influențate de inflație;

- prevederile pentru cheltuielile de personal au fost supradimensionate, în acestea fiind incluse, pe lângă drepturile aferente personalului (inclusiv contribuțiile datorate unor bugete) și cheltuieli de natura serviciilor (convențiile civile), care ar fi trebuit prevăzute la Titlul „Bunuri și servicii”.

Proiectul bugetului de venituri și cheltuieli estimat pentru anul 2011, nu a fost însoțit de *Nota de fundamentare* transmisă Ministerului Afacerilor Externe din care să rezulte destinația fundamentată a cheltuielilor previzionate.

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

- ◆ nu au fost înregistrate în conturi în afara bilanțului bunuri primite în custodie, respectiv o lucrare de artă aparținând societății Artexpo și un număr de 14 picturi de la Ministerul Afacerilor Externe, unele dintre acestea datând din secolul al XIX-lea.

De asemenea, entitatea mai deține un număr de 66 bunuri preluate în custodie de la Ministerul Afacerilor Externe, în baza unor procese-verbale din anii 1973, 1993, 1998, 2000 etc., aproape toate fiind bunuri de natura obiectelor de inventar uzate atât fizic cât și moral.

Aceste bunuri nu au fost înregistrate în conturi în afara bilanțului, contrar prevederilor art.11 din Legea contabilității nr. 82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale OMFP nr. 1917/2005 și ale pct. 19 alin.(1) din Normele privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor și capitalurilor proprii, aprobate prin OMFP nr. 2861/2009.

- ◆ neconcordanțe între datele înregistrate în evidența contabilă, cele din bilanța de verificare și datele înscrise în situațiile financiare (bilanțul contabil, contul de execuție și contul de rezultat patrimonial), astfel:
 - între datele înscrise în anexa 6 și cele înscrise în anexa 7 din cadrul situațiilor financiare încheiate la 31.12.2011;
 - între soldurile conturilor evidențiate în bilanța de verificare și cele înscrise în contul de execuție, în coloana Angajamente legale de plătit;
 - între sumele încasate și plățile efectuate din venituri proprii și subvenții, evidențiate în bilanța de verificare, și cele înscrise în conturile de execuție;
 - între bilanța de verificare și contul de rezultat patrimonial, în sumă de 2 mii lei. Suma de 2 mii lei înregistrată în contul 779 „Venituri din bunuri și servicii primite cu titlu gratuit”, nu a fost înregistrată și în Contul de rezultat patrimonial, indicator Finanțări, subvenții, alocații bugetare cu destinație specială.
- ◆ neconcordanțe între datele înscrise în documentele întocmite în faza de ordonanțare și plată a unor cheltuieli bugetare, înregistrările în evidența contabilă și datele raportate în situațiile financiare.

Evaluarea sistemelor de management și control intern

- nu există un act administrativ prin care să se ateste constituirea unei comisii cu atribuții de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică a implementării și/sau dezvoltării sistemului de control;
- nu a fost elaborat și nu a fost aprobat prin decizia ordonatorului de credite un program de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial care să cuprindă obiectivele generale, obiectivele globale, obiectivele derivate, stabilite pentru fiecare compartiment în funcție de activitățile specifice desfășurate de acestea, obiectivele individuale atribuite fiecărui angajat, responsabilitățile, termenele, precum și acțiunile de perfecționare profesională, atât pentru persoanele cu funcții de conducere, cât și pentru cele de execuție;
- sarcinile/atribuțiile asociate posturilor nu sunt stabilite în concordanță cu competențele decizionale necesare realizării acestora, nefiind astfel implementat în totalitate *Standardul 2 – Atribuții, funcții, sarcini*;
- nu a fost stabilit un program de pregătire profesională corespunzător realizării sarcinilor și obiectivelor entității, nefiind astfel implementat în totalitate *Standardul 3 – Competență, performanță*;
- nu au fost luate măsurile necesare în vederea evitării conflictului de interese, nefiind astfel implementat *Standardul 4 – Funcții sensibile*. Astfel, începând cu data de 1.08.2010 juristul instituției a fost detașat la Ministerul Afacerilor Externe, în locul acestuia fiind angajat cu contract individual de muncă de 4 ore/zi juristul sindicatului, care în aceeași măsură reprezintă interesele IDR, dar și ale sindicatului personalului din MAE și al IDR, ori în acest caz s-a constatat un conflict de interese stabilit între funcția de consilier juridic al IDR și cel al sindicatului MAE, conflict prevăzut de *Legea nr. 161/19.04.2003* privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției;
- conducerea IDR nu a adaptat Regulamentul de organizare și funcționare în conformitate cu modificările aduse prin Organigramă și Statul de funcții, nefiind astfel implementat în totalitate *Standardul 6 – Structura organizatorică*.

Fundamentarea numărului funcțiilor de conducere nu a fost făcută în raport cu numărul total al posturilor stabilit prin organigramă, contrar prevederilor OUG nr. 229/30.12.2008 privind măsuri pentru reducerea unor cheltuieli la nivelul administrației publice. În aceste condiții, conducerea IDR nu a adaptat noilor condiții Regulamentul de Organizare și Funcționare.

- nu au fost identificate și evaluate riscurile asociate activităților desfășurate, nefiind astfel implementat Standardul 11 – *Managementul riscului*;
- nu sunt aplicate în totalitate procedurile elaborate pentru activitățile identificate, nefiind implementat Standardul 17 – *Proceduri*.

Calitatea gestiunii economico-financiare în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative de înființare

- în anul 2011, Institutul Diplomatic Român nu a efectuat inventarierea tuturor elementelor patrimoniale (obligațiile față de terți, datoriile către bugete, creanțele entității, intrările de fond de carte, activele fixe corporale și necorporale), situațiile inventariate nu au fost totalizate și puse de acord cu soldurile conturilor sintetice și analitice, o serie de mijloace fixe, dar și de bunuri de natura obiectelor de inventar sunt amortizate integral, sunt uzate și nefuncționale, dar comisia de inventariere nu a procedat la propunerea pentru casare sau scoaterea din funcțiune a acestora și nu s-a completat registrul inventar. Astfel, nu există certitudine asupra realității și exactității datelor reflectate în situațiile financiare încheiate la data de 31.12.2011;
- angajarea și plata de cheltuieli nelegale privind organizarea și desfășurarea Programului de formare diplomatică inițială pentru un număr de 29 cursanți proveniți din afara mediului diplomatic, pentru care nu s-a calculat și încasat taxa de studii în sumă estimativă de 22 mii lei;
- neurmărirea încasării veniturilor proprii din taxe de studii, în valoare de 41 mii lei. Pentru îndeplinirea obiectivelor sale, IDR organizează la cerere, contra unei taxe de studii, cursuri în vederea formării, pregătirii și perfecționării în domeniul relațiilor internaționale. În contractele de școlarizare încheiate de IDR cu cursanții, sunt prevăzute drepturile și obligațiile părților contractante, precum și posibilitatea de a achita taxa de școlarizare integral, sau în două tranșe, înainte de finalizarea cursurilor.
Conducerea IDR, nu a luat măsurile necesare în vederea urmăririi și încasării acestor taxe, astfel că la finele anului 2011, pentru un număr de 48 cursanți se înregistrau obligații restante la plată în sumă de 41 mii lei.

Măsuri operative

- ♦ s-a întocmit și s-a prezentat auditorilor publici externi, Nota de fundamentare detaliată a bugetului de venituri și cheltuieli pentru anul 2012 în funcție de prognoza veniturilor pe surse și a cheltuielilor detaliate;
- ♦ prin Adresa nr. SFC/1/15.02.2012, șeful Serviciului financiar-contabilitate și-a luat angajamentul că plata orelor predate în cadrul cursurilor organizate de IDR în baza convențiilor civile de prestări servicii se va efectua de la titlul „Bunuri și servicii”, și nu cum s-a efectuat până acum de la „Cheltuieli de personal”;
- ♦ s-a emis Decizia nr. 452/14.02.2012, prin care au fost aprobate Normele interne privind întocmirea, avizarea, aprobarea și circuitul documentelor în cadrul IDR, și procedura de plată/încasare prin casieria proprie;
- ♦ entitatea a analizat și a reinventariat bunurile primite în custodie de la Ministerul Afacerilor Externe, întocmind în acest sens proces-verbal prin care a propus restituirea bunurilor care nu mai sunt utile entității;
- ♦ au fost reactualizate fișele de post ale personalului cuprinzând atribuții conform structurii organizatorice;
- ♦ entitatea a întocmit un Plan de formare profesională pentru anul 2012 înregistrat sub nr. IDR/455/14.02.2012;
- ♦ în vederea evitării unor conflicte de interese, entitatea nu a mai prelungit contractul individual de muncă al consilierului juridic, urmând ca în perspectivă să angajeze alt jurist;
- ♦ prin Decizia nr. IDR/437/13.02.2012, entitatea a redus un post de conducere, respectând astfel reglementările legale în domeniu;
- ♦ au fost inventariate și identificate riscurile asociate activităților specifice, și a întocmit Registrul riscurilor în conformitate cu prevederile OMFP nr. 946/2005;
- ♦ în timpul controlului, rezultatele inventarierii la 31.12.2011, au fost operate în Registrul inventar;
- ♦ entitatea a procedat la evaluarea clienților neîncasați, astfel încât s-au încasat clienți în sumă de 1.630 lei, iar pentru diferența neîncasată s-au întocmit somații;
- ♦ prin Decizia nr. IDR 464/15.02.2012 a fost înființată o comisie în vederea analizării și recuperării restanțelor financiare ale clienților.

Recomandări

- ✓ efectuarea unei analize riguroase a fundamentărilor emise de compartimentele de specialitate pentru întocmirea bugetului de venituri și cheltuieli și pentru asigurarea corelării acestora cu obiectivele majore ale entității, stipulate în actul normativ de organizare și funcționare a entității publice;

- ✓ angajarea și plata de cheltuieli în funcție de prioritățile stabilite prin Notele de fundamentare ale bugetului pe anul 2012;
- ✓ desemnarea prin act administrativ a persoanei responsabile cu organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale;
- ✓ elaborarea unei proceduri privind verificarea corectitudinii înregistrărilor contabile înainte de închiderea conturilor și de întocmire a situațiilor financiare anuale;
- ✓ evidențierea conturilor în afara bilanțului prin conducerea contabilității analitice pe titluri, articole și alineate în cadrul fiecărui subcapitol sau capitol al bugetului aprobat;
- ✓ elaborarea unei proceduri prin care să se asigure corespondența conturilor de cheltuieli din contabilitatea generală cu cele din clasificția bugetară, prin respectarea prevederilor legale, conform OMFP nr. 1917/2005, actualizat;
- ✓ emiterea actului administrativ prin care să se constituie o comisie cu atribuții de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică a implementării și/sau dezvoltării sistemului de control, prin care să se stabilească sarcinile și obligațiile în domeniu;
- ✓ dispunerea de măsuri privind actualizarea permanentă a fișelor postului pentru toți salariații entității, în funcție de modificările structurii organizatorice și a atribuțiilor;
- ✓ stabilirea modalității concrete de formare profesională, durata, precum și orice alte aspecte legate de formarea profesională;
- ✓ inventarierea bunurilor și valorilor patrimoniale necuprinse în acțiunea de inventariere în anul 2011, precum și valorificarea rezultatelor inventarierii, conform normelor metodologice aprobate prin OMFP nr. 2861/2009;
- ✓ urmărirea permanentă a contractelor de școlarizare și încasarea la timp a sumelor prevăzute în contract;
- ✓ includerea în contractele de școlarizare a unor clauze asiguratorii care să conducă la încasarea la termen a taxelor de școlarizare (condiții privind restricționarea eliberării diplomelor sau certificatelor în funcție de plata taxelor, dobânzi și penalități de întârziere);
- ✓ identificarea și clarificarea sumelor cuvenite bugetului de stat, precum și analizarea acestora din punct de vedere al termenelor privind data scadentă de virare;
- ✓ calcularea, evidențierea și virarea către bugetul statului a accesoriilor datorate pentru nerespectarea termenelor de plată a obligațiilor ce se cuvin bugetului statului;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului creat bugetului IDR prin plata nelegală a cheltuielilor de școlarizare pentru persoane care nu se încadrează în categoria celor care pot beneficia de școlarizare gratuită, recuperarea acestuia de la persoanele care se fac răspunzătoare, inclusiv dobânzile aferente și virarea acestuia la bugetul statului.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care Institutul Diplomatic Român trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate.

Institutul Diplomatic Român a comunicat Curții de Conturi ducerea la îndeplinire a tuturor măsurilor.

Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri

La Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri (MECMA), dintr-un număr de 65 societăți/companii naționale și societăți comerciale cu capital majoritar de stat, aflate sub autoritatea acestui minister, Curtea de Conturi a organizat și desfășurat controale la un număr de 13 unități, după cum urmează:

- Societatea Națională a Lignitului Oltenia SA
- Societatea Națională Nuclearelectrica SA
- Compania Națională a Huilei SA Petroșani
- Societatea Comercială IOR SA
- Societatea Comercială Romaero SA
- Societatea Comercială Electrocentrale București SA
- Societatea Comercială Institutul de Cercetări Metalurgice SA

- *Societatea Comercială Complexul Energetic Craiova SA*
- *Societatea Comercială Complexul Energetic Rovinari SA*
- *Societatea Comercială Complexul Energetic Turceni SA*
- *Societatea Comercială IAR SA Braşov*
- *SNTG Transgaz SA Mediaş*
- *Societatea Comercială Avioane Craiova SA*

Ca urmare a controlului au rezultat **constatările** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

- La Societatea Națională Nuclearelectrica SA* ▶ nemajorarea capitalului social cu suma de 1.382.640 mii lei, primită de la bugetul de stat, pentru achiziționarea apei grele necesare punerii în funcțiune și pentru completarea necesarului tehnologic pe durata de viață a unităților 3 și 4, contrar prevederilor HG nr. 365/1998 privind înființarea Societății Naționale „Nuclearelectrica” - SA.
- La Societatea Națională a Lignitului Oltenia SA* ▶ neevidențierea ca active fixe a lucrărilor de reabilitare și modernizare, executate la construcțiile aflate în patrimoniul unor subunități, în valoare de 698 mii lei, evidențiate eronat pe costuri de exploatare, contrar prevederilor Legii nr. 15/1994 privind amortizarea capitalului imobilizat în active corporale și necorporale.
- La Compania Națională a Huilei SA Petroșani* ▶ neevidențierea ca imobilizări necorporale a unui studiu privind amenajarea stației de compresoare Lonea, în valoare de 19 mii lei, achiziționat în anul 2011 și evidențiat eronat pe cheltuielile Sucursalei EM Lonea, contrar prevederilor Legii nr. 15/1994.
- La Societatea Comercială IOR SA* ▶ neobținerea certificatului de atestare a dreptului de proprietate pentru un teren, în suprafață de 700 mp, evidențiat în patrimoniul acesteia și, implicit, nemajorarea capitalului social al SC IOR SA cu contravaloarea acestuia, contrar prevederilor HG nr. 834/1991 privind stabilirea și evaluarea unor terenuri deținute de societățile comerciale cu capital de stat și Legii nr. 137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării.
- La Societatea Comercială Electrocentrale București SA* ▶ neobținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate pentru terenuri în suprafață de 261.578 mp și implicit nemajorarea capitalului social al SC Electrocentrale București SA cu contravaloarea acestora, contrar prevederilor HG nr. 834/1991.
- La Societatea Comercială Complexul Energetic Craiova SA* ▶ neînregistrarea în contabilitate a unor venituri în sumă de 511 mii lei, reprezentând garanții de bună execuție aferente unor contracte de lucrări, pentru care s-a împlinit termenul de prescripție;
- ▶ neevidențierea pe cheltuieli nedeductibile fiscal a sumei de 447 mii lei, reprezentând contravaloarea cantităților de cărbune scăzute din gestiune, peste limitele legale de perisabilități pe timpul transportului.
- La Societatea Comercială Complexul Energetic Rovinari SA* ▶ neînregistrarea corectă a investițiilor (instalație de filtrare), în valoare de 2.375 mii lei și a lucrărilor de modernizare efectuate la „Clădire corp administrativ” în valoare de 84 mii lei, precum și necalcularea și neînregistrarea amortizării aferente.
- La Societatea Comercială Complexul Energetic Turceni SA* ▶ majorarea nejustificată a cheltuielilor de exploatare cu suma de 6.504 mii lei, reprezentând cheltuieli de natura investițiilor ce trebuiau să majoreze valoarea activelor fixe la care s-au executat, contrar prevederilor Legii nr. 82/1991.
- La Societatea Comercială Avioane SA Craiova* ▶ neîntocmirea de balanțe de verificare analitice, la conturile de activ și pasiv care prezintă solduri la finele perioadei, contrar prevederilor Legii contabilității nr. 82/1991.
- La Societatea Comercială IAR SA Braşov* ▶ nu a fost elaborată o procedură referitoare la gestionarea, evaluarea și înregistrarea în evidența tehnico-operativă și contabilă, a materialelor feroase sau neferoase, recuperate ca urmare a operațiunilor de casare, dezmembrare sau a unor lucrări de modernizare și re tehnologizare a capacităților de producție;
- ▶ neevaluarea stocurilor de materiale feroase sau neferoase cu ocazia inventarierii anuale a patrimoniului societății.
- La SNTG Transgaz SA Mediaş* ▶ neevidențierea pe investiții a lucrărilor efectuate pentru realizarea unor mijloace fixe, în valoare estimată de 4.259 mii lei.

Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat

La Societatea Națională a Lignitului Oltenia SA

- ◆ necalcularea și nevirarea la bugetul de stat a accesoriilor (majorări și penalități de întârziere) în sumă de 3.087 mii lei, ca urmare a neregularizării, cu bugetul de stat, a avansurilor în sumă de 7.951 mii lei, plătite din alocații bugetare în cursul anului 2009, pentru achiziția de reductoare și nejustificate până la finele anului prin livrări de bunuri, contrar prevederilor HG nr. 264/2003;
- ◆ acceptarea nelegală la plată a unor situații de lucrări pentru obiective de investiții, în care au fost incluse cheltuieli în sumă de 124 mii lei, respectiv „cheltuieli comune de secție” necuprinse în documentația tehnică și caietul de sarcini, având ca și consecință efectuarea de plăți nelegale, în aceeași sumă, din fonduri alocate de la bugetul de stat, pentru care au fost calculate accesorii în sumă totală de 162 mii lei.

La Societatea Comercială Complexul Energetic Craiova SA

- ◆ diminuarea veniturilor cuvenite bugetului de stat cu suma de 153 mii lei, reprezentând impozit pe profit stabilit suplimentar, ca urmare a neevidențierii pe cheltuieli nedeductibile fiscal a contravalorii cantităților de cărbune, scăzute din gestiune peste limitele legale de perisabilități pe timpul transportului.

La Societatea Comercială Complexul Energetic Rovinari SA

- ◆ diminuarea veniturilor cuvenite bugetului local reprezentând taxa pentru eliberarea autorizației de foraje și excavări în sumă de 4.152 mii lei, aferentă lucrărilor de excavare efectuate fără această autorizație, de către unitățile miniere din subordine, în perioada 2010 și 2011, contrar prevederilor Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal.

La Societatea Comercială Complexul Energetic Turceni SA

- ◆ diminuarea impozitului pe profit datorat bugetului de stat cu suma de 1.041 mii lei, la care se adaugă majorări și penalități de întârziere calculate în sumă de 163 mii lei, ca urmare a majorării nejustificate a cheltuielilor de exploatare, cu suma de 6.504 mii lei;

- ◆ diminuarea veniturilor cuvenite bugetului local, reprezentând taxa pentru eliberarea autorizației de foraje și excavări, în sumă de 5.834 mii lei, aferentă lucrărilor de excavare efectuate fără această autorizație, pe terenurile situate pe raza unităților administrativ teritoriale (Mătășari și Slivilești), contrar prevederilor Legii nr. 571/2003;

- ◆ diminuarea veniturilor cuvenite bugetului de stat cu suma de 77 mii lei, reprezentând TVA dedusă din TVA de plătit la bugetul de stat, ca urmare a plăților nejustificate pentru cheltuieli de investiții, în sumă totală de 397 mii lei, la care se adaugă majorări și penalități de întârziere calculate, în sumă totală de 15 mii lei.

La SNTG Transgaz SA Mediaș

- ◆ diminuarea impozitului pe profit datorat bugetului de stat, cu suma de 681 mii lei, la care se adaugă dobânzile calculate în sumă de 137 mii lei, ca urmare a majorării nejustificate a cheltuielilor de exploatare, cu contravaloarea investițiilor în curs (lucrări efectuate și echipamente pentru realizarea unor mijloace fixe), în valoare estimată de 4.259 mii lei;

- ◆ neobținerea autorizațiilor de înființare, funcționare și/sau modificare a unor capacități de transport și tranzit al gazelor naturale, contrar prevederilor Legii gazelor nr. 351/2004, fapt ce a determinat neplata la bugetul de stat a tarifului pentru obținerea autorizațiilor, în sumă de 1.995 mii lei;

- ◆ neregularizarea tarifelor pentru licența de transport și dispecerizare, având consecință în nevirarea la ANRE a sumei de 371 mii lei, cuvenită bugetului de stat.

Evaluarea sistemelor de management și control intern

- ◆ neorganizarea și neexercitarea controlului financiar preventiv, conform prevederilor legale în vigoare (SC Electrocentrale București SA, SC ICEM SA, SC Avioane Craiova SA);

- ◆ neorganizarea și nerealizarea activității de audit public intern, conform prevederilor legale în vigoare (SC ICEM SA, SC Avioane Craiova SA, SC IAR Brașov SA);

- ◆ neimplementarea, în totalitate, a Codului controlului intern cuprinzând standardele de management/control intern, și pentru dezvoltarea sistemelor de control managerial (SC IOR SA, SC ICEM SA, SN Nuclearelectrica SA, SN a Lignitului Oltenia SA, SC Electrocentrale București SA, SC IAR Brașov SA).

Calitatea gestiunii economico-financiare în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative de înființare a entităților verificate

La Societatea Națională Nuclearelectrica SA

- ◆ nerealizarea de venituri, în sumă de 1.060 mii lei, pentru care au fost calculate dobânzi legale, în sumă de 101 mii lei, prin vânzarea energiei electrice la un preț în care nu a fost inclus tariful zonal aferent serviciului de transport pentru introducerea de energie electrică în rețea (TG), în vigoare la data facturării;

- ◆ necalcularea de penalități de întârziere, în sumă de 3.172 mii lei și dobânzi, în sumă de 1.455 mii lei, ca urmare a nerecuperării la termen a creanțelor înregistrate din vânzarea energiei electrice;

- ◆ efectuarea de plăți suplimentare, în sumă estimată de 124 mii lei, prin:

- acceptarea la plată a unor servicii de întreținere spații verzi, pe o suprafață de 66.520 mp, în intervalul octombrie-aprilie, când nu se justifică tăierea ierbii (14 mii lei);
 - acceptarea la plată a unor servicii de transport căi ferate uzinale și auto supraevaluate, facturate în alte condiții decât cele stabilite prin contractul de prestări servicii încheiat (30 mii lei);
 - acceptarea la plată a unor servicii de exploatare, întreținere și reparații a sistemului de termoficare și a instalațiilor termice și sanitare, pentru locuințele proprietate SN Nuclearelectrica SA, din orașul Cernavodă, supraevaluate, respectiv prin decontarea în plus a unui număr de 13.784 ore (21 mii lei);
 - acceptarea la plată a unor servicii de reparații capitale la electropompele tip Aversa, realizate în subcontractare la prețuri mai mici decât cele stabilite prin contractul încheiat cu SN Nuclearelectrica SA (59 mii lei), contrar prevederilor HG nr. 925/2006.
- ◆ efectuarea de plăți nelegale în sumă de 571 mii lei, reprezentând contravaloarea a 2 polițe de asigurare de tipul D&O, încheiate pentru persoanele care dețin funcția de administratori și directori ai SN Nuclearelectrica SA (inclusiv pentru persoane din afara societății), fără a se nominaliza numărul de persoane asigurate și numele acestora, contrar prevederilor Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale;
 - ◆ majorarea nejustificată a cheltuielilor de exploatare cu suma de 228 mii lei, reprezentând cheltuieli de deplasare efectuate în alte condiții decât cele legale, respectiv 214 mii lei – diurnă acordată la un nivel superior față de cel stabilit prin HG nr. 518/1995 și 14 mii lei – contravaloarea transportului cu taxi, în condițiile în care aveau dreptul la decontarea cheltuielilor de transport dus-întors pe distanța dintre aeroport și locul de cazare, doar cu mijloacele de transport în comun.

La Sucursalele Societății Naționale Nuclearelectrica SA

- ◆ neefectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale la termenele și în condițiile stabilite de lege, respectiv neinventarierea activelor fixe corporale de natura „Terenuri și amenajări la terenuri”;
- ◆ plăți nelegale, în sumă de 215 mii lei, pentru situații de lucrări în care s-au înscris cantități de lucrări mai mari decât cele real executate - Sucursala Fabrica de Combustibil Nuclear Pitești;
- ◆ necalcularea, neînregistrarea în evidența contabilă și neîncasarea de penalități de întârziere, pentru neplata facturilor la termenele stabilite prin contractele de închiriere - Sucursala Centrala Nucleo-Electrică Cernavodă;
- ◆ plăți nelegale în sumă de 15 mii lei, pentru lucrări de deratizare, dezinfecție și erbicidare, în afara perioadei în care contractul producea efecte legale - Sucursala Centrala Nucleo-Electrică Cernavodă;
- ◆ plăți nelegale, în sumă de 209 mii lei, pentru situații de lucrări în care s-au inclus elemente de cheltuieli suplimentare față de cele din devizele ofertă negociate, respectiv contravaloarea unui adaos comercial de 6% la valoarea materialelor achiziționate pentru executarea lucrărilor, precum și a unui spor de manoperă de 15% - Sucursala Centrala Nucleo-Electrică Cernavodă.

La Societatea Națională a Lignitului Oltenia SA

- ◆ plăți nelegale în sumă totală de 16 mii lei, reprezentând deplasări în străinătate (Polonia, Canada) a unor salariați care nu au îndeplinit misiuni pentru activitatea societății, contrar prevederilor HG nr. 518/1995;
- ◆ utilizarea nelegală a fondurilor destinate realizării, dezvoltării și modernizării producției în sectorul extractiv pentru cheltuieli în sumă de 294 mii lei care nu sunt prevăzute a se finanța din aceste fonduri, contrar prevederilor HG nr. 765/1994;
- ◆ majorarea nejustificată a cheltuielilor de exploatare cu suma de 47 mii lei reprezentând lucrări la care s-a renunțat, precum și lucrări executate la alte tarife/costuri față de cele prevăzute în oferta financiară;
- ◆ plăți nelegale, în sumă de 8.800 mii lei, pentru finanțarea a 2 cluburi sportive care nu se aflau în administrarea societății și fără a avea prevăzute în bugetul de venituri și cheltuieli, fonduri în acest scop;
- ◆ cheltuieli neeconomice în sumă totală de 199 mii lei, reprezentând prime acordate, în mod nelegal, unor salariați (63) pentru participarea la negocierea Contractului Colectiv de Muncă;
- ◆ cheltuieli neeconomice estimate la suma de 19 mii lei cu decontarea contravalorii deplasării unor salariați de la domiciliu la locul de muncă și retur, în alte condiții decât cele stabilite prin Contractul colectiv de muncă.

La Compania Națională a Huilei SA Petroșani

- ◆ nerealizarea de venituri, în sumă de 543.724 mii lei, ca urmare a contractării și livrării cărbunelui (huilă sortată), la un preț mai mic decât prețul de cost înregistrat de exploatarea miniere, contrar prevederilor Licențelor de concesiune pentru exploatare și Ordonanței Guvernului nr. 99/2000 *privind comercializarea produselor și serviciilor de piață*;
- ◆ majorarea nejustificată a cheltuielilor de exploatare, cu suma 286 mii lei, reprezentând contribuția de asigurări sociale de stat, constituită pentru 37 salariați și înregistrată în mod nejustificat la nivelul celei datorată pentru „condiții speciale”, în perioade în care nu au prestat 50% din timpul normal de lucru în subteran, pentru a beneficia de stagiu de cotizare în condiții speciale;

- ◆ plăți necuvenite, prin acordarea, în mod nelegal, a sporului de periculozitate, unor persoane din aparatul funcțional al CN a Huilei SA Petroșani, în perioade în care nu au prestat activități în subteran, ci se aflau la sediul companiei, contrar prevederilor HG nr. 762/1990 privind acordarea sporului de periculozitate în activitatea minieră din subteran;
- ◆ majorarea nejustificată a cheltuielilor de exploatare, cu o sumă reprezentând cheltuieli de deplasare efectuate în alte scopuri decât în interesul companiei;
- ◆ plăți necuvenite, rezultate din luarea în calcul a contravalorii combustibilului pe perioada deplasării în interesul serviciului în altă localitate, cu autoturismul proprietate personală, a unei distanțe mai mari decât cea reală, între localitatea de domiciliu și cea în care s-au deplasat salariați;
- ◆ majorarea pierderii companiei cu suma de 107 mii lei, prin acordarea unor burse private, în condițiile în care, CN a Huilei SA Petroșani înregistra pierderi;
- ◆ plăți necuvenite în sumă de 485 mii lei pentru serviciile de spălare echipamente neefectuate, la care se adaugă penalități calculate în cuantum de 0,06% pe fiecare zi de întârziere, în sumă de 43 mii lei, având următoarele cauze:
 - recepția serviciilor nu s-a efectuat zilnic, cantitativ și calitativ, ci s-a efectuat lunar, la nivelul cantității maxime prevăzută în anexa la contract;
 - predarea echipamentului la spălătorie nu s-a efectuat prin cântărire efectivă, ci prin numărare (la bucată), deși facturarea s-a făcut în kg;
 - pentru transformarea în kg s-a utilizat o greutate medie pe fiecare articol de echipament, care nu corespunde realității, caz dovedit în timpul controlului la sucursalele Lonea, Petrila și la sediul CN a Huilei SA Petroșani, unde s-a procedat la cântărirea unor articole de echipament din magazie (bluza salopetă, pantaloni salopetă, vesta vătuită și cojocel îmblănit), precum și a celor care se predau efectiv de către lucrători la ieșirea din schimb, constatându-se diferențe de greutate;
- ◆ plăți necuvenite, în sumă de 447 mii lei, pentru serviciile de curățenie (la care se adaugă penalități calculate în cuantum de 0,06% pe zi întârziere, în sumă de 49 mii lei), facturate pentru suprafețe care nu fac obiectul contractului: platforma curte - EM Vulcan, panouri policarbonat – EM Lupeni, suprafață placată cu faianță din unele încăperi - EM Petrila și EM Uricani. Aceste servicii au fost facturate la alte tarife, respectiv la nivelul tarifului (7,18 lei/mp), aplicat pentru curățenia generală, în condițiile în care, au fost decontate simultan, fiind cuprinse atât în curățenia zilnică, cât și în curățenia generală, la tarife unitare diferențiate, tariful pentru serviciile de curățenie generală fiind de 3 ori mai mare decât tariful aferent serviciilor de curățenie – întreținere zilnică.
- ◆ neîncasarea creanțelor în sumă de 576 mii lei, din închirierea unui spațiu aparținând SC Romaero SA, ca urmare a neurmării clauzelor contractuale, pentru care au fost calculate penalități de întârziere, în sumă de 236 mii lei;
- ◆ nerespectarea prevederilor HG nr. 925/2006 referitoare la achiziția de produse, lucrări și servicii, efectuate din transferuri de la buget prin Ministerul Economiei Comerțului și Mediului de Afaceri;
- ◆ plăți în sumă de 19 mii lei, efectuate fără a avea la bază documente care să certifice efectuarea unei prestații, contrar prevederilor HG nr. 44/2004, pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal;
- ◆ majorarea nejustificată a cheltuielilor de exploatare, cu suma de 88 mii lei, reprezentând contravaloarea chiriei pentru spații și parcări, aflate în folosința unei alte persoane juridice - SC Blue Air Transport Aerian SA;
- ◆ neatingerea scopului contractului de asociere în participațiune încheiat între SC Romaero SA în calitate de „Asociat Participant” și SC Blue Air –Transport Aerian SA în calitate de „Asociat Administrator” în sensul că SC Blue Air Transport Aerian SA nu a adus ca aport mijloace financiare la nivelul stabilit în contract, asocierea nu a realizat cifra de afaceri stabilită în contract, în condițiile în care SC Romaero SA a pus la dispoziția asocierii, în mod gratuit, terenul în suprafață de 2976 mp (aferent hangarului 6);
- ◆ neinclusiunea în deconturile asocierii în participațiune cu SC Blue Air SA, a sumei de 109 mii lei reprezentând impozite și amortizarea aferentă bunurilor aduse ca aport în natură în cadrul asocierii, aceasta fiind suportată integral și în mod nejustificat pe costurile SC Romaero SA;
- ◆ efectuarea de cheltuieli neeconomicoase, în sumă de 50 mii lei, reprezentând consultanță pentru încheierea contractelor de achiziții în condițiile în care existau salariați cu atribuții în acest sens.
- ◆ nerespectarea prevederilor OMFP nr. 2861/2009, referitoare la efectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale, respectiv: nu au fost inventariate terenurile aflate în patrimoniu; nu au fost inventariate pe liste separate, mijloacele fixe de natura clădirilor deținute de societate și materialele de natura obiectelor de inventar; nu au fost întocmite liste separate de inventariere pentru producția sistată și nici procese-verbale privind rezultatele inventarierii producției în curs de execuție;

La Societatea
Comercială
Romaero SA

La Societatea
Comercială IOR SA

- ◆ nerespectarea prevederilor legale privind încheierea și derularea contractelor de asociere în participațiune (în număr de 23), respectiv:
 - neevaluarea aporturilor aduse de părți în asociere și nestabilirea cotelor de participare ale fiecărui asociat la veniturile și cheltuielile societății;
 - nesolicitarea asociatului desemnat prin contract drept coordonator al activităților economice comune, să întocmească deconturile pentru operațiuni de asociere în participațiune pe baza cărora se decontează cheltuielile și veniturile realizate din operațiuni în participațiune, precum și sumele virate între coparticipanți;
 - nerealizarea de venituri din contractele de asociere în participațiune, în sumă de 68 mii lei, prin facturarea cotei minime stabilită prin contract, de 1.600 euro/lună +TVA, pentru o suprafață mai mică (255 mp) decât cea reală pe care și-a desfășurat activitatea (1019 mp), ca urmare a aportului adus la asociere (clădire în suprafață de 494 mp și pergolă în suprafață de 525 mp);
 - necalcularea și nerecuperarea penalităților de întârziere în sumă de 547 mii lei, ca urmare a neplătii la termenele stabilite în contractele de asociere, a sumelor datorate estimate la 998 mii lei;
 - ◆ nerespectarea prevederilor legale privind vânzarea de active, respectiv:
 - vânzarea a 16 active, în valoare totală de 9.895 mii lei, prin negociere directă fără a se organiza licitație în condițiile legii;
 - vânzarea acestora s-a efectuat la o valoare diminuată cu suma de 2.829 mii lei reprezentând investiții fără a avea la bază documente care să certifice execuția și recepția investițiilor efectuate.
 - ◆ neluarea măsurilor legale de recuperare a creanțelor în sumă de 32 mii lei, în cadrul termenului legal de prescripție, contrar prevederilor Decretului nr. 167/1958 privitor la prescripția extintivă.
-
- ◆ nerespectarea prevederilor OMFP nr. 2861/2009 referitoare la inventarierea generală a patrimoniului, în sensul că nu au fost luate declarații scrise de la gestionari, listele de inventariere nu conțin toate elementele obligatorii prevăzute de Ordinul nr. 3512/2008 privind documentele financiar contabile;
 - ◆ nerealizarea de venituri în sumă estimată de 60.885 mii lei, din vânzarea energiei termice către RADET București, destinată altor consumatori decât populația, la prețuri situate sub costul de producție înregistrat, cu nerespectarea condițiilor privind vânzarea de energie termică asociate Licenței acordate de Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE);
 - ◆ negocierea și acceptarea unui nivel al penalităților de întârziere sub nivelul minim stabilit și aprobat prin Decizia ANRE, în contractele încheiate cu Radet București și Radet Constanța;
 - ◆ cheltuieli de natură salarială în sumă de 109 mii lei (indemnizație de membru în Consiliul de Administrație, indemnizație de membru în comisiile de negociere, primă jubiliară la nivelul a 3 salarii brute lunare, tichete de masă) reprezentând drepturi bănești și materiale, acordate directorilor generali, în condițiile în care, în conformitate cu prevederile OUG nr. 79/2008 *privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici*, remunerația lunară a directorului general stabilită prin contractul de mandat este unica formă de recompensare în bani a activității depuse;
 - ◆ neurmărirea și neîncasarea creanțelor în sumă de 290 mii lei, la care se adaugă penalități de întârziere calculate în sumă de 88 mii lei, pentru care SC Electrocentrale București SA a decăzut din drepturi prin neînscirarea în termenul stabilit în tabelul creditorilor, contrar prevederilor Decretului nr. 167 din 21 aprilie 1958 *privitor la prescripția extintivă* și Legii nr. 85/2006 *privind procedura insolvenței*;
 - ◆ efectuarea de achiziții de servicii (de *verificare a rapoartelor de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră*), în aceleași condiții de cantitate și calitate și de la aceeași firmă, la prețuri supraevaluate față de anii precedenți, în plus cu suma de 90 mii lei, contrar prevederilor OUG nr. 34/2006 *privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, actualizată*;
 - ◆ efectuarea de cheltuieli ineficiente, estimate la suma de 1.023 mii lei, în vederea realizării unor proiecte de tipul Green/Brown Field, respectiv a proiectului de la Iernut (35 mii lei) care nu și-a atins scopul, societatea mixtă înființată nu a funcționat, fiind dizolvată (radiată) precum și a proiectelor de la CTE Fântânele și CET Progresu (988 mii lei) care nu și-au atins scopul, fiind abandonate înainte de înființarea societăților mixte de tip IPP. În vederea realizării acestor proiecte, au fost efectuate următoarele cheltuieli cu:
 - evaluarea terenului și a mijloacelor fixe (27 mii lei) ce urmau să fie aduse ca aport la capitalul societății mixte;
 - indemnizații acordate membrilor comisiilor de negociere și secretariatelor tehnice (795 mii lei);
 - serviciile de consultanță și reprezentare.

La SC Institutul de Cercetări Metalurgice SA (SC ICEM SA)

- ◆ nerespectarea prevederilor OMFP nr. 2861/2009, referitoare la organizarea și efectuarea inventarierii patrimoniului, respectiv:
 - nu a fost inventariat și evidențiat în contabilitate terenul în suprafață de 36.383 mp, situat în București, strada Mehadia nr. 39;
 - nu au fost inventariate pe liste separate mijloacele fixe de natura clădirilor, utilajele și instalațiile, precum și materialele de natura obiectelor de inventar, evidențiate în contabilitate;
 - nu au fost confirmate prin extrase de cont, creanțele și datoriile față de terți, evidențiate în contabilitate;
- ◆ nerespectarea obligațiilor asumate prin contractele de finanțare pentru execuție proiecte, respectiv neplata fondurilor primite de la bugetul de stat, în sumă de 295 mii lei, pentru lucrările executate în parteneriat cu alte societăți și utilizarea nelegală a acestora pentru desfășurarea activității curente;
- ◆ neplata, în termen de 6 luni de la data aprobării situațiilor financiare, a dividendelor convenite statului, în sumă totală 173 mii lei, la care se adaugă daune interese calculate în sumă de 69 mii lei, contrar prevederilor Legii 31/1990 privind societățile comerciale;
- ◆ neluarea măsurilor legale de recuperare, în cadrul termenului legal de prescripție, a creanțelor și debitelor evidențiate în contabilitate în sumă totală de 135 mii lei, contrar prevederilor din Codul Civil.

La Societatea Comercială Complexul Energetic Craiova SA

- ◆ plăți necuvenite, în sumă de 28 mii lei pentru un număr de ore de utilizare a schelei în plus cu 221.688 ore, față de numărul de ore maxim posibil, stabilit în devizele de lucrări aferente lucrărilor de reparații izolații termice la cazanele nr. 1 și nr. 2 de la Sucursala Electrocentrale Craiova II.

La Societatea Comercială Complexul Energetic Turceni SA

- ◆ neîncasarea veniturilor în sumă de 8 mii lei din furnizarea energiei electrice la locul de consum în care a fost amenajată organizarea de șantier a obiectivului de investiții „Soluții pentru evacuarea, transportul și depozitarea deșeurilor rezultate în urma procesului de ardere a cărbunelui în cazanele grupurilor energetice de la CE Turceni SA”;
- ◆ plăți necuvenite în sumă de 34 mii lei, pentru cheltuieli de investiții, reprezentând: contravaloare articole de lucrări (ore macara) nejustificate, cheltuieli neprevăzute de legislația în vigoare (comision ITM);
- ◆ plăți necuvenite în sumă de 473 mii lei, pentru cheltuieli cu investițiile în curs, reprezentând contravaloare lucrări neexecutate (36 de radiatoare termice nemontate, 3 scări din inox neexecutate); materiale nepuse în operă, contravaloare „spor manoperă” în procent de 20%, inclus nelegal în devizele de lucrări, în condițiile în care nu a fost cuprins în oferta inițială care a stat la baza încheierii contractului;
- ◆ plăți nejustificate în sumă de 87 mii lei, reprezentând impozit pe clădiri pentru casele construite și predate proprietarilor cu contract de schimb, destinate persoanelor strămutate afectate de procesul exploatării;
- ◆ plăți necuvenite în sumă de 21 mii lei, reprezentând primă salarială acordată directorului general pentru participarea în cadrul comisiei de negociere administrație-sindicate și în comisia de stabilire și evaluare a terenurilor aflate în patrimoniul SC Complexul Energetic Turceni SA, contrar prevederilor OUG nr. 3/2011.

La Societatea Comercială Avioane SA Craiova

- ◆ nerespectarea prevederilor OMFP nr. 2861/2009, referitoare la inventarierea patrimoniului, respectiv:
 - nu s-au întocmit corect listele de inventariere;
 - nu s-au stabilit pagubele determinate de expirarea termenului de prescripție a încasării creanțelor;
 - comisiile de inventariere nu au stabilit rezultatele inventarierii prin compararea datelor constatate faptic și înscrise în listele de inventariere, cu cele din evidența tehnico-operativă (fișele de magazie) și din contabilitate.
- ◆ înregistrarea unei pierderi estimată la suma de 2.483 mii lei înregistrată ca urmare a încheierii și derulării contractului cu SC AEROSTAR SA Bacău, având ca obiect conversia avioanelor tip BAe-146, constând în execuția și livrarea unui număr de 10 Kit-uri complete pentru avioanele tip BAe-146, în care au fost acceptate prețuri fixe, fără o antecalculație de preț, din care să rezulte consumurile de materiale, manopera și obligațiile aferente acestora, costurile cu SDV-uri, costurile de regie și de secție etc.;
- ◆ neurmărirea clauzelor contractuale din contractele de livrare de utilități pentru diverși clienți (energie electrică, agent termic, servicii de telefonie), respectiv nerecuperarea unor debite restante, în sumă de 173 mii lei, la care s-au calculat penalități în sumă de 75 mii lei.

La Societatea Comercială IAR SA Brașov

- ◆ au fost decontate necuvenit cantități de lucrări de reparații neefectuate, în valoare totală de 9 mii lei.

Măsuri operative

La Societatea Națională a Lignitului Oltenia SA

- ◆ s-a procedat la corectarea înregistrărilor în evidența contabilă privind lucrările de reabilitare și modernizare la construcțiile aflate în patrimoniul unor subunități, înregistrări eronate ce fac parte din categoria cheltuielilor de exploatare;
- ◆ a fost transmis Camerei de Conturi a Județului Gorj „Raportul privind desfășurarea și realizarea programului de audit intern”, aferent anului 2011;
- ◆ a fost recuperată suma de 16 mii lei și suma de 3 mii lei – beneficii nerealizate calculate;
- ◆ a fost recuperată suma de 50 mii lei, în cazul primelor acordate pentru negocierea CCM.

La Societatea Comercială Romaero SA

- ◆ cu privire la neîncasarea sumelor din închirierea unui spațiu, societatea a emis factură pentru recuperarea penalităților de întârziere calculate în sumă de 236 mii lei, a evidențiat în contabilitate veniturile aferente și a acționat în instanță pentru recuperarea sumelor datorate;
- ◆ a fost recuperată suma de 19 mii lei reprezentând plăți efectuate fără a avea la bază documente care să certifice efectuarea unei prestații;
- ◆ au fost corectate în contabilitate operațiunile aferente asocierii, pentru abaterile constatate;
- ◆ SC Romaero SA a transmis Curții de Conturi „Raportul privind desfășurarea și realizarea programului de audit intern”, aferent anului 2011.

La Societatea Comercială Complexul Energetic Turceni SA

- ◆ înregistrarea corectă în contabilitate a unor bunuri de natura investițiilor;
- ◆ s-a plătit la bugetul statului suma de 740 mii lei și suma de 164 mii lei (majorări de întârziere/penalități);
- ◆ s-a recuperat suma de 180 mii lei (reprezentând debite restante, plata nejustificată a unor lucrări și cheltuieli salariale nelegale) și suma de 9 mii lei (majorări/penalități aferente).

La Societatea Comercială IAR SA Brașov

- ◆ a fost recuperată suma de 9 mii lei, decontată necuvenit pentru lucrări de reparații neexecutate.

La SNTG Transgaz SA Mediaș

- ◆ s-au înregistrat corect în contabilitate lucrările și dotările aferente instalațiilor tehnologice de natura investițiilor, în sumă de 4.258 mii lei;
- ◆ impozitul pe profit în sumă de 681 mii lei și dobânzile calculate în sumă de 137 mii lei au fost virate la bugetul statului și înregistrate în contabilitate;
- ◆ s-a depus la ANRE o parte din documentațiile de înființare și modificare a unor capacități de transport și tranzit al gazelor naturale, în vederea eliberării autorizațiilor legale;
- ◆ a solicitat ANRE emiterea unor facturi, reprezentând tarifele de regularizare pentru anul 2011 aferente licențelor de transport și respectiv de dispecerizare.

Concluzii

- ◆ modul de administrare a patrimoniului statului, de către: SN Nuclearelectrica SA, SN a Lignitului Oltenia SA, CN a Huilei SA Petroșani, SC Electrocentrale București SA, SC Romaero SA, SC IOR SA, SC ICEM SA, SC Complexul Energetic Craiova SA, SC Complexul Energetic Turceni SA, SC Complexul Energetic Rovinari SA, SC Avioane SA Craiova, SC IAR SA Brașov, SNTG Transgaz SA, nu este sub toate aspectele în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile societății și nu respectă în totalitate principiile legalității și regularității;
- ◆ situațiile financiare încheiate nu reflectă sub toate aspectele realitatea.

Recomandări

La Societatea Națională Nuclearelectrica SA

- ✓ *intrarea în legalitate prin majorarea capitalului social de către SN Nuclearelectrica SA cu aportul statului român, respectiv cu suma de 1.382.640 mii lei;*
- ✓ *stabilirea întinderii prejudiciului creat entității, ca urmare a:*
 - *vânzării energiei electrice către diverși agenți economici, la un preț în care nu a fost inclus tariful zonal aferent serviciului de transport pentru introducerea de energie electrică în rețea (TG), în vigoare la data facturării și recuperarea acestuia în condițiile legii;*
 - *efectuării de plăți suplimentare, în sumă estimată de 124 mii lei, pentru achiziția unor servicii (de întreținere spații verzi neefectuate; de transport căi ferate uzinale și auto supraevaluate; de exploatare, întreținere și reparații a sistemului de termoficare și a instalațiilor termice și sanitare pentru locuințele proprietate SN Nuclearelectrica SA, din orașul Cernavodă, supraevaluate; de reparații capitale la electro-pompele tip Aversa, realizate în subcontractare la prețuri mai mici decât cele stabilite prin contractul încheiat cu SN Nuclearelectrica SA);*

La Societatea
Națională a Lignitului
Oltenia SA

- efectuării de plăți nelegale în sumă estimată de 571 mii lei, pentru încheierea a 2 polițe de asigurare de tipul D&O, cu nerespectarea prevederilor Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale.
- ✓ urmărirea respectării clauzelor contractuale privind încasarea la termen a creanțelor, precum și recuperarea creanțelor înregistrate în cadrul termenului legal de prescripție;
- ✓ luarea măsurilor pentru implementarea sistemelor de control intern/managerial.
- ✓ extinderea verificărilor la nivelul subunităților privind modul de înregistrare a lucrărilor de investiții, majorarea valorii activelor fixe cu valoarea lucrărilor de investiții recepționate, precum și calculul și înregistrarea amortizării aferente;
- ✓ intrarea în legalitate privind "regularizarea cu bugetul de stat a sumelor acordate sub formă de avans și nejustificate prin livrări de bunuri";
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor plăților efectuate din alocații bugetare și recuperarea eventualelor plăți necuvenite;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului creat entității ca urmare a:
 - efectuării de plăți nelegale, în sumă estimată de 16 mii lei, pentru deplasarea în străinătate a unor salariați care nu au îndeplinit misiuni pentru activitatea societății;
 - efectuării de plăți nelegale, în sumă de 8.800 mii lei, pentru finanțarea a 2 cluburi sportive care nu se aflau în administrarea societății;
 - acordării în mod nelegal de prime unor salariați (63) pentru negocierea Contractului Colectiv de Muncă;
- ✓ întreprinderea măsurilor în vederea implementării sistemelor de control intern/managerial;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor deconturilor aferente deplasărilor externe, în vederea stabilirii și altor sume acordate necuvenit și întreprinderea de măsuri de recuperare în condițiile legii;
- ✓ intrarea în legalitate privind utilizarea fondurilor constituite conform prevederilor HG nr. 765/1994;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor contractelor de lucrări pentru a identifica eventuale elemente de cheltuieli acceptate în mod nelegal la plată și recuperarea sumelor plătite în mod necuvenit;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor deconturilor aferente deplasărilor salariaților la și de la locul de muncă, în vederea stabilirii sumelor acordate necuvenit și întreprinderea măsurilor de recuperare în condițiile legii.

La Compania
Națională a Huilei SA
Petroșani

- ✓ intrarea în legalitate privind contractarea și livrarea cărbunelui (hulă sortată), la un preț care să acopere costurile de producție înregistrate de fiecare sucursală de exploatare;
- ✓ extinderea verificărilor (la centrală și la sucursale), asupra tuturor salariaților care, în perioada 2009-2011, au beneficiat de stagiu de cotizare realizat în condiții speciale de muncă, în vederea identificării și a altor cazuri (salariați) pentru care în mod nelegal s-a constituit, înregistrat și virat CAS pentru condiții speciale;
- ✓ extinderea verificărilor (la centrală și la sucursale), asupra tuturor salariaților care în perioada 2009-2011 au beneficiat de spor de pericolozitate, în vederea identificării și a altor cazuri (salariați) care au beneficiat în mod nelegal de acest spor;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor deconturilor aferente deplasărilor salariaților cu autoturismul proprietate personală, în vederea stabilirii sumelor acordate necuvenit și întreprinderea măsurilor de recuperare în condițiile legii;
- ✓ extinderea verificărilor (la centrală și la sucursale), în vederea identificării și a altor servicii acceptate în mod nejustificat la plată;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului creat entității ca urmare a:
 - efectuării de plăți necuvenite, prin acordarea în mod nelegal a sporului de pericolozitate, unor persoane din aparatul funcțional al CN a Huilei SA Petroșani;
 - efectuării de plăți necuvenite pentru servicii de spălare echipamente neefectuate, servicii de curățenie facturate pentru suprafețe necontractate, precum și facturate la alte tarife mult mai mari (de 3 ori).

La Societatea
Comercială
Romaero SA

- ✓ întreprinderea măsurilor legale în vederea recuperării creanțelor în termenul legal de prescripție;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor cheltuielilor transmise prin deconturile lunare de către asociatul administrator SC Blue Air - Transport Aerian SA, în vederea identificării și a altor cazuri în care au fost transmise prin decont cheltuieli care nu au legătură cu asocierea în participațiune;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor contractelor de consultanță încheiate în perioada 2009-2011, din punct de vedere al oportunității alegerii serviciilor de consultanță și a legalității încheierii acestora;

La Societatea
Comercială IOR SA

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului creat entității ca urmare a efectuării de plăți pentru consultanță la încheierea contractelor de achiziții, în condițiile în care salariții aveau atribuții în acest sens;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor contractelor de închiriere de la nivelul SC Romaero SA, în vederea încheierii acestora în condiții de eficiență.
- ✓ clarificarea situației juridice a terenului evidențiat în contabilitate;
- ✓ organizarea evidenței operațiunilor de asociere în participațiune în conformitate cu prevederile legale;
- ✓ urmărirea derulării contractelor de asociere în participațiune în conformitate cu clauzele contractuale precum și dispunerea de măsuri în vederea recuperării tuturor creanțelor convenite societății;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului creat entității ca urmare a vânzării a 16 active, prin negociere directă, la o valoare diminuată cu suma de 2.829 mii lei reprezentând investiții fără a avea la bază documente care să certifice execuția și recepția investițiilor efectuate;
- ✓ întreprinderea măsurilor pentru implementarea sistemelor de control intern/managerial.

La Societatea
Comercială
Electrocentrale
București SA

- ✓ intrarea în legalitate privind:
 - efectuarea inventarierii patrimoniului;
 - obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate pentru toate terenurile aflate în administrare și majorarea capitalului social al SC Electrocentrale București SA cu contravaloarea acestora;
 - organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu.
- ✓ utilizarea eficientă a fondurilor alocate pentru realizarea proiectelor de tipul „Green/Brown Field” prin efectuarea de cheltuieli pentru realizarea acelor proiecte inițiate care își ating scopul;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului creat entității ca urmare a:
 - vânzării energiei termice către RADET București, destinată altor consumatori decât populația, la prețuri situate sub costul de producție înregistrat;
 - acordării unor drepturi bănești și materiale, directorilor generali, cu nerespectarea prevederilor OUG nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici;
 - achiziției de servicii (de verificare a rapoartelor de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră), în aceleași condiții de cantitate și calitate și de la aceeași firmă, la prețuri supraevaluate față de anii precedenți;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor creanțelor nerecuperate, evidențiate în contabilitate;
- ✓ întreprinderea măsurilor în vederea implementării standardelor de management/control intern și dezvoltării sistemului de control managerial și control/audit intern;
- ✓ informarea Consiliului de Administrație și a Adunării Generale a Acționarilor a SC Electrocentrale București SA, precum și a Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri asupra stadiului proiectelor de tip Green/Brown Field pentru înființarea societăților mixte de tip IPP, inițiate încă din 2004 și a cheltuielilor efectuate, în vederea dispunerii de măsuri pentru utilizarea eficientă a fondurilor alocate în acest scop, precum și a urmării realizării acestor proiecte, pe etape, pentru atingerea scopului propus.

La SC Institutul
de Cercetări
Metalurgice SA

- ✓ intrarea în legalitate privind: efectuarea inventarierii patrimoniului, organizarea și exercitarea activității de control financiar preventiv propriu, organizarea și exercitarea activității de audit public intern, plata dividendelor convenite statului;
- ✓ urmărirea și respectarea clauzelor din contractele de finanțare execuție proiecte;
- ✓ întreprinderea măsurilor pentru implementarea sistemelor de control intern/managerial.

La Societatea
Comercială
Complexul
Energetic
Craiova SA

- ✓ stabilirea rezultatelor financiare cu respectarea prevederilor legale în vigoare și recunoașterea în situațiile financiare anuale a veniturilor și cheltuielilor, ca fiind aferente perioadei la care se referă;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor lucrărilor de reparații în vederea identificării și a altor cazuri;
- ✓ intrarea în legalitate privind calculul și plata impozitului pe profit datorat bugetului de stat.

La Societatea
Comercială
Complexul
Energetic
Rovinari SA

- ✓ intrarea în legalitate privind obținerea autorizației de excavare pentru lucrările de excavare efectuate fără autorizație, precum și pentru cele ce se vor efectua în continuare de către unitățile miniere din subordinea SC Complex Energetic Rovinari SA;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor investițiilor efectuate în vederea identificării și a altor cazuri, a efectuării corecțiilor în contabilitate.

*La Societatea
Comercială
Complexul
Energetic
Turceni SA*

- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor lucrărilor de investiții executate în vederea identificării și a altor cazuri;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului creat entității ca urmare a:
 - efectuării de plăți necuvenite în sumă de 34 mii lei, pentru cheltuieli nejustificate;
 - efectuării de plăți necuvenite în sumă de 473 mii lei, pentru cheltuieli cu investițiile în curs, reprezentând contravaloarea lucrărilor neexecutate;
 - efectuării de plăți în sumă de 21 mii lei, reprezentând primă salarială acordată în mod nelegal directorului general;
- ✓ extinderea verificărilor privind plata impozitului pe clădiri la toate casele construite, pentru care s-a calculat, declarat și achitat acest impozit, în perioada 2009-2011;
- ✓ luarea tuturor măsurilor legale pentru predarea caselor și încheierea contractelor de schimb cu persoanele pentru care au fost construite;
- ✓ intrarea în legalitate privind obținerea autorizației de excavare pentru lucrările de excavare efectuate în perioada 2007-2011, precum și pentru cele ce se vor efectua în anul 2012, de către unitățile miniere din subordinea SC Complex Energetic Turceni SA;
- ✓ efectuarea inventarierii tuturor gestiunilor și valorificarea rezultatelor constatate.

*La Societatea
Comercială
Avioane
Craiova SA*

- ✓ intrarea în legalitate privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv;
- ✓ intrarea în legalitate privind exercitarea activității de audit intern, controlul intern și de gestiune, inventarierea patrimoniului, organizarea și ținerea contabilității;
- ✓ încheierea contractelor, cu respectarea principiilor eficienței, economicității și eficacității, prin care să se asigure obținerea de profit, precum și urmărirea respectării clauzelor contractuale, în special cele privitoare la reziliere și calculul penalităților.

*La Societatea
Comercială IAR
SA Brașov*

- ✓ inventarierea, evaluarea și înregistrarea în evidența contabilă a stocurilor de materiale;
- ✓ elaborarea unor proceduri privind gestionarea unor materiale recuperabile;
- ✓ finalizarea procesului de implementare a sistemului de control intern/managerial;
- ✓ intrarea în legalitate privind exercitarea activității de audit intern;
- ✓ extinderea verificării asupra tuturor lucrărilor de reparații în vederea identificării și a altor cazuri.

*La SNTG
Transgaz SA
Mediaș*

- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor lucrărilor de reparații efectuate, identificarea eventualelor lucrări care sunt de natura investițiilor și înregistrarea corectă a acestora în contabilitate, calcularea influențelor asupra impozitului pe profit și asupra profitului net de repartizat;
- ✓ întreprinderea măsurilor necesare obținerii autorizațiilor de înființare, modificare și funcționare pentru toate obiectivele de investiții, respectiv pentru bunurile care fac parte din sistemul de transport al gazelor naturale, existente în patrimoniul societății sau primite în administrare prin contractul de concesiune încheiat cu ANRM;
- ✓ întreprinderea măsurilor necesare pentru regularizarea tarifelor de licență pentru anul 2011;
- ✓ întocmirea unor proceduri scrise privind modalitățile concrete privind obținerea autorizațiilor de înființare, modificare sau funcționare de la ANRE și plata tarifelor de licență datorate acestei entități.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Rapoartele de control, Curtea de Conturi a emis 13 decizii, prin care au fost dispuse măsuri pe care conducerea entităților: SN Nuclearelectrica SA, SN a Lignitului Oltenia SA, CN a Huilei SA Petroșani, SC Electrocentrale București SA, SC Romaero SA, SC IOR SA, SC ICEM SA, SC Complexul Energetic Craiova SA, SC Complexul Energetic Turceni SA, SC Complexul Energetic Rovinari SA, SC Avioane SA Craiova, SC IAR SA Brașov, SNTG Transgaz SA, trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate.

Ministerul Finanțelor Publice

Compania Națională „Loteria Română” SA

Scurtă prezentare Compania Națională „Loteria Română” SA (CNLR) a fost înființată în baza prevederilor OUG nr. 159/1999, aprobată prin Legea nr. 288/2001, OUG nr. 77/2009 privind organizarea și exploatarea jocurilor de noroc, HG nr. 870/2009 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a OUG nr. 77/2009 și se află sub autoritatea Ministerului Finanțelor Publice.

Ca urmare a controlului au rezultat **constatările** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Cu privire la modul de atribuire și administrare a contractelor de achiziție publică încheiate

I. Referitor la Contractul de furnizare de produse nr. 306/2011, în valoare de 16.814 mii lei fără TVA, încheiat între CNLR și SC SVF Management Prod Serv SRL, lider în asocierea cu SC Industrial Computer Group SRL, pentru achiziția de echipamente IT constând în sistemul Data Center și Disaster Recovery

- cu toate că nu exista un studiu de fezabilitate care să stea la baza fundamentării necesității și oportunității implementării sistemului Data Center și a sistemului Disaster Recovery, achiziția acestora a fost prevăzută în Bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 2011, prin Planul de investiții;
- sistemele necesare realizării și funcționării sistemelor IT (climatizare industrială de precizie, infrastructură electrică, sistem de securitate, mentenanță și garanție), cuprinse în fundamentarea achiziției, nu au fost prevăzute în caietul de sarcini, având drept consecință nefuncționarea sistemelor Data Center și Disaster Recovery;
- CNLR a indus în eroare ofertanții cu privire la data limită de depunere a ofertelor, cu scopul de a restricționa participarea la licitație și a favoriza SC SVF Management Prod Serv SRL, singura societate care a depus oferta înainte de data limită reală de depunere a ofertelor;
- cu toate că documentele prezentate la licitație nu au fost conforme cu documentația de atribuire, CNLR a acceptat oferta SC SVF Management Prod Serv SRL, în asociere cu SC Industrial Computer Group SRL și a declarat-o câștigătoare;
- în condițiile în care contractul era lovit de nulitate, fapt constatat și de către Curtea de Apel București, CNLR a derulat acest contract cu o celeritate care poate fi justificată numai prin intenția direcționării licitației către SC SVF Management Prod Serv SRL;
- urmare unor operațiuni ilegale înregistrate în circuitul tranzacțiilor efectuate prin intermediul unor societăți interpuse, s-a constatat faptul că CNLR a plătit pentru echipamentele achiziționate cu 428% mai mult față de valoarea reală a produselor, compania fiind astfel prejudiciată cu suma de 15.978 mii lei.

II. Referitor la Contractul de prestări servicii nr. 115/2011, în valoare de 57.382 mii lei fără TVA, încheiat între CNLR și SC Grupul Industrial GIR SA, lider în asocierea cu Vodafone România SA, pentru achiziția unui sistem de comunicații

- fără a fundamenta costurile aferente implementării sistemului de comunicații la nivelul agențiilor mandatare, precum și ale serviciilor neprevăzute în studiul de fezabilitate, CNLR a majorat în mod nejustificat valoarea estimată a investiției cu 50%, respectiv cu suma de 4.048.691 euro, de la valoarea estimată în studiul de fezabilitate de 8.160.245 euro la valoarea de 12.208.936 euro, estimată în nota de fundamentare;
- CNLR nu a justificat necesitatea suplimentării atât a serviciilor solicitate, cât și a numărului de locații în care se vor furniza serviciile (în creștere cu 89,4%, de la 1.118 locații la 2.160 locații);
- pentru determinarea valorii estimate în lei a investiției, CNLR a utilizat în mod deliberat un curs valutar supraevaluat de 4,7 lei pentru 1 euro, în condițiile în care în documentația de atribuire s-a solicitat ca valoarea ofertată exprimată în lei să fie determinată în echivalent euro la cursul mediu al pieței valutare, calculat de Banca Națională a României pentru luna decembrie 2010, respectiv 4,2925 lei. Procedând în acest mod, CNLR a majorat artificial cu suma de 4.975 mii lei valoarea estimată a investiției, cu scopul vădit de a supraevalua valoarea contractului care urma să fie atribuit;
- în condițiile în care în documentația de atribuire numărul de locații în care urmau să se furnizeze serviciile de comunicații a fost diminuat cu 47,1% față de cel prevăzut în nota de fundamentare, valoarea estimată a investiției în sumă de 57.382 mii lei aferentă serviciilor solicitate, nu a fost diminuată corespunzător;
- în documentația de atribuire nu au fost solicitate prețurile echipamentelor de comunicații, cu intenția de a nu putea fi ofertate și evaluate din punct de vedere financiar în cadrul procedurii de licitație;
- având în vedere faptul că sistemul de comunicații cuprindea echipamente proprii, respectiv componente hardware, acestea nu trebuiau incluse în prețul serviciilor, întrucât reprezintă mijloace fixe care au o valoare determinată;
- cu toate că în oferta financiară nu a fost propusă o valoare totală a serviciilor care constituiau obiectul contractului, CNLR a acceptat-o în această formă;
- CNLR a declarat câștigătoare oferta depusă de către asocierea GIR - Vodafone la valoarea estimată la fundamentarea achiziției, respectiv la valoarea de 57.382 mii lei, în condițiile în care, oferta evaluată de către comisia de evaluare, pe baza prețurilor propuse de către ofertant, a fost în sumă de 49.852 mii lei. Procedând astfel, CNLR a majorat în mod nelegal valoarea ofertei asocierii GIR - Vodafone, conducând la creșterea valorii contractului cu suma de 7.530 mii lei;
- prin încheierea contractului au fost stabilite în mod arbitrar prețuri unitare aferente echipamentelor, cu

toate că oferta asocierii GIR – Vodafone nu conținea prețuri ale echipamentelor, iar potrivit documentației de atribuire, contravaloarea echipamentelor era inclusă în costul serviciilor;

- de asemenea, în contract au fost incluse și servicii de instalare, deși acestea nu au fost solicitate prin documentația de atribuire;
- CNLR a majorat artificial valoarea componentelor contractului în scopul creșterii valorii ofertei de la suma de 49.852 mii lei la suma de 57.382 mii lei reprezentând prețul contractului;
- datorită managementului defectuos al CNLR, procedura de achiziție a sistemului de comunicații a fost organizată în condițiile în care nu era asigurată infrastructura necesară funcționării la întreaga capacitate a sistemului de comunicații;
- datorită clauzelor contractuale defavorabile companiei, prevăzute în contractul încheiat cu SC Grupul Industrial GIR SA, CNLR nu a putut suspenda serviciile de comunicații nefolosite, generând costuri nejustificate în sumă de 6.919 mii lei, cu efecte negative asupra eficienței utilizării fondurilor companiei;
- până la data de 18.06.2012, CNLR a achiziționat echipamente și servicii la o valoare mai mare cu 244,71%, respectiv suma de 11.446 mii lei cu TVA, față de valoarea la care au fost achiziționate de SC Grupul Industrial GIR SA de la societățile furnizoare.

III. Referitor la Acordul cadru nr. 197/2010, în valoare de 4.592 mii lei fără TVA, încheiat între CNLR și SC Euroco Partner Industry SRL, lider în asocierea cu SC Top Edge Engineering SRL, pentru achiziția de echipamente de birotică și servicii de service

- propunerea financiară depusă de SC Euroco Partner Industry SRL a fost acceptată de către comisia de evaluare a CNLR, în condițiile în care aceasta conținea și costuri neprevăzute în documentația de atribuire;
- prin acceptarea de costuri neprevăzute în documentația de atribuire, CNLR a creat premisele neîncadrării în fondurile alocate pentru realizarea contractului pe o perioadă de patru ani;
- datorită modului defectuos în care au fost încheiate acordul cadru și contractele subsecvente, CNLR a efectuat plăți nelegale către SC Euroco Partner Industry SRL în sumă totală de 1.425 mii lei plus TVA, reprezentând contravaloarea serviciilor care nu au fost solicitate prin documentația de atribuire și nu au fost incluse în prețul contractelor;
- CNLR a achiziționat servicii la prețuri mai mari cu 552,53% față de prețurile cu care au fost achiziționate de SC Euroco Partner Industry SRL de la SC Xerox (România) Echipamente și Servicii SA;
- SC Euroco Partner Industry SRL a furnizat către CNLR un număr de 58 echipamente la prețuri cu 255,20% mai mari decât prețurile cu care au fost achiziționate de la SC Top Edge Engineering SRL;
- în condițiile în care atribuirea contractului s-a realizat de către CNLR prin nerespectarea prevederilor legale, iar SC Euroco Partner Industry SRL a fost un intermediar între CNLR și cele două societăți care au furnizat în fapt echipamentele și serviciile, SC Top Edge Engineering SRL și respectiv SC Xerox (România) Echipamente și Servicii SA, CNLR a fost prejudiciată cu suma de 3.952 mii lei cu TVA.

IV. Referitor la Contractul de prestări servicii nr. 39/2011, în valoare de 12.600 mii lei fără TVA, încheiat între CNLR și SC Compania de Pază Shelter Security SRL, pentru achiziția de servicii de pază, supraveghere obiective, bunuri și valori la nivel național

- CNLR nu a prevăzut în documentația de atribuire cerințe minime de calificare prin care ofertanții să demonstreze că au capacitatea tehnică și profesională pentru a presta serviciile de pază;
- SC Compania de Pază Shelter Security SRL nici nu avea posibilitatea să dovedească capacitatea tehnică de a acoperi serviciile de pază la nivel național, ulterior încheierii contractului, compania subcontractând aceste servicii în proporție de 95%;
- în caietul de sarcini nu au fost cuprinse cerințe tehnice referitoare la operațiunile și/sau activitățile de pază, supraveghere obiective, bunuri și valori, necesare a fi efectuate de către prestator;
- cu toate că numărul de posturi solicitat prin caietul de sarcini a fost diminuat, valoarea estimată a contractului nu a fost micșorată, rămânând nemodificată, la 12.600 mii lei fără TVA, pentru o perioadă de 4 ani;
- în condițiile în care oferta declarată câștigătoare nu a avut o valoare totală și nici comisia de evaluare nu a cuantificat oferta prezentată, încheierea contractului s-a realizat, fără respectarea prevederilor legale, la valoarea estimată la fundamentarea necesității achiziției serviciilor;
- având în vedere faptul că durata contractului este de 48 luni și că într-o perioadă de 15,5 luni (32,3%) din durata contractului, CNLR a achitat către SC Compania de Pază Shelter Security SRL 36,5% din valoarea contractului, ceea ce ar putea conduce la costuri suplimentare, în detrimentul intereselor companiei.

V. Referitor la Contractul de prestări servicii nr. 248/2011, în valoare de 8.980 mii lei fără TVA, încheiat între CNLR și SC Compania de Pază Shelter Security SRL, pentru achiziția serviciilor de monitorizare, intervenție și mentenanță la nivel național

- în documentația de atribuire nu au fost prevăzute cerințe minime de calificare prin care ofertanții să demonstreze că au capacitate tehnică și profesională pentru a presta serviciile de monitorizare, intervenție și mentenanță la nivel național, pentru 1.033 de locații;
- Compania de Pază Shelter Security SRL nu avea capacitatea tehnică să asigure serviciile de monitorizare, intervenție și mentenanță la nivel național, subcontractând cea mai mare parte a acestora;
- în caietul de sarcini nu au fost detaliate cerințele tehnice pe activități și/sau operațiuni, nu au fost identificate locațiile unde se vor presta serviciile și personalul care va presta serviciile în fiecare locație;
- CNLR a acceptat oferta prezentată de Compania de Pază Shelter Security SRL, în condițiile în care aceasta era neconformă, propunerea tehnică nerespectând cerințele sumar definite în caietul de sarcini;
- încheierea contractului s-a realizat prin nerespectarea prevederilor legale referitoare la obligația constituirii și/sau reținerii garanției de bună execuție, compania neasigurându-se că prestatorul va realiza serviciile în conformitate cu prevederile contractuale.

VI. Referitor la Contractul de prestări servicii nr. 31/2011, în valoare de 597 mii lei fără TVA, încheiat între CNLR și SC Urgent Curier SRL, în vederea achiziționării serviciilor de curierat (transport revista Loto – Prono)

- prin încadrarea, în mod eronat, a achiziției serviciilor de transport al revistei Loto-Prono la un cod CPV care nu corespundea obiectului contractului, CNLR a eludat aplicarea procedurii de achiziție prevăzută de OUG nr. 34/2006, respectiv organizarea de licitație deschisă;
- conducerea CNLR nu a constituit o comisie de evaluare în vederea atribuirii contractului de achiziție a serviciilor de transport al revistei Loto-Prono;
- CNLR a acceptat o ofertă neconformă, întrucât prețurile au fost propuse pentru transportul fiecărei ediții a revistei Loto - Prono și nu în funcție de cantitățile efective de exemplare care urmau să fie transportate;
- estimarea nereală a numărului de exemplare a revistei Loto-Prono și modul defectuos de încheiere a contractului cu privire la decontarea serviciilor prestate au condus la majorarea nejustificată cu valoarea estimată de 277 mii lei fără TVA a prețului contractului de prestări servicii.

VII. Referitor la Contractul de prestări servicii nr. 395/2010, în valoare de 562 mii lei fără TVA, încheiat între CNLR și SC Urgent Curier SRL, în vederea achiziționării de servicii de curierat

- prin încadrarea eronată a achiziției la un cod CPV care nu corespunde obiectului contractului și utilizarea unui curs de schimb valutar supraevaluat, CNLR a eludat aplicarea procedurilor de achiziție prevăzute de OUG nr. 34/2006 referitoare la atribuirea contractelor de achiziție prin organizarea procedurii de „licitație deschisă”, atribuind în mod nelegal SC Urgent Curier SRL contractul de achiziție a serviciilor de curierat.

VIII. Referitor la Contractul de furnizare produse nr. 336/2011, în valoare de 190.000 euro fără TVA (echivalent 796.651 lei), încheiat între CNLR și SC Cinque Punto Cinque SRL Italia, în vederea achiziționării de produse loteristice

- declararea ca admisibilă a unei oferte inacceptabile, cu toate că ofertantul nu a îndeplinit toate cerințele de calificare solicitate prin documentația de atribuire, a condus la atribuirea contractului către Cinque Punto Cinque SRL Italia, contract care, ulterior, datorită neonorării obligațiilor contractuale, a fost reziliat.

IX. Referitor la Contractul de execuție lucrări nr. 438/2009, în valoare de 7.943 mii lei fără TVA, încheiat între CNLR și SC Concas SA Buzău, privind executarea lucrărilor de consolidare, re compartimentare și recondiționare a spațiului din Calea Victoriei nr. 9, sector 3, București

- în documentația de atribuire au fost impuse condiții abuzive prin, care ofertanții erau descalificați, încălcându-se principiile care stau la baza atribuirii contractelor de achiziție publică, pentru a limita participarea la procedura de atribuire;
- oferta SC Concas SA Buzău a fost acceptată cu toate că prezenta, în mod evident, neconformități față de condițiile cerute prin documentația de atribuire;
- în contractul de execuție s-au prevăzut alte clauze referitoare la modul de acordare a avansului față de cele prevăzute în modelul de contract din documentația de atribuire, încălcându-se în acest fel termenii prevăzuți la organizarea licitației;
- pentru lucrările executate, CNLR SA a achitat necuvenit la SC Concas SA Buzău suma totală de 110 mii lei, inclusiv TVA.

X. Referitor la Contractul de execuție lucrări nr. 411/2010, în valoare de 2.094 mii lei fără TVA, încheiat între CNLR și SC Concas SA Buzău

- având în vedere faptul că prin încheierea unui nou contract, valoarea cumulată a contractelor anterioare încheiate cu SC Concas SA Buzău ar fi depășit procentul de 50% din valoarea contractului inițial, CNLR a eludat aplicarea prevederilor cu privire la procedura de atribuire legală, invocând prevederi care nu erau

aplicabile procedurii selectate, în scopul organizării unei proceduri de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare. În condițiile respectării prevederilor legislației de atribuire a contractelor de achiziție publică, CNLR trebuia să organizeze procedura de licitație;

- în fapt, nu s-a dorit decât o încredințare directă a lucrărilor către SC Concas SA Buzău, societate comercială care a fost favorizată la licitația organizată pentru adjudecarea contractului inițial, prin descalificarea tuturor contracandidaților, în condițiile în care oferta declarată câștigătoare prezenta neconformități față de documentația de atribuire.

Cu privire la exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

Denaturarea sistematică a situațiilor financiare anuale, cu scopul influențării rezultatelor exercițiilor financiare, astfel:

- nerefectarea în evidența contabilă a exercițiului curent a unor cheltuieli, în sumă totală de 114.949 mii lei, reprezentând sume achitate de CNLR în baza unor sentințe judecătorești, considerate în mod eronat a fi erori sau omisiuni;
- nerespectarea prevederilor contabile cu privire la înregistrarea, odată cu reluarea la venituri a unui provizion și a cheltuielii aferente pentru care a fost constituit provizionul, astfel încât să nu fie influențat rezultatul exercițiului;
- diminuarea impozitului pe profit, aferent exercițiilor financiare 2009 – 2011, cu suma totală de 23.834 mii lei;
- diminuarea profitului net, înainte de repartizare, cu suma de 18.566 mii lei, 89.994 mii lei și respectiv 38.727 mii lei, aferent exercițiilor financiare 2009, 2010 și respectiv 2011, prin efectuarea de înregistrări eronate, prin intermediul conturilor 1174 „Rezultatul reportat provenit din corectarea erorilor contabile” și 473 „Operațiuni în curs de clarificare”;
- efectuarea de înregistrări eronate în evidența contabilă pentru a raporta, în mod nereal, încadrarea în Bugetul de Venituri și Cheltuieli, avizat de Ministerul Finanțelor Publice și aprobat prin hotărâre de Guvern;
- nerespectarea prevederilor Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, cu privire la înregistrarea cheltuielilor la momentul efectuării lor;

Cu privire la evaluarea sistemelor de management și control intern

- sistemul de management al riscurilor existent în companie nu contribuie la îmbunătățirea eficienței și eficacității activităților companiei și nu furnizează o abordare sistematică care să permită conducerii să-și concentreze atenția și resursele asupra anumitor arii de risc semnificative pentru operațiunile acesteia.

Concluzii:

- ◆ urmare acțiunii de verificare efectuată la CNLR au fost constatate abateri de la legalitate și regularitate care au condus la înregistrarea unor prejudicii semnificative aduse companiei;
- ◆ pe fondul exercitării unei activități manageriale defavorabile intereselor companiei, la nivelul CNLR au fost constatate practici sistematice prin care, datorită efectuării de înregistrări contabile neconforme cu legislația aplicabilă, au fost denaturate datele reflectate în situațiile financiare și prin care au fost eludate prevederile legale din domeniul achizițiilor publice cu consecințe deosebit de grave asupra rezultatelor economico-financiare;
- ◆ activitatea de achiziții publice desfășurată la nivelul CNLR contravine tuturor principiilor bunei gestiuni financiare, încălcarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate reprezentând o stare de fapt.

Recomandări

- ✓ *stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând sumele achitate în plus de către CNLR în favoarea SC SVF Management Prod Serv SRL față de valoarea reală a produselor achiziționate și luarea măsurilor legale în vederea recuperării acestuia;*
- ✓ *stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând valoarea prevăzută în plus în contract față de valoarea ofertei asocierii GIR - Vodafone, cuantificată de comisia de evaluare și luarea măsurilor legale în vederea recuperării acestuia;*
- ✓ *stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând plățile efectuate de către CNLR în favoarea SC Grupul Industrial GIR SA, pentru decontarea abonamentelor VPN bandă garantată aferente agențiilor proprii care nu au utilizat serviciile de comunicație și luarea măsurilor legale în vederea recuperării acestuia;*
- ✓ *stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând sumele achitate în plus de către CNLR în favoarea SC Grupul Industrial GIR SA față de valoarea reală a produselor achiziționate și luarea măsurilor legale în vederea recuperării acestuia;*
- ✓ *stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând contravaloarea serviciilor decontate SC Euroco Partner Industry SRL, care nu au fost solicitate prin documentația de atribuire și luarea măsurilor legale în vederea recuperării acestuia;*

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând sumele plătite în plus de către CNLR în favoarea SC Euroco Partner Industry SRL față de valoarea reală a produselor și serviciilor și luarea măsurilor legale în vederea recuperării acestuia;
- ✓ luarea măsurilor în vederea încadrării în condițiile și valoarea contractului de prestări servicii de pază încheiat cu SC Compania de Pază Shelter Security SRL;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului, rezultat ca urmare a acceptării ofertei financiare a SC Urgent Curier SRL, în care au fost propuse prețuri „tip abonament” pentru transportul fiecărei ediții a revistei Loto - Prono și luarea măsurilor legale în vederea recuperării acestuia;
- ✓ calcularea și recuperarea prejudiciului adus CNLR SA prin acordarea integrală a avansului de 30% pentru executarea contractului nr. 438/2009 încheiat cu SC Concas SA Buzău, în condițiile în care în documentația de atribuire s-a prevăzut ca acesta să fie plătit pe măsura executării lucrărilor;
- ✓ stabilirea sumei definitive plătită necuvenit, aferentă contractului nr. 438/2009 încheiat cu SC Concas SA Buzău și recuperarea acesteia; verificarea realității lucrărilor facturate și necesitatea notelor de comandă suplimentare, aferente contractelor încheiate cu SC Concas SA Buzău (73/2010, 231/2010 și 411/2010), precum și urmărirea modului de respectare, pe articole de deviz și echipamente, a prețurilor unitare din devizul ofertă și facturile de aprovizionare ale constructorului și recuperarea eventualelor diferențe constatate;
- ✓ încetarea activităților și practicilor prin care sunt încălcate dispozițiile legale în domeniul achizițiilor publice;
- ✓ înregistrarea corectă a operațiunilor reprezentând plăți și alte cheltuieli ale companiei, în vederea reflectării reale și fidele a acestora în situațiile financiare anuale;
- ✓ analizarea aspectelor constatate cu privire la contravaloarea amenzilor achitate din fondurile companiei, sancțiuni aplicate de către instituțiile abilitate, urmare neîndeplinirii de către salariații companiei a atribuțiilor de serviciu; luarea măsurilor pentru prevenirea acestor situații, inclusiv prin sancționarea persoanelor vinovate;
- ✓ îmbunătățirea mediului de control intern prin implementarea și monitorizarea aplicării corespunzătoare a procedurilor specifice fiecărei activități, în vederea identificării și înlăturării riscurilor relevante pentru entitate, aferente abaterilor constatate;
- ✓ actualizarea Registrului Riscurilor în baza obiectivelor stabilite și definite în funcție de necesități.

Luând în considerare faptul că entitatea verificată se află sub autoritatea Ministerului Finanțelor Publice, actul de control a fost transmis conducerii ministerului, în vederea analizei aspectelor constatate și dispunerea în consecință.

Având în vedere faptul că în actul de control au fost consemnate fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, au fost sesizate organele de cercetare abilitate, iar pentru abaterile de natură fiscală, au fost sesizate organele fiscale competente.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în actul de control, Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsuri pe care CNLR trebuie să le ducă la îndeplinire, în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia.

Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale

SC Tratament Balnear și Recuperare a Capacității de Muncă SA București

Scurtă prezentare Societatea Comercială de Tratament Balnear și Recuperare a Capacității de Muncă (SC „TBRCM” SA București) este organizată și funcționează potrivit HG nr. 1469/2002, cu modificările și completările ulterioare, ca societate comercială pe acțiuni, acționar unic fiind Casa Națională de Pensii Publice (CNPP). Societatea comercială are în structură 13 sucursale de tratament balnear și recuperare a capacității de muncă, unități fără personalitate juridică.

„Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului”, pentru anul 2011, s-a desfășurat atât la Societatea Comercială de Tratament Balnear și Recuperare a Capacității de Muncă București, cât și la cele 13 sucursale teritoriale.

Ca urmare a controlului au rezultat **constatățile** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

Situațiile financiare întocmite la data de 31.12.2011 nu oferă o imagine fidelă, a poziției financiare, performanței financiare și a altor informații, referitoare la activitatea desfășurată de către societate întrucât:

- ◆ terenuri în suprafață de 59.407 mp, atribuite unor sucursale prin decizii ale Consiliilor Populare în perioada 1972-1979, nu au fost înregistrate în patrimoniul societății, deși sunt exploatate pentru realizarea obiectului de activitate și nu s-au întreprins toate demersurile în vederea emiterii titlului de proprietate;
- ◆ nu au fost cuprinse în acțiunea de reevaluare a patrimoniului toate activele de natura construcțiilor, care au fost supuse amortizării începând cu anul 2011, fapt ce a dus la denaturarea diferențelor din reevaluare cu suma de 239 mii lei;
- ◆ au fost majorate cheltuielile societății cu suma totală de 197 mii lei (*sucursala Geoagiu* cu suma 134 mii lei, *sucursala Buziaș*, cu suma de 63 mii lei), întrucât nu a fost calculată corect și nu a fost înregistrată pe cheltuieli amortizarea aferentă construcțiilor care au fost reevaluate, fapt care a determinat diminuarea profitului net, precum și a dividendelor cuvenite acționarului unic, proporțional cu cota cuvenită;
- ◆ au fost propuse la casare și au fost scăzute din evidența contabilă o serie de mijloace de transport, fără ca acestea să fie scoase efectiv din funcțiune și scăzute din evidența organelor fiscale locale, la sucursalele *Geoagiu și 1 Mai*.

Evaluarea sistemelor de management și control intern

- ◆ nu s-au actualizat, în termenul legal, criteriile de performanță din contractele de mandat ale conducătorilor sucursalelor teritoriale, corespunzător cu prevederile din Bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 2011;
- ◆ managementul superior al societății nu a fost preocupat de stabilirea prin contractele de mandat ale directorilor sucursalelor teritoriale a unor indicatori/criterii de performanță care să îi capaciteze în atragerea de clienți ocazionali în bazele de tratament prin contractarea de servicii în completarea seriilor de bilete atribuite de către Casa Națională de Pensii Publice, astfel încât să se asigure un grad cât mai ridicat de ocupare a capacităților disponibile din aceste baze de tratament. De asemenea, conducerea societății nu s-a preocupat de fundamentarea și aprobarea unor tarife pentru serviciile auxiliare care sunt oferite de către sucursalele teritoriale (închirieri săli din hoteluri pentru conferințe, evenimente deosebite, activități de recreere), stabilirea tarifelor pentru astfel de servicii fiind lăsate la latitudinea directorilor din aceste baze de tratament. Toate acestea au avut drept consecințe nerealizarea de venituri la nivelul potențialului disponibil concomitent cu diminuarea profitului net și implicit a dividendelor cuvenite acționarului unic, CNPP;
- ◆ nu s-au elaborat proceduri prin care să fie stabilite cu claritate serviciile de tratament balnear care pot fi decontate de către Casa Națională de Pensii Publice, decontarea făcându-se ca regulă, în limita a 2 proceduri pe zi, la valoarea de 12 lei. Verificările efectuate la unele sucursale teritoriale care asigură tratament balnear și medical, au scos în evidență faptul că în cazul serviciilor medicale de recuperare-reabilitare, decontate în sistemul de asigurări sociale de sănătate, acestea sunt identificate clar, potrivit Contractului-cadru, decontarea făcându-se de casele de asigurări de sănătate județene, în limita a 4 proceduri pe zi. Serviciile de tratament balnear decontate de către CNPP, nefiind identificate clar, există cazuri de confuzie între cele două categorii de servicii: *tratament balnear și tratament medical de recuperare-reabilitare*, astfel, că anumite servicii pot fi decontate atât de la CNPP ca servicii de tratament balnear, cât și de la casele de sănătate județene, ca servicii medicale de recuperare-reabilitare a sănătății.
De asemenea, s-a reținut că în Contractul încheiat între CNPP și SC „TBRCM” SA, nu sunt impuse condiții/nu sunt emise proceduri în ceea ce privește justificarea realității efectuării serviciilor de tratament balnear (confirmarea pacientului pe fiecare serviciu executat) fapt ce creează premisele decontării unor servicii de tratament balnear care, în realitate nu au fost prestate;
- ◆ nu au fost respectate, în totalitate, prevederile OMFP nr. 946/2005, pentru aprobarea Codului controlului intern, cuprinzând standardele de management/control intern la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control managerial, întrucât nu s-au cuprins în procedurile interne toate situațiile/operațiunile specifice activității societății; nu s-a implementat, nu s-a constituit o comisie cu atribuții de monitorizare, coordonare și îndrumare, nu s-a elaborat un program de dezvoltare a sistemului de control intern, nu au fost stabilite obiectivele generale, volumul și complexitatea activităților ce trebuie realizate și eșalonate în timp, nu au fost stabilite obiective specifice, în concordanță cu obiectul de activitate și atribuțiile entității, nu au fost elaborate proceduri operaționale, nu s-a identificat o monitorizare și evaluare a riscurilor, nu s-a completat registrul riscurilor, la *sucursala Bala*;
- ◆ nu s-a procedat la particularizarea, dezvoltarea și actualizarea cadrului general, privind CFP, în raport de specificul entității, conducătorul unității nu a dispus elaborarea listelor de verificare, în care să fie detaliate obiectivele verificării pentru fiecare operațiune cuprinsă în cadrul general și nu au fost desemnate prin decizie emisă de directorul unității, persoanele din compartimentele de specialitate, care să certifice docu-

mentele justificative în privința realității, regularității și legalității, la *sucursala Moneasa*. Nu s-a exercitat în mod corespunzător și nu au fost respectate dispozițiile legale privind separarea atribuțiilor în exercitarea controlului financiar preventiv propriu la nivelul sucursalei, respectiv la *sucursala Nicolina*.

Calitatea gestiunii economico-financiare, în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele de înființare

- ◆ angajarea surselor financiare ale societății comerciale în efectuarea unor operațiuni/servicii cu titlu gratuit în favoarea unor instituții publice. Astfel în anul 2011 Adunarea Generală a Acționarilor a aprobat constituirea unui nou compartiment în cadrul societății comerciale, precum și suplimentarea numărului de posturi. Urmare aprobării, societatea comercială a încadrat un număr de 14 persoane care, însă ulterior angajării au fost puse la dispoziția unor instituții (Casa Națională de Pensii Publice, Casa de Pensii a Municipiului București, Casa Județeană de Pensii Argeș), în vederea efectuării unor activități specifice acestor instituții, fără a se determina și percepe de la aceste instituții contravaloarea cheltuielilor suportate de societate cel puțin la nivelul drepturilor salariale plătite și a contribuțiilor datorate bugetelor publice. Societatea s-a rezumat exclusiv în a suporta pe costuri salariile lunare ale acestor persoane și a contribuțiilor datorate bugetelor publice, în sumă totală de 124 mii lei. Întrucât cheltuielile societății nu au fost recuperate de la instituțiile publice beneficiare ale serviciilor prestate de salariații societății, în anul 2011, societatea nu a virat nici obligațiile către bugetul general consolidat, în sumă de 59 mii lei, aferente sumei nerecuperate. În acest fel s-a diminuat nelegal profitul anului 2011, precum și nivelul dividendelor datorate statului;
- ◆ veniturile din activitatea de bază a societății au fost diminuate prin efectuarea unor înregistrări contabile eronate, la *sucursala Olănești*.

Măsurile operative

- ◆ s-a corectat evidența contabilă, prin recalcularea amortizării aferentă construcțiilor reevaluate, determinată eronat, în anul 2011, la *sucursala Geoagiu*;
- ◆ s-au înregistrat în evidența contabilă a sucursalelor (*1 Mai și Geoagiu*) mijloacele de transport casate, fără a fi scoase efectiv din funcțiune;
- ◆ s-au calculat obligațiile datorate și neplătite de către societate bugetului general consolidat, în sumă totală de 59 mii lei, aferente cheltuielilor cu salariații delegați la instituții publice;
- ◆ s-au corectat, conform legislației în vigoare, veniturile *sucursalei Olănești* înregistrate eronat în anul 2011.

Recomandări

- ✓ înregistrarea în patrimoniul societății a tuturor terenurilor deținute cu titlu de folosință de către sucursalele teritoriale, chiar dacă ministerul de resort nu a emis certificate de atestare a dreptului de proprietate. Disponerea de măsuri concrete pentru definitivarea lucrărilor necesare obținerii titlurilor de proprietate precum și a formalităților cu privire la înregistrarea la Cartea funciară a terenurilor deținute cu orice titlu;
- ✓ cuprinderea în reevaluare a tuturor mijloacelor fixe din aceeași categorie, recalcularea amortizării mijloacelor fixe reevaluate, stabilirea și înregistrarea în evidența contabilă a diferențelor rezultate din recalcularea amortizării;
- ✓ determinarea corectă, cu ocazia reevaluărilor efectuate, a duratelor rămase de amortizat aferente mijloacelor fixe de natura construcțiilor; înregistrarea, declararea și virarea către bugetul general consolidat a tuturor obligațiilor fiscale datorate;
- ✓ stabilirea modului în care s-a efectuat casarea mijloacelor fixe și scăderea din patrimoniu a acestora, precum și existența tuturor aprobărilor legale;
- ✓ managementul societății comerciale se va implica în stabilirea de responsabilități concrete în sarcina conducătorilor sucursalelor teritoriale, pentru administrarea în condiții de eficiență a patrimoniului încredințat, prin creșterea gradului de ocupare a capacității în hoteluri, care să conducă la creșterea veniturilor societății;
- ✓ organizarea activității de control intern prin compartimentul de specialitate din cadrul societății, conform prevederilor legale în vigoare, precum și angajarea în cadrul acestui compartiment a unor persoane cu experiență în domeniu;
- ✓ elaborarea împreună cu reprezentanții Casei Naționale de Pensii Publice, a unor precizări/norme, prin care să se reglementeze posibilitatea de urmărire a modului de decontare a procedurilor de tratament balnear care se execută prin bazele de tratament proprii ale societății. Formularea unor propuneri de colaborare cu Casa Națională de Asigurări de Sănătate, în vederea identificării unor soluții care să conducă la eliminarea posibilității de a se deconta serviciile de tratament/balneare atât din sursele fondului național unic de sănătate cât și din sursele bugetului asigurărilor sociale de stat;
- ✓ evidențierea creanțelor de încasat reprezentând sumele aferente cheltuielilor înregistrate de societate pentru salariații care au desfășurat activități la alte instituții publice și urmărirea recuperării acestora, conform prevederilor legale în vigoare. Dimensionarea corectă a tuturor influențelor generate de serviciile prestate în favoarea altor entități, declararea, evidențierea și plata tuturor sumelor datorate bu-

getului general consolidat;

- ✓ *elaborarea, prin grija managementului societății comerciale, de proceduri care să reglementeze activitatea desfășurată, inclusiv modul de stabilire și evidențiere a veniturilor, proceduri care să fie urmărite și aplicate unitar de către structurile teritoriale.*

Pentru valorificarea constatrilor, Curtea de Conturi a emis decizii, prin care au fost dispuse măsuri, pe care SC TBRCM SA și sucursalele sale teritoriale trebuie să le ducă la îndeplinire, în vederea înlăturării abaterilor constatate, stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora, precum și pentru intrarea în legalitate.

Academia Română

Institutul de Chimie Fizică „Ilie Murgulescu”

Ca urmare a controlului au rezultat **constatările** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Nereguli privind organizarea și conducerea evidenței financiar-contabile

- ◆ nu au fost înregistrate în evidența contabilă active fixe necorporale aparținând Institutului de Chimie Fizică „Ilie Murgulescu”, astfel:
 - în contul „*Licențe, concesiuni, brevete și alte active similare*” nu a fost înregistrat un număr de cinci brevete de invenție eliberate de Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci (OSIM), în care titular este Institutul de Chimie Fizică „Ilie Murgulescu” deși plata taxelor de publicare, tipărire și eliberare și taxele de menținere în vigoare a brevetelor a fost efectuată din fondurile publice ale ICF. Originalele acestor brevete de invenție erau la inventator și nu la titular, respectiv Institutul de Chimie Fizică „Ilie Murgulescu”;
 - Institutul de Chimie Fizică „Ilie Murgulescu” utilizează 2 programe informatice, respectiv un program de contabilitate și unul de salarii, care nu au fost înregistrate în evidența contabilă;
- ◆ nu a fost standardizat sistemul de angajare, lichidare, ordonanțare și plată, atât pentru achizițiile de active, materiale și reactivi specifice activității de cercetare, precum și pentru celelalte bunuri și servicii achiziționate pentru nevoile curente de funcționare a institutului.

Inventarierea patrimoniului

- ◆ din verificarea efectuată s-a constatat faptul că, în cazul bunurilor de natura activelor fixe, acestea nu au fost înscrise în liste de inventar distincte pe categorii de bunuri (active fixe corporale și active fixe necorporale).

Calitatea gestiunii economico-financiare, în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele de înființare

- ◆ nu au fost respectate prevederile legale privind cuantumul diurnei acordate personalului trimis în misiuni temporare în străinătate.

Măsuri operative

- ◆ în timpul controlului, conducerea instituției a emis Decizia de recuperare a sumelor necuvenite, a înregistrat în evidența contabilă analitică și sintetică debitele rezultate din sumele decontate fără respectarea prevederilor legale și a luat angajamente de plată de la persoanele care au beneficiat de aceste sume.

Concluzii

- ◆ prin neînregistrarea în evidența contabilă a contravalorii celor cinci brevete de invenție ca active fixe necorporale, practic, din punct de vedere legal, Institutul de Chimie Fizică „Ilie Murgulescu” nu are nici un drept de valorificare a acestor invenții;
- ◆ situațiile financiare anuale nu oferă o imagine fidelă a poziției și performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de institut;
- ◆ deși în Procesul verbal privind rezultatele inventarierii se precizează că nu au fost constatate diferențe, totuși echipa de auditori nu a putut compara soldul factic din listele de inventariere cu soldul scriptic al contului „Active fixe necorporale” înscris în bilanța de verificare.

Recomandări

- ✓ *conducerea institutului se va adresa OSIM și va solicita o situație a brevetelor de invenție acordate, în care titular este Institutul de Chimie Fizică „Ilie Murgulescu”, cu precizarea termenelor de menținere în vigoare a acestora;*

- ✓ în cazul în care există și alte brevete de invenție acordate, dar care se află în posesia inventatorilor, conducerea institutului va solicita de la aceștia restituirea brevetelor de invenție, în original;
- ✓ Consiliul Științific al Institutului va analiza fiecare brevet de invenție acordat și va stabili oportunitatea achitării taxelor anuale de menținere în vigoare a brevetului respectiv;
- ✓ Consiliul Științific al Institutului se va adresa Academiei Române în vederea colaborării cu Secțiile de specialitate ale acesteia, ca organ ierarhic superior, pentru elaborarea unei metodologii unitare de evaluare și stabilire a valorii de înregistrare în evidența contabilă a brevetelor de invenție, care să se aplice de către toate institutele de cercetare din subordinea Academiei Române;
- ✓ vor fi înregistrate în evidența contabilă analitică și sintetică a institutului brevetele de invenție care rămân în vigoare;
- ✓ întocmirea și aprobarea normelor specifice pentru angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor din fonduri publice;
- ✓ respectarea prevederilor legale cu privire la organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriiilor și capitalurilor proprii, în special, întocmirea listelor de inventariere distinct pe gestiuni și categorii de bunuri;
- ✓ luarea măsurilor legale în vederea încasării creanțelor, respectiv recuperarea sumei de 9 mii lei și virarea acesteia la bugetul de stat.

Ministerul Culturii și Patrimoniului Național

Au făcut obiectul acțiunii de control:

- Centrul de Cercetare și Consultanță în Domeniul Culturii
- Institutul Național al Patrimoniului

Ca urmare a controlului au rezultat **constatările** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

La Centrul de Cercetare și Consultanță în Domeniul Culturii (CCCCD)

- ◆ nu au fost înregistrate în mod corespunzător, pe cheltuieli, facturile de utilități, aferente lunii decembrie 2011, primite până la data depunerii situațiilor financiare;
- ◆ nu au fost preluate corect rulajele debitoare ale conturilor de cheltuieli, astfel încât în coloana „Cheltuieli efective” din anexa nr. 7 „Cheltuielile instituțiilor publice finanțate integral sau parțial din venituri extrabugetare pe capitole, titluri de cheltuieli, articole și aliniate”, nu se regăsesc valorile din contabilitate;
- ◆ nu au fost înregistrate în contul contabil corespunzător activele fixe necorporale, achiziționate;
- ◆ nu a fost respectat principiul contabilității de angajamente, respectiv nu au fost recunoscute cheltuielile la momentul la care se referă și astfel, a fost afectată veridicitatea situațiilor financiare, mai precis a cheltuielilor efective raportate;
- ◆ bunurile de natura obiectelor de inventar au fost înregistrate nelegal pe cheltuieli, respectiv la darea lor în folosință și nu la momentul scoaterii din uz;
- ◆ nu a fost organizată contabilitatea furnizorilor de active fixe, astfel, toate persoanele juridice care au furnizat active fixe instituției au fost înregistrate în contul contabil „Furnizori” și nu în contul contabil „Furnizori de active fixe”;
- ◆ nu a fost organizată și condusă, în conformitate cu reglementările legale în vigoare, evidența angajamentelor bugetare și legale, fapt ce are drept consecință necunoașterea, atât a nivelului angajamentelor legale încheiate de instituție, al plăților efectuate în baza angajamentelor legale la un moment dat, cât și a soldului angajamentelor legale, la finele perioadei analizate, ce trebuie plătit;
- ◆ nu a fost organizată evidența plăților efectuate din veniturile proprii încasate și din alocațiile primite de la bugetul de stat, prin bugetul MCPN, cu ajutorul contului contabil „Disponibil al instituțiilor publice finanțate din venituri proprii și subvenții”, dezvoltat în analitice conform clasificății bugetare;
- ◆ nu a fost efectuată reevaluarea activelor fixe corporale de natura construcțiilor, terenurilor și nu a fost calculată amortizarea activelor fixe;

- ◆ nu a fost stabilită de către ordonatorul de credite, obligația persoanei cu atribuții de primire, păstrare și eliberare de bunuri aflate în administrarea, folosința și deținerea entității de a constitui o garanție în numerar, prevăzută de legislația în vigoare.

Măsuri operative

- situațiile financiare încheiate la 31.12.2011 au fost rectificate, astfel că au fost înregistrate pe cheltuieli sumele reprezentând valoarea utilităților lunii decembrie 2011.

La Institutul Național al Patrimoniului (INP)

- ◆ evidența angajamentelor bugetare și legale nu a fost organizată și condusă la nivelul Institutului în conformitate cu prevederile legale în vigoare, pentru conturile: „*Angajamente bugetare*” și „*Angajamente legale*”. În urma confruntării unor date înscrise în „*Balanța angajamentelor*” generate de programul informatic, cu datele raportate în „*Contul de execuție a bugetului instituției publice - Cheltuieli*”- Anexa 7, conform situațiilor financiare întocmite la data de 31.12.2011, a rezultat o neconcordanță, care a constat într-o diferență valorică de 113 mii lei între *angajamentele bugetare și angajamente legale*;
- ◆ Televiziunea Publică Română (TVR) a organizat un teledon, care a avut ca obiect colectarea fondurilor bănești necesare pentru derularea operațiunilor de *restaurare a monumentului istoric* declarat câștigător al campaniei „*Restaurare*”. Suma totală colectată de către Societatea Română de Televiziune nu a fost comunicată entității beneficiare, nefiind transmis *niciun document oficial* în acest sens Institutului Național al Patrimoniului. La data de 14.05.2010 Fundația Art Production a virat în contul Institutului suma de 44 mii lei, cu specificația „*Contravaloare donații/ sponsorizări Program Restaurare, conform contract*”. Suma de 44 mii lei a fost utilizată pentru plata parțială a contravalorii unor lucrări de reabilitare, restaurare și conservare, efectuate de către SC Bacomet Construct SRL la „*Vila Elisabeta*” din Stațiunea Băile Herculane. Beneficiarul sponsorizării – Institutul Național al Patrimoniului nu a solicitat actele/documentația referitoare la operațiunile de încasare și de plată către acesta a sumelor colectate în cadrul campaniei, pe toată perioada de derulare a Contractului de parteneriat și după terminarea campaniei, pe o perioadă de un an, așa cum s-a convenit în *Acordul de parteneriat și nu a înscris în Bilanțul contabil, la venituri, suma primită ca sponsorizare*.

Inventarierea patrimoniului

La Centrul de Cercetare și Consultanță în Domeniul Culturii (CCCDC)

- ◆ nu a fost efectuată în mod corespunzător inventarierea patrimoniului, întrucât nu au fost întocmite liste de inventariere distincte pentru bunurile din domeniul public al statului, nu au fost efectuate punctaje și nu au fost solicitate confirmări ale soldurilor creanțelor și obligațiilor față de terți, nu a fost întocmit procesul-verbal de inventariere, nu au fost întocmite liste de inventariere pe locuri de depozitare și nu a fost întocmit registrul inventar.

Măsuri operative

- ◆ pe parcursul desfășurării acțiunii de control, a fost întocmit, de către CCCDC, Registrul inventar, iar în ceea ce privește inventarierea furnizorilor, s-a procedat la solicitarea confirmării soldurilor așa cum prevăd reglementările în vigoare.

La Institutul Național al Patrimoniului (INP)

- ◆ în bazele de date și în evidențele utilizate la nivelul direcțiilor de specialitate ale Institutului, monumentele istorice nu sunt înscrise și cu numere de inventar transmise de către Ministerul Finanțelor Publice și prevăzute/menționate în *Inventarele bunurilor care alcătuiesc domeniul public/privat al statului*, deținute de către Direcțiile de Cultură și Patrimoniu Național teritoriale din subordinea Ministerului Culturii și Patrimoniului Național. Totodată, acestea *nu au stabilită o valoare nominală de inventar* cuantificată în funcție de *vechimea/datarea istorică și de importanța economică și socială* a monumentelor istorice în cadrul Patrimoniului cultural național. La nivelul Institutului nu există proceduri/reglementări normative necesare evaluării tuturor monumentelor istorice existente la nivel național.

Evaluarea sistemelor de management și control intern

La Centrul de Cercetare și Consultanță în Domeniul Culturii (CCCDC)

- ◆ nu a fost instituit cadrul organizatoric și funcțional necesar desfășurării activității de audit public intern, iar controlul intern este organizat formal, fapt care a condus la neîntocmirea procedurilor pentru activitățile specifice derulate de entitate și nu există o metodologie aprobată pentru atragerea de venituri proprii și pentru efectuarea cheltuielilor din veniturile proprii încasate.

La Institutul Național al Patrimoniului (INP)

- ◆ nu au existat proceduri, pentru aprobarea *Codului controlului intern/managerial*, care să cuprindă *standardele sistemului de control intern/managerial*. Programul de dezvoltare al sistemului de control intern la nivelul Institutului, nu a fost elaborat pe fiecare compartiment funcțional în parte și nu cuprinde *obiectivele generale, globale, derivate și individuale* specifice acestora, contrar prevederilor OMFP nr. 946/2005;
- ◆ nu a fost întocmit *Planul multianual al activității de audit public intern*, iar *Planul multianual* pentru perioada 2012-2014 nu a cuprins toate activitățile prevăzute în Legea nr. 672/2002 privind auditul intern, cu modificările și completările ulterioare;
- ◆ auditul intern al institutului nu a pus accent pe evaluarea controlului intern existent și pe evaluarea conformității acestuia cu reglementările legislative în vigoare. Auditorul public intern din cadrul Institutului nu a

participat la cursuri de instruire/formare profesională cu o durată de minim 15 zile, acesta participând la cursuri de instruire/formare profesională cu o durată de doar 7 zile.

- Măsuri operative** ♦ În anul 2011 au fost elaborate 25 de proceduri operaționale din cele 45 inventariate, conform noului Regulament de Organizare și Funcționare aprobat prin OMCPN nr. 2700/2011. Totodată, a fost elaborat un Registru al riscurilor, însă riscurile identificate și evaluate în acesta nu sunt monitorizate în vederea stabilirii controalelor interne corespunzătoare pentru prevenirea și soluționarea acestora.

Calitatea gestiunii economico-financiare, în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele de înființare

La Centrul de Cercetare și Consultanță în Domeniul Culturii (CCCCC)

- ♦ s-a constatat existența concomitentă și, totodată, plata a două contracte de prestări servicii – pentru servicii de aceeași natură, de exemplu pentru internet, dar și pentru furnizarea programului de legislație;
- ♦ nu a fost regularizat excedentul înregistrat la finele anului 2010 cu bugetul de stat, în limita subvențiilor alocate entității prin bugetul MCPN, iar în ceea ce privește realizarea obiectului de activitate al instituției, s-a constatat că nu a fost respectat, în totalitate, principiul economicității, eficienței și eficacității;
- ♦ lipsa unui control intern eficient din punct de vedere economic.

La Institutul Național al Patrimoniului (INP)

- ♦ INP a decontat cheltuieli aferente convorbirilor telefonice efectuate de către proprii salariați, în sume *mai mari* decât cele prevăzute în contractele de prestări servicii încheiate cu operatorul Vodafone. Valoarea cheltuielilor aferente convorbirilor telefonice efectuate în plus și nerecuperate este de 3 mii lei;
- ♦ în evidența Institutului figurează un număr de 137 agenți economici care au plătit constant, în ultimii ani, contravaloarea *timbrului monumentelor istorice*, dar și un număr de 377 *agenți economici* înscrși în evidență care *nu au respectat obligațiile de plată prevăzute de HG nr. 1502/2007* pentru aprobarea *Normelor metodologice privind cuantumul timbrului monumentelor istorice și modalitățile de percepere, încasare, virare, utilizare și evidențiere a sumelor rezultate din aplicare acestuia*. Nu au fost virate de către ANAF și nu au fost încasate de către INP sumele aferente procentului de 3,5%, din cele colectate anual de către ANAF;
- ♦ cuantumul timbrului monumentelor istorice nu a mai fost actualizat anual prin ordin al ministrului, deși legislația prevede această operațiune;
- ♦ *nu s-au întocmit lunar, trimestrial și anual, Raportul de gestiune a timbrului monumentelor istorice și nici Raportul de gestiune a Fondului de creditare*, cu sumele provenite din încasările realizate din timbrul monumentelor istorice;
- ♦ soldurile și rulajele contului „Disponibil al instituțiilor publice finanțate din venituri proprii și subvenții”, datorită înregistrărilor eronate din anul 2011, au condus ca excedentul execuției bugetului Institutului în anii 2010 și 2011 să nu se regularizeze cu *bugetul de stat* în limita sumei de 587 mii lei;
- ♦ în contul „Contribuții pentru concedii și indemnizații” existau la data de 31.12.2010 și la data de 31.12.2011 solduri debitoare în sumă de 16 mii lei, respectiv de 17 mii lei. Contul 4316 este un cont de pasiv și prin urmare trebuie să prezinte sold creditor. Aceste sume reprezintă *sume plătite de către angajator asiguraților* pentru concediile medicale potrivit legislației privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate și trebuiau recuperate din contribuțiile datorate bugetului *Fondului Național Unic de Asigurări Sociale*. Întrucât INP nu a solicitat recuperarea acestor sume, s-a înregistrat *diminuarea veniturilor bugetului de stat*;
- ♦ din verificarea deconturilor de deplasare s-a constatat că INP a decontat cheltuieli cu cazarea la hotel de 4 stele pentru șapte salariați. Potrivit HG nr. 1860/2006, INP avea dreptul de a deconta *doar jumătate* din contravaloarea tarifului de cazare, adică 1,7 mii lei. Pentru unii salariați s-au decontat: consumul de carburanți, fără a avea aprobarea conducerii instituției, cheltuieli cu diurna în cazul în care durata delegării pentru ultima zi este mai mică de 12 ore și contravaloarea unor bilete de tren cls. I pentru distanțe mai mici de 300 km;
- ♦ acordarea în baza Deciziei directorului a unui spor de 25% pentru *activitatea de importanță națională*, contrar prevederilor art. 8 lit. g) din HG nr. 281/1993 privind salarizarea personalului contractual din unitățile bugetare, act normativ în conținutul căruia INP nu a fost menționat ca beneficiar al acestui spor. Acest act a presupus acordarea nelegală a sumei de 212 mii lei pentru o perioadă de *cinci luni și jumătate*;
- ♦ la Protocolul de predare-primire întocmit în baza prevederilor HG nr. 1410/2009 privind reorganizarea unor instituții aflate în subordinea Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, s-a constatat lipsă anexele nr. 1-4. Aceste anexe se referă la *statele de plată a salariilor pentru luna noiembrie 2009, bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 2009, extrasul de cont la data de 30.11.2009 și respectiv bilanța de verificare întocmită la data de 30.11.2009*. Protocolul de predare-preluare încheiat la înființarea INP nu a cuprins și creditele bugetare rămase neutilizate la data intrării în vigoare a HG nr. 1410/2009, structurile de personal preluate, patrimoniul aferent, precum și celelalte drepturi și obligații care decurg din acestea și nici *activul și pasivul instituțiilor comasate, bunurile mobile și imobile*. Documentele care au stat la baza operațiunii de inventariere a bunurilor patrimoniale care au făcut obiectul predării-primirii nu au fost întocmite, în tota-

litate și în strictă concordanță cu prevederile actelor normative în vigoare, iar situațiile financiare întocmite în cadrul procesului de înființare a institutului *nu au reflectat, în mod fidel*, situația elementelor de activ și pasiv la nivelul entității și nici *realitatea existentului factual* în cadrul structurilor;

- potrivit Regulamentului de organizare și funcționare al Institutului Național al Patrimoniului, aprobat prin OMCPN nr. 2700/2011, patrimoniul imobiliar al entității cuprinde dreptul de administrare asupra unui număr de 7 imobile. Acestea sunt înscrise în *Inventarul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului*, având valorile de inventar în lei stabilite la preluarea în patrimoniul institutului și nu valorile de inventar actualizate, stabilite după efectuarea procesului de reevaluare a acestora. Cu ocazia efectuării inventarierii din anul 2011 a fost realizată operațiunea de reevaluare a imobilelor menționate mai sus, valoarea acestora fiind de 13.112 mii lei, mai mare cu 11.521 mii lei, față de valoarea imobilelor de 1.591 mii lei, înainte de reevaluare. Institutul nu a întreprins demersuri în vederea inițierii de către MCPN a proiectului de hotărâre de guvern, pentru modificarea anexei la HG nr. 1705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, fapt care să permită ca imobilele respective să figureze în evidențele entității cu datele reale privind *situația lor juridică și valoarea lor financiară*;
- potrivit prevederilor HG nr. 1410/2009, Institutul Național al Patrimoniului are ca atribuție principală, elaborarea Programului Național de Restaurare a monumentelor istorice. Programul nu are la bază un cadru legislativ și normativ bine reglementat pentru desfășurarea în condiții de conformitate a restaurării monumentelor istorice și un Ghid de finanțare propriu;
- obiectivele la care au fost efectuate *lucrări de construcții, consolidare, renovare, reamenajare și restaurare*, în perioada 2010-2011, cuprinse în *Programul Național de Restaurare a monumentelor istorice*, nu au fost înscrise în mod distinct în Listele de investiții anexate la bugetele de venituri și cheltuieli, aprobate de către ordonatorul principal de credite, nu au fost grupate pe *investiții în continuare și investiții noi*, iar poziția globală „alte cheltuielile de investiții” nu a fost detaliată pe *categorii de investiții*. Pentru obiectivele de investiții incluse în programul de investiții nu au fost prezentate *informațiile financiare și nefinanciare* prevăzute de lege. Cheltuielile efectuate în anii 2010-2011 pentru restaurarea monumentelor istorice au fost înscrise în mod eronat la Titlul 20 – „Bunuri și servicii”, prezentate sub denumirea „Restaurare monumente istorice - subvenție PNR” și respectiv „Restaurare monumente istorice - alte surse (venituri proprii)”, în loc de Titlul 70 – „Cheltuieli de capital”;
- majoritatea contractelor de achiziții publice de prestări servicii și execuție de lucrări au fost încheiate de către INP cu operatorii economici contractanți pentru valorile integrale ale contractelor respective, menționându-se atât aceste valori, cât și valorile lucrărilor/prestărilor de servicii aferente anului în care au fost încheiate contractele. Acest fapt a determinat *angajarea unor credite considerabile pentru anii următori* anului în care au fost perfectate contractele respective, fără să se cunoască prevederile bugetare alocate Programului pentru acea perioadă. În unele dintre contractele încheiate la sfârșit de an, atât în 2010 cât și în 2011, au fost prevăzute sume pentru realizarea lucrărilor și/sau serviciilor aferente anului respectiv, în cantumuri mai mari decât valoarea operațiunilor care se puteau efectua până la încheierea aceluși an, având în vedere perioada scurtă de timp rămasă pentru executarea acestora (de la una - două zile, până la 2-3 luni). Din aceste motive, deși au fost încheiate cu mai mulți ani în urmă (perioada 2000-2007), la unele contracte de execuție lucrări și de prestări servicii, *recepțiile finale s-au desfășurat abia în anii 2010 - 2011*;
- Institutul are în portofoliu un număr însemnat de proiecte și studii (16.888 dosare) elaborate în perioada 1882 – 2011. Acestea constituie un fond de documentare și sunt arhivate în cadrul biroului de specialitate, dar au dezavantajul că prezintă un grad scăzut de utilitate și reprezintă o valoare financiară considerabilă imobilizată, fără o destinație bine stabilită. La data de 31.12.2011, în evidența financiar - contabilă a Institutului figurau bunuri materiale aflate în custodie la diverși operatori economici contractanți în valoare totală de 112 mii lei, cele mai vechi dintre acestea datând din anul 1997. Institutul nu a luat măsuri pentru clarificarea situației bunurilor aflate în custodie la operatorii economici contractanți, prin inventarierea efectivă la sediile acestora și prin confirmarea scrisă a existenței bunurilor.

Recomandări

La Centrul de Cercetare și Consultanță în Domeniul Culturii (CCCDC)

- ✓ corectarea înregistrărilor contabile aferente exercițiilor financiare anterioare, pe seama rezultatului reportat și prezentarea în notele la situațiile financiare a informațiilor suplimentare cu privire la erorile de înregistrare a facturilor pentru plata utilităților;
- ✓ înregistrarea activelor fixe necorporale în conturile contabile corespunzătoare, în conformitate cu prevederile legale în vigoare;
- ✓ înregistrarea cheltuielilor/costurilor ocazionate de derularea programelor/proiectelor precum și a temelor de cercetare angajate de către instituție, dar și a veniturilor și cheltuielilor potrivit clasificății bugetare;
- ✓ înregistrarea operațiunilor patrimoniale la momentul la care se referă, adică atunci când munca a fost prestată sau serviciul efectuat și nu la momentul plății efectuate către furnizori;

- ✓ corectarea soldurilor conturilor de activ și a erorilor survenite prin denaturarea contului de cheltuieli;
- ✓ înregistrarea corectă în evidențele contabile a furnizorilor de active fixe, respectându-se funcțiunea conturilor;
- ✓ reluarea procesului de calculare a amortizării activelor fixe de la momentul la care a fost sistat, în vederea corectării situațiilor financiare și efectuarea reevaluării activelor fixe corporale de natura construcțiilor și terenurilor, în conformitate cu prevederile legale în vigoare;
- ✓ dispunerea măsurilor în vederea constituirii garanției de către persoana cu atribuții în primirea, păstrarea și eliberarea de bunuri din patrimoniul entității;
- ✓ analiza oportunității și necesității existenței a două contracte de prestări servicii, având ca obiect același fel de servicii și luarea măsurilor ce se impun;
- ✓ respectarea prevederilor OMFP nr. 2861/2009, pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii în special, în ceea ce privește întocmirea listelor de inventariere distincte pentru bunurile din domeniul public al statului, efectuarea punctajelor, solicitarea confirmării soldurilor creanțelor și obligațiilor față de terți, întocmirea procesului verbal de inventariere și întocmirea listelor de inventariere pe locuri de depozitare;
- ✓ instituirea cadrului organizatoric și funcțional necesar desfășurării activității de audit public intern și control intern, precum și întocmirea și aprobarea unei metodologii pentru atragerea de venituri proprii și efectuarea de cheltuieli din acestea, în vederea asigurării unui mediu de control optim;
- ✓ regularizarea excedentului rezultat la finele anului 2010, în limita subvențiilor acordate, inclusiv a accesoriilor aferente și virarea acestora la bugetul de stat.
- ✓ utilizarea integrală, precum și în condiții de eficiență, a tuturor modulelor programului informatic achiziționat de către institut, pentru întocmirea și ținerea evidenței angajamentelor bugetare și legale, astfel încât situațiile financiare întocmite să conțină informații reale și corecte în ceea ce privește nivelul angajamentelor bugetare și legale încheiate;
- ✓ în vederea evitării, pe viitor, a abaterii constatate referitoare la modul defectuos de înregistrare în evidență, de utilizare și justificare a unor fonduri bănești primite de la unele persoane fizice sau juridice, cu titlu de donație sau de sponsorizare, conducerea institutului va dispune și va urmări, în astfel de situații, respectarea prevederilor Legii nr. 32/1994, precum și ale OMFP nr. 994/1994 privind aprobarea instrucțiunilor pentru aplicarea Legii nr. 32/1994 privind sponsorizarea. În acest scop, măsurile dispuse vor viza înregistrarea în contabilitate, la partea de venituri și evidențierea în bilanțul contabil și situațiile financiar-contabile întocmite, a sumelor primite de către entitate cu titlu de donație sau de sponsorizare;
- ✓ operațiunea de inventariere generală a patrimoniului Institutului va fi organizată și se va efectua, în condițiile și la termenele prevăzute de actele normative în vigoare, astfel încât situațiile financiar-contabile întocmite la sfârșitul inventarierii să reflecte în mod real situația elementelor de activ și pasiv;
- ✓ actualizarea Planului multianual de audit intern pentru o perioadă de 3 ani, cu includerea în conținutul acestuia a tuturor activităților specifice desfășurate de structurile de specialitate, stabilite a fi auditate, în conformitate cu prevederile art. 12, coroborate cu cele ale art. 15 alin. (2) din Legea nr. 672/2002, respectiv cu următoarele obiective: evaluarea și monitorizarea controlului intern aplicat/existent în entitate, evaluarea regularității și conformității activităților auditate, în conformitate cu reglementările legale în vigoare, evaluarea utilității și suficienței cadrului procedural pentru operațiunile economico-financiare auditate. Totodată, vor fi luate măsurile necesare pentru a asigura participarea auditorului public intern la cursuri de formare profesională continuă pe o perioadă de minim 15 zile lucrătoare pe an, așa cum prevede art. 21 alin. (8) din Legea nr. 672/2002;
- ✓ efectuarea demersurilor legale, prin intermediul ordonatorului principal de credite la Ministerul Finanțelor Publice, cu privire la necesitatea urgentării procesului de elaborare a Normelor metodologice referitoare la modalitățile de percepere, încasare, virare, utilizare și evidențiere a sumelor rezultate din aplicarea timbrului monumentelor istorice;
- ✓ managementul Institutului va întreprinde măsurile legale pentru:
 - identificarea și introducerea în baza proprie de date, a tuturor operatorilor economici existenți la nivel național, care își desfășoară activitatea sub incidența prevederilor Legii nr. 422/2001, republicată, prin solicitarea și preluarea datelor și informațiilor necesare de la Oficiul Național al Registrului Comerțului, precum și de la direcțiile teritoriale de Cultură și Patrimoniu Național. În același timp se va urmări respectarea prevederilor legale privind aplicarea, perceperea și încasarea de la aceștia a timbrului monumentelor istorice. Se vor lua măsurile legale necesare îmbunătățirii și eficientizării, pe viitor, a exercitării de către structurile de specialitate, a controlului respectării de către operatorii economici a obligațiilor de plată, privind timbrul monumentelor istorice, în conformitate cu prevederile art. 16, art. 17 și art. 18 din HG nr. 1502/2007;

- virarea, în termenul prevăzut de Normele de închidere a exercițiului bugetar pe anul 2012, a sumelor rezultate în urma regularizării excedentului rezultat din execuția bugetului entității din anii precedenți (2010 și 2011) cu cel din anul curent, în limita subvențiilor primite de la bugetul de stat;
- clarificarea, din punct de vedere juridic și administrativ, a situației privind forma de proprietate care urmează să fie atribuită de către instanțele de judecată imobilelor aflate în litigiu și va iniția demersurile necesare, prin intermediul Ministerului Culturii și Patrimoniului Național și Ministerului Finanțelor Publice, în vederea elaborării, în regim de urgență, a unui proiect de hotărâre de guvern pentru aprobarea noului Inventar al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului;
- inițierea, de către Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, a unui proiect de act normativ prin care să fie instituit cadrul de organizare, desfășurare și finanțare a Programului Național de Restaurare a monumentelor istorice. În acest cadru se vor cuprinde: scopul și obiectivele specifice Programului, aria de aplicabilitate, criteriile de eligibilitate stabilite pentru solicitanții finanțării nerambursabile și pentru categoriile de cheltuieli efectuate, criteriile de selecție a participanților la Program, cuantumul fondurilor bănești alocate anual pentru realizarea obiectivelor de investiții, obligația beneficiarilor finanțării de a participa cu o anumită cotă la susținerea proiectelor, precum și modalitățile de utilizare în condiții de eficiență, economicitate și eficacitate a resurselor financiare destinate Programului;
- ✓ Institutul Național al Patrimoniului, va sesiza ordonatorul principal de credite și va solicita ca fondurile bănești alocate anual din subvenții de la bugetul de stat, precum și cele obținute din venituri proprii destinate realizării obiectivelor de investiții, noi sau în continuare, incluse în Programul Național de Restaurare a monumentelor istorice, să fie înscrise la Titlul 70 – „Cheltuieli de capital” și nu la Titlul 20 – „Bunuri și servicii”. Se va urmări respectarea principiilor disciplinei financiare, precum și a destinației legale aferente categoriilor de cheltuieli alocate, potrivit Clasificației bugetare, economice și funcționale prevăzută de Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, actualizată;
- ✓ Programul Național de Restaurare a monumentelor istorice va fi întocmit anual, atât pentru lucrările de investiții noi, cât și pentru cele aflate în continuare, cu menționarea strictă a valorilor lucrărilor/serviciilor care au fost aprobate și urmează a fi realizate, pentru fiecare obiectiv în parte, în anul pentru care a fost încheiat programul. Totodată, acest Program va fi întocmit pentru obiectivele de investiții aprobate anual de către ordonatorul principal de credite, pentru implementarea și finanțarea cărora Institutul urmează să încheie cu operatorii economici contracte multianuale de prestări servicii și execuție de lucrări, în baza cărora se vor prevedea în bugetele anuale de venituri și cheltuieli proprii, atât creditele bugetare aprobate pentru realizarea investițiilor în anul în curs, cât și creditele de angajament necesare pentru următorii ani;
- ✓ inițierea, de către conducerea Institutului Național al Patrimoniului, a demersurilor necesare elaborării de către Ministerul Culturii și Patrimoniului Național a unui proiect de act normativ prin care să fie instituit cadrul legal pentru realizarea operațiunii de evaluare, odată cu efectuarea inventarierii, a tuturor monumentelor istorice existente în patrimoniul cultural național și înscrise în Lista monumentelor istorice din România;
- ✓ numirea, de către conducerea Institutului, a unei comisii formată din specialiști care să evalueze din punct de vedere al necesității menținerii în arhiva acestuia sau stabilirii noilor destinații pentru studiile și proiectele elaborate în decursul timpului și depozitate în spațiile entității. Potrivit destinațiilor stabilite de către comisie, se vor preciza structuri și persoane responsabile, precum și termene ferme pentru aducerea la îndeplinire a măsurilor dispuse (menținerea în depozit, transfer la minister sau la alte entități interesate, valorificare, casare, ș.a.). Totodată, conducerea Institutului va întreprinde măsuri pentru clarificarea/soluționarea situației bunurilor materiale aflate în custodie la diferiți agenți economici;
- ✓ recuperarea sumelor achitate în plus, reprezentând contravaloarea convorbirilor telefonice în rețeaua mobilă care depășesc contravaloarea abonamentelor încheiate între Institutul Național al Patrimoniului și Vodafone, așa cum este stabilit în Decizia nr. 43/2011 a directorului general al institutului, prin care s-au aprobat cheltuieli lunare pentru convorbirile telefonice în rețeaua mobilă, în limita a 15.000 minute/lunar pentru persoanele prevăzute în anexa la Decizia respectivă;
- ✓ recuperarea sumelor reprezentând contribuții pentru concedii și indemnizații achitate de către angajator în contul asiguraților, de la bugetul Fondului Național Unic din Asigurări Sociale și solicitarea sumelor respective pe baza actelor justificative, în termen de 90 de zile, pentru a evita prescrierea dreptului de a solicita recuperarea acestora;
- ✓ se va proceda la verificarea tuturor cheltuielilor de transport, cazare și diurnă, efectuate în anii 2010 și 2011 și se vor lua măsurile legale pentru recuperarea sumelor decontate necuvenit, precum și pentru respectarea, pe viitor, a prevederilor legale referitoare la decontarea cheltuielilor personalului entității pe timpul delegării și/sau detașării acestuia;
- ✓ conducerea Institutului va lua măsurile legale, în vederea recuperării sumelor reprezentând sporul pentru activitatea de importanță națională, acordat necuvenit personalului propriu, în anul 2010, în sumă de 212 mii lei.

A acțiunile de control au fost realizate la următoarele entități aflate în subordinea Ministerului Mediului și Pădurilor:

- *Agenția Națională de Protecția Mediului*
- *Administrația Națională de Meteorologie*
- *Administrația Națională Apele Române*

Ca urmare a controlului au rezultat **constatățile** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

La Administrația Națională de Meteorologie (ANM)

- ◆ nu a fost respectat principiul independenței exercițiului financiar, în cursul lunii ianuarie 2011 fiind inclusă în conturile de cheltuieli contravaloarea unor prestații efectuate de terți în luna decembrie 2010, în sumă de 79 mii lei;
- ◆ un teren în valoare de 130 mii lei, primit în concesiune de la o unitate administrativ-teritorială a fost evidențiat în contabilitatea proprie ca aparținând patrimoniului public al statului;
- ◆ valoarea contabilă a clădirilor diferă de valoarea lor justă, ANM neefectuând până la finele anului 2011 reevaluarea acestora, pe baza indicilor de inflație;
- ◆ pentru șase active înregistrate ca investiții în curs, în valoare contabilă totală de 51 mii lei, nu s-au creat ajustări pentru depreciere, deși s-au adoptat alte soluții pentru funcționarea stațiilor meteorologice la care s-au înregistrat respectivele active;
- ◆ au fost menținute provizioane pentru *clienți incerți* în cazul când existau hotărâri ale instanțelor de judecată prin care acestea s-au pronunțat pentru închiderea procedurii de faliment a respectivilor clienți;
- ◆ bunuri în valoare de 4.230 mii lei, aparținând patrimoniului privat al statului, au fost cuprinse în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* și au fost înregistrate în mod eronat în evidența contabilă a entității;
- ◆ s-a constatat că în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* sunt înregistrate două active de natura mijloacelor de transport, în valoare de 177 mii lei, achiziționate de entitate, fără a exista un temei legal pentru această situație;
- ◆ ANM nu a luat măsurile legale necesare în vederea obținerii numerelor cadastrale și a înscrierii în Cartea funciară a trei clădiri, în valoare de 2.601 mii lei și șapte terenuri în valoare de 929 mii lei, pe care aceasta le are în administrare, pentru înscrierea bunurilor respective în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*;
- ◆ ANM a introdus, în mod eronat, în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, la valoarea simbolică de 1 leu, două terenuri primite în concesiune de la unități administrativ-teritoriale, care fac parte din domeniul public al unității teritoriale și nu din proprietatea publică a statului.

Măsuri operative

- în timpul și urmare controlului, contravaloarea serviciilor prestate de terți în cursul lunii decembrie 2010 a fost stornată din conturile de cheltuieli aferente lunii ianuarie 2011 și înregistrată pe seama rezultatului raportat;
- au fost emise decizii de reevaluare a patrimoniului entității;
- au fost constituite provizioane pentru investiții în curs și pentru clienți incerți.

La Agenția Națională pentru Protecția Mediului (ANPM)

- ◆ evidența patrimonială este incompletă, în Registrul numerelor de inventar nefiind înscrise codurile de clasificare ale mijloacelor fixe deținute de entitate;
- ◆ nu au fost întreprinse toate măsurile în vederea prezentării unei imagini fidele a patrimoniului la data de 31.12.2011, neefectuându-se punctaje cu instituțiile subordonate referitor la soldul creditor al contului contabil „*Decontări între instituția superioară și instituțiile subordonate*”, în sumă de 4.639 mii lei, care la consolidarea situațiilor financiare trebuia să fie 0.

Măsuri operative

- în timpul și ca urmare a controlului, ANPM a procedat la identificarea și înregistrarea codurilor de clasificare ale mijloacele fixe deținute, precum și la refacerea și transcrierea evidenței pe noul format de registru al numerelor de inventar.

La Administrația Națională „Apele Române” (ANAR)

- ◆ nu sunt reflectate real și exact în balanțele de verificare, în bilanțul contabil și în contul de profit și pierdere operațiuni financiar-contabile în sumă estimativă de 136.877 mii lei, reprezentând tranzacții economice pentru care nu se cunoaște momentul efectuării și nu există documentele care au stat la baza înregistrării în contabilitate;
- ◆ s-au constatat neconcordanțe între datele înregistrate în evidența contabilă cu cele preluate în balanțele de

verificare, înscrise în bilanțul contabil și în contul de profit și pierdere, în sumă estimativă de 207 mii lei.

Măsurile operative • în timpul și urmarea controlului au fost stornate și repuse corect înregistrările contabile.

Evaluarea sistemelor de management și control intern

La Administrația Națională de Meteorologie (ANM)

- nu au fost implementate standardele de control nr. 1 „Etica și integritatea”, nr. 4 „Funcții sensibile”, nr. 10 „Monitorizarea performanțelor” și nr. 11 „Managementul riscului”;
- au fost elaborate politici și programe pentru atingerea obiectivelor, dar nu au fost stabilite strategii de control;
- la data controlului ANM se află în diferite stadii de implementare a standardelor de control.

La Agenția Națională pentru Protecția Mediului (ANPM)

- nu au fost luate măsurile legale în vederea acoperirii riscului efectuării unor operațiuni neconforme din punct de vedere al legalității și regularității utilizării fondurilor publice și administrării patrimoniului public cu eficiență, eficacitate și economicitate, prin neprezentarea angajamentelor legale, în vederea obținerii „vizei CFP” din partea persoanelor însărcinate cu atribuții de control financiar preventiv.

La Administrația Națională „Apele Române” (ANAR)

- nu s-a elaborat un plan strategic de audit intern pe 3 ani;
- elaborarea planurilor de audit anuale s-a realizat numai în baza riscurilor semnalate de conducerea ANAR fără a se realiza și o analiză a riscurilor asociate diferitelor structuri, activități, programe/proiecte sau operațiuni;
- planul anual de audit intern pentru anul 2011 nu a fost realizat în totalitate;
- nu există un sistem de urmărire periodică a recomandărilor formulate prin rapoartele de audit;
- nu a fost elaborat și aprobat un cod de etică;
- atribuțiile, funcțiile și sarcinile sunt stabilite prin fișe de post și Regulamentul de organizare și funcționare, însă fișele de post nu au fost actualizate în totalitate după ultima modificare a Regulamentului;
- pregătirea profesională se realizează în baza unui program, însă în acesta nu au fost cuprinse „standardele de control intern” ca temă de instruire;
- nu au fost elaborate proceduri de identificare a funcțiilor sensibile și nu au fost stabilite funcțiile sensibile;
- nu au fost elaborate proceduri operaționale privind delegarea de competențe;
- nu s-a elaborat registrul riscurilor. S-a elaborat manualul de management al riscurilor și a început identificarea riscurilor;
- nu s-a elaborat o procedură de revizuire a structurii și funcționării departamentelor, direcțiilor, serviciilor sau birourilor;
- nu funcționează un sistem de monitorizare pe verticală a modului de implementare a sistemelor de control managerial la nivelul entităților subordonate;
- controlul financiar preventiv este organizat și funcționează în baza deciziilor conducerii entității, dar nu s-au elaborat toate procedurile propuse;
- nu au fost elaborate proceduri antifraudă.

Concluzie ✓ având în vedere faptul că urmarea acțiunii de control au fost constatate deficiențe datorate funcționării necorespunzătoare a formelor de control intern, echipa de audit a apreciat nivelul de încredere în sistemul de control intern al entității ca fiind „foarte scăzut”.

Calitatea gestiunii economico-financiare, în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele de înființare

La Administrația Națională de Meteorologie (ANM)

- deși la art. 11 din Regulamentul de organizare și funcționare a Administrației Naționale de Meteorologie, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1405/2004 se prevede că Fondul național de date meteorologice este proprietate publică a statului și se folosește potrivit unui regulament aprobat prin ordin al ministrului mediului, ANM nu beneficiază de un astfel de regulament și nu a luat măsuri de evaluare și înregistrare în evidența contabilă și în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului a Fondului național de date meteorologice.

Măsurile operative • în timpul și ca urmare controlului conducerea ANM a emis decizii de efectuare a operațiunilor de reevaluare.

La Agenția Națională pentru Protecția Mediului (ANPM)

- nu au fost întreprinse măsurile necesare efectuării lucrărilor cadastrale pentru înscrierea în cartea funciară a drepturilor reale asupra unui imobil în valoare de 4.627 mii lei, proprietate publică a statului;
- nu au fost întreprinse toate măsurile în vederea actualizării valorilor de inventar ale bunurilor aflate în administrarea ANPM, evidențiate în Anexa nr. 12 la HG nr. 1705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, cu valoarea justă stabilită în urma reevaluării acestor imobile;
- referitor la modul de gestionare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, alocate României prin

Protocolul de la Kyoto, au fost constatate următoarele aspecte:

- nu au fost luate toate măsurile în vederea asigurării și organizării corespunzătoare a resurselor materiale, financiare și umane necesare pentru realizarea inventarului național de colectare a datelor pentru estimarea nivelului emisiilor antropice de gaze cu efect de seră;
- nu au fost luate toate măsurile în vederea asigurării acurateței și identificării corespunzătoare a gradului de incertitudine pentru datele de activitate și pentru factorii de emisie procesați, prin contractarea de servicii de consultanță, studii pentru dezvoltarea factorilor de emisie, pentru dezvoltarea de programe informatice specifice, precum și orice alte studii, analize și cercetări necesare pentru a asigura buna funcționare a Sistemului național pentru estimarea nivelului emisiilor antropice de gaze cu efect de seră rezultate din surse sau din reținerea prin sechestrare a dioxidului de carbon (SNEEGHG);
- nu au fost întreprinse toate măsurile în vederea urmării creșterii calității inventarului național prin obținerea și prelucrarea datelor privind activitatea sectoarelor INEGES (Energie, Procese Industriale, Agricultură, Folosința terenurilor, Schimbarea folosinței terenurilor și silvicultură și Deșeuri), prin utilizarea factorilor de emisie naționali, respectiv a metodelor naționale de estimare, precum și prin îmbunătățirea altor elemente tehnice ale inventarului național;
- prezentarea denaturată a evidenței contabile și a patrimoniului la data de 31.12.2011, precum și a situațiilor financiare, urmare neînregistrării și neevidențierii în contabilitate a sumei de 33.019.746 mii lei, reprezentând valoarea estimativă a activului necorporal-dreptul de emisie a 1.279.835.099 tone CO₂, alocat României prin Protocolul de la Kyoto;
- ♦ în structura organizatorică a entității, în subordinea Direcției Laboratoarelor Naționale de Referință, figurează *Compartimentul Laborator Identificare și Detecția Organismelor Modificate Genetic*, dar acesta nu funcționează, datorită faptului că entitatea nu a fundamentat și propus spre aprobarea Ministerului Mediului și Pădurilor, în cadrul proiectelor de bugete de venituri și cheltuieli, valoarea costurilor aparatului necesare identificării și detecției organismelor modificate genetic, în vederea alocării resurselor financiare pentru dotarea laboratorului. Totodată, nu au fost luate măsuri în vederea asigurării cu personal specializat a posturilor necesare acestui compartiment.

Măsuri operative

- în timpul și urmare controlului, ANPM, în vederea demarării acțiunii de modificare și actualizare a Anexei nr. 12 la HG 1705/2006, a solicitat unităților teritoriale informații referitoare la evidența și situația juridică a imobilelor aparținând domeniului public al statului aflate în administrarea sa.

La Administrația Națională „Apele Române” (ANAR)

- ♦ la nivelul ANAR, inclusiv la administrațiile bazinale de apă subordonate acesteia, nu au fost respectate prevederile legale privitoare la efectuarea cheltuielilor de personal, cu efecte asupra bugetului general consolidat în sumă estimativă de 164.990 mii lei, din care:
 - neaplicarea conform prevederilor legale a diminuării cu 15,5% a cheltuielilor de personal în lunile noiembrie și decembrie 2009, în sumă estimativă de 2.350 mii lei;
 - neaplicarea măsurilor de reducere cu 25% a cuantumului brut al drepturilor de natură salarială în perioada iulie 2010-decembrie 2010, cu impact asupra anului 2011, în sumă estimativă de 67.697 mii lei;
 - majorarea fără temei legal a salariilor de bază brute individuale lunare, prin introducerea în salariul de bază a *sporului pentru vechimea în muncă* precum și acordarea unui *număr de zile de concediu de odihnă mai mare decât cel prevăzut în actele normative* sau a unor sume care, potrivit legii, nu fac parte din salariul de bază, reprezentând: *1/12 din cuantumul primei de vacanță, 1/12 din cuantumul premiului anual și tichete de masă în sumă fixă*, în sumă estimativă de 12.619 mii lei;
 - achitarea în cursul anului 2011, contrar prevederilor legale, a unor drepturi de natură salarială reprezentând *premiul anual pe anul 2010, prima de vacanță și indemnizații la ieșirea la pensie*, în sumă estimativă de 34.371 mii lei;
 - achitarea unor drepturi de natură salarială fără temei legal-reprezentând *spor de fidelitate de până la 15% din salariul de bază și indemnizații de ședință pentru membrii comitetului de direcție*, precum și acordarea unor premii *cu ocazia zilei de 8 Martie, cu ocazia Zilei Mondiale a Apei și premii de Crăciun* în suma estimativă de 47.962 mii lei;
 - aplicarea, conform *Contractului colectiv de muncă AN „Apele Române” 2011-2014*, înregistrat la Inspectoratul Teritorial de Muncă București sub nr. 8/23.02.2011, a unor *coeficienți de ierarhizare* pentru stabilirea salariilor de bază pentru personalul de execuție și personalul de conducere, mai mari decât cei prevăzuți de lege.
- ♦ la obiectivul de investiții *„Lucrări de protecție și consolidare a falezei pentru zona Olimp Nord, jud. Constanța”*, au fost efectuate plăți nejustificate, ca urmare a suplimentării nefundamentate a valorii lucrărilor de investiții, în sumă estimativă de 567 mii lei;

- ◆ la nivelul ANAR nu a fost elaborată și aprobată o procedură privind modul de actualizare a devizelor generale de investiții, astfel că majorarea valorii acestor devize ale obiectivelor finanțate din alocații de la bugetul de stat, fondul de mediu și credite externe cu 2.917 mii lei s-a realizat fără respectarea prevederilor legale;
- ◆ execuția lucrărilor de amenajare a spațiului închiriat în incinta *Agenciei de voiaj CFR nr. 1 București*, în sumă de 83 mii lei, s-a efectuat fără respectarea prevederilor legale privind autorizarea și disciplina în construcții;
- ◆ ANAR a atribuit lucrări suplimentare de execuție pentru investiția „*Amenajări spații închiriate pentru birourile Administrației Naționale Apele Române*” fără respectarea prevederilor legale privind achizițiile publice și a plătit lucrări suplimentare nedispuse de proiectant, în sumă de 121 mii lei;
- ◆ ANAR a efectuat achiziții publice de autoturisme și mobilier fără respectarea interdicției prevăzută de *OUG 34/2009 cu privire la rectificarea bugetară pe anul 2009 și reglementarea unor măsuri financiar-fiscale* cu modificările și completările ulterioare, în valoare estimativă de 801 mii lei;
- ◆ în situațiile financiare și în balanța de verificare sunt evidențiate creanțe în sumă de 20.494 mii lei, reprezentând facturi emise de ANAR către diverși beneficiari, în perioada 2002-2009, pentru care nu s-au făcut toate demersurile în vederea recuperării debitului;
- ◆ nu au fost calculate, facturate, înregistrate și încasate majorări de întârziere, în sumă estimativă de 2.829 mii lei, pentru neîncasarea facturilor la termenul scadent. De asemenea, prevederile contractuale în ceea ce privește procentul de aplicare a majorărilor de întârziere nu respectă prevederile *Ordinului ministrului mediului și gospodăririi apelor nr. 798/2005*, în sensul că în contract sunt prevăzute „*majorări de întârziere de 0,01% pentru fiecare zi de întârziere*”, față de 0,04%, prevăzut în ordin;
- ◆ la administrațiile bazinale din subordinea ANAR au fost angajate și efectuate cheltuieli de capital, reprezentând *onorarii pentru membrii comisiilor de evaluare a ofertelor*, fără a exista temei legal pentru astfel de plăți, evaluate numai la două administrații bazinale la peste 326 mii lei;
- ◆ ANAR a achiziționat de la *Institutul Național de Hidrologie și Gospodăria Apele* o serie de studii pentru care au fost emise și achitate facturi în sumă totală de 4.317 mii lei, fără aplicarea procedurilor prevăzute de legislația referitoare la atribuirea contractelor de achiziție publică și fără a se încheia un contract de achiziție publică;
- ◆ nu au fost actualizate de către ANAR toate devizele generale ale obiectivelor de investiții la data modificării de către ordonatorul principal de credite a listei obiectivelor de investiții anexă la bugetul de stat;
- ◆ conform prevederilor *OUG nr. 82/2011 privind unele măsuri de organizare a activității de îmbunătățiri funciare*, ANAR trebuia să preia de la *Agencia Națională de Îmbunătățiri Funciare (ANIF)*, bunuri aparținând domeniului public al statului, constând în: lucrări de apărare împotriva inundațiilor de pe râurile interioare și a celor de pe Dunăre, compuse din diguri și baraje cu rol de apărare împotriva inundațiilor, împreună cu instalațiile și terenurile aferente, mijloace fixe și echipamente de protecție, siguranță și cazarmament pentru apărarea împotriva inundațiilor;
- ◆ a fost întocmit *Protocolul de predare–primire nr. 2784/PD/ 12.02.2012* dintre ANIF și ANAR dar, din cauza unor divergențe, nu s-au finalizat procesele verbale de predare-primire. Totodată, „*au fost preluate digurile împreună cu lucrările de subtraversare aferente*”, deși în ordonanța de urgență a Guvernului au fost prevăzute bunuri care nu trebuie predate, respectiv: trecerile prin dig sau peste dig aferente evacuărilor din cadrul sistemelor de desecare, cele care asigură preluarea apei pentru irigații, precum și barajele din cadrul amenajărilor pentru combaterea eroziunii solurilor fără rol de atenuare a viiturilor;
- ◆ potrivit *anexei nr. 12 la HG nr. 1705/2006*, inventarul bunurilor aparținând domeniului public al statului, aflate în administrarea *Ministerului Mediului și Pădurilor* prin ANAR, prezintă o valoare totală de 7.274.353 mii lei, dar în situațiile financiare anuale, fondul bunurilor din domeniului public al statului este evidențiat la valoarea de 25.404.849 mii lei, existând o diferență nejustificată de peste 18.130.496 mii lei;
- ◆ efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii s-a făcut fără respectarea prevederilor legale în domeniu;
- ◆ conform prevederilor *art. 81, alin (3) din Legea apelor nr. 107/1996*, creanțele reprezentând venituri proprii ale ANAR se execută *prin organele de executare proprii*, abilitate în conformitate cu Codul de procedură fiscală, dar această prevedere legală nu se aplică, deoarece nu a fost elaborată și aprobată *metodologia privind executarea creanțelor reprezentând venituri proprii ale Administrației Naționale Apele Române*.

Recomandări

La Administrația Națională de Meteorologie (ANM)

- ✓ luarea măsurilor în vederea emiterii unui proiect de hotărâre de guvern în vederea actualizării Inventarului centralizat al bunurilor din proprietatea publică a statului;
- ✓ ANM va lua măsurile necesare în vederea intabulării clădirilor deținute și emiterii unui proiect de hotărâre de guvern pentru înregistrarea acestora în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;

- ✓ efectuarea demersurilor necesare în vederea reglementării situației juridice a terenurilor deținute;
- ✓ se vor efectua demersurile legale pentru elaborarea unui cod de etică;
- ✓ conducerea va lua măsuri de supraveghere adecvate a operațiunilor financiar contabile, pe baza unor proceduri prestabilite;
- ✓ la nivelul entității se vor elabora strategii de control astfel încât să se asigure realizarea obiectivelor la nivelul exigențelor preconizate în politicile și programele elaborate pe termen mediu și lung;
- ✓ pentru atingerea obiectivelor auditului intern este necesară și obligatorie desfășurarea, pe lângă activitățile de asigurare și a unor activități de consiliere, fără ca auditorul să se implice în decizii manageriale;
- ✓ ANM va întreprinde toate demersurile legale de punere de acord a actelor normative care reglementează Fondul național de date meteorologice cu cele referitoare la proprietatea publică a statului și cu Reglementările contabile conforme cu directivele europene și de elaborare a unui regulament de administrare a acestuia.
- ✓ ANPM va efectua o analiză amănunțită a componentei, la data de 31.12.2011, a soldului contului contabil „Decontări între unități și subunități”, astfel încât situațiile financiare întocmite pentru exercițiul financiar încheiat la data de 31.12.2011 să prezinte cât mai fidel situația patrimonială și a indicatorilor economici realizați;
- ✓ luarea măsurilor legale ce se impun, precum și efectuarea demersurilor necesare, în vederea acoperirii riscului efectuării unor operațiuni neconforme din punct de vedere al legalității și regularității utilizării fondurilor publice și administrarea patrimoniului public cu eficiență, eficacitate și economicitate;
- ✓ entitatea va efectua demersurile în vederea efectuării lucrărilor cadastrale pentru înscrierea în cartea funciară a drepturilor reale asupra imobilelor deținute;
- ✓ în vederea întocmirii și prezentării unor situații financiare corecte, entitatea va lua toate măsurile ce se impun în vederea stabilirii și înregistrării în evidența contabilă a valorii juste a certificatelor de emisie gaze cu efect de seră;
- ✓ luarea măsurilor legale și efectuarea tuturor demersurilor în vederea ridicării suspendării temporare a eligibilității României sub Protocolul de la Kyoto pentru valorificarea cât mai eficient posibil, a surplusului de unități ale cantității atribuite României prin Protocolul de la Kyoto;
- ✓ efectuarea tuturor demersurilor necesare în vederea asigurării dotărilor și a personalului necesar funcționării Laboratorului Identificare și Detecția Organismelor Modificate Genetic;
- ✓ clarificarea situației tuturor elementelor patrimoniale și înregistrarea în contabilitate conform planului de conturi și a instrucțiunilor de aplicare a acestuia;
- ✓ luarea măsurilor legale ce se impun, precum și efectuarea demersurilor necesare, în vederea acoperirii riscului efectuării unor operațiuni neconforme din punct de vedere al legalității și regularității utilizării fondurilor publice și administrarea patrimoniului public cu eficiență, eficacitate și economicitate;
- ✓ recuperarea pagubei create ca urmare a plății unor drepturi salariale cu nerespectarea prevederilor legale și regularizarea în mod corespunzător cu bugetele publice a contribuțiilor sociale aferente acestor drepturi salariale acordate nelegal;
- ✓ luarea măsurilor de extindere a verificării corectitudinii calculelor, stabilirea întinderii prejudiciilor și luarea măsurilor de recuperare a acestora;
- ✓ luarea măsurilor de intrare în legalitate prin actualizarea tuturor devizelor generale aferente obiectivelor de investiții cuprinse în listele de investiții;
- ✓ efectuarea demersurilor legale în vederea finalizării proceselor-verbale de predare-primire pentru bunurile care fac obiectul OUG nr. 82/2011;
- ✓ clarificarea situației bunurilor înscrise în lista de divergențe, cu respectarea prevederilor legale;
- ✓ actualizarea anexei nr. 12 la HG nr. 1705/2006 cu bunurile proprietate publică a statului și înregistrarea în evidențele contabile a bunurilor prevăzute în HG nr. 271/2012 privind modificarea și completarea HG nr. 1.705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;
- ✓ luarea măsurilor necesare efectuării lucrărilor de cadastru și înscriere în cartea funciară, în conformitate cu legislația în vigoare;
- ✓ efectuarea inventarierii patrimoniului cu respectarea prevederilor legale în domeniu;
- ✓ elaborarea metodologiei privind executarea creanțelor reprezentând venituri proprii ale Administrației Naționale „Apele Române”, aprobată prin ordin al conducătorului autorității publice centrale în domeniul apelor.

La Agenția Națională pentru Protecția Mediului (ANPM)

La Administrația Națională „Apele Române” (ANAR)

Acțiunea de control s-a efectuat la următoarele entități aflate în subordinea Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului:

- *Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale*
- *Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Optoelectronică INOE 2000 București*

Ca urmare a controlului au rezultat **constatările** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

La Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale ▶ nu s-au înregistrat în evidențele contabile și nu s-au raportat în situațiile financiare încheiate la 31.12.2011 operațiunile economice care decurg din utilizarea sumelor provenite din două granturi de operare în sumă de 1.835,5 mii euro și nici operațiunile ce decurg din derularea fondurilor alocate de Uniunea Europeană pentru finanțarea *Programului de Învățare pe Tot Parcursul Vieții* (27.473 mii euro) și a *Programului de Tineret în Acțiune* (5.130,6 mii euro);
▶ nu a fost ținută evidența angajamentelor bugetare și legale cu ajutorul conturilor în afara bilanțului „Angajamente bugetare” și „Angajamente legale”.

La Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Optoelectronică INOE 2000 București ▶ nerespectarea principiului independenței exercițiului financiar;
▶ înregistrarea eronată în evidențele contabile a valorii amortizărilor aferente imobilizărilor corporale;
▶ nereflectarea în contabilitate a garanțiilor de bună execuție acordate sau primite.

Măsuri operative • în timpul și ca urmare a controlului sumele înregistrate eronat au fost stornate și repuse corect în evidența contabilă.

Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat

La Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Optoelectronică INOE 2000 București ▶ înregistrarea eronată în evidențele contabile a taxei pe valoarea adăugată.

Măsuri operative • în timpul și ca urmare a controlului sumele înregistrate eronat au fost stornate și repuse corect în evidența contabilă.

Evaluarea sistemelor de management și control intern

La Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale ▶ nu au fost desemnate persoane responsabile cu efectuarea operațiunilor legate de angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor din credite bugetare;
▶ de la înființarea entității până în prezent, în planurile de audit întocmite nu a fost prevăzută și nu s-a efectuat nici o misiune de audit al granturilor de operare alocate de Comisia Europeană pentru funcționarea Agenției;
▶ nu au fost respectate prevederile legale referitoare la obligativitatea Compartimentului de audit public intern de a audita, cel puțin o dată la 3 ani, activitățile financiare sau cu implicații financiare desfășurate de entitatea publică din momentul constituirii angajamentelor până la utilizarea fondurilor de către beneficiarii finali, inclusiv a fondurilor provenite din finanțare externă.

La Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Optoelectronică INOE 2000 București ▶ auditul intern din cadrul entității nu a efectuat evaluarea sistemului de control intern;
▶ neactualizarea, în concordanță cu prevederile legale, a deciziilor referitoare la organizarea controlului financiar preventiv;
▶ au fost identificate activitățile procedurabile, însă nu s-au elaborat toate procedurile propuse;
▶ nu au fost elaborate proceduri antifraudă;
▶ nu s-a elaborat registrul riscurilor;
▶ nu s-a elaborat o procedură de revizuire a structurii și funcționării departamentelor, direcțiilor, serviciilor sau birourilor;
▶ nu au fost efectuate informări către Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică cu privire la progresele înregistrate în dezvoltarea sistemelor de control managerial;

- ◆ decizia de numire a persoanelor care exercită controlul financiar preventiv nu cuprinde limitele de competență;
- ◆ nu a fost prezentat acordul instituției publice ierarhic superioare cu privire la numirea personalului care desfășoară activități de control financiar preventiv propriu;
- ◆ nu s-a procedat la detalierea, prin liste de verificare (check-list), a obiectivelor verificării, pentru fiecare operațiune cuprinsă în cadrul specific;
- ◆ persoanele desemnate să desfășoare activități de control financiar preventiv propriu nu au fost evaluate în anul 2011;
- ◆ documentele justificative aferente operațiunilor efectuate nu au fost certificate în privința realității și legalității prin semnătura conducătorilor compartimentelor de specialitate care inițiază operațiunea respectivă, iar proiectele de operațiuni nu sunt supuse vizei CFP. Entitatea nu deține un registru al operațiunilor supuse la viza CFP.

Concluzie

- ◆ ca urmare a evaluării, proiectării și funcționării sistemului de control intern la nivelul INOE auditorii publici externi au apreciat existența unui mediu de control corespunzător și au acordat sistemului de control intern calificativul „bine”.

Utilizarea fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru investiții

- La Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Opto-electronică INOE 2000 București*
- ◆ decontarea lucrărilor de execuție a „Sediului observatorului atmosferic 3D - RADO” fără întocmirea tuturor documentelor justificative prevăzute în contractul de execuție;
 - ◆ neevidențierea în contabilitate a tuturor decontărilor aferente subvențiilor;
 - ◆ înregistrarea în evidențele contabile a investiției „Sediul observatorului atmosferic 3D - RADO” la o valoare diminuată.

Măsuri operative

- sumele înregistrate eronat au fost stornate și înregistrate corect în evidența contabilă.

Calitatea gestiunii economico-financiare, în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele de înființare

- La Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale*
- ◆ pe parcursul anului 2011, deși prin fila de buget transmisă de minister au fost aprobate „venituri proprii” în sumă de 2.393 mii lei, conducerea entității nu a manifestat preocupare pentru stabilirea și desfășurarea activităților generatoare de venituri proprii, în evidența contabilă și în raportările financiare neexistând astfel de înregistrări;
 - ◆ efectuarea inventarierii anuale a patrimoniului pe anul 2011 nu s-a făcut conform normelor contabile, astfel că rezultatul inventarierii nu a putut fi înregistrat în contabilitate, potrivit prevederilor Legii nr. 82/1991 și în conformitate cu reglementările contabile aplicabile.

La Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Opto-electronică INOE 2000 București

- ◆ nerespectarea prevederilor legale referitoare la efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii;
- ◆ nepreluarea în totalitate a patrimoniului stabilit prin actul de înființare a INOE-2000;
- ◆ nejustificarea avansurilor acordate furnizorilor;
- ◆ neurmărirea și neîncasarea creanțelor cu vechime mai mare 3 ani;
- ◆ nestabilirea, neevidențierea și neîncasarea la termen a drepturilor de creanță.

Măsuri operative

- entitatea a procedat la stabilirea, facturarea și evidențierea de penalități de întârziere în sumă totală de 90 mii lei.

Recomandări

- La Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Opto-electronică INOE 2000 București*
- ✓ luarea măsurilor în vederea organizării și funcționării controlului financiar preventiv în conformitate cu prevederile legale în vigoare, precum și efectuarea celorlalte demersuri necesare pentru intrarea în legalitate în ceea ce privește organizarea și funcționarea controlului financiar preventiv;
 - ✓ recuperarea sumelor decontate necuvenit;
 - ✓ verificarea decontării tuturor cheltuielilor aferente realizării obiectivului de investiții și în mod special a situațiilor de lucrări, urmărindu-se în principal concordanța dintre prețurile și cantitățile de lucrări solicitate spre decontare cu prețurile și cantitățile de lucrări prevăzute în oferta executantului. În funcție de rezultatul verificărilor, conducerea INOE-2000 va dispune cu privire la măsurile legale care se impun, inclusiv recuperarea oricăror sume plătite nejustificat;
 - ✓ luarea măsurilor în vederea inventarierii patrimoniului entității cu respectarea prevederilor legale;
 - ✓ analiza soldurilor conturilor contabile în care sunt înregistrate avansuri acordate furnizorilor în

vederea încasării sumelor de recuperat, reflectarea și raportarea operațiunilor economice în situațiile economice în conformitate cu prevederile legale în vigoare;

- ✓ elaborarea unei proceduri operaționale privind justificarea avansurilor acordate furnizorilor;
- ✓ analizarea soldurilor conturilor contabile în care sunt înregistrați debitorii instituției în vederea încasării sumelor de recuperat, reflectarea și raportarea operațiunilor economice, în situațiile financiare, în conformitate cu prevederile legale în vigoare;
- ✓ elaborarea unei proceduri operative privind urmărirea încasării creanțelor.

La Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale

- ✓ efectuarea înregistrărilor financiar-contabile urmare operațiunilor economice ce decurg din derularea granturilor de operare și a altor fonduri alocate de UE, cu respectarea strictă a prevederilor Legii contabilității nr. 82/1991, republicată și a OMFP nr. 1917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planului de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ întocmirea situațiilor financiare astfel încât să asigure respectarea cerinței Legii contabilității nr. 82/1991 potrivit căreia acestea trebuie să ofere o imagine fidelă a poziției financiare, performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată;
- ✓ luarea măsurilor în vederea auditării, de către Compartimentul de audit intern, potrivit prevederilor legale, a activităților financiare sau cu implicații financiare desfășurate de entitate;
- ✓ respectarea prevederilor OMFP nr. 1792/2002, cu modificările și completările ulterioare referitoare la organizarea și conducerea evidenței angajamentelor bugetare și legale.

Ministerul Apărării Naționale

Compania Română de Aviație Romavia RA

Ca urmare a controlului au rezultat **constatări** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

- ▶ regia nu a procedat la scoaterea din evidența contabilă a creanțelor în sumă de 3.645 mii lei, reprezentând clienți incerti sau în litigiu care figurează în faliment;
- ▶ neînregistrarea în evidența contabilă a datoriei în sumă de 1.563 mii lei față de MAC AVIATION LTD în contul „Creditori diverși”;
- ▶ neînregistrarea în contabilitate a cheltuielilor de executare silită în sumă de 327 mii lei, datorate de regie în baza unor hotărâri pronunțate de instanțele de judecată.

Evaluarea sistemelor de management și control intern

- ▶ nu au fost stabiliți indicatori de performanță pentru activitățile desfășurate de entitate în anul 2011, în vederea monitorizării eficacității și atingerii obiectivelor;
- ▶ nu a fost întocmit Registrul riscurilor;
- ▶ nu a fost întocmit inventarul funcțiilor sensibile;
- ▶ obiectivele nu sunt întotdeauna definite conform pachetului de cerințe SMART, respectiv nu sunt specifice, măsurabile, de atins/abordabile, relevante și încadrate în timp.

Calitatea gestiunii economico-financiare, în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele de înființare

- ▶ inventarierea anuală a patrimoniului Romavia RA pe anul 2011 nu a fost efectuată cu respectarea prevederilor Ordinului nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, respectiv:
 - declarațiile luate gestionarilor de către subcomisiile de inventariere, sunt datate 16.03.2012, moment la care operațiunea de inventariere se finalizase, nefiind solicitate la data începerii acțiunii;
 - imobilizările corporale în curs de execuție „hangar întreținere aeronave cu facilități tehnice” au fost înscrise în listele de inventariere fără a se menționa denumirea obiectivului, cauzele sistării, aprobarea de sistare și măsurile ce se propun în legătură cu aceste lucrări;

- pentru bunurile aflate asupra angajaților (echipament, cazarmament, scule, unelte etc.) nu au fost întocmite liste separate în care să fie specificate persoanele care răspund de păstrarea lor;
- listele de inventariere pentru bunurile primite în custodie (aeronavă 146-200 YR-BEC și motoare aferente) de la BAE SYSTEMS nu conțin informații cu privire la numărul și data actului de predare-primire și ale documentului de livrare, precum și alte informații utile și nu există confirmarea persoanei juridice străine căreia îi aparțin bunurile respective;
- nu există punctaje reciproce sau corespondența de confirmare a soldurilor creanțelor și datorii entității;
- subcomisia de inventariere nu a luat declarație de inventar casierului înainte de începerea acțiunii de inventariere;
- pentru inventarierea disponibilităților aflate în conturi la bănci sau la unitățile Trezoreriei Statului nu au fost atașate copii ale extraselor de cont din ziua de 31 decembrie sau din ultima zi bancară, puse la dispoziție de instituțiile de credit și unitățile Trezoreriei Statului, cu ștampila oficială a acestora;
- pentru inventarierea soldului de casă în valută (EUR, USD respectiv GBP) nu există un monetar întocmit în acest sens;
- nu sunt atașate copiile registrelor de casă în lei și devalize;
- pe ultima filă a listelor de inventariere, gestionarul nu a menționat dacă toate bunurile din gestiune au fost inventariate și consemnate în listele de inventariere în prezența sa. De asemenea, nu s-a menționat dacă acesta are obiecții cu privire la modul de efectuare a inventarierii.
- ♦ neactualizarea programului anual al achizițiilor publice pe anul 2011 în funcție de necesitățile apărute;
- ♦ acordarea nelegală a unor drepturi bănești în sumă de 17 mii lei, reprezentând sporul de complexitate a muncii pentru funcția de auditor intern, spor care a fost abrogat începând cu 01.01.2011 prin Legea-cadru nr. 284/2010;
- ♦ plata nejustificată a sumei de 10 mii lei reprezentând diferențe constatate prin neactualizarea cotelor de contribuții sociale la developele de lucrări facturate la obiectivul de investiții „Hangar facilități tehnice”.

Respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în administrarea patrimoniului public și privat al statului

- ♦ din situațiile financiare aferente anului 2011, rezultă o situație economică gravă a Romavia RA caracterizată prin:
 - gradul foarte redus de acoperire a cheltuielilor regiei din venituri proprii de numai 12,5%, diferența de 87,5% fiind acoperită din subvenții de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Apărării Naționale;
 - grad de îndatorare excesiv, datoriile înregistrate de regie la 31.12.2011 sunt în sumă totală de 58.826 mii lei din care datorii către bugetul general consolidat în sumă de 2.856 mii lei, datorii față de instituțiile de credit în sumă de 35.484 mii lei și datorii față de terți în sumă de 19.641 mii lei.

Această situație economică a fost determinată de:

- *restrângerea activității de transport aeronauc:*
 - începând cu luna octombrie 2010, Romavia RA nu mai are o poziție strategică la nivel național prin faptul că nu mai deține exclusivitatea în organizarea, pregătirea și executarea zborurilor speciale. Mai mult, din luna octombrie a anului 2010 și până în prezent, nu a fost emis nici un ordin al Ministrului Apărării Naționale prin care Romavia RA să fie desemnată să efectueze zboruri speciale;
 - uzura fizică și morală a aparatelor proprii de zbor a condus la scoaterea acestora din uz sau neobținerea licențelor de zbor;
 - lipsa resurselor financiare pentru închirierea de aeronave a condus la suspendarea Certificatului de Operator Aerian pentru Romavia în prima parte a anului 2011. Abia în iulie 2011, Romavia RA a închiriat o aeronavă de tip BAE pentru a efectua zboruri de tip charter.
- *efectuarea de cheltuieli nejustificate din punct de vedere al economicității:*
 - supradimensionarea cu personal a departamentelor din cadrul Romavia RA. În anul 2011, s-au plătit onorarii brute în sumă de 527 mii lei pentru persoane aflate la pensie și reîncadrate pe bază de convenții civile în cadrul Departamentului tehnic, în condițiile în care veniturile obținute din serviciile de întreținere și reparații prestate terților de acest departament nu acoperă nici salariile angajaților permanenți.
- *achiziția nejustificată a unor servicii prin:*
 - contractele de asistență juridică încheiate cu SCA Dănilă, Petre și asociații, pentru care s-au plătit onorarii în sumă de 27 mii lei, respectiv cu Cabinetul de avocatură Popovici Dumitru, pentru care s-au plătit onorarii în sumă de 48 mii lei fără TVA, în condițiile când regia are angajat un consilier juridic;

- contractul de consultanță, încheiat cu SC Condor Company SRL Iași, având ca obiect „negocierea unui contract între BAE Systems și beneficiar” pentru care s-au plătit 8 mii lei în condițiile în care regia dispune de o direcție pentru marketing și vânzări, și contractul de prestări servicii încheiat cu aceeași societate comercială, având ca obiect efectuarea „unei activități de căutare în toată lumea a unei aeronave de tipul BAE 146-300 sau AVRO RJ100 în vederea închirierii acesteia de către beneficiar”;
- contract de confidențialitate, încheiat cu Toyo Aviation SRL București și SCA Deleanu Vasile, având ca scop identificarea unei surse de finanțare pentru finalizarea investiției „Hangar întreținere aeronave cu facilități tehnice”;
- contract de hangarare (depozitare), încheiat cu Ion Țiriac Air SRL București, având ca obiect prestarea de servicii de hangarare în funcție de disponibilitatea hangarului aparținând Ion Țiriac Air SRL pentru o aeronavă de tip Bae 146/ AVRO RJ, S/N E2062, în vederea executării de către Romavia RA a unor controale periodice;
- menținerea în vigoare a contractului pentru medic, cu deciziile de prelungire aferente, înlocuit ulterior cu decizia pentru asistent medical, pentru achiziția de servicii de „medicină aeronautică în vederea menținerii certificatului de operator aerian al companiei”, în condițiile în care certificatul de operator aerian al companiei era suspendat;
- acordarea de prime salariaților în sumă de 74 mii lei, în condițiile în care în anul 2011 Ministerul Apărării Naționale a subvenționat cheltuielile Regiei în proporție de 90% iar activitatea de zbor a regiei a fost foarte redusă;
- angajarea unei investiții „Hangar întreținere aeronave cu facilități tehnice” pentru care nu a fost asigurată sursa de finanțare, fapt care a condus la realizarea parțială a proiectului, abandonarea lucrărilor în anul 2010 și creșterea gradului de îndatorare a Regiei. Prin neasigurarea resurselor financiare pentru finalizarea investiției sau pentru conservarea lucrărilor deja executate, există riscul deteriorării iremediabile a acestora, situație ce ar produce Regiei pierderi de 8.070 mii lei, reprezentând plăți efectuate până în prezent.

Recomandări

- ✓ recuperarea drepturilor salariale în sumă 17 mii lei, reprezentând sporul de complexitate a muncii pentru funcția de auditor intern, acordat nelegal începând cu 01.01.2011 și regularizarea contribuțiilor datorate la bugetul general consolidat;
- ✓ se va solicita Ministerului Apărării Naționale:
 - clarificarea situației privind statutul juridic în raport cu modificările legislative potrivit cărora Romavia RA nu mai deține o poziție strategică în efectuarea zborurilor speciale, care să justifice organizarea ca regie autonomă și subvenționarea acesteia pentru pregătirea și executarea zborurilor speciale;
 - clarificarea situației investiției „Hangar întreținere aeronave cu facilități tehnice” având în vedere că neasigurarea resurselor financiare pentru continuarea investiției sau pentru conservare poate produce degradarea iremediabilă a lucrărilor deja executate;
 - dimensionarea structurii personalului în raport cu noile condiții (volum de activitate redus determinat de lipsa comenzilor și de imposibilitatea onorării unor eventuale comenzi datorită lipsei aparatelor de zbor proprii sau închiriate).

Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale

Institutul Național de Cercetare Dezvoltare în Informatică București

Ca urmare a controlului au rezultat **constatări** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

- ◆ nu au fost evidențiate în contabilitate garanțiile de bună execuție în valoare de 76,5 mii lei, respectiv 3.745,9 euro, pentru anul 2010 și 54,2 mii lei pentru anul 2011;
- ◆ nu au fost înregistrate în contabilitate rezultatele cercetărilor obținute la finalizarea derulării contractelor de cercetare-dezvoltare finanțate total sau parțial din fonduri publice;
- ◆ nu au fost respectate dispozițiile legale privind reevaluarea imobilizărilor corporale, astfel că terenul deținut în proprietate de către institut, în suprafață de 3.976,5 mp, figurează în evidențele contabile la valoarea de 1.230 mii lei, nefiind reevaluat conform actelor legale în vigoare.

Evaluarea sistemelor de management și control intern

- ◆ *nu au fost respectate în totalitate prevederile legale privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu (CFPP), respectiv:*
 - desemnarea unei persoane pentru exercitarea CFPP fără acordul ministerului coordonator;
 - contractele încheiate de entitate cu diverși beneficiari nu au fost supuse vizei controlului financiar preventiv propriu;
 - entitatea nu înregistrează operațiunile supuse vizei în Registrul privind operațiunile prezentate la viza de control financiar preventiv propriu;
 - persoana desemnată să exercite CFPP este implicată în efectuarea operațiunilor supuse vizei.

Calitatea gestiunii economico-financiare în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative de înființare

- ◆ *nereguli privind efectuarea inventarierii elementelor patrimoniale, astfel:*
 - în decizia de inventariere nu a fost precizată data de începere a acestei operațiuni;
 - listele de inventariere întocmite pentru materialele consumabile din magazia entității nu conțin stocuri factice;
 - referitor la inventarierea disponibilităților bănești și a altor valori aflate în casieria entității, respectiv în conturile de la bănci, nu au fost atașate copii ale extraselor de cont din ziua de 31 decembrie sau din ultima zi bancară, puse la dispoziție de instituțiile de credit și unitățile Trezoreriei Statului, cu ștampila oficială a acestora;
 - propunerile de casare a unor bunuri nu conțin semnăturile comisiei de inventariere.
- ◆ *nu au fost respectate prevederile privind întocmirea programului anual de achiziții publice: nu a fost actualizat în funcție de necesitățile institutului intervenite pe parcursul anului, nu specifică data estimată pentru începerea/finalizarea procedurilor și persoanele responsabile pentru atribuirea contractelor respective, nerespectând astfel prevederile HG nr. 925/2006 pentru aprobarea normelor de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de achiziție publică și OUG nr. 34/2006;*
- ◆ *nu au fost întreprinse toate măsurile pentru încasarea facturilor restante, astfel că la data de 31.12.2011, în contul „Clienți interni” este înregistrat un sold debitor de 697 mii lei, din care 43,35 % reprezintă facturi neîncasate de peste 120 de zile, iar 24,14% cele neîncasate între 90-120 de zile.*

Recomandări

- ✓ *stabilirea valorii totale a garanțiilor de bună execuție constituite de către contractanți și înregistrarea în contabilitate a acestora, precum și întocmirea unei proceduri de lucru în vederea înregistrării garanțiilor de bună execuție ce se vor constitui în perioadele viitoare;*
- ✓ *luarea măsurilor necesare pentru identificarea, evaluarea rezultatelor cercetării și înregistrării acestora în contabilitate, potrivit normelor legale în vigoare;*
- ✓ *luarea măsurilor pentru realizarea reevaluării imobilizărilor corporale, astfel încât acestea să fie reflectate în situațiile financiare ale institutului la valoarea justă stabilită conform normelor legale în vigoare;*
- ✓ *urmărirea respectării prevederilor clauzelor contractuale din contractele de finanțare încheiate în cadrul Planului Național CDI II 2007-2013 (PN II);*
- ✓ *reverificarea tuturor sumelor decontate nelegal și recuperarea acestora, precum și respectarea pe viitor a prevederilor legale referitoare la delegarea și detașarea personalului;*
- ✓ *dispunerea măsurilor prin care să se asigure respectarea în totalitate a prevederilor legale prin care se reglementează organizarea și exercitarea CFPP;*
- ✓ *luarea de măsuri care să asigure respectarea în totalitate a normelor legale privind efectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale ale entității și valorificarea rezultatelor inventarierii, potrivit normelor legale;*
- ✓ *întocmirea programului anual al achizițiilor publice precum și completarea acestuia pe parcursul anului cu modificările intervenite;*
- ✓ *urmărirea și efectuarea demersurilor în timp util pentru încasarea drepturilor de creanță ale instituției.*

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, Curtea de Conturi a dispus măsuri prin decizie, pe care entitatea trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate și pentru intrarea în legalitate.

SN Radiocomunicații SA

Ca urmare a controlului au rezultat **constatări** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

- ◆ nu a fost înregistrată în evidența contabilă a societății și nici achitată către bugetul de stat, obligația de plată, respectiv contravaloarea a 2.000.000 euro, reprezentând taxa de licență stabilită conform actelor normative în vigoare. În timpul controlului obligația de plată a fost înregistrată în evidența contabilă a societății;
- ◆ SN Radiocomunicații SA nu a încasat despăgubirea stabilită conform prevederilor art. 3 din *Legea nr. 259/2008 pentru aprobarea OUG nr. 18/2008*, respectiv „...valoarea despăgubirii acordate Societății Naționale de Radiocomunicații - SA pentru eliberarea benzilor de frecvențe radio se stabilește prin hotărâre a Guvernului”, deși a suportat costuri în valoare totală de 93.761 mii lei, sumă care se regăsește evidențiată în situațiile financiare ale societății. Cu toate că Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale a inițiat mai multe proiecte de acte normative pentru ca SN Radiocomunicații să primească despăgubirile prevăzute prin art. 3 din *Legea nr. 259/2008*, demersurile respective nu s-au concretizat (nu au primit avize favorabile de la Ministerul Justiției și Ministerul Finanțelor Publice), iar societatea deși a făcut cheltuieli pentru a-și îndeplini obligațiile prevăzute prin *OUG nr. 18/2008* (respectiv a eliberat, pe cheltuiela sa, benzile de frecvență precizate prin actul normativ) cheltuielile respective nu i-au fost restituite. Suma de 93.761 mii lei reprezintă prejudiciu pentru patrimoniul societății, dar nu se datorează acțiunii sau inacțiunii acesteia, fiind generat de imperfecțiunile cadrului legislativ.

Calitatea gestiunii economico-financiare în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative de înființare

Nerespectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în administrarea patrimoniului public și privat al statului

- ◆ în legătură cu contractul încheiat de SNR cu SC Omnilogic SRL pentru achiziționarea tehnologiei WiMAX:
 - contractul de credit furnizor a fost încheiat la o valoare cu 2.486.381 euro mai mare față de suma înscrisă în oferta financiară declarată câștigătoare;
 - contractul încheiat cu SC Omnilogic SRL a fost atribuit fără a exista certitudinea deținerii în proprietatea ofertantului/subcontractorului/unui singur asociat a 70% din rețeaua de fibră optică, cerință tehnică, care nu a fost îndeplinită, deși a fost cuprinsă în caietul de sarcini;
 - deși contractul cu SC Omnilogic SRL a fost încheiat în limita a 10% din valoarea estimată, conform prevederilor actelor normative în vigoare, în structura elementelor contractului au existat unele diferențe între ceea ce a fost estimat de către SNR și ceea ce a fost contractat în legătură cu: lungimea rețelei închiriate, prețul chiriei/km și suma totală aferentă acestei părți din contractul de furnizare, fără ca autoritatea contractantă să solicite suficiente clarificări în acest sens.
În timpul controlului, SNR a solicitat finanțatorului luarea unor măsuri prin care să se poată diminua valoarea creditului, precum și negocierea împreună cu furnizorii de fibră optică dark în vederea încadrării din punct de vedere financiar în limitele legale.
- ◆ încheierea în perioada 2010-2011 a unor contracte de servicii de consultanță cu nerespectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate, deși societatea se afla într-o situație financiară dificilă, înregistrând pierderi în ultimii ani, astfel:
 - contractul de servicii având ca obiect „Optimizarea funcției financiare privind proiectarea, validarea și pregătirea pentru implementare a unui sistem de gestiune și control al costurilor” urmare căruia suma de 453 mii lei, reprezentând contravaloarea serviciilor de consultanță, a fost cheltuită de SNR pentru realizarea unor sarcini de serviciu, fiind o cheltuială neeconomicoasă și neeficientă;
 - contractul de servicii având ca obiect „Servicii asociate ameliorării competitivității Radiocom”, pentru care s-a achitat suma de 465 mii lei, deși serviciile contractate nu au produs efecte favorabile în societate, cheltuiala fiind neeconomicoasă și neeficientă, întrucât marea majoritate a documentației a fost realizată cu personalul propriu;
 - contractul de servicii având ca obiect de activitate servicii asociate „Planului de Proiect DVB-T - secțiunea susținerii comerciale și economice” în sumă de 447 mii lei, servicii care nu au fost utilizate la nivelul SNR, motivat de neacordarea de către ANCOM a licențelor, astfel că, cheltuiala este la acest moment neeficientă și neeconomicoasă. De asemenea s-a constatat că studiul respectiv putea fi efectuat și la nivelul SNR, datele și informațiile fiind în mare parte publice;
 - contractul de servicii având ca obiect „Servicii de consultanță pentru dezvoltarea Planului Strategic pe termen mediu și lung (3-10 ani) precum și a Planului de Afaceri (pentru perioada 2012-2014)” în

valoare totală de 620 mii lei. Studiul contractat și recepționat conține date și informații pe care SNR în mare parte le avea la dispoziție, respectiv: Analiza de investiții Radiocom (11 pagini), Analiza situației financiare Radiocom (9 pagini), altele fiind informații cu caracter general. În luna mai 2010 a fost publicată în Monitorul Oficial HG nr. 456/2010 privind aprobarea Programului de modernizare, reorganizare și reducere a cheltuielilor SNR-SA, prin care, având în vedere situația financiară defavorabilă și „Potrivit analizei unei firme de consultanță specializate...” au fost stabilite inclusiv măsuri de eficiențiere pentru a redresa situația SNR, astfel că plata sumei de 620 mii lei, reprezintă în acest moment o cheltuială neeconomicoasă și neeficientă pentru SNR.

- ◆ alte aspecte constatate referitoare la respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor de care dispune societatea rezultate ca urmare a managementului defectuos se referă la:
 - lipsa unei analize în ceea ce privește situația persoanelor propuse pentru disponibilizare în septembrie 2011, ceea ce a condus la suportarea de către SN Radiocomunicații SA a unor cheltuieli, care puteau fi evitate în cazul salariaților care îndeplineau condițiile de pensionare în lunile imediat următoare celei în care au fost disponibilizați;
 - contractarea unor credite bancare în condițiile în care societatea înregistra pierderi și întâmpina greutăți în returnarea împrumuturilor deja contractate. Astfel, la data de 31.12.2011 au rămas de achitat credite în valoare de: 85.942.359 USD, 108.364.703 euro și 4.051 mii lei.

Recomandări

- ✓ *continuarea demersurilor pe lângă Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale în vederea inițierii unui proiect de act normativ prin care entității să-i fie acordată despăgubirea cuvenită pentru eliberarea benzilor de frecvență, precum și luarea măsurilor care să conducă la achitarea taxei de licență către bugetul de stat, în condițiile în care SNR, pe de o parte a suportat costuri în sumă de 93.761 mii lei pentru eliberarea benzilor de frecvență fără a fi despăgubită conform prevederilor actelor normative în vigoare, iar pe de altă parte aceasta datorează Ministerului Comunicațiilor și Societății Informaționale dividende, inclusiv daune interese aferente dividendelor neachitate la data de 31.12.2011, în sumă totală de 10.821 mii lei, precum și bugetului de stat taxa de licență în valoare de 2.000.000 euro;*
- ✓ *în legătură cu achiziția tehnologiei WiMAX: SN Radiocomunicații va lua toate măsurile necesare de renegociere a clauzelor contractuale astfel încât costurile cu finanțarea proiectului să fie corelate cu cele din oferta financiară (la un nivel cât mai apropiat de cel înscris în oferta financiară), dar și în vederea justificării exacte a tuturor costurilor cu fibra optică închiriată în cadrul rețelei WiMAX și de asemenea, pentru viitor, la încheierea contractelor de achiziție publică să fie respectate întocmai cerințele cuprinse în caietele de sarcini;*
- ✓ *s-a recomandat entității analizarea posibilității utilizării total sau parțial, a documentațiilor deja achiziționate dar neutilizate, astfel încât efortul financiar efectuat să producă efecte, dând astfel eficiență proiectelor respective. De asemenea s-a recomandat entității ca, pe viitor, anterior încheierii unor contracte de consultanță, să fie analizată cu responsabilitate necesitatea respectivelor achiziții, precum și posibilitatea realizării cu forțe proprii a acestora, astfel încât să fie respectate principiile economicității, eficienței și eficacității utilizării fondurilor de care dispune societatea;*
- ✓ *în situația în care programul de reducere de personal se va desfășura în anul 2012 cât și în anii viitori, conducerea SNR va dispune analiza în amănunt a fiecăruia dintre cazurile salariaților, astfel încât să fie adoptată soluția optimă sub aspectul costurilor asociate și suportate de societate la încetarea contractelor de muncă prin disponibilizare sau pensionare;*
- ✓ *se va analiza situația creditelor aflate în derulare identificând posibilitățile de eșalonare/refinanțare a acestora corelat cu actualele posibilități de rambursare, manifestând maximă prudență în contractarea altor împrumuturi.*

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, Curtea de Conturi a dispus măsuri prin decizie, pe care entitatea trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate și pentru intrarea în legalitate.

Institutul Național de Expertize Criminalistice (INEC)

Ca urmare a controlului au rezultat **constatățile** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Evaluarea sistemelor de control intern

- ✦ există o incompatibilitate în activitatea de Control Financiar Preventiv Propriu (CFPP), respectiv responsabilul cu acordarea vizei CFPP este și contabilul instituției în baza unui contract de prestări servicii financiar-contabile, toate posturile din cadrul Serviciului Financiar - Contabil fiind vacante;
- ✦ raportarea eronată a numărului de operațiuni supuse vizei de CFPP și a valorii acestora.

Legalitatea drepturilor salariale acordate personalului din cadrul INEC

- ✦ propunerea institutului pentru Statul de Funcții din anul 2011, trimisă spre aprobarea ordonatorului principal de credite a cuprins un număr de 71 posturi, deși potrivit Anexei nr. 3 din HG nr. 652/2009 *privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției și Libertăților Cetățenești*, cu modificările și completările ulterioare, avea aprobat un număr maxim de 64 posturi;
- ✦ necalcularea, nedeclararea și nevirarea contribuției pentru neîncadrarea persoanelor cu handicap.

Verificarea stabilirii și urmăririi încasării veniturilor din taxe de expertiză

- ✦ nu a fost elaborată o metodologie specifică privind colectarea, gestionarea și evidența veniturilor proprii sau o procedură care să conțină atribuțiile și responsabilitățile în sarcina persoanelor implicate în această activitate, etapele și fluxul documentelor întocmite, care să permită o evaluare reală, corectă și exactă a veniturilor instituției;
- ✦ stornarea unor sume provenind din venituri încasate, fără a avea la bază facturi corectate și fără a exista confirmarea transmiterii acestora către potențialii beneficiari ai serviciilor.

Respectarea prevederilor legale pentru achizițiile de bunuri și servicii și derularea contractelor de achiziție

- ✦ efectuarea de plăți fără ca ordonanța să fie aprobată de către ordonatorul de credite la data efectuării acestora.

Evoluția și situația patrimoniului ca urmare a operațiunilor de valorificare, concesiune, vânzare sau scoatere din funcțiune a unor active

- ✦ bunurile propuse spre casare în anul 2010 nu au fost casate și scăzute din contabilitate, iar rezultatele casării nu au fost cuprinse în bilanțul contabil încheiat la data de 31.12.2011.

Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern

- ✦ în anul 2011, nu au fost respectate prevederile legale referitoare la implementarea și menținerea sistemului de management și control intern;
- ✦ nu au fost stabiliți indicatorii de performanță pentru activitățile desfășurate de către institut;
- ✦ nu au fost elaborate programele de dezvoltare a sistemului de control managerial;
- ✦ nu au fost identificate activitățile procedurale și nu au fost elaborate în totalitate procedurile operaționale aferente activităților procedurale identificate;
- ✦ Regulamentul de Organizare și Funcționare și Regulamentul Intern nu au fost actualizate cu modificările aduse în structura INEC de către HG nr. 458/2009 *pentru modificarea HG nr. 368/1998 privind înființarea Institutului Național de Expertize Criminalistice – INEC*.

Măsuri operative

- *raportul de control financiar preventiv propriu privind trimestrul IV* a fost corectat și transmis Ministerului Justiției;
- entitatea verificată a calculat, declarat și virat pe destinația legală, contribuția datorată bugetului ca urmare a neîncadrării persoanelor cu handicap.

Concluzie

- ✓ *evaluând abaterile, neregularitățile și disfuncționalitățile consemnate în raportul de control, echipa de control a constatat că acestea au fost cauzate de managementul ordonatorului principal de credite, caracterizat prin îndrumare și control insuficient și prin dezinteres.*

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, a fost emisă o decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care Institutul Național de Expertize Criminalistice trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate.

Institutul Național de Cercetare Dezvoltare în Construcții, Urbanism și Dezvoltare Durabilă

Ca urmare a controlului au rezultat **constatățile** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Evaluarea sistemelor de management și control intern

- ◆ nu au fost întreprinse măsuri concrete pentru identificarea și evaluarea efectelor eventualelor manifestări ale riscurilor aferente operațiunilor derulate de compartimentele de specialitate și cele financiar-contabile;
- ◆ planul anual de audit intern pe anul 2011 nu a fost întocmit pe baza analizei riscurilor asociate activităților entității iar compartimentul de audit nu a derulat nici o misiune de audit intern din cele patru cuprinse în planul aprobat de conducerea entității.

Analiza modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului aflat în administrare

- ◆ fișele conturilor de clienți și furnizori nu au fost întocmite la nivelul entității, ci pe structurile componente care au fuzionat (URBANPROIECT, INCERC), informația a fost divizată și nu a putut fi cumulată în fișe de cont analitice unice;
- ◆ în balanța de verificare întocmită la data de 30.06.2011 nu sunt înregistrate distinct creanțele incerte, în soldul debitor al contului 461 „Debitori” au fost înregistrate eronat mai multe operațiuni totalizând 306 mii lei și nu au fost definitivate fișele unor conturi cu solduri debitoare.

Inventarierea patrimoniului în exercițiul financiar 2011

- ◆ conducerea entității nu a elaborat și implementat proceduri scrise privind inventarierea elementelor patrimoniale, astfel că acțiunea privind inventarierea generală a patrimoniului pentru anul 2011 nu a fost finalizată până la data efectuării controlului.

Fapta constituie contravenție și a fost sancționată cu amendă contravențională de 400 lei achitată în timpul misiunii. Nefinalizarea acțiunii de inventariere în cursul exercițiului financiar, nu certifică informațiile incluse în situațiile financiare la încheierea exercițiului financiar.

Inventarierea bunurilor din domeniul public și privat al statului aflate în administrare

- ◆ nu au fost efectuate demersurile legale în vederea clarificării și completării documentației care stă la baza proiectului de act normativ privind modificarea Anexei nr. 10 la HG nr. 1705/2006;
- ◆ nu au putut fi prezentate documente din care să rezulte inventarierea bunurilor aflate în domeniul public ori privat al statului aflate în administrarea INCD URBAN-INCERC.

Valorificarea prin vânzare sau prin casare a mijloacelor fixe și a obiectelor de inventar

- ◆ nu au fost elaborate și implementate proceduri scrise privind valorificarea prin vânzare sau prin casare a mijloacelor fixe și a obiectelor de inventar care nu mai pot fi utilizate în procesul de cercetare științifică sau activități conexe. La data controlului s-au constatat bunuri nevalorificate în sumă de 459 mii lei, în această valoare fiind incluse și 16 mijloace fixe de natura mijloacelor de transport. Perioada de nefuncționare a acestor mijloace de transport, variază între 6 și 13 ani, pentru acestea institutul a plătit taxe auto către bugetul local, pentru întreaga perioadă de neutilizare, în sumă de 28 mii lei.

Stabilirea și modul de implementare a măsurilor de protejare a activelor

- ◆ nu au fost întreprinse măsurile necesare pentru întocmirea documentelor aferente intabulării și înscrierii în cartea funciară a activelor aflate în administrare la 31.12.2011 (terenuri și clădiri, din domeniul public și privat al statului, imobile aflate în administrarea structurii centrale și sucursalelor). Valoarea estimativă a abaterii este în sumă de 111.716 mii lei și reprezintă valoarea totală a clădirilor și terenurilor aflate în administrare și neintabulate.

Măsuri operative

- au fost inițiate procedurile de implementare a standardelor de control intern/managerial și de monitorizare a proceselor de control intern;
- s-a aplicat sancțiune contravențională conform prevederilor legale, achitată și virată la bugetul de stat în timpul controlului.

Recomandări

- ✓ îmbunătățirea mediului intern de control din cadrul INCD URBAN – INCERC, care să favorizeze evidențierea punctelor slabe și riscurilor aferente operațiunilor financiar-contabile și logistice;

- ✓ executarea la nivelul conducerii institutului a unei analize privind modul de organizare și funcționare a compartimentului de audit intern și sesizarea structurilor abilitate, potrivit articolului 19, alin. 6 din Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern;
- ✓ organizarea și conducerea contabilității să respecte întru totul cerințele actelor normative în vigoare și sesizarea consiliului de administrație și ministerului coordonator;
- ✓ corectarea înregistrării debitelor evidențiate eronat în contul 461 „Debitori diverși”, întreprinderea de măsuri pentru recuperarea sumelor datorate de clienți și penalităților aferente acestora și emiterea facturilor pentru lucrările executate și serviciile prestate;
- ✓ elaborarea și implementarea unei proceduri privind organizarea, executarea și valorificarea rezultatelor inventarierii elementelor patrimoniale și ale bunurilor din patrimoniul public și privat al statului, aflate în folosința sau administrarea INCĐ URBAN – INCERC, iar acțiunea de inventariere să se efectueze în cursul exercițiului financiar;
- ✓ elaborarea și implementarea Procedurii de valorificare prin vânzare (licitație sau negociere directă) sau prin casare a mijloacelor fixe și obiectelor de inventar scoase din funcțiune și valorificarea bunurilor, componentelor sau deșeurilor rezultate în urma casării efective, în vederea maximizării rezultatelor în relație cu resursele utilizate conform procedurii;
- ✓ efectuarea demersurilor legale în vederea intabulării imobilelor aflate în administrarea institutului.

Pentru valorificarea constatrilor înscrise în Raportul de control, Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care INCĐ URBAN - INCERC trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate.

Despre măsurile întreprinse în vederea îndeplinirii măsurilor dispuse prin decizie conducerea entității a informat conducerea departamentului prin adresa nr. 99.561/29.06.2012.

Societăți Bancare

SC EximBank SA

Scurtă prezentare SC EximBank SA a fost înființată în anul 1992, ca societate comercială pe acțiuni, având ca acționar majoritar statul român. Prin instrumente specifice de finanțare, garantare și asigurare, banca se adresează exportatorilor, întreprinderilor mici și mijlocii, precum și companiilor care desfășoară proiecte în domeniile prioritare de dezvoltare a economiei românești.

Ca urmare a controlului privind perioada 01.01.2010-31.12.2011 au rezultat **constatările** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Evaluarea activităților de audit și control intern

- ◆ neexercitarea vizei de control financiar preventiv asupra unei operațiuni prevăzute de „Cadru general privind operațiunile supuse controlului financiar preventiv în EximBank”, contrar prevederilor Procedurii interne privind organizarea controlului financiar preventiv în SC EximBank SA.

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

- ◆ neînregistrarea, în categoria cheltuielilor nedeductibile a unor cheltuieli, în sumă de 4 mii lei, efectuate pentru servicii de cazare angajate și ulterior anulate, ca urmare a unei situații de forță majoră, contrar prevederilor Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal;
- ◆ neanexarea la deconturile de cheltuieli a tichetelor de îmbarcare, ca documente justificative, în vederea decontării cheltuielilor de transport cu avionul, contrar prevederilor OMFP nr. 3.512/2008 privind documentele financiar-contabile;
- ◆ neîntocmirea, în conformitate cu prevederile legale, a notelor explicative la situațiile financiare, astfel:
 - notele explicative aferente Situațiilor financiare încheiate la data de 31.12.2010, nu prezintă, în mod detaliat, aferent operațiunii de evaluare a mijloacelor fixe: elementele supuse evaluării, metoda prin care s-au calculat valorile prezentate, elementul afectat din contul de profit și pierdere, precum și tratamentul în scop fiscal al rezervei din reevaluare;

- notele explicative aferente Situațiilor financiare încheiate la datele de 31.12.2010 și 31.12.2011, nu detaliază conținutul provizioanelor aferente drepturilor salariale.

Prin aceste aspecte nu au fost respectate prevederile Ordinului BNR nr. 13/2008 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, aplicabile instituțiilor de credit, instituțiilor financiare nebancale și Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar.

- ◆ înregistrarea eronată în patrimoniu a titlurilor de proprietate asupra unor terenuri ale SC EximBank SA, respectiv neînregistrarea distinctă de clădiri, în evidența contabilă, a titlurilor de proprietate asupra unor terenuri ale Băncii, aferente sediilor sucursalelor din orașele Timișoara, Constanța, Bacău, Brașov și Cluj-Napoca, contrar prevederilor Legii contabilității nr. 82/1991.

Respectarea prevederilor legale în cazul achizițiilor, vânzărilor, concesiunilor de active și închirierilor de bunuri

- ◆ achiziționarea unor servicii de transport și cazare, ocazionate de participarea Băncii la un eveniment extern, de la firma organizatoare, fără a avea la bază o comandă emisă pentru furnizarea acestor servicii, contrar prevederilor Procedurii Generale privind achizițiile de materiale, obiecte de inventar, mijloace fixe și servicii în EximBank;
- ◆ deficiențe în monitorizarea derulării unor contracte de achiziții de bunuri și/sau servicii. Din verificarea modului de monitorizare, de către Direcția Relații Publice și Marketing, a derulării a două contracte având ca obiect participarea SC EximBank SA, în calitate de Partener Oficial, la promovarea și organizarea unor evenimente internaționale, s-a constatat că rapoartele întocmite de reprezentanții Băncii, ca urmare a desfășurării și finalizării evenimentelor în cauză, nu sunt însoțite și de materiale care să ateste modul efectiv de îndeplinire a unora dintre clauzele din contracte, referitoare, printre altele, la includerea siglei Băncii pe afișele evenimentelor, distribuirea către participanți, pe perioada conferinței, a broșurilor de prezentare a EximBank.

În timpul controlului Banca a luat măsura modificării Procedurii de lucru interne privind achizițiile de bunuri și/sau servicii și monitorizarea derulării contractelor aferente activității Direcției Relații Publice și Marketing.

Concluzie

- ◆ urmare a acțiunii de control cu tema „Situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului la SC EximBank SA”, au fost constatate abateri și nereguli determinate de încălcarea legislației privind: auditul și controlul intern, contabilitatea societăților comerciale, inventarierea și evaluarea elementelor patrimoniale, Codul fiscal, procedura proprie privind achizițiile publice.

Recomandări

- ✓ *organizarea și desfășurarea activității de control financiar preventiv în conformitate cu prevederile OG nr. 119/1999, privind controlul intern și controlul financiar preventiv și ale Procedurii privind organizarea controlului financiar preventiv în SC EximBank SA;*
- ✓ *înregistrarea în categoria cheltuielilor nedeductibile, în conformitate cu prevederile Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, a cheltuielilor efectuate pentru serviciile de cazare anulate ca urmare a unei situații de forță majoră;*
- ✓ *înregistrarea în evidența contabilă și decontarea cheltuielilor de transport, cu respectarea prevederilor Ordinului nr. 3.512/2008 privind documentele financiar-contabile;*
- ✓ *întocmirea notelor explicative, aferente situațiilor financiare, în conformitate cu prevederile Ordinului BNR nr. 9/2010, pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, aplicabile instituțiilor de credit, instituțiilor financiare nebancale și Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar;*
- ✓ *înregistrarea distinctă în patrimoniul Băncii a terenurilor aferente sediilor sucursalelor EximBank și reevaluarea acestora conform prevederilor Legii contabilității nr. 82/1991, cu modificările și completările ulterioare;*
- ✓ *organizarea și desfășurarea activității de achiziții în conformitate cu Procedura Generală privind achizițiile de materiale, obiecte de inventar, mijloace fixe și servicii în EximBank.*

Măsuri luate în timpul controlului

- ◆ modificarea Procedurii de lucru interne privind „Achizițiile de bunuri și/sau servicii și monitorizarea derulării contractelor aferente activității Direcției Relații Publice și Marketing”.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, Curtea de Conturi a dispus măsuri prin decizie, pe care entitatea trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate și pentru intrarea în legalitate.

Rezultatele verificării modului de aducere la

- ◆ în anul 2011, a fost emisă decizie pentru înlăturarea abaterilor constatate cu ocazia controlului efectuat privind respectarea prevederilor și a procedurilor legale în derularea fondurilor primite de la stat pentru susținerea

îndeplinire,
de către SC
EXIMBANK SA,
a măsurilor
dispuse prin
decizie cu ocazia
controalelor
anterioare

mediului de afaceri românesc și a tranzacțiilor internaționale, respectiv pentru:

- neexercitarea vizei de control financiar preventiv pe toate documentele prevăzute de norma internă;
- deficiențe în organizarea și conducerea contabilității operațiunilor privind constituirea și utilizarea fondurilor statului;
- neclarități privind stabilirea coeficientului de repartizare a dobânzilor rezultate din fructificarea fondurilor statului;
- deficiențe privind acordarea garanțiilor și încheierea asigurărilor în numele și contul statului;
- deficiențe privind finanțarea, în numele și în contul statului, a producției de bunuri și servicii destinate exportului, precum și a operațiunilor de comerț exterior.

Au fost dispuse măsuri prin decizie. S-a constatat aducerea la îndeplinire a măsurilor dispuse, ocazie cu care fondurile statului au fost reîntregite cu suma 135 mii lei.

Alte entități

Regia Autonomă Monetăria Statului

Scurtă prezentare RA Monetăria Statului a fost înființată ca unitate de sine stătătoare, în baza Hotărârii de Guvern nr. 231/1991 și funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară în subordinea Băncii Naționale a României.

Scopul principal pentru care a fost înființată RA Monetăria Statului este asigurarea fabricării monedei metalice pentru satisfacerea nevoilor de numerar ale statului.

Ca urmare a verificării privind perioada 01.01.2011 - până la data controlului, au rezultat **constatățile** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Evaluarea activității de audit și control intern

- ◆ nesepararea atribuțiilor privind derularea procedurilor de achiziții publice, de cele privind acordarea avizului juridic pe contractele de achiziție, contrar prevederilor OMFP nr. 946/2005 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial;
- ◆ caracterul incomplet al procedurilor interne privind activitatea Serviciului Mecano-Energetic, care nu detaliau graficul de circulație a documentelor, contrar prevederilor OMFP nr. 946/2005 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial. În timpul controlului, regia a completat procedura internă privind activitatea Serviciului Mecano-Energetic.

Respectarea dispozițiilor legale privind organizarea și conducerea evidenței operative și contabile

- ◆ majorarea nejustificată a cheltuielilor cu ajustările pentru deprecierea imobilizărilor cu diferența dintre valoarea mijloacelor fixe din evidența operativă și valoarea din evidența contabilă, fără a se efectua analiza situației reale, pe fiecare mijloc fix în parte;
- ◆ înregistrarea, în contul de cheltuieli cu comisioanele, a sumei de 32 mii lei, sumă rămasă nedistribuită din totalul sumelor consemnate drept cauțiuni, constituite în vederea suspendării executării unor obligații rezultate din contractele de leasing;
- ◆ neînregistrarea în evidența contabilă a regiei, a unor drepturi de creanță ce fac obiectul unui litigiu;
Prin aspectele prezentate mai sus, nu au fost respectate prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată.
- ◆ înregistrarea cheltuielilor de achiziție a unor mijloace fixe și obiecte de inventar în contul de cheltuieli cu materiale consumabile; nereflectarea mijloacelor fixe în cauză, în patrimoniul regiei, contrar prevederilor Legii Contabilității nr. 82/1991, republicată, Legii nr. 15/1994 privind amortizarea capitalului imobilizat în active corporale și necorporale, modificată și completată, și HG nr. 105/2007 privind stabilirea valorii de intrare a mijloacelor fixe;
- ◆ nemajorarea valorii unor spații, aparținând regiei, cu contravaloarea lucrărilor de amenajare a acestora (16 mii lei), contrar prevederilor HG nr. 909/1997 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 15/1994 privind amortizarea capitalului imobilizat în active corporale și necorporale;
- ◆ nerespectarea conținutului și funcțiunii contabile a unor conturi contrar prevederilor OMFP nr. 3.055/2009 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene.

Calitatea gestiunii economico-financiare

- ◆ deficiențe privind modul de recuperare, de la Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate, a sumelor plătite, aferente concediilor și indemnizațiilor de asigurări sociale de sănătate, fiind identificate, în soldul contului „Contribuții CASS 0,75%”, sume neanalizate și nerecuperate la timp de către regie, în valoare totală de 142 mii lei, în condițiile nerespectării prevederilor Ordinului nr. 60/2006 pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor OUG nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate;
- ◆ neconstituirea de provizioane aferente penalităților datorate ca urmare a întârzierii în onorarea unor obligații contractuale, contrar prevederilor Ordinului nr. 3055/2009 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene.

Inventarierea și evaluarea elementelor patrimoniale

- ◆ nefinalizarea operațiunii de valorificare a rezultatelor inventarierii patrimoniului regiei la data de 31.12.2011, contrar prevederilor OMFP nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii.

Respectarea prevederilor legale privind achiziția de bunuri și servicii

- ◆ deficiențe privind întocmirea Ghidului de achiziții de bunuri și servicii al RA Monetăria Statului:
 - lipsa din cuprinsul Ghidului de achiziții de bunuri și servicii a reglementării procedurii de lucru în cazul achizițiilor directe, așa cum prevede OUG nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii;
 - lipsa specificării funcțiilor responsabile pentru întocmirea „mijloacelor probante”, din cadrul procedurii de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare;
 - neactualizarea prevederilor Ghidului de achiziții de bunuri și servicii cu modificările Regulamentului de Organizare și Funcționare a regiei.
- ◆ nerespectarea prevederilor Ghidului de Achiziții de bunuri și servicii al RA Monetăria Statului:
 - neîntocmirea programelor anuale de achiziții publice aferente anilor 2011 - 2012;
 - lipsa unor „mijloace probante” din documentația care stă la baza efectuării achizițiilor de bunuri și servicii, respectiv: *Fila de buget/aprobare obținere credit, Poziție în programul anual al achizițiilor publice.*

Concluzie

- ◆ urmare a acțiunii de control cu tema „**Situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului**” la Regia Autonomă Monetăria Statului, au fost constatate abateri și nereguli determinate de încălcarea legislației privind: Codul Controlului intern, organizarea și conducerea contabilității, amortizarea capitalului imobilizat în active corporale și necorporale, inventarierea și evaluarea elementelor patrimoniale, achizițiile publice.

Recomandări

- ✓ organizarea controlului intern/managerial în conformitate cu prevederile OMFP nr. 946/2005 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial;
- ✓ înregistrarea operațiunilor în evidența contabilă în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, OMFP nr. 3055/2009 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, și cu respectarea, după caz, a prevederilor HG nr. 909/1997 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 15/1994 privind amortizarea capitalului imobilizat în active corporale și necorporale, respectiv a HG nr. 105/2007 privind stabilirea valorii de intrare a mijloacelor fixe;
- ✓ efectuarea tuturor demersurilor legale pentru urmărirea recuperării drepturilor de creanță ale regiei;
- ✓ urmărirea recuperării sumelor plătite, aferente concediilor și indemnizațiilor de asigurări sociale de sănătate, în conformitate cu prevederile Ordinului nr. 60/2006 pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor OUG nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate;
- ✓ efectuarea operațiunii de inventariere a patrimoniului în conformitate cu prevederile OMFP nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii;
- ✓ respectarea, în activitatea de achiziții, a prevederilor Ghidului de achiziții de bunuri și servicii al RA Monetăria Statului.

Măsuri luate în timpul controlului

- ◆ completarea și actualizarea procedurii interne privind activitatea derulată de Serviciul Mecano-Energetic;
- ◆ înregistrarea în evidența contabilă a mijloacelor fixe și obiectelor de inventar achiziționate, în valoare totală de 12 mii lei, omise a fi înregistrate;

- ▶ stornarea operațiunii privind înregistrarea, în contul de cheltuieli cu comisioanele, a sumei de 32 mii lei;
- ▶ depunerea la FNUASS București a solicitărilor de restituire a indemnizațiilor aferente concediilor medicale plătite în perioada 2008-2010.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, Curtea de Conturi urmează să dispună măsuri prin decizie.

4.2. Verificarea legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare

Compania Națională de Căi Ferate CFR SA (CN CFR SA)

Ca urmare a controlului au rezultat **constatările** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Încheierea și derularea contractelor de împrumuturi care constituie datoria publică, utilizarea acestor împrumuturi, rambursarea ratelor scadente, plata dobânzilor, precum și a comisioanelor și penalităților aferente

Contractele de finanțare supuse verificării au fost:

- Contractul de finanțare dintre Banca Europeană de Investiții (BEI), România și Compania Națională de Căi Ferate CFR SA (**CN CFR SA**), pentru finanțarea Proiectului de reabilitare a liniei de cale ferată Curtici - Simeria, ratificat prin Legea nr. 217/2006 pentru ratificarea Contractului de finanțare dintre România, Banca Europeană de Investiții și Compania Națională de Căi Ferate „CFR” - SA privind finanțarea Proiectului de reabilitare a liniei de cale ferată Curtici – Simeria (BEI 23.372), semnat la București la 22 decembrie 2005 și la Luxemburg la 27 decembrie 2005;
- Contractul de finanțare dintre Banca Europeană de Investiții, România și Compania Națională de Căi Ferate „CFR” - SA pentru finanțarea Proiectului de modernizare a căilor ferate, etapa a II-a, ratificat prin Legea nr. 516/2001 privind ratificarea Contractului de finanțare dintre România, Banca Europeană de Investiții și Compania Națională de Căi Ferate „CFR” - SA pentru finanțarea Proiectului de modernizare a căilor ferate (BEI 20.777), etapa a II-a, semnat la București la 6 noiembrie 2000.

Cu privire la utilizarea sumelor provenite din împrumutul BEI 23.372 pentru finanțarea Proiectului de reabilitare a liniei de cale ferată Curtici-Simeria:

- majorarea nejustificată cu valoarea estimată de 5.432.520 euro a contractului pentru servicii de proiectare și asistență tehnică încheiat cu firma POYRY Infra GmbH-Germania, prin renunțarea la realizarea unor servicii de asistență tehnică, creându-se astfel condițiile prejudicierii companiei.

I.2. Cu privire la respectarea principiilor eficiență, eficacitate și economicitate în utilizarea fondurilor provenite din împrumutul BEI 23.372:

- gradul de utilizare a fondurilor provenite din împrumutul BEI 23.372 a fost în proporție de numai 5% datorită întârzierilor înregistrate în implementarea proiectului, sumele netrase din împrumut urmând să fie anulate;
- managementul defectuos în administrarea contractului de servicii de proiectare și asistență tehnică încheiat cu POYRY Infra GmbH a condus la:
 - depășirea cu 40% a valorii alocate în contractul de proiectare și asistență tehnică pentru serviciile aferente perioadei de proiectare și licitație;
 - creșterea de 3,5 ori a costurilor aferente serviciilor de proiectare, față de sumele alocate inițial.

II.1. Cu privire la utilizarea sumelor provenite din împrumutul BEI 20.777 pentru finanțarea Proiectului de modernizare a căilor ferate, etapa a II-a:

- ▶ CN CFR SA și-a asumat angajamente contractuale și a efectuat plăți aferente proiectului în sumă totală de 6.363.471 euro din disponibilul neutilizat la data de 30.06.2006 în valoare de 11.658.344 euro, în condițiile în care perioada de implementare a proiectului era încheiată;
- ▶ datorită evidențierii eronate în contul special a fondurilor provenite din împrumutul BEI 20.777, soldul contului la data de 31.12.2011 în valoare de 34.300,76 euro nu reflectă realitatea, întrucât disponibilitățile neutilizate din împrumut la aceeași dată sunt în sumă de 5.294.873 euro;
- ▶ efectuarea de plăți nelegale în sumă totală de 871.850 euro reprezentând decontarea unor cheltuieli care nu sunt aferente proiectului finanțat din împrumutul BEI 20.777;

- ◆ efectuarea de plăți necuvenite în valoare estimată de 34.205 euro prin deschiderea de acreditive la costuri mai mari decât cele stabilite prin convenția de cont special;
- ◆ managementul defectuos al CN CFR SA cu privire la încheierea și derularea contractului încheiat cu Roger Bance & Co, Ltd pentru achiziția a zece cărucioare defectoscopice pentru șinele de cale ferată, a condus la:
 - efectuarea de plăți nelegale în sumă de 158.425 euro reprezentând achiziția unui echipament care nu a fost prevăzut în contractul de finanțare BEI 20.777 modificat prin Amendamentul nr. 1 și nici în oferta declarată câștigătoare;
 - efectuarea de plăți nelegale în sumă de 75.571,21 euro către Roger Bance & Co Ltd, reprezentând contravaloarea articolelor decontate și nelivate conform prevederilor contractuale;
 - neexecutarea scrisorii de garanție de bună execuție în valoare de 165.317 euro, neevidențierea și neîncasarea penalităților de întârziere în sumă de 165.317 euro, în condițiile neonorării de către Roger Bance & Co, Ltd a obligațiilor contractuale;
 - neefectuarea de către furnizor a serviciilor de instruire și de asistență tehnică în valoare totală de 71.775 euro, în condițiile în care datorită nerespectării prevederilor contractuale, furnizorul nu mai dispune de timpul necesar efectuării acestor servicii până la finalizarea contractului.

II.2 Cu privire la respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice

- CN CFR SA nu a asigurat un cadru adecvat pentru implementarea Proiectului, neînființând Unitatea de implementare a proiectului finanțat din împrumutul BEI 20.777;
- managementul neperformant al CN CFR SA în utilizarea împrumutului BEI 20.777 și în implementarea proiectului a condus la neîndeplinirea obiectivelor prevăzute în contractul de finanțare, înregistrându-se un grad de utilizare a fondurilor provenite din împrumut în proporție de numai 22,3% din valoarea împrumutului;
- modul defectuos de gestionare a fondurilor din împrumutul BEI 20.777 a condus la majorarea costurilor echipamentelor cu 27% față de valoarea estimată în contractul de finanțare modificat prin Amendamentul 1 și la imposibilitatea îndeplinirii obiectivelor proiectului;
- plata ratelor de capital și a dobânzilor aferente împrumutului BEI 20.777 pentru finanțarea Proiectului de modernizare a căilor ferate, etapa a II-a nu s-a efectuat din surse proprii, obligațiile către BEI fiind achitate de către Ministerul Finanțelor Publice din fondul de risc.

Evaluarea activității de control intern cu privire la gestionarea fondurilor externe rambursabile

La nivelul CN CFR SA:

- nu este organizată o structură specializată în managementul proiectelor finanțate din credite externe și nu sunt stabilite atribuții specifice domeniului gestionării fondurilor rambursabile;
- Regulamentul de Organizare și Funcționare nu prevede atribuții cu privire la activitatea de control financiar preventiv pentru fonduri externe rambursabile;
- contractele de achiziții de echipamente nu au fost supuse vizei de control financiar preventiv propriu.

Concluzii

Managementul administrării fondurilor provenite din împrumuturile externe a fost defectuos, consecințele directe ale acestuia concretizându-se în:

- performanța utilizării împrumuturilor de către CN CFR SA a fost extrem de scăzută, fapt demonstrat prin gradul redus de utilizare a fondurilor provenite din împrumuturile care au făcut obiectul controlului și majorarea semnificativă a costurilor aferente serviciilor de proiectare;
- nerespectarea angajamentelor asumate de către CN CFR SA prin semnarea contractelor de finanțare și acordurilor de împrumut subsidiar, obiectivele proiectelor nefiind atinse.

Recomandări

- ✓ *diminuarea prețului contractului încheiat cu POYRY Infra GmbH, majorat în mod nejustificat;*
- ✓ *efectuarea demersurilor legale în vederea rambursării anticipate a împrumutului BEI 20.777, luând în considerare faptul că prevederile contractului de finanțare nu au fost amendate în timp util, în sensul prelungirii termenului limită de implementare a proiectului;*
- ✓ *reconstituirea contului special aferent împrumutului BEI 20.777, astfel încât acesta să reflecte în orice moment realitatea operațiunilor efectuate din disponibilitățile împrumuturilor;*
- ✓ *recuperarea sumelor reprezentând plăți nelegale din împrumutul BEI 20.777 și virarea acestora la bugetul de stat;*
- ✓ *organizarea unei structuri specializate în managementul proiectelor finanțate din credite externe;*
- ✓ *luarea măsurilor legale în vederea recuperării sumei de 871.850 euro reprezentând plăți nelegale pentru decontarea cheltuielilor care nu fac obiectul proiectului finanțat din împrumutul BEI 20.777 și*

reîntregirea contului „Dobânzi, speze și comisioane”;

- ✓ stabilirea contravalorii comisioanelor pentru acreditiv plătite în mod necuvenit, luarea măsurilor legale în vederea recuperării acestora și reîntregirea contului „Dobânzi, speze și comisioane”;
- ✓ luarea măsurilor legale în vederea recuperării sumei de 158.425 euro reprezentând plata nelegală din fondurile împrumutului BEI a unui echipament care nu a fost prevăzut în contractul de finanțare modificat prin Amendamentul nr. 1 și reîntregirea „Contului special în euro”;
- ✓ în cazul nerespectării termenilor conveniți prin Protocolul nr. 12/385/26.04.2012 între CN CFR SA și Roger Bance & Co, Ltd, luarea măsurilor legale în vederea recuperării sumei 75.571,21 euro reprezentând plata nejustificată a 90% din contravaloarea articolelor facturate și nelivate în sumă de 83.968,01 euro;
- ✓ luarea măsurilor legale în vederea recuperării sumei de 165.317 euro, reprezentând contravaloarea penalităților calculate și neîncasate;
- ✓ stabilirea contravalorii serviciilor de instruire și de asistență tehnică decontate de către CN CFR SA și neprestate de către furnizor potrivit clauzelor contractuale și luarea măsurilor legale în vederea recuperării acestei sume.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în actul de control, Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care CN CFR SA trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestora.

Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România

Ca urmare a controlului au rezultat **constatări** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Încheierea și derularea Acordului de Împrumut BEI 22.417 pentru finanțarea Proiectului de construire a autostrăzii Arad - Timișoara și a variantei de ocolire a orașului Arad, ratificat prin Legea nr. 250/2004, utilizarea acestui împrumut, rambursarea ratelor scadente, plata dobânzilor, precum și a comisioanelor și penalităților aferente

- ◆ neaplicarea și nededucerea penalităților de întârziere în sumă de 9.526 mii lei, aferente Contractului nr. 93/24502/2008 încheiat cu JV FCC Construcción SA - Astaldi SpA pentru execuția lucrărilor la autostrada Arad-Timișoara;
- ◆ valoarea ofertei desemnate câștigătoare în urma licitației deschise în vederea atribuirii contractului de servicii pentru proiectare și supervizare lucrări la autostrada Arad - Timișoara și ByPass Arad a fost mai mare cu 4.320.694 euro față de valoarea prevăzută în bugetul aprobat pentru această categorie de cheltuieli conform prevederilor Acordului de Împrumut Subsidiar;
- ◆ efectuarea de angajamente legale peste limita fondurilor aprobate în vederea realizării obiectivelor de investiții din cauza neactualizării eșalonării valorice a execuțiilor obiectivelor de investiții pe ani și a bugetelor tuturor proiectelor aflate în derulare, prin amendamente la acordurile de împrumut subsidiar/contractele de finanțare;
- ◆ încheierea contractelor de execuție lucrări într-o manieră permisivă, ceea ce a condus la efectuarea de plăți în sumă totală de 6.041 mii lei fără TVA, fără documente justificative care să probeze livrarea bunurilor sau efectuarea serviciilor și lucrărilor pentru acordarea facilităților Inginerului;
- ◆ acceptarea la plată de cantități suplimentare aferente lucrărilor în sumă de 109.241 mii lei în baza unui ordin de variație neaprobat de către Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România (CNADNR);
- ◆ nerespectarea prevederilor legale cu privire la inventarierea bunurilor achiziționate în cadrul contractelor finanțate din credite externe rambursabile și fonduri nerambursabile, care urmează să fie preluate de companie la finalizarea contractelor;
- ◆ neevidențierea în mod distinct a mijloacelor de transport și investițiilor în curs de execuție aferente Proiectului BEI 22417;
- ◆ neluarea măsurilor de către CNADNR în vederea corelării sumelor plătite cu gradul de realizare a lucrărilor, existând o diferență în sumă de 468.346,74 euro, între situațiile de lucrări facturate și cele decontate;
- ◆ nerespectarea datei limită de tragere a sumelor împrumutului, astfel încât, datorită managementului defectuos al CNADNR, la sfârșitul anului 2011, termenul de finalizare a Proiectului, gradul de realizare a Proiectului a fost sub 50%;
- ◆ neorganizarea la nivelul CNADNR a unei structuri specializate care să se ocupe exclusiv de proiect, fapt care a condus la fragmentări ale informațiilor și deciziilor necesare implementării Proiectului.

Evaluarea activității de control intern cu privire la gestionarea fondurilor externe rambursabile

- ◆ nefurnizarea conducerii companiei de către echipa de audit intern a entității a unei asigurări independente în ceea ce privește funcționalitatea sistemului de control intern aferent activității auditate și reformularea de recomandări pentru îmbunătățirea acestuia, conform scopului declarat inițial; auditul intern al CNADNR nu a ținut cont de constatările formulate în actele de control încheiate de Curtea de Conturi în anii precedenți pentru stabilirea riscurilor la nivelul CNADNR.

Concluzii

- ◆ concluzia generală în ceea ce privește economicitatea, eficiența și eficacitatea acestui proiect este aceea că performanța acestuia este redusă din cauza managementului neperformant al CNADNR în implementarea proiectului supus verificării;
- ◆ proiectul nu este finalizat încă, iar prin prelungirea termenului de finalizare cresc în mod corespunzător și costurile, eficiența proiectului fiind scăzută.

Recomandări

- ✓ aplicarea și reținerea penalităților pentru întârzierile înregistrate în derularea Contractului nr. 93/24502/2008 încheiat cu JV FCC Construcción SA - Astaldi SpA și virarea acestora la bugetul statului;
- ✓ elaborarea unor proceduri formalizate care să asigure respectarea prevederilor acordului de împrumut subsidiar (inclusiv corelarea acestora cu acordul de finanțare), actualizarea bugetului proiectului precum și evidența exactă a tuturor echipamentelor și bunurilor puse la dispoziția consultantilor angajați de către CNADNR;
- ✓ recuperarea sumelor pentru facilitățile acordate Inginerului fără documente justificative care să ateste realitatea achiziționării bunurilor și dacă ele sunt conforme cu cerințele angajatorului;
- ✓ luarea măsurilor legale referitoare la modificările intervenite în cazul contractului de execuție lucrări pentru autostrada Arad - Timișoara, respectiv acceptarea la plată a cantităților suplimentare aferente lucrărilor în condițiile existenței unui ordin de variație agreeat de părțile contractante;
- ✓ refacerea inventarierii pe anul 2011 a bunurilor achiziționate în cadrul contractelor finanțate din fonduri externe rambursabile și nerambursabile;
- ✓ înregistrarea într-un analitic distinct al contului 231 BEI 22.417, a bunurilor achiziționate în cadrul contractelor de execuție lucrări, pentru a putea fi departajate la preluarea acestora de către CNADNR la finalizarea investiției.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în actul de control, Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care CNADNR trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate.

Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri

Ca urmare a controlului au rezultat **constatările** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Verificarea încheierii și derulării acordului de împrumut ratificat prin Legea nr. 167/2005, privind ratificarea Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru finanțarea Proiectului privind închiderea minelor, refacerea mediului și regenerarea socioeconomică, utilizarea fondurilor care provin din acest împrumut, rambursarea ratelor scadente, plata dobânzilor, precum și a comisioanelor și penalităților

- ◆ adjudecarea serviciului de consultant achiziții s-a făcut fără o selecție de oferte, avându-se în vedere un singur ofertant, care nu era autorizat să execute activitate de consultanță și nu îndeplinea toate calificările solicitate; prin neluarea măsurilor, de către conducerea UMP, de a solicita scrisori de intenție de la mai mulți ofertanți, în fapt, s-a procedat, în mod incorect, la o încredințare directă a contractului;
- ◆ majorarea nejustificată, prin acte adiționale, a sumelor contractate și plătite consultantului achiziției, prin depășirea plafonului prevăzut în contract cu suma de 661.990 lei;
- ◆ în condițiile unei înțelegeri între două societăți participante la licitație, prețul contractului „Lucrări de închidere și ecologizare a minei Aninoasa, jud. Hunedoara” a fost majorat cu suma de 490 mii lei prin retragerea benevolă de la procedura de licitație a primului clasat; ulterior, printr-un contract de subantrepriză aprobat fără obiecții de conducerea Unității de Management a Proiectului, ofertantului respectiv i s-a încredințat execuția a 39,2% din contractul încheiat.

Concluzie

- ◆ managementul administrării fondurilor provenite din împrumutul acordat de BIRD pentru finanțarea Proiectului privind închiderea minelor, refacerea mediului și regenerarea socioeconomică a fost defectuos, înregistrându-se prejudicii, întârzieri semnificative în implementarea proiectului și nefinalizarea acestuia.

Recomandare ✓ recuperarea sumelor plătite necuvenit și luarea măsurilor de verificare a modului în care s-a subcontractat o parte (39,2%) din contractul privind „Lucrări de închidere și ecologizare a minei Aninoasa, jud. Hunedoara”, în condițiile în care există suspiciuni asupra realității și corectitudinii documentelor care au stat la baza acestei operațiuni, cu implicații în majorarea plăților efectuate.

Având în vedere faptul că în actul de control au fost consemnate fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, au fost sesizate organele de cercetare abilitate.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în actul de control, Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care MECMA trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia.

Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului (MECTS)

Ca urmare a controlului au rezultat **constatări** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Încheierea și derularea contractelor de împrumuturi care constituie datoria publică, utilizarea acestor împrumuturi, rambursarea ratelor scadente, plata dobânzilor, precum și a comisioanelor și penalităților aferente

Contractele de finanțare supuse verificării au fost:

- Acordul de împrumut dintre Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare și România și destinat finanțării Proiectului privind învățământul rural (BIRD 4691), ratificat prin Legea nr. 441/2003;
- Acordul-cadru de împrumut dintre Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei (BDCE) și România, destinat finanțării Proiectului pentru reabilitarea infrastructurii școlare din România, ratificat prin Legea nr. 439/2003;
- Contractul de finanțare dintre Banca Europeană de Investiții (BEI) și România, destinat finanțării Proiectului de reabilitare a infrastructurii școlare din România, ratificat prin Legea nr. 440/2003.

Cu privire la utilizarea sumelor provenite din împrumutul RO 4691 acordat de BIRD pentru finanțarea Proiectului privind învățământul rural

- Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului (MECTS) a plătit în mod nelegal din împrumutul RO 4691 suma de 457.044 dolari SUA (fără TVA), reprezentând contravaloarea unor materiale de predare - învățare nesolicitate de către școlile participante la proiect;
- din sumele aferente Proiectului privind învățământul rural, MECMS a efectuat plăți nelegale în valoare totală de 618 mii lei, reprezentând contravaloarea unor servicii neprevăzute de acordul de împrumut;
- din sumele împrumutului, MECMS a efectuat plăți neprevăzute de acordul de împrumut, în valoare totală de 22.136 dolari SUA, 735 euro și 8.962,51 lei reprezentând contravaloarea unor programe de instruire la care au participat persoane care nu erau angajate ale MECMS.

Cu privire la utilizarea sumelor provenite din împrumuturile acordate de BDCE și de BEI pentru finanțarea Proiectului pentru reabilitarea infrastructurii școlare din România

- din sumele aferente Proiectului, MECMS a efectuat plăți nelegale în valoare totală de 5.640 mii lei, reprezentând contravaloarea unor servicii neprevăzute de Acordul - cadru de împrumut și de Contractul de finanțare;
- din sumele împrumuturilor, MECMS a efectuat plăți neprevăzute de Contractul de finanțare și de Acordul - cadru de împrumut, în sumă totală de 7.940 dolari SUA, 3.132,78 euro și 2.070,8 lei reprezentând contravaloarea unor programe de instruire la care au participat persoane care nu erau angajate ale MECMS.

Concluzie ▶ la nivelul MECMS s-au înregistrat o serie de disfuncționalități care au condus la nerespectarea legislației în domeniul datoriei publice.

Recomandare ✓ recuperarea sumelor plătite fără respectarea prevederilor legale aplicabile, a dobânzii aferente acestora și virarea la bugetul de stat.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în actul de control, Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care MECMS trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia.

Ministerul Mediului și Pădurilor

Ca urmare a controlului au rezultat **constatări** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Încheierea și derularea Acordului de Împrumut în valoare de 50 milioane de euro echivalent de la Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD), ratificat prin Legea nr. 228/2008, pentru finanțarea Proiectului privind controlul integrat al poluării cu nutrienți, utilizarea acestui împrumut, rambursarea ratelor scadente, plata dobânzilor, precum și a comisioanelor și penalităților aferente

- ◆ plata nejustificată a sumei totale de 130 mii lei, inclusiv TVA, prin decontarea unor lucrări pe suprafețe de teren mai mari decât cele prevăzute în proiectul tehnic pentru fiecare obiectiv sau care nu erau necesare în conformitate cu configurația terenului;
- ◆ contractarea nejustificată a sumei totale de 223 mii lei inclusiv TVA, prin cuprinderea în devizele ofertă a unor lucrări pe suprafețe de teren mai mari decât cele prevăzute în proiectul tehnic pentru fiecare obiectiv.

În timpul controlului, Ministerul Mediului și Pădurilor (MMP) a luat măsurile legale de recuperare a sumelor plătite în mod necuvenit, fiind de acord cu constatările echipei de control.

Concluzii

- ◆ decontarea incorectă a unor lucrări prin includerea de suprafețe de teren mai mari decât cele prevăzute în proiectul tehnic sau care nu erau necesare în conformitate cu configurația terenului, pentru platformele de depozitare și gospodărire a gunoiului de grajd și a deșeurilor menajere aprobate prin HG nr. 567/2010;
- ◆ majorarea nejustificată a valorii contractelor prin cuprinderea în devizele ofertă a unor lucrări pe suprafețe de teren mai mari decât cele prevăzute în proiectul tehnic, pentru platformele de depozitare și gospodărire a gunoiului de grajd și a deșeurilor menajere aprobate prin HG nr. 660/2011.

Recomandări

- ✓ recuperarea sumelor plătite fără respectarea prevederilor legale;
- ✓ luarea în considerare a deficiențelor constatate în faza următoare a Proiectului „Controlul Integrat al Poluării cu Nutrienți”.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în actul de control, Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care MMP trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate și pentru intrarea în legalitate.

Societatea Comercială de Transport Metrou București - SC Metrorex SA

Ca urmare a controlului au rezultat **constatări** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Încheierea și derularea Contractului de finanțare aferent Proiectului de modernizare a metroului din București - etapa a IV-a, Magistrala 5 Drumul Taberei - Pantelimon, tronsonul Drumul Taberei – Universitate (BEI 25224), ratificat prin Legea nr. 133/2010 pentru aprobarea Contractului de finanțare dintre România și Banca Europeană de Investiții (BEI), utilizarea acestui împrumut, rambursarea ratelor scadente, plata dobânzilor, precum și a comisioanelor și penalităților aferente

- ◆ exercitarea unei activități inadecvate în derularea unor contracte a condus la:
 - neîncasarea penalităților pentru întâzieri în sumă de 429 mii lei, aferente contractului de proiectare și execuție de lucrări încheiat între Metrorex și Asocieria SC Astaldi SpA - FCC Construcción SA - SC Delta ACM 93 - SC AB Construct SRL;
 - depunerea unei garanții de bună execuție la o valoare mai mică cu 33 mii lei față de cea care trebuia constituită;
 - evidențierea necorespunzătoare a garanțiilor de bună execuție în conturile bancare deschise cu această destinație.
- ◆ efectuarea plăților nu a fost realizată în concordanță cu instrucțiunile BEI cu privire la finanțarea cheltuielilor eligibile, costul Proiectului fiind astfel majorat artificial cu suma de 67.271 mii lei reprezentând cheltuieli neeligibile ale proiectului;
- ◆ efectuarea necorespunzătoare a inventarierii bunurilor achiziționate în cadrul Proiectului BEI 25224, activele și pasivele Metrorex fiind inventariate în ansamblu, pe total entitate;
- ◆ nedetalierea analitică a contului 231 - „Imobilizări corporale în curs de execuție” și a contului

404 - „Furnizori de imobilizări”, astfel încât să se realizeze o evidență fidelă și exactă a tuturor operațiunilor efectuate;

- ◆ organizarea necorespunzătoare a Unității de Implementare a Proiectului (UIP) la nivelul Metrorex, fapt ce a condus la fragmentări ale informațiilor și deciziilor necesare implementării Proiectului, cu consecințe negative în realizarea în condiții de performanță a obiectivelor de investiții propuse.

Evaluarea activității de control intern cu privire la gestionarea fondurilor externe rambursabile

- ◆ neefectuarea de misiuni de audit intern privind Proiectul de modernizare a metroului din București - etapa a IV-a, Magistrala 5 Drumul Taberei - Pantelimon, tronsonul Drumul Taberei - Universitate (BEI 25224).

În timpul controlului s-a efectuat reîntregirea conturilor deschise la trezorerie pentru garanțiile de bună execuție aferente fiecărui contract în parte cu sumele din contul deschis la banca comercială pentru a asigura evidența exactă a sumelor reținute cu această destinație.

Concluzii

- ◆ există riscul de angajare de fonduri și efectuarea de plăți peste limitele bugetului aprobat al Proiectului;
- ◆ nu există proceduri care să reglementeze circuitul informațiilor între direcțiile de specialitate din cadrul Metrorex care să conducă la o bună gestionare a contractelor încheiate în cadrul bugetului proiectului;
- ◆ denaturarea execuției costului proiectului, în sensul măririi artificiale a cheltuielilor suportate din Proiect, respectiv a cotei de cofinanțare;
- ◆ organizarea deficitară a activității de derulare a proiectului, slaba preocupare pentru încasarea penalizărilor prevăzute în cadrul contractelor;
- ◆ lipsa unei evidențe clare și exacte în conturile deschise cu această destinație a garanțiilor de bună execuție pe fiecare contract în parte;
- ◆ necunoașterea cu exactitate a situației obiectivelor în curs de execuție finanțate din fondurile aferente Proiectului BEI 25224, precum și a obligațiilor de plată ale Metrorex.

Recomandări

- ✓ actualizarea bugetului proiectului atât din punct de vedere valoric, cât și din punct de vedere al categoriilor de cheltuieli eligibile cuprinse în acesta și totodată, elaborarea unei proceduri de actualizare în acest sens;
- ✓ reactualizarea costului Proiectului BEI 25224, prin eliminarea cheltuielilor neeligibile;
- ✓ încasarea penalităților calculate în cazul derulării contractului de proiectare și execuție de lucrări încheiat între Metrorex și Asocieria SC Astaldi SpA - FCC Construcción SA - SC Delta ACM 93 - SC AB Construct SRL și virarea acestora la bugetul statului;
- ✓ virarea diferenței reprezentând garanția de bună execuție în sumă de 33 mii lei în contul deschis la trezorerie cu această destinație;
- ✓ reîntregirea conturilor deschise la trezorerie pentru garanțiile de bună execuție aferente fiecărui contract în parte cu sumele din contul deschis la banca comercială pentru a asigura evidența exactă a sumelor reținute cu această destinație;
- ✓ inventarierea distinctă, pe locuri de folosință, a elementelor de activ și de pasiv ale Proiectului BEI 25224;
- ✓ detalierea analitică a contului 231 „Imobilizări corporale în curs de execuție” și a contului 404 „Furnizori de imobilizări”, astfel încât să se realizeze o evidență fidelă și exactă a tuturor operațiunilor efectuate;
- ✓ reorganizarea UIP - ului la nivelul Metrorex, în sensul stabilirii unui colectiv care să se ocupe exclusiv de acest proiect, așa cum prevedea Acordul de Împrumut.

Pentru valorificarea constatrilor înscrise în actul de control, Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care SC Metrorex SA trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate.

Regia Națională a Pădurilor – Romsilva

Ca urmare a controlului au rezultat **constatările** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Încheierea și derularea Acordului de împrumut pentru finanțarea Proiectului de reconstrucție a drumurilor forestiere afectate de inundații și corectarea torenților din zonele forestiere, ratificat prin HG nr. 89/2008 pentru aprobarea Acordului-cadru de împrumut F/P 1556 (2006) dintre România și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei (BDCE), utilizarea acestui împrumut, rambursarea ratelor scadente, plata dobânzilor, precum și a comisioanelor și penalităților aferente

- ◆ Romsilva nu a asigurat cadrul organizațional eficient pentru gestionarea locală, supervizarea permanentă a lucrărilor și nu a luat toate măsurile necesare implementării eficiente a Proiectului privind amenajarea unor bazine hidrografice torențiale și reconstruirea unor drumuri forestiere în zonele de fond forestier cu risc major de inundabilitate din România, denumit în continuare Proiect;
- ◆ situațiile financiare aferente Proiectului nu reflectă o imagine fidelă, clară și completă a plăților efectuate și a rezultatelor obținute;
- ◆ acceptarea de către Romsilva a unui contract de cesiune pentru execuția lucrărilor în condițiile în care oferta cesionarului a fost respinsă la licitația organizată, majorând nejustificat valoarea contractului cu suma de 202.126 lei fără TVA;
- ◆ plata nejustificată a sumei de 10 mii lei în baza contractului încheiat cu SC ACER SRL pentru servicii de asistență tehnică aferente unui obiectiv care era finalizat la data încheierii contractului;
- ◆ diminuarea bugetului Proiectului cu suma de 1.381 mii lei reprezentând plăți ale unor lucrări sistate datorită retrocedării unor suprafețe de teren forestier;
- ◆ plata nejustificată a sumei de 462 mii lei reprezentând diferența dintre valoarea din ofertă și valoarea actualizată pentru lucrări executate până la data 31.10.2011, aferente contractului și actului adițional încheiate cu SC Foricon;
- ◆ datele prezentate în raportările către BDCE nu reflectă o imagine fidelă a execuției Proiectului.

Evaluarea activității de control intern cu privire la gestionarea fondurilor externe rambursabile

- ◆ nu sunt elaborate și aprobate proceduri operaționale aferente activităților procedurale identificate la nivelul proiectelor cu finanțare BDCE și de la bugetul de stat;
- ◆ nu a fost stabilit personalul responsabil pentru fiecare activitate/operațiune desfășurată în derularea Proiectului;
- ◆ fluxul de informații nu este reflectat într-un circuit al documentelor (primirea, înregistrarea, difuzarea și arhivarea documentelor) care să asigure o activitate eficientă a direcțiilor silvice;
- ◆ sistemele informatice utilizate nu generează rapoarte care să conțină informații operaționale, financiare și tehnice ceea ce ar putea face posibilă executarea și controlul activității Proiectului;
- ◆ nu a existat o procedură unitară privind achizițiile publice care să stabilească cadrul de organizare și responsabilități pornind de la planificarea, inițierea și lansarea procedurii de achiziție, derularea procedurii de achiziție, finalizarea și administrarea contractului de achiziție publică;
- ◆ nu a existat o procedură unitară pentru operațiunea de autoevaluare a sistemului de control intern managerial existent și nici proceduri operaționale (pentru direcțiile silvice) pentru implementarea proiectelor cu finanțare externă;
- ◆ contractele și actele adiționale încheiate nu au fost supuse vizei controlului financiar preventiv.

Respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice

- ◆ realizarea în proporție de 64,1% din numărul de obiective propuse a fi finanțate prin proiect;
- ◆ utilizarea în proporție de 61,2% din fondurile alocate pentru execuția proiectului, după 5 ani de implementare.

Concluzii

- ◆ nu au fost finalizate toate obiectivele din Proiect, deși a fost prelungit termenul de finalizare;
- ◆ costurile realizării obiectivelor de investiții au crescut, atât la contractele de prestări servicii cât și la cele de execuție a lucrărilor;
- ◆ nu s-au respectat termenele prevăzute în indicatorii tehnico-economici și în contractele de lucrări, ceea ce a condus la costuri suplimentare;
- ◆ nu s-au corelat lucrările de amenajare a torenților și reabilitare de drumuri forestiere cu lucrările hidrotehnice;
- ◆ proiectul nu și-a atins obiectivul pentru care a fost încheiat acordul de împrumut BDCE 1556/2008.

Recomandări

- ✓ asigurarea unui management unitar al Proiectului prin atribuții și proceduri specifice și stabilirea unui responsabil de Proiect;
- ✓ actualizarea execuției bugetului Proiectului pe cele trei surse de finanțare;
- ✓ efectuarea demersurilor legale în vederea armonizării legislației referitoare la Proiectul privind amenajarea unor bazine hidrografice torențiale și reconstruirea unor drumuri forestiere în zonele de fond forestier cu risc major de inundabilitate din România cu legislația privind reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere;
- ✓ reanalizarea condițiilor și împrejurărilor în care s-au încheiat actele adiționale prin care s-au introdus ajustări de preț pentru contractele de lucrări care fac parte din Proiect, stabilirea întinderii prejudiciului și a eventualelor persoane răspunzătoare și sesizarea, după caz, a organelor de cercetare penală;
- ✓ revizuirea situațiilor raportate către BDCE și introducerea valorilor contractelor de lucrări;
- ✓ introducerea indicatorilor de progres pentru monitorizarea și evaluarea Proiectului;
- ✓ prioritizarea executării lucrărilor începute având în vedere caracterul urgent privind calamitățile;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului produs ca urmare a majorării nejustificate a valorii lucrărilor pentru obiectivul „Refacere drum forestier Repedeș Cârlișu” și luarea măsurilor legale de recuperare a acestuia;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului produs ca urmare a încheierii contractului nr. 13125/2008 și luarea măsurilor legale de recuperare a acestuia;
- ✓ reanalizarea condițiilor și împrejurărilor în care s-au încheiat actele adiționale prin care s-au introdus ajustări de preț pentru contractele de lucrări care fac parte din proiect, stabilirea întinderii prejudiciului și luarea măsurilor legale de recuperare.

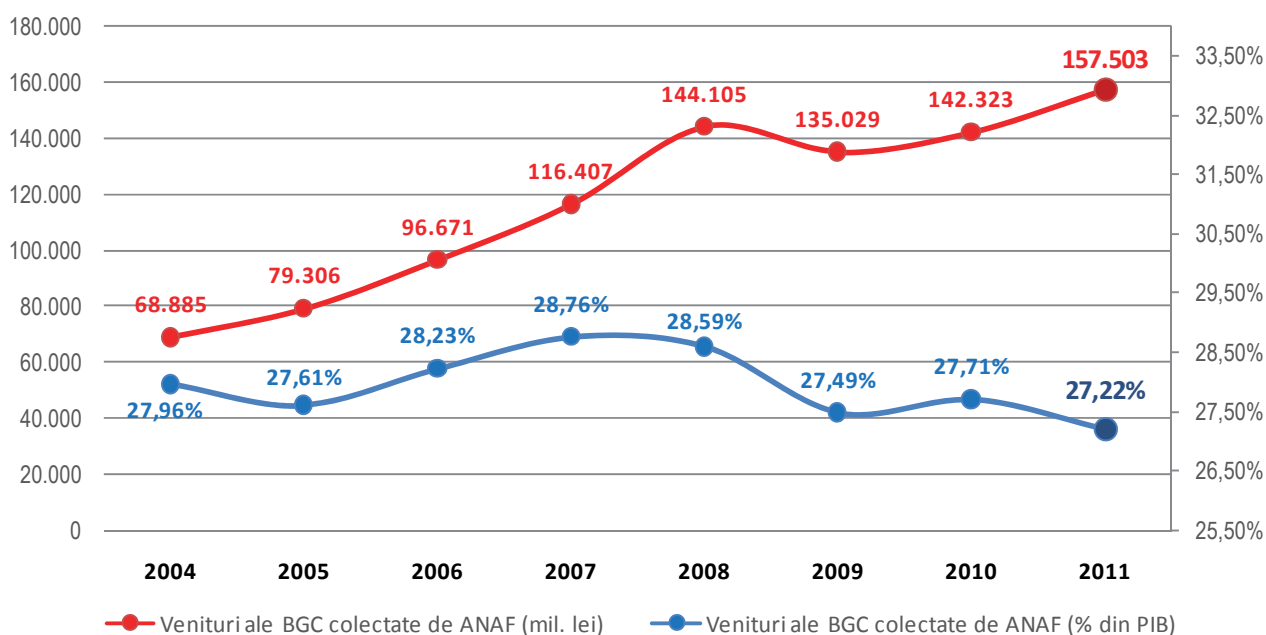
Pentru valorificarea constatărilor înscrise în actul de control, Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care Regia Națională a Pădurilor „Romsilva” trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia.

4.3. Controlul respectării prevederilor legale privind formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetului de stat, bugetelor asigurărilor sociale și bugetelor fondurilor speciale

Agencia Națională de Administrare Fiscală

În anul 2011, Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF) a colectat la Bugetul General Consolidat venituri bugetare în sumă de 157.502,6 milioane lei, reprezentând 27,22% din Produsul Intern Brut al României. Din analiza comparativă a încasărilor ANAF din perioada 2004-2011, se observă că veniturile colectate de ANAF au înregistrat în termeni nominali o evoluție ascendentă, determinată în mare măsură de creșterea economiei românești. Instaurarea crizei economice începând cu anul 2008 a condus la o scădere temporară a trendului ascendent al veniturilor colectate de ANAF, astfel încât la nivelul anului 2008 s-a constatat pentru prima oară o scădere și în termeni nominali a încasărilor ANAF (încasările în sumă de 145.029 milioane lei din anul 2009 au fost cu aproximativ 6% mai mici decât cele din 2008). În ceea ce privește evoluția din anii 2010-2011, se constată o creștere (în termeni nominali) a veniturilor fiscale, ajungându-se în anul 2011 la un nivel de 157.502,6 milioane lei, ceea ce înseamnă că încasările realizate de ANAF în anul 2011 au depășit cu peste 9%, (în termeni nominali) nivelul maxim de încasări înregistrat anterior, respectiv 144.105 milioane lei încasate în anul 2008.

Evoluția veniturilor colectate de ANAF la Bugetul General Consolidat

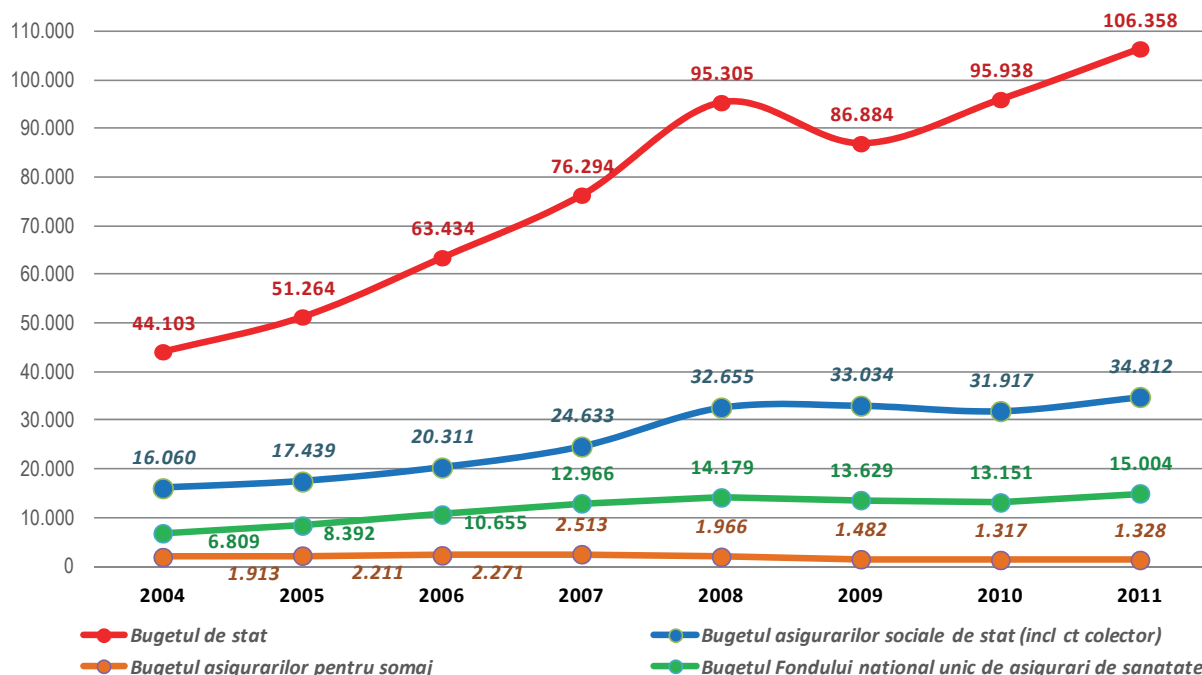
Deși în termeni nominali se constată că veniturile colectate de ANAF au înregistrat un trend ascendent în ultimii ani, o analiză mai atentă relevă faptul că încasările ANAF s-au situat la un nivel relativ constant, în jurul a 27-28% din Produsul Intern Brut.

Încasările realizate de ANAF reprezintă principala sursă de finanțare pentru cele mai importante bugete publice. În anul 2011, ANAF a colectat 86,75% din totalul veniturilor Bugetului General Consolidat, situația detaliată a încasărilor ANAF fiind prezentată în tabelul următor:

Denumire buget	Venituri bugetare colectate de ANAF (mil.lei)							
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
TOTAL, din care:	68.885,35	79.305,58	96.670,60	116.406,66	144.104,73	135.029,03	142.322,84	157.502,60
Bugetul de stat	44.103,02	51.263,70	63.433,83	76.294,17	95.305,33	86.883,77	95.937,64	106.357,69
Bugetul asigurărilor sociale de stat (incl ct colector)	16.059,81	17.438,51	20.311,00	24.633,10	32.654,87	33.034,06	31.917,15	34.812,38
Bugetul asigurărilor pt șomaj	1.913,22	2.211,03	2.270,97	2.513,10	1.965,53	1.482,46	1.316,71	1.328,29
Bugetul Fondului național unic de asigurări de sănătate	6.809,30	8.392,34	10.654,80	12.966,29	14.179,00	13.628,74	13.151,34	15.004,24

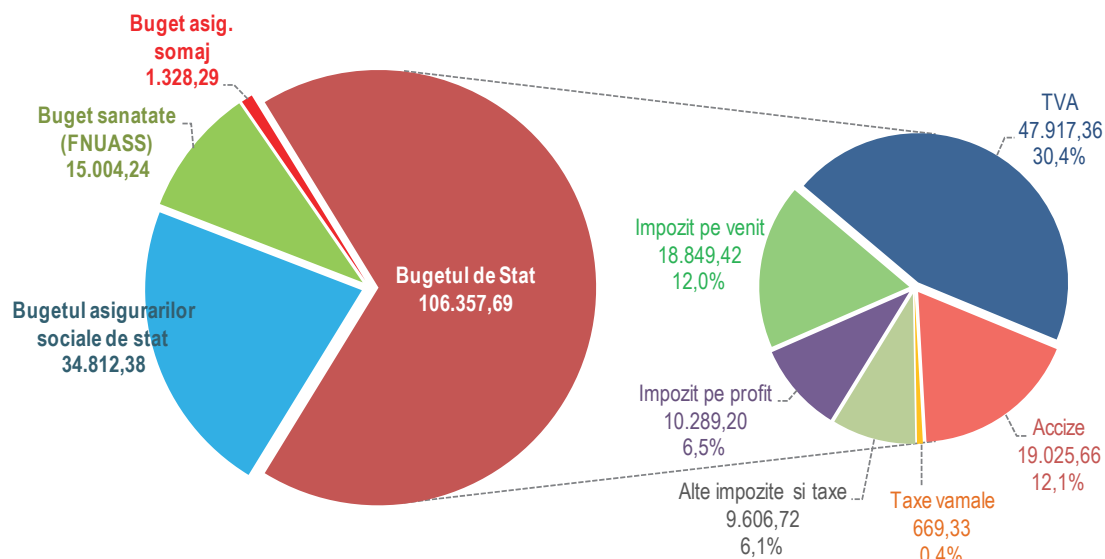
Situația privind evoluția încasărilor în perioada 2004-2011 (pentru fiecare buget în parte) se prezintă grafic astfel:

Evoluția veniturilor colectate de ANAF în perioada 2004-2011 la bugetele publice (mil. lei)

Situația detaliată privind categoriile de venituri fiscale colectate de ANAF la Bugetul general consolidat se prezintă grafic astfel:

Veniturile colectate de ANAF la BGC în anul 2011 (mil. lei)

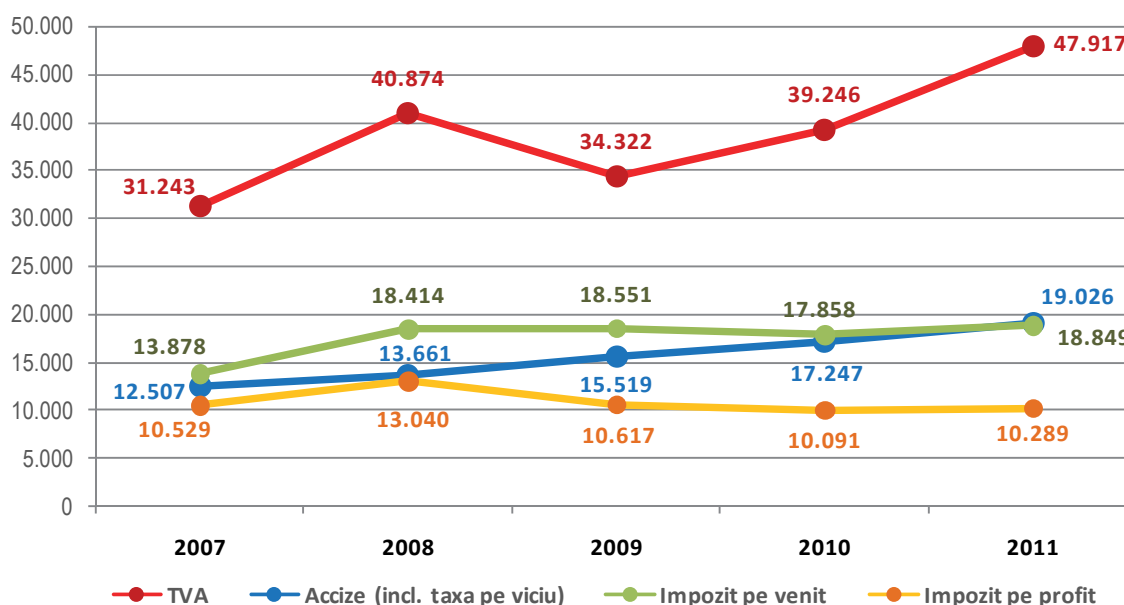

Așa cum se observă în reprezentarea grafică de mai sus, *încasările din TVA au reprezentat 30,4% din totalul veniturilor colectate de ANAF la Bugetul General Consolidat*. De asemenea, veniturile fiscale din accize și impozit pe venit/profit au înregistrat ponderi semnificative în totalul veniturilor colectate de ANAF la Bugetul General Consolidat (accize - 12,1%, impozit pe venit - 12%, impozit pe profit - 6,5%).

În ceea ce privește analiza comparativă pe perioada ultimilor 5 ani (2007-2011), se constată că *veniturile din TVA au înregistrat în anul 2011 un nivel record de 47.917,3 milioane lei*, ceea ce reprezintă în termeni nominali o creștere de 22,1% față de anul 2010 și 39,6% față de anul 2009. Această evoluție a fost influențată atât de ușoara relansare a economiei românești (creșterea în termeni nominali a masei impozabile, respectiv a Produsului Intern Brut) cât mai ales de creșterea cotei de TVA de la 19% la 24% operată la 01.07.2010. Creșterea cu 22% în termeni nominali a veniturilor din TVA reprezintă o îmbunătățire cu 0,6% din PIB a încasărilor din TVA, respectiv creșterea de la nivelul de 7,6% din PIB din anul 2010 până la 8,28% din PIB în anul 2011.

Situația detaliată privind evoluția veniturilor din TVA, accize și impozit pe venit/profit în perioada 2007-2011 se prezintă astfel:

Evoluția încasărilor principalelor impozite și taxe colectate de ANAF (mil. lei)

În ceea ce privește veniturile din accize, impozit pe venit și impozit pe profit, s-a constatat îmbunătățirea în termeni nominali a nivelului încasărilor din anul 2011 (comparativ cu anul 2010, încasările din accize au crescut cu 10,3%, încasările din impozit pe venit au crescut cu 5,6% iar încasările din impozit pe profit a crescut cu 2%). Totuși, *prin raportare la evoluția Produsului Intern Brut, se constată că toate cele 3 categorii de impozite fiscale au înregistrat ușoare scăderi comparativ cu anul 2010* (accizele au scăzut cu 0,1% din PIB, impozitul pe venit – 0,2% din PIB și impozitul pe profit – 0,2% din PIB).

Din analiza nivelului încasărilor realizate din anul 2011 s-a constatat că ANAF a colectat 157.502,6 milioane lei, ceea ce reprezintă **99,5%** din planul de încasări stabilit de către Ministerul Finanțelor Publice. În consecință, **volumul deficitului de venituri**

(venituri nerealizate de ANAF) raportat la veniturile bugetare programate (prevederi finale, modificate ca urmare a rectificărilor bugetare aprobate) a fost de 783,61 milioane lei. Situația privind programele de încasări și realizările ANAF în anul 2011 este prezentată detaliat în tabelul de mai jos:

- mil lei -

Buget	Program de încasări la BGC			Venituri realizate de ANAF	Grad de realizare a programului de încasări		Excedent/ Deficit (raportat la program inițial)	Excedent/ Deficit (raportat la program modificat)
	Inițial	Modificat	Rectificare		Program inițial	Program modificat		
Bugetul general consolidat	151.548,67	158.286,21	4,45%	157.502,60	103,93%	99,50%	+5.953,93	-783,61

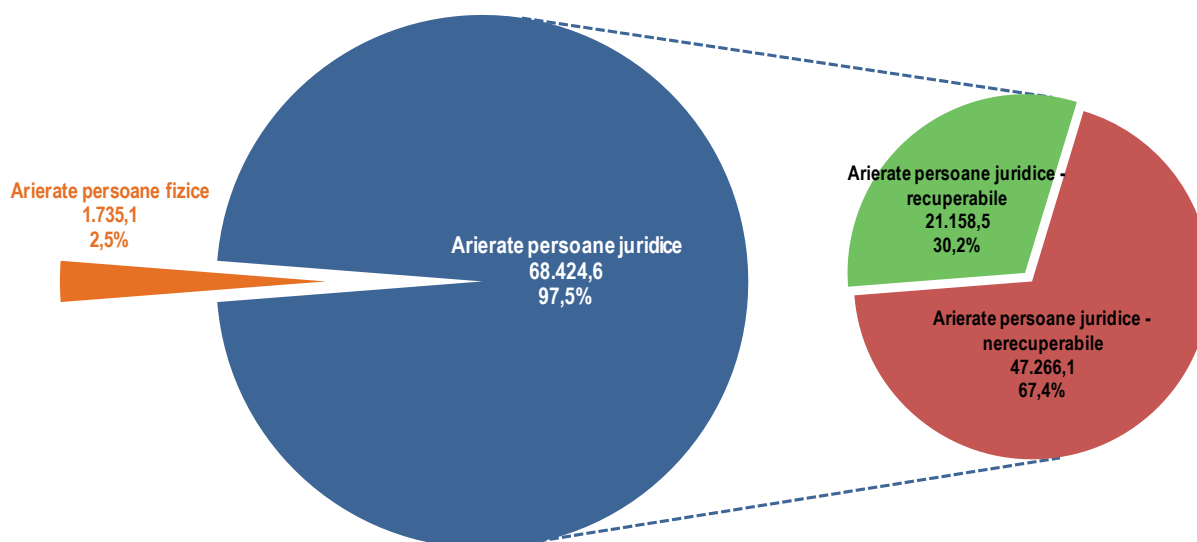
Nerealizarea integrală a programului de încasări conduce la grave dezechilibre bugetare și amplifică problemele legate de finanțarea deficitului bugetului general consolidat.

În anul 2011, contribuabilii au achitat în mod voluntar, până la termenul scadent al obligației fiscale 124.045,9 milioane lei, ceea ce reprezintă 77,9% din valoare declarațiilor fiscale depuse de agenții economici, cu aproximativ 7 puncte procentuale sub ținta de 85% stabilită la nivelul ANAF.

Un grad redus al conformării voluntare la plată conduce la un nivel ridicat al arieratelor și la o presiune foarte mare asupra activității de executare silită.

Nivelul arieratelor înregistrate (pentru persoane juridice și persoane fizice) se ridică la nivelul de 70.159,7 milioane lei, din care 1.735,1 milioane lei reprezintă arierate de la persoane fizice, iar restul de 68.424,6 milioane lei reprezintă arierate de la persoane juridice.

Situația privind arieratele înregistrate de persoanele fizice și juridice (mil. lei)

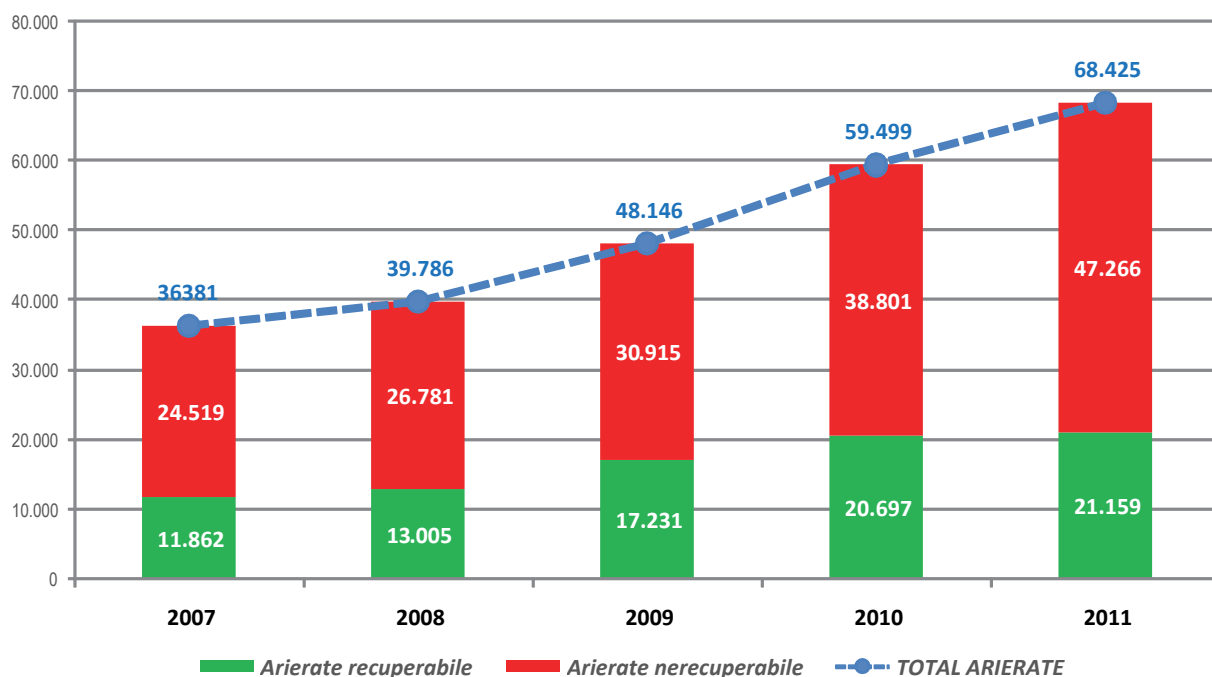
Ponderea cea mai mare a acestor arierate o reprezintă **arieratele nerecuperabile** ale persoanelor juridice (47.266,1 milioane lei, ~67% din total), adică obligații fiscale neachitate de agenții economici aflați în una din următoarele situații:

- arierate pentru care a fost suspendată executarea silită dispusă de instanța judecătorească prin *deschiderea procedurii insolvenței*, prin instituirea administrării speciale sau suspendarea popririi conform Codului de Procedură Fiscală;
- arierate amânate la plată în vederea scutirii;
- arierate pentru care s-a declarat starea de insolvabilitate fără venituri sau bunuri urmăribile.

O analiză mai profundă asupra evoluției și componenței arieratelor înregistrate de persoanele juridice relevă **o creștere semnificativă a arieratelor nerecuperabile**, de la 24.519 milioane lei în anul 2007, până la 47.266 milioane lei în anul 2011.

În ultimii 4 ani s-a constatat o creștere constantă a nivelului arieratelor persoanelor juridice înregistrate de ANAF, de la 36.381 milioane lei în anul 2007 până la 68.424,6 milioane lei în anul 2011. Această creștere cu aproape 90% a nivelului total al arieratelor persoanelor juridice s-a realizat în condițiile unei evoluții similare a ambelor componente, respectiv arieratele recuperabile și arieratele nerecuperabile.

Evoluția arieratelor înregistrate de persoane juridice în perioada 2007-2011 (mil. lei)

ANAF figurează la 31.12.2011 cu obligații fiscale neîncasate de la agenți economici de aproape 12% din PIB, iar dintre acestea 3,7% din PIB reprezintă arierate recuperabile.

Arieratele nerecuperabile (în cea mai mare proporție fiind arierate ale firmelor aflate în procedura insolvenței/falimentului) **au înregistrat o creștere de 92,8% în perioada 2007-2011**, ajungând până la nivelul de 47.266,1 milioane lei. Raportându-ne la evoluția PIB din România, constatăm că arieratele nerecuperabile au crescut de la instaurarea crizei economice (anul 2008) și până la 31.12.2011 cu peste 50%, adică de la 5,2% din PIB la 31.12.2008 până la 8,2% din PIB la 31.12.2011.

Analizând detaliat componența arieratelor reprezentate grafic mai sus, se constată că majoritatea sumelor sunt în fapt arierate nerecuperabile, pentru care probabilitatea de încasare este redusă (în principal sunt arierate de la agenți economici aflați în procedura insolvenței/falimentului).

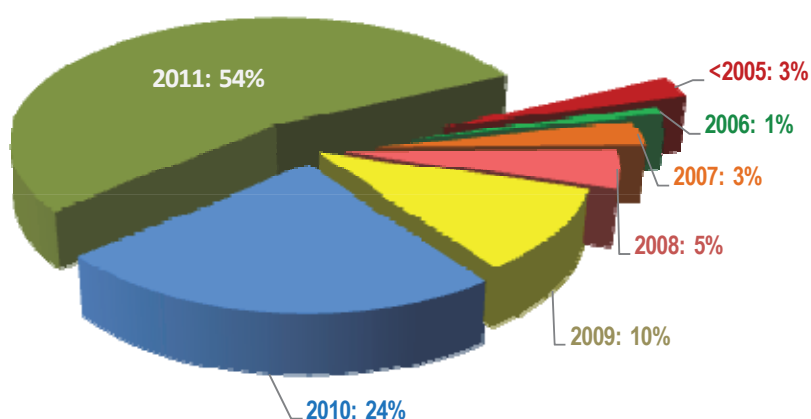
- mil. lei -

Buget	Arierate recuperabile	Arierate nerecuperabile	TOTAL
Bugetul de stat	13.384,60	31.945,10	45.329,70
Bugetul asigurărilor sociale de stat	5.664,90	11.791,70	17.456,60
Bugetul asigurărilor sociale de sănătate	1.861,90	2.324,70	4.186,60
Bugetul asigurărilor pentru șomaj	247,10	1.204,60	1.451,70
TOTAL arierate la 31.12.2011	21.158,5	47.266,1	68.424,6

Astfel, doar 30,9% din arieratele totale sunt obligații fiscale neachitate pentru care ANAF avea la 31.12.2011 dreptul legal de a realiza măsuri de executare silită, restul de 69,1% din totalul arieratelor înregistrate în evidențele ANAF reprezentând arierate nerecuperabile (pentru care executarea silită se suspendă).

Grafic, situația privind **arieratele recuperabile** ale persoanelor juridice, clasificate după vechimea acestora, se prezintă astfel:

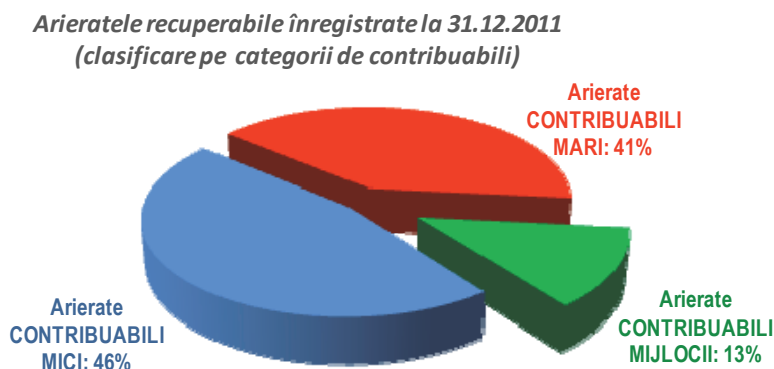
Arierate recuperabile ale persoanelor juridice - clasificare după vechime

Se constată că o pondere semnificativă a arieratelor recuperabile la 31.12.2011 ale persoanelor juridice cu o vechime mai mare de 1 an (aproximativ 46% din arieratele recuperabile, adică arierate asupra cărora se pot realiza măsuri de executare silită, 22% din total au o vechime mai mare de 2 ani).

În vederea recuperării unei proporții cât mai ridicate din arierate e necesar ca măsurile de executare silită să fie concentrate pe zonele în care se acumulează volume mari de arierate. Conform informațiilor existente la nivelul ANAF la 31.12.2011, 41% din arierate aparțineau unui număr restrâns de agenți economici, respectiv contribuabililor mari administrați de DGAMC.

Situația detaliată privind ponderea arieratelor fiecărei categorii de contribuabili în totalul arieratelor recuperabile înregistrate de ANAF se prezintă astfel:

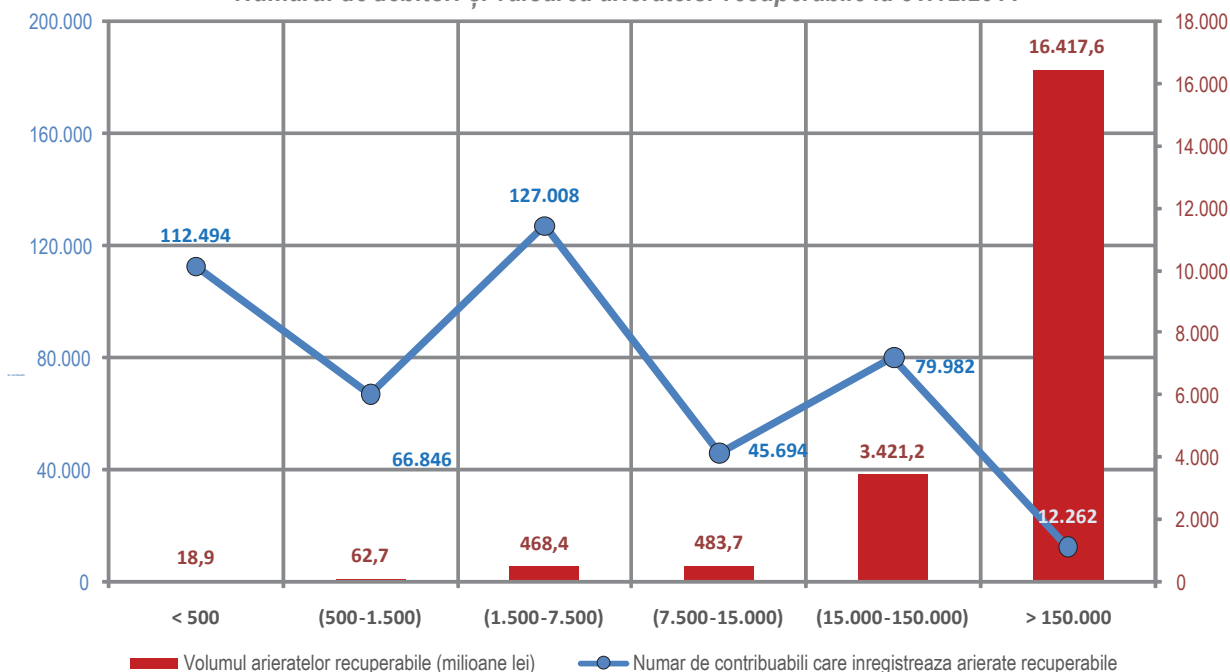

Unitățile fiscale special create pentru a asigura o administrare mai performantă a marilor contribuitori la bugetul statului, respectiv DGAMC și AFP pentru contribuabili mijlocii din cadrul fiecărei DGFP județene, au acumulat în total 54% din arieratele din evidențele ANAF, ceea ce înseamnă că marea masă a contribuabililor (contribuabilii mici administrați la nivelul AFP municipale, orășenești și comunale) datorau la 31.12.2011 doar 46% din totalul arieratelor recuperabile ale persoanelor juridice din România.

Analizând detaliat structura debitorilor la 31.12.2011 (graficul de mai jos), se constată că 78,7% dintre arierate reprezintă obligații fiscale ale unor contribuabili cu datorii peste 150.000 lei. De asemenea, 16,4% din arieratele recuperabile sunt de la contribuabili ce datorau la 31.12.2011 impozite și taxe în cuantum cuprins între 15.000 și 150.000 lei. În concluzie, debitorii cu sume peste 150.000 lei cumulează peste 95% din arieratele recuperabile existente în sold la 31.12.2011.

Privind mai atent asupra categoriei marilor debitori ai bugetului statului, se constată că cea mai mare parte a arieratelor înregistrate la ANAF aparțin unui număr restrâns de contribuabili. Astfel, doar 3% din totalul debitorilor de la 31.12.2011 (aprox. 12.000 de contribuabili) cumulează datorii de peste 16 miliarde de lei, adică 78,7% din totalul arieratelor recuperabile din evidențele ANAF. Contribuabilii cu datorii mici (până în 150.000 lei) reprezintă marea masă a debitorilor (aproximativ 79% din totalul debitorilor cu arierate recuperabile), însă cumulează sub 5% din totalul arieratelor.

Numărul de debitori și valoarea arieratelor recuperabile la 31.12.2011

Se constată că un număr redus de contribuabili cumulează marea masă a arieratelor, ceea ce conduce la concluzia că resursele executării silite trebuie să fie prioritizate către acei contribuabili cu volum ridicat de arierate (de ex. contribuabili mari și mijlocii).

Ca urmare a controlului au rezultat **constatări** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Cu privire la activitatea de gestionare a registrului contribuabililor, primirea declarațiilor fiscale, analiză de risc etc.

◆ **gradul de conformare voluntară la declarare a contribuabililor este redus**

Gradul de depunere voluntară a declarațiilor fiscale a fost de 87,27%, cu 4,7 puncte procentuale mai mic față de ținta de 92% stabilită la nivelul întregii structuri ANAF, însă în creștere cu 2,7 puncte procentuale mai mult decât în anul 2010. Acest indicator obținut la nivelul ANAF se plasează sub valoarea standardelor și bunelor practici recunoscute la nivel european. *Numărul de sancțiuni aplicate este redus comparativ cu numărul de declarații fiscale nedepuse de contribuabili:*

- număr mare de contribuabili ce nu-și îndeplinesc voluntar obligațiile declarative (grad redus de conformare voluntară la declarare);
- nu există un sistem automatizat de emiteră și transmitere a proceselor verbale de constatare și sancționare a constatărilor către toți contribuabilii ce nu depun declarațiile fiscale în termen.

Nu s-au aplicat sancțiuni lichidatorilor judicari care nu au îndeplinit obligațiile declarative ale contribuabililor aflați în insolvență/faliment. Nu au fost formulate solicitări către judecătorul sindic pentru revocarea administratorului judiciar întrucât nu-și îndeplinește obligațiile declarative în raport cu autoritățile fiscale.

◆ **nu s-a realizat impunerea din oficiu pentru contribuabilii ce nu au depus declarații fiscale.**

◆ **nu s-a finalizat procedura de inactivare pentru contribuabilii ce nu și-au îndeplinit obligațiile declarative.**

Dintre cei 38.467 contribuabili ce întruneau condițiile pentru a fi declarați inactivi, în anul 2011 au fost declarați inactivi numai 39 de contribuabili, ceea ce înseamnă că 38.428 contribuabili figurau în continuare ca fiind contribuabili activi deși nu mai depuseseră nicio declarație în semestrul II 2010 sau semestrul I 2011.

Un număr de 1702 agenți economici care îndeplineau condițiile de inactivare și care nu au fost inactivați până la sfârșitul anului 2011, figurează cu livrări (declaratate de parteneri în declarațiile 394) în valoare totală de 492,4 milioane lei.

◆ **întârzieri în derularea procedurii de transfer al dosarelor fiscale între organele fiscale (în cazul schimbării domiciliului fiscal al contribuabililor).**

Întârzierile în finalizarea procedurii de transfer a dosarului fiscal, asociate unor schimbări succesive ale sediului social în aria de competență a mai multor organe fiscale, reprezintă vulnerabilități foarte ușor de speculat de acei contribuabili ce doresc să își piardă urma în raport cu autoritățile fiscale.

◆ **deficiențe privind activitatea de analiză de risc utilizată în vederea soluționării deconturilor negative cu opțiune de rambursare (rambursări de TVA):**

- procedura de control documentar nu prevede cu exactitate întinderea verificărilor și documentele ce trebuie prezentate în cazul analizei documentare; verificarea în vederea stabilirii nivelului de risc fiscal al contribuabilului vizează exclusiv depunerea declarațiilor, nu și conținutul acestora.
- insuficiența criteriilor și instrumentelor pentru definirea nivelului de risc fiscal al contribuabilului ce solicită rambursare de TVA; lipsa accesului, în unele cazuri, la informațiile privind neconcordanțele din declarațiile D390 și D394.
- nerespectarea termenelor de soluționare a cererilor de rambursare de TVA.

◆ **nu a fost urmărită înregistrarea în scopuri de TVA a contribuabililor persoane juridice și fizice autorizate care au depășit plafonul de scutire.**

Netransmiterea către organele de inspecție fiscală pentru includerea în programul de control a listei contribuabililor care au depășit plafonul de scutire a TVA și nu s-au înregistrat în scopuri de TVA.

◆ **nevalorificarea informațiilor existente în bazele de date ale ANAF. Neclarificarea/neinvestigarea neconcordanțelor din declarațiile fiscale ale contribuabililor (indicii privind nedeclararea tuturor impozitelor și taxelor cuvenite bugetului de stat):**

- neverificarea corelației între profitul declarat prin situațiile financiare și impozitul pe profit declarat în declarațiile fiscale (corelația Bilanț - Declarația 101);
- neverificarea corelației între impozitul pe salarii declarat de angajatori în fișele fiscale anuale (pentru anul 2010, 2011) cu declarațiile fiscale lunare (D100/D112);
- neverificarea corelației între „Declarația informativă privind impozitul reținut pe veniturile cu regim de reținere la sursă, pe beneficiari de venit” (D205) și „Declarația privind obligațiile de plată la bugetul de stat general consolidat” (D100);
- neverificarea corelației veniturilor declarate de contribuabili (medici de familie, medici veterinari etc.) cu plățile efectuate de instituții ale statului (CJAS, DSV etc.).

Cu privire la activitatea de evidență analitică pe plătitor

- ◆ sistemele de control intern nu au capacitatea de a identifica cu promptitudine diminuările frauduloase asupra nivelului obligațiilor fiscale din fișa pe plătitor (operațiunile neautorizate de scădere a obligațiilor fiscale în Fișa pe plătitor).

Diminuarea pe baza unor documente fictive a obligațiilor fiscale la 19 agenți economici cu suma totală de 1,3 milioane lei (DGFP Maramureș). În acest caz au fost sesizate organele de cercetare abilitate.

- ◆ erori referitoare la scadențele și termenele de plata a creanțelor înregistrate în SIACF (existența în mod eronat în baza de date a ANAF a unor debite cu scadențe după anul 2013).

Cu privire la activitatea de colectare a creanțelor fiscale. Stingerea creanțelor fiscale prin executare silită

- ◆ deficiențe privind cadrul procedural de desfășurare a activității de executare silită: *cadrul legal și procedurile de lucru nu prevăd instrucțiuni, criterii sau termene precise pentru realizarea procedurii de executare silită:*

- nu există un sistem automat de generare și transmitere a popririlor bancare.

- ◆ nepoprirea conturilor bancare ale debitorilor la momentul imediat ulterior scurgerii perioadei de 15 zile de la primirea confirmării transmiterii somațiilor:

- neinstituirea de către organele fiscale de popriri asupra veniturilor datorate debitorului de către terțe persoane;
- au fost identificate situații când nu au fost poprite toate conturile bancare sau când nu există dovada transmiterii efective a popririi către instituțiile bancare.

- ◆ deficiențe privind actualizarea listei conturilor bancare și a popririlor debitorilor, având ca efect poprirea cu întârziere a unor conturi bancare: *anumiți contribuabili figurau în baza de date a ANAF fără conturi bancare, deși în realitate aceștia aveau deschise conturi la bănci; nepoprirea conturilor bancare deschise de contribuabili la bănci ulterior generării primelor popriri bancare.*

- ◆ deficiențe privind activitatea de instituire a sechestrelor:

- aplicarea sechestrelor s-a realizat cu întârziere; numărul redus de secheste aplicate asupra debitorilor;
- înștiințarea cu întârziere a Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară despre sechestrul instituit asupra clădirilor și terenurilor;
- supraevaluarea bunurilor sechestrate de organele fiscale.

- ◆ întârzieri în procedura de evaluare și valorificare a bunurilor sechestrate.

Peste 60% din sechestrul instituit de ANAF (existente în sold la 31.12.2011), aveau o vechime de cel puțin un an, fapt ce reliefează că executarea silită a bunurilor mobile și imobile se desfășoară foarte lent, conducând de cele mai multe ori la constituirea unor noi arierate din accesorii.

- ◆ deficiențe privind derularea procedurii de declarare a insolvenței debitorilor și de atragere a răspunderii solidare:

- întârzieri în derularea procedurii de instituire a insolvenței debitorilor;
- procedura de atragere a răspunderii solidare a administratorilor/terților s-a realizat în foarte puține cazuri.

- ◆ creșterea volumului de agenți economici aflați în stare de insolvență/faliment:

- obligațiile fiscale ale debitorilor aflați în insolvență/faliment sunt insuficient garantate;
- gradul redus de recuperare a creanțelor fiscale de la debitorii aflați în insolvență/faliment;
- neînscirerea sau înscrierea tardivă la masa credală; neformularea unor cereri de atragere a răspunderii materiale a foștilor membri ai organelor de conducere (administratori/asociați) ai societăților comerciale.

- ◆ nivelul redus al eșalonărilor la plată acordate. Nu s-a atins scopul urmărit de legiuitor:

- acordarea de eșalonări la plată fără respectarea tuturor condițiilor prevăzute de lege;
- nevalorificarea/valorificarea cu întârziere a bunurilor aduse drept garanție, în cazul pierderii eșalonării.

Cu privire la activitatea de inspecție fiscală

- ◆ deficiențe privind activitatea de selecție a contribuabililor incluși în programul de control:

- utilizarea unui număr redus de instrumente și criterii pentru selecția la control;
- aplicații informatice și proceduri insuficient dezvoltate în activitatea de selecție la control.

- ◆ deficiențe cu privire la cadrul procedural pentru efectuarea inspecției fiscale:

- neutilizarea, în unele situații, a manualelor sau ghidurilor de control pentru principalele categorii de operațiuni și impozite (proceduri/tematici cu obiective minimale pe baza cărora se desfășoară inspecția fiscală);
- nu a fost elaborată și aprobată o procedură privind modul de stabilire a eșantionului în cadrul inspecției fiscale.

Deficiențele de mai sus, asociate cu lipsa unui control intern eficient, au condus la realizarea unor inspecții fiscale insuficient instrumentate și fundamentate.

◆ *deficiențe rezultate din neînstituirea sau instituirea cu întârziere a măsurilor asiguratorii de către organele fiscale:*

Procedurile aplicabile nu detaliază în mod obiectiv condițiile instituirii măsurilor asiguratorii („există pericolul iminent” de sustragere de la plată) și anume:

- lasă la latitudinea inspectorului inițiativa de instituire a măsurilor asiguratorii;
- nu instituie obligativitatea urmării procedurii, ci creează doar posibilitatea inițierii unei astfel de proceduri;
- nu există obligativitatea motivării în scris a deciziei de a nu se lua măsurile asiguratorii (nu se motivează inacțiunea/pasivitatea).

◆ *subdimensionarea aparatului de inspecție fiscală din anumite zone ale țării (de ex. DGFP-MB) și utilizarea fondului de timp cu preponderență pentru soluționarea unor rambursări de TVA, cu următoarele consecințe:*

- ponderea redusă a controalelor din proprie inițiativă;
- neverificarea unor contribuabili cu risc fiscal ridicat;
- întârzieri mari în inițierea și finalizarea unor inspecții fiscale pentru soluționarea rambursărilor de TVA (existența unor DNOR nesoluționate cu vechime de peste 1an).

În municipiul București, respectiv în zona cu cel mai mare potențial economic la nivel național și cu aportul cel mai ridicat la Produsul Intern Brut, în care își desfășoară activitatea și contribuabili cu risc fiscal ridicat (având un volum ridicat al cifrei de afaceri, desfășurând operațiuni economice complexe, de multe ori implicând și persoane fizice și juridice nerezidente etc.), agenții economici sunt cel mai puțin supuși unor verificări de fond privind corectitudinea declarării și plății impozitelor și taxelor la Bugetul general consolidat. Mai precis, probabilitatea ca un contribuabil din București să fie verificat de fond (în lipsa unei solicitări de rambursare) este minimă (1 la 1000), sau chiar zero dacă păstrează aparențele unui contribuabil onest (de ex. depune declarații, realizează unele plăți către bugetul de stat etc.).

În termenul de prescripție de 5 ani, la nivelul municipiului București pot fi verificați doar 0,5% din contribuabilii ce nu solicită TVA de rambursat, ceea ce înseamnă că 99,5% din contribuabili nu sunt verificați pentru a se confirma corectitudinea calculului și declarării impozitelor și taxelor către bugetul general consolidat.

◆ *cu privire la inspecția fiscală a dosarului prețurilor de transfer:*

În anul 2012, accesul la Baza de date ORBIS a fost întrerupt, acțiunile de inspecție fiscală în cadrul cărora a fost solicitată întocmirea și prezentarea dosarului prețurilor de transfer neputând fi finalizate. Acest fapt afectează semnificativ performanțele inspecției fiscale, determinând riscul prejudicierii cu sume considerabile a bugetului statului.

- lipsa de metodologii sau ghiduri de control privind investigarea prețurilor de transfer;
- nu există un prag valoric minim în funcție de care organele fiscale solicită prezentarea obligatorie a Dosarului prețurilor de transfer.

Cu privire la activitatea de contabilitate a veniturilor (creanțelor) bugetare

◆ *neconcordanțe între creanțele bugetare înregistrate în evidența contabilă și cele din evidența analitică pe plătitor;*

◆ *nu s-a procedat la analiza soldului contului 473 „Decontări din operațiuni în curs de clarificare” și nu au fost clarificate sumele reprezentând componența acestuia.*

◆ *referitor la ajustarea pentru deprecierea creanțelor bugetare la 31.12.2011:*

Entitățile subordonate ANAF au efectuat înregistrări contabile reprezentând ajustări pentru deprecierea creanțelor bugetare pe seama elementelor de cheltuieli, în baza unui script transmis prin poșta electronică, de către Direcția de specialitate din cadrul ANAF.

Scriptul respectiv nu a fost transmis printr-o adresă/solicitare oficială, asumată de către conducerea ANAF, nefiind însoțit de o procedură formalizată de stabilire și evaluare a creanțelor la valoarea probabilă de încasare.

Prin rularea la nivelul structurilor subordonate ANAF a acestui script, a fost determinată și înregistrată în contul 497 „Ajustări pentru deprecierea creanțelor bugetare” valoarea ajustării pentru deprecierea creanțelor bugetare, fără a se analiza situația fiecărui contribuabil, în funcție de existența sechestrelor instituite, a rangului de ipotecă a sechestrelor, a gradului de valorificare a bunurilor existente, cât și a altor elemente ce puteau fi avute în vedere la stabilirea valorii probabile de încasare a creanțelor bugetare.

Urmare utilizării acestui script, la nivelul ANAF au fost ajustate pentru depreciere creanțe bugetare în sumă totală de 21.290,5 milioane lei, adică 35,44% din totalul creanțelor bugetare evidențiate în soldul contului 463 „Creanțe ale bugetului de stat” (60.082,9 milioane lei).

Cu privire la realizarea programelor de încasări și rezultatele unor indicatori de performanță constatate la Autoritatea Națională a Vămirilor și la structurile sale subordonate

La Direcția Supraveghere Accize și Operațiuni Vamale (DSAOV) a ANV

- ◆ au fost identificați indicatori de performanță calculați în mod eronat și care nu reflectă realitatea. La nivelul central al ANV nu s-au efectuat verificări în ceea ce privește realitatea și veridicitatea valorilor indicatorilor de rezultate. Acest aspect a fost posibil urmare exercitării unei activități necorespunzătoare de către managementul cu atribuții de verificare și centralizare;
- ◆ nu a fost elaborată o metodologie proprie de lucru astfel încât să se asigure condițiile optime pentru punerea în aplicare a dispozițiilor ANAF în privința elaborării, monitorizării și actualizării indicatorilor de performanță.
- ◆ *nu s-au realizat analize și fundamentări specifice funcțiilor manageriale și de control intern, aferente unor indicatori și domenii de activitate care influențează semnificativ activitatea de control și colectare a drepturilor vamale și fiscale, precum:*
 - activitatea de instituire a măsurilor asiguratorii de către structurile teritoriale;
 - contestarea de către agenții economici a actelor de control vamal/inspecție fiscală, respectiv anularea acestora (parțial sau total) sub aspectul formei și conținutului inadecvat și/sau neconform legii. La nivelul anului 2011 au fost întâlnite din ce în ce mai multe situații în care actele de control întocmite de structurile teritoriale sunt contestate și câștigate de contribuabili;
 - indicatorii de eficiență a activității desfășurate de către structurile teritoriale în comparație cu rezultatele anilor precedenți, astfel nu au fost luate măsuri concrete de corectare a deficiențelor sau de îmbunătățire a rezultatelor în activitatea structurilor subordonate.

Activitatea de control vamal ulterior a prezentat un grad redus de eficiență, situație reieșită din analiza gradului de îndeplinire a obiectivelor stabilite.

Activitatea de inspecție fiscală de la nivelul ANV - central și teritorial a prezentat numeroase deficiențe în activitatea de selecție a contribuabililor incluși în programele de inspecție fiscală, determinate de: lipsa unor instrumente și criterii performante pentru selecția la control; inexistența la nivelul anului 2011 a unei proceduri operaționale privind selecția pentru inspecția fiscală etc.

De asemenea s-a constatat neefectuarea și neutilizarea analizei de risc în vederea selectării contribuabililor supuși inspecției fiscale din punct de vedere al constituirii, declarării și plății obligațiilor fiscale reprezentând accize, concomitent cu o repartizare ineficientă a personalului cu atribuții de inspecție fiscală raportat la volumul de activitate și riscurile specifice produselor accizabile la nivelul structurilor teritoriale.

În ceea ce privește activitatea echipelor mobile din cadrul ANV, aceasta s-a desfășurat fără a avea aprobate proceduri operaționale și instrucțiuni de lucru, fapt ce a condus la existența unor deficiențe precum neținerea unei evidențe/necunoașterea situației acțiunilor/misiunilor efectuate la nivelul central al ANV de către echipele mobile. Astfel, nu s-a putut face o evaluare a calității activității de control operativ și inopinat, inclusiv prin analiza gradului de îndeplinire a obiectivelor minimale ale controlului. De altfel, structura centrală nu a analizat rezultatele obținute de echipele mobile din teritoriu și nu a prezentat conducerii ANV - DSAOV propuneri de îmbunătățire a activității.

La activitatea de executare silită - juridică din cadrul ANV

- ◆ la nivelul Direcției Juridice din ANV nu s-a realizat nicio formă ierarhică de control intern pentru coordonarea și analiza rezultatelor activității de executare silită și a indicatorilor de performanță. Consecința o reprezintă faptul că nu s-a efectuat o centralizare operativă și eficientă, urmată de o analiză a rezultatelor activității de colectare și executare silită de la nivelul structurilor teritoriale. Cauzele sunt reprezentate de inexistența unui compartiment specializat pe activitatea de executare silită la nivelul Direcției juridice, precum și lipsa unei aplicații informatice specifice activității de executare silită.

La controlul intern exercitat la nivelul ANV

- ◆ începând cu luna iulie 2011, ca urmare a reorganizării ANV, compartimentele de audit intern și verificări interne din cadrul regionalelor vamale (din care făceau parte 1-2 persoane) au fost desființate, această activitate urmând a fi realizată pe viitor exclusiv de la nivel central. În urma reorganizării, s-a dispus ca această activitate să fie realizată pe viitor de către Serviciul de Audit intern respectiv Verificări interne existente la nivel central (format din aprox. 6 persoane), fără însă a se transfera posturile desființate de la nivel teritorial. În fapt, această reorganizare a condus, printre altele și la:
 - diminuarea substanțială a efectivului personalului cu atribuții de verificare a conduitei și integrității personalului vamal;
 - reducerea (cu aproximativ 20%) a numărului de posturi ocupate din sistemul vamal s-a făcut numai la nivel teritorial (DRAOV, DJAOV, birouri vamale), iar la nivel central numărul posturilor ocupate a rămas neschimbat;
 - prin neactualizarea Regulamentului de organizare și funcționare al ANV, toate activitățile specifice s-au desfășurat fără a fi armonizate cu noul cadru de organizare și funcționare.

- ✓ îmbunătățirea instrumentelor de control intern utilizate în cadrul instituției, creșterea nivelului de disciplină pentru fiecare din activitățile desfășurate (îmbunătățirea cadrului procedural, creșterea performanței controlului ierarhic, sancționarea abaterilor identificate etc);
- ✓ îmbunătățirea instrumentelor informatice de prelucrare a informațiilor disponibile la nivelul ANAF (implementarea unor aplicații informatice capabile să asigure o administrare mai performantă a creanțelor bugetare);
- ✓ îmbunătățirea instrumentelor de sancționare în cazul neîndeplinirii obligațiilor declarative în scopul creșterii nivelului de conformare voluntară la declarare a contribuabililor;
- ✓ pregătirea personalului și a logisticii necesare pentru a se putea realiza pe scară largă impunerea din oficiu. Luarea măsurilor necesare pentru ca aplicațiile informatice să fie pe deplin operaționale și să ofere suportul necesar pentru realizarea procedurii de impunere din oficiu cu maximă operativitate. Monitorizarea modului în care se realizează la nivel teritorial procedura de impunere din oficiu la contribuabilii ce nu-și îndeplinesc obligațiile declarative și luarea de măsuri pentru remedierea disfuncționalităților identificate;
- ✓ luarea tuturor măsurilor necesare pentru a se asigura în regim de urgență finalizarea procedurii de declarare a contribuabililor inactivi pentru acei agenți economici ce îndeplineau condițiile legale de inactivare;
- ✓ îmbunătățirea cadrului procedural și remedierea deficiențelor identificate la nivelul structurilor teritoriale pentru transparentizarea activității și scurtarea perioadei de realizare a transferului dosarelor fiscale între diferite organe fiscale în cazul schimbării domiciliului fiscal al contribuabililor;
- ✓ valorificarea superioară a informațiilor existente în bazele de date ale ANAF cu privire la neconcordanțele din declarațiile fiscale ale contribuabililor (indicii privind nedeclararea tuturor impozitelor și taxelor cuvenite bugetului de stat); realizarea unor instrumente mai performante de obținere și selectare a listelor de neconcordanțe/necorelări între declarațiile fiscale ale contribuabililor (modalități de interogare a bazelor de date, obținerea de liste de contribuabili cu necorelări în declarații fiscale);
- ✓ utilizarea unei aplicații informatice care să încrucișeze toate informațiile existente (în prezent operațiunile fiind realizate fragmentat și incomplet) în bazele de date ale ANAF, în vederea analizării comportamentului fiscal al partenerilor comerciali și reconstituirii în timp util a întregului lanț comercial, în scopul identificării mai rapide a fraudelor în domeniul TVA;
- ✓ luarea măsurilor de coordonare și control necesare pentru a se asigura soluționarea, în condițiile și termenele prevăzute de lege, a tuturor solicitărilor de rambursare de TVA;
- ✓ îmbunătățirea instrumentelor, tehnicilor și procedurilor de control intern cu privire la operațiunile realizate de funcționarii publici din cadrul serviciilor de evidență de plătitori, pentru a oferi garanții rezonabile privind securitatea și corectitudinea informațiilor din evidența fiscală;
- ✓ luarea tuturor măsurilor necesare pentru a se asigura inventarierea tuturor contribuabililor existenți în bazele de date ale ANAF (corectarea și actualizarea Registrului contribuabililor);
- ✓ îmbunătățirea instrumentelor, tehnicilor și procedurilor de control intern cu privire la activitatea de executare silită: definirea unor criterii suplimentare în ceea ce privește alegerea formelor de executare silită (una sau mai multe, succesiv sau concomitent); elaborarea unor proceduri operaționale/instrucțiuni formalizate, cu privire la etapele/termenele și modalitățile de realizare a executării silite;
- ✓ realizarea unor analize la nivelul conducerii ANAF privind condițiile de economicitate, eficiență și eficacitate în care este utilizat aparatul de inspecție fiscală și modul în care sunt îndeplinite obiectivele specifice ale activității de inspecție fiscală – analiza oportunității redimensionării serviciilor de inspecție fiscală (inclusiv asigurarea logisticii și resurselor umane necesare), prin raportarea capacității de control la numărul de contribuabili arondați unităților fiscale și riscul fiscal al acestora;
- ✓ dezvoltarea cadrului metodologic/procedural existent și implementarea unor standarde de control (ghiduri și manuale de inspecție fiscală) care să prevadă în mod detaliat metodologia de control pentru fiecare impozit și domeniu de activitate. Elaborarea unor proceduri care să îmbunătățească procesul de eșantionare, în sensul stabilirii unor reguli unice pentru toți contribuabilii, după cum urmează:
 - stabilirea unei proceduri transparente de eșantionare, a unor criterii clare, unice și lipsite de echivoc/obligatorii pentru alegerea operațiunilor supuse controlului prin sondaj;
 - stabilirea unor praguri minime privind volumul, valoarea și ponderea operațiunilor, astfel încât să se poată asigura reprezentativitatea eșantioanelor;
 - îmbunătățirea instrumentelor de control electronic și utilizarea de aplicații specializate pentru eșantionări statistice.
- ✓ asigurarea instrumentelor de control al prețurilor de transfer pentru aparatul de inspecție fiscală;

- ✓ realizarea unei metodologii la nivelul MFP/ANAF prin care să se stabilească regulile după care se conduce evidența contabilă în raport cu evidența fiscală (fișele analitice pe plătitor) astfel încât toate operațiunile efectuate în evidența fiscală să fie corect reflectate în contabilitatea organelor fiscale;
- ✓ inventarierea în integralitate (pe baza unor instrumente informatice) a creanțelor bugetare și efectuarea punctajelor între evidențele fiscale din fișele pe plătitori și evidența contabilă privind creanțele bugetare.

În urma acțiunilor de control desfășurate la nivelul tuturor structurilor centrale și teritoriale ale ANAF, au fost emise decizii pentru remedierea abaterilor constatate.

În urma controalelor realizate la DGFP Olt și DGFP Maramureș, au fost constatate abateri pentru care au existat suspiciuni privind încălcarea legii penale, în aceste cazuri fiind sesizate organele de cercetare abilitate.

4.4. Verificarea modului de utilizare a fondurilor bănești destinate achizițiilor publice de bunuri și servicii și efectuării cheltuielilor de capital

Societatea Comercială de Transport cu Metroul București „Metrorex” SA

Ca urmare a controlului au rezultat **constatările** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Administrarea contractului de achiziție publică

- ◆ la Contractul pentru realizarea obiectivului „Facilități pentru accesul persoanelor cu handicap în rețeaua de metrou existentă - Lifturi și platforme”, s-a constatat efectuarea de plăți nelegale reprezentând coeficientul de 0,25 % din fondul lunar de salarii constituit de către executantul lucrării.

Vânzarea și/sau scoaterea din funcțiune a activelor corporale, închirierea și concesiunea de bunuri proprietate publică și privată a statului și asocierile în participațiune

- ◆ nerespectarea prevederilor contractuale în derularea contractelor de asociere în participațiune, respectiv entitatea nu a calculat pentru încasarea cu întârziere a veniturilor convenite rezultate în urma asocierii în participațiune penalitățile de întârziere stabilite conform contractelor încheiate.

În timpul controlului a fost stabilită și încasată suma de 2 mii lei, reprezentând penalități de întârziere, pentru neîncasarea de către entitate la termenul scadent a veniturilor rezultate în urma contractelor de asociere în participațiune.

Concluzii

- ◆ entitatea nu a gestionat în condiții de calitate activitatea economico-financiară.

Recomandări

- ✓ extinderea verificărilor și la cele 33 de stații de metrou ce au făcut obiectul contractului pentru realizarea obiectivului „Facilități pentru accesul persoanelor cu handicap în rețeaua de metrou existentă - Lifturi și platforme”, stabilirea întinderii prejudiciului determinat de plata nelegală a contribuției de 0,25 % din fondul lunar de salarii, achitat de către angajatori la Inspectoratul Teritorial de Muncă, recuperarea prejudiciului și virarea acestuia la bugetul de stat.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care Societatea Comercială de Transport cu metroul București „METROREX” SA trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate.

4.5. Controlul modului de utilizare a fondurilor bănești destinate achizițiilor publice pentru obiective de investiții în anul 2011

Compania Națională a Uraniului SA București

Ca urmare a controlului au rezultat **constatări** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

- ◆ neevidențierea pe active corporale în curs de execuție a documentațiilor tehnico-economice achiziționate, în valoare de 9.180 mii lei, contrar prevederilor Legii nr. 81/1992.

Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat

- ◆ diminuarea veniturilor cuvenite bugetului de stat cu suma de 3.036 mii lei, prin luarea în calculul contribuției datorată bugetului de stat pentru cantitatea de concentrate tehnice de uraniu valorificate, a unor prețuri mai mici decât prețul de înregistrare în contabilitate, contrar prevederilor HG nr. 1009/2009 privind calculul contravalorii concentratelor tehnice de uraniu valorificate pe piață;
- ◆ necalcularea și nevirarea la bugetul fondului pentru mediu, a contribuției de 2% din valoarea substanțelor periculoase pentru mediu introduse pe piața națională, în sumă de 4.904 mii lei contrar prevederilor OUG nr. 196/2005 privind fondul pentru mediu.

Evaluarea sistemelor de management și control intern

- ◆ nu au fost respectate prevederile legale referitoare la auditul public intern, respectiv Legea nr. 672/2002, deoarece:
 - nu a fost exercitat auditul public intern asupra tuturor activităților desfășurate, respectiv asupra: sistemului contabil, sistemelor informatice, modului de constituire a stocului de siguranță și consum, modului de stabilire a contravalorii concentratelor tehnice de uraniu care se constituie ca obligație față de bugetul de stat, plăților asumate prin angajamente bugetare și legale etc.
- ◆ nu au fost respectate prevederile OMFP nr. 522/2003, referitoare la exercitarea activității de control financiar preventiv propriu, deoarece Compania Națională a Uraniului SA nu a întocmit *Registrul privind operațiunile prezentate la viza de control financiar preventiv*.

Calitatea gestiunii economico-financiare în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative de înființare

- ◆ nerespectarea prevederilor OMFP nr. 2861/2009 referitoare la inventarierea patrimoniului, respectiv:
 - neevidențierea în lista de inventariere, a cantității transferate la stocul de siguranță și consum din concentrate tehnice de uraniu, provenit din „*eluat iaz*” pe anul 2011;
 - procesele-verbale de inventariere nu conțin următoarele elemente: concluziile și propunerile comisiei cu privire la cauzele plusurilor și ale lipsurilor constatate și persoanele vinovate, volumul stocurilor depreciate, fără mișcare, cu mișcare lentă, greu vandabile, fără desfacere asigurată și propuneri de măsuri în vederea reintegrării lor în circuitul economic, propuneri de scoatere din funcțiune a imobilizărilor corporale, respectiv din evidență a imobilizărilor necorporale, propuneri de scoatere din uz a materialelor de natura obiectelor de inventar și de clasare sau casare a unor stocuri, constatări privind păstrarea, depozitarea, conservarea, asigurarea integrității bunurilor din gestiune, precum și alte aspecte legate de activitatea gestiunii inventariate;
 - listele de inventariere, nu sunt întocmite pe locuri de depozitare, pe gestiuni și pe categorii de bunuri și nu sunt semnate în toate cazurile de gestionari;
 - pentru plusurile, lipsurile și deprecierea constatate la bunuri, nu au fost solicitate explicații scrise de la persoanele care au răspunderea gestionării bunurilor.
- ◆ efectuarea de plăți nelegale în sumă de 9.180 mii lei, din fonduri publice, reprezentând servicii achiziționate în baza unui acord-cadru, pentru elaborarea documentațiilor tehnico-economice din faza de studiu de fezabilitate, la obiectivele de investiții aferente zăcămintului uranifer din Carpații Orientali, în condițiile în care:
 - încheierea acordului cadru, s-a efectuat fără a se organiza licitație publică, contrar prevederilor OUG nr. 34/2006;

- prin acordul cadru, CN a Uraniului SA a angajat achiziția de servicii suplimentare față de cele care au făcut obiectul Documentației de atribuire, contrar prevederilor OUG nr. 34/2006;
 - deși prin oferta financiară prezentată, au fost oferite numai serviciile privind elaborarea documentației din faza de studiu de fezabilitate pentru 3 obiective de investiții, la valoarea de 9.180 mii lei (fără TVA), CN a Uraniului SA, prin acordul cadru, a angajat achiziția tuturor documentațiilor tehnice respectiv, din faza de studiu de fezabilitate, din faza de Proiect tehnic și detalii de execuție, precum și întocmirea documentației și obținerea avizelor și acordurilor necesare obținerii autorizației de construire - în faza proiectului tehnic, fără a stabili o valoare totală și prețul unitar care să stea la baza determinării prețului fiecărui contract subsecvent atribuit ulterior;
 - CN a Uraniului SA a acceptat la plată, documentațiile elaborate, anterior avizării acestora de către Consiliul tehnico-economic al Ministerului de resort și fără a fi avizate de către Consiliul Interministerial de Avizare Lucrări Publice de Interes Național și Locuințe, contrar prevederilor HG nr. 150/2010 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Interministerial de Avizare Lucrări Publice de Interes Național și Locuințe și clauzelor din contractele subsecvente încheiate;
 - CN a Uraniului SA a acceptat la plată, în cadrul documentației astfel elaborate: achiziția a 2 Studii privind scoaterea din circuitul silvic a unor suprafețe de teren care potrivit certificatelor de urbanism au fost încadrate la categoria „intravilan, având folosința de teren arabil și construcție”, achiziția Bilanțurilor de mediu și a studiilor de amplasament, în condițiile în care, nu au fost solicitate de către Autoritatea competentă pentru protecția mediului, în conformitate cu prevederile Ordinului Ministrului Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului nr. 184/1997 și ale OUG nr. 195/2005 privind protecția mediului, iar pentru amplasamentele aferente celor trei obiective de investiții, CN a Uraniului SA deținea astfel de lucrări elaborate în perioada 2006-2010; achiziția unor studii (topografice, geotehnice, hidrologice, evaluare impact asupra mediului) precum și pentru obținerea de avize și acorduri, care potrivit HG nr. 28/2008, fac parte din conținutul cadru al Studiului de fezabilitate.
- ▶ constituirea stocului de octoxid de uraniu necesar pe durata de viață a Unităților 1 și 2 de la Centrala Nuclear Electrică Cernavodă, fără a avea la bază o hotărâre de guvern prin care să fie aprobată cantitatea ce trebuie inclusă în stocul de siguranță și consum, contrar prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 126/2000.

Cu ocazia controlului s-a constatat existența unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, respectiv atribuirea și derularea nelegală a acordului cadru de servicii având ca obiect achiziția de servicii pentru elaborarea documentațiilor tehnico-economice din faza de studiu de fezabilitate, la obiectivele de investiții aferente zăcămintului uranifer din Carpații Orientali, cazuri sesizate organelor de urmărire și cercetare penală.

Concluzii și recomandări

- ✓ *intrarea în legalitate privind „inventarierea elementelor de natura activelor (inclusiv a stocului de uraniu), datoriilor și capitalurilor proprii”, în conformitate cu prevederile OMFP nr. 2861/2009;*
- ✓ *intrarea în legalitate privind „evidențierea în contabilitate a documentațiilor elaborate în faza de proiectare a investițiilor”, în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr. 82/1991;*
- ✓ *intrarea în legalitate privind „exercitarea controlului financiar preventiv” în conformitate cu prevederile OMFP nr. 522/2003;*
- ✓ *intrarea în legalitate privind „auditarea tuturor activităților desfășurate”, în conformitate cu prevederile Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern;*
- ✓ *intrarea în legalitate privind „utilizarea eficientă a fondurilor publice pentru elaborarea de studii” prin achiziția de servicii pentru elaborarea studiilor cuprinse în Conținutul - cadru al Studiului de fezabilitate, prevăzut în Anexa nr. 2 la HG nr. 28/2008, în condițiile în care entitatea nu deține astfel de studii elaborate pentru obiectivele de investiții, iar achiziția se efectuează cu respectarea procedurilor de achiziție și cu încadrare în plafoanele aprobate, în conformitate cu prevederile OUG nr. 34/2006;*
- ✓ *intrarea în legalitate privind „calculul și plata sumelor datorate bugetului de stat, ca urmare a valorificării unor cantități din stocul de siguranță și consum” în conformitate cu prevederile legale în vigoare;*
- ✓ *intrarea în legalitate privind „avizarea documentațiilor tehnico-economice aferente proiectelor de investiții publice” în conformitate cu prevederile HG nr. 150/2010;*
- ✓ *intrarea în legalitate privind „angajarea și efectuarea de cheltuieli din credite bugetare, pentru achiziția de servicii” în conformitate cu prevederile Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice;*

- ✓ *extinderea verificărilor asupra tuturor contractelor de servicii pentru obiective de investiții derulate în anul 2011, în vederea identificării și a altor cazuri, a stabilirii întinderii prejudiciului produs pentru abaterile constatate și recuperarea acestuia în condițiile legii.*

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsuri pe care conducerea CN a Uraniului SA trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate.

4.6. Controlul acordării unor drepturi de personal

Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor

Scurtă prezentare Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (ANPC), funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și în coordonarea ministrului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri (MECMA), cu finanțare integrală de la bugetul de stat, prin bugetul acestuia.

ANPC coordonează și realizează strategia și politica în domeniul protecției consumatorilor, acționează pentru prevenirea și combaterea practicilor care dăunează vieții, sănătății, securității și intereselor economice ale consumatorilor.

În teritoriu, ANPC a funcționat prin Comisariatele județene pentru protecția consumatorilor (CJPC-uri), Centrul Național pentru Încercarea și Expertizarea Produselor (CNIEP) „Larex” București, organizate ca structuri teritoriale cu personalitate juridică, conduse de comisari șefi, având calitatea de ordonatori terțieri de credite.

Acțiunea de control s-a desfășurat la ANPC și pentru structurile teritoriale.

Ca urmare a controlului au rezultat **constatări** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

- ◆ nerespectarea prevederilor Ordinului nr. 24/2012, referitoare la întocmirea și depunerea situațiilor financiare la 31 decembrie 2011, respectiv:
 - au fost constatate datoriile în sumă totală de 2.334 mii lei, ce decurg din drepturi de natură salarială stabilite prin hotărâri judecătorești, în favoarea personalului din sectorul bugetar, devenite executorii până la data de 31 decembrie 2011, pentru care, nu au fost constituite, înregistrate în contabilitate și implicit raportate în situațiile financiare centralizate, provizioane în sumă de 92 mii lei de către ANPC și în sumă de 2.242 mii lei de către comisariatele județene: Botoșani (15 mii lei); Călărași (52 mii lei); Dolj (379 mii lei); Galați (210 mii lei); Gorj (10 mii lei); Ialomița (228 mii lei); Iași (39 mii lei); Mehedinți (215 mii lei); Prahova (24 mii lei); Suceava (145 mii lei); Timiș (174 mii lei); Vaslui (504 mii lei); Vâlcea (247 mii lei);
 - au fost constatate obligații de plată reprezentând drepturi salariale ce decurg din procese aflate pe rol, pentru care nu au fost înregistrate în conturi extrabilanțiere, datoriile contingente, în sumă de 100 mii lei de către ANPC și în sumă de 30 mii lei de către comisariatele județene: Mureș (18 mii lei) și Sibiu (12 mii lei).

Evaluarea sistemelor de management și control intern

- ◆ nu au fost respectate prevederile OMFP nr. 946/2005, referitoare la organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de control managerial, deoarece:
 - nu au fost implementate toate standardele de control intern în departamentele autorității, în strânsă legătură cu componentele controlului intern, performanța și managementul riscului, sistemul de informare și comunicare, activitățile de control realizate;
 - nu există o monitorizare și o evaluare sistematică a riscurilor la nivelul entității central și a celor teritoriale (nu a fost elaborat registrul riscurilor);
 - nu a fost efectuată autoevaluarea subsistemului, stabilirea obiectivelor specifice de control intern/managerial existent la fiecare nivel de către conducătorul compartimentului respectiv;

- nu au fost identificate funcțiile considerate ca fiind sensibile și nu a fost stabilită o politică adecvată de rotație a salariaților care ocupă astfel de funcții;
- nu există procedură de raportare a încălcărilor codului etic;
- nu au fost respectate prevederile Legii nr. 672/2002, referitoare la exercitarea auditului public intern, deoarece: nu au fost auditate, cel puțin odată la 3 ani, toate activitățile desfășurate la nivelul ANPC, auditorii interni au fost implicați și în alte activități supuse auditului (în cadrul Direcției de Control și Supraveghere Piață, programului de control managerial).

Calitatea gestiunii economico-financiare în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative de înființare

- ◆ fără a avea la bază un Ordin al Președintelui ANPC în vigoare, Comisariatele Regionale pentru Protecția Consumatorilor în perioada ianuarie-august 2010 și Comisariatele Județene pentru Protecția Consumatorilor, în perioada septembrie 2010-decembrie 2011, au efectuat viramente către ANPC, reprezentând 30% din fondul de stimulente constituit la nivelul acestora, în sumă totală de 2.614 mii lei, contrar prevederilor HG nr. 822/2010 privind organizarea și funcționarea ANPC și HG nr. 760/2006 pentru aprobarea Normelor metodologice privind modul de utilizare și repartizare a sumelor provenite din fondul de stimulare de către ANPC;
- ◆ ANPC a utilizat fondul de stimulente constituit la acest nivel, cu nerespectarea prevederilor HG 760/2006, deoarece deși personalul angajat la nivelul structurii centrale nu a avut o contribuție la încasarea sau executarea silită, în cel mai scurt timp, a amenzilor aplicate și nu a desfășurat activități cu grad de pericolozitate, dificultate și confidențialitate al activităților desfășurate, fără a adopta un act administrativ și fără a avea la bază propunerea conducerii compartimentelor de specialitate din cadrul ANPC, președintele a aprobat stimulente individuale în mod direct atât pentru salariații proprii cât și pentru șefii structurilor teritoriale în condițiile în care nu îndeplineau criteriile de acordare prevăzute în acest act normativ, astfel:
 - s-au aprobat și acordat stimulente în sumă de 18 mii lei (în suma netă) către trei salariați ai structurii centrale, fără ca salariații în cauză să facă dovada unor rezultate excepționale în desfășurarea activității;
 - s-au aprobat și acordat stimulente în sumă de 963 mii lei, la nivelul maxim de 3 salarii brute lunar, unui număr de 11 salariați din cadrul structurii centrale, fără ca aceștia să îndeplinească criteriile de acordare, respectiv să aibă o contribuție la încasarea sau executarea silită a amenzilor aplicate și să desfășoare activități cu grad de pericolozitate, dificultate și confidențialitate;
 - s-au acordat stimulente în sumă de 14 mii lei unor salariați pe perioada în care se aflau în concedii de odihnă sau concedii medicale;
 - efectuarea de cheltuieli nelegale în sumă de 79 mii lei de către Centrul Național pentru Încercarea și Expertizarea Produselor (CNIEP) Larex, ca urmare a acceptării ocupării postului de director general, prin detașarea unui salariat de la o societate comercială cu răspundere limitată, fără ca acesta să susțină concurs sau examen, contrar prevederilor Legii nr. 53/2003 privind Codul muncii, și ale Legii nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare;
 - efectuarea de plăți din fonduri publice în sumă totală de 80 mii lei, de către Comisariatele județene (Gorj -19 mii lei, Călărași -10 mii lei, Giurgiu -51 mii lei) reprezentând despăgubiri (drepturi salariale câștigate în instanță, cheltuieli de judecată), fără a fi luate măsuri de recuperare de la persoanele răspunzătoare de producerea pagubei, contrar prevederilor Codului muncii, republicat, aprobat prin Legea nr. 53/2003 și HG nr. 1344/2007 privind normele de organizare și funcționare a comisiilor de disciplină.

Măsuri operative

- ◆ au fost înregistrate în contabilitate, provizioane în sumă de 92 mii lei de către ANPC și în sumă de 2.242 mii lei de către comisariatele regionale (care au preluat activitatea comisariatelor județene: Botoșani, Călărași, Dolj, Galați, Gorj, Ialomița, Iași, Mehedinți, Prahova, Suceava, Timiș, Vaslui, Vâlcea);
- ◆ au fost înregistrate în conturi în afara bilanțului, datorii contingente în sumă de 130 mii lei.

Recomandări

- ✓ *analizarea condițiilor în care a fost constituit fondul de stimulente pentru structura centrală și întreprinderea de măsuri de intrare în legalitate;*
- ✓ *recuperarea stimulentei acordate în mod necuvenit și virarea lor la bugetul de stat;*
- ✓ *intrarea în legalitate prin întreprinderea de măsuri de recuperare de la persoanele răspunzătoare de producerea pagubei, în conformitate cu prevederile Codului muncii, republicat, aprobat prin Legea nr. 53/2003 și HG nr. 1344/2007 privind normele de organizare și funcționare a comisiilor de disciplină.*

4.7. Controlul privind modul de stimulare a procesului de restructurare, reorganizare și privatizare a unor societăți naționale și societăți comerciale cu capital majoritar de stat

Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului

Scurtă prezentare Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului (AVAS) este o instituție de specialitate a administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului. Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului s-a înființat prin reorganizarea Autorității pentru Valorificarea Activelor Bancare și comasarea prin absorbție cu Autoritatea pentru Privatizare și Administrare a Participațiilor Statului, în baza OUG nr. 23/2004 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare a Autorității pentru Valorificarea Activelor Bancare. În vederea îndeplinirii rolului său, AVAS desfășoară două activități de bază, respectiv:

- activitatea de valorificare a activelor statului;
- activitatea de privatizare și administrare a participațiilor statului.

Obiectivele principale ale acțiunii de control

- ▶ modul în care AVAS a organizat cadrul necesar stimulării procesului de restructurare, reorganizare și privatizare a unor societăți naționale și societăți comerciale cu capital majoritar de stat;
- ▶ modul în care AVAS a organizat și desfășurat activitatea de urmărire a respectării, de către părți, a clauzelor stipulate în convențiile încheiate în condițiile procesului sus menționat;
- ▶ măsurile întreprinse de AVAS pentru apărarea intereselor statului, stadiul și modul de soluționare a măsurilor întreprinse.

Constatări

- ▶ *necuprinderea, în programul de audit public intern, cel puțin o dată la trei ani, a unor acțiuni privind fondurile de restructurare acordate.*

AVAS a realizat o singură misiune de audit cu privire la fondurile de restructurare acordate, în anul 2007, contravenind prevederilor Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată, ocazie cu care s-a constatat, printre altele, că „Baza de date contabilă nu evidențiază debitorii proveniți din penalizări de întârziere la plată (daune moratorii) calculate pentru ratele scadente aferente creanțelor din... fonduri de restructurare acordate...”. S-a recomandat „evidențierea în contabilitatea debitorilor a sumelor ce urmează a fi încasate ca urmare a calculării penalizărilor (daunelor moratorii) pentru nerespectarea scadențelor la fondurile de restructurare acordate...”, recomandare neimplementată de către AVAS.

- ▶ *deficiențe privind modul de reflectare, în evidența contabilă, a drepturilor de creanță ale AVAS, rezultate în urma acordării fondurilor de restructurare:*
 - cu privire la fondurile de restructurare, acordate în baza Legii nr. 58/1991 privind privatizarea societăților comerciale (prin 2.205 convenții, pentru suma totală de 201.876 mii lei, încheiate de FPS, în perioada 1993-1997), s-a constatat că:
 - în cazul a 536 convenții, în valoare totală de 70.184 mii lei, prin care s-au acordat fonduri de restructurare, cu recuperare prin rate, în evidența contabilă, drepturile de creanță ale AVAS au fost înregistrate pe fiecare societate comercială, fără a fi înregistrate și pe fiecare convenție în parte, neputându-se identifica și urmări, prin această evidență, scadențele de rambursare a ratelor stabilite prin convenții;
 - în cazul a 1.669 convenții, în valoare totală de 131.692 mii lei, prin care s-au acordat fonduri de restructurare, cu recuperare prin alte modalități decât prin rate (recuperarea din dividende suplimentare, prin introducerea/majorarea prețului pachetelor de acțiuni vândute, în cadrul privatizării societăților comerciale care au beneficiat de fonduri de restructurare sau, în cazul nerealizării primelor două modalități, prin rambursarea în rate egale), drepturile de creanță ale AVAS nu sunt înregistrate în evidența contabilă. Astfel, în situațiile financiare ale AVAS, nu se regăsește valoarea drepturilor de creanță ale instituției provenite din acordarea fondurilor sus menționate. Modul defectuos de înregistrare a drepturilor de creanță rezultate din convențiile prin care s-au acordat fonduri de restructurare, cu recuperare prin alte modalități decât prin rate, este exemplificat prin neînregistrarea în evidența contabilă (sintetic și analitic), a unor drepturi de creanță estimate la suma de 22.106 mii lei, identificate pe următoarele societăți comerciale: SC COMTIM SA - 2.122 mii lei; SC COMBIL CARIAL SA - 3.678 mii lei; SC TAROM SA - 2.100 mii lei; SC ROMLINE SA - 5.616 mii lei; SC NAVROM SA - 4.390 mii lei și SC TRACTORUL SA - 4.200 mii lei. Aceste drepturi de creanță ale AVAS, figurau la data controlului doar în evidența operativă a AVAS.

- cu privire la creditele fără dobândă acordate în baza Ordonanței Guvernului nr. 13/1995 privind unele măsuri de accelerare a procesului de restructurare a regiilor autonome și a societăților comerciale cu capital majoritar de stat, de întărire a disciplinei financiare și de îmbunătățire a decontărilor în economie (prin 368 convenții, pentru suma totală de 37.096 mii lei, încheiate de FPS, în perioada 1995-1997), s-a constatat că:
 - în evidența contabilă, drepturile de creanță ale AVAS au fost înregistrate analitic, pe fiecare societate comercială, fără a fi înregistrate și pe fiecare convenție în parte, neputându-se identifica și urmări, prin această evidență, scadențele de rambursare a ratelor stabilite prin convenții;
 - în evidența contabilă și operativă a AVAS, este înregistrat un debit, în sumă totală de 4.775 mii lei, datorat de 15 societăți beneficiare de credite fără dobândă, care, în Registrul Comerțului, figurează radiate;
 - neînregistrarea, în evidența operativă și contabilă a AVAS, a modificărilor intervenite în drepturile de creanță rezultate din acordarea de credite fără dobândă în baza OG nr. 13/1995, în condițiile în care, pentru unele din societățile beneficiare de astfel de credite, judecătorul sindic a hotărât închiderea procedurii falimentului și a dispus radierea lor din Registrul Comerțului. Modificarea intervenită, în sumă totală de 3.676 mii lei, s-a constatat în cazul drepturilor de creanță înregistrate pe numele SC AMPELUM SA Zlatna (2.767 mii lei) și SC MINAGVAL SA Călan (909 mii lei), societăți comerciale care, la data controlului, erau radiate din Registrul Comerțului.
- cu privire la împrumuturile acordate în baza Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 8/2003 privind stimularea procesului de restructurare, reorganizare și privatizare a unor societăți naționale, companii naționale și societăți comerciale cu capital majoritar de stat, precum și a societăților comerciale și regiilor autonome subordonate autorităților administrației publice locale (prin 29 convenții, pentru suma totală de 85.676 mii lei, încheiate de APAPS/AVAS, în perioada 2003-2005), s-a constatat că:
 - în evidența contabilă, drepturile de creanță ale AVAS au fost înregistrate analitic, pe fiecare societate comercială, fără a fi înregistrate și pe fiecare convenție în parte, neputându-se identifica și urmări, prin această evidență, scadențele de rambursare a ratelor stabilite prin convenții.

Prin abaterile prezentate au fost încălcate prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată.

◆ *pierderea unor drepturi de creanță în condițiile neaplicării întocmai a prevederilor legale în cazul neachitării obligațiilor de către debitori, datorită nerespectării clauzelor stipulate în convențiile încheiate de AVAS cu societățile comerciale (prin care s-au acordat fonduri în vederea stimulării procesului de restructurare, reorganizare și privatizare).*

- prescrierea dreptului de solicitare, de către AVAS, a restituirii, de către societățile beneficiare de fonduri de restructurare, a sumelor primite.
- referitor la fondurile de restructurare, acordate în baza Legii nr. 58/1991, în cazul a 16 convenții încheiate de AVAS cu 6 societăți comerciale care nu s-au achitat de obligația de a restitui sumele primite, s-a constatat că, AVAS a pierdut dreptul de a solicita restituirea lor, în condițiile în care nu a aplicat procedurile de conciliere prevăzute de lege și/sau a acționat cu întârziere în instanță, în afara termenului de prescripție.

În aceste condiții, Colegiul Director al AVAS, în baza hotărârilor judecătorești, a dispus anularea, din evidența instituției, a unor drepturi de creanță, în sumă totală de 1.012 mii lei, pe numele următoarelor societăți comerciale: SC Muntenia SA Filipeștii de Pădure (65 mii lei), SC Neferal SA București (216 mii lei), SC Sinmatex SA Bistrița Năsăud (61 mii lei), SC Semănătoarea SA București (325 mii lei), SC Avicola SA Timișoara (247 mii lei), SC Organe de Asamblare SA Brașov (98 mii lei).
- referitor la creditele fără dobândă, acordate în baza OG nr. 13/1995, s-a constatat că AVAS nu a acționat în instanță, în termenul legal de prescripție, în vederea obligării debitorilor, la plata penalităților de întârziere datorate pentru nerestituirea în termen a creditelor primite. În condițiile de mai sus, au fost identificate penalitățile prescrise în sumă totală de 774 mii lei, în cazul debitorilor SC IMGB SA -4 mii lei, respectiv, SC Tractorul SA -770 mii lei. În cazul SC IMGB SA, Colegiul Director al AVAS, în baza hotărârii judecătorești, a aprobat anularea, din evidența operativă a creanței societății. În cazul SC TRACTORUL SA, AVAS s-a înscris, cu suma în cauză, la masa credală, recuperarea integrală a acesteia fiind incertă.

S-a constatat că, întrucât aceste drepturi de creanță nu figurau în evidența contabilă, ci doar în evidența operativă, anularea lor s-a operat doar în această evidență, astfel că pierderea provocată AVAS, prin prescrierea drepturilor de creanță nefiind înregistrată în evidența contabilă, nu a fost reflectată în situațiile financiare.

- neînscrierea AVAS la masa credală a SC DOLJCHIM SA Craiova, deși aceasta figura cu debite în evidența autorității la momentul deschiderii procedurii de insolvență, debite provenite din credite fără

dobândă, în sumă totală de 780 mii lei, acordate în perioada 1995-1996 prin patru convenții, în baza OG nr. 13/1995. În anul 1999, pentru SC DOLJCHIM SA Craiova s-a deschis procedura insolvenței, iar în anul 2006, a fost dispusă închiderea procedurii de reorganizare judiciară, prin sentință pronunțată de Tribunalul Dolj, ulterior societatea fiind radiată din Registrul Comerțului. Împotriva sentinței pronunțată de Tribunalul Dolj, AVAS a declarat recurs, care a fost respins ca inadmisibil prin decizia pronunțată de Curtea de Apel Craiova. În motivare, instanța a reținut că „AVAS București nu a avut calitatea de creditoare în cadrul procedurii insolvenței, deoarece nu s-a înscris la masa obligațiilor debitoare..., se reține că administratorul judiciar nu avea obligația de a notifica AVAS, în condițiile în care aceasta nu figura în evidențele debitoare...”. Având în vedere hotărârea instanței, precum și faptul că SC DOLJCHIM SA Craiova a fost radiată din Registrul Comerțului, Colegiul Director al AVAS, a aprobat anularea debitului DOLJCHIM din evidențele AVAS, în sumă totală de 1.693 mii lei (debit care include și creditul restant în sumă de 483 mii lei, precum și majorările și penalitățile de întârziere aferente, în sumă de 403 mii lei). Conform notei care a stat la baza aprobării anulării, creditul a fost anulat din evidența contabilă. În ceea ce privește majorările și penalitățile de întârziere aferente, acestea au fost anulate doar din evidența operativă în care erau înregistrate. În aceste condiții, pierderea provocată AVAS, aferentă majorărilor și penalităților de întârziere sus menționate, neînregistrate în evidența contabilă, nu s-a reflectat în situațiile financiare.

• nesuținerea cu probe în instanță a solicitării drepturilor de creanță asupra creditelor fără dobândă de 414 mii lei acordate SC ELECTROCARBON SA Slatina în perioada 1995-1996, prin cinci convenții încheiate în baza OG nr. 13/1995. În condițiile nerambursării creditelor primite, în anul 1999, FPS a formulat cerere de chemare în judecată pentru obligarea părții SC ELECTROCARBON SA Slatina la plata sumei de 728 mii lei, compusă din 375 mii lei credite pentru plata energiei electrice și a gazelor naturale și 353 mii lei penalități de întârziere aferente, Tribunalul Olt respingând acțiunea ca prematur introdusă. Pentru recuperarea creanței, FPS și-a continuat demersurile în instanță. Demersurile au fost însă respinse, motivat de nesuținerea cu probe a solicitărilor formulate. În urma hotărârii instanței de judecată, Nota privind stornarea/anularea din evidența contabilă/operativă a AVAS a sumelor datorate de SC ELECTROCARBON SA Slatina, a fost aprobată de Colegiul Director al AVAS și Consiliul de Supraveghere și Îndrumare al AVAS. În baza acestor aprobări, a fost anulat debitul SC ELECTROCARBON SA Slatina, în sumă totală de 1.684 mii lei. Conform notei sus menționată, creditul, în sumă de 375 mii lei, a fost anulat din evidența contabilă, iar majorările și penalitățile de întârziere aferente, în sumă de 1.309 mii lei, au fost anulate din evidența operativă, în care erau înregistrate.

În aceste condiții, pierderea aferentă majorărilor și penalităților de întârziere sus menționate, neînregistrate în evidența contabilă, nu s-a reflectat în situațiile financiare ale autorității.

În cazurile prezentate mai sus, în condițiile anulării drepturilor de creanță din evidența AVAS, nu s-au dispus măsuri pentru analizarea condițiilor în care s-a produs pierderea lor și stabilirea eventualelor răspunderi pentru situația creată, precum și recuperarea, după caz, a prejudiciilor provocate autorității.

Prin neînregistrarea în evidența contabilă a AVAS a drepturilor de creanță și a modificărilor intervenite în acestea, în condițiile sus prezentate, au fost încălcate prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată.

Concluzie

În urma controlului efectuat privind modul de stimulare a procesului de restructurare, reorganizare și privatizare a unor societăți naționale și societăți comerciale cu capital majoritar de stat, au fost constatate abateri de la prevederile legale privind auditul intern, inventarierea patrimoniului, contabilitatea instituțiilor publice, precum și în respectarea clauzelor contractuale.

Recomandări

- *elaborarea programului de audit public intern, de către AVAS, în conformitate cu prevederile Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern;*
- *inventarierea drepturilor de creanță ale AVAS, rezultate în urma acordării de fonduri, de către instituțiile cu atribuții în domeniul privatizării, în scopul stimulării procesului de restructurare, reorganizare și privatizare a unor societăți naționale și societăți comerciale cu capital majoritar de stat, în conformitate cu prevederile OMFP nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii; înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acestei operațiuni, cu respectarea prevederilor Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, și ale OMFP nr. 1917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia;*
- *înregistrarea sumelor, reprezentând drepturi de creanță anulate în baza unor hotărâri judecătorești, în contul „Decontări din operații în curs de clarificare”, până la analiza și clarificarea răspunderii pentru pierderea produsă AVAS în condițiile neaplicării întocmai a prevederilor legale în cazul neachitării obligațiilor de către debitori, în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, și*

ale OMFP nr. 1917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia;

- stabilirea întinderii prejudiciilor create AVAS prin nerespectarea procedurilor legale de recuperare a drepturilor de creanță, soldată cu pierderea în instanță a acestor drepturi, și dispunerea măsurilor pentru recuperarea lor.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, Curtea de Conturi a dispus măsuri prin decizie, pe care AVAS trebuie să le aducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestora, precum și pentru intrarea în legalitate.

Pentru cazurile în care s-au pierdut drepturile de creanță ale AVAS au fost sesizate organele de cercetare, faptele produse prezentând indicii de încălcare a legii penale.

4.8. Verificarea modului de îndeplinire de către părți a clauzelor cuprinse în contractul de privatizare, efectuată la Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului

Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului

Obiectivele principale ale acțiunii de control

- ◆ modul în care AVAS a organizat activitatea de urmărire a respectării, de către părți, a clauzelor stipulate în contractele de privatizare;
- ◆ modul în care AVAS a urmărit respectarea, de către părți, a clauzelor stipulate în contractele de privatizare;
- ◆ măsurile întreprinse de AVAS pentru apărarea intereselor statului, stadiul și modul de soluționare a acestora.

Constatări

Nerealizarea de către cumpărător a investițiilor-aport de capital, asumate prin contractul de privatizare; neînregistrarea, în evidența contabilă a AVAS, a datoriilor cumpărătorului rezultate în condițiile nerealizării investițiilor-aport de capital.

Prin Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni, privind SC Elbac SA Bacău, Cumpărătorul s-a obligat să efectueze în societate din surse proprii sau surse atrase pe numele său, pe o perioadă de 3 ani, începând cu anul 1999, o investiție/aport de capital în valoare totală de 477 mii USD, pentru nerespectarea acestei obligații, nefiind prevăzute sancțiuni. În anul 2004, Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni a fost modificat prin act adițional, ținându-se cont de divizarea societății SC Elbac SA, produsă în anul 2003. Prin actul adițional, părțile au convenit prelungirea termenelor de realizare a investițiilor, în perioada 2004-2006, și repartizarea acestora pe societățile rezultate în urma divizării, precum și aplicarea de penalități în cazul nerealizării acestora.

Cu privire la respectarea clauzelor contractuale, s-a constatat:

- netransmiterea de către cumpărător, în termenul de 30 de zile de la data scadenței prevăzută în graficul de reeșalonare a investiției, a certificatelor cenzorilor pentru societățile rezultate din divizare, referitoare la modul de îndeplinire a obligațiilor investiționale, fapt pentru care AVAS a calculat penalități în sumă de 133 mii USD;
- nerealizarea integrală a volumului de investiții, în sumă de 477 mii USD, asumat de cumpărător prin contractul de privatizare.

În perioada 2004-2006, cumpărătorul a realizat investiții în sumă de 17 mii USD, reprezentând 3,5% din volumul total de investiții asumat, rămânând nerealizate investiții în valoare de 460 mii USD. Pentru nerealizarea angajamentului investițional, AVAS a calculat penalități în sarcina Cumpărătorului în sumă de 211 mii USD. Pentru încasarea acestor creanțe, AVAS a promovat, în anul 2008, o acțiune în instanță, prin care a solicitat obligarea Asociației Mobila PAS, în calitate de cumpărător, la plata sumei de 804 mii USD, reprezentând: 460 mii USD, daune interese egale cu valoarea investițiilor nerealizate integral; 211 mii USD, penalități de întârziere calculate pentru nerespectarea obligației investiționale, 133 mii USD, reprezentând penalități de întârziere calculate pentru nerespectarea obligației de a transmite documente din care să

rezulte respectarea obligației investiționale. Instanța a hotărât obligarea pârâtei Asociația Mobila PAS la plata sumelor pretinse de AVAS. Referitor la modul de punere în aplicare a sentinței instanței, în vederea încasării sumelor datorate de Cumpărător, Direcția Creanțe a comunicat că acestea „va fi pusă în executare prin intermediul unui Birou de Executori Judecătorești din municipiul Bacău”.

Cu privire la înregistrarea, în evidența contabilă a AVAS, a drepturilor de creanță, în sumă de 804 mii USD, în temeiul sentinței instanței, s-a constatat că acestea nu au fost înregistrate.

Prin aceasta au fost încălcate prevederile Legii contabilității nr. 82/1991 și ale OMF nr. 1917/2005 privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, planul de conturi pentru instituții publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia.

Nerealizarea de către cumpărător, la termenele prevăzute în contractul de privatizare, a volumului de investiții asumat prin contract.

Prin Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni privind privatizarea SC Prolemn SA Reghin, Cumpărătorul s-a angajat ca, în termen de 5 ani, în perioada 1998-2002, să realizeze, din propriile sale surse sau din surse atrase și garantate în numele cumpărătorului, o investiție de 75.000 mii USD; în condițiile în care la sfârșitul fiecărui an de efectuare a investiției nu a realizat planul de investiții, aferent fiecărui an, s-a obligat să achite vânzătorului 30% din valoarea investiției nerealizate până la acea dată și cumulativ. Cu privire la respectarea clauzelor sus menționate s-a constatat:

- nerealizarea de către cumpărător (firma KASTAMONU ENTEGRE AGAC SANAYI VE TIGARET AS - Turcia), la termenele prevăzute în contractul de privatizare, a volumului total de investiții asumat prin contractul de vânzare-cumpărare acțiuni, respectiv 75.000 mii USD.

În perioada 1998-2002, cumpărătorul a realizat investiții în sumă de 21.546 mii USD, reprezentând 28,7% din volumul total de investiții asumat, rămânând nerealizate, la termenul prevăzut în contract, investiții în valoare de 53.454 mii USD. Pentru nerealizarea angajamentului investițional, AVAS a calculat penalități în sarcina Cumpărătorului în sumă de 31.967 mii USD. În condițiile prezentate, AVAS a promovat, în anii 2002 și 2005, acțiuni în instanță (ale căror dosare au fost conexe), prin care s-a solicitat obligarea KASTAMONU ENTEGRE AGAC SANAYI VE TIGARET AS – Turcia, în calitate de cumpărător, la efectuarea investiției și plata de penalități. La momentul controlului, dosarul se afla la Curtea de Apel.

Nedeterminarea societății, de către cumpărător, să inițieze procedura de majorare a capitalului social, pentru primii trei ani investiționali, cu valoarea investițiilor realizate.

Prin Contractul de vânzare-cumpărare privind privatizarea SC Chimcomplex SA Borzești, Cumpărătorul s-a angajat să efectueze în societate, din sursele permise de legea în vigoare la data semnării contractului, pe o durată de 5 ani începând cu data transferului dreptului de proprietate asupra acțiunilor, investiții pentru dezvoltare în valoare de 22.000 mii euro, precum și să determine societatea să inițieze procedura de majorare a capitalului social al societății pentru primii 3 ani investiționali în termen de 90 de zile lucrătoare de la data fiecărui termen scadent, cu valoarea investiției efectuate de cumpărător, acesta urmând a beneficia de acțiunile emise de societate pentru respectiva majorare.

Din certificatele auditorului financiar al societății, privind realizarea investițiilor, rezultă că acestea au fost efectuate, însă, cu privire la majorarea capitalului social al societății, din Nota privind propunerea de emisie a acordului privind eliberarea de sub gaj a acțiunilor gajate ca urmare a realizării angajamentului investițional asumat de cumpărător (consorțiu format din SC A2 IMPEX SRL Ploiești, SC CONTACTOARE SA Buzău și SC ROMFERCHIM SA București) prin Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni la SC CHIMCOMPLEX SA Borzești, aprobată de Colegiul Director al AVAS, se constată că, cumpărătorul nu a transmis documente din care să rezulte majorarea capitalului social cu valoarea investițiilor realizate. De menționat că, în contract, nu s-a prevăzut o clauză penalizatoare pentru nerealizarea procedurii de majorare a capitalului social.

Realizarea cu întârziere, de către cumpărător, a angajamentului investițional pentru protecția mediului asumat prin contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni.

Prin Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni privind privatizarea SC Chimcomplex SA Borzești, Cumpărătorul s-a obligat să efectueze în societate, din surse proprii sau atrase în numele său, pe o perioadă de 5 ani (dar nu mai târziu de 31.12.2007) începând cu data transferului dreptului de proprietate asupra acțiunilor, o investiție pentru protecția mediului, în sumă de 1.354 mii euro. Investiția este considerată realizată dacă cumpărătorul transmite vânzătorului, în termen de 30 de zile lucrătoare de la data împlinirii fiecărui termen scadent, un certificat emis în acest scop de către cenzorii societății, sau de o firmă specializată de audit; în caz contrar, Cumpărătorul s-a obligat ca, în termen de 30 de zile lucrătoare de la notificarea emisă de către Vânzător urmare a constatării neefectuării investiției pentru protecția mediului, să plătească o penalitate egală cu 20% din suma rămasă neinvestită după data împlinirii fiecărei scadențe și cumulativ până la realizarea integrală a investiției pentru protecția mediului.

- în condițiile acestor clauze, s-a constatat că, investițiile pentru protecția mediului asumate de cumpărător pentru anul V investițional, în sumă de 354 mii euro, au fost efectuate integral la termenul prevăzut de 31.12.2007, însă certificatul auditorului financiar al societății a fost transmis cu o întârziere de 6 luni față de data de 11.02.2008, data limită de transmitere a documentelor din care să rezulte realizarea investițiilor pentru protecția mediului.

Pentru realizarea cu întârziere a angajamentului investițional pentru protecția mediului, asumat prin contract, cumpărătorul a fost acționat în judecată de AVAS, pentru obligarea la plata de penalități, conform contractului de privatizare, în sumă de 71 mii euro, drept câștigat în instanță. Cu privire la acest drept de creanță, s-a constatat că el nu este înregistrat în evidența contabilă a AVAS, contrar prevederilor Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, și ale OMF nr. 1917/2005 privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, planul de conturi pentru instituții publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia.

Neînregistrarea, de către cumpărător, a garanțiilor reale mobiliare asupra acțiunilor deținute la societăți, la Registrul Acționarilor, precum și la Arhiva Electronică de Garanții Reale Imobiliare.

Prin actul adițional la Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni privind privatizarea SC Elbac SA Bacău, Cumpărătorul s-a obligat să garanteze realizarea integrală a investițiilor reeșalonate, prin constituirea concomitent cu semnarea actului adițional a unor garanții reale mobiliare asupra tuturor acțiunilor deținute la societățile rezultate din divizare, și să prezinte dovada înregistrării garanțiilor la registrul acționarilor societăților ținut la o societate de registru sau la societate, cât și la Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare, în termen de 30 de zile de la data semnării actului adițional, nerespectarea termenului fiind penalizată cu 0,1% din prețul contractului, calculat pe zi de întârziere până la îndeplinirea obligației. De asemenea, s-a prevăzut că, în cazul în care cumpărătorul nu îndeplinește obligația investițională asumată, vânzătorul are dreptul să execute în totalitate garanția reală mobilă constituită. Cu privire la respectarea clauzei sus menționate, s-a constatat:

- neînregistrarea, de către Cumpărător, a garanțiilor reale mobiliare asupra acțiunilor deținute la societățile rezultate din divizare, la Registrul Acționarilor și la Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare. Pentru nerespectarea acestei obligații, AVAS a calculat penalități în sarcina cumpărătorului în sumă de 819 mii lei. Pentru obligarea cumpărătorului Asociația Mobila PAS, la plata acestei sume, AVAS l-a acționat în instanță. În aceeași acțiune, în condițiile în care societățile în care s-a divizat SC Elbac SA Bacău nu și-au îndeplinit obligațiile investiționale (societățile fiind dizolvate înaintea executării gajului), s-a solicitat obligarea cumpărătorului la plata de daune interese, în sumă totală de 2.136 mii lei. Instanța a hotărât obligarea cumpărătorului, Asociația Mobila PAS, la plata sumei totale pretinse de AVAS, respectiv 2.955 mii lei.

Cu privire la aceste drepturi de creanță, câștigate în instanță, s-a constatat că nu au fost înregistrate în evidența contabilă a AVAS, prin aceasta fiind încălcate prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, și ale OMF nr. 1917/2005 privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, planul de conturi pentru instituții publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia.

Neplata la termen a datoriilor către AVAS, de către societatea privatizată.

Prin Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni privind privatizarea SC Chimcomplex SA Borzești, Cumpărătorul s-a obligat să asigure aprobarea în Adunarea Generală a Acționarilor și plata, de către societate, a datoriilor către vânzător, în termen de 90 de zile lucrătoare de la emiterea Ordinului Comun privind acordarea înlesnirilor la plată. În cazul neîndeplinirii acestei obligații, Cumpărătorul s-a obligat să plătească Vânzătorului o penalitate de 20% din Prețul de Cumpărare, în termen de 30 de zile lucrătoare de la data notificării de către Vânzător a neîndeplinirii obligației. Plata penalității nu exonerează pe Cumpărător de executarea obligației.

După semnarea Ordinului Comun privind acordarea de înlesniri la plata obligațiilor către Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate preluate de AVAS, datorate și neachitate de SC Chimcomplex SA, termenul limită până la care societatea trebuia să-și plătească datoriile către AVAS era 12.09.2007. În Nota privind propunerea de emitere a acordului privind eliberarea de sub gaj a acțiunilor gajate ca urmare a realizării angajamentului investițional asumat de cumpărător (consorțiu format din SC A2 IMPEX SRL Ploiești, SC CONTACTOARE SA Buzău și SC ROMFERCHIM SA București) prin Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni la SC CHIMCOMPLEX SA Borzești, aprobată de Colegiul Director al AVAS, în 2009, se menționează că SC Chimcomplex SA înregistrează în continuare către AVAS datorii în valoare de 9.837 mii lei.

Pentru neîndeplinirea obligațiilor prevăzute privind plata datoriilor societății către AVAS, ce nu au fost șterse prin Ordinul Comun, AVAS a notificat cumpărătorul pentru plata sumei de 453 mii euro, reprezentând penalități datorate în conformitate cu prevederile din contractul de privatizare. În condițiile neachitării de către cumpărător a penalităților sus menționate, aceștia au fost acționați în instanță de către AVAS. Instanțele au respins solicitarea AVAS ca neîntemeiată, la data controlului nefiind redactată Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Nestabilirea, de către părți, a prețului pentru acțiunile suplimentare provenite din conversia în acțiuni a datoriilor societății

În Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni privind privatizarea SC Roman SA Brașov, s-a prevăzut că, Vânzătorul vinde și Cumpărătorul cumpără acțiunile Societății care vor rezulta din conversia unor datorii ale Societății, ce vor fi transferate Vânzătorului libere de orice sarcini și pretenții ale terților, denumite Acțiuni Suplimentare. De asemenea, s-a prevăzut stingerea prin conversia în acțiuni a debitelor Societății către furnizorii de utilități (ELECTRICA și DISTRIGAZ), datorate și neachitate de Societate până la data transferului dreptului de proprietate asupra Acțiunilor. Cu privire la modul de calcul al prețului acțiunilor suplimentare, astfel obținute, s-a stipulat în contract, că „Prețul pentru Acțiunile Suplimentare care va fi

*către furnizorii de utilități;
netransferarea acțiunilor suplimentare către cumpărător.*

precizat în actul adițional încheiat..., și calculat astfel încât să reprezinte minim 10% din valoarea consolidată în euro, la data realizării conversiei debitelor Societății către furnizorii de utilități (ELECTRICA și DISTRIGAZ), care vor fi convertite în acțiuni, datorate și neachitate de Societate până la data transferului dreptului de proprietate asupra Acțiunilor APAPS”. Cu privire la realizarea acestor clauze, s-a constatat că:

- nu s-a stabilit prețul pentru acțiunile suplimentare (obținute în urma conversiei în acțiuni a debitelor Societății către furnizorii de utilități, datorate și neachitate de Societate până la data transferului dreptului de proprietate asupra acțiunilor), nerespectându-se clauza din contract în conformitate cu care părțile au convenit ca prețul pentru aceste acțiuni suplimentare să fie calculat la un nivel care să reprezinte minim 10% din valoarea consolidată în euro a datorilor SC ROMAN SA către furnizorii de utilități (ELECTRICA și DISTRIGAZ);
- acțiunile societății care au rezultat din conversia datorilor acesteia transferate vânzătorului libere de orice sarcini și pretenții ale terților, denumite acțiuni suplimentare, nu au fost vândute cumpărătorului.

Nerealizarea transferului, către Consiliul Local Brașov, a dreptului de proprietate asupra acțiunilor deținute de SC ROMAN SA Brașov la SC CAF SA Brașov.

Prin Actul adițional la Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni privind privatizarea SC Roman SA Brașov, Cumpărătorul s-a obligat să facă toate demersurile necesare în vederea transferării irevocabile a dreptului de proprietate asupra acțiunilor deținute de Societate la SC CAF SA către Consiliul Local Brașov, plata acțiunilor de către Consiliul Local Brașov către Societate, realizându-se prin compensarea tuturor datorilor pe care Societatea le are către bugetul local, în conformitate cu prevederile OUG nr. 115/2003, privind privatizarea Societății Comerciale „Roman” - SA Brașov și constituirea parcului industrial pe platforma Societății Comerciale „Roman” - SA, cu modificările și completările ulterioare.

Această clauză nu a fost respectată, aspect ce este consemnat și în Nota de confirmare a realizării investițiilor pentru protecția mediului, asumate de cumpărătorul SC PRO ROMAN SA Brașov prin Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni și emiterea acordului AVAS pentru eliberarea de sub gaj a acțiunilor care au garantat realizarea integrală a investițiilor, aprobată, în anul 2012, de Colegiului Director al AVAS.

Nerecuperarea, de către AVAS, a daunelor interese determinate de desființarea unui contract de privatizare.

În urma desființării Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni privind privatizarea SC ORGANE DE ASAMBLARE SA Brașov, APAPS a fost reînscris în locul ORGANE DE ASAMBLARE - PAS ca deținător a 288.932 acțiuni la SC ORGANE DE ASAMBLARE SA BRAȘOV, nefiindu-i restituite 56.853 acțiuni, cu motivația că acestea erau grevate de sarcini în favoarea unui alt creditor. În aceste condiții, AVAS a formulat la Tribunalul București, în anul 2005, o acțiune prin care a solicitat obligarea cumpărătoarei Asociația PAS Organe de Asamblare Brașov la plata de daune interese determinate de desființarea contractului, dividende aferente anilor 1997-1998, precum și contravaloarea a 56.853 acțiuni ce nu au fost returnate ca urmare a rezilierii contractului. Tribunalul București a admis, în anul 2007, cererea formulată de AVAS și, prin Sentință Comercială, a obligat pârâta Asociația PAS Organe de Asamblare Brașov la plata către AVAS a sumelor: 204 mii lei, reprezentând dobânzi și penalități de întârziere contractuale, 244 mii lei, contravaloare dividende și 15.716 mii lei, reprezentând diferență valoare acțiuni, total 16.164 mii lei, stabilită prin Raport de expertiză contabilă judiciară, efectuat în cadrul dosarului cauzei, rămasă definitivă. În anul 2010, AVAS a emis Ordinul de înființare a poprii asupra sumei de 17.742 mii lei, reprezentând prejudiciul stabilit în instanță, actualizat cu indicele de inflație. Din situația prezentată de AVAS, s-a constatat că, până la data controlului, nu s-a încasat nimic din suma poprită.

Pierderea unor drepturi de creanță

AVAS a pierdut dreptul de a solicita restituirea unor datorii înscrise în contractele de privatizare a unor societăți comerciale, în condițiile în care a acționat cu întârziere în instanță pentru restituirea lor, în afara termenului de prescripție, astfel:

- prin Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni privind privatizarea SC Kandia SA Timișoara, Cumpărătorul s-a obligat să asigure plata de către Societate a datorilor către FPS reprezentând dividende restante pe anii 1996 și 1997 până la data de 31.03.1999. La data privatizării (anul 1998), instituția publică cu atribuții în domeniul privatizării deținea, la SC Kandia SA Timișoara, drepturi de creanță constând în dividende restante, în sumă totală de 42 mii lei, din care: 35 mii lei, dividende pentru anul 1996; 7 mii lei dividende pentru anul 1997. Urmare acționării în instanță, inițial a SC Kandia SA Timișoara, iar ulterior și a cumpărătorului, în vederea obligării la plata dividendelor sus menționate, instanța a respins capătul de cerere având ca obiect plata dividendelor datorate pentru exercițiul financiar 1996, ca fiind prescris dreptul la acțiune. În anul 2009, prin Nota cu privire la regularizarea diferențelor valorice apărute în procesul de recuperare a creanțelor AVAS, respectiv stornarea din evidența contabilă a sumei de 35.107,41 lei reprezentând dividende neachitate pe anul 1996 de către SC Kandia SA Timișoara, s-a propus stornarea din evidența contabilă a AVAS a sumei de 35 mii lei reprezentând dividende aferente exercițiului financiar al anului 1996, neachitate de către SC Kandia SA Timișoara, propunere aprobată de Colegiul Director al AVAS;
- prin Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni privind privatizarea SC Semănătoarea SA București,

Cumpărătorul, s-a obligat să asigure plata de către Societate a dividendelor convenite Vânzătorului, corespunzătoare anilor 1995 și 1996. Astfel, la data privatizării (anul 1999), instituția publică cu atribuții în domeniul privatizării deținea, la SC Semănătoarea SA București, drepturi de creanță constând în dividende restante, respectiv: 45 mii lei, dividende pentru anul 1995; 95 mii lei, dividende pentru anul 1996.

Urmare acțiunii în instanță a SC Semănătoarea SA București, în vederea obligării la plata dividendelor datorate pentru exercițiul financiar 1995, instanța a respins cererea ca fiind prescris dreptul la acțiune. Astfel s-a propus stornarea din evidența contabilă a AVAS a sumei de 45 mii lei și a daunelor moratorii aferente, în sumă de 11 mii lei, prin Nota cu privire la regularizarea diferențelor valorice apărute în procesul de recuperare a creanțelor AVAS, aprobată de Colegiul director al AVAS, în anul 2007.

- în Actul adițional încheiat, în anul 1999, la Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni privind privatizarea SC ORGANE DE ASAMBLARE SA Brașov, părțile au convenit reeșalonarea termenelor de plată a prețului contractului, începând cu rata a II a, prevăzând că, Contractul va fi desființat de drept, fără nici-o somație, dacă cumpărătorul nu plătește la scadență două rate succesive. Întrucât cumpărătorul Asociația PAS Organe de Asamblare Brașov nu a achitat ratele 3 și 4 succesiv, contractul este desființat de plin drept ca urmare a operării pactului comisoriu de ultim grad.

Prin NOTA privind propunerea de desființare prin acționarea pactului comisoriu, la contractul de vânzare-cumpărare acțiuni încheiat la SC ORGANE DE ASAMBLARE SA BRAȘOV, JUD. BRAȘOV, cumpărător Asociația PAS ORGANE DE ASAMBLARE BRAȘOV, aprobată de Comitetul de Direcție, în anul 2003, s-a făcut și propunerea de efectuare a demersurilor în vederea recuperării de la SC ORGANE DE ASAMBLARE SA a sumelor primite în temeiul art. 8 din Legea nr. 55/1995, HG nr. 100/1996, OUG nr. 37/1997, în valoare totală de 158 mii lei.

În vederea recuperării sumei de 158 mii lei, AVAS a acționat în instanță SC ORGANE DE ASAMBLARE SA. Instanța a respins cererea formulată de APAPS/AVAS, ca fiind prescris dreptul de solicitare, în condițiile în care prin reeșalonarea termenelor de plată a ratelor, termenele de plată pentru ratele 3 și 4 au devenit 30.06.2001 și respectiv, 30.06.2002. Cu privire la dreptul de creanță, în sumă de 158 mii lei, s-a constatat că acesta nu a fost înregistrat în evidența contabilă a AVAS.

În primele două cazuri, prezentate mai sus, respectiv, SC Kandia SA Timișoara și SC Semănătoarea SA București, în condițiile anulării drepturilor de creanță din evidența AVAS, nu s-au dispus măsuri pentru analizarea condițiilor în care s-a produs pierderea lor și stabilirea eventualelor răspunderi pentru situația creată, precum și recuperarea, după caz, a prejudiciilor provocate instituției.

Prin abaterile prezentate mai sus, au fost încălcate prevederile Decretului nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, precum și prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată.

Recomandări

- ✓ înregistrarea drepturilor de creanță ale AVAS în evidența contabilă, în conformitate cu prevederile Legii nr. 82/1991, a contabilității, precum și cu prevederile OMF nr. 1917/2005 privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, planul de conturi pentru instituții publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia;
- ✓ analiza modului de îndeplinire, de către partenerii din contractele de vânzare-cumpărare acțiuni, a obligațiilor asumate prin acestea, și inițierea măsurilor legale ce se impun, pentru aducerea lor la îndeplinire, având în vedere stadiul realizării unor clauze contractuale;
- ✓ stabilirea situației reale a drepturilor de creanță ale AVAS la SC Chimcomplex SA Borzești;
- ✓ dispunerea de măsuri în vederea recuperării drepturilor de creanță ale AVAS, având în vedere abaterile constatate;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor create AVAS, prin pierderea unor drepturi de creanță ale autorității în condițiile acțiunii cu întârziere în instanță, în afara termenului de prescripție, și dispunerea măsurilor pentru recuperarea lor.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, Curtea de Conturi a dispus măsuri prin decizie, pe care AVAS trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestora, precum și pentru intrarea în legalitate.

În cazul pierderii drepturilor de creanță ale AVAS, au fost sesizate organele de cercetare, faptele produse prezentând indicii de încălcare a legii penale.

Rezultatele verificării efectuate la AVAS, privind

În cazul deciziei emise, în anul 2009, pentru înlăturarea abaterilor constatate în urma verificării îndeplinirii, de către părți, a clauzelor cuprinse în Contractul de privatizare a SC Combinatul Siderurgic SIDEX SA Galați, unde s-a constatat nerespectarea, de către cumpărător, a angajamentelor investiționale asumate

modul de aducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii

prin contract, precum și neclarificarea situației juridice a unor terenuri aflate în administrarea SC ARCELOR MITTAL SA Galați, abateri pentru a căror înlăturare au fost dispuse măsuri prin decizie, s-a constatat:

- clarificarea situației juridice a terenurilor;
- repunerea pe rol, de către AVAS, în anul 2012, la ICC Paris, a Dosarului arbitral pentru continuarea demersurilor în vederea recuperării penalităților datorate de către cumpărător, în valoare de 1.629 mii USD, după o perioadă de trei ani când acțiunea a fost suspendată prin acordul părților, la solicitarea cumpărătorului, încercându-se soluționarea pe cale amiabilă.

În cazul deciziei emise, în anul 2010, pentru înlăturarea abaterilor constatate în urma verificării îndeplinirii, de către părți, a clauzelor cuprinse în Contractul de privatizare a SC Hidromecanica SA Brașov, unde s-a constatat neîncasarea, de către vânzător, a daunelor datorate de cumpărător pentru neîndeplinirea obligațiilor contractuale, precum și existența unor terenuri aflate în administrarea societății la privatizare, a căror situație juridică nu a fost clarificată, abateri pentru a căror înlăturare au fost dispuse măsuri prin decizie, s-a constatat:

- aducerea la îndeplinire a măsurilor dispuse pentru clarificarea situației terenurilor;
- AVAS a formulat Cerere de executare silită asupra bunurilor aflate în proprietatea administratorilor fostei firme cumpărătoare a SC HIDROMECHANICA SA, care au fost obligați, în anul 2011, prin Sentință civilă, definitivă și irevocabilă, să suporte pasivul debitoarei SC ALEXANDER Co SRL Brașov, în sumă de 171 mii lei.

În cazul deciziei emise, în anul 2011, pentru înlăturarea abaterilor constatate în urma verificării îndeplinirii, de către părți, a clauzelor cuprinse în Contractul de privatizare a SC Vulcan SA, unde s-a constatat nerealizarea, de către cumpărător, a obligației de a plăti datoriile societății către creditorii bugetari, precum și asigurarea plății, de către societate, a datoriilor către vânzător, abatere pentru care AVAS a solicitat, în instanță, obligarea cumpărătorului la plata de penalități, conform clauzelor contractuale, s-a constatat că, acțiunea în instanță, inițiată de către AVAS, este pe rol.

4.9. Verificarea modului de îndeplinire de către părți a clauzelor cuprinse în contractele de privatizare a societăților comerciale al căror obiect de activitate privește energia electrică

Acțiunea de verificare s-a desfășurat la:

Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie

Societatea Comercială Electrica SA București

Scurtă prezentare

Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie

Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie s-a înființat în baza OUG nr. 88/2001 privind înființarea Oficiului Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie (OPSPI), ca instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Industriei și Resurselor. În perioada 01.01.2007 - 03.01.2009, obligațiile OPSPI au fost preluate de Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului, în baza OUG nr. 101/2006 privind reorganizarea Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului prin comasare prin absorbție cu Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie, Oficiul funcționând ca structură a AVAS. Începând cu data de 03.01.2009, potrivit Legii nr. 308/2008 pentru respingerea OUG nr. 101/2006, OPSPI a revenit în subordinea Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri (MECMA, fost MIR).

Oficiului îi revin obligațiile de:

- a exercita, în numele ministerului, atribuțiile acestuia de instituție publică implicată în domeniul privatizării;
- a derula, în numele ministerului, activitățile legate de exercitarea calității de acționar al statului la societățile și companiile naționale și la celelalte societăți comerciale din portofoliul acestuia, în limitele competențelor aprobate, în conformitate cu prevederile legale.

Societatea Comercială Electrica

Societatea Comercială de Distribuție și Furnizare a Energiei Electrice „Electrica”-SA (denumită în text SC Electrica SA), care are ca obiect principal de activitate distribuția și furnizarea energiei electrice,

precum și exploatarea și dezvoltarea sistemelor de distribuție, telecomunicații și tehnologii informatice în corelare cu sistemele de producere și transport, pe bază de licențe, a avut calitatea de Vanzător în cazul contractelor de privatizare a:

- SC „Electrica Banat” SA, contract încheiat în anul 2004;
- SC „Electrica Dobrogea” SA, contract încheiat în anul 2004;
- SC „Electrica Moldova” SA, contract încheiat în anul 2005;
- SC „Electrica Oltenia” SA, contract încheiat în anul 2005;
- SC „Electrica Muntenia Sud” SA, contract încheiat în anul 2007.

Obiectivele principale ale acțiunii de control

- ◆ modul în care a fost organizată activitatea de urmărire a respectării, de către părți, a clauzelor stipulate în contractele de privatizare;
- ◆ modul în care a fost urmărită respectarea, de către părți, a clauzelor stipulate în contractele de privatizare;
- ◆ măsurile întreprinse pentru apărarea intereselor statului, stadiul și modul de soluționare a acestora.

În organizarea controlului au fost avute în vedere prevederile HG nr. 881/2004 pentru aprobarea Strategiei de privatizare a unor societăți comerciale aflate în portofoliul Ministerului Economiei și Comerțului, pentru anul 2004, în conformitate cu care: „Competențele și atribuțiile în procesul de restructurare, privatizare sunt exercitate în cazul în care nu se stabilește altfel, conform actelor normative în vigoare”, astfel:

- privatizarea societăților comerciale înființate ca filiale ale unor societăți comerciale cu capital majoritar de stat se realizează de către societățile comerciale deținătoare de acțiuni/părți sociale la respectiva filială, pe baza mandatului acordat de Ministerul Economiei și Comerțului, prin Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie, reprezentanților în adunarea generală a acționarilor (...). În cadrul procesului postprivatizare, monitorizarea modului de îndeplinire a obligațiilor izvorâte din contractele de privatizare se realizează astfel:
- pentru filialele societăților comerciale la care Ministerul Economiei și Comerțului, prin Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie, gestionează în numele statului participații, monitorizarea se va realiza de către societățile comerciale ale căror filiale s-au privatizat.

Societățile comerciale ale căror filiale s-au privatizat vor transmite trimestrial rapoarte asupra modului de derulare a clauzelor din contractele de privatizare.

Constatări la OPSP ◆ neurmărirea, de către OPSP, a transmiterii trimestriale de către SC Electrica SA, a rapoartelor referitoare la modul de derulare a clauzelor din contractele de privatizare a SC Electrica Banat SA, SC Electrica Dobrogea SA, SC Electrica Moldova SA, SC Electrica Oltenia SA și a SC Electrica Muntenia Sud SA.

Constatări la SC Electrica SA

- ◆ *neînregistrarea sau înregistrarea cu întârziere, de către SC Electrica SA, în „Registrul unic de contracte, achiziții de bunuri și servicii”, a contractelor de privatizare;*
- ◆ *organizarea cu întârziere, de către SC Electrica SA, a activității de monitorizare a modului de îndeplinire a clauzelor din contractele de privatizare; netransmiterea trimestrială, de către SC Electrica SA, către OPSP, a rapoartelor trimestriale privind modul de derulare a clauzelor din contractele de privatizare, pentru perioada 2005-2012. Activitatea de monitorizare a modului de îndeplinire a clauzelor din contractele de privatizare a fost organizată începând cu anul 2007, cu o întârziere de aproximativ 3 ani de la încheierea primelor contracte de privatizare. SC Electrica SA nu a transmis trimestrial, către OPSP, rapoarte privind modul de derulare a clauzelor din contractele de privatizare, începând cu anul 2005, așa cum prevedea HG nr. 881/2004;*
- ◆ *modificarea, de către Cumpărător, în cadrul perioadei de restricție, a Planului de Afaceri Inițial, fără acordul scris al SC Electrica SA; Abaterea s-a constatat în cazul derulării **Contractului privind privatizarea SC Electrica Moldova SA**. Conform sub-clauzei din contract privind Planul de Afaceri Inițial, cumpărătorul avea obligația să determine societatea ca, în cazul efectuării unor modificări ale Planului de Afaceri Inițial, să solicite acceptul scris al vânzătorului. Din documentele puse la dispoziție de către SC Electrica SA, rezultă că, în perioada 2005-2010, cumpărătorul a efectuat o ajustare a planului de investiții fără a prezenta documente din care să rezulte că a solicitat și a obținut acceptul vânzătorului. Pentru nerespectarea acestei clauze, cumpărătorul a fost acționat în instanță de vânzător, procesul fiind în derulare la data controlului;*
- ◆ *nerespectarea, de către Cumpărător, a obligațiilor contractuale privind determinarea societății să realizeze indicatorii financiari prevăzuți în Planul de Afaceri Inițial din Contractul de Privatizare. Abaterea s-a constatat în cazul derulării **Contractului privind privatizarea SC Electrica Oltenia SA**. La sub-clauza din contractul de privatizare Planul de Afaceri Inițial, s-a prevăzut că timp de cinci ani de la Finalizare, Cumpărătorul va determina Societatea să-și desfășoare activitatea în conformitate cu Planul de Afaceri*

Inițial cu privire la toate aspectele semnificative, cu excepția cazului și în măsura în care este permis altfel în scris de către Vânzător. În condițiile în care societatea, în perioada de cinci ani menționată mai sus, nu și-a realizat întotdeauna volumul cheltuielilor totale, veniturilor totale, nu au fost identificate documente din care să rezulte declanșarea, de către vânzător, a procedurii de notificare pentru neîndeplinirea obligațiilor contractuale referitoare la realizarea indicatorilor financiari sau a Programului de investiții, prevăzuți în Planul de Afaceri Inițial;

- ◆ *neefectuarea, de către Vânzător, a analizei privind modul de îndeplinire, de către Cumpărător, a prevederilor contractuale referitoare la „Achiziționarea de Active” care să fie adecvate unui anumit scop și evaluate la o valoare de piață echitabilă, precum și respectarea modalităților de achiziție prevăzute în contract (licitație deschisă și licitație restrânsă) a acestor active.* Abaterea a fost constatată în cazul derulării **Contractului privind privatizarea SC Electrica Muntenia Sud SA**, unde, conform clauzei din contract, toate activele achiziționate de Societate în conformitate cu Planul Inițial de Afaceri (sau cu versiuni ale Planului ce pot fi agreeate la anumite momente) trebuie să fie adecvate, potrivit celor mai bune practici și standarde din industrie, pentru utilizarea avută în vedere și evaluate la valoarea de piață echitabilă. S-a constatat că, Părțile, în calitatea lor de acționari, nu au acționat în sensul determinării Societății pentru respectarea clauzei din Contract privind achiziționarea de active și nu au urmărit respectarea procedurii de analiză a Activelor Achiziționate, stabilită prin contract;
- ◆ *nerespectarea, de către Cumpărător, în calitatea sa de acționar majoritar, a obligației de a determina societatea să respecte prevederile din statut referitoare la obligația Adunării Generale a Acționarilor sau Consiliului de Administrație, de a aproba sau de a respinge încheierea oricărui contract cu o Parte afiliată sau o serie de contracte cu o Parte afiliată.* Abaterea s-a constatat în cazul derulării **Contractului privind privatizarea SC Electrica Muntenia Sud SA**, contract în care s-a prevăzut că Societatea va respecta toate prevederile statutului său și va asigura respectarea de către orice entitate Controlată de Societate a statutului precum și a altor documente constitutive ale acesteia, în situația și în măsura în care Societatea poate controla această respectare. Stadiul realizării acestei clauze nu a putut fi analizat de către vânzător, întrucât cumpărătorul a pus la dispoziție un număr prea mic de procese-verbale ale ședințelor adunărilor generale a acționarilor și ale ședințelor consiliului de administrație;
- ◆ *nerespectarea de către Cumpărător, în calitatea sa de acționar majoritar, a obligației asumate prin contract de a determina societatea ca în perioada de restricție să furnizeze Vânzătorului informații solicitate în legătură cu respectarea oricărui prevederi din contractul de privatizare.* Abaterea s-a constatat în cazul derulării contractelor de privatizare a:
 - **SC Electrica Moldova SA și SC Electrica Oltenia SA**, în care s-a prevăzut că Cumpărătorul va asigura că Societatea informează permanent și cu promptitudine Vânzătorul cu privire la evoluția Pretenției unei Terțe Părți și va furniza Vânzătorului copii ale tuturor documentelor relevante și alte informații aflate în posesia sa, după cum poate fi solicitat în mod rezonabil de către Vânzător. Referitor la aceasta, s-a constatat nerespectarea de către cumpărător, în calitatea sa de acționar majoritar, a obligației de a determina societatea ca pe parcursul perioadei de restricție să furnizeze vânzătorului informații solicitate în legătură cu respectarea oricărui prevederi din contractul de privatizare;
 - **SC Electrica Muntenia Sud SA**, în care s-a prevăzut că Societatea va furniza Vânzătorului cu promptitudine situații financiare lunare, rapoarte de progres și analize de buget lunare (planificat/realizat) în termen de trei săptămâni de la încheierea fiecărei luni, într-o formă convenită de Părți sau după cum se va fi convenit în alt mod de către Vânzător și Societate. Cu privire la respectarea acestei clauze, în timpul controlului, nu a fost făcută dovada furnizării către SC Electrica SA, în termen de trei săptămâni de la încheierea fiecărei luni, a situațiilor financiare lunare, a rapoartelor de progres și a analizelor de buget lunare (planificat/realizat).
- ◆ *nerespectarea, de către Cumpărător, în calitatea sa de acționar majoritar, a obligației contractuale de a determina societatea să respecte frecvența organizării ședințelor Consiliului de Administrație (cel puțin o dată pe lună) și de a transmite tuturor administratorilor procesele verbale ale ședințelor Consiliului de Administrație, în termen de 5 zile lucrătoare după ședință.* Abaterea s-a constatat în cazul derulării **contractelor de privatizare a SC Electrica Moldova SA, SC Electrica Oltenia SA și SC Electrica Muntenia Sud SA;**
- ◆ *nerespectarea, de către Cumpărător, în calitatea sa de acționar majoritar, a obligației de a determina societatea să întocmească și să transmită Vânzătorului, în Perioada de Restricție, Rapoarte trimestriale/semestriale privind Contractele cu Părți Afiliate, în termen de o lună de la sfârșitul fiecărui trimestru/semestru al Exercițiului Financiar.* Abaterea s-a constatat în cazul derulării **contractelor de privatizare a SC Electrica Moldova SA, SC Electrica Oltenia SA și SC Electrica Muntenia Sud SA;**
- ◆ *nerespectarea, atât de către Vânzător, cât și de către Societate, anterior sau la data finalizării, a obligației privind încheierea Contractului de Management al Comunicațiilor, precum și nerespectarea obligației*

asumate de către Cumpărător, ca în termen de trei luni de la finalizare, să determine Societatea să încheie acest contract. Abaterea s-a constatat în cazul derulării **contractelor de privatizare a SC Electrica Moldova SA și SC Electrica Oltenia SA;**

- ◆ neefectuarea demersurilor în vederea obținerii certificatelor de atestare a dreptului de proprietate (CADP), pentru terenurile aflate în administrarea societăților la momentul privatizării acestora; nemajorarea capitalului social al societăților privatizate, prin aportul în natură al Vânzătorului cu valoarea suprafețelor de teren pentru care au fost obținute (înainte sau după privatizare) certificate de atestare a dreptului de proprietate. Abaterea s-a constatat în cazul tuturor celor cinci contracte de privatizare.

În cazul Contractului privind privatizarea SC Electrica Banat SA, s-au constatat:

- ◆ neconcordanțe între prevederile clauzei din contractul de privatizare, privind terenurile și conținutul anexei la acesta în sensul că:
 - în clauză este specificat faptul că vânzătorul a aportat la capitalul social al societății toate suprafețele de teren pentru care au fost obținute CADP și nu există alte suprafețe de teren pentru care trebuie să se obțină CADP și a căror valoare să fie aportată ulterior la capitalul social al societății, cu excepția a 141 terenuri, care intră sub incidența Legii nr. 318/2003 a energiei electrice, prezentate într-o listă anexată;
 - în anexa la contract se mai regăsesc încă două liste cu terenuri din care: una pentru un număr de 34 terenuri, pentru care urmează să se obțină CADP după privatizare, și una pentru un număr de 185 terenuri, pentru care au fost obținute CADP înainte de privatizare, cu a căror valoare vânzătorul nu a aportat la capitalul social al societății;
- ◆ nespecificarea, în anexa la contractul de privatizare, a mărimii suprafețelor aferente terenurilor, fiind precizate numai locația, destinația, numărul și valoarea terenurilor, fapt care generează incertitudini asupra mărimii acestora;
- ◆ neurmărirea, de către SC Electrica SA, a obținerii CADP pentru 17 terenuri din totalul de 34 terenuri, prevăzute într-o listă anexă la contractul de privatizare, ce urmau să se constituie aport în natură, la capitalul social al SC Electrica Banat SA;
- ◆ nemajorarea capitalului social al SC Electrica Banat SA prin aportul în natură al vânzătorului, în termen de 30 de zile de la data la care au fost obținute 17 CADP, după privatizare, pentru suprafața de 26.639,05 mp, din totalul de 34 terenuri, prevăzute în lista menționată anterior;
- ◆ neclarificarea de către SC Electrica SA, în sensul stabilirii suprafețelor de teren care au rămas în proprietatea publică a statului și suprafețele de teren pentru care s-au emis CADP, a situației celor 141 de terenuri, care intrau sub incidența Legii nr. 318/2003, pentru care SC Electrica Banat SA a depus, înainte de privatizare, documentația la MEC în vederea obținerii CADP;
- ◆ nemajorarea capitalului social al SC Electrica Banat SA, înainte de privatizare și nici după privatizare, cu valoarea celor 185 de CADP, pentru terenuri în suprafață de 147.282,98 mp, obținute înainte de privatizare.

În cazul Contractului privind privatizarea SC Electrica Dobrogea SA, s-au constatat:

- ◆ neconcordanțe între prevederile clauzei din contractul de privatizare, privind terenurile, și conținutul anexei la acesta, în sensul că:
 - în clauză este specificat faptul că vânzătorul a aportat la capitalul social al societății toate suprafețele de teren pentru care au fost obținute CADP și nu există alte suprafețe de teren pentru care trebuie să se obțină CADP și a căror valoare să fie aportată ulterior la capitalul social al societății, cu excepția terenurilor din lista prezentată în anexa la contract, care intră sub incidența Legii nr. 318/2003;
 - în anexa la contract nu se regăsește această listă, ci doar precizarea că „...la data de 31.08.2003 nu existau documentații depuse la MEC”, în schimb se regăsește o listă cu un număr de 19 terenuri pentru care trebuia să se obțină CADP după privatizare și un teren din localitatea Fierbinți, pentru care exista CADP, cu valoarea căruia nu s-a majorat capitalul social al societății înainte de privatizare, dar nici după;
- ◆ neurmărirea, de către SC Electrica SA, a obținerii CADP pentru cele 11 terenuri, în suprafață totală de 52.000,51 m.p., din totalul de 19 terenuri, prevăzute în anexa la contractul de privatizare, ce urmau să se constituie aport în natură la capitalul social al SC Electrica Dobrogea SA;
- ◆ nemajorarea capitalului social al SC Electrica Dobrogea SA, prin aportul în natură al vânzătorului, în termen de 30 de zile de la data la care au fost obținute cele 8 CADP după privatizare, pentru suprafața de 21.086,49 m.p., din totalul de 19 terenuri, prevăzute în anexa la contractul de privatizare.

În cazul Contractului privind privatizarea SC Electrica Moldova SA, s-a constatat:

- ◆ necuprinderea, în contractul de privatizare, a unei anexe în care să fie nominalizate suprafețele de teren care fac obiectul clauzei din contractul de privatizare, în condițiile în care valoarea terenurilor conform clauzei din contract, a fost limitată la suma de 3.000 mii euro;

- ◆ neobținerea CADP pentru 2 terenuri în suprafață de 5.448,00 m.p. (prevăzute în dosarul de prezentare), în vederea aportării la capitalul social al SC Electrica Moldova SA, în condițiile în care, în contract se prevede ca termenul maxim de finalizare a obținerii CADP și aportarea la capitalul social al societății, să nu depășească 1 an de la data finalizării.

În cazul Contractului privind privatizarea SC Electrica Oltenia SA, s-a constatat:

- ◆ necuprinderea, în contractul de privatizare, a unei anexe în care să fie nominalizate suprafețele de teren care fac obiectul clauzei din contractul de privatizare, în condițiile în care valoarea terenurilor conform clauzei din contract, a fost limitată la suma de 100 mii euro, pentru terenurile care aveau obținute CADP înainte de privatizare, și 1.000 mii euro pentru terenurile pentru care urmau să fie obținute CADP după privatizare;
- ◆ nemajorarea capitalului social al SC Electrica Oltenia SA (înainte de privatizare și nici după, în termen de un an de la data finalizării), prin aportul în natură al vânzătorului, cu valoarea a 13 CADP, pentru terenuri în suprafață de 77.412 m.p. (prevăzute în Dosarul de prezentare), obținute înainte de privatizare;
- ◆ nemajorarea capitalului social al SC Electrica Oltenia SA, prin aportul în natură al vânzătorului, în termen de un an de la data la care au fost obținute 21 CADP (prevăzute în Dosarul de prezentare), după privatizare, pentru terenuri în suprafață totală de 41.236 m.p.;
- ◆ neobținerea de către Părți, în termen de un an de la data finalizării, a 13 CADP, pentru terenuri în suprafață totală de 20.862 m.p. (prevăzute în Dosarul de prezentare), în vederea aportării la capitalul social al SC Electrica Oltenia SA.

În cazul Contractului privind privatizarea SC Electrica Muntenia Sud SA, s-a constatat:

- ◆ în condițiile în care, prin clauza din Contractul de privatizare, „Titluri de proprietate asupra terenurilor”, s-a prevăzut că „Părțile se obligă să efectueze toate operațiunile necesare pentru majorarea capitalului social al Societății cu valoarea terenurilor (calculată conform Legii Aplicabile) utilizate de Societate și pentru care Societatea sau Vânzătorul a obținut Certificate de Proprietate asupra Terenului”, la contractul de privatizare nu au fost anexate situații concrete cu privire la terenurile aflate în folosința societății, clauza din contract privind terenurile având caracter general;
- ◆ *nedeterminarea Societății, de către Cumpărător, să utilizeze Prețul Acțiunilor Nou Emise în scopul finanțării investițiilor necesare pentru dezvoltarea activităților de distribuție și furnizare a energiei electrice.*

Abaterea s-a constatat în cazul tuturor celor cinci contracte de privatizare.

În cazul Contractului privind privatizarea SC Electrica Banat SA, s-a constatat nerespectarea de către Cumpărător, în calitatea sa de acționar majoritar, a obligației de a determina societatea să utilizeze Prețul Acțiunilor Nou Emise, în sumă de 46.662 mii euro, în scopul finanțării investițiilor necesare pentru dezvoltarea activităților de distribuție și furnizare a energiei electrice, cu influență directă asupra calculului tarifelor de distribuție a energiei electrice. Investițiile, realizate conform Planului de afaceri, au fost efectuate exclusiv din fluxurile de numerar generate de activitatea curentă. Pentru nerespectarea prevederilor contractuale, SC Electrica SA a acționat în instanță cumpărătorul solicitând „50% din prețul acțiunilor nou emise”, conform contractului de privatizare. La data controlului acțiunea se afla pe rolul instanței de judecată la Curtea Internațională de Arbitraj de la Paris.

În cazul Contractului privind privatizarea SC Electrica Dobrogea SA, s-a constatat nerespectarea de către Cumpărător, în calitatea sa de acționar majoritar, a obligației de a determina societatea să utilizeze Prețul Acțiunilor Nou Emise, în sumă de 32.351 mii euro, în scopul finanțării investițiilor necesare pentru dezvoltarea activităților de distribuție și furnizare a energiei electrice, cu influență directă asupra calculului tarifelor de distribuție a energiei electrice. Pentru investițiile realizate conform Planului de afaceri, nu s-a utilizat de către societate prețul acțiunilor nou emise, conform clauzelor contractuale, acestea fiind efectuate exclusiv din fluxurile de numerar generate de activitatea curentă. Pentru nerespectarea prevederilor contractuale, SC Electrica SA a acționat în instanță cumpărătorul solicitând „50% din prețul acțiunilor nou emise”, conform contractului de privatizare. La data controlului, acțiunea se afla pe rolul instanței de judecată la Curtea Internațională de Arbitraj de la Paris.

În cazul Contractului privind privatizarea SC Electrica Moldova SA, s-a constatat că, în condițiile în care societatea trebuia să utilizeze suma de 67.589 mii euro, reprezentând prețul acțiunilor nou emise, în scopul finanțării activității de modernizare, rețehnologizare, întreținere, dezvoltare și de protecție a mediului în domeniul distribuției și furnizării de energie electrică, conform planului de afaceri, investițiile, realizate conform Planului de afaceri, au fost finanțate din surse proprii ale societății. Pentru neutilizarea prețului de subscriere, de către societate, în scopul efectuării investițiilor prevăzute în planul de afaceri, la data controlului, SC Electrica SA se afla în litigiu cu cumpărătorul la Curtea Internațională de Arbitraj de la Paris.

În cazul Contractului privind privatizarea SC Electrica Oltenia SA, s-a constatat că, în condițiile în care, societatea trebuia să utilizeze suma de 102.073 mii euro, reprezentând prețul acțiunilor nou emise, în scopul finanțării activității de modernizare, re tehnologizare, întreținere, dezvoltare și de protecție a mediului în domeniul distribuției și furnizării de energie electrică, conform planului de afaceri, investițiile realizate conform Planului de afaceri au fost finanțate din sursele proprii ale societății. Pentru nerespectarea clauzei din contract privind utilizarea prețului de subscriere de către societate în scopul efectuării investițiilor prevăzute în planul de afaceri, SC Electrica SA nu a procedat, până la data controlului, la notificarea cumpărătorului și aplicarea sancțiunilor prevăzute de contractul de privatizare, în vederea îndeplinirii obligațiilor convenite.

În cazul Contractului privind privatizarea SC Electrica Muntenia Sud SA, s-a constatat că, în condițiile în care, în perioada 2009-2011, societatea trebuia să utilizeze suma de 425.237 mii euro, reprezentând prețul de subscriere, în scopul finanțării activității de modernizare, re tehnologizare, întreținere, dezvoltare și de protecție a mediului în domeniul distribuției și furnizării de energie electrică, conform Angajamentului Anticipat de Investiții, nu au fost prezentate, în timpul controlului documente din care să rezulte modul de utilizare a prețului de subscriere.

Recomandări

la OPSPI

- ✓ inițierea măsurilor legale ce se impun pentru determinarea SC Electrica SA să transmită Rapoarte trimestriale privind modul de derulare a clauzelor din contractele de privatizare pentru filialele privatizate ale societății, respectiv: SC Electrica Banat SA, SC Electrica Dobrogea SA, SC Electrica Moldova SA, SC Electrica Oltenia SA și SC Electrica Muntenia Sud SA, până la realizarea tuturor clauzelor din contractele de privatizare, în conformitate cu prevederile HG nr. 881/2004;
- ✓ analizarea, la nivelul OPSPI, a informațiilor/datelor din Rapoartele transmise de SC Electrica SA, precum și valorificarea lor în conformitate cu atribuțiile și competențele legale ale instituției.

La SC Electrica SA

- ✓ organizarea corespunzătoare a activității de monitorizare, de către SC Electrica SA, în calitate de vânzător, a modului de derulare a contractelor de privatizare pentru filialele privatizate ale societății, respectiv: SC Electrica Banat SA, SC Electrica Dobrogea SA, SC Electrica Moldova SA, SC Electrica Oltenia SA și SC Electrica Muntenia Sud SA, până la realizarea tuturor clauzelor din contracte, în conformitate cu prevederile HG nr. 881/2004;
- ✓ elaborarea și transmiterea, de către SC Electrica SA, către Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie, a Rapoartelor trimestriale privind modul de derulare a clauzelor din contractele de privatizare pentru filialele privatizate ale societății, respectiv: SC Electrica Banat SA, SC Electrica Dobrogea SA, SC Electrica Moldova SA, SC Electrica Oltenia SA și SC Electrica Muntenia Sud SA, până la realizarea tuturor clauzelor din contractele de privatizare, în conformitate cu prevederile HG nr. 881/2004;
- ✓ SC Electrica SA va lua măsurile necesare și legale pentru susținerea în instanță (în cazul acțiunilor în instanță inițiate de aceasta) a intereselor statului în condițiile nerespectării de către cumpărători a unor clauze din contractele de privatizare a SC Electrica Moldova SA, SC Electrica Banat SA și SC Electrica Dobrogea SA;
- ✓ inițierea și desfășurarea, de către SC Electrica SA, a tuturor demersurilor legale, pentru susținerea intereselor statului, în condițiile nerespectării, de către cumpărători și/sau societățile privatizate, a unor clauze din contractele de privatizare a SC Electrica Oltenia SA, SC Electrica Muntenia Sud SA și SC Electrica Moldova SA;
- ✓ SC Electrica SA va solicita Cumpărătorilor societăților comerciale SC Electrica Banat SA, SC Electrica Dobrogea SA, SC Electrica Moldova SA, SC Electrica Oltenia SA și SC Electrica Muntenia Sud SA, să dispună societăților în cauză, să acționeze în vederea: inventarierii tuturor terenurilor transferate societății, de către statul român, spre administrare și folosință; întocmirii documentațiilor, prevăzute de legislația în vigoare, pentru obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor, în condițiile legii. Inițierea, pe cale de consecință a celor menționate mai sus, a demersurilor pe lângă Cumpărători de a majora capitalul social al societăților comerciale cu valoarea reactualizată, conform dispozițiilor legale în vigoare, a terenurilor pentru care acestea au obținut certificate de atestare a dreptului de proprietate, precum și transmiterea pachetului de acțiuni aferent în portofoliul instituției publice cu atribuții în domeniul privatizării care administrează acțiunile în numele statului. Aceeași măsură se va aplica și în cazul terenurilor pentru care s-a constatat că existau certificate de atestare a dreptului de proprietate la momentul privatizării, dar nu erau înregistrate în capitalul social al societăților în cauză;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor create SC Electrica SA prin neaplicarea penalităților prevăzute în contractele de privatizare a SC Electrica Banat SA, SC Electrica Dobrogea SA, SC Electrica Moldova SA, SC Electrica Oltenia SA și SC Electrica Muntenia Sud SA, pentru nerespectarea, de către cumpărători, a unora dintre clauzele contractuale.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Rapoartele de control, Curtea de Conturi a dispus măsuri prin decizii, pe care Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie, respectiv, SC Electrica SA trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestora, precum și pentru intrarea în legalitate.

4.10. Verificarea activității de achiziții, precum și a vânzării/închirierii de bunuri aparținând Băncii Naționale a României

Banca Națională a României

Scurtă prezentare Banca Națională a României (BNR) ca bancă centrală are ca atribuții:

- elaborarea și aplicarea politicii monetare și a politicii de curs de schimb;
- autorizarea, reglementarea și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit, promovarea și monitorizarea bunei funcționări a sistemelor de plăți pentru asigurarea stabilității financiare;
- emiterea bancnotelor și a monedelor ca mijloace legale de plată pe teritoriul României;
- stabilirea regimului valutar și supravegherea respectării acestuia;
- administrarea rezervelor internaționale ale României.

Ca urmare a controlului privind perioada 01.01.2009-31.12.2010 au rezultat **constatările** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Evaluarea activității de audit și control intern

- ◆ neactualizarea „Listei cuprinzând operațiunile și obligațiile patrimoniale ce se supun controlului financiar preventiv în administrația centrală și unitățile teritoriale ale Băncii Naționale a României”, în condițiile diversificării operațiunilor derulate de Bancă, după intrarea în vigoare a Legii nr. 312/2004.

Respectarea dispozițiilor legale privind organizarea și conducerea evidenței operative și contabile

- ◆ evidențierea eronată în contabilitate a valorii unor mijloace fixe (construcții, instalații tehnice, soft-uri etc.), care nu a fost majorată cu valoarea investițiilor efectuate în scopul îmbunătățirii parametrilor tehnici ai acestora, contrar prevederilor Legii nr. 15/1994, privind amortizarea capitalului imobilizat în active corporale și necorporale. În timpul controlului, înregistrările eronate au fost corectate;
- ◆ aplicarea eronată a cotei de TVA la rezultatul financiar al activităților sociale desfășurate prin Centrele de Perfecționare Profesională și Activități Sociale, pentru care Banca are calitatea de plătitor de TVA, contrar prevederilor Legii nr. 571/2003 privind Codul Fiscal;
- ◆ neevidențierea obligațiilor băncii ce decurg din contractele de leasing, pe conturi analitice aferente furnizorilor de leasing și, în cadrul acestora, pe fiecare contract în parte, acestea fiind înregistrate în evidența contabilă în mod global, în contul „Împrumuturi și datorii asimilate”, contrar prevederilor Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, și ale OMFP nr. 3055/2009 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene.

Inventarierea și evaluarea elementelor patrimoniale

- ◆ neinventarierea unor terenuri și clădiri din patrimoniul BNR, contrar prevederilor OMFP nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii;
- ◆ neanalizarea, cu ocazia inventarierii anuale, a conținutului soldului contului „Imobilizări necorporale în curs”, contrar prevederilor OMFP nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii.

Respectarea prevederilor legale privind achiziția de bunuri și servicii

- ◆ neurmărirea prelungirii, de către executantul de lucrări, a polițelor de asigurare pentru unele riscuri privind lucrările executate, în cazul derulării a două contracte de achiziții de lucrări;
- ◆ neprezentarea, spre informarea conducerii executive a BNR, a situației realizării Programului de achiziții al BNR în anul 2010, contrar prevederilor Regulamentului intern privind elaborarea și realizarea Programului anual al achizițiilor în BNR.

Concluzie

- ◆ urmare a acțiunii de **control privind activitatea de achiziții, precum și a vânzării/închirierii de bunuri aparținând BNR**, au fost constatate nereguli determinate de nerespectarea legislației privind: contabilitatea instituțiilor publice, inventarierea elementelor patrimoniale, Codul fiscal, procedura privind achizițiile publice.

Recomandări

- ✓ actualizarea reglementării interne privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv în cadrul BNR, având în vedere diversificarea operațiunilor derulate de Bancă, precum și prevederile Legii nr. 312/2004 privind Statutul BNR;
- ✓ verificarea modului în care a fost înregistrată valoarea investițiilor efectuate în scopul îmbunătățirii parametrilor tehnici ai unor mijloace fixe, precum și dispunerea măsurilor în consecință;
- ✓ corectarea modului de stabilire a TVA, aferent activității sociale desfășurate prin Centrele de Perfecționare Profesională și Activități Sociale, în conformitate cu prevederile Legii nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ efectuarea inventarierii generale a patrimoniului și valorificarea rezultatelor acesteia în conformitate cu prevederile OMFP nr. 2861/2009;
- ✓ înregistrarea obligațiilor băncii, ce decurg din contractele de leasing, în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr. 82/1991 și ale OMFP nr. 3055/2009;
- ✓ desfășurarea activității de achiziții a BNR în conformitate cu prevederile Regulamentului intern privind elaborarea și realizarea Programului anual al achizițiilor în BNR; analizarea, în cazul contractelor aflate în derulare, a respectării, de către executanții de lucrări, a obligațiilor asumate prin contracte.

Măsuri luate în timpul controlului

- ◆ majorarea valorii unor mijloace fixe (construcții, instalații tehnice, soft-uri etc.), cu valoarea investițiilor efectuate cu scopul îmbunătățirii parametrilor tehnici ai acestora.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, Curtea de Conturi a dispus măsuri prin decizie, în vederea înlăturării abaterilor constatate și pentru intrarea în legalitate. În urma verificării modului de aducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizie, s-a constatat realizarea acestora, fiind în stadiul de finalizare măsura referitoare la actualizarea reglementării interne privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv în cadrul BNR, în sensul armonizării acesteia cu cele mai bune practici în domeniu, aplicabile băncilor centrale europene.

4.11. Verificarea modului de gestionare și utilizare a mijloacelor materiale și bănești precum și asigurarea integrității patrimoniului public și privat al statului

Unități ale Ministerului Apărării Naționale

- Institutul Național de Medicină Aeronautică și Spațială General Dr. Victor Anastasiu
- Spitalul Clinic de Urgență Militar Central „Dr. Carol Davila”
- Direcția Medicală a Ministerului Apărării Naționale
- Trustul de Presă al Ministerului Apărării Naționale

Ca urmare a controlului au rezultat **constatările** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

La Spitalul Universitar de Urgență Militar Central „Dr. Carol Davila”

- ◆ neînregistrarea în contabilitate, în debitul contului 682 „Cheltuieli cu active fixe neamortizabile”, și în creditul contului 101 „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului”, a sumei de 4.988 mii lei, reprezentând contravaloarea lucrărilor de reabilitare (rețeaua termică, de apă, rezervorul de apă, canalizarea unitară și reabilitarea stației de hidrofor), efectuate la clădirea spitalului care aparține domeniului public al statului, fapt ce a denaturat rezultatul exercițiului financiar aferent anului 2011 cu această sumă. În timpul controlului au fost luate măsuri pentru remedierea deficienței constatate, întocmindu-se nota contabilă nr. 4/31.03.2012.

Calitatea gestiunii economico-financiare în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele de înființare

La Spitalul Universitar de Urgență Militar Central „Dr. Carol Davila”

- ◆ deficiențe în respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și administrarea patrimoniului public și privat al statului. La derularea procedurilor de achiziții publice de medicamente s-au constatat:
 - nerespectarea cerințelor din documentația de atribuire a contractelor de achiziții ale medicamentelor: nu a fost încheiat acordul cadru cu mai mulți operatori economici, cum era prevăzut în documentația de atribuire, deși existau oferte admisibile, fiind încălcate prevederile OUG nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de con-

cesiune de servicii și ale HG nr. 925/2006 pentru aprobarea normelor de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de achiziție publică din OUG nr. 34/2006;

- nerespectarea prevederilor legale care reglementează procedurile de achiziții publice, prin descalificarea unor ofertanți care și-au menținut aceeași ofertă financiară în urma unor solicitări de reofertare, datorate unor egalități de prețuri. Ofertele operatorilor economici care au răspuns prin reofertare cu același preț au fost declarate neconforme, în baza prevederilor HG nr. 925/2006.

În opinia echipei de control, operatorii economici care au răspuns la solicitarea de reofertare, dar și-au menținut prețurile din propunerea financiară inițială, nu trebuiau descalificați, pe motiv că explicațiile nu sunt concludente, întrucât prin reofertare se înțelege menținerea prețului sau îmbunătățirea lui.

Această manieră de lucru a condus practic la descalificarea unor agenți economici ale căror oferte (menținute și la reofertare) ar fi putut fi declarate câștigătoare pe locul 2 sau 3 din clasamentul final pe lot, după aplicarea criteriului „prețul cel mai scăzut/lot” și la încheierea acordului cadru cu un operator economic care a prezentat un preț mai mare.

Pentru a se asigura respectarea principiilor transparenței și a tratamentului egal în atribuirea contractului de achiziție publică s-a recomandat elaborarea unei proceduri interne care să stabilească clar modul de lucru al comisiilor de evaluare în cazul egalității de prețuri și desfășurarea etapei finale de licitație electronică, în cazul încheierii unui acord cadru, cu mai mulți operatori economici pentru un număr semnificativ de loturi.

Recomandările au fost însușite de conducerea spitalului.

- clauze interpretabile de actualizare a prețurilor la achiziția de medicamente, deoarece nu există o abordare unitară în contractele subsecvente.

Pentru a se evita posibilitatea unor interpretări diferite și pentru a se asigura o abordare unitară, s-a recomandat ca pentru toate procedurile ce vor fi organizate pentru achiziția de medicamente, să fie utilizată o singură clauză de actualizare, care să răspundă intereselor comerciale ale părților și să conțină prevederi clare privind obligativitatea menținerii prețului adjudecat.

Recomandarea a fost însușită de conducerea spitalului.

- neevidențierea în acordurile cadru pentru achiziția de medicamente, a coeficientului Q (de actualizare a prețului) pentru fiecare medicament în parte. Deși în documentația de atribuire și în modelul de acord cadru este definit coeficientul Q, fiind prezentat și un exemplu de calcul, preluarea ca atare a clauzei de actualizare în acordurile-cadru (inclusiv a exemplului de calcul) nu este suficientă, deoarece la momentul încheierii acordului, se cunosc toate elementele pentru determinarea coeficientului de actualizare Q pentru fiecare produs în parte.

Pentru o mai bună transparență în procesul de actualizare a prețurilor, determinat de încheierea contractelor subsecvente, s-a recomandat:

- în acordul cadru, să se evidențieze distinct pentru fiecare produs prețul de catalog CANAMED la momentul atribuirii și în funcție de prețul unitar adjudecat să se calculeze și să se evidențieze coeficientul Q;
- în derularea acordurilor cadru, pentru fiecare contract subsecvent în care intervin actualizări de prețuri, să existe documentele de fundamentare prevăzute la clauza de actualizare.
- modificarea prin act adițional a clauzei de actualizare a prețurilor, prevăzută în acordurile cadru, fără să existe prevederi în acest sens. Pentru clarificări, s-a solicitat Autorității Naționale pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice să analizeze aspectele consemnate;
- nevirarea la bugetul de stat a sumei de 7 mii lei reprezentând garanții de participare la licitații, existente în evidențe la data de 31.12.2011, aflate în prescripție extinctivă (cu o vechime mai mare de 3 ani). În timpul controlului suma de 7 mii lei a fost virată la bugetul de stat.

La Direcția Medicală a MApN

- ▶ plata nelegală a unor drepturi salariale reprezentând sporul pentru condiții periculoase sau vătămătoare, acordat necuvenit în perioadele misiunilor în afara teritoriului României, pentru 2 persoane și plata contribuțiilor aferente datorate bugetului public.

În timpul controlului, conducerea a recunoscut deficiența constatată și a procedat la recuperarea sumelor acordate nelegal. De asemenea, au fost regularizate cu bugetul public, obligațiile aferente, în sensul diminuării acestora din contribuțiile calculate asupra drepturilor salariale ale lunii ianuarie 2012.

La Institutul Național de Medicină Aeronautică

- ▶ nerespectarea prevederilor legale privind termenul de depunere a garanției de bună execuție pentru contractele de achiziție publică.

Din verificarea documentațiilor de atribuire și a prevederilor contractuale pentru 10 proceduri de achiziție realizate în anul 2011, s-a constatat că în contractele încheiate, nu este prevăzut termenul pentru constituirea

și Spațială „General
Doctor Aviator
Victor Anastasiu”

garanției de bună execuție.

La recomandarea auditorilor publici externi, în timpul și ca urmare a controlului, a fost actualizată procedura pentru atribuirea contractelor de achiziții publice prin licitație deschisă offline cu finalizare electronică, prin introducerea la punctul 28 (Constituirea garanției de bună execuție) a obligativității constituirii acesteia de către câștigător, în termen de 15 zile de la semnarea contractului, clauză care va fi preluată și în modelul de contract.

La Trustul de Presă
al MAPN

◆ încheierea unor contracte de achiziție publică și acte adiționale fără a avea alocate creditele bugetare la nivelul valorii contractelor încheiate.

Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern

La Direcția
Medicală a MAPN

◆ nu au fost evaluate sistemic și periodic toate riscurile legate de desfășurarea activității entității, în vederea limitării posibilelor consecințe ale acestor riscuri, registrul riscurilor fiind incomplet. Nu a fost elaborată o procedură privind managementul riscurilor.

Astfel, au fost încălcate prevederile din Standardul 11.1 din OMFP nr. 946/2005 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial, cuprinzând standardele de control intern/managerial la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control intern/managerial, potrivit căruia: „entitatea publică analizează sistematic, cel puțin o dată pe an, riscurile legate de desfășurarea activităților sale, elaborează planuri corespunzătoare, în direcția limitării posibilelor consecințe ale acestor riscuri...”.

În timpul acțiunii de control, deficiența constatată a fost remediată operativ prin emiterea și aprobarea procedurii privind managementul riscurilor și actualizarea Registrului Riscurilor.

La Institutul Național
de Medicină
Aeronautică și
Spațială „General
Doctor Aviator Victor
Anastasiu”

◆ neactualizarea Regulamentului intern de organizare și funcționare, în raport cu funcțiile prevăzute în statul de funcții valabil pentru anul 2011.

Au fost încălcate prevederile Standardului nr. 2 din OMFP nr. 946/2005.

În timpul și ca urmare a controlului, a fost emis documentul intern prin care sunt definite atribuțiile structurilor organizatorice din cadrul INMAS actualizate, aprobate și înregistrate la nr. A4580/10.02.2012.

◆ ordonanțări la plată vizate pentru controlul financiar preventiv de aceeași persoană care a semnat la compartimentul de contabilitate, precum și contracte de achiziție publică, nerespectându-se prevederile din Ordonanța Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar preventiv.

În timpul și ca urmare a controlului, s-au dispus măsurile necesare pentru numirea altor persoane cu atribuții în exercitarea vizei de control financiar preventiv, astfel încât să se asigure condițiile organizatorice pentru respectarea principiului separării atribuțiilor de serviciu, în exercitarea controlului financiar preventiv propriu.

La Trustul de Presă
al MAPN

◆ exercitarea vizei de control financiar preventiv propriu, s-a efectuat în cursul anului 2011, cu nerespectarea cadrului legal specific, respectiv a principiului separării atribuțiilor, întrucât, conducătorul compartimentului financiar-contabil a acordat viza pentru controlul financiar preventiv propriu pe documente financiar contabile ce reflectă întreg fluxul economic, de la încheierea contractelor până la plățile efectuate în baza acestora, precum și pe statele de plată a drepturilor salariale și a celorlalte drepturi convenite personalului entității verificate, semnând și ordinele de plată aferente cheltuielilor de personal.

Recomandările formulate de auditorii publici externi pentru remedierea abaterilor consemnate, au fost însușite și implementate de conducătorii entităților verificate în timpul acțiunilor de control.

Unități ale Ministerului Administrației și Internelor

- Direcția Medicală a Ministerului Administrației și Internelor
- Inspectoratul General al Poliției de Frontieră

Ca urmare a controlului au rezultat **constatările** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

La Direcția
Medicală a MAI

◆ nu a fost organizată evidența garanțiilor de bună execuție constituite prin scrisori de garanție bancară, în sumă de 16 mii lei, prin contul în afara bilanțului 8049 „Garanție bancară pentru bună execuție”.

Întrucât obligațiile contractuale au fost îndeplinite de către furnizorii de medicamente, parte contractantă în contractele încheiate cu Direcția Medicală a MAI, nu a fost cazul evidențierii și punerii la dispoziție a

sumelor reprezentând garanții de bună execuție, constituite în anul 2009.

La Inspectoratul General al Poliției de Frontieră

- ◆ în evidența contabilă există încă din anul 1996, suma de 0,5 mii lei, pentru care nu există acțiuni în instanță în desfășurare, care să întrerupă termenul de prescripție de 3 ani, prevăzut de Decretul nr. 167/1958 *privitor la prescripția extinctivă*, debitele fiind prescrise.

În timpul și ca urmare a controlului, abaterea a fost remediată, suma de 0,5 mii lei, fiind depusă la casieria entității și virată la bugetul de stat.

Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern

La Direcția Medicală a Ministerului Administrației și Internelor

- ◆ neactualizarea Regulamentului de Organizare și Funcționare aprobat prin Ordinul ministrului administrației și internelor nr. 536/2005.

La data efectuării controlului, nu a mai fost cazul luării de măsuri de natura remedierii deficienței constatate, întrucât din prevederile Ordinului S/192/2010 *privind împuternicirea ordonatorilor de credite din unitățile Ministerului Administrației și Internelor*, rezultă că directorul Direcției Medicale a MAI nu mai deține calitatea de ordonator secundar de credite, iar după această dată a fost elaborat și aprobat un nou regulament de organizare și funcționare.

- ◆ nerespectarea prevederilor Ordonanței de Guvern nr. 119/1999 *privind controlul intern și controlul financiar preventiv*, respectiv lipsa vizei de control financiar pe angajamentele legale pentru achiziția de vaccin antigripal.

Contractele au fost derulate cu îndeplinirea prevederilor clauzelor contractuale. Având în vedere faptul că entitatea nu mai este ordonator de credite, nu a fost cazul luării de măsuri pentru remedierea abaterii constatate.

La Inspectoratul General al Poliției de Frontieră

- ◆ nerespectarea prevederilor privind ordonanțarea și plata cheltuielilor, contabilul șef nesemnând ordinele de plată a cheltuielilor, operație aflată în sarcina exclusivă a conducătorului compartimentului financiar-contabil.

În timpul și ca urmare a controlului, această deficiență a fost remediată.

Calitatea gestiunii economico-financiare în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele de înființare

La Inspectoratul General al Poliției de Frontieră

- ◆ au fost constatate situații în care sporul pentru condiții de muncă vătămătoare/periculoase (spor de antenă), nu a fost acordat personalului proporțional cu timpul lucrat. În speță, acest spor a fost eronat acordat unor persoane aflate în deplasări externe.

Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a procedat la cuantificarea acestor drepturi acordate eronat, pentru întreaga perioadă a anului 2011, respectiv cea a anului 2010. Suma totală rezultată, în cuantum de 1 mie lei, a fost înregistrată în evidența contabilă a entității, urmând a fi recuperată de la persoanele ce au beneficiat eronat de acest spor.

Recomandările formulate de auditorii publici externi pentru remedierea abaterilor consemnate, au fost însușite și implementate de conducătorii entităților verificate în timpul acțiunilor de control.

Casa de Pensii a Ministerului Administrației și Internelor

Ca urmare a controlului au rezultat **constatări** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

- ◆ menținerea în evidența contabilă a unor creanțe nerecuperate, în sumă de 212 mii lei, reprezentând drepturi necuvenite acordate pensionarilor sau urmașilor acestora (elevi, studenți), deși titlurile executorii (deciziile casei de pensii) au fost transmise în vederea recuperării organelor teritoriale ale ANAF;
- ◆ la nivelul casei de pensii sectoriale nu au fost elaborate și aprobate un plan de conturi și o monografie contabilă, specifice domeniului de activitate al entității.

Evaluarea sistemelor de management și control intern

- ◆ lipsa vizei de control financiar pe contractul subsecvent nr. 2/2011 la acordul cadru nr. 1066489/2009, actul adițional nr. 1 la Contractul subsecvent nr. 1066489/2009 și contractul subsecvent nr. 3/2011 la acordul-cadru nr. 1066489/2009 încheiate cu Compania Națională Poșta Română SA.

Calitatea gestiunii economico-financiare în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele de înființare

- ◆ neefectuarea inventarierii elementelor patrimoniale, respectiv a creanțelor și obligațiilor față de terți pe baza punctajelor reciproce scrise și a confirmării soldurilor aferente conturilor de disponibilități aflate la bănci

(cărora să le fie anexate bilanțele analitice ale conturilor);

- ◆ indisponibilizarea unor importante sume în contul 552 „Disponibil pentru sume de mandat și sume în depozit” reprezentând pensii neridicate, soldul contului la data de 31.12.2011 fiind de 4.426 mii lei fără a exista prevederi legale sau prevederi interne care să reglementeze această situație;
- ◆ în Convenția nr. 146495/100/89/2003 încheiată de Casa de pensii sectorială a Ministerului Administrației și Internelor cu CN Poșta Română SA, în vigoare pentru anul 2011, în scopul transmiterii drepturilor de pensii la domiciliul beneficiarilor, nu au fost prevăzute penalizări în situația în care pensiile neachitate nu sunt restituite la termenele prevăzute în anexa la Convenție.
- ◆ Casa de pensii s-a aflat în anul 2011 în situația de a credita fără dobândă, pe perioade scurte, CN Poșta Română SA cu sume importante. Situația este similară și pentru anul 2012, întrucât nici în Convenția încheiată cu CN Poșta Română SA în acest an nu au fost prevăzute clauze referitoare la penalizările care se pot calcula și încasa în cazul nerestituirii la termen a pensiilor neachitate la domiciliul beneficiarilor.

Recomandări

- ✓ înregistrarea în conturi în afara bilanțului a sumelor reprezentând drepturi încasate necuvenit de către pensionari, nerestituite de către aceștia și transmise la Agenția Națională de Administrare Fiscală în vederea recuperării acestora. De asemenea, se vor efectua periodic, inclusiv cu ocazia inventarierii anuale, punctaje cu organele teritoriale ale ANAF în vederea clarificării situației creanțelor transmise spre recuperare;
- ✓ elaborarea unei proceduri interne referitoare la recuperarea tuturor sumelor încasate necuvenit cu titlu de prestații de asigurări sociale, în termenul general de prescripție de 3 ani, conform prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice;
- ✓ elaborarea și aprobarea unei proceduri, prin care să fie stabilite situațiile pentru care se pot menține drepturile de pensii restituite și nesolicitate de beneficiari, perioada de menținere a sumelor în cont, cu respectarea prevederilor Normelor metodologice privind încheierea exercițiului bugetar. Totodată, se va analiza lunar, soldul contului „Disponibil din sume de mandat...”, iar urmare analizei se vor menține la dispoziția Casei de Pensii numai acele drepturi care se încadrează în prevederile legale menționate;
- ✓ în baza protocolului încheiat între Casa de pensii sectorială și Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date, se va analiza lunar în vederea clarificării, situația persoanelor decedate, sau despre care nu se cunosc alte informații, astfel încât sumele menținute în contul „Disponibil din sume de mandat...” să fie clarificate și virate la bugetul din care s-a asigurat finanțarea, după caz;
- ✓ completarea prin act adițional a clauzelor cuprinse în Convenția nr. 4515648/140/2012 încheiată cu CN Poșta Română SA, astfel încât în cazul nerespectării termenului obligatoriu, stabilit pentru restituirea drepturilor de pensii neachitate, să fie calculate penalități pentru fiecare zi de întârziere.

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Muncii – „Alexandru Darabont”

Scurtă prezentare Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Muncii – „Alexandru Darabont” (INCDPM), entitate cu personalitate juridică, este organizată și funcționează conform HG nr. 1772/2004 în coordonarea Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale (MMFPS), având ca obiect de activitate un ansamblu extins de servicii, studii, cercetări aplicative și bune practici în domeniul securității și sănătății în muncă.

INCDPM „Alexandru Darabont” își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile OG nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, cu modificările și completările ulterioare și funcționează, pe bază de gestiune economică și autonomie financiară.

MMFPS cuprinde prin bugetul său, fondurile necesare pentru realizarea unor investiții, dotări, aparatură, echipamente și instalații pentru INCDPM „Alexandru Darabont”.

Ca urmare a controlului au rezultat **constatățile** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern

- ◆ neaplicarea în cadrul entității verificate a prevederilor OMFP nr. 946/2005 pentru aprobarea codului controlului intern, cuprinzând standardele de management și control intern la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control managerial, având drept consecință crearea premizelor apariției unor abateri de la legalitate și regularitate care, în lipsa unor politici, strategii și proceduri scrise de control intern, nu pot fi înlăturate eficient și în timp util.

Calitatea gestiunii economico-financiare în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele de înființare

- ◆ neefectuarea operațiunii de reevaluare a imobilizărilor corporale, terenuri și clădiri, proprietate publică a statului, date în administrarea INCDPM, pentru a fi utilizate conform obiectului său de activitate, astfel

încât situațiile financiare întocmite să ofere o imagine fidelă a acestei entități și să asigure utilitatea informațiilor oferite;

- ◆ neînregistrarea în evidența contabilă și neraportarea prin situațiile financiare întocmite pentru anul 2011, a unor venituri realizate dar nefacturate, în sumă de 181 mii lei, cu consecința diminuării rezultatului contabil și fiscal al perioadei, precum și a obligațiilor către bugetul statului prin impozitul pe profit și taxa pe valoarea adăugată;
- ◆ utilizarea nelegală, contrar destinației pentru care a fost primită, a sumei de 240 mii lei, reprezentând alocație bugetară acordată pentru realizarea reparației capitale a clădirii proprietate publică a statului, ca urmare a deducerii TVA din facturile furnizorului, plătite din alocația primită, fără a se proceda la reîntregirea în mod corespunzător a alocației primite, astfel încât să fie utilizată pentru finanțarea aceluiași obiectiv până la sfârșitul anului;
- ◆ acceptarea la decontare, în cazul obiectivului de investiții „Extindere sediu INCDPM Alexandru Dabont”, a unor situații de lucrări cuprinzând atât articole de lucrări neexecutate, cât și articole de lucrări supradimensionate cantitativ și/sau valoric care au condus la efectuarea unor plăți nelegale în sumă estimată de 1.311 mii lei din alocațiile bugetare primite;
- ◆ stabilirea eronată a obligației privind impozitul pe profit datorat bugetului de stat pentru anul 2011, ca urmare a neînregistrării unor venituri aferente prestației efectuate, recepționate de beneficiari, dar nefacturate;
- ◆ stabilirea eronată a obligației de plată privind taxa pe valoarea adăugată datorată bugetului de stat pe anul 2011, diminuată cu 190 mii lei, ca urmare a calculării eronate a pro-ratei și a nefacturării la scadență a prestațiilor efectuate în anul 2011.

Concluzii

- ✓ modul de administrare a patrimoniului statului, precum și execuția bugetului de venituri și cheltuieli nu sunt, sub toate aspectele, în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile entității și nu respectă în totalitate principiile legalității și regularității;
- ✓ situațiile financiare nu oferă, în toate aspectele semnificative, o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată.

Recomandări

- ✓ *luarea măsurilor necesare pentru organizarea, implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern în cadrul entității, conform prevederilor legale în vigoare;*
- ✓ *luarea măsurilor legale în vederea reevaluării imobilizărilor corporale – proprietate publică a statului – aflate în administrarea sa, înregistrarea diferențelor rezultate din reevaluare în evidențele contabile, astfel încât patrimoniul institutului să fie reflectat la valoarea justă;*
- ✓ *extinderea verificării asupra modului de respectare a termenelor de facturare la toate serviciile prestate de unitate în anul 2011;*
- ✓ *înregistrarea veniturilor la data efectivă de prestare a serviciilor, conform principiului contabilității pe bază de angajamente și raportarea acestora prin situațiile financiare încheiate de institut;*
- ✓ *stabilirea în cadrul termenului de prescripție, a tuturor influențelor fiscale rezultate din neînregistrarea și neraportarea la timp a veniturilor;*
- ✓ *calcularea, evidențierea în contabilitate și virarea la bugetul de stat a sumei de 240 mii lei, reprezentând TVA achitat în anul 2011 furnizorilor pentru lucrarea de extindere și modernizare la imobilul în care institutul își desfășoară activitatea, la care se adaugă dobânzi/majorări și penalități calculate pentru nevirarea obligației la termenul legal;*
- ✓ *extinderea verificării pentru toate articolele de deviz decontate, identificarea tuturor lucrărilor neexecutate sau supraevaluate, stabilirea diferențelor valorice, înregistrarea în evidența contabilă și luarea măsurilor de recuperare a plăților nejustificate astfel încât să se asigure reîntregirea bugetului din care au fost acordate sumele respective;*
- ✓ *stabilirea și plata obligațiilor către bugetul de stat, sub formă de impozit pe profit și TVA, la care se adaugă dobânzi, majorări și penalități, urmare a nereflexării în venituri a serviciilor efectuate.*

Valorificarea constatrilor se realizează prin emiterea de către Curtea de Conturi a deciziei cuprinzând măsurile pe care institutul trebuie să le ia pentru înlăturarea abaterilor și intrarea în legalitate.

4.12. Controlul fondurilor alocate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului pentru programele derulate prin Compania Națională de Investiții SA

Compania Națională de Investiții - CNI SA

Ca urmare a controlului au rezultat **constatări** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Analiza modului de fundamentare a necesarului de fonduri alocate de la bugetul de stat, aferent exercițiului bugetar 2011 și a gradului de acoperire cu resurse financiare în perioada analizată

Constatarea identificată vizează fundamentarea necesarului de credite pentru exercițiul bugetar 2011.

◆ nu au fost respectate prevederile Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, precum și ale anexei OMFP nr. 1159/2004 pentru aprobarea Instrucțiunilor privind conținutul, forma de prezentare și structura programelor elaborate de ordonatorii principali de credite în scopul finanțării unor acțiuni sau ansamblu de acțiuni. Astfel, prin adresa nr. 9957/2010 Compania Națională de Investiții (CNI SA) a solicitat Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului (MDRT) pentru anul 2011 suma de 1.232.000 mii lei, pentru derularea programelor de interes public sau social în domeniul construcțiilor. Pentru un număr de 61 obiective prevăzute în OMDRT nr. 915/2010 privind aprobarea listei sinteză a obiectivelor de investiții pentru anul 2010 din cadrul „Programului prioritar național pentru construirea de sedii pentru așezăminte culturale în localitățile unde nu există asemenea instituții, precum și pentru reabilitarea, modernizarea, dotarea și finalizarea lucrărilor de construcție a așezămintelor culturale de drept public, din mediul rural și mic urban”, obiectiv „Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și dotarea așezămintelor culturale din mediul mic urban”, a fost solicitată suma de 75.000 mii lei, în condițiile în care pentru aceste obiective nu au fost contracte încheiate sau indicatorii tehnico-economici aprobați de către MDRT.

Analiza controlului exercitat de structurile MDRT asupra operațiunilor economico-financiare derulate în cadrul proiectelor

Stabilirea și modul de implementare a măsurilor de protejare a activelor, recepția lucrărilor (inclusiv cele care devin ascunse)

◆ recepția obiectivelor de investiții la terminarea lucrărilor nu se efectuează în toate situațiile în conformitate cu prevederile HG nr. 273/1994 privind aprobarea Regulamentului de recepție a lucrărilor de construcții și instalații aferente acestora, în sensul că:

- valoarea investiției din procesele verbale de recepție nu corespunde cu valoarea lucrărilor realizate efectiv, regăsite în devizul general al fiecărei investiții și centralizatorul producției realizate întocmit de către CNI SA pentru fiecare obiectiv (Sală de sport comuna Apateu, jud. Arad, Lucrări intervenție în primă urgență Bezdead, jud. Dâmbovița, Sală de sport comuna Valcău de Jos, jud. Sălaj), în unele situații recepția fiind făcută înainte de terminarea lucrărilor (Patinoar artificial Cârța jud. Harghita - SC BENZOT HAR SA - Antreprenor);
- la dosar nu se regăsește notificarea la terminarea lucrărilor a executantului confirmată de CNI SA, invitația de participare a reprezentantului ordonatorului principal de credite și punctul de vedere al proiectantului privind execuția construcției (Sală de sport comuna Apateu, jud. Arad, Lucrări intervenție în primă urgență Bezdead, județul Dâmbovița, Sală de sport comuna Valcău de Jos, județul Sălaj);
- procesul-verbal de recepție la terminarea lucrărilor, nu cuprinde detalierea pe cantități a lucrărilor constatate ca neexecutate sau executate defectuos (anexa nr. 2 la PV de recepție), care urmează a fi remediate (Sală de sport comuna Apateu, jud. Arad).

Beneficiarii investițiilor preiau obiectivele pe baza unui protocol încheiat cu CNI SA, care este încheiat pe baza procesului verbal de recepție, valoarea obiectivului preluat fiind cea din procesul verbal de recepție, eronat menționată în acesta, cu consecința înregistrării acestei valori eronate în evidențele contabile ale beneficiarilor investițiilor.

Nu au fost respectate prevederile legale referitoare la recepția obiectivelor de investiții finanțate prin bugetele instituțiilor publice.

Inventarierea lucrărilor de investiții sistate la data de 31.12.2011, a fost efectuată cu nerespectarea prevederilor art. 14 din OMFP nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, în sensul că nu au fost înscrise pe liste de inventariere distincte, cu menționarea cauzelor sistării, aprobarea de sistare și măsurile care se propun în legătură cu aceste lucrări.

Nu au fost respectate prevederile legale referitoare la inventarierea lucrărilor de investiții sistate deoarece obiectivele de investiții sistate nu au fost înscrise pe liste de inventariere distincte, cu menționarea cauzelor sistării, aprobarea de sistare și măsurile care se propun în legătură cu aceste lucrări.

Conform notei de conciliere, încheiate cu ocazia controlului, reprezentanții entității nu au avut obiecțiuni asupra constatărilor și recomandărilor cuprinse în Raportul de control.

Concluzii și recomandări

- ✓ solicitarea și includerea în bugetul de venituri și cheltuieli a sumelor aferente programelor derulate, în condițiile în care acestea respectă prevederile Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice și ale OMFP nr. 1159/2004 pentru aprobarea Instrucțiunilor privind conținutul, forma de prezentare și structura programelor elaborate de ordonatorii principali de credite în scopul finanțării unor acțiuni sau ansamblu de acțiuni;
- ✓ efectuarea recepțiilor obiectivelor de investiții cu respectarea prevederilor legale specifice, pe bază de documente justificative;
- ✓ notificarea tuturor beneficiarilor obiectivelor de investiții cu care au fost încheiate protocoale de predare-primire, în sensul comunicării valorii obiectivului de investiții în conformitate cu prevederile OMFP 3055/2009 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene;
- ✓ CNI va respecta prevederile OMFP nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, în cazul tuturor operațiunilor de inventariere efectuate.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care Compania Națională de Investiții SA - CNI SA trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate entitatea implementând măsurile dispuse prin decizie.

4.13. Controlul fondurilor alocate de la bugetele unităților administrativ-teritoriale pentru finanțarea Agențiilor de Dezvoltare Regională și programe/proiecte derulate prin Planul de Dezvoltare Regională

Agenția de Dezvoltare Regională București – Ilfov

Ca urmare a controlului au rezultat **constatări** prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Elaborarea și fundamentarea proiectului bugetului de venituri și cheltuieli aferent exercițiului financiar 2011

- ◆ din probele de audit analizate în timpul misiunii a rezultat faptul că bugetul de venituri și cheltuieli aferent exercițiului financiar 2011 al Agenției de Dezvoltare Regională București-Ilfov (ADRBI) nu a fost fundamentat corect, procedura operațională existentă nu cuprindea și aspecte referitoare la modul de fundamentare a bugetului de venituri și cheltuieli, iar bugetul nu a fost aprobat de Consiliul pentru Dezvoltare Regională București-Ilfov, așa cum prevede Legea nr. 315/2004 privind dezvoltarea regională în România.

Consecința economică a abaterii constă în fundamentarea eronată a categoriilor de cheltuieli incluse în buget, materializată în depășirea cheltuielilor planificate, cu salariile și contribuțiile aferente acestora cu suma de 223 mii lei.

Evaluarea situațiilor financiare întocmite la data de 31.12.2011

- ◆ din analiza indicatorilor cuprinși în situațiile financiare întocmite de ADRBI la 31.12.2011 s-a constatat că acestea nu respectă gruparea veniturilor și a cheltuielilor pe feluri de activități după natura lor. De exemplu: în cadrul indicatorului cheltuieli de personal (în sumă de 5.683 mii lei) a fost inclusă eronat și suma de 11 mii lei destinată cheltuielilor cu „deplasări, detașări, transferuri”, cheltuieli specifice bunurilor și serviciilor.

Nu au fost respectate prevederile OMFP nr. 1.969/2007 privind aprobarea reglementărilor contabile pentru persoanele juridice fără scop patrimonial.

Inventarierea patrimoniului în exercițiul financiar 2011

- ◆ conducerea ADRBI nu a emis și aprobat proceduri scrise, adaptate specificului activității și care să fie transmise comisiilor de inventariere. Au fost încălcate prevederile OMFP nr. 2861/2009 pentru apro-

barea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii;

- ✦ registrul-inventar nu respectă condițiile cerute de OMFP nr. 3512/2008 privind documentele financiar-contabile;
- ✦ nu au fost întocmite documentele justificative anexe la procesele verbale de scoatere din funcțiune prevăzute de OMFP nr. 3512/2008;
- ✦ directorul general al agenției nu a numit comisia de casare și nu a dispus elaborarea și implementarea unei proceduri privind valorificarea bunurilor scoase din funcțiune și/sau casarea acestora. Au fost încălcate prevederile privind scoaterea din funcțiune și casarea mijloacelor fixe din HG nr. 909/1997 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 15/1994 privind amortizarea capitalului imobilizat în active corporale și necorporale, modificată și completată prin Ordonanța Guvernului nr. 54/1997;
- ✦ comisiile de inventariere au propus scoaterea din funcțiune și casarea unor mijloace fixe preluate în folosință fără plată, în baza unui contract de comodat sau preluate în baza unor procese verbale de la fostul Minister al Integrării Europene (MIE), încălcând prevederile Legii contabilității nr. 82/1991.

În timpul controlului entitatea verificată nu a prezentat un document din care să rezulte data la care aceste bunuri au fost înregistrate în contabilitatea ADRBI.

Consecința economico-financiară o reprezintă faptul că documentele oficiale de prezentare a situațiilor economico-financiare ale entității verificate nu oferă o imagine fidelă a poziției financiare, performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată.

- ✦ ADRBI nu a inventariat bunurile din domeniul public/privat al Primăriei Municipiului București, respectiv spațiul din Calea Victoriei nr. 16-20, încălcând prevederile HG nr. 1.031/1999 pentru aprobarea Normelor metodologice privind înregistrarea în contabilitate a bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului și al unităților administrativ-teritoriale și ale OMFP nr. 2861/2009.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 82/1991 a contabilității, fapta constituie contravenție și a fost sancționată cu amendă contravențională de 400 lei achitată în timpul misiunii.

- ✦ din verificarea efectuată la sediul ADRBI a rezultat faptul că după mutarea sediului în imobilul din str. Mihai Eminescu, pentru sediul inițial al agenției dat în folosință, fără forme legale, de Primăria Generală a Municipiului București nu au mai fost prevăzute în buget sumele necesare întreținerii corespunzătoare a imobilului.

La data controlului s-a constatat degradarea spațiului urmare deconectării de la rețeaua de curent electric și de gaze naturale.

Concluzii și recomandări

- ✓ *evaluarea respectării, în special la nivel managerial, a principiilor economicității și eficienței nu a putut fi efectuată datorită faptului că la nivelul ADRBI nu există norme de dotare și consum pe baza cărora auditorii publici externi să analizeze evoluția în timp a raportului planificat/utilizat și preocuparea managementului la toate nivelurile privind asigurarea nivelului optim al raportului cost/calitate;*
- ✓ *se impune elaborarea unor proceduri privind fundamentarea proiectului bugetului agenției pentru fiecare natură de cheltuieli inclusă în buget: cheltuieli de personal, bunuri și servicii, respectiv cheltuieli de capital;*
- ✓ *directorul general al agenției va lua măsurile care se impun astfel încât organizarea și conducerea contabilității să respecte în totalitate cerințele actelor normative în vigoare;*
- ✓ *directorul general al agenției va dispune măsurile care se impun pentru elaborarea și implementarea procedurilor specifice activității de fundamentare a bugetului de venituri și cheltuieli, respectiv de elaborare a situațiilor financiare;*
- ✓ *organizarea, executarea și valorificarea rezultatelor inventarierii bunurilor din patrimoniul public al Primăriei Municipiului București aflate în folosința ADRBI și comunicarea la titularul dreptului de administrare a bunului; Cornel Constantinescu <cornel.constantinescu@rcc.ro>*
- ✓ *elaborarea și implementarea unei proceduri privind organizarea, executarea și valorificarea rezultatelor inventarierii elementelor patrimoniale;*
- ✓ *elaborarea și implementarea unei proceduri privind organizarea, executarea și valorificarea rezultatelor inventarierii bunurilor din patrimoniul public aflate în folosința sau administrarea ADRBI;*
- ✓ *evaluarea posibilității de întreținere corespunzătoare, în viitor, a spațiului și luarea unei decizii în sensul menținerii în folosință a acestuia sau predarea administratorului de drept al imobilului.*

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care ADRBI trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate, entitatea procedând la implementarea măsurilor dispuse prin decizie.

Capitolul

5

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2011

**Acțiuni de audit și control
desfășurate la nivelul unităților
administrativ-teritoriale**

5.1. Prezentare generală

1. Sfera de cuprindere a acțiunilor de verificare la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Acțiunile desfășurate de camerele de conturi la nivelul unităților administrativ-teritoriale au vizat ca sferă de cuprindere *bugetele componente ale bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale*, respectiv:

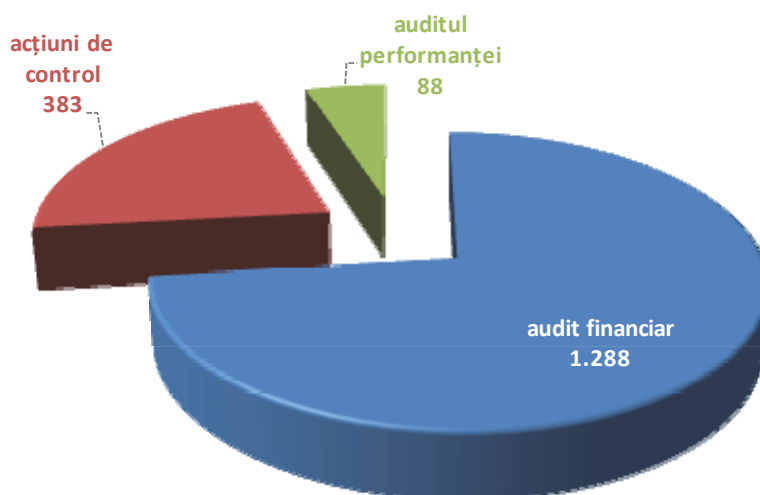
- bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, județelor;
- bugetele instituțiilor publice și activităților finanțate integral sau parțial din venituri proprii;
- bugetele împrumuturilor externe și interne contractate de autoritățile administrației publice locale;
- bugetul fondurilor externe nerambursabile.

Totodată, la nivel local camerele de conturi au efectuat și acțiuni de control tematic care au vizat *regiile autonome și societățile comerciale de interes local*, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, precum și concesionarea sau închirierea de bunuri care fac parte din proprietatea publică.

2. Acțiuni desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

La nivelul unităților administrativ-teritoriale, potrivit Programului de activitate al Curții de Conturi pe anul 2012, *au fost realizate un număr de 1.759 acțiuni, din care 1.288 acțiuni de audit financiar, 88 acțiuni de audit al performanței și 383 acțiuni de control*. În urma desfășurării acțiunilor de audit financiar s-au acordat 10 certificate de conformitate, reprezentând 0,8% din totalul acestora.

	TOTAL ACȚIUNI	din care:		
		Audit financiar	Control	Auditul performanței
Acțiuni desfășurate în anul 2012	1.759	1.288	383	88
% din total acțiuni	100%	73,2%	21,8%	5,0%

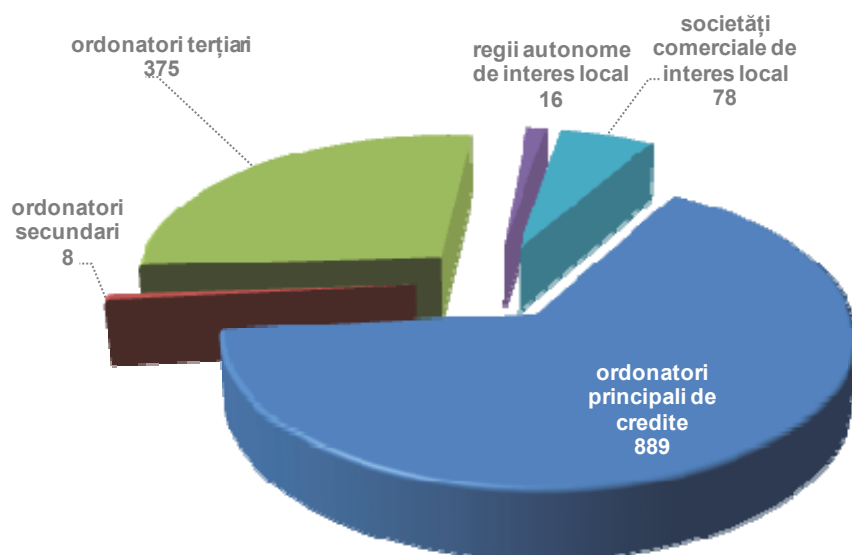
De asemenea, pe parcursul anului 2012 au fost efectuate 1.205 acțiuni de verificare a modului de aducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii, precum și 1.657 acțiuni de verificare, efectuate de camerele de conturi împreună cu structurile Agenției Naționale de Administrare Fiscală, la unitățile administrativ-teritoriale beneficiare de sume alocate de la bugetul de stat din fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, potrivit HG nr. 255/2012.

3. Entități supuse verificării camerelor de conturi

Pentru realizarea acțiunilor de control/audit efectuate în anul 2012 a fost supus verificării un număr de 1.366 entități publice de interes local, din care cele mai multe entități verificate sunt ordonatori principali de credite în număr de 889.

Categoriile de entități verificate la nivelul unităților administrativ-teritoriale	Entități verificate	% din total
1. Ordonatori de credite la nivelul unităților administrativ-teritoriale, din care:	1.272	93,2
1.1. ordonatori principali de credite	889	65,1
1.2. ordonatori secundari de credite	8	0,6
1.3. ordonatori terțiari de credite	375	27,5
2. Regii autonome de interes local	16	1,1
3. Societăți comerciale de interes local	78	5,7
TOTAL	1.366	100,0

Grafic, categoriile de entități verificate în anul 2012 se prezintă astfel:

4. Acte emise în urma acțiunilor de verificare la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Ca urmare a acțiunilor de control/audit efectuate au fost întocmite următoarele *acte de verificare*, respectiv:

- 1.507 rapoarte de control/audit;
- 1.300 procese-verbale de constatare;
- 2.203 note de constatare;
- 124 procese-verbale de constatare a contravențiilor.

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, în urma valorificării actelor de audit/control au fost emise 1.223 decizii, din care au fost contestate total sau parțial 27,8% din acestea, respectiv un număr de 340 decizii.

Prin deciziile emise au fost dispuse 11.234 măsuri, din care 10.288 în cadrul misiunilor de audit financiar, 718 în cadrul acțiunilor de control tematic și 228 pentru misiunile de audit al performanței.

Procedurile de valorificare a constatărilor din actele de audit/control se derulează în continuare potrivit Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi.

5. Rezultatele cuantificabile ale acțiunilor desfășurate

Urmare acțiunilor de audit și control efectuate de camerele de conturi în anul 2012 la nivelul unităților administrativ-teritoriale au fost constatate abateri și nereguli care au determinat nerealizarea unor venituri cuvenite bugetelor publice, au cauzat prejudicii bugetelor locale sau au influențat calitatea gestiunii economico-financiare a entităților verificate.

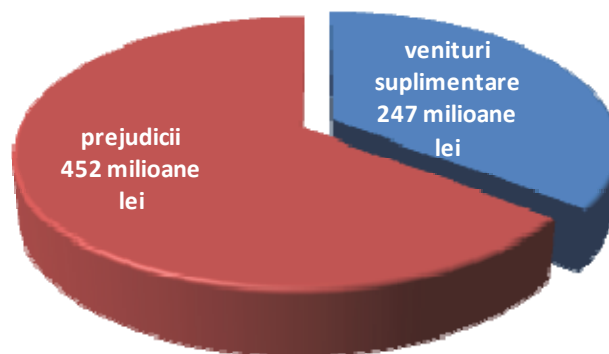
În urma acțiunilor de verificare efectuate de camerele de conturi, evaluarea abaterilor constatate se prezintă după cum urmează:

	Estimări abateri constatate	Accesorii	Total estimări
1.Venituri	190.146	56.405	246.551
2.Prejudicii	430.601	20.935	451.536
Total sume	620.747	77.340	698.087

mii lei

Abaterile de la legalitate și regularitate constatate au condus la nerealizarea unor venituri în sumă de 246.551 mii lei, din care 56.405 mii lei accesorii.

Abaterile de la legalitate și regularitate constatate au condus la prejudicierea bugetelor entităților verificate cu suma de 451.536 mii lei, din care 20.935 mii lei accesorii corespunzătoare.

Totodată, s-au constatat *abateri de la legalitate și regularitate, care nu au generat producerea de prejudicii, evaluate la 16.807.759 mii lei.*

6. Rezultatele pe tipuri de acțiuni de verificare

Pe tipuri de acțiuni de verificare, situația abaterilor consemnate cu privire la constatarea și administrarea veniturilor, precum și a celor care au determinat producerea de prejudicii, cuantificate valoric, se prezintă sintetic astfel:

	u.m.	Auditul financiar	Control	Auditul performanței	Total acțiuni
1.Venituri	mii lei	176.828	61.102	8.621	246.551
	mil. euro*	39,74	13,73	1,94	55,40
2.Prejudicii	mii lei	371.451	52.716	27.369	451.536
	mil. euro*	83,47	11,85	6,15	101,47
Total sume	mii lei	548.279	113.818	35.990	698.087
	mil. euro*	123,21	25,58	8,09	156,87

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2012 de 4,45.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2012.

Cu ocazia acțiunilor efectuate au fost identificate și nereguli financiar-contabile care nu au determinat producerea de prejudicii, dar au afectat corectitudinea situațiilor financiare, astfel:

	u.m.	Auditul financiar	Control	Auditul performanței	Total acțiuni
Abateri financiar contabile	mii lei	15.137.008	1.048.788	621.963	16.807.759
	mil. euro*	3.401,57	235,68	139,77	3.777,02

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2012 de 4,45.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2012.

7. Abateri pe linia constatării și administrării veniturilor

Principalele categorii de abateri consemnate cu ocazia acțiunilor de control/audit la nivel local pe linia constatării și administrării veniturilor au fost estimate la 246.551 mii lei și se prezintă sintetic, grupate pe categorii de abateri semnificative, astfel:

Categoriile de abateri	Număr cazuri	%	Estimări (mii lei)	%
I. Venituri suplimentare	3.012	100	246.551	100
1. Nestabilirea, neevidențierea și neurmărirea încasării veniturilor în cuantumul și la termenele prevăzute de lege	2.263	75	144.215	56
2. Neîndeplinirea obligațiilor fiscale către bugetele publice	327	11	57.027	23
3. Abateri privind vânzarea și/sau scoaterea din funcțiune a activelor corporale, concesionarea sau închirierea de bunuri proprietate publică și privată a unităților administrativ-teritoriale, concesionarea de servicii cu caracter public și asocierile în participațiune	206	7	13.907	7
4. Abateri privind exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	93	3	12.733	6
5. Alte abateri	123	4	18.669	8

Din cele 3.012 cazuri constatate, cele mai frecvente abateri (2.263 cazuri, reprezentând 75% din total) sunt legate de modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor în cuantumul și la termenele prevăzute de lege, a căror valoare a fost estimată la 144,2 milioane lei. Urmează apoi 327 cazuri care au relevat neîndeplinirea obligațiilor fiscale către bugetele publice, a căror valoare a fost estimată la 57 milioane lei.

8. Abateri generate de prejudicii

Abaterile constatate în acțiunile de control/audit care au generat producerea de prejudicii au fost estimate la 451.536 mii lei și se prezintă sintetic astfel:

Categoriile de abateri	Număr cazuri	%	Estimări (mii lei)	%
II. Prejudicii	3.973	100	451.536	100
1. Nerespectarea prevederilor legale cu privire la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare, precum și utilizarea nelegală a fondurilor acordate de la buget	2.953	74	302.266	67
2. Abateri cu privire la administrarea contractului de achiziție publică	814	20	75.501	17
3. Nestabilirea, neevidențierea și neurmărirea încasării veniturilor în cuantumul și la termenele prevăzute de lege	62	2	13.666	3
4. Abateri cu privire la administrarea și gestionarea patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, concesionarea de servicii cu caracter public și asocierile în participațiune	75	2	34.370	8
5. Alte abateri	69	2	25.733	5

Dintre abaterile generatoare de prejudicii, cele mai frecvente (2.953 cazuri) se referă la nerespectarea prevederilor legale cu privire la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare, precum și la utilizarea nelegală a fondurilor acordate de la buget, valoarea acestora ridicându-se la 302,3 milioane lei. De asemenea au fost constatate 814 cazuri de administrare defectuoasă a contractelor de achiziție publică care au generat abateri de peste 75,5 milioane lei.

9. Abateri financiar contabile care au afectat acuratețea situațiilor financiare Cu ocazia verificărilor efectuate la nivelul unităților administrativ-teritoriale s-au constatat și abateri de la legalitate și regularitate, care nu au generat producerea de prejudicii, evaluate la 16.807.759 mii lei, grupate pe categorii de abateri semnificative, astfel:

Categoriile de abateri	Număr cazuri	%	Estimări (mii lei)	%
III. Abateri financiar contabile	2.719	100	16.807.759	100
1. Abateri privind exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	1.759	65	9.982.257	59,4
2. Abateri cu privire la administrarea și gestionarea patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, concesionarea de servicii cu caracter public și asocierile în participațiune	331	13	6.293.861	37,4
3. Nestabilirea, neevidențierea și neurmărirea încasării veniturilor în cuantumul și la termenele prevăzute de lege	176	6	53.151	0,3
4. Nerespectarea prevederilor legale în efectuarea cheltuielilor	367	13	269.463	1,7
5. Alte abateri	86	3	209.027	1,2

Deși nu sunt generatoare de prejudicii, abaterile financiar contabile (2.719 cazuri identificate) se produc cu o frecvență semnificativă în activitatea entităților verificate, având un impact important asupra acurateții situațiilor financiare, urmare neaplicării întocmai a reglementărilor în domeniu.

5.2. Principalele constatări rezultate din acțiunile de audit al performanței desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

5.2.1. Auditul performanței modului de utilizare a fondurilor destinate finanțării cheltuielilor privind drumurile județene și comunale

Scurtă prezentare

Acțiunea s-a desfășurat la nivel de Consiliu județean (în cadrul căruia este organizată activitatea de administrare a drumurilor județene), respectiv la entitățile de profil din subordinea sa (direcții/servicii, regii autonome sau societăți comerciale), care alocă, repartizează și respectiv, utilizează fonduri publice pentru drumurile județene și comunale.

Obiectivul general

Obiectivul general al auditului a fost acela de a analiza impactul, rezultatele și beneficiile alocărilor de fonduri publice în perioada 2009-2011 pentru programele/obiectivele vizând drumurile județene și comunale, prin raportarea la criteriile de economicitate, eficiență și eficacitate.

Obiective specifice

Acțiunile de audit al performanței desfășurate la nivelul consiliilor județene și al entităților de profil din subordinea acestora au urmărit, în principal, modul cum sunt gestionate la nivel județean diversele mecanisme de finanțare și dacă se asigură o distribuție echidistantă și eficientă a fondurilor pentru acoperirea tuturor solicitărilor și necesităților de pe plan local, fiind vizate următoarele aspecte:

- ❖ responsabilizarea, văzută prin prisma legăturii de condiționalitate dintre alocarea fondurilor și obținerea rezultatelor de performanță convenite;
- ❖ evaluarea performanței în ceea ce privește modul de utilizare a fondurilor destinate finanțării cheltuielilor privind drumurile județene și comunale sub aspectul economicității, eficienței și eficacității acestora, respectiv:
 - dacă resursele au fost alocate, administrate și utilizate cu economicitate;
 - dacă s-a făcut ceea ce trebuia, astfel încât să se asigure minimizarea costului resurselor utilizate, fără a compromite realizarea în bune condiții a obiectivelor declarate;
 - în ce măsură cheltuielile privind drumurile județene și comunale au fost alocate corect și documentat;
- ❖ evaluarea gradului în care, prin alocarea fondurilor, s-a ajuns la o stare corespunzătoare de viabilitate a acestor drumuri.

Constatări

Misiunile de audit al performanței au relevat următoarele aspecte:

- ◆ în majoritatea județelor nu există o strategie privind modernizarea și dezvoltarea de ansamblu a rețelelor de drumuri județene și comunale, astfel încât să se asigure utilizarea cât mai rațională a resurselor pentru realizarea cât mai multor lucrări finanțate din creditele bugetare disponibile, concomitent cu prioritizarea acestora în funcție de impactul semnificativ generat, coroborat cu strategia generală de dezvoltare a județului;
- ◆ lipsa unei strategii coerente la nivelul unităților administrativ teritoriale conduce la dificultăți pentru factorii implicați în planificarea și monitorizarea sistematică a activităților care urmează a fi întreprinse legat de întreținerea și modernizarea drumurilor județene și comunale;
- ◆ la nivelul consiliilor județene, centralizarea și urmărirea obiectivelor aferente drumurilor comunale se face exclusiv prin prisma sumelor primite de la bugetul de stat;
- ◆ nu sunt constituite comisii care să analizeze necesarul de fonduri solicitate de către unitățile administrativ-teritoriale pentru reabilitarea, modernizarea și/sau asfaltarea drumurilor de interes local;
- ◆ nu există criteriile aprobate de consiliul județean, în raport de care să se efectueze analiza cererilor de fonduri pentru modernizarea/reabilitarea/întreținerea drumurilor de interes județean/comunal;
- ◆ repartizarea fondurilor de la bugetul de stat, prin bugetul MDRT, s-a realizat în condiții de relativă transparență, ministerul nerespectând în toate cazurile criteriile de priorizare referitoare la investițiile în curs;
- ◆ alocarea fondurilor se face în tranșe care nu țin seama în toate cazurile de stadiul derulării lucrărilor de modernizare, reabilitare și întreținerea rețelei de drumuri județene și comunale;
- ◆ cheltuirea fondurilor publice privind pietruirea, reabilitarea și/sau asfaltarea drumurilor de interes local a reușit în mică măsură să rezolve problema transportului între localitățile județului sau între acestea și căile principale de transport (drumuri județene, naționale și drumuri europene);
- ◆ urmărirea defectuoasă, în unele cazuri, a derulării contractelor încheiate pentru realizarea modernizării infrastructurii drumurilor județene și comunale, în scopul prevenirii neregulilor și limitarea eventualelor prejudicii ce pot fi produse;
- ◆ nu au fost efectuate, în toate cazurile, demersurile necesare care să asigure certificarea conformității drumurilor județene și comunale modernizate, reabilite sau reparate cu standardele și normativele cu privire la calitate, stabilite prin legislația în vigoare;
- ◆ nerespectarea, în unele cazuri, a prevederilor legale cu privire la procedurile de atribuire a unor contracte de lucrări, deficiențe constatate de către ANRMAR;
- ◆ carențe privind corelarea termenelor de punere în funcțiune a unor investiții pentru drumuri județene și finanțarea realizării acestora, care au condus la depășirea acestor termene și la costuri suplimentare pentru beneficiar, în actualizarea valorii investiției, în funcție de factorul timp;
- ◆ funcționarea defectuoasă a formelor de control intern și neconcordanțele constatate cu ocazia inspecțiilor factice din teren cu cele înscrise în situațiile de lucrări emise de prestatorii de servicii, au determinat, în unele cazuri, utilizarea ineficientă și neeconomicoasă a fondurilor publice destinate drumurilor județene și comunale.

Abateri semnificative

Valoarea estimativă a abaterilor constatate care generează prejudicii însumează 16.126 mii lei, iar cea a abaterilor financiar contabile este estimată la 142.382 mii lei.

Cele mai semnificative abateri generatoare de prejudicii sunt:

- ◆ plata de către *Consiliul Județean Arad* a unor servicii neexecutate de antreprenori, în sumă de 660 mii lei, reprezentând bunuri, lucrări, servicii nerecepționate în cantitatea facturată și plătită;

- ◆ acceptarea la plată, de către *Consiliul Județean Botoșani* a unor situații de lucrări în valoare de 210 mii lei care conțin cantități de 100 ori mai mari decât cele efectiv executate la anumite articole de cheltuieli, materiale în valoare de 304 mii lei pentru care s-a plătit un preț de 1000 de ori mai mare decât prețul pieței sau cantități de lucrări neexecutate în valoare de 701 mii lei; declararea câștigătoare a unei oferte în sumă de 360 mii lei, ce conține prețuri care nu sunt rezultatul liberei concurențe;
- ◆ angajarea unor lucrări în valoare de 137 mii lei care nu au fost negociate în faza de adjudecare a licitației de către *Consiliul Județean Brașov*;
- ◆ plata de către *Consiliul Județean Dâmbovița* a unei situații de lucrări avizată de dirigintele de șantier, prin care antreprenorul justifică procurarea, înainte de montaj, a unui parapet metalic în valoarea de 1.446 mii lei, fără a se respecta oferta contractată pentru lucrări de construcții-montaj care prevedea decontarea la punerea în operă, precum și graficul de lucrări;
- ◆ neînregistrarea în contabilitatea *Consiliului Județean Giurgiu* a debitului în sumă de 4.265 mii lei reprezentând valoarea achitată unei societăți pentru obiectivul de investiții „Modernizare DJ503 Toporu limita județ Teleorman”, lucrare degradată în totalitate, precum și plata unor lucrări neexecutate/nejustificate în perioada 2009-2011 în sumă de 113 mii lei pentru modernizarea unor drumuri județene;
- ◆ plata de către *Consiliul Județean Harghita* a unor lucrări aferente unui număr de 3 angajamente legale, în baza unor documente care nu conțin informații care să certifice realitatea sumei de 4.590 mii lei și a unor lucrări de reabilitare/consolidare drum, fără ca instrumentele de plată să fie însoțite de documente justificative legal întocmite care să certifice realitatea plății sumei de 1.495 mii lei;
- ◆ decontarea nejustificată, de către *Consiliul Județean Hunedoara*, a sumei de 250 mii lei, reprezentând contravaloarea unor servicii de dezăpezire/așteptare aferente lunilor ianuarie/februarie 2010, în condițiile în care aceste servicii mai erau cuprinse și în situațiile de lucrări aferente lunilor ianuarie, februarie și martie 2010; plata unor cantități de nisip și sare mai mari decât cele care au fost utilizate la dezăpezirea manuală și mecanică executată în perioada ianuarie-martie 2010 în sumă de 150 mii lei; plata de lucrări neexecutate în sumă de 147 mii lei;
- ◆ decontarea, de către *Consiliul Județean Mehedinți*, a unor lucrări de investiții neefectuate de trei firme de construcții în sumă de 123 mii lei;
- ◆ acceptarea la plată de către *Consiliul Județean Neamț* a unor cantități de lucrări neefectuate constatate prin verificarea pe teren (îmbrăcăminte asfalt, strat de fundație din balast, îmbrăcăminte asfaltică pentru drumuri laterale, timpane la podețe tubulare, podețe casetate) în sumă de 260 mii lei și a unor cheltuieli de transport nejustificate sau majorate în sumă de 131 mii lei;
- ◆ lipsa din gestiunea *Consiliului Județean Olt* a unui număr de 1125 indicatoare rutiere procurate și montate pe drumurile județene în sumă de 643 mii lei; plăți nelegale în sumă de 216 mii lei urmare decontării duble a aceluiași categorii de lucrări; plăți nelegale pentru decontarea lucrărilor de marcaje rutiere în sumă de 221 mii lei, fără documente justificative care să ateste efectuarea acestora pe parcursul execuției și recepția preliminară la terminarea lucrărilor;
- ◆ plata de către *Consiliul Județean Sălaj* a unor lucrări de reabilitare în anul 2010 în sumă de 172 mii lei pentru un tronson care fusese deja reabilitat în anul 2009 și care se afla în garanție până în luna decembrie 2011;
- ◆ plata de către *Consiliul Județean Timiș* a unor lucrări de întreținere drumuri în sumă de 144 mii lei, înainte de executarea garanției de bună execuție și fără a utiliza fondurile proprii ale furnizorilor de lucrări; necalcularea de penalități de întârziere în sumă de 164 mii lei pentru depășiri ale termenelor de execuție de către executanți.

Abaterile identificate se datorează în principal următoarelor cauze:

- neurmărirea de către diriginții de șantier a lucrărilor, astfel încât au fost acceptate la decontare lucrări neexecutate sau supradimensionate;
- neverificarea proiectelor la data recepționării, acestea conținând erori de calcul neidentificate nici de comisiile de licitație sau de operatorii economici la data achiziționării caietului de sarcini;
- neurmărirea de către persoanele de specialitate care vizează situațiile de lucrări sub aspect economic a elementelor înscrise în recapitularea acestora;
- acceptarea la decontare în mod nejustificat a unor situații de lucrări care au la bază procese-verbale de custodie ale unor materiale, în speță bitum și ciment, care necesită condiții speciale de depozitare, nejustificându-se astfel păstrarea lor în custodie.

Concluzii

Concluzia generală a acțiunilor de audit al performanței efectuate este că țintele și obiectivele activității de modernizare și reabilitare a drumurilor nu au fost atinse la nivelul performanței maxime, principala cauză fiind aceea că, efortul bugetar făcut de către stat, cât și de bugetele locale nu s-a materializat direct propor-

țional cu valorile investițiilor proiectate și contractate, astfel încât să existe o continuitate în alocarea sumelor necesare executării integrale a lucrărilor adjudecate.

Disfuncționalitățile evidențiate au fost determinate de insuficiența alocărilor de fonduri, lipsa personalului de specialitate care să acorde consultanță unităților administrativ-teritoriale comunale, factorii climatici nefavorabili (temperaturi scăzute, ploi și ninsori abundente etc.), calitatea slabă a proiectelor și neactualizarea acestora, alocarea în unele cazuri a fondurilor în ultima perioadă a exercițiului financiar. Astfel, a reieșit cu pregnanță că:

- insuficiența sumelor alocate conduce la efectuarea cu întârziere a plăților, la nerespectarea termenelor de execuție și implicit la costuri suplimentare pentru perioada de conservare;
- atribuirea lucrărilor de întreținere și reparare a drumurilor județene prin încredințare directă nu oferă posibilitatea analizării eficienței cu privire la cheltuielile efectuate cu terții;
- insuficiența personalului cu pregătire de specialitate și volumul mare de atribuțiuni poate conduce la nesatisfacerea necesităților activităților curente și potențiale ce privesc tehnologia lucrărilor de reabilitare și întreținere a drumurilor județene;
- lipsa evidenței analitice a investițiilor în curs de execuție conduce la necunoașterea valorilor înregistrate în evidența contabilă pe fiecare obiectiv în parte;
- neîntocmirea proiectelor de lucrări în concordanță cu situația din teren poate genera costuri mai mari deoarece lucrările suplimentare nu mai pot fi scoase la licitație.

Recomandări

În baza constatărilor și concluziilor rezultate în urma misiunilor de audit al performanței efectuate de camerele de conturi, au fost formulate o serie de recomandări care vizează în esență următoarele:

- ✓ elaborarea la nivelul fiecărui județ a unei strategii privind modernizarea și dezvoltarea de ansamblu a rețelei de drumuri județene și locale și includerea în aceasta a unui sistem complex de indicatori de performanță pentru măsurarea efectelor lucrărilor de întreținere, modernizare și reabilitare a rețelei de drumuri județene și pentru evaluarea nevoilor, stabilirea priorităților și controlul costurilor;
- ✓ crearea la nivelul județului a unei baze de date care să ofere informații relevante și actualizate cu privire la starea de viabilitate reală a drumurilor comunale, astfel încât alegerea politicilor și strategiilor de intervenție, perioada optimă de execuție, prioritizarea lucrărilor și nivelul de urgență să țină cont și de interpretarea acestor date;
- ✓ implementarea unui sistem decizional transparent în selectarea priorităților în procesul de repartizare a fondurilor pe lucrări – contribuind la dezvoltarea echilibrată a tuturor zonelor județului sub aspectul performanței tehnice a drumurilor;
- ✓ ierarhizarea criteriilor avute în vedere la analiza cererilor de fonduri, respectiv la repartizarea acestora pentru modernizarea/reabilitarea/întreținerea drumurilor de interes județean/comunal, în funcție de importanța social-economică;
- ✓ efectuarea de către consiliile județene, împreună cu primăriile comunale, a unei inventarii a drumurilor județene și comunale în ceea ce privește starea acestora în vederea stabilirii priorităților;
- ✓ finanțarea cu prioritate a obiectivelor de investiții în curs de execuție, cu asigurarea corelării între termenele de punere în funcțiune a obiectivelor și fondurile necesare pentru finalizarea acestora;
- ✓ stabilirea unor indicatori de măsurare a performanței privind dezvoltarea, modernizarea și întreținerea rețelei județene și locale de drumuri, cum ar fi: creștere valoare trafic, creștere viteză circulație, reducere distanță deplasare, scădere cheltuieli legate de consum carburanți, lubrifianți și piese schimb, reducere număr cereri de despăgubiri daune datorate stării drumurilor etc.;
- ✓ implementarea unor proceduri formalizate privind:
 - stabilirea și verificarea corectitudinii valorii estimate a contractului de achiziție publică privind lucrările la drumurile județene;
 - supervizarea activităților de urmărire a execuției contractelor de lucrări;
 - verificarea, avizarea, aprobarea și plata situațiilor de lucrări la drumurile județene și comunale;
 - efectuarea controlului calității covoarelor asfaltice și a celorlalte lucrări specifice drumurilor județene, conform standardelor de calitate în vigoare;
- ✓ inventarierea lucrărilor necorespunzătoare calitativ la toate obiectivele de investiții privind drumurile județene și comunale aflate în termen de garanție și efectuarea demersurilor pentru remedierea acestora de către contractanți;
- ✓ examinarea abaterilor de la legalitate constatate și stabilirea responsabilităților ce revin personalului

propriu și celorlalți factori externi (constructor, proiectant, prestator de servicii) implicați în activitățile de administrare și întreținere a drumurilor județene;

- ✓ perfecționarea și revizuirea cadrului de organizare și de exercitare a controlului intern/managerial privind operațiunile specifice administrării drumurilor județene.

5.2.2. Auditul performanței modului de organizare și funcționare a serviciilor publice de salubritate a localităților pentru perioada 2009-2011

Scurtă prezentare

Acțiunea s-a desfășurat la nivelul municipiilor reședință de județ, a sectoarelor 1, 2, 3, 4, 6 ale municipiului București și la Administrația Domeniului Public (ADP) sector 5.

Obiectivul general

Obiectivul general al auditului l-a constituit evaluarea performanței realizate în raport cu cea proiectată și stabilirea impactului activității de salubritate asupra comunităților locale, în raport cu fondurile utilizate, pentru perioada 2009-2011.

Obiective specifice

Acțiunile de audit al performanței desfășurate la nivelul municipiilor reședință de județ și al sectoarelor municipiului București au urmărit, în principal, analizarea performanței realizate de autoritățile administrației publice locale în domeniul salubrității, având în vedere următoarele aspecte:

- ❖ implementarea unei activități corespunzătoare de monitorizare și control a furnizării/prestării serviciilor de salubritate, precum și a calității prestațiilor efectuate de operatorii acestor servicii;
- ❖ evaluarea performanței în ceea ce privește modul de organizare și funcționare a serviciilor publice de salubritate a localităților sub aspectul economicității, eficienței și eficacității acestora, respectiv:
 - în ce măsură s-a asigurat minimizarea costului resurselor utilizate, fără a compromite realizarea în bune condiții a activității de salubritate a localităților;
 - dacă resursele au fost utilizate optim, realizându-se un raport corespunzător între resursele alocate activității de salubritate și resursele utilizate;
 - gradul de îndeplinire a indicatorilor de performanță stabiliți;
- ❖ evaluarea modului în care autoritățile locale și operatorii serviciilor de salubritate au informat și sondat opinia cetățenilor/utilizatorilor cu privire la aceste servicii.

Constatări

Misiunile de audit al performanței au relevat următoarele aspecte:

- ▶ nu au fost elaborate și aprobate strategii de dezvoltare și funcționare pe termen mediu și lung a serviciilor de salubritate de către toate autoritățile administrației publice locale;
- ▶ nu toate autoritățile publice locale au realizat o monitorizare a rezultatelor operatorilor serviciilor de salubritate, prin evaluarea și analiza acestora din punctul de vedere al realizării indicatorilor de performanță și al implementării metodelor de management în vederea reducerii costurilor de operare, precum și al respectării conformității prestării cu prevederile regulamentului serviciului și clauzele contractuale;
- ▶ nu au fost stabiliți și aprobați indicatorii de performanță ai serviciului de salubritate;
- ▶ nu au fost elaborate proceduri operaționale de lucru, pe baza cărora să se asigure efectuarea monitorizării și controlului activităților de salubritate prestate de furnizor;
- ▶ nu s-au luat toate măsurile care se impun în vederea obligării tuturor angajatorilor la declararea numărului de personal angajat și respectiv, declararea numărului membrilor de familie, în vederea stabilirii obligațiilor datorate pentru serviciile de salubritate prestate;
- ▶ neincluderea în contractele de delegare încheiate cu operatorii serviciului de salubritate a clauzelor referitoare la:
 - programul lucrărilor de investiții pentru modernizări, reabilitări, dezvoltări de capacități, obiective noi și al lucrărilor de întreținere, reparații curente, reparații planificate, renovări, atât fizic, cât și valoric;
 - sarcinile și responsabilitățile părților cu privire la programele de investiții, la programele de reabilitări, reparații și renovări, precum și la condițiile de finanțare a acestora;
 - obligativitatea prestatorilor de servicii de a implementa sistemul de colectare selectivă a deșeurilor, concomitent cu responsabilitățile și garanțiile operatorilor în cazul nerealizării gradului de colectare selectivă.
- ▶ neurmărirea respectării clauzelor contractuale referitoare la termenele de plată și necalcularea de penalități de întârziere pentru neachitarea ori achitarea cu întârziere a redevenței datorate de operatorul serviciilor de salubritate;

- ◆ nerespectarea termenului de plată a redevenței anuale, stabilit prin contractele de delegare a serviciului de salubritate;
- ◆ stabilirea necorespunzătoare a valorii redevenței datorate;
- ◆ neluarea măsurilor legale de recuperare a debitelor restante în intervalul termenului de prescripție;
- ◆ neurmărirea încasării de la toți contribuabilii persoane juridice, a taxei de salubritate, respectiv ecologizare, datorată bugetului local;
- ◆ nerespectarea prevederilor legale privind constatarea, evaluarea și inventarierea materiei impozabile reprezentând taxa pe teren și taxa pe clădiri datorate de către concesionarii operatori de servicii publice de salubritate;
- ◆ neluarea măsurilor prevăzute de lege de constituire a garanției de bună execuție pentru lucrările executate;
- ◆ nu s-a urmărit și monitorizat modul de utilizare a sumelor încasate din valorificarea materialelor rezultate în acțiunea de pre colectare și selectare a deșeurilor, constituirea fondului de dezvoltare și respectarea de către concesionar a obligației realizării obiectivelor de investiții prevăzute în Programul de conformare a depozitului de deșuri;
- ◆ neimplementarea în totalitate a sistemului de control intern/managerial.

Abateri semnificative

Valoarea estimativă a abaterilor constatate care generează prejudicii însumează 11.243 mii lei, iar cea a abaterilor financiar contabile este estimată la 479.581 mii lei.

Dintre prejudiciile constatate, cele mai semnificative sunt:

- ◆ plata nelegală a unor servicii de salubritate executate de concesionar, la tarife actualizate/majorate nelegal: *UATM Satu Mare* (2.355 mii lei); *UATM Craiova* (245 mii lei);
- ◆ plăți nelegale efectuate de către *UATM Târgu Mureș*, datorită neurmării contractului de concesiune privind delegarea de gestiune a serviciilor publice de salubritate (reprezentând contravaloarea în lei a investițiilor nerealizate de concesionar în primul an de derulare a contractului care trebuia reținută din sumele achitate concedentului), în sumă de 1.925 mii lei;
- ◆ plăți în sumă de 609 mii lei efectuate de *UATM Ploiești* pentru servicii de salubritate, fără ca prestațiile să fie efectuate;
- ◆ achitarea de către *UATM Bacău*, în perioada 2009-2011, a unor tarife de închiriere pentru recipientele/europubelele repartizate utilizatorilor, la tarife majorate nejustificat, în sumă de 487 mii lei;
- ◆ efectuarea de plăți peste cantitățile și/sau valorile contractate ale serviciilor de salubritate: *UATM Drobeta Turnu Severin* (391 mii lei), *UATM Suceava* (258 mii lei) și *UATM Miercurea Ciuc* (118 mii lei);
- ◆ plăți nejustificate efectuate de *UATM Baia Mare*, peste cotele, normele și baremele legale, în sumă de 346 mii lei;
- ◆ efectuarea de către *UATM Cluj-Napoca* a unor plăți necuvenite, urmare a nerespectării tipurilor și cantităților de bunuri și servicii contractate, precum și a prețurilor aferente acestora, în sumă de 263 mii lei;
- ◆ acceptarea la plată în luna ianuarie 2009 a unor lucrări de salubritate specifice sezonului cald: *UATM Constanța* (258 mii lei);
- ◆ plăți nelegale efectuate de *UATM Botoșani* reprezentând lucrări neexecutate și recepționate la obiectivul de investiții „Reabilitare platforme de pre colectare deșuri menajere”, în sumă de 152 mii lei;
- ◆ efectuarea de plăți fără bază legală către diverși operatori economici, pentru servicii de salubritate neexecutate și nerecepționate: *UATM Călărași* (1.186 mii lei) și *UAT București - sectorul 1* (130 mii lei);
- ◆ plata nelegală a cheltuielilor privind salubritatea parcarilor concesionate sau date în administrare unor persoane juridice, în condițiile în care această obligație revine concesionarilor sau persoanelor juridice care le administrează: *UATM Slatina* (211 mii lei);
- ◆ efectuarea de plăți nejustificate, pe baza unor documente întocmite necorespunzător de către operatorii serviciilor de salubritate și/sau fără documente justificative: *UATM Sf. Gheorghe* (241 mii lei).

Abaterile identificate au în principal următoarele cauze: nereglementarea strategiilor și politicilor locale cu privire la dezvoltarea și funcționarea pe termen mediu și lung a serviciilor de salubritate; neelaborarea și neimplementarea unor proceduri de verificare a prestațiilor și a indicatorilor de performanță, neelaborarea unor studii de oportunitate cu privire la actualele modalități de gestionare a activității de salubritate, din punct de vedere al economicității, eficienței și eficacității, precum și cu privire la tarifele serviciilor de salubritate etc.

Concluzii

Concluzia generală a acțiunilor de audit al performanței efectuate este că, deși a existat o preocupare și implicare a autorităților locale în organizarea și desfășurarea activității de salubritate, scopul și obiectivele acestei activități nu au fost atinse la nivelul de performanță cerut, deoarece:

- autoritățile publice locale nu s-au implicat îndeajuns în monitorizarea și controlul modului de îndeplinire a obligațiilor operatorului de salubritate;
- nu s-a urmărit minimizarea costului resurselor utilizate, fără a se compromite realizarea în bune condiții a activității;
- indicatorii de performanță stabiliți nu au fost reanalizați și renegociați astfel încât să se asigure creșterea gradului de satisfacere a necesităților utilizatorilor;
- autoritățile publice locale, inclusiv operatorii serviciilor de salubritate nu au efectuat sondaje cu privire la calitatea serviciilor și la gradul de satisfacție a cetățenilor/utilizatorilor privind modul în care funcționează acestea.

Recomandări

În baza constatărilor și concluziilor rezultate în urma misiunilor de audit al performanței efectuate de camerele de conturi, au fost formulate o serie de recomandări care vizează în esență următoarele:

- ✓ elaborarea și/sau finalizarea și supunerea spre aprobarea consiliilor locale a strategiei locale de accelerare a dezvoltării serviciilor comunitare de utilitate publică, a strategiei locale de salubritate, a strategiei de dezvoltare a depozitelor de deșeuri, care să se concretizeze în stabilirea și aprobarea de indicatori de performanță ai serviciului de salubritate;
- ✓ elaborarea, aprobarea și implementarea unor proceduri operaționale scrise privind monitorizarea și controlul execuției contractelor de delegare a serviciilor de salubritate a localităților, pe categorii de servicii, care să asigure o urmărire și monitorizare corectă a acestora, atât din punct de vedere tehnic și calitativ, cât și din punct de vedere financiar;
- ✓ monitorizarea rezultatelor operatorilor serviciilor de salubritate, prin evaluarea și analiza acestora din punctul de vedere al realizării indicatorilor de performanță, al implementării metodelor de management, în vederea reducerii costurilor de operare, al respectării conformității prestării serviciilor cu prevederile regulamentului serviciului și clauzele contractuale;
- ✓ analiza permanentă și evaluarea activităților specifice serviciului de salubritate pentru ca acestea să se desfășoare în condiții de eficiență, eficacitate și economicitate, iar eforturile financiare prin bugetul local să fie în concordanță cu nivelul calității serviciilor prestate de operatorul serviciului public și cu așteptările cetățenilor;
- ✓ analiza de către managementul entităților a posibilității reducerii costurilor cu activitatea de salubritate, asigurându-se minimizarea costului resurselor alocate pentru atingerea rezultatelor estimate ale activității de salubritate (economicitate);
- ✓ elaborarea de studii de impact privind evoluția crescătoare a costurilor de operare a serviciilor și oportunitatea instituirii unor taxe speciale;
- ✓ analizarea tarifelor practicate de operatorii serviciilor de salubritate și a modului de fundamentare a acestora, prin prisma economicității, eficienței și eficacității; reanalizarea și renegocierea tarifelor practicate pe baza unor analize de preț fundamentate, care să aibă la bază numai acele cheltuieli specifice fiecărui tip de activitate;
- ✓ fundamentarea corectă a redevenței și reanalizarea tuturor drepturilor și obligațiilor contractuale stabilite pe baza prevederilor legale, aprobarea acestora și reflectarea corectă în prețuri și tarife, astfel încât să asigure respectarea principiului administrării eficiente a bunurilor din proprietatea publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale, a principiului echilibrului financiar și a celorlalte reglementări legale pe baza cărora funcționează serviciile de salubritate;
- ✓ urmărirea încasării la termen și în cuantumul stabilit a redevenței;
- ✓ finalizarea amenajării punctelor de colectare selectivă și mediatizarea/informarea utilizatorilor despre importanța colectării selective a deșeurilor, care conduce în final la reducerea costurilor și implicat a tarifelor de colectare a deșeurilor menajere;
- ✓ identificarea tuturor utilizatorilor de servicii de salubritate în vederea realizării evidenței utilizatorilor, cu și fără contract de prestări de servicii și luarea măsurilor ce se impun funcție de rezultatele inventarierii;
- ✓ constatarea, stabilirea, calcularea și urmărirea la încasare a obligațiilor concesionarilor operatori de servicii publice, pentru taxa pe clădiri, taxa pe teren datorată bugetului local, impozite și taxe datorate pentru alte bunuri, pe întreaga perioadă de prescripție;
- ✓ reanalizarea permanentă a indicatorilor de performanță ai serviciilor de salubritate, în sensul adaptării/dimensionării valorii acestora la situația reală;

- ✓ urmărirea permanentă de către autoritățile administrației publice locale a modului de realizare a indicatorilor de performanță, anexați contractului de concesiune și a stabilirii cauzelor și sancțiunilor pentru neîndeplinirea acestora;
- ✓ informarea și consultarea permanentă a cetățenilor/utilizatorilor privind serviciile prestate de către operatorii cărora li s-a delegat gestiunea activității de salubritate, privind politicile și strategiile locale în domeniu, inclusiv sondarea opiniei publice privind gradul de cunoaștere și satisfacție a utilizatorilor serviciului;
- ✓ crearea unor baze de date cu privire la sesizările și reclamațiile depuse de beneficiarii serviciilor, sondarea opiniei publice, astfel încât să se asigure o relație permanentă cu utilizatorii, în scopul îmbunătățirii calității serviciilor de salubritate;
- ✓ cuprinderea în planul de audit intern al unităților administrativ-teritoriale a unor misiuni de audit pe tema serviciilor de salubritate;
- ✓ organizarea sistemului de control intern în conformitate cu prevederile OMFP nr. 946/2005 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial, cuprinzând standardele de control intern/managerial la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control intern/managerial, cu modificările și completările ulterioare.

5.3. Principalele constatări rezultate din acțiunile de audit și control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Obiectivele urmărite în acțiunile de verificare la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Prin verificările la entitățile publice de interes local, Curtea de Conturi prin camerele de conturi a urmărit, conform prevederilor legale, următoarele *obiective*:

- ❖ elaborarea și fundamentarea proiectului de buget propriu, precum și autorizarea, legalitatea și necesitatea modificărilor aduse prevederilor inițiale ale bugetelor publice;
- ❖ exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare;
- ❖ modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare, în cuantum și la termenele prevăzute de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora;
- ❖ evaluarea sistemelor de management și control intern/audit intern la entitățile verificate, a modului de implementare a acestora și legătura de cauzalitate între rezultatele acestei evaluări și deficiențele constatate de către Curtea de Conturi în activitatea entității respective;
- ❖ calitatea gestiunii economico-financiare în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele de înființare ale entității verificate, cu accent pe:
 - efectuarea inventarierii și a evaluării tuturor elementelor patrimoniale, înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor obținute în urma acestor operațiuni;
 - constituirea și utilizarea fondurilor pentru desfășurarea de activități conform scopului, obiectivelor și atribuțiilor entității;
 - legalitatea angajării, lichidării, ordonanțării și plății cheltuielilor din fonduri publice;
 - organizarea și desfășurarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică, încheierea și administrarea contractelor.

Sinteza principalelor constatări

Urmare acțiunilor de audit/control desfășurate pe parcursul anului 2012 la nivelul unităților administrativ-teritoriale au fost constatate abateri de la reglementările legale care au avut ca efect producerea de prejudicii în gestionarea resurselor publice, nestabilirea și nevirarea la buget, în totalitate și la termenele legale, a impozitelor și taxelor locale, precum și reflectarea nereală a patrimoniului public în situațiile financiare anuale auditate.

Aceste abateri și nereguli consemnate în actele întocmite cu ocazia verificărilor efectuate scot în evidență:

- ◆ lipsa sau incorectitudinea evidențelor privind veniturile cuvenite bugetelor locale ca urmare a neinventarierii și evaluării incorecte a materiei impozabile și a bazei de impozitare în funcție de care se stabilesc impozitele și taxele locale;
- ◆ un management defectuos asupra fondurilor publice, precum și necunoașterea sau insuficienta cunoaștere de către ordonatorii de credite la nivel local a procedurilor privind formarea, administrarea, angajarea și utilizarea resurselor publice locale;

- ▶ disfuncționalități în angajarea cheltuielilor și în efectuarea plăților din cauza lipsei de finanțare prin elaborarea de bugete nerealiste, fundamentate pe baza unor resurse potențiale și nu certe;
- ▶ disfuncționalități în organizarea și exercitarea controlului intern/managerial și auditului intern;
- ▶ politici neperformante de recrutare, pregătire profesională și evaluare a personalului, care nu asigură eficiență și performanță în exercitarea atribuțiilor.

Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare, în cuantumul și la termenele stabilite de lege

Constatări

Abaterile reținute și consemnate în actele de audit/control cu privire la *stabilirea, constatarea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetelor locale* relevă faptul că managementul în acest domeniu nu este încă suficient de performant și că nivelul veniturilor proprii încasate nu exprimă potențialul real al unităților administrativ-teritoriale.

Volumul veniturilor proprii ale unităților administrativ-teritoriale a fost influențat atât de diminuarea posibilităților de plată ale contribuabililor persoane fizice, de creșterea numărului persoanelor juridice care s-au confruntat cu situații dificile în asigurarea capacității de plată, cât și de deficiențele existente în activitatea de administrare și de executare silită a creanțelor fiscale de către compartimentele de specialitate ale primăriilor.

Pe de altă parte, implicarea încă destul de susținută a bugetului de stat în asigurarea resurselor bugetelor locale explică insuficienta preocupare a autorităților locale în evaluarea veniturilor proprii și în urmărirea încasării acestora pe parcursul execuției bugetare.

Urmare procedurilor de audit aplicate au fost identificate categoriile de abateri care au generat *nerealizarea integrală și la termen a veniturilor bugetelor locale ale unităților administrativ-teritoriale, sintetizate astfel:*

- ▶ stabilirea eronată a impozitelor/taxelor locale prin aplicarea unor cote eronate de impunere sau prin subdimensionarea bazei impozabile ca urmare a neîncadrării corecte a terenurilor pe zone și categorii de folosință, ceea ce a condus la aplicarea unui nivel al impozitului pe teren mai mic decât cel legal și la neajustarea corectă a valorii clădirilor deținute de persoanele fizice prin aplicarea coeficientului de corecție în funcție de zona și rangul localității;
- ▶ neurmărirea modului de respectare a obligației contribuabililor de a declara organelor fiscale construcțiile achiziționate sau a celor construite, după expirarea termenului prevăzut în autorizațiile de construire și implicit necalcularea din oficiu a obligațiilor de plată;
- ▶ neverificarea de către organele fiscale a realității datelor din declarațiile de impunere depuse de contribuabili, în special a celor care priveau reevaluarea periodică a activelor fixe supuse impozitării;
- ▶ neimpunerea clădirilor din patrimoniul unităților administrativ teritoriale închiriate, respectiv a terenurilor concesionate;
- ▶ neurmărirea declarării reale a terenurilor dobândite de contribuabili și nerealizarea corespondenței dintre datele înregistrate în evidențele fiscale cu cele înscrise în registrul agricol, în vederea stabilirii corecte a impozitului pe teren;
- ▶ stabilirea eronată a taxei pentru regularizarea autorizațiilor de construire și/sau neefectuarea operațiunilor de regularizare a taxelor pentru eliberarea autorizațiilor de construire;
- ▶ nestabilirea, neurmărirea, neînregistrarea în evidența contabilă și neîncasarea în cuantum real și la termen a redevențelor cuvenite pentru elemente de patrimoniu concesionate;
- ▶ neurmărirea realizării în cuantumul real și legal a veniturilor bugetului județean reprezentând cotă parte din impozite pe mijloace de transport cuvenite consiliilor județene, în baza prevederilor art. 295 pct. (5) din Codul fiscal, impozite stabilite și încasate de unitățile administrativ-teritoriale în concordanță cu prevederile art. 263 alin. (4) și (5), din același act normativ, fapt ce a condus la diminuarea volumului fondurilor posibil de utilizat pentru lucrările de întreținere, modernizare, reabilitare și construire a drumurilor județene;
- ▶ nestabilirea, neevidențierea și neurmărirea taxelor pentru folosirea mijloacelor de reclamă și publicitate care este datorată de orice persoană care beneficiază de servicii de reclamă și publicitate, a taxelor pentru afișaj în scop de reclamă și publicitate datorate de orice persoane care utilizează un panou, afișaj sau structură de afișaj;
- ▶ nestabilirea, neevidențierea și neurmărirea taxelor pentru eliberarea autorizațiilor necesare pentru desfășurarea de activități economice, în cuantumurile stabilite prin hotărârile consiliilor locale;
- ▶ neaplicarea în totalitate a procedurilor de urmărire și executare silită prevăzute de Codul de procedură fiscală în vederea încasării veniturilor proprii, persoanele cu atribuții în domeniu limitându-se doar la emiterea și transmiterea înștiințărilor de plată și a somațiilor, fără a lua și celelalte măsuri de executare silită (*instituirea de poprii bancare asupra disponibilităților bănești, executarea veniturilor datorate contribuabililor de terțe persoane, instituirea de sechestre asupra bunurilor mobile și imobile deținute de*

contribuabilii respectivi) pentru încasarea la bugetele locale a unor datorii restante. De remarcat faptul că, în multe situații, activitatea de executare silită nici nu poate fi exercitată în mod legal, atâta timp cât nu este investită nicio persoană prin dispoziție a conducătorului unității, care să dobândească astfel calitatea de executor fiscal și care să fie împuternicită să exercite competențele prevăzute la art. 138 din Codul de procedură fiscală. În aceste condiții, termenul de aplicare a procedurilor de executare silită se prescrie, bugetele locale fiind prejudiciate cu sumele în cauză, autoritățile locale neluând măsurile legale de recuperare de la persoanele răspunzătoare.

Din categoria abaterilor de mai sus, exemplificăm în special cazurile care evidențiază o slabă preocupare a autorităților administrației publice locale de a valorifica cu precădere veniturile care pot rezulta din desfășurarea unor activități economice sau din valorificarea unor bunuri din patrimoniul public și privat al unităților administrativ-teritoriale. Astfel:

- ◆ neîncasarea taxei pentru eliberarea autorizației de excavare datorată de agenți economici care exploatează suprafețe de teren, agregate minerale de pe raza unităților administrativ-teritoriale a lipsit bugetele locale de importante surse de finanțare, așa cum s-a înregistrat la: *UATM Adjud (județul Vrancea)* – 3.064 mii lei; *UATM Baia Mare* – 1.434 mii lei; *UATC Dărmănești, UATC Călinești, UATC Tigveni, UATC Leordeni (județul Argeș)* – 5.146 mii lei; *UATM Caransebeș (județul Caraș Severin)* – 550 mii lei; *UATC Ariceștii Rahtivani (județul Prahova)* – 648 mii lei; *UATC Almașu Mare (județul Alba)* – 275 mii lei; *UATC Iara (județul Cluj)* – 195 mii lei; *UATC Almașu (județul Sălaj)* – 143 mii lei.
- ◆ încheierea de contracte de asociere/concesionare între unitățile administrativ-teritoriale și societățile comerciale fără respectarea prevederilor legale și în detrimentul unităților administrativ-teritoriale, fără o analiză temeinică a eficienței, eficacității și economicității contractelor respective, cum ar fi:
 - *UATM Tg. Mureș* – 639 mii lei redevențe neîncasate din concesionarea serviciului public de administrare a parcarilor cu plată;
 - *UATM Sf. Gheorghe (județul Covasna)* – 302 mii lei redevențe neîncasate în baza unui contract de concesiune a unor terenuri și construcții;
 - *UATM Sibiu* – 2.019 mii lei - venituri neîncasate pentru un teren cu bază sportivă și construcții aflate în folosința unei societăți;
 - *UATM Vaslui* – 117 mii lei - redevențe convenite pentru concesionarea serviciului de salubritate și concesionarea sistemului de distribuire a gazelor naturale;
 - *UATO Isaccea (județul Tulcea)* – 154 mii lei – redevențe datorate de operatorii de servicii cu caracter de utilitate publică, pentru bunurile proprietate publică ale unității administrativ-teritoriale, aferente sistemelor de utilități publice concesionate operatorilor odată cu contractele de delegare a gestiunii;
 - *SC Tetarom SA (județul Cluj)* – 770 mii lei - venituri din contracte de închiriere/cesiune încheiate cu diverse societăți comerciale neurmărite și neîncasate, precum și din neurmărirea respectării clauzelor contractuale referitoare la termenele de plată și necalcularea de penalități de întârziere pentru neachitarea ori achitarea cu întârziere a redevenței/chiriei datorate de locatari.
- ◆ nu s-a efectuat o verificare sistematică de către personalul de specialitate din cadrul primăriilor a gradului de realizare a lucrărilor pe perioada de valabilitate a autorizației de construire, în scopul identificării datei de la care clădirile sunt supuse impozitării sau nefinalizarea clădirilor în termenul acordat prin autorizare și prelungirea acesteia, ceea ce a determinat neîncasarea unor venituri importante pentru bugetul local, cum ar fi la: *UATM Alba Iulia* – 180 mii lei; *UATC Izvoru Bârzii (județul Mehedinți)* – 176 mii lei; *UATM Tg. Mureș* – 190 mii lei; *UATO Cislădie (județul Sibiu)* – 109 mii lei; *UATJ Suceava* – 139 mii lei; *UATM Oradea* – 213 mii lei; *UATM Beiuș (județul Bihor)* – 134 mii lei.

Cauzele generatoare ale abaterilor cu impact asupra veniturilor bugetare, în sensul nestabilirii corecte a valorii impozitelor/taxelor locale și neurmării termenelor de încasare sunt:

- necunoașterea prevederilor din Codul fiscal, de către personalul cu atribuții pe linia stabilirii, înregistrării și încasării veniturilor bugetului local, prevederi referitoare la stabilirea impozitelor și taxelor locale, la datorarea taxei pe terenurile/clădirile concesionate, închiriate, date în administrare sau folosință, de către chiriași/concesionari;
- superficialitatea factorilor de decizie în ceea ce privește activitatea de stabilire, înregistrare și colectare a veniturilor proprii ale bugetului local, în cuantumul și la termenele prevăzute de legislația în vigoare;
- necunoașterea tuturor prevederilor legale de către conducerea entității precum și de către persoanele cu atribuții financiar-contabile, în ceea ce privește: determinarea, înregistrarea și virarea impozitelor și taxelor datorate bugetului consolidat al statului și bugetelor locale, potrivit cadrului legislativ în domeniu;
- neefectuarea punctajelor între datele din registrul agricol și datele din evidența fiscală luate în calcul la

- stabilirea masei impozabile cuprinse în bugetul de venituri și cheltuieli ca și prevederi bugetare inițiale;
- neefectuarea unei verificări sistematice a gradului de realizare a lucrărilor pe perioada de valabilitate a autorizațiilor de construire, în scopul identificării datei de la care clădirile sunt supuse impozitării;
- slaba eficacitate a controlului fiscal din cadrul unităților administrativ teritoriale, precum și al întregului sistem de control intern incluzând controlul financiar preventiv și auditul public intern;
- neorganizarea activității de colectare a creanțelor în baza unor proceduri clare și precise, individualizate pe persoane;
- inventarierea formală a conturilor de creanțe, ceea ce a generat riscul neidentificării unor venituri proprii cuvenite entităților verificate în exercițiul bugetar supus auditului.

Concluzii

În sistemul administrației publice locale, în special la unitățile administrativ-teritoriale ale comunelor, implementarea programelor asistate pe calculator privind evidența și urmărirea încasării veniturilor aferente bugetelor locale este nesatisfăcătoare, existând frecvent riscul apariției unor erori de calcul, de evidență sau de raportare a veniturilor bugetului local.

Numărul posturilor, uneori insuficient, și pregătirea profesională a personalului, deseori deficitară, nu permit asigurarea verificării sistematice a operațiunilor din punct de vedere al respectării tuturor prevederilor legale care le sunt aplicabile, în vigoare la data efectuării operațiunilor.

Neimplicarea suficientă a ordonatorului principal de credite în organizarea și desfășurarea procesului de colectare a impozitelor și taxelor locale și nestabilirea de persoane cu atribuții precise pe această linie a favorizat, în unele cazuri, însușirea din gestiune a veniturilor încasate în numerar, situații în care Curtea de Conturi a procedat la sesizarea organelor de urmărire penală.

Nu există o preocupare pentru inventarierea și evaluarea masei impozabile anterior întocmirii proiectului de buget local și pentru implementarea unor sisteme informatice care să asigure stabilirea, evidențierea, urmărirea și raportarea stadiului încasării veniturilor proprii, precum și urmărirea derulării contractelor de închiriere, concesiune, asociere și vânzare de active din patrimoniul unităților administrativ-teritoriale.

Lipsa sau incorectitudinea evidențelor privind veniturile cuvenite bugetelor locale conduc la construirea unor bugete nerealiste, supradimensionate, pe baza cărora se fac angajamente de cheltuieli, ajungându-se la sfârșitul anului la imposibilitatea acoperirii cheltuielilor angajate și la acumularea de arierate la plăți.

Totodată, neaplicarea în totalitate a procedurilor de urmărire și executare silită prevăzute de lege în vederea încasării veniturilor proprii, a condus la nerealizarea veniturilor bugetului local la nivelul potențialului real, personalul de specialitate din cadrul unităților administrativ-teritoriale (în măsura în care acesta există) neinițiind și neaplicând, în toate cazurile, procedurile de urmărire și executare silită reglementate de Codul de procedură fiscală pentru toate veniturile de încasat.

Calitatea gestiunii economico-financiare

Nerespectarea prevederilor legale în angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, precum și utilizarea nelegală a fondurilor de la buget

Constatări

Abaterile de la normele legale constatate la nivelul unităților administrativ-teritoriale cu privire la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, a căror frecvență și volum relevă adevărate surse generatoare de risipă, sunt urmarea unui management incorect și defectuos al fondurilor publice, a necunoașterii prevederilor legale privind formarea, administrarea, angajarea și utilizarea fondurilor publice, a schimbării personalului primăriilor odată cu schimbarea primarului, fără predare-primire de evidențe și, nu în ultimul rând, a caracterului interpretabil al unor reglementări legale.

În cadrul acestui obiectiv s-a urmărit modul în care au fost gestionate mijloacele materiale și bănești existente în entitate, în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute pentru acestea. S-au verificat și analizat: constituirea și utilizarea fondurilor entității; efectuarea cheltuielilor bugetare conform reglementărilor legale și în concordanță cu prevederile legii bugetare; acordarea și utilizarea, conform destinațiilor stabilite a alocațiilor pentru investiții, a subvențiilor și transferurilor către ordonatorii terțiari; achitarea obligațiilor către bugetele publice; respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și a administrării patrimoniului.

Constatările în cadrul acestui obiectiv s-au regăsit la majoritatea entităților supuse auditului/controlului și la toate categoriile de cheltuieli, prezentându-se astfel:

	Estimări prejudicii (mii lei)	% din total
1. Cheltuieli de personal	88.637	20,0
2. Bunuri și servicii	168.301	37,3
3. Subvenții	12.207	2,5
4. Transferuri între unități ale administrației publice	8.918	1,9
5. Alte transferuri	195	
6. Asistența socială	3.830	0,8
7. Alte cheltuieli	2.187	0,5
8. Proiecte cu finanțare din fonduri externe	156	
8. Cheltuieli de capital	167.070	37,0
9. Dobânzi	1	
10. Operațiuni financiare	34	
Total prejudicii pe naturi de cheltuieli	451.536	100,0

Din datele prezentate se observă că abaterile consemnate în actele de control/audit sunt localizate în proporție de 94,3% la trei categorii de cheltuieli, respectiv:

- cheltuieli cu bunuri și servicii – 168,3 milioane lei (37,3% din total prejudicii)
- cheltuieli de capital – 167,0 milioane lei (37,0% din total prejudicii)
- cheltuieli de personal – 88,6 milioane lei (20,0% din total prejudicii)

Trebuie subliniat că volumul mare al prejudiciilor consemnate la bunuri și servicii este determinat de faptul că drepturile și sporurile acordate salariaților din aparatul administrativ al primăriilor și consiliilor județene, potrivit contractelor/acordurilor colective de muncă sub titulatura de drepturi privind condițiile de muncă, sănătatea și securitatea muncii, drepturi și măsuri cu caracter social și protecție socială (cheltuieli cu ținuta, drepturi de hrană, cheltuieli pentru medicamente și tratamente medicale) sunt înregistrate la acest titlu de cheltuieli.

Categoriile de abateri identificate au relevat următoarele nereguli la principalele categorii de cheltuieli:

Cheltuieli de personal

Au fost consemnate, ca și în anii precedenți, abateri de la normele legale referitoare la acordarea unor drepturi de natură salarială personalului din cadrul primăriilor și din instituțiile și serviciile publice de interes local cu încălcarea prevederilor legale care reglementează sistemul de stabilire a salariilor pentru personalul din sistemul bugetar. După apariția celor două legi-cadru de salarizare nr. 330/2009 și nr. 284/2010, s-a considerat că, în contextul în care există un anumit cadru aplicabil întregului personal bugetar, problema acordării altor drepturi salariale decât cele prevăzute de respectivele legi va dispărea. Realitatea a contrazis însă o asemenea situație, întrucât din aspectele constatate de structurile Curții de Conturi reiese că majoritatea ordonatorilor de credite la nivel local nu au respectat prevederile și precizările privind modul de reîncadrare a personalului. Astfel, cele mai multe nereguli constatate se referă la:

- ◆ stabilirea eronată a salariilor de bază, prin includerea în acestea a diverse sporuri/drepturi care nu întrunesc condiții de legalitate: indemnizație de dispozitiv, spor de fidelitate/stabilitate, spor de confidențialitate, drepturi speciale pentru menținerea sănătății, indemnizații de hrană și ținută;
- ◆ menținerea în salariul de bază a cuantumului salariului de merit, deși legea prevede că acesta se introduce în salariul de bază până la expirarea perioadei pentru care a fost acordat, după care se recalculează în mod corespunzător salariul de bază și celelalte sporuri care se aplică la acesta;
- ◆ stabilirea salariului de bază aferent anului 2011 prin luarea în calcul a unor stimulente în cuantum mai mare decât cel prevăzut de actul normativ;
- ◆ includerea eronată în salariul de bază a stimulentele pentru persoane care nu au beneficiat de stimulente (până la data de 31.12.2010), în baza OG nr. 92/2003 și OG nr. 29/2004;
- ◆ încadrarea necorespunzătoare a personalului pe funcții superioare celor aprobate prin statutul de personal, funcții pentru care angajații primăriei nu îndeplineau condiții de studii și vechime;
- ◆ drepturi salariale acordate directorilor generali ai societăților comerciale/regiilor autonome de interes local, într-un cuantum mai mare decât cel legal, ca urmare a nerespectării prevederilor legale care limitează indemnizația lunară a acestora la nivelul prevăzut pentru funcția de viceprimar/vicepreședinte al consiliului județean.

Dintre cele mai elocvente cazuri exemplificăm:

- *UATJ Alba* (275 mii lei), *UATM Alba Iulia* (805 mii lei) și *UATM Buzău* (307 mii lei) au stabilit greșit salariile de bază prin includerea în acestea a salariilor de merit după expirarea perioadei pentru care acestea fuseseră acordate;

- UATJ Satu Mare a acordat drepturi salariale nelegale (indemnizație de dispozitiv și spor de stabilitate) în sumă de 1.824 mii lei pentru aparatul propriu și al entităților din subordine;
- UATJ Mureș a plătit drepturi salariale reprezentând indemnizație de dispozitiv în sumă de 436 mii lei;
- UATJ Cluj a acordat sume de bani, în valoare de 248 mii lei, reprezentând: cadouri de 8 Martie, cadouri oferite copiilor minori ai angajaților cu prilejul unor sărbători (Paște, Crăciun, 1 iunie) și ajutoare de înmormântare;
- a fost acordată indemnizație de dispozitiv pentru personalul propriu și entitățile din subordine la UATJ Brașov (857 mii lei), UATM Brașov (856 mii lei), UATJ Giurgiu (534 mii lei), UATJ Gorj (638 mii lei), UATJ Harghita (360 mii lei), UATJ Mehedinți (1.267 mii lei) și UATJ Suceava (1.042 mii lei) ș.a.;
- au fost acordate stimulente persoanelor care nu fac parte din compartimentele de administrare a creanțelor fiscale la UATM Satu Mare (1.596 mii lei), UATM Buzău (725 mii lei) și UATM Craiova (1.305 mii lei).

Bunuri și servicii

La această categorie de cheltuieli abaterile relevă un management defectuos cu privire la eficiența și eficacitatea cheltuielilor pentru funcționarea și întreținerea instituției, determinate de:

- ◆ nerespectarea prevederilor legale referitoare la consumul de carburanți, materiale de întreținere, asigurări auto și parcul auto;
- ◆ efectuarea de cheltuieli de protocol care nu se încadrează în baremurile legale;
- ◆ decontarea cheltuielilor efectuate fără prezentarea documentelor justificative privind transportul, cazarea, precum și alte cheltuieli (taxa viză, transport în interiorul localității, comisioane de schimb valutar, asigurări medicale ș.a.);
- ◆ efectuarea de cheltuieli cu bunuri și servicii fără contraprestație (bunuri, lucrări și servicii nerecepționate în cantitatea facturată și plătită) sau pe baza unor tarife neaprobată și neavizate;
- ◆ încheierea unor contracte de consultanță și asistență juridică cu cabinete de avocatură, în condițiile în care entitățile au organizate în structura proprie compartimente juridice;
- ◆ decontarea de către instituțiile publice a cursurilor de masterat, doctorat, specializare profesională care nu au legătură cu domeniul în care beneficiarii își desfășoară activitatea.

Dintre constatările identificate, exemplificăm:

- UATM Piatra Neamț – 59 mii lei – a efectuat plăți pentru servicii de consultanță în condițiile în care obiectul acestor servicii se regăsește în atribuțiile serviciilor din cadrul primăriei;
- UATM Reșița a plătit taxa de masterat pentru un consilier local;
- UATO Sulina (județul Tulcea) – a efectuat plăți nelegale pentru un curs de mediator și cheltuieli de delegare pentru secretarul UATO Sulina;
- UATM Tg. Secuiesc (județul Covasna), UATO Avrig (județul Sibiu), UATM Reșița, UATC Pătărlagele (județul Buzău) au depășit consumul de carburanți peste limita legală stabilită pentru autoturismele din dotare;
- UAT Sector 1 și UAT Sector 2 au plătit servicii de salubritate prestate pe anumite străzi în condițiile în care străzile erau în programe de reabilitare;
- UATO Hațeg (județul Hunedoara) a plătit suma de 405 mii lei reprezentând lucrări de măturat, în ale căror facturi sunt incluse calculații de prețuri altele decât cele prezentate în oferta prestatorului;
- UATO Sulina (județul Tulcea) a efectuat plăți nelegale în sumă estimată de 24,7 mii lei pentru plata comisiilor de evaluare și organizare a licitațiilor din cadrul orașului Sulina;
- UATJ Mureș a efectuat cheltuieli reprezentând contravaloarea unei mese calde/zi și pentru ținută în sumă de 913 mii lei;
- UATJ Tulcea a plătit drepturi speciale către salariați în sumă de 1.448 mii lei.

Subvenții

Constatările vizează neregulile consemnate cu privire la acordarea din bugetele locale a subvențiilor pentru acoperirea diferențelor de preț și tarif la activitatea de transport în comun și a subvențiilor pentru creșterea neprevizionată a prețurilor la combustibili. Astfel, s-a consemnat:

- ◆ întocmirea eronată a deconturilor pentru justificarea subvențiilor cuvenite;
- ◆ acordarea subvențiilor pentru gratuități pe mijloacele de transport în comun peste limita aprobată de consiliile locale;
- ◆ lipsa unor proceduri de acordare a subvențiilor fără existența unor indicatori fizici specifici activității de

transport și fără criteriile de nominalizare a beneficiarilor direcți ai gratuităților;

- ◆ nerespectarea prevederilor legale referitoare la regularizarea subvențiilor neutilizate până la încheierea exercițiului bugetar;
- ◆ nerestituirea la buget, la finele anului, a subvențiilor încasate necuvenit.

În acest sens, putem exemplifica:

- *UATM Buzău* – a acceptat la plată și a decontat nelegal SC TRANS-BUS SA Buzău subvenții în valoare de 3.775 mii lei pentru gratuitățile pe mijloacele de transport în comun acordate pensionarilor, peste limita aprobată prin hotărârea Consiliului Local al Municipiului Buzău care prevedea că subvențiile nu pot depăși o pătrime din subvenția anuală prevăzută în bugetul municipiului pentru activitatea de transport. În realitate valoarea subvenției a fost stabilită ca diferență între costurile și veniturile realizate de societatea de transport în comun, fapt ce a condus la decontarea din bugetul local în anul 2011 a unor sume mai mari decât nivelul legal aprobat;
- *UATM Reșița* – a acordat subvenții în sumă de 5.233 mii lei unui număr de 4 agenți economici fără verificarea deconturilor anuale, potrivit reglementărilor legale;
- *UATM Ploiești* – a decontat nelegal operatorului de transport în comun, subvenții pentru acoperirea diferențelor de tarif pentru gratuitățile acordate la transportul urban persoanelor beneficiare ale drepturilor prevăzute de Decretul Lege nr. 118/1990, republicat și OG nr. 105/1999 cu modificările ulterioare, deși aceste facilități trebuiau acoperite de la bugetul de stat prin casele județene de pensii și nu de la bugetul local.

Asistență socială Abaterile consemnate la această natură de cheltuieli scot în evidență modul deficitar în care autoritățile locale gestionează activitatea de asistență și protecție socială și mai ales plata unor sume din bugetul local, în condițiile în care:

- ◆ nu există dosare întocmite și actualizate pentru beneficiarii de ajutor social;
- ◆ nu sunt respectate condițiile legale de acordare a ajutorului social;
- ◆ nu sunt efectuate anchete sociale la termenele legale;
- ◆ nu sunt emise dispoziții de modificare a cuantumului ajutorului social, de suspendare și încetare a plății prestațiilor sociale (ajutorul social, ajutorul pentru încălzirea locuinței, alocația pentru susținerea familiei), atunci când se constată neîndeplinirea condițiilor de beneficiar al acestora.

Dintre cazurile constatate, semnalăm:

- *UATM Lupeni* (județul Hunedoara) – a alocat suma de 1.852 mii lei în cursul anilor 2010, 2011 și în perioada ianuarie-iunie 2012 pentru acordarea în cursul anilor 2010, 2011 și în perioada ianuarie-iunie 2012, a unor ajutoare de urgență, unui număr de 4.375 persoane pentru situații medicale privind tratamente și investigații în clinici de specialitate fără a exista documente care să justifice cheltuirea sumelor respective în scopul pentru care au fost acordate;
- *UATO Hârșova* (județul Constanța) – a efectuat plăți nelegale în sumă de 16 mii lei, reprezentând ajutoare pentru încălzirea locuinței acordate în sezonul rece 2011-2012 unor persoane beneficiare de ajutor social care nu îndeplineau cerințele impuse de lege;
- *UATC Ungureni* (județul Bacău) – a emis dispoziții de acordare și stabilire a ajutorului pentru încălzirea locuinței, în valoare de 22 mii lei unui număr de 69 beneficiari care nu îndeplinesc criteriile de eligibilitate sub aspect al calității de beneficiar al acestei prestații sociale.

Transferuri și alte cheltuieli Frecvența abaterilor constatate la această natură de cheltuieli este dată de acordarea finanțării nerambursabile de către autoritățile administrației publice locale, cu nerespectarea prevederilor legale, în sensul că:

- ◆ atribuirea contractelor de finanțare s-a efectuat fără organizarea unei selecții publice de proiecte;
- ◆ nu au fost îndeplinite criteriile și condițiile de eligibilitate prevăzute de lege;
- ◆ nu au fost publicate programele anuale proprii pentru acordarea de finanțări nerambursabile și rapoartele privind contractele de finanțare nerambursabilă;
- ◆ finanțarea s-a efectuat fără prezentarea documentelor justificative corespunzătoare.

Cele mai semnificative abateri sunt cele care privesc asocierea dintre autoritățile administrației publice locale și structurile/societățile având ca obiect de activitate activitățile sportive, în special fotbalul.

Finanțările în cadrul acestor contracte de asociere care vizează sprijinirea unor echipe de fotbal relevă cheltuirea neeficientă și neeconomicoasă a sumelor alocate din bugetele locale, multe cluburi fiind practic susținute de autoritățile locale, fără însă ca ele să beneficieze de cota parte din veniturile realizate din

aceste asocieri. Astfel, cele mai frecvente abateri se referă la:

- ◆ acordarea de sume în contul asocierii care nu sunt susținute cu documente justificative;
- ◆ acordarea de sume în contul asocierii, dar care nu fac parte din categoriile eligibile a fi suportate din bugetul local;
- ◆ acordarea de prime de meci jucătorilor peste nivelul stabilit în contractele de prestări sportive, prime de meci pentru staff-ul tehnic sau indemnizații pentru arbitri peste nivelul prevăzut de reglementările legale.

Dintre acestea, exemplificăm:

- asocierea dintre *UATM Ploiești* și FC Petrolul Ploiești, în cadrul căreia s-au plătit „prime de meci” jucătorilor mai mari cu suma de 190 mii lei față de nivelul acestora stabilit potrivit contractelor de prestări sportive încheiate pentru sezonul sportiv 2011-2012, precum și 168 mii lei pentru plăți staff (antrenor, maseur, medic), personal contractual, efectuate în afara regulamentului;
- *UATM Piatra Neamț* a decontat cheltuieli în sumă de 125 mii lei reprezentând plăți efectuate de către FC Ceahlăul Piatra Neamț fără ca aceste tranzacții să fie însoțite de documente justificative și fără să fie în legătură cu activitatea echipei de fotbal;
- *UATM Tg. Secuiesc* (județul Covasna) a acordat fără bază legală o cotizație în sumă de 305 mii lei către Fundația Pro Sport;
- *UATJ Brașov* a efectuat plăți fără bază legală în sumă de 1.217 mii lei către Asociația pentru Promovarea și Dezvoltarea Turismului din județul Brașov, pentru diverse servicii, construcția de puncte și centre de informare turistică, fără documente care să ateste prestarea serviciilor sau execuția lucrărilor;
- *UATM Sibiu* – a acceptat ordonatorului de credite ierarhic inferior, Casa de Cultură a Municipiului Sibiu, suplimentarea nelegală a finanțării agendei sportive cu suma de 500 mii lei, care a fost achitată CSU Voința Sibiu pentru participarea la turul Campionatului Național al Ligii a II-a de Fotbal Seniori + Juniori;
- *UATO Cislădie* (județul Sibiu) – a efectuat plăți în sumă de 152 mii lei fără existența documentelor justificative, întocmite conform legii, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate, către Fotbal Club Cislădie și Biserica Creștină după Evanghelie „Maranata-Creșta Havila” Cislădie;
- *UATO Sebiș* (județul Arad) – a efectuat plăți fără bază legală în sumă de 57 mii lei reprezentând obligațiile CS National Sebiș față de bugetul de stat și bugetul asigurărilor sociale, reprezentând impozit pe venit, CAS, CASS etc. datorate de jucătorii echipei de fotbal ai clubului sportiv, precum și în sumă de 89 mii lei reprezentând acordarea unei sume de 450 lei/lună fiecărui jucător în locul alimentației de efort.

Cheltuieli de capital

În ceea ce privește cheltuielile de capital, este de subliniat că abaterile și prejudiciile constatate pornesc de la faptul că, la nivelul entităților publice:

- ◆ nu sunt organizate sisteme de monitorizare a achizițiilor publice și nu sunt întocmite programe de investiții publice predictibile din punct de vedere al surselor de finanțare;
- ◆ nu se urmărește derularea lucrărilor de investiții în concordanță cu clauzele contractuale;
- ◆ nu se verifică respectarea prețurilor din devizul ofertă și se decontează lucrări înscrise în situațiile de plată fără a se efectua o verificare faptică a executării integrale a acestora;
- ◆ nu se verifică realitatea și legalitatea datelor înscrise în situațiile de lucrări primite spre decontare;
- ◆ nu se urmărește atingerea rezultatelor și obiectivelor generale și specifice ale proiectelor de investiții cu respectarea criteriilor de economicitate, eficiență și eficacitate.

În acest sens, pot fi exemplificate următoarele cazuri:

- *UATJ Neamț* – a decontat cantitatea de 8.107 tone antiderapant (nisip și sare), în sumă de 1.116,5 mii lei, fără să fie justificată prin documente legale de către executantul lucrărilor de dezapezire-SC Drupo SA Neamț;
- *UATJ Vrancea* – a plătit contravaloarea unor articole de lucrări în sumă de 507 mii lei cuprinse în situațiile de lucrări, dar neidentificate faptic pe teren la obiectivele de investiții reprezentând modernizări de drumuri județene;
- *UATJ Sălaj* – a decontat suma de 624 mii lei reprezentând valoarea unor cantități de lucrări cuprinse eronat de proiectant în caietul de sarcini, mai mari decât cele din antemăsurători și decât cele efectiv executate;
- *UATJ Tulcea* – a plătit necuvenit 452 mii lei pentru lucrări de investiții neexecutate la un obiectiv de reabilitare a unor drumuri județene;
- *UATM Galați* – a efectuat 2.282 mii lei plăți nelegale reprezentând valoarea unor materiale și utilaje

plătite, dar negăsite la locul execuției obiectivului de investiții;

- *UATM Sf. Gheorghe* (județul Covasna) – a angajat și decontat cheltuieli de 3.100 mii lei reprezentând lucrări de reabilitare străzi, trotuare și parcuri din municipiu, fără documentații tehnico-economice, proiecte tehnice, autorizații de construire;
- *UAT Sector 6* – a plătit 870 mii lei contravaloarea unor situații de lucrări de reabilitare a sistemului rutier, apă și canal ce cuprind cantități mai mari decât cele real executate;
- *UATO Săcueni* (județul Bihor) – a acceptat nelegal la decontare suma de 266 mii lei reprezentând elemente de cheltuieli aferente unor lucrări neexecutate parțial pentru lucrările de investiții reprezentând „Îmbunătățirea infrastructurii de apă și canalizare oraș Săcueni”;
- *UATC Răstolița* (județul Mureș) – a decontat nelegal 348 mii lei reprezentând contravaloarea a 2 rezervoare de apă, în condițiile în care există note de renunțare pentru aceste lucrări;
- *UATC Avram Iancu* (județul Alba) - a plătit necuvenit 288 mii lei pentru bunuri care nu se regăsesc în teren și lucrări neexecutate la obiectivul alimentare cu apă;
- *UATC Berești Bistrița* (județul Bistrița Năsăud) – a efectuat plăți în sumă de 553 mii lei pentru investiții fără a avea la bază toate documentele justificative;
- *UATC Gioseni* (județul Bacău) – a decontat 772 mii lei valoarea unor utilaje înscrise în situațiile de lucrări, fără însă ca acestea să fie achiziționate de constructor;
- *UATC Păltinoasa* (județul Suceava) – a efectuat plăți în sumă de 437 mii lei pentru lucrări neexecutate cuprinse în situațiile de lucrări prezentate spre decontare la obiectivul „Reabilitare Școala cu clasele I – VIII Păltinoasa”;
- *UATC Pesceana* (județul Vâlcea) – a efectuat plăți în sumă de 334 mii lei reprezentând contravaloarea unor cantități nerealizate la nivelul prețurilor din devizul ofertă aferent lucrărilor suplimentare;
- *UATC Tătulești* (județul Olt) – a efectuat plăți nelegale în sumă de 382 mii lei pentru lucrări de investiții supradimensionate prin înscrierea unei cantități mai mari decât cele real executate, rezultate din măsurători precum și a unor categorii de lucrări neexecutate, dar recepționate;
- *UATC Vrata* (județul Mehedinți) – a decontat 1.160 mii lei reprezentând contravaloare lucrări neexecutate și echipamente (utilaje) nemontate în stația de epurare din cadrul obiectivului de investiții „Rețea de canalizare menajeră și stație de epurare”.

Concluzii

Aceste abateri se datorează necunoașterii sau interpretării eronate a reglementărilor legale atât de către organele deliberative și cele executive de la nivelul unităților administrativ-teritoriale cât și de către personalul angajat în cadrul instituțiilor publice. De asemenea, nu s-a organizat și/sau nu funcționează corespunzător controlul intern/managerial, nu există preocuparea pentru utilizarea eficientă și în condiții de economicitate a bunurilor și fondurilor entităților, nu s-au urmărit corespunzător lucrările de reparații și de investiții.

Prejudiciile create prin plățile nelegale efectuate pentru lucrări de investiții și reparații curente sunt datorate superficialității în ceea ce privește îndeplinirea sarcinilor de serviciu, activității deficitare a diriginților de șantier, angajați de către ordonatorii de credite pentru avizarea realității executării lucrărilor conform proiectelor, dar și lipsei de control din partea autorităților contractante asupra activității acestora. Ordonatorii de credite nu s-au îndreptat împotriva acestor specialiști, în cazul confirmării unor situații de lucrări nereale. De asemenea, entitățile verificate acceptă cu ușurință efectuarea unor lucrări suplimentare, fără o documentare prealabilă și atragerea răspunderii proiectantului.

Nerespectarea reglementărilor legale referitoare la achizițiile publice

Constatări

S-au constatat frecvente cazuri de nerespectare a prevederilor legale privind achizițiile publice de servicii și lucrări de investiții, cu consecințe negative pe linia asigurării eficienței, economicității și eficacității achizițiilor efectuate de unitățile administrativ-teritoriale.

În cadrul abaterilor constatate, faptele cele mai frecvente se referă la:

- ◆ neîntocmirea programului anual al achizițiilor publice în structura reglementată;
- ◆ alegerea eronată a procedurii de atribuire a contractelor de achiziții publice de bunuri și lucrări;
- ◆ stabilirea incorectă a regulilor de estimare a contractelor de achiziție publică în scopul divizării contractelor în două sau mai multe contracte de valoare mai mică pentru încadrarea în pragul valoric de 15.000 euro pentru achiziție directă;
- ◆ nerespectarea regulilor de estimare a valorii contractelor și de selectare a procedurii de atribuire a contractului de achiziție;

- ▶ neconstituirea și/sau neînregistrarea garanțiilor de bună execuție;
- ▶ subcontractarea integrală a unor lucrări de investiții în condițiile în care oferta nu a fost însoțită de lista subcontractanților;
- ▶ modificarea prevederilor inițiale ale contractului de achiziție publică fără a respecta prevederile legale (extinderea termenului prevăzut în contract; modificarea specificațiilor tehnico-economice după atribuirea contractului; acceptarea creșterilor de preț nu în funcție de inflație, ci pe baza unei documentații depuse de constructor);
- ▶ majorarea nejustificată a valorii contractului de lucrări prin încheierea de acte adiționale pentru lucrări suplimentare apărute pe parcurs, stabilite peste cantitățile necesare executării obiectivului;
- ▶ încheierea unor contracte incomplete, care nu includ toate prevederile din caietul de sarcini care a stat la baza legislației.

În acest sens, exemplificăm:

- *UATO Ghimbav* (județul Brașov) – a achiziționat stâlpi de iluminat în baza a 3 contracte la un preț supraevaluat față de prețul pieței, pentru care s-au plătit cu 692 mii lei mai mult, ca urmare a aplicării procedurii de achiziție directă în loc de cerere de ofertă;
- *UATM Craiova* – la întocmirea caietului de sarcini pentru achiziționarea lucrărilor de „Reparații, reabilitare și modernizare străzi în municipiul Craiova” nu a inventariat suprafețele (mp) pe străzi și cartiere, care urmau să facă obiectul reparației, reabilitării și modernizării; nu a calculat (fundamentat) prețurile pe metru pătrat de carosabil pentru fiecare tip de tehnologie, acestea fiind prevăzute în caietul de sarcini doar ca o cerință, fără a fi estimate de autoritatea contractantă;
- *UATC Stanița* (județul Neamț) – a ales drept procedură de atribuire „Tranzacțiile de pe piața de disponibil organizate prin Bursa de Mărfuri”, contrar prevederilor legale privind achizițiile publice care definesc ca și proceduri: licitația deschisă, licitația restrânsă, dialogul competitiv, negocierea și cererea de oferte;
- *UATC Suhurlui* (județul Galați) – nu a procedat la respectarea obligației privind utilizarea mijloacelor electronice pentru aplicarea procedurilor de atribuire și pentru realizarea achizițiilor directe, într-un procent de cel puțin 40% din valoarea totală a achizițiilor publice efectuate de aceasta în cursul anului 2011;
- *UAT Sector 5* – nu a constituit garanțiile de bună execuție prevăzute în contractele de proiectare a lucrărilor de reabilitare termică, în valoare de 1.500 mii lei;
- *UATM Târgoviște* – nu a respectat reglementările legale cu privire la achiziția publică privind „asistență juridică și reprezentare Curtea de Apel Ploiești – fond și căi de atac în litigii având ca obiect recuperarea de sume derulate prin proiecte cu finanțare nerambursabilă și litigiile în contradictoriu cu Curtea de Conturi”, deoarece nu a fost inclusă în programul anual de achiziții publice; nu s-a stabilit valoarea estimată, fără TVA a contractului pe care autoritatea contractantă intenționa să-l atribuiască; nu s-a întocmit referat de necesitate care să justifice achiziția și nici nu s-a întocmit nota justificativă prevăzută de legislația în vigoare;
- *UATM Brad* (județul Hunedoara), *UATC Măneciu* (județul Prahova), *UATC Mereni* (județul Constanța), *UATC Pietroșița* (județul Dâmbovița), *UATC Pîrjol* (județul Bacău) au achiziționat bunuri și au contractat lucrări cu aplicarea procedurii de încredințare directă, deși valoarea acestora depășește 15.000 euro.

Concluzii

Abaterile constatate au relevat:

- ▶ neasigurarea unor politici concurențiale de achiziție, care să permită obținerea unui preț la nivelul celui uzual practicat pe piață;
- ▶ neinstituirea procedurilor proprii privind inițierea, derularea și monitorizarea proceselor de achiziții publice, care să conțină atribuții și responsabilități concrete pentru personalul implicat în aceste activități, cu accent pe respectarea legalității și a principiilor de transparență, liberă concurență, tratament egal și eficiență a fondurilor publice;
- ▶ superficialitate în evaluarea ofertelor la momentul atribuirii contractelor de lucrări și insuficienta implicare a membrilor comisiei de evaluare în verificarea caietului de sarcini și a ofertelor participanților la procedura de achiziție publică.

Încălcarea prevederilor legale referitoare la administrarea și gestionarea patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale

Constatări

Un alt domeniu cu deficiențe majore este inventarierea, care așa cum a fost organizată și desfășurată, nu a acoperit toate elementele patrimoniale, disponibilitățile aflate în conturi la bănci și trezorerie, creanțele și obligațiile față de terți.

Nerespectarea prevederilor legale privind efectuarea inventarierii patrimoniului și reevaluării tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege, precum și asigurarea integrității bunurilor patrimoniale este determinată de:

- ◆ necuprinderea în operațiunea de inventariere a tuturor elementelor patrimoniale, a disponibilităților aflate în conturi la bănci și trezorerie, a creanțelor și obligațiilor față de terți;
- ◆ nereevaluarea activelor fixe corporale de natura construcțiilor și terenurilor aparținând domeniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale în vederea înregistrării în evidența contabilă a valorii acestora;
- ◆ neefectuarea reevaluării cel puțin o dată la 3 ani a activelor fixe corporale de natura construcțiilor aflate în patrimoniul unităților administrativ-teritoriale și neînregistrarea în contabilitate a rezultatelor acestei operațiuni, până la finele anului în care se efectuează reevaluarea;
- ◆ scoaterea nelegală din funcțiune a unor active fixe corporale din patrimoniul unității administrativ-teritoriale sau înregistrarea eronată a scăderii din patrimoniu a unor active fixe de natura construcțiilor;
- ◆ nerespectarea prevederilor legale privind clasificarea și duratele normale de funcționare a mijloacelor fixe;
- ◆ neînregistrarea în evidența contabilă a diferențelor din reevaluarea terenurilor și construcțiilor;
- ◆ neverificarea inopinată a casierilor și neîntocmirea proceselor-verbale de verificare gestionară conform normelor legale.

Nerespectarea prevederilor legale privind organizarea și conducerea contabilității

Constatări

În cadrul acestui obiectiv, au fost identificate abateri cu privire la neorganizarea și neconducerea contabilității potrivit dispozițiilor legale, ceea ce a determinat ca la unele unități administrativ-teritoriale situațiile financiare să nu ofere o imagine fidelă a poziției și performanței financiare a entităților în cauză.

Cauzele principale ale acestor abateri sunt necunoașterea reglementărilor legale în domeniul financiar-contabil, interpretarea eronată a prevederilor legale, precum și slaba pregătire profesională a personalului din compartimentele financiar-contabile, depășit de cerințele introducerii contabilității în partidă dublă, în special la primăriile comunale.

Cele mai frecvente abateri constatate sunt cele care vizează:

- ◆ neînregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor economice în momentul efectuării lor, conform principiului contabilității pe angajamente, potrivit căruia operațiunile și tranzacțiile se recunosc la momentul la care se produc;
- ◆ neînregistrarea în contabilitate a tuturor operațiunilor de intrare sau ieșire a unor bunuri din patrimoniu (materiale în custodie, investiții în curs), necalcularea sau calcularea greșită a amortizării mijloacelor fixe și neevidențierea garanțiilor de bună execuție;
- ◆ efectuarea de înregistrări contabile eronate care au denaturat situațiile financiare anuale (bilanțul și/sau contul de execuție, existența unor necorelații între posturile înscrise în activul și pasivul bilanțului contabil și soldurile conturilor din bilanța de verificare și respectiv, contul de rezultat patrimonial);
- ◆ lipsa evidențelor analitice a unor conturi contabile care sunt obligatorii conform reglementărilor în vigoare, ceea ce a condus la imposibilitatea urmăririi pe surse de constituire a veniturilor, a destinației unor cheltuieli, a creanțelor, a datoriilor și a furnizorilor;
- ◆ stabilirea și/sau înregistrarea eronată în evidența contabilă a cheltuielilor cu amortizarea imobilizărilor.

Din multitudinea abaterilor cu caracter financiar-contabil constatate exemplificăm:

- la *UATC Călinești (județul Argeș)* s-au constatat neconcordanțe, în sumă estimată de 473,1 mii lei, între valoarea activelor necurente reflectate în bilanțul contabil și valoarea evidențiată în bilanța de verificare sintetică, încheiate la 31.12.2011, precum și neconcordanțe, în sumă estimată de 901,4 mii lei, între valoarea creanțelor bugetare rămase de încasat la bugetul local, reflectate în evidența sintetică și valoarea din evidența analitică, la 31.12.2011;
- la *UATC Ungureni (județul Bacău)* pentru materialele consumabile achiziționate în anul 2011, în valoare de 694,8 mii lei nu a fost organizată contabilitatea analitică a contului 302 „Materiale consumabile”, acestea fiind incluse direct pe cheltuieli concomitent cu plata acestora, fără a se întocmi documente de eliberare pentru consum (bonuri de consum), în condițiile în care acestea au fost stocate;
- *SC „CET” SA Bacău* a înregistrat eronat în contabilitate sumele încasate de la bugetul de stat în luna noiembrie 2009 în cuantum de 11.006 mii lei pentru compensarea creșterilor neprevizionate ale prețurilor la combustibilii utilizați pentru producerea energiei termice furnizate populației prin sisteme centralizate;

- neevidențierea în contabilitate de către *Primăria Sectorului 4* a unor active fixe corporale în sumă totală de 139.058 mii lei, reprezentând rețele de apă – canal, reparații capitale, sistem rutier sau reamenajare spații verzi, odată cu finalizarea și recepționarea lucrărilor;
- *UATC Dorobanțu (județul Călărași)* nu a ținut evidența analitică, în conturi în afara bilanțului, a garanției de bună execuție aferentă obiectivelor de investiții în curs de execuție, reprezentând proiecte de alimentare cu apă, deși aceste garanții au fost oprite prin rețineri succesive din plata cuvenită pentru facturile parțiale și virate în conturi separate deschise pe numele executantului, valoarea abaterii fiind de 206 mii lei;
- *UATM Cluj-Napoca* nu a înregistrat în evidența contabilă bunuri de natura investițiilor finalizate și recepționate, în valoare de 53.483 mii lei;
- *UATC Gura Ocnitei (județul Dâmbovița)* a înregistrat incorect pe costuri în momentul achiziției ca și când ar fi fost și consumate și nu în contabilitatea patrimonială, bunuri de natura stocurilor, în valoare de 13,8 mii lei, reprezentând c/val. bonuri valori fixe pentru achiziție benzină, c/val. motorină pentru microbuzul transport elevi și funcționarea utilajelor din cadrul Serviciului Voluntar pentru Situații de Urgență, c/val. timbre poștale procurate cu numerar prin casierie;
- *SC Apă Canal Salubritate SRL Rovinari (județul Gorj)*, având acționar unic UATO Rovinari, nu a înregistrat în conturi în afara bilanțului bunurile aparținând domeniului public și privat al UATO Rovinari în valoare de 17.234 mii lei, aflate în închirierea, concesiunea și în folosința societății;
- *UATC Oarța de Jos (Maramureș)* nu a înregistrat în evidența contabilă terenuri cu vegetație forestieră în suprafață de 367 hectare, estimate la 4.404 mii lei;
- s-au constatat neconcordanțe între valoarea de inventar a bunurilor imobile transmise de către acționarul unic *UATM Piatra Neamț*, ca aport la capitalul social și valorile înregistrate de *SC Perla Invest SRL*, nefiind evidențiate active primite ca aport în valoare estimată de 8.008 mii lei;
- la *UATC Grădinari și UATC Șopârlița (județul Ilt)* nu au fost înregistrate în evidența contabilă și în evidența fiscală amenzile contravenționale predate de Administrația Finanțelor Publice Municipiul Slatina în baza Protocolului cadru de predare-primire a creanțelor fiscale reprezentând amenzi contravenționale aplicate persoanelor fizice, neîncasate până la data de 01.01.2007, conform Legii nr. 182/2006, în sumă totală de 362 mii lei;
- *UATO Călimănești (județul Vâlcea)* nu a înregistrat în evidența contabilă și nu a raportat în bilanțul contabil întocmit la 31.12.2011 contravaloarea a două împrumuturi bancare și a dobânzilor aferente, în sumă totală de 8.949 mii lei.

Concluzii

Consecința acestor disfuncționalități o reprezintă prezentarea în situațiile financiare a unor elemente patrimoniale incerte, neconfirmate prin inventariere. Neefectuarea corespunzătoare a inventarierii poate conduce la diminuarea și deprecierea patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale.

Abaterile constatate pe această linie sunt efectul neimplicării suficiente a ordonatorilor de credite în numirea și instruirea comisiilor de inventariere, precum și în supravegherea realizării la termen și în condiții corespunzătoare a inventarierii și în valorificarea rezultatelor acesteia. Astfel, deși au emis deciziile de inventariere, ordonatorii de credite nu au urmărit modul de desfășurare a acestei activități de către comisiile de inventariere, respectiv dacă inventarierea se desfășoară faptic, prin numărare, măsurare și cântărire, dacă listele de inventariere sunt întocmite potrivit normelor, dacă se stabilesc rezultatele inventarierii și, dacă aceste rezultate sunt analizate, clarificate și înregistrate în contabilitate, în condițiile legii.

5.4. Cazurile de sesizare a organelor de urmărire penală și de suspendare din funcție

Sesizarea organelor de urmărire penală

Potrivit prevederilor art. 33 alin. (4) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, în situațiile în care în rapoartele de audit se constată existența unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale sunt sesizate organele în drept pentru asigurarea valorificării constatărilor.

Astfel, au fost sesizate organele de urmărire penală în 30 cazuri care privesc fapte care prezintă indicii de săvârșire a unor infracțiuni, cum ar fi: *neglijență în serviciu, delapidare, fals și uz de fals și abuz în serviciu*. În aceste cazuri, faptele se referă, în principal, la nerespectarea dispozițiilor legale din domeniul contabilității, finanțelor publice locale, fiscal și al achizițiilor publice.

Cazuri de sesizare a organelor de urmărire penală au fost înregistrate la următoarele entități:

- *UATC Gioseni (județul Bacău)* – pentru plata unor utilaje pentru obiectivul de investiții „Canalizare și stație de epurare” și care, la verificarea faptică efectuată pe teren, s-a constatat că lipseau în totalitate;
- *UATC Ștefan cel Mare (județul Bacău)* – pentru efectuarea de cheltuieli bugetare fără existența documentelor justificative care să confirme executarea lucrărilor contractate; restituirea în totalitate a garanției de bună execuție, înaintea îndeplinirii complete a obligațiilor contractuale de către executant, în condițiile în care lucrarea de investiții nu era finalizată și recepționată;
- *UATC Dârvari (județul Mehedinți)* – pentru însușirea necuvenită a unor sume de bani, urmare nedepunerii în contul deschis la Trezorerie a tuturor sumelor reprezentând venituri ale bugetului local, încasate cu chitanțe manuale sau emise în sistem electronic;
- *UATC Crucea (județul Constanța)* – pentru ajutoare sociale plătite fără a avea la bază documente justificative vizate și aprobate; înregistrarea în registrul de casă a unor plăți mai mari decât sumele înscrise în statele de plată sau fără a exista documente justificative; nerespectarea procedurii de angajare, lichidare, ordonanțare și plată a cheltuielilor cu bunuri și servicii; neînregistrarea în registrul de casă a unor sume ridicate din Trezorerie;
- *UATC Ciobanu (județul Constanța)* – pentru însușirea necuvenită a unor sume de bani reprezentând venituri ale bugetului local, încasate de la contribuabili dar nedepuse în totalitate în conturi la unitățile de trezorerie;
- *UATC Vlădești (județul Galați)* – pentru plăți efectuate către o persoană fizică autorizată, fără a avea la bază documentele justificative care să ateste realitatea serviciului prestat și în baza unui contract pentru care organele de cercetare penală au fost deja ”sesizate” cu privire la anumite nereguli rezultate din încheierea și executarea acestuia;
- *UATC Măstăcani (județul Galați)* – pentru neînregistrarea în evidența contabilă la momentul nașterii obligației de plată, a unor facturi emise în perioada 2008-2011 de către furnizorii de bunuri și servicii, faptă ce a condus la neevidențierea în situațiile financiare și angajarea acestor cheltuieli de la capitolul „Cheltuieli de capital”; neîncasarea în cuantum și la termenele legale a veniturilor convenite bugetului local rezultate din închirierea tarabelor și din taxa zilnică pentru utilizarea locurilor publice la târgul organizat în satul Chiraftei; nestabilirea, neevidențierea, neurmărirea și neîncasarea unor creanțe bugetare, reprezentând taxa pentru eliberarea adevărinței pentru APIA Galați;
- *UATC Mârșa (județul Giurgiu)* – pentru includerea în situațiile de lucrări și decontarea unor cantități de lucrări neexecutate la obiectivele de investiții „Bază sportivă multifuncțională” și „Amenajare Parc Central în comuna Mârșa”;
- *UATC Strunga (județul Iași)* – pentru plăți efectuate în numerar pentru o persoană fizică, fără a exista un angajament legal încheiat cu aceasta, fără a avea dovada prestațiilor efectuate și fără reținerea și virarea contribuțiilor datorate bugetului de stat și bugetelor fondurilor speciale; nerespectarea termenului legal de depunere la unitățile de trezorerie a încasărilor în numerar reprezentând impozite și taxe locale; denaturarea veniturilor, respectiv a creanțelor convenite bugetului local din cauza efectuării de înregistrări inexacte în evidența contabilă și fiscală precum și a nedepunerii în cuantum real și exact a sumelor efectiv încasate de la contribuabili sub formă de impozite și taxe; angajarea, lichidarea, ordonanțarea cheltuielilor și efectuarea de plăți aferente achizițiilor publice contractate de entitate, fără respectarea prevederilor legale;
- *UATC Popricani (județul Iași)* – pentru efectuarea de plăți direct din veniturile proprii încasate de entitate, astfel încât o parte din veniturile încasate și evidențiate în registrul de casă nu au fost depuse la unitățile de trezorerie; atribuirea, încheierea și urmărirea contractelor de arendare/concesionare a pajiștilor comunale, fără respectarea cadrului legal aplicabil;
- *UATC Dobrovăț (județul Iași)* – pentru nedepunerea în totalitate la unitățile de Trezorerie a sumelor încasate sub formă de impozite și taxe de la contribuabili; nerespectarea prevederilor legale privind angajarea, ordonanțarea și plata ajutoarelor de încălzire și a indemnizațiilor pentru persoane cu handicap;
- *UATC Lipănești (județul Prahova)* – pentru majorarea artificială a obligațiilor de plată față de personalul entității, prin întocmirea de documente fictive, suma rezultată fiind sustrasă din bugetul local și virată pe cardurile personale ale unor angajați; suportarea din bugetul local și nu din reținerile de salarii a unor viramente CAR; întocmirea și înregistrarea în evidența contabilă de documente fictive (facturi, ordine de plată etc.); sustragerea și distrugerea documentelor din arhiva unității administrativ-teritoriale, în baza cărora au fost efectuate plăți nejustificate din bugetul local în favoarea a șapte firme cu care aceasta a avut sau nu a avut relații comerciale;
- *UATC Predeal – Sărari (județul Prahova)* – pentru plata unor lucrări de investiții neexecutate și pentru

care situațiile de lucrări nu au fost vizate de dirigințele de șantier; investirea de fonduri din bugetul local pentru plata unui proiect tehnic, care nu a fost predat până la data acțiunii de audit, lucrarea nefiind practic finalizată;

- *UATC Remetea Mare (județul Timiș)* – pentru nereguli de la disciplina financiară, constând în încasarea unor sume de bani cu titlu de taxă de gunoi și nedepunerea acestora la termen în casierie ori la unitățile de trezorerie;
- *UATC Cârlișele (județul Vrancea)* – pentru însușirea din gestiune, la diferite intervale de timp în perioada 2009-2011, de sume de bani din veniturile încasate în numerar și pentru efectuarea de plăți în numerar, aferente drepturilor salariale ale lunii august 2011, fără a exista documente justificative;
- *UATO Ianca (județul Brăila)* – pentru efectuarea de plăți prin casieria entității, fără a avea la bază documente justificative întocmite potrivit dispozițiilor legale, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor plătite;
- *UATO Bufta (județul Ilfov)* – pentru nedepunerea în totalitate în casierie a sumelor încasate sub formă de impozite și taxe de la contribuabili;
- *Biblioteca Județeană „A. Bassarabescu” municipiul Giurgiu, județul Giurgiu* – pentru nerespectarea prevederilor legislației privind achizițiile publice în atribuirea prin încredințare directă a contractului având ca obiect tehnoredactarea, machetarea, corectarea și tipărirea unor cărți și reviste; nerecepționarea și neînregistrarea în gestiunea bibliotecii a tuturor revistelor și cărților care au făcut obiectul contractului încheiat cu SC Cuvântul Liber SRL Giurgiu; nerespectarea regimului incompatibilităților și al conflictului de interese și încălcarea prevederilor legale ale Legii nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare;
- *SC Zaclău SRL din comuna IC Brătianu, județul Tulcea* – pentru achiziționarea unei balotiere și plata acesteia în numerar, fără existența unui document justificativ care să probeze faptul că suma ridicată din casierie a fost efectiv plătită furnizorului; înregistrarea direct pe consum a unor cantități de motorină și benzină, fără a avea la bază documente justificative și fără confirmarea utilizării acestora în interesul societății; darea în consum a unor materiale necesare pentru îmbalotat lucerna de la UATC IC Brătianu, în condițiile în care societatea nu putea efectua aceste servicii întrucât nu dispunea de tractor și utilaje de cosit; achiziționarea și înregistrarea direct pe cheltuieli a unei cantități de sămânță de lucernă, fără existența documentelor justificative care să ateste că aceasta a fost semănată;
- *Municipiul Craiova* – pentru efectuarea de plăți nelegale reprezentând diferențe rezultate prin recalcularea tarifelor privind orele de acționare și staționare, în funcție de amortizarea liniară prevăzută de lege și nu cea utilizată de prestator; diferențe rezultate din includerea nejustificată în tariful tehnologic a cotei de beneficiu de 5%; ore de staționare decontate peste limita maximă prevăzută în ofertă și în contractele subsecvente, recalculat în funcție de tariful tehnologic cu amortizare;
- *UATO Sulina (județul Tulcea)* – pentru efectuarea de plăți nelegale pentru susținerea activității unui agent economic prin achiziționarea de bunuri care nu priveau activitatea unității administrativ-teritoriale;
- *UATC Cosoba (județul Giurgiu)* – pentru neînregistrarea în documentele contabile a veniturilor încasate reprezentând impozite și taxe locale;
- *UATC Fărcășești (județul Gorj)* – pentru efectuarea de plăți reprezentând achiziționarea de bunuri fără ca această operațiune să aibă loc în mod efectiv și fără documente justificative;
- *Centrul Financiar Tudor Vianu Giurgiu* – pentru efectuarea de plăți nelegale reprezentând cheltuieli de personal, respectiv bunuri și servicii fără documente justificative;
- *UATC Mereni (județul Constanța)* – pentru plăți reprezentând studiu de fezabilitate nerealizat potrivit cerințelor specificate; achiziții de bunuri neregăsite în patrimoniul entității; plăți fără documente justificative la un obiectiv de investiții;
- *UATC I.C. Brătianu (județul Tulcea)* – pentru plata unor bunuri nerecepționate în cantitatea facturată și plătită; lucrări de întreținere curentă și periodică a drumurilor locale neefectuate; nerespectarea prevederilor legale privind închirierea bunurilor proprietate publică;
- *UATC Stoenesti (județul Giurgiu)* – pentru neînregistrarea în casierie și nedepunerea la trezorerie a veniturilor din impozite și taxe locale;
- *UATC Maliuc (județul Tulcea)* – pentru efectuarea de plăți nelegale; plăți pentru lucrări de investiții nepuse în operă; atribuirea contractelor de lucrări prin achiziție directă și nu prin licitație;
- *UATC Voloiac (județul Mehedinți)* – pentru neînregistrarea în registrul de casă a tuturor încasărilor și plăților;
- *UATC Văliug (județul Caraș-Severin)* – pentru efectuarea de cheltuieli cu bunuri și servicii fără contra-

prestație; efectuarea de plăți fără existența documentelor justificative întocmite conform legii, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor achitate; operațiuni de compensare fictive ce nu au fost înregistrate în evidența contabilă a entității și nici nu s-au derulat prin unitățile trezoreriei statului.

Potrivit prevederilor art. 64 din Legea nr. 94/1992 republicată, nerecuperarea prejudiciilor, ca urmare a nedispunerii și a neurmării de conducerea entității a măsurilor transmise de Curtea de Conturi, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.

Au fost astfel sesizate organele de urmărire penală în 8 cazuri pentru fapta de nerecuperare a prejudiciilor, ca urmare a nedispunerii și neurmării de către conducerea entităților a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi și fără ca entitățile să aducă argumente temeinice în sprijinul omisiunii de îndeplinire a măsurilor din decizie și de recuperare a prejudiciilor.

Aceste cazuri de sesizare penală au fost înregistrate la următoarele entități:

- UATC Bujoreni, județul Vâlcea;
- UATC Ogrezeni, județul Giurgiu;
- UATC Vicovu de Jos, județul Suceava;
- SC CONSPROIECT SA Galați;
- UATC Câmpineanca, județul Vrancea;
- UATM Gheorgheni, județul Harghita;
- UATC Călățele, județul Cluj;
- UATC Mica, județul Cluj.

Suspendarea din funcție

În baza prevederilor art.45 din Legea nr. 94/1992 republicată, au fost emise 11 decizii cuprinzând cererea de suspendare din funcție a persoanelor acuzate de săvârșirea de fapte cauzatoare de prejudicii importante și/sau a unor abateri grave cu caracter financiar-contabil, până la soluționarea definitivă a cauzelor în care sunt implicate.

Astfel, s-a decis suspendarea din funcție pentru:

- doi referenți din cadrul UATC Dârvari, județul Mehedinți, care aveau atribuții în domeniul încasării impozitelor și taxelor locale și care nu au depus în casieria entității toate sumele încasate;
- casierul și un inspector financiar-contabilitate din cadrul UATC Crucea, județul Constanța, care prin cheltuirea banilor publici cu nerespectarea prevederilor legale și a principiilor economicității, eficienței și eficacității, au adus prejudicii instituției publice;
- un referent cu atribuții în domeniul încasării impozitelor și taxelor locale din cadrul UATC Ciobanu, județul Constanța, care prin omisiunea înscrierii unor valori din chitanțe și prin inserarea unor virgule în interiorul cifrelor, a generat reducerea cuantumului sumelor încasate și însușirea diferențelor rezultate. Recuperarea prejudiciului în timpul controlului nu înlătură răspunderea penală a salariatei;
- referentul contabil și un funcționar din cadrul UATC Lipănești, județul Prahova, care au beneficiat de sume necuvenite virate în plus pe cardurile personale de un alt angajat al entității care ulterior a dispărut; administratorul public (fost viceprimar) al unității administrativ teritoriale, care în calitate sa de fost viceprimar al comunei (la data efectuării misiunii de audit financiar), a semnat majoritatea ordinelor de plată prin care a prejudiciat bugetul local.
- administratorul financiar al Școlii Gimnaziale Românași, județul Sălaj, care a efectuat plăți în numerar fără documente justificative și a ridicat numerar din trezorerie fără a înregistra operațiunea în registrul de casă;
- casierul și referentul cu atribuții în domeniul ținerii evidenței contabile din cadrul UATC Maliuc, județul Tulcea, care au încălcat în mod repetat legislația financiar contabilă prin exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor ce le reveneau și au cauzat prejudicii bugetului instituției.

Totodată, ca urmare a constatării săvârșirii unor fapte cauzatoare de prejudicii importante sau a unor abateri grave cu caracter financiar, s-a solicitat Instituției Prefectului suspendarea din funcție a trei primari, în condițiile legii, până la soluționarea cauzelor în care sunt implicați, respectiv:

- primarul comunei Crucea, județul Constanța, care în calitate sa de ordonator principal de credite avea atribuții în domeniul în care au fost constatate o serie de fapte cauzatoare de prejudicii și pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale;
- primarul comunei Vicovu de Jos, județul Suceava, pentru infracțiunea prevăzută de art. 64 din Legea nr. 94/1992, republicată, deoarece nu a luat măsuri în vederea stabilirii întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia și nu a prezentat motive temeinic justificate pentru neducerea la îndeplinire a măsurilor dispuse de Camera de Conturi Suceava;

- *primarul comunei Lipănești, județul Prahova*, care în calitate sa de ordonator principal de credite, a semnat ordine de plată fictive întocmite de consilierul economic, nu a organizat controlul intern, a atribuit sarcinile de organizare și conducere a contabilității unei persoane care nu îndeplinea nici calificarea și nici specializarea necesară în domeniu și a atribuit viza de control financiar-preventiv propriu aceleiași persoane care a întocmit ordinele de plată.

5.5. Acțiuni efectuate în colaborare cu alte instituții

Acțiuni efectuate în colaborare cu alte instituții

În perioada iunie-iulie 2012, la nivelul tuturor județelor s-a derulat acțiunea comună Curtea de Conturi – Ministerul Finanțelor Publice (ANAF), prin care s-au efectuat verificări la 1.657 unități administrativ-teritoriale, beneficiare de sume alocate de la bugetul de stat din fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, în valoare totală de 649 milioane lei, potrivit HG nr. 255/2012. Destinația sumelor alocate era plata unor arierate aferente cheltuielilor curente și de capital, precum și pentru cofinanțarea unor proiecte cu finanțare externă nerambursabilă.

Potrivit art. V din OUG nr. 15/8 mai 2012 privind stabilirea unor măsuri financiare în domeniul asigurărilor sociale de sănătate și al finanțelor publice, sumele neutilizate până la data intrării în vigoare a acestei ordonanțe trebuiau restituite la bugetul de stat.

Din verificările efectuate de echipele mixte de control ale Curții de Conturi și Ministerului Finanțelor Publice – Agenția Națională de Administrare Fiscală au rezultat următoarele:

- ◆ un număr de 777 unități administrativ-teritoriale nu înregistrau arierate și nu aveau în derulare cofinanțări pentru proiecte cu finanțare externă nerambursabilă;
- ◆ pentru un număr de 880 unități administrativ-teritoriale necesarul pentru plata arieratelor și asigurarea cofinanțării era mult mai mare, fiind asigurată doar 28% din suma necesară.

Urmare acțiunilor derulate, s-a constatat că 669 unități administrativ-teritoriale trebuie să restituie la bugetul de stat suma de 167,7 milioane lei.

Pentru acțiunile desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale, Curtea de Conturi va publica pe pagina oficială Rapoartele privind finanțele publice locale pe anul 2011 întocmite la nivelul fiecărui județ și Municipiului București, cu prezentarea principalelor constatări și concluzii rezultate din verificarea conturilor de execuție bugetară pe anul 2011 la nivelul unităților administrativ-teritoriale verificate în anul 2012. Informații privind publicarea acestor rapoarte și modalitatea de accesare a acestora vor fi transmise tuturor autorităților publice deliberative ale unităților administrativ-teritoriale prin intermediul camerelor de conturi.

Capitolul

6

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2011

Evaluarea sistemului de control intern/managerial

În acest capitol este prezentată o imagine de ansamblu a modului de implementare a controlului intern/managerial în instituțiile publice verificate, prin care se dorește scoaterea în evidență a celor mai importante constatări, fără a face o analiză amănunțită a fiecăruia dintre cele 25 de standarde ce compun Codul controlului intern/managerial, tratând însă o serie de aspecte considerate ca fiind relevante.

În plus, au fost identificate unele elemente ce pot fi îmbunătățite pentru a încuraja managerii din entitățile publice să utilizeze Codul controlului intern/managerial, cuprinzând standardele de control intern/managerial și, astfel, să respecte cerințele legale din domeniul lor de competență.

Scurtă prezentare Printre atribuțiile conferite Curții de Conturi de propria lege de organizare și funcționare este și cea de evaluare a activității de control financiar propriu și implicit, de audit intern a entităților aflate în competența sa de verificare. În acest sens, în cadrul activităților specifice desfășurate în cursul anului 2012 de către auditorii publici externi, unul dintre obiectivele prioritare a fost evaluarea modului de organizare, implementare și menținere a sistemelor de control intern/managerial în entitățile auditate și stabilirea legăturii de cauzalitate dintre rezultatele verificărilor efectuate și deficiențele constatate.

Așa cum se precizează în *Cuvânt înainte* din [Compendiul privind Sistemele de Control Public Intern în Statele Membre ale Uniunii Europene – 2012](#), elaborat sub coordonarea Direcției Generale Buget a Comisiei Europene, „*trăim în vremuri de presiune semnificativă asupra finanțelor publice de la toate nivelurile din Europa. Mai mult decât oricând, autoritățile publice trebuie să se asigure de faptul că resursele comune sunt cheltuite eficient și că vizează elementele esențiale. Într-o perioadă în care managementul și controlul finanțelor publice se află în centrul atenției și a examinării naționale și internaționale este foarte important ca Statele Membre să discute și să-și împărtășească experiențele asupra modului în care sistemele corespunzătoare de control și audit pot contribui la buna guvernare și la transparență.*”

Tot în același document se stipulează că: „*În România statul a renunțat la o parte din atribuțiile sale de control, pe care le-a transferat managementului entităților publice, fiind restrânse formele de control exercitate prin structuri de sine stătătoare în cadrul instituțiilor publice, accentul punându-se pe îmbunătățirea sistemelor de management, pe audit intern și pe acțiuni prin care să fie asigurată performanța serviciilor publice.*”

La nivel internațional, respectiv în cadrul Organizației Internaționale a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI), a apărut imperios necesar ca *instituțiile supreme de audit să raporteze asupra evaluării controlului intern al sectorului public, ca rezultat al auditurilor efectuate și să promoveze bunele practici cu privire la organizarea și funcționarea controlului intern*, ceea ce Curtea de Conturi se străduiește să îndeplinească atât prin intermediul Raportului public anual cât și prin promovarea standardelor de bună guvernare (INTOSAI GOV), care au fost traduse din limba engleză și sunt atașate *Ghidului de evaluare a sistemului de control intern în entitățile publice*, postat din anul 2011 pe site-ul său oficial.

Tendința actuală la nivelul Subcomitetului Standarde de Control Intern INTOSAI este aceea de a se elabora în viitor un document unic ce va conține în principal, conceptul de management al riscului, urmând ca, parte a acestuia, să fie tratat controlul intern. Se știe în mod clar și fără echivoc faptul că managementul riscului permite entităților din sectorul public să:

- crească probabilitatea de realizare a obiectivelor stabilite;
- îmbunătățească identificarea amenințărilor și a oportunităților de realizare a obiectivelor;
- se conformeze cu cerințele relevante legale și de reglementare sau cu normele internaționale;
- îmbunătățească guvernarea, siguranța și încrederea;
- stabilească o bază fiabilă pentru luarea deciziilor și pentru planificare;
- îmbunătățească controalele;
- sporească eficacitatea și eficiența operațională;
- îmbunătățească atât performanțele în domeniul siguranței, cât și protecția mediului;
- se reducă la minimum pierderile datorate erorii, risipei, abuzului sau fraudei.

În evaluarea sistemului de control intern/managerial, auditorii publici externi au analizat implementarea standardelor de control intern, inclusiv rezultatele activității compartimentelor de audit intern din entitățile verificate. De asemenea, a fost avut în vedere și modul de funcționare a controlului financiar preventiv, ca una dintre principalele activități de control ce trebuie stabilite de către conducătorii entităților.

Totalitatea informațiilor colectate în urma evaluării sistemului de control intern/managerial au fost utilizate de către auditorii publici externi ca probe de audit în cadrul acțiunilor efectuate, destinate să susțină stabilirea riscurilor din respectivele entități. Evaluarea a avut ca scop și identificarea slăbiciunilor sistemului de control intern care au generat erorile, gestiunea defectuoasă sau frauduloasă în cadrul entităților verificate.

În acord cu regulamentele sau metodologiile complementare și cu standardele proprii elaborate, în urma evaluării sistemelor de control intern din entitățile verificate, auditorii publici externi au acordat acestora calificative (*foarte bine, bine, satisfăcător, nesatisfăcător*) și prin efectuarea testelor de control au stabilit un nivel de încredere în aceste sisteme (scăzut, mediu, ridicat), obținând astfel confirmarea/infirmarea cu privire la implementarea lor, în funcție de gradul de conformitate sau deficiențele constatate.

Ce s-a constatat

Probele de audit pentru evaluarea sistemului de control intern au fost obținute de auditori atât în urma analizei răspunsurilor cuprinse în chestionarele transmise în acest scop la începutul fiecărei acțiuni, a informațiilor și datelor din actele și documentele furnizate de entitățile auditate, cât și din declarațiile oferite de persoanele din conducerea acestora.

Pe lângă stabilirea gradului de încredere în sistemul de control intern al entității verificate, scopul evaluărilor a fost și acela de a scoate în evidență cazurile de nerespectare a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice alocate și cele de neconformitate cu cadrul legal și decizional specific, conștientizarea persoanelor cu funcții de conducere cu privire la implementarea unui control intern adecvat și sporirea răspunderii manageriale în acest domeniu, cu consecințe imediate în luarea unor decizii mai bune și stabilirea unui comportament corespunzător în cadrul propriilor organizații.

Începând cu anul 2010, când Curtea de Conturi a României s-a implicat mult mai activ în evaluarea sistemului de control intern/managerial al entităților publice verificate, s-a observat o intensificare a interesului celor auditați în cunoașterea cât mai amplă și corectă a modului în care trebuie implementat acest sistem.

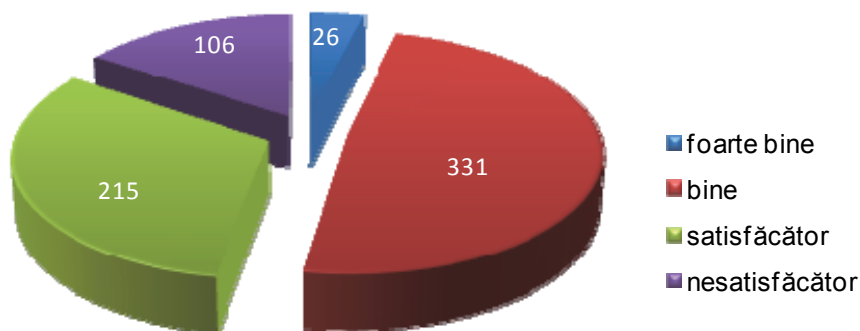
Cu toate acestea, calificativele atribuite de către auditorii publici externi sistemelor de control intern/managerial au diferit ca structură la entitățile ce aparțin administrației publice centrale față de cele din administrația publică locală.

Spre exemplificare, în administrația publică centrală, calificativul „*nesatisfăcător*” a fost acordat unui număr de **106** entități, în comparație cu administrația publică locală la care acest calificativ s-a acordat unui număr de **515** entități.

În administrația publică centrală

În administrația publică centrală calificativele au fost distribuite astfel:

- foarte bine - 26
- bine - 331
- satisfăcător - 215
- nesatisfăcător - 106

Analiza distribuției calificativelor scoate în evidență faptul că, deși calificativul „*bine*” a fost acordat într-un număr mare de cazuri (331), confirmând că s-au înregistrat progrese considerabile, există încă destul de multe situații în care au fost acordate calificativele „*satisfăcător*” (215) și „*nesatisfăcător*” (106), ceea ce indică faptul că există spațiu suficient de vast pentru consolidarea sistemului de control intern/managerial, prin concentrarea eforturilor pe implementarea și dezvoltarea acestuia.

Din numărul total de 106 entități din cadrul administrației publice centrale care au obținut calificativul „*nesatisfăcător*”, prezentăm mai jos doar câteva dintre ele, înregistrate de structura centrală a Curții de Conturi:

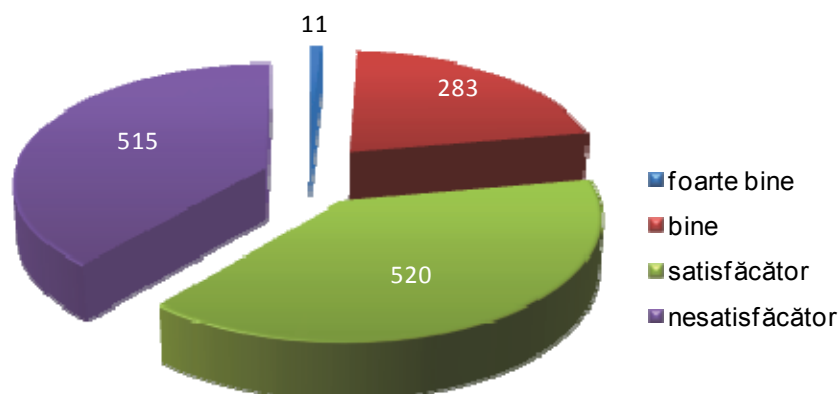
- Compania Națională Autostrăzi și Drumuri Naționale din România;
- SC METROREX SA;
- Societatea Națională de Transport Feroviar de Marfă – CFR MARFĂ SA;
- Administrația Națională a Îmbunătățirilor Funciare;

- ☛ Institutul Național al Îmbunătățirilor Funciare;
- ☛ Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Bioresurse Alimentare;
- ☛ Departamentul pentru Români de Pretutindeni;
- ☛ Institutul Diplomatic Român;
- ☛ Ministerul Afacerilor Externe;
- ☛ Institutul Național de Expertize Criminalistice.

În administrația publică locală

În administrația publică locală, repartizarea calificativelor acordate a diferit foarte mult, după cum urmează:

- ☉ foarte bine - 11
- ☉ bine - 283
- ☉ satisfăcător - 520
- ☉ nesatisfăcător - 515

În administrația publică locală, distribuția calificativelor acordate în cadrul evaluării confirmă neimplementarea sau implementarea la un nivel foarte scăzut a standardelor de control intern/managerial în entitățile auditate, situație demonstrată de numărul foarte mare de calificative „nesatisfăcător” (515) acordate de auditorii publici externi ai Curții de Conturi.

Trebuie amintit însă faptul că OMFP nr. 946/2005 *pentru aprobarea Codului controlului intern, cuprinzând standardele de management/control intern la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control managerial* este aplicabil atât entităților mari cât și entităților mici, indiferent de apartenența lor la administrația publică. Deși există diferențe semnificative între acestea, cerințele legislative sunt identice, făcându-se precizarea că dezvoltarea controlului intern se realizează ținând cont de specificul entității, dar cu obligația implementării tuturor celor 25 de standarde.

În acest sens, menționăm că *cele mai mari dificultăți în implementarea standardelor de control intern/managerial sunt întâmpinate de către entitățile mici*, care au un buget limitat, un număr mic de angajați și un nivel scăzut sau chiar inexistent al coordonării în domeniul controlului intern/managerial. Spre deosebire de acestea, s-a observat că entitățile mari (ministere) au înregistrat progrese considerabile în dezvoltarea sistemelor de control intern/managerial.

În susținerea celor de mai sus stau mărturie calificativele „nesatisfăcător” acordate de auditori în *administrația publică locală*, care sunt distribuite în general, la următoarele tipuri de entități:

- ☛ 387 la unități administrativ-teritoriale ale comunelor;
- ☛ 28 la unități administrativ-teritoriale ale orașelor;
- ☛ 9 la unități administrativ-teritoriale ale municipiilor;
- ☛ 4 la unități administrativ-teritoriale ale județelor;
- ☛ 47 la instituții din domeniul învățământului (preuniversitar);
- ☛ 40 la alte instituții finanțate din venituri proprii.

Dacă se face o analiză din punct de vedere al abaterilor constatate pe tipuri de bugete, se remarcă de asemenea, faptul că cele mai multe cazuri de nerespectare a dispozițiilor legale privind controlul intern sunt la entitățile din categoria bugetelor proprii ale comunelor.

Pentru exemplificare, în tabelul de mai jos, prezentăm numărul de cazuri privind abaterile constatate pe tipuri de bugete:

Nr. crt.	Bugetul	Neimplementarea unor dispoziții privind controlul intern/managerial	Nerespectarea unor prevederi legale referitoare la controlul financiar preventiv	Nerespectarea unor prevederi legale privind auditul public intern
1	Bugetul de Stat	216	89	80
2	Bugetul Asigurărilor Sociale de Stat	7	-	7
3	Bugetul Asigurărilor pentru Șomaj	10	3	3
4	Bugete proprii ale județelor	50	10	11
5	Bugete proprii ale municipiilor	91	14	13
6	Bugete proprii ale orașelor	102	34	22
7	Bugete proprii ale comunelor	1127	370	267
8	Bugete ale instituțiilor publice finanțate integral din bugete locale	58	26	1
9	Bugete ale instituțiilor publice finanțate parțial din bugete locale	120	42	5
10	Bugete ale instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii	56	24	5
11	Bugetul împrumuturilor externe și interne	1	1	-
12	Bugetul Fondului Național unic de asigurări sociale de sănătate	5	1	-
13	Venituri și cheltuieli ale agenților economici	102	30	33
14	Venituri proprii ale instituțiilor publice	99	31	15

La polul opus, calificativul „foarte bine” a fost primit de un număr extrem de redus de entități (26 la entități ale administrației publice centrale, 11 la cele ale administrației publice locale) în comparație cu totalul celor verificate, din care le nominalizăm pe următoarele:

- Serviciul de Protecție și Pază;
- Serviciul de Telecomunicații Speciale;
- Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat;
- Inspectoratul de Stat în Construcții;
- SRI UM 0994 București – Casa de Pensii Sectorială a SRI;
- Serviciul de Informații Externe;
- Serviciul Român de Informații UM 0192;
- Serviciul Român de Informații UM 0318;
- Serviciul Român de Informații UM 0472 București;
- Direcția Generală a Finanțelor Publice Gorj;
- Parchetul de pe lângă Tribunalul Gorj;
- Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Giurgiu;
- Inspectoratul Școlar Județean Brăila;
- Centrul de Afaceri Transfrontalier Danubius Giurgiu;
- Ministerul Apărării Naționale;
- Direcția Regională pentru Accize și Operațiuni Vamale Galați;
- Casa Județeană de Pensii și Asigurări Sociale Teleorman;
- UM 02046 Constanța;
- Liceul de Artă „H. Darclee” – Brăila.

Prezentăm în paginile ce urmează principalele abateri constatate, cu privire la controlul intern în entitățile publice.

Structura cu atribuții de monitorizare, coordonare și îndrumare metodică a implementării și/sau dezvoltării sistemului de control intern

Deși organizarea procesului privind implementarea sistemului de control intern/managerial trebuie să înceapă cu stabilirea respectivei structuri, care se înființează printr-un act de decizie internă, s-au înregistrat totuși 168 de cazuri în care s-a constatat că aceasta nu există.

În ce privește acest aspect, doar 27 de cazuri au fost consemnate în administrația publică centrală, restul fiind semnalate la entități din administrația publică locală (141).

Din analiza efectuată asupra celor 141 de cazuri, a reieșit faptul că 104 dintre acestea au fost înregistrate la unitățile administrativ-teritoriale ale comunelor, 12 la unitățile administrativ-teritoriale ale orașelor, 7 la cele ale municipiilor, 2 la cele ale județelor, iar restul de 16 cazuri, la alte instituții finanțate din venituri proprii.

Programul de dezvoltare a sistemului de control intern

În legislația în materie este precizat clar faptul că în programul de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial, elaborat și actualizat la nivelul fiecărei entități publice, se cuprind obiectivele, acțiunile, responsabilitățile, termenele, precum și alte componente ale măsurilor respective.

Potrivit datelor analizate în acest sens, au existat 705 cazuri în care nu a fost elaborat/actualizat și aprobat

acest program. Astfel, se poate concluziona faptul că în multe dintre instituțiile în cauză, demersul de implementare a sistemului de control intern nici nu a fost demarat.

O frecvență mărită a acestei abateri a fost consemnată în administrația publică locală, unde s-au înregistrat 591 cazuri.

În plus, în multe dintre situații, în programele de dezvoltare a sistemului de control intern nu a fost prevăzută pregătirea profesională a întregului personal în domeniul controlului intern/managerial, deși reprezintă o cerință primordială a actului care guvernează această materie.

Componentele controlului intern/managerial

Așa cum este prevăzut în actele normative în vigoare, „răspunderea managerială derivă din responsabilitatea managerului pentru toate cele 5 componente ale controlului intern/managerial în sectorul public: mediul de control, performanțe și managementul riscului, informarea și comunicarea, activități de control, auditarea și evaluarea”.

Mediul de Control

Mediul de control reprezintă temelia întregului sistem de control intern. El asigură disciplina și structura din cadrul organizației, precum și climatul care influențează calitatea generală a controlului intern. El are influențe majore asupra modului de instituire a strategiei, a obiectivelor și a felului în care se structurează activitățile ce se vor desfășura ulterior.

Deși este un element principal care determină aplicarea celorlalte componente ale sistemului de control intern/managerial, în cadrul acțiunilor desfășurate, auditorii au constatat o serie de deficiențe în implementare, pe care le prezentăm mai jos.

Cele mai multe dintre abaterile consemnate de către auditorii publici externi la această componentă au fost cele de la [standardul „Funcții sensibile”](#). Acestea au fost înregistrate în 57 de cazuri, din care 39 se află în entități din administrația publică locală.

Referitor la modul în care trebuie implementat acest standard, Curtea de Conturi a înaintat Ministerului Finanțelor Publice propuneri de clarificare, întrucât a considerat că nu toate entitățile publice, și în mod special cele mici, pot stabili în orice moment funcții sensibile în activitatea proprie și un plan de rotație al angajaților pe aceste funcții, la o perioadă de 5 ani. Mai mult, s-a observat o reticență în a identifica funcțiile sensibile chiar în entitățile din administrația publică centrală, datorită interpretării proprii a obligativității de instituire a unui plan de rotație a personalului.

În ce privește [standardul „Structura organizatorică”](#) a reieșit faptul că în multe cazuri, conducerea entităților nu a luat măsura adaptării Regulamentului de organizare și funcționare în conformitate cu modificările aduse prin Organigramă și Statul de funcții, în perioada supusă verificării Curții de Conturi.

Performanțe și Managementul Riscului

Controlul intern/managerial vizează în esența lui progresele înregistrate de entitate în îndeplinirea obiectivelor sale și nu doar executarea unor inspecții sau controale, care reprezintă doar o parte a acestuia. Controlul intern presupune deci, o evoluție continuă, în funcție de obiectivele entității, fiind caracterizat de etapele de proiectare, implementare și dezvoltare.

Reiese astfel faptul că entitățile publice trebuie să stabilească un set de obiective pe care își propun să le îndeplinească.

În acest sens, Curtea de Conturi a fost interesată, în special, în a analiza dacă au fost stabilite obiectivele și indicatorii de performanță și dacă aceștia sunt relevanți.

Ca urmare a evaluării sistemului de control intern în entitățile publice, s-a constatat că au fost întâmpinate dificultăți în definirea sau identificarea acestor obiective. De asemenea, nu s-a realizat legătura între misiunea unei entități, strategia acesteia, stabilirea obiectivelor generale, a obiectivelor specifice, a activităților, a atribuțiilor și responsabilităților din fișa postului, elaborarea indicatorilor de performanță pentru măsurarea gradului de realizare a obiectivelor ce trebuie îndeplinite. Acest fapt duce de la bun început la o percepție greșită a implementării sistemului de control intern/managerial, care are ca scop principal evaluarea riscurilor în îndeplinirea acestor obiective și introducerea acelor activități de control care pot conduce la diminuarea sau eliminarea acestora.

De asemenea, obiectivele stabilite în entitățile publice nu au fost definite în totalitatea lor în mod exact/specific, măsurabile, necesare/de atins, realiste și cu termene de îndeplinire/realizare precise (*pachetul de cerințe SMART*), așa cum este prevăzut în legislația în materie.

De aceea, considerăm că relevanța obiectivelor stabilite până în momentul de față, continuă să fie o problemă care trebuie riguros analizată de majoritatea conducătorilor din entitățile publice.

Mai mult, în entitățile în care s-a încercat implementarea controlului intern, în ceea ce privește [standardul „Obiective”](#) s-a constatat că în 45 de cazuri nu au fost deloc stabilite obiectivele generale, din care marea majoritate în administrația publică locală (37 cazuri), iar în 31 de cazuri nu s-au stabilit obiectivele specifice.

Referitor la [standardul „Monitorizarea performanțelor”](#) au fost înregistrate 49 de cazuri în care nu au fost stabiliți indicatori de performanță aferenți obiectivelor identificate. Instituirea sistemului de monitorizare și raportare a performanțelor, pe baza indicatorilor asociați obiectivelor specifice, nu a avut loc în cazul mai multor entități verificate de Curtea de Conturi.

Unul dintre cele mai importante standarde pe care auditorii publici externi îl evaluează sub aspectul implementării în entitatea verificată este „[Managementul riscului](#)”. Dacă riscurile din entitate s-ar regăsi și ar fi definite corect în documentul „Registrul riscurilor”, atunci activitatea proprie de verificare s-ar desfășura într-un mod mult mai rapid, iar auditorii nu ar pierde atâta timp în distingerea unor riscuri specifice entităților, ci ar verifica doar dacă acestea sunt într-adevăr cele reale. Astfel, auditorii au fost interesați cu predilecție dacă sistemul de control intern este conceput și funcționează pentru a aborda riscurile identificate ce pot afecta realizarea obiectivelor sau sprijinirea persoanelor care gestionează fonduri publice sau patrimoniul public și/sau privat al statului/unităților administrativ-teritoriale să realizeze o bună gestiune financiară.

Ca urmare a evaluării sistemului de control intern/managerial la un număr însemnat de entități publice s-a reținut că nu a existat o monitorizare și o evaluare sistematică a riscurilor, nu s-a completat registrul riscurilor, sau acesta a fost incomplet.

De asemenea, s-a reținut și faptul că sistemul de management al riscurilor existent în diferite entități nu contribuie la îmbunătățirea eficienței și eficacității activităților și nu furnizează o abordare sistematică care să permită conducerii să-și concentreze atenția și resursele de care dispune asupra anumitor arii de risc semnificative pentru operațiunile pe care le desfășoară.

Un aspect deosebit care a reieșit în urma evaluărilor a fost și acela că în unele entități ale administrației publice centrale nu s-a reușit identificarea și inventarierea *riscurilor privind corupția* (Agenția Națională de Administrare Fiscală - ANAF, Garda Financiară), deși acesta este unul dintre cele mai importante riscuri ce pot apărea în cadrul activităților vulnerabile desfășurate. Auditorii publici externi au evidențiat faptul că „*orice formă de corupție din sistem se repercutează în final asupra volumului de impozite și taxe încasate de ANAF la bugetul general consolidat*”, iar „*deficiențele mecanismelor de control intern de la nivelul Gărzii Financiare (control managerial, audit intern, verificări interne) creează premisele manifestării fenomenului de corupție. Astfel, performanța scăzută a mecanismelor interne cu atribuții în identificarea cu maximă promptitudine și descurajarea faptelor de corupție conduce la încălcări repetate ale regulilor de bază și chiar la crearea unei practici de lucru neconforme cu legislația și normele interne de lucru*”.

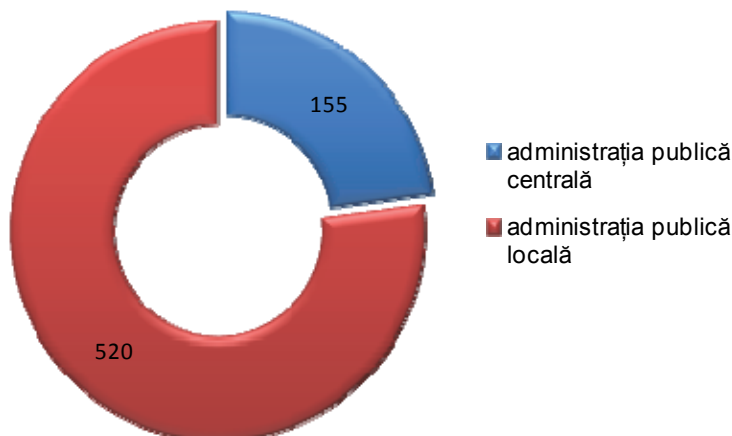
Activități de control

Din analiza constatărilor a reieșit faptul că în multe cazuri, majoritatea semnalate de către structurile teritoriale ale Curții de Conturi, lipsesc complet unele instrumente de control intern (procedeu, mijloc sau acțiune stabilite și implementate pentru menținerea unui bun control asupra funcționării entității în ansamblul ei).

[Controlul financiar preventiv propriu \(CFPP\)](#), reprezintă una din *activitățile de control*, inclusă în cadrul controlului intern/managerial, la care auditorii publici externi au semnalat o serie de deficiențe.

Astfel, din totalul de 675 de cazuri referitoare la abateri generale privind controlul financiar preventiv, 155 au fost consemnate în entitățile administrației publice centrale și 520 la entitățile publice locale, așa cum reiese și din graficul de mai jos.

Abateri privind controlul financiar preventiv propriu

Cele mai importante deficiențe constatate în acest sens sunt următoarele:

- ➔ neorganizarea controlului financiar preventiv propriu;
- ➔ neexercitarea controlului financiar preventiv propriu de către persoanele prevăzute de lege;

- neînstituirea și/sau necompletarea Registrului proiectelor de operațiuni prevăzute să fie prezentate la viză de CFPP;
- nesupunerea controlului financiar preventiv propriu a unor proiecte de operațiuni care fac obiectul acestuia;
- neemiterea sau neactualizarea deciziilor privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu în funcție de schimbarea personalului angajat care exercită viza corespunzătoare și a noilor proiecte de operațiuni;
- exercitarea formală a controlului financiar preventiv propriu, prin acordarea de vize pe proiecte de operațiuni care nu au respectat cerințele de legalitate, regularitate și de încadrare în limitele angajamentelor bugetare;
- nu au fost elaborate listele de verificare în care sunt detaliate obiectivele verificării, pentru fiecare operațiune cuprinsă în cadrul specific al entității;
- persoana care exercită controlul financiar preventiv propriu este implicată, prin sarcinile de serviciu, în efectuarea operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu, nerespectându-se principiul separării atribuțiilor.

Organizarea necorespunzătoare a controlului financiar preventiv, la nivelul unor entități publice, în special la cele ale administrației publice locale, a generat utilizarea necorespunzătoare a tuturor resurselor financiare ale acestora.

În ceea ce privește abaterile raportate în cadrul componentei activității de control, foarte multe dintre acestea s-au referit la [standardul „Proceduri”](#). În acest sens, s-a constatat faptul că nu au fost elaborate și aprobate proceduri operaționale aferente activităților procedurale identificate (240 cazuri), nu au fost identificate activitățile procedurale (46 cazuri), nu au fost actualizate procedurile operaționale existente (32 cazuri), iar procedurile operaționale stabilite nu includ și descrieri referitoare la controlul intern (în 7 cazuri).

De subliniat este faptul că cele mai frecvente recomandări făcute de auditorii publici externi, ca urmare a evaluării sistemului de control intern/managerial și a constatării deficiențelor de funcționare din entitățile publice verificate, s-au referit la elaborarea și implementarea unor proceduri formalizate pentru activitățile desfășurate, respectiv introducerea în practică a acestui important standard de control intern/managerial.

Referitor la [standardul „Separarea atribuțiilor”](#) au fost constatate mai multe cazuri, dintre care cele mai multe au fost înregistrate în cadrul entităților mici care nu beneficiază de suficient personal pentru a îndeplini cerințele complexe de implementare.

În aceste entități publice se întâlnesc numeroase cazuri în care un singur angajat îndeplinește atribuții în domeniul contabilității, acordă viză de control financiar preventiv propriu, inițiază achiziția, efectuează recepții de bunuri etc. Aceste situații sunt în contradicție cu cerințele standardului care solicită separarea atribuțiilor, astfel încât funcțiile de inițiere, verificare și aprobare a operațiunilor să fie exercitate de persoane diferite.

Auditarea și Evaluarea

Această componentă cheie se referă la modul în care se realizează monitorizarea funcționării sistemului de control intern. În cadrul acestei componente facem o serie de precizări cu referire la [standardul „Verificarea și evaluarea controlului”](#).

Înființarea, monitorizarea și raportarea privind funcționarea sistemelor de control intern în cadrul entităților publice fac parte din responsabilitățile managementului. O cerință fundamentală pentru manager, în cadrul politicii sale de control intern, este să realizeze o *analiză obiectivă* a vulnerabilității organizației sale.

Analiza auditorilor publici externi a vizat modul în care s-a realizat evaluarea de către conducerea entității a sistemului de control intern (autoevaluarea). Această evaluare stă la baza întocmirii *raportului de control intern*.

Raportul de control intern constituie forma oficială de asumare a responsabilității manageriale de către conducătorul entității publice cu privire la sistemul de control intern/managerial. *Prin el se reflectă răspunderea managerială legată de utilizarea resurselor publice în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite.*

Conform legislației românești în materie, *„responsabilitatea managerială definește un raport juridic de obligație a îndeplinirii sarcinilor de către managerul entității publice sau al unei structuri organizatorice a acesteia, care presupune să exercite managementul în limitele unor determinări interne și externe, în scopul realizării eficiente și în conformitate cu dispozițiile legale a obiectivelor stabilite, să comunice și să răspundă pentru neîndeplinirea obligațiilor manageriale în conformitate cu răspunderea juridică”*.

Raportul cuprinde declarații ale conducătorului entității publice cu privire la sistemul de control intern/managerial al entității, existent la data închiderii exercițiului financiar.

În urma modificărilor aduse recent actelor normative în materie s-a observat că, prin instituirea obligației de elaborare a raportului asupra sistemului de control intern/managerial, s-a generat în sectorul public creș-

terea importanței acordate acestui sistem de către managerii entităților. Mai mult, prin prezentarea acestui raport ca anexă la situația financiară a exercițiului bugetar, controlul intern/managerial a devenit la fel de important pentru conducerea unei entități ca și situațiile financiare anuale.

Cu toate acestea, s-a reținut faptul că unele entități nu au respectat cerința legală în acest sens și nu au întocmit documentul solicitat, *iar situațiile financiare ale entităților publice, în acele cazuri, au fost primite de către instituțiile abilitate fără raport, ceea ce contravine prevederilor legale.*

În plus, sunt cazuri în care nu a existat un sistem de monitorizare pe verticală a modului de implementare a sistemelor de control intern la entitățile aflate în subordonare/coordonare.

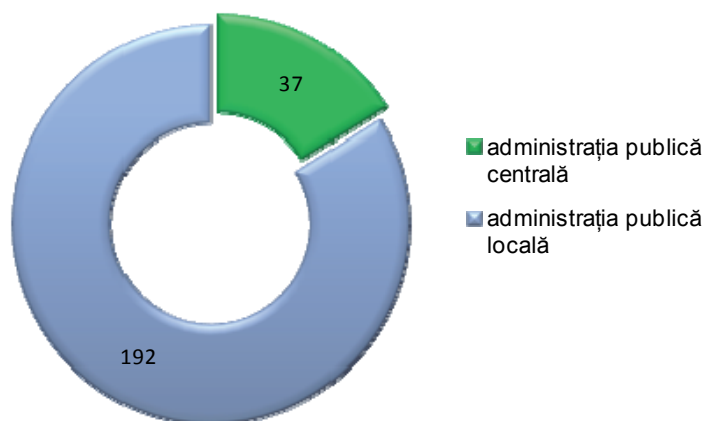
Referitor la **standardul „Auditul intern”** totalul abaterilor constatate a fost de 462 cazuri, din care 138 la entități ale administrației publice centrale și 324 la entități ale administrației publice locale.

Dacă se face o analiză din punct de vedere al abaterilor constatate pe tipuri de bugete, se reține faptul că cele mai multe cazuri de nerespectare a dispozițiilor legale privind auditul intern sunt la entitățile din categoria bugetelor proprii ale comunelor.

Pentru auditorii publici externi ai Curții de Conturi, o evaluare corespunzătoare a cerințelor legale privind funcția de audit intern influențează în sens pozitiv sau negativ concluzia asupra utilizării acesteia în activitatea proprie de verificare. Desfășurarea auditului intern cu respectarea tuturor prevederilor legale poate fi pentru auditorii publici externi ai Curții de Conturi un motiv temeinic de a se baza pe constatările și recomandările auditorilor publici interni. Totodată, o relație adecvată între cele două activități de audit (intern și extern) poate fi benefică în scopul evitării dublării muncii și a facilitării respectivului proces, din perspectiva entităților auditate. *De aceea, și în plus pentru a se îmbunătăți calitatea managementului, este important ca activitatea de audit intern să existe și să funcționeze în mod corespunzător.*

Deși legea dispune că, cel care conduce instituția publică are obligația să asigure cadrul organizatoric și funcțional necesar desfășurării activității de audit public intern, *neorganizarea compartimentului de audit intern* a fost una din cele mai frecvente abateri constatate de către auditorii publici externi în timpul desfășurării activităților de verificare din anul 2012 (229 de cazuri). Dintre acestea doar 37 de cazuri au fost înregistrate la administrația publică centrală, așa cum reiese și din graficul de mai jos.

Neorganizarea compartimentului de audit intern

Faptul că într-un număr atât de mare de entități nu este organizată activitatea de audit intern se reflectă în mod direct și asupra faptului că sistemul de control intern/managerial în ansamblul său nu este implementat corespunzător.

Cele mai frecvente cazuri se regăsesc în administrația publică locală, la nivelul a 150 unități administrativ-teritoriale.

Dintre acestea, cele mai multe sunt înregistrate în următoarele județe: *Arad* (17 cazuri); *Bacău și Dâmbovița* (13 cazuri); *Vrancea* (9 cazuri); *Mureș, Sibiu și Vaslui* (8 cazuri); *Brașov, Buzău, Suceava* (7 cazuri); *Alba, Bistrița Năsăud și Dolj* (6 cazuri).

Nerespectarea prevederilor Legii nr. 672/2002 *privind obiectivele ce trebuie auditate cel puțin o dată la 3 ani* este o altă constatare înregistrată des de către auditorii Curții de Conturi.

Din totalul de 62 de astfel de situații, aproximativ jumătate aparțin administrației publice locale unde regăsim și unități administrativ-teritoriale ale *orașelor* (Ocna Mureș, județul Alba; Sărmaș, județul Mureș; Isaccea, județul Tulcea), *municipiilor* (Fălticeni, Timișoara, Zalău) și *județelor* (Botoșani, Hunedoara, Mehedinți, Sălaj).

Pe de altă parte, la entitățile la care este organizată activitatea de audit public intern, s-a constatat că:

- ☉ nu au fost elaborate și/sau avizate normele metodologice proprii privind activitatea de audit public intern;
- ☉ nu a fost elaborat planul multianual de audit intern. Au existat și cazuri în care, deși planul anual/multianual de audit public intern a fost întocmit, acesta nu s-a bazat pe evaluarea riscului asociat diferitelor structuri, activități, programe/proiecte sau operațiuni;
- ☉ au existat situații în care auditorii interni au fost folosiți în activități care se situează în afara perimetrului care delimitează activitatea de audit, respectiv în elaborarea și implementarea sistemului de control intern, efectuarea de controale tematice, exercitarea vizei de control financiar preventiv, contrar dispozițiilor legale;
- ☉ nu au fost implementate recomandările formulate de auditorii interni, ori acestea au fost implementate parțial;
- ☉ s-a organizat necorespunzător activitatea de audit public intern prin subdimensionare față de complexitatea și volumul activităților auditate.

Deși prin lege este stipulat faptul că persoanele juridice supuse controlului Curții de Conturi sunt obligate să transmită acesteia, până la sfârșitul trimestrului I pentru anul precedent, *raportul privind desfășurarea și realizarea programului de audit intern*, s-au constatat 10 cazuri în care nu a fost transmis în termenele legale, sau deloc, raportul anual de activitate.

Aceste entități sunt:

- ☛ Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Alba;
- ☛ Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Călărași;
- ☛ Unitatea administrativ-teritorială a comunei Ardeani, județul Bacău;
- ☛ Unitatea administrativ-teritorială a comunei Dragalina, județul Călărași;
- ☛ Unitatea administrativ-teritorială a comunei Unirea, județul Călărași;
- ☛ Unitatea administrativ-teritorială a orașului Deta, județul Timiș;
- ☛ Spitalul Județean de Urgență Târgoviște;
- ☛ Autoritatea Națională pentru Administrarea și Reglementarea în Comunicații;
- ☛ SC Compania de Apă S.A. Târgoviște;
- ☛ Casa Județeană de Pensii și Asigurări Sociale Satu Mare.

Misiunile de audit public intern desfășurate de către majoritatea structurilor de audit ale entităților aparținând *administrației publice locale* verificate, au fost în număr redus, iar selectarea misiunilor de audit nu a fost întotdeauna bazată pe analiza riscurilor activităților respective. Cele mai multe misiuni de audit intern au vizat activitatea financiar-contabilă și mai puțin efectuarea unor audituri de sistem, care să servească conducerii în vederea realizării unui management eficient.

Concluzii generale

Din analiza tuturor datelor consemnate de auditorii publici externi ai Curții de Conturi privind evaluarea activității de control intern/managerial a reieșit faptul că în *administrația publică locală* implementarea s-a realizat mult mai greu decât în administrația publică centrală.

Astfel, organizarea necorespunzătoare și ineficientă a sistemelor de control intern/managerial la nivelul unor entități publice locale, nu a permis detectarea în cele mai multe cazuri a disfuncționalităților care apar în activitatea desfășurată de entitate și a erorilor survenite în acest proces, pentru ca acestea să fie prevenite și înlăturate, generând consecințe:

- ▶ în atingerea obiectivelor entității publice, într-un mod economic, eficient și eficace;
- ▶ pe linia protejării bunurilor și informațiilor;
- ▶ privind prevenirea și depistarea fraudelor și erorilor;
- ▶ în privința asigurării în timp util a unor informații de încredere referitoare la activitățile desfășurate la nivelul unei entități.

În contextul în care, în anul 2011 au fost aduse unele modificări la Legea nr.672/2002 privind auditul public intern, cu impact pozitiv asupra modului de organizare și de exercitare a auditului intern, în *administrația publică locală*, totuși, structurile de audit public intern:

- ☉ nu au oferit o asigurare rezonabilă pentru conducătorii entităților publice, cu privire la buna administrare a veniturilor, cheltuielilor publice și patrimoniului public;

- ➔ nu au sprijinit îndeplinirea obiectivelor entităţii publice printr-o abordare sistematică şi metodică, prin care se evaluează şi se îmbunătăţeşte eficacitatea sistemului de conducere bazat pe gestiunea riscului, a controlului, a proceselor administrării.

De asemenea, se poate aprecia şi modul superficial în care se exercită controlul financiar preventiv propriu şi lipsa de înţelegere a rolului acestei activităţi de control, în special în administraţia publică locală.

O explicaţie a situaţiei constatate de auditorii publici externi în administraţia publică locală poate fi şi lipsa monitorizării modului de implementare a controlului intern/managerial la nivel local de către Ministerul Finanţelor Publice.

Deşi sistemele de control intern/managerial sunt mai eficace în administraţia publică centrală, în ansamblu, acestea nu îşi valorifică pe deplin potenţialul de a preveni, detecta şi corecta erorile care apar.

Din cauza faptului că în multe dintre instituţiile verificate, controlul intern nu a funcţionat sau chiar a lipsit, echipele de auditori publici externi ai Curţii de Conturi au concluzionat că nu se pot baza pe acesta, şi în consecinţă, au evaluat riscurile de control ca fiind ridicate sau medii, ceea ce a condus în final la majorarea dimensiunii eşantioanelor utilizate, a numărului de tranzacţii ce a fost necesar să fie testate în etapa de execuţie a activităţilor specifice pe care le-au desfăşurat în anul 2012.

Putem concluziona că, *neorganizarea şi neimplementarea sistemului de control intern constituie cauze ale unor abateri constatate, care au putut produce prejudicii, genera venituri suplimentare sau au putut reprezenta doar o eroare/abatere financiar-contabilă.*

Din aceste considerente, este necesară o abordare mai consistentă a verificărilor efectuate de Curtea de Conturi în acest domeniu, pe de o parte, iar pe de altă parte, apare nevoia de a conjuga eforturile proprii cu cele ale Ministerului Finanţelor Publice pentru îmbunătăţirea cadrului normativ care guvernează această materie. În acest scop există un *Protocol pentru cooperare şi colaborare în procesul de consolidare a sistemului de control financiar public intern*, încheiat cu Ministerul Finanţelor Publice în anul 2010, în baza căruia cele două instituţii şi-au propus să utilizeze în viitor experienţele dobândite.

Realizarea performanţei în entităţile publice prin introducerea şi dezvoltarea sistemului de control intern/managerial

În anul 2011 s-au constatat curenţe importante în fundamentarea necesarului de credite bugetare la nivelul ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat.

Analiza auditorilor publici externi ai Curţii de Conturi a evidenţiat faptul că au existat atât ordonatori principali de credite pentru care s-a subestimat semnificativ necesarul de credite bugetare cât şi ordonatori pentru care s-a supraestimat semnificativ necesarul de credite bugetare.

Menţionăm că bugetul solicitat şi alocat unei entităţi reprezintă un instrument foarte important pentru management. El ar trebui fundamentat în baza unor obiective precise şi a unor indicatori de rezultate şi de eficienţă.

Cu toate acestea performanţa unei entităţi este încă privită în sensul că: „toate cheltuielile sunt în conformitate cu bugetul alocat” şi se pune accent numai pe execuţia bugetară. Actele normative în vigoare stabilesc însă performanţa unei entităţi prin prisma „conformităţii cu cei 3 E”, în consecinţă, realizarea obiectivelor şi ţintelor stabilite. De aceea, ordonatorii de credite care înregistrează în mod nejustificat diferenţe semnificative între creditele definitive şi prevederile bugetare iniţiale ar trebui să analizeze toate aspectele prezentate care i-ar putea sprijini într-o mai bună fundamentare a bugetelor şi implicit la îmbunătăţirea utilizării fondurilor publice alocate.

Trebuie înţeles în mod foarte clar, de către toţi actorii implicaţi în acest important proces, faptul că *prin introducerea unui sistem adecvat de control intern/managerial se pune în balanţă conformitatea privind reglementările în vigoare, cu realizarea performanţei într-o entitate publică*, o cerinţă cât mai stringentă în ultimii ani, dar şi un obiectiv pentru viitor. Astfel se va putea realiza buna guvernare care, de altfel, se referă la stabilirea structurilor şi proceselor necesare luării unor decizii corecte, la răspundere, la control şi la un comportament adecvat, atât la nivelul de vârf al unei entităţi, cât şi la nivelul angajaţilor.

Ce se recomandă

- ✓ să se continue eforturile de implementare a sistemului de control intern, iar **participarea managerilor şi a conducătorilor de compartimente la cursurile de instruire care au ca temă controlul intern/managerial să fie cât mai activă.** Deşi austeritatea bugetară din ultimii ani a avut impact şi asupra realizării programelor de pregătire profesională, totuşi, conducătorii entităţilor publice au obligaţia de a se preocupa în primul rând de instruirea tuturor angajaţilor în domeniul controlului intern/managerial.

Această pregătire profesională va crea premisele atât pentru realizarea bunei gestiuni financiare în utilizarea fondurilor publice şi în administrarea patrimoniului public, cât şi pentru eliminarea faptelor de corupţie din întreaga administraţie publică.

- ✓ conducerea entităților publice centrale trebuie să se implice mult mai mult în coordonarea și îndrumarea instituțiilor aflate în raporturi de subordonare, coordonare sau sub autoritatea acestora, pentru implementarea sistematică a controlului intern și eliminarea decalajelor existente în acest sens.
Mentionăm că acest aspect a reieșit și din *Raportul privind evaluarea stadiului de implementare a sistemului de control intern/managerial, inclusiv a procedurilor formalizate pe activități în entitățile publice centrale*, elaborat de Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern din Ministerul Finanțelor Publice, ca rezultat al misiunii de audit ce a fost inclusă în programul de activitate pe anul 2011, ca urmare a recomandării Curții de Conturi.
- ✓ încurajarea de către auditorii publici externi, atunci când evaluează sistemul de control intern, a aplicării prevederilor legale în toate entitățile din sectorul public, indiferent de mărimea, bugetul sau activitatea pe care o desfășoară;
- ✓ pentru limitarea apariției de noi erori în activitate, managerii entităților publice să încerce cât mai mult să introducă și să aplice sistemul de identificare, gestionare și diminuare a riscului de neîndeplinire a obiectivelor stabilite și să elaboreze proceduri clare pentru toate activitățile desfășurate la nivelul unei entități. Gestionarea riscurilor reprezintă de fapt un instrument foarte important al managerului și este parte a sistemului de control intern managerial;
- ✓ îmbunătățirea activității de monitorizare a factorilor de risc care pot genera sau favoriza manifestarea fenomenului de corupție în interiorul acelor entități în care s-a reținut că acesta are potențial crescut de apariție;
- ✓ să se întreprindă în continuare acțiuni pentru conștientizarea managementului de vârf în vederea asigurării înțelegerii corecte a activității de audit intern, atât în ceea ce privește metodologia de audit, cât mai ales în ceea ce privește valoarea adăugată de această funcție la nivelul entității publice.
Această recomandare se adresează cu predilecție entităților din administrația publică locală unde există un nivel scăzut de conștientizare a managerilor asupra potențialelor beneficii ce pot fi obținute de la un control managerial și un audit intern eficiente, în vederea realizării unui management financiar sănătos.

*Propuneri înaintate
Ministerului
Finanțelor Publice*

Deoarece Unitatea Centrală de Armonizare a Sistemelor de Management Financiar și Control din cadrul Ministerului Finanțelor Publice este organismul specializat care trebuie să asigure coordonarea sistemelor de control intern managerial, *Curtea de Conturi a transmis acesteia în luna noiembrie 2012, o serie de propuneri pentru modificarea OMFP nr. 946/2005, pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial, cuprinzând standardele de control intern/managerial la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control intern/managerial.*

Aceste propuneri pot conduce la identificarea soluțiilor fezabile de îmbunătățire a gradului de implementare a standardelor de control intern/managerial în entitățile publice din România, în susținere venind și constatările prezentate.

Ministerul Finanțelor Publice, prin cele două unități centrale de armonizare, va beneficia, în plus, de o imagine de ansamblu asupra gradului în care sistemul de control intern funcționează în mod real la ora actuală, la ce parametri și ce ar trebui îmbunătățit în viitor, pentru ca managerii entităților publice, indiferent de activitatea pe care o desfășoară, să poată înregistra progresele solicitate de legislație în acest domeniu.

Respectarea cerințelor formulate de Comisia Europeană și punerea în practică a prevederilor INTOSAI și EUROSAI

Prin analiza realizată și prezentată în acest capitol evidențiem rolul oricărei instituții supreme de audit în contextul cerințelor exprese ale Comisiei Europene și a principiilor de bună guvernare ale INTOSAI, deci și al Curții de Conturi a României, de a încuraja respectul față de lege, performanța și principiile etice, aspecte reieșite și cu ocazia Congresului EUROSAI, susținut în anul 2011, care a avut printre temele principale de dezbateră răspunderea și responsabilitatea managerială în sectorul public.

Tot în cadrul acestui eveniment s-a precizat și faptul că rolul instituțiilor supreme de audit este de a susține și propaga o cultură de răspundere, facilitarea și funcționarea eficientă a procesului de responsabilitate în sectorul public, prin intermediul auditării, raportării, formulării recomandărilor și sublinierea bunelor practici. Acestea au și rol de catalizatori în îmbunătățirea legislației și a practicilor administrative, care duc la întărirea răspunderii în sectorul public.

Capitolul

7

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2011

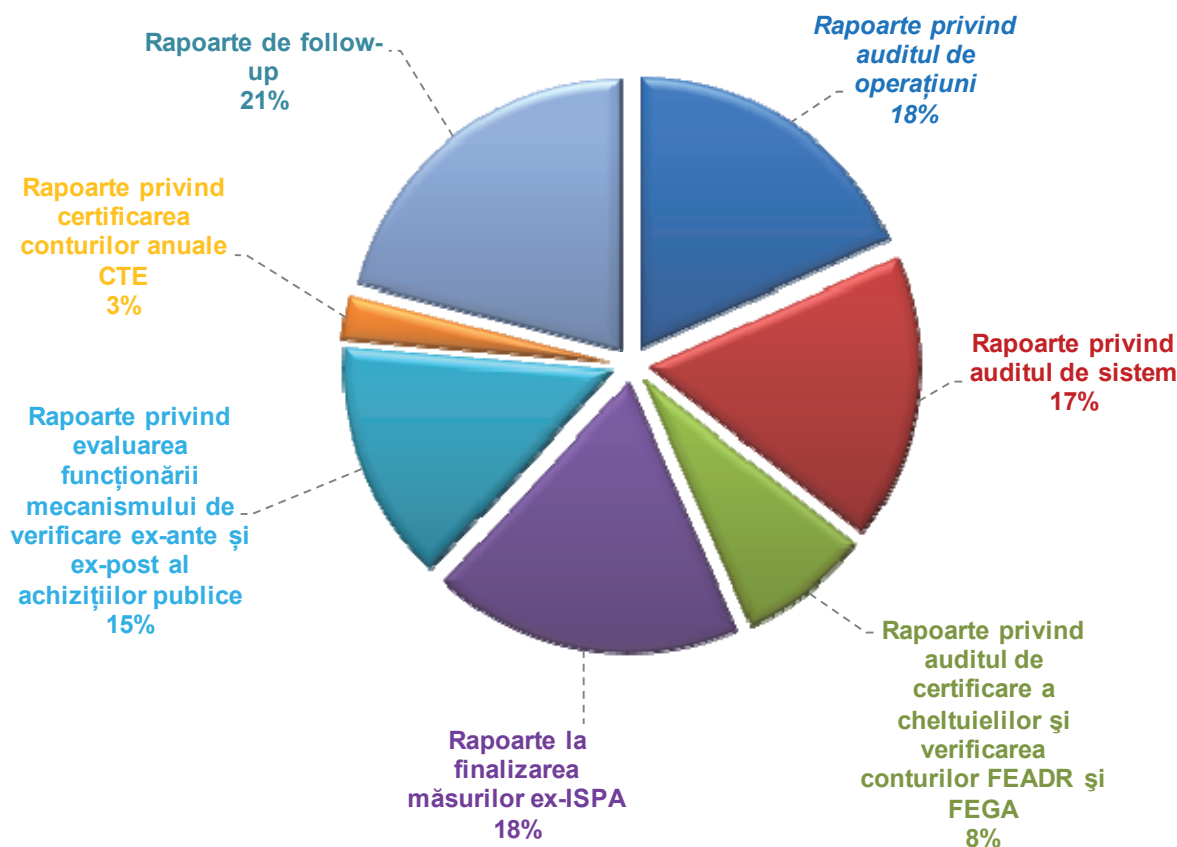
**Auditul public extern
desfășurat de
Autoritatea de Audit**

În vederea îndeplinirii obligațiilor ce rezultă din regulamentele comunitare pentru categoriile de fonduri nerambursabile auditate de către Autoritatea de Audit care au vizat exercițiul bugetar 2011, în perioada de raportare, au fost derulate în conformitate cu programul de activitate și cu solicitările suplimentare formulate de Comisia Europeană, **76 de acțiuni de audit** având în principal următoarele obiective:

- ☑ obținerea unei asigurări rezonabile că tranzacțiile care stau la baza declarațiilor transmise Comisiei Europene în anul 2011 sunt legale și regulamentare, asigurare obținută ca urmare a verificărilor bazate pe un eșantion al cheltuielilor declarate;
- ☑ obținerea unei asigurări rezonabile că sistemele de management și control funcționează eficient;
- ☑ consolidarea asigurării asupra legalității și regularității tranzacțiilor la nivelul beneficiarilor finali ai FEADR și FEAGA;
- ☑ evaluarea funcționării mecanismului de verificare ex-ante și ex-post al achizițiilor publice la nivelul ANRMAP, UCVAP și Autorităților de Management;
- ☑ evaluarea sistemului de management și control la nivelul Autorității de Certificare și Plată în ceea ce privește verificările realizate în vederea asigurării certificării cheltuielilor;
- ☑ obținerea asigurării rezonabile că obiectivele finanțate au fost realizate în conformitate cu cerințele acordurilor/memorandumurilor de finanțare (audit la finalizarea măsurilor ex-ISPA);
- ☑ urmărirea modului de implementare de către entitățile auditate a recomandărilor formulate de către Autoritatea de Audit în cadrul misiunilor anterioare.

În cadrul acestor acțiuni de audit au fost verificate **peste 1.500 proiecte/contracte/măsuri** finanțate din fondurile comunitare, în sfera auditului fiind cuprinse **peste 800 de entități (publice și private)**.

Graficul privind structura rapoartelor de audit încheiate de către Autoritatea de Audit în perioada de raportare se prezintă astfel:

Așa cum rezultă din graficul de mai sus, cele mai numeroase acțiuni de audit au fost concentrate în sfera auditului de operațiuni, a auditului la finalizarea măsurilor ex-ISPA și a auditului privind urmărirea implementării recomandărilor (follow-up), în urma cărora au fost încheiate și aprobate în total 44 rapoarte de audit.

Principalele constatări pe categorii de fonduri, rezultate urmare derulării acțiunilor de audit sunt prezentate în continuare.

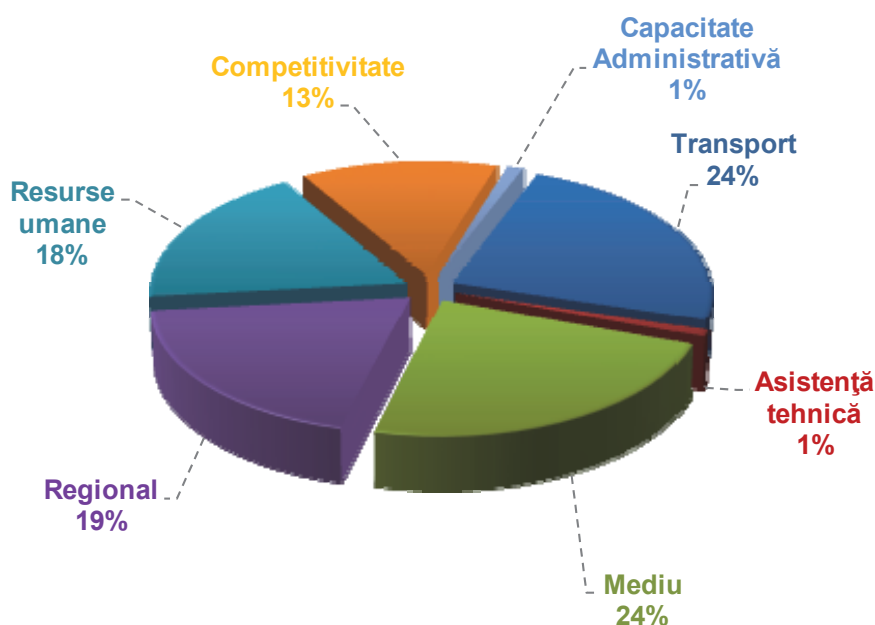
7.1. PROGRAME OPERAȚIONALE finanțate prin Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul de Coeziune și Fondul Social European

În cadrul obiectivului „Convergență”, pentru perioada de programare 2007-2013, România beneficiază de asistență financiară nerambursabilă din partea Comisiei Europene în sumă totală de 19.213.037 mii euro, din care 12.660.614 mii euro alocate prin Fondurile Structurale și 6.552.423 mii euro alocate prin Fondul de Coeziune.

Din această alocare sunt finanțate un număr de **7 programe operaționale**, respectiv:

- PO Regional (POR), finanțat din FEDR;
- POS Creșterea Competitivității Economice (POS CCE), finanțat din FEDR;
- PO Asistență Tehnică (POAT), finanțat din FEDR;
- POS Mediu (POS M), finanțat din FEDR și FC;
- POS Transport (POS T), finanțat din FEDR și FC;
- POS Dezvoltarea Resurselor Umane (POS DRU), finanțat din FSE;
- PO Dezvoltarea Capacității Administrative (PO DCA), finanțat din FSE.

Mai jos este prezentată alocarea financiară, în procente, la nivel de programe operaționale:

Din graficul prezentat, rezultă că cea mai mare pondere din punct de vedere al alocării o au programele operaționale finanțate din FEDR și FC respectiv 80,9%, iar pentru programele finanțate din FSE sunt alocate 19,1% din fonduri.

A. Stadiul implementării Programelor Operaționale

Potrivit informațiilor furnizate de *Autoritatea pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale (ACIS)*, la data de 31.12.2011 stadiul implementării programelor operaționale se prezintă după cum urmează:

PROGRAM OPERAȚIONAL	ALOCĂRI UE 2007-2011 (CUMULAT)		CONTRACTE/DECIZII DE FINANȚARE CU BENEFICIARI		PLĂȚI INTERNE CĂTRE BENEFICIARI					PLĂȚI INTERMEDIARE DE LA CE	
			Total valoare proiecte (contribuție UE+Bug. stat+contribuție beneficiar+chelt. neeligibile)	Contribuția UE din total valoare proiecte	Total plăți	Prefinanțare	Contribuție UE	Buget de stat	Contribuție UE/alocarea UE 2007-2011	Sume rambursate de la CE	Sume rambursate de la CE/alocarea UE 2007-2011
0	1	2	3	4	5=6+7+8	6	7	8	9=(6+7)/2	10	11=10/1
PO Regional	2.255.920	9.817.313	20.078.773	12.684.608	4.423.470	2.233.034	1.812.132	378.304	41,20	437.242	19,38
POS Mediu	2.732.679	11.892.072	26.315.163	16.026.676	2.510.380	1.528.959	799.201	182.220	19,58	95.811	3,51
POS Transport	2.819.148	12.268.368	15.159.259	7.645.820	608.612	0	608.505	107	4,96	154.668	5,49
POS Creșterea Competitivității Economice	1.723.171	7.498.896	10.157.812	4.720.359	1.968.043	621.764	1.143.117	203.162	23,54	152.812	8,87
POS Dezvoltarea Resurselor Umane	2.129.723	9.268.129	15.046.024	12.474.101	3.891.345	2.392.211	1.270.686	228.448	39,52	190.330	8,94
PO Dezvoltarea Capacității Administrative	153.251	666.918	563.221	468.591	113.230	23.754	83.015	6.461	16,01	18.888	12,32
PO Asistență Tehnică	108.702	473.049	347.151	260.508	90.293	5.096	84.272	925	18,89	16.729	15,39
TOTAL	11.922.594	51.884.745	87.667.403	54.280.663	13.605.373	6.804.818	5.800.928	999.627	24,30	1.066.480	8,95

Tabel nr. 1 – Stadiul implementării programelor operaționale la 31.12.2011
Sursa: Autoritatea pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale (ACIS)
Curs infoeuro decembrie 2011 - 1 euro = 4,3518 lei

Din datele de mai sus rezultă un grad de contractare a fondurilor nerambursabile alocate (contribuția UE) în perioada 2007-2011 de 105% raportat la fondurile alocate acestei perioade. De menționat că raportat la alocările aferente perioadei 2007-2011, așa cum au fost acestea estimate la nivelul Cadrelor Strategice Naționale de Referință 2007-2013, document strategic prin care se stabilesc prioritățile de intervenție ale Fondurilor Structurale și de Coeziune, suma efectiv contractată până la 31.12.2011 este superioară alocării inițiale, fără a depăși însă alocările totale aferente întregii perioade 2007-2013.

Această situație se regăsește la nivelul mai multor programe operaționale cum este cazul POS Mediu, POR și POSDRU.

În ceea ce privește contribuția UE aferentă plăților către beneficiari (inclusiv prefinanțări), se constată că aceasta a atins la 31.12.2011 un nivel de 24,30% raportat la alocările bugetare aferente perioadei menționate. În totalul plăților efectuate, prefinanțările acordate reprezintă 50,02%.

Referitor la sumele efectiv rambursate de către Comisia Europeană pentru cheltuielile realizate în cadrul programelor operaționale, se constată un nivel de 8,95% al transferurilor de fonduri de la CE, raportat la alocările bugetare ale perioadei 2007-2011.

B. Auditul fondurilor structurale și de coeziune

Obligațiile Autorității de Audit în raport cu prevederile comunitare aplicabile pentru fondurile structurale și de coeziune vizează în principal, realizarea de acțiuni de audit de sistem și audit de operațiuni. Comisia Europeană este informată cu privire la rezultatele acestor acțiuni prin intermediul raportului anual de control, care este însoțit de opinia de audit formulată la nivel de program operațional și vizează atât funcționarea efectivă a sistemului de management și control cât și legalitatea, realitatea și regularitatea cheltuielilor efectuate în cadrul programului și declarate Comisiei Europene.

Notă: Pentru conversia în euro a valorii contractelor la care au fost aplicate corecții financiare precum și pentru corecțiile financiare aferente stabilite în lei, în cadrul programelor operaționale prezentate mai jos a fost utilizat cursul infoeuro din luna decembrie 2011: 1 euro = 4,3518 lei.

7.1.1. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL MEDIU

Finanțat din Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională

Obiectiv Program Operațional

Obiectivul general al POS Mediu constă în îmbunătățirea standardelor de viață ale populației și a standardelor de mediu, vizând, în principal, respectarea acquis-ului comunitar de mediu. Astfel, POS Mediu urmărește reducerea diferenței dintre infrastructura de mediu care există între România și Uniunea Europeană, atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ. Implementarea programului trebuie să se concretizeze în servicii publice mai eficiente și mai performante legate de furnizarea apei, canalizare și încălzire, cu luarea în considerare a principiului dezvoltării durabile și a principiului „poluatorul plătește”.

Stadiul implementării la 31.12.2011

În cazul Programului Operațional Sectorial Mediu (**POS Mediu**), conform datelor furnizate de ACIS, la data de 31.12.2011 se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 134,77% raportat la alocațiile aferente perioadei 2007-2011, contribuția UE aferentă plăților către beneficiari (inclusiv prefinanțări) reprezintă 19,58% din totalul alocațiilor bugetare aferente perioadei 2007-2011, iar sumele cumulate primite de la CE raportate la alocațiile perioadei 2007-2011 reprezintă 3,51%.

Constatări audit de sistem

În urma derulării misiunii de **audit de sistem** au fost constatate deficiențe atât la nivelul Autorității de Management (AM) cât și la nivelul Organismelor Intermediare (OI), principalele deficiențe fiind prezentate distinct după cum urmează:

La nivelul Autorității de Management

Deficiențe ce vizează *capacitatea administrativă* a Autorității de Management:

- ◆ fluctuația mare a personalului necesar pentru buna desfășurare a activității;

Deficiențe la nivelul *procesului de evaluare și selecție*:

- ◆ existența unor cereri de finanțare în cazul unor proiecte de asistență tehnică, care, după ce au fost declarate admise, au fost modificate sau incluse în alte cereri de finanțare, fără ca cererile de finanțare inițiale să fie anulate;

Referitor la deficiențele constatate cu privire la *verificările de management ale AM*:

- ◆ verificările de management ale AM asupra procedurilor de achiziție publică ale beneficiarilor finali nu au asigurat în toate cazurile identificarea și corectarea neregulilor datorate nerespectării legislației în materia achizițiilor publice și conflictului de interese;

La nivel *procedural* au fost constatate următoarele deficiențe:

- ◆ procedura de licitare-contractare de la nivelul AM POS Mediu nu conține prevederi în ceea ce privește verificarea îndeplinirii regulilor de achiziție publică, în cazul solicitării la rambursare a unor cheltuieli efectuate în cadrul unor contracte de servicii atribuite de către alte compartimente din cadrul AM/OI POS Mediu.
- ◆ listele de verificare cu privire la modificările intervenite prin intermediul actelor adiționale la contractele de achiziție publică, nu sunt detaliate astfel încât să ofere suficientă asigurare asupra tuturor modificărilor intervenite;

Cu privire la *nereguli* s-au constatat următoarele:

- ◆ registrul de nereguli și cel al debitorilor nu au fost completate cu informațiile specifice neregulilor constatate în cazul proiectelor finanțate din Axa Prioritară 1, pentru care au fost aplicate corecții financiare, urmare a utilizării criteriului „experienței experților” ca factor de evaluare pentru atribuirea contractelor de servicii, la nivel de AM.

La nivelul Organismelor Intermediare

Deficiențele constatate cu privire la *verificările de management ale OI*:

- ◆ reprezentanții OI POS Mediu Sibiu nu au asigurat verificarea conformității și disponibilității tuturor terenurilor pe care se vor realiza obiectivele de investiții cuprinse în Studiul de Fezabilitate (situație identificată în cazul a 2 beneficiari);
- ◆ autoritățile contractante (OI București) nu au efectuat verificări privind autentificarea scrisorilor de garanție bancară;

Deficiențe de natură procedurală:

- ◆ nerespectarea procedurii operaționale privind evaluarea organismelor intermediare pentru POS Mediu, rapoartele finale aferente misiunilor de evaluare OI POS Mediu nefiind încheiate;
- ◆ procedurile de lucru nu au fost corelate cu cerințele Ghidului de Evaluare și Selecție a proiectelor, în ceea ce privește componența Grupului de Evaluare (OI Pitești), respectiv atribuțiile și competențele acestuia (OI Craiova);
- ◆ procedura de licitare-contractare instituită la nivelul OI Craiova are un caracter general fără a detalia elemente de verificat referitoare la devize, proiect tehnic și liste cu cantități de lucrări;

Constatări audit de operațiuni

- ♦ existența unor necorelări între atribuțiile delegate OI POS Mediu prin Acordurile de delegare și Regulamentul de organizare și funcționare, fișele de post și Procedura operațională de licitare-contractare.

Auditul de operațiuni a vizat cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2011 în sumă totală de 124.753 mii euro. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins **55** de cereri de rambursare ale beneficiarilor cu o valoare a cheltuielilor declarate de **61.844 mii euro** ceea ce reprezintă 49,75% din cheltuielile declarate în anul 2011.

În cadrul cheltuielilor verificate, suma totală a neregulilor identificate care au afectat cheltuielile anului 2011, este de **2.579 mii euro**, fiind compusă din:

- ♦ **2.557 mii euro** corecții financiare stabilite pentru neregulile identificate în domeniul achizițiilor publice la un număr de 14 proiecte atât cu ocazia auditului de operațiuni (efectuat în anul 2012) cât și auditului de sistem (obiectiv suplimentar în auditul de sistem 2011),
- ♦ **22 mii euro** cheltuieli neeligibile detectate cu ocazia auditului de operațiuni 2012.

Aplicarea prevederilor legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice

Au fost constatate abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice pentru contracte cu o valoare totală de **157.607 mii euro**. Pentru deficiențele constatate, Autoritatea de Audit a aplicat corecții financiare în valoare totală de **8.241 mii euro**, impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2011 al acestor corecții fiind de **2.557 mii euro**.

În ceea ce privește acest aspect au fost constatate următoarele:

- ♦ restricționarea de către autoritatea contractantă a accesului operatorilor economici la procedura de atribuire a contractului ca urmare a impunerii prin documentația de licitație a unor criterii de calificare și selecție restrictive ce contravin prevederilor Directivei 2004/18/CE și ale art. 178 din OUG nr. 34/2006. Această deficiență a condus la aplicarea de corecții financiare conform OUG nr. 66/2011 și constatarea neeligibilității sumei totale **944 mii euro** reprezentând corecțiile aferente cheltuielilor deja declarate CE până la data de 31.12.2011, în cadrul a 2 contracte, astfel:
 - 887 mii euro la un contract de servicii privind achiziția de servicii de dezvoltare și implementare sistem informatic necesar funcționării unității de implementare a proiectului
 - 57 mii euro la un contract de lucrări privind demolarea, demontarea cazanelor de abur la un CET.
- ♦ neîndeplinirea de către oferta câștigătoare a cerințelor de calificare și selecție specificate în documentația de atribuire, ceea ce contravine prevederilor Directivei 2004/17/CE, alin. (2), art. 2 din OUG nr. 34/2006 și art. 36 alin. (1) lit. b) din HG nr. 925/2006, rezultând declararea ca neeligibilă a sumei totale de **540 mii euro** reprezentând corecția aferentă cheltuielilor deja declarate CE până la data de 31.12.2011, în cazul a 9 contracte, din care: 5 contracte de lucrări privind construcția, reabilitarea și extinderea stațiilor de epurare sau tratare a apei și 4 contracte de asistență tehnică;
- ♦ modificarea nejustificată a perioadei de execuție a contractelor de lucrări în condițiile în care durata de execuție a reprezentat factor de evaluare în procedura de atribuire a contractului. Astfel, în cazul a două contracte de lucrări având ca obiect extinderea și reabilitarea sistemului de captare și tratare a apei potabile, respectiv extinderea și reabilitarea rețelelor de distribuție și a sistemului de canalizare a fost declarată neeligibilă suma totală de **230 mii euro** reprezentând corecția aplicată cheltuielilor declarate CE în cursul anului 2011;
- ♦ principiul tratamentului egal menționat în Directiva 2004/17/CE și la art. 2, alin. (2) din OUG nr. 34/2006, nu a fost respectat de Autoritatea contractantă ceea ce a condus la declararea neeligibilității sumei de **89 mii euro** reprezentând corecția aferentă cheltuielilor deja declarate CE în cursul anului 2011, în cadrul contractelor de lucrări pentru reabilitarea și extinderea rețelelor de distribuție și a sistemului de canalizare inclusiv stații de pompare;
- ♦ existența situațiilor de conflict de interese, ca urmare a nerespectării art. 70 din OUG nr. 34/2006 și ale art. 52 alin. (1) și (2) din Regulamentul Financiar nr. 1605/2002, ce a generat neeligibilitatea sumei totale de **49 mii euro** în cazul a 2 contracte de supervizare lucrări și a unui contract de lucrări privind reabilitarea și închiderea depozitelor de deșeuri urbane precum și a celor rurale neconforme;
- ♦ Autoritatea contractantă nu a respectat prevederile art. 75 al OUG nr. 34/2006 referitoare la condițiile ce trebuie îndeplinite pentru a beneficia de reducerea termenului limită pentru depunerea ofertelor, aspect ce a avut ca rezultat neeligibilitatea sumei de **34 mii euro** reprezentând corecția aferentă cheltuielilor deja declarate CE în cursul anului 2011, în cadrul unui contract de lucrări privind reabilitarea, extinderea și construcția de stații de epurare a apei.
- ♦ încheierea de acte adiționale prin procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț

de participare, fără ca lucrările suplimentare să fie datorate unor circumstanțe imprevizibile, contrar prevederilor art. 252 lit. (j) din OUG nr. 34/2006 și art. 40, alin. (3) lit. f) din Directiva 17/2004, a condus la declararea neeligibilității sumei totale de 340 mii euro, din care suma de **5 mii euro** reprezentând corecția aferentă cheltuielilor deja declarate CE până la data de 31.12.2011, în cadrul a 4 contracte de lucrări care vizează reabilitarea și extinderea rețelelor de distribuție a apei și/sau a sistemului de canalizare, a stațiilor de pompare, a stațiilor de epurare a apei.

Ca obiectiv suplimentar, la solicitarea Comisiei Europene, Autoritatea de Audit a evaluat pentru acest Program Operațional modul în care AM POS Mediu, în strânsă legătură cu Autoritatea de Certificare și Plată, au re-verificat cheltuielile declarate Comisiei Europene, ținând cont, în special, de zonele de risc semnalate de către auditorii CE și cei ai Autorității de Audit în cadrul misiunilor anterioare.

Deficiențele identificate în urma acestei acțiuni se încadrează în tipologia menționată mai sus, valoarea neregulilor cu impact financiar asupra cheltuielilor declarate în anul 2011, detectate cu această ocazie, fiind de **666 mii euro**.

Respectarea condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor

În ceea ce privește acest aspect au fost constatate următoarele:

- ◆ costuri neeligibile în sumă de **19 mii euro** fiind cuprinse în cadrul cheltuielilor declarate CE în cursul anului 2011, constând în cheltuieli cu organizarea de șantier și facilitățile acordate Inginerului de către Antreprenor, neîncadrându-se în Ordinul comun privind eligibilitatea cheltuielilor MMDD – MFP nr. 1415/3399/2008, în cazul a 5 contracte de lucrări;
- ◆ cheltuieli neeligibile în sumă de **3 mii euro**, reprezentând corecția aplicată onorariilor acordate experților cu un nivel de experiență care nu corespunde cerințelor din caietul de sarcini, în cazul unui contract de asistență tehnică pentru supervizarea de lucrări.

7.1.2. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL TRANSPORT

Finanțat din Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională

Obiectiv Program Operațional

Obiectivul general al POS Transport constă în promovarea unui sistem de transport durabil în România, care va facilita transportul în condiții de siguranță, rapid și eficient pentru persoane și mărfuri cu nivel de servicii la standarde europene, la nivel național, european, între și în cadrul regiunilor din România.

Stadiul implementării la 31.12.2011

În cazul Programului Operațional Sectorial Transport (**POS Transport**), conform datelor furnizate de ACIS, la data de 31.12.2011 se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 62,32% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2011, iar contribuția UE aferentă plăților către beneficiari reprezintă 4,96% din totalul alocărilor bugetare aferente acestei perioade.

Constatări audit de sistem

Deficiențele constatate au vizat în principal următoarele zone:

Verificările de management ale AM:

- ◆ verificările de management ale AM asupra procedurilor de achiziție publică derulate de beneficiarii proiectelor finanțate în cadrul POST, nu au asigurat în unele cazuri, identificarea și corectarea unor nereguli datorate nerespectării de către autoritățile contractante a legislației în materia achizițiilor publice, fapt ce a condus la autorizarea unor cheltuieli neeligibile;
- ◆ AM POST nu a efectuat verificări privind rezonabilitatea valorilor cuprinse în bugetele orientative din contractele/deciziile de finanțare ale beneficiarilor și nici verificări cu privire la respectarea art. 23 din OUG nr. 34/2006, în cazul solicitărilor beneficiarilor de amendare a contractelor/deciziilor de finanțare prin modificarea planurilor de achiziții atașate acestora.

Nereguli:

- ◆ mecanismul de constatare a neregulilor, stabilirea creanțelor bugetare rezultate din nereguli și recuperarea acestora, implementat la nivelul POST este greoi și nu oferă asigurări cu privire la respectarea termenelor de emisie a proceselor-verbale de constatare în conformitate cu prevederile art. 21 alin. (26) din OUG nr. 66/2011.

Aspecte de natură procedurală:

- ◆ regulile în materia conflictului de interese, prevăzute în Capitolul 2, art.12 din OUG nr. 66/2011, incluse în procedurile de lucru ale Autorității de Management sunt incomplete, nefiind aplicabile tuturor persoanelor implicate în procesele de verificare, evaluare, aprobare a cererilor de finanțare, precum și celor implicate în procesul de verificare/aprobare/plată a cererilor de rambursare ale beneficiarilor;

Constatări audit de operațiuni

- ♦ pentru contractele de servicii/furnizare, finanțate în cadrul Axei Prioritare 4 – Asistență tehnică nu este asigurată separarea funcțiilor, în sensul că persoana care acordă viza juridică participă și în procesul de evaluare a ofertelor.

Auditul de operațiuni a vizat cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2011 aferente proiectelor finanțate în cadrul POS Transport. În anul 2011, pentru POS Transport au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 330.678 mii euro. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins 10 cereri de rambursare transmise de 6 beneficiari, cu o valoare a cheltuielilor declarate de 281.656 mii euro, ceea ce reprezintă 85,17% din cheltuielile declarate în anul 2011.

Cu ocazia verificărilor efectuate au fost constatate nereguli cu impact financiar în cheltuielile declarate în anul 2011 în sumă de **3.585 mii euro**, din care corecții financiare aferente achizițiilor publice în sumă de **1.845 mii euro** și cheltuieli neeligibile determinate de nerespectarea regulilor de eligibilitate în sumă de **1.740 mii euro**.

Aplicarea prevederilor legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice

Au fost constatate abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice pentru contracte cu o valoare totală de **241.862 mii euro**. Pentru deficiențele constatate, Autoritatea de Audit a aplicat corecții financiare în valoare totală de **12.150 mii euro**, impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2011 al acestor corecții fiind de **1.845 mii euro**.

În ceea ce privește acest aspect au fost constatate următoarele:

- ♦ Cerințele de calificare pentru unul dintre experții cheie propuși pentru demonstrarea criteriului 5.4 „Capacitatea tehnică și/sau profesională” nu au fost îndeplinite de către ofertantul câștigător al lucrărilor privind:
 - a. „Construcția Autostrăzii Orăștie – Sibiu, Lot 1 (Km 0+000–Km 24+110)”, pentru care s-a propus o corecție financiară de 6.331 mii euro reprezentând 5% din valoarea contractului, din care **950 mii euro** reprezintă corecție aferentă cheltuielilor declarate în 2011;
 - b. „Construcția Autostrăzii Orăștie – Sibiu, Lot 4 (Km 65+965–Km 82+070)”, pentru care s-a propus o corecție financiară de 5.570 mii euro reprezentând 5% din valoarea contractului, din care **836 mii euro** reprezintă corecție aferentă cheltuielilor declarate în 2011;
- ♦ neîndeplinirea cerinței referitoare la studii de lungă durată ale expertului propus (șef echipă) pentru demonstrarea criteriului privind capacitatea profesională a ofertantului câștigător, în cadrul procedurii de atribuire a contractului de servicii de *Asistență tehnică pentru realizarea unei campanii de la nivel național privind Programul Operațional Sectorial Transport 2007-2013*, pentru care s-a propus o corecție financiară de 37 mii euro reprezentând 5% din valoarea contractului, din care **26 mii euro** corecție aferentă cheltuielilor declarate în 2011.

Ca obiectiv suplimentar, la solicitarea Comisiei Europene Autoritatea de Audit a evaluat pentru POST modul în care AM POS Transport, în strânsă legătură cu Autoritatea de Certificare și Plată, au reverificat cheltuielile declarate Comisiei Europene, ținând cont de zonele de risc semnalate de către auditorii CE și cei ai Autorității de Audit în cadrul misiunilor anterioare.

Deficiențele identificate în urma acestei acțiuni se încadrează în tipologia prezentată mai sus, valoarea neregulilor cu impact financiar asupra cheltuielilor declarate în anul 2011, detectate cu această ocazie, fiind de **33 mii euro**.

Respectarea condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor

În ceea ce privește acest aspect au fost constatate următoarele:

- ♦ cheltuieli neeligibile în valoare de **839 mii euro** reprezentând costuri cu garanția de bună execuție deși acestea se suportă de către Antreprenor conform condițiilor generale ale contractului „Proiectare și execuție autostrada Nădlac – Arad și drum de legătură Lot 2: km 22+218 - km 38+882”;
- ♦ cheltuieli neeligibile în sumă **519 mii euro**, reprezentând contravaloarea unor echipamente care nu au devenit parte integrantă a proiectului, precum și întreținerea aferentă acestora, în cadrul contractului „Construcția Autostrăzii Arad – Timișoara”;
- ♦ cheltuieli neeligibile în sumă de **368 mii euro**, reprezentând sume consemnate la CEC BANK, aferente contravalorii despăgubirilor neridicate de proprietarii terenurilor și imobilelor expropriate situate pe amplasamentul lucrării „Construcția autostrăzii Cernavodă – Constanța”, autorizate de AM POST, în absența dovezii privind plata efectivă a sumelor respective, condiție stabilită de art. 2 alin. (1) din HG nr. 759/11.07.2007 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin programele operaționale;
- ♦ cheltuieli neeligibile în sumă de **14 mii euro** pentru plata serviciilor de expertiză tehnică prestate în absența unui contract în vigoare, în cadrul proiectului „Modernizare DN5 București – Adunații Copăceni”.

7.1.3. PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL

Finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională

Obiectiv Program Operațional

Obiectivul general al Programului Operațional Regional (POR) îl reprezintă sprijinirea unei dezvoltări economice, sociale, echilibrate teritorial și durabile a regiunilor României, corespunzător nevoilor lor și resurselor specifice, prin concentrarea asupra polilor urbani de creștere, îmbunătățirii condițiilor infrastructurale și ale mediului de afaceri, pentru a face din regiunile României, în special cele rămase în urmă, locuri mai atractive pentru a le locui, vizita, investi și munci.

Stadiul implementării la 31.12.2011

În cazul Programului Operațional Regional (**POR**), conform datelor furnizate de ACIS, la data de 31.12.2011 se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 129,21% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2011, contribuția UE aferentă plăților către beneficiari reprezintă 41,20% din totalul alocărilor bugetare aferente acestei perioade, iar sumele cumulate primite de la CE raportate la alocările perioadei 2007-2011 reprezintă 19,38%.

Constatări audit de sistem

La nivelul Autorității de Management dar și la nivelul Organismelor Intermediare, principalele deficiențe constatate au vizat *eficiența verificărilor efectuate atât la nivelul AM cât și la nivelul OI și anume:*

◆ Identificarea doar parțială a neregulilor din sfera achizițiilor publice.

Astfel, în urma verificărilor efectuate de Autoritatea de Audit, au fost identificate nereguli suplimentare care nu au fost detectate prin verificările realizate de către autoritatea de management/organismele intermediare. Principalele tipuri de nereguli identificate de către Autoritatea de Audit, se referă la:

- nerespectarea prevederilor privind reducerea termenelor limită de depunere a ofertelor,
- impunerea de cerințe restrictive la criteriile de calificare prin documentația de atribuire,
- utilizarea criteriului „experiența experților” ca factor de evaluare,
- tratament neegal acordat ofertanților/neîndeplinirea de către oferta câștigătoare a cerințelor minime de calificare și selecție,
- utilizarea unor factori de evaluare/selecție nelegali,
- încheierea de acte adiționale la contractele inițiale prin procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, fără ca lucrările suplimentare să fie datorate unor circumstanțe imprevizibile,
- conflictul de interese.

Constatări audit de operațiuni

În anul 2011, pentru POR au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 313.448 mii euro. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins 139 de cereri de rambursare ale beneficiarilor cu o valoare a cheltuielilor declarate de 95.237 mii euro, ceea ce reprezintă 30,38% din cheltuielile declarate în anul 2011.

În urma verificărilor efectuate, s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile aferente anului 2011 în sumă de **4.777 mii euro**.

Principalele constatări rezultate în urma verificărilor efectuate au vizat abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice în sumă de **4.517 mii euro** și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de **260 mii euro**.

Aplicarea prevederilor legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice

Au fost constatate abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice pentru contracte cu o valoare totală de **187.382 mii euro**. Pentru deficiențele constatate, Autoritatea de Audit a aplicat corecții financiare în valoare totală de **22.940 mii euro**, impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2011 al acestor corecții este de **4.517 mii euro**.

Principalele deficiențe constatate au vizat:

- ◆ impunerea prin documentația de atribuire a unor cerințe restrictive la criteriile de calificare și selecție;
- ◆ neîndeplinirea de către oferta câștigătoare a cerințelor minime de calificare și selecție;
- ◆ nerespectarea cerințelor privind publicitatea și transparența în derularea procedurilor de achiziție publică;
- ◆ încheierea de acte adiționale prin procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, fără ca lucrările suplimentare să fie datorate unor circumstanțe imprevizibile;
- ◆ nerespectarea principiului tratamentului egal autoritatea contractantă modificând ulterior clauzele contractuale obligatorii din documentația de atribuire;
- ◆ utilizarea criteriului „experiența experților”, ca factor de evaluare a ofertelor, contrar prevederilor art. 53 din Directiva 2004/18/CE și art. 15 din HG nr. 925/2006.

În urma misiunii de audit de operațiuni pentru cheltuielile declarate CE în anul 2011, au fost aplicate corecții financiare în valoare de **3.755 mii euro**.

Ca urmare a recomandărilor Autorității de Audit, în sensul extinderii verificărilor la nivelul tuturor actelor adiționale aferente contractelor de achiziție publică verificate de Autoritatea de Audit, Autoritatea de Management a stabilit suplimentar corecții financiare cu impact în cheltuielile declarate în anul 2011 în cuantum de **404 mii euro**.

Ca obiectiv suplimentar, la solicitarea Comisiei Europene, Autoritatea de Audit a evaluat la nivelul POR modul în care AM POR, în strânsă legătură cu Autoritatea de Certificare și Plată, au reverificat cheltuielile declarate Comisiei Europene, ținând cont de zonele de risc semnalate de către auditorii CE și cei ai Autorității de Audit în cadrul misiunilor anterioare.

Deficiențele identificate în urma acestei acțiuni se încadrează în tipologia prezentată mai sus, valoarea neregulilor cu impact financiar asupra cheltuielilor declarate în anul 2011, detectate cu această ocazie, fiind de **358 mii euro**.

Respectarea condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor

Astfel în ceea ce privește acest aspect s-a constatat efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile cu un impact financiar în cheltuielile declarate în anul 2011 în valoare de **260 mii euro**, datorită:

- ◆ neîndeplinirii criteriilor de eligibilitate specifice POR pentru o serie de cheltuieli aprobate beneficiarului;
- ◆ utilizării unor prețuri unitare mai mari, la materiale și manoperă, față de cele prezentate în ofertă;
- ◆ emiterii unor ordine de variație care au condus la executarea unor lucrări și achiziționarea de materiale ce nu au fost oferite inițial, acestea nefiind incluse în caietul de sarcini ce a stat la baza atribuirii contractului inițial de lucrări. Astfel au fost executate, datorită schimbării soluției tehnice, categorii de lucrări suplimentare pentru care ar fi trebuit organizată o procedură de achiziție adecvată.

7.1.4. PROGRAMUL OPERAȚIONAL DE CREȘTERE A COMPETITIVITĂȚII ECONOMICE *Finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională*

Obiectiv Program Operațional

Obiectivul general al Programului Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice (POSCCE) este creșterea productivității întreprinderilor românești, în conformitate cu principiile unei dezvoltări durabile și reducerea decalajelor față de productivitatea medie la nivelul UE.

Stadiul implementării la 31.12.2011

În cazul POSCCE, conform datelor furnizate de ACIS, la data de 31.12.2011 se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 62,95% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2011, contribuția UE aferentă plăților către beneficiari reprezintă 23,54% din totalul alocărilor bugetare aferente acestei perioade, iar sumele cumulate primite de la CE raportate la alocările perioadei 2007-2011 reprezintă 8,87%.

Constatări audit de sistem

La nivelul Autorității de Management, în cadrul **auditului de sistem** ce a vizat funcționarea sistemului de management și control al POS CCE, principalele deficiențe constatate au vizat:

La nivelul Autorității de Management

Eficiența verificărilor efectuate la nivelul AM

- ◆ verificarea necorespunzătoare a procedurilor de achiziție publică, nefiind identificate toate cazurile de nereguli existente;
- ◆ înregistrarea de întârzieri majore în procesul de verificare și aprobare la plată a CR la nivelul AM, datorate faptului că AM nu acordă „aprobări parțiale a cheltuielilor eligibile din cadrul unei cereri de rambursare”, ca urmare a faptului că procedura de lucru nu include precizări în acest sens;
- ◆ în unele cazuri, clarificările făcute de AM la reverificarea cererilor de rambursare transmise de Organismele Intermediare, sunt fie incorecte, fie sunt formulate neclar/defectuos.

Aspecte cu caracter procedural

- ◆ lipsa revizuirii procedurilor specifice în vederea înlăturării suprapunerii controalelor realizate în etapa de verificare administrativă a cererilor de rambursare, acest lucru conducând la întârzieri majore în aprobarea plăților.

La nivelul Organismelor Intermediare

La nivelul Organismelor Intermediare principalele deficiențe constatate au vizat:

Aspecte cu privire la capacitatea administrativă a organismelor intermediare

- ◆ delegarea către OI IMM a atribuției de verificare administrativă a cererilor de rambursare, fără o analiză clară și concisă a activității desfășurate de ofițerii OI IMM, din care să rezulte că aceștia au capacitatea și pregătirea necesară pentru a realiza o verificare adecvată și de încredere a cererilor de rambursare;

- ◆ lipsa unei analize a gradului de încărcare a ofițerilor de verificare din cadrul OI IMM, inclusiv a experților externi utilizați în verificarea administrativă, având în vedere volumul mare al cererilor de rambursare, procesate la nivelul OI IMM;
- ◆ ocuparea în proporție de 36% a posturilor din cadrul Direcției de evaluare, selecție și contractare, lipsa unui contract de expertiză externă și numărul ridicat de proiecte depuse pot duce la înregistrarea de întârzieri majore în evaluarea proiectelor depuse și la afectarea calității/corectitudinii evaluării (OI PSI).

Procesul de evaluare și selecție

- ◆ înregistrarea de întârzieri în evaluarea cererilor de finanțare depuse în cadrul apelului 3 operațiunea 1.1.1A1 – Sprijin financiar nerambursabil cuprins între 1.065 mii – 6.375 mii lei pentru investiții în întreprinderi mici și mijlocii datorită faptului că nu a fost demarată procedura de atribuire a contractului de achiziție de servicii externe de evaluare (OI IMM),
- ◆ întârzieri majore în procesul de evaluare și contractare pentru apelul 2 din cadrul operațiunii 4.1.1, apelul 1 din cadrul operațiunii 4.1.2 și apelul 2 din cadrul operațiunii 4.2 (OI Energie).

Verificări de management la nivelul OI

- ◆ înregistrarea unei erori sistematice ca urmare a nerespectării prevederilor art. 5 (6) din contractele de finanțare încheiate între AM/OI și beneficiari potrivit cărora „În cazul încheierii de către beneficiar a unor contracte cu furnizori externi, când pot apărea diferențe de curs valutar între momentul emiterii facturii și momentul efectuării plății, beneficiarul va solicita prin cererea de rambursare valoarea corespunzătoare celui mai mic curs valutar”, fiind astfel decontate cheltuieli neeligibile, în baza cererilor de rambursare prezentate la plată de beneficiari, fiind utilizat un curs valutar mai mare (OI IMM).

Aspecte cu caracter procedural

- ◆ lista de verificare utilizată în procesul de verificare al achizițiilor publice, inclusiv cu ocazia verificărilor administrative a cererii de rambursare, nu conține suficiente informații referitoare la respectarea prevederilor legale în cazul încheierii de acte adiționale la contractele de achiziție publică (OI Cercetare, OI PSI).

Constatări audit de operațiuni

Auditul de operațiuni a vizat cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2011. În anul 2011, pentru POSCCE au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 115.885 mii euro. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins 48 de cereri de rambursare ale beneficiarilor cu o valoare a cheltuielilor declarate de 73.590 mii euro, ceea ce reprezintă 63,51% din cheltuielile declarate în anul 2011.

În urma verificărilor efectuate cu ocazia misiunilor de audit derulate în perioada de raportare, s-au constatat deficiențe cu impact financiar în suma de **1.783 mii euro**. Principalele constatări au vizat atât abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice în sumă de **1.739 mii euro** cât și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de **44 mii euro**.

Aplicarea prevederilor legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice

Au fost constatate abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice pentru contracte cu o valoare totală de **3.046 mii euro**, pentru care Autoritatea de Audit a aplicat corecții financiare în valoare totală de **2.672 mii euro**, impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2011 al acestor corecții fiind de **1.739 mii euro**.

Principalele abateri de la respectarea legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice au vizat aspecte precum:

- ◆ stabilirea prin documentația de atribuire a unor cerințe de calificare și selecție restrictive,
- ◆ nerespectarea principiului tratamentului egal,
- ◆ neîndeplinirea prevederilor legale pentru utilizarea procedurii de negociere fără publicare prealabilă a unui anunț de participare,
- ◆ nerespectarea obligației de a decala termenul limită de depunere a ofertelor ca urmare a modificărilor aduse prin clarificări,

fiind aplicate în urma verificărilor efectuate cu ocazia auditului de operațiuni, corecții financiare al căror impact în cheltuielile aferente anului 2011 a fost în sumă de **788 mii euro**.

Ca obiectiv suplimentar, la solicitarea Comisiei Europene, Autoritatea de Audit a evaluat la nivelul POSCCE modul în care AM POS CCE, în strânsă legătură cu Autoritatea de Certificare și Plată, a reverificat cheltuielile declarate Comisiei Europene, ținând cont, de zonele de risc semnalate de către auditorii CE și cei ai Autorității de Audit în cadrul misiunilor anterioare.

Deficiențele identificate în urma acestei acțiuni se încadrează în tipologia prezentată mai sus, valoarea neregulilor cu impact financiar asupra cheltuielilor declarate în anul 2011, detectate cu această ocazie, fiind de **951 mii euro**.

În ceea ce privește acest aspect, a fost constatată efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile, impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2011 fiind de **44 mii euro**.

Mai jos sunt prezentate, cu titlu de exemplu, unele din aceste deficiențe:

- ♦ pentru un proiect, s-au constatat cheltuieli neeligibile, reprezentând cheltuieli cu salariile, cheltuieli cu deplasările (diurnă și cazare), respectiv cheltuieli cu combustibilul (fără a fi însoțite de documente justificative),
- ♦ rambursarea unor cheltuieli reprezentând taxă de depozitare deșeuri,
- ♦ cheltuieli neeligibile rezultate în urma aplicării unui curs valutar eronat pentru plăți externe,
- ♦ în cazul mai multor proiecte au fost prezentate documente justificative (state de plată, ordine de plată, ordine de deplasare, facturi de achiziție, bonuri fiscale) ce nu conțin denumirea proiectului și numărul contractului de parteneriat, sub semnătura reprezentantului legal, în vederea evitării riscului de dublă finanțare.

7.1.5. PROGRAMUL OPERAȚIONAL ASISTENȚĂ TEHNICĂ Finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională

Obiectiv Program Operațional

Obiectivul general al Programului Operațional Asistență Tehnică (**POAT**) este de a asigura sprijinul necesar procesului de coordonare și de a contribui la implementarea și absorbția eficace, eficientă și transparentă a instrumentelor structurale în România.

Stadiul implementării la 31.12.2011

În cazul POAT, conform datelor furnizate de ACIS, la data de 31.12.2011 se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 55,07% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2011, iar contribuția UE aferentă plăților către beneficiari reprezintă 18,89% din totalul alocărilor bugetare aferente acestei perioade.

Constatări audit de sistem

La nivelul Autorității de Management, principalele deficiențe constatate au vizat aspecte procedurale precum:

- ♦ nerespectarea termenelor și a numărului de acțiuni de verificare la fața locului, stabilite prin planurile lunare;
- ♦ întârzieri în actualizarea organigramei și a regulamentului de organizare și funcționare, ca urmare a schimbărilor instituționale intervenite.

Constatări audit de operațiuni

În anul 2011, pentru POAT au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 12.518 mii euro. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins 73 de cereri de rambursare cu o valoare a cheltuielilor declarate de 7.381 mii euro, ceea ce reprezintă 58,97% din cheltuielile declarate în anul 2011.

În urma verificărilor efectuate, deficiențele cu impact financiar sunt în valoare de **84 mii euro**. Principalele deficiențe constatate urmare auditului de operațiuni au vizat efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile. Exemple:

- ♦ decontarea unor cheltuieli neeligibile reprezentând costuri salariale solicitate și aprobate la rambursare pentru personalul ce gestionează exclusiv fonduri de preaderare (PHARE), acestea nefăcând obiectul contractului de finanțare;
- ♦ decontarea unor cheltuieli neeligibile reprezentând contravaloarea unor facturi emise anterior datei de intrare în vigoare a contractelor subsecvente;
- ♦ rambursarea unor cheltuieli de personal neeligibile, reprezentând costuri cu salariul brut și contribuțiile aferente pentru un salariat implicat în proiect, care depășesc nivelul stabilit prin contractul individual de muncă;
- ♦ decontarea unei cheltuieli colaterale leasing-ului, contravaloarea acesteia fiind considerată neeligibilă.

Ca obiectiv suplimentar, la solicitarea Comisiei Europene, Autoritatea de Audit a evaluat la nivelul POAT modul în care AM POAT, în strânsă legătură cu Autoritatea de Certificare și Plată, a reverificat cheltuielile declarate Comisiei Europene, ținând cont de zonele de risc semnalate de către auditorii CE și cei ai Autorității de Audit în cadrul misiunilor anterioare.

În urma acestui proces nu au fost identificate nereguli aferente cheltuielilor declarate în anul 2011.

7.1.6. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL DEZVOLTAREA RESURSELOR UMANE

Finanțat din Fondul Social European

Obiectiv Program Operațional

Obiectivul general al Programului Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane (POS DRU) este dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității, prin corelarea educației și învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii și asigurarea de oportunități sporite pentru participarea viitoare pe o piață a muncii modernă, flexibilă și incluzivă, pentru implementarea acestuia fiind alocate în perioada 2007-2013 fonduri în sumă totală de 4.089 milioane euro, din care 3.476 milioane euro contribuție comunitară.

Stadiul implementării la 31.12.2011

În cazul POS DRU, conform datelor furnizate de ACIS, la data de 31.12.2011 se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 134,59% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2011, contribuția UE aferentă plăților către beneficiari reprezintă 39,52% din totalul alocărilor bugetare aferente acestei perioade, iar sumele cumulate primite de la CE raportate la alocările perioadei 2007-2011 reprezintă 8,94%.

Constatări audit de sistem

La nivelul Autorității de Management, în cadrul auditului de sistem ce a vizat funcționarea sistemului de management și control al POS DRU, principalele deficiențe constatate au fost următoarele:

La nivelul Autorității de Management

Procesul de evaluare și selecție

- ◆ urmare a analizării a 49 de proiecte aprobate condiționat în cadrul unui apel de proiecte, a rezultat că pentru un număr de 5 proiecte se impun acțiuni suplimentare pentru clarificarea tuturor observațiilor evaluatorilor care au condus la aprobarea condiționată;
- ◆ soluționarea cu întârziere a contestațiilor depuse în cazul proiectelor de grant respinse în urma procesului de evaluare a cererilor de finanțare;
- ◆ întârzieri în încheierea contractelor de finanțare pentru cererile de ajutor de stat și cererile de finanțare aprobate. Astfel, în cadrul unei linii de finanțare un număr de 163 de proiecte se aflau la data misiunii pe teren în proces de contractare, iar în cadrul unei alte linii de finanțare din cele 250 de proiecte pentru care evaluarea s-a încheiat în luna aprilie 2011, un număr de 223 erau în proces de contractare, ceea ce reprezintă 89,2%.

Verificări de management

- ◆ întârzieri în realizarea misiunilor de verificare cuprinse în planul anual de verificări la fața locului și planul anual al vizitelor de monitorizare aferente anului 2011. Astfel, cele 29 de vizite care ar fi trebuit realizate în anul 2011, au fost replanificate pentru anul 2012. De asemenea, nu s-a efectuat nicio vizită de monitorizare din totalul de 213 vizite de monitorizare planificate pentru anul 2011, în condițiile în care operațiunile de tip FSE au o natură intangibilă, iar pentru verificarea realității activităților desfășurate, astfel de verificări ar trebui realizate în timpul derulării activităților proiectelor. O mare parte din aceste vizite au fost replanificate, înregistrându-se întârzieri și în urma replanificării;
- ◆ în declarațiile de cheltuieli transmise ACP, nu au fost incluse cheltuielile validate cuprinse în cererile de rambursare aferente proiectelor de asistență tehnică și a proiectelor strategice/grant. Exemplu: din 30 de proiecte de asistență tehnică derulate de AM, din care 22 de proiecte finalizate, doar pentru 3 proiecte au fost declarate cheltuieli către ACP;
- ◆ reconcilierile prevăzute de procedurile operaționale, respectiv reconcilierea lunară între înregistrările contabile reflectate în fișele de cont ale AM POS DRU și SMIS și reconcilierea între evidențele contabile ale AM POS DRU și cele ale beneficiarilor, nu au fost efectuate conform procedurilor;
- ◆ informațiile privind debitele stabilite, reprezentând cheltuieli neeligibile, defalcate pe cererile de rambursare în cadrul cărora au fost validate aceste cheltuieli și declarațiile de cheltuieli în care acestea au fost incluse, nu au fost transmise către ACP.

SMIS: înregistrarea incorectă a informațiilor privind proiectele în sistemul informatic SMIS-CSNR potrivit documentelor din dosarul acestora. De asemenea, nu au fost introduse în sistem debitele stabilite și recuperate.

La nivelul Organismelor Intermediare Centrale

La nivelul **celor 3 Organisme Intermediare Centrale** s-au constatat, în principal, următoarele deficiențe:

Procesul de evaluare și selecție

- ◆ pe parcursul procesului de evaluare și selecție, în cadrul unei cereri de propuneri de proiecte nu a fost respectată metodologia de evaluare a cererilor de finanțare, în sensul că observațiile înscrise de evaluatori în grilele de evaluare nu au fost preluate în rapoartele de evaluare în vederea clarificării acestora;
- ◆ înregistrarea de întârzieri în evaluarea cererilor de finanțare depuse în cadrul cererilor de propuneri de proiecte;

Aspecte de natură procedurală

- ◆ nu a fost verificată respectarea prevederilor art. 24 din OUG nr. 64/2009, de către beneficiarii proiectelor prevăzute a fi implementate în parteneriat public/privat, în sensul că alegerea partenerilor privați s-a realizat fără aplicarea unor proceduri transparente și nediscriminatorii;
- ◆ personalul implicat în procesul de verificare/aprobare a cererilor de rambursare depuse de beneficiari nu a întocmit declarațiile pe proprie răspundere privind conflictul de interese și incompatibilitățile conform prevederilor art. 12 din OUG nr. 66/2011.

Verificări de management

- ▶ în cadrul verificărilor efectuate la fața locului, nu au fost verificate și achizițiile publice derulate de beneficiari în cadrul proiectelor, iar în unele cazuri verificările efectuate nu au fost corespunzătoare.

Alte aspecte

- ◆ neînregistrarea/neactualizarea informațiilor din SMIS privind proiectele potrivit documentelor din dosarul acestora, precum și a debitelor constituite pentru proiectele gestionate de organismul intermediar;
- ◆ sesizările/alertele de nereguli nu fost investigate în totalitate, în conformitate cu prevederile legislative și procedurale aplicabile.

La nivelul Organismelor Intermediare Regionale

La nivelul **celor 8 Organisme Intermediare Regionale** s-au constatat, în principal, următoarele deficiențe:

Verificări de management

- ◆ înregistrarea de întâzieri în verificarea cererilor de rambursare/prefinanțare depuse de beneficiari și efectuarea plăților aferente;
- ◆ înregistrarea unor deficiențe în respectarea prevederilor legale privind achizițiile derulate în cadrul proiectelor, precum și validarea unor cheltuieli neeligibile. Astfel, în cazul a 6 proiecte, s-au constatat deficiențe în aplicarea prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice, respectiv a instrucțiunii AM privind achizițiile derulate de beneficiari privați, neidentificate de controalele de la nivelul entităților auditate;
- ◆ justificarea prefinanțării acordate prin depunerea de către beneficiari a cererilor de rambursare nu este urmărită în corelare cu termenele prevăzute în graficul estimativ depus de beneficiari și în raport de cauzele reale care au condus la nerespectarea acestui grafic, existând un număr mare de beneficiari care nu au justificat prin cereri de rambursare depuse sumele primite ca prefinanțare în perioada 2010-2011.

Managementul neregulilor

- ◆ întocmirea cu întârziere a alertelor de nereguli, în cazul identificării cu ocazia verificărilor la fața locului, a unor deficiențe privind nerespectarea prevederilor privind achizițiile publice, existând riscul solicitării în continuare la rambursare de către beneficiari a unor cheltuieli neeligibile;
- ◆ sistemul de management și control nu dispune de proceduri adecvate pentru detectarea neregulilor legate de evitarea dublei finanțări a cheltuielilor și respectiv de utilizarea fondurilor în conformitate cu principiile unui management financiar riguros;
- ◆ nu au fost calculate și recuperate accesoriile aferente creanțelor bugetare stabilite și neachitate la termenul legal.

Capacitate administrativă

- ◆ existența unor posturi vacante aferente unor compartimente, cu consecințe asupra exercitării funcțiilor delegate specifice și a gradului de încărcare cu sarcini a personalului, situație constatată în cadrul a 3 Organisme Intermediare.

Procesul de evaluare și selecție

- ◆ grilele de evaluare tehnică a cererilor de finanțare nu conțin elemente care să asigure o punctare obiectivă a proiectelor. Acest fapt ce a condus la modalități de punctare, respectiv de evaluare diferite pentru cereri de finanțare care conțin informații identice sau pentru aceeași cerere de finanțare.

SMIS: introducerea informațiilor privind proiectele în cadrul sistemului informatic SMIS-CSNR, nu s-a efectuat la termen și în mod corect de către persoanele responsabile, fiind detectate și deficiențe în ceea ce privește evidențierea debitelor și a rezultatelor controalelor.

Constatări audit de operațiuni

În anul 2011, pentru POSDRU au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 183.902 mii euro. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins 140 de cereri de rambursare, cu o valoare a cheltuielilor declarate de 27.738 mii euro, reprezentând 15,08% din totalul cheltuielilor declarate în anul 2011.

În urma verificărilor efectuate principalele aspecte constatate au vizat deficiențe cu privire la procesul de evaluare și selecție prin admiterea la finanțare a unor proiecte neeligibile sau prin includerea în ghidurile solicitantului a unor categorii de cheltuieli care contravin regulamentelor europene, efectuarea și solicitarea la rambursare a unor cheltuieli neeligibile și nerespectarea procedurilor privind achizițiile publice.

Principalele categorii de deficiențe care compun suma totală de **2.070 mii euro** a neregulilor care au afectat cheltuielile anului 2011 sunt:

- ◆ corecții financiare stabilite pentru neregulile identificate în domeniul achizițiilor publice în sumă de **159 mii euro**,
- ◆ cheltuieli neeligibile detectate cu ocazia auditului de operațiuni în sumă de **1.911 mii euro**.

Derularea procesului de evaluare și selecție

În ceea ce privește derularea procesului de evaluare și selecție au fost constatate următoarele:

- ◆ aprobarea la finanțare a unor proiecte ai căror beneficiari sau parteneri nu făceau parte din categoriile de beneficiari eligibili prevăzute de Ghidul Solicitantului – Condiții Specifice aplicabile cererii de propuneri de proiecte în cadrul cărora proiectele au fost admise la finanțare, situație constatată în cazul a 2 proiecte. Consecința nerespectării regulilor de eligibilitate menționate în Ghidul Solicitantului constă în neeligibilitatea tuturor cheltuielilor decontate în cadrul proiectelor sau a cheltuielilor decontate pentru partenerii neeligibili. Impactul financiar reprezentând cheltuielile neeligibile la nivelul cheltuielilor declarate CE în anul 2011 și auditate a fost de **863 mii euro**;
- ◆ în cazul unui alt proiect s-a constatat că acesta a fost admis la finanțare în condițiile nerespectării cerințelor de conformitate administrativă la depunerea cererii de finanțare, cerințe prevăzute în Ghidul Solicitantului – Condiții Generale aplicabil cererii de proiecte, având drept consecință neeligibilitatea cheltuielilor declarate în cadrul proiectului, impactul financiar la nivelul cheltuielilor declarate CE în anul 2011 și auditate fiind de **108 mii euro**;
- ◆ detectarea unei **deficiențe cu caracter sistemic** în cadrul cererilor de proiecte de ajutor de stat lansate de AM, în ceea ce privește linia bugetară – „*Alte cheltuieli suplimentare*” (maximum 5% din cheltuielile directe) reprezentând salarii pentru echipa de implementare, cheltuieli aferente managementului de proiect, cheltuieli financiare și juridice, informare și publicitate, care deși a fost prevăzută în ghidul solicitantului și în ordinul de cheltuieli privind aprobarea formatului standard al bugetului, aceasta contravine art. 39 alin. (4) din Regulamentul (CE) nr. 800/2008. Astfel, în urma verificărilor efectuate, în cazul unui proiect, au fost constatate cheltuieli neeligibile în sumă de **467 euro** reprezentând salarii acordate echipei de implementare a proiectului și contribuții aferente acestora decontate din cadrul liniei menționate mai sus, însă acest tip de neregulă afectează toate proiectele aprobate la finanțare în cadrul acestor scheme de ajutor de stat, care intră sub incidența Regulamentului (CE) nr. 800/2008.

Aplicarea prevederilor legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice

În ceea ce privește acest aspect au fost constatate abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor pentru contracte cu o valoare totală de **2.094 mii euro**. Pentru deficiențele constatate, Autoritatea de Audit a aplicat corecții financiare în valoare totală de **358 mii euro**, impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2011 al acestor corecții este de **159 mii euro**.

Deficiențele constatate au vizat:

- divizarea valorii estimate a contractului în vederea evitării aplicării procedurilor de achiziție;
- utilizarea de criterii restrictive;
- derularea unor achiziții fără asigurarea principiilor de nediscriminare, tratament egal și transparentă;
- utilizarea unor factori de evaluare care reprezintă de fapt criterii de calificare/selecție referitoare la capacitatea tehnică și/sau profesională a ofertanților;
- utilizarea unor specificații tehnice restrictive sau mărci de fabrică, nerespectarea regulilor privind evitarea conflictului de interese.

Respectarea condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor

În ceea ce privește acest aspect au fost constatate următoarele:

- ◆ decontarea unor cheltuieli neeligibile în sumă totală de **108 mii euro** în cazul a 15 proiecte, reprezentând decontarea integrală a unor cheltuieli directe, în condițiile în care acestea se referă doar parțial la operațiunea finanțată, sau fără justificarea procentului de alocare a cheltuielilor pe proiect. Exemple:
 - cheltuieli de cablare structurată rețea voce și date, executată la toată clădirea sediului beneficiarului, din care numai o parte este destinată activității proiectului, care au fost decontate integral și nu în raport cu suprafața utilizată pe proiect;
 - decontarea în proporție de 100% a serviciilor de contabilitate, precum și a abonamentului pentru softul contabil utilizat pentru evidența contabilă a întregii activități a beneficiarului, fără a se avea în vedere că beneficiarul desfășoară o activitate independentă de activitățile proiectului auditat și are în implementare mai multe proiecte;
 - decontarea integrală a cheltuielilor generale de administrație în condițiile în care acestea

se referă doar parțial la operațiunea finanțată sau decontarea cheltuielilor generale de administrație fără justificarea procentului de alocare a cheltuielilor pe proiect, care să permită verificarea rezonabilității, plauzibilității și exactității alocării cheltuielilor pentru proiect, în condițiile în care beneficiarii desfășoară activități independente de proiect și implementează mai multe proiecte cu finanțare nerambursabilă.

- ◆ decontarea unor cheltuieli neeligibile în sumă de **58 mii euro**, reprezentând chirii aferente sălilor de organizare a cursurilor de pregătire, în condițiile în care potrivit cererii de finanțare anexă la contract și a acordului de parteneriat aceste spații trebuiau puse la dispoziție cu titlu gratuit de către partenerii beneficiarului;
- ◆ decontarea unor cheltuieli neeligibile în sumă de **45 mii euro**, reprezentând lucrări de amenajare, furnizare de mobilier, aparate de uz casnic pentru dotarea unui spațiu de desfășurare a activităților proiectului și utilitățile aferente acestuia în condițiile existenței unui conflict de interese de natură patrimonială a persoanelor implicate în procesul de utilizare a fondurilor comunitare;
- ◆ nerealizarea în întregime a indicatorilor de program prevăzuți în cererea de finanțare. Astfel, în cazul unui proiect s-a constatat că indicatorul de rezultat - „*Ponderea beneficiarilor de cursuri care inițiază noi afaceri*”, pentru care valoarea prevăzută a fost de „20” nu a fost realizat, indicatorul de rezultat adițional - „*Crearea de noi locuri de muncă*”, pentru care valoarea prevăzută a fost de „50” de asemenea nu a fost realizat, iar pentru alt indicator de rezultat adițional - „*Cereri de finanțare aplicate de membrii grupului țintă*”, pentru care valoarea prevăzută a fost de „20”, valoarea realizată a fost „2”. Astfel, a rezultat un grad de nerealizare de 26,6%, impactul financiar pentru cheltuielile declarate, stabilit în raport cu gradul de nerealizare a indicatorilor fiind în sumă de 269 mii lei, din care suma de **41 mii euro** este aferentă cheltuielilor declarate în anul 2011;
- ◆ în cazul unui proiect s-a constatat că beneficiarul nu a respectat prevederile contractului de finanțare privind obligativitatea de a ține o evidență contabilă analitică distinctă la nivelul proiectului și de a menține o pistă de audit adecvată. Având în vedere că beneficiarul nu are un sistem de contabilitate separat pentru toate tranzacțiile privind operațiunea, acestea nefiind înregistrate nici în contabilitatea generală a beneficiarului, contrar prevederilor Legii contabilității iar cheltuielile declarate nu corespund cu înregistrările contabile și deci nu respectă regulile comunitare și naționale, cheltuielile decontate prin contractului de finanțare au fost considerate neeligibile. În anul 2011 pentru acest proiect au fost declarate cheltuielile în sumă totală de 122 mii euro, din care **39 mii euro** în cererea auditată;
- ◆ efectuarea unor cheltuieli de tip FEDR, reprezentând lucrări de reamenajare a clădirii sediului social al beneficiarului, care a intrat în proprietatea beneficiarului după depunerea cererii de finanțare și aprobarea acesteia și în care se desfășoară și alte activități în afara celor prevăzute în proiect. Cheltuielile efectuate nu îndeplinesc condițiile de eligibilitate, având în vedere că schimbarea sediului social al beneficiarului nu a fost notificată organismului intermediar, nu a fost declarat ca locație de implementare a proiectului în perioada de referință a cererii auditate pentru a fi demonstrată legătura directă cu activitățile din cadrul proiectului. Valoarea totală a lucrărilor de reamenajare conform contractelor încheiate este de **43 mii euro**, din care suma de **25 mii euro** a fost decontată în cererea de rambursare din eșantion;
- ◆ achiziții în leasing a unor bunuri neprevăzute în cererea de finanțare, neutilizate în cadrul proiectului sau pentru care nu s-a demonstrat necesitatea acestora în cadrul proiectului. Astfel, în cazul a 6 proiecte au fost constatate cheltuieli neeligibile decontate prin cererile de rambursare auditate în sumă de **24 mii euro**. Exemple:
 - contravaloarea ratelor de leasing pentru 3 autoturisme care nu au fost utilizate în cadrul proiectului, constatându-se că pentru anumite luni, s-a solicitat la rambursare și s-a plătit întreaga valoare a ratei de leasing (chirie) deși din documentele analizate rezultă că autoturismele nu au fost utilizate în lunile respective;
 - contravaloarea serviciilor de închiriere a 6 autoturisme, pentru care în perioada de raportare a cererii auditate nu a fost dovedit modul efectiv de utilizare a autoturismelor respective, pentru a stabili dacă această achiziție este justificată și a răspuns necesităților stabilite și scopului contractului;
 - rate de leasing pentru 6 autoturisme, achiziționate fără demonstrarea unei necesități a acestora în proiect și pentru care nu s-a menținut destinația și exploatarea acestora după finalizarea proiectului;
 - cheltuieli cu rate de leasing pentru un autoturism, în condițiile în care în cererea de finanțare nu s-a prevăzut utilizarea autoturismului ce face obiectul contractului de leasing decontat în cadrul proiectului; cheltuieli neeligibile calculate urmare faptului că prețul plătit

pentru ratele de leasing este mai mare decât prețul ce ar fi fost plătit pentru închirierea unor autoturisme similare;

În aceste cazuri, beneficiarii nu au demonstrat că leasingul este cea mai rentabilă metodă pentru obținerea folosinței bunurilor, pentru cheltuielile efectuate nefiind respectate cerințele bunei gestiuni financiare, în special din punctul de vedere al economiei și al eficienței.

- ◆ cheltuieli care nu sunt prevăzute în lista cheltuielilor eligibile pe program, cum ar fi: comision ITM aferent salariilor decontate, comisioane bancare aferente operațiunilor curente efectuate prin contul special pentru proiect, onorarii achitate în baza unor convenții de servicii, decontate la capitolul de cheltuieli generale de administrație, TVA etc., cheltuielile neeligibile fiind în sumă de **24 mii euro**;
- ◆ cheltuieli cu cazarea, diurna sau transportul, decontate pe baza unor documente justificative întocmite necorespunzător, sau care nu se justifică pentru activitățile proiectului, precum și cheltuieli cu cazarea fără existența unor documente care să ateste realitatea serviciilor prestate și legătura cu activitățile proiectului. Spre exemplu:
 - decontarea unor cheltuieli neeligibile în sumă de **22 mii euro**, reprezentând cheltuieli de deplasare pentru participanți, decontate nejustificat, respectiv pentru persoane care nu au participat la activitățile proiectului și pentru persoane care au locul de muncă în localitatea în care au avut loc sesiunile de formare sau în localități situate la o distanță mai mică de 50 km de acestea;
 - efectuarea unor cheltuieli neeligibile în sumă de **15 mii euro** cu transportul grupului țintă, decontate pe baza unor documente suport ce nu respectă prevederile OMEF nr. 3.512/2008 privind documentele financiar-contabile, deconturile fiind nesemnate, neștampilate, nedatate și fără să prevadă ruta de deplasare a persoanelor;
- ◆ contravaloarea echipamentelor achiziționate prin proiect dar care nu se regăsesc fizic în cadrul vizitelor la fața locului sau care nu au fost utilizate în cadrul proiectului, situație constatată în cazul a 4 proiecte. Spre exemplu:
 - în cadrul unui proiect au fost achiziționate un număr de 24 notebook-uri în sumă de **9 mii euro**, care la data efectuării misiunii de audit când proiectul se finalizase, se aflau depozitate, sigilate, în magazia beneficiarului, nefiind deci utilizate în scopul implementării proiectului;
 - în cadrul altui proiect au fost achiziționate 2.800 de caiete de testare pentru realizarea activității de mentoring, respectiv pentru consiliere centrată pe client deși numărul total al persoanelor consiliate în cadrul proiectului era de 424 persoane. Din caietele de testare achiziționate, un număr de 400 se aflau pe stoc la beneficiar la data misiunii pe teren. Cheltuielile neeligibile stabilite în acest caz au reprezentat **8 mii euro**;
 - în cazul altui proiect au fost achiziționate echipamente IT în sumă de **5 mii euro** care nu au fost regăsite fizic la data misiunii de audit, pentru care nu s-a asigurat exploatarea și mentenanța lor după finalizarea proiectului sau nu au fost utilizate în cadrul proiectului.
- ◆ efectuarea de cheltuieli nerezonabile, reprezentând cheltuieli cu închirierea unui autoturism de către partener, la un tarif mult mai mare decât tarifele reale existente pe piața de închirieri auto. Această situație a fost generată și de faptul că observațiile evaluatorilor, care au dus la admiterea condiționată a proiectului, nu au fost clarificate și remediate înainte de încheierea contractului de finanțare. Pentru deficiența constatată a fost stabilită o cheltuială neeligibilă ca diferență între tariful pentru închirierea unui autoturism, conform contractului de prestări servicii încheiat și tariful mediu stabilit în urma studiului de piață, rezultând o valoare neeligibilă de **2 mii euro**, aferentă cheltuielilor declarate CE în 2011;
- ◆ în cazul a două proiecte, s-a constatat că nu au fost respectate prevederile Ghidului solicitantului în ceea ce privește durata acordurilor de parteneriat încheiate în cadrul proiectelor între beneficiar și parteneri, având drept consecință neeligibilitatea cheltuielilor efectuate de parteneri ulterior expirării duratei acestora.

7.1.7. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII ADMINISTRATIVE

Finanțat din Fondul Social European

Obiectiv Program Operațional

Obiectivul general al Programului Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative (PODCA) este de a contribui la crearea unei administrații publice eficiente în beneficiul socio-economic al societății românești, pentru implementarea acestuia fiind alocate în perioada 2007-2013 fonduri în sumă totală de 246 milioane euro, din care 208 milioane euro contribuție comunitară.

În cazul PODCA, conform datelor furnizate de ACIS, la data de 31.12.2011 se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 70,26% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2011, contribuția UE aferentă plăților către beneficiari reprezintă 16,01% din totalul alocărilor bugetare aferente acestei perioade, iar sumele cumulate primite de la CE raportate la alocările perioadei 2007-2011 reprezintă 12,32%.

La nivelul Autorității de Management, în cadrul auditului de sistem ce a vizat funcționarea sistemului de management și control al PODCA, principalele deficiențe constatate au vizat următoarele:

Verificări de management

- ▶ misiunile de control la fața locului prevăzute în planul de control pe anul 2011, nu au fost efectuate în totalitate, constatându-se un grad de realizare de 29% față de planificarea asumată inițial. De asemenea, în cazul a două proiecte s-a constatat că misiunile de control la sediul beneficiarilor s-au desfășurat ulterior efectuării plății finale, deși, în cazul operațiunilor de tip FSE, intangibile în natură, verificările ar trebui efectuate în timpul derulării acestora pentru verificarea realității activităților desfășurate;
- ▶ verificările administrative ale cererilor de rambursare nu au fost efectuate corespunzător, în cazul a două proiecte fiind constatăată validarea unor cheltuieli neeligibile, iar, în unele cazuri, reverificările efectuate la solicitarea ACP, asupra procedurilor de achiziții publice pentru care au fost incluse cheltuieli în declarațiile lunare transmise ACP, nu au fost documentate, nefiind completate în toate cazurile listele de verificare unice, în care să fie menționată activitatea efectuată, data și rezultatele verificării;
- ▶ din verificările efectuate de Autoritatea de Audit asupra unui eșantion de proceduri de achiziție publică, reverificate de Autoritatea de Management, au fost identificate 5 cazuri în care contractanții au utilizat criteriile de calificare și selecție restrictive (ex. certificate ISO nerelevante; certificate de formator emise în România conform legislației românești; experiență demonstrată prin contracte finalizate și/sau finanțate din fonduri europene nerambursabile sau derulate cu beneficiari autorități publice) sau factori de evaluare necorespunzători (ex. factori de natura criteriilor de calificare, pe baza cărora se evalua capacitatea/experiența operatorului economic și nu oferta tehnică prezentată de acesta), cazuri neidentificate de controalele Autorității de Management, pentru care au fost stabilite corecții cu impact financiar aferent cheltuielilor declarate în anul 2011 în sumă de **6 mii euro**.

Capacitatea administrativă

- ▶ nu a fost realizată o analiză a gradului de încărcare cu sarcini a personalului Autorității de Management, deși pe parcursul anului 2011 a fost înregistrată o fluctuație ridicată a personalului și a crescut numărul posturilor vacante, fapt ce cauzează întâzieri în etapele de verificare și evaluare a cererilor de finanțare sau în etapele verificării administrative a cererilor de rambursare depuse de beneficiari.

În anul 2011, pentru PODCA au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 15.584 mii euro. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins 51 de cereri de rambursare, cu o valoare a cheltuielilor declarate de **7.922 mii euro**, reprezentând 50,8% din totalul cheltuielilor declarate în anul 2011.

În urma verificărilor efectuate au fost constatate cheltuieli neeligibile în sumă totală de **1.071 mii euro**.

Principalele deficiențe au vizat sfera achizițiilor publice fiind detectate nereguli în sumă de **574 mii euro**, precum și efectuarea și declararea unor cheltuieli neeligibile în sumă de **497 mii euro**.

În ceea ce privește acest aspect au fost constatate abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor pentru contracte cu o valoare totală de **4.800 mii euro**. Pentru deficiențele constatate, Autoritatea de Audit a aplicat corecții financiare în valoare totală de **1.049 mii euro**, impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2011 al acestor corecții este de **574 mii euro**.

Deficiențele constatate au vizat:

- ▶ nerespectarea prevederilor legislației privind achizițiile publice în cazul a 19 contracte de achiziție publică prin:
 - utilizarea unor criterii de calificare restrictive (de exemplu: participarea/finalizarea unor contracte similare în domeniul bugetar, încheiate cu autorități publice sau finanțate din fonduri europene nerambursabile, sau cerințe specifice pentru experții din cadrul contractelor);
 - utilizarea unor factori de evaluare nelegali (ex. utilizarea experienței similare a prestatorului ca factor de evaluare sau a unui factor de evaluare ce caracterizează capacitatea tehnico-financiară a ofertantului și nu asigură evaluarea ofertelor depuse de ofertanți);
 - declararea câștigătoare a unei oferte care nu a îndeplinit o parte din condițiile de calificare specificate în fișa de date a achiziției sau declararea neconformă și inacceptabilă a ofertei cu prețul cel mai scăzut, deși aceasta a îndeplinit criteriile minime de calificare;
 - nerespectarea termenului minim prevăzut de lege între data transmiterii spre publicare în SEAP a

invitației de participare și data limită de depunere a ofertelor.

- nepublicarea în JOUE a eratelor la anunțurile de participare și nerespectarea principiului tratamentului egal și al transparenței în procesul de atribuire a contractelor de achiziții publice, situație constatată în cazul a 2 contracte.

Respectarea condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor

În ceea ce privește acest aspect au fost constatate următoarele:

- ▶ decontarea nejustificată în cadrul unui proiect a sumei de **486 mii euro**, reprezentând avans achitat prestatorului de către beneficiar, în cadrul unui contract de servicii, deși până la data depunerii cererii de rambursare, prin care a fost solicitat avansul, nu au fost prestate efectiv servicii în scopul proiectului. Autoritatea de Management a validat integral suma solicitată la rambursare de către beneficiar și a inclus-o într-o declarație de cheltuieli către Autoritatea de Certificare și Plată, deși conform prevederilor legislației comunitare și naționale trebuia să se asigure prin verificările efectuate că serviciile au fost prestate la momentul validării sumei;
- ▶ solicitarea la rambursare și validarea în cazul a 6 proiecte a unor cheltuieli neeligibile în sumă de **11 mii euro**, reprezentând în principal:
 - contravaloarea deplasării într-o vizită de studiu a două persoane care nu fac parte din grupul țintă;
 - cheltuieli cu transportul extern pentru o persoană care nu a efectuat în fapt deplasarea;
 - cheltuieli de audit, angajate de beneficiar după finalizarea perioadei de implementare a proiectului;
 - cheltuieli cu organizarea de sesiuni de instruire, în condițiile în care unii participanți nu au semnat listele de prezență aferente tuturor zilelor de instruire;
 - cheltuieli cu transportul care depășesc valoarea documentelor justificative de care dispune beneficiarul;
 - diferențe de curs valutar aferente diurnei externe solicitată la rambursare la alt curs decât cel al BNR;
 - cheltuieli pentru instruirea unor persoane (instalator, mecanic, agent de pază, muncitor) ale căror responsabilități, înscrise în fișele de post, nu vizau temele de instruire aferente cursurilor realizate (achiziții publice, management de proiect, utilizarea calculatorului, limba engleză, comunicare interpersonală, protecția mediului), nefiind respectate prevederile OG nr. 129/2000, conform cărora formarea profesională se organizează ținându-se seama și de cerințele posturilor deținute de persoanele ce urmează a fi instruite.
- ▶ nerealizarea integrală până la data de finalizare a proiectelor a indicatorilor prevăzuți în cererea de finanțare. Astfel, în cazul unui proiect s-a constatat că indicatorii de realizare imediată, precum și cei de rezultat nu au fost realizați la nivelul celor prevăzuți în cererea de finanțare, parte integrantă din contractul de finanțare. Impactul financiar pentru cheltuielile declarate, stabilit în raport cu gradul de nerealizare a indicatorilor a fost de **5 mii euro**, din care **0,4 mii euro** este aferent cererii de rambursare auditată; De asemenea, în cazul altui proiect s-a constatat că indicatorii de realizare imediată care măsoară activitățile și rezultatele proiectului nu au fost realizați integral (ex. număr zile de instruire, număr zile de curs desfășurate).

7.1.8. AUTORITATEA DE CERTIFICARE ȘI PLATĂ

Scurtă prezentare

Conform Regulamentului CE nr. 1083 principalele atribuții ale Autorității de Certificare și Plată vizează:

- ▶ stabilirea și transmiterea către Comisie a declarațiilor certificate de cheltuieli și a cererilor de plată;
- ▶ certificarea faptului că declarația cheltuielilor este exactă, este efectuată pe baza unor sisteme de contabilitate fiabile și a unor documente justificative care pot fi verificate;
- ▶ cheltuielile declarate sunt conforme cu regulile comunitare și naționale aplicabile și au fost suportate pentru operațiunile selecționate pentru finanțare, în conformitate cu criteriile aplicabile programului și regulile comunitare și naționale aplicabile;
- ▶ luarea în considerare, în sensul certificării, a rezultatelor tuturor auditurilor efectuate de Autoritatea de Audit sau sub supravegherea acesteia;
- ▶ păstrarea unei contabilități computerizate a cheltuielilor declarate Comisiei, inclusiv a sumelor care trebuie recuperate și a sumelor retrase în urma anulării integrale sau parțiale a contribuției la o operațiune.

La nivel național a fost instituită în cadrul Ministerului Finanțelor Publice o singură Autoritate de Certificare și Plată (ACP) pentru toate programele operaționale finanțate din fonduri structurale și de coeziune (POS Mediu, POS Transport, POR, POSCCE, POAT, POSDRU, PODCA). Aceasta asigură îndeplinirea tuturor responsabilităților prevăzute în regulamentele europene aplicabile acestor programe operaționale.

Obiectivul auditului derulat la nivelul ACP

În perioada de raportare Autoritatea de Audit a derulat acțiuni de audit având ca obiectiv evaluarea funcționării sistemului de management și control în vederea obținerii asigurării că aceasta realizează eficient verificările în vederea certificării cheltuielilor. Totodată, s-a verificat și modul de implementare a

recomandărilor formulate în rapoartele anterioare încheiate la nivel de program operațional.

Pentru îndeplinirea obiectivului auditului și stabilirea concluziei cu privire la funcționarea sistemului de management și control, au fost reevaluate cerința cheie 3 „Aranjamente adecvate pentru ca certificarea cheltuielilor să fie de încredere și cu o bază solidă (art. 61 lit. b), c) și d) din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006) și cerința cheie 4 „Aranjamente satisfăcătoare pentru păstrarea unei contabilități a sumelor recuperabile și pentru recuperarea plăților nedatorate (art. 61 lit. f) din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006 și art. 20 din Regulamentul (CE) nr. 1828/2006”.

Principalele deficiențe vizează:

a) Aspecte procedurale

În ceea ce privește acest aspect au fost constatate următoarele:

- ◆ procedura operațională „Verificarea declarațiilor de cheltuieli primite de la Autoritatea de Management”, nu prevede clar ce verificări efectuează ACP în cazurile în care analizează rapoartele privind rezultatele verificărilor care atestă conformitatea cu regulile de achiziție publică, primite de la Autoritățile de Management;
- ◆ procedura operațională „Pregătirea și transmiterea declarațiilor de cheltuieli și a aplicațiilor de plată intermediare/finale la Comisia Europeană”, nu specifică acțiunile detaliate ce vor fi întreprinse de ACP pentru respectarea prevederilor art. 19 alin. (2) din OUG nr. 66/2011 (obligativitatea ACP de a nu include temporar, în Aplicațiile de Plată transmise la CE a sumelor care fac obiectul unor sesizări privind posibile abateri de la prevederile legislației în domeniul achizițiilor publice, precum și pentru aplicarea corecțiilor financiare);
- ◆ procedura operațională „Managementul neregulilor” nu era revizuită în conformitate cu prevederile OUG nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau fondurilor publice naționale aferente acestora și cu prevederile HG nr. 875/2011 pentru aprobarea normelor metodologice de aplicare a prevederilor OUG nr. 66/2011, prin care sunt stabilite noi reglementări în ceea ce privește constatarea, sancționarea și raportarea neregulilor, aplicarea corecțiilor și urmărirea stingerii creanțelor rezultate din nereguli.

b) Certificarea cheltuielilor

În ceea ce privește acest aspect au fost constatate următoarele:

- ◆ stabilirea eșantioanelor de cheltuieli de verificat pe teren fără o documentare corespunzătoare, în sensul că nu sunt luate în considerare riscurile asociate beneficiarului;
- ◆ utilizarea, la deducerea din cheltuielile declarate CE a sumelor neeligibile aferente debitelor recuperate, a unui alt curs valutar decât cel aferent aplicației de plată prin care cheltuielile corespunzătoare debitelor au fost declarate inițial CE, situație constatată în cazul a 11 proiecte;
- ◆ verificările ACP nu sunt extinse și la celelalte cheltuieli incluse în Declarațiile Lunare de Cheltuieli atunci când se identifică deficiențe, fiind aplicată doar măsura suspendării cheltuielilor aferente proiectelor afectate de abateri;
- ◆ datele aferente debitelor înregistrate în registrul debitorilor ținut la nivelul Autorității de Certificare și Plată nu au fost reconciliate cu datele din evidența Compartimentului Antifraudă și Nereguli din cadrul AM POSDRU în vederea înregistrării/corectării acestora;
- ◆ lipsa unei evidențe a sumelor reprezentând avansuri declarate CE, acordate beneficiarilor în cadrul schemelor de ajutor de stat din fonduri structurale.

7.1.9. ACȚIUNI SUPLIMENTARE DE AUDIT LA SOLICITAREA COMISIEI EUROPENE

Context

Prin acțiunile sale, Autoritatea de Audit a identificat o serie de deficiențe și slăbiciuni la nivelul verificărilor de management legate de achiziții publice în ceea ce privește fondurile structurale și de coeziune. În baza prevederilor Regulamentelor CE, aceste deficiențe au fost transmise Comisiei Europene prin intermediul rapoartelor anuale de control și altor tipuri de comunicări și informări către partea comunitară.

Aceste slăbiciuni ale sistemului de management și control instituit pentru procedurile de achiziții publice aferente Instrumentelor Structurale la nivel național, au fost confirmate și de către misiunile de audit efectuate de către Comisia Europeană - DG REGIO urmare cărora au fost detectate deficiențe în ceea ce privește derularea procesului de achiziții publice, în special la nivelul a 3 Programe Operaționale: Mediu, Creșterea Competitivității Economice și Dezvoltare Regională. Auditorii CE au concluzionat că verificările de management privind achizițiile publice nu sunt întotdeauna efectuate în mod corespunzător, existând indicii că la nivelul verificărilor de management legate de achizițiile publice, sunt necesare îmbunătățiri substanțiale.

În consecință, DG Regio a luat măsura întreruperii plăților în cadrul POR, pentru cererile de rambursare trimise CE privind Axa Prioritară 2 (Îmbunătățirea infrastructurii regionale și locale a transportului).

Luând în considerare cele prezentate mai sus, DG Regio a solicitat autorităților române luarea unor măsuri corective, cu scopul de a mări eficiența procedurilor de achiziție și de a oferi asigurare cu privire la legalitatea și regularitatea cheltuielilor certificate și transmise CE.

Aceste măsuri au fost sintetizate de către Comisia Europeană în 5 direcții concrete, după cum urmează:

- I. Alinierea și detalierea rolului și funcțiilor tuturor instituțiilor existente implicate în verificările achizițiilor publice, conform prevederilor Reg. (CE) Nr. 1083/2006 și Notei COCOF 08/0020/04 „Ghid pentru verificările de management ce vor fi efectuate de Statele Membre”.
- II. Asigurarea unei responsabilizări corespunzătoare a organizațiilor naționale ex-ante (ANRMAP/UCVAP), prin integrarea formală în cadrul sistemului de management și control.
- III. Întărirea eficienței verificărilor achizițiilor publice, prin intermediul unor controale pe bază de eșantion orientate în principal pe fond, armonizate și configurate corespunzător, în conformitate cu sarcinile și responsabilitățile relevante fiecărei instituții.
- IV. Asigurarea funcționării mecanismului capacității de corecție la nivelul autorității de management și autorității de certificare.
- V. Realizarea de către autoritățile de management, în strânsă legătură cu autoritatea de certificare, a unei evaluări corespunzătoare a riscului privind cheltuielile deja declarate Comisiei, ce implică proceduri de achiziții publice, iar pe baza acestei analize să se efectueze verificări configurate corespunzător.

Autoritățile de Audit i s-a solicitat evaluarea implementării măsurilor corective și raportarea rezultatelor evaluării către CE.

Acțiuni întreprinse de Autoritatea de Audit

În acest context, Autoritatea de Audit a inclus în programul său de audit misiuni suplimentare, urmărindu-se în mod special:

- Evaluarea conformității și funcționării mecanismului de verificare ex-ante și ex-post al achizițiilor publice la nivelul ANRMAP și UCVAP, rezultat în urma integrării formale a acestora în sistemul de management și control
- Evaluarea modului în care Autoritățile de Management s-au asigurat de respectarea legislației naționale și comunitare în domeniul achizițiilor publice pentru cheltuielile deja certificate către Comisia Europeană

În consecință, în conformitate cu direcția de acțiune II formulată de Comisia Europeană: „Asigurarea unei responsabilizări corespunzătoare a organizațiilor naționale ex-ante (ANRMAP/UCVAP), prin integrarea formală în cadrul sistemului de management și control”, Autoritatea de Audit a efectuat în perioada septembrie-noiembrie 2011 misiuni de audit, atât pentru evaluarea conformității, cât și pentru evaluarea funcționării sistemului de verificare al achizițiilor publice derulate din instrumente structurale, ca urmare a introducerii în cadrul sistemului a acestor 2 noi instituții.

Cu privire la evaluarea conformității, din verificările efectuate cu privire la modul de organizare, funcționare și stabilire a atribuțiilor la nivelul ANRMAP și UCVAP în ceea ce privește existența mecanismului de verificare ex-ante și ex-post al achizițiilor publice, s-a obținut asigurarea rezonabilă că acestea, din punct de vedere legal, au fost responsabilizate corespunzător în procesul de verificare ex-ante și ex-post al achizițiilor publice și integrate (formal) în sistemele de management și control, respectându-se astfel principiile generale stabilite prin Regulamentele CE.

În ceea ce privește evaluarea modului de funcționare al mecanismului de verificare ex-ante și ex-post al achizițiilor publice la nivelul ANRMAP și UCVAP, au fost evaluate elementele cheie aplicabile ANRMAP și UCVAP, conform prevederilor cuprinse în Regulamentul nr. 1083/2006 și Regulamentul nr. 1828/2006.

S-au efectuat teste de control asupra unui eșantion extras din documentațiile de atribuire verificate ex-ante, precum și asupra procedurilor de achiziții verificate ex-post, de către cele două entități auditate.

Prezentăm în continuare principalele constatări formulate în urma acestor acțiuni de audit pe fiecare dintre cele 2 structuri nou introduse în sistem.

A. Acțiuni la nivelul ANRMAP

Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (ANRMAP) – instituție națională cu responsabilități în procesul de verificare ex-ante și ex-post a achizițiilor publice având rol fundamental în formularea la nivel de concepție, promovarea și implementarea politicii în domeniul achizițiilor publice, verificarea respectării normelor privind achizițiile publice, la nivel național, indiferent de sursa de finanțare, buget național sau instrumente structurale.

Includerea formală a ANRMAP în sistemul de management și control, entitate care nu a făcut parte din acest sistem, a impus configurarea unor atribuții clare și distincte care să fie exercitate de către aceasta. Au fost modificate în consecință actele normative care reglementează organizarea și funcționarea acestei instituții, urmărindu-se, în principal, întărirea caracterului preventiv al verificărilor achizițiilor publice (și în special cel ex-ante). Astfel, ANRMAP realizează, pe fond, verificarea ex-ante asupra tuturor documentațiilor de atribuire și a anunțurilor/invitațiilor de participare transmise de către autoritatea contractantă pentru publicarea în SEAP în ceea ce privește proiectele finanțate din fonduri structurale și de coeziune.

În ceea ce privește ANRMAP au fost testate cu ocazia acțiunilor de audit efectuate în perioada septembrie – noiembrie 2011, un număr de 50 de documentații de atribuire pentru a evalua modul în care ANRMAP îndeplinește cerințele privind verificările ex-ante și de asemenea, a fost supus verificărilor modul în care ANRMAP a întocmit Planul de control pe luna noiembrie 2011 și modul în care au fost efectuate verificările ex-post cuprinse în planul de control pentru a se asigura de modul în care ANRMAP îndeplinește cerințele cu privire la verificările ex-post.

Principalele deficiențe

- ◆ În ceea ce privește verificările ex-ante:
 - caracterul neunitar sau în anumite situații neclar, al observațiilor pe care ANRMAP le formulează (de ex: precizări referitoare la modul de departajare a ofertelor cu preț egal);
 - introducerea în SEAP a unor documentații care deși au avut anumite observații formulate inițial de ANRMAP, totuși au fost validate și publicate în SEAP fără o asigurare că observațiile au fost remediate.
- ◆ În ceea ce privește verificările ex-post:
 - includerea în Planul de control a unor verificări (sesizări formulate de persoane fizice sau juridice), fără a avea la bază o analiză care să justifice cuprinderea în verificare a unei proceduri în detrimentul alteia.

Verificări suplimentare

Pentru consolidarea concluziei cu privire la funcționarea sistemului de management și control de la nivelul ANRMAP, Autoritatea de Audit și-a planificat în prima parte a anului 2012 atât efectuarea de verificări suplimentare cu privire la procedurile de achiziții publice verificate de către ANRMAP cât și urmărirea modului în care aceasta a implementat recomandările anterioare formulate de către AA cu ocazia misiunii din anul 2011.

Totodată, evaluarea funcționării sistemului de management și control la nivelul autorităților de management ale programelor operaționale cât și al Autorității de Certificare și Plată, inclusiv la nivelul ANRMAP și UCVAP, a fost solicitată și de către Comisia Europeană în luna martie 2012.

În acest sens Autoritatea de Audit și-a modificat programul de activitate planificat, conform strategiei de audit, pentru semestrul I 2012, astfel încât să poată furniza concluziile sale conform solicitării CE.

Verificările suplimentare derulate la nivelul ANRMAP au avut ca obiectiv:

- ◆ urmărirea modului de implementare a recomandărilor formulate anterior;
- ◆ evaluarea funcționării eficiente a mecanismului de verificare ex-ante al achizițiilor publice la nivelul ANRMAP.

Aspecte identificate în cadrul verificărilor suplimentare

Urmare verificărilor efectuate în acest sens și a testării a 46 de documentații de atribuire, s-a constatat includerea în documentațiile de atribuire, în urma solicitării ANRMAP, a unor cerințe care, deși nu sunt clar reglementate prin actele normative în vigoare în domeniul achizițiilor publice, sunt de natură să crească gradul de transparență a procedurilor de achiziție publică și de informare a potențialilor ofertanți. Astfel, în cazul unor documentații de atribuire, ANRMAP a solicitat autorităților contractante:

- ◆ să nominalizeze în cadrul anunțurilor de participare toate persoanele care aprobă/semnează documentele emise în legătura sau pentru procedura de atribuire (*la secțiunea III.2.1. - Situația personală a candidatului sau ofertantului - legat de conflictul de interese, respectiv încadrarea în prevederile art. 69¹ din OUG nr. 34/2006*), deși articolul invocat nu prevede această obligație în sarcina autorităților contractante. Scopul acestei solicitări consta în furnizarea de informații, încă din faza de anunțare a lansării procedurii, pe baza cărora să poate fi identificate eventualele conflicte de interese;
- ◆ să menționeze în cadrul secțiunii din Fișa de date privind legislația aplicabilă și site-ul www.anrmap.ro. Prin această solicitare se urmărește asigurarea unei mai bune informări asupra legislației aplicabile derulării procedurilor de achiziție publică.

B. Acțiuni de audit la nivelul UCVAP

Unitatea pentru Coordonarea și Verificarea Achizițiilor Publice (UCVAP) este structura responsabilă pentru controlul ex-ante al procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică, indiferent de sursa de finanțare, respectiv instrumente structurale sau buget național. În vederea prevenirii și corectării neconformităților, UCVAP asigură verificarea principalelor etape ale procesului de achiziție publică, după publicarea anunțului/invitației de participare și până la semnarea contractului.

În contextul includerii sale formale în cadrul sistemului de management și control național pentru verificarea ex-ante a procedurilor de achiziție publică, au fost modificate actele normative care reglementează organizarea și funcționarea acestei instituții, urmând ca UCVAP, inclusiv prin structurile sale specializate de la nivel teritorial (CVAP), să verifice ex-ante, pe bază de eșantion, aspectele procedurale aferente procesului de atribuire a contractelor de achiziție publică, de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii (procedurile de atribuire cu valoarea estimată peste pragul valoric menționat la art. 55, alin. (2), din OUG 34/2006, precum și cele fără publicarea unui anunț de participare motivate de „*circumstanțe imprevizibile*”- art. 122 lit. i) și 252 lit. j) - sunt verificate în totalitate).

În ceea ce privește UCVAP au fost testate cu ocazia acțiunilor de audit efectuate în perioada septembrie-noiembrie 2011, un număr de 40 de proceduri de atribuire aflate în diverse etape de verificare la nivelul UCVAP și a structurilor sale teritoriale (ședință de deschidere, clarificări, evaluare, întocmirea raportului procedurii, înscrierea opiniei, elaborarea raportului de activitate).

Principalele deficiențe constatate

- ▶ aplicarea neunitară a procedurilor de lucru de către echipele de observatori, datorită detalierii insuficiente a procedurilor raportat la situațiile concrete din teren. Aceste situații au fost identificate în cazul a 7 proceduri de achiziții din totalul celor verificate de Autoritatea de Audit;
- ▶ deși conform prevederilor art. 6.1 alin. (1) din Procedura operațională 04.07 „*Metodologia de selecție a procedurilor de atribuire (...)*”, numărul minim al observatorilor ce fac parte dintr-o echipă este de 2, în anumite situații listele de verificare (LV) întocmite ca urmare a participării observatorilor la ședințele de deschidere a ofertelor, ședințele de evaluare etc., sunt semnate doar de un singur observator. Menționăm că procedurile operaționale nu conțin precizări legate de planul de înlocuire a personalului, în situația în care din motive obiective unul sau ambii observatorii desemnați nu pot participa la una/mai multe ședințe desfășurate de autoritatea contractantă, în cadrul unei proceduri de atribuire, deși prin HG nr. 921/2011 pentru aprobare Normelor de aplicare a OUG nr. 30/2006, se precizează situațiile și modalitatea în care se realizează înlocuirea observatorilor, pe parcursul derulării unei proceduri de atribuire;
- ▶ procedura de lucru nu precizează dacă emiterea „OPINIEI”, pe Raportul procedurii este condiționată sau nu de participarea observatorilor la toate ședințele desfășurate de autoritatea contractantă, în cadrul unei proceduri de atribuire;
- ▶ în anumite situații răspunsurile din listele de verificare întocmite de observatori nu sunt susținute de documentele justificative aferente procedurii de atribuire (clarificări, răspunsuri la clarificări, raportul procedurii, rapoarte intermediare etc.);
- ▶ din verificările efectuate s-a constatat că există situații, în care autoritatea contractantă nu a informat observatorul asupra calendarului de desfășurare a ședințelor, existând însă și situații în care acest demers a fost făcut chiar în ziua desfășurării ședinței în cauză. Menționăm că informațiile referitoare la calendarul de desfășurare a ședințelor, sunt necesare UCVAP pentru a stabili modul de repartizare a procedurilor de lucru pe echipe;
- ▶ semnarea unui proces-verbal de către un observator, care nu era nominalizat prin Decizia de verificare, valabilă la data desfășurării ședinței de deschidere. Acest aspect contravine prevederilor pct. 41 din HG nr. 921/2011 pentru aprobarea Normelor de aplicare a OUG nr. 30/2006;
- ▶ în anumite situații, dosarele procedurilor verificate nu răspund cerințelor legate de asigurarea unei piste de audit adecvate, documentele nefiind arhivate corespunzător;
- ▶ în unele cazuri, nu s-a asigurat respectarea principiului de revizuire a activității de către o altă persoană decât cea care a efectuat activitatea de observare, ceea ce contravine prevederilor Procedurii operaționale PO 04.10 „*Finalizarea activității de verificare*”.

Verificări suplimentare

Similar cu abordarea aplicată în cazul ANRMAP și ținând cont și de solicitarea CE, prin modificarea programului de activitate al Autorității de Audit pentru semestrul I 2012, au fost incluse și acțiuni de verificare la nivelul UCVAP.

Verificările suplimentare derulate la nivelul UCVAP au avut ca obiectiv:

- ▶ urmărirea modului de implementare a recomandărilor formulate anterior;
- ▶ evaluarea funcționării eficiente a mecanismului de verificare ex-ante al achizițiilor publice la nivelul UCVAP.

Aspecte identificate în cadrul verificărilor suplimentare

Urmare verificărilor efectuate în acest sens și a testării a 82 de proceduri de atribuire, sunt prezentate sintetic, în continuare, principalele deficiențe:

- ▶ observatorii desemnați nu au formulat observații/notă de neconformități în situațiile în care nota justificativă și documentele probante prezentate de autoritatea contractantă în cazul procedurii de negociere fără publicare nu cuprindeau suficiente informații care să probeze întrunirea condițiilor solicitate de art. 122 lit. i) și art. 252 lit. j);

- ▶ au existat situații în care opinia înscrisă pe Raportul procedurii de UCVAP/CVAP a fost „fără observații”, deși au fost semnalate neconformități care nu au fost remediate de către autoritățile contractante;
- ▶ formatul Listelor de verificare prevăzute de procedură pentru fiecare etapă a procedurii de atribuire nu prevede înscrierea de către observatorii desemnați a tuturor observațiilor aduse la cunoștința autorității contractante. Astfel, deși observatorii desemnați formulează observații verbale sau în scris acestea nu sunt preluate în Listele de verificare și în Raportul de activitate.

În conformitate cu direcția de acțiune V formulată de Comisia Europeană, autoritățile de management au procedat la reverificarea cheltuielilor declarate Comisiei Europene ținând cont, în special, de zonele de risc semnalate de către auditorii CE și cei ai Autorității de Audit.

Ca măsură preventivă și pentru a oferi Comisiei Europene asigurarea că sumele incluse în declarațiile de cheltuieli sunt corecte și regulamentele din punct de vedere al respectării regulilor de achiziție publică, autoritățile române nu au mai transmis la CE declarații de cheltuieli ce se aflau în procesare la nivelul ACP până ce acestea nu au fost reverificate/verificate conform noilor abordări ținând cont de zonele de risc identificate.

În vederea emiterii unei concluzii consolidate a Autorității de Audit în ceea ce privește evaluarea modului cum autoritățile de management au procedat la reverificarea procedurilor de achiziție publică, aceasta a selectat atât proceduri de achiziție publică ce au fost incluse de autoritățile de management în eșantionul stabilit la nivelul acestora cât și proceduri ce nu au fost incluse în acest eșantion.

Totodată, în cadrul acestei acțiuni, a fost avut în vedere și modul în care autoritățile de management au aplicat, acolo unde a fost cazul, măsuri corective.

Astfel, Autoritatea de Audit a verificat un număr 357 proceduri de achiziție publică aferente unor contracte a căror valoare este de 671.109 mii euro.

Valoarea corecțiilor financiare aplicate de către Autoritatea de Audit, la valoarea contractelor, a fost de 52.336 mii euro, reprezentând un procent de aproximativ 8% din valoarea contractelor verificate.

Rezultatele evaluării Autorității de Audit cu privire la verificarea/reverificarea contractelor/procedurilor de achiziție publică desfășurate de către autoritățile de management așa cum au fost acestea comunicate Comisiei Europene, au fost sintetizate în tabelul de mai jos:

Programul operațional	Valoare contracte de achiziții cuprinse în verificare (mii euro)	Număr de contracte cuprinse în eșantion	Corecții financiare propuse de AA la nivelul contractelor verificate (mii euro)	% Corecții financiare	Cheltuieli declarate până la data de 28 iulie 2011 (mii euro)	Impact financiar al corecțiilor AA pe cheltuieli deja declarate (mii euro)	% Impact financiar al corecțiilor
0	1	2	3	4=3/1	5	6	7=6/5
POR	529.000	259	47.180	8,92%	332.817	2.914	0,88
POS CCE	19.155	26	2.485	12,97%	142.700	951	0,67
PO AT	3.100	16	0,00	0,00%	12.313	0,00	0,00
POS Mediu	94.072	39	2.524	2,68%	85.357	773	0,91
POS Transport	25.782	17	147	0,57%	135.053	37	0,03
TOTAL	671.109	357	52.336	7,80%	708.239	4.676	0,66%

Tabel nr. 2 – Rezultatele evaluării Autorității de Audit privind verificarea/reverificarea contractelor/procedurilor de achiziție publică

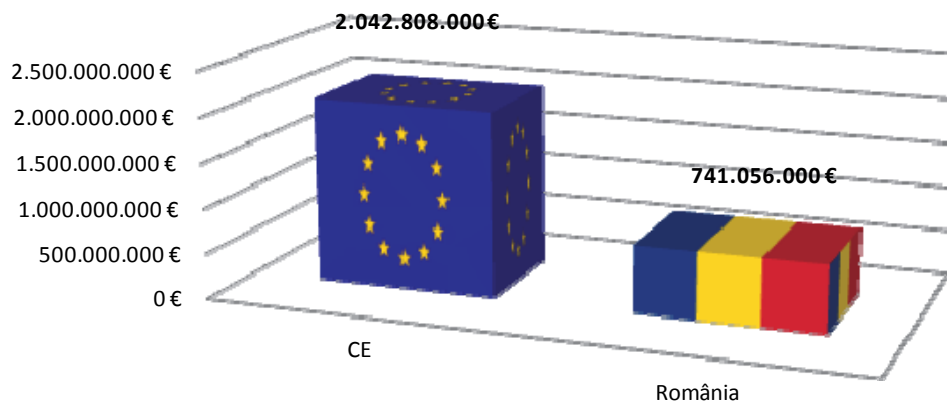
După cum se poate observa, neregulile constatate se regăsesc la nivelul a 4 programe operaționale, respectiv PO Regional, POS Creșterea Competitivității Economice, POS Mediu și POS Transport.

Principalele tipuri de nereguli constatate se încadrează în tipologia deficiențelor prezentată la nivelul fiecărui Program Operațional în parte.

7.2. Măsurile ISPA Instrumentul pentru politici Structurale de Preaderare

A. Stadiul implementării măsurilor ISPA

Prin Instrumentul pentru politici Structurale de Preaderare, România a încheiat 65 de Memorandumuri de finanțare, pentru implementarea unor proiecte din domeniul mediului și transporturilor și pentru asistența tehnică aferentă celor două domenii. Valoarea totală a cheltuielilor eligibile aprobate pentru aceste proiecte, a căror sursă de finanțare este asigurată de Uniunea Europeană și de România, a fost de 2.783.864 mii euro.

Din suma de 2.042.808 mii euro, alocată prin bugetul Comisiei, până la 31 decembrie 2011, România a solicitat transferul sumei de 1.703.238 mii euro, reprezentând 83,37% din suma alocată. Solicitățile de fonduri, defalcate pe ani financiari, sunt prezentate în tabelul de mai jos:

- mii euro -

Domeniul	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Total
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12=Σ(1-11)
Mediu	35.841	13.730	27.533	40.198	70.151	57.437	107.390	182.257	234.504	97.599	39.856	906.496
Transport	48.131	18.145	37.458	33.443	72.860	38.786	94.865	125.268	91.976	104.347	64.805	730.084
Asistență tehnică	369	602	2.361	4.559	2.798	13.374	16.252	16.240	7.576	2.526	1	66.658
TOTAL	84.341	32.477	67.352	78.200	145.809	109.597	218.507	323.765	334.056	204.472	104.662	1.703.238

Tabel nr. 3 – Defalcarea pe ani financiari a solicitărilor de fonduri

Sursa: Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Finanțelor Publice

Mențiune: pentru 10 măsuri ISPA, sumele aferente anului 2011 cuprind valorile aplicațiilor de plată revizuite în anul 2012, conform solicitărilor CE

Cheltuielile eligibile realizate efectiv, care reflectă contravaloarea lucrărilor executate și a serviciilor prestate sunt cuprinse în *Declarațiile de cheltuieli* înaintate Comisiei, în vederea rambursării. Aceste cheltuieli însumează 1.951.896 mii euro și reprezintă 95,55%, din suma alocată României în bugetul Comisiei Europene. Cheltuielile incluse în *Declarațiile de cheltuieli*, defalcate pe ani financiari, sunt prezentate în tabelul de mai jos:

- mii euro -

Domeniul	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Total
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12=Σ(1-11)
Mediu			8.505	20.325	47.544	32.416	83.743	171.051	322.042	169.596	183.032	1.038.254
Transport			22.016	25.135	51.085	21.375	124.411	108.525	110.388	143.266	258.049	864.250
Asistență tehnică	1	360	1.222	1.081	2.361	2.184	6.583	14.327	14.689	6.578	6	49.392
TOTAL	1	360	31.743	46.541	100.990	55.975	214.737	293.903	447.119	319.440	441.087	1.951.896

Tabel nr. 4 – Defalcarea pe ani financiari a declarațiilor de cheltuieli transmise Comisiei Europene

Sursa: Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Finanțelor Publice

Mențiune: pentru 10 măsuri ISPA, sumele aferente anului 2011 cuprind valorile aplicațiilor de plată revizuite în anul 2012, conform solicitărilor CE

Urmare solicitărilor de fonduri, efectuate până la 31 decembrie 2011, Comisia Europeană a transferat în conturile Autorității de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Finanțelor Publice, suma de 1.675.693 mii euro, după cum urmează:

- mii euro -

Domeniul	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Total
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12=Σ(1-11)
Mediu	23.979	18.350	17.188	34.596	84.384	61.119	91.537	183.963	198.053	109.453	46.169	868.791
Transport	41.342	20.590	13.118	47.165	65.336	48.244	108.666	122.030	95.213	97.811	80.387	739.902
Asistență tehnică	255	660	961	5.765	2.570	14.902	16.613	16.944	6.371	1.959	0	67.000
TOTAL	65.576	39.600	31.267	87.526	152.290	124.265	216.816	322.937	299.637	209.223	126.556	1.675.693

Tabel nr. 5 – Defalcarea pe ani financiari a transferurilor de fonduri de la Comisia Europeană

Sursa: Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Finanțelor Publice

În perioada 01.01.2001-31.12.2011, a fost angajată, prin contracte încheiate în cadrul celor 65 de măsuri, suma de 3.156.967 mii euro. Suma contractată este mai mare decât cea alocată (2.783.864 mii euro) deoarece a fost suplimentată valoarea unor contracte cu sume de la bugetul de stat (OUG 135/2007 privind alocarea de la bugetul de stat a fondurilor necesare pentru continuarea și finalizarea măsurilor ex-ISPA), neeligibile pentru finanțarea ISPA întrucât au depășit bugetul stabilit prin memorandumurile de finanțare aprobate de Comisia Europeană.

Situația angajamentelor efective (a contractelor încheiate), defalcată pe ani bugetari, până la data de 31.12.2011, este redată în tabelul de mai jos.

- mii euro -

Domeniul	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011*	Total
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12=Σ(1-11)
Mediu	8.658	76.519	122.419	94.530	237.180	299.295	325.214	313.734	78.765	30.641	6.966	1.593.921
Transport	19.329	100.002	244.659	1.731	163.368	267.689	215.825	302.961	0	191.046	5.784	1.512.394
Asistență tehnică	159	2.289	3.494	519	9.677	6.736	22.158	37	5.583	0	0	50.652
TOTAL	28.146	178.810	370.572	96.780	410.225	573.720	563.197	616.732	84.348	221.687	12.750	3.156.967

Tabel nr. 6 – Defalcarea pe ani financiari a angajamentelor efective

Sursa: Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Finanțelor Publice

*Contractarea pentru anul 2011 la sectorul Transporturi a avut acoperire din surse de la bugetul de stat

În cadrul contractelor încheiate, în sumă 3.156.967 mii euro, plățile efectuate pentru lucrări executate și servicii prestate sunt în sumă de 2.568.613 mii euro, reprezentând 81,36% din valoarea contractelor. Gradul de absorbție a fondurilor alocate prin Programul ISPA poate fi exprimat prin raportarea totalului plăților efectuate la totalul fondurilor comunitare și naționale alocate prin cele două bugete de cheltuieli aprobate, respectiv 2.783.864 mii euro. Rezultă un procent de utilizare efectivă a fondurilor de 92,26%.

În tabelul de mai jos sunt prezentate plățile efectuate, pentru lucrări executate și servicii prestate, finanțate în cadrul celor 65 de măsuri, pe întreaga perioadă de implementare:

- mii euro -

Domeniul	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Total
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12=Σ(1-11)
Mediu	0	11.131	22.955	44.501	78.328	78.234	107.446	219.838	333.031	310.498	102.598	1.308.560
Transport	0	3.331	38.332	29.174	61.889	100.445	101.708	86.009	196.548	334.000	219.591	1.171.027
Asistență tehnică	0	600	1.161	2.580	1.732	899	14.173	14.111	15.494	10.347	27.929	89.026
TOTAL	0	15.062	62.448	76.255	141.949	179.578	223.327	319.958	545.073	654.845	350.118	2.568.613

Tabel nr. 7 – Defalcarea pe ani financiari a plăților efectuate

Sursa: Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Finanțelor Publice

7.2.1. EX-ISPA MEDIU

Scurtă prezentare În ceea ce privește închiderea măsurilor ISPA din domeniul **Mediu**, în perioada de raportare au fost realizate 12 acțiuni de audit pentru un număr de 12 măsuri ex-ISPA, care au vizat declarația finală de cheltuieli și raportul final întocmit de către beneficiarul finanțării.

Constatări În cadrul acestor acțiuni, Autoritatea de Audit a verificat cheltuieli declarate Comisiei Europene în sumă totală de **127.422 mii euro**, abaterile cu impact financiar detectate fiind în sumă totală de **8.181 mii euro**, după cum urmează:

Măsura ex-ISPA nr. 2002/RO/16/P/PE/022 „Modernizarea sistemului de alimentare cu apă și al apei uzate în municipiul Sibiu, județul Sibiu, România”:

- ◆ cheltuieli neeligibile în sumă de **417 mii euro**, reprezentând costuri asociate extinderii cu 6,5 luni a perioadei de închidere a lucrărilor;
- ◆ cheltuieli neeligibile în sumă de **121 mii euro**, reprezentând valoarea pieselor de schimb achiziționate și neutilizate până la finalizarea proiectului;
- ◆ cheltuieli neeligibile în sumă de **61 mii euro**, reprezentând contravaloarea unor echipamente durabile ce nu au fost specificate în Memorandumul de Finanțare;
- ◆ cheltuieli neeligibile în sumă de **4 mii euro**, reprezentând plăți efectuate fără documente justificative.

- Măsura*
2003/RO/16/P/PA/013 În cadrul **măsurii 2003/RO/16/P/PA/013** „Asistență tehnică pentru pregătirea proiectelor în sectorul mediu în România”:
- ◆ cheltuieli neeligibile în sumă de **517 mii euro**, reprezentând contravaloarea activităților neexecutate de către consultanți și prevăzute ca livrabile în cadrul contractelor de asistență tehnică;
 - ◆ cheltuieli neeligibile în sumă de **4 mii euro**, reprezentând corecția de 2% cauzată de neîndeplinirea în totalitate a sarcinilor din contract;
 - ◆ cheltuieli neeligibile în sumă de **3 mii euro**, reprezentând contravaloarea ghidului pentru achiziții publice, introdus ca livrabil în cadrul contractului prin intermediul unui act adițional.
- Măsura*
2000/RO/16/P/PE/011 În cadrul măsurii **2000/RO/16/P/PE/011** „Reabilitarea facilităților de tratare a apelor uzate pentru protejarea râului Mureș, România”, au rezultat cheltuieli neeligibile în sumă totală de **101 mii euro**, din care exemplificăm:
- ◆ cheltuieli neeligibile în sumă de **45 mii euro**, reprezentând corecția financiară aplicată pentru extinderea duratei contractului de achiziție în condițiile în care durata de execuție a fost factor de evaluare în cadrul procedurii de atribuire a contractului;
 - ◆ cheltuieli neeligibile în sumă de **37 mii euro**, reprezentând contravaloarea lucrărilor aferente unui obiectiv de investiții neprevăzut în cadrul memorandumului de finanțare;
 - ◆ cheltuieli neeligibile în sumă de **11 mii euro**, reprezentând corecția financiară aplicată pentru utilizarea „experienței experților” ca sub-factor de evaluare la atribuirea unui contractului de asistență tehnică.
- Măsura*
2002/RO/16/P/PE/018 În cadrul măsurii **2002/RO/16/P/PE/018** „Îmbunătățirea sistemelor de alimentare cu apă, colectare și tratare a apelor uzate în municipiul Bacău, România” au fost constatate cheltuieli neeligibile în valoare de **163 mii euro** reprezentând cheltuieli efectuate pentru achiziția unor piese de schimb, nespecificate în Memorandumul de Finanțare, care nu au fost permanent instalate și fixate în proiect și nu au fost utilizate în perioada de notificare a defectelor.
- Măsura*
2001/RO/16/P/PE/013 În cadrul măsurii **2001/RO/16/P/PE/013** „Reabilitarea rețelei de canalizare și a stației de epurare a apelor uzate în Oradea, România” au fost identificate cheltuieli neeligibile după cum urmează:
- ◆ **1.836 mii euro**, reprezentând corecția financiară aplicată pentru depășirea procentului de subcontractare fără aprobarea expresă a Inginerului;
 - ◆ **179 mii euro**, reprezentând contravaloarea lucrărilor suplimentare plătite Antreprenorului, pentru care Beneficiarul Final nu a prezentat documente justificative;
 - ◆ **154 mii euro**, reprezentând corecția financiară aplicată pentru atribuirea unor lucrări suplimentare fără organizarea unei proceduri de achiziție competitive, deși nu provin din situații neprevăzute;
 - ◆ **54 mii euro**, reprezentând plăți efectuate pentru care Beneficiarul Final nu a prezentat documente justificative;
 - ◆ **45 mii de euro**, reprezentând contravaloarea unui îngroșător de nămol decontat în cadrul contractului deși nu a fost executat;
 - ◆ **19 mii euro**, reprezentând costul reactivilor necesari testării parametrului fosfor din efluentul stației de epurare;
 - ◆ **15 mii euro**, reprezentând corecția aplicată pentru neregulile constatate în procedura de atribuire a unui contract de achiziții publice;
 - ◆ **10 mii euro**, reprezentând costul conductei de conexiune a stației de epurare cu canalul de bypass a fost decontată în cadrul contractului deși nu a mai fost executată;
 - ◆ **7 mii euro**, reprezentând costuri nedatorate aferente consumului de utilități pentru birourile Contractorului.

Măsura
2002/RO/16/P/PE/023

În cadrul măsurii **2002/RO/16/P/PE/023** „Îmbunătățirea sistemelor de alimentare cu apă potabilă, canalizare și a stației de epurare în municipiul Piatra Neamț, România”, au rezultat cheltuieli neeligibile în sumă totală de **748 mii euro**, compusă din:

- ▶ **655 mii euro**, reprezentând corecția forfetară propusă ca urmare a deficiențelor identificate în procesul de achiziție publică a unui contract;
- ▶ **53 mii euro**, reprezentând contravaloarea facilităților acordate Inginerului în cadrul a două contracte de lucrări, care nu întrunesc condițiile de eligibilitate prevăzute de memorandumul de finanțare ex-ISPA;
- ▶ **25 mii euro**, reprezentând contravaloarea lucrărilor aferente sistemului de clorinare de la Bisericani, nedatorate Antreprenorului întrucât obligația acestuia de a realiza lucrările aferente sistemului de clorinare de la Bisericani a fost prevăzută în alt contract de lucrări;
- ▶ **5 mii euro**, reprezentând contravaloarea capacelor necarosabile a căror achiziție nu se justifică;
- ▶ **4 mii euro** reprezentând contravaloarea copiilor după standardele și reglementările tehnice puse la dispoziția Consultantului de către Contractorii întrucât acestea au fost prevăzute atât în bugetul contractului de asistență tehnică pentru supervizare, precum și în bugetul altor contracte din cadrul proiectului;
- ▶ **5 mii euro**, reprezentând plată nedatorată efectuată în favoarea prestatorului din cadrul unui contract de asistență tehnică, ca urmare a întocmirii unui pontaj eronat pentru 2 experți;
- ▶ **1 mie euro**, reprezentând costuri de producție, printare și legătorie pentru rapoarte, livrabile și alte documente decontate din cheltuieli incidentale, care nu sunt aferente acestui proiect sau pentru care nu au fost prezentate documente justificative.

Măsura
2001/RO/16/P/PE/015

În cadrul măsurii **2001/RO/16/P/PE/015** „Reabilitarea rețelei de alimentare cu apă potabilă, colectarea și tratarea apei uzate în Târgu Mureș, județul Mureș”, au fost constatate cheltuieli neeligibile în sumă de **52 mii euro** reprezentând costul aferent renovării unei clădiri declarată monument istoric care nu a fost prevăzută în cadrul contractului și memorandumul de finanțare.

Măsura
2000/RO/16/P/PE/003

În cadrul măsurii **2000/RO/16/P/PE/003** „Reabilitarea rețelei de canalizare și a facilităților de epurare a apelor uzate în Constanța, România”, din verificările efectuate, au rezultat cheltuieli neeligibile în sumă de **31 mii euro**, aferente achiziției unor echipamente durabile care nu sunt specificate în Memorandumul de finanțare și care nu sunt permanent instalate și fixate în proiect.

Măsura
2000/RO/16/P/PE/002

În cadrul măsurii **2000/RO/16/P/PE/002** „Reabilitarea rețelelor de canalizare și apă potabilă, precum și a facilităților de epurare a apelor uzate, pentru a proteja fluviul Dunărea, în municipiul Craiova, România”, din verificările efectuate, au rezultat cheltuieli neeligibile în sumă de **78 mii euro**, aferente valorii costurilor suplimentare pentru operațiunile de curățire și vidanjare cauzate de racordurile executate ilegal la rețeaua de canalizare de către unele gospodării, sume nedatorate de către beneficiar.

Măsura
2000/RO/16/P/PE/004

În cadrul măsurii **2000/RO/16/P/PE/004** „Reabilitarea tehnologiei de epurare a apelor uzate și modernizarea rețelei de canalizare în orașul Timișoara, România”, din verificările efectuate, au rezultat cheltuieli neeligibile în sumă totală de **3.549 mii euro**, compusă din:

- ▶ suma de **3.266 mii euro** reprezentând compensația bănească acordată unui antreprenor pentru costuri indirecte/cheltuieli de regie și profit asociate extinderii cu 638 zile a perioadei de finalizare a lucrărilor;
- ▶ suma de **239 mii euro** (25% din valoarea finală a contractului în sumă de 956 mii euro) reprezentând corecția financiară forfetară propusă pentru deficiențele constatate în procesul de achiziție publică desfășurat pentru adjudecarea contractului nr. 2000/RO/16/P/PE/004-04 “Asistență tehnică pentru întărirea capacității instituționale pentru regionalizarea serviciilor de apă și canalizare, Timiș, România”.
- ▶ sumă de **38 mii euro** reprezentând cheltuieli efectuate pentru achiziția de echipamente puse la dispoziția Inginerului FIDIC de către Antreprenori;
- ▶ suma de **6 mii euro** reprezentând penalități pentru întârziere încasate de beneficiar și neangajate pentru scopurile propuse la art. 3 alin. (1) lit. a) și b) din OUG nr. 63/2007.

Măsura
2000/RO/16/P/PE/005

În cadrul măsurii 2000/RO/16/P/PE/005 „Modernizarea sistemului de apă potabilă și a celui al apelor uzate în orașul Pașcani, România”, din verificările efectuate, au rezultat cheltuieli neeligibile în sumă totală de **13 mii euro**, rezultată după compensarea parțială a neregulilor financiare constatate (43 mii euro) cu cheltuieli eligibile în sumă de 30 mii euro, certificate în plus peste bugetul maxim prevăzut în Memorandumul de finanțare, sumă compusă din:

- ◆ suma de **39 mii euro** reprezentând facilități acordate Inginerului;
- ◆ suma de **4 mii euro** reprezentând contravaloarea pieselor de schimb și uneltelor speciale nespecificate în Memorandumul de Finanțare, care nu au fost permanent instalate și fixate în proiect și nu au fost utilizate în perioada de notificare a defectelor.

7.2.2. EX-ISPA TRANSPORT

Scurtă prezentare

În ceea ce privește închiderea măsurilor ISPA din domeniul Transport, în perioada de raportare au fost realizate 2 acțiuni de audit pentru un număr de 2 măsuri ex-ISPA, care au vizat declarația finală de cheltuieli și raportul final întocmit de către beneficiarul finanțării.

Constatări

În cadrul acestor acțiuni, Autoritatea de Audit a verificat cheltuieli declarate Comisiei Europene în sumă totală de 15.601 mii euro, abaterile cu impact financiar fiind detectate doar în cadrul unei măsuri, în sumă totală de **3.534 mii euro**.

Măsura
2000/RO/16/P/PT/002

Urmare unor deficiențe în zona achizițiilor publice, au fost aplicate corecții financiare în sumă de **2.454 mii euro**, astfel:

- ◆ 2.002 mii euro reprezentând corecție calculată prin aplicarea procentului de 25% la valoarea lucrărilor suplimentare în sumă de 8.008 mii euro, executate în cadrul contractului nr. 2000/PT/002/03, care au fost atribuite aceluiași Antreprenor, în absența unei urgențe extreme determinată de apariția unor evenimente imprevizibile și în absența circumstanțelor neprevăzute, fără aplicarea unei proceduri competitive și fără respectarea condițiilor prevăzute de PRAG (principalele aspecte identificate: subevaluarea cantităților cuprinse în proiectul tehnic inițial; calitatea necorespunzătoare a terenului la cota de fundare care deși era cunoscută încă de la elaborarea studiului de fezabilitate nu a fost avută în vedere la faza de proiectare și de întocmire a listelor de cantități, dar a generat lucrări suplimentare efectuate pentru obținerea unei capacități portante corespunzătoare la nivelul patului de fundare în perioada de implementare a contractului; condiții meteorologice și hidrogeologice defavorabile care erau cunoscute la momentul licitației și impuneau o proiectare corespunzătoare pentru lucrările de scurgere a apelor; starea proastă a drumului existent care era cunoscută de la etapa elaborării SF etc.);
- ◆ 452 mii euro reprezentând valoarea corecției calculată prin aplicarea procentului de 25% la valoarea lucrărilor suplimentare în sumă de 1.807 mii euro, executate în cadrul contractului de lucrări nr. 2000/PT/002/06, atribuite Antreprenorului cu nerespectarea prevederilor legale privind achizițiile publice, respectiv fără a fi demonstrată urgența extremă determinată de apariția unor evenimente imprevizibile precum și absența unor circumstanțe neprevăzute (ex. modificarea soluției tehnice în vederea accelerării lucrărilor, adaptarea proiectului tehnic la situația existentă în teren etc.).

Respectarea
condițiilor de
eligibilitate a
cheltuielilor

De asemenea, s-au identificat cheltuieli neeligibile în sumă de **1.081 mii euro**, după cum urmează:

- ◆ **491 mii euro** pentru articolul nou de lucrări „Accese la proprietăți”, fără suficiente documente din care să rezulte necesitatea executării acestei lucrări (2000/PT/002/03);
- ◆ **427 mii euro** decontate în cadrul contractului, reprezentând contravaloarea lucrărilor executate pentru parapeti din beton de tip New Jersey, fără a respecta normele și standardele în vigoare privind siguranța circulației (2000/PT/002/06);
- ◆ **67 mii euro** reprezentând diferență lucrări suplimentare, declarate în plus CE față de valoarea lucrărilor suplimentare executate și plătite efectiv Antreprenorului (2000/PT/002/03);
- ◆ **39 mii euro** reprezentând contravaloarea lucrărilor de protejare a taluzelor prin așternerea pământului vegetal, lucrare ca a fost refăcută și plătită din nou Antreprenorului (2000/PT/002/03);
- ◆ **35 mii euro** cheltuieli neeligibile reprezentând contravaloarea detaliilor de execuție elaborate în cadrul contractului de lucrări nr. 2000/PT/002/04 reziliat, neaprobat de Inginer și fără a fi utilizate în cadrul noului contract de lucrări încheiat;
- ◆ **20 mii euro** reprezentând servicii prestate în cadrul contractului nr. 2000/PT/002/07, plătite fără respectarea prevederilor contractuale;
- ◆ **2 mii euro** reprezentând diurnă plătită eronat, în cadrul contractului de servicii nr. 2000/PT/002/01.

7.3. Programele PHARE 2005, PHARE 2006 și Facilitatea de Tranziție

Stadiul implementării financiare a programelor PHARE 2005, PHARE 2006 și Facilitatea de Tranziție

Potrivit datelor înscrise în Rapoartele de progres ale Agențiilor de implementare și pe baza Situațiilor privind contractele încheiate pentru Programele PHARE 2005, PHARE 2006 și Facilitatea de tranziție furnizată de Autoritatea de Certificare și Plată (Fondul Național) situația privind sumele alocate, contractate și plătite aferente Programelor PHARE 2005, PHARE 2006 și Facilitatea de Tranziție la data de 31.12.2011, este prezentată în tabelul de mai jos:

- mii euro -

Denumire program	Sume alocate	Sume contractate	Sume plătite	Rată contractat/alocat %	Rată plătit/contractat %
1	2	3	4	$5=3/2*100$	$6=4/3*100$
PHARE 2005	456.891	426.446	382.311	93,33	89,65
PHARE 2006	387.921	348.665	304.349	89,88	87,29
FACILITATEA DE TRANZIȚIE	46.500	31.908	28.821	68,62	90,33

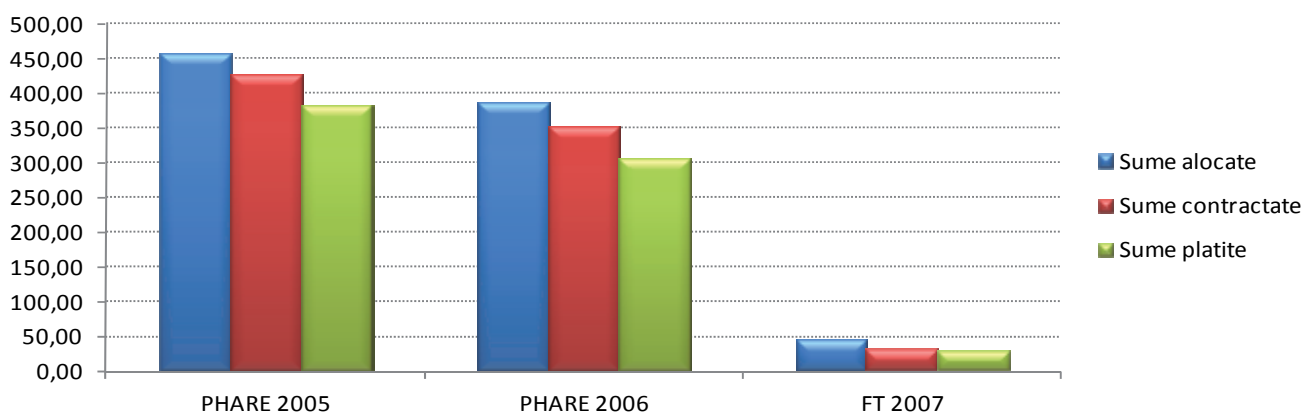
Tabel nr. 8 – Situația privind sumele alocate, contractate și plătite

Sursa: Autoritatea de Certificare și Plată

La sumele prezentate mai sus se adaugă contribuția națională, precum și contribuția din alte surse.

Din datele prezentate mai sus rezultă un grad de contractare a alocațiilor CE de 93,33% pentru programele PHARE 2005, de 89,88% pentru programele PHARE 2006 și de 68,62% pentru programul Facilitatea de Tranziție 2007. Plățile efectuate reprezintă 89,65% în cazul programelor PHARE 2005, 87,29% în cazul programelor PHARE 2006 și 90,33% în cazul Facilității de Tranziție 2007.

Milioane euro

Detaliat pe programe situația privind sumele alocate, contractate și plătite la data de 31.12.2011 se prezintă astfel:

Programele PHARE 2005

- mii euro -

Denumire program	Sume alocate	Sume contractate	Sume plătite	Rată contractat/alocat %	Rată plătit/contractat %
1	2	3	4	$5=3/2*100$	$6=4/3*100$
Programul Național PHARE 2005	372.290	346.651	315.969	93,11	91,14
Programul de cooperare transfrontalieră dintre România și Bulgaria	8.000	7.978	6.645	99,72	83,29
Programul de cooperare transfrontalieră dintre România și Ungaria	5.000	4.975	4.196	99,50	84,33
Programul de cooperare transfrontalieră dintre România și Moldova	7.000	6.783	5.477	96,90	80,74
Programul de cooperare transfrontalieră dintre România și Serbia și Muntenegru	5.000	4.955	3.993	99,09	80,59
Programul de cooperare transfrontalieră dintre România și Ucraina	9.000	7.389	5.836	82,10	78,99
Programul de sprijin comunitar PHARE 2005 în domeniul securității nucleare	1.391	1.193	1.145	85,78	95,95
Programe și agenții comunitare și sprijin pentru beneficiarii finali	24.610	23.869	21.692	96,99	90,88
Programul de sprijin comunitar PHARE 2005 privind măsurile de reabilitare a pagubelor produse de inundații	24.600	22.653	17.359	92,08	76,62
TOTAL PHARE 2005	456.891	426.446	382.311	93,33	89,65

Tabel nr. 9 – Situația privind sumele alocate, contractate și plătite la data de 31.12.2011 Program PHARE 2005

Sursa: Autoritatea de Certificare și Plată

La sumele prezentate mai sus se adaugă contribuția națională, precum și contribuția din alte surse.

Din totalul sumelor alocate de 456.891 mii euro, au fost încheiate contracte în sumă de 426.446 mii euro, ceea ce reprezintă un procent de 93,33%, iar plățile efectuate însumează 382.311 mii euro, reprezentând 89,65% din totalul contractat.

Dintre Agențiile de Implementare, Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului (MDRT) a contractat 96,85% din totalul fondurilor ce i-au fost alocate prin programul PHARE 2005, comparativ cu Oficiul de Plăți și Contractare PHARE (OPCP) care a contractat 89,40% din totalul fondurilor nerambursabile ce i-au fost alocate. De asemenea, OPCP a efectuat plăți din fonduri PHARE în valoare de 176.275 mii euro, reprezentând 93,48% din valoarea contractată, în timp ce MDRT a efectuat plăți în sumă de 167.641 mii euro, reprezentând 86,27% din valoarea contractelor încheiate pentru programele PHARE 2005.

Programele PHARE 2006

- mii euro -

Denumire program	Sume alocate	Sume contractate	Sume plătite	Rată contractat/alocat %	Rată plătit/ contractat %
1	2	3	4	5=3/2	6=4/3
Programul Național PHARE 2006	347.640	309.957	273.393	89,16	88,20
Programul de cooperare transfrontalieră dintre România și Bulgaria	8.000	7.314	5.441	91,42	74,38
Programul de cooperare transfrontalieră dintre România și Ungaria	5.000	4.998	3.382	99,95	67,66
Programul de cooperare transfrontalieră dintre România și Moldova	8.996	8.950	7.603	99,48	84,95
Programul de cooperare transfrontalieră dintre România și Serbia și Muntenegru	7.000	6.985	6.051	99,78	86,63
Programul de cooperare transfrontalieră dintre România și Ucraina	7.000	6.731	5.129	96,16	76,20
Programul de sprijin comunitar PHARE 2006 în domeniul securității nucleare	4.284	3.729	3.349	87,03	89,81
TOTAL PHARE 2006	387.921	348.664	304.349	89,88	87,29

Tabel nr. 10 – Situația privind sumele alocate, contractate și plătite la data de 31.12.2011 Program PHARE 2006

Sursa: Autoritatea de Certificare și Plată

La sumele prezentate în tabel se adaugă contribuția națională, precum și contribuția din alte surse.

Din datele prezentate în tabelul de mai sus rezultă faptul că din totalul sumelor alocate de 387.921 mii euro, au fost încheiate contracte pentru suma de 348.664 mii euro, ceea ce reprezintă un procent de 89,88%, și au fost plătite fonduri în sumă de 304.349 mii euro, reprezentând un procent de 87,29% din totalul contractat.

Dintre Agențiile de Implementare, până la data de 31.12.2011, MDRT a înregistrat cea mai mare rată de contractare, încheind contracte în sumă de 189.762 mii euro, ceea ce reprezintă un procent de 94,23% din totalul fondurilor ce i-au fost alocate prin programul PHARE 2006, cea mai mică rată fiind înregistrată în cazul OPCP, care a încheiat contracte în sumă de 134.933 mii euro, reprezentând un procent de 83,92% din totalul fondurilor ce i-au fost alocate.

De asemenea, se constată că OPCP a efectuat plăți din fonduri PHARE în valoare de 124.945 mii euro, reprezentând 92,60% din valoarea contractată, în timp ce MDRT a efectuat plăți în sumă de 158.846 mii euro, reprezentând 83,70% din valoarea contractelor încheiate pentru programele PHARE 2006.

Programul Facilitatea de Tranziție 2007

Față de totalul sumelor alocate prin programul Facilitatea de Tranziție de 46.500 mii euro, au fost încheiate contracte în sumă de 31.908 mii euro, respectiv 68,62% din totalul alocat și au fost efectuate plăți în sumă de 28.821 mii euro, reprezentând 90,33% din totalul contractat.

Principalele constatări privind programele PHARE 2005 și PHARE 2006

a) Aplicarea prevederilor legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice

În legătură cu acest aspect au fost constatate următoarele:

- efectuarea unor cheltuieli neeligibile în valoare totală de **440 mii euro**, ca urmare a nerespectării prevederilor legale aplicabile achizițiilor publice, a prevederilor contractuale cu privire la achizițiile secundare din cadrul contractului de grant și a prevederilor contractuale referitoare la necesitatea cheltuielilor, în cazul unui proiect finanțat din programul CBC România - Bulgaria 2005.

Din verificarea efectuată s-a constatat că atribuirea contractului de lucrări „construire pistă comună pentru pietoni și biciclete” a fost efectuată fără derularea unei proceduri adecvate de atribuire potrivit prevederilor legale și contractuale și cu nerespectarea principiilor transparenței și tratamentului egal, principii care au ca scop asigurarea accesului oricărui potențial ofertant la o piață a achizițiilor publice deschisă și imparțială.

- prevederile legale în domeniul achizițiilor publice nu au fost respectate ca urmare a achiziționării unor lucrări suplimentare/adiționale, care nu au fost incluse în contractul inițial, a căror valoare depășește 50% din valoarea contractului inițial, în cazul unui proiect finanțat din Programul PHARE 2006.

Astfel, prin cele șase Ordine de modificare întocmite de către Inginer pe parcursul derulării contractului și aprobate de către Autoritatea Contractantă s-a renunțat la lucrări în sumă totală de 1.951 mii euro și au fost suplimentate lucrări în sumă totală de 2.337 mii euro, ceea ce reprezintă un procent de **60,65%** din valoarea totală a lucrărilor de executat (3.853 mii euro), contrar prevederilor legale care stabileau că valoarea acestora nu poate depăși 50% din valoarea contractului.

- ◆ nerespectarea de către consultant/contractor, în calitate de Autoritate Contractantă, a prevederilor legale privind achizițiile publice de servicii reprezentând organizarea de evenimente, realizarea unui centru de apel și tipărirea de materiale.

Astfel, în cazul a trei proiecte (din care 2 cu finanțare din Programul PHARE 2005 și unul cu finanțare din Programul PHARE 2006) pentru servicii de organizare de evenimente și tipărire de materiale în sumă totală de 969 mii euro s-au constatat următoarele deficiențe:

- ▶ întocmirea unui caiet de sarcini care nu conține specificațiile tehnice, potrivit art. 35 alin. (1) din OUG nr. 34/2006, pentru serviciile achiziționate;
- ▶ după finalizarea procedurii de atribuire a serviciilor nu a fost transmis spre publicare anunțul de atribuire;
- ▶ divizarea achiziției publice în mai multe contracte de valoare mai mică, cu scopul de a evita aplicarea prevederilor privind procedurile de achiziție publică, care instituie obligații ale autorității contractante în raport de anumite praguri valorice.

În plus, în cazul achiziției publice privind realizarea unui centru de apel pentru beneficiarii de proiecte pentru care a fost încheiat un contract în sumă de 93 mii euro, s-a constatat nerespectarea prevederilor legale privind evitarea conflictului de interese.

b) Respectarea condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor

În ceea ce privește acest aspect au fost constatate următoarele:

- ◆ efectuarea plăților intermediare și finale de către Agenția de Implementare pentru un număr de 4 proiecte (din care un proiect cu finanțare PHARE 2005 și 3 proiecte cu finanțare PHARE 2006) fără a avea la bază documente justificative necesare stabilirii eligibilității sumei totale de **1.162 mii euro** pentru cheltuielile înscrise în situațiile „Articole generale”, anexă a cererilor de plată;
- ◆ decontarea sumei de **181 mii euro** reprezentând cheltuieli incidentale, în cazul unui proiect finanțat din Programul PHARE 2005, fără a avea la bază documente justificative necesare pentru verificarea legalității și realității serviciilor prestate, reprezentând contravaloarea evenimentelor organizate în cadrul proiectului, pentru care nu au fost prezentate listele din care să rezulte persoanele care au beneficiat de cazare și masă pe durata evenimentelor și care să justifice sumele facturate; contravaloarea activităților desfășurate pentru care nu fost prezentate documente din care să reiasă că au fost produse și distribuite 15.000 pliante și 50 de cd-uri; contravaloarea cheltuielilor efectuate pentru organizarea vizitei în Franța, pentru care nu au fost prezentate documente suport;
- ◆ lucrările stabilite prin *Procesul-verbal de recepție la terminarea lucrărilor* în cazul a 6 locații din contract, nu au fost remediate în termenul stabilit, și de asemenea nu au fost executate toate lucrările prevăzute în cazul unei locații, pentru care valoarea lucrărilor neexecutate este de **87 mii euro**, potrivit informațiilor din procesul-verbal de recepție la terminarea lucrărilor, pentru un proiect finanțat din Programul PHARE 2006;
- ◆ decontarea în cazul a 2 proiecte (din care un proiect cu finanțare PHARE 2005 și un proiect cu finanțare din Programul PHARE 2006) a unor cheltuieli în sumă de **69 mii euro**, respectiv **31 mii euro** fără a avea la bază documente justificative necesare pentru verificarea legalității și realității serviciilor prestate, deoarece facturile nu erau însoțite de anexe din care să reiasă modul de calcul și serviciile facturate, activitățile aferente pentru care s-au efectuat;
- ◆ decontarea unor cheltuieli incidentale neeligibile în sumă de **44 mii euro**, (reprezentând servicii de catering, fotocopiere, proiectare și printare certificate participanți, pliante și flayere, produse de papetărie și birotică, servicii de publicitate-producție și difuzare spot radio și cheltuieli de transport și diurnă pentru experți) efectuate pentru activități ce nu au fost prevăzute inițial în termenii de referință și fișa de proiect, pentru care Autoritatea Contractantă nu a solicitat Comisiei Europene aprobarea modificărilor obiectivelor proiectului cu finanțare din Programul PHARE 2005;
- ◆ decontarea unor cheltuieli neeligibile în sumă totală de **4 mii euro** reprezentând contravaloarea serviciilor de catering și cazare rezultate din necorelarea datelor înscrise în listele de prezență ale participanților și experților prezenți la sesiunea de pregătire cu datele înscrise în foile de pontaj ale experților și datele din anexele la facturile aferente acestei sesiuni de pregătire, pentru un proiect finanțat din Programul PHARE 2005. Astfel, din verificările efectuate a rezultat faptul că au fost facturate în plus servicii de catering pentru un număr de 17 persoane și servicii de cazare pentru un număr de 14 persoane.

Principalele constatări privind Facilitatea de Tranziție

Respectarea condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor

În ceea ce privește acest aspect au fost constatate următoarele:

- ▶ neînstituirea unui sistem de verificare a eligibilității cheltuielilor efectuate de către beneficiarii finali din cofinanțarea paralelă, pentru proiectele de twinning finanțate din programul Facilitatea de Tranziție, fiind constatate următoarele deficiențe:
 - ▶ raportarea TVA-ului ca și cheltuielă eligibilă din cofinanțarea paralelă. Astfel în cazul unui proiect s-a constatat că în raportarea financiară finală transmisă de către beneficiar au fost înscrise sumele cu TVA și alte taxe, prin urmare, suma de **6 mii euro** aferentă cheltuielilor din cofinanțarea paralelă raportată prin sistemul Perseus către Comisia Europeană este eronată;
 - ▶ neverificarea sumelor declarate din cofinanțarea națională din punct de vedere al realității, exhaustivității, eligibilității și exactității acestora;
 - ▶ neactualizarea fișelor de proiect, anterior efectuării plății finale.
- ▶ efectuarea de cheltuieli neeligibile în sumă de **4 mii euro**, constând în:
 - ▶ cheltuieli cu combustibilul, decontate doar pe baza bonurilor de benzină, fără a se avea în vedere consumul mediu de combustibil al vehiculelor folosite, așa cum este prevăzut la art. 16.3 din Condițiile Generale aplicabile contractelor pentru finanțări nerambursabile ale Comunității Europene încheiate pentru acțiuni externe;
 - ▶ cheltuieli cu salariul acordat în plus asistentului administrativ din echipa de implementare a proiectului;
 - ▶ cheltuieli administrative prevăzute la alte capitole din buget sau fără documente justificative;
 - ▶ cheltuieli transport local pentru o altă rută decât cea prevăzută prin buget;
 - ▶ taxă pe valoarea adăugată decontată eronat din fondurile nerambursabile alocate prin Facilitatea de Tranziție.
 - ▶ nerealizarea în totalitate a indicatorilor prevăzuți în proiect, constatându-se că pentru anumite activități prevăzute în contract nu a fost atins numărul minim de participanți stabilit ca rezultat al activității. Astfel, în ceea ce privește gradul de neîndeplinire a indicatorilor prevăzuți în contract, s-a constatat că la activitatea pentru formare formatori au participat 47 de participanți față de 60 (grad de nerealizare 21,6%), la activitatea privind campaniile de diseminare a informațiilor au participat 239 de participanți în loc de 300 (grad de nerealizare 20,33%) iar la activitatea de organizare seminarii s-au înregistrat 567 de participanți față de 600 (grad de nerealizare 5,5%).

7.4. Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, Fondul European pentru Garantare Agricolă și Fondul European pentru Pescuit

7.4.1. Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală

Măsurile finanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (**FEADR**) sunt structurate în patru axe prioritare de intervenție, definite în concordanță cu nevoile României în domeniul agriculturii și al spațiului rural, după cum urmează:

- Axa I: Îmbunătățirea competitivității sectoarelor agricol și forestier;
- Axa II: Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural;
- Axa III: Îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale;
- Axa IV Leader: Implementarea strategiilor de dezvoltare locală, a proiectelor de cooperare, precum și funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală, dobândirea de competențe și animarea teritoriului.

A. Stadiul implementării FEADR

Contribuția alocată României în cadrul programului FEADR de către Comunitatea Europeană, pentru întreaga perioadă de programare, este în sumă totală de **8.022.505 mii euro**. De asemenea, pentru a răspunde noilor provocări privind schimbările climatice, energia regenerabilă, managementul resurselor de apă, biodiversitatea, restructurarea sectorului lactate și infrastructura de internet în bandă largă, Comisia Europeană a alocat suplimentar pentru România prin Planul European de Redresare Economică (PERE), suma de **101.694 mii euro**, pentru perioada 2009-2010.

Pe ani aceste sume sunt repartizate după cum urmează:

- mii euro -

Anul	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Total
0	1	2	3	4	5	6	7=Σ(1+6)
Total FEADR	1.146.688	1.502.691	1.401.645	1.357.855	1.359.147	1.356.173	8.124.199

Tabel nr. 11 – Situația repartizărilor de fonduri FEADR pe ani

Sursa: Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit

La sfârșitul exercițiului financiar FEADR 2011, stadiul implementării Programului, pentru măsurile acreditate la care au fost efectuate plăți, se prezintă după cum urmează:

- mii euro -

Axa/Măsura	Alocare CE 2007-2013	Suma angajată până la 31.12.2011	Plăți efectuate către beneficiari FEADR cumulat de la începutul programului până la 31.12.2011	Plăți efectuate în 2011
0	1	2	3	4
Total Axa I	2,984,086	1,686,829	732,410	247,011
Total Axa II *	1,907,804	1,758	977,481	537,256
Total Axa III	2,007,598	1,588,052	641,481	463,044
Total Axa IV	42,837	14,954	3,880	57
Măsura 511 „Asistență tehnică”	300,896	22,054	14,589	10,439
Măsura 611* „Plăți complementare directe”	500,109	-	312,694	-
Total	7,743,330	3,313,647	2,682,535	1,257,806

Tabel nr. 12 – Stadiul efectuării plăților pe axe prioritare FEADR

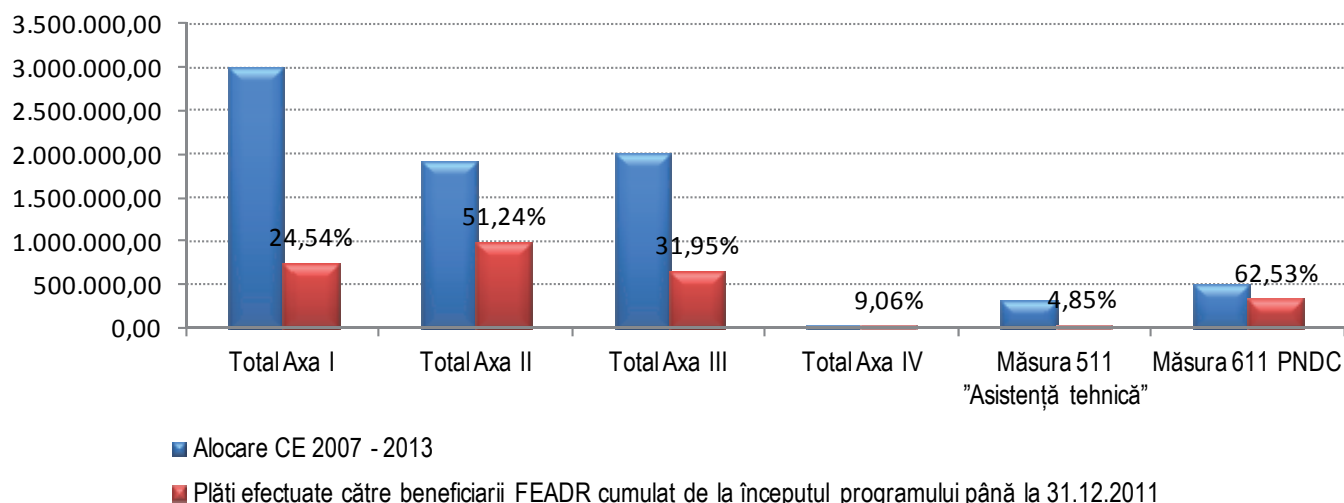
Sursa: Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit

*În cazul beneficiarilor plății de APIA, finanțați din FEADR axa 2 și măsura 611, nu se încheie contracte, plățile efectuându-se anual pe baza cererilor de plată depuse de fermieri.

Astfel, conform datelor furnizate de către APDRP, până la data de 31.12.2011, din valoarea de 7.743.330 mii euro alocată pentru măsurile acreditate la care au fost efectuate plăți, s-a angajat suma totală de 3.313.647 mii euro și **s-au efectuat plăți către beneficiari în suma de 2.682.535 mii euro.**

Valoarea plăților efectuate către beneficiarii de finanțare FEADR până la 31.12.2011 reprezintă **33,02%** din suma de 8.124.199 mii euro alocată României din FEADR pentru întreaga perioadă de programare.

Până la data de 31.12.2011 **valoarea sumelor încasate de la CE pentru FEADR a însumat 2.771.035 mii euro**, din care 2.209.460 mii euro reprezintă rambursări aferente declarațiilor de cheltuieli transmise Comisiei, iar suma de 561.575 mii euro reprezintă sume încasate din prefinanțare.

B. Principalele constatări rezultate din auditul FEADR

În calitate de Organism de Certificare, Autoritatea de Audit, prin activitățile de audit realizate la nivel central și regional, a avut în vedere obiective care să asigure că sistemul de management și control intern instituit în cadrul entităților implicate în implementarea tehnică și financiară a programului FEADR funcționează corespunzător.

În urma acțiunii de audit ce a vizat programul FEADR au fost identificate unele deficiențe la nivelul sistemului de management și control, precum și unele nereguli/erori cu implicații financiare, datorate aplicării în mod necorespunzător a prevederilor procedurale privind autorizarea și efectuarea plăților și nerespectarea criteriilor de eligibilitate a cheltuielilor declarate Comisiei Europene. Totodată, prin auditul desfășurat, au fost urmărite acțiunile întreprinse de entitățile supuse auditului, în scopul implementării recomandărilor emise de Organismul de Certificare pentru remedierea deficiențelor semnalate.

B1. Constatări rezultate în urma auditului de certificare a conturilor FEADR pentru exercițiul financiar al anului 2011

În cadrul testelor de detaliu efectuate pentru tranzacțiile extrase în eșantionul selectat, au fost auditate 299 dosare pentru populația IACS și 230 dosare pentru populația NON-IACS, a căror valoare a totalizat 101.613 mii euro, fiind identificate erori în suma de **268 mii euro**, pentru populația NON-IACS, iar pentru populația IACS au fost identificate erori în sumă de **132 mii euro**.

a) Rezultatul testelor efectuate privind populația FEADR nevizată de IACS

Prezentăm mai jos, cu titlu de exemplu, deficiențele identificate în acest domeniu:

- ◆ în cazul unui beneficiar au fost decontate cheltuieli în sumă de 874 mii lei (**208 mii euro**) reprezentând contravaloarea execuției unor lucrări, în condițiile existenței unui conflict de interese, respectiv, legături între structura de acționariat a beneficiarului finanțării/un membru al comisiei de evaluare a ofertelor și ofertantul declarat câștigător pentru executarea lucrărilor de construcții, fapt ce a condus la neeligibilitatea acestor cheltuieli;
- ◆ în cazul altui beneficiar, a fost autorizată și plătită în mod eronat suma de **19 mii euro**, reprezentând contravaloarea unor lucrări de construcții, în condițiile în care, documentele justificative anexate cererii de plată au evidențiat faptul că lucrările au fost începute înainte de semnarea contractului de finanțare cu Agenția de plată și avizarea procedurii de achiziție de lucrări;
- ◆ în cazul unui beneficiar, verificările efectuate au pus în evidență faptul că au fost autorizate și plătite în mod eronat, cheltuieli în sumă de **5 mii euro**, reprezentând contravaloarea unor lucrări ce nu făceau parte din contractul de execuție nefiind în concordanță cu devizul ofertă și proiectul tehnic de execuție.

b) Rezultatul testelor efectuate privind populația FEADR vizată de IACS

Urmare verificărilor efectuate s-au identificat **deficiențe în ceea ce privește eligibilitatea cheltuielilor**, unele exemple fiind prezentate în continuare:

- ◆ în cazul unui fermier, ce a solicitat sprijin în cadrul măsurii agro-mediu, a fost autorizată în mod eronat suma de **69 mii euro**, aferentă unei suprafețe de 692,96 ha pășune, dobândită de beneficiar prin încheierea unui contract dearendă, în condițiile în care verificările administrative au pus în evidență următoarele:
 - arendarea pășunii s-a realizat cu încălcarea prevederilor art. 1 alin. (2) din Legea arendei nr. 16/1994 cu modificările și completările ulterioare, întrucât pot fi arendate numai pășunile împădurite, iar suprafața de 692,96 ha nu era împădurită;
 - existența unui conflict de interese generat de faptul că primarul localității a semnat contractul atât în calitate de arendator pentru primărie cât și în calitate de arendaș.
- De asemenea, în cazul acestui fermier s-a mai constatat că pentru suprafața de 89,82 ha pășune din cele 692,96 ha determinate pentru plată de APIA, nu au fost respectate criteriile de eligibilitate minime obligatorii pentru agro-mediu și nici bunele condiții agricole și de mediu.
- ◆ în cazul a trei beneficiari de finanțare FEADR, a fost autorizată în mod eronat suma totală de **34 mii euro**, în condițiile în care nu s-a făcut dovada dreptului de proprietate/utilizare a terenului pe care îl exploatează;
- ◆ în cazul a doi fermieri, a fost autorizată în mod eronat suma de **2 mii euro**, reprezentând plată în cadrul măsurii agro-mediu, în condițiile în care verificările administrative au pus în evidență faptul că, pentru unele parcele solicitate de fermieri, au fost autorizate în mod nejustificat suprafețe în plus;
- ◆ urmare a verificărilor administrative și în sistemul IACS în cazul unui beneficiar, s-a constatat că s-a autorizat și plătit în mod eronat suma de **2 mii euro** în condițiile în care fermierul a supradecarat suprafața aferentă unui bloc fizic solicitat pentru plată;
- ◆ în cazul unui fermier, a fost autorizată în mod eronat suma de **1 mie euro** aferentă unei suprafețe neeligibile de 2,94 ha, în condițiile în care calculul sumei datorate beneficiarului s-a realizat pe baza suprafeței solicitate de fermier, fără a se lua în considerare suprafața determinată în urma controlului la fața locului;
- ◆ în cazul unui beneficiar a fost autorizată, în mod eronat, cererea de plată, în condițiile în care beneficiarul sprijinului, nu a respectat obligația de a menține angajamentul de agro-mediu, pe întreaga suprafață angajată, pentru o perioadă de 5 ani, de la data semnării acestuia. Suma totală plătită în mod necuvenit reprezintă **0,4 mii euro**.

B2. Principalele constatări rezultate din auditul pentru consolidarea asigurării privind legalitatea și regularitatea tranzacțiilor la nivelul beneficiarilor finali FEADR, statistici de control aferente exercițiului financiar al anului 2011

Auditul realizat a constat în reefectuarea controalelor administrative și la fața locului realizate de Agenția de Plăți (inclusiv calcularea plății) pentru un eșantion reprezentativ de 202 cereri/dosare în sumă de 2.829 mii euro (partea CE), fiind identificate erori în sumă de **121 mii euro**.

Rezultatul testelor în ceea ce privește populația FEADR vizată de IACS

Urmare verificărilor efectuate s-au identificat **deficiențe în ceea ce privește eligibilitatea cheltuielilor**, unele exemple fiind prezentate în continuare:

- ♦ în cazul unui beneficiar de sprijin FEADR, ce a depus cerere de plată în cadrul măsurii agro-mediu a fost autorizată în mod eronat suma de **62 mii euro**, în condițiile în care pentru o suprafață de 19,72 ha pășune, fermierul nu deținea documente legale din care să rezulte dreptul acestuia de utilizare a suprafeței și, de asemenea pentru o suprafață de 99,97 ha pășune, acesta nu a respectat criteriile minime obligatorii pentru fiecare pachet de agro-mediu și nici bunele condiții agricole și de mediu;
- ♦ în cazul unui beneficiar de sprijin FEADR s-a constatat că Agenția a stabilit eronat suprafața determinată pentru plată, ca urmare a unor erori generate de introducerea în sistemul IACS a unor documente de corecție a suprafeței solicitate, neprevăzute de procedurile de lucru ale Agenției. Pe cale de consecință Agenția a stabilit în mod eronat valoarea sprijinului acordat fermierului cu suma 39 mii euro. În mod similar și valoarea sancțiunilor calculate de Agenție în cazul acestui fermier (sancțiuni de supra-declarare și sancțiuni pentru nerespectarea criteriilor specifice de eligibilitate) a fost eronată, fiind astfel calculate sancțiuni totale mai mari cu **39 mii euro**;
- ♦ în cazul unui fermier ce a depus cerere de sprijin pentru măsura agro-mediu, urmare verificărilor efectuate s-a constatat că APIA a autorizat în mod eronat, prin controlul administrativ în sistemul IACS, suprafața de 30 ha, în condițiile în care fermierul nu a dovedit cu documente justificative corespunzătoare, calitatea legală de utilizator de drept al suprafeței în cauza. Pe cale de consecință a fost stabilită în mod eronat valoarea sprijinului acordat în sumă de **13 mii euro**;
- ♦ în cazul a doi fermieri, verificarea administrativă a pus în evidență faptul că APIA a autorizat în mod eronat suma de **6 mii euro**, în condițiile în care aceștia nu au respectat condițiile specifice de eligibilitate;
- ♦ în cazul unui beneficiar de sprijin FEADR ce a depus cerere în cadrul măsurii agro-mediu s-a constatat faptul că fermierul nu a respectat angajamentul de agro-mediu pe perioada de 5 ani, prin diminuarea suprafețelor solicitate în campania 2010, față de campania 2009. Prin urmare au fost calculate sancțiuni pentru nerespectarea acestui criteriu general de eligibilitate în valoare de **2 mii euro**.

7.4.2. Fondul European de Garantare Agricolă

Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA), derulat prin Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA), a fost introdus prin Reglementarea Consiliului (EC) nr. 1290/2005, pentru a îndeplini obiectivele politicii agricole comune ale Uniunii Europene și finanțează, în contextul gestionării comune între statele membre și CE, următoarele cheltuieli efectuate conform legislației comunitare:

- restituiri la export pentru produsele agricole către țările terțe;
- măsurile de intervenție pentru reglarea piețelor agricole;
- plățile directe către fermieri în conformitate cu politica agricolă comună;
- contribuția financiară a CE la măsurile de informare și promovare a produselor agricole pe piața internă a CE și în țările terțe.

A. Stadiul implementării măsurilor finanțate din FEGA

- mii euro -

Anul	Alocări	Plăți	Grad de utilizare	Rambursat CE
0	1	2	3	4
2007	450.674	6.894	1,53%	6.894
2008	596.773	462.091	77,43%	461.871
2009	705.379	581.448	82,43%	575.930
2010	828.899	666.838	80,45%	663.812
2011	1.030.419	765.658	74,31%	768.853
TOTAL	3.612.145	2.482.928	68,74%	2.477.359

Tabel nr. 13 – Stadiul implementării FEGA la 31.12.2011
Sursa: Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură

Din datele prezentate anterior rezultă că, până la închiderea exercițiului financiar FEAGA 2011, în cazul plăților directe, alocările de la Comisia Europeană au fost de 3.612.145 mii euro, față de care s-au efectuat **plăți directe în valoare de 2.482.928 mii euro**, ceea ce reprezintă un **grad de utilizare de 68,74%**.

B. Principalele constatări rezultate din auditul conturilor FEAGA

În conformitate cu cerințele reglementărilor comunitare, pentru auditarea conturilor APIA aferente FEAGA 2011, Autoritatea de Audit, în calitate sa de Organism de Certificare (OC), prin activitățile de audit realizate la nivel central și regional, a avut în vedere obiective care să ofere asigurarea că sistemul de management și control intern instituit în cadrul entităților implicate în implementarea tehnică și financiară a FEAGA funcționează corespunzător.

Totodată, prin auditul desfășurat au fost urmărite acțiunile întreprinse de entitățile supuse auditului în scopul implementării recomandărilor emise de Organismul de Certificare.

B1. Auditul de certificare a conturilor FEAGA pentru exercițiul financiar al anului 2011

Evaluarea mediului de control intern raportat la criteriile prevăzute în Anexa 1 la Regulamentul (CE) nr. 885/2006

În ceea ce privește această acțiune au fost constatate următoarele aspecte:

- ▶ din analiza efectuată asupra activității depuse de auditul intern, activitate ce a stat la baza emiterii Declarației de asigurare emisă de directorul general al APIA, s-a constatat că în Anexa 2 a Declarației, pentru unele scheme de plată, rata de eroare nu a fost determinată. Cu toate acestea, în cazul plăților pentru agricultura ecologică și pentru producătorii de lapte de vacă din zonele defavorizate, în anul financiar auditat au fost emise statistici ale controalelor. Totodată, pentru schema de plată privind restituțiile la export, rata de eroare nu a fost determinată și raportată Comisiei Europene;
- ▶ referitor la modul de calcul al ratei erorii pentru schemele acoperite de IACS, s-a constatat că aceasta nu a fost calculată în conformitate cu cerințele Orientării nr. 4 a CE, Anexa 2, respectiv „pe baza diferenței dintre suma revendicată și suma la care beneficiarul avea dreptul înainte de aplicarea sancțiunilor în urma controalelor la fața locului realizate pe baza eșantionului aleatoriu”;
- ▶ procedurile de lucru ale Agenției privind constatarea și recuperarea creanțelor, nu erau actualizate cu toate modificările intervenite în legislația națională aplicabilă domeniului, astfel încât activitatea de gestionare a creanțelor accesorii, la nivelul agenției, nu a fost reglementată procedural în ceea ce privește delimitarea atribuțiilor între structurile de la nivel central și de la nivel județean implicate în fluxul de constatare și recuperare a creanțelor;
- ▶ pentru potențialele debite aferente schemelor de plată IACS, procedura de înregistrare în Registrul Pre-debitorilor era diferită de cea prevăzută în manualele de proceduri ale agenției și de asemenea, operațiunile efectuate de către experți nu erau prevăzute în manualele de proceduri;
- ▶ aplicarea în activitățile specifice APIA, a unui criteriu de performanță, respectiv „rata de eroare de 2%”, fără a fi prevăzut în procedurile interne de lucru.

Autoritatea de Audit, în calitate sa de Organism de Certificare, a efectuat teste de detaliu pentru tranzacțiile extrase din eșantionul selectat, fiind auditate 299 dosare pentru populația IACS și 182 dosare pentru populația NON-IACS, a căror valoare a totalizat 137.239 mii euro, fiind identificate **erori în sumă de 812 mii euro**.

a) Rezultatele testelor de detaliu în ceea ce privește populația FEAGA vizată de IACS

Mai jos sunt prezentate, cu titlu de exemplu, unele deficiențe identificate:

- ▶ plata unor sume necuvenite fermierilor în valoare totală de 723 mii euro, datorită lipsei documentelor justificative pentru confirmarea dreptului de utilizare a suprafețelor declarate;
- ▶ calculul eronat al sumelor autorizate la plată, determinat de erori la introducerea sau prelucrarea datelor în sistemul IACS totalizând 37 mii euro (de ex.: clasificarea eronată a unui cod de eroare, operare eronată în baza de date IACS a formularelor specifice etc.);
- ▶ calculul eronat al sumei autorizate la plată determinat de neaplicarea sancțiunilor impuse de procedura pentru nedeclararea tuturor suprafețelor utilizate de fermieri;
- ▶ lipsa de la dosarul cererii de plată a unor documente solicitate de prevederile legislative naționale, fapt ce a condus la plăți necuvenite în sumă de 20 mii euro;
- ▶ prevederile din manualele de proceduri nu au fost respectate în ceea ce privește modalitatea de efectuare a controlului administrativ (0,3 mii euro);
- ▶ diferențe de suprafață la măsurători stabilite prin metoda controlului clasic asupra parcelelor față de cele care au făcut obiectul controlului prin teledetecție (0,2 mii euro).

Mai jos sunt prezentate, cu titlu de exemplu, unele deficiențe identificate:

- ◆ sume decontate eronat totalizând 25 mii euro pentru categorii de investiții care nu se încadrează în investițiile eligibile prevăzute în Anexa 4 a Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării regionale nr. 694/2008, în cazul măsurii privind finanțarea planurilor de recunoaștere ale grupurilor de producători din sectorul fructe și legume;
- ◆ prevederile procedurale și legislative în vigoare referitoare la efectuarea verificărilor privind încadrarea în procentul de 75% din valoarea costurilor efectuate, în cazul cererii unui beneficiar din cadrul măsurii de sprijin pentru restructurarea și reconversia plantațiilor viticole, nu au fost respectate în totalitate, fapt ce a determinat plata unor sume necuvenite de 3 mii euro;
- ◆ plata unor sume necuvenite în valoare de 3 mii euro, în cadrul măsurii de punere în aplicare a furnizării de alimente din stocurile de intervenție pentru persoanele cele mai defavorizate;
- ◆ declararea de către fermieri a unor date eronate, neconfirmate în urma controlului pe teren în cazul schemei de ajutor specific acordat producătorilor de lapte de vacă din zonele defavorizate, generând un impact financiar de 0,3 mii euro;
- ◆ suprafața determinată în mod eronat pentru plată, față de cea rezultată din măsurătorile realizate la controlul pe teren (0,2 mii euro).

B2. Principalele constatări rezultate din auditul pentru consolidarea asigurării privind legalitatea și regularitatea tranzacțiilor la nivelul beneficiarilor finali FEAGA, statistici de control aferente exercițiului financiar al anului 2011

Autoritatea de Audit, în calitatea sa de Organism de Certificare, a reefectuat controalele administrative și la fața locului – realizate de Agenția de Plăți (inclusiv calcularea plății) pentru un eșantion reprezentativ de 184 de cereri/dosare în sumă de 4.502 mii euro, fiind identificate erori în sumă de **31 mii euro**.

În legătură cu această acțiune au fost controlate următoarele:

- a. *Cu privire la respectarea de către APIA a standardului privind autorizarea plăților – controale administrative:*
 - ◆ depunerea cererii de ajutor FEAGA după termenul limită legal, fără aplicarea corespunzătoare a penalităților de întârziere;
 - ◆ lipsa unor prevederi procedurale în ceea ce privește primirea cererilor pe suprafață, în cadrul centrelor locale ale Agenției.
- b. *Cu privire la respectarea de către Agenție a standardului privind autorizarea plăților – controale pe teren:*
 - ◆ lipsa unor prevederi procedurale în ceea ce privește:
 - arhivarea electronică a datelor;
 - reviziile periodice ale aparatelor GPS, precum și certificarea acestor revizii;
 - dotarea cu echipamente de protecție a personalului care efectuează controlul pe teren;
 - monitorizarea corespunzătoare a controalelor prin teledetecție;
 - ◆ procentul de 50% referitor la numărul minim de parcele eligibile declarate de fermier ce trebuie supuse verificărilor efectuate prin metoda clasică de control pe teren nu a fost respectat;
 - ◆ nu au fost luate toate măsurile corespunzătoare privind monitorizarea activității delegate privind controlul prin teledetecție, în ceea ce privește:
 - întocmirea corespunzătoare a contractelor de servicii de control prin teledetecție prin cuprinderea în cadrul acestora a tuturor datelor și informațiilor pe care prestatorul trebuie să le prezinte Agenției de Plăți, deoarece unele din aceste obligații sunt cuprinse în Specificațiile Tehnice Comune sau Addendumul Național (de ex: nu a fost întocmit un grafic de derulare a activităților la contractul inițial și nu a fost actualizat graficul în funcție de modificarea termenelor contractuale, nu au fost prevăzute penalități pentru depistarea de erori sistematice ca urmare a controlului de calitate, nu au fost prevăzute termenele de predare a documentației, imaginilor, raportului de progres, raportului preliminar etc.);
 - punerea la dispoziția prestatorului de servicii de control prin teledetecție la termenele prevăzute, a tuturor documentelor, informațiilor și imaginilor necesare pentru efectuarea corespunzătoare a controlului;
 - urmărirea tuturor activităților prevăzute a fi derulate de către prestator, astfel încât să se obțină asigurarea că toate activitățile sunt realizate corespunzător, toate termenele sunt respectate sau sunt luate măsuri pentru prevenirea întârzierilor, toate documentele solicitate prestatorului sunt întocmite în formatul și în structura stabilită de comun acord.

c. *Cu privire la respectarea de către APIA a standardului privind activitățile de control – proceduri de plată:*

- ◆ necesitatea îmbunătățirii conținutului formularelor utilizate pentru listele de verificare și realizarea reconcilierilor;
- ◆ efectuarea necorespunzătoare a unor reconcilieri;
- ◆ spații de arhivare insuficiente pentru păstrarea corespunzătoare a documentelor justificative privind efectuarea plăților.

b) Rezultatele testelor de detaliu

Cu ocazia verificărilor efectuate, au fost constatate următoarele:

- ◆ autorizare eronată la plată a unor sume către fermieri;
- ◆ validarea cu întârziere în sistemul IACS a rapoartelor de control pe teren;
- ◆ nedeclararea întregii suprafețe agricole utilizate de către fermieri;
- ◆ întocmirea necorespunzătoare a rapoartelor de control pe teren și netransmiterea către fermieri a copiilor rapoartelor de control pe teren întocmite de Agenția de Plăți;
- ◆ diferențe de suprafață rezultate în urma reefectuării controalelor pe teren;
- ◆ procentul minim de 50% din numărul parcelelor eligibile declarate de fermier nu a fost verificat prin metoda clasică;
- ◆ erori de poziționare a parcelelor în blocurile fizice.

7.4.3. Fondul European pentru Pescuit

Fondul European pentru Pescuit (FEP) este instrumentul financiar al Uniunii Europene pentru sectorul pescuitului. Scopul FEP este acela de a sprijini sectorul pescuitului în atingerea obiectivelor stabilite prin reforma Politicii Comune de Pescuit (PCP).

Obiectivele generale ale Fondului European de Pescuit vizează:

- Dezvoltarea competitivității și a durabilității sectorului piscicol primar;
- Dezvoltarea pieței pentru produsele sectorului piscicol;
- Susținerea dezvoltării durabile a zonelor pescărești și îmbunătățirea calității vieții în aceste zone;
- Susținerea unei implementări adecvate a programului operațional în cadrul Politicii Comune pentru Pescuit.

Alocarea financiară a contribuției publice pe axe, în euro, este prezentată în tabelul de mai jos:

- mii euro -

Axa prioritară	Contribuție publică totală 2007-2013	Contribuție FEP	Contribuție națională	Rată de cofinanțare FEP
0	1	2	3	4
Axa 1 - Măsuri de adaptare a flotei de pescuit comunitare	8.296	6.222	2.074	75%
Axa 2 - Acvacultura, pescuitul în apele interioare, procesarea și marketingul produselor obținute din pescuit și acvacultură	164.958	123.719	41.240	75%
Axa 3 - Măsuri de interes comun	39.988	29.992	9.997	75%
Axa 4 - Dezvoltarea durabilă a zonelor pescărești	71.970	53.978	17.992	75%
Axa 5 - Asistență tehnică	22.315	16.736	5.578	75%
TOTAL	307.528	230.646	76.882	

Tabel nr. 14 – Alocarea financiară FEP pe axe

Sursa: MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE, Autoritatea de Management pentru Programul Operațional pentru Pescuit

Stadiul implementării

Pentru perioada de programare 2007-2013, României i-a fost alocat prin Programul Operațional pentru Pescuit un buget de 307.528 mii euro din care 230.646 mii euro reprezintă contribuția FEP.

Stadiul implementării programului la data de 31.12.2011 este prezentată în tabelul de mai jos:

PROGRAM OPERAȚIONAL	ALOCĂRI UE 2007 – 2011 (CUMULAT)		CERERI DE FINANȚARE CONTRACTATE		PLĂȚI CĂTRE BENEFICIARI			
			Total valoare proiecte (UE + BS + Beneficiar + chelt. neeligibile)	Contribuție UE din valoarea totală a proiectelor	Total Plăți	FEP	Buget de stat	Rambursări UE
	mii euro	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei
0	1	2	3	4	5= 6+7+8	6	7	8
PO Pescuit	190.785,77	820.855,80	1.349.686,96*	262.710,24*	208.059,10*	156.265,87*	51.793,62*	-

Tabel nr. 15 – Stadiul implementării programului la data de 31.12.2011

*Sursa: DGP – AMPOP, Sistemul informatic SIMPOP

În cadrul acestui program operațional au fost derulate atât misiuni de audit de sistem cât și de operațiuni.

Constatări audit de sistem

Cu ocazia auditului de sistem au fost identificate deficiențe în ceea ce privește calitatea verificărilor de management, îndeplinirea funcțiilor de control și antifraudă precum și utilizarea, pentru anumite procese, a unui cadru procedural neclar. Mai jos sunt redate, cu titlu de exemplu, unele deficiențe identificate:

a) La nivelul Autorității de Management POP

- ◆ s-au identificat cereri de rambursare care au fost întocmite după ce cheltuielile respective au fost transmise spre certificare Autorității de Certificare, sau cereri de rambursare aferente plăților efectuate în cadrul contractelor de asistență tehnică finanțate din Axa 5 – Asistență Tehnică neîntocmite corespunzător sau fără efectuarea verificărilor de management aferente, ceea ce a avut drept consecință decontarea unor cheltuieli fără documente justificative și certificarea acestora;
- ◆ în cazul unor cereri de rambursare depuse în cadrul unui proiect finanțat din Axa prioritară 2, verificările de management efectuate nu au funcționat corespunzător întrucât au fost autorizate la plată cheltuieli nejustificate potrivit prevederilor legale, fiind identificat și un posibil conflict de interese între executantul lucrărilor și beneficiarul finanțării. Totodată, s-a constatat că una din societățile care dețineau dreptul de exploatare a unei amenajări piscicole care face obiectul finanțării din FEP se află în insolvență la data depunerii cererii de finanțare;
- ◆ cadrul procedural elaborat la nivelul *Autoritatea de Management pentru Programul Operațional pentru Pescuit (AMPOP)* nu cuprindea prevederi clare privind modul de derulare a achizițiilor de către beneficiarii privați;
Totodată s-au constatat deficiențe cu privire la îndeplinirea funcțiilor specifice de control și antifraudă prevăzute în ROF și în fișele de post ale experților cu atribuții în domeniu, în ceea ce privește luarea măsurilor prevăzute de lege în cazul identificării de nereguli și demarării procedurilor de control în vederea recuperării și stabilirii răspunderii potrivit legii, precum și în domeniul identificării riscurilor și prevenirii apariției neregulilor.

b) La nivelul Autorității de Certificare

În ceea ce privește acest aspect au fost constatate următoarele:

- ◆ în cadrul misiunilor de certificare este prevăzută a se efectua o singură dată pe an o verificare a respectării de către Autoritatea de Management (AM) a cerințelor privind contabilitatea fondurilor sau doar atunci când este identificat un risc cu caracter sistemic;
- ◆ procedura de certificare a cheltuielilor nu cuprinde prevederi referitoare la controalele Autorității de Certificare (AC) asupra verificărilor efectuate de AM în scopul selectării operațiunilor pentru finanțare.

Constatări audit de operațiuni

În anul 2011, pentru Programul Operațional Pescuit au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 29.373 mii euro. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins 62 cereri de rambursare ale beneficiarilor cu o valoare a cheltuielilor declarate Comisiei Europene de 12.929 mii euro, ceea ce reprezintă 44,02% din cheltuielile declarate în anul 2011.

Valoarea neregulilor cu impact financiar în cheltuielile declarate și verificate s-a ridicat la suma de **3.058 mii euro** din care corecții financiare în domeniul achizițiilor publice în valoare de **2.285 mii euro**, iar cheltuieli neeligibile în sumă de **773 mii euro**.

Principalele aspecte rezultate din **auditul de operațiuni** se referă la nerespectarea cadrului legal privind derularea procesului de achiziție publică (situații în care au fost aplicate corecții financiare), precum și la nerespectarea condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor.

a) *Aplicarea prevederilor legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice*

În ceea ce privește acest aspect au fost constatate următoarele:

- ◆ în cazul unui proiect au fost constatate mai multe nereguli în sumă totală de **2.273 mii euro** ca urmare a:
 - identificării unor nereguli privind procedura de achiziție derulată de către beneficiar pentru executarea lucrărilor de investiții;
 - identificării unui conflict de interese;
 - executării lucrărilor de investiții și decontării cheltuielilor solicitate pe baza unor documente/operațiuni ulterior anulate.
- ◆ deficiențe privind procedura de achiziție publică în cazul unui beneficiar, pentru care a fost propusă o corecție financiară de **12 mii euro**, reprezentând 10% din valoarea contractului de achiziție.

b) *Respectarea condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor*

În ceea ce privește acest aspect au fost constatate următoarele:

- ◆ aplicarea eronată a formulei de calcul aprobată de către Comitetul de Monitorizare al POP privind acordarea compensației pentru pierderile de producție ce se acordă beneficiarilor din sit-urile NATURA 2000, în cadrul a două proiecte, fiind plătite în mod nejustificat compensații în valoare de **347 mii euro** și respectiv de **358 mii euro**;
- ◆ decontarea unor avansuri acordate de beneficiar prestatorilor de servicii în suma de **27 mii euro**, avansuri care la momentul solicitării sumelor spre rambursare nu erau concretizate în bunuri și/sau servicii prestate;
- ◆ decontarea unor cheltuieli efectuate de beneficiar fără avizul AMPOP precum și decontarea unei construcții definitive încadrate eronat de către beneficiar în categoria cheltuielilor de natura organizării de șantier, în valoare totală de **17,5 mii euro**;
- ◆ decontarea unor cheltuieli în cadrul unui proiect în valoare de **13,5 mii euro** reprezentând "diferența preț material", incluse în mod eronat în cadrul devizelor de lucrări, fără a avea la bază documente justificative;
- ◆ acordarea în mod nejustificat a primei integrale pentru al doilea an de conversie la acvacultura ecologică în sumă de **5,86 mii euro**, pentru o suprafața deja certificată în primul an;
- ◆ rambursarea unor cheltuieli în valoare de **2 mii euro** reprezentând contravaloarea unor servicii de redactare proiecte solicitate la plată de două ori;
- ◆ decontarea în mod eronat a unor cheltuieli în valoare de **1,77 mii euro** fără a avea la bază documente justificative legal întocmite care să ateste efectuarea plăților în cadrul contractului respectiv.

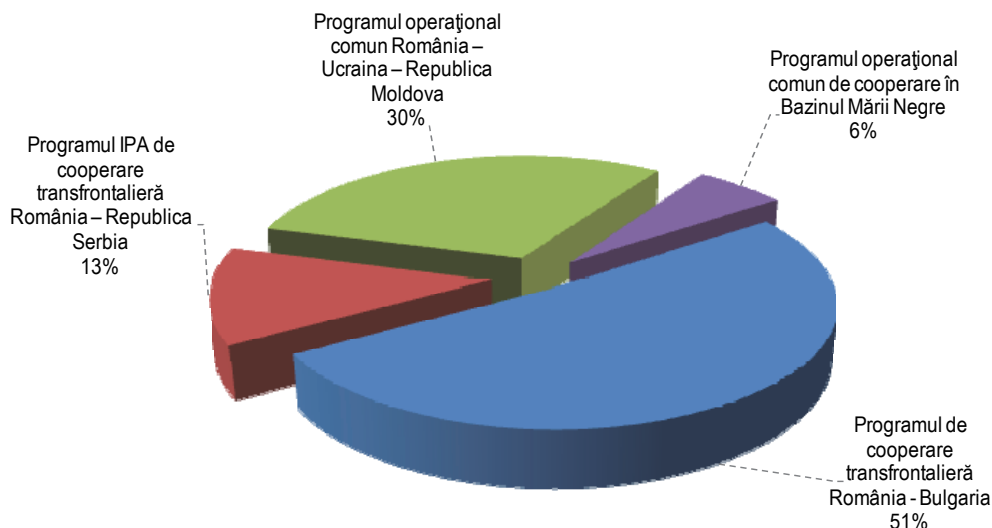
7.5. Programe de cooperare și vecinătate

Pentru dezvoltarea echilibrată a întregului teritoriu comunitar, prin încurajarea cooperării și schimbului de bune practici între toate regiunile Uniunii Europene, în cadrul Obiectivului Cooperare Teritorială Europeană, România asigură gestionarea asistenței financiare nerambursabile din partea Comisiei Europene în sumă totală de 270.941 mii euro, pentru perioada de programare 2007-2013. De asemenea, pentru asigurarea dezvoltării cooperării între Uniunea Europeană și zona est-europeană, prin Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat, România gestionează suma de 152.415 mii euro, pentru perioada de programare 2007-2013.

Din suma totală de 423.356 mii euro sunt finanțate următoarele **4 programe**, respectiv:

- Programul de cooperare transfrontalieră România - Bulgaria, finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională;
- Programul IPA de cooperare transfrontalieră România – Republica Serbia, finanțat din Instrumentul pentru Asistență de Preaderare;
- Programul operațional comun România - Ucraina - Republica Moldova, finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat;
- Programul operațional comun de cooperare în Bazinul Mării Negre, finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat.

Mai jos este prezentată alocarea financiară, în procente, la nivel de program:

Din graficul prezentat, rezultă că cea mai mare pondere din punct de vedere al alocării o are Programul de cooperare transfrontalieră România - Bulgaria.

A. Stadiul implementării programelor de cooperare și vecinătate

Potrivit informațiilor furnizate de MDRT, stadiul implementării programelor, la data de 31.12.2011, se prezintă după cum urmează:

PROGRAM	Alocare financiară pentru perioada 2007-2011		Sume plătite către beneficiari		Sume transferate de Comisia Europeană		Rata de absorbție	
	contribuția UE		contribuția UE		contribuția UE		contribuția UE	
	mii euro		mii euro		mii euro		%	
0	1	2	3	4	5 = 4 / 1			
PCT RoBg	217.824	154.064	11.620	29.615	14			
PCT RoSe	36.006	17.104	2.000	9.772	27			
POC RoUaMd	80.798	7.561	7.296	40.927	51			
POC Marea Neagră	17.925	4.779	1.582	6.481	36			
TOTAL	352.553	183.508	22.498	86.795	25			

Tabel nr. 16 – Stadiul implementării programelor de cooperare și vecinătate la data de 31.12.2011
Sursa: Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului

Din datele de mai sus rezultă un grad de contractare a fondurilor nerambursabile alocate (contribuția UE) în perioada 2007-2011 de 52% raportat la alocările aferente acestei perioade, iar plățile efectuate de către Comisia Europeană reprezintă 25% din totalul alocărilor bugetare comunitare aferente aceleiași perioade.

B. Principalele aspecte rezultate din auditul programelor de cooperare și vecinătate

În raport cu prevederile comunitare aplicabile pentru programele de cooperare transfrontalieră, Autoritatea de Audit realizează, în principal, acțiuni de audit de sistem și audit de operațiuni. Rezultatele acestora sunt incluse în raportul anual de control ce se transmite Comisiei Europene până la data de 31 decembrie a fiecărui an. Raportul anual de control se întocmește la nivel de program și este însoțit de o opinie de audit.

7.5.1. PROGRAMUL DE COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ ROMÂNIA - BULGARIA Finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională

Obiectiv Program Obiectivul general al programului este acela de a reuni persoanele, comunitățile și economiile zonei transfrontaliere România - Bulgaria și de a sprijini crearea de către acestea a unei zone de cooperare, care să valorizeze resursele și avantajele sale umane, naturale și ecologice, bazându-se pe o abordare durabilă.

Stadiul implementării la 31.12.2011 La data de 31.12.2011, pentru Programul de cooperare transfrontalieră România - Bulgaria (**PCT RoBg**), s-a constatat un grad de contractare a fondurilor nerambursabile alocate (contribuția UE) în perioada 2007-2011 de 71%, iar plățile efectuate de către Comisia Europeană reprezintă 14% din totalul alocărilor bugetare comunitare aferente perioadei menționate.

Constatări audit de sistem

În cadrul auditului de sistem ce a vizat funcționarea **sistemului de management și control al PCT RoBg**, principalele deficiențe constatate au fost următoarele:

- ◆ selectarea și contractarea a două proiecte similare din punct de vedere al beneficiarilor, obiectivelor, rezultatelor și activităților datorită lipsei unor controale adecvate care să asigure identificarea potențialelor suprapuneri între aplicațiile depuse;
- ◆ funcționarea necorespunzătoare a controalelor realizate în etapa de autorizare a cheltuielilor declarate de către beneficiari, în ceea ce privește legislația privind achizițiile publice;
- ◆ imposibilitatea sistemului informatic MIS-ETC de a genera în mod corect declarațiile lunare de cheltuieli ale Autorității de Management și declarațiile de cheltuieli ale Autorității de Certificare către Comisia Europeană.

Constatări audit de operațiuni

Auditul de operațiuni a vizat **cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2011 aferente proiectelor finanțate în cadrul PCT RoBg**.

În anul 2011, pentru PCT RoBg au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 11.829 mii euro. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins 47 de cereri de rambursare ale beneficiarilor cu o valoare a cheltuielilor declarate Comisiei Europene de 5.333 mii euro, ceea ce reprezintă 45% din cheltuielile declarate în anul 2011.

Cu ocazia auditului au fost constatate deficiențe cu impact financiar în cazul unui număr de 11 proiecte și a fost propusă aplicarea unor corecții financiare în sumă totală de 111 mii euro, aferentă cheltuielilor declarate Comisiei Europene în anul 2011.

a) Aplicarea prevederilor legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice

În ceea ce privește acest aspect au fost constatate următoarele:

- ◆ atribuirea unui contract de asistență juridică fără lansarea adecvată a unei proceduri competitive, nerespectându-se astfel principiul transparenței;
- ◆ utilizarea unei metodologii de evaluare neclare și subiective pentru atribuirea unui contract de servicii, încălcându-se astfel prevederile legislației privind achizițiile publice din Bulgaria, respectiv Ordonanța pentru procedurile de achiziție publică de mică valoare și principiile de bază menționate în Legea privind achizițiile publice (competiție liberă și loială, tratament egal și nediscriminare).

b) Respectarea condițiilor de eligibilitate a cererilor de finanțare

În legătură cu acest aspect s-a identificat un caz prin care s-a realizat încălcarea dispozițiilor legale referitoare la conflictul de interese. Astfel, un director din cadrul Regiei Naționale a Pădurilor – Romsilva, a emis o aprobare în baza căreia a beneficiat de salariu în calitate de coordonator al unui partener din cadrul proiectului. Aprobarea prealabilă emisă de director reprezenta o cerință obligatorie pentru aprobarea proiectului, prevăzută în Ghidul solicitantului pentru cel de-al doilea apel de proiecte.

7.5.2. PROGRAMUL IPA DE COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ ROMÂNIA - REPUBLICA SERBIA Finanțat din Instrumentul pentru Asistență de Preaderare

Obiectiv Program

Obiectivul general al programului este acela de a utiliza proiectele transfrontaliere comune și acțiunile comune derulate de părțile interesate din România și Serbia ca bază pentru o dezvoltare socio-economică mai echilibrată și durabilă în zona de frontieră româno-sârbă.

Stadiul implementării la 31.12.2011

La data de 31.12.2011, pentru Programul IPA de cooperare transfrontalieră România - Republica Serbia (PCT RoSe), s-a constatat un grad de contractare a fondurilor nerambursabile alocate (contribuția UE) în perioada 2007-2011 de 48% raportat la alocările aferente acestei perioade, iar plățile efectuate de către Comisia Europeană reprezintă 27% din totalul alocărilor bugetare comunitare aferente aceleiași perioade.

Constatări audit de sistem

În cadrul **auditului de sistem** ce a vizat funcționarea sistemului de management și control al PCT RoSe, s-au constatat, în principal, următoarele deficiențe:

- ◆ dosarele de rambursare sunt incomplete, iar unele documente-suport nu justifică activitățile desfășurate în cadrul proiectelor. De exemplu, timesheet-urile nu sunt detaliate conform cerințelor din manualul de implementare și nu sunt însoțite de alte documente care să ateste activitățile derulate de către personalul implicat în proiect;
- ◆ imposibilitatea sistemului informatic MIS-ETC de a genera în mod corect declarațiile lunare de cheltuieli ale Autorității de Management și declarațiile de cheltuieli ale Autorității de Certificare către Comisia Europeană.

Constatări audit de operațiuni

Auditul de operațiuni a vizat cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2011, aferente proiectelor finanțate în cadrul PCT RoSE.

În anul 2011, pentru PCT RoSe au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 2.353 mii euro. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins 34 cereri de rambursare ale beneficiarilor cu o valoare a cheltuielilor declarate de 1.859 mii euro, ceea ce reprezintă 79% din cheltuielile declarate în anul 2011.

Cu ocazia auditului au fost constatate deficiențe cu impact financiar în cazul unui număr de 2 proiecte și a fost propusă aplicarea unor corecții financiare în sumă totală de **6 mii euro**, aferentă cheltuielilor declarate Comisiei Europene în anul 2011.

a) Aplicarea prevederilor legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice

În ceea ce privește acest aspect au fost constatate următoarele:

- ◆ deși experiența solicitată de un beneficiar pentru atribuirea unui contract de servicii a fost de minim 3 ani în aplicarea procedurilor PRAG pentru proiecte cofinanțate de Uniunea Europeană, documentele puse la dispoziție nu au susținut informațiile din CV-ul expertului câștigător. Astfel, cerința menționată în Termenii de referință nu a fost îndeplinită;
- ◆ pentru atribuirea contractului de servicii pentru traducerea documentelor specifice PCT RoSe, în Termenii de referință ai procedurii de achiziție publică a fost solicitat ca experții să fi participat în cel puțin 5 proiecte cu finanțare comunitară și să dovedească o experiență profesională de minim 3 ani în implementarea proiectelor comunitare care au ca obiect sau care includ servicii de traducere. Deoarece scopul contractului este traducerea documentelor din limba română în limbile engleză și sârbă și din limba engleză în limba română, nu s-a putut justifica și constata relevanța pentru solicitarea de experiență în proiectele cu finanțare comunitară. De aceea, această solicitare a fost considerată discriminatorie, prejudiciindu-se astfel libera concurență.

b) Respectarea condițiilor de eligibilitate a cererilor de finanțare

În ceea ce privește acest aspect s-a constatat nerespectarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese. Astfel, un membru al Comisiei de evaluare al unui beneficiar s-a aflat în situația de conflict de interese, chiar dacă a semnat Declarația de imparțialitate și confidențialitate. Pentru încălcarea legislației comunitare, toate cheltuielile pentru serviciile de traducere, plătite de beneficiar, au fost considerate neeligibile.

7.5.3. PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMUN ROMÂNIA - UCRAINA - REPUBLICA MOLDOVA *Finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat*

Obiectiv Program Obiectivul general al programului este acela de a îmbunătăți situația economică, socială și cea a mediului înconjurător în aria programului, în contextul unor granițe sigure, prin intensificarea contactelor dintre partenerii de pe fiecare parte a graniței. Acest scop va fi urmărit în spiritul parteneriatului și cooperării care încurajează activitățile și contactele transfrontaliere și aduce îmbunătățiri tangibile infrastructurii.

Stadiul implementării la 31.12.2011

Pentru Programul operațional comun România - Ucraina - Republica Moldova (POC RoUaMd), rezultă un grad de contractare a fondurilor nerambursabile alocate (contribuția UE) în perioada 2007-2011 de 9% raportat la alocările aferente acestei perioade, iar plățile efectuate de către Comisia Europeană reprezintă 51% din totalul alocărilor bugetare comunitare aferente aceleiași perioade.

Constatări Audit de certificare a conturilor anuale POC RoUaMd

În cadrul acestei acțiuni, principalele deficiențe constatate au fost detectate în domeniul achizițiilor publice:

- ◆ în cazul contractelor cadru pentru prestarea de servicii de evaluare de proiecte depuse în cadrul programului, nu au fost respectate prevederile legislației naționale privind achizițiile publice, prin lipsa unei justificări pentru impunerea unei cerințe de calificare, de minim 5 ani experiență în unul din domeniile relevante ale contractelor ce urmau a fi atribuite; totodată, beneficiarul a utilizat criteriul de calificare ca și factor de evaluare a ofertelor;
- ◆ utilizarea de criterii de calificare restrictive și disproporționate în raport cu ceea ce urma a se achiziționa, împiedicând astfel participarea la procedura de atribuire a contractului de furnizare materiale consumabile și a altor potențiali ofertanți, încălcând prevederile legislației naționale privind achizițiile publice; de asemenea, beneficiarul nu a publicat un anunț de atribuire, ca urmare a semnării contractului de furnizare de materiale consumabile.

De asemenea, din verificarea modului în care este asigurată execuția misiunilor de audit în conformitate cu prevederile art. 30 și art. 37 din Regulamentul (CE) nr. 951/2007, s-a constatat că nu a fost finalizată activitatea de externalizare a acestor servicii.

7.5.4. PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMUN DE COOPERARE ÎN BAZINUL MĂRII NEGRE

Finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat

Obiectiv Program Obiectivul global al programului este de a sprijini o dezvoltare economică și socială mai puternică în regiunile din bazinul Mării Negre, bazată pe parteneriate regionale solide și strânsă cooperare. Acest obiectiv se bazează pe promovarea dezvoltării locale, valorile locale comune, promovarea egalităților de șansă, îndeosebi reducerea discriminărilor între sexe și valorizarea contribuției femeilor la dezvoltarea economică și socială, îmbunătățirea sustenabilității activităților în domeniul mediului înconjurător, îndeosebi acelora cu impact regional, precum și promovarea integrării culturale și a schimburilor reciproce între comunitățile din bazinul Mării Negre.

Stadiul implementării la 31.12.2011

La data de 31.12.2011, pentru Programul operațional comun de cooperare în Bazinul Mării Negre (POC Marea Neagră), se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile alocate (contribuția UE) în perioada 2007-2011 de 27%, iar plățile efectuate de către Comisia Europeană reprezintă 36% din totalul alocărilor bugetare comunitare aferente perioadei menționate.

Constatări Audit de certificare a conturilor anuale POC Marea Neagră

În cadrul acestei acțiuni, principalele deficiențe identificate au vizat următoarele aspecte:

- ◆ semnarea contractelor de finanțare nerambursabilă a fost realizată cu o întârziere semnificativă (până la 6 luni de la începerea procedurii de atribuire);
- ◆ demersurile privind suplimentarea numărului de auditori interni alocați acestui program nu au fost finalizate;
- ◆ nu au fost aplicate metodele adecvate pentru stimularea financiară a auditorilor interni;
- ◆ angajați din structurile care asigură gestionarea programului își desfășoară activitatea pe baza unor contracte de servicii care nu includ clauze specifice care să impună îndeplinirea cerințelor legale în ceea ce privește regimul incompatibilităților și evitarea apariției conflictului de interese în conformitate cu cerințele reglementărilor naționale care vizează incompatibilitățile și conflictul de interese, respectiv Legea nr. 176/2010 și Codul de Conduită privind evitarea situațiilor de incompatibilitate și conflict de interese.

7.6. Programul general solidaritatea și gestionarea fluxurilor migratorii

Scurtă prezentare Programului general „Solidaritatea și gestionarea fluxurilor migratorii” (**PG SOLID**) reprezintă mecanismul de întărire a libertății, securității și justiției și de aplicare a principiului solidarității între statele membre ale Uniunii Europene pentru perioada 2007-2013 și cuprinde: Fondul European de Integrare a Resortisanților Țărilor Terțe, Fondul European pentru Refugiați, Fondul European de Returnare și Fondul pentru Frontierele Externe. Au fost derulate 2 misiuni de audit (1 misiune de audit de sistem și 1 misiune de audit de operațiuni) ce au vizat cele 3 fonduri din cadrul PG SOLID și anume:

- Fondul European de Integrare a Resortisanților Țărilor Terțe;
- Fondul European de Returnare;
- Fondul European pentru Refugiați.

Constatări

În urma acțiunilor de audit au fost identificate deficiențe la nivelul entităților responsabile cu privire la gestionarea și controlul fondurilor derulate în cadrul PG SOLID, după cum urmează:

a) La nivelul Autorității Responsabile

- ◆ Autoritatea Responsabilă nu s-a asigurat că atribuțiile delegate sunt îndeplinite în mod corespunzător;
- ◆ Autoritatea Responsabilă nu a asigurat existența și funcționarea unui sistem informatic de colectare a datelor pentru gestiunea financiară, monitorizare, control și evaluare, aferente programului;

b) La nivelul Autorității Delegate

- ◆ Autoritatea Delegată a încheiat cu Asociația pentru Apărarea Drepturilor și Integrare Socială două contracte de finanțare cu scop identic, cu activități cu același conținut și cu perioade care s-au suprapus. Deși într-unul dintre contracte, Asociația pentru Apărarea Drepturilor și Integrare Socială, în calitate de Beneficiar, și-a îndeplinit indicatorii asumați, în cel de-al doilea contract, în care a avut calitatea de Partener, Asociația nu și-a îndeplinit obiectivele asumate. Pentru neîndeplinirea indicatorilor prevăzuți în cel de-al doilea contract, Autoritatea Delegată a aplicat corecții financiare.

- ◆ Autoritatea Delegată nu a informat beneficiarii contractelor de finanțare, la data semnării acestora și nici pe parcursul implementării proiectelor, asupra modalității de calcul a corecțiilor financiare. Astfel, beneficiarii contractelor de finanțare nu au cunoscut algoritmul de calcul al corecțiilor financiare;
- ◆ Autoritatea Delegată nu a asigurat verificarea evidenței contabile a Partenerilor din cadrul proiectelor în privința existenței acestora și a înregistrării distincte a operațiunilor.

Luând în considerare rezultatele obținute în cadrul verificărilor efectuate cu privire la modul de funcționare a sistemelor de management și control instituite pentru diferitele categorii de fonduri, au rezultat, în principal, următoarele aspecte:

Concluzii

- ◆ Zona cea mai expusă neregulilor și care necesită o atenție deosebită din partea tuturor entităților implicate în gestionarea și implementarea fondurilor externe nerambursabile o reprezintă achizițiile publice.

De aceea, recomandările Autorității de Audit au vizat întărirea mecanismelor de control ex-ante și ex-post a achizițiilor publice în principal prin consolidarea structurilor administrative implicate în acest proces (UCVAP, ANRMAP, AM/OI), completarea procedurilor de lucru cu verificări prin care să se asigure conformitatea derulării acestora cu prevederile comunitare și naționale, întărirea colaborării și a mecanismelor interinstituționale pentru asigurarea unor abordări unitare și coerente în ceea ce privește urmărirea și verificarea modului de derulare a achizițiilor publice.

- ◆ Verificările de management instituite la nivelul autorităților responsabile cu gestionarea fondurilor comunitare cu privire la cererile de rambursare solicitate de către beneficiari prezintă, în unele cazuri, slăbiciuni în ceea ce privește asigurarea că toate cheltuielile solicitate la rambursare sunt conforme cu regulile de eligibilitate.

Prin recomandările Autorității de Audit s-a urmărit ca autoritățile responsabile de gestionarea fondurilor comunitare să-și întărească și controalele de prim nivel, astfel încât sistemele de control să prevină și să detecteze la timp eventualele sume neeligibile solicitate la rambursare de către beneficiari.

- ◆ Reacții întârziate ale mecanismelor corective instituite la nivelul entităților responsabile cu gestionarea și controlul fondurilor comunitare.

Autoritatea de Audit a subliniat autorităților responsabile de gestionarea și controlul fondurilor comunitare necesitatea respectării termenelor procedurale și legale în ceea ce privește activitatea de constatare și de stabilire a debitelor, înregistrarea acestora în registrul debitorilor și în sistemele informatice de monitorizare financiară. Totodată, procedurile de lucru de la nivelul Autorității de Certificare și Plată trebuie completate în sensul cuprinderii de prevederi clare în ceea ce privește procesul de certificare a cheltuielilor în scopul consolidării acestuia.

Cu privire la sumele achitate beneficiarilor în mod necuvenit, prin recomandările sale, Autoritatea de Audit a solicitat autorităților responsabile de gestionarea fondurilor externe nerambursabile recuperarea acestora conform prevederilor legale iar Autorității de Certificare și Plată regularizarea acestor sume cu cele incluse în declarațiile de cheltuieli transmise Comisiei Europene.

- ◆ Monitorizarea și supravegherea organismelor delegate, din punct de vedere al modului cum acestea își îndeplinesc atribuțiile și sarcinile atribuite, nu s-a desfășurat, în unele cazuri, la un nivel corespunzător.

S-a recomandat autorităților responsabile de gestionarea asistenței financiare nerambursabile să-și întărească mecanismele de monitorizare și supervizare a sarcinilor delegate organismelor intermediare pentru a obține asigurarea necesară că activitățile derulate la nivelul acestora se desfășoară în conformitate cu procedurile de lucru aprobate și cu prevederile comunitare și naționale relevante. Astfel, măsurile/obiectivele cuprinse în Planurile de monitorizare/supervizare trebuie selectate și realizate cu diligența cuvenită.

Ținând cont de elementele identificate în cadrul acțiunilor sale de audit, recomandările Autorității de Audit au vizat inițierea și luarea măsurilor corespunzătoare, din partea autorităților responsabile, în scopul consolidării cadrului legislativ, ținând cont de prevederile din regulamentele comunitare și alte documente emise de către Comisia Europeană, îndeosebi în ceea ce privește modul de derulare a procesului de achiziție, atât la nivelul entităților publice cât și a celor private.

De asemenea, Autoritatea de Audit a urmărit ca prin recomandările sale să se asigure o mai bună fluidizare a proceselor de lucru de la nivelul entităților, simplificarea procesului de verificare a cererilor de rambursare și autorizare a plăților, dar fără a se afecta calitatea și eficiența acestor verificări.

*

*

*

Raportul public pe anul 2011 prezintă rezultatele acțiunilor de audit/control desfășurate în anul 2012, care au avut ca subiect exercițiul bugetar al anului 2011 și reprezintă pentru cititorul acestuia un prilej de a constata rolul Curții de Conturi în domeniul gestionării resurselor financiare ale statului și ale sectorului public. Prin recomandările formulate, Curtea de Conturi contribuie la îmbunătățirea modului de utilizare corectă și performantă a acestora și, implicit, la protejarea intereselor financiare ale statului român și ale Comunității Europene.

CURTEA DE CONTURI
RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2011

ANEXE

SITUAȚIE
privind numărul de entități verificate în anul 2012
- detalieri pe categorii de entități verificate -

STRUCTURA CURȚII DE CONTURI	CATEGORII DE ENTITĂȚI VERIFICATE											Total
	OPC	OSC	OTC	CN	SN	RA	RA interes local	SC	SC interes local	Societăți bancare	Alte entități	
TOTAL APARAT CENTRAL	65	23	42	13	8	7	0	2	0	3	15	178
Camera de conturi Alba	28	1	8		1	1						39
Camera de conturi Arad	27	2	8		1				1		2	41
Camera de conturi Argeș	39	3	36						5		1	84
Camera de conturi Bacău	35	2	9						2			48
Camera de conturi Bihor	43	2	12			1	2		3		1	64
Camera de conturi Bistrița-Năsăud	23	1	6								1	31
Camera de conturi Botoșani	28	1	8									37
Camera de conturi Brăila	16	1	23		1	1			2			44
Camera de conturi Brașov	26	1	14	1		1	1	4	3		1	52
Camera de conturi București	7	8	101	4	3		1	7	1		4	136
Camera de conturi Buzău	31	2	9				1	1	2		4	50
Camera de conturi Călărași	24	2	8									34
Camera de conturi Caraș-Severin	28		8									36
Camera de conturi Cluj	32	1	13	1	3	1	1		6			58
Camera de conturi Constanța	26	1	31	3	1	1	1	2	1		4	71
Camera de conturi Covasna	15	1	19						2		2	39
Camera de conturi Dâmbovița	32	1	11		1				3		1	49
Camera de conturi Dolj	38		11	1	2	1	1	1	3		1	59
Camera de conturi Galați	23	1	20	1		1					1	47
Camera de conturi Giurgiu	24		33			1			1			59
Camera de conturi Gorj	31	1	14		3				1		2	52
Camera de conturi Harghita	30	1	6						1		1	39
Camera de conturi Hunedoara	28		15	1					1		1	46
Camera de conturi Ialomița	23	1	26	1					1			52
Camera de conturi Iași	38	1	10	1	3	1			1		6	61
Camera de conturi Ilfov	20	1	14						2		1	38
Camera de conturi Maramureș	30	2	18									50
Camera de conturi Mehedinți	23	1	13		1						1	39
Camera de conturi Mureș	37	2	13									52
Camera de conturi Neamț	32		8						1			41
Camera de conturi Olt	39		7									46
Camera de conturi Prahova	39	2	14		2	1			2		1	61
Camera de conturi Sălaj	22	2	13						2			39
Camera de conturi Satu-Mare	24	1	6								2	33
Camera de conturi Sibiu	29	1	20		1		3		2		1	57
Camera de conturi Suceava	40		10								2	52
Camera de conturi Teleorman	33	1	15						5		2	56
Camera de conturi Timiș	37	1	18	1	2	1	1		5			66
Camera de conturi Tulcea	18	1	10						5			34
Camera de conturi Vâlcea	36		26						1		2	65
Camera de conturi Vaslui	31		10									41
Camera de conturi Vrancea	26	1	11					1	1		1	41
TOTAL CAMERE DE CONTURI	1.211	51	685	15	25	12	12	16	66	0	46	2.139
TOTAL GENERAL	1.276	74	727	28	33	19	12	18	66	3	61	2.317

CONSTATĂRI

privind imperfecțiuni ale cadrului legal

Nr. crt.	Inițiator / Actul normativ de referință	Propuneri de modificare / completare	Motivare/Comentariu
1	<p>Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă</p> <p>ART. 19 „În sistemul asigurărilor pentru șomaj sunt asigurate obligatoriu, prin efectul legii:</p> <p>f) alte persoane care realizează venituri din activități desfășurate potrivit legii și care nu se regăsesc în una dintre situațiile prevăzute la lit. a) - e).”</p> <p>ART. 41 „(1) Persoanele care beneficiază de indemnizație de șomaj au următoarele obligații:</p> <p>b) să comunice în termen de 3 zile agenției pentru ocuparea forței de muncă la care sunt înregistrate orice modificare a condițiilor care au condus la acordarea drepturilor;”</p>	<p>Litera f) a articolului 19, precum și litera b), alineatul (1) al articolului 41 din Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează, după cum urmează:</p> <p>Art. 19 lit. f) „alte persoane care realizează venituri, din activități autorizate potrivit legii și care nu se regăsesc în una dintre situațiile prevăzute la lit. a) - e), în condițiile în care, pentru aceste persoane, există obligația, potrivit legii, de plată a contribuției de asigurări pentru șomaj asupra veniturilor respective.”</p> <p>Art. 41 alin. (1) lit. b) : „să comunice, în termen de 3 zile agenției pentru ocuparea forței de muncă la care sunt înregistrate, orice modificare a condițiilor care au condus la acordarea drepturilor, în caz contrar, sumele încasate se consideră necuvenite și se recuperează, potrivit legii. Recuperarea sumelor se efectuează în baza deciziilor emise de către agențiile județene pentru ocuparea forței de muncă și a angajamentelor de plată, întocmite de către beneficiari la data solicitării drepturilor care constituie titluri executorii.”</p>	<p>Amonizare cu termenii utilizați în legislația existentă, cât și pentru utilizarea judicioasă a surselor bugetare, precum și recuperarea celor acordate necuvenit.</p>
2	<p>Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal</p> <p>ART. 253 „(5) În cazul unei clădiri care a fost reevaluată, conform reglementărilor contabile, valoarea impozabilă a clădirii este valoarea contabilă rezultată în urma reevaluării înregistrată ca atare în contabilitatea proprietarului – persoană juridică.”</p> <p>ART. 256 „(2) Impozitul prevăzut la alin. (1), denumit în continuare impozit pe teren, precum și taxa pe teren prevăzută la alin. (3) se datorează către bugetul local al comunei, al orașului sau al municipiului în care este amplasat terenul.”</p> <p>ART. 257 „Impozitul pe teren nu se datorează pentru:</p> <p>a) terenul aferent unei clădiri, pentru suprafața de teren care este acoperită de o clădire;</p> <p>b) orice teren al unui cult religios recunoscut de lege și al unei unități locale a acestuia, cu personalitate juridică;”</p>	<p>Alineatul 5 al articolului 253, alineatul 2 al articolului 256, precum și literalele a) și b) ale articolului 257 din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se completează, după cum urmează:</p> <p>ART. 253 „(5) În cazul unei clădiri care a fost reevaluată, conform reglementărilor contabile, valoarea impozabilă a clădirii este valoarea contabilă rezultată în urma evaluării, înregistrată ca atare în contabilitatea proprietarului – persoană juridică. Această valoare nu poate fi mai mică decât valoarea impozabilă, în lei/mp, a unei clădiri cu instalații, deținute de o persoană fizică sau decât valoarea orientativă, stabilită prin expertiza întocmită de Camera Notarilor Publici și utilizată la stabilirea impozitului datorat, potrivit art. 77¹ alineatul (4) din Codul Fiscal.”</p> <p>ART. 256 „(2) Impozitul prevăzut la alin. (1), denumit în continuare impozit pe teren, precum și taxa pe teren, prevăzută la alin. (3) se datorează către bugetul local al comunei, orașului sau municipiului care are în proprietate suprafețele de teren respective. În cazul municipiului București, impozitul și taxa pe teren se datorează către bugetul local al sectorului în care sunt situate suprafețele de teren aflate în proprietate.”</p> <p>ART. 257 „Impozitul pe teren nu se datorează pentru:</p> <p>a) terenul aferent unei clădiri, pentru suprafața de teren care este acoperită de clădire, exceptând suprafețele acestuia folosite pentru activități economice;</p> <p>b) orice teren al unui cult religios, recunoscut de lege și al unei unități locale a acestuia, cu personalitate juridică, cu excepția terenurilor arendate, concesionate și închiriate în scop economic.”</p>	<p>Din analiza datelor cuprinse în declarațiile de impunere a clădirilor s-a constatat că, în cazul impozitului pe clădiri, datorat de persoanele juridice, sunt tot mai evidente și numeroase tendințele de subevaluare a valorii clădirilor.</p> <p>Pe fondul crizei imobiliare, persoanele juridice procedează la reevaluarea imobilelor deținute în proprietate, în sensul scăderii valorii lor contabile și, implicit, a impozitului pe clădiri datorat.</p> <p>În practică, s-a constatat necorelarea veniturilor de realizat cu dreptul de proprietate pentru terenurile respective. Astfel, există comune care dețin în proprietate suprafețe însemnate de terenuri (pășune, pădure), dar care se află situate administrativ pe raza teritorială a unor comune din alte județe, caz în care, <i>impozitele pe terenurile deținute de persoanele fizice și taxa pe terenurile ce aparțin domeniului public al comunelor în cauză, închiriate sau concesionate, se încasează ca și venituri ale bugetelor locale ale comunelor situate în alte județe.</i></p> <p>Se urmărește lărgirea bazei de impozitare și, în acest fel, obținerea de venituri suplimentare la bugetul local.</p>

Nr. crt.	Inițiator / Actul normativ de referință	Propuneri de modificare / completare	Motivare/Comentariu
3	<p>Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății</p> <p>ART. 313 „(1) Persoanele care prin faptele lor aduc prejudicii sau daune sănătății altei persoane răspund potrivit legii și sunt obligate să suporte cheltuielile efective ocazionate de asistența medicală acordată. Sumele reprezentând cheltuielile efective vor fi recuperate de către casele de asigurări și constituie venituri ale fondului.”</p> <p>(2) Furnizorii de servicii care acordă asistența medicală prevăzută la alin. (1) realizează o evidență distinctă a acestor cazuri și au obligația să comunice lunar casei de asigurări cu care se află în relație contractuală documentele justificative care atestă cheltuielile efective realizate.</p>	<p>Articolul 313 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează, după cum urmează:</p> <p>ART. 313 „(1) Persoanele care, prin faptele lor, prejudiciază sănătatea altei persoane, răspund potrivit legii și au obligația să repare prejudiciul cauzat furnizorului de servicii medicale, reprezentând cheltuielile efective ocazionate de asistența medicală acordată. Sumele, reprezentând cheltuielile efective, se recuperează de către furnizorii de servicii medicale. Pentru litigiile având ca obiect recuperarea acestor sume, furnizorii de servicii medicale se subrogă în toate drepturile și obligațiile procesuale ale caselor de asigurări de sănătate și dobândesc calitatea procesuală a acestora, în toate procesele și cererile aflate pe rolul instanțelor judecătorești, indiferent de faza de judecată.”</p> <p>(2) Furnizorii de servicii, care acordă asistența medicală prevăzută la alin. (1), realizează o evidență distinctă a acestor cazuri și au obligația să comunice, lunar, casei de asigurări de sănătate cu care se află în relație contractuală această evidență, în vederea decontării, precum și cazurile pentru care furnizorii de servicii medicale au recuperat cheltuielile efective, în vederea restituirii sumelor decontate de casele de asigurări de sănătate, pentru cazurile respective.”</p>	<p>Se propune această reglementare, având în vedere faptul că legiuitorul nu a stabilit norme metodologice cu privire la modul de recuperare a cheltuielilor efective de spitalizare, de la persoanele care, prin faptele lor, aduc daune sănătății altei persoane.</p>
4	<p>Legea nr. 118/2007 privind organizarea și funcționarea activităților și practicilor de medicină complementară/alternativă</p> <p>ART. 26 „În aplicarea prezentei legi Ministerul Sănătății Publice emite norme metodologice, în termen de un an de la publicarea prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.”</p>	<p>Articolul 26 din Legea nr. 118/2007 privind organizarea și funcționarea activităților și practicilor de medicină complementară/alternativă, se modifică, după cum urmează: Art. 26 – „În aplicarea prezentei legi, Ministerul Sănătății, prin direcțiile de specialitate, în colaborare cu Colegiul Medicilor din România, Colegiul Medicilor Dentiști din România și Colegiul Farmaciștilor din România, Ordinul Practicienilor de Medicină Complementară/Alternativă, emite norme metodologice, aprobate de Ministerul Sănătății Publice, ce vor fi publicate în Monitorul Oficial al României.”</p>	<p>Este necesară elaborarea de norme metodologice în vederea punerii în aplicare a Legii nr. 118/2007.</p>
5	<p>Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei</p> <p>ART. 20 „Emiterea deciziei directorului agenției teritoriale are la bază dispoziția primarului privind acordarea dreptului la alocație, însoțită de cererea prevăzută la art. 10 alin. (1).”</p> <p>ART. 35 „(1) Nerespectarea prevederilor art. 15 alin. (1), art. 16 alin. (2), art. 21, art. 23 alin. (3) și (4), art. 25 alin. (1) și (2), art. 29, art. 33 alin. (2) și ale art. 34 alin. (2) constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 200 lei la 500 lei.”</p>	<p>Articolul 20 și alineatul 1 al articolului 35 din Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se completează, după cum urmează: „Art. 20 - Emiterea deciziei directorului agenției teritoriale are la bază dispoziția primarului privind acordarea dreptului la alocație, însoțită de cererea prevăzută la art. 10 alin. (1) și de copia anchetei sociale.”</p> <p>„Art. 35 alin. (1). Nerespectarea prevederilor art. 15 alin. (1) și alin. (3), art. 16 alin. (2), art. 21, art. 23 alin. (1), (3) și (4), art. 25 alin. (1) și (2), art. 29¹, art. 33 alin. (2) și ale art. 34 alin. (2), constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 200 lei la 500 lei.”</p>	<p>Prevederea actuală este incompletă pentru că Agenția Județeană de Plăți și Inspecție Socială nu poate verifica legalitatea plății alocației pentru susținerea familiei.</p> <p>a) Conform art. 15 alin. (3) din Legea nr. 277/2010, răspunderea asupra conținutului anchetei sociale revine persoanelor care au efectuat ancheta socială și primarului. S-a constatat că anchetele sociale nu sunt întocmite corespunzător, nu sunt semnate de către primar, iar cele consemnate nu sunt corelate cu date din mai multe surse și nu corespund realității.</p> <p>b) Se impune o uniformizare a sancțiunilor prevăzute prin legile speciale, care reglementează fiecare beneficiu de asistență socială, în vederea eliminării situației actuale în care aceeași faptă, - respectiv de a nu comunica ulterior stabilirii dreptului social, orice modificări intervenite în situația lor socio-economică, care ar putea conduce la modificarea/suspendarea/încetarea respectivului drept - nu este sancționată.</p>

Nr. crt.	Inițiator / Actul normativ de referință	Propuneri de modificare / completare	Motivare/Comentariu
6	<p>OUG nr. 95/2002, privind industria de apărare, aprobată prin Legea nr. 254/2004</p> <p>ART. 12[^]8 „Sumele acordate, în condițiile prezentei ordonanțe de urgență, din bugetul asigurărilor pentru șomaj, cu titlul de plăți compensatorii, vor fi recuperate de la agenții economici din industria de apărare, în limita unei cote de 20% din sumele încasate din închirieri, vânzări de active și vânzări de participații la capitalul social al societăților comerciale.”</p>	<p>După articolul 12[^]8: din OUG nr. 95/2002, privind industria de apărare, aprobată prin Legea nr. 254/2004, cu modificările și completările ulterioare, se introduc două noi alineate 12[^]9 și 12[^]10, după cum urmează:</p> <p>ART. 12[^]9 „ La încasarea sumelor din închirieri, vânzări de active și vânzări de participații la capitalul social al societăților comerciale, agenții economici din industria de apărare evidențiază obligațiile de plată către bugetul asigurărilor pentru șomaj, în limita unei cote de 20% din încasări și au obligația să vireze sumele datorate în termen de 30 de zile de la încasare.</p> <p>ART.12[^]10 În caz de neplată a sumelor datorate la bugetul asigurărilor pentru șomaj, în termenul prevăzut la art. 12[^]9, se aplică reglementările legale privind executarea creanțelor bugetare.”</p>	<p>Agențiile județene pentru ocuparea forței de muncă sunt în imposibilitatea realizării/încasării unor creanțe, real și legal cuvenite, urmare a carențelor și imperfecțiunilor legislative în baza cărora s-au acordat plăți compensatorii personalului disponibilizat din industria de apărare, respectiv, OUG nr. 22/2004 pentru modificarea și completarea OUG nr. 95/2002 privind industria de apărare, aprobată prin Legea nr. 254/2004.</p>
7	<p>OUG nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor</p> <p>ART. 16 „(2) Plata indemnizației prevăzute la art. 2 alin. (1), respectiv la art. 5 alin. (1) și art. 9 alin. (5) și (6) se suspendă începând cu luna următoare celei în care: a)...k)”</p> <p>ART. 26 „(1) Constituie contravenție nerespectarea prevederilor art. 14 alin. (2), art. 19 alin. (2), art. 25 și art. 38 alin. (3) și se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 2.500 lei.”</p>	<p>La alineatul 2 al articolului 16 din OUG nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor, se introduce o nouă literă, lit. l), cu următorul cuprins:</p> <p>ART. 16 „(2) Plata indemnizației prevăzute la art. 2 alin. (1), respectiv la art. 5 alin. (1) și art. 9 alin. (5) și (6) se suspendă începând cu luna următoare celei în care: a)...k)” l) „beneficiarii care au realizat venituri din activități independente sau agricole, care au stat la baza stabilirii cuantumului indemnizației, nu au transmis Agenției declarația de impunere anuală, în termen 30 zile de la eliberarea de către organele fiscale, în vederea recalculării indemnizației în funcție de veniturile efectiv realizate.”</p> <p>Alineatul 1 al articolului 26 din OUG nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor, se modifică, după cum urmează:</p> <p>Art. 26 - (1) „Constituie contravenție nerespectarea prevederilor art. 14 alin. (2), art. 19, art. 25 și art. 38 alin. (3) și se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 2.500 lei.”</p>	<p>În situația persoanelor care realizează venituri din activități independente sau agricole, nu se reglementează sancțiunea pentru netransmiterea de către acestea, la agențiile județene pentru plăți și inspecție socială a dovezilor eliberate de organele competente, în termen 30 zile de la primire, în vederea recalculării indemnizației în funcție de veniturile efectiv realizate.</p> <p>Se impune o uniformizare a sancțiunilor prevăzute prin legile speciale care reglementează fiecare beneficiu de asistență socială, în vederea eliminării situației actuale în care, aceeași faptă a beneficiarilor de prestații sociale, respectiv de a nu comunica ulterior stabilirii dreptului social, orice modificări intervenite în situația lor socio-economică și care ar putea conduce la modificarea/ suspendarea/încetarea respectivului drept, este tratată diferit din punct de vedere al regimului sancționatoriu, în cadrul celor 4 tipuri de prestații, și anume:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>venitul minim garantat</i> – neîndeplinirea obligației este sancționată contravențional; • <i>alocația pentru susținerea familiei</i> – fapta nu este sancționată; • <i>indemnizația pentru creștere copil:</i> <ul style="list-style-type: none"> - în reglementarea dată de OUG nr. 148/2005 (aplicată până la 31.12.2010), fapta se sancționează contravențional; - în reglementarea dată de OUG nr. 111/2010 (aplicabilă cu 01.01.2011), fapta nu se sancționează; <p><i>alocația de stat pentru copii</i> – neîndeplinirea obligației nu se sancționează.</p>
8	<p>HG nr. 1115/2003 privind transmiterea unor imobile, proprietate publică a statului, din administrarea Ministerului Apărării Naționale în administrarea Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, pentru Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.</p>	<p>Alineatul 2 al articolului 1 din HG nr. 1115/2003 privind transmiterea unor imobile, proprietate publică a statului, din administrarea Ministerului Apărării Naționale în administrarea Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, pentru Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, se modifică, după cum urmează:</p>	<p>Numărul persoanelor eligibile, disponibile din armată și din industria de apărare, a scăzut constant, astfel că, în prezent, suprafețele inițiale au devenit excedentare, existând suprafețe nefolosite, dar care nu pot fi ocupate datorită prevederilor legale</p>

Nr. crt.	Inițiator / Actul normativ de referință	Propuneri de modificare / completare	Motivare/Comentariu
	ART. 1 (2) „Imobilele prevăzute la alin. (1) vor fi utilizate pentru servicii de tip incubator de afaceri, în beneficiul personalului disponibilizat din armată și din industria de apărare.”	Art. 1 - (2) Imobilele prevăzute la alin. (1) se utilizează pentru servicii de tip incubator de afaceri, în beneficiul persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, având prioritate personalul disponibilizat din armată și din industria de apărare. ”	existente, acestea fiind supuse unui proces constant de degradare.
9	<p>HG nr. 577/2008, pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 61/1993 privind alocația de stat pentru copii, precum și pentru reglementarea modalităților de stabilire și plată a alocației de stat pentru copii, cu modificările și completările ulterioare.</p> <p>ART. 9 „(2) Decizia prevăzută la alin. (1) se comunică în termen de 15 zile lucrătoare de la emitere reprezentantului legal al copilului, iar pentru copiii prevăzuți la art. 6 alin. (1), și conducătorului direcției generale.”</p>	<p>Alineatul 2 al articolului 9 din Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 61/1993 privind alocația de stat pentru copii, precum și pentru reglementarea modalităților de stabilire și plată a alocației de stat pentru copii, aprobate prin HG nr. 577/2008, cu modificările și completările ulterioare, se completează, după cum urmează:</p> <p>Art.9 (2) „Decizia prevăzută la alin. (1) se comunică, în termen de 15 zile lucrătoare de la emitere, reprezentantului legal al copilului, iar pentru copiii prevăzuți la art. 6 alin. (1), și conducătorului direcției generale. Deciziile emise de către agențiile județene pentru plăți și inspecție socială se transmit, lunar, în format electronic, și unităților administrativ-teritoriale.”</p>	Cererile de acordare a alocației de stat pentru copii se depun și se înregistrează la primărie. Astfel unitățile administrativ-teritoriale sunt înștiințate de decizia emisă de către directorul Agenției Județene de Plăți și Inspecție Socială.
10	<p>HG nr. 1389/2010 pentru aprobarea Contractului-cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate pentru anii 2011-2012</p> <p>ART. 71 „(1) Casele de asigurări de sănătate decontează serviciile medicale contractate cu furnizorii de servicii medicale spitalicești, cu încadrarea în sumele contractate, în funcție de realizarea indicatorilor negociați conform normelor, în următoarele condiții:...”</p>	<p>Alineatul 1 al articolului 71 din HG nr. 1389/2010 pentru aprobarea Contractului-cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate, pentru anii 2011 - 2012, se completează, după cum urmează:</p> <p>Art. 71 (1) „Casele de asigurări de sănătate decontează serviciile medicale, contractate cu furnizorii de servicii medicale spitalicești, cu încadrarea în sumele contractate, inclusiv cu serviciile medicale efectuate de furnizorii de servicii medicale și validate de către Școala Națională de Sănătate Publică Management și Perfecționare în Domeniul Sanitar București, peste valoarea contractată în cazuri justificate, în funcție de realizarea indicatorilor negociați conform normelor, în următoarele condiții:...”</p>	Se propune această reglementare deoarece sunt servicii medicale validate și nedecontate de casele de asigurări județene de sănătate.
11	<p>HG nr. 50/2011 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat</p> <p>ART. 14 „(3) La definitivarea anchetei sociale se pot utiliza și informații de la cel puțin două persoane care cunosc situația materială, socială și civilă a persoanelor din gospodăria solicitantului de ajutor social. În acest caz, declarațiile persoanelor se consemnează de personalul prevăzut la alin. (2) și se semnează de persoanele în cauză.</p> <p>(4) La efectuarea anchetei sociale pot participa și reprezentanți ai instituțiilor publice sau ai organizațiilor nonguvernamentale care au ca obiect de activitate acest domeniu și care își desfășoară activitatea pe teritoriul unității administrativ-teritoriale respective.”</p> <p>ART. 50 „(5) Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială virează în contul PAID sumele aferente plății primelor de asigurare calculate, în lei, la cursul valutar stabilit de Banca Națională a României pentru ziua în care Agenția Națională pentru Plăți și</p>	<p>Alineatele (3) și (4) ale articolului 14, precum și alineatul 5 al articolului 50 din HG nr. 50/2011 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, se modifică, după cum urmează:</p> <p>Art. 14 „(3) În vederea definitivării anchetei sociale, se utilizează și informații de la cel puțin două persoane, care cunosc situația materială, socială și civilă a persoanelor din gospodăria solicitantului de ajutor social. În acest caz, declarațiile persoanelor se consemnează de personalul prevăzut la alin. (2) și se semnează de persoanele în cauză.</p> <p>(4) La efectuarea anchetei sociale participă și reprezentanți ai Agențiilor Județene pentru Plăți și Inspecție Socială sau reprezentanți ai instituțiilor publice sau ai organizațiilor nonguvernamentale, care au ca obiect de activitate acest domeniu și care își desfășoară activitatea pe teritoriul unității administrativ-teritoriale respective.”</p> <p>Art. 50 „(5) Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială virează în contul PAID, în tranșe, sumele aferente plății primelor de asigurare calculate, în lei, la cursul valutar stabilit de Banca Națională a României pentru ziua în care Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială realizează fundamentarea de credite bugetare, pe</p>	Anchetele sociale nu sunt întocmite în mod corespunzător, deoarece nu se fac deplasări la domiciliul solicitantului și nu sunt semnate de către beneficiar.

Nr. crt.	Inițiator / Actul normativ de referință	Propuneri de modificare / completare	Motivare/Comentariu
	Inspecție Socială realizează fundamentarea de credite bugetare. Contractul de asigurare obligatorie a locuințelor este valabil pe o perioadă de 12 luni, cu începere de la ora 0:00 a zilei următoare celei în care Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială virează sumele în contul PAID.”	măsura deducerii din drepturile cuvenite beneficiarilor ca ajutor social, pe baza listelor cuprinzând beneficiarii de ajutor social, proprietari de locuințe. Contractul de asigurare obligatorie a locuințelor este valabil pe o perioadă de 12 luni, cu începere de la ora 0:00 a zilei următoare celei în care Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială virează sumele în contul PAID.”	
12	HG nr. 52/2011 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor.	La Anexa nr. 1 „Cererea pentru acordarea indemnizației de creștere a copilului/stimulentului de inserție și alocației de stat pentru copii ” din HG nr. 52/2011 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor, după litera K), se introduce o nouă literă, lit. L), cu următorul cuprins: „L). Respectarea termenului de 15 zile lucrătoare, calculate de la apariția acestora, pentru comunicarea către unitățile administrativ-teritoriale a oricăror modificărilor survenite pe parcursul acordării indemnizației.”	În formatul actual nu se prevede expres termenul de comunicare a modificărilor intervenite.
13	HG nr. 1223/2011 pentru aprobarea regulamentului de organizare și funcționare a Agenției Naționale de Îmbunătățiri Funciare. ART. 7 „Valoarea bunurilor ce aparțin domeniului public și domeniului privat al statului administrate de Agenție, potrivit art. 16 din OUG nr. 82/2011, stabilită pe baza bilanței de verificare încheiate la data de 31 octombrie 2011, este de 7.276.276.636,04 lei, din care valoarea patrimoniului constituit din bunuri ce aparțin domeniului public al statului este de 7.007.353.097,03 lei, iar valoarea celor care aparțin domeniului privat al statului este de 268.923.539,01 lei.”	Articolul 7 din HG nr. 1223/2011 pentru aprobarea regulamentului de organizare și funcționare a Agenției Naționale de Îmbunătățiri Funciare, se modifică, după cum urmează: Art. 7 „Valoarea bunurilor ce aparțin domeniului public și domeniului privat al statului administrate de Agenție, potrivit art. 16 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 82/2011, stabilită pe baza bilanței de verificare încheiate la data de 31 octombrie 2011, este de 7.293.442.168 lei , din care valoarea patrimoniului constituit din bunuri ce aparțin domeniului public al statului este de 7.019.872.619 lei , iar valoarea celor care aparțin domeniului privat al statului este de 273.569.558 lei. ”	Conform Procesului Verbal al Comisiei Centrale de Inventariere a patrimoniului ANIF – RA, încheiat la data de 31.10.2011 și înregistrat cu nr. 11764/28.11.2011, valoarea bunurilor aparținând domeniului public al statului este de 7.019.872.619 lei din care: 7.016.198.585 lei , activitatea de bază și 3.674.025 lei , activitatea de apărare împotriva inundațiilor, iar valoarea bunurilor aparținând domeniului privat al statului este de 273.569.558 lei , din care: 270.441.857 lei , activitatea de bază și 3.127.701 lei , activitatea de apărare împotriva inundațiilor. Astfel, bunurile administrate de ANIF - RA, la data de 31.10.2011, aparținând domeniului public și privat al statului, atât cele rezultate din activitatea de bază cât și cele din activitatea de apărare, sunt de 7.293.442.168 lei , din care 7.019.872.619 lei , domeniul public al statului și 273.569.558 lei domeniul privat al statului. În concluzie, HG nr. 1223/2011 nu a cuprins bunuri patrimoniale ale ANIF – RA în sumă 17.165.532 lei, aferente activității de bază și activității de apărare împotriva inundațiilor, conform inventarierii generale a patrimoniului, încheiată la data de 31 octombrie 2011.
14	HG nr. 151/2012 privind aprobarea Statutului propriu de organizare și funcționare al Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială. ART. 8 (3) „Directorul general al Agenției poate delega calitatea de ordonator secundar de credite, în condițiile legii, directorului general adjunct sau, după caz, unuia dintre ceilalți directori. Prin actul de delegare se precizează limitele și condițiile delegării.”	Alineatul 3 al articolului 8 din HG nr. 151/2012 , se completează, după cum urmează: Art. 8 - (3) „Prin derogare de la prevederile art. 20 alin. (2) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, directorul general al Agenției poate delega calitatea de ordonator secundar de credite, directorului general adjunct sau, după caz, unuia dintre ceilalți directori. Prin actul de delegare se precizează limitele și condițiile delegării.”	Având în vedere abrogarea OUG nr. 116/2007, prin OUG nr. 113/2011, se impune corelarea actelor normative pe baza cărora funcționează Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială, în privința delegării calității de ordonator secundar de credite. Prin art. 20 alin. (2) din Legea nr. 500/2002 se stipulează faptul că ordonatorii principali de credite pot delega aceasta calitate înlocuitorilor de drept..., nefiind reglementată această posibilitate și pentru ordonatorii secundari de credite.
15	OMFP nr. 1917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia.	Alineatul 3 al pct. 3.1.7 din OMFP nr. 1917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia, se modifică și se completează, după cum urmează:	În prezent, Casa Națională de Pensii, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă și Casa Națională de Asigurări de Sănătate, nu asigură evidența analitică a creanțelor bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetul fondului de șomaj și

Nr. crt.	Inițiator / Actul normativ de referință	Propuneri de modificare / completare	Motivare/Comentariu
	<p>„3.1.7. Debitori și creditori diverși, debitori și creditori ai bugetelor. Evidența creanțelor bugetare ale bugetului de stat, bugetelor locale, bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetului asigurărilor pentru șomaj și al Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, se realizează pe baza declarațiilor fiscale sau deciziilor emise de organul fiscal. Evidența analitică se ține pe tipuri de impozite și pe plătitori, pe structura clasificăției bugetare (conturile 463, 464, 465, 466).”</p>	<p>3.1.7. Debitori și creditori diverși, debitori și creditori ai bugetelor. alin. 3 – „Evidența creanțelor bugetare ale bugetului de stat, bugetelor locale, bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetului asigurărilor pentru șomaj și al Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, se realizează pe baza declarațiilor fiscale sau deciziilor emise de organul fiscal. Evidența analitică se ține pe tipuri de impozite și pe plătitori, pe structura clasificăției bugetare (conturile 463, 464, 465, 466), pe baza datelor și informațiilor transmise de către organele fiscale. Prin protocoale încheiate între părți, se stabilesc informațiile care urmează să fie comunicate de către organele fiscale, modul de transmitere a acestora și formatul fișierelor.”</p>	<p>bugetul fondului național unic de asigurări de sănătate, datorită faptului că organele fiscale nu transmit datele și informațiile necesare organizării evidenței pe plătitori, din care să rezulte sumele datorate de către fiecare contribuabil, încasările realizate, debite rămase de plată. În conformitate cu prevederile OG nr. 86/2003 privind unele reglementări în domeniul financiar, activitatea de colectare, control, a contribuțiilor de mai sus, se realizează de către unitățile Ministerului Finanțelor Publice și unitățile sale teritoriale. OMFP nr. 650/2004 pentru aprobarea Normelor metodologice privind modul de reflectare, în contabilitatea instituțiilor publice, a unor operațiuni ce decurg din aplicarea OG 86/2003 privind unele reglementări în domeniul financiar, s-a abrogat odată cu intrarea în vigoare a OMFP nr. 1917/2005.</p>
16	<p>OMF nr. 3471/2008 pentru aprobarea Normelor metodologice privind reevaluarea și amortizarea activelor fixe corporale din patrimoniul instituțiilor publice. ART. 4 „Nu se revaluează: ... b) activele fixe corporale care la data reevaluării au durata normală de funcționare expirată;”</p>	<p>Litera b) a articolului 4 din OMF nr. 3471/2008 pentru aprobarea Normelor metodologice privind reevaluarea și amortizarea activelor fixe corporale din patrimoniul instituțiilor publice, se completează, după cum urmează: Art. 4 „Nu se revaluează: ... b) activele fixe corporale care la data reevaluării au durata normală de funcționare expirată, cu excepția mijloacelor fixe funcționale și utilizate în continuare pentru desfășurarea activității;”</p>	<p>Pentru activele fixe care, deși se încadrează la prevederile art. 4, reevaluarea este necesară pentru a respecta art. 1 „Reevaluarea activelor fixe corporale se efectuează cu scopul determinării valorii juste a acestora la data bilanțului, ținându-se seama de inflație, utilitatea bunului, starea acestuia și de prețul pieței, atunci când valoarea contabilă diferă semnificativ de valoarea justă.”, propunem ca punctul b) al art. 4 să nu se aplice dacă mijlocul fix este funcțional și utilizat în continuare pentru desfășurarea activității.</p>